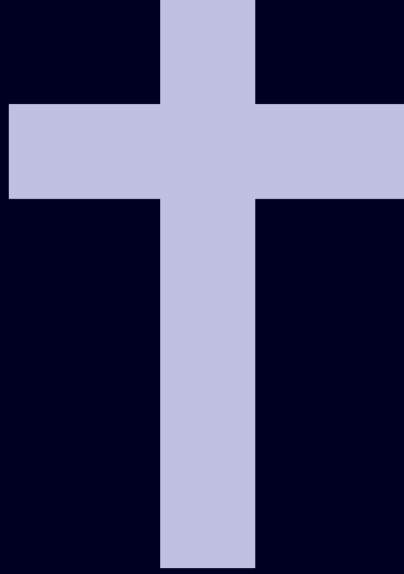

Ja ua ra 'da'yo
cohi bi gomi Oja
yø ja'i

New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi, Tenango)

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi, Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
 dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f

Contents

Ra Mateo	1
Ra Marcos	58
Ra Lucas	93
Ra Xuua	149
Hechos	191
Romanos	243
1 Corintios	268
2 Corintios	293
Gálatas	310
Efesios	319
Filipenses	327
Colosenses	333
1 Tesalonicenses	339
2 Tesalonicenses	344
1 ra Timoteo	347
2 ra Timoteo	354
Ra Tito	359
Ra Filemón	362
Hebreos	364
Ra Santiago	383
1 ra Bedu	389
2 ra Bedu	395
1 ra Xuua	399
2 ra Xuua	405
3 ra Xuua	406
Ra Judas	407
Apocalipsis	409

Rā Mateo

Nuna rā Mateo, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtra Jesucristo.

Ja ua rā lista ngue yø thuhū ya yø mboxita rā Jesucristo.

¹ Ja ua rā lista ngue yø mboxita rā Jesucristo, guehna rā mbom'meto na ngue rā David. Rā David, rā mbom'meto na ngue rā Abraham.

² Rā Abraham, rā papá na ngue rā Isaac. Rā Isaac, rā papá na ngue rā Jacob. Rā Jacob, rā papá na ngue rā Judá co 'nɛ'ɥ mɪ'da yø n'yohɥ.

³ Rā Judá, rā papá na ngue rā Fares 'nɛhrá Zara. Nu rā mamá ya yonc'ɛi ya, ni hū ngue rā Tamar. Rā Fares, rā papá na ngue rā Esrom. Rā Esrom, rā papá na ngue rā Aram.

⁴ Rā Aram, rā papá na ngue rā Aminadab. Rā Aminadab, rā papá na ngue rā Naasón. Rā Naasón, rā papá na ngue rā Salmón.

⁵ Rā Salmón, rā papá na ngue rā Booz. Nu rā mamá na rā Booz ni hū ngue rā Rahab. Rā Booz, rā papá na ngue rā Obed. Nu rā mamá na rā Obed, ni hū ngue rā Rut. Rā Obed, rā papá na ngue rā Isái.

⁶ Rā Isái, rā papá na ngue rā dast'abi David. Rā David, rā papá na ngue rā Salomón. Nu rā mamá na rā Salomón, gue'a rā 'danxu mará xisu ndu rā Urías, bi nthatui rā David.

⁷ Rā Salomón, rā papá na ngue rā Roboam. Rā Roboam, rā papá na ngue rā Abías. Rā Abías, rā papá na ngue rā Asa.

⁸ Rā Asa, rā papá na ngue rā Josafat. Rā Josafat, rā papá na ngue rā Joram. Rā Joram, rā papá na ngue rā Uzías.

⁹ Rā Uzías, rā papá na ngue rā Jotam. Rā Jotam, rā papá na ngue rā Acáz. Rā Acáz, rā papá na ngue rā Ezequías.

¹⁰ Rā Ezequías, rā papá na ngue rā Manasés. Rā Manasés, rā papá na

ngue rā Amón. Rā Amón, rā papá na ngue rā Josías.

¹¹ Rā Josías, rā papá na ngue rā Jeconías co 'nɛhmɪ'da yø n'yohɥ. Gue'a rā pa'a ngue yø judío bi ma mabent'i, bi ts'its'i i map'ɥ ja rā häi Babilonia.

¹² M'mɛfa p'ɥya rā Jeconías, rā papá na ngue rā Salatiel. Rā Salatiel, rā papá na ngue rā Zorobabel.

¹³ Rā Zorobabel, rā papá na ngue rā Abiud. Rā Abiud, rā papá na ngue rā Eliaquim. Rā Eliaquim, rā papá na ngue rā Azor.

¹⁴ Rā Azor, rā papá na ngue rā Sadoc. Rā Sadoc, rā papá na ngue rā Aquim. Rā Aquim, rā papá na ngue rā Eliud.

¹⁵ Rā Eliud, rā papá na ngue rā Eleazar. Rā Eleazar, rā papá na ngue rā Matán. Rā Matán, rā papá na ngue rā Jacob.

¹⁶ Rā Jacob, rā papá na ngue rā José, nuna rá damme rā Maya. Guehna rā Maya rá mamá rā Jesús. A nuna rā Jesús, ni hū ngue rā Cristo, guehna bá t'ɛts'i ngue di ndast'abi.

¹⁷ Janangue 'dɛ'ma goho yø papá bi m'mai ngue bi m'mahyø basi, bá fadi ngue rā Abraham asta rā David. 'Dɛ'ma goho yø papá bi m'mai, bá fadi ngue rā David asta gue'mø mi mbentyø judío ngue bi ts'ixpɥ ja rā häi Babilonia. Bá fɥ'ɥ yø pa'ɥ p'ɥya ngue bi m'mahmi 'dɛ'ma goho yø papá asta gue'mø mi m'mahra Cristo.

Ya bi mihra Jesucristo.

¹⁸ Nguna bá njap'ɥ bá mihra Jesucristo. Nuna rā Maya ya xi nhohra hya ngue di nthatui rā José. Pɛ hante ngue da mɛ, ya mi há rá basi. Pɛ rā Espiritu Santo'a bi japi ngue bi hya rá basi.

¹⁹ A nuna rā José, ya ja ngue da 'yøt'e ngue rá damme. Mi zä mi badi ngue ya há rá basi rā Maya, bi ne rā José ngue xtá 'yøt'e te mmamp'ɥ ja rā ley ngue xtí nxummi rá xisu. Pɛ himbi nepe xtá mbadi xangu yø ja'i te xtá 'yøt'e.

20 Mente di n'yomfɛni te ja ngue da 'yorbaya, nu'mø mi n'aha, bi nu n'na rá anxɛ Oja 'mø mi n'ui. Bi 'yɛmbi:

—Ague José rá mbom'meto'i ra David, oguí su guí mmɛ'a ni xisu ra Maya. Porque nu'a rá basi ha'a, gue'a ra Espíritu Santo bi japi bi hya rá basi.

21 Nuna ra Maya, di m'ma'a n'na rá ts'ant'u 'nɛ gdi hutɪ ngue ra Jesús. Porque nuna, guehna da yanyø ja'i ja yø ts'oqui na —bi 'yɛmbi.

22 Ya bi nja gátho ya yø hya ya para ngue di nja'a te ra hya bi bennbabi rá pøngahya Oja bi ma, bi 'yɛna:

23 “Nu'a n'na ra hmute xisu da hya rá basi ngue dra ts'ant'u. Nu'mø bi m'mai, di hu ngue ra Emanuel”, bi 'yɛna. A nuna ra Emanuel i nne da ma ngue ya 'daua di 'báhmɛ Oja.

24 Mi nnu'a nt'aha ra José, bi 'yøt'e tengutho xi xihra anxɛ nuna rá m'menhni Oja. Bi zixra Maya p'aya ngue di m'mahmi.

25 Pɛ himbi dádi mente ra pa bi hya rá basi ra Maya. Mi zá mi m'mahrá mudi ts'ant'u ra Maya, nuna ra José i hutɪ ngue ra Jesús.

2

Bi ma nthanne ra Jesús.

1 Nup'u ja ra hnini Belén ngue ra häi Judea, ja bi mip'u ra Jesús. Guehya yø pa mi ndast'abi ra Herodes, Gä maði manda'a ra xequi'a. Nup'u ja ra danihni Jerusalén bi zøp'u 'da yø n'yohɛ ngue ja yø mfadi ngue di xädi te ga 'yo yø sø, bi 'yɛp'u ja n'na ra häi ni bøxyadi.

2 Bi 'yännbaya, bi 'yɛmbi:

—¿Harɛ 'bähra 'uene nu'a bi mihya, nuna rá dast'abi yø judio? Porque nup'u ni bøxyadi dá handähe n'na ra dasø, gue'a ra hmɛya'a ngue ya bi mi. A nuyá, nná ɛhɛ ga thannehe ya —bi 'yɛna.

3 Nuna ra dast'abi Herodes mi zá mi 'yøhna ra hya na, ya da zährá n'yomfɛni ngue su. Da guehyø mmɛngu Jerusalén, Gä bi nsu.

4 Nuna ra dast'abi bi zonhni gátho'u yø hmɛ yø mmäcja, da guehyø

xännbate ngue ra ley. Bi 'yørpa ra nt'änni ngue hapu ja ngue di mihra Cristo nuna bá ɛx Oja ngue di ndast'abi.

5 Nuya bi t'ørpa ra nt'änni p'aya, bi 'yɛmbrɛ Herodes:

—Nup'u ja ra hnini Belén ngue ra häi Judea ja di mip'u. Porque gue'a ra hya bi 'yotrá pøngahya Oja'a, bi 'yɛna:

6 “Nup'u ja ra hnini Belén ngue ra häi Judea, man'na tate'a ngue gátho yø danihni ja'a ra häi'a. Porque ja da pømp'u n'na ra dast'abi nu'a di mandagui'u ma ja'i ngue yø judío”.

7 A nuna ra Herodes nt'aguitho bi zon'u yø n'yohɛ øtra nt'änni, ɛna ngue paði te ga 'yo yø sø. Ra Herodes bi 'yänni tema pa bá fadi bi nɛqui ra sø.

8 Mi xifi hanja p'aya, nuna ra Herodes bi 'yɛmbi:

—Ni mähä Belén, bá homhmɛ ra 'uene asta gue'mø guá timhmɛ. Nu'mø guá timhmɛ p'aya, gdi 'yɛhmi ua ngue guí xicju njuani, n'namhma ngue 'nɛqui ga mma ngue ga ma thanne —bi 'yɛmbi.

9 Nuya yø n'yohɛ, mi 'yø'a ra hya bi xihra dast'abi, bi ma. Nu'a ra sø xi hyanda m'met'o p'u ni bøxyadi, mahømbi hyandi ngue bí ja ra sø p'u ha ni ma. Nup'u ja ra ngu 'bähra 'uene ja søp'u rá thai ra sø, gue'a hantho'a.

10 Mi zá mi hyandi hapu ɛxa ja ngue da zøni, janjuani di johya.

11 Mi zømp'u ja ra ngu, bi yut'ambo. Bi nu ngue 'bap'u ra 'uene conna Maya rá mamá. Gä bi ndantyøhmɛ yø n'yohɛ ngue bi danne ra 'uene. Bi xuhyø 'beni ngue bi hyahra oro op'u, conna hoga bopo mahotho ga yani 'nɛ man'na ra hoga bopo ni hu ngue ra mirra, Gä bi unni.

12 M'mefa p'aya, nu'mø mi n'ahya yø n'yohɛ, bi 'yut'a Oja ngue nu'mø bi mengui, ya hindi map'u ha 'bähra Herodes. Sinoque n'nan'yo man'na ra 'yu di mengui.

Bi ts'ixra Jesús i map'u ja ra häi Egipto.

13 Mī ma ya yø n'yohu, nu'a n'na rá anxε Oja bi nu rā José 'mø mi n'aha ngue bi n'yēmbi:

—Dami nangui n'na zihmantho, gui sixra 'uene co 'nēhrá mamá. Gui 'dagui, i map'u ja rā hāi Egipto. Ja bá m'mup'u asta gue'mø ga xi'i ngue guá pengui. Porque nuyá, rā Herodes da hyonna 'uene ngue da hyo —bi 'yēmbi.

14 Nxuitho'a rā ora'a, pε rā José n'na zihmantho bi nangui ngue bi zixra 'uene conná mamá. Bi ma, i ma Egipto.

15 Ja bá m'mup'u asta gue'mø mi du rā Herodes. Nguna bi nja para ngue di nja ya yø hya bi bēnnabi rá pøngahya Oja da mā ngue bi 'yēna: “Ga ma si mā Ts'ant'u bi 'b'a Egipto”, bi 'yēn'Oja.

Xangu yø 'uene bi thop'u ja rā hnini Belén.

16 Mī bahra Herodes ngue nuya yø n'yohu bi nyauui ngue honna 'uene ya hin'i mengbu ha 'bui, man'natho bi mbøcue p'ua. Bi mēnhyø soldado p'u ja rā hnini Belén ngue bá ho yø ts'ant'u nu'a 'b'a nyo jeya pani gai. Gātho mathēt'i rā hnini Belén bi tho yø ts'ant'u. Porque yø n'yohu bi xifi ngue hingui tho'a nyo jeya xi mādi bi nu rā sø.

17 Rā ndødummui bi nja tengutho rā hya bi 'yotra pøngahya Jeremias, bi 'yēna:

18 “Nup'u ja rā hnini Ramá bi t'øde ngue janjuani ngue ya dummui n'na rā xisu, 'nε zoni. Guehna rā Raquel i zoni ngue xi thopyø basi. 'Nε himbi ne xtí nhojpabi rá mmui porque ya gā xi du yø basi”.

Nuna rā Jesús i ts'ixp'u ja rā hnini Nazaret.

19 Mī du rā Herodes, nup'u Egipto mambi 'buhra José bi n'ui 'mø minxui ngue n'na rá anxε Oja bi 'yēmbi:

20 —A nuyá, dami sixra ts'ant'u conná mamá, i map'u ja rā hāi Israel. Porque ya bi du rā Herodes nuna mi nne xtā hyo rā ts'ant'u ya —bi 'yēmbi.

21 Nuna rā José p'uya, bi zixra ts'ant'u conná mamá, bi ma i map'u ja rā hāi Israel.

22 Pε mi 'yø p'uya ngue nuna rā Arquelao rá ts'ant'u rā Herodes, guehna mi ndast'abi p'u ja rā xεqui mi nne xtí ma. Porque bi ponnabi ndu rá papá. Rā José p'uya bi zu xtí map'u ja rā xεqui ngue rā hāi Judea mādi māda na. Mahømbi n'ui rā José p'uya, bi sifi ngue di map'u ja rā hāi Galilea.

23 Mī zømp'u ja rā hāi Galilea, bi m'mup'u ja rā hnini Nazaret. Nguna bi 'yøt'e para ngue di nja ya yø hya xi manyø pøngahya Oja ngue bi 'yēna: “Nuná, di hutyo ja'i ngue rā mmengu Nazaret”.

3

Nuna rā Xuua bi 'yøtra nxixya bi xihyø ja'i ngue di nsä, da dømra Jesús bá εp'u.

1 Nu'u yø pa'u p'uya, nuna rā Xuua mi øtra nxixya p'u ja rā hāi Judea, mi d'u mi bi xihra hya yø ja'i bi mpeti p'u ja rā dapo.

2 Bi 'yēmbyo ja'i:

—Dami 'bā'ni mmuihu, gui hychmu p'u rā nts'o gni 'yohu. Porque ya da guehyø pa jap'uya da 'yu Oja ngue di māda ua —bi 'yēmbi.

3 Nuna rā Xuua guehna bi manna pøngahya Isaías 'mø mi nya ngue bi 'yēna: “Da t'øde te da man'a n'na nc'ei da manna hya p'u ja rā dapo ngue da 'yēna: Dami nsāhu ya, porque ya bá εp'u rā Hmu, da 'yēmbyo ja'i”.

4 Nu rá he rā Xuua, gue'u yø xingu rā cameyo ntøt'e ngue rā ulu. Di ngat'a n'na rā xifani. Nu'a te si p'uya, yø mmäcja t'axi mi sa. 'Nε rā t'afi t'asa timp'u ja rā dapo mi si.

5 Xangu yø ja'i bi zøp'u 'buhra Xuua ngue øxra hya bi mā. Bi zøp'u yø ja'i bá nεxp'u ja rā hnini Jerusalén, gātho'u yø hnini ja'a rā hāi Judea, gātho'u yø xεqui ngue rā dathe Jordán, gā bá εhyø ja'i.

6 Nuya yø ja'i bi mā ngue ja yø ts'oqui, guehya bi xixyabi rā Xuua p'u ja rā dathe Jordán.

⁷ Mì nù rā Xuua ngue mandøngu dyø judío 'bup'u ni 'yehε di xixyabi. 'Bup'u yø fariseo, 'bup'u yø saduceo. Bi 'yεmbaya:

—Guí øthæ tengutho øtyø c'εya ngue 'da'mø bá εp'u rā sibi. Xiya, ¿hague gnì pahmæ ngue bá εp'u rā ndate castigo di nja?

⁸ Damì 'yøthæ rā nho, n'namhma di nεqui ngue ya gá hεhmæ p'u rā nts'o.

⁹ 'Yo sä guí εnā ngue ya hìnte guí jahæ ngue yø mbom'meto'ahæ rā Abraham. Porque dí xi'ahæ ngue nūua ja yø do ja ua, dā zā dā 'yøt'Oja ngue dā bøcua yø mbom'meto rā Abraham.

¹⁰ Guí øthæ tengutho yø za hìngui zædi, guí njathæ p'uya. Pε ya ja rā acha dā 'yεxyø za. Gátho yø za hìngui nne di nzædi, dā t'ets'i ngue dā ma nt'udi.

¹¹ A nūgui, majuanì ngue nūya yø ja'i i mma ngue dā hεp'u rā nts'o, guehya dadi xixyabi connā dehe ya. Pε bá εp'u man'na dā 'yøtra nxixya connā sibi 'mø bi ha'ahæ rā ts'edi rā Espíritu Santo. Nūnā, man'na tate nā ngue nūgä. ¿Haræ gue gā sacä tengu nā?

¹² Guehna dā huanhyø ja'i nā tengutho 'mø mahoqui rā trigo, n'nani ni ma yø xi. Rā trigo p'uya, mapeti ngue dā 'bets'i. Nū'a rá xi p'uya, dā t'up'u ja rā sibi hìnjam'mø dā huēt'i.

Ra Xuua bi xixyabi ra Jesús.

¹³ Nūnā rā Jesús bá nεxpæ ja rā häi Galilea, bi zøp'u ja rā dathe Jordán mi 'bahræ Xuua ngue bi xixyabi.

¹⁴ Pε rā Xuua hìngui nne xtí xixyabi rā Jesús. Bi 'yεmbi:

—Nūgä go dí nnegä ngue gui xixyagui, 'nε go gnì 'yehε ngue gā xixya'i ya —bi 'yεmbi.

¹⁵ Pε rā Jesús bi 'yεmbræ Xuua:

—Damì ne ngue gui xixyagui, porque jatho gā øt'ui'a te gā di manda Oja —bi 'yεmbi.

Janangue rā Xuua bi xixyabi rā Jesús.

¹⁶ Høntho bi nxixya rā Jesús, bi ma nenthe p'uya. Bi nū ngue bi xohra

c'amahεts'i. Nū'a rā Espíritu Santo, εntho n'na rā paloma p'u i hnu, ngue bi zøp'u ja rá ya rā Jesús.

¹⁷ Bi t'ø p'uya ngue bá nya Oja maya, bi 'yεnā:

—Nūnā 'bæcua ya, guehna mā Ts'ant'u dadi madi. A nuyá, janjuanì ngue ja gampähä connā guehna —bi 'yεnā.

4

Ra zithu bi hyonnbì ha di 'yøtra ts'oqui ra Jesús.

¹ Rā Espíritu Santo bi zixpæ bí ja rā dapo rā Jesús para ngue ja dā sāmhya p'u rā zithu, dā hyonnbì ha di mestho rā hya di manda Oja.

² Mente nyote mā pa, rā pa rā xui hìmbì zi rā hmε. M'mefa p'uya, ya bi zā ngue mathoguitho tu manthuhu.

³ Rā zithu p'uya bi guarbæ 'bahræ Jesús. Bi hyonnbì ha di 'yøtra ts'oqui, bi 'yεmbi:

—Nū'mø ngue gue'e rá Ts'ant'u'i Oja, damì 'yøt'e ngue yø do janæ dā gohi di nthuhmε —bi 'yεmbi.

⁴ Mì dahra Jesús, bi 'yεmbræ zithu:

—Nup'u ja rā Maca Libro, nt'ot'i p'u rā hya ngue εnā: “Nū rā ja'i hìnda ne dā 'yøde te mman'Oja, madague'a dā zi rā hmε rā ja'i, pε ya hìnda zā di m'mui”.

⁵ Rā zithu p'uya, bi zixpæ ja rā maca danihni Jerusalén, bi ntøp'u ja rá 'bet'e rā nija.

⁶ Bi 'yεmbi:

—Nū'mø gue'e rá Ts'ant'u'i Oja ya, damì nsæcua ya. Porque nt'ot'i p'u ja rā Maca Libro rā hya ngue εnā: “Nūnā Oja, dā penhyø anxε ngue dā mä'i. Dā 'yøt'e ngue njanate gdi söt'a häi, n'namhma ngue hìndi æn'na ni gua yø do” —bi 'yεmbi.

⁷ Mì dahra Jesús, bi 'yεmbræ zithu:

—Xquet'a nt'ot'i rā hya p'u ja rā Maca Libro ngue nūnā Oja, hìnjonda zännbi te dā 'yøt'e para ngue dā fadi ngue'mø majuanì te mma ogue hìn'na.

⁸ Rā zithu p'uya bi zixpæ bí ja n'na rā danyuni. Bi japi ngue dā hyandi

gätho yø naciön i ja rá ngunì nximhäi. 'Nε da hyandì te gä rá nho gä 'bui.

⁹ Bi 'yεmbi:

—Nu te gä guí handya, gä gä 'da'i ngue'mø guí ndantyøhmü guí thannegui —bi 'yεmbi.

¹⁰ Pε rá Jesús bi 'yεmbi:

—Damì 'uegue grá zithü. Porque nt'ot'i p'ua ja rá Macá Libro ngue hont'a rá Hmü Oja ja ngue da ma nthanne, hinjom man'na.

¹¹ Nu'a rá zithü p'uya, bi zop'ua rá Jesús, bi ma. Bá εhyø anxε p'uya ngue bi mäts'i.

Ya bi d'ua'ra Jesús ngue bi manna hya p'ua Galilea.

¹² Bi 'yεhra pa ngue bi n'ofädi rá Xuua. Mì 'yøhra Jesús ngue ya ofädi, bi ma p'uya i mpa p'ua ja rá häi Galilea.

¹³ Bá sop'ua rá hnini Nazaret, bi ma danì m'map'ua ja rá hnini Capernaum. Nuna rá hnini na, ja jarbu ja rá nenzabi nup'ua di ntöt'a häiui rá Zabulón conna häi Neftalí.

¹⁴ Nguna rá hya bi nja para ngue di nja'a te rá hya bi 'yotra pøngahya Isaías ngue bi 'yεna:

¹⁵ “Nu'ua yø mmεngu p'ua ja rá häi Zabulón, 'nε'ua yø mmεngu p'ua ja rá häi Neftalí, guehya yø ja'i 'bap'ua jonna nenzabi, 'nε'ua rá m'map'ua man'na nguadi rá dathe Jordán, 'nεp'ua ja rá häi Galilea, ja jap'ua n'na rá xεqui ngue 'buhyø ja'i hingyø judío.

¹⁶ Nuya yø ja'i ya mi 'bu 'bexui, pε nuyá, ya bi nu xanho rá nyot'i ya. Guehya yø ja'i entho ya xi dü, pε nuyá, ya bi yorpabi rá nyot'i ya”, bi 'yεna.

¹⁷ Ya bi d'ua'mi bi xihra hya yø ja'i rá Jesús, bi 'yεmbi:

—Damì 'bä'ni mmui ngue gui hychma p'ua rá nts'o gnì 'yohu. Ya da guehyø pa ja p'uya da 'yu Oja ngue di manda ua ya.

Ra Jesús bi zixi goho yø mahua, bi yø'te ngue yø xädi.

¹⁸ Nup'ua ja rá nenzabi Galilea, bi thop'ua n'na pa rá Jesús. Ja bi dimp'ua yoho yø mahua ngue di n'yohu. Nu'a n'na i Simü, 'nε xquet'a i Bεdu. Nuna man'na, rá Andre. Nuya yonc'ei ya,

mi entyø xit'a p'ua ja rá dehe ngue pahua.

¹⁹ Mì nu rá Jesús, bi 'yεmbi:

—Ma gä mmähä n'yø. Ya hingyø hua guí theui ya, sinoque gä xän'nauì ha gdi theui yø ja'i ya —bi 'yεmbi.

²⁰ 'Bexpi zop'ua yø xit'a ngue bi mähä rá Jesús.

²¹ Mì thohmits'ua ninguer'ua p'uya, mahømbi dimp'ua mi yonc'ei di n'yohu ngue n'nat'a yø papá. Rá Jacobo 'nεhra Xuua, guehya yø ts'unt'ua rá Zebedeo. 'Dap'ua mi ohu rá papá p'ua ja rá barco ngue pøtyø xit'a. Rá Jesús bi xifi ngue da mähä.

²² Nuya ts'its'i, 'bexpi mähä rá Jesús, bi zop'ua ja rá barco yø papá.

Nup'ua ja rá häi Galilea ja bi mamp'ua ra hya ra Jesús.

²³ Rá Jesús bi n'yo ndap'ua bi zä gä rá häi Galilea. Nu'mø bi zømp'ua ja yø nija di mpeti yø judío, xännbabi yø ja'i rá hya Oja. Xihyø ja'i rá hoga 'da'yo hya ngue ha di njap'ua di zo rá 'yε Oja yø ja'i. 'Nε øthe yø ja'i di hyenni. Hont'a bi zä man'ua hεmbyø ja'i, gä øthe.

²⁴ Gätho rá häi Siria bi n'yo rá hya te øtra Jesús. Janangue nup'ua 'buhra Jesús bi ts'innbabi to gä xan'ua, ndana bi zä man'ua hεmbi. Nu'ua yø ja'i n'youi yø ts'onthi bi ts'innbi ngue øthe. Bi ts'innbabi yø ja'i di guxtyø ts'i 'mø bi gu rá n'ua n'youi. Da guehyø ja'i tudyø gua bi ts'innbabi rá Jesús ngue da 'yøthe.

²⁵ Nup'ua ni ma rá Jesús xandøngu yø ja'i tenni. Bá nεxi'da yø ja'i p'ua ja rá häi Galilea. Bá nεxi'da yø ja'i p'ua ja rá häi Decápolis. Bá nεxi'da yø ja'i p'ua ja rá hnini Jerusalén. Bá nεxi'da yø ja'i p'ua ja rá häi Judea. Bá nεxi'da yø ja'i p'ua man'na nguadi rá dathe Jordán.

5

Ra Jesús bi xänbä rá hya yø ja'i p'ua ja n'na rá nyuni.

¹ Bi nu rá Jesús ngue xandøngu yø ja'i bi zøhø. Bi map'ua bí ja n'na rá nyuni, bi hyoni hapu da mi. Nu'ua yø xädi p'uya bi mäspu hudi.

2 Nuna rā Jesús bi dā'mi bi xānba rā hya yø ja'i. Bi 'yēmbi:

3 —Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya entho hyoya, porque tinyø mmēi ngue di 'behra nho. Porque guehya yø ja'i dā zo rá 'yē Oja bí 'bū mahēts'i ya.

4 Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i tu yø mmēi. Porque Oja di hojpabi yø mmēi ya yø ja'i ya.

5 Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i hindi 'yēxpū 'būhyø mmēic'ēiui. Porque guehya yø ja'i dā gohmi rā hāi mā yat'i ya.

6 Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya ho yø mmēi ngue honi ha di 'yøtra nho, tengutho 'mø di tūmanthuhū di ja ndūmmēi ngue honi ha di nsihmē. Porque dā māx Oja ngue dā zā dā 'yøt'e.

7 Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya dā 'yøtra mate ngue dā māxyø mmēic'ēiui. Porque guehya yø ja'i ya dā 'yørpā rā mate Oja ngue dā māt's'i.

8 Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i ngue hin temā nts'o so yø mmēi. Porque guehya yø ja'i dā nū Oja ya.

9 Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya dā japi ngue di nhojpa'ū di nsai. Porque guehya yø ja'i dā gohi ngue yø basi Oja ya.

10 Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i nuya dā zā rā n'ū dā ts'ūi ngue honi ha di n'yo xānho. Porque guehya yø ja'i dā zo rá 'yē Oja bí 'bū mahēts'i ya.

11 Rā mmēnthi guī nthēui 'mø bi ts'ūi ngue guī tēngahū. Dā ts'an'ahū, dā ts'an'nahū yø fēhni.

12 Dāmī johyahū 'mø ngue ngu'a bi nja, di nja'ahū mpāhā, porque xangu ni nzābihū bí ja mahēts'i. Ya quī pahmū ngue nū'ū yø pōngahya Oja xa m'mū'a m'met'o xquet'a bi ts'ūi.

Bi ma mā hyēqui rā hya te ja ngue dā n'yo yø xādi rā Cristo.

13 Nū rā ū, i ja rá 'bēfi ngue nū temā japi ya hīndi nts'onī. Guī njathū p'ū ua ja rā ximhāi ya, ngue guī 'būhmū ua, ya xøt'atho rā nts'o dā 'yøtyø ja'i. Pē nū'mø bi m'mēhrā ts'ēdi rā ū, ya hīndā zā to dā japi ngue xtā n'ū

māhøn'a. Ya hīnte di muui rā ū, dā t'ēi, dā nēp'ū yø ja'i.

14 Nū'a te gnī 'yohū ya, i nūdyø ja'i 'būcua ja rā ximhāi. Gue'ahū, tengutho n'na rā nyot'i di yorbū ja rā 'bēxūi, i nūtho gātho yø ja'i. Gue'ahū, tengutho n'na rā hnini 'mø bi ja māxøts'e rā nyuni, i nūtho gātho yø ja'i.

15 Nū'mø bi ma mā saqui n'na rā lámpara, hīndā thørbū ja rā huada, sinoque dā thøxpū ja rā nthøxanyot'i n'namhā ngue di yorpi gātho'ū 'bū'ambo rā ngu.

16 Dāmī njathū p'ūya, dāmī nehū ngue dā nū yø ja'i'a te rā nho guī øthū. Nū'mø bi nū yø ja'i'a rā nho guī øthū p'ūya, yø ja'i dā 'yēspabi nā ni Papāhū bí 'bū mahēts'i.

Rā Jesús bi mā ngue xānho rá ley Oja.

17 A nuyá, 'yo guī ēhmū ngue dá ēhē gā hacā rā ley bi 'yotra Moisés, oque gā hacā'ū yø hya bi nxānbate yø pōngahya Oja. Nū'a, hin'na'a. Sinoque dá ēhē ngue nū'a te gāma hya mmāmp'ū ja rā ley, gā gue'a gā thogā'a.

18 Nūgā majuanī te dí xi'ahū, mēnte ngue di siguetho ja rā c'amahēts'i 'nehra hāi, nū'a te gāma hya nt'ot'i p'ū ja rā ley, ni xīngā n'na rā letra, ni xīngā n'na rā punto di sā ngue dā thaqui astā gue'mø bi nja gātho'a temā hya nt'ot'i.

19 Janangue nuyá, nū to bi zā ngue fēstho rā hya di mānda rā ley, mādague'a zits'ūtho, 'nē dā ngu'a dā xānbbabi mī'da yø ja'i ngue dā mēstho rā hya, guehna rā ja'i ngue hīngā ēdā hñū mānsu p'ū mahēts'i nā. Pē nū rā ja'i ngue dā 'yøt'e te mmāna ley 'nē dā ngu'a dā xānbbabi mī'da yø ja'i ngue dā 'yøt'e, guehna rā ja'i dā hñū mānsu p'ū mahēts'i nā.

20 Nūgā dí xi'ahū ngue nū'mø guī nne di ncū'ahū p'ū di mānda Oja, mā dātho nne ngue xtā ndønho te gdi n'yohū, gue'a te gā 'yo yø xānbate ngue rā ley 'nē'a te gā 'yo yø fariseo.

Hingui ho ngue to da nu man'u ra cu.

²¹ Ya xcá 'yøhm̩ yø hya bi sännbabi yø ndiua manjam'mø ngue bi t'emb̩i: “Yo grá hyote. A nu ra ja'i ngue di nhotē, jatho da thaspa ra güenda ngue da ma ra castigo”, bi t'emb̩i.

²² Pε nugä dí xi'ah̩ ngue nu ra ja'i da nu man'u rá cu, jatho da thaspabi ra güenda. A nu ra ja'i ngue xihyø ts'omhya rá cu 'mø yau, jatho ngue di mp̩eti yø ts'ut'abi da hyaspabi ra güenda. Nu to emb̩i ngue ra ndonda rá cu, da ma ra nidu hap̩ di nzø.

²³ A nuyá, xi'mø guí mmap'u ja ra altar ngue guá ørpah̩ ra 'bøt'e Oja, 'nε ja da sop'u ni mm̩i ngue hingui ho te xcá 'yørp̩a ni cūh̩, ya hingua øth̩ ra 'bøt'e.

²⁴ Sinoque bá sohn̩i 'bøt'eh̩ p'u ja ra altar, guá pengui gui nhojp̩aui ni cu. Ja guá pengui gui dá ni 'bøt'eh̩ p'uya.

²⁵ Nu'mø bi ma ma yap̩i'ah̩, nu'a di yap'ah̩ dam̩i nhojp̩ah̩ p'u ja ra 'yu, n'namhm̩a ngue h̩ndi dá'ah̩ p'u ja ra ts'ut'abi. Porque nu'mø ya bi ndá'ah̩ p'u ja ra ts'ut'abi, ra ts'ut'abi di dá'ah̩ ra policia. Ra policia p'uya da zixah̩ fädi.

²⁶ Majuan̩i te dí xi'ah̩, ngue nup'u ja ra fädi, ya h̩nda zä guá pønthoh̩, guá pømh̩a asta gue'mø guá jut̩i gätho ra m̩nyu da ts'an'nah̩.

Hingui ho di n'yots'om'mäi ra ja'i.

²⁷ Ya xcá 'yøhm̩ ra hya bi sännbabi yø ja'i ngue bi t'emb̩i: “Yo grá 'yots'om'mäi”.

²⁸ Pε nugä dí xi'ah̩ ngue nu to h̩ta n'na ra xisu 'nε so rá mm̩i ngue di n'yots'om'mäiui, ya satho 'mø majuan̩i bi n'yots'om'mäiui ra xisu h̩ti.

²⁹ A nuyá, nu'mø guí εn̩a ngue rá ts'oqui ni dá ngue ni n'yēi p'u guí øth̩ ra ts'oqui, dam̩i hyahn̩i dá, gui 'yēi. Man'na xanho ngue di m'mē'a n'na ni dāh̩, h̩nda gue'a ngue gä ni do'yoh̩ da ma ra nidu.

³⁰ Nu'mø guí εn̩a ngue rá ts'oqui ni 'yε ngue ni n'yēi p'u guí øth̩ ra ts'oqui, dam̩i hyējn̩i 'yε, gui 'yēi yap'utho. Man'na xanho ngue di m'mē'a n'na ni

'yēh̩, h̩nda gue'a ngue gä ni do'yoh̩ da ma ra nidu.

Hingui ho ngue da 'yenyø xisu yø n'yoh̩.

³¹ Ya xcá 'yøhm̩ ya yø hya bi sännbabi yø ja'i 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'emb̩i: “Nu to da ne da 'yenná xisu, i jatho da nangra s̩cuā ngue ra nxun̩i”.

³² Pε nugä dí xi'ah̩ ngue n'na ra xisu 'mø bi 'yenná ndø, nu'mø bi nthatui man'na ra n'yoh̩, ya ra ts'oqui øt'ui n̩a da mε. Pε go rá ts'oqui n̩a ra n'yoh̩ bi 'yenná xisu ngue te di nja, porque h̩ndra xisu ngue ra 'yots'om'mäi i sä ngue da t'ēi.

'Yo to di εx̩a ntestigo yø ja'i.

³³ Ya xcá 'yøhm̩ ya yø hya bi sännbabi yø ndiua 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'emb̩i: “Nu'mø guí εx̩h̩ ntestigo Oja ngue majuan̩i di nja'a ra hya guí mm̩amhm̩, ya ja ts'editho ngue gui 'yøth̩'a te ra hya gadi yarpa ni mm̩ic'ēih̩ ngue di nja”.

³⁴ Pε nugä dí xi'ah̩ ngue 'yo guí εx̩h̩ ntestigo Oja p'u guí yah̩ ngue gd̩i hatra ts'ēdi ni hyah̩. Nu te bi ja mah̩ts'i, 'yo guí εx̩h̩ ntestigo, porque ja bí 'b̩p'u Oja, εntho go t'εx̩a ntestigo'a.

³⁵ 'Yo guí εx̩h̩ ntestigo ra häi, porque Oja di manda gä ra ximhäi, εntho go t'εx̩a ntestigo'a. 'Yo guí εx̩h̩ ntestigo ra dan̩h̩ni Jerusalén, porque ja ra dast'abi p'u Oja, εntho go t'εx̩a ntestigo'a.

³⁶ 'Yo guí εn̩a ngue da zä da t'øc'a ni ya 'mø himma juan̩i te guí mm̩amhm̩. Porque ni yah̩, ni xinga n'na ni xtah̩ da zä gui 'yøth̩ ngue xtá nt'axi oque xtá mpothi.

³⁷ A nu'mø guí nne guí mamhm̩ n'na ra hya, njuantho dam̩i mamhm̩ ngue'mø da zä, oque h̩nda zä. Porque ra ja'i ngue rá n'yoi ra zithu, hingui t'εc'ēi te mma, jan̩angue ngue hon̩i te εx̩a ntestigo.

'Yo to dadi cosra nts'o t'ørpe.

³⁸ Ya xcá 'yøhm̩ yø hya bi sännbabi yø ja'i 'mø yø pa xa thogui ngue bi

t'εmbi: “Nū rā jā'i dā hyamba rá dā rá mmic'εiui, xquet'a dā thambabi rá dā. Nū rā jā'i dā 'yøjpa yø ts'i rá mmic'εiui, xquet'a dā t'øjpa yø ts'i”.

³⁹ Pε nugä dí xi'ahū, ngue nū'a te rā nts'o øt'ahū n'na rā jā'i, 'yo gadi cospahū. Hante gue nū'mø to bi mεp'a ni hmihū, dami unman'na nguadi ni hmi ngue dā mε'mi.

⁴⁰ A nū'mø to guí tupi, 'nε di yap'a'i ngue ä'i ni pahni, co 'nεhni tuhū dami unni.

⁴¹ Nū'mø to dā 'yεn'i guí fāxū n'na kilómetro made ngue guí tuspa rá 'beni, dami dobleh'a te xi'i guí fāxū.

⁴² Nū'mø te'o dā 'yā'ahū n'na rā cosa, dami unni. Nū'a te'o dā mip'ahū n'na rā cosa, dami hmiti.

Nū to 'būhyø nsuiui jatho ngue di mađi.

⁴³ Ya xcá 'yøhmū yø hyā bi sänbabi yø jā'i 'mø yø pa xa thogui ngue bi t'εmbi: “Dami mahni amigohū. A nū'u sū'ahū, 'yo gadi mahmū”, bi t'εmbi.

⁴⁴ Pε nugä dí xi'ahū ngue dami mahni nsuihū. Dami 'yāphū Oja ngue di jāpi to san'ahū. Nū te'o gā nnu man'ū'ahū, dami 'yørpahū rā nho. Dami marpahū Oja te'o yā mants'o 'mø guí yahū. Marpahū Oja'ū hingui ho te øt'ahū.

⁴⁵ A nū'mø guí 'yøthū ya yø hyā dí xi'ahū ya, ya di nεqui ngue yø basī'ahū'a ni Papáhu bí 'bū mahets'i 'mø. Porque rā hyadi bi hoc'a Oja, hinga høn nbū 'būhyø hojā'i øtra nho, sinoque 'nεp'ū 'būhyø ts'oc'εi øtra nho rā hyadi. Rā 'ye p'ūya, hinga høndyø hojā'i 'ye p'ū ja yø huahī, sinoque 'nεhyø ts'oc'εi 'ye p'ū ja yø huahī.

⁴⁶ A nū'mø ngue hønt'ū to di mā'ahū gadi mahmū, ¿ndana rā nho di nεqui ngue guí øthū 'mø? Conque asta yø ngathāi njap'ū.

⁴⁷ Xi'mø ngue hønt'ū ni amigo gadi zenguahū, ¿ndana rā nho guí øthū 'mø? Porque xquet'a njap'ū yø jā'i hingui pā Oja.

⁴⁸ Nū ni Papáhu bí 'bū mahets'i, mā datho ngue xandønhø te øt'e. Guí

njathū p'ūya, dami nehū ngue mā datho xtånho te guí 'yøthū.

6

Nū rā jā'i øtra nho, 'yo dadi 'yεts'i.

¹ Nū'a te gā rā nho ja ngue guí 'yøthū, 'yo guí nnehū ngue høn nbū 'būi xangu yø jā'i dā nū ha gdi 'yøthū rā nho. A nū'mø ngue rā n'yεts'i gni 'yøthū rā nho p'ū ha 'būhyø jā'i, nū'a ni Papáhu bí 'bū mahets'i ya hin tema nzäbi di 'da'ahū.

² Janangue nuyá, nū'mø guí fāxū yø jā'i nū'ū hyoya, 'yo guí nnehū ngue 'da di batyø jā'i te guí øthū. Porque ngu'a øt'i da yø jā'i p'ū ja yø nija 'nεp'ū ja yø caye, høntho nne ngue di 'yεts'i ngue dā nū yø jā'i'a rā nho øt'e. Pε majuanī te dí xi'ahū ngue nuyā yø jā'i njap'ū, nū'a gā nnu manho yø jā'i te øt'e, ya hønt'a yø nzäbi'a.

³ Pε nū'ahū, nū'mø guí fāxū yø hyoya, nū te ja ngue guí 'yøthū, 'yo 'be guí xihni amigo gadi nsixui.

⁴ Nū'mø guí øthū rā 'bāxte, nt'aguitho dami 'yøthū. Nū'a ni Papáhu bí 'bū mahets'i i nnutho te guí øthū, go dā gut'ahū'a.

Rā Jesús bi xänbabi ha di mat'Oja yø jā'i.

⁵ A nū'mø ngue guí mmat'Ojahū, 'yo guí øthū tengutho øtyø jā'i ngue hingyø mmāi gā 'yøt'a te øt'e. Di ho te ørbū ja yø nija ngue 'bāi ha gā mmat'Oja. I nnepe ngue dā nū gātho yø jā'i te øt'e. Dā guerp'ū ja yø caye i mmat'Oja p'ū ni ma. Pε nugä majuanī te dí xi'ahū ngue nū'a gā nnumanho yø jā'i te øt'e, ya hønt'a yø nzäbi'a.

⁶ Pε nū'ahū, nū'mø guí mmat'Ojahū, dami cut'ambo ni nguūhū, tøtra goxthi, dami mat'Ojahū p'ūya. A nuna Oja ni Papáhu, ja 'būp'ū ha guí 'būhmū nā, go nnu dra mhmat'Oja guí ørbū ja ni nguūhū nā, 'nε go dā gut'ahū nā.

⁷ Nū'mø gā mat'Ojahū, 'yo ja gadi 'yopthobi yø hyā guí xihmū Oja. Porque ngu'a øtyø jā'i hingui pā Oja, i εnā ngue nū'a ya'atho guí yahni, gue'a di 'yø Oja te xi'a.

8 Pε 'yoguí øth_u tengutho øt'_u. Porque nuna Oja ni Papáhu, ya padí te gá guí homhm_u hante ngue guí 'yápi te guí nneh_u.

9 Janangue nu'mø gá mat'Ojah_u, dami 'yemhm_u: Ma Papá'ah_e guí 'b_u mahets'i, dami 'yøt'e ngue da hnu mansu'i.

10 Bá ehε guí manda ua. Di nja'a te ni pähä ua ja ra ximhäi tengutho bí ja mahets'i.

11 Dami 'dacje ra hmε n'na pa ngu n'na pa.

12 'Nε dami punnga ma ts'oquihe, tengutho gähe xquet'a dadi punnbahe to hingui ho te ørcahe.

13 Dami fäxcahe ngue hinga øt'ähe ra nts'o. Dami yanje ngue ra nts'o. Porque nu'i, gue'e gadi mmandase, jase ni ts'edi, guí tate para zantho. Da ngut'atho.

14 Nu'mø guí 'b_ui ngue guí punnbabi yø ja'i hingui ho te øt'ah_u, nu'a ni Papáhu bí 'b_u mahets'i xquet'a di pun'na ni ts'oquih_u 'mø.

15 Pε nu'mø hingui nne guí punnbabi ni mmic'eiui te øt'ah_u, nu'a ni Papáhu bí 'b_u mahets'i xquet'a hinda pun'na ni ts'oquih_u 'mø.

Ra Jesús bi xännbabi yø ja'i ha di 'yetyø mmäi.

16 Nu'mø guí nne ngue guí 'yε'ni mmäih_u, 'yo gadi hmi dümmäih_u tengutho øtyø ja'i ngue hinyø mmäi ga 'yøt'a te øt'e. A nuyá, di hmi dümmäi 'mø øtyø mmäi, i nne ngue da nu yø ja'i te øt'e. Pε majuaní dí xi'ah_u, nu'a ga nnu manho yø ja'i te øt'e, ya hønt'a yø nzäbi'a.

17 Pε nu'ah_u, nu'mø guí ε'ni mmäih_u, 'yo gadi hmi dümmäih_u, sinoque dami 'yejni yah_u 'nε dami nxädäh_u.

18 'Yo guí nneh_u ngue di unna güenda yø ja'i ngue guí ε'ni mmäih_u. Hinda hønt'a ni Papáhu padí ngue guí ε'ni mmäih_u, go da gut'ah_u na.

Dami ne ngue bí ja ni mmätih_u mahets'i.

19 'Yo guí nneh_u ngue xøgue nma munts'itho'a te guí pesh_u ua ja ra

ximhäi. Porque nu'a te guí pesh_u ua ja ra ximhäi, da zi yø zu'ε, ya di nts'oni. Ogue da bε yø bε.

20 A nuyá, dami neh_u ngue nup'_u mahets'i, ja bí jap'_u ra nho guí nthεh_u, nu'a hinha di m'medi. Ya hinda zä da zi yø zu'ε, 'nε hinda zä da zønyø bε ngue da bε'ah_u.

21 Nu'mø guí εmhm_u ngue bí ja mahets'i'a ra nho tate di muui, hønbn_u da zo ni mmäih_u p'_u 'mø.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra nyot'i.

22 Nu'mø bi xogui xanho ni däh_u ya, ya guí hεth_u xanho ra nyot'i i ja. Njarbutho ni 'yomfεnih_u ya, nu'mø bi xogui xanho, ya guí pahm_u ndana ra nho gdi n'yoh_u 'mø.

23 Pε nu'mø hingui xogui xanho ni 'yomfεnih_u, ya himma juani guí pahm_u ndana ra nho gdi n'yoh_u 'mø. Ya nsatho 'mø ngue ra ts'a'bexui p'_u gni mähä, porque hingui xohni 'yomfεnih_u ngue guí pahm_u ndana ra nho.

Bi hycra hya ra Jesús ngue yoho yø hmu.

24 Hingui sä ngue yoho yø hmu ra ja'i di m'mäi. A nu'mø ngue yoho yø hmu di m'mäi, n'na'a di madí, n'na'a hinda madí. N'na rá hmu da 'yørpe te di manda, man'na rá hmu hinda 'yørpe te di manda. Guí njath_u p'aya, hingui sä ngue mbø yoho p'_u di ma ni mmäih_u. Di ma ni mmäih_u Oja, xindi ma ni mmäih_u ra mεnyu.

Nuna Oja fä'ya yø ja'i ya o rá 'yε.

25 Nugä dí mma, nu'a te ja ngue gui sih_u, ogue te ja ngue gui hyeh_u, 'yo gue'a mathoguiho ga ndu ni mmäih_u'a. A nuyá, nu rá te ra ja'i, man'natho di muui ngue'a te da zi. Nu rá do'yo ra ja'i, man'natho di muui ngue'a te da hye.

26 Ya guí nnuh_u yø ts'int's_u 'yo maya, ngue hingui uah_i, 'nε hingui xofu ngue te da mets'i. Pε nuna ni Papáhu bí 'b_u mahets'i, go di unni te si yø ts'int's_u na. Goma gue'ah_u ya, ngue hinda mäxah_u Oja,

porque man'na xammadi'ahua ngue yø ts'int's'u.

²⁷ Xiya, xi ra ja'i tu rá mmái ngue hinguí hets'i, ¿ua da zä di nte man'na doyaní ngue'a ga nhets'i?

²⁸ 'Yo di tu ni mmái te gui hyehua. Ya guí nnuhua yø døni bí ja dapo ngue hinda mpefi, ni xinguí mpe, pe mahotho gui nequi.

²⁹ Dí xi'ahua na ra hya na, ngue tengu ra dast'abi Salomón, mandønho drá he bi hye, pe hinha da zädi tengu ganho yø døni.

³⁰ Porque guesε Oja øt'e ngue mazihotho gui nequi yø døni bí ja dapo. Bí ja dapo ya, pe nixudi p'uya, di nzø p'ua ja ra orno. Gomá gue'ahua ngue hinda he'ahua Oja. Pe hingá εgui εc'εihua xanho ngue faxahua Oja.

³¹ Janangue nuyá, 'yo mathoguitho di tu ni mmáihua ngue sä gui 'yεmhua: “¿Te 'be'a ga sihua ya, o gue te 'be'a ga hehua ya?” gui 'yεmhua.

³² Porque yø ja'i 'bæcua ja ra ximhäi, hønt'a te da zi 'nε'a te da hye ni ma yø mmái honi. Pe nu'ahua, nu'a ni Papáhua bí 'bua mahets'i, ya padí ngue gui homhua gátho ya yø cosa ya.

³³ Janangue nuyá, ma datho dami hyoni ha gdi sohua rá 'ye Oja. Nuyá yø hya di manda Oja, dami ja ndummái gui 'yøthua, n'namhma ngue di 'da'i te gäma cosa gui homhua.

³⁴ A nuyá, 'yo sä ma'dihi di tu ni mmáihua'a te ja ngue gui thohua nixudi. Porque n'na ngu n'na yø pa ja te thohyø ja'i. Høntho ngue nu'a ra n'ua gui thohua n'na pa ngu n'na pa dami hyoni ha gdi thohua'a ra pa'a.

7

'Yo guí haspahua ra güenda te ga 'yo mi'da yø ja'i.

¹ 'Yo guí haspahua ra güenda te ør'mi'da yø ja'i, n'namhma ngue hinda hyats'ahua ra güenda Oja te gui øthua.

² Porque da thats'ahua ra güenda tengu gni hyaspahua ra güenda mi'da yø ja'i. Tengu gni 'yøthua, xquet'a gue'a di nja'ahua'a.

³ ¿Hanja yø ja'i ngue ja xangu yø ts'oqui, guehya nne da hyaspa ra güenda yø ja'i ngue ts'adyø ts'oqui ja ya? Tengu gni 'mø guí xihni cu ngue oxra häi rá dä, pe nu'i p'uya, ra biga di o ni dä.

⁴ Ya hinda zä gui 'yεmni cu: “Ague n'yø, tø ga hahmi ra häi o ni dä”, gui 'yεmbi. A nu'i p'uya, hin gadi unna güenda ngue ra biga oxni dä.

⁵ Ya hinni 'yup'ua te gui mma. 'Be dami hyahra biga o ni dä n'namhma da zä gui hyamba ra häi o rá dä ni cu.

⁶ Nuna ra hya guí nnu mandaxquihua, nu ra ja'i ngue mandønts'o drá mmái hinda zä gui xihua ra hya. Porque n'na ra cosa xandaxqui, hinguí sä di t'unyø fo'yo. Nu'mø bi ncuε ra fo'yo, da za'ahua. Ximmangu n'na ra cosa ngue mandø mmaditho, hinguí sä di t'unyø ts'adi, porque ra ts'adi di 'da'mi, da nep'ua häi'a te guí unhua.

Dami 'yäphua Oja te guí homhua.

⁷ Nuna Oja di 'da'i te guí homhua. Dami 'yäpi te guí nnehua. Nu te gui hyoni, gui tini. Nu'mø gá jätra goxthi ngue gui nzohua Oja, da xoc'ahua.

⁸ Porque nu ra ja'i ädi te nne, ma t'unni. Nu'a honi, i tini. Nu'a di jätra goxthi, i sojpi.

⁹ Conque nu ra ja'i 'bæhrá basi, nu'mø bi 'yäpra thuhmε, hinguí sä rá mmái ra ja'i ngue ra do di unná basi.

¹⁰ Ogue ra hua da 'yäprá basi, hingra c'εya di unni.

¹¹ A nuyá, i ja ni ts'oquihua, pe guí padí guí unna cosa nu'a xanho ni basihua. Man'natho'a ni Papáhua bí 'bua mahets'i ngue xandønho te di 'da'ahua 'mø gui 'yäphua.

¹² Tengu gni ne ngue da mäxahua yø ja'i, da ngu'a gui 'yøthua, dami 'yørpahua ra 'bäxte mi'da yø ja'i. Ja ni gaxpu gátho yø hya nt'ot'i p'ua ja ra ley, da gue'ua yø hya bi 'yotyø pøngahya Oja.

Mahyεjpi ra hya n'na ra goxthi hinguí xidi.

¹³ Mente guí 'bæhua ua ja ra ximhäi, dami hyaxhua ra 'yu njuantho. A nuyá, para ngue da zä gui hyaxhua na ra 'yu na, dami cæthua p'ua ja ra goxthi hinguí

xidi. Porque nuna ra 'yu ni ma nidu hinguí nnu manhenni yø ja'i na, ngue xa nxidi ra goxthi 'nε xa nxidi ra 'yu. Pε mandøngu dyø ja'i ni map'ε.

14 Pε nu ra 'yu njuantho da hyaxra ja'i di nthεui ra 'da'yo te, hinguí xidi ra goxthi 'nε hinguí xidi ra 'yu. Pε ziyohotho yø ja'i ni map'ε.

Nu'a ga nho rá ndät'ä ra za, gue'a di fadi tema za'a.

15 Damí mfähmu xandønho, nuya yø fεhni xännbate da zøp'ε guí 'bähmu, da 'yεna ngue mmambrá hya Oja. 'Yo di hä'ahε, porque maxøts'itho di nεqui ngue yø hoga n'yohε, pε nu te ga 'yo, gä ra nts'oni ørbε ni ma.

16 Nu'a te ga 'yo, gue'a gdi pahmu te'o'a. Tengutho p'ε ja ra 'uini, guí pahmu ngue hinga ja di nzap'ε yø uva. Ni xingyø igo di nzap'ε ja yø 'uini.

17 Porque guí pahmu ngue n'na ra hoga za, ra hoga ndät'ä züdi. Pε nu'a hinga hoga za, hinguí ho yø ndät'ä züdi.

18 Nu ra hoga za, hinga ja zap'ε ra ndät'ä hinguí ho. Nu'a hinga hoga za, hinga ja zap'ε ra hoga ndät'ä.

19 Nu gätho yø za hinguí ho yø ndät'ä züdi da ma nt'ets'i ngue da t'udi.

20 Janangue dí xi'ahε ngue nu'a te ga 'yo ya yø fεhni xännbate, gue'a gdi pahmu te'o'a.

Jatho gui 'yøthε'a te rá pähä ni Hmuhu.

21 Nuya yø ja'i da 'yεnguí ngue drá Hmuquí, hinga gä da yεrbε ha di manda Oja. Nu'ε majuaní ngue da yεrbε di manda Oja, gue'ε yø ja'i da 'yørpabi rá pähä ma Papá bí 'bε mahεts'i.

22 Nu'mø bi zønna pa da thaspa ra güenda yø ja'i, xandøngu yø ja'i da 'yεnguí: "Grá hmu, grá hmu. Xquet'a 'nεcähe dá xicähe yø ja'i te'o'i. 'Nε conni thuhü dá øthegähe yø ja'i mi n'youi yø ts'onthi. 'Nε conni thuhü dá øt'ähe xangu yø milagro", da 'yεnguí.

23 Nu'mø dá thacä p'εya, ga εmbi: "Damí 'uemhmu ua dí 'bücä, porque

himmá amigo'ahε. Porque hønbra nts'o xquí n'yohε", ga εmbi.

Bi nhyεjpa ra hya yoho yø hyønnigu.

24 Nu ra ja'i øde te gäma hya dí mmangä 'nε da 'yøt'e te dí xifi, guehna nná hyεjpabi n'na ra n'yohε ngue ra njammai na, ngue ra mmundo p'ε bi hyøhrá ngu.

25 Nu'mø bi nja ra 'ye, bi mo ra dathe, bi n'yo ra ndahí ngue bi nønna ngu. Pε himbi dāgui, porque ra mmundo p'ε høxrá ngu.

26 Pε nu ra ja'i øde te gäma hya dí mmangä, 'nε hinda 'yøt'e te dí xifi, guehna nná hyεjpabi n'na ra n'yohε ngue hin'yε rá n'yomfεni na. Guep'ε ja ra 'bomu dehe bi hyøhrá ngu.

27 Mí n'ye p'εya, bi mo ra dathe, bi n'yo ra ndahí ngue bi nønna ngu. Bi xot'i, maxøgue bi n'ueni.

28 Mí juahya yø hya bi xännba yø ja'i ra Jesús, di 'yødyø ja'i ya yø hya bi xifi.

29 Porque yø xännbate ngue ra ley hinguí ya manzaqui 'mø xännbate, pε nuna ra Jesús εna nts'ut'abitho 'mø xännbate, nu te mma ngue di nja gue'a di njahma'a.

8

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohε mi ya rá do'yo.

1 Mambá εp'ε bí ja ra nyuni mambi 'bähra Jesús, xangu yø ja'i bá n'youi.

2 Bi guat'a n'na ra n'yohε mi hεmbra ts'o'ya p'εya. Bi ndantyøhmu p'ε 'bähra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague grá hmu, nu'mø guí nne gui 'yørcä ra mate guí 'yøthegui, nugä dí padí ngue da zāgui —bi 'yεmbi.

3 Ra Jesús bi dots'i conná 'yε, bi 'yεmbεya:

—Ahá, dí nne ga øthe'i. Da zä'i ya —bi 'yεmbi.

Høntho bi manna ra hya na, nuna ra därquēhi mi 'ya rá do'yo, 'bexpí zä ha mi hεmbi.

4 Ra Jesús bi 'yεmbra n'yohε mi'ε:

—Nuyá, 'yo to guí xifi te dá øt'a'i ya. 'Be ni ma ya, sømp'ε 'bähra mmäcä. Da nu ngue ya bí zä'i. Damí 'yøtra 'bøt'e tengutho bi manda ra Moisés

ngue da 'yøtyø ja'i 'mø bi zä rä 'ya hëmbi. Janangue da badi gätho yø ja'i ngue ya bi zä'i.

Ra Jesús bi 'yøthebi rá hmiqúi n'na ra capita.

⁵ Nuna ra Jesús, mi zømp'u ja ra hñini Capernaum. Bi ma bá äpra mate n'na ra capita.

⁶ Bi 'yëmbi:

—Ague grá hmu, nu'a n'na ra ts'unt'u di mpεp'u ja ma ngu, sä ra ndate ngue tu gä rá do'yo —bi 'yëmbi.

⁷ Ra Jesús bi 'yëmbra n'yohu äpra mate:

—Ga mmagä p'u 'mø, ga ma øthegä —bi 'yëmbi.

⁸ Nu'a ra capita p'uya, mahømbi 'yëmbra Jesús:

—Pε ague grá hmu, 'yo gadi n'ani. Nugä himma nsä'be ngue gui carbua ja ma ngu. A nuyá, høntho dami manya ngue da zä rä ts'unt'u dí xi'i, ya dí padi ngue da zä rä n'u hëmbi.

⁹ Porque nuguí xquet'a 'bai to 'bet'o ngue di mandagui. A nugä p'uya, xquet'a dí si ma soldado dadi manda. Nu'mø dí xi'a n'na ra soldado ngue ha da ma, i pap'u dí ε'ti. Ogue ga ëmbi: “Bi 'yεcua”, ra soldado p'uya bá εp'u. Ogue ma hmiqúi, ga 'bepi te da mεfi, ra hmiqúi øt'e te dí xifi.

¹⁰ Nuna ra Jesús mi 'yøde te xihra capita, di 'yøtho te sifi. Bi 'yëmbi ja'i n'youi p'uya:

—Majuani dí xi'ahu ngue hinjonni judío di pøni ngue gdi tinnbä rá nt'εc'ei tengü ga 'yεc'εigä na ra n'yohu na.

¹¹ Nugä dí xi'ahu ngue xangu yø ja'i hingyø judío dí bømp'u ni bøxyadi 'nεp'u ni yuhra hyadi, ngue nup'u di manda Oja p'u mahεts'i, 'dap'u di nsihmεui ra Abraham, conna Isaac, conna Jacob.

¹² A nu'u yø ja'i mi jahma ngue xta nzo rá 'yε Oja 'nε himbi ne, da t'emp'u thi ja ra 'bexui'u. Ja di nzomp'u 'nε ja di guxp'u yø ts'i'u.

¹³ Ra Jesús bi 'yëmbra capita mi nyau:

—Ni ma ni ngu ya. Nu'a ra hya gui εc'ei ngue da zä ga øt'e, ya bi nja ya.

Ngü ra ora bi manna ra hya na, 'bexpi zä rä ts'unt'u mi'u.

Ra Jesús bi 'yøthebi rá to ra Bedu.

¹⁴ Ra Jesús bi map'u ja rá ngu ra Bedu. Nu'a rá to ra Bedu oxp'u ja rá t'ots'i ngue mi hëmbra pa.

¹⁵ Ra Jesús bi bennba rá 'yε ra därkehi ngue bi gats'i. 'Bexpi zä rä pa mi hëmbi. Nuna ra xisu p'uya, bi nangui ngue bi hojpi te da zi yø ja'i.

Ra Jesús bi 'yøthe xangu yø därkehi.

¹⁶ Mi dahra nde p'uya, nup'u 'buhra Jesús, xangu yø ja'i n'youi yø ts'onthi bá ts'innbi ngue da 'yøthe. Pε ra Jesús høntho da ma ngue da zä yø ja'i n'youi yø ts'onthi, 'bexi sä. 'Dama 'dan'yo yø n'u hëmbi ja'i, pε gä bi 'yøthe.

¹⁷ Mi nja na ra hya na, ya bi nja'a te ra hya bi manna pøngahya Isaías ngue bi 'yεna: “Nu te gäma n'u gmi hëmphu, gä bi hyaqui hapu mi'u”, bi 'yεna.

Yonc'ei bi nyau ra Jesús.

¹⁸ Mi nu ra Jesús ngue mandøngu dyø ja'i di mäts'i. Bi xihyø xädi p'uya ngue bi mähä dí ma man'na nguadi ra zabi.

¹⁹ Nu'a n'na ra xännbate ngue ra ley bi guarbu 'bähra Jesús, bi 'yëmbi:

—Ague grá xännbate, nugä dí nne ga mme hapu gdi ma —bi 'yëmbi.

²⁰ Ra Jesús bi 'yëmp'a yaui:

—Yø haho ja yø 'bido hapu säya. Yø ts'int's'u ja yø 'bafi hapu säya. Pε ra N'yohu bí 'yε mahεts'i, hin'yü rá ngu hapu di n'oxi.

²¹ Pε nu'a n'na nc'ei rá xädi bi 'yëmbi:

—Ague grá hmu, dami 'dacra nt'εdi ngue 'be da du ma papá, ga ägui, ya ga mε p'uya —bi 'yëmbi.

²² Mi dahra Jesús, bi 'yëmbi:

—Ma ga mmehma. Nu'u yø ja'i εntho ya xa ndu ngue hingui pa Oja, gue'u da 'yähüø mmindui'u.

Ra Jesús bi säyabi ra ndahi conyø fanthe.

²³ Nuna ra Jesús bi yarb'u ja ra barco ngue bi ma, bi mähä yø xädi.

24 Pɛ nup'u ja rā zabi, bī nanga n'na rā ndate ndahī. Nu'u yø fante nan-gui, so mbo rā barco mēnte atho rā Jesús.

25 Nu'u yø xādi p'uya, bá āp'u bī aha, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, dami yanje. Ya ja ngue dā thunt'a mbonthe rā barco. Ya gā tuhū —bi 'yēmbi.

26 Rā Jesús bi 'yēmbiyø xādi:

—¿Hanja ngue guí suhū? ¿Ua hinguí ɛc'ei ngue gā fāxahū? —bi 'yēmbi.

Mī nangra Jesús, bi hejpabi ra ndahī 'nēhyø fante. Mī hejpi, 'bexpi nsāya.

27 Nu'u yø xādi p'uya, di 'yøtho te bī nja. Dī n'yēmbi n'na ngu n'na:

—¿Te'o nī n'yohū nā n'yø? Astā rā ndahī 'nēhrā dehe ɛc'ei 'mø bi zofō —dī n'yēmbi.

Rā Jesús bi 'yøthe yonc'ei mī n'youi yø ts'onthi.

28 Mī zøm man'na nguadi rā zabi, ja rā hāi nī hū ngue Gadara. Ja bī nthēui p'u rā Jesús yoho yø n'yohū mī n'youi yø ts'onthi. Pɛ mandønts'otho, xpī 'yēp'u ja rā camposanto. Astā nts'utho to dā thop'u ja rā 'yu.

29 Mī nū rā Jesús, bī mēhrā mafi. Bi 'yēmbi:

—Ague Jesús, rá Ts'ant'u'i Oja, ¿hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bucāhe? Porque tobe hinguí sōnna pa ngue gui pēnngahe rā castigo —bi 'yēmbi.

30 Nup'u yap'utho, mambi 'yop'u n'na 'bāi yø ts'adi, mā 'yonī p'u ngue sīhmɛ.

31 Nu'u yø ts'onthi bi 'yēmbra Jesús:

—Nu'mø guí nne ngue gā hecāhe ua ya yø n'yohū 'bucua, pɛ dami 'dacje rā nt'ēdi ngue gā cat'āhe yø mmāi yø ts'adi bī 'yonū —bi 'yēmbi.

32 Rā Jesús bī unna nt'ēdi yø ts'onthi, bi 'yēmbi: —I mähā nū bī 'bāhyø ts'adi 'mø.

Janāngue nū'u yø ts'onthi bi hyep'u yø n'yohū mī n'youi, i ncarbū ja yø mmāi yø ts'adi. Yø ts'adi p'uya, bi gū rā 'dihī, bī nhyørbū ja rā zabi. Gā ja bī jarbū rā dehe.

33 Nu'u mī fāhyø ts'adi p'uya, bī nsu 'mø mī nū te bī nja. N'na 'dihitho bī map'u bī ja rā hnini ngue bá mā te bī nja. Bī mā tengue xi thohyø ts'adi, 'nē bī mā tengue xi tho'u yø n'yohū mī n'youi yø ts'onthi.

34 Nu'u yø jā'i mambī 'bap'u ja rā hnini, gā bī mā ngue bi zømp'u bī 'bēhrā Jesús. Mī zønyø jā'i p'u 'bēhrā Jesús, bi xifi ngue dā mā.

9

Rā Jesús bi 'yø'te ngue dā fadi ngue ja rá ts'edi ngue di punnba yø ts'oqui yø jā'i.

1 Rā Jesús bi yarbū ja rā barco ngue dā mā, dī mā man'na nguadi rā zabi ha bī ja rá hnini.

2 Mī zømp'u ja rā hnini, bá thunnabāi n'na nc'ei bá oxrá fidi ngue tudyø gua. Mī nū rā Jesús te øtyø jā'i bá dū rā dārquehī, i padī ngue ɛc'ei yø jā'i ngue dā zā dā 'yøthe rā dārquehī. Bi 'yēmbra dārquehī p'uya:

—Ague ts'ant'u'i, 'yo tū nī mmai, ya dá pun'nā nī ts'oqui ya —bi 'yēmbi.

3 Nuna rā hyā bī manā Jesús, mī 'yøhyø xānbate ngue rā ley, bī mbøcūɛ. Bi 'yēmp'u ja yø n'yomfēni: “Nuna rā n'yohū 'bucua, thenmahya Oja nā co nū'a rā hyā i mma”.

4 Pɛ rā Jesús i patho te mbēnya yø n'yohū mbøcūɛ, bi 'yēmbi:

—Nuna rā hyā gā bēmhū ya, hinga ja rá njap'u nā.

5 Nugā dá xihra n'yohū 'bucua, dí ɛmbi: “Ya dá pun'nā nī ts'oqui ya”. Pɛ nuyá, hīndī nēqui xāho ngue'mø bī mpunnbi oque hīn'nā. Pɛ nū'mø gā ɛmbi: “Dami nangui, gui caxni fidi, gui mma”, gā ɛmbi, nū'mø ngue bī n'yo p'uya, ya guí pahmū xāho ngue ja mā ts'edi.

6 A nuyá, dami pahmū ya ngue rā N'yohū bī 'yē mahets'i, ja rá ts'edi ua ja rā ximhāi ngue di punnba yø ts'oqui yø jā'i.

Bi 'yēmbra n'yohū xan'u p'uya:

—Dami nangui, caxni fidi, nī mā nī ngu.

7 Ra dārquehi p'uya, bi nangui, bi ma rá ngu.

8 Mi nu yø ja'i te bi nja, bi nsu yø ja'i. Pe εspabi Oja porque di nequi ngue Oja di unna ts'edi te ø'na ra n'yohu na.

Ra Jesús bi zixra Mateo, da 'yøt'e ngue rá xädi.

9 Mi ma ra Jesús, ni nthop'u ja rá oficina n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Mateo, nuna jamba ra menyü yø ja'i ja te pä. Mi nu ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ma ga mme n'yø, ga øt'e ngue ma xädi'i —bi 'yεmbi.

Ra Mateo p'uya, bi zop'u rá oficina ngue bi me ra Jesús.

Nuya yø ja'i t'εmbi ja yø ts'oqui, 'dap'u sihmεui ra Jesús.

10 Man'na ra pa p'uya, nuna ra Jesús bi me yø xädi p'u ja rá ngu ra Mateo ngue da nsihmε. Xangu yø nguthäi 'bup'u, co 'ne hmi'da yø ja'i t'εmbi ngue ja yø ts'oqui, ga 'dap'u sihmεui ra Jesús.

11 Yø fariseo p'uya mi nu te øtra Jesús, bi 'yørpabi ra nt'änni'u yø xädi, bi 'yεmbi:

—¿Hanja ni xännbatehu ngue 'dap'u sihmεhu yø nguthäi co 'nehyu mi'da yø ja'i ja xangu yø ts'oqui? —bi 'yεmbi.

12 Mi 'yøhra Jesús te sipyø xädi, bi 'yεmp'u di yahni:

—Nuya yø ja'i di hyenni, guehya ni 'yεhra 'yøthe ya. Pe yø ja'i xanzaqui, hinga gue'u ni 'yε'u.

13 Damj xähmu te ni bønyø hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue εna: “Dí nnegä ngue di nja ni nhuεcatehu, porque guehna man'natho di muui na ngue yø 'bøt'e guí ørcahu”, εn'Oja. A nugä, dá εhe ngue gue'u yø ja'i ja yø ts'oqui ga xifi da hyep'u ra nts'o ga 'yo, hinga gue'u yø ja'i εna ngue ya 'yo xanho dá εhe ga nzofø —bi 'yεmbi.

Bi manna Jesús hanja ngue hingu i etyø mmui yø xädi.

14 Nu'u yø xädi ra Xuua bi guarbu 'bähra Jesús. Bi 'yεmbi:

—¿Hanja ni xädi ngue hingu i etyø mmui? Conque nugähe 'nehyø fariseo εmmεi dí ε'ma mmäigähe —bi 'yεmbi.

15 Ra Jesús bi 'yεmbya yaui:

—Nu'u yø ja'i ts'ofø ngue da nu ra nthati, hingu i 'bu ndummui ngue da 'yetyø mmui mente 'dap'u 'buhmu ra novio. Njarbutho ma xädigä ya, hingu i etyø mmui ngue 'daua di n'yo'be. Pe bá ep'u ra pa ngue da zigagui ma nsui'be. Nu'a ra pa'a p'uya, mfadi ngue da zä da 'yetyø mmui ya ma xädi 'mø.

16 Nuna ra 'da'yo hya di xännbate, n'nan'yo na ngue ra nyogui xädi. Tengutho n'na ra 'da'yo ulu, hinda zä di 'bøtra zε'ulu. Porque ra 'da'yo ulu di ngants'i, ya man'na di nts'onna zε'ulu.

17 Tengutho ra 'da'yo vino hingu i sä da sirbu ja ra zεxfani ngue da zedi. Porque ra 'da'yo vino da xetra zεxfani 'mø da sit'i, ja di m'mep'u p'uya. Janangue ra 'da'yo vino, ra 'da'yo xifani da sit'i n'namhma ngue gä yoho hinda m'medi.

N'na ra n'yohu bi zixra Jesús ngue da øthebi rá t'ixu.

18 Mente ra Jesús bi xihyø ja'i ya yø hya ya, bi zø'a n'na ra n'yohu 'bet'o ngue yø judío. Bi ndantyøhmü p'u 'bähra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu ma t'ixu εxa ja bi du, pe nu'mø guí mma, guí japni 'ye p'u ja rá do'yo, mahøndi m'mui.

19 Ra Jesús bi nangbu mi hudi, bi me'a sits'i. Bi mähä yø xädi.

20 Mente ni 'yo ra Jesús, nuna n'na ra xisu ya n'ne'ma yonjεya mi hembra m'mäcji, bi guarbu ja rá xutha ra Jesús ngue bi dārpa rá nyanj rá he.

21 I εn'a mbo rá mmui: “Nu'mø ga thärpabi rá he ra Jesús, da zägui”, bi 'yεna.

22 Mi dädi, 'bexpi 'bätra Jesús ngue bi hyetra xisu. Bi 'yεmbaya:

—Ague t'ixu, da hyu ni mmui. Ya bi zä'i ngue gä 'yεc'εigui ngue da zä'i comma ts'edi —bi 'yεmbi.

'Bexque'a bi zä ra n'u mi hembra xisu.

23 Mī zomp'u ja rá ngu ra n'yohu na ra Jesús, bi nu ngue 'bap'u yø me'bida. Di yänni yø ja'i 'bap'u ngue zoni.

24 Ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Damī pømhmu ua. Nunā ra hmute 'bucua, hinguī tu na, i atho na —bi 'yembi.

Pε nuya yø ja'i yaui ra Jesús, i then-tho, porque padī ngue ya xi du ra hmute.

25 Mī bøn'athi gätho yø ja'i p'aya, ra Jesús bi thop'u brá 'benna hmute. Bi bennba rá 'yε ra hmute bi gats'i. Ra hmute p'aya bi bennate, bi nangui.

26 Nu te bi 'yøtra Jesús, bi n'yo ra hya ndap'u bi zä'a ra xequi'a.

Ra Jesús bi 'yøthe yoho yø xädä.

27 Mambá ep'u ja ra ngu na ra Jesús, nup'u ja ra 'yu bi denni yoho yø xädä. Ni mafi, bi 'yembi:

—Ague rá mbom'meto'i ra David, damī huēga'be.

28 Mī yurbu ja rá ngu ra Jesús, bi guatyø xädä. Ra Jesús bi 'yembi:

—¿Ua guí εc'eiui ngue da zä ga øt'a na te guí xicui ya?

Yø xädä p'aya bi 'yembi:

—Ahá grá Hmu, dí εc'ei'be ngue da zä guí 'yøt'e —bi 'yembi.

29 Bi Macyø 'yε ra Jesús ngue bi dārpa yø dä yø xädä. Bi 'yembi:

—Ngue guí εc'eiui ngue da zä ga øthe'auī, da zä'auī ya.

30 Nu'u yø xädä p'aya 'bexpi nzø yø dä. Pε ra Jesús di hejpi ngue hinte da ma, bi 'yembi:

—Man'nan'yo mī 'yøt'e ngue guí mmammī te dá øt'auī ya —bi 'yembi.

31 Pε nuya mayø xädä, høntho bi nhyehmī ra Jesús, to bi zä xifi te xi 'yørpabi ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra gone.

32 Høntho bi ma ya mayø xädä, bi zø hmī'da yø ja'i p'u ha 'bähra Jesús, bá zinnbabi n'na ra n'yohu di gonebi ra ts'onthi.

33 Nunā ra Jesús bi japra ts'onthi ngue bi hyep'u ra ja'i n'youi. Bi zä bi nya ra gone. Pε yø ja'i bi nu te bi nja, di 'yøtho, di n'yembi:

—Nunā te dá nuhu bi nja ya, mente yø pa xa thogui hinjongui pøni ngue da ngu'a da 'yøt'ua ja ra häi Israél.

34 Pε yø fariseo bi 'yεna:

—Nunā ra n'yohu 'bucua, i øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, porque gue'a ra zithu yø hmu yø ts'onthi i fäts'i te øt'e —bi 'yεna.

Ra Jesús di huεcyø ja'i.

35 Nunā ra Jesús bi n'yo ndap'u bi zä yø hnini. Nup'u ja yø hnini søni, xännbabi rá hya Oja yø ja'i di mpeti p'u ja yø nija yø judío. I xihyø ja'i ra hoga 'da'yo hya ngue ha di njap'u di zo rá 'yε Oja yø ja'i. Yø ja'i 'dama 'dan'yo man'u hēmbi, pε gä bi 'yøthe ra Jesús.

36 Nu'mø bi nu ngue xangu yø ja'i di mpeti p'u ha søni, εmmēi di huεqui. Porque yø ja'i 'bu ndummāi, hinguī padī te da 'yøt'e. Entho yø dε'yo 'mø hinjo'o to da mädi.

37 Pε ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—Majuani dí xi'ahu, ngue xangu ra 'befi i ja, pε yø mēfi zi yohotho 'bui.

38 Janangue nuyá, nunā Oja rá mmeti ra 'befi, damī 'yāphu ngue da menhyø mēfi p'u ja rá 'befi.

10

Ra Jesús bi 'yεxi 'dema yoho yø xädi.

1 Ra Jesús bi zo'u 'dε'ma yoho yø xädi ya xi huanhni. Bi unna ts'edi ngue da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, da gue'u yø ja'i hēmbi n'na ma 'dan'yo ma n'u, da 'yøthe.

2 Ja ua yø thuhu ya 'dε'ma yonc'ei yø representante ra Jesús. Rá mēdi rá thuhu ra Simu, nu'a i nhuta m'mēfa ngue ra Bedu. Ra Andre nunā rá n'yohu ra Bedu. Ra Jacobo, 'nēhra Xuua, guehya yø ts'ant'u ra Zebedeo ya.

3 Ra Lipe. Ra Bartolomé. Ra Toma. Ra Mateo nunā ra nguthäi. Ra Jacobo nunā rá ts'ant'u ra Alfeo. Ra Lebeo nunā ja man'na ra thuhu ngue ra Tadeo.

4 Ra Simu nunā n'youi ra partido ngue ra cananista. 'Nēhra Judas Iscariote nunā bi dä ra Jesús.

*Bi xi' ʰ 'dɛ'ma yoho yø xädi rā Jesús
ngue da ma da xänba rā hya yø ja'i.*

⁵ Nuyya 'dɛ'ma yoho yø xädi rā Jesús, bi 'yɛt'i ngue da manna hya. Rā mudi bi 'yɛmbi:

—'Yo gni mähä p' ʰ ja rá m'mahyø ja'i hingyø judío. 'Nɛ 'yo guí cutha p' ʰ ja yø hnini ja'a rā rā häi Samaria.

⁶ Sinoque i mähä p' ʰ 'bʰhyø judío. Porque yø judío tengutho yø dɛ'yo ngue xa m'medi.

⁷ Guí xihm ʰ yø ja'i p' ʰ gdi mähä ngue nuna Oja bi 'b ʰ mahɛts'i, ya da guehyø pa jap' ʰ da 'yudi ngue di manda ua ya.

⁸ Dami 'yøthɛ ʰ yø ja'i di hyɛnni. Gui 'yøthɛ ʰ ngue di bɛnnate yø ánima. Gui 'yøthɛ ʰ yø ja'i 'ya yø do'yo. Gui 'yøthɛ ʰ yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Nuna rā ts'edi gā 'da'ah ʰ, hinte dá jap'ah ʰ. Janangue nuyá, nu yø ja'i guí 'yøthɛ ʰ, 'yo te guí jambah ʰ.

⁹ 'Yo guí haxh ʰ rā mɛnyu ngue rā oro ogue rā t'axi ogue rā cobre.

¹⁰ 'Yo tema lega guí caxh ʰ. O guí caxni mponih ʰ. 'Yo guí caxh ʰ mi'da yø thixfani ogue yø tøhø. Porque rá mɛfi Oja jatho ngue di t'unni te da zi.

¹¹ Nu'mø gá sømhm ʰ p' ʰ ja n'na rā danihni ogue ja n'na rā t'unihni, dami hyomhm ʰ n'na rā n'yoh ʰ nu'a hnumanho p' ʰ ja rá hnini, dami 'yaph ʰ rā nt'edi ngue di 'da'ah ʰ rā ts'äya. Ja dami nsayah ʰ p' ʰ ja rá ngu'a, asta gue'mø guá ɛhm ʰ.

¹² Nu'mø gá cuth ʰ mbo rā ngu, guí 'yɛmh ʰ: “Oja di japyø ja'i 'bɛcua”.

¹³ Nu'mø da nu manho'ah ʰ yø ja'i 'bap' ʰ ja rā ngu, ya di tocabi nā rā nzɛngua guí xihm ʰ 'mø. Pɛ nu'mø ngue hingui nnu manho'ah ʰ, nu'a rā nzɛngua guí xihm ʰ, ya hīndi tocabi.

¹⁴ Nu'mø ngue himbi hnu manho'ah ʰ p' ʰ ja n'na rā hnini ogue ja n'na rā ngu hīndi n'na'ah ʰ rā ts'äya 'nɛ hīnda ne da 'yøhyø ja'i nā rā hya guí xihm ʰ, ni mähä p' ʰ ya, pømhm ʰ p' ʰ ja rā hnini ogue ja rā ngu. Dami huamhmra fonthai di n'youi ni mbonguah ʰ.

¹⁵ Majuani dí xi'ah ʰ ngue nu'mø rā pa danī hyaspa rā güenda Oja ya yø ja'i di ja'ah ʰ p' ʰ, man'na xangu rā castigo da thohya, ngue'a te rā castigo da tho' ʰ yø ja'i mi 'bap' ʰ ja rā hnini Sodoma 'nɛp' ʰ ja rā hnini Gomorra.

*Bi xihyø xädi rā Jesús ngue da zä rā
n' ʰ da ts' ʰ i.*

¹⁶ A nuyá, gā pɛn'nah ʰ p' ʰ ha 'bʰhyø ts'oc'ɛi, ngue nts'utho, tengutho yø dɛ'yo 'mø bi zømp' ʰ 'bʰhyø zate. Pɛ dami 'yøt'e ngue gyø njammih ʰ, guí mfähm ʰ, tengutho guí mfähhyø c'ɛya. Pɛ 'yo to guí sähm ʰ, guí 'yøthɛ ʰ tengutho yø paloma ngue hingyø nequisi.

¹⁷ Dami mfähm ʰ p' ʰ 'bʰhyø ja'i. Porque yø ja'i da zixah ʰ fädi. Nup' ʰ ja yø nija yø ja'i da mɛp'ah ʰ.

¹⁸ Di dä'ah ʰ p' ʰ 'bʰhyø ts'ut'abi 'nɛp' ʰ 'bʰhyø gobierno. Di ʰ'ah ʰ yø ja'i ngue guí ɛc'ɛigah ʰ. Nu'mø ngue ya gdi 'bʰhm ʰ p' ʰ ha 'bʰhyø ts'ut'abi, ngu' ʰ yø judío, ngu' ʰ hingyø judío, gā da zä da 'yøhna rā hoga 'da'yo hya guí xihm ʰ.

¹⁹ Nu'mø bi jo'ah ʰ, 'yo sä di tu ni mmah ʰ'a te rā hya ja ngue guí xihm ʰ rā ts'ut'abi. Nu'a rā ora guí dä ni hyah ʰ p' ʰ ja rā ts'ut'abi, Oja di 'da'ah ʰ rā hya ja ngue guí mmamhm ʰ.

²⁰ Porque rā Espiritu Santo di bɛn'nah ʰ rā hya guí xihm ʰ rā ts'ut'abi. Hingni n'yomfɛniɛ guí jɛcra hya guí mmamhm ʰ.

²¹ Nu yø n'yoh ʰ ɛc'ɛigui, di yapɛ yø n'yoh ʰ hingui ɛc'ɛigui ngue da tho. Yø papá, nu'mø bi 'yɛc'ɛigui yø basi, di dä yø basi ngue da tho. Yø basi p' ʰ ya, nu'mø bi 'yɛc'ɛigui yø papá, di dä yø papá ngue da tho.

²² Hønnb ʰ bi zä da zə'ah ʰ yø ja'i ngue guí ɛc'ɛigah ʰ. Pɛ nu rā ja'i da zɛti hangū rā n' ʰ da thogui, guehna di nyanná te nā.

²³ Nu'mø bá ju'ah ʰ n'na rā hnini, dami 'dagui gdi mähä man'na rā hnini. Pɛ nugä dí xi'ah ʰ, tobe hīn gadi täti gadi 'yomhm ʰ rā hya p' ʰ ha 'bʰhyø judío 'mø mi zønna pa da

hyaspa ra güenda yø ja'i ra N'yohu bi 'yε mahets'i.

²⁴ Nu ra xädi, 'yo di εna ngue hinda thogui tengutho thohrá xännbate. Xi mmangu ra hmiqúi, 'yo di εna ngue hinda thogui tengutho thohrá hmu.

²⁵ Nu ra xädi, di m'mai ngue ra conforme, ngue da thogui tengutho da thohrá xännbate. Ra hmiqúi p'uya, di m'mai ngue ra conforme, ngue da thogui tengutho da thohrá hmu. Nu'mø ngue bi nu man'ugä yø ja'i, gui huqúi ngue drá zithu, goma gue'ahu hinda nu mman'ua'ahu yø ja'i ngue gui tenngha.

Ra Jesús bi ma ndana ja ngue da ts'u.

²⁶ Janangue nuya yø ja'i sa'ahu, 'yo gui suhu ya. Nu te gama hya njo'mi, siempre da famhma.

²⁷ Nuya yø hya dí xi'asehu, dami xihma gätho yø ja'i. Nuya yø hya dí hut'atho ni guhu, i nt'øde ra hya gä ra hnini.

²⁸ 'Yo gui suhu'ua da ne da hyo'ahu. Porque nu'mø bi hyo'ahu, nu ra te ya hinda zä te da japi. Nuna Oja, ja rá ts'edi ngue di juat'a ni do'yohu 'ne ni tehu p'ua ja ra nidu, guehna dami suhu na.

²⁹ Nu'mø bi 'bä yoho yø ts'int'su, honda n'na ra xani ma t'uni. Pe hinga n'na di m'mε'ua yø ts'int'su mente ngue hinda unna nt'edi ni Papahu.

³⁰ Janjuani ngue faxahu Oja. Conque asta ni xtahu i m'mede n'na ngu n'na.

³¹ Janangue 'yo gui suhu yø ja'i. Porque man'na xamma'di'ahu ngue yø ts'int'su, madague'a ngue yø mmundotho'ua.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue hinda gomp'ua ha 'buhyø mmic'eiui.

³² Nu to gätho da mamp'ua 'buhyø ja'i ngue εc'eiqúi, xquet'a ga mmangä p'ua 'buhma Papá bi 'bu mahets'i ngue dadi n'amigo'be ra ja'i.

³³ Pe nu te'o da göngä p'ua 'buhyø ja'i, da ma ngue hingui εc'eiqúi, xquet'a ga mmangä p'ua ha bi 'buhma Papá

mahets'i ngue hin dadi n'amigo'be ra ja'i da göngui.

Nup'ua ha t'εc'ei ra Jesús, bi ma ngue di nja ra sui.

³⁴ 'Yo gui εmhma ngue dá εcä ua ja ra ximhai ngue hin tema n'ua gui sähu. Nu'á, hin'na'a. Sinoque di nja ra sui.

³⁵ Dá εcä ua ngue di nja'a di nsuhyø ja'i. Ra ts'unt'ua di nsuhmi ra papá. Ra hmute di nsuhmi ra mamá. Ra ts'ihue di nsuhmi rá cá.

³⁶ Nu'ua yø nsuiui ra ja'i da 'yεc'eiqúi, gue'ua 'bup'ua ja rá ngu da zai.

³⁷ A nuyá, nu ra ja'i ngue ma datho di mahrá papá, di mahrá mamá, ngue nugui, guehna ra ja'i ya hingrá nsäui da denngui. A nu ra ja'i ngue ma datho di mahrá ts'unt'ua, di mahrá t'ixu ngue nugui, guehna ra ja'i ya hingrá nsäui da denngui.

³⁸ Nu ra ja'i hingui nne da denngui ngue su da tho, guehna ra ja'i ya hingrá nsäui da denngui.

³⁹ Nu ra ja'i da gohrá mmui ngue su da tho, guehna ra ja'i di m'mεhrá te na. Pe nu ra ja'i hinha ga gohrá mmui mada tho, guehna ra ja'i di nyanná te na.

Oja da gutyø ja'i'a te ra nho xa yøt'e.

⁴⁰ Nu ra ja'i da 'yøt'ahu masu, guehna ra ja'i tengutho 'mø go di ørcagui masu na. Nu ra ja'i da 'yørcagui masu, tengutho 'mø go di ørpabi masu'a to bá penngui.

⁴¹ Nu ra ja'i ørpa masu n'na rá pøngahya Oja porque pahra ja'i ngue gue'a rá m'mεnhni Oja, di t'unná nzäbi ra ja'i tengutho rá nzäbi ma t'unní rá pøngahya Oja. Ximmangu ra ja'i ørpa masu n'na ra hoga n'yohu, porque padi ngue xanho ga 'yo ra n'yohu, di t'unná nzäbi ra ja'i tengutho rá nzäbi ma t'unní ra hoga n'yohu.

⁴² A nuyá, ndana bi zä ya ma xädi, nu ra ja'i da 'yørpa ra nho ngue padi ngue i tennngui, madague'a n'na zi vaso ra dehe di unni, hinda 'behrá nzäbi ra ja'i, Oja da gut'i.

11

Ra Xuua bi 'yet'i yoho yø xädi bi ma bá nyaui ra Jesús.

¹ Nuyá 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús, mi juadi bi xifi te ja ngue da 'yøt'e, bi map'u bí ja yø hnini na ra Jesús ngue da xänba ra hya yø ja'i.

² Ra Xuua ya mi ofädi bi 'yøde te øtra Cristo. Janangue bi menhni yoho yø xädi ngue bá nyaui ra Jesús.

³ Mi zømp'u ha 'bai, bi 'yembra Jesús:

—¿Ua gue'e na ra Cristo mi ja ngue dá εhe di ndast'abi, ua gue ga tø'mähe man'na? —bi 'yembi.

⁴ Ra Jesús bi 'yembya yaui:

—Ni me ya, bá xihmi ra Xuua'a te ra hya gá nuui bi nja. Xihmi ya yø hya gá 'yøhmi dí mmangä.

⁵ Damí xihmi ngue yø xädä ya zø yø dä. Yø dogua, ya i 'yo. Yø ja'i mi 'ya yø do'yo, ya bi zä ha hembí. Yø gogu, ya øhra hya. Yø ánima, ya di bennate. Yø hyoya, ya sihra hoga 'da'yo hya.

⁶ Ra mmenthí di nthēui ra ja'i hinha di gohrá mmái ngue εc'εigui.

⁷ Mi mengyø m'menhni ra Xuua, nuna ra Jesús bi da'mi bi c'annbabi yø ja'i na ra Xuua. Bi 'yembi:

—¿Te'o gá ma guá nuh p'u bí ja ra dapo? ¿Ua guá nuh n'na ra n'yohu hinguí nzaqui rá mmái, εntho n'na ra zafani 'mø anna ndahi?

⁸ Xi'mø ngue hin'na, ¿te'o guá nuh 'mø? ¿Ua guá nuh n'na ra n'yohu ngue he ra hoga ulu? Pe guí pahmu ngue yø ja'i he ra hoga ulu, guerp'u ja yø ngu yø dast'abi 'bai.

⁹ Pe xi'mø hinga gue'a guá nuh'a, ¿te'o guá nuh 'mø? ¿Ua guá nuh n'na rá pøngahya Oja? Majuani ngue gue'a rá pøngahya Oja guá nuh. Pεgue tate na, ngue gätho mi'da yø pøngahya xa m'mái.

¹⁰ Nuna ra Xuua guehna rá m'menhni Oja mmamp'u ja ra Maca Libro na, ngue εna: “Nugä ga et'ä ma m'menhni, di m'met'o p'u gdi ma. Gue'a di hoqui hapu ja ngue gui thogui”, bi 'yεna.

¹¹ Majuani dí xi'ahu, nu hangu yø ja'i 'bai, hinjongui pøni ngue di tate guehna ra Xuua bi 'yøtra nxixya. Pe nuyá, to bi zä ma ja'i ya o rá 'ye Oja ya, guehya ma datho bi nthēui ra mmenthí ya ngue ra Xuua.

¹² Bá fa'mø yø pa bá øtra nxixya ra Xuua ya, asta quehyø pa dí 'buhmu ya, janjuani di xønyø ja'i da zo rá 'ye Oja. Nuyá yø ja'i di xøni da zo rá 'ye Oja, i nne ngue xøgue ra sønitho di nja.

¹³ Hante ngue di m'mahra Xuua, nu te gäma hya bi man'a m'met'o yø pøngahya Oja, dague'u yø hya nt'ot'i p'u ja ra ley, gätho bi ma ngue bá εp'u ra pa di manda ua Oja.

¹⁴ A nuna ra Elías bi man'a m'met'o rá pøngahya Oja, nu'mø guí nne guí pahmu ha rá nja ra hya, nuna ra Xuua ya, quehna bi t'εmbi ngue ra Elías.

¹⁵ A nuyá, di nja ni gu ngue gui 'yøhmu na ra hya dí mmangä ya.

¹⁶ Ma ga honi te gda hyejpä yø ja'i 'buhra pa ja p'uya. Gdá hyejpabi yø basi n'yemp'u ja ra tai. I mmatyø mmimbasiui ngue di n'yemmi, i εmbi:

¹⁷ “Dá pixt'ähe ra xithi ngue xqui nnehmu, pe hinga nnehmu. Dá tut'ähe yø thuhu ngue yø thundummái, pe hinga nzomhmu”, bi 'yembi.

¹⁸ Guí njathu p'uya, nu'mø himbi nja'a te guí mmamhmu, guí mbøcuehu. Porque ba εhra Xuua, nuna bi 'yetrá mmái, a nu'ahu p'uya, gá 'yemhmu ngue n'youi ra ts'onthi ngue'a te øt'e.

¹⁹ A nuyá, guecä drá N'yohu dá ε mahets'i, dí si'a te dí tini, a nu'ahu p'uya guí εnju ngue drá nhyøt'a zihmε. Guí εnju ngue dadi thegä'be'u yø ja'i ja yø ts'oqui 'nε'u yø ngathäi. Pe nuna ra hya njuantho, nu'mø di n'yomfēni xanho yø ja'i, da badi ha rá nja ra hya.

Oja da hyaspa ra güenda yø ja'i hinguí nu manho ra hya.

²⁰ Nuna ra Jesús, nu'u yø ja'i 'bup'u ja yø hnini xi 'yøt'e xangu yø milagro, bi mädi bi hejpi te ga 'yo yø ja'i, porque hinguí nne yø ja'i da hyep'u ra nts'o ga 'yo. Bi 'yembi:

21 —Hague ngu rá castigo dá thohyø ja'i 'bap'u ja rá hnini Corazín. Hague ngu rá castigo dá thohyø ja'i 'bap'u ja rá hnini Betsaida. Porque himbi 'yεc'εigiui 'mø mi nu yø milagro dá ørbu ha 'bui. A nu'mø xta nnu yø milagro yø ja'i mi 'bap'u ja yø nyogui hnini Tiro 'nep'u Sidón, n'na zihmantho xta hɛp'u rá nts'o maní n'yo yø ja'i. Xti n'yuxyø 'bospí 'nε xta hye yø he nu'a he yø ja'i 'mø 'bu ndummai.

22 Nugä dí xi'ahua ngue nu'mø rá pa daní thaxra güenda, man'na xangu rá castigo dá thohyø ja'i festa rá hya ya, ngue'a rá castigo dá thohyø ja'i mi 'bap'u ja rá hnini Tiro 'nep'u ja rá hnini Sidón.

23 A nuya yø ja'i 'bap'u ja rá hnini Capernaum, rá nεgui εna ngue dá t'εspabi ua ja rá häi, 'nep'u mahets'i dá t'εspi. Pε gue di map'u ja rá nidu ya. Porque himbi hɛp'u rá nts'o ga 'yo. Nu'u yø nyogui ja'i mi 'bap'u ja rá hnini Sodoma, nu'mø xta nnu yø milagro tengutho bi njap'u ja rá hnini Capernaum, xta hɛp'u rá nts'o maní n'yo yø ja'i'a rá hnini'a 'nε hinxta nguahyø ja'i 'mø.

24 Nugä dí xi'ahua ngue nu'mø rá pa daní thaxra güenda, man'na xangu rá castigo dá tho'u yø mmengu Capernaum ngue rá castigo dá thohyø ja'i mi 'bap'u ja rá hnini Sodoma.

Rá Jesús bi 'yεspa Oja.

25 Man'na rá ora p'uya, rá Jesús bi 'yεna:

—Ma Papá'i, dadi ja mammadi'i, grá Hmu p'u mahets'i, grá Hmu ua ja rá ximhäi. Porque yø ja'i εna ngue yø bamhya, i εna ngue tini xanho yø mmui hanja rá hya, pε gá 'yajpabi ya yø hya ya. Gá japi ngue go bi bahya yø ja'i ngue yø 'yøde tengutho yø basi ngue yø 'yøde.

26 Nguna gá 'yøt'e ma Papá'i, porque gue'a guá sänni ngue di nja'a.

Rá Jesús bi zohyø ja'i ya xa nyägui.

27 Rá Jesús bi 'yεmbyø ja'i:

—Nu'a ma Papá, bi däqui gätho yø cosa ngue ga manda. Hinjongui pøni ngue dadi mpahmi xanho'a rá

Ts'ant'u Oja, sinoque hønse'a rá Papá di mpahmi. Hinjongui pøni ngue dadi mpahmi'a rá Papá, sinoque hønse'a rá Ts'ant'u di mpahmi. Nu rá ja'i dá neprá Ts'ant'u Oja ngue dá badi te'o na rá Papá, dá zä dá badi.

28 Nu gätho yø ja'i ya xa nyägui ngue hingui hät'i dá 'yøt'e te gäma hya sänni, dami n'uní ngue ga faxahu n'namhma ngue dá diní ha di nsäya ni teh.

29 Dami 'yøt'e ngue ni Hmuju. Dami hyaxhu na rá hya dí xän'nah. A nugui, dí ya mantudi, hingrá n'yets'i nna ya. Nuna rá hya dí mmangä, dá hyut'a ni mmuihu na.

30 Nuya yø hya dadi mandagä gui 'yøthu, händi un'ahya ya. Porque nu te di xänbate, hingui henni gdi 'yøthu.

12

Ja rá ts'edi rá Jesús ngue nu te dá zänni di nja 'mø rá pa ngue rá ts'äya, gue'a di nja'a.

1 Nuya yø pa ya, nuna rá Jesús co 'nεhyø xädi bi tocabi ngue bi thop'u ja yø nuatrigo 'mø rá pa ngue rá ts'äya. Nu'u yø xädi bi zä ngue tu manthuhu, janangue bi daxtyø trigo, bi za.

2 Mi nu yø fariseo te øtyø xädi rá Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu ni xädi gue di mpefi. Conque mmamp'u ja rá ley ngue nu'mø rá pa ngue rá ts'äya, hingui sä ngue to di mpefi —bi 'yεmbi.

3 Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Xi'mø mi zähra thuhu n'na ndi rá David, co 'nε'u mi n'youi, ¿ua hinjam'mø gadi xähmu p'u ha nt'ot'i'a te bi 'yøt'e?

4 Nu rá David bi yərbu ja rá ngu Oja ngue bi zi yø thuhmε xi t'εspabi Oja ngue dá nu. Bi zi rá David co 'nε'u mi n'youi. Conque nu'u yø thuhmε'u, händi unna nt'edi rá ley ngue to bi zä dá zi, hinda høndyø mmäcja yø ts'i'u yø thuhmε t'εspabi Oja.

5 ¿Ua hin gadi xähmu te mmamp'u ja rá ley, ngue yø mmäcja 'bap'u ja rá nija, nu'mø rá pa ngue rá ts'äya di mpefi, pε hinda t'εmbi ngue rá ts'oqui øt'e ngue njap'u?

6 Nūgä dí xi'ah_u ya, ngue nūua ha guí 'bahm_u, 'bucua n'na nc'ei tate ngue rā nija.

7 Pε hinguí tinni mm_uih_u hanja'a te rā hyā nt'ot'i p'_u ja rā Macā Libro ngue εnā: “Dí nnegā ngue di nja ni nhuεcateh_u, porque guehna man'natho di muui'a ngue yø 'bøt'e guí ørcāh_u”, i εnā. Porque nu'mø di ja ni nhuεcateh_u, nuya yø ja'i hīn tema hyā øt'e, hinguí 'yεmph_u ngue ja yø ts'oqui 'mø.

8 A nū rā N'yoh_u bí 'yε mahεts'i, ja rá ts'edi ngue nū'a go dā zānni, gue'a di nja 'mø rā pa ngue rā ts'āya'a.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yoh_u xi 'yotrā 'yε.

9 Mī ma rā Jesús, i map'_u ja rá nija yø judío.

10 Nup'_u ja rā nija, mī 'bup'_u n'na rā n'yoh_u xi 'yotrā 'yε. Yø ja'i honi ha di dīnnabābi rā Jesús ngue dā ma mā yapī, janāngue bi 'yørpābi rā nt'ānni rā Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí embi ngue ja rā nt'edi dā t'øthe n'na rā dārquēhī 'mø rā pa ngue rā ts'āya?

11 Mī dahra Jesús, bi 'yεnā:

—¿Teni 'bε'a guí 'yøth_u 'mø gdi sih_u n'na rā dε'yo, 'nε dā zop'_u ja rā ots'i 'mø rā pa ngue rā ts'āya? Uāngui 'bexque'a guá jats'i n'nahmantho, madāgue'a rā pa ngue rā ts'āya.

12 Xi rā ja'i ya, ya fadi ngue man'na xammadi rā ja'i ngue rā dε'yo. Janāngue madāgue'a dra pa ngue rā ts'āya, i jatho ngue dā t'ørpā rā nho yø ja'i.

13 Rā Jesús bi 'yεmbrā n'yoh_u mī'ū rá 'yε:

—Dāmī majni 'yε ya —bi 'yεmbi.

Rā n'yoh_u p'aya bi macrá 'yε, pε 'bexpi zā rá 'yε mī 'ū. Bi gohi tengutho ja'a man'na rá 'yε.

14 Mī zā mī nū yø fariseo ngue bi n'øthe rā Jesús, bi ma bá nhεcāhya ngue honi ha di hyo rā Jesús.

Ya nt'ot'i te gā øtra Jesús.

15 Mī badī te mbεnnabābi yø ja'i rā Jesús, bi ma. Pε bi ntet'i xāndøngu yø ja'i. Gā bi 'yøthe yø ja'i di hyεnni.

16 Pε nuya yø ja'i øthe, di 'bεpi ngue hīnjonda xifi te ørpe.

17 Nuya te gā øtra Jesús, ya bi nja'a te rā hyā bi manna pøngāhya Isaías ngue Oja bi 'yεnā:

18 “Nūnā 'bucua ya, guehna mā mēfi ya xtā huanhni. εmmēi dadi madi. Co nūnā, i ja gāmpähā. Gā japi ngue di n'youi rā Espiritu Santo ya, n'namhma ngue di hatra ts'edi te dā 'yøt'e. Guehna dā xihyø ja'i hīngyø judío nā, ngue nūnā Oja, dā hyāspa rā güenda te gā 'yo yø ja'i.

19 Nūnā, hīndra nequis_u nā. Hīngra hmafi di nya p'_u ha di nya. Hīn hap_u dā t'øde ngue di dama yahni p'_u ja rā hnini.

20 Dā zerpābi yø ja'i hinguí hā rā ts'edi. Di hatra ts'edi yø ja'i asta gue'mø bi zønna pa ngue di manda ua.

21 Gātho yø ja'i 'bū'a nximhäi p'aya dā 'yεc'ei ngue gue'a dā yan'a”.

Rā Jesús i εmyø fariseo ngue rā zithu fāts'i.

22 Nūnā n'na rā n'yoh_u madi gonebi 'nε madi xādābi rā ts'onthi mī n'youi, bi ts'ixp_u 'bahra Jesús ngue bi 'yøthe. Mī 'yøthe p'aya, bi zā bi nya rā n'yoh_u 'nε bi zā bi nzø yø dā.

23 Gā di 'yødyø ja'i bi nū te øtra Jesús, bi 'yεnā:

—Pε guehna rá mbom'meto rā David ja ngue di thojpābi rá 'bēfi nā, uague hīngā guehna.

24 Mī 'yøhyø fariseo nā te rā hyā mmanyø ja'i, bi 'yεnā:

—Nūnā rā n'yoh_u i hma, i øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi, pε gue gue'a rā zithu rá hmu yø ts'onthi fāts'i ngue njap'_u.

25 Pε rā Jesús, gā padī tema hyā mbεnyø ja'i, bi 'yεmbaya:

—Xip'_u ha di manda n'na rā dast'abi, nu'mø di ndunhyø ja'i, hīnjam'mø dā zā dā zεhyø hyā. Xip'_u ja n'na rā hnini oque ja n'na rā ngu, nu'mø di nsuhyø ja'i 'bup'_u, di n'uεni.

26 Njarbatho nā rā hyā dí xi'ah_u ya. Xi'mø ngue di hejpase yø mēfi rā zithu, ya rá 'bēfise di ts'oni.

27 Guí ε mh μ ngue ra zithu fäxqui ngue dí θ thegä yø ja'i n'youi yø ts'onthi. A nu'mø ngue ngu'a, xi ni mmijudíoh μ tenna hya guí xänbateh μ , çua ra zithu fäx'mø θ the yø ja'i n'youi yø ts'onthi? A nuyá, ja dí nequi p'uya ngue guí ya xädäh μ , hingui padi te guí mmamh μ .

28 A nuguí, Oja bá penngagui ra Espíritu Santo ngue ga n'yo'be, da máxqui ga θ the yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Ja dí nequi p'uya, ngue ya dí manda ua Oja.

29 Hingra zithu θ the yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Xi n'na ra n'yoh μ xanzaqui, nu'mø to da dut'i, ya da zä to da yarbu ja rá ngu ngue da juppi te ja mbo. Di njadá p'uya, di tut'ä ra zithu dí manda yø ts'onthi, janangue sä dí θ the yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

30 Nu ra ja'i hingui nne ngue ma n'yo'be, guehna ra ja'i rá n'youi ma nsai'be na. Nu ra ja'i hingui fäxqui ngue ga θ r'be ra 'befi, guehna ra ja'i dí ts'onngatho ma 'befi na.

31 Dami pah μ ya, ngue nu'a te gäma ts'oqui θ tyø ja'i, da gue'a te gäma hya man'ua ga ya yø ja'i, da zä ngue dí mpunnbi. Pe nu ra ja'i ngue da nømman'ua ra Espíritu Santo, ya hñdi punnabi Oja.

32 Janangue nu ra ja'i da nømman'ua ra N'yoh μ bí 'y ε mahets'i, i sä ngue dí mpunnbi. Pe nu ra ja'i da nømman'ua ra Espíritu Santo, ya hñdi mpunnbi, ni xinga guehra pa dí 'yoh μ ya, ni xinga guehra pa dí 'y ε p'ua dí mpunnbi.

Nu te ganho ra ndät'ä zua n'na ra za, gue'a di fa'a.

33 Nu ra hoga za, ra hoga ndät'ä zudi. Pe ra za hingui ho, hingra hoga ndät'ä zudi. Janangue nuyá, n'na ra za, nu te rá ndät'ä zudi, gue'a di fa'a ngue'mø ra hoga za ogue hñ'na.

34 Guí θ th μ tengutho yø c'eya ngue n'youi ra ndate yø ne. Porque hingui sä guí mmamh μ n'na ra hoga hya. Nu te ra hya bí mihrá mm μ ra ja'i, gue'a pønná ne'a.

35 Nu ra hoja'i, ra hoga hya i mma, porque xanho rá mm μ . Pe nu ra ja'i

hingui ho rá mm μ , xants'o ra hya ja mbo rá mm μ , gue'a pønná ne'a.

36 Nugä dí xi'ah μ ngue nu'mø ra pa daní hyaxra güenda Oja, nu te gäma ts'omhya pønñi neh μ , gä da that'ah μ ra güenda.

37 Nu'mø xanho ra hya xcá mamh μ , ya hñ tema castigo gui thoh μ . Pe nu'mø xants'o ra hya xcá mamh μ , gue'a ra castigo gui thoh μ 'a.

Yø ts'oc'ei äpyø milagro ra Jesús.

38 Nu 'da yø fariseo conyø xänbäte ngue ra ley bi 'y ε mbrä Jesús:

—Ague grá xänbäte, dí nne ga nnugähe ha gdi 'yøt'a n'na ra milagro para ngue da fadi te'o'i —bi 'y ε mbi.

39 Mi dahra Jesús, bi 'y ε mbi:

—Nu yø ja'i 'buhya, ja yø ts'oqui ngue hingui pa Oja, 'bet'o äcyø milagro da nu, ja da 'y ε c'ei'gui. Pe hñ tema milagro ga θ t'e ngue da nu yø ja'i. Nu'a da nøpa hmeya yø ja'i ya, gue'a te bi thohra pøngahya Jonás.

40 Porque ra Jonás nhyu pa bá o rá mm μ ra huá. Di njarbutho'a ra N'yoh μ bí 'y ε mahets'i ya, nhyu pa da o häi.

41 Nu'mø ra pa daní hyaxra güenda Oja, nuyá yø ja'i mi 'bap'ua ja ra hñini Nínive da nanguí ngue di yapyä yø ja'i 'buhra pa ja p'uya. Porque yø ja'i mi 'bap'ua ja ra hñini Nínive, bi 'bätyø mm μ 'mø mi 'yø'a ra hya bi manna Jonás. Conque man'na dí tategä ya ngue ra Jonás, pe hingui nne gui 'yøhm μ ra hya dí mmangä ya.

42 Dá gue'a n'na ra xisu mi ndast'abi p'ua sur, nu'mø ra pa daní hyaxra güenda Oja, da nanguí ngue di yapyä yø ja'i 'buhra pa ja p'uya. Porque nuna ra xisu na, ndoyap'utho rá häi bí 'y ε h ε ngue bi 'yøxra hya mi pahra Salomón. Conque man'na dí tategä ya ngue ra Salomón, pe hingui nne gui 'yøhm μ ra hya dí mmangä ya.

Ra ts'onthi bá pengbu ja rá mm μ ra ja'i.

43 Nu ra ts'onthi 'mø bi hy ε p'ua ra ja'i mi n'youi, bi 'yo ra ts'onthi p'ua ja ra xequi mathoguitho xa 'yot'i, honi ha

dí nsäya. Pɛ nu'mø himbi dīni ha di nsäya, i ɛna:

⁴⁴ “Ga pengä p'ɥ ja ma ngu dá pøni”, i ɛna. Nu'mø bá pengbɥya, da dīnnbabi rá mmɥi ra ja'i ngue hīnjongui 'bɥp'ɥ, tengutho n'na ra ngu ngue mahoqui xanho, i njoqui.

⁴⁵ Da mengbɥya, da si mi yoto yø ts'onthi man'na xants'o ngue'a ra ts'onthi rá madi. Gä da yɥrbɥ ja rá mmɥi ra ja'i ngue di m'mɥp'ɥ. M'mɛfa p'ɥya, man'na di m'mɥmman'ɥ ra ja'i ngue'a te ra n'ɥ mi sä m'mɛt'o. Xquet'a nguna ra hya thohyø ja'i 'bɥhɥa.

Bi manna Jesús ndana gue'a da bøni ngue da 'yøt'e tengutho 'mø drá mɛni.

⁴⁶ Ra Jesús tobe yađuitho yø ja'i 'mø mi zøhrá mamá conyø n'yohɥ. 'Bäp'ɥ thi, i nnepe da ts'ohra Jesús ngue di nyai.

⁴⁷ Hīndi 'bedi to bi xihra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ni mamá 'nɛ ni n'yohɥ 'bäcua thi. I nzo'i ngue gui nyai 'na —bi 'yɛmbi.

⁴⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yɛntho:

—Ma ga xi'ahɥ ndana ma mamá, ndana ma n'yohɥ —bi 'yɛna.

⁴⁹ Bi macyø 'yɛ p'ɥya, bi 'yuhyø xädi, bi 'yɛmbyø ja'i di mäts'i:

—Bucua ya yø ja'i di nnøpe ngue ma mamá, di nnøpe ngue ma n'yohɥ.

⁵⁰ Porque nuya yø ja'i di ho da 'yørpabi rá pähä ma Papá bí 'bɥ mahɛts'i, guehya ɛntho ma n'yohɥ, ogue ma nju, ogue ma mamá —bi 'yɛmbyø ja'i.

13

Ra Jesús bi hɛjpa ra hɥa n'na ra momhmudä.

¹ Nu'a ra pa'a, ra Jesús bi bømp'ɥ ja ra ngu mi 'bɥi, bi ma i mmip'ɥ ja ra nenzabi.

² Pɛ mandøngu dyø ja'i bi mpeti p'ɥ ha 'bɥi. Janangue bi yat'a n'na ra barco ja bá mip'ɥ. Nu gätho mi'da yø ja'i 'bɥ'a nenzabi.

³ Xangu yø hɥa bi xännbabi yø ja'i, honi te gui hɛjpa yø hɥa xifi. Nguna n'na ra hɥa bi hɛqui, bi 'yɛmbyø ja'i:

—N'na ra n'yohɥ bi ma da ponna trigo.

⁴ Nup'ɥ bi thogui ngue ponyø hmudä, bi zop'ɥ ja ra 'yu 'da yø hmudä. Bi map'ɥ yø ts'int's'ɥ ngue bi za yø hmudä.

⁵ Mi'da yø hmudä bi moni, bi zop'ɥ hīngui pidi ra häi ngue o ra do. Guehya yø hmudä n'nahmantho bi bøts'e ngue hīngui pidi ra häi p'ɥ bi zo.

⁶ Hinga ya mbo pa yø 'yɥ. Nu'mø bá pøxra hyadi, bi 'yuhyø hmudä ya xi bøts'e.

⁷ Mi'da yø hmudä bi zop'ɥ ja yø 'uini. Mi nte yø 'uini p'ɥya, bi ts'onnyø hmudä ngue bi hyøt'ambo.

⁸ Mi'da yø hmudä bi zop'ɥ ja ra hoga häi, guehya ɛmmɛi bi nja ya. Nu 'da yø hmudä, n'na ciento bi bøni ngue n'na mhmudä. Mi'da p'ɥya, hyate bi bøni ngue n'na mhmudä. Mi'da p'ɥya, 'däte ma'det'a bi bøni.

⁹ A nuyá, di nja ni gu ngue gui 'yøhmɥ na ra hɥa dí mmangä ya —bi 'yɛmbyø ja'i.

Ra Jesús bi ma hanja ngue honi te gui hɛjpa ra hɥa xihyø ja'i.

¹⁰ Ra Jesús bi guatyø xädi, bi 'yɛmbi: —¿Hanja ngue guí honi te gni hɛjpa yø hɥa guí xihyø ja'i?

¹¹ Ra Jesús bi 'yɛmbyø xädi:

—Nuya yø hɥa hīngui fadi ha di manda Oja yø ja'i, nuna Oja bí 'bɥ mahɛts'i i nne na ngue da dīnni mmɥihɥ hanja ya yø hɥa ya. Pɛ nu'ɥ mi'da yø ja'i, hīnda dīnyø mmɥi ya yø hɥa ya.

¹² A nu ra ja'i bi dīnna mmɥi hanja ra hɥa ya, da mäx'Oja ngue man'na di badi. Pɛ nuya yø ja'i hīngui ørpatho masu ya yø hɥa dí mma, nu'a zits'ɥ ra hɥa bi badi, da thannbi.

¹³ Janangue dí honi te nná hɛjpa yø hɥa dí xihyø ja'i. Porque yø ja'i nnu te dí øt'e, pɛ øtyø ja'i tengutho 'mø ngue hīnte bi nu. Nuya yø hɥa bi 'yøde, tengutho 'mø ngue hīn tema hɥa bi 'yøde, himbi dīnyø mmɥi hanja na ra hɥa dá ma.

¹⁴ Nu te øtyø ja'i, ya bi nja'a ra hɥa bi 'bet'o ra pøngahya Isaías ngue bi 'yɛna:

“Yø ja'i da 'yøde hanja ra hya, pε hinda dinyø mmæi hanja ra hya da 'yøde. Nu te da nu yø ja'i, hinda dinyø mmæi yø ja'i hanja'a te da nu.

¹⁵ Porque nuya yø ja'i ya, i njot'i yø n'yomfeni. Entho xa ngotyø gu ngue hingui nne da 'yøhra hya. Entho xa ts'antyø dä ngue hingui nne da hyet'a te ja ngue da hyeti. Porque hingui nne da dinyø mmæi hanja ra hya, 'nε hingui nne di 'bätyø mmæi ngue da 'yεc'εigui, n'namhma ngue ga punnbabi yø ts'oqui”, εn'Oja.

¹⁶ Pε ra mmεnthi gá nthεhε, porque nu te gá gui nnuhε, bi dinni mmæihε hanja ra hya. Nu te ra hya gá 'yøhmε, gui pahmε ha rá nja ra hya.

¹⁷ Majuaní dí xi'ahε, ngue yø pa xa thogui, xangu yø pøngahya Oja xa m'mæi, yø hoga n'yohε xa m'mæi, bi ne xta nnu'a te gui nnuhε ya, pε himbi zä bi nu. Bi ne xta 'yø'a ra hya gui øhmε ya, pε himbi zä bi 'yøde.

Ra Jesús bi ma te ni bønya yø hya bi hyejpa ra momhmudä.

¹⁸ Nuya yø hya dadi hyejpabi ra momhmudä, dami 'yøhmε xanho hanja ra hya.

¹⁹ Nuya yø ja'i ngue høntho bi 'yøhra hya, guehya gui nhyejpi ngue ra nen'yü p'ε bi zo yø hmudä ya. Bi 'yøhra hya yø ja'i ngue ha di njap'ε di zo rá 'yε Oja, pε himbi dinyø mmæi yø ja'i hanja ra hya. Bi map'ε ra zithu p'aya, nuna ra hya xi 'yøhyø ja'i, bi japi ngue bi pumbeni.

²⁰ Mi'da yø ja'i, gui nhyejpa ra häi hingui pidi ngue mi o ra do p'ε bi zo yø hmudä. Mi zä mi 'yøhra hya yø ja'i, janjuaní di johya ngue bi nu manho.

²¹ Guehya yø ja'i himbi bent'i xanho ra hya ya. Zits'utho honi ngue ha di hyep'ε ra hya. Nu'mø bi ts'æi ngue ra hya εc'εi, 'bexi cohø mmæi.

²² Mi'da yø ja'i p'aya, gui nhyejpabi ra häi ngue ja yø 'uini p'ε bi zo yø hmudä. Guehya yø ja'i bi 'yøde hanja ra hya ya. Pε nu'a te yø 'bæfi i ja n'na pa ngu n'na pa, høndyø 'bæfi ni ma yø mmæi yø ja'i. Di ja ndummæi honi ha

di mmεmmeti. Ya hin tema ntho bi 'yørpabi na ra hya bi 'yøde.

²³ Pε mi'da yø ja'i, gui nhyejpa ra hoga häi p'ε bi zo yø hmudä. Mi zä mi 'yøhra hya, bi dinyø mmæi hanja ra hya. Bi 'yørpabi ra nho na ra hya bi 'yøde. Pε 'bæ'i'da yø ja'i ngue mathoguitho bi 'yørpabi ra nho ra hya bi 'yøde.

Bi nhyεcra hya ngue bi nuans'ui ra trigo rá hmudä yø paxi.

²⁴ Ra Jesús bi hyoni te gui hyejpabi n'na ra hya bi xihyø ja'i. Bi 'yεmbi:

—Nua ja ra ximhäi di manda Oja, ja nnøpe ngue rá huahi ua Oja bi thuhra hoga hmudä.

²⁵ Pε mi n'aha gätho yø ja'i, nu'a rá nsæiui ra mmεhui bi yarbε ja ra nuatrigo ngue ra xui. Bi duprá mihyuui ra trigo. Bi ma p'aya.

²⁶ Mi nte yø trigo p'aya, ya ts'ats'i ngue di nja yø trigo. Ja bi nεqui p'ε ndana gue'a ra paxitho p'aya.

²⁷ Mi nu yø hmiqúi ra mmεhui te ja ra huahi, bi ma bá xihra hmu. Bi 'yεmbi: “Aguε grá Hmu, nu'mø ma tuhmu ni huahi, xanho ra hmudä dá tuhmu. ¿Hanja ngue n'youi yø paxi ra trigo ya'mø?” bi 'yεmbi.

²⁸ Ra hmu p'aya bi 'yεmbyø hmiqúi yaui: “Gue'a ma nsæigä'be bi du'ε yø paxi gui mmæmmi ya”. Yø hmiqúi p'aya bi 'yεmbra hmu: “¿Ua gui nne ga ma xat'ähe yø paxi n'youi ra trigo?” bi 'yεmbi.

²⁹ Pε ra hmu bi 'yεna: “Hin'na. Ogui xathε yø paxi n'youi ra trigo, porque nu'mø gá xathε yø paxi, 'nεhra trigo da c'uts'i.

³⁰ Dami hyεmhmaui hma 'dap'ε di nte asta gue'mø bi thets'i. Ga xicä yø mæfi ngue da gacyø paxi, da 'yøtyø tut'i, da t'udi. Nu'a ra trigo p'aya, da 'bεspε ja ra njatrigo'a”.

Bi nhyejpa ra hya n'na zi hmudä ra mostasa.

³¹ Mahømbi hyoni te gui hyejpa yø hya xihyø ja'i ra Jesús. Bi 'yεmbi:

—Ma ga xän'nahε ha di njap'ε di nxandyø ja'i da zo rá 'yε Oja ya. N'na

rá n'yohu bi dup'u ja rá huahi n'na zihmudá rá mostasa.

³² Majuani ngue man'na zitcha na rá hmudá na ngue gátho mi'da yø hmudá i ja. Pɛ nu'mø bi nte, man'na tate rá dat'o ngue gátho mi'da yø c'ani i ja. Nup'u ja yø 'yɛt'o, ja ørbu yø 'bafi yø ts'int's'u.

Bi nhyejpa rá hya rá hojani pɛ rá levadura ngue dí ixqui.

³³ Mahombi hyonna Jesús te gui hyejpa mi'da yø hya bi xihyø ja'i. Bi 'yɛmbi:

—Nu'a di nxandyø ja'i da zo rá 'yɛ Oja bí 'bu mahɛts'i, gui nhyejpabi tengutho rá íxi 'mø bi japi hyu t'eni rá hojani n'na rá xisu, asta gue'mø di ixqui gá rá jani.

³⁴ Nguya yø hya bi manna Jesús ngue honi te gui hyejpa yø hya xihyø ja'i. Nu'mø i ya, zant'a honi te gui hyejpa yø hya xannba yø ja'i.

³⁵ Nguna bi 'yøt'e, porque mi jatho ngue di nja ya yø hya bi manna pøngahya Oja ngue bi 'yɛna: “Ga honi te gdá hyejpa yø hya gá xihyø ja'i. Ga xicá yø ja'i yø hya hingui fadi hanja asta gue'mø mambá nhohra ximhai”, bi 'yɛna.

Bi manna Jesús te ga mbønya yø hya bi hyequi ngue yø paxi bi nuas'ui rá trigo.

³⁶ Mi juadi bi n'yɛhmi yø ja'i rá Jesús, bi 'yɛt'ambo rá ngu p'uya. Bi guatyø xádi, bi 'yɛmbi:

—Damí xicje te ga mbønya yø hya gá hyequi ngue yø mihyuui rá trigo bi thup'u ja rá huahi.

³⁷ Rá Jesús bi 'yɛmbyø xádi:

—Nu'a bi duhra hoga hmudá, gue'a rá N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i'a.

³⁸ Nu rá huahi, ga mbøni ngue guecua ja rá ximhai'a. A nu rá hoga hmudá, ga mbøni ngue gue'u yø ja'i o rá 'yɛ Oja. A nu'a rá mihyuui rá trigo, ga mbøni ngue gue'u yø ja'i o rá 'yɛ rá zithu'u.

³⁹ A nu'a rá nsuiui rá mmɛhui bi duprá mihyuui rá trigo p'u ja rá huahi, gue'a rá zithu'a. A nu'mø bi thexyø trigo, ga mbøni ngue gue'mø

bi gua'a nximhai 'mø. A nu'u yø mɛfi da hyɛxyø trigo, gue'u yø anxɛ'u.

⁴⁰ A nu'a rá mihyuui rá trigo da ma mapɛti ngue da t'udi, ga mbøni ngue gue'a rá ndate di nja 'mø bi gua'a nximhai'a.

⁴¹ Porque rá N'yohu bí 'yɛ mahɛts'i da menhyø anxɛ p'u ha 'buhyø ja'i ya o rá 'yɛ. Da ziqui gátho yø ja'i nuya xa japi ngue øtra ts'oqui mi'da yø mmic'ɛiui, da ziqui gátho'u xants'o te ga 'yo.

⁴² Nuya yø ts'oc'ɛi, da hyørbu ja rá orno di danzø. Ja di nzomp'u yø ja'i 'nɛ dadi guxyø ts'i ngue rá ndate da zä.

⁴³ Pɛ nuya yø ja'i xa 'yøt'e te di manda Oja, di m'mup'u ha di manda yø Papá, dadi yoxni tengutho gui yotra hyadi. Di nja ni gu ngue gui 'yøhma ya yø hya di mmangä.

Rá Jesús bi hycra hya ngue rá mɛnyu nt'ägui p'u ja rá häi.

⁴⁴ Nuya yø ja'i honi ha di zo rá 'yɛ Oja bí 'bu mahɛts'i, guehya tengutho n'na rá ja'i bi dini ha nt'ägui xandøngu rá mɛnyu ya. Mi zä mi dini ha o rá mɛnyu, ma hømbi go'mi, di johya ngue'a te bi dini. Da mä te gá pɛspya ngue da danna häi ha o rá mɛnyu bi dini. Ya drá mmɛti rá häi p'uya.

Rá Jesús bi hycra hya ngue rá perla.

⁴⁵ Nuya yø ja'i honi ha di zo rá 'yɛ Oja bí 'bu mahɛts'i, guehya tengutho n'na rá pøhø i 'yo ngue honyø perla, tate mandøngu drá muui.

⁴⁶ Nu'mø bi dinna perla mandøngu drá muui, da mä te gá pɛts'i, da danna perla bi dini.

Rá Jesús bi hyejpa rá hya yø hua bi the rá xit'a.

⁴⁷ Nuna Oja bí 'bu mahɛts'i, nuya yø ja'i 'bæcua ja rá ximhai di manda, tengutho yø hua bi the rá xit'a 'mø bi ma yø mahua p'u ja rá jathe. 'Dama 'dan'yo yø hua bí the.

⁴⁸ Nu'mø bá yuhra xit'a yø mahua, da jaca nenthe p'uya, da mi ngue da huanhni. Yø hoga hua i pɛts'i, pɛ yø hua hingui ho i ei.

49 Di njarbutho'a te ra hya di nja 'mò bi gua'a nximhäi ya. Da ma yò anxé ngue da sicyò ts'oc'ei p'ua ha di 'buhyò ja'i xanho te ga 'yo.

50 Yò ts'oc'ei da hyørbu ja ra orno di danzø. Ja di nzomp'ua 'nε ja di guxpua yò ts'i ngue ra ndate di sä.

Bi nhyεcra hya ngue ra nyogui xädi conna 'da'yo xädi.

51 Bi 'yännyò ja'i ra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Ua tini xanho ni mmühü ya yò hya dá mangä ya, uague hin'na? —bi 'yεmbi.

Yò ja'i p'uya bi 'yεna:

—Ahá, grá Hmu, tinmä mmüigähe hanja ra hya gui mmanya —bi 'yεmbi.

52 Ra Jesús mahombi 'yεmbyò ja'i:

—Nu ra xänbäte ngue ra ley, nu'mò da gohi ngue ma xädi, ma'da'yo di xädi ha di zo rá 'yε Oja, ya man'na xangu yò hya da badi. Da gohi tengutho n'na ra n'yohü xangu te pεspu ja rá ngu, jap'ua yò cosa ngue yò nyogui, ximmi jap'ua yò cosa ngue ma'da'yo.

Nu'ua yò mmεnguhü ra Jesús hingui εc'ei te øt'e.

53 Ra Jesús høntho bi juadi bi xihyò ja'i ya yò hya bi hyequi, bi ma p'uya.

54 Mi zømp'ua Nazaret ja ra hnini bá nte. Bi map'ua ja ra nija ngue bí xänbä ra hya yò ja'i. Nuya yò ja'i bi 'yøde hanja ra hya bi ma, Gä di 'yøtho, di n'yεmbi:

—¿Hague go ga mba'a te ra hya pahna? ¿Hague ga nzä øtyø milagro?

55 Conque guehna rá ts'ant'ua ra yaxi na. Nuna rá mamá p'uya, gue'a ra Maya. Yò n'yohü p'uya, gue'a ra Jacobo, 'nεhra José, 'nεhra Simu, 'nεhra Judas.

56 Yò nju p'uya, Gä 'dadua ra hnini dí 'bühmü. Xina, ¿hapu go bá ha'a te ra hya xänbäte na? —di n'yεmbyò ja'i.

57 Janangue yò ja'i εmbi ngue to bi zä man'yohü na ra Jesús. Hingui ørpatho masu yò ja'i te xifi. Pε ra Jesús bi 'yεmbyò ja'i:

—Gätho yò pøngahya Oja n'nanni ni 'yεhε, Gä hnu mansu. Pε nu'ua yò mmεnguhü yò pøngahya, hingui nnu

mansu. Ni xinga gue'ua to 'bup'ua ja rá ngu ra pøngahya di nnu mansu.

58 Ya himbi 'yøt'e xangu yò milagro p'ua ja ra hnini p'uya, porque yò mmεnguhü hingui εc'eiho ya yò hya bi ma.

14

Ra Herodes εmbi ngue nuna ra Jesús, gue'a ra Xuua mi øtra nxixya.

1 Nu'ua yò pa'ua, nup'ua ja ra häi Galilea mi ndast'abi ra Herodes. Ra Herodes mi 'yøde te mmanyò ja'i ngue xangu yò milagro øtra Jesús.

2 Ra Herodes bi 'yεmbyò ja'i ja yò 'bεfi p'ua ha 'bui:

—Nugä dí εna ngue xpi bεnnate'a ra Xuua mi øtra nxixya. Janangue sä øtyø milagro —bi 'yεna.

Ja mmangua ha bi nja ya ngue bi du ra Xuua mi øtra nxixya.

3 Nu'mò yò pa bi thogui, ra Herodes bi manda bi mβentra Xuua, bi dut'i conyø cadena bi got'a fädi. Bi upi ngue nuna ra Xuua ya xi xihra Herodes ngue hingui ho di m'mahmi rá 'bεpo Herodías nuna mará xisu'a rá n'yohü Lipe.

4 Nuna ra Xuua xi 'yεmbrä Herodes: “Hin'yu ra nt'edi gui m'mahmi ni 'bεpo”, xi 'yεmbi.

5 Ra Herodes mi sihna ra hya na, bi ne xtä hyo ra Xuua, pε himbi zä porque ra Herodes bi zü yò ja'i. I padí ngue gätho yò ja'i i mma ngue rá pøngahya Oja na ra Xuua.

6 Pε mi zøhrä pa bi nsännigo ra Herodes. Nuna rá t'ixu ra Herodías bi yarbu 'buhyò ja'i xi pεtra Herodes ngue sännigo, bi mähra hnei p'uya. Ra Herodes di ho te øtra hmute.

7 Ra Herodes bi 'yεmbrä hmute: “Nu'mò tema cosa gui 'yäqui, nugä ga 'da'i”, bi 'yεmbi.

8 Ra hmute p'uya bi ma bá ännä mamá te 'bε'a da 'yädi. Mi xihra mamá te da 'yöp'ua ya, bi ma ra hmute, bi 'yεmbrä Herodes: “Damí 'dacrä ya ra Xuua nuna mi 'yøtra nxixya, dá o ra mohi”, bi 'yεmbi.

9 Mambi dutrá mm̄ai ra dast'abi 'm̄o m̄i 'yø'a te sifi. Pɛ ya xi xihra hm̄ute ngue di un̄ni te da 'yāpi. Yø ja'i 'bup'ua m̄i 'b̄ai, gā xi 'yøde te xi mā. B̄i m̄anda p'uya ngue bi t'un̄na hm̄ute'a te ādi.

10 Bi 'yēt'i to bá hejpa rá ya ra Xuua p'ua ja ra fādi p'uya.

11 Bá jāt'a n'na ra mohi, bi t'un̄na hm̄ute. Ra hm̄ute p'uya, bi dāprā mamá.

12 M̄i bahyø xādi ra Xuua ngue bi dū, b̄i ma bá ha ra ánima ngue bi 'yāgui. M'mefa p'uya, nu'a te b̄i nja, b̄i ma bá xihra Jesús.

Ra Jesús bi 'yøt'e ngue b̄i nsihm̄ɛ c̄at'a mahuaḥi mā'yoh̄a.

13 Nun̄a ra Jesús m̄i zā m̄i b̄adi ngue ya b̄i dū ra Xuua, bi 'yo ra barco i ma n'nann̄i hap̄a h̄injo'o yø ja'i. Pɛ yø ja'i bi b̄adi hap̄a i ma, m̄andøngu dyø ja'i bi d̄enn̄i n̄i n̄etra nenthe. Nup'ua ja yø hn̄in̄i thogui, ja n̄exp̄a m̄i'da yø ja'i ngue t̄et'i.

14 M̄i zøhra barco bá o ra Jesús, bi b̄oni. Pɛ ya m̄andøngu dyø ja'i 'bup'ua. Ra Jesús bi huɛcyø ja'i p'uya, bi 'yøthe yø dārqueḥi bi zispab̄i yø ja'i.

15 Nu'mø ya n̄i ma d̄i nde p'uya, nu'ua yø xādi ra Jesús bi guarb̄a 'b̄ai, bi 'yɛmb̄i:

—Ya b̄i nde, 'nɛ nuua dí 'b̄ahm̄a ra dapo ua. Dam̄i 'yɛhyø ja'i n'namh̄ma dā map'ua b̄i ja yø hn̄in̄i, dā dānse ra hm̄ɛ dā zi —bi 'yɛmb̄i.

16 Bi 'yɛmbyø xādi ra Jesús:

—H̄ingūi ja ngue dā ma yø ja'i dā tāi te dā zi. Dam̄i un̄hn̄a ra hm̄ɛ dā zi yø ja'i —bi 'yɛmb̄i.

17 Nu'ua yø xādi p'uya bi 'yɛmb̄i:

—Pɛ h̄ondi c̄at'a yø th̄uhm̄ɛ dí hagāhe, 'nɛ yoho yø hua.

18 Ra Jesús bi 'yɛmbyø xādi:

—B̄i 'dac̄j̄a ua yø th̄uhm̄ɛ conyø hua —bi 'yɛmb̄i.

19 Bi 'bɛpyø ja'i p'uya ngue b̄i m̄ip'ua ja ra 'batha. Bi h̄yan'ua c̄at'a yø th̄uhm̄ɛ 'nɛ'ua yoho yø hua. Bi h̄yanm̄a h̄ets'i p'uya, bi ja m̄amm̄adi Oja. Bi x̄enyø th̄uhm̄ɛ p'uya, bi un̄yø xādi ngue di 'darpab̄i yø ja'i. Daguehyø hua bi dat'i.

20 B̄i nsihm̄ɛ xan̄ho yø ja'i, gā b̄i nniya. M̄i juate ra ts'ihm̄ɛ yø ja'i p'uya, nu'ua yø xādi ra Jesús bi p̄eti 'dɛ'mayo canasta yø th̄uhm̄ɛ bi bongui.

21 Nu'ua yø ja'i b̄i nsihm̄ɛ'a ra ora'a, c̄at'a mahuaḥi mā'yoh̄a b̄i nsihm̄ɛ. H̄im̄ma c̄at'i ra güenda yø x̄isu 'nɛhyø b̄asi.

Ra Jesús n̄i 'yo maxøts'e ra dehe.

22 M̄ente ɛhyø ja'i ra Jesús, bi xihyø xādi ngue d̄i m'met'o dā 'yo ra barco d̄i ma m̄an'na nguadi ra zabi.

23 H̄ontho bi juadi bi 'yɛhyø ja'i ra Jesús, b̄i map'ua b̄i ja ra nyun̄i bá mat'Oja. M̄i dāhra nde, bi 'b̄usɛ p'ua ja ra nyun̄i ra Jesús.

24 Pɛ ra barco ya bi 'yo m̄ade ra zabi. Nup'ua ja ra zabi, b̄i nangra ndate ndah̄i ngue di cosra barco. Asta pa maya yø f̄unthe.

25 M̄i z̄a'i hyu xud̄i p'uya, nun̄a ra Jesús b̄i map'ua b̄i 'b̄ahyø xādi n̄i 'yo maxøts'e ra dehe.

26 Nu'mø n̄i ma dā zømp'ua 'b̄ahyø xādi, m̄i hyand̄i ngue mmap'ua n̄i 'yo maxøts'e ra dehe. Bi zu p'uya. Nu'a ga nzu p'uya, bi 'yɛna:

—Bá ɛcua ra ndah̄i.

27 Pɛ ra Jesús bi zofa 'bexque'a, bi 'yɛmb̄i:

—Go guecā, 'yoguí suh̄a —bi 'yɛmb̄i.

28 Ra B̄edu p'uya bi 'yɛmbr̄a Jesús:

—A nu'mø ngue gue'e grā Hm̄u, dam̄i 'yøt'e ngue dā zā gā n'yogā maxøts'e ra dehe. Gā sōngā p'ua garā ɛh̄ɛ.

29 Ra Jesús bi 'yɛmb̄i:

—Gue bá 'yo 'mø —bi 'yɛmb̄i.

Ra B̄edu p'uya bi gap'ua ja ra barco, n̄i 'yo maxøts'e ra dehe ngue dā zømp'ua bá ɛhra Jesús.

30 Pɛ nu'a gā 'yo ra ndah̄i, i t̄onh̄ni, b̄i nsu p'uya. 'Bexpi m̄udi bi yu'a mbonthe. Xøgue rá mafi bi 'yɛmbr̄a Jesús:

—Ague grā Hm̄u, dam̄i j̄axcagui.

31 'Bexpi macrá 'yɛ ra Jesús, bi ḡats'i. Bi 'yɛmb̄i:

—Ague n'yø, ɔhanja ngue guí yob̄eni? Gue zits'atho guí ɛc'ɛigui.

³² Høntho bi yæt'ambo ra barco ra Jesús, 'bexpi nsäya ra ndahí.

³³ Nuya mi o ra barco p'uya bi ndantyøhmü p'ü 'bähra Jesús, bi 'yëmbi:

—Majuani ngue gue'e rá Ts'ant'ü'i Oja.

Nup'ü ja ra häi Genesaret bi 'yøthe yø därkehi ra Jesús.

³⁴ Mi zøn'a nenthe ja ra häi Genesaret.

³⁵ Mi bahyø ja'i 'b'ü'a ra xequi'a ngue ya 'b'üp'ü ra Jesús, ndap'ü bi zä, bi n'yonnbase ra hya yø ja'i ngue bá ehé. Di nxifi ngue da zixyø därkehi p'ü 'b'ühra Jesús.

³⁶ Yø ja'i bi 'yäpra mate ra Jesús ngue squerangue rá nyani rá he da därpabi yø därkehi, 'bexque'a sä ha hëmbi.

15

Ja'da yø costumbre xa nzänse yø ja'i hingui nnu manho ra Jesús.

¹ Nuya yø fariseo 'n'ehyø xännbate ngue ra ley ngue yø mmengu Jerusalén bi guarb'ü 'bähra Jesús ngue ørpa ra nt'änni. Bi 'yëmbi:

² —¿Hanja ni xädi ngue festho ra hya bi zogah'ü yø ndiua? Porque hingui pecra ts'oqui ja yø 'yε, ngue di nxä'yε hante di nsihmε.

³ Mi dahra Jesús, xquet'a bi 'yørpa ra nt'änni ya yäui, bi 'yëmbi:

—Da gue'ah'ü, xiya yø hya di manda Oja, ¿hanja ngue guí festhoh'ü, ngue nuya yø hya xcá sänseh'ü, gue'a gadi ja ndummü guí øth'ü'a?

⁴ Porque Oja bi xihyø ja'i, bi 'yëmbi: “Damü sü ni papá, damü sü ni mamá”. Mahømbi 'yëmbi: “Nu ra ja'i da zanná papá, oque da zanná mamá, i ja ngue di njapra castigo 'nε da tho”, bi 'yëmbi yø ja'i Oja.

⁵ Pε ya xcá xännbah'ü yø ja'i ngue ra ja'i da zä da 'yëmbra papá oque rá mamá: “Nugä papá, nugä mamá, ya hindä zä ga 'da'i te guí siui ya. Porque nu te gä dí pets'i, guehna Oja dadi unni”.

⁶ Nu'mø nguna ra hya bi manna ja'i p'uya, ya hin gadi japh'ü ngue di

jammansu rá papá oque rá mamá ra ja'i. Ja di nequi p'uya ngue nuya yø hya di manda Oja, guí emhm'ü ngue hinte di müui. Porque nuya yø costumbre xa nzänyø ndiua, guehya guí emhm'ü ngue ja ts'edithe guí 'yøth'ü ya.

⁷ Ni xirb'ü guí ena ngue guí εc'ei'ü Oja. Go guí øth'ü na te ra hya bi 'yotra pøngahya Isaías ngue Oja bi 'yena:

⁸ “Nuya yø ja'i 'b'ü'ü, nu'mø bi nya, xøgue ena majuani ngue nnu mansugui. Pε himma juani ngue yø mmü ga ndannegui.

⁹ Ya hinte ni bønthe ngue thannegui yø ja'i. Nu te gäma hya xännbate, xangu yø hya xa nzänse ngue embi di manda Oja”, bi 'yεn'Oja.

Nu te si ra ja'i hinga gue'a di ts'onnbä rá n'yomfëni ra ja'i'a.

¹⁰ Ra Jesús bi zonyø ja'i, bi 'yëmbi: —Damü 'yøhm'ü xanho ya yø hya ga mmangä ya. Damü 'yεt'ammüih'ü.

¹¹ Nu ra ja'i øtra ts'oqui, hinga gue'a te si ra ja'i ga 'yøtra ts'oqui. Nu'a ga 'yøtra ts'oqui ra ja'i, gue'a ra ts'omhya pønná ne ra ja'i'a.

¹² Yø xädi ra Jesús bi guarb'ü 'bäi, bi 'yëmbi:

—¿Ua guí padü ngue mbøcue yø fariseo 'mø mi 'yøhna ra hya guí xifi? —bi 'yëmbi.

¹³ Ra Jesús ntho 'mø mi dadi: —Nu'a ma Papägä bí 'b'ü mahets'i, nu'ü yø ja'i hingui o rá 'yε, da zijp'ü ha 'b'ühyø ja'i.

¹⁴ Damü hyεgui, o sä guí süh'ü. Nuya guehya yø xädä xännbabi ra hya mi'da yø mmünxädäui ya. Nu'mø bi nthëui ra ots'i, nup'ü da zo ra xännbate, ja da zop'ü yø xädi.

¹⁵ Ra Bedu bi 'yëmbra Jesús: —Damü xicje te ga mbønya yø hya gä hyεqui ngue te si ra ja'i.

¹⁶ Ra Jesús bi 'yëmbi: —¿Ua xquet'a hingui tinni mmüih'ü hanja ya yø hya di mmangä?

¹⁷ ¿Ua hingui pahm'ü ngue nu te gäma cosa si ra ja'i, mbo rá mmü ra ja'i ni ma, pε pigui te si ra ja'i?

¹⁸ Pε nu ra hya pønná ne ra ja'i, mbo rá n'yomfëni ra ja'i ni 'yεhra hya.

Nu'mø xants'o ra hya bi manna ja'i, guehna ra ts'oqui na.

¹⁹ Porque mbo rá n'yomfɛni ra ja'i bi mihra ts'o n'yomfɛni, ra nthote, ra n'yots'om'mäi, ra mfɛ, ra fehni, ra ts'ate. Gä mbo rá n'yomfɛni ra ja'i ni 'yɛhra ts'omhya.

²⁰ Nuna ra hya naya, guehna ra ts'oqui øtyø ja'i na. Pɛ nu'mø hingui xə'yɛ ra ja'i mø bi nsihmɛ, hinga gue'a ra ts'oqui'a.

Nu'a n'na ra xisu ngue hingra judío bi 'yäpra mate ra Jesús ngue da mäts'i.

²¹ Mi bomp'u mi 'buhra Jesús, i map'u ja n'na ra häi ja ra hnini Tiro conna hnini Sidón.

²² Nup'u ja ra hnini bi zonna Jesús, mi 'bup'u n'na ra xisu hingra judío, mará mmɛngu p'u ja ra häi Canaán. Bi ma ra xisu p'uya, ni mafi, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, rá mbom'mɛto'i ra David, dami huɛgagui. Nu ma t'ixu dí si, n'youi ra ts'onthi. Pɛ ɛmmɛi di uni, dami 'yøthets'u —bi 'yɛmbi.

²³ Pɛ ra Jesús hingui thatho. Yø xädi p'uya bi 'yɛmbra Jesús:

—Dami 'yørpabi nts'edi'a te xi'i, porque ra nxunanyatho ngue nuercahu.

²⁴ Ra Jesús bi 'yɛmbra xisu:

—Nugä bá pengagui Oja ngue høndyø judío ga fäts'i. Porque yø judío ɛntho yø dɛ'yo ya xa n'uɛni, ngue hinjongui fädi.

²⁵ Pɛ ra xisu bi guarbu 'bähra Jesús ngue bi ndantyoħmu, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, dami fäxquits'u.

²⁶ Ra Jesús bi 'yɛmbra xisu yaui:

—Pɛ nu'mø ngue 'bet'o go ga fäxa'i, 'nɛ hingra judío, ya satho 'mø da thanba ra hmɛ yø basi, ngue yø fo'yo di t'unni.

²⁷ Ra xisu p'uya bi 'yɛmbi:

—Ahá, grá Hmu, gue'a guí mma. Pɛ yø fo'yo, gue'u yø xɛmhɛ täp'u ja ra mɛxa sihmɛ yø hmu si'u.

²⁸ Ra Jesús bi 'yɛmbra xisu yaui:

—Ague grá xisu, guí ɛc'ɛigui xandønho ngue da zä di nja'a te guí mma. Janangue di nja ya.

Nu'a rá t'ixu ra xisu mi n'youi ra ts'onthi p'uya, 'bexque'a bi zä.

Ra Jesús bi 'yøthe xangu yø därquɛhi.

²⁹ Mi thohra Jesús, i mpa man'na nguadi ra zabi Galilea. Nup'u ja ra nyuni bi zoni, bi mi.

³⁰ Xandøngu yø ja'i bi zomp'u 'bui. Bi zispa yø därquɛhi xa nnunts'i, yø xädä, yø gone, yø do'yɛ, yø dogua, xangu mi'da yø därquɛhi bi ts'ispabi ra Jesús ngue bi 'yøthe.

³¹ Mi nu yø ja'i te øtra Jesús ngue bi zä bi 'yøthe yø därquɛhi, di 'yødyø ja'i. Yø gone bi zä bi nya, bi zä yø do'yɛ, bi zä yø dogua. Bi nzø yø dä yø xädä. Mi nja'a p'uya, gätho yø ja'i bi 'yɛspabi Oja nuna thanne yø judío.

Ra Jesús bi 'uin'i goho mahuaħi ma'yohu.

³² Bi zonhyø xädi ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Dadi huɛcä yø ja'i 'bucua, porque ya rá hyu pa 'daua dí 'yohu ya. Dí pa'a njuani ngue ya hin'ya te da zi yø ja'i. Nugä hindí nne ga ɛt'i ngue da ma yø ngu 'nɛ hindí sihmɛ, porque da güennbu ja ra 'yu.

³³ Nu'u yø xädi bi 'yɛmbi:

—Pɛ çhapu go ga hannbahu te da zi ya yø ja'i 'bucua? Porque xandøngu. A nuua dí 'buhmu, ra dapo ua.

³⁴ Bi 'yännyø xädi ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—çHangu yø thuhmɛ guí hahu 'mø?

Nu'u yø xädi p'uya bi 'yɛmbi:

—Høndi yoto yø thuhmɛ ja ua, 'nɛ zi yoho yø hua.

³⁵ Bi manda ra Jesús ngue bi mihyø ja'i.

³⁶ Bi hyan'u yoto yø thuhmɛ p'uya conyø hua. Bi ja mamadi Oja ngue ya di nsihmɛ yø ja'i. Bi xenyø thuhmɛ p'uya, bi unyø xädi ngue di 'darpa yø ja'i da zi.

³⁷⁻³⁸ Nu'u yø ja'i bi nsihmɛ, goho mahuaħi ma'yohu. A nu yø xisu 'nɛhyø basi hingui catra güenda'u. Pɛ gä bi nniya. Mi juate ra ts'ihmɛ yø ja'i, nu'u yø xädi ra Jesús bi peti yoto canasta yø thuhmɛ bi bongui.

³⁹ M'mefa p'uya, ra Jesús bi 'yɛhyø ja'i. Bi ma p'uya, bi 'yo ra barco, bi zomp'u ja ra häi ni hu ngue Magdala.

16

Yø fariseo bi xihra Jesús ngue nne da nup'ua da 'yøt'a n'na ra milagro.

¹ Ngu i zøhra Jesús, nuya yø fariseo conyø saduceo bi ma bá sãmhya ra Jesús. Di 'bepi ngue da 'yøt'a n'na ra milagro nu mahets'i, para ngue di nequi ngue rá m'menhni Oja na ra Jesús.

² Ra Jesús bi 'yembj:

—Nu'mø ngue ra nde, guí emhma: “Xta nho ra tiempo ya, porque ja yø zøgui”.

³ Nu'mø xudi p'uya, guí emhma 'mø: “Nuya hĩndi ho ra pa ya, porque ra nduhmi ra c'ammahets'i ngue ja ra gui”, guí emhma. Guí ena ngue guí pahma xanho te ga mbøn'a te bí ja maya. Pε nuya guí ena ngue hĩngui pahma te ga mbønya te gäma hya guí nnuh yø pa dí 'buhma ya.

⁴ Yø ja'i 'buhya, yø ts'oc'ei ngue hĩngui pa Oja. 'Bet'o nne da nu yø milagro, ja da 'yεc'εigui. Pε hĩn tema man'na ma milagro di nja ya, hĩnda hønt'a te bi thohra Jonás da nøpa hmeya yø ja'i ya.

Bi zop'ua yø ja'i p'uya, bi ma.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue di mfädi xanho, nuya yø hya xännbate yø fariseo 'nēhyø saduceo, hĩnda dēnnbabi yø hya.

⁵ Mi zøm man'na nguadi ra zabi, nu'ua yø xädi ra Jesús xi pumbeni ra thuhmε xta hyats'i ngue da zi.

⁶ Ra Jesús bi 'yembyø xädi:

—Damj mfähma ya, mamj sihu'a ra íxi di unyø fariseo ya, conyø saduceo.

⁷ Di n'yembj n'na ngu n'na'ua yø xädi p'uya:

—Rá nzequi xicju ya ngue hĩnxtá ha ra thuhmε ga sihu.

⁸ Bi bahra Jesús te di nxihyø xädi, bi 'yembj:

—Gue guí ena dí xi'ahu ngue hĩnxcuá ha ra thuhmε guí sihu. ¿Ua hĩngui 'yo ni mmaih na ra hya dí mmangä 'mø? Masque madj zits'ua guí εc'εigahu.

⁹ ¿Ua hĩngui 'yo ni mmaih ya yø hya dí mmangä? ¿Ua hĩngui

mbemhma'a te guí nnuh p'ua nná mähä? Xi'mø ra pa ngue høndi cat'a nthuhmε i nsihmε cat'a mahuahĩ ma'yohu, ¿ua hĩngui mbemhma njammj canasta yø thuhmε bi bongui?

¹⁰ Xi'mø ra pa ngue høndi yoto yø thuhmε i nsihmε goho mahuahĩ ma'yohu, ¿ua hĩngui mbemhma njammj canasta yø thuhmε bi bongui?

¹¹ ¿Hanja ngue hĩngui 'yo ni mmaih ngue hĩngra thuhmε dí mma ngue dí xi'i ngue guí mfähma ngue ra íxi di unyø fariseo 'nēhyø saduceo?

¹² Ya bi dinyø mmah'ua yø xädi te mmanna Jesús, ngue hĩngra íxi pε ra thuhmε'a xifi ngue di mfädi. Sinoque nu'a ra hya xifi, ngue hĩndi xä'ua yø hya xännbate yø fariseo 'nēhyø saduceo.

Bi manna Bedu ngue ra Jesús, gue'a ra Cristo bá εx Oja ngue di ndast'abi'a.

¹³ Nup'ua ja ra xequi ja ra hĩni Cesarea ngue Filipos, mi zømp'ua ra Jesús. Bi 'yanyø xädi p'uya, bi 'yembj:

—Nugä drá N'yohu dá ε mahets'i, ¿te'o εnyø ja'i ngue guecä? —bi 'yembj.

¹⁴ Nu'ua yø xädi p'uya bi 'yembj:

—'Bu i'da yø ja'i embj ngue gue'e grá Xuua gmj øtra nxixya. Mĩ'da yø ja'i p'uya, embj ngue gue'e grá Elías. Mĩ'da p'uya, embj ngue grá Jeremías. Mĩ'da p'uya, embj ngue 'bui tonj pøngahya Oja.

¹⁵ Ra Jesús mahømbi 'yembyø xädi:

—Xi'ahu p'uya, ¿te'ogä p'ua gnĩ bemhma ngue guecä?

¹⁶ Mi dahra Bedu, bi 'yembj:

—Nu'i, gue'e grá Cristo, rá Ts'ant'ua'i Oja nuna majuanĩ ngue 'bui.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yembj:

—Ra mmenthĩ gá nthēui grá Simu, rá ts'ant'ua'i Jonás. Porque hĩjonni ja'i bi bēn'na'i ra hya guí mma, sinoque guesε na ma Papá bí 'bu mahets'i bi ja'i gá manna ra hya na.

¹⁸ Nugä dí xi'i ya, gue'e gnĩ hu ngue grá Bedu, i nne da ma ngue tengutho n'na ra do ngue dæp'ua

fots'i, h̄injongui ani. Gue'e grá mudi 'yɛc'ɛi ya ngue gátho m'ida yø ja'i da 'yɛc'ɛigui m'mɛfa. Nu to gá da 'yɛc'ɛigui da dapra ndate i ja.

¹⁹ Di nja ni cargo p'ua ha di manda Oja ya. Gue'e rá representante'i Oja bí 'bua mahɛts'i. Nu'a ra hya gui unna nt'ɛdi da 'yøtyø ja'i, gue'a di nja'a. Nu'a ra hya h̄ingui unna nt'ɛdi da 'yøtyø ja'i ua ja ra ximhái, h̄ingui sá da 'yøtyø ja'i.

²⁰ Mi juadi bi manna ra hya na, bi xihyø xádi p'uya ngue h̄injonni ja'i da xifi ngue guehna ra Cristo na.

Ra Jesús bi manngue da tho, 'nɛ bi ma ngue di bɛnnate.

²¹ Ra Jesús bi xihyø xádi ngue ja ts'ɛditho di ma Jerusalén, ja danj ma ma'ani p'ua. Di unyø mmäcja 'nɛhyø xännbate ngue ra ley, 'nɛhyø n'yohua 'bet'o p'ua ja ra nija. Da hyo, pɛ rá hyu pa p'uya di bɛnnate.

²² Ra Bedu p'uya, bi zica n'nanni ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, 'yo da ne Oja ngue da ngu'a gui thogui.

²³ Mi 'bätra Jesús, bi 'yɛmbra Bedu: —Damj 'uegue, rá mɛfi'i ra zithu. Porque nu'i gui orcatogui. Hinga gue'a rá ts'anni Oja so ni mmái di nja. Sinoque gue'a te yø hyasɛ yø ja'i so ni mmái di nja.

Ra Jesús bi xihyø xádi ngue h̄injam'mø da gohyø mmái'a ga 'yɛc'ɛi.

²⁴ Bi 'yɛmbyø xádi ra Jesús: —Nu to nne da denngui, h̄ingui sá ngue da zänse te da n'yo. Hinha di gohrá mmái, maɗague'a da thop'ua ja ra pont'i.

²⁵ Nu ra ja'i da 'uegue ngue su da tho, guehna ra ja'i di m'mɛhrá te na. Pɛ nu ra ja'i h̄ingui cohrá mmái'a ga 'yɛc'ɛigui, maɗa tho conná ngueque, guehna ra ja'i di nyanná te na.

²⁶ Porque h̄inte da dahra ja'i, maɗague'a da 'yøt'e ngue rá mɛeti gá ra ximhái 'nɛ di m'mɛhrá te. Ni xinda hangu ra mɛnyu da gutra ja'i, hinda zá da yanná te.

²⁷ A nu'mø bá ɛhɛ mahøn'a ra N'yohua bí 'yɛ mahɛts'i, dí hātra ts'ɛdi

Oja, da n'youi yø anxɛ. Di unyø nzäbi n'na ngu n'na yø ja'i, da gut'i te xa 'yøt'e, xanho ogue xants'o.

²⁸ Majuani dí xi'ahua ngue nuya 'da 'bucua ya, hinda du, asta gue'mø da nu ngue da hya ra ts'ɛdi ra N'yohua bí 'yɛ mahɛts'i di manda ua.

17

Bi mpä'a te gui nɛqui ra Jesús.

¹ Mi tho'a n'nato ma pa, nuna ra Jesús bi zixra Bedu 'nɛhya mi yonc'ɛi di n'yohua, ra Jacobo 'nɛhra Xuua. Bi mɛp'ua bí ja n'na ra nyuni xanhɛts'i ngue di m'masɛ.

² Ja bá nup'ua yø xádi p'uya ngue bi mpä'a gui nɛqui ra Jesús. Nu rá hmi, di yoxni tengu ra hyadi. Rá he p'uya, ra mbøse asta di yoxni.

³ Bi nu yø xádi p'uya ngue 'bäp'ua ra Moisés conná Elías ngue yaui ra Jesús.

⁴ Ra Bedu bi 'yɛmbra Jesús:

—Ague grá Hmu, ya xanho ngue dí 'bähma ua. Xiya, ɷua gui nne ga hócähe hyu yø t'annigu, n'na'i, n'na ra Moisés, n'na ra Elías? —bi 'yɛmbi.

⁵ Tobe yadra Bedu 'mø mi go'mra gui p'ua ha 'bui. Xøgue di yoxni ra gui. Bi 'yø p'uya ngue nup'ua ja ra gui ja bá nyap'ua Oja, bi 'yɛna:

—Nuna 'bucua ya, guehna ma Ts'ant'ua dadj madi. Co nuna ya i ja gampähä. Nuya yø hya da manna ya, damj 'yɛt'ammaihua —bi 'yɛmbi.

⁶ Mi 'yøhyø xádi na ra hya bá man'Oja maya, bi m'mɛmfo häi p'uya, pɛ mathoguiho bi nsu.

⁷ Nup'ua ha 'boni, bi guatra Jesús. Bi dots'i n'na ngu n'na, bi 'yɛmbi:

—Damj nangui, 'yo gui nsui —bi 'yɛmbi.

⁸ Mi hyɛtyø xádi p'uya, ya h̄injon gui 'bäp'ua yoho yø n'yohua xi nu. Ya 'bäse p'ua ra Jesús.

⁹ Ya bá 'yo ngue ni gap'ua ja ra nguani p'uya. Ra Jesús bi 'yɛmbyø xádi:

—'Yo to gui xifi te gá nuui ya, asta gue'mø bi hnu ra N'yohua bí 'yɛ mahɛts'i ngue di bɛnnate.

Ra Jesús bi ma ngue ra Elías ya bá ehé, bi xihyø ja'i ngue di nsä porque ya bá ep'ua ra Cristo.

¹⁰ Nu ya yø xädi ra Jesús bi 'yänna n'na ra hya, bi 'yëmbi:

—¿Hanja na ra hya mmanyø xänbäte ngue ra ley, ngue ra Elías ëmbi ngue jatho da 'bet'o hante ngue da ehra Cristo?

¹¹ Mi dahra Jesús bi 'yëmbi:

—Majuani ngue ra Elías mi jatho ngue rá muditho da ehé da xihyø ja'i ngue di nsä.

¹² Pe dami pahmu ya ngue nuna t'ëmbi ra Elías, ya bá ehé. Pe himbi n'yo yø mmui yø ja'i te'o na. Janangue nu hangu ra n'ua bi ne da japi, Gä bi nja. Xquet'a di njarbatho ra N'yohu bí 'yë mahets'i ya, di unyø ja'i.

¹³ Nu'ua yø xädi p'uya bi n'yo yø mmui'a ra hya mmanna Jesús ngue nuna ra Xuua bi 'yøtra nxixya, guehna bi t'ëmbi ngue ra Elías.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na nc'ei mi n'youi ra ts'onthi.

¹⁴ Mi zøp'ua 'buhyø ja'i ra Jesús, bi guat'a n'na ra n'yohu bi ndantyøhmu p'ua 'bäi, bi 'yëmbi:

¹⁵ —Agué grá hmu, nu ma ts'ant'ua dí si n'youi ra n'ua ngue ra ataque, janjuani ngue di uni. Nu'mø bi gu, høt'a sibi, ja'mø hørba ja ra dehe. Dami huëgaguí ma ts'ant'ua, gui 'yøthe ts'ua.

¹⁶ Ya xtá xihni xädi ngue xtá 'yøthe ts'ua, pe hinxä nzä xa 'yøthe.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yëmbi gätho yø ja'i 'bup'ua:

—¿Asta njam'mø da zønna pa gui 'yëc'ëigahua? ¿Ua guí ena ngue hangu ra pa ga set'ahua? Bá si ua ra ts'ant'ua, ga øthegä —bi 'yëmbi.

¹⁸ Nuna ra Jesús bi xihra ts'onthi n'youi ra ts'ant'ua ngue bi hyep'ua. Ra ts'ant'ua p'uya 'bexpi zä ra n'ua mi hëmbi.

¹⁹ M'mëfa p'uya, bi 'yänse n'nanni yø xädi ra Jesús, bi 'yëmbi:

—¿Hanja ngue hinxä nzä xtá øthegähe ra ts'ant'ua mi n'youi ra ts'onthi?

²⁰ Ra Jesús bi 'yëmbi xädi:

—Hinxä nzätha, porque hin gadi segura ni mmaihua ngue da zä ra därquëhi. Majuani dí xi'ahua, nu'mø ngue di ja zits'ua ni nt'ëc'ëihua, madague'a tengutho ga nnoho n'na zi hmudä ra mostasa, ya da zä gui 'yëmphua ra nyuni ja nua: “Dami 'uecua guí ja grá nyuni, i ma man'na nguadi”, gui 'yëmphua, ra nyuni p'uya da 'uegue. Hinte gui hyëmphua 'mø di ja'ahua zits'ua ra nt'ëc'ëi.

²¹ A nuna tengu ra ts'onthi mi n'youi ra ts'ant'ua, para ngue da zä da hyep'ua ra ja'i n'youi, mahyonitho ngue da mat'Oja ra ja'i 'ne da 'yëtrá mmui.

Mahømbi manna Jesús ngue da tho, pe bi ma ngue di bennate.

²² Mente 'youi p'ua ja ra häi Galilea yø xädi ra Jesús, bi 'yëmbi:

—Nu ra N'yohu bí 'yë mahets'i, di ndäpyø ja'i ngue da hyo.

²³ Nu'mø bi hyo p'uya, di bennate'a rá hyu pa.

Nuna ra hya bi xihyø xädi, ëmmei bi du yø mmui.

Ra Jesús bi gutra mentyu njui p'ua ja ra nija.

²⁴ Ní n'youi yø xädi ra Jesús, bi zømp'ua ja ra hnini Capernaum. Nu'ua yø n'yohu juhra mentyu p'ua ja ra nija p'uya, bi 'yëmbra Bedu:

—Xi ni xänbätehua n'yø, ¿ua hinda gutra mentyu njui p'ua ra nija? —bi 'yëmbi.

²⁵ Ra Bedu p'uya bi 'yëmbra n'yohu juhra mentyu:

—Ahá, da gutra mentyu ra xänbäte. M'mëfa p'uya bi ma ra Bedu p'ua bí ja ra ngu 'bahra Jesús. Hante ngue di nya ra Bedu, ra Jesús bi 'yëmbi:

—Agué Simu, ¿te guí mmanya? Xi yø dast'abi 'bucua ja ra ximhäi, ¿ndana gue'a jëmbabi ra mentyu i jui, gue'ua yø basi jëmbi, ua gue gue'ua yø ja'i n'nan'yo jëmbi? —bi 'yëmbi.

²⁶ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yëmbi:

—Gue'ua yø ja'i n'nan'yo njamba ra mentyu —bi 'yëmbi.

Mahømbi 'yënnä Jesús:

—Janangue nu'u yø basi Oja hingui ja ngue da gutra mēnyu'u.

²⁷ A nuyá, para ngue hinda zhcjμ yø ja'i, ni map'u ja ra zabi ya. Dami hyaxra xone t'εgui, guá the n'na ra hua. Nu'a rá madi ra hua guá hūqui, nup'u ja rá ne ra hua, gui tinnbabi ra mēnyu di op'u. Di z'a p'uya ngue gui jutra mēnyu t'äcä p'u ja ra nija, co 'nē'a ra mēnyu t'ä'i gui jut'i.

18

Ra Jesús bí xänbaj yø xädi ndana ma datho da hnu mansu.

¹ Nu'a ra ora'a, bi guatyø xädi ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grá Hmu, ¿ndana hant'a ni mmui ngue ma datho da hnu mansu p'u ha di manda Oja bí 'bμ mahets'i?

² Ra Jesús bi zohna n'na ra ts'ant'u mi 'bäp'u, bi 'bämbμ made ha 'bui.

³ Bi y'ēmbiyø xädi p'uya:

—Majuani dí xi'ahμ, nu'mø hingui pähni n'yomfēnihμ, gui cohμ tengutho ra ts'ant'u 'bucua ya, hīndi cū'ahμ p'u di manda Oja bí 'bμ mahets'i.

⁴ A nuyá, nuna ma datho da hnu mansu p'u di manda Oja ya, guehna ra ja'i da 'yøt'e ngue hīnte di muui, di mmutho tengutho ra ts'ant'u 'bucua ngue hīndi 'yani.

⁵ Nu ra ja'i di ja mmansu n'na ra basi tengu na 'bucua ya, nguna da 'yøt'e porque pahra ja'i ngue nu te øt'e, gue'a dí nnu manho ngue da 'yøt'a, tengutho 'mø ngue go di jammansu gra ja'i.

Ra Jesús di japa nts'edi yø xädi ngue da zu da 'yøtra ts'oqui.

⁶ Nu'u yø basi εc'εigui ndap'u bi zä, tengutho na ra basi 'bucua ya, nu ra ja'i da japi ngue da hyεgagui p'u yø basi εc'εigui, ra ndate castigo tømra ja'i da thogui. Hante ngue da 'yøtra ts'oqui ra ja'i, man'na xanho ngue da t'ennbμ ja ra jathe ra ja'i, di ntharpa rá 'yuga n'na ra njuni ngue da gū'mi.

⁷ Xan'utho te ja ua ja ra ximhäi, porque hīndi 'bedi tema cosa ga 'yøtra

ts'oqui yø ja'i. Porque ngutho siempre øtra ts'oqui ra ja'i, pε Hague ngu ra castigo da tho ra ja'i nu'a di japi ngue øtra ts'oqui rá mmic'εiui.

⁸ Janangue nu'mø guí εna ngue rá ts'oqui ni 'yε ogue rá ts'oqui ni gua p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyεqui, 'yēi yap'utho. Man'na xanho ngue gará do'yε ogue gará dogua 'mø gá cūrbμ ha gui m'mahmi Oja, hīnda gue'a ngue di ja yoho ni 'yε ogue di ja gá yoho ni gua 'nε ngutho gui mmap'u ja ra sibi para zantho.

⁹ Nu'mø guí εna ngue rá ts'oqui ni da p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyahni dä, gui 'yēi yap'utho. Man'na xanho ngue da n'natho ni dä 'mø gá cūrbμ ha gui m'mahmi Oja, hīnda gue'a ngue di ja gá yoho ni dä 'nε ngutho gui mmap'u ja ra nidu di danzø.

Bi hyεcra hya ra Jesús ngue n'na ra de'yo bi 'uegue.

¹⁰ 'Yo guí εmhmμ ngue hīnte di muui yø basi. Nugä dí xi'ahμ ngue nup'u mahets'i bí 'būhma Papá, nu'u yø anxε zamp'u ha 'bui, gue'u fäxyø basi'u.

¹¹ Nu ra N'yohμ bí 'yε mahets'i, bi 'yεhε ngue da yanyø ja'i xa m'medi.

¹² A nuyá, xi'mø ngue di 'bui to di si n'na ciento yø de'yo, 'nε da 'ue'a n'na nde'yo, uangui da zop'u'u goho 'däte ma'de'ma guto nde'yo p'u ja ra dapo di 'yo. Da ma da honná nde'yo xá 'uegue.

¹³ Nu'mø bá timp'uya, man'natho di johya ngue bá tin'a n'na nde'yo xí 'uegue, hīnda gue'u goho 'däte ma'de'ma guto nde'yo hingui 'uegue.

¹⁴ Njarbutho ni Papáμ bí 'bμ mahets'i ya, hingui nnepe ngue di mm'mε'a n'na mbasi ya yø basi 'bucua.

Jatho ngue di punnbabi rá mmic'εiui ra ja'i.

¹⁵ Nu'mø hingui ho te øt'a ni cū, dami zofo, jūca n'nani ngue gui nyasēui. Dami xifi ngue hingui ho te øt'e. Nu'mø bi ne bi 'yø'a ra hya guí xifi, ya xanho. Ya gá nhojpau ni cū.

16 Pɛ nu'mø hĩmbi ne bi 'yøde te guí xifi, dami hyon'i yonc'ei ogue hyu nc'ei gui sits'i, da 'yøde hapu gui nyau ni cu, ngue guí nne gui nhojpau.

17 A nu'mø hĩnda ne da 'yøde te da xi'u gui sits'i, dami da ra güenda p'u ja ra nija 'mø. A nu'mø hĩnda ne da 'yø'a te ra hya da sip'u ja ra nija p'uya, gui 'yø'ni güenda ngue nuna ni cu tengutho 'mø hĩgra 'yɛc'ei ogue tengutho 'mø drá nguthai.

18 Dí xi'ahu ngue go gyø representantehu nguehna Oja bí 'bu mahets'i. Nuna ra hya gui unhu ra nt'edi da 'yøtyø ja'i, gue'a di nja'a. Nu'a ra hya hĩngui unhu ra nt'edi da 'yøtyø ja'i ua ja ra ximhai, hĩnda sä da 'yøtyø ja'i.

19 I ja man'na ra hya ga xi'ahu ya. Nua ja ra ximhai, nu'mø bi the yø hya yo nc'ei ngue 'da'igu da 'yap'a Oja, Oja di un'a te da 'äpi.

20 Porque nup'u ha di mpeti yø ja'i ɛc'eigui, madague'a hõndi yonc'ei ogue hyu nc'ei di mpeti, pɛ nup'u ha 'bui, ja dí 'bucä p'u.

21 Ra Bedu p'uya bi 'yembra Jesús:

—Agué grá hmu, xi ma cu ya ga 'bu'a ngue hĩngui ho te ørque, ¿nja mmĩndi ga punnbi? ¿Gue asta nyoto nnidi?

22 Mi dahra Jesús, bi 'yembj:

—Nugä hĩnte dí xi'i ngue hõndi nyoto nnidi ja ngue guí punnbi. Sinoque dí xi'i nja mmĩndi guí punnbi, yoto yø hyate ma'det'a nnidi ja ngue guí punnbi.

Ra Jesús bi hyɛcra hya ngue n'na ra hĩngui hĩnyu rá mpunnbi.

23 Janangue jatho gui punnabi ni mmic'eihu, porque nuna Oja bí 'bu mahets'i, mahyɛjpi n'na ra dast'abi ngue ørpa ra güenda yø hĩngui hangu tupi.

24 Mi du'mi bi 'yørpa ra güenda yø hĩngui, bá ts'innabi n'na nc'ei ngue yø mĩyonetho rá mɛnyu mi tupi.

25 Pɛ nuna ra hĩngui bá ts'i, hĩnyu ra mɛnyu di gutrá güenda. Ra dast'abi p'uya bi manda ngue da bä ra hĩngui, 'nɛ da baprá xisu, 'nɛ da bapyø basi,

'nɛ da bäpi hangu pɛts'i ngue di gutrá güenda.

26 Pɛ ra hĩngui p'uya bi ndantyøhmu p'u 'bährá hmu. Bi 'yapra mate, bi 'yembj: “Agué grá hmu, dami tøgbagui ts'u mɛnte ga tĩngä ni mɛnyu ga jut'a'i”, bi 'yembj.

27 Nu'a ra hmu p'uya bi huɛcra hĩngui, bi punnabi rá güenda mi tupi. Bi thøgue.

28 Pɛ nuna ra hĩngui bi ma mapunnbi rá güenda, hõntho bi ma mathøgue, bi nthɛui man'na nc'ei ngue mi tupi zits'u rá mɛnyu. Bi bennbaya bi dorpa rá 'yaga. Bi 'yembj: “Gui jurcagui ma mɛnyu guí tuqui, uague hĩn'na”, bi 'yembj.

29 Nu'a ra n'yohu mi ndupate zits'u ra mɛnyu p'uya, bi ndantyøhmu p'u 'bä'a tupi, bi 'yapra mate, bi 'yembj: “Dami tøgbagui ts'u mɛnte ga tĩngä ni mɛnyu, ga jut'a'i”, bi 'yembj.

30 Pɛ nu'a ra n'yohu mi thuprá mɛnyu p'uya, hĩmbi ne xta ndø'ma tupi. Sinoque bi bent'i, bi zixa fädi asta gue'mø di japi da gutrá mɛnyu tupi.

31 Mi nu mi'da yø hĩngui'a te bi 'yørbaya, bi där'man'u yø mmai'a te bi japrá mmic'eiu. Bi ma'u p'uya bá xiprá hmu te bi 'yøt'e.

32 Nuna ra hmu p'uya, bi manda bá ts'ofø mahøn'a, bi 'yembj: “Grá ts'oc'ei n'yø. Conque nu hangu ma mɛnyu gmĩ tuqui, gä dá pun'na'i ngue gä 'yäcra mate.

33 Uangui xta nzä xqui punnabi ni amigo mi tu'i tengutho dá pun'na'i”, bi 'yembj.

34 Nu'a ra hmu, janjuani ngue mbøcɛ. Bi manda p'uya ngue bi ts'ixa fädi rá hĩngui asta gue'mø da gutrá mɛnyu tupi.

35 Di ja'ahu p'u ma Papägä bí 'bu mahets'i ya, hĩndi pun'nahu, ngue'mø hĩnni mmai gdi punnabi te øt'a ni cuhu.

19

Bi xännbayaø ja'i ra Jesús ngue hĩnyu ra nt'edi di nxummi yø xisu.

¹ Ra Jesús mi juadi bi manya yø hya ya, nup'ua Galilea mi 'yo, bi ma man'na nguadi ra dathe Jordán, i mpa p'ua ja ra hai Judea.

² Pε xandøngu yø ja'i bi denni. Nup'ua bi zøni, bi 'yøthe yø ja'i madi hyenni.

³ Bi guat'i'da yø fariseo p'ua 'buhra Jesús, porque honnbi ha di zadi ngue hinda gue'a ra hya da ma. Bi 'yεmbi:

—¿Ua ja ra nt'edi ngue di nxummi rá xisu n'na ra n'yohu hont'a bi zä ma hya di uapi, uague hin'na?

⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Ua hin gadi xähmu'a te ra hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro, ngue nu'mø mambá nhohra ximhai, Oja bi hocra n'yohu 'ne bi hocra xisu?

⁵ Oja bi 'yεna: “Janangue ra n'yohu sop'ua rá papá, sop'ua rá mamá ngue 'buhmi rá xisu. Nuya yo nc'ei ya, di nne n'na ngu n'na, janangue ya hingui yo nc'ei, sinoque εntho n'na nc'eiho”.

⁶ Janangue nuyá, nuya yo nc'ei bi pen'na Oja, hin'yua ra nt'edi ngue to di xunbabi.

⁷ Yø fariseo p'uya bi 'yεmbi:

—¿Pε hanja na ra Moisés ngue bi 'yεmbi i sä da 'yøtra sœcua ra n'yohu ngue di nxummi rá xisu 'mø?

⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nuna ra Moisés bi unna nt'edi ngue da nangra sœcua ngue ra nxuni, pe ngue mandø nnaxitho yø n'yomfæni yø ja'i, janangue bi njap'ua. Pε nup'ua rá madi, hinga ngu'a ra hya bá sänbba Oja da 'yøtyø ja'i.

⁹ Pε nugä dí xi'ahu, ngue yø n'yohu di nxummi yø xisu 'ne hinga n'yots'om'mäi di uapi, nu'mø hømbi nthatra n'yohu, da me man'na ra xisu, ya ra ts'oqui øtra n'yohu. A nu'mø bi nthatra xisu bi t'ei, ya ra ts'oqui øt'ui ra n'yohu bi me.

¹⁰ Nu'ua yø xädi p'uya bi 'yεmbi:

—Man'na xanho ngue hinda nthatra ja'i 'mø —bi 'yεmbi.

¹¹ Pε ra Jesús mahømbi 'yεna:

—Nuna ra hya dí mma, hingui nne da ma ngue da gätho yø ja'i di ja ngue di nthati. Sinoque nuya yø ja'i,

Oja nnepe ngue di nthati, guehya dí mmangä ya.

¹² I 'buhyø n'yohu ngue hingui sä di nthati. Porque 'buhyø n'yohu ya i mi'a ngue hinda zä di m'mährá xisu. Ximmi 'buhyø n'yohu ngue m'moqui. Ximmi 'buhyø n'yohu hinda nthati para ngue da zäp'ua da 'yørpe xanho rá 'befi Oja bí 'bu mahets'i. Pε nu to εna ngue da zä di nthati, ya da 'yøt'e tengutho ra hya dí mma.

Bi xi Oja ra Jesús ngue di japyø basi.

¹³ Bi zixyø basi yø ja'i p'ua 'buhra Jesús, i nnepyø ja'i ngue da dospa yø ya yø basi 'ne da xi Oja ngue di japyø basi. Pε nuya yø xädi ra Jesús bi hejpa yø ja'i ba zi yø basi.

¹⁴ Ra Jesús, bi 'yεmbyø xädi:

—Damí hyεmu yø basi da thocua dí 'bui. Porque tengutho yø ja'i ya o rá 'yε Oja, xquet'a njarbu ya yø basi ya.

¹⁵ Ra Jesús bi japyø 'yε p'ua ja yø ya yø basi. M'mefa p'uya, bi map'ua ja ra xεqui mi 'bui.

Ra mmεmæti himbi ne da 'yøt'e te bi xihra Jesús.

¹⁶ N'na ra n'yohu bi guarbu 'bähra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague grá hoga xänbæte, ¿ndana ra nho exa ja ts'edi ga øt'e n'namhma ngue Oja di 'dakra 'da'yo te para zantho? —bi 'yεmbi.

¹⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí padí te guí mmanya, ngue guí εngui xanhogä? Porque hønse Oja xanho. Nu'mø guí nne ya ngue di 'da'i ra 'da'yo te Oja, damí 'yøt'ua yø hya di manda Oja 'mø.

¹⁸ Ra n'yohu p'uya bi 'yεna:

—Xi'ua yø hya di manda Oja p'uya, ¿ndana gue'a ya yø hya guí mma?

Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—'Yo grá hyote. 'Yo grá 'yots'om'mäi. 'Yo grá bæ. 'Yo to guí sänbba ra fehni.

¹⁹ Damí su ni papá, damí su ni mamá. Damí mahni mmic'eiui tengutho gní ne ngue di ma madi'i.

²⁰ Mi dahra n'yohu p'uya, bi 'yεna:

—Nu_ya yø h_ya guí xicya, ya gä xtá øt'e asta gue'mø mará ngüegui. Xiya, ¿ndana guehna ra h_ya di 'bedi ngue h_indí øtya? —bi 'y_embi.

²¹ P_e ra Jesús bi 'y_embra n'yoh_u yaui:

—Nu'mø guí nne ngue gätho gui 'yøt'a te n_i 'yup'u gui 'yøt'e, n_i ma ya, dami pä te gä gui p_ets'i. Dami unna m_enyu yø hyoya. Nu'mø gä 'yøt'e te dí xi'i ya, ya bí ja n_i m_eti mah_ets'i p'aya. Bá ep'u ya, ga m_eep'u nná magä —bi 'y_embi.

²² P_e m_i 'yøhra n'yoh_u na ra h_ya bi sifi, mambi dudrá mm_ui. Bi matho, porque mará ndømm_emm_eti.

Bi manna Jesús ngue Oja, h_inte h_embi.

²³ Ra Jesús bi 'y_embyø xädi:

—Nu yø mm_emm_eti, guehya dí mma ngue xanhennitho ha di n'un_i da zo rá 'y_e Oja bí 'b_u mah_ets'i ya.

²⁴ Ya fadi ngue ra cameyo, hinjam'mø da zä da thop'u ja rá xagu n'na ra 'yofani. P_e dí xi'ah_u ngue man'na xandøn hennitho ngue n'na ra mm_emm_eti di n'un_i da zo rá 'y_e Oja.

²⁵ Nunä ra h_ya bi manna Jesús m_i 'yøhyø xädi, man'natho bi nsu yø n'yomf_en_i p'aya. Di n'y_embi:

—Rá nzegui ya hinjonni ja'i da zä di nyanná te ya'mø —di n'y_embi.

²⁶ Bi hyetyø xädi ra Jesús, bi 'y_embi:

—Nu'a ngue yø ja'itho, hinda zä da zänse ha di nyanyø te. P_e Oja h_inte h_embi, nu te nne da 'yøt'e, da zä ha di japi.

Bi manna Jesús ngue di tocabi ra nho'u yø ja'i n'youi p'u ni ma.

²⁷ Nunä ra Bedu bi 'y_embra Jesús:

—Nugähe, ya xtá sohme p'u te gä dí peshe ngue dí ten'nahe. ¿Te 'be'a ja ngue di tocagähe 'mø?

²⁸ M_i dahra Jesús, bi 'y_embi:

—Majuani dí xi'ah_u ngue nu'mø ra pa dan_i gom'na'yo gätho yø cosa i ja, gue'a ra pa'a ngue ra N'yoh_u dí 'y_e mah_ets'i da mip'u ja rá nthuts'i, di manda te di nja. A nu'ah_u p'aya ngue guí tenngah_u, nup'u ha di hø'i 'de'ma yoho yø nthuts'i, ja gui mmih_m p'u

ngue gui nts'ut'abih_u p'u ha di 'b_u 'de'mayo 'b_ui yø mbom'meto ra Israel.

²⁹ Nu to gä xpá nzohyø ngu, xpá nzohyø cu, xpá nzohyø papá, xpá nzohyø mamá, xpá nzohyø xisu, xpá nzohyø basi, xpá nzohyø häi ngue tenngui, p_e yø ciento nniditho gä ngu'a te da dini ngue'a te gä xpá nzogui. Ra pa di 'y_ep'u p'aya, di t'unna te para zantho.

³⁰ Xangu yø ja'i hnu mansu ua, p_e nu'a ra pa'a, ts'utho da hnu mansu p'u. Xangu yø ja'i hingui hnu mansu ua, p_e nu'a ra pa'a, ja dan_i hnu mansu p'u.

20

Ra Jesús bi h_yeppa ra h_ya yø nzäbi tahyø m_efi.

¹ Nunä Oja bí 'b_u mah_ets'i da gutra nzäbi. Tengutho n'na ra n'yoh_u bi ma mxuditho ngue da honyø m_efi da tacyø uva.

² Bi gohmi ra cohi yø m_efi ngue nu'a n'na pa ra 'be'fi, da gut'i co n'na ra m_enyu n_i hu ngue ra denario. Bi menhyø m_efi p'u bí ja rá huah_i p'aya.

³ M_i za'i guto xudi p'aya, mahømbi ma tai ra mm_ehui. Bi dimp'u ja ra tai mi'da yø ja'i ngue h_inte p_efi.

⁴ Bi 'y_embaya: “N_i m_e ra 'be'fi ma huahigä n'yø. Ga jut'au'i'a te n_i 'yup'u guí tahmi”, bi 'y_embi. Nu'u bi si ra 'be'fi p'aya, bi ma ra 'be'fi.

⁵ M_i hyuxyadi p'aya, mahømbi ma tai ra mm_ehui. Bi nth_eui p'u mi'da yø ja'i ngue h_inte p_efi. Mahømbi 'y_etra 'be'fi rá huah_i. M_i za'i hyu nde, mahømbi ma tai ra mm_ehui. Bi nth_eui mi'da yø ja'i ngue h_inte p_efi. Mahømbi 'y_etra 'be'fi rá huah_i.

⁶ M_i za'i cut'a nde, mahømbi ma tai ra mm_ehui. Hømbi nth_eui mi'da yø ja'i ngue h_inte p_efi. Bi 'y_embaya: “¿Hanja ngue xcá ndethoh_u ua n'yø, hinxcá mp_ehm_u?” bi 'y_embi.

⁷ Bi 'y_en'u zo p'aya: “Xtá ndedähe ua ngue hinjon xa xicje ra 'be'fi”, bi 'y_embi. Ra mm_ehui p'aya bi 'y_embi: “N_i m_e ra 'be'fi ma huahigä 'mø. Ga jut'au'i'a te n_i 'yup'u guí tahmi”, bi 'y_embi.

8 Mī dāhra nde p'uya, nuna ra mmehui bi xihra hmiqwi nuna di mandabi yø mēfi, bi 'yēmbi: “Damī zonhyø mēfi ya, gui jutyø nzābi. Rā mudi gui unyø nzābi'ya yø mēfi rá nzequitho xa nzømp'ya ja ra 'bēfi. A nu'ya xa mpefi gā ra pa, rá nzequitho gui unyø nzābi'ya”, bi 'yēmbi.

9 Mī njutyø nzābi ya yø hmiqwi xi yatra 'bēfi cut'a nde. Bi juarpa yø pa, bi unni 'da'a n'na ra mēnyu ngue ra denario.

10 Mī tocabi bi t'unyø nzābi ya yø hmiqwi xinde ra 'bēfi p'uya. Bi 'yēna ngue man'na xangu yø nzābi xti t'unni porque xi mpefi gā ra pa. Pē mī t'unyø nzābi, hōnda n'na ra mēnyu ngue ra denario bi t'unni.

11 Mī hyanyø nzābi p'uya, bi zahra mmehui.

12 Bi 'yēmbi: “Nuya yø n'yohu 'bucua, rá nzequitho bi zømp'ya ja ra 'bēfi ya. Conque n'na oratho bi mpefi, ¿hanja ngue 'da'igu gā jurcahe? Nugähe p'uya xtá sägähe ra n'ya gā ra pa ngue xa mpa ra hyadi”, bi 'yēmbi.

13 Nu'a ra mmehui p'uya bi 'yēmbi hmiqwi nyau: “Ague n'yø, nugä hingra nts'oc'ei dí øt'aha. Uangui xtá nyaha ngue nu'a n'na pa ra 'bēfi, gā jut'au co n'na ra mēnyu ngue ra denario.

14 Damī hyanni nzābi'a n'na zi pa xca mpefi, ni ma p'uya. Nuna mā mēfi rá nzequitho xa nyatra 'bēfi, dí nne gā jut'i tengutho dá jut'a'i.

15 ¿Ua gadi mandagui? ¿Ua hin'ya ra nt'edi ngue gā sänse te dí nne gā ørpabi mā mēnyu? ¿Ua gue gadi seyabi ni mmic'eiui ngue'a ra nho dí nne gā ørpe?” bi 'yēmbi.

16 Janangue nuyá, nuya yø mēfi rá nzequi xa nyatra 'bēfi ya, guehya rá mudi di t'unyø nzābi ya. A nuya yø mēfi rá mudi xa nyatra 'bēfi, guehya rá nzequitho di t'unyø nzābi ya. Mandøngu dyø ja'i bi ts'ofu, pē ziyohotho yø ja'i bi thanhni.

Mahømbi manna Jesús ngue da tho, pē di bēnnate.

17 Ra Jesús ni hya ra 'yu ngue ni ma Jerusalén, pē bi zica n'nanni'ya 'de'ma yoho yø xädi, bi 'yēmbi:

18 —A nuyá, ya nná mähä Jerusalén. Nuna ra hnini na, nu ra N'yohu bí 'yē mahets'i di ndäpyø hmu yø mmäcja conyø xänbate ngue ra ley. Nuya p'uya, guehya da zänbi ngue da du.

19 Di däpyø ja'i hingyø judío. Da denni, di ani, 'nē di cuatra pont'i ngue da hyo. Pē rá hyu pa di bēnnate.

Ra Jesús bi sifi ngue ra Jacobo 'nehra Xuua di nja yø cargo xtá nhets'i.

20 Nuna ra Jacobo 'nehra Xuua, guehya yø ts'ant'ya ra Zebedeo ya, 'dap'ya 'yoi rá mamá, bi guarbu 'bähra Jesús. Bi ndantyø hmu na ra xisu, bi xifi ngue da 'yørpā ra mate na ra hya nne da xifi.

21 Ra Jesús bi 'yēmbi:

—¿Tema mate gui nne gā øt'a'i? —bi 'yēmbi.

Ra xisu p'uya bi 'yēmbi Jesús:

—Dí nne ngue nu'ya ha gui mmi ngue gui ndast'abi, gui unna nt'edi ya yoho mā ts'ant'ya 'bucua, ngue n'na di mihni n'yei, n'na di mihni gaha.

22 Pē mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague n'yø, hingui padi te rá nsäui na ra hya gui ähmi. ¿Ua da zä gui thohmi'a ra n'ya ja ngue gā thocä? Porque nugä mathogutho ja ngue di angä yø ja'i —bi 'yēmbi.

Bi 'yēnyø ts'ant'ya p'uya:

—Ahá, da zä gā sägä'be ra n'ya.

23 Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani ngue ngu'a, xandøngu ra n'ya ja ngue gui säui, tengutho ra n'ya ja ngue gā thocä. Mathogutho di an'au yø ja'i tengutho ja ngue dí angä yø ja'i. Pē nuna ra hya gui mmami, hīndi tocagui ngue go gā sanni to di mip'ya ja mā n'yei, oque to di mip'ya ja mā gaha. Mā Papá'a ya xa nzanni to di mī n'na ngu n'na mā hyo.

24 Nuna ra hya ähya yo nc'ei di n'yohu, bi mbøcue 'mø mī bahya mī 'det'a yø xädi ra Jesús.

25 Pē ra Jesús bi peti gätho yø xädi, bi 'yēmbi:

—Ya guí pahma ngue yø dast'abi xa t'ets'i, co gätho mi'da yø ts'ut'abi 'bup'u ja yø hnini, Gä di manda yø ja'i. Nu te di manda yø ts'ut'abi ngue da 'yøtyø ja'i, gue'a øt'a.

²⁶ Pε nu'ah_u, 'yo guí nne ngue guí mandathoh_u yø ja'i. Nu ra ja'i nne ngue xtá nhets'i rá cargo da mēfi, guehna ra ja'i jatho ngue di mpefi da mäxyø mmic'ēiui na.

²⁷ A nu'ah_u ya, nu'a da ne di m'met'o ngue gätho yø amigo ya, guehna jatho da gohi ngue ni mēfi_u na.

²⁸ Conque ra N'yoh_u bí 'yε mahets'i, himbi 'yε_{hε} ngue n'narbu da mi di mandatho. Sinoque bi 'yε_{hε} ngue di mpefi da mäxyø ja'i. 'Nε hinga hōndra 'bäxte da 'yøt'e, asta da du ngue da yaní xandōngu yø ja'i.

Ra Jesús bi 'yøthe yoho yø xädä.

²⁹ Mi bömp'u ja ra hnini Jericó ra Jesús, bi ntet'i xandōngu yø ja'i.

³⁰ Nup'u ja ra 'yu i nthogui, mi hup'u yoho yø xädä. Mi bahyø xädä ngue guehna ra Jesús ja ngue da thop'u hudí. Bi mahra hmafi p'uya, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, rá mbom'meto'i ra David, dami huεga'be —bi 'yεmbi.

³¹ A nu'u yø ja'i mi 'bup'u huhyø xädä, di hejpi ngue hīndi mmafi. Pε yø xädä p'uya, εna man'na ma'be_upi ngue nts'edi ga mafi, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, rá mbom'meto'i ra David, dami huεga'be.

³² Ra Jesús bi m'mäi ngue øde hmat'i. Bi zonhyø xädä p'uya, bi 'yεmbi:

—¿Te guí nne ngue di nja'auí?

³³ Yø xädä p'uya bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, dí nne ngue di nzø mā dā'be.

³⁴ Bi huεcyø xädä na ra Jesús. Bi dospabi yø dā, pε 'bexpi nzø yø dā. Janāngue bi mähä ra Jesús.

21

Ra Jesús bi yarb_u ja ra hnini Jerusalén, pε εspabi yø ja'i, xifi ngue yø dast'abi.

¹ Nu'mø ya ni ma da zømp'u ja ra hnini Jerusalén, ya 'yop'u ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos. Ja jarbatho ra hnini Betfagé. Ra Jesús bi 'yēt'i yoho yø xädi.

² Bi 'yεmbi:

—Ni mε n_u ja ra hnini bí ja n_u. Nu'mø gá cut'ui ra hnini, gui timmi p'u da nthat'i n'na ra burru, n'youi rá basi. Bá xoqui ngue guá siui ua.

³ Nu'mø to di hēc'auí ngue gui xocui ra burru, gui xihmi ngue honna Hmu. Pε dami xihmi ngue hīnda ya'atho di ndäpi.

⁴ Nguna bi 'yøt'e para ngue di nja na te ra hya bi manná pōngahya Oja ngue bi 'yεna:

⁵ “Dami xihmu yø ja'i 'bup'u ja ra hnini Sión, gui 'yεmph_u: Nuua guí 'bahmu, ya bá εp'u ni ndast'abih_u da zøcua. Pε hīngra tūnhni ga 'yo ni dast'abih_u, bá hu_xa n'na ra burru ngue rá basi n'na ra mbo'øni ngue ra ndu, gui 'yεmph_u”.

⁶ Nuya yoho yø xädi ra Jesús bi map'u bi 'yēt'i ngue bá si ra burru, bá n'youi rá basi.

⁷ Mi zøp'u 'bahra Jesús, yø tuhu yø ja'i bi gaspa yø burru ngue bi nōpa nts'ut'i. Bi hu_xra burru ra Jesús, bi ma.

⁸ Xangu yø ja'i di tans'yø tuhu ngue pōp'u ja ra 'yu ja ngue da thohra Jesús. Mi'da yø ja'i p'uya, bi sajpa yø xi yø palma ngue pōp'u ja ra 'yu.

⁹ O made p'u ni ma yø ja'i ra Jesús. I 'bet'o 'da, bá 'bēfa 'da. Pε yø ja'i 'da ga matho ngue di johya, i εna:

—Nuna Oja, di japhna rá m'mēnhni 'bācua, guehna tate naya. Guehna rá mbom'meto ra David. Oja di japi. Maguesε na Oja bí 'bu mahets'i.

¹⁰ Nuna ra Jesús mi yarb_u ja ra hnini Jerusalén. Gä bá yans'yø ja'i ngue bi nu. Di 'yεmbyø ja'i:

—¿Te'o ni n'yoh_u na n'yø?

¹¹ Mi'da yø ja'i p'uya bi 'yεna:

—Nuná ya, guehna ra Jesús, rá pōngahya Oja na, guehna ra mmēngu Nazaret ja ra häi Galilea na.

Ra Jesús bi 'yetyø ja'i mi mpäp'ua jara nija.

¹² Nunä ra Jesús bi map'ua ja rá nija Oja. Nu'ua yø ja'i mi mpäp'ua thinnija, da gue'ua mađi ntäi, gä bi 'yet'i. Nuya yø ja'i di pøspa yø mēnyu yø ja'i yap'ua ni 'yēhē, bi 'yennba yø mēxa. 'Nē bi 'yennba yø nthuts'i'ua pä yø paloma.

¹³ Bi 'yēmbyo ja'i:

—Nup'ua ja ra Maça Libro, nt'ot'i p'ua ra hya ngue en'Oja: “Nunä ma ngungä, ni hu ngue ra ngunga mhmato'Oja na”. Pe nu'ahua, gui øthua ngue ja di mpeti ua yø bē.

¹⁴ Nup'ua ja ra nija, bi guatyø xädä 'nēhyø dogua p'ua 'bähra Jesús ngue bi 'yøthe.

¹⁵ Pe yø hmu yø mmäcja conyø xänbäte ngue ra ley, mi nu yø milagro øtra Jesús, 'nē bi 'yøde te mmanyø basi p'ua ja ra nija, ngue enyø basi: “Nunä rá mbom'meto ra David i tate na”, enyø basi. Janangue bi mbøcua.

¹⁶ Bi 'yēmbra Jesús:

—¿Ua hinguí øde te mmanyø basi? Damí hejpi.

Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ahá, dí øde. Pe, ua hin gadi xähmu'ua yø hya nt'ot'i p'ua ja ra Maça Libro, uanguí ja nt'ot'i p'ua te øtyø basi ya, ngue ena: “Nu yø t'ubasi, dague'ua satho, gá japi ngue da 'yets'a'i”, uanguí ena.

¹⁷ Bi zop'ua yø ja'i p'uya, i map'ua ja ra hnini Betania, ja bá n'oxpua.

Ra Jesús bi otra za ngue ra igo.

¹⁸ Mi hyaxpuya, hømbá pengui, i ma Jerusalén. Nup'ua ja ra 'yu p'uya, nunä ra Jesús bi zä ngue tu manthuhu.

¹⁹ Bi hyanda n'na nza ra igo p'ua ja ra nen'yu. Bi ma bá nu 'mø ngue di zädi. Pe hinte mi zädi, sinoque høntho xi c'amyø xi. Ra Jesús bi 'yēmbra za:

—Ya hinni mantho di nzahni ndät'a ya grá za —bi 'yēmbi.

'Bexpi m'manhna za ngue da 'yot'i.

²⁰ Mi nu yø xädi ra Jesús ngue ya fudi otra za, di 'yøtho hanja. Bi 'yännbuya, bi 'yēmbi:

—¿Hague nja ngue n'na zihmantho ya nne da 'yotra za? —bi 'yēmbi.

²¹ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbyo xädi:

—Majuani dí xi'ahua, a nu'mø gui ec'ēihua xanho ngue gue'a nnu manho Oja ngue di nja'a te gui xihma, 'nē hinguí yobeni ni mmahua, hinga høn'ta te gá nuhua dá japä ra za da zä gui 'yøthua, sinoque da zä gui 'yēmphua ra nyuni ja nu: “Damí 'uegue grá nyuni, i map'ua ja ra jathe”, gui 'yēmphua. Ra nyuni p'uya da 'uegue, di map'ua gui xihma ngue di ma.

²² Janangue nu'mø te gui äpha Oja, damí 'yec'ēihua ngue di 'da'ahua Oja te gui äpha. Oja p'uya, da 'yø'te ngue di nja'a te gui 'yäpha.

Nu'ua yø n'yohua 'bet'o ngue yø judío bi 'yänna Jesús ngue to bi unna nt'edi te ø'te.

²³ Mi zømp'ua ja ra nija ra Jesús, bi xänbäte ra hya yø ja'i. Mente xänbäte p'uya, bi guatyø hmu yø mmäcja conyø n'yohua 'bet'o ngue yø judío, bi 'yēmbra Jesús:

—Ague n'yø, ¿hanja te gui ø'te? ¿To bi 'da'i ra nt'edi'a te gui ø'te?

²⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nugä xquet'a ga øt'ahua n'na ra nt'anni ya. Pe gue gui xicju hanja'a ra hya ga än'nahua, n'namhma ngue xquet'a ga xi'ahua to bi 'dacä ra nt'edi'a te dí ø'tä ua.

²⁵ Xiya, ¿te'o bi unna nt'edi ra Xuua ngue bi xixyabi yø ja'i? ¿Ua Oja bi unna nt'edi, uague yø ja'itho rá nt'edi'a te bi 'yø'te?

Yø ja'i p'uya, di 'yänni te di dadi. Di n'yēmbi:

—¿Teni 'be'a ga xihma ya 'mø? Nu'mø ga xihma ngue Oja bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, da 'yēnjua p'uya: “Xina ra hya bi manna Xuua conná ngueque, ¿hanja ngue hinga 'yec'ēihua 'mø?” da 'yēnjua p'uya.

²⁶ A nu'mø ga xihma ngue yø ja'itho bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, ya nts'udyø ja'i. Porque gätho yø ja'i ec'ēi ngue rá pøngahya Oja na ra Xuua.

²⁷ Mi dahyø ja'i p'uya, bi 'yēmbra Jesús:

—Hindí pacähe to bi unna nt'edi'a te bi 'yøtra Xuua.

Mi dahra Jesús, bi 'yēmbyo ja'i:

—Ya hingat xicju na ra hya di an'nahu, ni xinga gueca ga xi'ahu to di 'dacrā nt'edi na te di ot'e.

Ra Jesús bi hyeja ra hya yoho yot's'ant'u.

²⁸ Ra Jesús bi 'yembyo ja'i yaui:

—¿Tengu p'u gdi bemhma na ra hya ga mmangā ya? N'na ra n'yohu di si yoho yot's'ant'u. Da 'yemba n'na'u yot's'ant'u: “Ague ts'ant'u, ni ma ra 'befi p'u ja ma huahigā”, da 'yembi.

²⁹ Nu'a ra ts'ant'u t'etra 'befi, da 'yenthō: “Nugā hingat mma”, da 'yembrā papá. Pe m'mefa p'uya di pāhrā n'yomfeni, da ma ra 'befi t'eti.

³⁰ Nu'a man'na rá ts'ant'u p'uya hōnda xifi ngue da ma ra 'befi. Nuna ra ts'ant'u p'uya di n'unni ngue da ma ra 'befi, da 'yembi: “Ahá papá, ga mmagā 'mō”, da 'yembi. Pe himma juani ngue da ma.

³¹ Xiya, ¿dana guehna ya yoho yot's'ant'u ngue bi 'yot'e te di manda rá papá?

Mi dahyo ja'i p'uya, bi 'yena:

—Gue'a ra ts'ant'u rá madi bi ts'ofō, bi 'yot'e te di manda rá papá —bi 'yembi.

Mañombi 'yenna Jesús:

—Majuani dí xi'ahu, ngue yot'nguthai 'nēhyō xisu ngue yot'yots'om'māi, man'na m'met'o da zo rá 'ye Oja'u ngue'ahu.

³² Porque ra Xuua bi 'yotra nxixya, bá ehē bi xān'nahu ra 'yu njuantho, pe hingat 'yēc'ei hu te bi ma. Pe nuya yot'nguthai 'nēhyō xisu ngue yot'yots'om'māi, bi 'yēc'ei te bi manna Xuua. Pe nu'ahu, madague'a gu'nnuh te otyo ja'i di pahyo n'yomfeni ngue hep'u ra nts'o ga 'yo, pe hingat ne xqui pāhni n'yomfeni hu ngue xqui 'yēc'ei hu te bi manna Xuua.

Ra Jesús bi hyeja ra hya n'na ra huahī ngue ra jomhi.

³³ Damī 'yohma ha rá nja na ra hya ga hycā ya. N'na ra n'yohu bi 'yot'a n'na rá nua'uva. Bi fōt'e gā rá häi. Bi hoqui hapu da de'myo uva 'mō bi nja. Ne bi hocra n'nøque hapu da mihra mahui. Bi hyoni to da gonhui

rá huahī, n'namhma ngue nu'mō bi nja yot'uva, di t'unna mmehui'a te di tocabi. Bi ma yap'atho ra mmehui p'uya.

³⁴ Mi zōnna pa da thacyo uva p'uya, nuna ra mmehui bi menhyo hmiqui ngue da tu yot'uva di tocabi.

³⁵ Pe nu'u yot'mefi mambi 'bap'u bí ja rá huahī, bi bennbabi yot'hmiqui ra mmehui ngue bi ani. Bá ho 'da, bá pando 'da.

³⁶ Ra mmehui p'uya man'na xangu yot'hmiqui hōmbi mennba bí ja rá huahī. Pe nu'u yot'mefi ya mambi 'bap'u ja rá huahī, mañombi anyo mefi bi zomp'u bai.

³⁷ Rá nzequi p'uya, nuna ra mmehui ya rá ts'ant'ase bi mennba bí 'bahyo mefi conhui rá huahī. Bi 'yena: “Nuyá, ma ga penhna na ma ts'ant'u ya. Nu'mō bi nu yot'mefi p'uya, da nu mansu, porque ma ts'ant'u na”, bi 'yena.

³⁸ Pe nu'mō mi zomp'u 'bahyo mefi na rá ts'ant'u ra mmehui, yot'mefi di n'yembi: “Nuna ya, guehna ra ts'ant'u ja ngue da gohmi ra huahī naya. Ma ga hōhu ya, n'namhma ngue ya ma mmehui ra huahī”, di n'yembi.

³⁹ Bi bennbabi rá ts'ant'u ra mmehui p'uya, bi gajmaxots'e ra huahī, ja bá hop'u.

⁴⁰ Nuna ra Jesús, bi 'yanyo ja'i, bi 'yembi:

—Xi'mō ya bi nja ya yot'hya dí xi'ahu ya, ¿teni 'be'a da 'yotra mmehui 'mō bi zomp'u 'bahyo mefi conhui rá huahī?

⁴¹ Bi 'yenyō ja'i 'mō mi dadi:

—¿Te 'be'a da jap'u 'mō? Gā da hyo'u yot'mefi ngue yot'dondo, hīndi huēqui. Nu'a rá huahī p'uya, n'nan'yo mī'da yot'mefi hōnda gonhui ra huahī. Nuya yot'mefi da gonhui rá huahī p'uya, nu'mō bi zōnna pa da thacyo uva, di dāpra mmehui'a te di tocabi.

⁴² Ra Jesús mañombi 'yembyo ja'i:

—Guí pahma xanho ra hya mmamp'u ja ra Maça Libro ngue ena: “Nuna ra do hīmbi nu manho yot'hyōnnigu, guehna ra do brá 'bebo p'u brá fāhra jado na. Nguna ra hya xa

nzän'Oja ngue di nja ya. A nuju p'uya, dí emhma ngue mazihotho te øt'Oja", enna hya.

⁴³ Janangue nuyá, mi ja ngue xqui sohá rá 'yε Oja, pε ya hin'na ya. Nu'u yø ja'i da zo rá 'yε Oja ya, gue'u yø ja'i da 'yøtra nho i nne Oja da 'yøtyø ja'i.

⁴⁴ Nu rá ja'i da zoxma xøts'e rá do, da føhra ja'i. A nu'mø da dähra do ngue da zoxra ja'i, da xeni.

⁴⁵ Nu'u yø hmu yø mmäcja 'nεhyø fariseo mi 'yøhna rá hya bi hyεcra Jesús, bi n'yo yø mmäi ngue go sihna rá hya na.

⁴⁶ 'Bexque'a bi ne xti bentra Jesús ngue xta ngot'i. Nja ngue bi zupi xti mbøcuc yø ja'i, janangue himbi bent'i. Porque gätho yø ja'i embi ngue rá pøngahya Oja na rá Jesús.

22

Ra Jesús bi hyeipa rá hya n'na rá dants'ihmε di nja.

¹ Rá Jesús mahømbi hyoni te gui hyeipa yø hya xihyø ja'i. Bi 'yεmbi:

² —Nuna Oja bí 'bu mahets'i di mbita yø ja'i ngue da zo rá 'yε. Entho n'na rá dast'abi di mbita yø ja'i ngue da nu rá ngo 'mø bi nthatrá ts'ant'u.

³ Bi menhyø mεfi ngue da si yø ja'i nuya xa mbita ngue da nu rá nthati. Pε nu'u yø ja'i bá ts'i, himbi ne bá εhe.

⁴ Mahømbi menhmi'da yø mεfi p'uya, bi 'yεmbi: “Ga 'youi, bá xihmi yø ja'i ya xtá mbitagä, ngue ya xtá nsä tengue da ts'i. Ya xtá ho ma ndani xi noqui. Ya xtá nsä xanho. Bá xihma ngue da εhe da nu rá nthati”, bi 'yεmbyø mεfi.

⁵ Pε yø ja'i bi ts'i himbi ne bá εhe. Nu'a n'na nc'ei bi ma dra 'befi rá huahi. Man'na nc'ei p'uya, di sigue ngue mpätho.

⁶ Mi'da yø ja'i p'uya bi bentyø nzite xi menhna ndast'abi, bi ani, bi hyo 'da.

⁷ Rá dast'abi p'uya bi 'yεmmei bi mbøcuc. Bi menhyø soldado ngue da ho'u yø ja'i bi ho yø nzite. Bá urpabi yø hnini ya yø hyote.

⁸ Mahømbi 'yεmbyø mεfi p'uya: “Nugä ya xtá nsä ngue rá nthati di nja, pε nu'u yø ja'i ya xtá zofø, hinni 'yup'u ngue xtabä thocua'u.

⁹ Pε nuya ni mähä p'u ja yø 'yu ya. To bi zä ma ja'i gui nthεu, bá xihma ngue da εhe da nu rá nthati”, bi 'yεmbi.

¹⁰ Nu'u yø mεfi p'uya bi map'u bí ja yø 'yu bi sifi. Nu hangu yø ja'i bi nthεui, gä bá si. Bá si yø ts'oc'ei, bá si yø hoja'i. Janangue bi yuhyø ja'i p'uja rá ngu.

¹¹ Rá dast'abi p'uya, mi yat'ambo rá ngu ngue da nu yø ja'i xi ts'ofø. Bi nu p'uya ngue 'bup'u n'na nc'ei hingui he rá he tengutho yø he yø ja'i sännigo ngue rá nthati.

¹² Bi 'yεmbuya: “Ague n'yø, ¿hague xqui cutua ya? 'Nε hingui he ni he tengu he yø ja'i nuya sännigo ngue nnu rá nthati”, bi 'yεmbi. Pε nuna rá n'yohu hinte ga ndatho.

¹³ Rá dast'abi p'uya bi 'yεmbyø mεfi: “Nuna rá n'yohu 'bucua, dami turpau yø gua 'nεhyø 'yε. 'Yεmmi p'u thi ja rá 'bexui, ja di nzomp'u, 'nε ja di guxpø yø ts'i”, bi 'yεmbi.

¹⁴ Porque xangu yø ja'i bi ts'ofø, pε ziyohotho yø ja'i bi thanhni.

I nnepyø nsuiui rá Jesús ngue da 'yεmbi hingui ja ts'edi di njutra menyui ni.

¹⁵ Yø fariseo p'uya bi nhεcahya ha di japi ngue da jajpatho häi te ga ya rá Jesús para ngue da zäp'u di yapa m'mεfa.

¹⁶ Janangue bi menhyø n'yohu p'uya, bi mähä 'da yø ja'i rá Herodes ngue bá nyai rá Jesús. Bi 'yεmbi:

—Ague grá xännbate, dí pacähe ngue grá hoga n'yohu, porque gä pønmanho rá hya gui mma. Majuani ngue gui xännbate'a rá hya nne Oja ngue gdá n'yohu. Ni xingui su'a te mben'na'i yø ja'i. Madague'a ja yø cargo 'da yø n'yohu gui yai, pε hingui su gui xifi ndana rá hya majuani.

17 A nuyá, dí nne guí xicje ya, ¿ua xanho ngue di njutra mɛnyu ähra dast'abi, uague hin'na? —bi 'yɛmbi.

18 Pɛ rá Jesús ya patho te mbɛnnbabí yø ja'i nguehna rá nt'änni ørpe, i sãmhyatho. Bi 'yɛmbuya:

—¿Hanja ngue guí sãmhyagah?

19 Damí 'yurcah ra mɛnyu nu'a gadi umhmá 'mø bi gup'ah ra mɛnyu rá dast'abi.

Bi unna mɛnyu p'aya ngue da nu.

20 Mí nu rá mɛnyu rá Jesús, bi 'yɛmbi:

—¿To rá hmi ná n'youi rá mɛnyu ja ua? ¿To rá thuhú ná rá thuhú n'youi rá mɛnyu?

21 Mí dahyø ja'i yaui rá Jesús, bi 'yɛmbi:

—Guehna rá dast'abi naya —bi 'yɛmbi.

Rá Jesús bi 'yɛmbyø ja'i yaui:

—Nu'a ja ngue guí 'yøthá ya, damí unhná rá mɛnyu di tocabi rá dast'abi. Da gue Oja p'aya, damí unhná'a te di tocabi.

22 Nuna rá hya i dahra Jesús, mí 'yøhyø nsaiui, di 'yøtho, ya himbi zá ha xti japi te mbɛnnbi. Bi zop'á p'aya.

Bi manna Jesús ngue di bɛnnate yø ánima.

23 Nu'a rá pa'a p'aya, bi ma 'da yø saduceo, nuya embi ngue hĩndi bɛnnate yø ánima. Bi 'yɛmbra Jesús:

24 —Ague grá xãnnbate, nup'á ja rá ley bi 'yotra Moisés, nt'ot'i p'á rá hya ngue ɛna: nu'mø bi du n'na rá n'yohá, 'nɛ hĩndi m'mahyø basí, nu rá xisu rá ánima da zogui, nu'a rá n'yohá rá ánima gue'a di nthatui rá 'danxu'a, n'namhma ngue di m'mahyø basí tengutho 'mø xti m'mahyø basí rá ánima.

25 A nuyá, nuua dí 'buhma ya, xi'mø ga emhma ngue di 'bá i yoto ma'yohá ngue ɛdadi ncu. Nu'a rá n'yohá ma da, di nthati. Pɛ da 'yɛhra pa da du, 'nɛ hĩndi m'mahyø basí. Janangue nu'a rá n'yohá rá ánima m'mefa bi m'mai, go di nthatui rá 'danxu'a.

26 Pɛ xquet'a da du rá n'yohá 'nɛ hĩndi m'mahyø basí. Di siguetho di

nthatra xisu 'mø bi du rá ndø, asta gue'mø bi du gá yoto ma'yohá.

27 Mí zadi ngue bi m'mahmi gá yoto ma'yohá ná rá xisu p'aya, xquet'a 'nɛhɛ rá xisu da du.

28 A nuyá, xi'mø rá pa daní bɛnnate yø ánima ya, ¿ndana gue'a ya yoto ma'yohá rá mmeti rá xisu? Porque gá bi m'mahmi.

29 Mí dahra Jesús, bi 'yɛmbyø ja'i yaui:

—Hĩnguí padi ha rá nja rá hya guí mmahma. Porque hĩnga guép'á gá ndĩnni mmah'a te rá hya nt'ot'i p'á ja rá Maca Libro. 'Nɛ hĩnguí pahma hangú rá ts'ɛdi Oja i ja.

30 A nu'mø bi bɛnnate yø ánima, da gohi tengutho yø anxɛ Oja bí 'bá mahɛts'i, ya hĩndi nthatyø ja'i.

31 Nuna te rá hya nt'ot'i p'á ja rá Maca Libro, ja di nɛqui p'á ngue di bɛnnate yø ánima. Porque nt'ot'i p'á rá hya bi man'Oja ngue bi 'yɛna: “Guecá drá Ojagá ngue rá Abraham. Drá Ojagá ngue rá Isaac. Drá Ojagá ngue rá Jacob”, bi 'yɛn'Oja.

32 Ja di nɛqui p'aya ngue nup'á 'bá Oja, hĩnguí tú yø te yø ánima.

33 Mí 'yøhyø ja'i ná rá hya xãnnbate rá Jesús, yø ja'i di 'yøtho.

Nuya yø hya di manda Oja, bi manna Jesús ndana rá hya ma datho ja ts'ɛdi da 'yøtyø ja'i.

34 Mí 'yøhyø fariseo ngue rá Jesús bi dapra hya yø saduceo, bi nhɛca hya p'aya ngue honi ha di japra hya da xihra Jesús.

35 Nu'a n'na'á yø fariseo xãnnbate rá ley, bi ma bá sãmhyá rá Jesús, bi 'yɛmbi:

36 —Ague grá xãnnbate, xi'á yø hya nt'ot'i p'á ja rá ley Oja, ¿ndana rá hya ɛxa má datho di ja ts'ɛdi Oja ngue da 'yøtyø ja'i?

37 Mí dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Nuna rá hya guí ännui, guehna rá hya ngue ɛna: “Damí ja ndummái ngue mathoguitho guí mahma Oja co gátho ni mmahma. Hønt'a guí mbɛmhma'a”.

38 Nuna ra hya naya, guehna exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i naya.

39 Nuna rá yoho ra hya di manda Oja p'uya, 'nɛ di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna ra hya ngue ɛna: “Damí mahni mmic'ɛiui, tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i”, ɛna hya.

40 Guehya yoho yø hya 'bet'o ya ngue gátho m'ida yø hya di manda Oja. Porque nuya gá m'ida yø hya bi 'yotra Moisés co 'nɛhyø pøngahya Oja, hontho xännbabi yø ja'i ha di ma Oja, co 'nɛhyø mmic'ɛiui di madi.

Ra Jesús bi xihyø ja'i ngue ra Cristo hinga ja'itho.

41 Nup'ua 'buhra Jesús, tobe 'bärputho yø fariseo.

42 Ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Xi'a t'ɛmbi ra Cristo, ɔua guí pahma to rá ts'unt'ua'a?

Yø fariseo p'uya bi 'yɛna:

—Nu'a ra Cristo, gue'a rá mbom'meto ra David —bi 'yɛmbi.

43 Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Pɛ ɔhanja na ra hya bi bennbabi ra Espíritu Santo ra David 'mø? Porque ra David, bi ma ngue rá Hmu'a ra Cristo. Ra David bi 'yɛna:

44 “Nuna Oja, nu'mø mi zøjbagui ma Hmu, nguna ra hya bi xifi, bi 'yɛmbi: Damí micua ja ma n'yɛigä ya, asta gue'mø gá øt'e ngue guí manda gátho'ua ni nsaiui”, bi 'yɛmbi.

45 Ja di nɛqui p'uya ngue ra David, nu'mø nnønna Cristo, ni hutí ngue rá Hmu. Janangue ra Cristo di nɛqui ngue hinga ja'itho, madague'a ngue rá mbom'meto ra David.

46 Ni xinga n'na nc'ɛi xta mbadi te xti dahya yø hya bi manna Jesús. Bi mu'a ra pa'a p'uya ngue nuya yø nsaiui ra Jesús bi zu ngue nimantho xta 'yørpabi yø nt'anni.

23

Ra Jesús bi xihyø ja'i ngue hinda 'yøt'e tengutho øtyø xännbate ngue ra ley 'nɛhyø fariseo.

1 Ra Jesús bi zofø gátho yø ja'i co 'nɛhyø xädi, bi 'yɛmbi:

2 —Nu'ua yø xännbate ngue ra ley 'nɛhyø fariseo, guehya ɛmbyø ja'i ngue bi t'unyø 'bɛfi ngue di nxännbate te gá mbønna ley bi 'yotra Moisés.

3 Janangue nuya yø hya di manda ngue gui 'yøthua, damí 'yɛc'ɛihua. Nu'mø te di 'bɛp'ahua ngue gui 'yøthua, damí 'yøthua. Pɛ 'yoguí øthua tengutho gá 'yo ya yø xännbate ya, porque nuyá, nu'a ra hya xännbate, hinga gue'a øt'a.

4 A nuna ra ley xännba yø ja'i ngue da 'yøt'e, hɛnjongui hāt'i da 'yøt'e. Porque ɛntho ra ndate 'beni di dutyø ja'i, pɛ yø ja'i hinguí hāt'i da duts'i. Ni xinga n'na rá saha di nne di mfäxte ngue di tøxra 'beni.

5 Nu te gá øt'e, gá 'yøt'e ngue hontho di 'yɛxpua ha 'buhyø ja'i. Porque di ho te øt'e, ngue nup'ua ja yø dɛ 'nɛp'ua ja yø guyuni, xa cuatyø sacua ngue nt'ot'i rá hya Oja. 'Nɛ di ho ngue söt'a häi yø he.

6 Nup'ua ha øt'a ngo yø ja'i, da guerp'ua ja yø nija, huantho yø nthuts'i tate xanho ngue ja hup'ua.

7 'Nɛ di ho ngue nup'ua ja yø täi, di respeta yø ja'i ha gui zengua. 'Nɛ di ho 'mø t'ɛmbi ngue yø xännbate.

8 Pɛ nu'ahua, 'yo guí nne gui 'yɛxua ngue di hu'ahua yø ja'i ngue gyø xännbatehua. Porque n'natho ni xännbatehua 'bui, gue'a ɛmbyø ja'i ngue ra Cristo'a. A nu'ahua, gá gadi ncuthohua.

9 Nuua ja ra häi, 'yo toni ja'i gni hutí ngue ni Papáhua. Porque nu'a ni Papáhua, hõnda n'na i 'bui, pɛ mahɛts'i bí 'bui.

10 'Yo guí nne da 'yøt'e ngue yø hmu'ahua yø ja'i. Nu'a da 'yøt'e ngue yø hmu yø ja'i, hõndra Cristo'a ra hmu.

11 Nu ra ja'i di mpɛfi ngue fäxrá mmic'ɛiui, guehna tate na ngue gátho'ahua.

12 Porque nu'a nne ngue man'na di hnu mansu, gue'a man'na ts'utho hnu mansu'a. Pɛ nu'a øt'e ngue

hingui hnu mansu p'u ga mbeni, gue'a man'natho hnu mansu'a.

Ra Jesús bi ma te øtyø xänbäte ngue ra ley, da guehyø fariseo.

¹³ Ague gyø xänbätehu ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'u gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihu. Go gui cothu ra 'yu, hin gadi japhu yø ja'i ngue da zo rá 'ye Oja bí 'bu mahets'i. Ni xinga gue'ahu gui nne gui sohu rá 'ye Oja. Nu'u yø ja'i nne ngue da zo rá 'ye Oja, hin gadi japhu.

¹⁴ Ague gyø xänbätehu ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'u gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihu. Porque gui tunnbahe yø ngu yø 'danxu. Gui hät'i ngue gui embi gui xänbähe te pets'i. Pe para ngue gui corpahu yø dä yø ja'i, ndø ya'atho gui mmat'Ojahu. Pe nuyá, mathoguiho ra castigo gui thohmu ngue gui njahu p'u.

¹⁵ Ague gyø xänbätehu ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'u gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihu. Ndap'u bi zä gui 'yohu ua ja ra häi, gui 'daxhu yø jathe ngue gui hommu yø ja'i da denna hya gui xänbätehu. Nu'mø ya gá 'bäthu n'na ra ja'i ngue da denna hya gui xänbätehu, nuna ra ja'i gui 'bäthu, da gohi ngue ndoble ra castigo da thop'u ja ra nidu ngue'ahu.

¹⁶ Nu to gä gui xänbätehu ra hya 'ne hingui pahmu teni bønna hya gui mmamhmu, hague ngu ra n'u gui thohmu. Porque nuya yø ja'i di yat'a n'na ra hya ngue da 'yøt'e, 'ne bi 'yexa ntestigo ra nija, gui xänbätehu yø ja'i ngue hingui ja ts'edi di nja'a ra hya bi manna ja'i. Pe nu ra ja'i exa ntestigo ra oro ja mbo ra nija, gui xihmu ra ja'i ngue ja ts'editho da 'yøt'a te ra hya bi ma.

¹⁷ Pe ngue ma'bedi ni mmuihu, hingui timhmu teni bønna hya gui mmamhmu. ¿Ua gui emhmu ngue mits'u tate ra oro ngue ra nija, nuna øt'e ngue xanduxqui ra oro?

¹⁸ Xquet'a nuya yø ja'i exa ntestigo ra altar ngue tema hya di yatra ja'i da

'yøt'e, gui xänbähe ra ja'i ngue hingui ja ts'edi da 'yøtra ja'i'a ra hya bi ma. Pe nu'mø ngue bi 'yexa ntestigo ra ja'i'a ra 'bøt'e xa jäxpu ja ra altar, gui xihmu ra ja'i ngue ja ts'editho da 'yøtra ja'i na ra hya bi ma.

¹⁹ Pe ngue ma'bedi ni mmuihu, hingui timhmu teni bønna hya gui mmamhmu. ¿Ua gui emhmu ngue mits'u tate ja rá ts'edi ra 'bøt'e ngue ra altar, ngue'a ga nduxqui ra 'bøt'e?

²⁰ Pe nu ra ja'i ngue exa ntestigo ra altar hinga høndra altar exa ntestigo, sinoque exa ntestigo'a te gä ja p'u ja ra altar.

²¹ A nu ra ja'i ngue exa ntestigo ra nija, hinga høndra nija exa ntestigo, sinoque gue'a Oja 'bup'u ja ra nija exa ntestigo ra ja'i.

²² Xi mmangu ra ja'i exa ntestigo mahets'i, gue'a rá nthuts'i Oja espabi ntestigo. Da guesε Oja p'uya, porque go bí hup'u bi ja rá nthuts'i mahets'i'a.

²³ Ague gyø xänbätehu ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'u gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihu. Nu'a ra diezmo gadi unhnu Oja, gadi unni te gä gui timhmu asta ra xac'andehe gadi unhnu ra diezmo Oja. Da guehra anís, da guehra comino gadi unhnu ra diezmo Oja. Ya xanho ngue nguna gui øthu, pe nup'u ja ra ley, i mmamp'u man'na ra hya ngue ja ts'editho gui 'yøthu. Porque nt'ot'i ra hya ngue mahyonitho gui n'yo manhohu, 'ne di nja ni nhucatehu, 'ne majuaní ngue gä da gue'a te gdi n'yohu. Guehna ra hya ja ts'editho ngue gui 'yøthu naya, da guehra diezmo dami siguetho gui unhnu Oja.

²⁴ Nuya te gäma hya gui xänbätehu, 'ne hingui pahmu te ni bøni. Go gui ørpahu masu ya yø hya zits'atho ja ts'edi, pe nuya yø hya ma datho ja ts'edi ngue gui 'yøthu, hinga egui ørpahu masu xanho ya.

²⁵ Ague gyø xänbätehu ngue ra ley conyø fariseo, hague ngu ra n'u gui thohmu, ngue himma juani gyø hoja'ihu. Porque maxøts'etho di nequi ngue gyø hoja'ihu, pe mbo ni mmuihu,

gyø bēh_u ngue hōnt'a te pēs'yø ja'i so nī mm̄i gui hyānbāh_u.

²⁶ Ague gyø fariseoh_u, hīngui tinnī mm̄i tenī bōn'a guí øth_u. 'Be da bo mbo nī mm̄ih_u, n'namh_u ngue 'nēh_u mā xōts'e nī do'yoh_u dī nēqui ngue xtāho.

²⁷ Ague gyø xānbāteh_u ngue rā ley conyø fariseo, hague ngu rā n'ū gui thoh_u, ngue hīmma juanī gyø hojā'ih_u. Porque nu'āh_u, tengūtho yø panteón, ngue māzihotho gui nēqui māxōts'e ngue mat'axqui, pē mbo yø panteón māndø nts'otho ngue yup'ū yø do'yo yø ánima.

²⁸ Guí njath_u p'ūya, māxōts'etho dī nēqui ngue xāho te gnī 'yoh_u, pē mbo nī mm̄ih_u, mādits'ū ha dadi nēqui p'ū'a tengue majuanī, hōndra nts'o i ja mbo nī mm̄ih_u.

²⁹ Ague gyø xānbāteh_u ngue rā ley conyø fariseo, hague ngu rā n'ū gui thoh_u, ngue hīmma juanī gyø hojā'ih_u. Nūya yø pōngahya Oja xa tho mānjām'mø, go gadi hojpāh_u yø panteón. Nūya yø ánima xa 'yøtrā nho, asta xcá japh_u yø dōni yø do 'bāp'ū ha o yø ánima.

³⁰ Guí ēmh_u p'ūya: “Nu'mø xcabá m'māh_u yø pa bá m'māh_u mboxitah_u, hīxcā fāx_u ngue xca hoh_u yø pōngahya Oja”, guí ēmh_u.

³¹ Pē nu'mø ngue ngūnā rā hyā guí mmāmhm_u, ya guí pāhm_u xāho ngue yø basī'āh_u yø hyote nūya bi hyopyø pōngahya Oja.

³² ¿Te guí tōmh_u ya? Dāmī 'yøth_u nts'ēdi tengūtho xa 'yøt'a m'mēt'o nī mboxitah_u.

³³ Guí 'bāhm_u tengūtho yø c'ēya ngue n'yoi rā ndate. ¿Ha dī zā guí mpomhm_u rā castigo p'ū ja rā nīdu?

³⁴ A nūyá, gā pēhnā yø pōngahya p'ū ha guí 'bāhm_u, gā pēhnā p'ū yø bāmhya, gā pēhnā p'ū yø xānbāte. Nu 'da'ū p'ūya guí hyoh_u, guí cuath_u rā pont'i. Mī'da p'ūya, guí ūmh_u p'ū ja yø nīja. Mī'da p'ūya guí cūhm_u, nu'mø bi 'dagui ngue dī ma mī'da yø hnīni, guí mma guá homhm_u.

³⁵ Janāngue nup'ū ha guí 'bāhm_u, gā ja da mā pēn'nāh_u p'ū rā castigo

i ja ngue dī nja ngue yø hojā'i xa tho. Da fup'ū bá tu rā hojā'i Abel asta guep'ū i ntū rá ts'ant'ū rā Berequías, nūnā rā Zacarías bi hyo nī mboxitah_u p'ū ha guí nhyacui rā nīja rā altar.

³⁶ Majuanī dí xi'āh_u ya, ngue nūnā rā castigo ja ngue dī nja, ngūnā da thogui gātho yø ja'i 'bāhya.

Rā Jesús bi dār'mān'ū rá mm̄i 'mø mī hyandra hnīni Jerusalén.

³⁷ Ague gyø mmēnguh_u Jerusalén, gue'e gui hoph_u yø pōngahya Oja, da gue'ū yø māmhya Oja bi 'bēn'nāh_u gui pūndothoh_u. Xāngū yø nnīdī dá ne ngue gā pēn'nāh_u tengūtho rā øni'mø dī petyø basī ngue dī huit's'i conyø zahua, dadi ja'āh_u p'ū. Pē hīngá neh_u.

³⁸ A nūyá, da hyc'āh_u p'ū Oja ya.

³⁹ Dí xi'āh_u ngue ya hīnnī mantho gui nūj_u asta gue'mø da 'yēhrā pa guí 'yēmhm_u: “Dī japrā m'mēhnī Oja bá pēnhua”, guí 'yēmhm_u.

24

Bī mānā Jesús ngue bá ep'ū rā pa da xotrā nīja.

¹ Nūnā rā Jesús mī bōmma xōts'e rā nīja, ya ja ngue da ma. Bi guatyø xādi ngue utī te ja rā nīja.

² Rā Jesús bi 'yēmbī:

—Ya guí nūh_u te ja rā nīja ya. Pē gā xi'āh_u'a te majuanī. Nūnā rā nīja nāya, bá ep'ū rā pa da xotyø ja'i nā. Xøgue dī nxādi, hīn hap_u nmī nēqui rā nīja.

Bī mānā Jesús te dī nja hante rá nzēgui yø pa.

³ Nup'ū nī hyandra nīja, ja nī gop'ū rā nyūnī bí ja rā mbonza ja yø olivos. Ja i mēp'ū yø xādi rā Jesús. Bī mīp'ū bi zōni. Bi guatyø xādi p'ūya ngue yasēui, bi 'yēmbī:

—Dī nne gui xicje njām'mø dī nja ya yø hyā guí mma, ngue da xotrā nīja yø ja'i. 'Nē dāmī xicje temā hmēya dī nja'mø guá ēhē, da gue'mø bi gua'a nxīmhai, te 'bē'a mā hmēya dī nja.

⁴ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbiyø xādi:

—Dāmī mfāhm_u xāndōnho, 'yo guí nne ngue to da hyā'āh_u.

5 Porque xangu yø ja'i di n'yo ngue da 'yεmbyø ja'i: "Go guecä drá Cristogä ya", da 'yεmbi. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a p'uya.

6 Nu'mø gá 'yøhmε ngue ya ja yø datunhni, ogue gui 'yøhmε ngue ya ja ngue di nja yø tunhni, 'yo sä guí suhε. Porque jatho ngue ya ngu'a ja ngue di nja. Pε hinga gue'ε yø hmεya'ε ngue rá nζεgui.

7 Da nangyø nación ngue da 'yørpa rá tunhni mi'da yø nación. Da nangyø dast'abi ngue da 'yørpa rá tunhni mi'da yø dast'abi. Di nja yø thuhε, di nja yø guεhi. Di 'yan'ahäi ndap'ε bi zä.

8 Ja da fup'ε rá n'ε ja ngue da tho'a m'mεfa yø ja'i p'uya.

Bi xihyø xädi rá Jesús ngue da zä rá n'ε, da ts'εi.

9 Da ma madä'i ngue da ma ma'ani'ahε, 'nε da tho'ahε. Ndap'ε bi zä da za'ahε yø ja'i ngue guí εc'εigahε.

10 Xangu yø ja'i da hyεp'ε yø nt'εc'εi. Asta di dāse yø mmi'yεc'εiui da zwi.

11 Xangu yø fehni pøngahya di m'mεi, da 'yεnε ngue Oja di bεnnbabi rá hya da ma. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a.

12 Nu'mø ya bi zehra nts'o, xangu yø ja'i da 'yεspε'a gui mahyø mmi'yεc'εiui.

13 Pε nu rá ja'i hinda hyεgagui, xinda hangü rá n'ε da thogui, gä da zeti, guehna rá ja'i di nyanná te na.

14 Hante ngue da zεgui te ja ngue gä di nja, da ma ma'yoni na rá hoga 'da'yo hya gä rá nguñi mximhäi n'namhma ngue gätho yø ja'i da badi ha di njap'ε di nzo rá 'yε Oja.

15 Xquet'a gui nnuhε ngue di nja ya yø hya bi manna pøngahya Daniel, ngue nup'ε ja rá xεqui madεxquibi, ja di ts'omp'ε yø ja'i. (A nuyá, nu rá ja'i di xädi, di n'yo rá mmi' mø bi nu ngue di nja ya yø hya ja ua.)

16 Nu'mø gá nuhε ngue ya bi nja'a p'uya, nu yø ja'i di 'bap'ε ja rá häi Judea, da 'dagui, di map'ε ja yø xanthø.

17 Nu rá ja'i di tøhma xøts'e rá ngu, 'yo di εnε ngue di ma mbo rá ngu ngue te da ha, sinoque da 'dagui.

18 Nu rá ja'i di 'yo rá 'bεfi, hñdi ma rá ngu ngue da ca rá tuhu, sinoque da 'dagui n'nahmantho.

19 Pε huεcate yø xisu di hadyø basi'a rá pa'a, ogue di sadyø basi.

20 Damí 'yāphε Oja ngue nuyá yø hya ja ua, hñda gue'mø rá pa ngue xta nse di nja, ni xinga gue'mø rá pa ngue rá ts'äya di nja.

21 Porque xandøn'εtho te da thohyø ja'i'a rá pa'a. Nu te di nja, hñjam'mø xa njap'ε asta gue'mø mambá fε'a nximhäi. 'Nε ya hñni mantho da hnu ngue mahøndi njap'ε.

22 Nuná Oja, ya xa nzänni ngue hinga ya'atho yø pa di nja na rá ndate na. A nu'mø ngue ya'atho di nja, ya hñjonda bongui. Pε da 'yøt'e ngue da thotho, porque Oja di mahya yø ja'i ya xa huanhni.

Rá Jesús bi ma ngue di n'yo xangu yø ja'i da ne ngue da hyätya yø ja'i ya εc'εi.

23 Nu'ε yø pa'ε, 'yo sä guí εc'εihε ya yø ja'i da 'yεn'ahε: "Nuua, ja bí 'bεcua rá Cristo", ogue da 'yεn'ahε: "Nñguehnε ja bí 'bεhnε", da 'yεn'ahε.

24 Porque xangu yø ndøbεthani di n'yo ngue da 'yεmbyø ja'i: "Go guecä drá Cristogä ya", ogue da 'yεmbi: "Go guecä rá pøngahyagä Oja ya", da 'yεnε. 'Nε da zä da 'yøtyø milagro. Nuyá yø milagro da 'yøt'e, guehya da ne ngue di hyätyø ja'i nuyá yø thanhni Oja ya.

25 Pε nuyá, dadi 'bet'o'ahε ya yø hya ja ngue di nja m'mεfa.

26 Nu'mø toni ja'i da 'yεn'ahε: "Nunε bí ja rá dapo, ja bí 'bεhnε rá Cristo", da 'yεn'ahε, 'yo sä gui pähä p'ε ha da si'ahε. Ogue da 'yεn'ahε: "Nup'ε bí ja n'na rá cuarto ma'yagui, ja bí 'bap'ε", da 'yεn'ahε, 'yo sä guí εc'εihε.

27 Porque nu'mø bi zønna pa da εhra N'yohε di 'yε mahεts'i, gätho yø ja'i da nu. Tengutho rá huei mø bí yot'i, gä handyø ja'i ndap'ε bi zä.

28 Nup'u ha di 'buhyo ja'i ni 'yup'u da thaspa ra güenda, ja di njap'u ra castigo.

Bi manna Jesús ngue mahonda ecua ja ra ximhäi.

29 Nu'mø bi tho'u yø ndate di nja, di m'mexui ra hyadi 'nehra zana. Da tähyø sø bí ja mahets'i. Nu te gä bí ja maya, gä di pädi ha thogui.

30 Nunu maya, di nja ra hmeya ngue ra N'yohu di 'yε mahets'i. Ndap'u bi zä dara zonyø ja'i 'mø bi thandra N'yohu di 'yε mahets'i, da n'youi ra gui. Da nu yø ja'i ngue maguese, porque mathoguitho ja rá ts'edi.

31 Ngu di nya ra corneta, nu'u yø anxε da n'youi, da menhni gä rá nguni nximhäi, ngue di perpabi yø ja'i nuya xa huanhni.

Bi nhyejpabi ra hya n'na nza ra igo.

32 Dami pahmu na ra hya ga hycä ya, ngue gdá hyejpabi ra hya n'na nza ra igo. Nu'mø ya bi c'amyø 'yeza ngue bi 'dogui, gui pahmu p'uya ngue ya ni ma di pat'i xanho häi.

33 Nguna ra hya ja ngue di nja ya. Nu'mø gä nuhu ngue bi nja ya yø hya di xi'ahu ya, dami pahmu ngue ya xma nguerratho ga ma ehε.

34 Nuya yø hmeya di xi'ahu ya, dami pahmu ngue guehya di nja ya hante ngue da du yø ja'i 'buhyo pa ja p'uya.

35 Nu te bí ja maya, 'necua ja ra häi hingui zai. Pe nuna ra hya di mmangä, ja para zantho na.

Hingui fadi tema pa da ep'u ra N'yohu di 'yε mahets'i.

36 I pasε Oja tema pa di nja ya yø hya di xi'ahu. Ni xingyø anxε di pädi, ni xinga gueque di pädi tema pa di nja, madague'a ngue rá Ts'ant'ugui Oja.

37 Tengutho bá nja'mø yø pa mambá m'mahra Noé, xquet'a ngu'a di nja'a ra pa da ehra N'yohu di 'yε mahets'i ya.

38 Porque nu'a ra pa'a, mi sihmε yø ja'i, madi nthati 'da, ja t'äpyø t'ixu 'da. Pe himbi unna güenda yø ja'i te ja ngue di nja, asta ja gue'mø ra pa mi yarbä ja ra barco ra Noé.

39 Ja bi bahyo ja'i te ja ngue di nja'mø ya jap'u ra ndate 'ye bi juadi gätho yø ja'i. Mahondi njarbatho yø ja'i 'mø bá ehra N'yohu di 'yε mahets'i ya.

40 Nu'a ra pa'a, yoho yø n'yohu 'dap'u dadi mpefi. N'na nc'ei da ts'its'i, n'na nc'ei da gohi.

41 Yoho yø xisu 'dap'u di ncani. N'na nc'ei da ts'its'i, n'na nc'ei da gohi.

42 Janangue dami ndø'matehu, porque hingui pädi tema pa, tema ora da ep'u ni Hmuhu.

43 Dami pahmu na ra hya ja ua, ngue n'na ra mmennigu, nu'mø da badi tema ora da zøhra be p'u ja rá ngu'a di nxui, di mfädi xanho, hindi n'aha. Porque hindi n'uni da sojpa rá ngu ngue da fe.

44 Xquet'a dami njathu p'uya, dami ndø'matehu. Porque nu'a ra ora ngue hinte di so ni mmaihü, xi'mø gue'a ra ora da zøhra N'yohu di 'yε mahets'i'a.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya yoho yø hmiqúi, n'na ra hmiqúi ngue ra 'yøde, n'na ra hmiqúi ngue hingrá 'yøde.

45 Ga xi'ahu te 'be'a da 'yøtra ja'i bi dinna mmäi hanja ra hya, nu te sifi da 'yøt'e, gue'a da 'yøt'a. Guehna tengutho n'na ra hmiqúi ngue da ma mafäti te'o 'bup'u ja rá ngu rá hmu. Nu'mø bi zønna ora di nsihmε yø ja'i mafäti, da 'uini.

46 Ra mmenthü di nthëui ra hmiqúi nuna da 'yøt'e te di 'beprá hmu. Nu'mø bi zøhrá hmu da dini ngue dadi mpefi.

47 Majuanü di xi'ahu ngue nu te gä pesrá hmu, gä di fätrá hmiqúi.

48 Pe nuna ra hmiqúi ngue ra ts'oc'ei, da 'yemp'u ja rá mmäi ngue him'be da zøhrá hmu.

49 Da madi da matyø mmimhmiqúiui. Da ma ra hmihni p'uya.

50 Nu'a rá hmu ra hmiqúi p'uya, nu'a ra pa ra ora ngue hingui tø'mrá hmu, da gue'a ra ora da zø'a.

51 Nu'a rá hmu p'uya, mathoguitho da mäi, pets'i ngue da xenü. Di 'yemp'u ni gohyø ja'i himma juani yø hoja'i. Ja

dí nzomp'ɥ p'ɥya, 'nɛ ja di guxpɥ yø ts'i.

25

'Det'a yø hmute i hyejpa rá hya ra Jesús.

¹ Nuyá yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja, guí nhyejpabi 'det'a yø hmute bi duxyø nyot'i gá zø conná aceite. Guehya ndø'mate ngue di hyanna novia 'mø bi zøhrá ndø bá ɛp'ɥ.

² Nuyá 'det'a yø hmute p'ɥya, cat'a'ɥ yø m'memmɥi, ximmí cat'a'ɥ yø njammɥi.

³ A nu'ɥ cat'a yø hmute ma'bɛdi yø mmɥi, bi duxyø nyot'i, pɛ himbi dux hman'na rá aceite dá hyom'mø bi guahra aceite gá zø yø nyot'i.

⁴ A nuyá yø hmute ngue yø njammɥi bi duxyø nyot'i, pɛ bi dux hman'na rá aceite dá hyoni.

⁵ A nu'a rá novio nthø'mi p'ɥya, hinha ni 'yani. Mi nnetha yø hmute p'ɥya, gá bi n'aha.

⁶ Mi zo made rá xui p'ɥya, bi t'øde ngue bá ɛnna hmafi n'na nc'ɛi, bi 'yɛna: “Bá ɛcua rá novio ya. Gá 'yo ni ma güi c'atha”, bi 'yɛmbyø hmute.

⁷ Mi nanguí gátho yø hmute, ya mi ts'utho zø yø nyot'i, bi ne xta xirpa man'na rá aceite ngue di nzø xanho.

⁸ Nuyá cat'a yø hmute ma'bɛdi yø mmɥi bi 'yɛmbya yø hmute ngue yø njammɥi: “Dami 'dacjets'ɥ ni aceiteui, porque ma nyot'igáhe ya nne dá huɛt'i”, bi 'yɛmbi.

⁹ Pɛ nu'ɥ yø hmute ngue yø njammɥi, ɛntho 'mø mi dadi: “Hinda zä'a, porque nu'mø gá 'da'áhe rá aceite guí homhmɥ, m'mɛfa ya hin'yɛ te di nzø ma nyot'ihe. A nuyá, man'na xanho ni máhä p'ɥ bí 'bä rá aceite, bá tanna aceite guí hyomhmɥ”, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Bi ma rá thän'aceite'ɥ yø hmute ma'bɛdi yø mmɥi p'ɥya. Pɛ rá novio ya bi zøhø. A nuyá yø hmute ya xi nsä, 'da i yathɥ mbo rá ngu rá novio ya. Bi nøtra goxthi p'ɥya.

¹¹ Mi ma n'nøt'e rá goxthi p'ɥya, ja bi zø'ɥ mi cat'a yø hmute xi ma rá thän'aceite, bi 'yɛmbɥya: “Ague

grá hmu, dami xogahe rá goxthi”, bi 'yɛmbi.

¹² Pɛ rá novio bi 'yɛmbi: “Majuani dí xi'ahɥ ngue nugä hĩndi pa'ahɥ”, bi 'yɛmbi.

¹³ Dami njathɥ p'ɥya, ya xqui nsäɥ 'mø rá pa dá ɛp'ɥ rá N'yohɥ di 'yɛ mahɛts'i. Porque hĩngui pahmɥ tema pa, tema ora dá ɛhɛ.

Bi hycra hya ra Jesús ngue rá mɛnyu bi ma mafäti yø mɛfi.

¹⁴ Nuna Oja bí 'bɥ mahɛts'i di manda yø ja'i ua, guí nhyejpi tengutho n'na rá n'yohɥ ja ngue dá ma n'na rá häi yap'utho. Bi zonhyø mɛfi ngue di däprá mɛnyu, dá 'yørpabi rá 'bɛfi mɛnte rá pa dá ma.

¹⁵ N'na ngu n'na yø mɛfi bi unna mɛnyu hangü dá zä dá 'yørpabi rá 'bɛfi. Nu'a n'na rá mɛfi bi unni cat'a mahuahí rá mɛnyu. Man'na rá mɛfi p'ɥya, bi unni yo mahuahí rá mɛnyu. Man'na rá mɛfi p'ɥya, bi unna n'na mahuahí rá mɛnyu. Mi däpra mɛnyu yø mɛfi ná rá hmu, bi ma yap'utho p'ɥya.

¹⁶ Nuna rá mɛfi bi ndäpi cat'a mahuahí rá mɛnyu, bi 'yørpá rá 'bɛfi rá mɛnyu bi t'unni. Mi cat'a mahuahí rá mɛnyu bi dáha.

¹⁷ Nuna rá mɛfi bi ndäpi yo mahuahí rá mɛnyu, bi 'yørpá rá 'bɛfi rá mɛnyu bi t'unni. Mi yo mahuahí rá mɛnyu bi dáha.

¹⁸ Pɛ nuna rá mɛfi bi ndäpa n'na mahuahí rá mɛnyu, bi 'ya'ma n'na rá ots'i. Ja bi gärpá p'ɥ rá mɛnyu rá hmu.

¹⁹ Mi ma ya'atho yø pa p'ɥya, bi zøhrá hmu yø mɛfi. Bi 'yørpabi rá güenda'a rá mɛnyu xi däpi.

²⁰ Rá mædi bi zo'a rá mɛfi xi däpi cat'a mahuahí rá mɛnyu. Gá bi däprá hmu'a 'det'a mahuahí rá mɛnyu mi há. Bi 'yɛmbi: “Ague grá hmu, cat'a mahuahí rá mɛnyu gá däqui, pɛ jaua mi cat'a mahuahí rá mɛnyu dá taha”, bi 'yɛmbi.

²¹ Nu'a rá hmu p'ɥya bi 'yɛmbrá mɛfi: “Ya xanho grá hoga mɛfi, hĩngá nhyetho. Gá pømmanho co nu'a zits'ɥ rá mɛnyu dá fät'a'i. A nuyá, man'na

xangu ga fät'a'i ya. Nuya hangu ra pa di nja'i mpähä ya", bi 'yëmbi.

22 Bi zø'a ra mēfi xi ndäpi yo mahuahī ra mēnyu p'uya. Bi 'yëmbi hmu: "Ague grá hmu, yo mahuahī ra mēnyu gá dāqui, pε jaua mi yo mahuahī ra mēnyu dá taha, ya goho mahuahī'a ya", bi 'yëmbi.

23 Ra hmu p'uya bi 'yëmbi mēfi: "Ya xanho grá hoga mēfi, hīngá nhyetho. Gá pømmanho co nu'a zits'u ra mēnyu dá fät'a'i. A nuyá, man'na xangu ga fät'a'i ya. Nuya hangu ra pa di nja'i mpähä ya", bi 'yëmbi.

24 Rá nzequitho bi zø'a ra mēfi xi ndäpa n'na mahuahī ra mēnyu p'uya. Bi 'yëmbi hmu: "Ague grá hmu, nugä dí padī ngue guí ya manzaqui. Guí ä'a te hīxcā taha. Guí xoc'a te hīxcā pēfi.

25 Janangue nugä dí su'i. Dá cät'ä häi ni mēnyu. Pε nuyá, jaua na te ni mmeti ya", bi 'yëmbi.

26 Nu'a ra hmu p'uya bi 'yëmbi mēfi: "Ua go grá ts'omēfi n'yø, gue grá ndø danhyēi. Guí enguī ngue dí äcä'a te hīxxtā taha. Guí enguī ngue dí xocä'a te hīxxtā pēfi.

27 Uanguī xtā nzä xqui dā mā mēnyugā p'u ja ra banco. Nu'mø mā søhø, uanguī xtī ndäcrä nzäbi mā mēnyu", bi 'yëmbi.

28 Nunā ra hmu p'uya bi 'yëmbi mēfi b'up'u: "Nunā ra mēfi b'ucua, damī hyannbauī'a n'na mahuahī ra mēnyu ha. Damī unnui ra mēnyu'a ra mēfi ha 'det'a mahuahī ra mēnyu.

29 Porque nu'a ra mēfi ya xangu ra mēnyu ha, gue'a man'natho mā t'unnī'a. Pε nu'a ra mēfi zits'utho ha, dā thannbabi'a zits'u ra mēnyu ha.

30 A nuna ra mēfi hīnguī nne te da mēfi, damī 'yemhmē p'u thi na. Ja di nzomp'u 'nε ja di guxp'u yø ts'i", bi 'yëmbi.

Gätho yø ja'i 'b'u'a nximhäi da thaspa ra güenda.

31 Nunā ra N'yohu di 'yε mahets'i, 'mø bá εhε ngue di ndast'abi, da n'youi yø anxε. Nup'u dā mi, ja di njap'u ra ts'ut'abi.

32 Gätho yø ja'i 'b'u'a nximhäi ja di mpeti p'u di hutī. Di 'ueque n'na ngu n'na yø ja'i tengutho ra mändε'yo 'mø sicyø chivo p'u ha 'b'hyø dε'yo.

33 Nu'u yø dε'yo di go'a n'yēi, nu'u yø chivo di go'a ngaha.

34 Nu'a ra dast'abi dā 'yëmbi ja'i di gop'u ja rá n'yēi: "Bí 'yεhmē ua dí 'b'ui, di jap'ahē mā Papá. Porque ngu'a bá sänni ngue di nja hante ngue di nhohra ximhäi, ngue nūua ha dí manda ja guí m'mahmē ua.

35 Porque nugä dá ntu manthuhu, pε gá 'dacjē ra hmε dá si. Nu'mø mā nthuthe, gá 'dacjē ra dehe dá si. Nu'mø mā n'yo n'nannī n'na ra häi, gá 'dacjē ra ts'äya.

36 Nu'mø hīn'yū ra ulu ga he, gá 'dacjē ra ulu dá he. Nu'mø mā hyēnni, gá ma güi zenguagahē. Nu'mø mā o ra fädi, gá ma güa nujū", dā 'yëmbi.

37 Nuya yø ja'i ya bi nhohyø ts'oqui, dā 'yëmbi Hmu: "Ague grá Hmu, ¿njam'mø dá nu'ahē ngue gui tu manthuhu, 'nε dá 'da'ahē ra hmε gá si? ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue guí tuthe, 'nε dá 'da'ahē ra dehe gá si?

38 ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue gá n'yo n'nannī n'na ra häi, 'nε dá 'da'ahē ra ts'äya? ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue hīn'yū ra ulu gui hye, 'nε dá 'da'ahē ra ulu gá hye?

39 ¿Njam'mø dá nu'ahē ngue gá hyēnni, ogue gá 'yo ra fädi, 'nε dá ma di zengua'ahē?"

40 Nu'a ra dast'abi dā 'yëmbi ja'i: "Majuani dí xi'ahē, ngue nu'a te gá gá 'yørpahē ya mā cugä 'b'ucua, madague'a hīnguī nnu mansu yø ja'i, pε nu te ra 'bäxte gá 'yørpahē ya, go gá fäxcähē'a", dā 'yëmbi.

41 Ra dast'abi p'uya dā 'yëmbi ja'i ni gop'u ja rá gaha: "Damī 'uehmē ua dí 'b'ui, porque hīnguī nnu manho'ahē Oja. A nuyá, guí mmähä ra castigo ja ra sibi i ja para zantho. Guehna ra sibi bi zän'Oja ngue di ma ra zithu co 'nε'u yø anxε tēnni.

42 Porque nugä, nu'mø mā ntu manthuhu, hīngá 'dacjē ra hmε xcá

si. Nu'mø mā ntunthe, hīngá 'dacj_u ra dehe xcá si.

⁴³ Dá n'yo n'nannī n'na ra häi, p_e hīngá 'dacj_u ra ts'äya. Ja'mø hīn'y_u ra ulu gā he, p_e hīngá 'dacj_u ra ulu xcá he. Bī nja ra ora dá hy_ennī, 'n_e dá o ra fādi, p_e hīngá ma güi z_enguagah_u”.

⁴⁴ Mī da'ū yø ja'ī ts'o p'ūya, bi 'y_embrā Hmū: “Ague grā Hmū, ĩnjam'mø dá nu'ahe ngue guí tu manthuhū, 'n_e hīndá 'da'ahe ra hm_e xqui si? ĩNjam'mø dá nu'ahe ngue guí tuthe, 'n_e hīndá 'da'ahe ra dehe xqui si? ĩNjam'mø dá nu'ahe ngue gá n'yo n'nannī n'na ra häi, 'n_e hīndá 'da'ahe ra ts'äya? ĩNjam'mø dá nu'ahe ngue hīn'y_u ra ulu guí hye, 'n_e hīndá 'da'ahe ra ulu xqui hye? ĩNjam'mø dá nu'ahe ngue gá hy_ennī, oque gá 'yo ra fādi, 'n_e hīndá ma xcabi z_engua'ahe?”

⁴⁵ Ra dast'abi p'ūya da 'y_embi: “Majuani dí xi'ah_u, ngue nu'mø hīn tema 'bāxte guí 'yørpah_u ya yø ja'ī 'b_ucua hīngui nnu mansu yø ja'ī, go gueque hīngui nne guí fāxcāh_u”, da 'y_embi.

⁴⁶ Nūya yø ja'ī ya, guehya da ma ra castigo para zantho ya. A nu'ū yø ja'ī ya bī nhohyø ts'oqui, di t'unna te para zantho.

26

Yø nsūiui ra Jesús ya sänni ngue da hyo.

¹ Ra Jesús, mī juadi bī mā gātho ya yø hyā ya, bi 'y_embyø xādi:

² —Guí pahm_u ngue manyo patho dī nja ra ngo ngue ra pascua ya. Da gue'mø edi ja ra ngo da ma mā dā ra N'yoh_u bí 'y_e mah_ets'ī ngue da ma mā cuati ra pont'ī.

³ Nu'ū yø hmū yø mmäcja conyø xānnbate ngue ra ley, conyø n'yoh_u 'bet'o ngue yø judío, gā bī mpeti p'ū ja rá ngu ra Caifás, nūna ra 'bet'o mmäcja.

⁴ Ja bī nhēcā hyā p'ū, bi zānni ha di japi ngue di bēntra Jesús da hyo.

⁵ Nūna ra hyā bi zānni, dī n'y_embi:

—Hīnga gue'mø erā ngo dī mbent'ī, n'namhma ngue hīnda nangyø ja'ī, da yanī —dī n'y_embi.

N'na ra xisu bi xispa ra aceite rá ya ra Jesús.

⁶ Nūna ra Jesús, ya 'b_up'ū ja ra hnīni Betania ja rá ngu ra Simū nūna xi 'yøthe m'm_et'o ngue mī 'ya rá do'yo.

⁷ Nūna ra Jesús, ya sih_m_e p'ū ja ra m_exa. Nu'a ra ora'a, bi y_ut'ambo n'na ra xisu nī dū n'na ra m'mo aceite ngue ra alabastro. I y_up'ū ra aceite mazihotho gā y_unī, xāndøngu rá mūui. Bi xispa_bī ra aceite rá ya ra Jesús.

⁸ Nu'ū yø xādi ra Jesús mī nū te øtra xisu, bī mbøc_ue p'ūya, bi 'y_embi:

—ĩHanja ngue bī ma mā'ūnītho na ra aceite na?

⁹ Xāndøngu rá mūui na, xta nzā xta 'bā ngue xti t'unna m_enyu yø hyoya.

¹⁰ Mī 'yøhra Jesús te mmanyø xādi, bi 'y_embi:

—Oguí s_uhm_u na ra xisu 'b_ucua, porque xāho te ørque.

¹¹ A nūya yø hyoya guí mmāmhm_u, hangū ra pa guí nnuh_u ya yø hyoya. P_e nūgā hīnga nzāmhm_u ua.

¹² A nūna ra aceite bi xisca mā ya na ra xisu, ya bī nja'a te mī ja ngue xti nja'mø dá n'yāgui.

¹³ Majuani dí xi'ah_u ngue nup'ū ha da hmāna hoga 'da'yo hyā gā rá ngūnī nxīmhäi, xquet'a 'n_e'a te bi 'yørcagui na ra xisu, da hma. Gue'a di fēn'a.

Ra Judas di cūtyø hyā ha di japi ngue di dā ra Jesús.

¹⁴ Nūna ra Judas Iscariote, guehna n'na nc'ē'ū 'd_e'ma yoho yø xādi ra Jesús, bī ma bá nyāui yø hmū yø mmäcja.

¹⁵ Bi 'y_embi:

—ĩHangu ra m_enyu guí nne guí 'dacj_u n'namhma gā dā'ah_u ra Jesús? —bī 'y_embi.

Nu'ū yø mmäcja p'ūya, 'dāte mā'det'a yø m_enyu ngue ra t'axi bi unni.

¹⁶ Janangue nuna ra Judas, bi hyoni ha di japi ngue di dāpyø mmäcja ra Jesús.

Yø xädi ra Jesús bi hoqui te da zi'a ra nde bi nsännigo ngue ra pascua.

¹⁷ Ya fuhra ngo nguehya yø pa ts'i ra thuhmε hingui n'youi ra íxi. Bi guatyø xädi ra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Haru guí nne ga hocähe ra nz-ibde gdá nsännigohu ngue ra pascua ya? —bi 'yεmbi.

¹⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbyø xädi:

—Ni me nu bí ja ra hnini ya, gui sōmmi p'u ja rá ngu n'na ra n'yohu. Gui 'yεnui: “Ra xännbate i εna: Ya bi zonna ora ya. Nūua ja ni ngu ja ga sägähe ua ra ngo ngue ra pascua, comma xädi, εn'a mma”, gui 'yεnui.

¹⁹ Nūya yø xädi mi yaui ra Jesús, bi 'yøt'e te bi xifi. Nup'u ja ra ngu bi zoni, ja bi hojpu ra nzibde ngue ra pascua.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue padi ndana rá xädi ja ngue di dä.

²⁰ Mi dahra nde p'uya, nuna ra Jesús, gätho'u 'de'ma yo ho yø xädi, ga 'bup'u ja ra mεxa.

²¹ Mente sihmε p'uya, bi 'yεmbyø xädi:

—Nuyá, dí xi'ahu ngue 'bucua n'na nc'ei ngue jugatho häi, ya xa hyoni ha di japi ngue di dāgui.

²² Nūya yø xädi ra Jesús εmmēi bi du yø mmui na ra hya bi xifi. Bi madi bi 'yänni 'da mi'da p'uya te'o na i mma, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, ¿ua go guecä'a guí mmanya? —bi 'yεmbi.

²³ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Nuna dí com'me ma mohi ua di sihmε ya, guehna di dägä naya.

²⁴ Majuani ngue ra N'yohu bí 'yε mahets'i, da tho'a te ra n'u ja ngue da thogui, tengutho nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue di nja. Pε Hague ngu ra castigo da thohna ra n'yohu ja ngue di dāgui. Nuna ra n'yohu na, man'na xanho ngue'mø hin xtabá m'mui.

²⁵ Nuna ra Judas ja ngue di dá p'uya, bi 'yεmbi:

—Ague grá xännbate, ¿ua go guecä na ra hya guí mmanya? —bi 'yεmbi.

Mi dahra Jesús, bi 'yεmthobi:

—Ahá, go gue'e tengutho guí mmanya.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue di nz-ibde.

²⁶ Mente sihmε p'uya, bi hyajman'na ra thuhmε ra Jesús. Mi ja mamadi Oja p'uya, bi xenna thuhmε, bi unyø xädi ngue da zi. Bi 'yεmbi:

—Damí sihu ra thuhmε ja ua ya. Nuna, guehna ma do'yogä na.

²⁷ Bi decra vaso po rá ngui ra uva p'uya. Mi ja mamadi Oja, bi unyø xädi ngue da zi 'da'its'u. Bi 'yεmbi:

—Damí si gätho'ahu naya.

²⁸ Nuna po ra vaso ja ua ya, guehna ma jigä na. Porque guehna ra hmeya naya ngue nu'mø dá tu, di nja rá ts'edi ra 'da'yo cohi øt'ahu Oja. Porque nu'a di mfamma ji, xandøngu yø ja'i di nho-hyø ts'oqui.

²⁹ A nuyá, dí xi'ahu ngue ya hinni mantho 'dap'u ga sihu rá ngui ra uva, asta gue'mø bi zonna pa ngue ma'da'yo hønga sihu p'u ha di manda ma Papá.

³⁰ Mi juate ra nsihmε p'uya, bi duta n'na ra thuhu ngue εspabi Oja. Bi ma p'uya, i map'u bí ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos.

I pahra Jesús ngue da zop'u m'mefa yø xädi.

³¹ Ra Jesús bi 'yεmbyø xädi:

—Gätho'ahu ya, gui sogahu p'u'a di nxui. Porque di nja'a te mmamp'u ja ra Maca Libro ngue εna: “Ga øt'a ngue da du ra mände'yo. Yø de'yo p'uya di n'uēni”, i εna.

³² Pε nu'mø dá bennate, ganí mpagä Galilea ja ganí tøp'ahu p'u.

³³ Ra Bedu p'uya bi 'yεmbi:

—Madague'a ngue gätho da zoc'a'i p'u ya mi'da ma n'yohu, pε nugä hinga soc'a'i —bi 'yεmbi.

³⁴ Ra Jesús bi 'yεmbrä Bedu:

—Majuani dí xi'i ngue nu'a di nxui ya, nu'mø tobe händi mahra øni, ya xqui cønga nhyundi, guí mma ngue hingui paqui —bi 'yεmbi.

³⁵ Pε ra Bedu p'uya mahøn'a εna:

—A, nu'a, hin'na'a. Madague'a ngue 'dap'u ga tuui, pe nugä hinga cön'a'i —bi 'yembj.

Gätho'u mi'da yø xädi p'uya, 'da'igu bi ma.

Ra Jesús bi mat'Oja p'uja ra xequi ni hu ngue Getsemani.

³⁶ Nuna ra Jesús bi mähä yø xädi, bi zomp'u ja ra xequi ni hu ngue Getsemani. Nup'u bi zoni, bi 'yembj:

—Damj mihmi ua ya, mente ga thocä mits'u ni nguehna ngue ga ma mat'Oja —bi 'yembj.

³⁷ Bi thohmits'u ni nguep'u ra Jesús, bi me ra Bedu 'ne bi me'u yoho yø ts'unt'u ra Zebedeo. Bi mudi bi dār'man'u rá mmäi ra Jesús, mathoguitho ngue bi du rá mmäi.

³⁸ Bi 'yembyø n'youi p'uya:

—Janjuani ngue tu ma mmäigä, nup'u nnä sä, ya ja ngue 'bexca tu. Damj cohmi ua ya, pe 'yogui ahmi. Ma ga ä ma t'ahaha —bi 'yembj.

³⁹ Ra Jesús bi thohmits'u ni nguep'u. Bi m'memfo häi p'uya ngue mmat'Oja. Bi 'yena:

—Ague ma Papá'i, nu'mø guí nnu manho, damj yangui ngue'a ra ndate ja ngue ga thocä. Pe hinga nu'a go ga sännä gue'a di nja'a, sinoque nu te guí sänni, gue'a di nja'a —bi 'yena.

⁴⁰ Mi juadi bi mat'Oja p'uya, bi 'yep'u 'b'u hyu yø xädi. Pe bi dini ngue ya mi aha. Bi 'yembra Bedu p'uya:

—¿Ua xinga n'na ora di sä guí 'yä ni t'ahaha n'yø?

⁴¹ Damj mat'Oja, 'yogui ahma. Nu'mø hinga mat'Ojah, nthambenitho ngue di du. hinda gue'a guí 'yøth. Inne ni mmäi ngue guí 'yøth na ra hya dí mmangä, pe emmei cuen'ni do'yoha.

⁴² Mahombi zop'u yø xädi, bi mengbu xpi 'yeh ngue bá mat'Oja. Bi 'yena:

—Ague ma Papá'i, nu'mø ya hinguí nnu manho ngue guí nyanguí ngue'a ra ndate ja ngue ga thogui, di nja'a te ni pähä 'mø.

⁴³ Mambá pengbaya, mahombi dinyø xädi ngue mi aha, porque emmei ne tha.

⁴⁴ Mahombi zop'u p'uya, bi ma'a rá hyu ndi ngue bá mat'Oja. Tengutho xi man'a m'met'o, ngut'a ra hya xi Oja.

⁴⁵ Mahombi 'yep'u 'b'hyø xädi p'uya, bi 'yembj:

—Gue mahøngui ahmi n'yø. A nuyá, ya bi zonna ora ngue di ndäpyø ts'oc'ei ra N'yohu bi 'ye mahets'i ya.

⁴⁶ Damj nangui. Ya bá ecua na di dagui, ma ga ma c'atha.

Ya bi mbentra Jesús.

⁴⁷ Mente nzohyø xädi ra Jesús, bi zohna ra Judas rá n'youi 'de'ma yoho yø xädi, bá n'youi xangu yø ja'i, bá gu yø juai, bá gu yø za. Guehya yø ja'i xi menhyø hmu yø mmäcja conyø n'yohu 'bet'o p'uja ra njja.

⁴⁸ Nuna ra Judas, ya xi xihyø ja'i temä senya da 'yøt'e, xi 'yembj: “Nu'a ra n'yohu ga zenguagä ya, 'ne ga sarpa rá hmi, gue'a guí homhma'a p'uya. Damj benthu”, xi 'yembj.

⁴⁹ Janangue mi zomp'u 'bähra Jesús, bi guat'i ngue bi zengua. Bi 'yembj:

—Xcade grá xänbäte —bi 'yembj.

Bi zarpa rá hmi p'uya.

⁵⁰ Ra Jesús bi 'yembj:

—Ague amigo, ya da guehra ora jap'u di nja'a te gni 'yehya.

'Bexque'a bi bentyø ja'i ra Jesús.

⁵¹ Mi ma ma bent'i ra Jesús, bi gaxrá juai'a n'na nc'ei rá xädi. Bi zennbabi rá 'yeh ra 'bet'o mmäcja, bi hyejpabi rá gu.

⁵² Ra Jesús bi 'yembra zete:

—Damj fos'ni juai. Porque ra ja'i hote conna juai, xquet'a conna juai ja

⁵³ ¿Ua hinguí padi ngue nu'mø ga äpä ma Papá ngue da mäxqui, da penngagui tho'i 'de'ma yo'bui yø anxe ngue da mäxqui?

⁵⁴ Pe nu'mø ngu'a ga øt'e, ya hinda zä di nja'a te ra hya nt'ot'i p'uja ra Maca Libro 'mø. Porque nu te dí thocä ya, ya nt'ot'i ngue ngu'a di nja.

⁵⁵ Ra Jesús bi 'yembyø nzite:

—¿Ua guí emhma ngue drá begä, ngue guí cahu yø juai, 'ne guí cahu yø za ngue guí benngaha? Conque n'na pa ngu n'na pa nmi xänbä ra hya yø

ja'i p'ua ja ra nija. Uangui xta nzä ngue ja xqui benngahua p'ua.

⁵⁶ Pe nu te guí ørcahua ya, ya bi nja'a te ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja p'ua ja ra Maça Libro —bi 'yembj.

Gä bi zop'ua yø xädi ra Jesús ngue bi 'dagui.

Nuya yø n'yohua 'bet'o ngue yø judío bi hyaspabi ra güenda ra Jesús.

⁵⁷ Nuna ra Jesús bi ts'ixpu 'bähra Caifás, nuna ra 'bet'o mmäcja. Nup'ua ja rá ngu na ra mmäcja na, ja bi mpeti p'ua yø xännbate ngue ra ley, conyø n'yohua 'bet'o p'ua ja ra nija.

⁵⁸ Pe ra Bedu ni 'befa ya'atho p'ua ni ma yø ja'i ni zi ra Jesús. Mi zømp'ua ja rá ngu ra 'bet'o mmäcja, bi yæt'ambo ra dathi. 'Dap'ua bi mihmi yø policia. I tø'mi tengü da thohra Jesús.

⁵⁹ Nu'ua yø hmu yø mmäcja co 'nē'ua yø n'yohua 'bet'o ngue yø judío, 'dap'ua bi mpeti ngue bi nhēca hya, honi ha di japyø fehni, da 'yembj ngue ni 'yup'ua da du ra Jesús.

⁶⁰ Pe hingui tini ha di japra hya, madague'a xangu yø ja'i bi manyø fehni ngue di yapra Jesús. M'mēfa p'uya, mahømbi guar'mi yonc'ei ngue di yapi.

⁶¹ Bi 'yembj:

—Nuna ra n'yohua 'bucua, bi 'yēna n'na ndi: “Nugä da zä ga xorpabi rá nija Oja, 'nē nhyu patho gdá hojman'na ra nija ma'da'yo”, bi 'yēna.

⁶² Bi m'mähra 'bet'o mmäcja p'uya ngue bi 'yembra Jesús:

—¿Te guí mmanna ra hya gui nyap'a'i ya n'yø? ¿Ua hin tema hya gdi thadi? —bi 'yembj.

⁶³ Pe ra Jesús hinte ga ndatho. Ra 'bet'o mmäcja p'uya mahømbi 'yembj:

—Nuna Oja i 'bai, dami 'yēxa ntestigo, dami xicje njuani ya ngue'mø majuanj gue'e grá Cristo rá Ts'ant'ua'i Oja.

⁶⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yembj:

—Ahá, go guēcä tengutho ra hya guí mmanya. 'Nē dí xi'ahua, gui nnuhua ra N'yohua bí 'yē mahēts'i dani mmip'ua bí ja rá n'yēi Oja nuna jase rá ts'edi.

'Nē da 'yēhra pa ngue hōnda ēhē, di 'yē mahēts'i da n'youi ra gui.

⁶⁵ Mi 'yøhra mmäcja na ra hya bi manna Jesús, n'na xet'itho rá pahni ngue bi ncue. Bi 'yēmyø ja'i p'uya:

—Nuna ra n'yohua 'bucua, thenmahya Oja na. Nuya mfadi ya ngue hin tema man'na ma testigo dí homhmu ya. Ya gá 'yøsehua ya ngue thenmahya Oja.

⁶⁶ Xiya, ¿te guí mmamhmu na ra hya bi manya? —bi 'yēmyø ja'i.

Yø ja'i p'uya bi 'yēna:

—Nuna, ni 'yup'ua ngue da tho na.

⁶⁷ Yø ja'i p'uya bi zospabi rá hmi ra Jesús 'nē bi mat'i. Mi'da p'uya bi mēmba rá hmi.

⁶⁸ Yø ja'i bi 'yembra Jesús:

—Nu'i guí mma ngue grá Cristo, dami pahya te'o bi mēp'a'i ya —bi 'yembj.

Bi manna Bedu ngue hingui padi te'o ra Jesús.

⁶⁹ Ya hup'ua ja ra dathi ra Bedu. Nuna n'na ra xisu ngue ra gūni p'ua ja ra ngu bi guarbua hu ra Bedu. Bi 'yembj:

—'Nē'i ni n'youi ra Jesús nuna ra mmēngu Galilea.

⁷⁰ Ra Bedu p'uya, nuna ra hya bi ma, Gä bi 'yøhyø ja'i mi 'bup'ua ngue bi 'yēna:

—Hin'na, hīndi pacä tema hya guí nne gui xicya.

⁷¹ Ra Bedu p'uya i map'ua bí ja rá goxthi ra dathi. Mi nu man'na ra xisu p'uya, mahømbi 'yēmyø ja'i 'bup'ua:

—Nuna ra n'yohua 'bucua, xquet'a rá n'youi ra Jesús nuna ra mmēngu Nazaret.

⁷² Ra Bedu p'uya asta bi 'yēxa ntestigo Oja ngue bi 'yēna:

—Hin'na, hīndi pacä na ra n'yohua guí mmanya.

⁷³ Mi tho hman'na ts'ūquits'ua p'uya, nu'ua yø ja'i 'bup'ua, bi guatra Bedu, bi 'yembj:

—Majuanj ngue ni n'youi ra Jesús, porque di nēqui ngue ni mmēnguh'a, xøgue nt'ødetho'a te gni ya —bi 'yembj.

⁷⁴ Mī dahra Bēdu p'uya, mahōmbi 'yēna:

—Da jacā rā castigo Oja 'mø ngue himma juani te dí xi'ahā. Pē nuna rā n'yohā guí xicjā, hīndī pačā te'o nā.

Mī juadi bi manna rā hya nā, bi mmahra ōni.

⁷⁵ Rā Bēdu p'uya bi zo rá mmāi nā rā hya xi xihra Jesús ngue xi 'yēmbi: “Tobe hīndī mahra ōni, ya xqui cōnga nhyundi, guí mma ngue hīngui paqui”, xi 'yēmbi. Rā Bēdu p'uya, asta rā zondummai bi bōn'āthi.

27

Bi ts'ixpā 'bāhraq Pilato rā Jesús.

¹ Mī nēcāhāi p'uya, bi mpeti gātho yō hmu yō mmācja conyō n'yohā 'bet'o p'ā ja rā nija. Bi nhēcāhya ngue sānni ha di japi dā hyo rā Jesús.

² Bi dutra Jesús ngue bi zixpā 'bāhraq Pilato marā gobierno.

Rā Judas bi nhyosē.

³ Nuna rā Judas xi dā rā Jesús, mī bađi ngue ya bi nhēcāhya yō ja'i ngue dā hyo rā Jesús, bi dār'mān'ā rā mmāi p'uya. Bi map'ā bí 'bāhyō hmu yō mmācja co 'nē'ā yō n'yohā di mānda p'ā ja rā nija. Bi cospābi'ā 'dāte mā'det'a yō mēnyu ngue rā t'axi xi unni.

⁴ Bi 'yēmbi:

—Rā ts'oqui dá ōt'ā ngue dá dā'ahā nā rā n'yohā hīnte ndupate ngue dā tho —bi 'yēmbi.

Pē nu'ā yō mmācja p'uya, bi 'yēmbra Judas:

—Nu'ā guí mmanya, ya hīndi mportagāhe'ā ya. Ya guí nnuse p'ā te guí ōt'e.

⁵ Nuna rā Judas bá enyō mēnyu p'ā ja rā nija. Bi ma p'uya, bi datrā 'yuga conna nthāhī i nzādi ngue bi du.

⁶ Nup'ā ja rā nija p'uya, nu'ā yō hmu yō mmācja bi hyaxra mēnyu xi 'yēmbra Judas, di n'yēmbi:

—Nuyá, hīngui sā ngue ga uanspāhā rā mēnyu ngue rā ofrenda nāya, porque rá nzābi'ā to bi dā rā ja'i ngue dā tho nā.

⁷ Bi nya p'uya, bi zānni ngue nuna rā mēnyu, dā dān'ā n'na rā hāi nī hu ngue rā njats'ōye. Bi ne ngue nuna rā hāi dā dāi, ja dā 'yāp'ā yō ja'i dā du, ngue hīngyō mmēngu p'ā.

⁸ Janāngue nuna rā hāi nāya, guí hutyō ja'i ngue rā Ji.

⁹ Ya bi nja nā te rā hya xi manna pōngāhya Jeremias ngue bi 'yēna: “Bi njo'ā 'dāte mā'det'a yō mēnyu ngue rā t'axi. Guehna rā nzābi xi zānyō judío ngue dā gut'i.

¹⁰ Nuna rā mēnyu nā p'uya, guehna i thānna hāi nī hu ngue rā njats'ōye nā. Ya bi nja tengūtho rā hya bi 'bejpāgui Oja ngue di nja”, bi 'yēmbra Jeremias.

Nuna rā Jesús ya 'bāp'ā 'bāhraq Pilato marā gobierno.

¹¹ Rā Jesús bi ts'ixpā 'bāhraq gobierno. Rā gobierno p'uya bi 'yēmbra Jesús:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yō judío?

Mī dahra Jesús, bi 'yēna:

—Ahá, go guecā tengūtho rā hya guí mmanya.

¹² Nu'ā yō hmu yō mmācja p'uya co 'nē'ā yō n'yohā 'bet'o p'ā ja rā nija, gā di yāpra Jesús. Pē rā Jesús hīnte ga ndatho te sifi.

¹³ Rā Pilato bi 'yēmbra Jesús:

—¿Ua hīngui ōde te gāma hya guí nyap'ā'i ya?

¹⁴ Pē ngūtho rā Jesús hīngui thādi. Janāngue rā gobierno di 'yōtho ngue hīn temā hya ga ndatho.

Bi mānda rā Pilato ngue dā ma maquati rā pont'i rā Jesús.

¹⁵ Nuna rā Pilato, ja n'na rá costumbre ngue di thō'ā n'na rā ofādi 'mø ja rā ngo ngue rā pascua. Pē yō ja'i'ā huanhni ndana rā ofādi dā ma mathōgue.

¹⁶ Nu'ā rā pa'ā p'uya, mī ofādi n'na rā n'yohā nī hu ngue rā Barrabás. 'Nē gātho yō ja'i pađi ngue xānhets'i rá ts'oqui mī ja nā.

¹⁷ Nup'ā bi mpeti yō ja'i, rā Pilato bi 'yēmbryō ja'i:

—¿Ndana guí nnehā ngue ga thōcā ya, rā Barrabás, uague rā Jesús nuna guí hutyō ja'i ngue rā Cristo?

18 Nguna bi xihyø ja'i ra Pilato, ngue bi ne xti thohra Jesús. Porque padi ngue ra nts'eyatho øtyø mmäcja nuya xi däpra Pilato na ra Jesús.

19 Ya hup'ua ja rá nhudi ra Pilato ngue da 'yøtra ts'ut'abi. Pe nu'a rá xisu ra Pilato bi mennabi ra hya, bi 'yembj: "Nuna ra n'yohua 'yost'abi, ra hoja'i na, 'yo tega di nthint'i ngue'a te ga 'yost'abi na. Porque manxui nts'utho te xtá 'uipi ngue da thogui", bi 'yembj.

20 Pe yø hmu yø mmäcja conyø n'yohua 'bet'o p'ua ja ra nija emmei di hatra ts'edi yø ja'i ngue da 'yäpra Pilato ngue di thø ra Barrabás, go da tho ra Jesús.

21 Ra gobierno mahombi 'yembyø ja'i:

—¿Ndana gue'a ya yonc'ei guí nnehua ngue da ma mathøgue ya?

Yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Da ma mathøgue ra Barrabás.

22 Ra Pilato mahombi 'yørpa ra nt'anni yø ja'i, bi 'yembj:

—Xina ra Jesús gui hutyo ja'i ngue ra Cristo, ¿te guí nnehua ga japä na? —bi 'yembj.

Yø ja'i p'uya, gätho bi 'yena:

—Da guatra pont'i na guí mmanya.

23 Ra Pilato p'uya bi 'yembyø ja'i:

—Pe ¿tema nts'o xa 'yø'na p'uya?

Yø ja'i p'uya, man'natho ngue mafi, bi 'yena:

—Da guatra pont'i na.

24 Ra Pilato p'uya bi badi ngue hinda zä ha di japi di thøhra Jesús. Porque mathoguiho mahyø ja'i ngue ncuε. Bi manda bá thannba ra dehe p'uya ngue yø hmi yø dä yø ja'i p'ua bi nxu'yε. Bi 'yembyø ja'i:

—Nuna ra n'yohua 'bucua, hinte ndupate na. Himma ts'oquigä p'ua ngue da tho na. Ya guí nnusehu p'ua te guí øthu.

25 Yø ja'i p'uya bi 'yena:

—Nugähe co 'nehma basihe, go ma ts'oquigähe p'ua da du na ra n'yohua na.

26 Ra Pilato p'uya bi manda ngue bi ma mathøgue ra Barrabás. A nuna ra Jesús, bi sityø soldado ngue da fei, 'ne da zits'i ngue di cuatra pont'i.

Yø soldado thenmahya ra Jesús.

27 Nu'ua yø soldado ra gobierno bi zixra Jesús, i map'ua ja rá dathi ra cuarte. Bi ma mapeti gätho yø soldado p'uya ngue di mäts'i.

28 Yø soldado p'uya bi möjpabi rá he ra Jesús, bi heta n'na ra tuhu ngue ra jupoi.

29 Yø soldado ya xi me n'na ra corona ngue yø 'uini, bi gäspa rá ya ra Jesús. Bi gärpa n'na ra t'o rá 'ye ngue rá n'yei. 'Ne bi ndantyøhmu p'ua ha 'bähra Jesús tengutho 'mø ngue majuani hnu mansu n'na ra dast'abi. I thenmahya p'uya, bi 'yembj:

—I tate na rá dast'abi yø judío ya —bi 'yembj.

30 Bi zots'i. Bi guaspabi ra t'o mi fo rá 'ye p'uya, di jännbabi rá ya.

31 Mi juadi bi denmahya p'uya, bi gajpabi ra tuhu xi hete. Bi hetrá he ya mi he p'uya. Bi zixpaya ngue di cuatra pont'i.

Ya cuatra pont'i ra Jesús.

32 Nup'ua ja ra 'yu, bi nthui p'ua n'na ra n'yohua ngue ra mmengu p'ua ja ra hnini Cirene, ni hu ngue ra Simu. Nu'ua yø soldado mani zi ra Jesús, bi japra Simu ngue bi duxra pont'i nuna da ma macuati ra Jesús.

33 Nuna ra Jesús, i zixyø ja'i p'ua ja ra xequi ni hu ngue Gólgota. Nuna ra hya na i nne da ma ngue ra Njuyaxhmu.

34 Nup'ua bi zonna Jesús, bi t'unna vino n'youi ra mirra para ngue di pumbenibi. Mi zä te ja p'uya, himbi ne bi zi.

35 Bi cuatra pont'i p'uya, mi juadi bi nø'mi. Bi ma ra tahä yø soldado p'uya ngue to xtä ra tahä, gue'a da gaça n'na xequi rá he ra Jesús. Ya bi nja tengutho ra hya bi manná pøngahya Oja 'mø yø pa xathogui ngue bi 'yena: "Da ma ra tahä yø ja'i ngue to di tocabi ma he", bi 'yena.

36 Bi mihyø soldado p'uya ngue hεtho te di ja ra Jesús.

37 Nup'ua ja rá ya ra pont'i cuatra Jesús, bi ma macuati n'na ra letrero xi 'yot'i ngue mmamp'ua te bi ma ma'upi. Nuna ra letrero, i ena: "Nuna ra

n'yohu 'bucua, guehna ra Jesús rá dast'abi yø judío na", enna letrero.

³⁸ 'Nε yoho yø bε bi ma macuati ra pont'i, n'na i gohrá n'yεi, n'na i gohrá gaha.

³⁹ Asta huatyø ya yø ja'i thop'u ja ra pont'i cuatra Jesús ngue thenni.

⁴⁰ I εmbi:

—A nuya n'yø, dami xorpabi rá nija Oja ya. 'Nε guí εna ngue nhyu patho gdi hojman'na ra nija. Dami nyanse ya, bá cap'u ja ra pont'i guí cuatya ngue'mø majuaní rá Ts'unt'u'i Oja ya.

⁴¹ Nu'u yø hmu yø mmäcja conyø xänbäte ngue ra ley, conyø fariseo, conyø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, gä thenmahya ra Jesús. Di n'yεmbi:

⁴² —Mi mmanna ra n'yohu ngue da yanyø ja'i. Pε nuyá, hinda zä ha di japi di nyanse ya. A nu'mø majuaní ngue rá dast'abi yø judío ya, da zä da cahna ja ra pont'i ya n'namhma ngue ga εc'εihu te da ma.

⁴³ Mi mma ngue rá Ts'unt'u Oja, 'nε mi mma ngue fax Oja. A nuyá, ma ga nnuhu ya ngue'mø nne Oja ya, da mäx'mø —di n'yεmbi.

⁴⁴ Nuya yø bε 'dap'u cuathu ra pont'i ra Jesús 'nεhya thenmahya ya.

Ya bi du ra Jesús.

⁴⁵ Mi hyuxyadi p'uya, bi m'mεxui gä ra ximhäi asta hyunde.

⁴⁶ Nu'mø ni ma da za'i hyunde p'uya, ra Jesús ra ndøts'edi bi 'yεna:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —bi 'yεna.

I nne da manna ra hya na: “Ma Oja'i, ma Oja'i, ¿hanja ngue gä hyεgagui p'u?”

⁴⁷ Ja mi 'bärpütho 'da yø ja'i, bi 'yøde te bi manna Jesús. Yø ja'i p'uya di n'yεmbi:

—Nuna ra n'yohu na, i nzohra Elías.

⁴⁸ 'Bexque'a bi ma n'na nc'ei mi 'bäp'u, bá ha n'na xεqui ra esponja xa ntudi, bi pop'u ja ra vino xan'ixi. Bi nøtra t'o p'uya ngue bi cuarpabi rá ne ra Jesús ngue da zats'i.

⁴⁹ Pε mi'da yø ja'i 'bäp'u bi 'yεmbi:

—Ma ga nnuhu ya ngue'mø da εhna ra Elías i nzofu ngue da yanya.

⁵⁰ Ra ndøts'edi bi 'yεna n'na rá hmafi ra Jesús. Bi du p'uya.

⁵¹ Nu'a ra ora'a p'uya, nu'a ra ulu mi zap'u ja ra goxthi nija, bi xet'i, i gai. 'Nε bi 'yan'ahäi, yø t'øhø bi hyegue.

⁵² Bi xohyø panteón mi o yø ánima. Bi bεnnate xangu yø ja'i mi εc'ei Oja.

⁵³ Nu'mø mi bεnnate, bi bømp'u ja yø panteón. Pε nu'mø mi bεnnate m'mεfa ra Jesús, nuya yø ja'i xi bεnnate bi map'u ja ra maca hnini Jerusalén. Ja bi nup'u xangu yø ja'i ngue ya 'bui mahøn'a p'uya.

⁵⁴ Nu'a ra capita co 'nεhyø soldado 'bäp'u ni hyandra Jesús. Mi nu ya p'uya ngue bi 'yan'ahäi 'nε bi nu te gä bi 'yøtra Jesús mente bi du. Emmei bi nsu, di n'yεmbi:

—Majuaní ngue nuna ra n'yohu na, rá ts'unt'u Oja na.

⁵⁵ Xangu yø xisu yap'ütho mambi 'bäi ngue hantho te gä bi nja. Nuya yø xisu ya, bá nεxa Galilea ngue bá ten'mø maní ma Jerusalén ra Jesús. 'Nε guehya yø xisu mi fäts'i ngue di unni te mi honi.

⁵⁶ Nuya yø xisu ya, n'youi p'u ra Maya nuna ra mmεngu Magdala, co 'nεhna ra Maya rá mamá ra Jacobo 'nεhra José, co 'nεhna man'na ra xisu, rá mamá'u yoho yø ts'unt'u ra Zebedeo.

Ya bi ma nt'ägui ra Jesús.

⁵⁷ Ya ni ma da dhra nde p'uya, bi zø'a n'na ra n'yohu ngue ra mmεmmeti ni hu ngue ra José, ra mmεngu p'u ja ra hnini Arimatea. Xquet'a 'nεhna mará xädi ra Jesús.

⁵⁸ Nuna ra José, bi ma bá nyaui ra Pilato, bá äpra nt'edi ngue da hyajpa rá do'yo ra Jesús. Ra Pilato p'uya bi unna nt'edi ngue da thacra Jesús.

⁵⁹ Nuna ra José, mi hyajpa ja ra pont'i ra Jesús, bi 'uennbabi rá do'yo co n'na ra sávana ma'da'yo.

⁶⁰ Ra José ya xi 'yambu ja ra t'øhø n'na ra 'da'yo panteón ngue xta 'yo 'mø xta ndu, ja bi gärbu ra Jesús. Bi gotra goxthi co n'na ra ndø do. Bi ma p'uya.

⁶¹ A nuna ra Maya ngue ra mmengu Magdala co 'nehna man'na ra Maya, hurpato ga i ma nt'agui ra anima ya.

Bi mahyø soldado p'ua o ra Jesús.

⁶² Ya ra pa ngue ra ts'äya 'mø mi hyats'i. Nu'ua yø hmu yø mmäcja conyø fariseo bi ma bá nyai ra Pilato.

⁶³ Bi 'yembi:

—Ague grá ts'at'abi, nu'mø mi ya na ra fehni n'yohu bi du, mi ena ngue nu'mø bi gua'a nhyu pa xta ndu, di bennate p'ua da nt'agui.

⁶⁴ Janangue nuyá, dami 'yetyø soldado ngue da fädi ha o ra anima asta gue'mø bi tho'a rá hyu pa xa t'agui. Ya hinda zäp'ua da ma yø xädi 'mø ra xui ngue da hyaxra anima, m'mefa p'uya da hyatyø ja'i, da 'yembi ngue ya bi bennate. Ya man'natho bi thär'mants'ojua p'uya ngue m'met'o.

⁶⁵ Ra Pilato bi 'yembyø mmäcja:

—'Bup'ua yø soldado gui ähmu. Ni mähä, bi fäthu ra panteón, pe dami segurahu xandønho.

⁶⁶ Gä bi ma p'uya ngue bá fädi xanho ra panteón. Bi mepyabi rá njo'mi ra panteón. Bá sop'ua yø soldado ngue yø mädi p'uya.

28

Ya bi bennate ra Jesús.

¹ Nu'a ra pa ngue ra ts'äya ya bi thogui. Mi hyaxa ndomingo rá müdi ra pa ngue ra semana. Nuna ra Maya ra mmengu Magdala co 'ne'a man'na ra Maya bi ma ngue bá nu ra panteón.

² Nu'mø ya ni ma da zoni, nthambenitho bi 'yan'ahäi. Porque n'na rá anxε Oja bi 'ye mahets'i, bi zøp'ua ja ra panteón. Bi duntrá do mi comra panteón. Ja bi hyuxpa p'uya.

³ Nuna ra anxε di yoxni tengutho ra huei 'mø di yot'i. Rá he p'uya, xandønt'axi.

⁴ Yø soldado ngu i nu ra anxε, asta ra huaqui ngue ra ts'u. Entho ya xi du ngue ra güent'i.

⁵ Mi sonya yø xisu, ra anxε bi 'yembi:

—'Yo gui suui. Porque dí pacä ngue gui hommi ra Jesús nuna bi cuatra pont'i yø ja'i.

⁶ Dami nuui ua bi 'begui, ya hinjo'o ua, ya xa bennate tengutho ra hya bi xi'ahu 'mø mi 'bui.

⁷ A nuya ni me n'nahmantho ya, ni xihmi yø xädi ngue ya xa bennate ra Jesús 'ne daní døp'ahu Galilea, ja gni nuhu p'ua. Guehna ja ngue ga xi'ahu naya.

⁸ Nu'ua yø xisu p'uya, n'na zihmantho bi ma. Made di johya, madi i su, pe ni tih ngue daní xipyø xädi te xi nja.

⁹ Nup'ua ja ra 'yu p'uya, mi dambeni ya bi nthui ra Jesús ngue di zengua. Nu'ua yø xisu p'uya bi guarbu 'bahra Jesús ngue bi dospa yø gua ha ga ndanne.

¹⁰ Ra Jesús bi 'yembyø xisu:

—'Yo gui suui ya. Ni me ya bá xihmi'ua ma cugä ngue jatho da ma Galilea, ja gani nuhu p'ua.

Yø mmäcja bi gutra menyü yø soldado ngue da manna fehni.

¹¹ Mente ni hya ra 'yu yø xisu, nuya 'da yø soldado mi fähra panteón, bi map'ua ja ra hnini, bá xipyø hmu yø mmäcja te ga xi nja.

¹² Yø mmäcja p'uya, bi ma bá nyai yø n'yohu 'bet'o p'ua ja ra nija, bi gohra acuerdo te 'be'a ja ngue da 'yøt'e. Bi zännbaya ngue nuya yø soldado xi nup'ua xi bennate ra Jesús, da gut'i xangu ra menyü.

¹³ Bi 'yembyø soldado:

—Nuya gui 'yempha yø ja'i ya: "Manxui xa nzucje ra t'aha. Mente dí ahme p'uya, xa nzøhyø xädi ra Jesús ngue xa hyats'i", gui 'yempha yø ja'i ya.

¹⁴ Nu'mø da bahra ts'at'abi ngue gui mmammi ngue xa zu'ahu ra t'aha, a nu'mø ngue da zu'ahu, 'yo te gui mbemhmu hinte da ja, go ga hojpähe rá mmui.

¹⁵ Yø soldado p'uya, bi hyanna menyü bi t'unni, bi ma tengutho ra hya bi sifi ngue da ma. Nuna ra hya bi manyø soldado, gue'a ra hya sihyø judío'a ya asta guehra pa ja p'uya.

Ya bi nyai ga 'de'ma'da yø xädi ra Jesús.

¹⁶ Nu'u 'de'ma'da yø xädi rā Jesús i ma Galilea. Nup'u ja rā nyunī mī mmanā Jesús ngue di nthēu, ja bi zømp'u.

¹⁷ Ja mī nu yø xädi rā Jesús ngue ya 'bup'u, gā bi danne. Pε yobēni di'da ngue'mø majuanī ngue gue'a rā Jesús ogue hin'na.

¹⁸ Pε rā Jesús bi guarbū ha 'būhyø xädi, bi 'yēmbi:

—Nugā, bi n'najhma cargo ngue ga manda mahēts'i 'nε cua ja rā ximhäi.

¹⁹ Janāngue nuyá, dí xi'ahū ya ngue guí mmähä gā rá ngunī nximhäi. Dami hyoni ha gdí japhū yø ja'i ha di gohi ngue mā xädi. Dami xixyabahū yø ja'i da 'yεc'eigui, gue'a di nεqui'a ngue n'youi rā Papá, n'youi rá Ts'unt'u Oja, n'youi rā Espiritu Santo.

²⁰ Nuyā te gāma hyā xtá xi'ahū gui 'yøthū, dami xānnbahū yø ja'i ngue dangū'a da 'yøt'e. Dami pahma ngue dí n'yohū hangū rā pa, astā gue'mø danī njua'a nximhäi. Da ngūt'atho.

Ra Marcos Nuna ra Marcos, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtra Jesucristo.

Nuna ra Xuua bi 'yøtra nxixya bi xihyø ja'i ngue di nsä, da dö'mra Jesús bá ep'u.

¹ Ja bi mæcua ra hoga 'da'yo hya, ngue mma hanja na ra Jesucristo rá Ts'ant'u Oja.

² Nu'mø yø pa xa thogui, ra pøngahya Isaías bi ma hanja na ra hya ja ngue di nja m'mæfa. Bi 'yembyø ja'i: “Nuna Oja bi 'yembrá ts'ant'u: Nuyá, ga et'ä ma m'menhni, di m'mæt'o p'u gdi ma ngue di hoqui ha gui thogui, bi 'yembi.

³ Di m'map'u ja ra dapo na ra m'menhni. Nu'u yø ja'i di mpeti p'u di m'mæi, da xifi te da 'yøt'e, da 'yembi: Damí nsähya ya, porque ya bá ep'u ra Hmu, da 'yembyø ja'i”.

⁴ Ya mam'mæt'o nt'ot'i ya yø hya ya, pe ya bi nja'mø yø pa mi m'map'u ja ra dapo ra Xuua. Nuna ra Xuua, bi xihra hya yø ja'i, 'næ bi xixyabi. Bi 'yembi:

—Damí hychmu p'u ra nts'o gni 'yohu. Damí nxixyahya, n'namhma ngue di pun'na ni ts'oquihya Oja.

⁵ Xangu yø ja'i bi zøp'u 'buhra Xuua ngue øxra hya bi ma. Bi zøp'u yø ja'i bá næxp'u ja ra hnini Jerusalén. Gä bi zøp'u yø ja'i 'buhyø hnini ja'a ra häi Judea. Nuyá yø ja'i bi ma ngue ja yø ts'oqui, guehya bi xixyabi ra Xuua p'u ja ra dathe Jordán.

⁶ Nu rá he ra Xuua, gue'u yø xingu ra cameyo ntøt'e ra ulu. Di ngut'a n'na ra xifani. Nu'a te si p'uya, yø mmäcja t'axi mi sa. 'Nehra t'afi t'asa timp'u ja ra dapo mi si.

⁷ Bi 'yembyø ja'i:

—Ya mi ts'adyø pa da ep'u man'na ra n'yohu ya. Pe man'natho tate na ngue nugä. ¿Haru gue ga säcä tengu na?

⁸ A nugä, dá xixya'ahu connä dehe. Pe nuna ra n'yohu dí xi'ahu, guehna

da 'yøt'e ngue di ha'ahu ra ts'edi ra Espiritu Santo na.

Ra Xuua bi xixyabi ra Jesús.

⁹ Nu'u yø pa'u p'uya, nup'u ja ra hnini Nazaret ngue ra häi Galilea, ja bá næxp'u ra Jesús ngue bi zøp'u 'buhra Xuua. Ra Xuua p'uya, bi xixyabi p'u ja ra dathe Jordán.

¹⁰ Mi nxixya p'uya, bi ma nenthe. Bi nu ra Jesús ngue bá xohra c'amahets'i. Bá ep'u ra Espiritu Santo, tengutho n'na ra paloma bi zøp'u ja rá ya ra Jesús.

¹¹ Bi t'ø p'uya ngue bá nya Oja maya, bi 'yena:

—Gue'e ma Ts'ant'u, dadi ma'i. A nuyá, janjuani ngue ja gampähä connä ngue'e —bi 'yena.

Ra zithu bi hyonni ha di 'yøtra ts'oqui ra Jesús.

¹² Bexque'a ra ora'a p'uya, nuna ra Espiritu Santo bi zixp'u ja ra dapo ra Jesús.

¹³ Nup'u 'buhyø zate, ja bá n'yop'u nyote ma pa ra Jesús. Mente gue'u yø pa'u p'uya, emmei bi hyonna zithu ha di japra Jesús ngue da mestho ra hya di manda Oja. Yø anxæ Oja p'uya, gue'u bi mäxra Jesús.

Bi dæ'mi bi manna hya p'u Galilea ra Jesús.

¹⁴ Mi 'yehra pa ngue bi n'ofädi ra Xuua. Nuna ra Jesús, bi mengui, i map'u ja ra häi Galilea. Nup'u ha thogui, xihyø ja'i ra hoga 'da'yo hya ngue ha di njap'u di zo rá 'yæ Oja.

¹⁵ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Ya da guehyø pa jap'uya da 'yu Oja ngue di manda ua ya. A nuyá, damí hychmu p'u ra nts'o gni 'yohu. Damí 'yæc'eiha ra hoga 'da'yo hya.

Bi zixi goho yø mahua ra Jesús, bi 'yøt'e ngue yø xädi.

¹⁶ Nup'u ja ra nenzabi Galilea, bi thop'u n'na pa ra Jesús. Ja bi dimp'u yoho yø mahua ngue di n'yohu. Nu'a n'na, ni hu ngue ra Simu. Nu'a man'na, ni hu ngue ra Andre. Nuyá yonc'ei ya, mi entyø xit'a p'u ja ra dehe ngue pahua.

17 Mī nū rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma gā mmähä n'yø. Ya hīngyø hua guí theui ya, sinoque gā xān'naui ha gdi theui yø ja'i ya —bi 'yēmbi.

18 'Bexpi zop'ua yø xit'a ngue bi mähä rā Jesús.

19 Mī thohmits'ua nīnguep'ua p'uya, bi dīmp'ua mī yonc'ei dī n'yohua, rā Jacobo 'nēhra Xuua. Guehya yø ts'ant'ua rā Zebedeo. Mī hup'ua ja yø barco ngue pøtyø xit'a.

20 Mahømbi xihra Jesús ngue bi mähä. Nūya ts'its'i, bi mähä rā Jesús, bi zop'ua ja rā barco yø papá co 'nēhyø hmiqūi.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohua mī n'youi rā ts'onthi.

21 Gä 'dap'ua nī 'yo, bi zømp'ua ja rā hnini Capernaum. Mī zøhra pa ngue säya yø ja'i, bi map'ua ja rā nija rā Jesús ngue bi xānba rā hya yø ja'i.

22 Mī 'yøhyø ja'i na rā hya xānbate rā Jesús, gā di 'yøtho. Porque nu'mø xānbate rā Jesús, εna nts'at'abitho ngue ya manzaqui. Pε yø xānbate ngue rā ley, hīngui njap'ua gā ya'ua.

23 Mī 'bup'ua ja rā nija n'na rā n'yohua mī n'youi rā ts'onthi. Nts'edi i zohra Jesús, bi 'yēmbi:

24 —Ague Jesús grá mmēngu Nazaret, ¿hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bucāhe? ¿Ua gnī 'yēhε guí juacje? Nugā dí padī te'o'i, go gue'e'a rā Maca Ja'i mī ja ngue dá penhua Oja.

25 Pε rā Jesús bi 'yēmbra ts'onthi:

—Xanhēn'i grá ts'onthi. Dami hyep'ua rā n'yohua guí n'youi.

26 Mī 'yøhra ts'onthi na rā hya sifi, nu'a rā n'yohua mī n'youi rā ts'onthi, asta rā pāni bi 'yēn'ahäi. Xøgue rā mafi. Bi hyep'ua rā ts'onthi mī n'youi rā n'yohua p'uya.

27 Nu'ua yø ja'i bi nū te bi nja, gā di 'yøtho. Dī n'yēmbi n'na ngu n'na:

—Hīnjām'mø ha xtá øhma n'na rā hya tengū xānbate na rā n'yohua 'bucua. Dī nεqui ngue ja rá ts'edi, porque asta 'nēhyø ts'onthi εc'ei 'mø xifi ngue da hyep'ua rā ja'i n'youi.

28 N'na zihmantho bi n'yo rā hya gā rā häi Galilea, ngue dī nxihyø ja'i te bi 'yøtra Jesús.

Rā Jesús bi 'yøthebi rá to rā Simu, nuna i Bedu.

29 Mī bømp'ua ja rā nija rā Jesús, bi mähä rā Jacobo 'nēhra Xuua co 'nε'ua mī'da yø xādi. I map'ua ja rá ngu rā Simu 'nēhra Andre.

30 Nu'a rá to rā Simu oxpu ja rá t'ots'i ngue hēmbra pa. Mī zønna Jesús, bi sifi ngue di hyēnni.

31 Bi yarbua ha 'benna dārquehi rā Jesús, bi bennba rá 'yε ngue bi xots'i. 'Bexque'a bi zā rā pa mī hēmbi. Nuna rā xisu mī'ua p'uya, guehna bi hojpi te da zi yø ja'i na.

Rā Jesús bi 'yøthe xangu yø dārquehi.

32 Ya xi yāhra hyadi, ya bi nxui. Mandøngu dyø ja'i bi map'ua 'bāhra Jesús. Bi zixyø dārquehi co 'nēhyø ja'i n'youi yø ts'onthi bi zispi ngue da 'yøthe.

33 Bi mpeti p'ua ja rā goxthi gātho yø ja'i 'bup'ua ja rā hnini.

34 Rā Jesús bi 'yøthe yø ja'i madi hyēnni. 'Nε bi 'yøthe yø ja'i mī n'youi yø ts'onthi. Pε nu'ua yø ts'onthi hīndi japi dī nya, porque yø ts'onthi i nne da mā te'o na rā Jesús.

Rā Jesús bi 'yonna hya p'ua ja rā häi Galilea.

35 Mī hyaxpaya, bi nangma xuditho rā Jesús. Tobe rā 'bexuitho 'mø mī bømp'ua ja rā hnini, bi ma dapo ngue da mat'Oja.

36 M'mēfa p'uya, bi ma rā Simu co 'nε'ua mī'da yø xādi, ngue bi honi hapu 'bui.

37 Mī dīmp'uya, bi 'yēmbi:

—Xandøngu yø ja'i søp'ua ja rā ngu ngue hon'a'i —bi 'yēmbi.

38 Pε rā Jesús bi 'yēmbi yø xādi:

—Ja ua mī'da yø hnini gā mmähä ngue gā ma māmhua rā hoga 'da'yo hya. Porque gue'a dá εcā'a ngue gā mmanna hya.

39 Bi n'yo gā rā häi Galilea rā Jesús, sømp'ua ja yø nija ngue mmanna hoga 'da'yo hya. 'Nε øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohu mi 'ya rá do'yo.

⁴⁰ Man'na rā pa p'uya, nup'ua 'bähra Jesús, bi guat'a n'na rā n'yohu mi hembra ts'o'ya. Bi ndantyøhmü p'ua ha 'bäi, bi 'yembü:

—Nu'mø guí nne gui 'yørcā rā mate gui 'yøtheguits'ua, nugā dí padí ngue da zāgui —bi 'yembü.

⁴¹ Rā Jesús bi huεcra n'yohu mi'ua, bi dots'i conná 'yε. Bi 'yembüya:

—Ahá, dí nne gā øthe'i. Dā zā'i ya —bi 'yembü.

⁴² Høntho bi manna rā hya na, nuna rā dārquēhi mi 'ya rá do'yo, 'bexpi zā rā n'ua mi hembü.

⁴³ Hante ngue di n'yēhmi'a rā n'yohu, bi zembā mazaqui, bi 'yembü:

⁴⁴ —Nuyá, 'yo to guí xifi te dá øt'a'i ya. 'Be ni ma ya, sømp'ua 'bähra mmäcja. Dā nu ngue ya bi zā'i. Dami 'yøtra 'bøt'e tengutho bi manda rā Moisés ngue da 'yøtyø ja'i 'mø bi zā rā 'ya hembü. Janangue da badí gätho yø ja'i ngue ya bi zā'i.

⁴⁵ Mi ma rā n'yohu p'uya, to bi zā ni ja'i xifi ngue ya xi 'yøthe rā Jesús. Janangue bi n'yo dapo rā Jesús, ya hinga edi 'yup'ua ja yø hnini, porque mathoguiho di mpeti yø ja'i 'mø bi nu rā Jesús. Pε madague'a di n'yaní, ndap'ua bi zā ni 'yēhyø ja'i, pap'ua bi 'bähra Jesús ngue bi nnu.

2

Rā Jesús bi 'yøt'e ngue da fadi ngue ja rá ts'edi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

¹ Man'na rā pa p'uya, bi mengra Jesús, i map'ua ja rā hnini Capernaum. Mi bahyø ja'i ngue ya 'bap'ua ja rá ngu rā Jesús.

² N'na zihmantho bi mpeti yø ja'i, asta hinní 'yenyø ja'i p'ua ja rā goxthi. Nuna rā Jesús bi xänbā yø ja'i rá hya Oja.

³ Mente ya rā Jesús, bi zø hmí'da yø ja'i. Nu'ua goho nja'i bá dü n'na nc'ei bá oxrá fidi ngue tudyø gua.

⁴ Bi ne xti cätra dārquēhi p'ua mbo rā ngu brá 'bähra Jesús. Pε himbi

zā xti cüt'i, porque xandøngu yø ja'i 'bap'ua. Janangue bi tets'a yannigu rā dārquēhi p'uya. Bi xots'a n'na xequi rā 'bet'e ha brá 'bähra Jesús. Ja i camba rā dārquēhi ni oxrá fidi.

⁵ Mi nu te øtyø ja'i rā Jesús, i padí ngue εc'ei yø ja'i ngue da zā da 'yøthe rā dārquēhi. Bi 'yembra dārquēhi p'uya:

—Ague ts'ant'ua'i, ya dá pun'na ni ts'oqui ya —bi 'yembü.

⁶ Nu'ua yø xänbäte ngue rā ley mi hup'ua, bi mbøcue 'mø mi 'yø'a rā hya manna Jesús. Bi 'yemp'ua ja yø n'yomfēni:

⁷ “Nuna rā n'yohu 'bäcua, thenmahya Oja na co nu'a rā hya i mma. Porque hinjonda zā di punnba yø ts'oqui yø ja'i, hinda hønt'a Oja sä ngue da 'yøtra mpunnbi”, emp'ua ja yø n'yomfēni.

⁸ Pε rā Jesús 'be xi patho te mbemp'ua ja yø n'yomfēni ya yø xänbäte ngue rā ley. Bi 'yembüya:

—¿Hanja ngue nguna guí mbēmhmü?

⁹ Nugā dá xihra n'yohu 'bäcua, dí embü: “Ya dá pun'na ni ts'oqui ya”. Pε nuyá, hinda nequi xanho ngue'mø bi mpunnbi oque hin'na. Pε nu'mø gā embü: “Dami nangui, gui caxni fidi, gui mma”, gā embü, nu'mø ngue bi n'yo p'uya, ya guí pahmu xanho ngue ja mā ts'edi.

¹⁰ A nuyá, dami pahmu ya ngue rā N'yohu bí 'yε mahets'i, ja rá ts'edi ua ja rā ximhäi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Bi 'yembra n'yohu xan'ua p'uya:

¹¹ —Nugā dí xi'i, dami nangui, caxni fidi, ni ma ni ngu.

¹² Rā dārquēhi p'uya, bi nangui. Bi gaxrá fidi, bi ma rá ngu. Nu'ua gätho yø ja'i bi nu te bi nja, gä di 'yøtho. Yø ja'i p'uya, εspabi Oja, i ena:

—Hinjäm'mø xtá nuh'ua te dá nuh'ua bi nja ya.

Nuna rā Leví, bi 'yøt'e ngue rá xädi rā Jesús.

¹³ Man'na rā ora p'uya, rā Jesús mahømbi map'ua ja rā nenzabi. Pε

mandøngu dyø ja'i bi mpeti p'ua ha 'bui, pε gā bi xännbabi rā hyā.

¹⁴ Mi tho p'uya, bi zømp'ua ja rá oficina n'na rā n'yohua ni hu ngue rā Leví. Guehna rá ts'ant'ua rā Alfeo, guehna jamba rā mēnyu yø ja'i ja te pā. Mi nu rā n'yohua nā rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma ga mmε n'yø, ga øt'e ngue ma xādi'i —bi 'yēmbi.

Nuna rā Leví bi zop'ua rá oficina, bi mε rā Jesús.

Nuya yø ja'i t'ēmbi ja yø ts'oqui, 'dap'ua sihmēui rā Jesús.

¹⁵ Man'na rā pa p'uya, nuna rā Jesús bi mε yø xādi p'ua ja rá ngu rā Leví ngue dā nsihmēui. Xangu yø ngūthāi 'bup'ua, dā gue hmi'da yø ja'i t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui, gā 'dap'ua sihmēui rā Jesús. Porque xquet'a 'nēhya nne dā dēna hyā mmanna Jesús.

¹⁶ Pε nu'ua 'da yø xännbate ngue rā ley, 'nē'da yø fariseo, mi nu te øtra Jesús ngue 'dap'ua sihmēhū yø ja'i nu'ua t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui. Nuya mbøcue p'uya, bi 'yēmbya yø xādi rā Jesús:

—Nu ni xännbatehū, hinguī ho ngue 'dap'ua sihmēhū yø ngūthāi co 'nēhyū mi'da yø ja'i ja xangu yø ts'oqui.

¹⁷ Mi 'yøde te sipyø xādi rā Jesús, bi 'yēmp'ua di yahni p'uya:

—Nuya yø ja'i di hyēnni, guehya ni 'yēhra 'yøthe ya. Pε yø ja'i xanzaqui, hinga gue'ua ni 'yē'ua. A nugā, dá ēhε ngue gue'ua yø ja'i ja yø ts'oqui gā xifi dā hyēp'ua rā nts'o gā 'yo, hinga gue'ua yø ja'i ēna ngue ya 'yo xanho dá ēhε ga nzofo.

Bi manna Jesús hanja ngue hinguī etyø mmui yø xādi.

¹⁸ Man'na rā ora p'uya, bi ntini ngue nu'ua yø xādi rā Xuua 'nē'ua yø fariseo mi etyø mmui. Janangue bi ma 'da yø ja'i p'ua 'buhra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ni xādi ngue hinguī etyø mmui? Conque yø xādi rā Xuua 'nēhyø fariseo etyø mmui'ua —bi 'yēmbi.

¹⁹⁻²⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbyo ja'i yai:

—Nu'ua yø ja'i ts'ofø ngue dā nu rā nthati, hinguī etyø mmui mēnte 'dap'ua 'buhma rā novio. Njarbatho mā xādigā ya, hinguī etyø mmui ngue 'daua dí n'yo'be. Pε bá εp'ua rā pa ngue dā zigagui mā nsui'be. Nu'a rā pa'a p'uya, mfadi ngue dā zā dā 'yetyø mmui ya mā xādi 'mø.

²¹ Nuna rā 'da'yo hyā dí xännbate, n'nan'yo nā ngue rā nyogui xādi. Tengutho n'na rā 'da'yo ulu, hinda zā di 'bøtra zε'ulu. Porque rā 'da'yo ulu di ngants'i, ya man'na di nts'onna zε'ulu.

²² Tengutho rā 'da'yo vino hinguī sā dā sirbū ja rā zεxfani ngue dā zēdi. Porque rā 'da'yo vino dā xētra zεxfani 'mø dā sit'i, ja di m'mep'ua p'uya. Janangue rā 'da'yo vino, rā 'da'yo xifani dā sit'i.

Ja rá ts'edi rā Jesús ngue nu te dā zänni di nja'mø rā pa ngue rā ts'āya, gue'a di nja'a.

²³ Man'na rā pa ngue sāya yø ja'i p'uya, nuna rā Jesús co 'nēhyø xādi bi tocabi bi thop'ua ja yø nuatrigo. Nuya yø xādi p'uya, bi daxyø trigo bi za.

²⁴ Pε nuya yø fariseo bi 'yēmbra Jesús:

—¿Hanja ni xādi ngue di mpefi? Conque mmamp'ua ja rā ley ngue nu'mø rā pa ngue rā ts'āya, hinguī sā ngue to di mpefi —bi 'yēmbi.

²⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Xi'mø mi zuhra thuhū n'na ndi rā David, co 'nē'ua mi n'youi, ¿ua hinjam'mø gadi xāhma p'ua ha nt'ot'i'a te bi 'yøt'e?

²⁶ Conque nup'ua ja rá ngu Oja mi 'buhra mmäcja Abiatar, nuna mađi manda yø mmimmäcjai. Ja bi yarbū rā David ngue bi zi yø thuhmε xi t'uspabi Oja ngue dā nu. Bi zi rā David co 'nē'ua mi n'youi. Conque nu'ua yø thuhmε'ua, hinda unna nt'ēdi rā ley ngue to bi zā dā zi, hinda høndyø mmäcja yø ts'i'ua yø thuhmε t'uspabi Oja.

²⁷ A nuyá, nu'a te bi 'yøtya mā xādigā, uanguī Oja bá sänni bá nja rā pa ngue rā ts'āya para ngue di

dinna nho yø ja'i. Hingue masque bi zän'Oja ra pa ngue ra ts'äya ngue di m'mammän'u yø ja'i.

28 Janangue ra N'yohu bí 'yε mahets'i, ja rá ts'edi ngue nu'a go da zänni, gue'a di nja'mø ra pa ngue ra ts'äya'a.

3

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu xi 'yotrá 'yε.

1 Man'na ra pa p'uya, mahømbi map'u ja ra nija ra Jesús. Nu'p'u ja ra nija, mi 'bap'u n'na ra n'yohu xi 'yotrá 'yε.

2 Yø fariseo p'uya, tøjtho te øtra Jesús. I nne da nu 'mø ngue di n'øthe 'mø ra pa ngue ra ts'äya, para ngue da zäp'u di yapi, da 'yεmbi ngue hingui supra ley.

3 Pε ra Jesús bi 'yεmbra n'yohu xi 'yotrá 'yε:

—Bá nangui n'yø, ga 'bäcua made —bi 'yεmbi.

4 Ya njuantho bi zohyø fariseo p'uya, bi 'yεmbi:

—¿Te 'be'a ma hya mmamp'u ja ra ley ja ngue ga øthu 'mø ra pa ngue ra ts'äya? ¿Ga øthu ra nho, ogue ra n'u? ¿Da t'øthe ra ja'i 'mø xän'u, ogue di njapi da du?

Nu'u ts'o p'uya, hinte ga ndatho.

5 Ra Jesús bi hyeti gätho yø ja'i 'bap'u, pε di nequi ngue mbøcue. Pε tu rá mmui ngue mandø nnaixitho yø mmui yø ja'i. Bi 'yεmbra n'yohu mi'u p'uya:

—Damj majni 'yε ya —bi 'yεmbi.

Ra n'yohu p'uya bi macrá 'yε, pε 'bexpi zä rá 'yε mi'u.

6 Mi zä mi nu yø fariseo ngue bi n'øthe ra Jesús, bi ma p'uya. Bi 'yøtra junta. 'Dap'u bi mpetih'u yø ja'i ra Herodes, bi zänni ha di japi da hyo ra Jesús.

Ra Jesús mahømbi 'yøthe xangu yø därkehi.

7-8 Ra Jesús bi mε yø xädi, i map'u ja ra nenzabi Galilea. Pε xändøngu yø ja'i bi denni, porque øhyø ja'i ngue øtyø milagro ra Jesús. Nuya yø ja'i ya,

yø mmengu 'da p'u ja ra häi Galilea, yø mmengu 'da p'u ja ra hnini Jerusalén, yø mmengu 'da p'u ja ra häi Judea, yø mmengu 'da p'u ja ra häi Idumea, yø mmengu 'da p'u man'na nguadi ra dathe Jordán, xangu mi'da yø hnini ja'u yø häi ha ja ra hnini Tiro 'nēhra hnini Sidón, gä ja bi 'yεp'u yø ja'i.

9-10 Xangu yø därkehi bi zøp'u mi 'bähra Jesús. Gä bi 'yøthe, asta di ntøtyø ja'i ngue nne da zømp'u 'bähra Jesús. Porque høntho da därke rá he ra Jesús, 'bexi sä ha hemyø ja'i. Janangue bi xihyø xädi ra Jesús ngue di nsä n'na ra barco, ja da yarbu. Porque hinga mbennbu ngue ni mantho di mpeti mi'da yø ja'i.

11 Xquet'a 'bap'u 'da yø ja'i ngue n'youi yø ts'onthi. Nu'mø bi guarbu 'bähra Jesús, ra ts'onthi di japra ja'i ngue ndantyøhmü. 'Nε di japi ngue nts'edi ga ya ra ja'i, i εna:

—Gue'e rá Ts'ant'u'i Oja —i εmbi.

12 Pε ra Jesús janjuani ngue di hejpi ngue hinda ma te'o.

Ra Jesús bi 'yεxi 'de'ma yoho yø xädi.

13 M'mefa p'uya, bi map'u bí ja n'na ra nyuni ra Jesús. Bi zonhni hangu bi neprá mmui da zofu ngue bi map'u 'bui.

14 Ja bi zijpu 'de'ma yonc'ei yø xädi, bi 'yets'i ngue 'dap'u di n'youi. Guehya da menhni di map'u ja yø hnini ngue da xihyø ja'i rá hya Oja.

15 Bi unna ts'edi ngue da zä da 'yøthe yø därkehi, 'nε da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

16 Ja ua yø thuhu ya 'de'ma yonc'ei bi thanhni: ra Simu nuna i nhuta m'mefa ngue i Bedu,

17 ra Jacobo, 'nēhra Xuua guehya yø ts'ant'u ra Zebedeo ya, 'nε guehya i hutra Jesús ngue ra Boanerges porque nuna ra hya na, i nne da ma ngue ya manzaqui, εntho ra ngäni 'mø ya,

18 ra Andre, ra Lipe, ra Bartolomé, ra Mateo, ra Toma, ra Jacobo nuna rá ts'ant'u ra Alfeo, ra Tadeo, 'nēhna man'na ra Simu yø n'yohu yø ja'i n'youi ra partido ngue ra cananista,

19 rā Judas Iscariote nuna bi dā rā Jesús.

Nu'ya yø mēni rā Jesús bi ma ngue da sijn ha 'būhyø ja'i.

Nuna rā Jesús, mi juadi bi 'yēxyø n'yohū ja ngue dā mēp'ū dī ma, i ma rā ngu p'ūya, 'dap'ū nī 'yo.

20 Mī zōnnā ngu p'ūya, mahōmbi mpeti xandøngu yø ja'i, astā xinga mbongui rā ora dā ziui rā hmē yø xādi rā Jesús.

21 Mī 'yøhyø mēni'a te øtrā Jesús, bi ma p'ūya ngue xtabā nzijpū ha 'būhyø ja'i. I ēnā:

—Hantho sūhrā nloco'a —ēnyø mēni.

Nu'ya yø xānnbate ngue rā ley ēmbi ngue rā zithu fāts'i te øtrā Jesús.

22 Nu'a gā mmanyø ja'i te øtrā Jesús, nu'ya yø xānnbate ngue rā ley xpī 'yē'a Jerusalén, bi 'yēn'ū p'ūya:

—Nuna rā n'yohū nā, rā zithu n'youi nā. Porque nu'a rā zithu rá hmū yø ts'onthi, gue'a di hatra ts'edi'a ngue sã øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

23 Janangue nu'mø mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Gui pahmū ngue nu'ya yø ts'onthi n'youi yø ja'i, gue'ya yø mēfi rā zithu'ū. Pē hinda ne rā zithu di hejpasē yø mēfi.

24 Xip'ū ha dī manda n'na rā dast'abi, nu'mø dī ndunhyø ja'i, hinjam'mø dā zā dā zēhyø hyā.

25 Xip'ū ja n'na rā ngu ya, nu'mø dī nsūse yø ja'i 'būp'ū, dā 'yēhra pa dī n'ūēni.

26 Njarbūtho nā rā hyā dí xi'ahū ya. Xi'mø ngue di hejpasē yø mēfi rā zithu, ya rá 'bēfise di ts'onī.

27 Xi n'na rā n'yohū xanzaqui, 'bū'ambo rá ngu, hinda zā to dā yūt'ambo rá ngu ngue dā jūipi te pets'i. Nu'mø dā thūtra mmēnnigu, gue'mø dā zā to dā yūt'ambo 'mø. Dī njadā p'ūya, dí tut'ā rā zithu dī manda yø ts'onthi, janangue sã dí øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

28 A nuyá, dami pahmū ngue majuanī nā rā hyā ja ua, ngue nu'a te gāmā ts'oqui øtyø ja'i, dā gue'a te

gāmā hyā man'ū gā ya yø ja'i, dā zā dī mpunnbi.

29 Pē nu rā ja'i dā nōmman'ū rā Espiritu Santo, ya hīndi punnba Oja.

30 Nguna rā nya bi manna Jesús, porque ēmbyø ja'i ngue rā zithu fāts'i te øtrā Jesús.

Bi manna Jesús ndana gue'a dā bōni ngue dā 'yøt'e tengūtho 'mø drā mēni.

31 Nu'a rā ora'a p'ūya, nuna rā Jesús bi zøhrā mamá 'nēhyø n'yohū 'bāp'ū thi. Bi manda bá ts'o rā Jesús ngue dī nyauī.

32 Xangu yø ja'i dī māspū 'būhra Jesús. Bi t'ēmbūya:

—Nī mamá 'nē nī n'yohū 'bācua thi, i nzo'i ngue gui nyauī 'nā —bi t'ēmbi.

33 Mī dahra Jesús, bi 'yēntho:

—Ma gā xi'ahū ndana mā mamá, ndana mā n'yohū —bi 'yēnā.

34 Bi hyētyø ja'i dī māspū 'būi, bi 'yēmbūya:

—'Bācua ya yø ja'i dī nnøpe ngue mā mamá, dī nnøpe ngue mā n'yohū.

35 Porque nuyā yø ja'i di ho dā 'yørpabi rá pāhā Oja, guehya ēntho mā mamá ya, ogue mā n'yohū ya, ogue mā nju.

4

Rā Jesús i hyejpa rā hyā n'na rā momhmudā.

1 Man'na ndī p'ūya, nup'ū ja rā nenzabi Galilea, bi xānnba rā hyā yø ja'i rā Jesús. Pē mandøngu dyø ja'i bi mpeti p'ū ha 'būi. Janangue bi yarbū ja n'na rā barco ja bá mip'ū. Bi zoquits'ū rā nenzabi, i ma mbo rā dehe. Gātho yø ja'i 'bū'a nenzabi.

2 Xangu yø hyā bi xānnba yø ja'i, honī te gui hyejpa yø hyā xifi. Nguna n'na rā hyā bi hyequi, bi 'yēmbyø ja'i:

3 —Dami 'yørpahū rā güenda xandønho ya yø hyā gā xi'ahū ya. N'na rā n'yohū bi ma dā ponna trigo.

4 Nup'ū bi thogui ngue ponyø hmudā, bi zop'ū ja rā 'yu 'da yø hmudā. Bi map'ū yø ts'int's'ū ngue bi za yø hmudā.

⁵ Mĩ'da yø hmudä bi moni, bi zop'ua hingui pidi ra häi ngue o ra do. Guehya yø hmudä n'nahmantho bi bøts'e ngue hingui pidi ra häi p'ua bi zo.

⁶ Hinga ya mbo pa yø 'ya. Nu'mø bá pøxra hyadi, bi 'yuhyø hmudä ya xi bøts'e.

⁷ Mĩ'da yø hmudä bi zop'ua ja yø 'uini. Mi nte yø 'uini p'uya, bi ts'onyø hmudä ngue bi hyøt'ambo. Ya himbi nja yø hmudä.

⁸ Mĩ'da yø hmudä bi zop'ua ja ra hoga häi. Nu'mø mi bøts'e, mazihotho gui nequi. Mi nja p'uya, 'däte ma'det'a bi bøni ngue n'na mhmudä. Mĩ'da p'uya, hyate bi bøni ngue n'na mhmudä. Mĩ'da p'uya, n'na ciento bi bøni.

⁹ A nuyá, di nja ni gu ngue gui 'yøhma na ra hya di mmangä ya —bi 'yenna Jesús.

Ra Jesús bi ma hanja ngue honi te gui hyejpa ra hya xihyø ja'i.

¹⁰ Ya 'yo pa gätho yø ja'i p'uya. Nu'ua 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús bi guarbu 'bäi, da guehyø ja'i nu'ua tobe 'bærpa bi guat'i. Bi 'yänbaya te ga mbønya yø hya xi hyequi.

¹¹ Ra Jesús bi 'yembi:

—Nuya yø hya hingui fadi ha di manda Oja yø ja'i, i nne Oja ngue da dinni mmaihä hanja ya yø hya ya. Pe nu'ua mĩ'da yø ja'i, guehya di honi te dadi hyejpa yø hya di xifi.

¹² Nu te gä nnu ya yø ja'i ya, entho 'mø hinte bi nu. Nuya yø hya øde di mmangä, entho 'mø hin tema hya bi 'yøde. Gue'a di siguetho ra nts'o ga 'yo'a. Oja p'uya, ya hinda punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Ra Jesús bi ma te ni bønya yø hya bi hyejpa ra momhmudä.

¹³ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i yau:

—Xquet'a 'ne'ahä hingui pahma te ni bønya yø hya dadi hyecä 'mø. ¿Pe hague gdä japi da dinni mmaihä te ni bønya yø hya ga hyecä mahøn'a 'mø?

¹⁴ Nuna ra momhmudä di mmangä, guehna ra ja'i pap'ua 'bæhyø ja'i ngue bi mmambrá hya Oja na.

¹⁵ Nuya yø ja'i ngue hontho bi 'yøhra hya, guehya gui nhyejpi ngue ra

nen'yu p'ua bi zo yø hmudä ya. Hontho juadi bi 'yøhra hya, bi map'ua ra zithu, bi japi bi pumbeni ra hya xi 'yøde.

¹⁶ Mĩ'da yø ja'i, gui nhyejpa ra häi hingui pidi ngue mi o ra do p'ua bi zo yø hmudä. Mi zä mi 'yøhra hya yø ja'i, janjuani di johya ngue bi nu manho.

¹⁷ Guehya yø ja'i himbi bent'i xanho ra hya ya. Zits'atho honi ha di hyep'ua ra hya. Nu'mø bi ts'ui ngue ra hya ec'ei, 'bexi cohyø mmäi.

¹⁸ Mĩ'da yø ja'i p'uya, gui nhyejpabi ra häi ngue ja yø 'uini p'ua bi zo yø hmudä. Guehya yø ja'i bi 'yøde hanja ra hya ya.

¹⁹ Pe nu'a te yø befi i ja n'na pa ngu n'na pa, høndyø 'befi ni ma yø mmäi yø ja'i. Di ja ndummäi honi ha di mmemmeti. Hinga ngut'a te gä sanni da 'yøt'e. Ya hin tema ntho tho bi 'yørpabi na ra hya bi 'yøde.

²⁰ Pe mĩ'da yø ja'i gui nhyejpa ra hoga häi p'ua bi zo yø hmudä. Nu'mø mi 'yøhra hoga 'da'yo hya, bi nu manho. Bi 'yørpabi ra nho na ra hya bi 'yøde. Pe 'ba i'da yø ja'i ngue mathoguitho bi 'yørpabi ra nho ra hya bi 'yøde.

Ra Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra nyot'i.

²¹ Mahømbi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Xi'mø ngue ha ra nyot'i n'na ra ja'i, nu'a ra nyot'i ha, hinda gombä ja ra huada. 'Ne hinda hyøt'a 'bit'ots'i. Sinoque da hyøxpa ja ra nthoxanyot'i n'namhma di yot'i xanho mbo ra ngu.

²² Njarbætho ya yø hya hingui fadi hanja ya. Zi yohotho yø ja'i tinyø mmäi hanja ra hya. Pe da 'yehra pa ngue gätho yø ja'i da badi hanja ra hya.

²³ Di nja ni gu ngue gui 'yøhma ya yø hya di mmangä.

²⁴ Mahømbi 'yembyø ja'i ra Jesús:

—Damä 'yēt'ammaihä teni bønya yø hya di mmangä. Nu'mø gui 'yørpahä masu ya yø hya ya, da dinni mmaihä xanho hanja ra hya.

²⁵ A nu ra ja'i da dini xanho ra mmäi hanja ra hya, da mäx Oja ngue man'na di bahra hya. Pe nu ra ja'i

hingui nne da 'yørpabi masu ra hya dí mma, nu'a zits'u ra hya padi, da thanbi.

Ra Jesús bi hyeipa ra hya n'na ra hmudä 'mø bi thuhu.

²⁶ Ra Jesús bi 'yena:

—Nuya yø ja'i di manda Oja, gui nhyeipi tengutho 'mø bi thu'a n'na ra hmudä.

²⁷ Nu ra ja'i bi duhra hmudä, di sigue di mpetho mente 'danyø pa brá o häi ra hmudä, sär'mø da bogui, da bøxpaya. Pe nuna ra ja'i bi duhra hmudä, hingui padi hanja ngue bá te ra hmudä.

²⁸ Porque ra häi øt'e ngue da bohra hmudä, da bøts'e, di ndaxi, da 'yot'i.

²⁹ Nu'mø bi 'yot'i, da soqui.

Ra Jesús bi hyeipa ra hya n'na mhmudä ra mostasa.

³⁰ Mahømbi 'yemybyø ja'i ra Jesús:

—Mahønga hycä man'na ra hya ya. Ma ga xän'naha ha di njap'u di nxandyø ja'i da zo rá 'ye Oja ya.

³¹ Nup'u rá mædi, tengutho n'na zihmudä ra mostasa, ngue man'na zitcha ngue gätho mi'da yø hmudä ja ua ja ra ximhäi.

³² Pe nu'mø bi ma nthuhu na ra hmudä na, man'na tate ra dat'o ngue gätho mi'da yø c'ani i ja. Nup'u ja yø 'yet'o, ja ørbu yø 'bafi yø ts'int's'u.

³³ Xangu yø hya bi hycra Jesús. I honnbi ndana ra hya da dini xanho p'u ja yø mmui yø ja'i, gue'a xänbabi'a.

³⁴ Nu'mø yasui yø xädi p'aya, i xifi te ga mbønyø hya di hycqui. Pe nu'mø gue'u mi'da yø ja'i xänbabi ra hya, guehya honi te gui hycpa yø hya xänbabi ya.

Ra Jesús bi säyabi ra ndahi conyø fanthe.

³⁵ Mi dhära nde'a ra pa'a, bi 'yemybyø xädi ra Jesús:

—A nuyá, ma ga 'dasu ra zabi gdá mähä man'na nguadi.

³⁶ Nu'u yø xädi ra Jesús, mi juadi bi 'yehyø ja'i, bi yarbu ja ra barco mi o ra Jesús, bi ma. Bi mähä mi'da yø barco mi jap'u.

³⁷ Nup'u ja ra zabi, bi nanga n'na ra ndate ndahi. Nu'u yø fanthe nangui, so mbo ra barco. Janangue ya nne da thuntra barco ngue'a ga nhyu.

³⁸ Pe ra Jesús mambi oxpu ja n'na ra nhudi jap'u ja rá xutha ra barco ngue aha. Nu'u yø xädi p'aya, bá äp'u bi aha, bi 'yembi:

—Ague grá xänbäte, ya ga tuhæ. Nu'a'i p'aya, gui atho —bi 'yembi.

³⁹ Mi nangra Jesús, bi hejpa bi ra ndahi 'nehyo fanthe. Bi xifi ngue di nsäya. 'Bexque'a ra ora'a p'aya, ga bi nsäya.

⁴⁰ Pe ra Jesús bi 'yemybyø xädi:

—¿Hanja ngue gui suha? ¿Ua hingui ec'ei ngue ga faxaha? —bi 'yembi.

⁴¹ Mi nu yø xädi ra Jesús ngue te bi 'yøt'e, bi ntinnbatho yø ts'u mi ja. Di n'yembi n'na ngu n'na p'aya:

—¿Te'o ni n'yoha na n'yø? Asta ra ndahi 'nehra dehe ec'ei 'mø bi zofo —di n'yembi.

5

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yoha mi n'yoi yø ts'onthi.

¹ Mi zøm man'na nguadi ra zabi, ja ra häi ni hu ngue Gadara.

²⁻³ Høntho bi bømp'u ja ra barco ra Jesús, ya xpa ep'u n'na ra n'yoha mi n'yoi ra ts'onthi. Nuna ra n'yoha na, mi nnøpa ngu p'u ja yø n'o yø ánima. Madague'a nthat'i conyø cadena, pe xejtho. Janangue ya hincongi sä da zammi.

⁴ Xangu yø nnidi ngue nthat'i yø 'ye 'nehyo gua conyø cadena. Pe xejtho, hingui hät'i da zammi.

⁵ Ra pa ra xui 'yo dapo, bi 'yop'u ha o yø ánima, i mafi haru ni ma. 'Ne xa nguahyø nsä'mi rá do'yo ngue di nte yø do.

⁶ Yap'utho mambá ehæ, pe mi hyan-dra Jesús. Bi ntih i ndantyøhmü p'u 'bäi.

⁷ Ra ndøts'edi i zofu, bi 'yembi:

—Ague Jesús, rá Ts'unt'u'i Oja nuna jase rá ts'edi, ¿hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bui? Nguet'Oja'i, 'yo gadi angui.

8 Ngūna rā hya bī manna n'yohu, porque ya xi xihra ts'onthi rā Jesús ngue da hyep'u rā n'yohu n'youi.

9 Rā Jesús bi 'yembī:

—¿Teni hu'i?

Rā n'yohu p'uya bi 'yēna:

—Nná hugā ngue yø mmundotho gāhe, porque xangugāhe —bi 'yembī.

10 Nu'u yø ts'onthi p'uya, bi xihra Jesús ngue nup'u mī 'bui, hinga yap'utho da mēnhni.

11 Ja mī 'yorbutho n'na 'bui yø ts'udi, ma'yoni p'u bī ja rā nguani.

12 Nu'u yø ts'onthi p'uya, bi 'yembra Jesús:

—Damī 'dacje rā nt'ēdi gā cut'āhe p'u ja yø mmui yø ts'udi bī 'yo na —bi 'yembī.

13 Rā Jesús bi unna nt'ēdi yø ts'onthi ngue ja i map'u. Janangue bi hyep'u rā n'yohu mī n'youi, bī ma, i ncarbū ja yø mmui yø ts'udi p'uya. Nu'u yø ts'udi mī jua'i yo mahuaḥi. Bi gū rā 'dihi yø ts'udi p'uya, bī nhyorbū ja rā zabi. Gā ja bi jarbū rā dehe.

14 Nu'u mī fāhyø ts'udi p'uya, bī nsu 'mø mī nu te bī nja. N'na 'dihitho bī map'u bī ja rā hnini ngue bá mā te bī nja. Dā gue'u yø ja'i 'da'a n'nanni bī 'bui, gā bá xifi. Mī 'yøhyø ja'i'a te bī nja, mandøngu dyø ja'i bá ehē dā nu.

15 Mī zønyø ja'i p'u 'būhra Jesús, 'dap'u 'būhmi'a rā n'yohu mī n'youi yø ts'onthi. Ya hinte di ja, ya he rā ulu, ya xi dits'i. Pē bi zu yø ja'i'a te xi nja.

16 Nūya yø ja'i xi nūε'a te xi thohra n'yohu mī n'youi yø ts'onthi, 'nē'a te xi thohyø ts'udi, gā xihyø ja'i nūya ja sōhø.

17 Yø ja'i p'uya, bi xihra Jesús ngue dā ma.

18 Janangue mahømbi yurbū ja rā barco rā Jesús ngue dā ma. Nu'a rā n'yohu mī n'youi yø ts'onthi, bi xihra Jesús ngue xta mmep'u nī ma.

19 Pē himbī nepra Jesús, sinoque bi 'yembī:

—Man'na xanho nī ma nī ngu. Damī xihni mēni te dá øt'a'i. Xihni amigo. Damī xifi ha bī nja ngue bi huεc'a'i Oja bi 'yøthe'i —bi 'yembī.

20 Bī ma rā n'yohu p'uya, bī n'yo gātho p'u ja yø hnini Decápolis, xifi gātho yø ja'i te xi 'yørpabi rā Jesús. Nu to gā bi 'yøde te xi 'yøtra Jesús, gā di 'yøtho.

Rā Jairo bi zixra Jesús ngue da øthebi rá t'ixu.

21 Mī zømman'na nguadi rā zabi rā Jesús, xandøngu yø ja'i hømbi mpeti.

22 Bi zø'a n'na rā n'yohu 'bet'o ngue di manda p'u ja rā nija p'uya, nī hu ngue rā Jairo. Bī ndantyøhmū p'u 'bāhra Jesús.

23 Janjuani ngue äpra mate, bi 'yembī:

—Nugā nnā ehē gā xi'i ngue mā t'ixu dí si, ya pa man'u, ya ja ngue dā dū. Xi'mø gui 'yørca rā mate gā mmē, gui japni 'yē p'u ja rá do'yo, janangue dā zā rā n'u hēmbī.

24 Nūna rā Jesús bī mē nā rā n'yohu bi zits'i. Xangu mī'da yø ja'i bi dēnni asta di ntørbū ja rā 'yu.

25 Nu'u yø ja'i nī dēnna Jesús, n'youi p'u n'na rā xisu ngue ya n'ne'mā yonjeya mī hembra m'mācji.

26 Nūna rā xisu mādi hyēnni, xandøngu rá mēnyu xi ani ngue honyø 'yøthe dā 'yøthe. Ya xi ani gātho'a te mī pets'i, porque nne ngue dā zā te hēmbī. Pē hin'i zā'a ngue mādi n'yøthe. Sinoque man'na manī ma man'u.

27-28 Mī zā mī 'yøhna rā xisu ngue øtyø milagro rā Jesús, bi 'yēnna xisu p'uya: “Nu'mø gā thärpabi rá he rā Jesús, dā zāgui”, bi 'yēna. Janangue bī nthinnbū ha mma yø ja'i p'uya, asta gue'mø mī guatra Jesús ngue bi därpa rá he.

29 Ngu'i därpa rá he p'uya, 'bexpī nsāya rā ji, bi zā rā n'u mī hembra xisu.

30 Mī būhra Jesús ngue bi zā n'na nc'ei connā ts'ēdi, bī m'mā p'uya ngue hētyø ja'i. Bi 'yembī:

—¿Te'o bi därcaḡui mā he? —bi 'yēmyø ja'i.

31 Bi 'yēm'mø mī dahyø xādi rā Jesús:

—Guí änni to bi dät'a nī he. Conque guí nnu ngue xandøngu yø ja'i di ntøt'ua nná mähä —bi 'yēmbi.

³² Pε ra Jesús bi sigue di za di hētj yø ja'i, ngue nne da badi te'o bi dädi.

³³ Nu'a ra xisu p'aya, ya padi te xi 'yøt'e, mmap'u p'aya nī huaquī ngue su. Bi ndantyøhmū p'u 'bähra Jesús. Bi xi'a njuani ngue xi darpabi rá he.

³⁴ Nuna ra Jesús bi 'yēmbi:

—Ague t'ixu, ya bi zä'i ngue gá 'yεc'ei ngue di zä'i comma ts'edigä. Nī ma ya, da hyu nī mmui ngue bi zä'i —bi 'yēmbi.

³⁵ Nuna ra Jesús, mente yaui ra xisu madi hyenni, bi zø hman'na nc'ei bá nexpu ja rá ngu ra Jairo, bi 'yēmbra Jairo:

—Ya bi du nī t'ixu n'yø, 'yoni mantho gui sixra xännbate —bi 'yēmbi.

³⁶ Nuna ra hya bi sihra Jairo, bi 'yøhra Jesús, pε hingui ørpatho masu. Sinoque bi 'yēmbra Jairo:

—'Yo sä guí su'a si'i ngue bi du nī t'ixu. Sinoque dami 'yεc'ei guī ngue da zä ga fäxa'i —bi 'yēmbi.

³⁷ Ya himbi nepe xta thogui gätho yø ja'i. Sinoque høndra Bødu bi zits'i, co 'nēhya yonc'ei di n'yohu, ra Xuua 'nēhra Jacobo.

³⁸ Mī zømp'u ja rá ngu ra Jairo p'aya, ya zonyø ja'i, tär'man'u yø mmui ngue ya xi du ra hmute.

³⁹ Pε ngu'i zønna Jesús, bi yat'ambo, bi 'yēmbi ja'i:

—¿Te 'bε'a guí øthu ua gadi yännihū? 'Yoni mantho gui zomhmū. Nuna ra hmute hingui tu na, i atho na.

⁴⁰ Pε nuya yø ja'i yaui ra Jesús, i thentho, porque padi ngue ya xi du ra hmute. Mī bøn'athi gätho yø ja'i p'aya, ra Jesús bi thop'u brá 'benna hmute. Nī n'youi rá papá ra hmute 'nēhrá mamá. Co 'nε'u yø xädi nī n'youi.

⁴¹ Ra Jesús bi bennba rá 'yε ra hmute xi du, bi 'yēmbi:

—Talita cumi —bi 'yēmbi.

Nuna ra hya na p'aya, i nne da ma ngue εna: “Ague grá hmute, dí xi'i, dami nangui”.

⁴² Høntho bi manna ra hya na p'aya, 'bexpi nangra hmute, bi n'yo. Ra hmute p'aya, ya 'de'ma yonjeya mī 'bui. Nuya bi nup'u bi bennate ra hmute, di 'yøtho.

⁴³ Pε ra Jesús εmmei di hejpa yø ja'i ngue hijnonda ma te bi 'yøt'e. Bi manda p'aya ngue di t'unna hme da zi ra hmute.

6

Nu'u yø mmenguhū ra Jesús hingui εc'ei te øt'e.

¹ Mambá ep'u ja rá ngu ra Jairo ra Jesús, i map'u ja rá häi bá nte, bi me yø xädi.

² Nu'mø ra pa säya yø ja'i p'aya, pap'u ja ra nija ra Jesús, ngue bi xännbabi ra hya yø ja'i. Xangu yø ja'i øxra hya bi ma. Pε gä di 'yødyø ja'i hanja'a ra hya øde, di n'yēmbi:

—¿Haru go bá ha'a ra hya xännbate na ra n'yohu ya ua? ¿Hague go ga mba'a ra hya padi? ¿Hague ga nzä øtyø milagro?

³ Conque guehna ra yaxi rá ts'unt'u ra Maya na. Yø n'yohu p'aya, guehna ra Jacobo, 'nēhra José, 'nēhra Judas, 'nēhra Simu. Yø nju p'aya, gä 'dadua ra hnini dí 'buhmu.

Janangue embyø ja'i ngue to bi zä man'yohu na ra Jesús. Hingui ørpatho masu yø ja'i ra hya xifi.

⁴ Pε bi 'yēmbi ja'i ra Jesús:

—Gätho yø pøngahya Oja n'nanni nī 'yεhε, gä hnu mansu. Pε nu'u yø mmenguhū yø pøngahya, hingui nnu mansu. Nī xinga gue'u to 'bup'u ja rá ngu ra pøngahya di nnu mansu.

⁵ Ja bi njap'u ngue himbi zä xta 'yøt'e xangu yø milagro ra Jesús. Høndi zi hangutho yø därquēhi bi japrá 'yε ngue bi 'yøthe.

⁶ Di 'yødra Jesús hanja ngue hingui εc'ei yø mmengui.

Nu'u 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús, bi 'yεt'i ngue da xänbā ra hya yø ja'i.

Mī bømp'u ja ra hnini mī 'buhra Jesús, bi ma bá n'yop'u ja yø hnini, manyarbū ma ngue xänbā ra hya yø ja'i.

7 Nu_{ya} 'dε'ma yoho yø xädi ya xi huanhni, bi zofu ngue da mεnnb_u ja yø hnini. Bi xifi ngue yø yonc'εi p'ua da ma. Bi unna ts'edi ngue da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

8 Bi xi p'uya, ngue hin teni buxa da gats'i. 'Nε hin tema thuhmε da hyats'i. 'Nε hin tema mεnyu da hyats'i. Sinoque høndra tøhø da hyats'i.

9 Bi xifi ngue da guxyø thixfani 'nε hinda gaxra mponi.

10 Bi sigue bi 'yεmbi:

—Nu'mø gá sōmhmu p'ua ja n'na ra hnini, nu'mø to da zixah_u rá ngu ngue di säya'ah_u, ja m'mahmu p'ua ja ra ngu di n'na'ah_u ra ts'äya, asta gue'mø guä εhm_u.

11 Nu_{p'ua} ja n'na ra hnini gui sōmhmu, 'nε hinda n'na'ah_u ra ts'äya, oque hinjonda 'yøt'ah_u masu, dami thogui, gdi mahä n'nanni ra hnini. Pε dami huamhmra fonthäi di n'youi ni mbonguah_u, gue'a ra hmεya'a ngue ya da thep'ua ya yø ja'i himbi 'yøt'ah_u masu.

12 Nu'ua yø xädi ra Jesús bi ma bá n'yop'ua ja yø hnini. I xihyø ja'i ngue da hyep'ua ra nts'o ga 'yo.

13 Xangu yø nnidi bi 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Nu'mø bi gopabi ra aceite yø därquēhi, 'bexi sä ha hεmbi.

Ra Herodes εmbi ngue nuna ra Jesús, gue'a ra Xuua mi øtra nxixya.

14 Nuna ra dast'abi Herodes mi 'yøde te mmanyø ja'i ngue xangu yø milagro øtra Jesús. Bi 'yεmp'uya:

—Nugä dí εna ngue xpí bεnnate'a ra Xuua mi øtra nxixya. Janangue sä øtyø milagro —bi 'yεna.

15 Mi'da yø ja'i p'uya bi 'yεna:

—Nuna ra n'yoh_u i hma, rá nzεgui guehna ra pøngahya Elías.

Pε mi'da yø ja'i p'uya, bi 'yεna:

—Nugä dí εna ngue 'bui toni pøngahya Oja na.

16 Ra Herodes bi 'yεn'a p'uya:

—Pε nugä dí εna ngue gue'a ra Xuua mi øtra nxixya xpí bεnnate ya.

Porque nuna ra Xuua, guehna dá mandagä bi thejpabi rá ya na.

Ja mmangua ya ha bi nja ngue bi du ra Xuua mi øtra nxixya.

17 Nu'mø yø pa xa thogui, bi manda ra Herodes ngue bi mβentra Xuua, bi dut'i conyø cadena bi got'a fädi. Bi øpi ngue nuna ra Xuua ya xi xihra Herodes ngue hingui ho di m'mahmi na rá 'bεpo Herodías nuna mará xisu na rá n'yoh_u Lipe.

18 Nuna ra Xuua, xi 'yεmbra Herodes: “Hin'yu ra nt'εdi gui m'mahmi ni 'bεpo”, xi 'yεmbi.

19 Mi 'yøhra xisu na ra hya mmanna Xuua, bi mbøcue ra xisu, i sähra Xuua ngue'a te ra hya bi ma. I nnepe ngue da tho ra Xuua.

20 Pε ra Herodes hingui nne da hyo, porque nnu mansu na ra Xuua, 'nε parpi ngue ra hoga n'yoh_u. Nu'a te ra hya mi mmanna Xuua, mađi ho da 'yøde, pε mi yobεnitho ha ga 'yøde te gäma hya mmanna Xuua.

21 Pε nuna ra Herodías bi dini ha di jpra Xuua nuna sai. Mi zøhra pa bi nsännigo ra Herodes. Bi zonhyø mmist'abiui ngue bi 'yørpabi ra nts'ihmε. Gätho yø hmu yø soldado, gä bi zofu. Nu_{p'ua} ja ra häi Galilea, gätho'ua yø ja'i hnu mansu p'ua ja yø hnini, gä bi zofu.

22 Nuna rá t'ixu ra Herodías, bi yurbu 'buhyø ja'i xi pεtra Herodes ngue sännigo, bi mahra hñεi p'uya. Ra Herodes co gätho yø ja'i bi ho te øtra hmute. Janangue bi 'yεmbra hmute ra Herodes: “Nu'mø tema cosa gui 'yäqui, nugä ga 'da'i”, bi 'yεmbi.

23 Ra Herodes bi 'yεxa ntestigo Oja ngue majuan_i di unna hmute'a te gäma cosa da 'yäpi, mađague'a di un made'a te gä pεts'i.

24 Ra hmute p'uya, hinga 'bexpi xifi te 'bε'a nne da 'yäpi. Sinoque 'be bá ännä mamá. Bi 'yεmbi: “Ague mamá, ¿teni 'bε'a ga ädi?” Nu'a rá mamá ra hmute p'uya, bi 'yεmbi: “Dam_i 'yäpya ngue di 'da'i rá ya ra Xuua mi øtra nxixya”, bi 'yεmbi.

25 Nu'a ra hmute p'uya, bi mengui, i ma mbo, ngue bá embra dast'abi: "Nu'a rá ya ra Xuua mi otra nxixya ya, dami 'daqui, di o n'na ra mohi", bi 'yembj.

26 Mi zä mi 'yode te 'be'a t'äpra dast'abi, mambi dudrá mmäi. Pe ya xi ma ngue di unna hmute'a te da 'yäpi. Yø ja'i 'bup'u ha mi 'bui, Gä xi 'yode te xi ma. Bi manda p'uya ngue bi t'unna hmute'a te ädi.

27-28 Bi 'yet'a n'na ra soldado da hejpa rá ya ra Xuua p'u ja ra fädi p'uya. Bá jat'a n'na ra mohi, bi t'unna hmute. Ra hmute p'uya, bi däprá mamá'a ra ya bi t'unni.

29 Mi bahyø xädi ra Xuua ngue ya bi du, bi ma bá hannba rá do'yo ra ánima ngue bi 'yagui.

Ra Jesús bi 'yøt'e ngue bi nsihmε cät'a mahuahi ma'yohu.

30 Mambá pengyø xädi ra Jesús ngue bá manna hya p'u ja yø hnini, bi däpra güenda te xi 'yøt'e, bi däpra güenda tema hya xi nxänbäte.

31 Nu'u yø pa'u, ni ma ni 'yehyø ja'i p'u 'buhra Jesús. Nuna ra Jesús co 'nehyø xädi, ni xingra hmε da mbongui ra ora da zi. Janangue bi 'yembyø xädi:

—A nuyá, ma ga mmähä p'u hinjo'o yø ja'i ya, n'namhma ga nsayah zits'u.

32 Bi yurbu ja n'na ra barco ra Jesús conyø xädi, i map'u hinjongui 'bui.

33 Xangu yø ja'i bi nu 'mø mi ma ra barco, pe padj te'o ni op'u ja ra barco. Bi ma yø ja'i p'uya, ni n'yoguatho, bi denna nenzabi. Nup'u ja yø hnini thohyø ja'i, i ter'mi'da yø ja'i, mandøngurbu ni ma yø ja'i. M'met'o bi zønyø ja'i p'u ha ja ngue da zønna barco.

34 Mi zøhra barco bá o ra Jesús, bi bøni. Pe ya mandøngu dyø ja'i 'bup'u. Bi hejpa ya, porque yø ja'i 'bui tengutho yø de'yo 'mø hinjo'o to da mädi, njarbutho. Janangue ndø ya'atho ra ora bi xänbabi ra hya yø ja'i ra Jesús.

35 Ya ni ma di nde p'uya, bi guatyø xädi ra Jesús, bi 'yembj:

—Ya bi nde, 'ne nuyua dí 'buhma ra dapo ua.

36 Dami 'yehyø ja'i, n'namhma da map'u bí ja yø hnini, da dänse ra hmε da zi.

37 Bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Dami unhma ra hmε da zi yø ja'i —bi 'yembj.

Nu'u yø xädi p'uya, bi 'yembj:

—¿Haru gue ga hahu'a yo ciento ma pa ra nzäbi ngue ga tämphu ra hmε da zi yø ja'i 'bucua? —bi 'yembj.

38 Mahømbi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Dami nu hangu yø thuhmε gui hahu.

Nu'u yø xädi p'uya, bi nu hangu yø thuhmε ha. Bi 'yembuya:

—Ja ua cät'a yø thuhmε 'ne yoho yø hua.

39 Ra Jesús bi 'yembyø xädi yayui:

—Dami xihmu yø ja'i da micua ja ra 'batha. Da 'yøtyø zimundo p'u da mi.

40 Bi mihyø ja'i p'uya ngue di nsihmε. Yø ciento nja'i p'u bi mi i'da, yø yote ma'det'a nja'i p'u bi mi i'da.

41 Ra Jesús bi hyan'u cät'a yø thuhmε 'ne'u yoho yø hua. Bi hyanma hets'i p'uya, bi ja mamadi Oja. Bi xenyø thuhmε p'uya, bi unyø xädi ngue di 'darpabi yø ja'i. Da guehyø hua bi dat'i.

42 Bi nsihmε xanho yø ja'i, Gä bi nniya.

43 Mi juate ra ts'ihmε yø ja'i p'uya, nu'u yø xädi ra Jesús bi peti 'de'mayo canasta yø thuhmε bi bongui. Xquet'a bi mes'yø hua bi bongui.

44 Nu'u yø ja'i bi nsihmε'a ra ora'a, cät'a mahuahi ma'yohu bi nsihmε.

Ni 'yo maxøts'e ra dehe ra Jesús.

45 Mente ehhyø ja'i ra Jesús, bi xihyø xädi ngue di m'met'o da 'yo ra barco, di ma man'na nguadi ra zabi ha bí ja ra hnini Betsaida.

46 Mi juadi bi 'yehyø ja'i ra Jesús, bi map'u bí ja ra nyuni ngue bá mat'Oja.

47 Mī nxuī p'uya, ya bí 'yo made ra zabi ra barco nī o yø xädi, pε ra Jesús bi 'buxε p'ua bí ja ra nyuni.

48 Bi bahra Jesús ngue hangū pεfi di 'yonna barco'ua yø xädi, pε hinguī sā da thogui, porque ra ndahī di cots'i. Mī zū'i hyū xūdi p'uya, bī map'ua bí 'buhyø xädi ra Jesús, nī 'yo maxøts'e ra dehe. Bī ne ngue xta nuīts'i.

49 Pε mī hyandyø xädi ngue mmap'ua nī 'yo maxøts'e ra dehe. Nu'ua yø xädi ra Jesús bi 'yεna ngue ra ndahī i nnu. Bī mahra mafi p'uya ngue su.

50 Gä bi hyandi, pε gä bī nsu. Pε ra Jesús 'bexpi zofo, bi 'yεmbi:

—Go guēcä, 'yoguī sūhū —bi 'yεmbi.

51 Mī yurbū ja ra barco mī o yø xädi ra Jesús, 'bexpi nsäya ra ndahī. Mī nu yø xädi'a te bi 'yøt'e, man'natho bī nsu.

52 Madague'a xi nū yø xädi'ua yø milagro xi 'yøtra Jesús, ngue bi xandyø thuhmε bi zi yø ja'i, pε hinguī 'yo yø mmūi te'o na ra Jesús.

Nup'ua ja ra häi Genesaret bi 'yøthe yø dārquēhi ra Jesús.

53 Mī zøn'a nenthe ja ra häi Genesaret, bi dat'yø barco 'mø mī bønī.

54 Høntho bi bønna barco ra Jesús, 'bexpi bahyø ja'i mī 'bap'ua ngue te'o.

55 Bī ma yø ja'i p'uya, bi 'yonnbabi mī'da yø ja'i ngue da εhε. Xifi ngue da tu yø dārquēhi da oxyø fidi, da zøp'ua 'buhra Jesús.

56 Hønnbū bi zä sønna Jesús, sømp'ua ja yø hnini, sømp'ua ja yø ngunhui, hønnbū ts'ua hapū søni, bī njauqui yø dārquēhi ngue 'bop'ua ja yø caye, t'äpra mate ra Jesús squerangue rá nyanī rá he da dārpabi yø dārquēhi. 'Be xi sā ha hεmbi.

7

Ja'da yø costumbre xa nzänse yø ja'i hinguī nnu manho ra Jesús.

1 Nuya 'da yø fariseo 'nεhyø xännbate ngue ra ley ngue yø mmεngu Jerusalén bi guarbū 'bahra Jesús ngue di nyauī.

2 Bī mbøcue 'mø mī nū te øt'i'da yø xädi ra Jesús, ngue hinguī xū'yε hante

di nsihmε, ngue da mecra ts'oqui n'youi yø 'yε.

3 Nuya yø fariseo 'nε gätho mī'da yø judío, i øtyø costumbre xa nzännyø ndiua. Zant'a xū'yε hante di nsihmε.

4 Nu'mø bá penga täi xquet'a xū'yε, porque εna ngue pecra ts'oqui ja yø 'yε. Xangu mī'da yø costumbre øt'e, xutyø ts'øye, xutyø mohi, punnbī da dātra häi. 'Nεhyø t'ots'i nts'ihmε pet'e.

5 Mī zä mī nurpi te øtyø xädi ra Jesús ngue hinguī øt'e tengutho ga 'yo, bī mbøcue p'uya, bi 'yørpa ra nt'änni ra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Hanja nī xädi ngue festho ra hya bi zogahū yø ndiua? Porque hinguī pecra ts'oqui ja yø 'yε, ngue di nxū'yε hante di nsihmε.

6 Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nī xirbū guī εna ngue guī εc'ei hū Oja. Go guī øthū na ra hya bi 'yøtra pøngahya Isaías ngue bi 'yεn'Oja: “Nuya yø ja'i 'bucua, nu'mø bī nya, xøgue εna majuanī ngue nnu mansugui. Pε himma juanī ngue yø mmūi ga ndannegui.

7 Ya hinte nī bøntho ngue thannegui yø ja'i. Nū te gāma hya xännbate, xangu yø hya xa nzänse ngue εmbi di manda Oja”, ngūna bī man'Oja.

8 Nu'ahū, guī festhohū yø hya di manda Oja ngue go gadi ja ndummūi guī øthū yø costumbre bi zohyø ndiua. Porque xangu yø costumbre guī øthū, tengū yø ts'øye 'nεhyø mohi guī xūthū, punnbī da dātra häi.

9 Go xcá 'yεmhū n'na nguadi ya yø hya di manda Oja ngue go guī øthū yø costumbre bi zohyø ndiua.

10 Nūna ra Moisés bi xihyø ja'i te 'be'a ja ngue da 'yøt'e, bi 'yεmbi: “Damī sū nī papá, damī sū nī mamá”. Bi xi man'na ra hya p'uya, bi 'yεmbi: “Nū ra ja'i da zanná papá, ogue da zanná mamá, i ja ngue di njapra castigo 'nε da tho”, bi 'yεmbyø ja'i.

11 Pε ya xcá xännbahū yø ja'i, ngue ra ja'i da zä da 'yεmbrá papá ogue rá mamá: “Nugä papá, nugä mamá, ya hindā zä ga 'da'i te guī siui ya. Porque

nu te gä dí pets'i, guehna Oja dadi unni".

¹² Nu'mø nguna ra hya bi manna ja'i p'uya, ya hin gadi japha di jammansu ra papa ogue ra mama ra ja'i.

¹³ Xangu mi'da yø hya jap'u hingui øtha, tengutho ya yø hya dí xi'aha ya. Nu'mø nguna gui øtha p'uya, ya gui øtha ngue hinte di muui ya yø hya di manda Oja p'uya, ngue gui emhma go ja ts'editho gui 'yøtha ya yø costumbre bi zohyø ndiua.

Nu te si ra ja'i hinga gue'a di ts'onna ra n'yomfeni ra ja'i'a.

¹⁴ Bi zonhyø ja'i ra Jesús, bi 'yembj: —Dami 'yøhma xanho ya yø hya ga mmangä ya. Dami 'yēt'ammah.

¹⁵ Nu ra ja'i øtra ts'oqui, hinga gue'a te si ra ja'i ga 'yøtra ts'oqui. Nu'a ga 'yøtra ts'oqui ra ja'i, gue'a ra ts'omhya pønná ne ra ja'i'a.

¹⁶ Di nja ni gu ngue gui 'yøhma na ra hya dí mmangä ya —bi 'yembj.

¹⁷ Mi ma yø ja'i p'uya, bi zop'u ra Jesús. Nuna ra Jesús bi map'u ja ra ngu säya. Nuya yø xädi p'uya, bi 'yäpi ngue da xifi te ga mbønya yø hya ja juadi bi ma.

¹⁸ Ra Jesús bi 'yembyø xädi: —¿Ua xquet'a hingui tinni mmah hanja ya yø hya dí mmangä 'mø? ¿Ua hingui pahma na ra hya dá mangä ngue nu te si ra ja'i, hinga gue'a ra ts'oqui'a?

¹⁹ Porque nu'a te gä si ra ja'i, hindi nuansui rá n'yomfeni ra ja'i'a, sinoque rá mmái ra ja'i ni ma'a te si, pe pigui te si ra ja'i.

Ngue nguna ra hya bi manna Jesús, di nēqui xanho ngue nu'a te gä si ra ja'i, bi 'yøt'e ngue gä xanho ngue da ts'i.

²⁰ Ra Jesús bi sigue bi 'yembyø ja'i: —Nu ra ja'i ngue øtra ts'oqui, mbo rá n'yomfeni ní 'yēhra ts'oqui.

²¹ Porque mbo rá n'yomfeni ra ja'i bi mihra ts'o n'yomfeni, tengu ra n'yots'om'mäi, ra nthote,

²² ra mfē, ra nts'o, ra fēhni, ra 'yøt'its'oqui, ra zeya, ra zate, ra

n'yets'i, ra m'memmäi, da gue'a so rá mmái ngue da hyannba rá mmēti rá mmic'ēiui.

²³ Gätho ya yø nts'o ya, mbo rá n'yomfeni ra ja'i ní 'yēhē. Guehya di ts'onna ja'i ya.

Nu'a n'na ra xisu hinga judío bi 'yäpra mate ra Jesús ngue da mäts'i.

²⁴ Mi bomp'u mi 'bahra Jesús, i map'u ja n'na ra häi ja ra hnini Tiro conna hnini Sidón. Nup'u ja ra ngu bi nsäya, hingui nnepe to xta mbađi ngue 'bap'u. Pe himbi zä bi n'yan.

²⁵ Nu'a ra hnini'a, mi 'bap'u n'na ra hmute mi n'youi ra ts'onthi. Mi 'yøhrá mama ra hmute ngue 'bap'u ra Jesús. Bi ma ra xisu p'u 'bahra Jesús, bi ndantyøhmü p'u 'bäi.

²⁶ Pe hinga judío na ra xisu, porque ra mmengu p'u ja ra häi Sirofencia. Bi 'yäpra mate ra Jesús ngue da 'yøthebi rá t'ixu n'youi ra ts'onthi.

²⁷ Pe ra Jesús bi 'yembj:

—Nugä, gue'u yø judío ja ts'edi ga fäts'i. A nuyá, nu'mø 'bet'o go ga fäxa'i, ya satho 'mø da thanba ra hmē yø basi, ngue yø fo'yo di t'unni —bi 'yembj.

²⁸ Ra xisu p'uya, bi 'yembj:

—Ahá, grá Hmu, gue'a gui mma. Pe nu'u yø fo'yo, guerp'u 'bimēxa sihmē'u. I jo yø xemhmē hehyø basi p'u sihmē.

²⁹ Ra Jesús bi 'yembra xisu:

—Xanho te gui mma. Ni ma ni ngu ya, nu ni t'ixu n'youi ra ts'onthi, ya bi zä.

³⁰ Ra xisu p'uya, bi mengui, i ma rá ngu. Mi zønná ngu p'uya, nu'a rá t'ixu mi n'youi ra ts'onthi ya hup'u ja rá t'ots'i, ya xi zä te mi hēmbi.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu ngue mi gogu 'nē mi c'ane.

³¹ Mi 'danyø pa p'uya, bi bomp'u mi 'bahra Jesús, i map'u ja ra zabi Galilea. I nthop'u ja ra hnini Sidón, i mpa p'u ja ra häi Decápolis.

³² Nup'u ja ra häi Decápolis mi zomp'u ra Jesús, bá ts'innbabi n'na ra n'yohu ngue ra gogu 'nē ra c'ane. Bi t'äpra mate ngue bi japyø 'yē p'u ja rá ya ngue da zä te hēmbi.

³³ Nunā rā Jesús bi zica n'nani na rā n'yohu, bi curpa yø saha p'ua ja yø gu. Bi pohrá saha conná jiní ngue bi dārpa rá janí.

³⁴ Bi hyanma hets'i p'uya, bi 'yēn'a n'na rā jats'i. Bi 'yēmbra dārquehi p'uya:

—Efata —bi 'yēmbi.

Nunā rā hya bi mā, i nne da mā ngue enā: “Da xohni ne, da xohni gu”.

³⁵ Nu'a rā ora'a, nunā rā n'yohu mi gogu bi 'yøde xanho rā hya, 'nē bi zā bi nya xanho.

³⁶ Pē rā Jesús bi xihyø ja'i ngue hinjonda xifi te bi nūrpí bi 'yøt'e. Pē enā man'na ngue di hējpabi yø ja'i ngue hinte da mā, i mmanyø ja'i p'ua ni ma'a te xi nūrpí xi øtra Jesús.

³⁷ Nu to gā bi 'yøde te bi nja, gā di 'yødyø ja'i, di n'yēmbi:

—Gā xanho te øt'e. Porque øt'e ngue øhra hya yø gogu, 'nē di japi ngue ya xanho yø gone.

8

Ra Jesús bi 'uin'i goho mahua hi ma'yohu.

¹ Man'na rā pa p'uya, xandøngu yø ja'i bi mpeti p'ua 'buhra Jesús. Ya hin'yua te da zi yø ja'i, ya bi hyätyø nzedi. Bi zonhyø xädi rā Jesús, bi 'yēmbi:

² —Dadi huēcā yø ja'i 'bucua, porque ya rá hyu pa 'daua dí 'yohu ya. Dí pa'a njuani ngue ya hin'yua te da zi yø ja'i.

³ Nu'mø gā etyø ja'i ngue da ma yø ngu, 'nē hingui sihmē, da güembu ja rā 'yu. Porque yap'ua yø ngu 'da yø ja'i.

⁴ Nu'ua yø xädi bi 'yēmbi:

—Pē ¿hapu go gā hannbahu te da zi ya yø ja'i 'bucua? A nuua dí 'buhmu, rā dapo ua.

⁵ Bi 'yānyø xädi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hangü yø thuhmē guí hahu 'mø?

Nu'ua yø xädi p'uya, bi 'yēmbi:

—Høndi yoto yø thuhmē ja ua.

⁶ Bi manda rā Jesús ngue bi mihyø ja'i. Bi hyan'ua yoto yø thuhmē p'uya, bi ja mammadi Oja. Bi xenyø thuhmē p'uya, bi unyø xädi ngue di 'darpa yø ja'i da zi.

⁷ Xquet'a mi ha zihangu yø hua. Ra Jesús bi ja mammadi Oja. Bi unyø xädi p'uya, ngue di 'darpa yø ja'i da za.

⁸⁻⁹ Nu'ua yø ja'i bi nsihmē, goho mahua hi ma'yohu. Pē gā bi nniya. Mi juate rā ts'ihmē yø ja'i, nu'ua yø xädi rā Jesús bi peti yoto canasta yø thuhmē bi bongui. 'Bexque'a bi n'yēhmi yø ja'i rā Jesús ngue bi ma.

¹⁰ Bi yurbu ja rā barco p'uya, co 'nēhyø xädi, i map'ua ja rā häi Dalmanuta.

Yø fariseo bi xihra Jesús ngue nne da nup'ua da 'yøt'a n'na rā milagro.

¹¹ Ngu i zøhra Jesús, nuya yø fariseo bi ma bá sambahu rā Jesús. Di 'bepi da 'yøt'a n'na rā milagro nu mahets'i para ngue di nēqui ngue rá m'menhni Oja rā Jesús.

¹² Bi ngasra Jesús, bi 'yēmbi:

—Høndyø milagro guí nne guí nnuhu di nja. Pē nugä dí xi'ahu ngue hin tema milagro gā øt'a guí nnuhu —bi 'yēmbi.

¹³ Bi zop'ua yø ja'i p'uya, bi yurbu ja n'na rā barco conyø xädi, i ma man'na nguadi rā zabi.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue di mfädi xanho, hinda denna hya xänbäte yø fariseo, da guehra Herodes.

¹⁴ Nu'ua yø xädi rā Jesús xi pumbeni rā thuhmē xta hyats'i da zi. Hønda n'na rā thuhmē mi hap'ua ja rā barco.

¹⁵ Rā Jesús bi 'yēmbi yø xädi:

—Damí mfähmu ya, mamí sihu'a rā íxi dí unyø fariseo da guehra Herodes.

¹⁶ Dí n'yēmbi n'na ngu n'na'ua yø xädi p'uya:

—Rá nēgui xicju ya ngue hinxtá ha rā thuhmē gā sihu.

¹⁷ Mí bahra Jesús te di nxihyø xädi, bi 'yēmbaya:

—Gue guí enā dí xi'ahu ngue hinxcuá ha rā thuhmē guí sihu. ¿Ua hingui 'yo ni mmuihu na rā hya dí mmangä 'mø? Rá nēgui ma'bedi ni mmuihu 'mø.

¹⁸ Guí nnuhu te dí øt'a, pē tengutho 'mø ngue hinte gdí nnuhu. Guí øhmu yø hya dí mmangä, pē tengutho 'mø

hīn tema hyā gđí øhm̄. ¿Ua hīnguī mb̄em̄hm̄'a te guī nnuh̄ p'ua ha nnā mähā?

¹⁹ Xi'mø rā pa mā xengä'ua cat'a yø thuhm̄ε ngue bi zi cat'a mahuahī mā'yoh̄, ¿njammī canasta yø thuhm̄ε bi bonguī?

Nu'ua yø xädi p'uya, bi 'yεmbi:

—Dε'mā yo canasta yø thuhm̄ε bi bonguī.

²⁰ —Xi'mø mā xengä'ua yoto nthuhm̄ε ngue bi zi goho mahuahī mā'yoh̄, ¿njammī canasta yø thuhm̄ε bi bonguī? —bi 'yεmbi.

Yø xädi p'uya, bi 'yεmbi:

—Yoto canasta yø thuhm̄ε bi bonguī.

²¹ Rā Jesús bi 'yεmbi mahøn'a p'uya:

—Pε ¿hanja ngue hīnguī 'yo nī mm̄ih̄ ya yø hyā dī mmangä 'mø?

Nup'ua ja rā hnīnī Betsaida, ja bi 'yøthe p'ua n'na rā xädä rā Jesús.

²² Mī zømp'ua ja rā hnīnī Betsaida rā Jesús, bá ts'innbabi n'na rā xädä. Bi t'äpra mate da 'yøthe.

²³ Rā Jesús bi bennbabi rá 'yε rā xädä, bi zixā nenihni. Nup'ua bi zøni, bi zorpa yø dä. Bi dospā maxøts'e yø dä p'uya, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí hēti zits'ua ya?

²⁴ Nu'a rā xädä p'uya, bi nhanni, bi 'yεmp'uya:

—Dī hetyø ja'i ngue 'yo, pε εntho rā 'bänza p'ua nnā hēti, porque di hmar'mā dä —bi 'yεmbi.

²⁵ Mahømbi dospā yø dä p'uya. Nu'a rā n'yoh̄ mī xädä, bi japi ngue di za di hēti p'ua hēti. Bi nzø xanho yø dä p'uya, handī yap'utho.

²⁶ Rā Jesús bi 'yεmbi:

—Nī ma nī ngu ya, 'yo 'be gui 'yo ua ja rā hnīnī ngue gui xihyø ja'i te dá øt'a'i.

Bi manñā Bēdu ngue rā Jesús, gue'a rā Cristo'a.

²⁷ M'mēfa p'uya, bi mε yø xädi rā Jesús. Nup'ua ja'a rā hnīnī Cesarea ngue Filipos, mathēt'i ja yø hnīnī, ja bi ma da 'yop'ua rā Jesús. Nup'ua ja rā 'yu p'uya, bi 'yännyø xädi, bi 'yεmbi:

—¿Te'ogä p'ua ga mbēnyø ja'i ya'mø? —bi 'yεmbi.

²⁸ Nu'ua yø xädi p'uya bi 'yεmbi:

—'Bua i'da yø ja'i εmbi ngue gue'e grā Xuua gmī øtra nxixya. Mī'da yø ja'i p'uya, εmbi ngue gue'e grā Elías. Mī'da p'uya, εmbi ngue 'bai toni pøngahya Oja.

²⁹ Rā Jesús mahømbi 'yεmbyø xädi:

—Xi'ah̄ p'uya, ¿te'ogä p'ua gnī bēmh̄m̄ ngue guecä?

Rā Bēdu p'uya bi 'yεmbi:

—Nu'i, gue'e grā Cristo, bá exa'i Oja ngue guí ndast'abi —bi 'yεmbi.

³⁰ Rā Jesús mahømbi 'yεmbi:

—A nuyá, 'yo to gui xifi te'ogä ya —bi 'yεmbi.

Rā Jesús bi mā ngue da tho, 'nε bi mā ngue di bēnnate.

³¹ Rā Jesús bi xihyø xädi, bi 'yεmbi:

—Nu rā N'yoh̄ bi 'yε mahēts'i, da 'yεmmēi da ma mā'ani. Nu'ua yø n'yoh̄ 'bet'o p'ua ja rā nija da zai, da guehyø hm̄u yø mmäcja 'nēhyø xänbāte ngue rā ley, gā da zai 'nε da hyo. Pε rá hyu pa p'uya, di bēnnate —bi 'yεmbi.

³² Nguna rā hyā bi manñā Jesús, bi xifi xanho yø xädi hanja'a te da thogui. Janangue rā Bēdu bi zicā n'nanni rā Jesús, bi xifi ngue da hyoni ha di mpommi rā ndate.

³³ Pε rā Jesús mī 'yøde te sifi, bi 'bärb̄uya ngue hērhmī'da yø xädi. Bi zuhra Bēdu p'uya, bi 'yεmbi:

—Damī 'uegue, rá mēfi'i rā zithu. Porque hīnga gue'a rá ts'änni Oja so nī mm̄ai di nja, sinoque gue'a yø hyase yø ja'i i so nī mm̄ai di nja —bi 'yεmbi.

Rā Jesús bi xihyø xädi ngue hīnjam'mø da gohyø mm̄ai'a ga 'yεc'ei.

³⁴ Bi zonhyø xädi rā Jesús, da gue hmī'da yø ja'i. Bi 'yεmbi:

—Nu to nne da dēnngui, hīnguī sä da zänse te da n'yo. Hīnha di gohrá mm̄ai, mādague'a da thop'ua ja rā pont'i.

³⁵ Nu rā ja'i da 'uegue ngue su da tho, guehna rā ja'i di m'mēhrá te na. Pε nu rā ja'i hīnguī cohra mm̄ai'a ga 'yεc'ei guī, mādague'a da tho connā

ngueque 'nε conná nguehra hoga 'da'yo hya, guehna ra ja'i di nyanná te na.

³⁶ Porque h̄inte da dahra ja'i, madague'a da 'yøt'e ngue rá mm̄eti gá ra ximh̄ai, 'nε di m'm̄ehrá te.

³⁷ Ni xinda hangū ra m̄enyū da gutra ja'i, h̄inda zā da yanná te.

³⁸ A nuya yø ja'i ngue yø 'yøt'its'oqui ngue h̄ingui ørpa masū Oja, guehya da den'nathoh̄a ngue guí εc'εih̄a ma hyagā ya. A nuyá, nū ra ja'i ngue p̄esrá sã conná ngueque, oque p̄esrá sã conná nguehra hya dí x̄annbate, xquet'a da 'yεhra pa ngue nūgui drá N'yoh̄a dá ε mah̄ets'i, xquet'a ga p̄es'mā sã conná ngue'ua to di jagb̄a. Guehna ra pa ga ma pengui conná ts'edi Oja, ga ma n'yo'be yø maca anx̄e Oja.

9

¹ Nuna ra Jesús mah̄ombi 'yεmbyø ja'i:

—Majuani dí xi'ah̄a ngue nuya 'da 'b̄ucua ya, h̄inda dū, asta gue'mø da nū ngue da hya ra ts'edi Oja di manda ua.

Bi mpä'a te gui nequi ra Jesús.

² Mi tho'a n'nato mā pa, nuna ra Jesús bi zixra Bedu, ra Jacobo, ra Xuua. Bi m̄ep'ua bí ja n'na ra nyuni x̄anh̄ets'i ngue di m'm̄ase. Ja bá nup'ua yø x̄adi ngue bi mpä'a gui nequi ra Jesús.

³ Nū rá he, di yoxni, x̄andønt'axi bi gohi. H̄injo'o n'na ra men̄i ua ja ra ximh̄ai da zā da men̄a ulu tengū ga nt'axi bi gohrá he ra Jesús.

⁴ Bi nū yø x̄adi p'uya ngue 'b̄ap'ua ra Elías connā Moisés ngue yaui ra Jesús.

⁵ Ra Bedu bi 'yεmbrā Jesús:

—Aque grá x̄annbate, ya x̄anho ngue dí 'b̄hm̄a ua. Ma ga hocāhe hyu yø t'annigu, n'na'i, n'na ra Moisés, n'na ra Elías —bi 'yεmbi.

⁶ Nguna ra hya bi xifi, porque ra Bedu co 'nε'ua yø amigo, εmm̄ei bi nsu, asta h̄ingui mb̄eni ha ga mman'a ra hya bi mā.

⁷ Bexque'a ra ora'a p'uya, bi go'mra gui p'ua mi 'b̄ai. Bi 'yø p'uya ngue nup'ua ja ra gui ja bá nyap'ua Oja, bi 'yεna:

—Nuna 'b̄ucua ya, guehna mā Ts'ant'ua dad̄i mad̄i. Nuya yø hya da man̄a ya, dami 'yεt'amm̄aih̄a —bi 'yεmbi.

⁸ Mi hyetyø x̄adi p'uya, ya h̄injongui 'b̄ap'ua yoho yø n'yoh̄a xi nū. Ya 'b̄ase p'ua ra Jesús.

⁹ Ya bá 'yo ngue ni gap'ua ja ra nguani p'uya. Ra Jesús bi 'yεmbyø x̄adi:

—'Yo to gui xifi te gá nūi ya, asta gue'mø bi hnū ra N'yoh̄a bí 'yε mah̄ets'i ngue di b̄ennate —bi 'yεmbi.

¹⁰ Nū'ua yø x̄adi ra Jesús, nū'ua yø hya bi xifi h̄ønt'a mb̄en'a, pε h̄injombi xifi te bi nū. Sinoque di nyāns̄e'ua yø x̄adi te 'b̄e'a ga mb̄onna ra hya bi man̄a Jesús ngue εna di b̄ennate.

Bi man̄a Jesús ngue ra Elías ya bá εh̄ε bi xihyø ja'i ngue di nsä, porque ya bá ep'ua ra Cristo.

¹¹ Nuya yø x̄adi ra Jesús bi 'yānb̄a ja ra 'yū, bi 'yεmbi:

—¿Hanja na ra hya mmanyø x̄annbate ngue ra ley, εmbi ngue jatho da 'bet'o ra Elías hante ngue da εhra Cristo?

¹² Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Majuani ngue ra Elías i jatho ngue rá m̄aditho da εh̄ε da xihyø ja'i ngue di nsä. Pε dami b̄εmh̄a ra hya mmamp'ua ja ra Maca Libro ngue te da thohra N'yoh̄a bí 'yε mah̄ets'i. I mmamp'ua ngue da zā ra n'ua, da z̄ahyø ja'i.

¹³ Pε dami pah̄ma ya ngue nuna t'εmbi ra Elías, ya bá εh̄ε. Ya bi nja tengutho ra hya mmamp'ua ja ra Maca Libro ngue di nja. Porque nū hangū ra n'ua bi ne da japyø ja'i, gá bi nja.

Ra Jesús bi 'yøthe n'na nc'ei mi n'youi ra ts'onthi.

¹⁴ Nū'mø ni ma da zøp'ua mi 'b̄a hm̄i'da yø x̄adi p'uya, bi nū ngue nuya yø x̄annbate ngue ra ley di m̄aspabi yø x̄adi ngue di njun'mahyau. Xangu mi'da yø ja'i xi m̄peti p'ua 'b̄ai.

15 Pε rā Jesús, εnā ha bi 'yεtho, ja mī nu yō ja'ī ya bi zōhō, bī ma yō ja'ī p'uya ngue di zεngua.

16 Rā Jesús bi 'yεmbyō xādi:

—¿Te 'bε'a gñī njun'mahyahya ya 'bucua?

17 Bá thā'a n'na nc'εi p'ua 'buhyō ja'ī p'uya, bi 'yεnā:

—Ague grā xānbbate, nūnā ma ts'unt'ua 'bucua, n'youi rā ts'onthī astā di gonebi, xtā sigā ua ngue gui 'yōthets'ua.

18 Nū'mō bi gū rā ts'onthī n'youi, εn'a hāi 'nε sohyō fugui. Di gūxtyō ts'i, astā di 'yōts'e. Ya xtā xihñī xādi ngue xtā 'yōthets'ua, pε hīnxa nzā xa 'yōthe.

19 Rā Jesús bi 'yεmbī gātho yō ja'ī 'bup'ua:

—¿Astā njam'mō dā zōnna pa gui 'yεc'εigahya? ¿Ua gui εnā ngue hangū rā pa gā set'ahya? Bá si ua rā ts'unt'ua, gā øthegā —bi 'yεmbī.

20 Bi zispābī p'uya. Nū'mō mī nū rā ts'onthī rā Jesús, bi gū rā ts'onthī rā ts'unt'ua p'uya. Bi 'yεn'ahāi astā dī dannī. 'Nε sohyō fugui.

21 Rā Jesús bi 'yεmbrā papā rā ts'unt'ua:

—¿Njammī pa nja p'uya?

Mī dahra n'yohū p'uya, bi 'yεnā:

—Ya njap'ua astā guerp'ua bá ngūε rā ts'unt'ua.

22 Nū'a rā ts'onthī n'youi, mō bi gū, xangu yō nnidī ya ja ngue dā hyo. I hōt'a sibi, ogue hōrbū ja rā dehe. Damī huεgā'be, fāxca'be 'mō ngue dā zā gui 'yōthets'ua.

23 Rā Jesús bi 'yεmbī:

—¿Ua hīngui εc'εigui? Nū rā ja'ī ngue dā 'yεc'εigui, nū te gā man'ua hεmbī, hīnga hεmbī gā øthe.

24 Nū'a rá papā rā ts'unt'ua p'uya, astā rā mafi ha i 'yεnā:

—Nugā dí εc'εi'ī. Pε damī 'yōt'e ngue man'na gā εc'εi'ī xanho.

25 Mī nū rā Jesús ngue gā bā εp'ua yō ja'ī dā zōp'ua 'bāi. Janangue bi xihra ts'onthī n'youi rā ts'unt'ua, bi 'yεmbī:

—Ague grā ts'onthī, gādi gogūbi 'nε gādi gonebi rā ts'unt'ua 'bucua. Nūya dí xi'ī ngue damī hyerp'ua ya. 'Yoni mantho güi pengui —bi 'yεmbī.

26 Nū'a rā ts'onthī p'uya, bi japra ts'unt'ua ngue xōgue rā mafi, astā pāni. Rā ndussūtho te ørpe. Bi 'yεn'ahāi 'mō mī hyerp'ua. εntho bi dū. Gātho yō ja'ī p'uya, dī n'yεmbī:

—Bi dū nā cuø —bi 'yεnā.

27 Pε rā Jesús bi bεnbbābī rá 'yε rā ts'unt'ua, mahotho i xots'i.

28 Ya 'bup'ua ja rā ngu rā Jesús. Nū'ua yō xādi p'uya, bi 'yεmbī:

—¿Hanja ngue hīnxa nzā xtā øthegāhe rā ts'unt'ua mī n'youi rā ts'onthī?

29 Mī dahra Jesús, bi 'yεmbī:

—Nūnā tengū nā rā ts'onthī mī n'youi rā ts'unt'ua, para ngue dā hyerp'ua rā ja'ī n'youi, mahyonitho dā mat'Oja rā ja'ī, 'nε dā 'yεtrā mmāi.

Mahōmbi manna Jesús ngue dā tho, pε bi mā ngue di bεnnate.

30 M'mεfa p'uya, rā Jesús co 'nεhyō xādi bī map'ua ha mī 'būi, i nthop'ua ja rā hāi Galilea. Pε hīngui nnepe xtā mbahyō ja'ī hapū dī ma.

31 Porque bi xānbbāse yō xādi rā Jesús. Bi 'yεmbī:

—Nū rā N'yohū bī 'yε mahets'i, dā ma mā dāpyō ja'ī ngue dā hyo. Nū'mō bi hyo p'uya, dī bεnnate'a rá hyū pa.

32 Pε nū'ua yō xādi hīmbī dīnyō mmāi nā rā hyā bi xifi. I sū xtā 'yānnī te gā mbōnya yō hyā xi manna Jesús.

Rā Jesús bi xānbbāyō xādi ndana mā datho dā hnu mansu.

33 Mī zōmp'ua ja rā hñinī Capernaum, mī yarbū ja rā ngu sāya. Rā Jesús bi 'yānyō xādi, bi 'yεmbī:

—¿Tema hyā gādi nxihmū p'ua ja rā 'yū?

34 Nū'ua yō xādi p'uya, hīnjongui thādī. Porque xi njun'mahya p'ua ja rā 'yū ngue n'na ngu n'na nne ngue mā datho dā hnu mansu.

35 Janangue nup'ua bī mihra Jesús, bi peti gā 'dε'mā yoho yō xādi, bi 'yεmbī:

—Nū'a nne dī m'mεt'o ya ngue nū'ahū, jatho dā 'yōtrā 'bēfi ngue dā māxyō amigo, pεgue hīndī 'yεts'i ngue te dā 'yōt'e.

36 Rā Jesús bi zōhnā n'na rā ts'unt'ua mī 'bāp'ua, bi 'bāmbū mādē ha 'būi. Bi

guspaya bi dets'i. Bi 'yembyø xädi p'uya:

37 —Nu ra ja'i di ja mmansu n'na ra basi tengu na 'bucua ya, nguna da 'yøt'e porque pahra ja'i ngue nu te øt'e, gue'a dí nnu manho ngue da 'yøt'a, entho go di jammansu gra ja'i. Nu ra ja'i di ja mmansugui, hinga hængthogui di ja mmansugui, sinoque gue'a Oja bá penngui di ja mmansu.

Ra Jesús di hejpa yø xädi nuya sahyø ja'i nnønbabi rá thuhu 'mø øthe yø ja'i.

38 Ra Xuua p'uya, bi 'yembrä Jesús:

—Ague grá xänbäte, xtá nugähe n'na nc'ei ngue nnøn'na ni thuhu ha ga 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Pε xtá hejpahe, porque händi n'yohu p'u nná mähä.

39 Pε ra Jesús bi 'yembi:

—'Yo gadi hejpahe yø ja'i nnønnga ma thuhu 'mø bi 'yøthe yø ja'i. Porque hinga høntho da nønnga ma thuhu ra ja'i, xinda ma da zangui.

40 Porque nuya yø ja'i hinguí sacja, ma n'yohu ya.

41 Nuya yø ja'i da 'yøt'ahä ra nho ngue i padí ngue guí tenhna ra Cristo, Oja da gut'i. Xquet'a ja rá nzäbi ra ja'i, madague'a n'na ra zi vasotho ra dehe di uní.

Ra Jesús di japa nts'edi yø xädi ngue da zu da 'yøtra ts'oqui.

42 A nuyá, nu'u yø basi εc'eigui ndap'u bi zä, tengutho na ra basi 'bucua ya, nu ra ja'i da japi ngue da hyεgagui p'u yø basi εc'eigui, ra ndate castigo tømra ja'i da thogui. Hante ngue da 'yøtra ts'oqui ra ja'i, man'na xanho ngue da t'ennbu ja ra jathe ra ja'i, di ntharpa rá 'yuga n'na ra njuni ngue da g'mi.

43 Janangue nu'mø guí εna ngue rá ts'oqui ni 'ye p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyejni 'ye, gui 'yei. Man'na xanho ngue gará do'ye 'mø gá curbu ha gui m'mahmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni 'ye 'nε ngutho gui mma ra nidu hapu ja ra sibi di danzø para zantho.

44 Nup'u ja ra nidu 'bahyø dønxa hinha rá nεgui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hñjam'mø da huεt'i.

45 Nu'mø guí εna ngue rá ts'oqui ni gua p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyεqui, gui 'yei. Man'na xanho ngue gará dogua 'mø gá curbu ha gui m'mahmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni gua 'nε ngutho gui mma ra nidu hapu ja ra sibi di danzø para zantho.

46 Nup'u ja ra nidu 'bahyø dønxa hinha rá nεgui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hñjam'mø da huεt'i.

47 Nu'mø guí εna ngue rá ts'oqui ni dä p'u gá 'yøtra ts'oqui, dami hyahni dä, gui 'yei. Man'na xanho ngue da n'natho ni dä 'mø gá curbu ha gui m'mahmi Oja, hinda gue'a ngue di ja gä yoho ni dä 'nε ngutho gui mma ra nidu.

48 Nup'u ja ra nidu 'bahyø dønxa hinha rá nεgui da zi'a ni ngø. Ra sibi p'uya, hñjam'mø da huεt'i.

49 Porque nu to gä da ma ra nidu, di nzø conna sibi.

50 Tengu ra u, xanho ngue te di ma ma'ut'i. Pε nu'mø ya hinguí u, ya hinte di muui. Xquet'a gui njathu p'uya, 'yo gui nnehu ngue hinte dadi muui'a te gni 'yohu. 'Yo gadi njunt'i n'na ngu n'na'ahu.

10

Bi xänbä yø ja'i ra Jesús hinyu ra nt'edi di nxummi yø xisu.

1 Nuna ra Jesús mi 'bap'u ja ra hnini Capernaum, pε bi ma i mpa p'u ja ra häi Judea. Bi thogui i ma man'na nguadi ra dathe Jordán. Mandøngu dyø ja'i bi zømp'u 'bui. Gä bi xänbä ra hya yø ja'i, tengutho xi 'yørbu ja yø hnini xi thogui.

2 Bi guat'i 'da yø fariseo p'u 'bähra Jesús ngue da 'yørpä yø nt'änni, porque honnbi ha di zädi ngue hinda gue'a ra hya da ma. Bi 'yembi:

—¿Ua ja ra nt'edi ngue di nxummi rá xisu n'na ra n'yohu, ua gue hñ'na?

3 Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Xi ra ley bi 'yotra Moisés, ¿te 'be'a ma hya mmamp'u?

⁴ Mi dahyø fariseo p'uya, bi 'yεmbi:
—Nup'u ja ra ley bi 'yot'a, i mmamp'u ngue da zä da 'yøtra sɔcua n'na ra n'yohu ngue di nxummi rá xisu.

⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nuna ra Moisés bi unna nt'edi ngue da nangra sɔcua ngue ra nxuni, pe ngue mandø nna xitho yø n'yomfemi yø ja'i, janangue bi njap'u.

⁶ Pe nup'u rá mudi hinga ngu'a ra hya bá sänbä Oja da 'yøtyø ja'i. Porque mmamp'u ja ra Maca Libro ngue nu'mø mambá nhohra ximhäi, Oja bi hocra n'yohu nε bi hocra xisu.

⁷ Janangue ra n'yohu sop'u rá papá, sop'u rá mamá ngue 'buhmi rá xisu.

⁸ Nuya yo nc'ei ya, di nne n'na ngu n'na, janangue ya hinguí yo nc'ei, sinoque εntho n'na nc'ei tho.

⁹ Janangue nuyá, nuya yo nc'ei bi pen'na Oja, hin'yua ra nt'edi ngue to di xunbabi.

¹⁰ Nup'u ja ra ngu p'uya, nuya yø xädi ra Jesús bi 'yänni te nne da manya yø hya xi ma.

¹¹ Ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nu ra n'yohu di nxummi rá xisu, nu'mø hømbi nthatra n'yohu, da me man'na ra xisu, ya ra ts'oqui øtra n'yohu.

¹² A nu ra xisu di nxummi rá ndø, nε høndi nthatui man'na ra n'yohu, ya ra ts'oqui øtra xisu.

Bi xi Oja ra Jesús ngue di japyø basi.

¹³ Bi zixyø basi yø ja'i p'u 'buhra Jesús, i nnepyø ja'i ngue da dospa yø ya yø basi nε da xi Oja ngue di japyø basi. Pe nuya yø xädi ra Jesús bi hejpa yø ja'i bá zi yø basi.

¹⁴ Bi mbøcue 'mø mi nu te øtyø xädi ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Dami hyehm yø basi da thocua dí 'bui. Porque tengutho yø ja'i ya o rá 'yε Oja, xquet'a njarbu ya yø basi ya.

¹⁵ Majuaní dí xi'ahu ngue n'na ra ja'i hinga 'yøde tengutho n'na ra basi ngue ra 'yøde, hinda zä da zo rá 'yε Oja.

¹⁶ I thexyø basi ra Jesús, di japrá 'yε p'u ja yø ya yø basi, i äp'a Oja ngue di japi.

Ra mmεmmeti himbi ne da 'yøt'e te bi xihra Jesús.

¹⁷ Ya ja ngue da ma ra Jesús, pe bá ju ra 'dihí n'na ra n'yohu. Bi ndantyøhmü p'u 'bäi, bi 'yεmbi:

—Ague grá hoga xänbäte, ζte 'bε'a ja ngue ga øt'e n'namhma ngue Oja di 'dacra 'da'yo te para zantho? —bi 'yεmbi.

¹⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—ζUa guí padí te guí mmanya, ngue guí εnguí xanhogä? Porque hønse Oja xanho.

¹⁹ Ua hinguí padí hanja'u yø hya di manda Oja ngue εnā: “Yo grá hyote. 'Yo grá 'yots'om'mäi. 'Yo grá bε. 'Yo to guí sänbä ra fehni. 'Yo grá hyäte. 'Dami su ni papá, dami su ni mamá” —bi 'yεmbi.

²⁰ Mi dahra n'yohu p'uya, bi 'yεnā:

—Ague grá xänbäte, nuya yø hya guí xicya, ya gä xtá øt'e asta gue'mø mará ngüεgui.

²¹ Nuna ra Jesús bi hyetra n'yohu yaui, pe di nequi ngue di madí. Bi 'yεmbuya:

—Di 'bε hman'na ra hya ja ngue guí 'yøt'e. Ni ma ya, dami pä te gä guí pets'i. Dami unna mεnyu yø hyoya. Nu'mø gä 'yøt'e te dí xi'i ya, ya bí ja ni mmeti mahets'i p'uya. Bá ε p'uya, ga mme madague'a da tho'i p'u ja ra pont'i —bi 'yεmbi.

²² Pe mi 'yøhra n'yohu na ra hya bi sifi, mambi dudrá mmäi. Bi matho, porque mará ndømmεmmeti.

Bi manna Jesús ngue Oja, hinte hεmbi.

²³ Bi hyetyø xädi ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Xandøn hεnnitho ha di n'unyø mmεmmeti ngue da zo rá 'yε Oja.

²⁴ Nu'u yø xädi ra Jesús, di 'yøtho hanja ya yø hya bí ma. Pe ra Jesús mahømbi 'yεmbi:

—Ague ts'ant'u'ahu, nuya dí mmangä ngue xanhεnnitho ha di zo rá 'yε Oja, guehya yø ja'i xøgue mahøndra mεnyu ni ma yø mmäi ya.

25 Ya fadi ngue ra cameyo, hinjam'mø da zä da thop'ua ja rá xagu n'na ra 'yofani. Pe man'na xandøn hennitho ngue n'na ra mmemmeti di n'uní da zo rá 'ye Oja.

26 Nuná ra hya bi manna Jesús, mi 'yøhyø xädi, man'natho bi nsu yø n'yomfēni p'uya. Di n'yēmbi:

—Rá nze gui ya hinjonni ja'i da zä di nyanná te ya'mø —di n'yēmbi.

27 Bi hyetyø xädi rá Jesús, bi 'yēmbi: —Nu'a ngue yø ja'itho, hinda zä da zänse ha di nyanyø te. Pe Oja hinte hēmbi, nu te nne da 'yøt'e, da zä ha di japi.

Bi manna Jesús ngue di tocabi ra n'ho'ua yø ja'i n'youi p'ua ni ma.

28 Nuná ra Bedu bi 'yēmbra Jesús: —Nugähe, ya xtá sohme p'ua te gä di peshe ngue dí ten'nahe.

29 Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi: —Majuani dí xi'ahua, ngue nu to gä xpá nzohyø ngu, xpá nzohyø cu, xpá nzohyø papá, xpá nzohyø basi, xpá nzohyø häi ngue tenngui ngue mmanna hoga 'da'yo hya,

30 pe mente 'bucua ja ra ximhäi ra ja'i, yø ciento nniditho gangu'a te gä da dini ngue'a te gä xpá nzogui. Madague'a da ts'ui, pe ra pa di 'yēp'ua, di t'unna te para zantho.

31 Xangu yø ja'i hnu mansu ua, pe nu'a ra pa'a, ja ts'utho dani hnu mansu p'ua. Xangu yø ja'i hingui hnu mansu ua, pe nu'a ra pa'a, ja dani hnu mansu p'ua.

Ma'hombi manna Jesús ngue da tho, pe bi ma ngue di bennate.

32 Ya ni hya ra 'yu ngue ni ma Jerusalén, ni 'bet'otho p'ua ni ma yø xädi rá Jesús. Nu'ua yø xädi ya i su, di 'yøtho hanja'a te øtra Jesús ngue ni ma Jerusalén. Pe ra Jesús bi zica n'nanni'ua 'de'ma yoho yø xädi, bi xifi xanho hanja'a te da thogui. Bi 'yēmbi:

33 —A nuyá, ya nná mähä Jerusalén. Nuná ra hnini na, nu ra N'yohua bí 'yē mahets'i di ndäpyø hmu yø mmäcja conyø xännbate ngue ra ley. Nuya p'uya, guehya da zännbi ngue da du.

Di däpyø ja'i hingyø judío ngue da hyo.

34 Nuya yø ja'i di ndäpi, da n'yemmahya, da zots'i, da mei. M'mefa p'uya, da hyo. Pe rá hyu pa di bennate.

Ra Jacobo conna Xuua bi 'yäpra Jesús ngue di nja yø cargo xtá nhets'i.

35 Ra Jacobo conna Xuua, guehya yø ts'unt'ua ra Zebedeo ya, bi guarba 'bähra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grá xännbate, dí nne ga ä'a'be n'na ra mate ya.

36 Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Tema mate gui nne ga øt'auí? —bi 'yēmbi.

37 Bi 'yēn'ua ähra mate p'uya:

—Dí nnegä'be ngue nu'ua ha gui mmi ngue gui ndast'abi, n'na dí mihni n'yei, n'na dí mihni gaha.

38 Pe mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague n'yø'auí, hingui padí te rá nsäui na ra hya gui ähmi. ¿Ua da zä gui thohmi'a ra n'ua i ja ngue ga thocä? Porque nugä mathoguitho ja ngue di angä yø ja'i —bi 'yēmbi.

39 Bi 'yēmbuya:

—Ahá, da zä ga sägä'be ra n'ua.

Mi dahra Jesús, mahombi 'yēmbi:

—Majuani ngue ngu'a, xandøngu ra n'ua ja ngue gui säui, tengutho ra n'ua ja ngue ga thocä. Mathoguitho di un'auí yø ja'i tengutho ja ngue dí angä yø ja'i.

40 Pe nuná ra hya gui mmammi, hinda tocagui ngue go ga sänni to di mip'ua ja ma n'yei, oque to di mip'ua ja ma gaha. Nuná Oja, ya xa zänni to dí mi n'na ngu n'na ma hyo.

41 Nuná ra hya ähya yo nc'ei mi yauí ra Jesús, bi mbøcue 'mø mi bahya mi 'det'a yø xädi, i sähra Jacobo 'nehra Xuua.

42 Pe ra Jesús bi peti gätho yø xädi, bi 'yēmbi:

—Ya gui pahma ngue yø dast'abi xa t'ets'i, co gätho mi'da yø ts'ut'abi 'bup'ua ja yø hnini, gä di manda yø ja'i. Nu te di manda ngue da 'yøtyø ja'i, gue'a øt'a.

43 Pe nu'ahua, 'yo gui nne ngue gui mandathohua yø ja'i. Nu ra ja'i nne

ngue xta nheṭs'i rá cargo da mēfi, guehna ra ja'i jatho ngue di mpefi da máxyø mmic'eiui na.

⁴⁴ A nu'ahya ya, nu'a da ne di m'met'o ngue gátho yø amigo ya, guehna jatho da gohi ngue ni mēfihya na.

⁴⁵ Conque ra N'yohya bí 'yε mahēts'i, himbi 'yεhε ngue n'narbya da mi di mandatho. Sinoque bí 'yεhε ngue di mpefi da máxyø ja'i. 'Nε hinga hōndra 'báxte da 'yøt'e, asta da du ngue da yanī xandøngu yø ja'i.

Ra Jesús bi 'yøthe ra Bartimeo mi xädä.

⁴⁶ Mi zømp'ya ja ra hnini Jericó ra Jesús, bi thogui ni n'youi yø xädi. Pε xandøngu yø ja'i bi ntet'i. Nup'ya nenihni p'uya, mi hup'ya na ra Bartimeo mi xädä, rá ts'unt'ya ra Timeo. Mi hup'ya ja ra nen'yu ngue äpra mēnyu yø ja'i thop'ya.

⁴⁷ Mi bahra xädä ngue nuna ja ngue da thop'ya hudi, guehna ra Jesús ra mmøngu Nazaret. Bi mahra hmafi p'uya, bi 'yεmbi:

—Damī huεgagui ague Jesús rá mbom'meto'i ra David —bi 'yεmbi.

⁴⁸ Nu'ya yø ja'i 'bap'ya mi huhra xädä, di hejpi ngue hīndi mmafi. Pε ra xädä p'uya, εna man'na ma'bepi ngue nts'edi ga mafi, bi 'yεmbi:

—Damī huεgagui ague rá mbom'meto'i ra David —bi 'yεmbi.

⁴⁹ Bi m'mahra Jesús ngue øde hmat'i. Bi 'yεmbyø ja'i p'uya:

—Damī xihmi ngue da εcua.

Bi ma bá ts'ohra xädä p'uya, bi t'εmbi:

—Da hyu ni mmui ya, ga 'yo, bi ts'o'i'na.

⁵⁰ Ra xädä p'uya, bi 'yεmp'ya rá tuhu, bi nangui, asta ra n'nats'i ngue di johya. Bi map'ya bi 'bahra Jesús.

⁵¹ Ra Jesús bi 'yεmbi:

—¿Te guí nne di nja'i?

Ra xädä p'uya, bi 'yεna:

—Ague grá xännbate, dí nne ngue di nzø ma dä.

⁵² Ra Jesús bi 'yεmbrä xädä:

—Ya da zä gui mma ya, bi zä ni dä ngue guí εc'εigui ngue jagä ra ts'edi ga øthe'i.

'Bexpi nzø yø dä ra xädä p'uya. Bi zä bi n'yo ngue bi mep'ya ni ma ra Jesús.

11

Ra Jesús bi yarb'ya ja ra hnini Jerusalén, pε εspabi yø ja'i, xifi ngue yø dast'abi.

¹ Nu'mø ya ni ma da zømp'ya ja ra hnini Jerusalén, ya 'yop'ya ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos. Ja jarbatho ra hnini Betfagé 'nεhra hnini Betania. Nuna ra Jesús bi 'yet'i yoho yø xädi.

² Bi 'yεmbi:

—Ni mε nyu ja ra hnini bí ja nyu. Nu'mø gá cāt'ui ra hnini, gui timmi p'ya da nthat'i n'na ra burru ngue ma'da'yotho, hīnjongui sä. Bá xoqui ngue guá siui ua.

³ Nu'mø to da 'yεn'au, hanja ngue guí xocui ra burru, gui xihmi p'uya ngue honna Hmu. Pε dami xihmi ngue hīnda ya'atho di ndäpi.

⁴ Bi ma'ya yoho yø xädi bi 'yet'i. Bi dimp'ya manthat'i ra burru jonna goxthi ja ra nen'yu. Bi xojp'ya.

⁵ Nu'ya yø ja'i mi 'bäp'ya p'uya, bi 'yεn'a n'na nc'ei:

—¿Te 'be'a guí øt'ui? ¿Hanja ngue guí xocui ra burru?

⁶ Nu'ya xocra burru p'uya, bi ma tengutho xi manna Jesús. Nu'ya yø n'yohya p'uya, bi unna nt'edi bi zixra burru.

⁷ Mi zøp'ya 'bahra Jesús, bi gaspa ra burru yø tuhu ngue bi nøpa nts'at'i. Bi huuxra burru ra Jesús, bi ma.

⁸ Nup'ya ja ra 'yu ja ngue da thohra Jesús, xangu yø ja'i ni 'bet'o ngue di tans'yø tuhu pøp'ya ja ra 'yu. Mi'da yø ja'i p'uya, bi sajpa yø xi yø palma ngue pøp'ya ja ra 'yu.

⁹ O made p'ya ni ma yø ja'i ra Jesús. I 'bet'o 'da, bá 'be'a 'da. Pε yø ja'i 'da ga matho ngue di johya, i εna:

—Nuna Oja, di japhna rá m'menhni 'bucua, guehna tate naya.

¹⁰ Oja di japhna ra dast'abi bá 'benhni ngue di thocra 'befi mi pehra

dašt'abi David. Maguesε nā Ojā bí 'bū mahεts'i.

11 Nūnā rā Jesús mī yarbū ja rā hnīnī Jerusalén, bi zōmp'ū ja rā nījā. Bī nū te øtyø ja'i 'būp'ū. Mī dāhṛā nde, bī mengui, i ma Betania. Bī mε'ū 'dε'mā yoho yø xādi.

Rā Jesús bi otrā za ngue rā igo.

12 Mī hyaxpūya, nūnā rā Jesús bá εp'ū Betania bá n'oxi, i ma Jerusalén. Nūp'ū ja rā 'yū p'ūya, bi zā ngue tū manthūhū rā Jesús.

13 Bi hyandā n'na nza rā igo ngue ya xi 'dogui xanho. Bī ma bá nū ngue'mø di zūdi. Pε hīngui zūdi, porque hīngṛā pa p'ū ngue di nzūdi.

14 Bi 'yø'ū yø xādi te bi xihṛā za, ngue bi 'yεmbī:

—Ya hīnnī mantho di nzūhni ndāt'ä ya grā za —bi 'yεmbī.

Rā Jesús bi 'yetyø ja'i mī mpāp'ū ja rā nījā.

15 Nūnā rā Jesús, nū'mø mī zōmp'ū ja rā hnīnī Jerusalén, bī map'ū ja rā nījā. Nū'ū yø ja'i mī mpāp'ū thīnnījā, dā gue'ū mādi ntāi, gā bi 'yεt'i. Nūya yø ja'i di pøspa yø mēnyū yø ja'i yap'ū nī 'yεhε, bi 'yennbā yø mεxa. 'Nε bi 'yennbā yø nthūts'i'ū pā yø paloma.

16 Nū'ū yø ja'i ja te hā, ya hīndī japi dā thop'ū ja rā thīnnījā.

17 Bi 'yεmbyø ja'i p'ūya:

—Nūp'ū ja rā Macā Libro, nt'ot'i p'ū rā hyā ngue Ojā i εnā: “Nūnā ma ngūngā, nī hū ngue rā ngūngā mhmat'Ojā nā, 'nε ja ndanne ua gātho yø ja'i 'bū'a nxīmhäi”. Pε nū'āhū, guí øthū ngue ja di mpeṫi ua yø bε.

18 Pε nū'ū yø hū yø mmācja 'nεhyø xānbāte ngue rā ley mī badi te bi 'yøtrā Jesús, hīngui nū manho. Bi hyonī ha di japi ngue dā hyo rā Jesús. Pε hīngā 'bexpi zā ha di japi, porque supī di mbøcūε yø ja'i. Porque nū'ū yø hyā xānbāte rā Jesús, gā di 'yødyø ja'i.

19 Mī dāhṛā nde p'ūya, bi bōmp'ū ja rā hnīnī rā Jesús, bī mε yø xādi.

Jatho dā 'yεc'ei yø ja'i ngue Ojā di unni te dā 'yāpi.

20 Mī hyaxpūya, bi thop'ū 'bāhṛā za ngue rā igo. Bī nū rā za p'ūya ngue xi 'yot'i asta yø 'yū.

21 Rā Bēdu p'ūya bi zo rā mmūi'a te rā hyā xi mānna Jesús. Bi 'yεmbūya:

—Ague grā xānbāte, nūnā rā za gā sū hmande, gue xā 'yot'i —bi 'yεmbī.

22 Mī dāhṛā Jesús, bi 'yεnā:

—Dāmī 'yεc'ei ngue nū'mø guí mmat'Ojāhū, dā māxāhū Ojā.

23 Nū'mø guí εc'εihū xanho ngue gue'a nū manho Ojā ngue di nja'a te guí xihmū, 'nε hīngui yobēnī nī mmūihū, dā zā guí 'yεmphū rā nyūnī ja nū: “Dāmī 'uegue grā nyūnī, i map'ū ja rā jathe”, guí 'yεmphū. Rā nyūnī p'ūya, dā 'uegue, di map'ū guí xihmū ngue di ma.

24 Janāgue dí xi'āhū, nū'mø te guí āphū Ojā, dāmī 'yεc'εihū ngue di 'dā'āhū Ojā te guí āphū. Ojā p'ūya, dā 'yøt'e ngue di nja'a te guí 'yāphū.

25 Nū'mø guí mmat'Ojāhū, 'nε bi zo nī mmūi ngue hīngui nū manho te øt'a nī mmīc'εiui, dāmī pūnnbī, n'namhū ngue xquet'a di pūn'nā nī Papāhū bí 'bū mahεts'i.

26 Pε nū'mø ngue hīn gadi pūnnbabi nī mmīc'εiui, xquet'a hīndī pūn'nā nī Papāhū bí 'bū mahεts'i 'mø.

Rā Jesús bi t'änni to bi unna nt'ēdi te øt'e.

27 Rā Jesús, mī zōmp'ū ja rā hnīnī Jerusalén, i 'yop'ū ja rā nījā. Bi guatyø hū yø mmācja p'ūya, 'nεhyø xānbāte ngue rā ley, 'nεhyā yø n'yohū 'bet'o p'ū ja rā nījā.

28 Bi 'yεmbrā Jesús:

—Ague n'yø, ¿hanja te guí øt'e? ¿To bi 'dā'i rā nt'ēdi'a te guí øt'e?

29 Mī dāhṛā Jesús, bi 'yεmbī:

—Nūgā xquet'a gā øt'āhū n'na rā nt'änni ya. Pε gue guí xicjū hanja'a rā hyā gā ān'nāhū, n'namhū ngue xquet'a gā xi'āhū to bi 'dacā rā nt'ēdi'a te dí øt'ä ua.

30 Xiya, ¿te'o bi unna nt'ēdi rā Xuua ngue bi xixyabi yø ja'i? ¿Ua Ojā bi unna nt'ēdi, uague yø ja'itho rá nt'ēdi'a te bi 'yøt'e?

³¹ Yø ja'i p'uya, di n'yänni te di dadi. Di n'yembí:

—¿Teni 'be'a ga xihm̄ ya'mø? Nu'mø ga xihm̄ ngue Oja bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, da 'yenj̄ p'uya: “Xina ra hya bi manna Xuua conná ngueque, ¿hanja ngue hingá 'yεc'ei hu 'mø?” da 'yenj̄ p'uya.

³² A nu'mø ga xihm̄ ngue yø ja'itho bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, ya nts'udyø ja'i —di n'yembí.

Rá nzequi p'uya, bi zányø ja'i ngue ya hinte da xifi te'o bi unna nt'edi'a te bi 'yøtra Xuua, i supí di mbøcue yø ja'i. Porque gátho yø ja'i εc'ei ngue rá pøngahya Oja na ra Xuua.

³³ Janangue bi 'yembaya:

—Hindí pacáhe to bi unna nt'edi'a te bi 'yøtra Xuua.

Mi dahra Jesús, bi 'yembí:

—Ya hingá xicj̄ na ra hya dí än'nah̄, ni xinga guécã ga xi'ah̄ to di 'dacrã nt'edi na te dí øt'e.

12

Ra Jesús i hyeipa ra hya n'na ra huahí ngue ra jomhi.

¹ Nuna ra Jesús, bi hyoni te gui hyeipa yø hya bi xihyø ja'i. Bi 'yembí:

—Mi 'be'a n'na ra n'yoh̄ ngue bi 'yøt'a n'na rá nua'uva. Bi føt'e gã rá häi. Bi hoqui hap̄ da de'myø uva 'mø bi nja. 'Nε bi hocra n'nøque hap̄ da mihrã máhui. Bi hyoni to da gonhui rá huahí, n'namhma ngue nu'mø bi nja yø uva, di t'unna mmehui'a te di tocabi. Bi ma yap'atho ra mmehui p'uya.

² Mi zønna pa da thacyø uva p'uya, nuna ra mmehui bi menhna n'na rá hmiq̄i ngue da t̄y yø uva di tocabi.

³ Pε nu'ya yø mēfi mambi 'bap'ya bí ja ra huahí, bi bentra hmiq̄i 'mø mi zømp'ya 'bui. Bi ani, bá erbaya. Pε hinte bi unni.

⁴ Ra mmehui p'uya, mahombi menhman'na rá hmiq̄i p'ya bí ja ra huahí. Nu'ya yø mēfi ya mambi 'bap'ya, hōmbá mbøcue. Bá pandothobi rá hmiq̄i ra mmehui. Bá serpa rá ya.

⁵ Ra mmehui p'uya, mahombi menhman'na rá hmiq̄i. Pε ya bá

tho'a bi mennbaya. Bi sigue bi mennbabi mi'da p'uya. Ngut'atho bi ørpe, 'be'i'da bi pat'i, 'be'i'da bi ho.

⁶ Nuna ra mmehui p'uya, mi si n'na rá ts'ant'ya ngue εmmēi di madí. Ya emp'uya: “Ma ga penhnã na ma ts'ant'ya ya. Nu'mø bi nu yø mēfi na, da nu mansu, porque ma ts'ant'ya na”, i εna.

⁷ Pε nu'mø mi zømp'ya 'bēhyø mēfi na rá ts'ant'ya ra mmehui, di n'yembyø mēfi: “Nuna ya, guehna ra ts'ant'ya ja ngue da gohmi ra huahí naya. Ma ga hoh̄ ya, n'namhma ngue ya ma mmetih̄ ra huahí”, di n'yembí.

⁸ Bi bennbaya ngue bi hyo. Bi ma bá εmma xøts'e ra huahí p'uya.

⁹ Nuna ra Jesús, bi 'yányø ja'i, bi 'yembí:

—Xi'mø ya bi nja ya yø hya dí xi'ah̄ ya, ¿teni 'be'a da 'yøtra mmehui? Siempre da ma ra mmehui p'uya, da ho yø mēfi conhui rá huahí. N'nan'yo mi'da yø ja'i di fãtra huahí p'uya.

¹⁰ Guí pahm̄ xanho ra hya mmamp'ya ja ra Maça Libro ngue εna: “Nuna ra do himbi nu manho yø hyønnigu, guehna ra do brã 'bebo p'ya brã f̄a ra jado naya.

¹¹ Nguna ra hya xa nzän'Oja ngue di nja. A nuj̄ p'uya, dí εmh̄m̄ ngue mazihotho te øt'Oja”, εnna hya.

¹² Ra Jesús hontho bi xihyø ja'i ya yø hya ya, bi ne yø ja'i xti bentra Jesús ngue xta ngot'i. Porque pahyø ja'i ngue go xihya yø hya bi hycra Jesús. Pε himbi zã xti bent'i, porque supí di mbøcue mi'da yø ja'i. Janangue hinte bi japi.

I nnepyø nsaiui ra Jesús ngue da 'yembí hingui ja ts'edi di njutra menyū njai.

¹³ Nuya 'da yø fariseo, da gue'da yø ja'i ra Herodes, bi 'benhni ngue da juppatho häi te ga ya ra Jesús, para ngue da zãp'ya di yapa m'mefa.

¹⁴ Bi 'yembí:

—Ague grã xännbate, dí pacáhe ngue grã hoga n'yoh̄, porque gã pømmanho ra hya guí mma. 'Nε hingui su'a te mbēn'na'i yø ja'i.

Madague'a ja yø cargo 'da yø n'yohu gui yaui, pe hinguí su gui xifi ndana ra hya majuaní. Sinoque majuaní ngue guí xännbate'a ra hya nne Oja ngue gdá n'yohu. Damí xicje ya, ¿ua xanho ngue di njutra mēnyu ähra dast'abi, uague hin'na? —bi 'yēmbi.

¹⁵ Pe ra Jesús ya padí te mbēnnabí yø ja'i ngue'a ra nt'änni ørpe, bi 'yēmbaya:

—¿Hanja ngue guí sāmhyagahu? Damí 'yurcahu ra mēnyu —bi 'yēmbi.

¹⁶ Bi unna mēnyu p'uya ngue da nu. Mí nu ra mēnyu ra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿To rá hmi na n'youi ra mēnyu ja ua? ¿To rá thuhú na ra thuhú n'youi ra mēnyu?

Mí dahyø ja'i yaui ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Guehna ra dast'abi naya —bi 'yēmbi.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yēmbiyø ja'i yaui:

—Nu'a ja ngue gui 'yøthu ya, damí unhná ra mēnyu di tocabi ra dast'abi. Da gue Oja p'uya, damí unhná'a te di tocabi.

Nuna ra hya i dahra Jesús, di 'yødya yø ja'i yaui.

Bi manna Jesús ngue di bēnnate yø ánima.

¹⁸ M'mefa p'uya, bi ma 'da yø sa-duceo, nuya ēmbi ngue hīndi bēnnate yø ánima. Bi 'yēmbra Jesús:

¹⁹ —Ague grá xännbate, nup'u ja ra ley bi 'yotra Moisés, nt'ot'i p'u ra hya ngue ena: nu'mø bi du n'na ra n'yohu, 'nē hīndi m'mahyø basí, nu rá xisu ra ánima da zogui, nu'a rá n'yohu ra ánima, gue'a di nthatui ra 'danxu'a, n'namhma ngue di m'mahyø basí tengutho 'mø xtí m'mahyø basí ra ánima.

²⁰ A nuyá, xi'mø di 'bu'i yoto ma'yohu ngue edadi ncu ya. Nu'a ra n'yohu ma da, di nthatí. Pe da 'yēhra pa da du, 'nē hīndi m'mahyø basí.

²¹ Janangue nu'a rá n'yohu ra ánima m'mefa bi m'mai, go di nthatui ra 'danxu'a. Pe xquet'a da du ra n'yohu 'nē hīndi m'mahyø basí. Nu'a rá hyu rá n'yohu p'uya, hōndi nthatui ra 'danxu 'mø bi du rá n'yohu.

²² Di siguetho di nthatra xisu 'mø bi du rá ndø, asta gue'mø bi du gá yoto ma'yohu. Gä di nthatui ra xisu, 'nē gá bi du yø n'yohu. Pe hīmbi m'mahyø basí. Rá nzequi p'uya, da du ra xisu.

²³ A nuyá, xi'mø ra pa daní bēnnate yø ánima ya, ¿ndana gue'a ya yoto ma'yohu rá mmeti ra xisu? Porque gá bi m'mahmi.

²⁴ Mí dahra Jesús, bi 'yēmbiyø ja'i yaui:

—Hinguí padí ha rá nja ra hya guí mmamhma. Porque hinga guerp'u gá ndīnni mmaih'a te ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro. 'Nē hinguí pahma hangú rá ts'edi Oja i ja.

²⁵ A nu'mø bi bēnnate yø ánima, da gohi tengutho yø anxē Oja, ya hīndi nthatyø ja'i.

²⁶ Nup'u ja ra hya bi 'yotra Moisés, ja di nēqui p'u ngue di bēnnate yø ánima. Porque nt'ot'i p'u ra hya bi man'Oja 'mø mí nyap'u bi nzø ra ndat'o, ngue bi 'yēna: “Guecá drá Ojagá ngue ra Abraham. Drá Ojagá ngue ra Isaac. Drá Ojagá ngue ra Jacob”, bi 'yēn'Oja.

²⁷ Ja di nēqui p'uya, ngue nup'u 'bu Oja, hinguí tu yø te yø ánima. Janangue hinguí padí ha rá nja'a ra hya guí mmamhma.

Nuya yø hya di manda Oja, bi manna Jesús ndana ra hya ma datho ja ts'edi da 'yøtyø ja'i.

²⁸ Nu'a n'na ra xännbate ngue ra ley, bi 'yøde ha i dapra hya yø ja'i mí yaui ra Jesús. I nnu ngue bi dadí xanho. Bi 'yēmbaya:

—Xiya yø hya di manda Oja p'u ja rá ley, ¿ndana ra hya exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i?

²⁹ Mí dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuya yø hya di manda Oja, nuna exa ma datho di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna ra hya ngue ena: “Ague gyø judío, damí 'yøhma na ra hya ja ua. Nuna ra Hmu ma Ojah, 'dase na.

³⁰ Damí ja ndummai ngue mathoguitho guí mahma Oja co gátho ní mmaih. Hønt'a guí mbēmhma'a”.

31 Nunā rá yoho rá hya di manda Oja, 'nɛ di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i, guehna rá hya ngue ɛna: "Damí mahni mmic'ɛjui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i", ɛna hya. Guehya yoho yø hya di manda Oja ya, 'nɛ tate di ja ts'edi Oja ngue da 'yøtyø ja'i. Guehya yø hya 'bet'o ya ngue gátho mi'da yø hya di manda Oja.

32 Mi dahra xännbate ngue rá ley p'uya, bi 'yɛmbi:

—Xanho te guí mma grá xännbate. Majuani te guí mma ngue nunā Oja ma Hmuha 'dase na.

33 Guehya yø hya ma datho ja ngue da 'yøtra ja'i ya, da hyahra mmái rá ja'i ngue di ma Oja, 'nɛ di mahra mmic'ɛjui. Nu'mø ngue ngu'a dí øthø p'uya, ya man'natho nnu manho Oja te dí øthø p'uya, ngue'u yø 'bøt'e ørpa yø ja'i p'ja rá nija, da gue'u mi'da yø cosa ma t'unni Oja.

34 Bi nu rá Jesús ngue padi te mman'a rá n'yohu yaui, bi 'yɛmbaya:

—Ya mi zits'utho gadi 'bedi ngue guí so rá 'yɛ Oja —bi 'yɛmbi.

Mi xifi tengu na rá hya na p'uya, ya hinnj mantho tema hya hønxta 'yányø ja'i rá Jesús.

Ra Jesús bi xihyø ja'i ngue rá Cristo hingra ja'itho.

35 Nunā rá Jesús bi xännba rá hya yø ja'i p'ja rá nija. Bi 'yɛmbi:

—Nunā rá Cristo bá ɛx Oja ngue di ndast'abi, yø xännbate ngue rá ley p'uya, i mman'u ngue dague'a n'na'u yø mbom'meto rá David. Pɛ nugä ga xi'ahu hanja ya, madague'a ngue rá mbom'meto rá David, pɛ nunā i hma, hingra ja'itho na.

36 Porque rá David, gue'a rá Espiritu Santo bi bennbabi rá hya bi 'yot'i, ngue bi 'yɛna: "Nunā Oja, nu'mø mi zojbagui ma Hmu, nguna rá hya bi xifi, bi 'yɛmbi: Damí micua ja ma n'yɛigä ya, asta gue'mø ga øt'e ngue guí manda gátho'u ni nsaiui", bi 'yɛmbi.

37 Ja di nɛqui p'uya ngue rá David, nu'mø nnønna Cristo, ni hutj ngue rá Hmu. Janangue rá Cristo di nɛqui

ngue hingra ja'itho, madague'a ngue rá mbom'meto rá David.

Bi xihyø ja'i rá Jesús ngue di mfädi xanho, hinda hyätyø xännbate ngue rá ley.

Xandøngu yø ja'i 'bap'u ja rá nija. Nunā rá hya xännbate rá Jesús, janjuani ngue yø mmái ga 'yøxyø ja'i.

38 Bi sigue bi xännbabi rá hya yø ja'i rá Jesús. Bi 'yɛmbi:

—Damí mfähmu xanho ya, 'yo di hä'ahu yø xännbate ngue rá ley. 'Yo guí øthø tengutho ga 'yo'u. Porque di ho ngue søt'a häi yø he. 'Nɛ di ho ngue di respeta yø ja'i ha gui zɛngua p'ja rá tai.

39 Nup'u ja yø nija p'uya, i huantho yø nthuts'i tate xanho ngue ja hup'u. Nup'u øt'a ngo yø ja'i p'uya, xquet'a nne ngue tate xtanho ha da mi.

40 I tunnba yø ngu yø 'danxu, i häti ngue ɛmbi di xännbi te pets'i. Nunā rá hya ga ngorpa yø dä yø ja'i p'uya, nu'mø mmat'Oja, ndø ya'atho mmat'Oja. I nne da 'yɛmbyø ja'i ngue yø ndøhoga n'yohu. Pɛ nuyá, guehya mathoguitho rá castigo da thøhya ngue gátho mi'da yø ja'i.

N'na rá 'danxu bi unna mɛnyu Oja.

41 Nunā rá Jesús, mi hup'u ja rá nija ha ja rá huada ɛtyø mɛnyu yø ja'i. Hɛti ha ga yøtyø mɛnyu yø ja'i p'ja rá huada. Bi nu xangu yø ja'i ngue yø mmɛmmɛti xandøngu rá mɛnyu di uni.

42 Bi nu n'na rá 'danxu ngue rá zibøhyoya, xquet'a bi gät'i yoho yø zi xani p'ja rá njumɛnyu.

43 Bi zonhyø xädi rá Jesús, bi 'yɛmbaya:

—Majuani dí xi'ahu ngue rá zibøhyoya na rá 'danxu bi unna mɛnyu ya, pɛ man'natho nnu manho Oja rá mɛnyu bi unna, hinda gue'u yø mɛnyu mi'da yø ja'i di uni.

44 Porque nuyá mi'da yø ja'i, yø mmɛmmɛti ya, pɛ gue'a rá mɛnyu xa pongui di uni. A nunā rá 'danxu, zits'u drá mɛnyu mi ha. Mi ja ngue xtä nzi rá mɛnyu bi uni.

13

Bi manna Jesús ngue bá ep'u ra pa da xotra nija.

¹ Mí bõmp'u ja ra nija ra Jesús, nuna n'na rá xädi bi 'yëmbi:

—Ague grá xännbate, nu ra nija, gue xandõnoho yø do n'youi. 'Në mazihotho yø hmi yø do.

² Mí dahra Jesús, bi 'yëmbi:

—Ahá, mazihotho gui nëqui ra nija. Pë nuna ra nija naya, bá ep'u ra pa da xotyø ja'i na. Xøgue di nxädi, hin haru nmi nëqui ra nija.

Bi manna Jesús te ja ngue di nja hante rá nzequi yø pa.

³ Nup'u ni hyandra nija, ja ni gop'u ra nyuni bí ja ra mbonza ja yø olivos. Ja i mep'u yø xädi ra Jesús. Nup'u bi zõni, bi mi. Bi guatra Bedu p'uya, conna Jacobo, ra Xuua, ra Andre. Bi nyaseui ra Jesús, bi 'yëmbi:

⁴ —Dí nne gui xicje njam'mø di nja ya yø hya gui mmanya, ngue da xotra nija yø ja'i. ¿Tema hmeya di nja'mø ya ni ma da zõnna pa di nja na te gui mmanya?

⁵ Mí dahra Jesús, bi 'yëmbi yø xädi:

—Damí mfähm xandõnoho, 'yo gui nne to da hyä'ah.

⁶ Porque xangu yø ja'i di n'yo ngue da 'yëmbi yø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, da 'yëmbi. Gue'a di hyät'i xangu yø ja'i'a p'uya.

⁷ Nu'mø gá 'yøhm ngue ya ja yø datunhni, oque gui 'yøhm ngue ya ja ngue di nja yø tunhni, 'yo sä gui suhu. Porque jatho ngue ya ngu'a ja ngue di nja. Pë hinga gue'u yø hmeya'u ngue rá nzequi.

⁸ Da nangyø nación ngue da 'yørpa ra tunhni mi'da yø nación. Da nangyø dast'abi ngue da 'yørpa ra tunhni mi'da yø dast'abi. Di 'yan'ahäi ndap'u bi zä. Di nja yø thuhu. Ja da fup'u ra n'u ja ngue da tho'a m'mefa yø ja'i p'uya.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue da zä ra n'u, da ts'ui.

⁹ Damí mfähm. Porque da 'yëhra pa ngue da ts'ixah fädi. Da mep'ah

yø ja'i p'u ja yø nija. Da ma ma dä'ah p'u 'buhyø dast'abi. Di ndä'ah p'u 'buhyø gobierno. Nguna da ja'ah yø ja'i ngue gui ëc'ëigah. Ngue nguna di nja'ah, nu'mø ya gdi yah yø ts'ut'abi, ja gui xihm p'u ra hoga 'da'yo hya p'uya.

¹⁰ Hante ngue da zë'a te ja ngue di nja, nuna ra hoga 'da'yo hya jatho ngue da ma ma'yoni gä rá ngani nximhäi.

¹¹ Nu'mø bi ma ma bent'i'ah, 'yo sä di tu ni mmah'a ra hya ja ngue gui xihm ra ts'ut'abi. Porque nu'a ra ora gui dä ni hyah p'u ja ra ts'ut'abi, gue'a ra Espiritu Santo di ben'na ra hya gui xihm ra ts'ut'abi. Ya hingni n'yomfënië gui jəcju ra hya gui mmamhm.

¹² A nu yø n'yoh ëc'ëigui, di däsë'u yø n'yoh hingui ëc'ëigui ngue da tho. Yø papá p'uya, nu'mø bi 'yëc'ëigui yø basi, di däsë yø basi ngue da tho. Yø basi p'uya, nu'mø bi 'yëc'ëigui yø papá, di däsë yø papá ngue da tho.

¹³ Ndap'u bi zä da zä'ah yø ja'i ngue gui ëc'ëigah. Pë nu ra ja'i hindä hyëgagui, xindä hangu ra n'u da thogui, gä da zeti, guehna ra ja'i di nyannä te na.

¹⁴ Xquet'a gui nuh ngue di nja ya yø hya bi manna pøngahya Daniel, ngue nup'u ja ra xequi hin'yu ra nt'ëdi di m'mahyø ja'i, ja da 'yørba ra nts'oni yø ja'i. (A nuyá, nu ra ja'i di xädi, di n'yo rá mmäi 'mø bi nu ngue di nja ya yø hya ja ua.) Nu'mø gá nuh ngue ya bi nja'a p'uya, nu yø ja'i di 'bap'u ja ra häi Judea, da 'dagui, di map'u ja yø xanthø.

¹⁵ Nu ra ja'i di tømha xøts'e rá ngu, 'yo di ënä ngue di ma mbo rá ngu ngue te da hä, sinoque da 'dagui.

¹⁶ Nu ra ja'i di 'yo ra 'bëfi, hindä ma rá ngu ngue da ca rá tuhü, sinoque da 'dagui n'nahmantho.

¹⁷ Pë huëcate yø xisu di hadyø basi'a ra pa'a, oque di sadyø basi.

¹⁸ Damí 'yäph Oja ngue nuya yø hya ya, hindä gue'mø ra pa ngue xta nse di nja.

19 Porque xandøn'utho te dā tho-hyø ja'i nā rā pa nā. Nu te di nja, hīnjām'mø xā nnu yø ja'i ngue xā njap'ua astā gue'mø mambá fū'a nximhāi. 'Nε ya hīnni mantho dā hnu ngue mahøndi njap'ua.

20 Nunā Ojā, ya xā nzänni ngue hīngā ya'atho yø pa di nja nā rā ndate nā. A nu'mø ngue ya'atho di nja, ya hīnjondā bongui. Pε dā 'yøt'e ngue dā thocho, porque Ojā di mahya yø ja'i ya xā huanhni.

Rā Jesús bi mā ngue di n'yo xangu yø ja'i dā ne ngue dā hyätya yø ja'i ya εC'εi.

21 Nu'ua yø pa'ua, 'yo sä guí εC'εihua ya yø ja'i dā 'yεn'ahua: “Nuua, ja bí 'bucua rā Cristo”, ogue dā 'yεn'ahua: “Nī nguehna ja bí 'buhna”, dā 'yεn'ahua.

22 Porque xangu yø ndøbethani di n'yo ngue dā 'yεmbyø ja'i: “Go guecā drá Cristogā ya”, ogue dā 'yεmbi: “Go guecā rá pøngahyagā Ojā ya”, dā 'yεnā. 'Nε dā zā dā 'yøtyø milagro. Nuya yø milagro dā 'yøt'e, guehya dā ne ngue di hyätyø ja'i nuya yø thanhni Ojā ya.

23 Mami n'unī dā thā'ahua. Janāngue dādi 'bet'o'ahua ya yø hyā ja ngue di nja m'mεfa.

Bi manna Jesús ngue mahønda εcua ja rā ximhāi.

24 Nu'mø bi tho'ua yø ndate di nja, di m'mεxui rā hyadi 'nehra zana.

25 Dā tāhyø sø bí ja mahεts'i. Nu te gā bí ja maya, gā di pädi ha thogui.

26 Dā thandra N'yohua di 'yε mahεts'i ngue dā n'youi rā gui. Dā hnu ngue maguesε, porque mathoguitho ja rá ts'edi.

27 Nu'ua yø anxε dā n'youi, dā menhni gā rá ngani nximhāi, ngue di perpabi yø ja'i nuya xā huanhni.

Bi nhyεpabi rā hyā n'na nza rā igo.

28 Dami pahma nā rā hyā gā hycā ya, ngue gdā hycpabi rā hyā n'na nza rā igo. Nu'mø ya bi c'amyø 'yεza ngue bi 'dogui, guí pahma p'uya ngue ya ni ma di pat'i xanho häi.

29 Nguna rā hyā ja ngue di nja ya. Nu'mø gā nuhna ngue bi nja ya yø hyā

dí xi'ahua ya, dami pahma ngue ya xma nguerpätho gā ma εhε.

30 Nuya yø hmεya dí xi'ahua ya, dami pahma ngue guehya di nja ya, hante ngue dā du yø ja'i 'bahyø pa ja p'uya.

31 Nu te bí ja maya, 'nεcua ja rā häi, hīngui zai. Pε nunā rā hyā di mmangā, ja para zantho nā.

Bi hycra hyā rā Jesús ngue yø mēfi hīngui pädi temā pa dā zøhyø hmu di manda.

32 I pāsε Ojā temā pa di nja ya yø hyā dí xi'ahua. Nī xīngyø anxε di pädi, nī xīngā gueque dí pädi temā pa di nja, madague'a ngue rá Ts'unt'ugui Ojā.

33 Janāngue dami ndø'matehua, mat'Ojahua hangū rā pa. Porque hīngui pahma temā pa, temā ora ga søcā ua.

34 A nuyā, tengutho n'na rā n'yohua bi ma yap'utho, pε hīmbi zohra hyā temā pa dā pengui. Nu'ua yø mēfi bi fāti te pets'i. N'na ngu n'na yø mēfi bi zännbā yø tarea ja ngue dā 'yøt'e. Nup'ua ja rā goxthi, bi 'bāmbua n'na rā māngoxthi, bi xifi ngue dā mädi xanho rā goxthi.

35 Pε nuya bi ma mafāti rā 'bēfi, hīngui pädi temā pa dā zøhyø hmu. Dā gue'ahua ya, dami mfāhma xandønho. Porque xquet'a hīngui pahma temā ora dā zøhni hmuha, o nuhma ndetho dā zøhø, ogue mādē rā xui dā zøhø, ogue ni ma dā hyats'i dā zøhø, ogue nεcāhäi dā zøhø.

36 Porque hønt'a goma ora dā zøhø, pε man'nan'yo mi 'yøthu ngue hīnjondi ndø'mate 'mø bi zøhø.

37 Nunā rā hyā dí xi'ahua ngue gui ndø'matehua, hīngā høn'athohua dí xi'ahua nā rā hyā nā, sinoque gātho yø ja'i dí xifi ngue di ndø'mate xandønho.

14

Nuya yø nsaiui rā Jesús ya sänni ngue dā hyo.

1 Ya mā nyo patho di nsännigo yø ja'i ngue rā pascua. Guehna rā pa ts'i rā thuhmε hīngui n'youi rā íxi. A nu'ua yø hmu yø mmäcja 'nehyø xännbate ngue rā ley, guehya ya rā ya'atho yø

pa honi ha di mbentra Jesús ngue da tho.

² Di n'yembj:

—A nuyá, hinga gue'mø ra pa ngue ra ngo ga benthya, n'namhma hinda nangyø ja'i da yani.

N'na ra xisu bi xispa ra aceite rá ya ra Jesús.

³ Ya 'bup'ya ja ra hnini Betania ra Jesús. Exa sihmε p'ya ja rá ngu ra Simu nuna xi 'yøthe m'met'o ngue mi 'ya rá do'yo. Bi yut'ambo n'na ra xisu ni du n'na ra m'mo aceite ngue ra alabastro. I yup'ya ra aceite mazihotho ga yani, bi ma mahoqui conna paxi ngue ra nardo, pe xandøngu rá muui. Bi 'yøjpa rá 'yuga ra m'mo aceite p'ya, bi xispabi rá ya ra Jesús.

⁴ Bi mbøcue 'da yø ja'i mi 'bup'ya, di n'yembj:

—¿Hanja ngue bi ma ma'anitho na ra aceite na?

⁵ Xta nzá xta 'bá na ngue xti t'unna mentyu yø hyoya. Porque man'na xangu xti 'bá ra aceite ngue'a te ra nzäbi tahra ja'i n'na jeya.

Hinguu nnu manho yø ja'i te bi 'yøtra xisu.

⁶ Pe ra Jesús bi 'yembyø ja'i:

—Dami hyehm na ra xisu 'bucua. 'Yogui sahmu, porque xanho te ørque.

⁷ A nuya yø hyoya guí mmamhma, hangu ra pa guí nnuhya ya yø hyoya. Da zá guí fäxhu te honi hønt'a goma ora guí nne guí fäxhu. Pe nugä hinga nzamhma ua.

⁸ A nuna ra xisu guí mmamhma, bi 'yørcaguí'a te bi zarpabi rá ts'edi bi 'yøt'e. Porque ya bi nja'a te mi ja xti nja'mø dá n'yägui.

⁹ Majuaní dí xi'ahya ngue nup'ya ha da hmanna hoga 'da'yo hya Gä rá ngani nximhäi, xquet'a 'nε'a te bi 'yørcaguí na ra xisu, da hma. Gue'a di fen'a.

Ra Judas di cøtyø hya ha di japi ngue di dä ra Jesús.

¹⁰ Nuna ra Judas Iscariote, guehna n'na nc'ei'ya 'de'ma yoho yø xädi ra Jesús, bi ma bá nyaui yø hmu yø

mmäcja. Bá nhεca hyaui yø mmäcja ha di japi di däpra Jesús.

¹¹ Mi 'yø'a ra hya sihyø mmäcja, asta ra ndijohya. Bi xi p'ya ngue di unna mentyu. Janangue bi hyonna Judas ha di japi ngue di däpyø mmäcja ra Jesús.

Yø xädi ra Jesús bi hoqui te da zi'a ra nde bi nsännigo ngue ra pascua.

¹² Ya fuhra ngo guehya yø pa ts'i ra thuhmε hinguu n'youi ra íxi. Nuna ra pa fuhra ngo, guehna ra pa hode'yo yø ja'i ngue sännigo, ngue di nzibde ngue ra pascua. Bi yembyø xädi ra Jesús:

—¿Haru guí nne ga hocähe ra nzibde gdá nsännigohya ngue ra pascua ya? —bi 'yembj.

¹³ Bi 'yembya yoho yø xädi ra Jesús:

—Ní me na bí ja ra hnini ya. Guí nthui n'na ra n'yohya ni ma rá ngu, di tu n'na xøni ra dehe. Dami tennui haru da zøni.

¹⁴ Nup'ya ja ra ngu da zømp'ya, dami 'yenui ra mmennigu: “Ra xännbate i εna: ¿Haru ja ra cuarto ga nzibdehe ma xädi ya, ja ga sähe p'ya ra ngo ngue ra pascua?” guí 'yenui.

¹⁵ Ra mmennigu p'ya, da 'yut'aui n'na ra dacuarto ya mahoqui, bi ja maya ra tøcangu. Ja dami hocui p'ya te ja ngue gdá nzibdehya p'ya.

¹⁶ Nuya yø xädi mi yaui ra Jesús, bi map'ya ja ra hnini bi xifi ngue da ma. Mi zømp'ya ja ra hnini, nuna ra hya xi manna Jesús, gue'a bi nja'a. Bi dinna ngu tengutho xi xifi, ja bi hojpa ra nzibde ngue ra pascua p'ya.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue padí ndana rá xädi ja ngue di dä.

¹⁷ Mi dhära nde p'ya, nup'ya ja ra ngu xi ma mahojpi te da zi, ja bi zømp'ya ra Jesús, ní n'youi'ya 'de'ma yoho yø xädi.

¹⁸ Mente sihmε p'ya ja ra mεxa p'ya, bi 'yembyø xädi:

—Nuyá, dí xi'ahya ngue nuua ja ra mεxa dí sihmεh, 'bucua n'na nc'ei jøgatho häi, ya xa hyoni ha di japi ngue di dägui.

¹⁹ Nuna ra hya bi manna Jesús, εmmei bi du yø mmui yø xädi. Bi madi

bi 'yänni 'da mī'da p'uya te'o nā i mma, bi 'yεmbi:

—¿Ua go guecä'a guí mmanya? —bi 'yεmbi.

²⁰ Bi 'yεntho 'mø mī dahra Jesús:

—Nuna dí com'be mā mohi ua dí sihmε ya, guehna di dägä naya. Guehna n'na nc'εi ngue gui 'dema yohohu naya.

²¹ Majuanī ngue ra N'yohu bí 'yε mahets'i da tho'a te ra n'u ja ngue da thogui, tengutho nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue di nja. Pe hague ngu ra castigo da thohna ra n'yohu ja ngue di dāgui. Nuna ra n'yohu na, man'na xanho ngue'mø hin xtabá m'mui.

Ra Jesús bi xihyø xädi ngue di nz-ibde.

²² Mente sihmε ra Jesús, bi hyajman'na ra thuhmε. Mī ja mammadī Oja p'uya, bi xenna thuhmε, bi unyø xädi da zi. Bi 'yεmbi:

—Damī sihu ra thuhmε ja ua ya. Nuna, guehna mā do'yogä na.

²³ Bi decra vaso po rá ngui ra uva p'uya. Mī ja mammadī Oja, bi unyø xädi da zi 'da'its'u.

²⁴ Bi 'yεmbi:

—Nuna po ra vaso ja ua ya, guehna mā jigä na. Porque guehna ra hmeya naya ngue nu'mø dá tu, di nja rá ts'edi ra 'da'yo cohi øt'ahu Oja. Porque nu'a di mfamma ji, xandøngu yø ja'i di nhyø ts'oqui.

²⁵ Majuanī dí xi'ahu ya, ngue ya hinnī mantho 'dap'u ga sihu rá ngui ra uva, asta gue'mø bi zønna pa mā'da'yo honga sihu p'u di manda Oja.

²⁶ Mī juate ra nsihmε p'uya, bi duta n'na ra thuhu ngue εspabi Oja. Bi ma p'uya, i map'u bí ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos.

I pahra Jesús ngue da zop'u m'mefa yø xädi.

²⁷ Ra Jesús bi 'yεmbyø xädi:

—Gätho'ahu ya, gui sogahu p'u'a di nxui. Porque di nja'a te mmamp'u ja ra Maca Libro ngue εna: “Ga øt'ä ngue da du ra mände'yo. Yø de'yo p'uya di n'uεni”, i εna.

²⁸ Pe nu'mø dá bennate, ganī mpagä Galilea, ja ganī tøp'ahu p'u.

²⁹ Ra Bedu p'uya, bi 'yεmbi:

—Madague'a ngue gä da zoc'a'i p'u ya mī'da mā n'yohu, pe nugä hinga soc'a'i —bi 'yεmbi.

³⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yεmbrā Bedu:

—Majuani dí xi'i ngue nu'a di nxui ya, tobe hīndi ma'a rá yohmafi ra øni, ya xqui cønga nhyūndi, gui mma ngue hinguī paqui —bi 'yεmbi.

³¹ Pe ra Bedu p'uya n'nat'a mma ngue bi 'yεna:

—A nu'a, hin'na'a. Madague'a ngue 'dap'u ga tuui, pe nugä hinga cøn'a'i —bi 'yεmbi.

Gätho'u mī'da yø xädi p'uya, 'da'igu bi mā.

Ra Jesús bi mat'Oja p'u ja ra xequi ni hu ngue Getsemani.

³² Nuna ra Jesús bi mähä yø xädi, bi zømp'u ja ra xequi ni hu ngue Getsemani. Nup'u bi zøni, bi 'yεmbi:

—Damī mihmi ua ya, mente ga thocä mits'u ní guehna ngue ga ma mat'Oja —bi 'yεmbi.

³³ Bi thohmits'u ní nguep'u ra Jesús, bi mε ra Bedu, ra Jacobo, ra Xuua. Bi mudi bi dār'man'u rá mmui ra Jesús, mathoguitho ngue bi du rá mmui.

³⁴ Bi 'yεmbyø n'youi p'uya:

—Janjuanī ngue tu mā mmwigä, nup'u nna sä, ya ja ngue 'bexca tu. Damī cohmi ua ya, pe 'yogui ahmi —bi 'yεmbi.

³⁵ Ra Jesús bi thohmits'u ní nguep'u. Bi m'mεmfo häi p'uya ngue mmat'Oja. Bi 'yöp'Oja ngue'mø da ne, da yanī ngue'a ra ndate ja ngue da thogui.

³⁶ Bi 'yεmp'uya:

—Ague mā Papá'i, nu'i, gätho da zä'i. Damī yangui ngue'a ra ndate ja ngue ga thocä. Pe hinga nu'a go ga sannä gue'a di nja'a, sinoque nu te gui sannī, gue'a di nja'a.

³⁷ Mī juadi bi mat'Oja p'uya, bí 'yεp'u 'bu'u hyu yø xädi. Pe bi dinī ngue ya mī aha. Bi 'yεmbrā Bedu p'uya:

—Ague Simu, ¿hanja ngue guí aha? ¿Ua xinga n'na ora di sä gui 'yä ni t'aha?

³⁸ Damí mat'Oja, 'yogui ahmu. Nu'mø hingá mat'Ojah, nthambenitho hinda gue'a gui 'yøth. I nne ni mmæi ngue gui 'yøth na ra hya dí mmangá, pε emmæi cuen'ni do'yoh.

³⁹ Mahømbi zop'u yø xädi, bi mengbu xpí 'yεhε ngue bá mat'Oja. Tengutho xi man'a m'met'o, ngu'a ra hya xi Oja.

⁴⁰ Mambá pengbaya, mahømbi dinyø xädi ngue mi aha, porque emmæi netha. Mi dambeni yø xädi ya nzofu, hingui padj te di dadj.

⁴¹ Bi ma'a rá hyu ndi p'aya ngue bá mat'Oja. Mambá pengui, bi 'yembyø xädi:

—Gue mahøngui ahmi n'yø. Ga nuhmi, ya bi zønna ora di ndäpyø ts'oc'ei ra N'yohu bi 'yε mahets'i.

⁴² Damí nangüi. Ya bá εcua na di dagui, ma ga ma c'athu ya.

Ya bi mbentra Jesús.

⁴³ Mente nzohyø xädi ra Jesús, bi zøhna Judas rá n'youi'u 'de'ma yoho yø xädi, bá n'youi xangu yø ja'i, bá gu yø juai, bá gu yø za. Guehya yø ja'i xi menhyø hmu yø mmäcja, co 'nεhyø xänbäte ngue ra ley, co 'nε'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija.

⁴⁴ Nuna ra Judas, ya xi xihyø ja'i tema senya da 'yøt'e, xi 'yembi: “Nu'a ra n'yohu ga zenguagä ya, 'nε ga sarpa rá hmi, gue'a gui homhmu'a p'aya. Gui benthu, pε gue mamí thøhm”, xi 'yembi.

⁴⁵ Janangue mi zømp'u 'bähra Jesús, bi guat'i ngue bi zengua. Bi 'yembi:

—Ague grá xänbäte —bi 'yembi.

Bi zarpa rá hmi p'aya.

⁴⁶ Bexpi bentyø ja'i ra Jesús.

⁴⁷ Bi guxrá juai n'na nc'ei rá xädi ra Jesús. Bi zennbabi rá 'yεhε ra 'bet'o mmäcja, bi hyejpabi rá gu.

⁴⁸ Ra Jesús bi 'yembyø ja'i bi bent'i:

—¿Ua guí εhmhu ngue drá bεgä, ngue guí cahu yø juai, 'nε guí cahu yø za ngue gui benngahu?

⁴⁹ Conque n'na pa ngu n'na pa nmi xänbä ra hya yø ja'i p'u ja ra nija. Uangui xtä nzä ja xqui benngahu p'u. Pε nu te guí ørcahu ya, ya bi nja'a te ra hya mmamp'u ja ra Maca Libro —bi 'yembi.

⁵⁰ Gä bi zop'u yø xädi ra Jesús ngue bi 'dagui.

⁵¹ Nu'mø ya ni zi yø ja'i ra Jesús, bi ntet'a n'na ra ts'unt'u. Hønda n'na ra sávana di mpät'i. Xquet'a 'nεhna ra ts'unt'u bi ne xti bentyø ja'i ngue xtä nzits'i.

⁵² Pε nuna ra ts'unt'u bi guas'yø ja'i ngue bi 'dagui. Bi zop'u ra sávana mi tuhu, bi ma mangøtho.

Nuya yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío bi hyaspabi ra güenda ra Jesús.

⁵³ Nuna ra Jesús, bi ts'ixpu 'bähra 'bet'o mmäcja. Nup'u ja rá ngu ra mmäcja, ja bi mpeti p'u gätho yø hmu yø mmäcja, co 'nε'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, conyø xänbäte ngue ra ley, ga 'dap'u bi mpeti.

⁵⁴ Pε ra Bedu ní 'befa ya'atho p'u ní ma yø ja'i ní zi ra Jesús. Mi zømp'u ja rá ngu ra 'bet'o mmäcja, bi yut'ambo ra dathi. 'Dap'u bi mihmi yø policia madí nharpu ja ra sibi.

⁵⁵ Nu'u yø hmu yø mmäcja co 'nε'u yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío, 'dap'u bi mpeti ngue bi nhεca hya, honi ha di japi ngue da 'yembi ni 'yup'u da du ra Jesús. Pε hingui tini ha di japra hya.

⁵⁶ Xangu yø ja'i bi manyø fehni ngue di yapra Jesús. Pε händi ntinyø hya ngue da 'da'igu da mamp'u di yapate.

⁵⁷ M'mefa p'aya, bi guar'mi'da yø ndøbethani ngue di yapí. Bi 'yεna:

⁵⁸ —Nuna ra n'yohu 'bεcua, ya xtä øcähe tema hya xa mman'a m'met'o na, ngue mi εna: “Ga xot'ä na ra nija ngue ra ja'itho bi hoqui. Rá hyu pa p'aya, dí jap'u man'na ra nija ngue hinjonni ja'i di hoqui”, mi εna.

⁵⁹ Nguna ra hya bi hma, mi'da yø ja'i p'aya, n'nan'yo ra hya i mma. Ya händi ntinyø hya.

⁶⁰ Bi m'mähra 'bet'o mmäcja p'aya ngue bi 'yembrä Jesús:

—¿Te guí mmanna ra hya gui nyap'a'i ya n'yø? ¿Ua hin tema hya gdi thadi? —bi 'yɛmbi.

⁶¹ Pɛ ra Jesús hinte ga ndatho. Ra 'bet'o mmäcja p'uya mahømbi 'yɛmbi:

—¿Ua gue'e grá Cristo, rá Ts'unt'u'i Oja nuna maguesɛ?

⁶² Mí dahra Jesús, bi 'yɛna:

—Ahá, go guecä. 'Nɛ guí nnuhɛ ra N'yohɛ bí 'yɛ mahɛts'i dani mmip'ɛ bí ja rá n'yɛi Oja nuna jase rá ts'edi. 'Nɛ da 'yɛhra pa ngue hõnda ɛhɛ, di 'yɛ mahɛts'i da n'youi ra gui.

⁶³ Mí 'yøhra mmäcja na ra hya bi manna Jesús, n'na xet'itho rá pahni ngue bi ncuɛ. Bi 'yɛmbyø ja'i p'uya:

—Nuya mfadi ya ngue hin te man'na ma testigo dí homhmɛ ya.

⁶⁴ Ya gá 'yøsehɛ ya ngue thenmahya Oja. Xiya, ¿te guí mmamhmɛ na ra hya bi manya? —bi 'yɛmbyø ja'i.

Gátho yø ja'i p'uya 'da'igu bi ma, bi 'yɛna:

—Nuna, ni 'yup'ɛ ngue da tho na.

⁶⁵ Bi mahyø ja'i p'uya ngue soxra Jesús. Bi gorpa yø dá conná ulu, 'nɛ bi mɛ'mi, bi 'yɛmbi:

—Damí padi te'o bi mɛp'a'i ya —bi 'yɛmbi.

Yø soldado p'uya, xquet'a bi mɛ'mi.

Bi manna Bedu ngue hingui padi te'o ra Jesús.

⁶⁶ Ya 'bɛp'ɛ ja ra dathi ra Bedu. Nu'a n'na ra xisu ngue ra gani p'ɛ ja rá ngu ra 'bet'o mmäcja, bi thop'ɛ 'bɛhra Bedu.

⁶⁷ Mí nu ngue di nharpɛ ja ra sibi, bi za di hɛti p'uya. Bi 'yɛmbi:

—'Nɛ'i ni n'youi ra Jesús nuna ra mmɛngu Nazaret.

⁶⁸ Ra Bedu p'uya, bi 'yɛna:

—Nu'a ra Jesús guí mmanya, hindí pacä te'o na. Janangue hindí pacä tema hya guí nne gui xicya.

Ra Bedu p'uya, bi map'ɛ bí ja rá goxthi ra dathi. Hõntho bi zõn'a goxthi p'uya, bi mmahra øni.

⁶⁹ Mahømbi nu ra Bedu'a ra xisu p'uya. Nuna ra xisu bi 'yɛmbyø ja'i 'bɛp'ɛ:

—Nuna ra n'yohɛ 'bɛcua, guehna n'na nc'ɛi yø xädi ra Jesús.

⁷⁰ Ra Bedu p'uya, mahømbi ma ngue hingui padi te'o ra Jesús. Mí tho hman'na ts'ɛquits'ɛ p'uya, yø ja'i 'bɛp'ɛ hømbi 'yɛmbrá Bedu:

—Majuani ngue ni n'youi ra Jesús, porque di nɛqui ngue grá mmɛngu Galilea, nt'ødetho'a te gni ya.

⁷¹ Mí dahra Bedu p'uya, mahømbi 'yɛna:

—Da jacä ra castigo Oja 'mø ngue himma juani te dí xi'ahɛ. Pɛ nuna ra n'yohɛ guí xicja, hindí pacä te'o na.

⁷² Mí juadi bi manna ra hya na p'uya, mahømbi mmahra øni. Ra Bedu p'uya bi zo rá mmɛi na ra hya xi xihra Jesús ngue xi 'yɛmbi: “Tobe hindí ma'a rá yohmafi ra øni, ya xqui cõnga nhyundi, guí mma ngue hingui paqui”, xi 'yɛmbi. Mí zo rá mmɛi ra Bedu na ra hya na p'uya, asta ra zondummɛi.

15

Bi ts'ixpɛ 'bɛhra Pilato ra Jesús.

¹ Mí nɛcahäi p'uya, bi mpeti gátho yø hmu yø mmäcja, conyø n'yohɛ 'bet'o p'ɛ ja ra nija, conyø xännbate ngue ra ley, conyø n'yohɛ 'bet'o ngue yø judío. Bi nhɛcáhya ngue sänni ha di japi di yapra Jesús. Bi durpɛya, bi zixpɛ 'bɛhra Pilato.

² Ra Pilato bi 'yɛmbrá Jesús:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yø judío?

Mí dahra Jesús, bi 'yɛna:

—Ahá, go guecä tengutho ra hya guí mmanya.

³ Yø mmäcja p'uya, xangu mi'da yø hya gui yapí.

⁴ Ra Pilato mahømbi 'yɛmbrá Jesús:

—Ya guí øse te gäma hya guí nyap'a'i ya. ¿Ua hin tema hya gdi thadi?

⁵ Ra Pilato di 'yøtho ngue hin tema hya ga ndatho ra Jesús.

Bi manda ra Pilato ngue da ma macuati ra pont'i ra Jesús.

⁶ Nuna ra Pilato, ja n'na rá costumbre ngue di thø'a n'na ra ofädi 'mø ja ra ngo ngue ra pascua. Pɛ yø

ja'i'ua huanhni ndana ra ofadi da ma mathogwe.

⁷ Nu'a ra pa'a p'uya, mi ofadi n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Barrabás. 'Dap'ua ofadiui mi'da yø ja'i ngue yø hyote, xi n'ot'a tunhni.

⁸ Mi peti yø ja'i ngue da xihra Pilato ngue di thø'a n'na ra ofadi.

⁹ Ra Pilato bi 'yemybyø ja'i:

—¿Ua guí nnehu ngue ga thøcä'a rá dast'abi yø judío? —bi 'yembj.

¹⁰ I pahra Pilato ngue ra nts'eya øtya yø mmäcja xi däpra Jesús. Janangue nguna bi xihyø ja'i, porque bi ne xti thogwe.

¹¹ Pe yø hmu yø mmäcja emmei di hatra ts'edi yø ja'i ngue da 'yäpra Pilato ngue di thøhra Barrabás.

¹² Mahombi 'yemybyø ja'i ra Pilato:

—Xina ra n'yohu guí emhma ngue rá dast'abi yø judío p'uya, ¿te guí nnehu ga japä na? —bi 'yembj.

¹³ Yø ja'i p'uya, xøgue n'na hmafitho bi 'yena:

—Da guatra pont'i na guí mmanya.

¹⁴ Ra Pilato p'uya, bi 'yemybyø ja'i:

—Pe ¿tema nts'o xa 'yø'na p'uya?

Yø ja'i p'uya, man'natho ngue mafi, bi 'yena:

—Da guatra pont'i na.

¹⁵ Ra Pilato p'uya, bi ne di hojpa yø mmui yø ja'i mbøcuc. Janangue bi thøhra Barrabás. A nuna ra Jesús, bi xihyø soldado ngue da fei, 'ne da zits'i ngue di cuatra pont'i.

Yø soldado thenmahya ra Jesús.

¹⁶ Bi zixyø soldado ra Jesús, i map'ua ja ra dathi cuarte. Ja bi ma mapeti p'ua gätho yø soldado.

¹⁷ Yø soldado p'uya bi hetä n'na ra ulu ngue ra japo ra Jesús. Ya xi me n'na ra corona ngue yø 'uini, bi gäspa rá ya ra Jesús.

¹⁸ I thenmahya p'uya, bi 'yembj:

—I tate na rá dast'abi yø judío ya —bi 'yembj.

¹⁹ Bi jänbä rá ya co n'na ra t'o. 'Ne bi zots'i. Bi ndantyøhmu p'ua 'bähra Jesús tengutho 'mø ngue majuanj hnu mansu n'na ra dast'abi.

²⁰ Mi juadi bi denmahya, bi gajpabi ra tuhü xi hete. Bi hetrá he ya mi he p'uya. Bi zixpaya ngue di cuatra pont'i.

Ya cuatra pont'i ra Jesús.

²¹ Nup'ua ja ra 'yu, bi nthēui p'ua n'na ra n'yohu xpi 'yēhra 'bēfi. Rá mmengu Cirene na ra n'yohu, ni hu ngue ra Simu. Guehna rá papá ra Alejandro 'nehra Rufo. Nu'ua yø soldado manj zi ra Jesús, bi japra Simu ngue bi duxra pont'i nuna da ma macuati ra Jesús.

²² Nuna ra Jesús, i zixyø ja'i p'ua ja ra xequi ni hu ngue Gólgota. Nuna ra hya na, i nne da ma ngue ra Njuyaxhmu.

²³ Nup'ua bi zonna Jesús, bi t'unna vino n'youi ra mirra para ngue di pumbenibi. Pe ra Jesús himbi ne bi zi.

²⁴ Bi cuatra pont'i p'uya, mi juadi bi nø'mi. Bi ma ra tahä yø soldado p'uya ngue to xta ra tahä, gue'a da gaca n'na xequi rá he ra Jesús.

²⁵ Gato xudi'a ra ora bi ma macuati ra pont'i ra Jesús.

²⁶ Nup'ua ja rá ya ra pont'i bi cuati, bi ma macuati n'na ra letrero xi 'yot'i ngue mmamp'ua te bi ma ma'upi. Nuna ra letrero, i ena: “Nuna ra n'yohu 'bucua, guehna rá dast'abi yø judío na”, enna letrero.

²⁷ 'Ne yoho yø bē bi ma macuati ra pont'i, n'na i gohrá n'yēi, n'na i gohrá gaha.

²⁸ Ya bi nja tengutho ra hya mmamp'ua ja ra Maca Libro ngue ena: “Tengutho majapi yø ts'oc'ei, ngu'a da thogui”.

²⁹ Asta huatyø ya yø ja'i thop'ua ja ra pont'i cuatra Jesús ngue thenni. I embj:

—A nuya n'yø, dami xorpabi rá nija Oja ya. 'Ne guí ena ngue nhyu patho gdi hojman'na ra nija.

³⁰ Dami nyanse ya, bá cap'ua ja ra pont'i guí cuatya —emybyø ja'i.

³¹ Nu'ua yø hmu yø mmäcja p'uya, conyø xänbäte ngue ra ley, gä thenmahya ra Jesús. Di n'yembj:

—Mi mmanu ra n'yohu ngue da yanyø ja'i. Pe nuyá, hinda zä ha di japi di nyanse ya.

32 A nu'mø majuanī ngue rā Cristo rá dast'abi yø judío ya, dā zā dā cahnu ja rā pont'i ya, n'namhma ga εc'εihā te dā mā.

Xquet'a 'nε'ε yonc'εi 'dap'ε cuathu rā pont'i thenmahya.

Ya bi dū rā Jesús.

33 Mī hyuxyadi p'uya, bi m'mεxui gā rā ximhāi asta hyu nde.

34 Nu'mø nī ma dā zā'i hyu nde p'uya, rā ndøts'edi bi 'yεnna Jesús:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —bi 'yεna.

I nne dā manna rā hya nā: “Ma Oja'i, mā Oja'i, ¿hanja ngue gā hyεgagui p'ε?”

35 Ja mī 'bärpūtho 'da yø ja'i, bi 'yøde te bi manna Jesús. Yø ja'i p'uya di n'yεmbi:

—Nuna rā n'yohu nā, i nzohra Elías.

36 Nuna n'na nc'εi mī 'bär'ε, bi ma n'na 'dihitho bá hā n'na xεqui rā esponja xā ntūdi, bi pop'ε ja rā vino xan'ixi. Bi nøtra t'o p'uya ngue bi cuarpa rá ne rā Jesús ngue dā zats'i. I εmbyø n'youi p'uya:

—Ma gā nnuhu ya ngue'mø dā εp'ε rā Elías i nzofo ngue dā hyajhnu ja rā pont'i.

37 Pε rā ndøts'edi i 'yεn'a n'na rá hmafi rā Jesús. Bi dū p'uya.

38 Nu'a rā ora'a p'uya, nu'a rā ulu mī zäp'ε ja rā goxthi nija, bi xet'i, i gai.

39 Nu'a rā capita mī 'bär'ε nī hyan-dra Jesús, bi nu te 'bε'a gā bi 'yøtra Jesús ha i dū. Bi 'yεn'a p'uya:

—Majuanī ngue nuna rā n'yohu nā, rá ts'ant'ε Oja nā.

40 Xangu yø xisu bí 'bär'ε yap'ūtho, hantho te gā bi nja. Nu'ε yø xisu'ε p'uya, n'youi p'ε rā Salomé, conna Maya nuna rā mmεngu Magdala, co 'nεhna man'na rā Maya rá mamá rā t'ε Jacobo 'nεhra José.

41 Nuya yø xisu ya, nu'mø mambi 'yop'ε ja rā hāi Galilea rā Jesús, mī n'youi p'ε nī ma, guehya mī fāts'i ngue di unni te honi. 'Nε xangu mī'da yø xisu 'bär'ε ngue bi dεn'mø mī ma Jerusalén.

Ya bi ma nt'ägui rā Jesús.

42-43 Mī 'bär'ε n'na rā mmεngu Ari-matea nī hu ngue rā José, i 'bet'o ngue yø judío, 'nε di respeta yø ja'i. Xquet'a mī tø'mi ngue n'nahmantho di manda ua Oja. Pε comma ngue ya bi nde, ya dā yutra pa ngue rā ts'äya, go guehna rā José bi hya rā ts'edi bi ma bá nyaui rā Pilato, bi 'yäpra nt'edi ngue dā hyajpa rá do'yo rā Jesús.

44 Mī 'yøhra Pilato ngue ya xi dū rā Jesús, di 'yøtho hanja. Bi zohna capita p'uya, bi 'yänni ngue'mø majuanī ya xi dū, ogue hin'na.

45 Rā capita bi mā ngue ya xi dū. Rā Pilato p'uya, bi unna nt'edi rā José ngue dā hyaxra Jesús.

46 Nuna rā José bi dän'a n'na rā sávana ngue rā hoga ulu, ngue nu'mø bi hyajpa ja rā pont'i rā Jesús, dā 'uεnnbabi rá do'yo. Mī jap'ε n'na rā panteón ngue xi ma nt'a mī p'ε ja n'na rā 'bido, ja bi hyaxpε ngue bá ägui. Bi gotra goxthi conn'na rā ndødo.

47 Nuna rā Maya ngue rā mmεngu Magdala 'nεhna man'na rā Maya rá mamá rā José, guehya bi mähā ya ngue bi nu ha bi t'ägui.

16

Ya bi bεnnate rā Jesús.

1 Mī thohra pa ngue rā ts'äya, nuna rā Maya ngue rā mmεngu Magdala, conna Maya rá mamá rā Jacobo, conna Salomé bi dānyø 'yεthi ya p'uya, ngue dā map'ε bí o rā Jesús, dā cots'i.

2 Mī hyaxa rā pa ndomingo rá madi rā pa ngue rā semana, ya pøxyadi, bi map'ε bí ja rā panteón.

3 Nup'ε ja rā 'yu p'uya, di n'yεmbi: —Xiya, ¿te'o gue dā hyacra do juaxpε ja rā goxthi ya?

4 Mī zømp'ε ja rā panteón, bi nu ngue ya n'nanni 'benna do mī juaxra goxthi, ya xi thaqui.

5 Mī yat'ambo, hup'ε n'na rā anxε he rá t'axca he, nī mihra hyo rā goxthi ngue n'yεi. Bi zu 'mø mī nu.

6 Pε rā anxε bi 'yεmbi:

—'Yo guí suui. Dí pacā ngue guí hommi rā Jesús nuna rā mmεngu

Nazaret bi cuatro pont'i yø ja'i. Ya hinjo'o ua, ya xā bēnnate. Dami nuui nā ha bi 'begui.

⁷ A nuyá, ni mē ya, ni xihmi ra Bēdu co 'nē'ū mi'da yø xādi ngue danī dōp'ahū p'ū Galilea ra Jesús. Ja gni nuhū p'ū tengutho bi xi'ahū m'met'o.

⁸ Mi bōmma xōts'e ya yø xisu p'ūya, n'na 'dihitho bi ma, mādē di johya, mādē i sū. Pē hinjonni ja'i xta xifi te xi nū, astā huaqui ngue ra ts'ū.

Ra Jesús bi nyai nā ra Maya ngue ra mmengu Magdala.

⁹ Xuđitho'a ndomingo bi bēnnate ra Jesús. Rá māditho bi nthēui nā ra Maya ngue ra mmengu Magdala. Guehna xi 'yøthe m'met'o ngue mi n'youi yoto yø ts'onthi.

¹⁰ Nu'a te xi nja, go guehna bi ma bá xi hmi'da yø xādi ra Jesús, porque zoni ngue tū yø mmui.

¹¹ Mi 'yøhya p'ūya ngue ya xi bēnnate ra Jesús, 'nē i mmanā ra Maya ngue ya xi nū ra Jesús, pē hingui ēc'ēitho te sifi.

Ra Jesús mahombi nthēui yoho yø xādi.

¹² M'mefa p'ūya, ra Jesús mahombi nthēui p'ū ja ra 'yū mi yoho yø xādi, manī map'ū ja ra hnini. Pē nu'a ra ora'a p'ūya, bi 'yøtra Jesús ngue n'nan'yo p'ū i nēqui.

¹³ Nuya yonc'ēi ya, bi ma bá xihyø mmixādiui. Pē mahōn'a hingui ēc'ēitho yø amigo te xifi.

Ya bi nyai gā 'dē'mā'da yø xādi ra Jesús.

¹⁴ Rá nzequi p'ūya, nuya 'dē'mā'da yø xādi ra Jesús 'darbū 'būi, sihmē p'ū ja n'na ra mēxa. Ja mi dannbēni, ya 'bāp'ū ra Jesús. Bi zū p'ūya, ngue hingui ēc'ēi 'mø mi sifi ngue ya xi bēnnate.

¹⁵ Bi xihyø xādi te ja ngue da 'yøt'e, bi 'yēmbi:

—A nuyá, ni mähā rá nguni nximhäi ya, gui xihmū ra hoga 'da'yo hya gātho yø ja'i.

¹⁶ Nu ra ja'i da 'yēc'ēi ra hya 'nē di nxixya, guehna di nyannā te nā. Pē

nū ra ja'i hinda 'yēc'ēi ra hya, da ma ra castigo.

¹⁷ Nu'ū yø ja'i da 'yēc'ēi ra hya, da zā da 'yøtyø milagro, porque hōntho da 'yāqui ngue gā fāts'i, ya da zā da 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. 'Nē da zā da nya yø hya hinxā xādi.

¹⁸ Da zā di bentyø c'ēya, pē hinte da japi. Māda zi ra 'yēthi ngue ra ndate, pē hinte da japi. Da japyø 'yē p'ū ja yø ya yø dārquēhi, 'nē da zā ha hēmbi.

Ya bi ma mahēts'i ra Jesús.

¹⁹ Nuna ra Jesús, mi juadi bi xihyø xādi ya yø hya di 'bēpi da 'yøt'e, bi ma mahēts'i p'ūya, i mmip'ū ja rá n'yēi Oja.

²⁰ Nu'ū yø xādi p'ūya, bi ma ndap'ū bi zā, bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i. A nu'a ra Hmū p'ūya, i fāts'i ngue øtyø milagro tengutho bi xifi. Nu'mø bi nū yø ja'i yø milagro øtyø xādi ra Jesús, i haxā njuani yø ja'i ngue majuanī nā ra hya sifi. Da ngut'atho.

Ra Lucas Nuna ra Lucas, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtra Jesucristo.

Ra Lucas bi ma hanja ngue bi 'yøtra libro ja ua.

¹ Xangu yø ja'i bi ne bi 'yøtra hya, 'nε bi cuatra sɛcua ya yø hya xa nja ua dī 'buhmu.

² Guehya bi cuatra sɛcua'a te gāma hya bi nxännbate yø mamhya nuya bi nu te gā bi 'yøtra Jesús, asta gue'mø mambá fadi bá xännba ra hya yø ja'i.

³ Nugä xquet'a dadi ja ndummui dī honi ha bi njap'u bá fadi, asta guehra tiempo ja p'uya. Ague ma ndø'amigo Teófilo, nugä dī nnu manho ngue ga utra hya ga cuarpu ja ra sɛcua, ga pen'na'i.

⁴ Porque dī nne guí padī xanho ngue majuanī na ra hya bi sän'na'i.

N'na rá anxε Oja bi ma ngue dī m'mahna ra Xuua nuna bi 'yøtra nixya.

⁵ Nu'a ra tiempo mi ndast'abi p'u ja ra häi Judea ra Herodes, mi 'bu'a n'na ra mmäcja ngue yø judío ni hu ngue ra Zacarías. Nuna ra Zacarías, yø mmimmefih'u yø mmäcja tenna ndu ra mmäcja Abías. Nu'a rá xisu ra Zacarías, ni hu ngue ra Elisabet, guehna n'na rá mbom'meto ra mmäcja Aarón.

⁶ Nuya yonc'ei ya, nu'a ra nho nne Oja ngue da 'yøt'e, gue'a bi 'yøt'a. Gä bi 'yøt'u yø hya mmamp'u ja rá ley Oja. Hijnongui pøni da 'yεmbi ngue hinga gue'a øt'e.

⁷ Pε himbi m'mahyø basi, porque mará 'yabasi na ra Elisabet. 'Nε ya gä yø dac'ei.

⁸ Nuna ra mmäcja Zacarías, bi tocabi ngue bi zønna ora dī m'met'o p'u ja ra danija ngue da danne Oja.

⁹ Nu'u yø mmäcja, ja yø costumbre ngue jacrä suerte ndana gue'a ra mmäcja da yurbu ja ra nija dá uhra

bopo. Nu'a ra ora'a, bi tocabi ra suerte ra Zacarías ngue da uhra bopo.

¹⁰ Gätho 'bu'athi yø ja'i ngue mmat'Oja, mente brá ombo ra Zacarías ngue brá uhra bopo.

¹¹ Ra Zacarías bi nu ngue bi zø'a n'na rá anxε Oja, bi m'mäp'u ja rá hyo ra altar ngue n'yεi, ha zø ra bopo.

¹² Emmēi bi nsu 'mø mi nu ra anxε ra Zacarías. Hinguí padī te da 'yøt'e.

¹³ Pε ra anxε bi 'yεmbi:

—Ague Zacarías, 'yo guí su. Porque da 'yøt'a Oja ngue dī nja'a te guí äpi. A nuyá, dī m'mu'a n'na rá ts'unt'u ni xisu Elisabet. Gdi huṭi ngue di Xuua.

¹⁴ Gui johya 'mø bi m'mui, dī nja'i mpähä. Xquet'a xangu yø ja'i di johya 'mø bi m'mui.

¹⁵ Porque da nu manho Oja ni ts'unt'u. Nuna ni ts'unt'u hijnam'mø da zi ra vino, 'nε hinte man'na ma cosa da zi ngue dī n'iti. Mente yø pa dī m'mui, dī n'youi ra Espíritu Santo.

¹⁶ Da 'yøt'e ngue xangu yø judío di 'bärpa yø mmui da 'yεc'ei Oja nuna 'bui ngue ra Hmu.

¹⁷ Nuna ra Xuua di m'met'o p'u dī ma ra Hmu. Tengutho ra pøngahya Elías ngue bi ma mahati ra ts'edi, xquet'a dī njarbutho ni ts'unt'u ya, da ma mahati ra ts'edi. Da japyø ja'i dī 'bätyø mmui, da 'yøt'e tengutho mi øtyø mboxita. Nu'u yø mmejhmahya, da badi ngue da dennbabi yø hya yø hoja'i bá dinna hya. Da japyø ja'i ngue dī nsäp'u ja yø mmui ngue da 'yεc'ei Oja.

¹⁸ Nuna ra Zacarías bi 'yørpä ra nt'änni ra anxε, bi 'yεmbi:

—¿Hanja na ra hya guí xiqui? Porque nugä ya dá ndø, da guehma xisu p'uya, ya ra dac'ei —bi 'yεmbi.

¹⁹ Bi 'yenna anxε p'uya:

—Guecä drá Gabriel. Dī 'bucä p'u ja rá hmi rá dä Oja. Go xpä mmengä Oja ya ngue ga xi'i na ra hoga 'da'yo hya dī xi'i.

²⁰ Pε nuya ngue hinguí εc'ei na ra hya dī xi'i ya, guí ngone ya, hinda zä guí nya, asta gue'mø dī m'mahni ts'unt'u dī xi'i. Nuna ra hya dī xi'i, bá εp'u ra pa dī nja na.

21 Nu'ᵛ yø ja'i 'bᵛ'athi p'ᵛya, i tø'mi ngue da pønna Zacarías. Di 'yødyø ja'i ngue ya'atho ra ora bá ombo nnija ra Zacarías.

22 Ya hinguí sä di nya 'mø mambá pøni. Janangue bi bahyø ja'i ngue ja te bá t'utā mbonnija. Ya yø 'yetho ga 'yøtra senya p'ᵛya, porque ya hinguí sä di nya.

23 Nu'mø mi dātra pa ngue øtrā ndanne p'ᵛ ja ra nija ra Zacarías, bi ma rá ngu p'ᵛya.

24 M'mefa p'ᵛya, mi hya rá basi rá xisu Elisabet. Bi m'mærpu ja rá ngu, hin hapu i ma mente ncat'a zana. Ya en'a nbemp'ᵛya:

25 “Nguna bi jacā Oja ya, i nnepe ngue ya hinnī mantho da denngagui yø ja'i”, i ena.

Bi manná anxε Oja ngue di m'mähra Jesús.

26 Mi dāt'a n'nato zana ngue ha rá basi ra Elisabet, nuna Oja hømibi menhna anxε Gabriel, bi map'ᵛ ja n'na ra hnini ni hu ngue Nazaret, ja ra häi Galilea.

27 Bi ma da nyaui n'na ra hmute xisu ni hu ngue ra Maya. Nuná, ya ja ngue di nthatui n'na ra n'yohu ni hu ngue ra José. Nuna ra José, rá mbom'meto ra dast'abi David.

28 Nu'a ra anxε bi zøp'ᵛ mi 'bähra hmute, bi 'yembī:

—Nná han'na'i ra nzengua ngue gá nthēui rá mate Oja. I nnu manho'i Oja, 'nε man'na di jap'a'i ngue gátho mi'da yø xisu —bi 'yembī.

29 Nu'mø mi nu ra Maya ngue 'bäp'ᵛ ra anxε, di 'yøtho hanja na ra hya xifi. I ena: “¿Tegue manzengua'a xicā na?”

30 Rā anxε p'ᵛya bi 'yembī:

—Agué Maya, 'yo guí su. Nu'i, gá nthēui rá mate Oja.

31 A nuya gui hya ni basi ya, 'nε drā ts'unt'ᵛ'a guí øni. Nu'mø bi m'mai, gdī hutī ngue ra Jesús.

32 Hīnjonda zūdi tengū na. 'Nε di hu ngue rá Ts'unt'ᵛ Oja maguesε. Nuna Oja mā Hmūhu, da japi ngue di ndast'abi na ni ts'unt'ᵛ tengūtho mi pēhrá mboxita David.

33 Janangue di manda para zantho yø judío, 'nε di ndast'abi hinha rá nzεgui.

34 Rā Maya p'ᵛya bi 'yørpā ra nt'änni ra anxε, bi 'yembī:

—¿Ha di zā di nja'a guí xiqui, conque tobe hin dadi nthati?

35 Bi 'yenna anxε p'ᵛya:

—Rā Espíritu Santo da zøp'ᵛ gdi 'bui. Nuna Oja maguesε ja rá ts'edi, da zā da 'yøt'e ngue gui hya ni basi. Janangue nuna ra ts'unt'ᵛ di m'mai, gā ra nho da n'yo, 'nε di nhuti ngue rá Ts'unt'ᵛ Oja.

36 A nuyá, xquet'a 'nε'a ni menī Elisabet di m'm'a n'na rá ts'unt'ᵛ ya, 'nε guí padī ngue ya ra dac'ei'a ra xisu. 'Nε t'embī ngue ra 'yabasi na ra xisu na. A nuyá, ya n'nato zana ha rá basi naya.

37 Nuna Oja, hīnte hēmbī.

38 Bi 'yenna Maya p'ᵛya:

—Ya dí øcā na ra hya mman'Oja 'mø. Da jacā Oja na ra hya guí xiqui.

Mi manna Maya na ra hya na p'ᵛya, bi ma ra anxε.

Bi ma ra Maya di zengua ra Elisabet.

39 A nuyá, nuna ra Maya bi ma n'nahmantho p'ᵛ ja n'na ra hnini rá njap'ᵛ ja yø xanthø ja'a ra häi Judea.

40 Mi zømp'ᵛ ja rá ngu ra Zacarías, bi yat'ambo ra Maya, bi zengua ra Elisabet.

41 Nu'mø mi 'yøhra Elisabet ngue di zenguate ra Maya, ra Elisabet bi 'yanná basi o rá mmāi. Rā Espíritu Santo bi bēnnbabi ra hya da xihra Maya.

42 Bi ts'edi bi 'yembūya:

—Man'natho bi jap'a'i Oja ngue gátho mi'da yø xisu. 'Nε xquet'a bi unná njapi ni basi.

43 ¿Hague ngu ra njama mmadi ja ngue ga øt'ä, ngue bá εhε bi zengugui rá mamá mā Hmu?

44 Høntho bi zo mā gu ngue gadi zengugui, nuna mā basi o mā mmāi bi 'yanī ngue di johya.

45 Rā mmēnthi gá nthēui ngue gá 'yεc'ei ra hya bi si'i, porque nu'a te

mman'Oja, di nja'a —bi 'yenna Elisa-
bet.

⁴⁶ Rā Maya bi 'yena:

—Nugā dí εspabi Oja.

⁴⁷ Di johya mā mmāi conná
nguehna Oja mā yantegā.

⁴⁸ Porque bi 'yorcagui mā su Oja, 'nē
hinga njuanigui, nugā drá mēfitho.
Nu rā pa di mā p'aya, gātho yø ja'i dā
'yengui ngue rā mmēnthi dá nthē'be.

⁴⁹ Porque jase rá ts'edi Oja, ¿hague
ngu ganho'a te bi 'yorcagui? Nuna Oja,
maguesē nā.

⁵⁰ Hangu rā pa di huεcyø ja'i suprá
xudi Oja.

⁵¹ I ja ts'edi te bi 'yøt'e. Bi hyejpa yø
hya yø ja'i di 'yets'i.

⁵² Bi 'yenspa ja yø nhudi yø dast'abi.
Bi japi bi hya rā ts'edi yø ja'i hinga
njuani.

⁵³ Bi 'yøt'e ngue mbonguitho te dā
zi yø ja'i mi tumanthuhu. Bi 'yetyø
mmēmmeti, hīndi japi te dā hyats'i.

⁵⁴ Bi nja rá yemmai conná ngue'u
yø judío mi thanne, hīmbi pumbēni bi
māts'i.

⁵⁵ Bi nja tengutho rā hya bi
sihma mboxitahā Abraham, ngue
para zantho dā mā mahuequi'u yø
mbom'meto.

⁵⁶ Nuna rā Maya, nhyushnā bá
m'map'u 'bahra Elisabet. Bi mā rá
ngu m'mēfa p'aya.

*Bi mihra Xuua nuna bi 'yøtra nx-
ixya.*

⁵⁷ Mi zonna pa di ønná ts'ant'u rā
Elisabet.

⁵⁸ Bi mā di zengua'u yø besino,
'nēhyø mēni. Bi bahyø ja'i ngue
xandøngu rā nho bi 'yørpabi Oja.

⁵⁹ Ya rá hyato mā pa xi mihra
ts'ant'u, bi mā mhmēpya p'aya, bi
njapra circuncisión. Yø ja'i p'aya
nepe di hu rā ts'ant'u tengutho gui
hu rá papá Zacarías.

⁶⁰ Pē rá mamá rā ts'ant'u bi 'yena:

—Hīn'nā. Man'na xanho di hu ngue
di Xuua —bi 'yena.

⁶¹ Bi t'ēmbaya:

—¿Hanja? Conque hinga n'na ni
mēni ni hu'a rā thuhu gui mmanya.

⁶² Bi t'ørpa rā senya rá papá rā
ts'ant'u p'aya, ngue t'änni te di hu.

⁶³ Bi 'yā'a n'na rā xithe p'aya, bi
cuatra thuhu di ho, bi 'yena: “Di hu
ngue di Xuua”. Gātho yø ja'i p'aya, di
'yøtho.

⁶⁴ 'Bexque'a rā ora'a p'aya, bi zā bi
nya rā Zacarías. Janjuani ngue di ja
mammadi Oja p'aya.

⁶⁵ Gä di 'yøtho'u yø besino'a te bi
nja. Gātho'a rā xequi mi 'bai ja rā häi
Judea, i mmanyø ja'i te bi nja.

⁶⁶ Gātho ya yø ja'i bi badi te bi nja,
di n'yomfēni, 'nē di n'yänni n'na ngu
n'na, hague nja'a ya. Di n'yēmbyo ja'i:

—¿Te 'bē'a gātho dā 'yør'mø bi
ndan'yohā nā rā ts'ant'u nā? —di
n'yēmbi.

Porque εmmēi di unná njapi Oja.

Ja ua yø hya bi manna Zacarías.

⁶⁷ Nuna rā Zacarías rá papá rā
Xuua, bi bēnnababi rā Espiritu Santo rā
hya dā mā. Bi 'yena:

⁶⁸ —Ma gā εspabi nā mā Hmu Oja.
Porque dā εεε ua 'bahyø judío ngue di
pøhø.

⁶⁹ Dā pēngahā n'na rā Yante ja rá
ts'edi. Guehna n'na rá mbom'meto rā
David nuna bi 'yøt'e te nne Oja.

⁷⁰ Nu'mø yø pa xa thogui nguna rā
hya bi bēnnababi yø pøngahya Oja 'mø
mi yat'a rā hya bi nepe bi mā.

⁷¹ Bi mā ngue dā yanja p'u 'bahma
nsuihā. 'Nē dā yanja ngue'u to gā nnu
man'ujā.

⁷² Bi mā ngue di huεc'u mā mboxi-
tahā xā m'māi. 'Nē bi mā ngue nu'a rá
macā hya bi xifi, hīndi pumbēni.

⁷³ Guehna rā hya bi yarpabi Oja nā
mā mboxitahā Abraham.

⁷⁴ Bi xifi ngue dā yanja p'u 'bahma
nsuihā, n'namhma ngue ya hinga su
gā thannehā Oja.

⁷⁵ 'Nē gā nsuphā, gā rā nho gdá
n'yohā mēnte rā pa gā m'māhmā.

⁷⁶ A nu'i grá zits'ant'u, gdi hu ngue
rá pøngahya'i nā Oja maguesē ya.
Porque gui m'met'o ngue gui xojpa yø
mmāi yø ja'i hante dā ēhra Hmu.

77 Nu'i gui japi da bahyø ja'i ngue ya da ma nhyani, 'nε di mpunnbabi yø ts'oqui.

78 Nuna Oja di macjε, 'nε di huεgahε. Tengu rā hyadi di yor'mø ma pa, asta mayā bi nεxrá nyot'i søcua ja rā häi.

79 Nu'ε yø ja'i 'bε 'bεxui da zā da dinna 'yu. Njarbutho ya, nuya yø ja'i xants'o gā 'yo, ya ja ngue di nthεui rā ndate. Da xojpa Oja yø mmāi. Da japi da bahyø ja'i ha di nhojpaui Oja —bi 'yεnna Zacarías.

80 Man'na ni zacra ts'unt'ε, bi nte 'nε man'na ni bā Oja. Pε bā m'map'ε ja rā dapo asta gue'mø mi zønna pa da xihra hyā yø judío.

2

Ya bi mihra Jesús.

1 Nu'ε yø pa'ε p'εya, gātho'ε yø nación di manda rā dast'abi Augusto, bi manda ngue da ma nsots'i rā censo.

2 Guehna rá madi rā censo bi ma nsots'i 'mø mi ndast'abi rā Cirenio p'ε ja rā häi Siria.

3 Gātho yø ja'i, ja ngue da map'ε ja rā hnini xā m'mahyø mboxita, ngue di cuatyø thuhu.

4 Janangue nuna rā José bā nεxpε ja rā hnini Nazaret ja rā häi Galilea, i map'ε ja rā hnini Belén ja rā häi Judea mará mmengu rā David. Porque rā José, rá mbom'meto rā David.

5 Bi ma rā José di cuatrá thuhu connā Maya rá xisu. Nuna rā José himbi dāhrá xisu, pε rā Maya ya hā rá basi.

6 Mente 'bap'ε ja rā hnini Belén, nuna rā Maya bi zønna ora di m'meni.

7 Bi m'mahrá madi ts'unt'ε. Bi 'uε rā ulu 'mø mi mi. Bi gārbε ja rá mosa yø fanī, porque hin'yε ha di nsāya, hinda hōnnbε ja rā ngumfanī i sä.

Bi zøhyø anxe p'ε 'bεhyø mändε'yo.

8 Mi 'bap'ε yø mändε'yo p'ε jon'a Belén, madi haxpε ngue fādi gā rā xui yø dε'yo.

9 Mi dambεni, ya 'bap'ε n'na rá anxe Oja. Rá nyot'i Oja p'εya, bi yot'i gātho p'ε 'bāi. Pε εmmεi bi nsu.

10 Rā anxe p'εya bi 'yεmbi:

—Yo guí suhε. Porque nnā han'nahε rā hoga 'da'yo hyā ya, 'nε hōnnbε bi zā di johya yø ja'i 'mø bi 'yøhna rā hyā nnā hagā ya.

11 A nuyá, ya bi mihni Yantehε p'ε ja rā hnini mi 'bεhra David. Guehna rā Cristo bā εx Oja ngue di ndast'abi naya.

12 Gā xi'i te jap'ε ha gui timhmε. I nt'ε rā ulu nā rā ts'unt'ε, op'ε ja rá mosa yø fanī.

13 Mente yā rā anxe p'εya, bi nεqui mi'da yø anxe bí 'yε mahεts'i. Gā εspabi Oja yø anxe, i εna:

14 —Maguesε nā Oja bí 'bε mahεts'i. 'Nεcua ja rā ximhäi, da hyurpa yø mmāi yø ja'i da nurpa rá mate.

15 Hōntho bi manyø anxe nā rā hyā nā p'εya, bi mengui, i ma mahεts'i. Yø mändε'yo p'εya, di 'yεmbi n'na ngu n'na:

—Ma gā mmähā Belén. Gā ma nuh'ā rā hyā bi ørcāhε Oja ngue bi nja ya.

16 N'nahmantho bi ma yø mändε'yo p'εya. Bi dimp'ε mi 'bεhra Maya 'nehra José. Nu'ā rá ts'unt'ε, op'ε ja rá mosa yø fanī.

17 Mi nup'ε ha 'bāi, bi xifi ngue ya xi manna anxe ngue xi mihra 'uεne.

18 Nu'ε yø ja'i bi 'yøhya yø hyā bi manyø mändε'yo, di 'yøtho hanja nā rā hyā sifi.

19 Pε rā Maya hinha gui pumbεni nā rā hyā bi sifi, hōnt'ā mbεn'ā.

20 Nu'ε yø mändε'yo bi mengbε xpi 'yεhε, pε εspabi Oja, 'nε di ja mammadi ngue'a te rā hyā xi 'yøde, 'nε'a te gā xi nu. Gā bi nja tengutho xi sifi.

Bi ts'ixpε ja rā nija rā Jesús ngue da ma madāpi Oja.

21 Ja rá hyato mā pa xi m'mahra ts'unt'ε p'εya, bi ma mhmεpya, bi njapra circuncisión. 'Nε i hutī ngue rā Jesús, tengutho rā thuhu bi manna anxe nuna bi nyāui rā Maya hante da hyā rá basi.

22 Nup'ε ja rā ley bi 'yotra Moisés, i nt'ot'i p'ε njammī pa xā m'mahra

basi 'mø da zā da ma nija. Janāngue nu'mø mi dātra pa, bi ts'ixra 'uene p'u ja ra hnini Jerusalén ngue da ma mā dāpi Oja.

²³ Ngūnā bi 'yøt'e porque nup'u ja rá ley Oja, i nt'ot'i p'u ra hya ngue enā: “Nu'a rá mudi basi ra ja'i di m'mui ngue drá ts'unt'u, da ma mā dāpi Oja”, i enā.

²⁴ Bi ma p'uya ngue bá øtra 'bøt'e tengutho nt'ot'i p'u ja ra ley, ngue da hyo yoho yø ts'int's'u ngue ra tórtola, ogue yoho yø paloma.

²⁵ Nu'a ra tiempo'a p'uya, mi 'bup'u Jerusalén n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Simeón. Guehna n'na ra hoga n'yohu mi thanne Oja, 'ne mi tø'mi ngue da ma nhyani yø judío. Rā Espiritu Santo di bennbi te da 'yø'na ra Simeón.

²⁶ Ya xi 'yuti ngue hante da du, 'be da nu ra Cristo nu'a ja ngue da pen'Oja ngue di ndast'abi.

²⁷ Nunā ra Simeón bi bennbabi ra Espiritu Santo ngue bi map'u ja ra nija. A nunā rá papá 'nehrá mamá nā ra t'uts'unt'u Jesús, ya bi zøp'u ja ra nija, nnepe ngue da ma mā dāpi Oja nā ra Jesús, tengutho mmamp'u ja ra ley.

²⁸ Nunā ra Simeón bi hyanna ts'unt'u ngue bi dets'i. Bi ja mammadi Oja p'uya, bi 'yēnā:

²⁹ —Mā Oja'i, bi hyu mā mmuigā ya. Porque ya bi nja'a te gá yarqui ngue di nja hante gā tu.

³⁰ Ya dá nugā nā ja ngue di nyante ya.

³¹ Guehna guá sanni ngue da badi gātho yø ja'i nā.

³² Nunā ya guehna da xojpa yø mmui yø ja'i hingyø judío nā. Connā guehna da ma maya yø judío.

³³ Nunā ra hya bi xihra zi'uene ra Simeón, ra José 'nehrá mamá ra Jesús di 'yøtho hanja'a ra hya øde.

³⁴ Nunā ra Simeón, bi 'yāp'a Oja ngue di japi. Bi t'embra Maya rá mamá ra Jesús:

—Nunā ra zi'uene 'bucua, bá ts'ännbabi nā ngue nu'mø bi ndan'yohu, xangu yø judío hinda nu

manho, guehya di m'mehya. Pē nu to da nu manho, guehna ra ja'i di nyani.

³⁵ Guehna di fadi te mbemp'u ja yø mmui n'na ngu n'na yø ja'i nā. Dí xi'i te ja ngue di nja, ngue ra dummui gui thogui, tengutho 'mø da thohra juai p'u ja ni mmui.

³⁶ Nup'u ja ra nija p'uya, mi 'bup'u n'na ra xisu ngue di bennbabi Oja ra hya xihyø ja'i. Ni hu ngue ra Ana nā ra xisu, rá t'ixu'a ndu ra Fanuel, rá mbom'meto ra Aser. Rá ngüetho 'mø mi nthati, pē honda nyoto jeya bi m'muhami rá ndø. Pē ya ra bødac'ei ya.

³⁷ A nuyá, ya goho 'dāte magoho njeya ra 'danxu ya. Hinha ni bømp'u ja ra nija. I thanne Oja ra pa ra xui, mmat'Oja hin'yū p'u rá nzequi 'ne etrá mmui.

³⁸ Mi yutra Ana p'u 'buhra zi'uene Jesús, bi mat'Oja, di ja mammadi Oja. M'mefa p'uya, bi xihyø ja'i 'bup'u ja ra nija, ngue nu'a ra 'uene 'bup'u, gue'a ra Yante mi tø'myø judío p'u Jerusalén.

Rā José 'nehra Maya bi mengui, i ma Nazaret.

³⁹ Mi juadi bi 'yøt'e te gā nt'ot'i p'u ja rá ley Oja, bi mengbaya, i map'u ja ra hnini Nazaret ja ra hāi Galilea.

⁴⁰ Nu'a ra zits'unt'u, man'na ni zaku, i te, 'ne man'na ni dinna hya, porque Oja emmēi bi japi.

Bi map'u ja ra nija nā ra ts'unt'u Jesús.

⁴¹ Nunā ra José 'nehra Maya, njeya njeya pa Jerusalén, bí nnu ra ngo ngue ra pascua.

⁴² Ya hā n'ema yo njeya ra Jesús, xquet'a 'nehnā 'da i ma dra ts'ännigo p'u Jerusalén.

⁴³ Mi guahra ngo, bi mengui, i ma yø ngu. Pē ra Jesús bá cop'u Jerusalén, hingui pahrá papá 'nehrá mamá ngue bá cohi.

⁴⁴ T'embi ngue ni n'yohu yø ja'i p'u ja ra 'yu nā ra Jesús. Bi n'yo n'na pa, ja bi mudi bi hyomp'uya, anyø mēni 'nehyø mpadihu.

⁴⁵ Pē himbi dini. Hømbi mengbaya, i ma Jerusalén ngue bá honi.

46 Rá hyu pa p'uya, bi dīmp'u ja ra nija na ra Jesús, 'dap'u humhma yø xännbate ngue ra ley. Nuna ra Jesús øts'e te mman'u yaui, 'nε ørpa ra nt'änni.

47 Pε xquet'a t'ørpabi ra nt'änni p'uya. Pε nu'u to gä øde te ga ndadi, di 'yøtho hanja rá n'yomfēni bá dīni ngue'a te ga ndadi.

48 Nuna ra José 'nehra Maya di 'yøtho 'mø mi nu ngue hup'u ra Jesús. Rá mamá ra Jesús bi 'yēmbi:

—Ague mā basi'i, ¿hanja ngue ngu'a guí ørcá'be? Nī papá co 'nεqui hīndī padī te ga ør'be ngue dí hon'a'be —bi 'yēmbi.

49 Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Ua hīnguī pahmī ha dí 'bui ngue gui hongüi? ¿Ua hīnguī pahmī ngue jatho ga m'macua ha ja ra xādi ngue rá hya mā Papá?

50 Pε nuya yaui, hīmbi dīnyø mmui ya yø hya bi xifi.

51 Bī mengb'uya, i ma Nazaret, 'da i mähä ra Jesús. Pε εc'ei te xifi. Nuna rá mamá ra Jesús, nu'a ra hya bi xifi hōnt'a mbēn'a.

52 Mēnte 'danyø pa p'uya, bi ndan'yohu ra Jesús, man'na nī dīnna hya. 'Nε nnu manho Oja'a te ga 'yo, da guehyø ja'i xquet'a nnu manho.

3

Rá Xuua bi 'yøtra nxixya, bi xihra hya'u to gä bi mpeti p'u ja ra dapo.

1 Ya n'ne'ma cat'a njeya mī 'yop'u ra ndast'abi n'na ra n'yohu nī hu ngue ra Tiberio. Nuna ra Poncio Pilato mará dast'abi p'u ja ra häi Judea na. A nuna ra Herodes mará dast'abi p'u ja ra häi Galilea na. Nuna ra Lipe rá n'yohu ra Herodes mará dast'abi p'u ja ra häi Iturea na, 'nεp'u ja ra häi Traconite mađi manda. Nuna ra Lisianas mará dast'abi p'u ja ra häi Abilinia na.

2 Nuna ra Anás 'nehna ra Caifás, guehya yø 'bet'o mmácja ya. Oja bi zoprá mmui na ra Xuua rá ts'unt'u ra Zacarías mambi 'bup'u ja ra dapo.

3 Nuna ra Xuua, bi n'yo gätho'u yø xequi jap'u ja ra dathe Jordán. Bi xihyø ja'i ngue da hyep'u ra nts'o ga

'yo, n'namhma ngue di mpunnba yø ts'oqui, di xixyabi p'uya.

4 Bi 'yøtra Xuua tengutho ra hya mmamp'u ja ra libro bi 'yøtra pøngahya Isaías, ngue εna: “Dá t'øde te da man'a n'na nc'ei da manna hya p'u ja ra dapo ngue da 'yεna: Dami juannbahu rá 'yu ra Hmu. Dami cāhma ra 'yu da gohi xanho.

5 Da ma majuanni gätho yø nenhäi. Da ma manihibi gätho yø nyuni 'nehyo nguanī. Da ma majuanni'u yø 'yu xampāni. Nu'u yø 'yu xants'oni, da ma majuanni.

6 Gä da nu yø ja'i'a ra Yante da pen'Oja”, bi 'yεna.

7 Nu'u yø ja'i bi zøp'u mī 'buhra Xuua ngue di xixyabi. Ra Xuua bi 'yēmbi:

—Guí øthū tengutho øtyø c'εya ngue 'da'mø bá εp'u ra sibi. Xiya, ¿hague gnī pahmu ngue bá εp'u ra ndate castigo dī nja?

8 Dami 'yøthū ra nho, n'namhma di nεqui ngue ya gä hychma p'u ra nts'o. 'Yo sä guí εna ngue ya hīnte gui jahū ngue yø mbom'meto'ahū ra Abraham. Porque dí xi'ahū ngue nuua ja yø do ja ua, da zä da 'yøt'Oja ngue da bøcua yø mbom'meto ra Abraham.

9 Guí øthū tengutho yø za hīnguī zūdi, guī njathū p'uya. Pε ya ja ra acha da 'yεxyø za. Gätho yø za hīnguī nne dī nzūdi, da t'ets'i ngue da ma nt'udī.

10 Yø ja'i p'uya, bi 'yänna Xuua, bi 'yēmbi:

—¿Tenī 'be'a ja ngue ga øt'ähe p'uya?

11 Bi 'yεnna Xuua p'uya:

—Nu'a ca yoho yø pahni, ja ngue di unna n'na mpahni'a to hīn'yū rá pahni. Nu'a ja te da zi, ja ngue da xepi to hīn'yū da zi.

12 Xquet'a bi zø i'da yø nguthäi p'uya, ngue nne da ma maxixyabi. Bi 'yørpa ra nt'änni ra Xuua p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague grá xännbate, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'ähe?

13 Rá Xuua bi 'yēmbi:

—'Yo di tho'a guí juhmu ngue'a te dī marca ra ley.

14 Xquet'a 'nɛ 'da yø soldado bi 'yørpa ra nt'änni, bi 'yɛmbi:

—Xigähe, ζteni 'be'a ja ngue ga øt'ähe?

Mi dahra Xuua, bi 'yɛmbi:

—'Yo to gadi pihma. 'Nɛ 'yo te guí hannbaha yø ja'i. 'Yo sä gadi yapha n'na ra ja'i ngue hinte øt'e. Ya da hønt'a te ni nzäbi guí taha gui hyamhma.

15 Pɛ yø ja'i, hingui nnu ra pa da badi te'o na ra Xuua. ɛnyø ja'i ngue nuna ra Xuua, xamhmatho guehna ra Cristo bá pen'Oja ngue di ndast'abi na.

16 Pɛ ra Xuua bi 'yɛmbyø ja'i:

—Nugä majuaní dadi xixya'aha connä dehe. Pɛ bá ɛp'ua man'na da 'yøtra nxixya connä sibi 'mø bi ha'aha ra ts'edi ra Espíritu Santo. A nuna, man'na tate na ngue nugä. ζHapua gue ga sacä tengü na?

17 Guehna da huanhyø ja'i na, tengütho 'mø mañoqui ra trigo, n'naní ni ma yø xi. Ra trigo p'uya, mapeti ngue da 'bets'i. Nu'a rá xi p'uya, da t'up'ua ja ra sibi hinjam'mø da huɛt'i.

18 Xangu mi'da yø hya bi manna Xuua ngue honi ha gui opan'yu yø ja'i di øtra hoga 'da'yo hya.

19 Bi hejpbabi ra Xuua'a te xi 'yøtra dast'abi Herodes, porque nuna ra 'bɛpo Herodías rá xisu'a rá n'yohu Lipe, ya xi 'yøt'e ngue rá xisu. Xquet'a xangu mi'da yø hya xants'o xi 'yøt'e, pɛ gä bi hejpi.

20 Pɛ mahømbi 'yør'man'na ra nts'o ra Herodes, ngue bi got'a fädi ra Xuua.

Bi nxixya ra Jesús.

21 Nu'mø tobe him maní jotra Xuua, bi xixyabi gätho yø ja'i. Xquet'a bi xixyabi ra Jesús. Mente mmat'Oja p'uya, bi xohra c'amahets'i.

22 Nu'a ra Espíritu Santo, ɛntho n'na ra paloma p'ua i hnu, ngue bi zøp'ua ja rá ya ra Jesús. 'Nɛ bi t'ø'a n'na ra hya bá nya mahets'i, bi 'yɛna:

—Gue'e ma Ts'unt'ua, dadi ma'i. A nuyá, janjuaní ngue ja gampähä connä ngue'e.

Ja ua ra lista ngue yø thuhu yø mboxita ra Jesús.

23 Nu'mø mi da'mi bi xännbabi ra hya yø ja'i ra Jesús, ya mi ha 'däte ma'det'a nɛya. I t'ɛmbi ngue rá ts'unt'ua ra José. Pɛ nu'a ɛrá xita ra Jesús, gue'a ra Elí.

24 Nuya mi'da yø mboxita ra Jesús guehna: ra Matat, ra Leví, ra Melqui, ra Jana, ra José,

25 ra Matatías, ra Amós, ra Nahum, ra Eslí, ra Nagai,

26 ra Maat, ra Matatías, ra Semei, ra José, ra Judá,

27 ra Joana, ra Resa, ra Zorobabel, ra Salatiel, ra Neri,

28 ra Melqui, ra Adi, ra Cosam, ra Elmodam, ra Er,

29 ra Josué, ra Eliezer, ra Jorim, ra Matat,

30 ra Leví, ra Simeón, ra Judá, ra José, ra Jonán, ra Eliaquim,

31 ra Melea, ra Mainán, ra Matata, ra Natán,

32 ra David, ra Isai, ra Obed, ra Booz, ra Salmón, ra Naasón,

33 ra Aminadab, ra Aram, ra Esrom, ra Fares, ra Judá,

34 ra Jacob, ra Isaac, ra Abraham, ra Taré, ra Nacor,

35 ra Serug, ra Ragau, ra Peleg, ra Heber, ra Sala,

36 ra Cainán, ra Arfaxad, ra Sem, ra Noé, ra Lamec,

37 ra Matusalén, ra Enoc, ra Jared, ra Mahalaleel, ra Cainán,

38 ra Enós, ra Set, ra Adán. Pɛ ra Adán, Oja bi hoqui.

4

Ra zithu bi hyonnbí ha di 'yøtra ts'oqui ra Jesús.

1 Nuna ra Jesús ya n'youi ra Espíritu Santo, mambá ɛp'ua ja ra dathe Jordán. Ra Espíritu Santo bi zixpua bí ja ra dapo.

2 Ja bá m'map'ua nyote ma pa. Pɛ nu'ua yø hya di manda Oja, ɛmmei bi hyonna zithu ha di mestho ra hya ra Jesús. Nu'ua yø pa'ua, himbi zi ra hme ra Jesús. M'mefa p'uya, bi zä ngue mathoguitho tu manthuhu.

³ Rā zithu p'uya bi 'yεmbi:

—Nu'mø ngue gue'e rá Ts'unt'u'i Oja, dami 'yøt'e ngue nuna ra do 'bengua, da gohi di nthuhmε —bi 'yεmbi.

⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbrā zithu:

—Nup'u ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue εna: “Nu ra ja'i hinda ne da 'yøde te mman'Oja, madague'a da zi ra hmε ra ja'i, pe ya hinda zā di m'mai”.

⁵ Rā zithu p'uya bi zixpu bí ja n'na ra danyuni. Nu'a ra ora'a p'uya, bi japra Jesús ngue bi hyandi gātho yø nación i ja rá ngani nximhäi.

⁶ Rā zithu bi 'yεmbrā Jesús:

—Nugä dí εxa'i ngue gui ndast'abi, gui manda gātho yø nación. Nu te gā pets'i, gā ni mmēti. Porque go bi ndäcä ya. Nu te'o gā nne gā unni, gā unni.

⁷ Nu'mø gui ndantyøhmu ngue gui thannegui ya, nu te gā ja naya, gā ni mmēti —bi 'yεmbi.

⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Dami 'uegue grā zithu. Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue hont'a ra Hmu Oja ja ngue da ma nthanne, hinjom man'na.

⁹ M'mefa p'uya, nup'u ja ra hnini Jerusalén, ja i zixpu ra zithu na ra Jesús. Bi ntøp'u ja rá 'bet'e ra nija. Bi 'yεmbi:

—Nu'mø gue'e rá Ts'unt'u'i Oja ya, dami nsäcua ya.

¹⁰ Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: “Nuna Oja da penhyø anxε ngue da mä'i.

¹¹ Da 'yøt'e ngue njanate gdi söt'a häi, n'namhma ngue hīndi un'na ni gua yø do” —bi 'yεmbi.

¹² Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Xquet'a nt'ot'i ra hya p'u ja ra Maca Libro ngue nuna Oja, hinjonda zāmbi te da 'yøt'e para ngue da fadi ngue'mø majuani te mma ogue hin'na.

¹³ Rā zithu, ya himbi dinna forma ha xti japi ngue xta 'yøtra ts'oqui ra Jesús. Bi zop'u njammī pa p'uya, bi ma.

Bi da'mi bi manna hya p'u Galilea ra Jesús.

¹⁴ Bi mengra Jesús, i ma Galilea. Pe n'youi rá ts'edi ra Espiritu Santo. Yø ja'i p'uya, ndap'u bi zā di c'a ra Jesús.

¹⁵ Da zømp'u da zønna Jesús, pap'u ja yø nija yø judío ngue xānnbabi ra hya yø ja'i. Gä nnu manho yø ja'i ra hya mmanā Jesús.

Rā Jesús ya 'bup'u ja ra hnini Nazaret.

¹⁶ Bi map'u ja ra hnini Nazaret bá nte ra Jesús. Mi zøhra pa ngue ra ts'äya, bi map'u ja ra nija, gā ngu'a xi 'yørbu ja yø hnini xi thogui ngue pap'u ja yø nija. Bi m'mähra Jesús ngue da manna letra nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro.

¹⁷ Bi t'unna libro bi 'yotra pøngahya Isaías. Mi xøsp'ya, bi nthēui p'u nt'ot'i na ra hya ja ua ngue εna:

¹⁸ “Dí n'yogä'be ra Espiritu Santo. Porque bá t'εxqui ngue gā xicā ra hoga 'da'yo hya yø hyoya. Bá 'benngui ngue gā hojpa yø mmēi yø ja'i 'bu ndummēi. Nu'u yø ja'i xa mbent'ui ra ts'oqui, gā xifi ngue ya da ma nhyani. Gä xojpa yø n'yomfeni yø ja'i ngue da ba Oja. Gä japi ngue ya hinni mantho da zā ra n'u yø ja'i di anyø hmu.

¹⁹ Gä xicā yø ja'i ngue ya bi zønna pa da yan'Oja”.

²⁰ Mi juadi bi manna letra nt'ot'i p'u ja ra sūcua ra Jesús, bi dā ra sūcua p'uya, bi un'na ra mäxte p'u ja ra nija. Bi mi p'uya. Nu'u yø ja'i 'bup'u ja ra nija p'uya, gā di zadi hēti ra Jesús.

²¹ Mahømbi mudi bi nya ra Jesús, bi 'yεmbyø ja'i:

—Nu ra ora ja p'uya, ya bi nja'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro, ngue ni hmi ni dā guí nnuju ngue dí 'bucā ua ya.

²² Bi nu manho gātho yø ja'i ra Jesús. Nuna ra hoga hya xihyø ja'i, gā di 'yødyø ja'i na ra hya øde. Di n'yānsε yø ja'i, di n'yεmbi:

—¿Ua hinga guehna rá ts'unt'u ra José na?

²³ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Rā nzeḡui guehna rā hya ja ua guí nne gui xicjā, ngue ɛna: “Ague grá 'yøthe, 'be dāmi n'yøthe sɛ”. Gui nne gui 'yɛnjā: “Nu'a dí øcāhe guā ørbā Capernaum, nuua ja nī hnīni ya, xquet'a dā ngu'a gui 'yøt'ua ya”, guí nne gui 'yɛnjā.

24 Bi sigue bī nya rā Jesús, bi 'yɛnā:

—Majuani dí xi'ahā, ngue hinga n'na rā pøngahya di pøni ngue dā hnu mansu p'ā ja rá hnīni.

25 Njarbatho na rā hya dí xi'ahā ya, tengutho rā pa bá m'māhra pøngahya Elías, bī nja rā ndate thūhū p'ā ja rá hāi mī 'būi, ngue hīmbi n'ye nhyu jeya māde. Xangu yø 'danxu ngue yø judío mī 'bū 'mø ya.

26 Pɛ hinga n'na'ū yø 'danxu ngue yø judío xta mmɛnnabī Oja rā Elías ngue xtabā mmāts'i. Sinoque bi 'benhni ngue bá fāxa n'na rā 'danxu mī 'būp'ā ja rā hnīni Sarepta, querpūtho rā hnīni Sidón.

27 Nu'a rā tiempo bī m'māhra pøngahya Eliseo, xangu yø judío mī hɛmbra n'ū ngue mī 'ya yø do'yo. Pɛ hīnjombi 'yøthe ya yø judío mī ū. A nūna rā Naamán ngue rā mmɛngu p'ā ja rā hāi Siria, go bī ma bá øthe nā.

28 Gä bī mbøcūe yø ja'i mī 'būp'ā ja rā nija 'mø mī 'yøhya yø hya bī manna Jesús.

29 Bī nangyø ja'i p'āya, bi bentra Jesús ngue bi gūp'ā ja rā hnīni. Bi zixp'ā bī ja rā nyanguani ngue dā hørbā ja rā t'øhø.

30 Pɛ bi guasyø ja'i rā Jesús, bi thop'ā māde, bī ma.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohū mī n'youi rā ts'onthi.

31 Nūna rā Jesús, i map'ā ja rā hnīni Capernaum ngue rā hāi Galilea. Nu'mø rā pa ngue rā ts'āya, nhyato, nhyato pap'ā ja rā nija ngue xānba rā hya yø ja'i.

32 Di 'yødyø ja'i'a rā hya xānbbabi, porque nu'mø xānbbate rā Jesús, ɛna nts'ūt'abitho ngue ya manzaqui 'mø nzohyø ja'i.

33 Nūp'ā ja rā nija p'āya, mī 'būp'ā n'na rā n'yohū n'youi rā ts'onthi. Nts'edi i zohra Jesús, bi 'yɛmbi:

34 —Ague Jesús grá mmɛngu Nazaret, dāmi hyɛgahe p'ā. ¿Hanja ngue gadi nthint'ua dí 'bucāhe? ¿Ua gnī 'yɛhɛ gui juacje? Nūgā dí padī te'o'i, gue'e rá macā Ts'unt'ā'i Oja.

35 Pɛ rā Jesús bi 'yɛmbra ts'onthi:

—Xanhɛn'i grá ts'onthi. Dāmi hyep'ā rā n'yohū guí n'youi.

Rā ts'onthi p'āya, yø hmī yø dā yø ja'i p'ā bi 'yɛn'āhāi rā n'yohū. Pɛ hīnha bi zet'i. Bī ma rā ts'onthi p'āya.

36 Gä di 'yødyø ja'i bī nū te bī nja. Di n'yɛmbi n'na ngu n'na:

—Hīnjongui padī tema hya'a ya. Di nɛqui ngue ja rá ts'edi nā rā n'yohū, porque asta 'nɛhyø ts'onthi ɛc'ɛi 'mø xifi ngue dā hyep'ā rā ja'i n'youi.

37 Ndap'ā bi zā di c'a yø ja'i te øtra Jesús.

Rā Jesús bi 'yøthebi rá to rā Simu nūna i Bedu.

38 I map'ā ja rá ngu rā Simu 'mø mambā pøn'a nija rā Jesús. Mī hɛmbra pa nā rá to rā Simu p'āya. Bi t'āpra mate rā Jesús ngue bi 'yøthe nā rā xisu mādi hyɛnni.

39 Nūna rā Jesús bī ndojp'ā 'benna dārquɛhi. Bi hejpa rā pa, pɛ 'bexpi bønna pa. Bī nangra xisu ngue bi hojpi te dā zi yø ja'i.

Bi 'yøthe xangu yø dārquɛhi rā Jesús.

40 Mī dāhra nde p'āya, gātho yø ja'i si yø dārquɛhi ngue hɛmbi 'dama 'dan'yo man'ā, bi zispabi rā Jesús ngue dā 'yøthe. Bi japyø dārquɛhi yø 'yɛ rā Jesús ngue bi 'yøthe.

41 'Būp'ā xangu yø dārquɛhi ngue n'youi yø ts'onthi, pɛ rā Jesús bi japyø ts'onthi ngue hɛp'ā yø ja'i n'youi. Asta mahyø ts'onthi, i ɛnā:

—Nu'i, gue'e rá Ts'unt'ā'i Oja.

Pɛ rā Jesús di hejpa yø ts'onthi, hīndi japi di nya. Porque nnepyø ts'onthi dā fadi ngue gue'a rā Cristo.

Bi 'yonna hya p'ā ja rā hāi Galilea rā Jesús.

⁴² Mī nēcahäi p'uya, bi bōmp'u ja ra hnini ra Jesús, bi ma dapo. Pē emmēi honyo ja'i haru 'bui. Mī zonyo ja'i p'u bi 'bui, i sammī, hinguī nnepe xta nzop'u.

⁴³ Pē ra Jesús bi 'yēmbyo ja'i:

—Jatho ngue ga mma māngā ra hoga 'da'yo hya mī'da yō hnini. Porque guehna bi 'benngā na ngue ga xihyo ja'i ha di njap'u da zo rā 'yē Oja.

⁴⁴ Janangue gā bá n'yop'u ja ra häi Galilea ra Jesús ngue bi mānna hya p'u ja yō nija.

5

Bi 'yōtra Jesús ngue bi de xangu yō hua yō mahua.

¹ Nup'u ja ra nenzabi ni hu ngue Genesaret, ja 'bāp'u n'na pa ra Jesús. Bi zōhō xangu yō ja'i p'uya, asta di ntōt'e ngue nne da 'yōrpabi rá hya Oja.

² Bi nu yoho yō barco p'u ja ra nenzabi ra Jesús, ngue hinjongui o. Ya xi bōnyō mahua ngue petyō xit'a.

³ Bi yarbū ja rá barco ra Bēdu ra Jesús. Bi xi p'uya ngue da zoquits'u ra nnengui, di map'u xanhe ra dehe. Bi mīp'u ja ra barco ra Jesús ngue ja bá nya p'u, ngue bi xānba ra hya yō ja'i.

⁴ Mī juadi bi mān'a ra hya nne da māmp'uya, bi 'yēmbra Bēdu:

—Damī 'yonna barco, di manū xanhe ra dehe. Ja gui 'yent'ui nū ra xit'a ngue gui pauī yō hua.

⁵ Bi 'yēnna Bēdu p'uya:

—Ague grā xānbate, ya xta mmpēhme gā ra xui, pē hin teni hua xta thehe. Pē ngue guī engui gā ent'ä ra xit'a, ma gā ent'ä ra xit'a ya.

⁶ Mī 'yēntra xit'a p'uya, xandōngu yō hua bá the, asta ya nne xta xetra xit'a.

⁷ Bi 'yōrpabi ra senya'u yō n'yohu bi o mān'na ra barco ngue bá ehē, da mäts'i. Bá ē'u p'uya, pē bi yuts'i gā yoho yō barco'u yō hua, asta ya nne da thunt'a mbonthe yō barco ngue'a ganhyu.

⁸ Mī nu ra Bēdu'a te bi nja, bi ndantyōhmu p'u 'bāhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague grā Hmu, damī 'uecua dí 'bucā, porque ja mā ts'oqui.

⁹ Ngūna bi mānna Bēdu, porque bi nsu. Xquet'a 'nē'u yō n'yohu bi nsu 'mō mī nu ngue xandōngu yō hua bi de.

¹⁰ Xquet'a bi nsu ra Jacobo 'nēhra Xuua, yō ts'ant'u ra Zebedeo, gā mī n'yoi ra Bēdu. Pē ra Jesús bi 'yēmbra Bēdu:

—'Yo guī su ague Bēdu. Nūya hinnī mantho gui thehyō hua ya, yō ja'i gui theya ngue gui 'bārpā yō mmāi —bi 'yēmbi.

¹¹ Bi sōnna nenthe'u yō barco p'uya, bi zop'u yō barco ngue bi dēnna Jesús.

Ra Jesús bi 'yōthe n'na ra n'yohu mī 'ya rá do'yo.

¹² Ya mī 'bup'u ja n'na ra hnini ra Jesús. Bi zōn'a n'na ra n'yohu p'u ha 'bui, ngue mī hēmbra ts'o'ya. Mī nu ra Jesús, asta bi m'mēmfō häi ngue āpra māte, bi 'yēmbi:

—Ague grā hmu, nu'mō guī nne gui 'yōrcā ra māte gui 'yōtheguits'u, nugā dí padī ngue da zāgui —bi 'yēmbi.

¹³ Bi dosra dārquēhi connā 'yē ra Jesús, bi 'yēmbaya:

—Ahā, dí nne ga øthe'i. Da zā'i ya —bi 'yēmbi.

Hōntho bi mānna ra hya na, nūna ra dārquēhi mī 'ya rá do'yo, 'bexpī zā ra n'u mī hēmbi.

¹⁴ Nūna ra Jesús, bi 'bēpi ngue hinjondā xifi te bi japi, bi 'yēmbi:

—Hōntho ni ma ya, sōmp'u 'būhra mmācja. Da nu ngue ya bi zā'i. Damī 'yōtra 'bōt'e tengutho bi mānda ra Moisés ngue da 'yōtyō ja'i 'mō bi zā ra 'ya hēmbi. Janangue da badī gātho yō ja'i ngue ya bi zā'i.

¹⁵ Pē nu'a gā 'yo ra hya te øtra Jesús, mān'na, mān'na ni fadi. Xandōngu yō ja'i di mpeti p'u ha ni ma ngue øxra hya i mma. I nne yō ja'i da 'yōthebi haru xan'u.

¹⁶ Pē mī pa dapo ra Jesús ngue ja bi mmat'Oja p'u.

Ra Jesús bi 'yōt'e ngue da fadi ngue ja rá ts'edi ngue di punnba yō ts'oqui yō ja'i.

17 Nup'u mi xännbate n'na pa ra Jesús, hup'u 'da yø fariseo, hup'u 'da yø xännbate ngue rā ley. Xpi 'yep'u ja yø hnini ja'a rā hāi Galilea, 'nep'u ja yø hnini ja'a rā hāi Judea, 'nep'u Jerusalén xpi 'yε i'da. Pε n'youi rá ts'edi Oja nā rā Jesús ngue sä øthe yø dārquēhi.

18 Bi zø i'da yø ja'i bá du n'na rā dārquēhi ngue tudyø gua, bá oxrá fidi. Bi ne yø ja'i ngue xti thocra dārquēhi p'u brá 'bāhra Jesús.

19 Pε himbi zā ha xti yat'i, porque hinga nzāni yø ja'i. Bi tets'a yannigu p'uya, bi xots'a n'na xequi rā 'bet'e. Ja i cambu rā dārquēhi ni oxrá fidi. Bi zorbu 'bāhyø ja'i brá 'bāhra Jesús.

20 Mi nu te øtyø ja'i nā rā Jesús, i padī ngue εc'ei yø ja'i ngue da zā da 'yøthe rā dārquēhi. Bi 'yembra dārquēhi p'uya:

—Ague n'yø, ya dá pun'na ni ts'oqui ya —bi 'yēmbi.

21 Yø xännbate ngue rā ley p'uya, 'nēhyø fariseo, bi 'yemp'u ja yø n'yomfēni: “¿Te go mangu nā rā n'yohu nā, i then'na Oja nā ngue ngu'a mma? Porque hinjonda zā di punnba yø ts'oqui yø ja'i, hinda hønt'a Oja sä ngue da 'yøtra mpunnbi”, emp'u ja yø n'yomfēni.

22 Pε rā Jesús i patho te mbenyø ja'i mbøcue, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue nguna guí mbēmhm?

23 Nugä dá xihra n'yohu 'bucua, dí embi: “Ya dá pun'na ni ts'oqui ya”. Pε nuyá, hīndi nēqui xanho ngue'mø bi mpunnbi ogue hin'na. Pε nu'mø ga embi: “Damī nangui, gui caxni fidi, gui mma”, ga embi, nu'mø ngue bi n'yo p'uya, ya gui pahmu xanho ngue ja mā ts'edi.

24 A nuyá, damī pahmu ya ngue rā N'yohu bi 'yε mahets'i, ja rá ts'edi ua ja rā ximhāi ngue di punnba yø ts'oqui yø ja'i.

Bi 'yembra n'yohu xan'u p'uya:

—Nugä dí xi'i, damī nangui, caxni fidi, ni ma ni ngu.

25 'Bexque'a p'uya, nuna mará dārquēhi, yø hmi yø dá yø ja'i p'u bi

nangui, bi gaxra fidi, bi ma rá ngu. Pε di ja mammadi Oja.

26 Gä di 'yødyø ja'i'a te bi nja, pε gä εspabi Oja yø ja'i. Asta nsu ha ga 'yenyø ja'i:

—A nuyá, dá nuhu yø cosa ngue hinjam'mø xtá nuhu ya —bi 'yēna.

Rā Jesús bi 'yøte ngue rá xädi rā Leví.

27 Mi ma m'mefa rā Jesús, ni nthop'u ja rá oficina rā Leví, nuna jamba rā mēnyu yø ja'i ja te pä. Mi nu rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Ma ga mme n'yø, ga øt'e ngue mā xädi'i —bi 'yēmbi.

28 Bi zop'u rá oficina rā Leví ngue bi mε rā Jesús.

Nuya yø ja'i t'ēmbi ja yø ts'oqui, 'dap'u sihmēui rā Jesús.

29 Nup'u ja rá ngu rā Leví, bi 'yørpabi n'na rā dants'ihmε rā Jesús. Nup'u ja rā mēxa 'dap'u 'bāhmu mi'da yø ngüthāi, da guehmi'da yø ja'i.

30 Pε yø fariseo 'nēhyø xännbate ngue rā ley bi zamba yø xädi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue 'dap'u guí sihmēhu yø ngüthāi 'nēhyu mi'da yø ja'i ja xangu yø ts'oqui? —bi 'yēmbi.

31 Mi dahra Jesús, bi 'yēna:

—Nuya yø ja'i di hyēnni, guehya ni 'yēhra 'yøthe ya. Pε yø ja'i xanzaqui, hinga gue'u ni 'yε'u.

32 A nugä, dá εhe ngue gue'u yø ja'i ja yø ts'oqui ga xifi da hyep'u rā nts'o ga 'yo, hinga gue'u yø ja'i εna ngue ya 'yo xanho dá εhe ga nzofu.

Bi manna Jesús hanja ngue hingui etyø mmāi yø xädi.

33 Yø ja'i p'uya, bi 'yembra Jesús:

—¿Hanja ni xädi ngue zant'a si'a te tini? Conque yø xädi rā Xuua 'nēhyø fariseo emmēi etyø mmāi, 'nε emmēi mmat'Oja —bi 'yēmbi.

34 Mi dahra Jesús, bi 'yēna:

—Nu'u yø ja'i ts'ofu ngue da nu rā nthati, hingui etyø mmāi mēnte 'dap'u 'bāhmu rā novio. Njarbatho mā xädigä ya, hingui etyø mmāi ngue 'daua di n'yo'be.

³⁵ Pε bá εp'α rā pa ngue dā zigagui mā nsai'be. Nu'a rā pa'a p'αya, mfadi ngue dā zā dā 'yetyø mm̄ai ya mā xādi 'mø.

³⁶ Hømbi hyεcra hya bi xihyø ja'i. Bi xifi ngue rā 'da'yo xādi, hinga 'da'iguui rā nyogui xādi. Bi 'yεmbi:

—Hinda zā to dā hyεca n'na xεqui rā 'da'yo ulu ngue dā møtra nyon'ulu. A nu'mø ngue dā japi, di ts'onna 'da'yo ulu. Rā 'da'yo xen'ulu hīndi nεjmanho ngue di bøtra nyon'ulu.

³⁷ Tengutho rā 'da'yo vino hinguī sā dā sirbα ja rā zεxfani ngue dā zēdi. Porque rā 'da'yo vino dā xεtra zεxfani 'mø dā sit'i, ja di m'mεp'α p'αya.

³⁸ Janangue rā 'da'yo vino, rā 'da'yo xifani dā sit'i, n'namhma ngue gā yoho hīndi m'mēdi.

³⁹ Nu'α si rā nyogui vino, hīnjongui pøni ngue di nne rā 'da'yo vino, porque i εna: “Xandønho dra nyogui vino”.

6

Ja rá ts'edi rā Jesús ngue nu te da zānni di nja'mø rā pa ngue rā ts'āya, gue'a di nja'a.

¹ N'na rā pa ngue sāya yø ja'i, bi thop'α ja n'na rā nuatrigo rā Jesús, ni n'youi yø xādi. Nu'α yø xādi p'αya, bi daxyø trigo ngue sa.

² Nu 'da yø fariseo p'αya, bi 'yεmbi:
—¿Hanja ngue gadi mpehma? Conque mmamp'α ja rā ley ngue nu'mø rā pa ngue rā ts'āya, hinguī sā to di mpefi —bi 'yεmbi.

³ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:
—Xi'mø mi zαhra thuhū n'na ndi rā David, co 'nε'α mi n'youi, ¿ua hīnjam'mø gadi xāhma p'α ha nt'ot'i'a te bi 'yøt'e?

⁴ Nuna rā David bi yarbα ja rá ngu Oja ngue bi zi yø thuhmε xi t'aspabi Oja ngue dā nu. Bi zi rā David co 'nε'α mi n'youi. Conque nu'α yø thuhmε'α, hīndi unna nt'ēdi rā ley ngue to bi zā dā zi, hīnda høndyø mmācjā yø ts'i'α yø thuhmε t'aspabi Oja.

⁵ Mahømbi 'yεmbi:

—Nu rā N'yohα bí 'yε mahεts'i, ja rá ts'edi ngue nu'a go dā zānni, gue'a di nja'mø rā pa ngue rā ts'āya'a.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohα xi 'yotrā 'yε.

⁶ Man'na rā pa ngue rā ts'āya p'αya, nuna rā Jesús bi yarbα ja rā nija ngue bi nxānnbate rā hya. Mi 'bap'α n'na rā n'yohα xi 'yotrā 'yε ngue rá n'yεi.

⁷ Nu'α yø xānnbate ngue rā ley 'nε'α yø fariseo p'αya, tøjtho te øtra Jesús. I nne dā nu 'mø ngue di n'øthe 'mø rā pa ngue rā ts'āya, para ngue dā zāp'α di yapi, dā 'yεmbi ngue hinguī supra ley.

⁸ Nuna rā Jesús ya patho te mbεnnbabi yø ja'i. Janangue bi 'yεmbra n'yohα xi 'yotrā 'yε:

—Bá nanguī n'yø, gā 'bācua mādē —bi 'yεmbi.

Nuna rā n'yohα p'αya, bi nanguī, bi m'māp'α sifi di m'māi.

⁹ Rā Jesús bi 'yεmbyø ja'i:

—Nuya gā øt'ahα n'na rā nt'ānni ya. ¿Te 'be'a mā hya mmamp'α ja rā ley ja ngue gā øthα 'mø rā pa ngue rā ts'āya? ¿Gā øthα rā nho, ogue rā n'α? ¿Dā t'øthe rā ja'i 'mø xan'α, ogue di njapi dā du?

¹⁰ Rā Jesús bi hyεti gātho yø ja'i di mäts'i. Bi 'yεmbra n'yohα mi'α p'αya:

—Damī majni 'yε ya —bi 'yεmbi.

Rā n'yohα p'αya bi macrá 'yε, pε 'bexpi zā rá 'yε mi'α.

¹¹ Pε bi mbøcue'α mi'da yø ja'i. Di n'yānni n'na ngu n'na ngue te dā japra Jesús.

Bi 'yεxi 'de'mā yoho yø xādi rā Jesús.

¹² Mi ma njammī pa p'αya, bi map'α ja n'na rā nyuni rā Jesús ngue bá mat'Oja. Bi haxā mhmat'Oja gā rā xui.

¹³ Mi hyaxpαya, bi zonhyø xādi ngue bi huanhni 'de'mā yonc'ei, i hutī ngue yø representante.

¹⁴ Ja ua yø thuhū ya yø n'yohα bi thanhni: rā Simū nu'a ja man'na rā thuhū ngue i Bεdu, rā Andre rá n'yohα nā rā Bεdu, rā Jacobo, rā Xuua, rā Lipe, rā Bartolomé,

¹⁵ rā Mateo, rā Toma, rā Jacobo nu'a rá ts'ant'α rā Alfeo, rā Simū nu'a

n'youi n'na 'bui yø ja'i honi ha di mmandasε p'ua ja yø häi,

16 rā Judas nu'a rá n'yohu rā Jacobo, 'nēhra Judas Iscariote nuna bi dá rā Jesús.

Xandøngu yø ja'i bi xänbā rā hya rā Jesús.

17 Rā Jesús bá εp'ua ja rá hyo rā nyuni mambi 'bui, bi zøp'ua xanjuanī, bá n'youi yø xädi. Xangu yø ja'i mi 'bup'ua bi zøhø, bá nēxp'ua ja yø hnini ja'a rā häi Judea, rā hnini Jerusalén, gā bá εhyø ja'i 'bui gā rá nnengui rā jathe ha ja yø hnini Tiro 'nē Sidón. Di ho yø ja'i dá 'yøxra hya mmanā Jesús, 'nē nne dá t'øthebi p'ua ha hēmbi.

18 Xquet'a bi t'øthe yø ja'i mādi unyø ts'onthi.

19 Gätho yø ja'i, gā nne ngue dá dāhra Jesús, porque ja rá ts'edi rā Jesús ngue nu'ua yø ja'i thādi, gā sä ha hēmbi.

Bi manā Jesús to di nthēui rā mmēnthi.

20 Bi hyetyø xädi rā Jesús, bi 'yēmbi: —Rā mmēnthi gā nthēu ngue gui hyoyahu. Porque ya gui ohu rá 'yε Oja.

21 Rā mmēnthi gā nthēu 'mø gui tumanthuhuhū. Porque Oja dá 'yøt'e ngue gui tini te gui sihu.

Rā mmēnthi gā nthēu 'mø gui zomhmū. Porque m'mεfa di nja'ahu mpähā ngue gui nthēhmū.

22 Rā mmēnthi gā nthēu 'mø nnu man'ua'ahu yø ja'i ngue gui tenhnu rā N'yohu bí 'yε mahεts'i. Porque dá 'yēhra pa dá zu'ahu yø ja'i, dá hyøn'ahu thi p'ua ha 'bui. Dá nu ts'oc'ei'ahu.

23 Dami johyahu, di nja'ahu rā ndøpähā'a rā pa'a, porque xangu ni nzābihu bí ja mahεts'i. Xquet'a bi njarbu m'mεt'o yø mboxita'ua yø ja'i'ua ya, bi nu man'ua byø pøngahya Oja xa m'mui.

24 Pε huεcate'ua εna ngue yø mmεmμεti. Ya bi tho'a rā pähä xanja mēnte rā pa xa m'mui.

25 Huεcate'ua εna ngue hinte di 'bedi, porque di ntumanthuhū.

Huεcate'ua ja mpähā ngue thede, porque dá 'yēhra pa di nzoni ngue rā dummi.

26 Huεcate'ahu, 'mø gā nnu manho'ahu yø ja'i. Mi njarbutho'ua yø mboxita yø ja'i ya, mi nnu manho te mi øt'ui yø fēhni pøngahya.

Nu to 'buihyø nsuiui jatho ngue di mādi.

27 Di xifi te'o gā øde te di mma, dami mahni nsuihu. Dami 'yørpahu rā nho'ua gā nnu man'ua'ahu.

28 Dami 'yāphu Oja ngue di japi to san'ahu. Dami marpahu Oja'ua su'ahu.

29 Nu'mø to bi mεp'a ni hmihu, dami un man'na nguadi ni hmi ngue dá mε'mi. Nu'mø te'o dá gan'na ni tuhu, 'nēhni pahni dami unni dá gats'i.

30 Nu'mø te'o dá 'yā'ahu n'na rā cosa, dami unni. Nu te'o dá ne ngue dá hyan'na'i'a te ni mμεti, 'yo gui mma di.

31 Tengutho gni ne ngue dá māxahu yø ja'i, dá ngu'a gui 'yøthu, dami 'yørpahu rā 'bāxte mi'da yø ja'i.

32 A nu'mø ngue hønt'ua di mā'ahu gadi mahmu, ¿dana rā nho di nεqui ngue gui øthu 'mø? Conque astā yø ts'oc'ei njap'ua.

33 Nu'mø hønt'ua to øt'ahu rā nho gui ørpahu rā nho, ¿dana rā nho di nεqui ngue gui øthu 'mø? Porque xquet'a 'nē'ua yø ts'oc'ei njap'ua.

34 Xi'mø ja'a macosa gadi hmithu n'na rā ja'i, 'nē gui tø'mi ngue xquet'a di hmi'ahu, ¿dana rā nho gui øthu 'mø? Porque xquet'a njap'ua yø ts'oc'ei ngue di hmi n'na rā cosa, pε xi mmi tø'mi ngue dá ma mahmiti.

35 Pε nu'ahu, dami mahmu'ua su'ahu. Dami yørpahu rā nho. Dami hmihu n'na rā cosa, pε nu'a rā ja'i gadi hmithu n'na rā cosa, 'yo gui tø'mi ngue xquet'a di hmi'ahu. Nu'mø gā 'yøthu tengu na rā hya dí xi'ahu ya, xangu rá njapi Oja di 'da'ahu. 'Nē di nεqui ngue ya yø basi'ahu na Oja maguesε. Porque xquet'a ørpabi rā nho Oja'ua yø ts'oc'ei, madaque'a hīndi ja mammadī Oja.

36 Dī nja nī nhuεcateh_u tengutho Oja nī Papáh_u i ja rá nhuεcate'a.

'Yo guí haspah_u ra güenda te ga 'yo mi'da yø ja'i.

37 'Yo guí haspah_u ra güenda te ør'mi'da yø ja'i, n'namhma_u ngue hinda_u hyats'ah_u ra güenda Oja te guí øth_u. 'Yo sä guí mmamhm_u ngue da ma ra castigo mi'da yø ja'i, n'namhma_u ngue hinda_u men'nah_u ra castigo Oja. Damī punnbabi_u nī mmic'ei_h, n'namhma_u ngue xquet'a di pun'nah_u Oja.

38 Damī fäxh_u sä ra n'_u, n'namhma_u ngue da mäxah_u Oja. Da 'yen'nah_u xanho, di dætra t'eni, da huati asta da bonsp_u gui 'yuth_u. Porque tengutho gui 'yøth_u, xquet'a gue'a di nja'ah_u'a.

39 Bi hyεcra_u hya ra Jesús ngue hinga te bi zä maxädi da denyø ja'i. Bi 'yεna:

—Xi n'na ra xädä, çua da zä di m'met'o p'_u di ma rá mmixädäui? Hinda_u zä di m'met'o, porque nu'mø bi nthεui n'na ra ots'i, 'dap'_u da zo.

40 Nu'a ngue ra xäditho, hin man'na xangu padī ngue rá xänbæte, pε da zä da badī te gäma_u hya pahrá xänbæte.

41 çHanja yø ja'i ngue ja xangu yø ts'oqui, guehya nne da hyaspa_u ra güenda yø ja'i ngue ts'udyø ts'oqui ja ya? Tengutho 'mø guí xihni_u çu ya ngue oxra_u häi rá dä, pε nu'i p'aya, ra biga di o nī dä.

42 Ya hinda_u zä gui 'yεmni_u çu: “Ague n'yø, tø ga hahmi_u ra häi o nī dä”, gui 'yεmbi. A nu'i p'aya, hin gadi unna güenda ngue ra biga oxni_u dä. Ya hinni 'yup'_u te guí mma. 'Be damī hyahra biga oxni_u dä, n'namhma_u da zä gui hyambabi_u ra häi o rá dä nī çu.

Nu'a ga nhorá ndät'ä ra za, gue'a di fadi tema za'a.

43 Nu ra hoga za, hinga ja zæp'_u ra ndät'ä hinguí ho. Nu'a hinga_u hoga za, hinga ja zæp'_u ra hoga ndät'ä.

44 N'na ngu n'na yø za, nu'a te yø ndät'ä zædi, gue'a di fa'a. Tengutho p'_u ja ra 'uini, hinga ja zæp'_u yø igo. Ni xingyø uva di zæp'_u ja yø 'uini.

45 Njarbatho n'na ra hoga n'yoh_u ya, ra hoga hya mma, porque xanho rá mmæi. Pε ra ts'oc'ei, xants'o te mma, porque xants'o rá mmæi. Nu'a ra hya pønna ne, mbo rá mmæi nī 'yεhε, ogue xanho, ogue xants'o.

Bi nhyεjpa_u ra hya yoho yø hyønnigu.

46 çHanja ngue guí εnj_u ngue nī hmuj_u, 'nε hinguí øth_u'a te di nnegä ngue gui 'yøth_u?

47 Nu te'o gä tænnugi, i øde hanja ra hya di mma, 'nε da 'yøt'e te di xifi, ga xi'ah_u ra hya nna hyεjpi.

48 Nna hyεjpabi_u n'na ra n'yoh_u ngue nne di nhønnigu. Xtanhε ra häi da 'ya'mi. Nup'_u ja ra mmændo, ja da fæp'_u ra jado. Nu'mø bi tho'a n'na ra dathe p'aya, ra dehe nts'edi ga nnønhna_u ngu, pε hinda_u 'yanna_u ngu, porque ra mmændo p'_u høts'e.

49 Pε nu ra ja'i ngue øhra_u hya di mma, 'nε hinda_u 'yøt'e te di xifi, nna hyεjpabi_u n'na ra n'yoh_u ngue guerp'_u ja ra häitho bi hyøhrá ngu. Himbi hyøxp_u ja ra mmændo. Nu'mø mi tho ra dathe, bi nønna_u ngu. Bi hyømbaya, bi xædi.

7

Ra Jesús bi 'yøthebi rá hmiçui n'na ra capita.

1 Mi juadi bi manna_u ra hya bi xihyø ja'i ra Jesús, bi ma, i map'_u ja ra hnini Capernaum.

2 Nuna_u ra hnini na, mi 'bæp'_u n'na ra capita ngue mi si n'na ra hmiçui εmmæi di ma_u. Nuna_u ra hmiçui, ma_u hyεnni, ya ja ngue da du.

3 Mi zä mi 'yøhra_u capita ngue hma te øtra Jesús, bi menhni 'da yø judío 'bet'o p'_u ja ra nija ngue bá äpra mate ra Jesús ngue da εhε da 'yøthebi na rá hmiçui ra capita.

4 Nu'_u yø judío bi guarbæ 'bæhra Jesús. Bi 'yæpra mate, bi 'yεmbi:

—Nuna_u ra capita, nī 'yup'_u gui fæxna.

5 Porque di mahyø judío na, 'nε bi hogæhe n'na ra nija ngue bi gusehε.

6 Ra Jesús bi mε'_u yø judío sits'i. Pε nu'mø ya xmanguerp_u da zømp'_u ja

rā ngu, nuna rā capita bi menhni 'da yø amigo ngue bá embra Jesús:

—Ague n'yø, 'yo gadi n'ani, porque himma nsäga'be ngue gui carbua ja ma ngu.

⁷ Janangue nugä ni xinga gue'a xca masägä p'ua ngue xcabä ä'i rā mate. A nuyá, hontho dami manya ngue da zä ma hmiqúi dí xi'i, ya dí padí ngue da zä rā n'ua hēmbi.

⁸ Porque nugui xquet'a 'bai to 'bet'o ngue di mandagui. Nugä p'uya, xquet'a dí si ma soldado dadi manda. Nu'mø dí xi'a n'na rā soldado ngue ha da ma, pap'ua dí et'i. Ogue ga embi: “Bi 'yēcua”, rā soldado p'uya bá ep'ua. Ogue ma hmiqúi ga 'bēpi te da mēfi, rā hmiqúi øt'e te dí xifi.

⁹ Nuna rā hya t'ēmbi bi manna n'yohua, di 'yøtho 'mø mi 'yøhra Jesús. Bi 'yēmbi yø ja'i n'youi p'uya:

—Majuani dí xi'ahua ngue hinjonni judío di pøni ngue gdi tinnbä rá nt'ēc'ēi tengu ga 'yēc'ēigä nā rā n'yohua nā —bi 'yēmbi.

¹⁰ Mi zøp'ua ja rā ngu'ua yø m'mēnhni, nu'a rā hmiqúi bi dīni ngue ya xi yāni.

Rā Jesús bi japi ngue bi bēnnate rá ts'ant'ua n'na rā 'danxu.

¹¹ M'mēfa p'uya, nup'ua ja rā hnini Naín, ja i map'ua rā Jesús. Ní n'youi yø xädi, xangu mi'da yø ja'i ní n'youi.

¹² Nu'mø ni ma da zømp'ua ja rā hnini, bi nu ngue mmap'ua n'na rā ánima ni du yø ja'i ngue da ägui. Hønt'a rá 'dants'ant'ua mi si n'na rā 'danxu'a. Ni n'youi xangu yø ja'i ngue yø mmēngu p'ua ja rā hnini.

¹³ Mi nu rā 'danxu rā Jesús, bi huēqui, bi 'yēmbi:

—Ogui zoni.

¹⁴ Nuna rā Jesús, bi guatra huada ni thū ngue bi jāti. Bi m'mä'ua ni du p'uya. Rā Jesús bi 'yēmbra ánima:

—Ague n'yø, dí xi'i ngue dami nangui.

¹⁵ Nu'a rā du p'uya bi nangui bi mi. 'Nē bi nya. Nuna rā Jesús bi dāprā mamá nā mará du.

¹⁶ Emmēi bi nsu yø ja'i 'mø mi nu'a te bi nja. Pē espabi Oja yø ja'i, i ena:

—Hin hapua xā hnu n'na rā pøngahya tengu nā bi zøcua dí m'māhma ya.

Mahøn'a emp'uya:

—Ya dá nūrpahua rá ts'edi Oja, ngue fäxte ua dí 'bāhma ya.

¹⁷ Gä rā häi Judea bi n'yo rā hya te bi 'yøtra Jesús, porque ndap'ua bi zä bi fadi te bi 'yøt'e.

Bi 'yet'i yoho yø xädi rā Xuua ngue bi ma bá nyai rā Jesús.

¹⁸ Nu'ua yø xädi rā Xuua, bi xifi te 'be'a gä øtra Jesús. Rā Xuua p'uya, bi zonhni yoho yø xädi.

¹⁹ Bi 'yet'i ngue da ørpa rā nt'änni rā Jesús ngue'mø majuaní gue'a rā Cristo ja ngue da ehē di ndast'abi, ogue da thøm'man'na.

²⁰ Nuyā yø m'mēnhni rā Xuua, mi zømp'ua 'bāhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna rā Xuua øtra nxixya, xpā mmēngä'be ngue ga øt'a'be rā nt'änni 'mø gue'e nā rā Cristo ja ngue da ehē di ndast'abi, ogue ga tøm'mähe man'na —bi 'yēmbi.

²¹ Nu'a rā ora bi zøn'ua yø m'mēnhni p'uya, bi 'yøthe xangu yø därquehi rā Jesús, bi 'yøthe'ua mi n'youi yø ts'onthi. Xangu yø xädä bi nzø yø dä.

²² Rā Jesús bi 'yēmbi yaui:

—Ni me ya, bá xihmi rā Xuua nā rā hya gá nuui bi nja. Xihmi ya yø hya gá 'yøhmi dí mmängä. Dami xihmi ngue yø xädä ya zø yø dä. Yø dogua, ya i 'yo. Yø ja'i mi 'ya yø do'yo, ya bi zä ha hēmbi. Yø gogu, ya øhra hya. Yø ánima, ya di bēnnate. Yø hyoya, ya sihra hoga 'da'yo hya.

²³ Rā mmēnthi di nthēui rā ja'i hinha di gohrá mmāi ngue ēc'ēigui.

²⁴ Mi mengyø m'mēnhni rā Xuua, nuna rā Jesús bi dū'mi bi c'annbabi yø ja'i nā rā Xuua. Bi 'yēmbi:

—¿Te'o gá ma guá nuha p'ua bí ja rā dapo? ¿Ua guá nuha n'na rā n'yohua hinguí nzaqui rá mmāi, entho n'na rā zafani 'mø anna ndahi?

²⁵ Xi'mø ngue hin'na, ¿te'o guá nuha 'mø? ¿Ua guá nuha n'na rā n'yohua ngue he rā hoga ulu? Pē guí pahma ngue yø ja'i he rā hoga ulu ngue

'b_u mmapähä, guerp' _u ja yø ngu yø dast'abi 'b_ui.

²⁶ P_ε xi'mø hinga gue'a guá nuh_u'a, ¿te'o guá nuh_u 'mø? ¿Ua guá nuh_u n'na rá pøngahya Oja? Majuanì ngue gue'a n'na rá pøngahya Oja guá nuh_u. P_εgue tate na ngue gätho mi'da yø pøngahya xa m'mai.

²⁷ Nunā rā Xuua, guehna rá m'menhni Oja mmamp' _u ja rā Macā Libro na, ngue _εna: “Gā et'ä ma m'menhni, di m'met'o p' _u gdi ma. Gue'a di hoqui hap_u ja ngue gui thogui”, bi 'y_εna.

²⁸ Dí xi'ah_u, nu hang_u yø ja'i 'b_ui, hinjongui pøni ngue di tate ngue rā Xuua. P_ε nuyá, to bi zā mā ja'i ya o rá 'y_ε Oja ya, guehya mā datho bi nth_εui rā mm_εnthi ya, ngue rā Xuua.

²⁹ Mì 'yøhyø ja'i na rā hya na. Gätho yø ja'i p' _uya, co 'n_εhyø ngüthäi xi xixyabi rā Xuua, bi bahyø ja'i ngue xanho te mman'Oja.

³⁰ P_ε yø fariseo 'n_εhyø xännbate ngue rā ley, himbi ne'a rā nxixya bi 'yøtra Xuua' _u, nu'a te nne Oja xta 'yørpabi himbi nu manho.

³¹ Janangue bi 'y_εnnā Jesús:

—¿Tegue gda hyejpä ya yø ja'i ya? ¿Tep' _u gui n_εqui?

³² Gda hyejpabi yø basi n'y_εmp' _u ja rā tai. I mmatyø mmimbasui ngue di n'y_εmmi, i _εm_i: “Dá pixt'ähe rā xithi ngue xqui nn_εhm_u, p_ε hinga nn_εhm_u. Dá tut'ähe yø thuh_u ngue yø thundummai, p_ε hinga nzomhm_u”, bi 'y_εm_i.

³³ Guí njath_u p' _uya, nu'mø himbi nja'a te guí mmamhm_u, guí mbøc_ueh_u. Porque bá _εhra Xuua nunā mi øtra nxixya 'n_ε bi 'y_εtrā mm_ui, nu'ah_u p' _uya, gá 'y_εmhm_u ngue n'yoi rā ts'onthi ngue'a te ø't_e.

³⁴ A nuyá, guecä drá N'yoh_u dá _ε mah_εt's'i, dí si'a te dí tini, nu'ah_u p' _uya guí _εn_ju ngue drá nhyøt'a zihm_ε. Guí _εn_ju ngue dadi thegä'be' _u yø ja'i ja yø ts'oqui 'n_ε' _u yø ngüthäi.

³⁵ P_ε nunā rā hya njuantho, nu'mø di n'yomf_εni xanho yø ja'i, da badi ha rá nja rā hya.

Nup' _u ja rá ngu n'na rā fariseo, ja 'b_up' _u rā Jesús.

³⁶ Nu'a n'na nc' _εi yø fariseo bi zixra Jesús ngue da nsihm_ε p' _u ja rá ngu. Mì zømp' _u ja rā ngu rā Jesús, bi mip' _u ja rā m_εxa p' _uya.

³⁷ Nunā n'na rā xisu mará 'yots'om'mäi p' _u ja rā hnini, mi badi ngue bi ma da nsihm_ε p' _u ja rá ngu rā fariseo na rā Jesús. Bi zømp' _u ja rā ngu p' _uya, ni du n'na rā m'mo'aceite, yup' _u rā aceite mahotho gā y_uni.

³⁸ Bi ndantyøhm_u p' _u 'b_uhra Jesús ngue bi dannebi yø gua. M_εnte zoni, nu' _u yø guidä tägui, soxp_u ja yø gua rā Jesús, th_uqui conyø xta. Bi gøspabi rā aceite mahotho gā y_uni.

³⁹ Nunā rā fariseo xi zixra ts'ihm_ε rā Jesús, mi nu te øtra xisu, ngunā rā hya bi b_εni, bi 'y_εna: “Nu'mø ngue nmajuanì rá pøngahya Oja na rā n'yoh_u na, di padi te rá m'mäi na rā xisu cuar'mø, ngue rā 'yots'om'mäi”.

⁴⁰ Rā Jesús bi 'y_εmbrā fariseo:

—Ague Sim_u, jap' _u n'na rā hya dí nne gā xi'i —bi 'y_εm_i.

_εnnā fariseo p' _uya:

—Dam_i xiqui grá xännbate.

⁴¹ Bi 'y_εnnā Jesús:

—Yoho yø n'yoh_u di tupra m_εnyu'a to di hmi rā m_εnyu. Nu'a n'na rā ndupate p' _uya, nu'a hang_u pøxa cat'a ciento mā pa rā nzäbi, gue'a ndupate'a. Man'na nc' _εi p' _uya, nu'a hang_u pøxa yote ma'det'a mā pa rā nzäbi, gue'a ndupate'a.

⁴² P_ε nu' _u mi ndupate, ya himbi zä bi gutyø güenda. Nu'a bi hmi rā m_εnyu p' _uya, bi punnbi gä yoho. Dam_i xicya, ¿dana gue'a ya yø ndupate ngue tate di ja mammadi rá hm_u?

⁴³ Bi 'y_εnnā Sim_u p' _uya:

—Nup' _u nnā b_εngä, man'natho tate di ja mammadi'a xangu mi ndupate, 'n_ε bi punnbi.

Bi 'y_εnnā Jesús:

—Nu'a gá manya, gue'a ya.

⁴⁴ Bi hyetra xisu na rā Jesús, bi 'y_εmbrā Sim_u:

—Guí nnu na rā xisu 'b_ucua ya. Dá cat'ä ua ja ni ngu, p_ε hinga 'dacra

dehe xca nxagua. Pε nunā rā xisu 'bucua, bi merca mā gua conyø guidā, 'nε bi duqui conyø xta.

45 Nu'i, hinxcā zenguagui conn'na rā beso, pε nunā, mente rā ora xtā cut'ā ua ja nī ngu ya, hingui sāya thannegui mā gua.

46 Nu'i, hinxcā cosca rā aceite mā ya. Pε nunā, mahotho gā yanna aceite bi goscagui mā gua.

47 Guehna dí xi'i naya, ngue emmei di maqui, ja di nequi p'ua ngue xangu rá ts'oqui, pε di mpunubi. Pε nu rā ja'i ngue ts'atho mapunubi, ts'atho di nequi ngue di mā'a n'na.

48 Rā Jesús bi 'yembra xisu:

—Ya dá pun'na'i nī ts'oqui ya.

49 Nu'ua mi'da yø ja'i xi ts'ofu 'dap'ua 'buhma p'ua ja rā mexa p'uya, di n'yembi:

—¿Te'o nī n'yohua nā ena ngue di punba yø ts'oqui yø ja'i?

50 Pε rā Jesús bi 'yembra xisu:

—Ya gá nyanya ngue gá 'yεc'εigui. Da hyu nī mmui ya, nī ma.

8

Ja ua yø thuhu yø xisu bi māxra Jesús.

1 M'mefa p'uya, xangu yø hnini bi thohna rā Jesús ngue xihyø ja'i ha di njap'ua di zo rá 'yε Oja. Nī n'yoi'ua 'de'ma yoho yø xādi.

2 Xquet'a n'yohua 'da yø xisu xi 'yøthe ngue mi n'yoi yø ts'onthi, da gue'ua mādi hyenni. N'yohua p'ua rā Maya nunā ja man'na rá thuhu ngue rā Magdalena. Guehna xi 'yøthe m'met'o ngue mi n'yoi yoto yø ts'onthi.

3 N'yoi p'ua rā Juana nunā rá xisu rā Chuza, guehna di mānda gātho yø mēfi p'ua ja rá palacio rā Herodes. 'Nε rā Susana n'yoi p'ua. N'yoi p'ua xangu yø xisu ngue ja te pets'i, nu'mø te honna Jesús, guehya fāxya.

Rā Jesús i hyejpa rā hya n'na rā momhmudā.

4 Xangu yø ja'i bá εp'ua ja yø hnini ngue nne da 'yøde te mmanna Jesús. Mi mpeti xangu yø ja'i, bi hyoni te gui hyejpa rā hya xihyø ja'i. Bi 'yembi:

5 —N'na rā n'yohua bi ma da ponna trigo. Nup'ua bi thogui ngue ponyø hmudā, bi zop'ua ja rā 'yu 'da yø hmudā. Bi nehyø ja'i thop'ua ja rā 'yu. Bi map'ua yø ts'int's'ua ngue bi za yø hmudā.

6 Mi'da yø hmudā bi moni, bi zop'ua hingui pidi rā häi ngue o rā do. Bi 'yotra hmudā 'mø mi bøts'e, ngue hingui xa rā häi.

7 Mi'da yø hmudā bi zop'ua ja yø 'uini. Mi nte yø 'uini p'uya, bi ts'onnyø hmudā ngue bi hyøt'ambo.

8 Mi'da yø hmudā, bi zop'ua ja rā hoga häi, guehya emmei bi nja ya. Nu'a n'na mhmudā bi bøn'a n'na ciento yø hmudā.

Nu'mø mi manna rā hya nā, bi ts'edi bi 'yembyø ja'i:

—A nuyá, di nja nī gu ngue gui 'yøhma nā rā hya dí mmangā ya —bi 'yembi.

Rā Jesús bi mā hanja ngue honi te gui hyejpa rā hya xihyø ja'i.

9 Nu'ua yø xādi bi 'yānni te gā mbønya yø hya xi hyequi.

10 Rā Jesús bi 'yembi:

—Nuya yø hya hingui fadi ha di mānda Oja yø ja'i, i nne Oja ngue da dinni mmuih'ua ya yø hya ya. Pε nuya mi'da yø ja'i, dá thonna hya di nhyejpi te dá sifi, n'namhma ngue nu te da nu, tengutho 'mø ngue hinte da nu. Nuya yø hya da 'yøde, tengutho 'mø ngue hin tema hya da 'yøde.

Rā Jesús bi mā te nī bøn'ya yø hya bi hyejpa rā momhmudā.

11 Ma gā xi'ah'ua te gā mbønna rā hya dá mā. Nu rā hmudā bi 'boni, gue'a rá hya Oja'a.

12 Nuya yø ja'i ngue hontho bi 'yøhra hya, guehya gui nhyejpi ngue rā nen'yu p'ua bi zo rā hmudā ya. Hontho juadi bi 'yøhra hya, bi map'ua rā zithu, bi japi bi pumbeni rā hya xi 'yøde. Hingui nnepe ngue da 'yεc'εi rā hya, ngue di nyanyø te yø ja'i.

13 Mi'da yø ja'i, gui nhyejpa rā häi hingui pidi ngue mi o rā do p'ua bi zo yø hmudā. Mi zā mi 'yøhra hya yø ja'i, janjuani di johya ngue bi nu manho.

Guehya yø ja'i hĩmbi bent'i xanho ra hya ya. Bi 'yεc'εi njammĩ pa. Nu'mø bi ts'ui, 'bexi cohyø mmĩ.

14 Mĩ'da yø ja'i p'uya, gui nhyejpabi ra hāi ngue ja yø 'uĩni p'ũ bi zo yø hmũdā. Guehya yø ja'i bi 'yøde hanja ra hya ya. Pε nu'a te yø 'bεfi i ja n'na pa ngu n'na pa, høndyø 'bεfi ni ma yø mmĩ yø ja'i. Di ja ndummmĩ honi ha di mmεmmeti. Nu'a te yø pāhāse, gue'a nne da 'yøt'a. Ya hĩn tema ntho bi 'yørpabi na ra hya bi 'yøde.

15 Pε mĩ'da yø ja'i, gui nhyejpi ngue ra hoga hāi p'ũ bi zo yø hmũdā. Guehya yø ja'i ngue yø mmĩ ga 'yøhra hya ya, 'nε εt'ammĩ ra hya øde. Hĩngui hεgui, guehya haxra 'yũ njuantho ya.

Rā Jesús bi hyejpa ra hya n'na ra nyot'i.

16 Nu'mø to di saca n'na ra nyot'i, hĩngui sā ngue da go'mi, ogue da hyøt'a 'bit'ots'i. Sinoque da hyøxmayā, n'namhma ngue nu'ũ cat'ambo ra ngu da hεtra nyot'i.

17 Njarbũtho ya yø hya hĩngui fadi hanja ya. Zi yohotho yø ja'i tĩnyø mmĩ hanja ra hya. Pε da 'yεhra pa ngue gātho yø ja'i da badi hanja ra hya.

18 Janangue dami 'yεt'ammũihũ teni bønya yø hya di mmangā. A nu ra ja'i da dīni xanho rá mmĩ hanja ra hya, da māx Oja ngue man'na di bahra hya. Pε nu ra ja'i hĩngui nne da 'yørpabi masu ra hya di mma, nu'a zits'ũ ra hya padi, da thannbi.

Bi manna Jesús ndana gue'a da bōni ngue da 'yøt'e tengutho 'mø drá mēni.

19 Nup'ũ mi 'bahra Jesús, ja bi zømp'ũ rá mamá, 'nεhyø n'yohũ. Pε hĩngui sā da guat'i ngue di nyauĩ, porque mandøngu dyø ja'i 'bap'ũ.

20 Hĩndi 'bēdi to bi xihra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ni mamá 'nεhni n'yohũ 'bācua thi. I nzo'i ngue gui nyauĩ 'na —bi 'yεmbi.

21 Mĩ dahra Jesús, bi 'yεntho:

—Nuya 'bācua øspabi rá hya Oja, nu'a ra hya øde gue'a øt'a, guehya

entho mā mamá ya, guehya entho mā n'yohũ ya.

Rā Jesús bi sāyabi ra ndahĩ conyø fanthe.

22 N'na ra pa ra Jesús bi yarbũ ja n'na ra barco conyø xādi. Bi 'yεmbi:

—A nuyá, ma ga 'dasũ ra zabi gdá mähā man'na nguadi —bi 'yεmbi.

Bi ma p'uya.

23 Mente ni 'yop'ũ ja ra dehe ra barco, bi 'nāhra Jesús. Ena ha bi 'yεta n'na ra ndønthi bi n'yo. Nu'ũ yø fanthe nangui, so mbo ra barco. Ya ja ngue da thunt'a mbonthe ra barco.

24 Nu'ũ yø xādi ra Jesús, bá āp'ũ bi aha, bi 'yεmbi:

—Ague grá xānbate, ague grá xānbate, ya ja ngue da thunt'a mbonthe ra barco. Ya ga tuhũ —bi 'yεmbi.

Mĩ nangra Jesús, bi hejpa bi ra ndahĩ 'nεhyø fanthe. Ngu i hejpi, 'bexpĩ nsāya. M'mēfa ya hĩn tema di 'yani.

25 Bi 'yεmbyø xādi p'uya:

—¿Hanja ngue hĩngui εc'εi ngue ga faxahũ? —bi 'yεmbi.

Nu'ũ yø xādi di 'yøtho hanja'a te bi nu, 'nε bi nsũ. Di n'yεmbi n'na ngu n'na p'uya:

—¿Te'o ni n'yohũ na n'yø? Nu'mø bi zohra ndahĩ 'nεhra dehe, i εc'εi —di n'yεmbi.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohũ n'youi yø ts'onthi.

26 Mĩ zønna barco p'ũ ja ra hāi Gadara, man'na nguadi ra zabi ha di nhyandui ra hāi Galilea.

27 Mĩ bømp'ũ ja ra barco ra Jesús, bi guat'a n'na ra n'yohũ ngue ra mmēngu p'ũ. Ya rá ya'atho yø pa mi n'youi yø ts'onthi na ra n'yohũ. Ni xingra ulu di he. Ni xĩngui 'bap'ũ ja rá ngu, sinoque gup'ũ ja ra camposanto bi 'bui.

28 Ngu i nu ra Jesús, bi ndantyøhmũ p'ũ ha 'bāi. Rā ndøts'ēdi i zofo, bi 'yεmbi:

—Ague Jesús, rá Ts'ant'ũ'i Oja nuna jase rá ts'ēdi. ¿Hanja ngue gadi

nthint'ua dí 'bui? Dí ä'i rā mate ngue 'yo gadi ungui.

²⁹ Nguna rā hyā bi manna n'yohu, porque ya xi xihra ts'onthi rā Jesús ngue da hyep'u rā n'yohu n'youi. Xangu yø nnidi ngue emmei di am'mø bi gu. Yø ja'i p'uya turpa yø 'ye 'nehyø gua conyø cadena, pε di c'equi. Rā ts'onthi p'uya di japra n'yohu ngue 'dagui, ni ma dapo.

³⁰ Rā Jesús bi 'yänni, bi 'yēmbi:

—¿Teni hu'i?

Rā n'yohu p'uya bi 'yēna:

—Nná hugā ngue yø mmundotho gāhe —bi 'yēna.

Bi manna tengū nā porque xangu yø ts'onthi mi n'youi rā n'yohu.

³¹ Nu'u yø ts'onthi p'uya, bi xihra Jesús ngue hinda 'yērbu ha ja ngue da jot'i.

³² Ja mi 'yorbutho n'na 'bui yø ts'udi ma'yoni p'u ja rā nguanī p'uya. Yø ts'onthi p'uya, bi 'yādi ngue da yārbu ja yø mmui yø ts'udi. A nuna rā Jesús bi unna nt'ēdi.

³³ Janangue yø ts'onthi bi hyep'u rā n'yohu mi n'youi, bi yārbu ja yø mmui yø ts'udi. Nuya yø ts'udi p'uya, bi gu rā 'dihī, bi nhyōrbu ja rā zabi. Gā ja bi jārbbu rā dehe.

³⁴ Nu'u yø n'yohu mi fāhyø ts'udi, mi nu te bi nja. Bi gu rā 'dihī bi ma bá mamp'u bi ja rā hnini. Da gue'u yø ja'i 'da'a n'nanni ha 'bui, gā bā xifi.

³⁵ Mi 'yøhyø ja'i'a te bi nja, mandøngu dyø ja'i bá ehε da nu. Mi zonyø ja'i p'u 'buhra Jesús, 'dap'u 'buhmi'a rā n'yohu mi n'youi yø ts'onthi. Ya xi dits'i. Ya hinte di ja, ya he yø ulu. Pε bi zu yø ja'i'a te xi nja.

³⁶ Nuya yø ja'i xi nuse'a te xi tho rā n'yohu mi n'youi yø ts'onthi, gā xihyø ja'i nu'u ja søhø.

³⁷ Nuna rā hyā bi nja, nguya yø mmøngu Gadara, nguya yø ja'i ndap'u bi zā bi 'yē'a rā xequi'a, 'da gā xityø ja'i rā Jesús ngue da ma. Porque emmei su yø ja'i te bi 'yøt'e. Janangue hōmbi yārbu ja rā barco rā Jesús ngue bi mengui.

³⁸ Nu'a rā n'yohu mi n'youi yø ts'onthi bi xifi ngue xta mme rā Jesús. Pε rā Jesús himbi nepe, sinoque bi 'yēmbi:

³⁹ —Man'na xanho ni ma ni ngu, n'namhma gui xihyø ja'i'a te gā bi 'yøt'a'i Oja —bi 'yēmbi.

Bi ma rā n'yohu p'uya, bi xifi gātho yø ja'i p'u ja rā hnini'a te xi 'yōrbabi rā Jesús.

Rā Jairo bi zixra Jesús ngue da øthebi rá t'ixu.

⁴⁰ Mi zøm man'na nguadi rā zabi rā Jesús. Mi nu yø ja'i ya mambi 'bap'u, rā ndi johya. Porque ya mi ndø'mate gātho yø ja'i.

⁴¹ Bi zø'a n'na rā n'yohu 'bet'o ngue di manda p'u ja rā nija p'uya, ni hu ngue rā Jairo. Bi ndantyøhmū p'u 'bāhra Jesús. Bi 'yāpra mate ngue da map'u bi ja rá ngu.

⁴² Porque ya ja ngue da du n'na rá t'ixu mi si. Ya n'ne'ma yonjeya mi 'bui, pε hōnt'a rá 'dant'ixu mi si'a. Mi ma rā Jesús. Xangu yø ja'i bi denni asta di ntōrbu ja rā 'yu.

⁴³ Nu'u yø ja'i ni dēna Jesús, n'youi p'u n'na rā xisu ngue ya n'ne'ma yonjeya mi hēmbra m'mäcji. Nuna rā xisu madi hyenni, xandøngu rá mēnyu xi unī ngue mi honyø 'yøthe da 'yøthe. Pε xinga n'na'u yø 'yøthe xta nzā da 'yøthe.

⁴⁴ Nuna rā xisu, bi m'mēfa p'u ni ma rā Jesús, bi guarbu ja rá xutha, bi dārpa rá nyani rá he. Ngu'i dārpa rá he p'uya, 'bexpī nsāya rā ji mi hēmbi.

⁴⁵ Bi 'yēna Jesús:

—¿Te'o bi dārcagui mā he? —bi 'yēmyø ja'i.

Gātho yø ja'i p'uya, i mma ngue hinjo'o. Pε rā Bedu 'nē'u mi'da yø n'yohu bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grā xänbāte, guī änni to bi dāt'a ni he. Conque guī nnu ngue di ntøtyø ja'i, 'nε tøn'na'i.

⁴⁶ Pε rā Jesús bi 'yēna:

—Hin'na. 'Bui to bi dārca mā he. Porque dadi unna güenda ngue bi zā n'na nc'ei commā ts'edi.

47 Bī nū rā xisu p'uya, ngue fatho te bi 'yøt'e. Nī huaquī mmap'u. Bī ndantyøhmū p'u 'bāhra Jesús. Yø hmi yø dā yø ja'i p'u bi xi'a njuani te nnepe ngue bi dādi. 'Nε bi xifi ngue 'bexpi zā rā ji mī hēmbi.

48 Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ague t'ixū, ya bi zā'i ngue gá 'yεc'εi ngue di zā'i comma ts'edigā. Da hyū nī mmāi ya, nī ma —bi 'yēmbi.

49 Nunā rā Jesús, mēnte yaui rā xisu mađi hyēnni, bi zø hman'na nc'εi bá nεxpū ja rá ngu rā Jairo. Bi 'yēmbra Jairo:

—Ya bi dū nī t'ixū n'yø, 'yonī mantho gui sixrā xānnbate.

50 Pε rā Jesús, mī 'yø'a te si rā Jairo, bi 'yēmbi:

—'Yo sā guī su'a si'i ngue bi dū nī t'ixū. Sinoque damī 'yεc'εi guī ngue da zā gā øthegā nī t'ixū —bi 'yēmbi.

51 Mī zømp'u ja rā ngu p'uya, hīnjondi japi ngue 'da xti yut'ui mbo. Høndrā Bēdu, rā Jacobo, rā Xuua, 'nεhrā papā 'nεhrā mamá rā hmūte bi japi bi yut'ambo.

52 Gā zonyø ja'i, i ya dūmmāi yø ja'i connā ngue'a bi dū. Pε rā Jesús bi 'yēmbi:

—'Yo gui zomhmū. Nunā rā hmūte hīngui tū nā, i atho nā.

53 Pε nūya yø ja'i yaui rā Jesús i thenthø, porque pađi ngue ya xi dū rā hmūte.

54 Nunā rā Jesús bi bēnnbā rá 'yε rā dū, nts'edi bi 'yēmbi:

—Ague grā hmūte, damī nanguī.

55 Nunā rā hmūte p'uya, mahømbi nja rá te. Bī nanguī 'bexque'a. Bī manda rā Jesús ngue di t'unna hmε da zi rā hmūte.

56 Nunā rá papā 'nεhra mamá rā hmūte di 'yøtho te bī nja. Pε rā Jesús bī manda ngue hīnjonda sifi te bī nja.

9

Bi 'yεt'u 'de'ma yoho yø xādi rā Jesús, ngue dā xānnbabi rā hya yø ja'i.

1 Nunā rā Jesús, mī pēti gātho'u 'de'ma yoho yø xādi ya xi huanhni. Bi unna nt'edi ngue dā hya rā ts'edi dā

'yøthe gātho yø ja'i n'youi yø ts'onthi, da 'yøthe yø ja'i hēmbi 'dama 'dan'yo man'u.

2 Bī mēnhni ngue dā xihra hya yø ja'i ha dī njap'u di zo rá 'yε Oja. 'Nε da 'yøthe yø dārquēhi p'u dī ma.

3 Bī 'yēmbi:

—'Yo te gui hax'mø gá mähä, nī xīngra tøhø, nī xīngra bolsa, nī xīngra thūhmε, nī xīngra mēnyū. 'Yo gui cax man'na nī pahniha.

4 Nūp'u ja rā ngu dī n'na'aha rā ts'äya, ja gui n'oxha p'u, asta gue'mø guá εhma.

5 A nūp'u hīndi n'na'aha rā ts'äya, gui pømhmu p'u ja rā hniñi. Pε damī huamhra fonthāi dī n'youi nī mbonguahū, gue'a rā hmεya'a ngue ya da thep'u ya yø ja'i hīmbi 'yøt'aha masū.

6 Bī ma'u bi t'et'i, i mpa p'u ja yø hniñi. Bi xihyø ja'i rā hoga 'da'yo hya, 'nε bi 'yøthe yø dārquēhi p'u nī ma.

Rā dast'abi Herodes hīngui nnu rā pa dā nū rā Jesús.

7 Mī 'yøhra dast'abi Herodes te mmanyø ja'i ngue xangu yø milagro øtra Jesús. Di 'yøtho'a te øde, porque εn'i'da yø ja'i ngue nunā rā Jesús, guehna rā Xuua xi bēnnate p'u bī nt'āgui.

8 Mī'da yø ja'i p'uya, εmbi ngue ya 'yop'u rā Elías. Mī'da p'uya, εmbi ngue 'būi toni nyogui pøngahya Oja xpi bēnnate.

9 Pε rā Herodes bi 'yεna:

—Nū'a rā Xuua dá mandagā bi t'øjpabi rá ya'a, hīnga gue'a 'yop'u'a. ¿Pε te'o nī n'yohū nā dí øcā ngue xangu yø cosa øt'e?

Ya hīngui nnu rā pa rā Herodes ngue dā nū rā Jesús.

Rā Jesús bi 'yøt'e ngue bī nsihme cut'a mahuahī ma'yohū.

10 Mambá pengyø xādi rā Jesús ngue bá manna hya p'u ja yø hniñi, bī dāpra güenda te xi 'yøt'e. Nunā rā Jesús bi zixyø xādi ngue bī ma dapo, jonna hniñi Betsaida.

11 Pε nū'mø mī bahyø ja'i hapū bī 'bāhra Jesús, bī map'u bī 'būi. Di sāyabi

yø ja'i sǝmp'u 'bui. I xihyø ja'i ha di njap'u di zo rá 'yε Oja. Xquet'a bi 'yøthe yø dārquēhi.

¹² Nu'mø ya ni ma di nde p'uya, bi guat'u 'dε'mā yoho yø xādi rā Jesús, bi 'yεmbi:

—Damī 'yεhyø ja'i, n'namhma da hyoni ha di n'oxi, ja da dāmp'u rā hmε da zi. Porque nuua dí 'buhmu, ra dāpo ua.

¹³ Rā Jesús bi 'yεmbyø xādi:

—Damī unhnu rā hmε da zi yø ja'i —bi 'yεmbi.

Nu'u yø xādi p'uya, bi 'yεmbi:

—Pε hōndi cat'a yø thuhmε di hāgāhe, 'nε yoho yø hua. Rā nζεgui ga mmācāhe 'mø, ga ma tāmhme rā hmε da zi yø ja'i.

¹⁴ Yø ja'i p'uya, comma cat'a mahuahī ma'yohu. Pε rā Jesús bi 'yεmbyø xādi:

—Damī xihmu yø ja'i da mī. Da 'yøtyø zimundo ngue dyø yote ma'det'a nja'i p'u da mī.

¹⁵ Gue'a bi 'yøt'a p'uya. Bi mī gātho yø ja'i.

¹⁶ Rā Jesús bi hyan'u cat'a yø thuhmε 'nε'u yoho yø hua. Bi hyanma hεts'i p'uya, bi ja mammadi Oja. Bi xenyø thuhmε p'uya, bi unyø xādi ngue di 'darpa yø ja'i da zi. Da guehyø hua bi 'dat'i.

¹⁷ Bi nsihmε xāho yø ja'i, gā bi nniya. M'mεfa p'uya, bi ma mapeti yø thuhmε bi bongui, bi z'u 'dε'mayo canasta bi bongui.

Bi manna Bεdu ngue rā Jesús, gue'a rā Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi'a.

¹⁸ N'na ndi ya, bi ma n'nanni rā Jesús ngue bá mat'Oja, n'youi yø xādi. Bi 'yānbūya, bi 'yεmbi:

—¿Te'ogā p'u gā mbεnyø ja'i 'mø?

¹⁹ Mī dahyø xādi p'uya, bi 'yεmbi:

—'Bu i'da yø ja'i εmbi ngue gue'e grā Xuua gmī øtra nxixya. Mī'da yø ja'i p'uya, εmbi ngue gue'e grā Elías. Mī'da yø ja'i p'uya, εmbi ngue gue'e n'na'u yø nyogui pøngahya Oja xpi bεnnate.

²⁰ Rā Jesús mahømbi 'yεmbyø xādi:

—Xi'ahu p'uya, ¿te'ogā p'u gni bεmhmε ngue guecā?

Rā Bεdu p'uya, bi 'yεmbi:

—Nu'i, gue'e grā Cristo bá exa'i Oja ngue gui ndast'abi —bi 'yεmbi.

²¹ Rā Jesús mahømbi 'yεmbi:

—A nuyá, 'yo to gui xifi te'ogā ya —bi 'yεmbi.

Rā Jesús bi mā ngue dā tho, 'nε bi mā ngue di bεnnate.

²² Bi xihyø xādi rā Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu rā N'yohu bí 'yε mahεts'i, da 'yεmmεi da ma mā'ani. Nu'u yø ja'i 'bet'o p'u ja rā nija da zai, da guehyø hmu yø mmācja, 'nεhyø xānbate ngue rā ley, gā da zai 'nε da hyo. Pε rá hyu pa p'uya di bεnnate —bi 'yεmbi.

Rā Jesús bi xihyø xādi ngue hinjam'mø dā gohyø mmāi'a gā 'yεc'εi.

²³ M'mεfa p'uya, bi 'yεmbi gātho yø ja'i:

—Nu to nne da denngui, hingui sā ngue da zānsε te da n'yo. Hangu rā pa, hinha di gohrā mmāi, maḍague'a da thop'u ja rā pont'i.

²⁴ Nu rā ja'i da 'uegue ngue su da tho, guehna rā ja'i di m'mεhrā te na. Pε nu rā ja'i hingui cohra mmāi'a gā 'yεc'εigui, maḍa tho conná ngueque, guehna rā ja'i di nyanná te na.

²⁵ Porque hīnte da dahra ja'i, maḍague'a da 'yøt'e ngue rá mmēti gā rā ximhāi, 'nε di m'mεhrā te.

²⁶ A nuyá, nu rā ja'i ngue pεsrā sā conná ngueque, oque i pεsrā sā conná nguehra hya dí xānbate, xquet'a da 'yεhra pa ngue nugui drā N'yohu dá ε mahεts'i, xquet'a gā pεs'mā sā conná ngue'u to di jagbu. Guehna rā pa gā ma pengui ngue gā ndast'abi, conná ts'edi Oja gā ma n'yo'be yø maça anxε Oja.

²⁷ Majuanī dí xi'ahu, ngue nuyā 'da 'bucua ya, hīnda dū, asta gue'mø da nu ngue da hya rā ts'edi Oja di manda ua.

Bi mpā'a te gui nεqui rā Jesús.

²⁸ Ya rá hyato mā pa xi manna rā hya nā p'uya, bi map'u bí ja n'na rā

nyuni rā Jesús ngue bá mat'Oja. Bi zixra Bēdu, rā Jacobo, rā Xuua.

29 Mente mmat'Oja rā Jesús, bi mpā'a guī nēquī rá hmi. Rá he p'aya, asta di yoxni'a ga nt'axi.

30 Bi hnu p'aya, ngue 'bāp'ua yoho yō n'yohua yaui. Nuya p'aya, guehna rā Moisés 'nēhra Elías.

31 'Nēhya xquet'a di yoxni p'ua i nēquī ya. Nup'ua ha bi nyauī rā Jesús, bi c'a'a rā ndate ja ngue danī nthop'ua Jerusalén.

32 Pē rā Bēdu co 'nē'ua mī'da yō n'yohua, bi n'aha ngue netha. Nu'mō mī nnuhu, bi nu p'aya ngue di yoxni p'ua 'bāhra Jesús, co 'nē'ua mīyoho yō n'yohua 'dap'ua 'bāhmi di yoxni.

33 Nuna rā Moisés 'nēhra Elías, ya ja ngue da zop'ua rā Jesús. Pē rā Bēdu bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grā xānnbate, ya xanho ngue dí 'būhmua ua. Ma ga hocāhe hyu yō t'annigu, n'na'i, n'na rā Moisés, n'na rā Elías —bi 'yēmbi.

Pē rā Bēdu hinguī pađi te mma.

34 Mente bi manna rā hya na, bi nja n'na rā guī ngue bi go'mi. Emmēi bi nsu 'mō mī go'mra guī.

35 Bi 'yō p'aya ngue bá nya Oja p'ua ja rā guī, bi 'yēna:

—Nuna 'bācua ya, guehna mā Ts'ant'ua dađi mađi. Nuya yō hya da manna ya, dami 'yēt'ammūihua —bi 'yēna.

36 Mī juadi bá nya'a ya p'aya, bi nu ngue 'bāse p'ua rā Jesús. Pē hīnjombi xi'a te bi nu.

Rā Jesús bi 'yōthe n'na nc'ēi mī n'youi rā ts'onthi.

37 Mī hyaxp'aya, bá ep'ua ja rā nyuni mambi 'būi. Pē xangu yō ja'i bi ma di c'at'ui rā Jesús.

38 Nup'ua 'būhyō ja'i p'aya, nts'edi bá nya n'na nc'ēi, bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grā xānnbate, dami nūquits'ua mā ts'ant'ua 'bācua, porque hōnna dí si na.

39 Nu'mō bi ga rā ts'onthi n'youi, di japi ngue mafi. I huaquī 'nē sohyō fūgui. Hinguī nne da hyēgui, ēmmēi di unī.

40 Ya xtá xihni xādi ngue xtā 'yōthe ts'ua, pē hīnxa nzā xā 'yōthe.

41 Rā Jesús bi 'yēmbi:

—¿Asta njam'mō da zōnna pa guī 'yēc'ēigahua? ¿Ua guī ena ngue hangū rā pa ga set'ahua?

Bi t'ēmbra papá rā dārquēhi p'aya:

—Bá si ua ni ts'ant'ua ya.

42 Pē nu'mō ni ma da guatra ts'ant'ua p'ua 'bāhra Jesús, asta rā huaquī bi 'yēn'a hāi rā ts'onthi. Rā Jesús bi xihra ts'onthi n'youi rā ts'ant'ua ngue bi hyep'ua. Mī zā'a te mī hēmbra ts'ant'ua, bi ndāprá papá p'aya.

43 Gā di 'yōdyō ja'i te bi nja. Bi bahyō ja'i ngue mā datho ja rá ts'edi Oja.

Mahōmbi manna Jesús ngue da tho.

Mente di 'yōtho gātho yō ja'i'a te bi 'yōtra Jesús, bi 'yēmbyo xādi p'aya:

44 —Dami 'yōhmua xanho na rā hya ga xi'ahua ya. Mami pūmbēnihua ngue rā N'yohua bi 'yē mahēts'i di ndāpyō ts'oc'ēi.

45 Pē nu'ua yō xādi hīmbi dīnyō mmūi na rā hya xifi, porque tobe hinguī xojpabi Oja yō mmūi ngue da ba'a xifi. I su yō xādi da 'yānni te ga mbōn'a rā hya mmanna Jesús.

Rā Jesús bi xānba yō xādi ndana mā datho da hnu mansu.

46 Nu'ua yō xādi rā Jesús di njun'mahya n'na ngu n'na, porque n'na ngu n'na nne ngue mā datho da hnu mansu.

47 Pē bi bāhra Jesús te mbēmp'ua ja yō mmūi yō xādi. Bi zōhna n'na rā basi, bi 'bāmbua ha 'bāi.

48 Bi 'yēmbua:

—Nu rā ja'i di ja mmansu na rā basi 'bācua ya, ngūna da 'yōt'e porque pahra ja'i ngue nu te øt'e, gue'a dí nnu manho ngue da 'yōt'a, entho go di ja mmansu grā ja'i. Nu rā ja'i di ja mansugui, entho go di ja mmansu'a to bá penngui. Gātho'ahua ya, nu'a da t'ēmbi ngue hīnte di muui ya, gue'a mā da'a p'aya.

Rā Jesús di hejpa yō xādi nuya sūhyō ja'i nnōnbabi rá thuhū 'mō øthe yō ja'i.

49 Rā Xuua bi 'yēmbi:

—Ague grá xännbate, xtá nugähe n'na nc'ei ngue nnøn'nā nī thūhū ha ga 'yøthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Pε xtá hejpahe, porque hīndi n'yohū p'ū nnā mähā.

⁵⁰ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—'Yo gadi hejpahe yø ja'i nnønngagui mā thūhū, porque nūya hīngui səcjū, mā n'yohū ya.

Rā Jesús bi hejpa bi rā Jacobo 'nēhra Xuua te i mma.

⁵¹ Mān'na, mān'na nī guatā pa ngue dā ma māhēt's'i rā Jesús. Bi hyā rā ts'edi p'ūya ngue dī ma Jerusalén.

⁵² Bi 'bet'o 'da yø amigo ngue xtāni 'yāhrā nt'edi ha dāni nsāya. Mī zōmp'ū ja n'na rā hnīni jap'ū ja rā häi Samaria, bi ne ngue ja xtāni 'yāp'ū rā nt'edi xti n'oxi.

⁵³ Pε yø mmēngu Samaria hīmbi nepe xti n'oxi, porque padī ngue dā thocho dī ma Jerusalén.

⁵⁴ Nū'ū yø xādi rā Jesús, rā Jacobo 'nēhra Xuua, mī nū ngue ya hīmbi t'ūnnā ts'āya. Bi 'yēmbi:

—Ague grá Hmū, ŷua guī nne ga āhmū ngue dā tāhyø sibi māhēt's'i ngue dī juadi, tengūtho bi 'yøtra pøngahya Elías?

⁵⁵ Bi hyēt'ū yaui rā Jesús, bi hejpi, bi 'yēmbi:

—Nū'āui hīngui pahmī ngue hīngui ho nā rā hyā guī mmammī.

⁵⁶ Porque rā N'yohū bí 'yē māhēt's'i, hīmbi 'yēhē ngue dī juahyø ja'i, sinoque bí 'yēhē ngue dā yāni.

I ma mān'na rā hnīni p'ūya.

Hyū nc'ei bi nyāui rā Jesús.

⁵⁷ Mēnte nī 'yop'ū ja rā 'yū p'ūya, n'na rā n'yohū bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grá hmu, nugä dí nne ga mmē hapū gdī ma —bi 'yēmbi.

⁵⁸ Rā Jesús bi 'yēmp'a yaui:

—Nū yø haho ja yø 'bido ngue sāya. Yø ts'int's'ū ja yø 'bafi ngue sāya. Pε rā N'yohū bí 'yē māhēt's'i hīn'yū rā ngu ha dī n'oxi.

⁵⁹ Bi 'yēmbā n'na nc'ei rā Jesús:

—Ma ga mmēp'ū nnā magā —bi 'yēmbi.

Pε nū'a ts'o p'ūya, bi 'yēnā:

—Ague grá hmu, dami 'dacrā nt'edi ngue 'be dā dū mā papā ga āgui. Ya dā zā ga mmē p'ūya —bi 'yēmbi.

⁶⁰ Rā Jesús bi 'yēmp'a yaui:

—Nū'ū yø ja'i ēntho ya xā ndū ngue hīngui pā Oja, gue'ū dā 'yāhyø mmīndūui'ū. Pε nū'i, ma ga mmēhma, n'namhma gui xihyø ja'i ha dī njap'ū di zo rā 'yē Oja.

⁶¹ Māhømbi 'yēn mān'na nc'ei p'ūya:

—Ague grá hmu, nugä dí nne ga mmē, pε dami 'dacrā nt'edi ngue 'be ga ma ē'ū bí 'bap'ū ja mā ngu.

⁶² Pε rā Jesús bi 'yēmbi:

—Nū'a bi bēntrā t'abi ndāni ngue dī nuāfani, 'nē cohra mmāi m'mēfa, gue'a ya hīngrā nzāui dā mā ha dī njap'ū di zo rā 'yē Oja yø ja'i'a.

10

Rā Jesús bi mēnhni hyāte mā'det'a nja'i dā manā hyā.

¹ M'mēfa p'ūya, nūnā rā Hmū, bi huanhni hyāte mā'det'a nja'i, bi mēnhni dī m'mēt'o p'ū dī ma. Yø yonc'ei p'ū dā ma n'na ngu n'na, i map'ū ja yø hnīni ja ngue dāni nthohra Jesús.

² Bi 'yēmbūya:

—Mājuāni dí xi'āhū ngue rā 'befi xangu i ja, pε yø mēfi zi yohotho 'būi. Janāngue nūyā, dami 'yāphū nā Oja rā mmēti rā 'befi, ngue dā mēnhyø mēfi p'ū ja rā 'befi.

³ Nūya guī mmähā ya. Pε dami mfāhmū, porque gui cāthū p'ū 'bāhyø ja'i ngue yø nduc'ei, tengūtho yø dē'yo 'mø 'yop'ū ha 'bāhyø zate, guī njathū p'ūya.

⁴ 'Yo temā bolsa gui cāxū, 'yo temā njāmēnyū gui cāxū. 'Yo gui cāxhmī'da nī thixfanīhū. 'Yo to di ot'āhū 'mø gā nzēnguahū p'ū ja rā 'yū.

⁵ Nū'mø gā sōmp'ū ja n'na rā ngu, gui zēnguate 'mø gā cāthū mbo. Gui 'yēnā: “Oja di japra ngu ja ua ya”.

⁶ Nū'mø 'bap'ū yø ja'i ngue nneprā njapī Oja, nū'a rā nzēngua gādī unī ngue Oja di japryø ja'i, dā gohmī rā nzēngua. Pε nū'mø hīngui nne yø ja'i, ya hīn'nā 'mø.

7 Dami nsäya p'ua ja ra ngu gui sómhmua. Dami sihua te si yø ja'i 'bup'ua. Porque ni 'yup'ua ngue di t'unná nzäbi ra mæfi. 'Yo høntho gui pøn'a n'na ra ngu, gni mpa man'na ra ngu. Nu'a, hin'na'a.

8 Nu'mø bi n'na'ahua ra ts'äya p'ua ja ra hnini gui sómhmua, dami si'a te di n'na'ahua.

9 Gui 'yøthehua yø därkehi di 'bup'ua. Gui 'yemhmu: "Nuyá, ya guerp'ua gui pahmu ha gdi soh ra 'ye Oja ya".

10 Pε nu'mø himbi n'na'ahua ra ts'äya p'ua ja ra hnini gui sómhmua, gui 'yem'mø ga thohmu p'ua ja yø caye:

11 "Dá huambua ja ra hnini yø fonthäi bá n'youi ma mbonguahe. Gue'a ra hmey'a ngue ya dá thec'ahua p'ua. Pε dami pahmu ngue ya mi ja ngue xta si'ahua ha gdi soh ra 'ye Oja", gui 'yemphua yø ja'i.

12 Dí xi'ahua ngue nu'mø ra pa dani thaxra güenda, man'na xan'ua ra castigo da thohya yø ja'i himbi unna ts'äya, ngue'a ra castigo da tho'ua yø ja'i mi 'bup'ua ja ra hnini Sodoma.

Xandøngu ra castigo da thohyø ja'i hingui nne di 'bätjö mmui.

13 Hague ngu ra castigo da thohyø ja'i 'bup'ua ja ra hnini Corazín. Hague ngu ra castigo da thohyø ja'i 'bup'ua ja ra hnini Betsaida. Porque himbi 'yec'eigui 'mø mi nu yø milagro dá ørbua 'bui. A nu'mø xta nnu yø milagro yø ja'i mi 'bup'ua ja ra nyogui hnini Tiro, 'nep'ua ja ra hnini Sidón, n'nahmantho xta hyer'ua ra nts'o man' n'yo yø ja'i. Xti n'yaxyo 'bospi, 'ne xta hye yø he yø ja'i nu'a xti nequi ngue 'bu ndummu.

14 Pε nu'mø ra pa dani thaxra güenda, man'na xangu ra castigo da thohyø ja'i festa ra hya ya, ngue'a ra castigo da thohyø ja'i mi 'bup'ua ja ra hnini Tiro 'nep'ua ja ra hnini Sidón.

15 A nu'ua yø ja'i 'bup'ua ja ra hnini Capernaum, rá nzequi ena ngue da t'espabi p'ua mahets'i, 'nequa ja ra häi da t'espä. Pε gue di map'ua ja ra nidu.

16 Bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—Nu'ua yø ja'i da ne da 'yøhra hya gui xihmu, tengutho 'mø go da 'yørcase ma hyagä'ua. Nu te'o hinda nu manho'ahua, tengutho 'mø ngue go hingui nnu manho gra ja'i. Nu'a to hingui nnu manhogui, tengutho 'mø ngue go hingui nnu manho'a to bá pengui.

Ya bá penc'ua hyate ma'det'a bi 'benhni.

17 Mambá penc'ua hyate ma'det'a nja'i bi 'benhni, emmei di johya. I ena:

—Ague grá Hmu, nu'mø dá nongähe ni thuhu, asta 'nehyø ts'onthi n'youi yø ja'i her'ua.

18 Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Gue'a gui mmammü. Dá nugä ra Satanás ngue gá taphua, bi ma häi tengutho ra huai 'mø ni gai.

19 Nugä dá 'da'ahua ra ts'edi ngue madague'a gui nne'shua yø c'eya 'ne gui nne'shua yø ixtehe, pε hinte da ja'ahua. 'Ne gui taphua gätho rá ts'edi na ra zithu ma nsuihua.

20 Pε 'yo gadi johyahu ngue høntho gui nnønngähu ma thuhugä, 'bexi her'ua yø ts'onthi n'youi yø ja'i. Sinoque nu'a gdi johyahu, ngue bi nt'ot'i ni thuhuhua p'ua mahets'i.

Di johya ra Jesús.

21 Nu'a ra ora'a p'uya, ra Espiritu Santo bi japi ngue emmei di johya ra Jesús. Bi 'yena:

—Ma Papá'i, dadi ja mammadi'i grá Hmu p'ua mahets'i, grá Hmu ua ja ra ximhäi. Porque yø ja'i ena ngue yø bamhya, i ena ngue tini xanho yø mmui hanja ra hya, pε gá 'yajpabi ya yø hya ya. Gá japi ngue go bi bahya yø ja'i ngue yø 'yøde tengutho yø basi ngue yø 'yøde. Nguna gá 'yøt'e ma Papá'i, porque gue'a guá sänni ngue di nja'a.

22 Ma Papägä bi däqui gätho yø cosa ngue ga manda. Hingongi pøni ngue dadi mpahmi xanho'a rá Ts'ant'ua Oja, sinoque hønse'a rá Papá di mpahmi. Hingongi pøni ngue dadi mpahmi'a ra Papá, sinoque hønse'a rá Ts'ant'ua di mpahmi. Nu ra ja'i da neprá Ts'ant'ua

Oja ngue da badi te'o na ra Papá, ya da zā da badi.

²³ Bi hyetyø xādi p'uya, bi 'yεmsebi:

—Bi toca'ah ra mmēnthi ngue gá nuse conni dāh'a te guí nnuh ya.

²⁴ Porque dí xi'ah ra ngue yø pa xa thogui, xangu yø pøngahya Oja xa m'mai, 'nēhyø dast'abi xa m'mai, bi ne xta nnu'a te guí nnuh ya, pε hĩmbi zā bi nu. Bi ne xta 'yø'a ra hya guí øhm ya, pε hĩmbi zā bi 'yøde.

Bi manna Jesús te bi 'yøtra mmēngu Samaria.

²⁵ Nu'a n'na ra xānbate ngue ra ley p'uya, bi guat'i ngue thāmmahya ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague grá xānbate, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'e para ngue ga tinnā te para zantho?

²⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Teni 'be'a nt'ot'i p'ja ra rá ley Oja? ¿Tema hya guí tim'mø gadi xādi?

²⁷ Nu'a ra xānbate ngue ra ley p'uya, bi 'yεna:

—Nuna ra hya na, guehna εna: “Dami ja ndummāi ngue mathoguiho guí mahmā Oja co gātho ni mmāih. Hangu ra pa hont'a guí mbεmh'a. 'Nε dami mahni mmic'εiui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i”, i εnna hya.

²⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Xanho te guí mma. Dami 'yøt'e tengutho ra hya guí mmanya n'namhma ngue guí tinnā te para zantho.

²⁹ Pε nuna ra xānbate ngue ra ley, i εna ngue ya gue'a te øt'e ngue hinga gātho yø ja'i 'da guí matho. Janangue bi 'yεmbra Jesús:

—Pε, ¿dana gue'a ma mmic'εi'be p'uya?

³⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—N'na ra n'yohu bá hya ra 'yu xpi 'yε'a Jerusalén, ni map'ja ra hnini Jericó. Bi nthēui yø bε, bi hyānbabi'a te mi ha, asta bi møjpe. Bi uni, bi zop'ja p'uya. Ya sá ra ndate 'mø mi zop'ja.

³¹ Nu'a ra ora'a p'uya, bi thop'ja ra 'yu n'na ra mmäcja. Bi nu ngue

'bemp'ja ra n'yohu sá ra n'ja. Bi māqui, i gāta n'na nguadi, bi thogui.

³² Xquet'a bi thop'ja n'na ra n'yohu mi ja rá 'bēfi p'ja ra nija. Nu'mø mi nu'a sá ra n'ja, bi māqui, bi thogui.

³³ Pε nuna n'na ra n'yohu ngue ra mmēngu p'ja ra hāi Samaria, bi thop'ja ra 'yu. Mi nu ngue 'bemp'ja na xi ma mā'uni, bi huεqui.

³⁴ Bi guarbu benna n'yohu p'uya, bi gōspabi ra aceite, 'nēhra vino bi gōspa p'ja xi ts'εrpi. Bi dūrpabi rá ts'εt'i. Bi 'yεxp'ja ra rá fanī p'uya, bi zits'i ngue da hyonnbī ha di nsāya. Bi mādi.

³⁵ Mi hyaxp'ya, nuna ra mmēngu Samaria 'mø ya ja ngue da ma, bi hya'i yoho yø mēnyu nuya di nthēui n'na pa ra nzābi n'na mmēnyu. Bi unna mmēnnigu, bi 'yεmbi: “Dami färquits'ja na ra n'yohu 'bεcua. Nu'mø hindī gua'i na ra mēnyu ja ua, man'na xangu guí uni, ga jut'a'i 'mø dá pengui te guí uni”, bi 'yεmbi.

³⁶ Xiya, ¿dana gue'a ya hyu nc'εi di nεqui ngue rá mmic'εiui na ra n'yohu bi anyø bε ya?

³⁷ Nu'a ra xānbate ngue ra ley p'uya bi 'yεna:

—Nu'a bi huεqui, gue'a rá mmic'εiui'a.

—Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ni ma ya, dami 'yøt'e tengutho na ra hya guí mmanya.

Ya 'bap'ja ja rá ngu ra Marta ra Jesús.

³⁸ Bi thop'ja manī ma ra Jesús, bi zōmp'ja ja n'na ra hnini. Nup'ja ra hnini bi zōni, 'bap'ja n'na ra xisu ni hu ngue ra Marta. Nup'ja ra ngu na, bi sáyabi ra Jesús.

³⁹ Nuna ra Marta, 'b'a n'na rá juhue ni hu ngue ra Maya. Nuna ra Maya bi mip'ja ni hyandra Jesús ngue øxra hya xihyø ja'i.

⁴⁰ Pε ra Marta hūmbi di mpetho. Bi guarbu hu ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, ¿ua xanho te ør'ma juhue ngue hindī zεqui? Dami xifi ngue da mǎxqui —bi 'yεmbi.

⁴¹ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbra Marta:

—Ague Marta, ague Marta, hinguí padí te guí 'yòt'e. Janjuani guí ho ní mmái'a te gá ja ngue guí 'yòt'e.

⁴² Pε hōnda n'na rā hya ja ngue mā datho dī mporta. Nuna rā Maya xā huanhna hya nu'a mā datho dī mporta 'nε hīnjonda hyannbi.

11

Bi xānnbabi ha dī mat'Oja yò ja'i rā Jesús.

¹ Man'na rā ora p'uya, nuna rā Jesús mī mmat'Oja p'ua ja n'na rā xequí. Mī juadi bī mat'Oja p'uya, nu'a n'na'ya yò xādi bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, dami xānngahe rā mhmat'Oja, tengutho rā Xuua bi xānnbi dā mat'Oja yò xādi —bi 'yεmbi.

² Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu'mò guí mmat'Ojah, guí 'yεmhmu: “Mā Papá'ahē guí 'bū mahets'i, dami 'yòt'e ngue dā hnu mansu'i. Bá εhe guí manda ua. Dī nja'a te nī pähā ua ja rā ximhäi tengutho bi ja mahets'i.

³ Dami 'dacje rā hmε n'na pa ngu n'na pa.

⁴ 'Nε dami punnga mā ts'oquihe, tengutho gāhe xquet'a dadi punnbahe to hinguí ho te ørcahe. Dami fāxcahe ngue hinga øt'āhe rā nts'o. Dami yanje ngue rā nts'o”.

⁵ Rā Jesús bi sigue bi 'yεmbi:

—Xi'mò ngue n'na rā n'yohu gadi n'amigo n'na'ahu ya. Nu'mò mādē rā xui p'uya, dā zōmp'u ja rá ngu rá amigo, dā 'yεmbi: “Ague mā amigo'i, dami hmiqúi hyu yò thuhmε.

⁶ Porque n'na mā amigo bi zōp'u ja mā ngu, jap'u xpi 'yεhe. Pε hīn'yū te ga unni”.

⁷ Nu'a ts'o p'uya, dā 'yεntho 'mò bá tha'a mbo rá ngu: “Yo gadi xunanyagui. Ya n'nòt'e mā goxthi. Mā basī ya xā 'yoi. Ya hīnda zā ga nnanguí gā 'da'i'a guí ädi”, dā 'yεmbi.

⁸ Madague'a ngue rá amigo, pε hinguí nne dā nanguí ngue di unni te honi. Pε nugä dí xi'ahu ngue dā nanghma, di unni te gā honi, n'namhma ngue ya hīnni mantho di xunanya.

⁹ Janangue nugä dí xi'ahu, nuna Oja di 'da'i te guí homhmu. Dami 'yāpi te guí nnehu. Nu te guí honi, guí tini. Nu'mò gá jātra goxthi ngue guí nzohmu Oja, dā xoc'ahu.

¹⁰ Porque nu rā ja'i ädi te nne, mā t'unni. Nu'a honi, i tini. Nu'a di jātra goxthi, i sojpi.

¹¹ Conque nu rā ja'i 'bührá basi, nu'mò bi 'yāpra thuhmε, hinguí sä rá mmái rā ja'i ngue rā do di unná basi. Ogue rā huā dā 'yāprá basi, hīngra c'eya di unni.

¹² Ogue rā do'ni dā 'yāprá basi, hīngra ixtehe di unni.

¹³ A nuyá, i ja nī ts'oquihu, pε guí padí guí unna cosa xanho nī basihu. Nu'a nī Papáhu bí 'bū mahets'i ya, man'natho'a, nu'mò te'o dā 'yāpra Espiritu Santo, dā pεnnbabi.

Yò ja'i εmbi ngue rā zithu fäts'i te øtra Jesús.

¹⁴ Nuna rā Jesús bi 'yøthe n'na rā n'yohu mādi gonebi rā ts'onthi mī n'yoi. Nu'mò mī hyep'u rā ts'onthi mī n'yoi rā n'yohu, bī nya p'uya. Yò ja'i p'uya di 'yøtho.

¹⁵ Pε εn'i'da yò ja'i:

—Nuna rā n'yohu nā, øthe yò ja'i n'yoi yò ts'onthi, pε gue gue'a rā zithu rá hmu yò ts'onthi fäts'i ngue jap'u.

¹⁶ Mī'da yò ja'i p'uya, bi xifi ngue nuna mahets'i xtabá 'yøtyø hmeya hīnjongui sä dā 'yòt'e, para ngue dā bahyø ja'i ngue Oja bí 'bū mahets'i di unna ts'edi.

¹⁷ Pε rā Jesús gā patho te mbenyø ja'i, bi 'yεmbi:

—Xip'u dī manda n'na rā dast'abi, nu'mò dī ndunhyø ja'i, hīnjam'mò dā zā dā zehyø hya. Xip'u ja n'na rā ngu ya, nu'mò dī nsuse yò ja'i 'bup'u, dā 'yεhra pa dī n'ueni.

¹⁸ Njarbatho nā rā hya dí xi'ahu ya. Xi'mò ngue di hejpasε yò mēfi rā zithu, ya rá 'befise di ts'oni. Dí mmangä nā rā hya nā ngue guí εnju ngue rā zithu fāxca'mò dí øthegä yò ja'i n'yoi yò ts'onthi.

19 A nu'mø ngue ngu'a, xi ni mmijudíohu tenna hya gui xānbateh, ¿ua ra zithu fāx'mø øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi? Nuyá, ja di nēqui p'uya ngue gui ya xādāh, hinguí padí te gui mmamhm.

20 Pε xi'mø ngue di 'dacrā ts'edi Oja ngue ga øthegā yø ja'i n'youi yø ts'onthi, ja di nēqui p'uya, ngue ya di manda ua Oja.

21 Hingra zithu øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi. Xi'mø ngue n'na ra n'yohu xanzaqui, cu yø juai gui mfāp'u ja rá ngu, hinte da ja'a te fādi.

22 Pε nu'mø bá εp'u man'na ra n'yohu ngue man'na xta nzaqui, da dapi, da gannbabi yø juai gui mfādi. Ya rá mmeti'a te da hyannbi. Di njadā p'uya, tate xa nzaquigui ngue ra zithu, janangue sä dí øthe yø ja'i n'youi yø ts'onthi.

23 Nu ra ja'i hinguí nne ngue ma n'yo'be, guehna ra ja'i rá n'youi ma nsai'be na. Nu ra ja'i hinguí fāxqui ngue ga ør'be ra 'befi, guehna ra ja'i di ts'ongatho ma 'befi na.

Ra ts'onthi bá pengb ja rá mmui ra ja'i.

24 Nu'mø bi hyep'u ra ts'onthi n'youi ra ja'i, nup'u ja ra xequi mathoguitho xa 'yot'i, ja bí 'yop'u ra ts'onthi, honi ha di nsāya. Pε nu'mø himbi dīni ha di nsāya, di n'yomfēni p'uya, i εna: “Ga pengā p'u ja ma ngu dá pōni”, i εna.

25 Nu'mø bá pengbaya, da dinnbabi rá mmui ra ja'i ngue hinjongui 'bap'u, tengutho n'na ra ngu ngue mahoqui xanho, i njoqui.

26 Da mengbaya, da si mi yoto yø ts'onthi man'na xants'o ngue'a ra ts'onthi rá mudi. Gä da yarb ja rá mmui ra ja'i ngue di m'map'u. M'mefa p'uya, man'na di m'mu man'u ra ja'i ngue'a te ra n'u mi sä m'met'o.

Bi manna Jesús te'o di nthēui ra mmēnthi.

27 Nunā ra Jesús, mēnte mmanya yø hya ya, nup'u ha 'buhyo ja'i, bá tha'a n'na ra xisu, bi 'yēmbi:

—Ra mmēnthi bi nthēui ra xisu bi øn'a'i, 'nε bi sāt'a'i —bi 'yēmbi.

28 Em'mø mi dahra Jesús:

—Ma datho ra mmēnthi bi nthēui ya yø ja'i di ho da 'yøxra hya mman'Oja, nu'a te ra hya øde, gue'a øt'a.

Yø ts'oc'ei äpyø milagro ra Jesús.

29 Man'na ni mpētitho yø ja'i p'u 'bāhra Jesús. Mi nya ra Jesús, bi 'yēna:

—Nu yø ja'i 'bāhra pa ja p'uya, yø ts'oc'ei. 'Bet'o äcyø milagro da nu, ja da 'yεc'ei gui. Pε hin tema milagro ga øt'e ngue da nu yø ja'i. Nu'a da nōpa hmēya yø ja'i ya, gue'a te bi thohra pøngahya Jonás.

30 Porque tengutho ra Jonás, nu'a te bi tho'a, gue'a bi nōpa hmēya yø ja'i mi 'bap'u ja ra hnini Nínive'a. Njarbatho ra N'yohu bí 'yε mahets'i ya, nu'a te da tho'a, gue'a da nōpa hmēya yø ja'i 'bāhra pa jap'u'a ya.

31 Nu'mø ra pa ngue daní hyaxra güenda Oja p'uya, nu'a n'na ra xisu mi ndast'abi p'u sur, da nanguí ngue di yapyā yø ja'i 'bāhra pa ja p'uya. Porque nuna ra xisu na, ndø yap'atho rá häi bi 'yεhε ngue bi 'yøxra hya mi pahra Salomón. Conque man'na dí tategā ya ngue ra Salomón, pε hinguí nne gui 'yøhm ra hya dí mmangā ya.

32 Da gue'u yø ja'i mi 'bap'u ja ra hnini Nínive da nang'mø ra pa daní hyaxra güenda Oja, di yapyā yø ja'i 'bāhra pa ja p'uya. Porque nu'u yø ja'i mi 'bap'u ja ra hnini Nínive, bi 'bātyø mmui 'mø mi 'yø'a ra hya bi manna Jonás. Conque man'na dí tategā ya ngue ra Jonás, pε hinguí nne gui 'yøhm ra hya dí mmangā ya.

Ra Jesús bi hyejpabi ra hya n'na ra nyot'i.

33 Hinguí sä ngue to di sacra nyot'i 'nε da 'yaqui, oque da go'mi con n'na ra huada. Sinoque da hyøxmaya, n'namhma ngue da nu ra nyot'i yø ja'i da yat'ambo.

34 Nu'mø bi xogui xanho ni dāh ya, ya gui hεth xanho ra nyot'i i ja. Njarbatho ni n'yomfēnih ya, nu'mø bi xogui xanho, ya gui pahmu ndana ra nho gdi n'yohu 'mø. Pε numø hinguí xogui xanho ni n'yomfēnih,

ya himma juani guí pahma ndana ra nho gdi n'yohu 'mø. Ya nsatho 'mø ngue ra ts'a'be xui p'ua gni mähä.

³⁵ Njarbutho ya, dami ne ngue da xohni n'yomfēniha, n'namhma ngue da zä gui timhma ra 'yu xanho.

³⁶ Tengutho n'na ra ja'i 'mø ha ra nyot'i, hētra 'yu ha ni ma, gui njathu p'uya. Nu'mø tinni mmahha ndana ra nho, ya gui hyehma p'ua ra nts'o ngue gui n'yo manhohu.

Bi manna Jesús te øtyø fariseo 'nehyo xänbäte ngue ra ley.

³⁷ Nu'mø mi juadi bi nya ra Jesús, nuna n'na ra fariseo bi zits'i ngue da nsihmeui p'ua ja rá ngu. Mi yut'ambo ra ngu ra Jesús, bi mip'ua ja ra mēxa.

³⁸ Nuna ra fariseo p'uya, di 'yøtho hanja'a bi 'yøtra Jesús ngue himbi nxu'yē 'mø mi nsihme.

³⁹ Pē ra Jesús bi 'yēmbi:

—Ague gyø fariseohu, gui pecju maxøts'e ra vaso nē maxøts'e ra mohi. Pē maxøts'etho di nēqui ngue gyø hoja'ihū. Nu mbo ni mmahha, gyø bēhu, ngue hont'a te pēs'yø ja'i so ni mmui gui hyänbaha.

⁴⁰ Hinguí padi te gui mmamhma. ¿Ua hinguí pahma ngue maxøts'e ma do'yohu, Oja bi hoqui, xquet'a 'nē mbo ma mmahha bi hoqui?

⁴¹ Pē dami fäxyø hyoya co nu'a te gui pets'i. Ya gä da gommenho p'uya.

⁴² Ague gyø fariseohu, hague ngu ra n'ua gui thohma. Nu'a ra diezmo gadi unhnū Oja, gadi unni te gä gui timhma, asta ra xac'andehe gadi unhnū ra diezmo Oja. Da gue'ua gätho mi'da yø c'ani gadi unhnū ra diezmo Oja. Ya xanho ngue nguna gui øthu, pē nu te ra nho ja ngue gui 'yøthu, 'nē'a gdi mahma Oja, hinguí øthu'a.

⁴³ Ague gyø fariseohu, hague ngu ra n'ua gui thohma. Porque gui huanthohu yø nthuts'i tate xanho p'ua ja yø nija. 'Nē gui nnehu ngue con n'na ra respeto di zengua'ahu yø ja'i p'ua ja yø 'yu.

⁴⁴ Ague gyø xänbätehu ngue ra ley, conyø fariseo, hague ngu ra n'ua gui thohma. Porque maxøts'etho di nēqui

ngue xanho'ahu, himma juani ngue xanho ni mmahha. Nu'ahu, tengutho p'ua o ra ánima hindi nēqui, thohyø ja'i maxøts'e, pē hinguí padi te ja mbo ra häi.

⁴⁵ Mi da'a n'na nc'ei'ua yø xänbäte ngue ra ley p'uya, bi 'yēmbi:

—Ague grá xänbäte, ngue gui mmanna ra hya naya, xquet'a 'nēcähe gui səcje ya 'mø —bi 'yēmbi.

⁴⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Xquet'a 'nēhyø xänbäte ngue ra ley, hague ngu ra n'ua gui thohma. Porque nuna ra ley gui xänbaha yø ja'i ngue da 'yøt'e, hinjongui hät'i da 'yøt'e. Entho ra ndate 'beni gadi duthu yø ja'i. Yø ja'i p'uya, hinguí hät'i da duts'i. Pē nu'ahu, ni xinga gue'a n'na ni saha gui nne gdi tøxhu'a ra 'beni gui høspahu yø ja'i.

⁴⁷ Hague ngu ra n'ua gui thohma. Porque gui hømbaha yø panteo'ua yø pøngahya Oja xa hyo ni mboxitahu.

⁴⁸ Ja di nēqui p'uya ngue gadi thehu'ua ni mboxitahu bi hyopyø pongahya Oja. Mahøngui nne gui njathu p'uya, madague'a gadi hojpuhu yø panteo'ua yø pøngahya ya xandu.

⁴⁹ Janangue ya patho Oja te di nja. Bi 'yēna: “Gä pēnhä ma pøngahya 'nē mi'da yø m'mēnhni. Nu 'da'ua p'uya, da tho. Mi'da p'uya, da jui”.

⁵⁰ Pē nuya yø ja'i 'bähu pa ja p'uya, gä ja da ma mapēnnbi p'ua ra castigo ja ngue di nja, ngue yø pøngahya xa tho asta gue'mø mambá fu'a nximhäi.

⁵¹ Da fup'ua bá tu ra Abel, asta guerp'ua i ntu ra Zacarías nuna bi thop'ua ha gui nhyacui ra nija ra altar. Guehna dí xi'ahu naya, da hyaspabi ra güenda Oja ya yø ja'i 'bähya, ngue'a te i du'ua.

⁵² Ague gyø xänbätehu ngue ra ley, hague ngu ra n'ua gui thohma. Porque go gui hahu ra nsogui ngue ra mfadi. Pē ni xinga gue'ahu gdi pahma, ni xinga di japhu da ba'ua yø ja'i nne da badi.

⁵³ Nuna ra Jesús, hontho bi juadi bi manya yø hya ya, mathoguiho bi mbøcue yø xänbäte ngue ra ley

'nēhyø fariseo. Bi guarbaya ngue bi 'yørpe xangu yø nt'änni.

⁵⁴Honi ha di zädi ngue tema hya da manna Jesús ngue hinda gue'a, para ngue da zä di yapi.

12

Rā Jesús bi xännba yø ja'i ngue hanja'yø ja'i maxøts'etho di nēqui ngue xanho.

¹Nu'a rā ora'a, yø mahuahitho yø ja'i bi mpeti, asta di ntøtyø ja'i. Rā Jesús bi mädi bi 'yēmyø xädi:

—'Yo gni 'yohu tengutho ga 'yo yø fariseo. Porque maxøts'etho di nēqui ngue xanho te ga 'yo, himma juani ngue xanho.

²Hin'yu n'na rā hya da bemp'u ja rá mmäi rā ja'i ngue hinda fadi. Madague'a da 'yēna da go'mi, pē gā fatho.

³A nuyá, nu'a te gāma hya nt'aguitho gadi nxihma ngue hingui nnephu da fadi, hinga nt'aguia, i fadi xandønho. Nu'a rā hya gadi nhyarpatho ni guhu, ogue n'nøt'e rā ngu p'u gui yahu, i nt'øde gātho rā hnini'a te gui mmamhmu.

Bi manna Jesús ndana ja ngue da ts'u.

⁴Ague mā amigo'ahu, dí xi'ahu ngue 'yo gui suhu'u da ne da hyo'ahu. Porque nu'mø bi hyo'ahu, ya hinda zä te da japra te.

⁵Nugā ga xi'ahu ndana ja ngue gui suhu. Dami suhu Oja, ngue nu'mø bi hyac'a ni tehu, ja rá ts'edi ngue da men'nahu rā nidu. Nuna ya, guehna dami suhu naya.

⁶Xi'mø bi 'bä cut'a yø ts'int's'u, uangui hønidi yoho yø zixani mā t'unj. Pē nuna Oja, hinga n'na di pumbēni'u yø ts'int's'u.

⁷Janjuani ngue faxahu Oja. Conque asta ni xahu m'mede n'na ngu n'na. Janangue 'yo gui suhu yø ja'i. Porque man'na xammadi'ahu ngue yø ts'int's'u, madague'a yø mmundotho'u.

Rā Jesús bi xihyø xädi ngue hinda gømp'u ha 'buhyø mmic'ēiui.

⁸Dí xi'ahu ngue nu to gātho da mamp'u 'buhyø ja'i ngue εc'ēigui, xquet'a ga mmangä p'u 'buhyø anxε Oja ngue dadi n'amigo'be rā ja'i.

⁹Pē nu te'o da gøngä p'u 'buhyø ja'i, da mā ngue hingui εc'ēigui, xquet'a ga mmangä p'u 'buhyø anxε Oja ngue hin dadi n'amigo'be rā ja'i da gøngui.

¹⁰Nu to bi zä da nømman'u rā N'yohu bi 'yε mahets'i, i sä ngue di mpunnbi. Pē nu rā ja'i da nømman'u rā Espiritu Santo, ya hinda mpunnbi.

¹¹Nu'mø bi ts'ixahu p'u ja yø nija, ogue da ts'ixahu p'u ja rā ts'at'abi, 'yo sä di tu ni mmäihä nā rā hya ja ngue gdi thahmu.

¹²Porque nu'mø bi zønna ora gui nyahu, guesε rā Espiritu Santo di bēn'nahu rā hya gui mmamhmu'a rā ora'a.

Nu rā ja'i ja rá mēnyu, hinga gue'a rá mēnyu ja ngue di mā rá mmäi.

¹³Mambá nya n'na nc'ei p'u 'buhyø ja'i, bi 'yēmbra Jesús:

—Ague grā xännbate, dami xihma n'yohugä ngue di 'dajma parte ngue rā erensia.

¹⁴Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Ague n'yø, ¿te'o bi 'yεxqui ngue ga nts'at'abi ngue ga hec'ahu te gui peshu?

¹⁵Mahømbi 'yēmbi:

—Dami mfähmu, 'yo sä gui εmhmu ngue gue'a rā mēnyu mā datho di muui. Porque rā ja'i nne ngue di m'mu manho, hinga gue'a rá mēnyu xtangu di pets'i di m'mu manho.

¹⁶Bi hyejpabi nā rā hya ja ua p'uya, bi 'yēmbi:

—Mi 'bu'a n'na rā n'yohu ngue rā mmēmmeti. Emmēi bi nja yø huahj.

¹⁷Nuna rā mmēmmeti p'uya, nguna bi bēni, bi 'yēna: “¿Teni 'be'a ga øt'e? Hin'yu hapu ga pets'a te jap'u xtá pēfi”.

¹⁸Ya emp'uya: “Ya dí padi te ga øt'e. Nuya ga xotma t'u, man'na xtanno ho ga hoqui. Ja ga pēspu'a te gā gā xoqui, 'nē'a te gā dí pets'i.

¹⁹Gā engä p'uya, Nuya, xangu te jap'u gdá si xangu yø jeya. Di nja

gampähä ya. Ma ga nsäya, ma ga si te ga t̄ini", da 'yεna.

²⁰ Pε Oja p'uya, da 'yεmbi: "Ague n'yø, hingui padi te gui mma. Nuya gui tu'a di nxui ya. Xi'a te xcá pεts'i, ¿to da gohmi'a?"

²¹ Njarbutho ra ja'i nu'a nne ngue xtangu te da mets'i, h̄inte di muui p'ua ja rá hmi rá da Oja.

Nuna Oja i fähya yø ja'i ya o rá 'yε.

²² Bi 'yεmba m'mefa yø xädi ra Jesús:

—Nugä dí mma, nu'a te ja ngue gui siha, ogue te ja ngue gui hyeha, 'yo gue'a mathoguitho ga ndu ni mmuiha'a.

²³ A nuyá, nu rá te ra ja'i man'natho di muui ngue'a te da zi. Nu rá do'yo ra ja'i man'natho di muui ngue'a te da hye.

²⁴ Ya gui nnuha yø ca ngue hingui uahi, 'nε hingui xofo ngue te da mets'i. Pε Oja di unni te si yø ts'int's'ua. Goma gue'aha ya, ngue h̄inda máxaha Oja, porque man'na xamma'di'aha ngue yø ts'int's'ua.

²⁵ Xiya, xi rá ja'i tu rá mmui ngue hingui hets'i, ¿ua da zä di nte man'na doyan̄i ngue'a ga nhets'i?

²⁶ Nu'mø h̄inda zä ngue man'na gui nteha mits'ua, ¿hanja ngue tu ni mmuiha mi'da yø cosa 'mø?

²⁷ Ya gui nnuha yø døni bí ja dapo ngue h̄indi mpefi, ni xingui mpe, pε mahotho gui nεqui. Dí xi'aha ngue tengu rá dast'abi Salomón, mandønho drá he bi hye, pε h̄inha da zädi tengu ga nho yø døni.

²⁸ Porque guesε Oja øt'e ngue mazihotho gui nεqui yø døni bí ja dapo. Bí ja dapo ya, pε nixudi p'uya, di nzøp'ua ja rá orno. ¿Goma gue'aha ngue h̄indi he'aha Oja? Pε h̄ingá εgui εc'eiha xanho ngue fäxaha Oja.

²⁹ Nuya 'yo mathoguitho di tu ni mmui ha gdi hyoni te gui siha.

³⁰ Porque yø ja'i 'bucua ja rá ximhäi, hont'a te da zi ni ma yø mmui honi. Pε nu'aha, 'buhni Papáha, 'nε ya padi ngue gui homhma gätho ya yø cosa ya.

³¹ Janangue dami ja ndummui gui 'yøth'a te di manda Oja. Gue'a di 'da'i te gäma cosa gui homhma'a.

Dami ne ngue bí ja ni mmethi mahets'i.

³² Madague'a ziyohotho'aha, pε 'yo gui suha. Nugä ga fä'aha tengutho ra mändε'yo 'mø fähyo de'yo. Nuna Oja ni Papáha i ja mpähä ngue gui m'mahma p'ua ha di manda.

³³ Dami pä te gä gui pεsha, gui unhma ra mēnyu yø hyoha. Dami nehā ra buxa h̄injam'mø di nts'oni. Porque nu'mø bí ja ni mmethi mahets'i, h̄inha rá nεgui da bøhø. Nup'ua h̄inda zønna bε, 'nε h̄inda zi ra zu'ε'a te gui pεts'i.

³⁴ Nu'mø gui εmhma ngue bí ja mahets'i'a ra nho tate di muui, hønna da zo ni mmuiha p'ua 'mø.

Ya xqui nsäha 'mø bi zøhni Hmuha.

³⁵ Ya xqui nsäha 'mø bi zøhni Hmuha. Madra xui da zøhø, ya di zø ni nyot'ihā.

³⁶ Gui 'yøthā tengutho yø hmiq̄ui n'na ra hmu 'mø tøm̄i ngue da pengba da nu rá nthati. Ngu di zøhø di jätra goxthi, 'bexta xojpi.

³⁷ Ra mmethi di nthēui ra hmiq̄ui nuna dinná hmu 'mø bi zøhø ngue di ndø'mate. Majuan̄i dí xi'aha ngue nu'a rá hmu, di nsä ngue da 'yεp'ua ja ra mēxa yø hmiq̄ui ngue da 'uini.

³⁸ Madague'a made nxui da zøhø, ogue tobe h̄indi hats'i da zøhø, pε ra mmethi bi nthēui yø hmiq̄ui da thini ngue di ndø'mate.

³⁹ Dami pahma na ra hya ja ua. Ngue n'na ra mmennigu, nu'mø da badi tema ora da zøhra bε p'ua ja rá ngu, di mfädi xanho, h̄indi n'un̄i da sojpa rá ngu ngue da fε.

⁴⁰ Xquet'a dami njathā p'uya, dami ndø'mateha. Porque nu'a ra ora h̄inte di so ni mmuiha, xi'mø gue'a ra ora da zøhra N'yoha di 'yε mahets'i'a.

Ra Jesús bi h̄ejpa ra hya yoho yø hmiq̄ui, n'na ra hmiq̄ui ngue ra 'yøde, n'na ra hmiq̄ui hingrá 'yøde.

⁴¹ Ra Bedu bi 'yänna Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, ¿høngtho gähe guí xicje na rā hya gadi hyecya, ua gue gätho yø ja'i guí xifi?

⁴² Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna rā hya dí mmangä, gue'a rā hmiqúi 'bet'o bá dīnna hya dí xicä nā, nu'mø da 'yøt'e te dí xifi. Guehna tengutho n'na rā hmiqúi da ma mafāti'u to 'bap'u ja rá ngu rá hmu. Nu'mø bi zønna ora dī nsihmε guí ja'i mafāti, da 'uini.

⁴³ Rā mmēnthi dī nthēui rā hmiqúi da 'yøt'e te di 'bēprá hmu. Nu'mø bi zøhrá hmu, da dīni ngue dadi mpēfi.

⁴⁴ Majuanī dí xi'ahū ngue nu te gā pēsrá hmu, gā di fātrá hmiqúi.

⁴⁵ Pε nuna rā hmiqúi da 'yēmp'u ja rá mmāi ngue hīm'be da zøhrá hmu, da madi da matyø mmihmiqúiui conyø xisu. Da mī dī nsihmε, ogue dī n'iti.

⁴⁶ Nu'a rá hmu rā hmiqúi p'uya, nu'a rā pa rā ora ngue hinguí tøm'rá hmu, gue'a rā ora da zø'a. Nu'a rá hmu p'uya, mathoguitho da mēi, pēts'i ngue da xēni. Di 'yēmp'u nī gohyø ja'i hinguí εc'ei rā hya.

⁴⁷ Nuna rā hmiqúi bi badi xanho hanja na rā hya nneprá hmu da 'yøt'e, pε hīmbi 'yøpabi'a te rá pähä rá hmu, da 'yēmmēi da ma m'mēi.

⁴⁸ Pε nu'a rā hmiqúi hīmbi badi xanho'a te rá pähä rá hmu, da 'yøtyø cosa nī n'yup'u ngue di 'bei, ts'utho da ma m'mēi, porque hinguí padi te øt'e. Nu te'o bi badi xanho rā hya, jatho ngue da 'yøt'e te sifi. Nu te'o man'na xangu rā hya mafāti, man'natho xangu ja ngue da 'yøt'e.

Bī manna Jesús ngue dī nja rā sui.

⁴⁹ Nugä rā sibi dá εhε gā ucä ua ja rā ximhäi. Dí nnegä ngue dī nzø na rā sibi na.

⁵⁰ Xquet'a ja ngue ga thocä n'na ra n'u, pε dí xønni ngue dī nja.

⁵¹ ¿Ua guí εmhmu ngue dá εcä ua ja rā ximhäi ngue hīn tema n'u gui sähu? Nu'a, hīn'na'a. Sinoque dī nja rā sui.

⁵² Porque rā pa dī ma p'uya, cat'a nja'i 'dat'a rā ngu dī 'bui, gā dī nsui. Hyu nc'ei dī nsahmi'u yo nc'ei di

εc'ei guí. Ogue yo nc'ei dī nsahmi'u hyu nc'ei di εc'ei guí.

⁵³ Nu rā papá hīnda nu manho rá ts'ant'u di εc'ei guí. Nu rā ts'ant'u hīnda nu manho rá papá di εc'ei guí. Nu rā mamá hīnda nu manho rá t'ixu di εc'ei guí. Nu rā t'ixu hīnda nu manho rá mamá di εc'ei guí. Nu rā cā hīnda nu manho rá ts'ihuε di εc'ei guí. Nu rā ts'ihuε hīnda nu manho rá cā di εc'ei guí.

I ja yø hmeya ngue te dī nja.

⁵⁴ Nuna rā Jesús bi 'yēmbi ja'i:

—Nu'mø gā nuhū ngue bá nangyø 'bogui, guí εmhmu p'uya ngue dī n'ye. 'Nε gue'a dī nja'a.

⁵⁵ Nu'mø 'yo rā ndahi nī 'yē'a sur, guí εmhmu p'uya: “Xta mpa ya”. 'Nε gue'a dī nja'a.

⁵⁶ εna xø gā guí pahmu p'u gnī bεmhmu, pε hīn'na. Nu'ahū guí pahmu te nne da manna tiempo 'mø guí hanthū yø guí bí ja maya, 'nεcua ja rā häi guí pahmu te dī nja'mø 'yo rā ndahi. ¿Hanja ya'mø ngue hinguí pahmu te gā mbøn'a te gāma hya guí nnuhū yø pa dí 'buhmu ya?

Dami ja ndummi guí nhojpai nī nsuiui.

⁵⁷ ¿Hanja ngue hinguí hacsehū rā güenda ndana gue'a xanho?

⁵⁸ Nu'mø bi nyap'ahū, nu'a di yap'ahū dami nhojpahū p'u ja rā 'yu, n'namhma ngue hīndi dä'ahū p'u ja rā ts'at'abi. Porque nu'mø ya bi ndä'ahū p'u ja rā ts'at'abi, rā ts'at'abi di dä'ahū rā policia. Rā policia p'uya, da zixahū fädi.

⁵⁹ Dí xi'ahū ngue nup'u ja rā fädi, ya hīnda zä guá pønthohū p'u, guá pømhmu asta gue'mø guá jut'i gätho rā mēnyu da ts'an'nahū.

13

Jatho ngue da thēp'u rā nts'o.

¹ Nu'a rā ora'a p'uya, bi guat'i 'da yø ja'i p'u 'bähra Jesús, bi xifi te xi 'yøtra Pilato ngue xi hyo 'da yø ja'i ngue yø mmēngu Galilea. 'Nε ja xi thop'u ha thohyø zu'ε nu'u tho ngue rā 'bøt'e.

² Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Nu'a te rā n'ua bi thohya yō mmēngu Galilea bi tho, ζua guí ēhmua ngue man'na mī ja yō ts'oqui ya ngue mī'da yō mmēnguh?

³ Dí xi'ahua ngue hīn'na. Nu'mō hīnguī hyēhma p'ua rā nts'o gni 'yohua, xquet'a 'nē'ahua 'da gdi m'mēhma'ua.

⁴ Xi'ua 'de'ma hyato nja'i bi hyo ra torre Siloé 'mō mī dāgui, ζua guí ēhmua ngue man'na mī ja yō ts'oqui ya bi dū ngue gātho mī'da yō mmēngu Jerusalén?

⁵ Nugā dí xi'ahua ngue hīn'na. Nu'mō hīnguī hyēhma p'ua rā nts'o gni 'yohua, 'nē'ahua 'da gni m'mēhma'ua.

Rā Jesús bi hyejpa rā hya n'na rā za hīnguī zūdi.

⁶ Bi hyoni te gui hyejpa rā hya bi xihyō ja'i rā Jesús, bi 'yēmbi:

—N'na rā n'yohua bi 'yēt'a n'na nza rā igo p'ua ja rá hāi. Bi ma da nu p'uya ngue'mō zūdi. Pē hīn tema igo bā tīni.

⁷ Bi 'yēmbra mēfi mī fāhra hāi p'uya: “Ague n'yō, ya rá hyu jeya dí ēhē dí hongā yō ndāt'ā ua ja rā za ja ua. Pē hīnte dí tīni. Dami 'yets'i man'na xanho, porque cot'ua ja rā hāi”, bi 'yēmbi.

⁸ Pē nu'a fāhra hāi p'uya bi 'yēna: “Ague n'yō, dami tō'mra jeya ja ua ya. Ma ga cunnbagā rā hāi 'nē ga pojpa rā 'yai.

⁹ Xamhmatho di nzūdi ngue ga jap'ua. Nu'mō ya hīmbi nzūdi, ya ga expraya”, bi 'yēmbi.

Rā Jesús bi 'yōthe n'na rā xisu mī mo'mī.

¹⁰ Man'na rā pa ngue rā ts'āya, mī xānbate p'ua ja n'na rā nija rā Jesús.

¹¹ Nu'p'ua ja rā nija, mī 'bup'ua n'na rā xisu ngue ya n'ne'ma hyato njeya madī hyēnni. Nu'a rā ts'onthi mī n'youi, di japi ngue mo'mī. Hīnjam'mō di sā di juanná xūtha.

¹² Nu'mō mī nu rā Jesús, bi zonnūya, bi 'yēmbi:

—Ague grā xisu, ya da zā rā n'ua guí hēmbya.

¹³ Bi japyō 'yē p'ua ja rá ya p'uya. Pē 'bexpi zā'a rā ora'a, bi njuanná xūtha

rā xisu. Nūna p'uya, bi ja mammadi Oja.

¹⁴ Pē nu'a di mānda p'ua ja rā nija p'uya, bi mbōcūe ngue rā ts'āya'a rā pa bi n'ōthe rā Jesús. Bi 'yēmbyo ja'i p'uya:

—N'nato mā pa ja ngue di nja rā 'bēfi. Gue'ua yō pa guá ēhē da t'ōthe'ahua 'mō. Pē hīnga gue'mō rā pa ngue rā ts'āya da t'ōthe'ahua.

¹⁵ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbyo ja'i:

—Ya gā gue'a guí mmamp'ua gni bēhmua ya 'mō. Xi'mō guí si n'na nī ndani, oque n'na nī burru, ζua hīnguī xoc'mō rā pa ngue rā ts'āya ngue da ma da nsithe?

¹⁶ Xīna rā xisu, rá mbom'meto rā Abraham, ya n'ne'ma hyato njeya di unna zithu ngue'a te hēmbi. ζua hīnda zā da t'ōthe 'mō rā pa ngue rā ts'āya nā'mō?

¹⁷ Mī manna rā hya nā p'uya, mambi mēsta yō sā'ua nnu man'ua rā Jesús. Pē gā di johya yō ja'i, porque hīnjonda zā da 'yōt'e te nnurpi ōtra Jesús.

Bi hyecra hya rā Jesús ngue n'na rá hmudā rā mostasa.

¹⁸ Mī nyā rā Jesús, bi 'yēna:

—ζHa di njap'ua gdi pahma ngue ha di nxandyō ja'i da zo rá 'yē Oja? ζTegue gdā hyejpa rā hya?

¹⁹ Tengutho n'na zihmudā rā mostasa, zitchua 'mō bi thup'ua ja rā huahī. Pē di nte asta gue'mō di ndat'o. Xta nhets'i da gohi, da 'yōtyō 'bafi yō ts'int'sua p'ua ja yō 'yēt'o.

Bi nhyejpa rā hya rā hojūni i pē rā levadura ngue di ixqui.

²⁰ Mahōmbi 'yēnna Jesús:

—Nu'a di nxandyō ja'i da zo rá 'yē Oja, guí nhyejpabi

²¹ rā íxi 'mō bi japi hyu t'ēni rā hojūni n'na rā xisu, asta gue'mō di ixqui gā rā jūni.

Mahyēpi rā hya n'na rā goxthi hīnguī uant'i.

²² Bi sigue bi n'yo rā Jesús nī ma Jerusalén, xānbabi rā hya yō ja'i p'ua ja yō hīni thogui.

23 Bi 'yεmba n'na nc'εi p'uya:
—Ague grá hmu, ζua ziyohotho yø
ja'i di nyani?

Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

24 —Dami ja ndummai gdi cutha p'u
ja ra goxthi hingui uant'i. Porque di
xi'ahua ngue xangu to da ne da yat'i, pe
hinda za da yat'i.

25 Porque nu'mø bi nangra
mmennigu da nøtra goxthi, nu'u da
go'athi di jatra goxthi, da 'yεmbi:
“Ague grá Hmu, dami xogahe ra
goxthi”, da 'yεmbi. Pe da 'yεnna
Hmu 'mø bi dadi: “Hin'na. Himma
amigo'ahua”.

26 Da 'yεn'u di 'bä'athi p'uya: “Pe
'ne 'dap'u dá nsihmehu. Nup'u ja ma
hninigähe ja gá xänngahe p'u ni hya”.

27 Da 'yεnna Hmu 'mø bi dadi: “Ya
di xi'ahua ngue himma amigo'ahua.
Dami 'uehma ua di 'bui, porque
xants'o te xcá 'yøthu”.

28 Ja di nzonp'u'u di 'bä'athi p'uya,
di guxtyø ts'i 'mø bi nu ra Abraham,
ra Isaac, ra Jacob, co gätho m'ida yø
pøngahya Oja di 'bap'u di manda Oja.
Nu'u di 'bä'athi, da gop'u'u.

29 Porque di bonyø ja'i p'u ni hyahra
hyadi, da guerp'u ni bøxyadi, norte, 'ne
sur di bonyø ja'i da mip'u ja ra mexa
ngue di nsihme p'u di manda Oja.

30 A nuyá, 'bu i'da ngue 'befa ua ya,
gue'u dan'i m'met'o p'u'u. 'Bu i'da ngue
'bet'o ua ya, gue'u dan'i m'mefa p'u'u.

*Bi nzonna Jesús ngue handra hnini
Jerusalén.*

31 Nu'a ra pa'a p'uya, bi zø i'da yø
fariseo, bi 'yεmbrā Jesús:

—Dami pøngua ni ma, porque nne
da hyo'i ra Herodes —bi 'yεmbi.

32 Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Hantho εna da hyäcä na ra
Herodes. Ni mähä ya bá xihma ngue
nuya 'ne nixudi, ga øthegä yø ja'i
n'youi yø ts'onthi. Ga øthe yø ja'i
hεmbi 'dama 'dan'yo man'u. Niman'i
p'uya, ga juadi te di pεfi.

33 Pe jatho ngue ga thogui hapu
nná ma. Nixudi 'ne niman'i ga n'yo
asta gue'mø ga søn'a Jerusalén. Nua
himma juani ngue da thogä ua,

nup'u Jerusalén himma punnbi yø
pøngahya sømp'u, gä i tho.

34 Ague gyø mmenguhua Jerusalén,
gue'e gui hophu yø pøngahya Oja, da
gue'u yø mamhya Oja bi 'ben'nahua, gä
gui pandothohua. Xangu yø nnidi dá
ne ngue ga pen'nahua tengutho ra øni
'mø di petyø basi ngue di huit's'i conyø
zahua, dadi ja'ahua p'u. Pe hingä nehua.

35 A nuyá, da hyc'ahua p'u Oja ya.
Dí xi'ahua ngue ya hinn'i mantho gui
nnujua, asta gue'mø da 'yεhra pa gui
'yεmhu: “Di japrá m'menhni Oja bá
penhua”, gui 'yεmhu.

14

Bi 'yøthe n'na ra därquehi ra Jesús.

1 N'na ra pa ngue ra ts'äya, nuna ra
Jesús bi ma da nsihme p'u ja rá ngu
n'na ra n'yohua 'bet'o ngue yø fariseo.
Nuya p'uya, fätho te øtra Jesús.

2 Nup'u hudi, 'bap'u n'na ra n'yohua
ngue neni.

3 Nuna ra Jesús, bi 'yørpa ra nt'änni
yø xänbäte ngue ra ley 'nεhyø
fariseo, bi 'yεmbi:

—ζua da za ngue da t'øthe n'na ra
därquehi 'mø ra pa ngue ra ts'äya,
uague hin'na?

4 Nu'u nzofu himbi dadi. Bi bentra
därquehi ra Jesús, bi 'yøthe. Bi xifi
ngue da ma.

5 Bi t'εmbyø fariseo p'uya:

—A nuyá, xi'mø gdi sihu n'na ra
burru ogue n'na ra ndani, da zop'u ja
n'na ra ots'i 'mø ra pa ngue ra ts'äya,
uangui guá jats'i 'bexque'a, madra
ts'äya'a ra pa da zop'u ja ra ots'i.

6 Hinte ga ndatho'u yø ja'i nzofu.

*Ra Jesús bi xifi te da 'yøtyø ja'i nnu
ra nthati.*

7 Nu'u yø ja'i xi ts'ofu, hεtho ra Jesús
ha ga huanyø nthuts'i 'mø bi mip'u ja
ra mexa. Bi 'yεmbuya:

8 —Nu'mø to bi zo'i ngue gui
nnuhua ra nthati, 'yogui huanthohua
yø nthuts'i tate xanho ngue ja gui
mmihma p'u. Nthambenitho da zø
hman'na nc'εi, nu'a tate hnu mansu
ngue nu'i.

⁹ Nu'a xa nzo'i p'uya, nthambenitho da 'yɛn'i: "Damī unna nthuts'i na 'bucua n'yø". Ya gui pɛs'ni sä p'uya ngue gnī mmip'ɛ ja rā nthuts'i hinga njuani.

¹⁰ Nu'mø bi ts'o'i, damī mip'ɛ ja rā nthuts'i bí ja nyanī, n'namhma ngue nu'mø bi zø'a xa nzo'i, da 'yɛn'i p'uya: "Dɛ gui mmicua ja rā nthuts'i xanho n'yø". Xquet'a 'nɛ'ɛ 'dap'ɛ gdi hūhmɛ p'ɛ ja rā mɛxa da nu mansu'i p'uya.

¹¹ Porque nu'a nne ngue man'na di hnu mansu, gue'a man'na ts'utho hnu mansu'a. Pɛ nu'a øt'e ngue hingui hnu mansu p'ɛ ga mbɛni, gue'a man'natho hnu mansu'a.

¹² Rā Jesús bi 'yɛmbrā n'yohɛ xi zixpɛ ja rá ngu:

—Nu'mø guí øt'a n'na rā nts'ihmɛ, ogui nzohnī amigo, nī xinga gue'ɛ nī n'yohɛ, nī xinga gue'ɛ nī mɛni, nī xinga gue'ɛ nī besino ngue ja te da zi. Porque nu'á, xquet'a da 'yɛhra ora da zo'i ngue gui nsihmɛui. Ya bí ma ma cots'i'a rā mate xcá 'yørbuya.

¹³ A nuyá, nu'mø guí øtra nts'ihmɛ, damī zo'ɛ yø hyoya dī nsihmɛ, damī zo'ɛ yø do'yɛ, damī zo'ɛ yø dogua, damī zo'ɛ yø xädä ngue gui 'uini.

¹⁴ Janangue di toca'i rā mmɛnthi p'uya, porque hinda zä da gut'a'i te gui 'yørpe. Pɛ nu'mø rā pa danī bɛnnate yø hoja'i p'uya, da gut'a'i Oja te xcá 'yøt'e.

Bi ma mahyɛqui rā hya ngue n'nara dants'ihmɛ dī nja.

¹⁵ Nu'a n'na nc'ɛi mī hup'ɛ ja rā mɛxa p'uya, bi 'yøde te mmanā Jesús, bi 'yɛmbi:

—Majuani ngue rā mmɛnthi di to-cabi'a to sihmɛ p'ɛ ha dī manda Oja 'mø.

¹⁶ Mī nya rā Jesús, bi 'yɛnā:

—N'na rā n'yohɛ, bi 'yøt'a n'na rā dants'ihmɛ ngue rā nde. Bí manda p'uya ngue bá ts'ofø xangu yø ja'i.

¹⁷ Nu'a rā nde ja ngue dī nja rā nts'ihmɛ p'uya, bí mɛnhná hmiqúi rā mmɛnnigu ngue bá si'ɛ to ya xi ts'ofø. Bi 'yɛmbi: "Ma ga mmähä ya, porque ya bí nho'a te da ts'i".

¹⁸ Nu'ɛ bá ts'i p'uya, ɛnā ngue hingui pongui. Nu'a rá mædi bá ts'ofø bi 'yɛnā: "Ja dá tän'a n'na rā häi, jatho ngue ga ma nu ya. Damī punngui, nugä hingui pongui ga mmagä p'ɛ".

¹⁹ Nu'a man'na p'uya bi 'yɛnā: "Ja dí tän'i cat'a nt'ei yø ndani. Nuyā dí nne ga sä ya. Damī punngui, nugä hingui pongui ga mmagä p'ɛ".

²⁰ Man'na p'uya bi 'yɛnā: "Ja ɛdadī nthatī, janangue hinda zä ga mmapp'ɛ".

²¹ Nu'mø mambá pengra hmiqúi, bi xihrá hmu te bá sifi. Bí mbøcue rā hmu p'uya. Bí 'yɛmbrá hmiqúi: "Nī ma n'nahmantho p'ɛ ja rā tai ya, 'nɛp'ɛ ja yø caye ua ja rā hnini. Bá si ua yø hyoya. Bá si ua yø do'yɛ, bá si ua yø dogua 'nɛhyø xädä".

²² Mambá pengra hmiqúi p'uya, bi 'yɛnā: "Ague grá hmu, ya dá øt'e te gä 'bɛjpagui ya. Pɛ tobe mbonguitho yø nthuts'i".

²³ Bi 'yɛnā hmu p'uya: "Nuyā nī ma mahøn'a p'ɛ ja yø caye 'nɛp'ɛ ja yø 'yu ya. Bí ja ts'edi ngue da ɛcua yø ja'i n'namhma ngue da yuhma ngu.

²⁴ Porque dí xi'ahɛ ngue nu'ɛ yø n'yohɛ dá zocä m'mɛt'o, ya hinda zä da ɛhɛ dī nsihmɛua'ɛ".

Jauara hya ja ngue da 'yøtraja'i 'mø nne da dɛnna Cristo.

²⁵ Xangu yø ja'i nī 'bɛfa p'ɛ nī ma rā Jesús. Bí bärbaya, bi 'yɛmbi:

²⁶ —Nu te'o tɛnngui 'nɛ zits'utho dī maqui ngue'a te gui mahrá papá, ogue rá mamá, ogue rá xisu, ogue yø basi, ogue yø n'yohɛ, ogue yø nju, ogue su da tho conná gueque, nuná, guehna himma xädigä na.

²⁷ Nu rā ja'i hingui nne da dɛnngui ngue su da tho, guehna rā ja'i himma juani ma xädigä na.

²⁸ A nu'ahɛ ya, xi'mø to da ne da hyø'a n'na rā torre, uangui 'bet'o da 'yøtrá güenda, da nu 'mø ngue ja te di ɛni para ngue da hyätra 'bɛfi, ogue hin'na.

²⁹ Porque nu'mø sä di dɛ'mi, 'nɛ hinda hyät'a m'mɛfa, da dɛnni to da nu p'uya.

³⁰ Da 'yēna: “Nūna rā n'yohu 'bucua bi dū'mrá 'bēfi, pē hinguī sā da hyāt'i”, da 'yēna.

³¹ Xi'mø ngue n'na rā dast'abi ja ngue da 'yōrpabi rā tūnhni man'na rā mmīdast'abiui, uanguī da mī di n'yomfeni, da zānni ngue'mø da zā di jūui 'det'a mahuahī yø soldado 'mø bá ep'ū 'dāte mahuahī ngue ne tūnhni.

³² Pē nū'mø hinda zā p'ūya, nū'mø tobe yap'ūtho bá ēhrā nsūiui, da mennbā rā hya rá mmīnst'abiui p'ūya ngue di nhojpāui.

³³ Guī njathū p'ūya, ngue gui hyacjū rā güenda, porque rā ja'i ngue tate di mā'a te pēts'i, a nūgā p'ūya, zi ts'ūtho di maquī, guehna rā ja'i himma xādīgā nā.

Bī ma mahyēqui rā hya ngue'mø bi m'mē'a te gā n'ū rā u.

³⁴ Conque rā u, xānho'a. Pē nū'mø ya hinguī u, ya hīnte di muui.

³⁵ Nī xīngrā 'yai rā hāi da zā, sinoque da t'enthō. A nūyá, di nja nī gu ngue gui 'yøhmū nā rā hya dī mmāngā ya.

15

Bī hyecra hya rā Jesús ngue'mø bi 'ue'a n'na rā dē'yo.

¹ Gātho yø ngūthāi 'nē'ū mī'da yø ja'i t'ēmbi ngue ja yø ts'oqui bi guarbū 'bāhrā Jesús ngue øts'e te mma.

² Gue'a gā nnemhyā yø fariseo'a 'nēhyø xānnbate ngue rā ley, bi 'yēna:

—Nūna rā n'yohu 'bucua, guehya yø ja'i ja yø ts'oqui nne di nyāui 'nē 'dap'ū sīhmēui nā.

³ Janāngue rā Jesús bi hyecā n'na rā hya bi xifi, bi 'yēmbi:

⁴ —Nū'āhū ya, xi'mø di 'būi to di si n'na ciento yø dē'yo, da 'ue'a n'na ndē'yo p'ūya, uanguī da zop'ū'ū goho 'dāte mā'dē'mā gūto ndē'yo p'ū ja rā dāpo. Dā ma dā honnā n'na ndē'yo xā 'uegue astā gue'mø bá tīni.

⁵ Nū'mø bá tīmp'ūya, dādi johya, da huxrā xixi, da ēhē.

⁶ Nū'mø bi zōp'ū ja rá ngu, di petyø amigo 'nēhyø besino, da 'yēmbi: “Bá ēhmū ya, 'da gdā johyathohū, porque

ya dá tīngā mā dē'yo xi m'mēdi”, da 'yēna.

⁷ Njarbūtho nā dí xi'āhū ya, ngue'mø bi hyep'ū rā nts'o gā 'yo n'na rā ja'i ja rá ts'oqui. Man'na rā ndōpāhā bí ja mahēts'i, hīnda gue'ū goho 'dāte mā'dē'mā gūto nja'i ēnā ngue yø hoja'i, hīn'yū yø ts'oqui.

Bī ma mahyēqui rā hya ngue rā mēnyū bī m'mēdi.

⁸ Xi n'na rā xisu 'mø cū 'det'a yø mēnyū, di 'bē'a n'na p'ūya, uanguī di sacra nyot'i da gochrā ngu, mahotho di hyoni astā gue'mø bi dīni.

⁹ Nū'mø bi dīmp'ūya, di petyø amigo 'nē mī'da yø besino, da 'yēmbi: “Ma 'da gdā johyathohū ya, porque dá tīngā mā mēnyū dá 'bēdi”, da 'yēmbi.

¹⁰ Njarbūtho nā rā hya dí xi'āhū ya, ngue bí ja rā johya p'ū bí 'būhyø anxē Oja ngue n'na rā ja'i ja rá ts'oqui, da hyep'ū rā nts'o gā 'yo.

Bī ma mahyēqui rā hya ngue n'na rā n'yohū di ūntho'a te mā t'ūnni.

¹¹ Mī nyā rā Jesús, bi 'yēna:

—Mī si yoho yø ts'ant'ū n'na rā n'yohū.

¹² Nūna rā ts'ant'ū cohi bi 'yēmbi papá: “Aguē papá, dāmī 'dac'a te mā mmeti di tocaguī”, bi 'yēmbi. Nūna rá papá p'ūya, bi ūnni n'na ngu n'na yø ts'ant'ū'a te di tocabi.

¹³ Hīmma ya'atho yø pa p'ūya, nūna rā ts'ant'ū cohi, bi pēti gātho'a te rá mmeti, bi hyāts'i, bī ma man'na rā hāi yap'ūtho. Ja bi ūmma ūnītho p'ū rá mēnyū p'ūya.

¹⁴ Pē nū'mø mī hyāti gā bi ūnnā mēnyū, nūp'ū ja rā hāi 'būi, bī nja n'na rā thūhū. Ya hīn'yū te dā zi p'ūya.

¹⁵ Bī map'ū 'bū'a n'na rā n'yohū ngue bi 'yānna 'bēfi p'ūya. Nūna rā n'yohū p'ūya, bi 'bēpi ngue da mārpa yø ts'ūdi p'ū bí ja rá hāi.

¹⁶ I nne dā za'ū yø jūza sa yø ts'ūdi p'ūya, pē hīnjondī ūnni.

¹⁷ Ya ēmp'ūya: “Nūp'ū ja rá ngu mā papāgā, xāngu yø hmīquī dī mpēp'ū, pē mbonguītho te dā zi. Nūgā p'ūya, dí tūgā rā thūhū ua.

18 Ma ga pengä p'ua bí 'buhma papá ya. Ga embi: Ague papá, ra ts'oqui dá øt'a'i, xquet'a ra ts'oqui dá ørpabi Oja.

19 Ya hinni 'yup'ua gui 'yena ngue ni basigui ya. Gui 'yø'ni güenda ngue nugä tengutho'ua ni mefi gui si, di njarbutho p'ua gdi bengui, ga embi”.

20 Bi hya ra 'yu p'uya bi mengui, i ma rá ngu rá papá.

Nu'mø tobe yap'utho bá ε p'uya, bi hyandrá papá, bi huεqui. Bi ma p'uya ngue di c'at'ui, asta hafi 'nε di unna beso.

21 Nunā ra ts'ant'ua p'uya, bi 'yembrá papá: “Ague papá, ra ts'oqui dá øt'a'i, xquet'a ra ts'oqui dá ørpabi Oja. Ya hinni 'yup'ua gui 'yengui ngue ni basigui ya”.

22 Nu'a rá papá p'uya, embyø hmiqúi: “N'nahmantho bá cahmi ra ulu tate xanho, dami hetui. Dami hyurpau n'na ra mfo'yε rá 'yε. Dami unnui yø 'boxthi da dit'i.

23 Bá siui n'na ra ndani xanoqui ga hohua. Ma ga n'øt'a ngohua, ga nsihmehua.

24 Porque nunā mā ts'ant'ugä 'bucua, tengutho 'mø xi dü na, a nuyá, tengutho 'mø mā'da'yo bi m'mui. Ya xi m'medi, pε mahøndá nuhū ya”. Bi müdi bi n'øt'ango p'uya.

25 Mambí 'yo ra 'befi'a rá ts'ant'ua ma dap'uya. Nu'mø ni ma da zøp'ua ja ra ngu'a ra ts'ant'ua mambí 'yo ra 'befi p'uya, bi 'yøde ngue ja yø 'bida, 'bathyø nei.

26 Bi zohnā n'na'ua yø hmiqúi p'uya, bi 'yänni te 'be'a mā ngo i ja.

27 Nu'a ra hmiqúi p'uya bi 'yembí: “Ni papá'a øt'ango ngue ni n'yohua xa nzøhø. Xa mānda ngue xa tho n'na ra ndani ya xi noqui, porque nuu rá ts'ant'ua ngue hñte di ja”.

28 Bi mbøcue p'uya, hingui nne da yat'ambo. Bá pønna papá p'uya, bi xifi ngue da yat'ambo.

29 Pε nu'mø mi da p'uya, bi 'yembrá papá: “Ya xa mma yø jeya dí øt'a ni 'befi, nugä hñjam'mø xtá fets'i te gui mma. Pε hñjam'mø xcá 'daca n'na ra zichivo ngue ga nsännigo'be mā amigo.

30 Pε nuyá, nu'mø mi zøhna ni ts'ant'ua bi un'na ni menyu ngue yø 'uesi, go xcá hyopra ndani naya”.

31 Nunā rá papá p'uya, bi 'yembrá ts'ant'ua: “Ague ts'ant'ua, nu'i ya 'daua dí 'buhmi. Nu'a te gä dí pets'ä, gä ni mmeti.

32 Pε nuyá, xanhotho ngue di njaju mpähä, ga øthua ra ngo. Porque nunā ni n'yohua, tengutho 'mø ya xi dü na, mā'da'yo ngue bi m'mui. Ya xi m'medi, pε mahøndá nuhū ya”.

16

Bi hycra hya ra Jesús ngue n'na ra hmiqúi di mānda yø mefi.

1 Rā Jesús bi 'yembyø xädi:

—Mi 'bua n'na ra mmemmeti ngue si n'na rá hmiqúi di māndabi yø mefi. Nunā ra mmemmeti p'uya, bi sifi ngue di unnbatho rá menyu na rá hmiqúi.

2 Rā mmemmeti p'uya, bi 'yembí: “Ague n'yø, ¿hanja na ra hya dí øcä si'i? Dami dācra güenda'a ra 'befi gui øt'e, porque ya hinni mantho gui mādagui mā hmiqúigä”, bi 'yembí.

3 A nunā ra hmiqúi di mānda yø mefi p'uya, i ense: “¿Teni 'be'a ga øt'ä 'mø ya hñdi 'dacä ra 'befi mā hmu ya'mø? Nugä ya hingui sä ga mpefi. Nu'mø ga haxra limosna, dí pes'mä sä.

4 A nuyá, ya dí padi te ga øtya para ngue ya di 'bai to bi 'daca ts'äya p'ua ja yø ngu 'mø bi thaga mā 'befi”, i enā.

5 Bi müdi bi zohni 'da mi'da'ua to tuprá hmu p'uya. Nunā rá müdi bi zohni, bi 'yembí: “¿Hangu gui tuhma hmugä?”

6 Rā n'yohua p'uya bi 'yena: “Dí tupa n'na ciento barre ra aceite”. Nunā ra hmiqúi p'uya bi 'yembí: “Ja ua ra sacua n'youi ni güenda 'mø. Pε dami mi ya, gui 'yør'man'na, gui cuati ngue yote mā'det'a barre gui ndupate”, bi 'yembí.

7 M'mefa p'uya, bi 'yän man'na nc'ei, bi 'yembí: “Xi'i, ¿hangu gui tuhma hmugä?” Bi 'yena ts'o p'uya: “N'na ciento t'eni ra trigo”. Bi 'yembaya: “Ja ua ra sacua n'youi ni güenda 'mø. Pε dami 'yør'man'na ya, ngue hñdi

goho 'dāte t'eni gui cuati ngue guí ndupate", bi 'yɛmbi.

⁸ Nu'a rā hmu, i ɛspa'a rā ts'omɛfi ngue pađi ha di japi dā hyätyø amigo. Yø ja'i 'bu'a nximhäi janjuani ga mbađi ha di hyätyø amigo, a nu yø ja'i ngue yø 'yɛc'ɛi hingui njap'u'u.

⁹ Nugä dí xi'ah, dami usahu ra mɛnyu nu'a di usa yø ts'oc'ɛi ua ja rā ximhäi ngue gdí hyonni amigohu. A nu'mø gá hyä'ni mɛnyuh p'uya, ya di 'bui to di 'da'ahu rā ts'äya p'u ha gui m'mahmu para zantho.

¹⁰ Nu'a dā bømmanho, mađague'a ts'utho dā ma mafäti, man'natho dā bømmanho 'mø dā ma mafäti xangu. A nu'a hinda bømmanho, 'nɛ ts'utho dā ma mafäti, mā xtangu dā ma mafäti, pɛ hinda bømmanho.

¹¹ Xi'mø hingui pømmanhohu 'mø mafäti'ahu rā mɛnyu ja ua ja rā ximhäi, ɛte'o guí ɛnā di fät'ahu'a majuanı ngue xanho 'mø?

¹² Xi'mø ngue hingui pømmanhohu 'mø mafäti'ahu rā mɛnyu ndan'yo to rá mmeti, ɛte'o guí ɛnā di 'da'ahu'a ja ngue dā zo ni 'yɛhu 'mø?

¹³ Hinga n'na rā hmiqıi dā zä ngue yoho yø hmu di m'mui. A nu'mø ngue yoho yø hmu di m'mui, n'na'a di mađi, n'na'a hinda mađi. N'na rá hmu dā 'yørpe te di mađa, man'na rá hmu hinda 'yørpe te di mađa. Gui njathu p'uya, hingui sä ngue mbø yoho p'u di ma ni mmaih. Di ma ni mmaih Oja, xindi ma ni mmaih rā mɛnyu.

¹⁴ Nu'u yø fariseo, ngue høndra mɛnyu nne, gä bi 'yøxtho nā rā hya mmanā Jesús. Pɛ thenthō'a te øde hma.

¹⁵ Rā Jesús bi 'yɛmbi:

—A nuyá, gui härpahu yø dā yø ja'i, porque xøgue ɛnā majuanı ngue gyø hoja'ihu p'u gui nɛqui. Pɛ nuna Oja hinda zä gui hyäthu nā, i pađi te ja mbo ni mmaih nā. Porque nu'a ngue yø ja'itho nnu manho te øt'e, hinga gue'a nnu manho Oja'a.

Bi xänbā yø ja'i rā Jesús ngue hanja rá ley Oja.

¹⁶ Nu'u yø pa bá m'mahra Xuua, ya mi hmanā ley bi 'yotra Moisés, ya mi hman'a te rā hya bi nxänbāte yø pøngahya Oja. Asta gue'u yø pa'u ya, i sihra hoga 'da'yo hya yø ja'i ha di zo rá 'yɛ Oja. Gätho yø ja'i di ja ndummui ngue dā zo rá 'yɛ Oja.

¹⁷ Pɛ man'na hingui henni ngue dā guahra c'amahɛts'i 'nɛhra häi, hinda gue'a ngue dā t'ɛmbi hingui ja ts'edi'a te nt'ot'i p'u ja rá ley Oja, mađague'a ts'utho.

Bi xänbā yø ja'i rā Jesús ngue hingui sä dā 'yenyø xisu.

¹⁸ Nu'u yø n'yohu di nxummi yø xisu, nu'mø hømbi nthatra n'yohu, dā mɛ man'na rā xisu, ya rā ts'oqui øtra n'yohu. Nu'mø bi nthatra xisu bi t'ei, ya rā ts'oqui øt'ui rā n'yohu bi mɛ.

Rā mɛmmeti conā Lázaro, gä bi du.

¹⁹ Mi 'bu'a n'na rā n'yohu ngue rā mɛmmeti. Mi he yø ulu tate xanho. N'na pa ngu n'na pa, ɛntho øt'ango ngue di yoxni p'u sihmɛ.

²⁰ Xquet'a mi 'bu'a n'na rā hyoya ni hu ngue rā Lázaro. Xi guahyø saši nā rā Lázaro, hup'u ja rá goxthi rā mɛmmeti.

²¹ Nuna rā hyoya nā, i nnehma dā zi'u yø xemhmɛ täp'u ja rá mɛxa rā mɛmmeti, pɛ hinda unni. Nu'mø bi thop'u yø fo'yo, tespabi yø saši.

²² Pɛ bi zønna pa bi du nā rā Lázaro. Yø anxɛ Oja p'uya, bi zixpu 'buhra Abraham. Xquet'a bi du rā mɛmmeti p'uya, bá t'ägui.

²³ Nup'u ja rā nidu sä rā n'u p'uya, bi nhanni, bi hyannbu yap'utho p'uya, ngue bí 'bup'u rā Abraham, 'dap'u 'buhmi rā Lázaro.

²⁴ Rā mɛmmeti bi 'yɛnā: “Ague mā papá'i Abraham, dami huɛgagui. Bá pɛnhnā Lázaro di po rá saha conā dehe. Dā ɛhɛ di pogbagui mā janı. Porque dí sägä rā n'u ua ja yø sibi”, bi 'yɛnā.

²⁵ Rā Abraham bi 'yɛmbi: “Ague ts'unt'u'i, dami bɛni ngue gá m'mammanho mɛnte rā pa gá m'mui. A nuna rā Lázaro bi zä rā n'u nā. A

nuyá, go 'bamma pähä ua naya, go guí sä rä n'ua ya.

²⁶ I ja man'na rä hyä ya. Xandønhē ua hapu nná nhyacj. Janangue nu to da ne di map'ua, hinda zä da thogui. A nu'ua ni gop'ua, hinda zä dí 'yēcua'ua".

²⁷ Bi 'yēnna mmēmmeti p'uya: "Pē dí ä'i rä mate mā papá'i Abraham, ngue gui pēnhna Lázaro p'ua ja rá ngu mā papägä.

²⁸ Porque 'bup'ua micat'a mā n'yohu. Da zä da xifi te dí thocä ua, n'namhma hinda ēcua ha dí sägä rä n'ua 'mø bi du'ua".

²⁹ Rā Abraham bi 'yēmbi: "Nuya guí mma, da zä di xä'ua yø hyä bi 'yotra Moisés, da gue'ua bi 'yotyø pøngahya Oja. Da 'yørpa masu'a rä hyä hmamp'ua".

³⁰ Enna mmēmmeti p'uya: "ahá mā papá'i Abraham, gue'a guí mma. Pē nu'mø da ma n'na rä ánima da xifi te ja ua, da hēp'ua rä nts'o ga 'yo'ua".

³¹ Rā Abraham bi 'yēmbi: "Nu'mø hingui t'ēc'ēi'a te rä hyä bi 'yotra Moisés 'nē'a te bi 'yotyø pøngahya Oja, madague'a di bēnnate n'na rä ánima da mā da nyau, xquet'a ngütho hinda 'yēc'ēi rä hyä da sifi".

17

Xandøngu rä n'ua da zä to da japi da 'yotra ts'oqui rá mmic'ēiui.

¹ Rā Jesús bi 'yēmbyø xädi:

—Nuyá, hīndi 'bēdi temā cosa ga 'yøtra ts'oqui yø ja'i. Pē hague ngu rä castigo da thohra ja'i da japi da 'yøtra ts'oqui rá mmic'ēiui.

² Man'na xanho ngue da thørbu ja rä jathe di ntharpa n'na rä jūni p'ua ja rá 'yuga ngue da gu'mi, hinda gue'a ngue da japi da 'yøtra ts'oqui ya yø ja'i zits'utho ēc'ēigui.

³ Damī mfāhmu māmi njahu p'ua.

Nu'mø hingui nnu manho te bi 'yøt'a'i ni cu, damī hejpi. Nu'mø bi hēp'ua rä nts'o øt'e, damī punnbi.

⁴ Madague'a nyoto nnidi n'na pa da 'yøt'a'i'a hingui nnu manho, 'nē nyoto nnidi da 'yēn'i: "Damī punngui", da 'yēn'i, damī punnbi.

Yø xädi rä Jesús bi 'yäpi ngue di hatra ts'edi yø nt'ēc'ēi.

⁵ Bi 'yēmbyø xädi rä Jesús:

—Ague grá Hmu, nu'mø te nt'äpi Oja, damī 'yøt'e ngue ga ēc'ēihe xanho ngue di nja.

⁶ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Nu'mø di ja zits'ua ni nt'ēc'ēih, madague'a dangu ga nnoho n'na zihmudä rä mostasa, nunu n'na nza rä sicómoro 'bāhnu, da zä gui 'yēmphu: "Damī 'uecua guí 'bäi, i m'map'ua ja rä jathe", gui 'yēmphu. Nuna rä za, di map'ua gui xihmu.

Nu rä hmiqūi øt'a te rá 'bēfi ja ngue da 'yøt'e.

⁷ Nu'ahu ya, xi'mø di 'bu'a n'na nc'ēi ngue di si n'na rá hmiqūi, nu'mø bi zøhra 'bēfi rä hmiqūi ngue xpa nuafani oque fände'yo, ŷua da 'yēmbra hmiqūi: "Damī mihya guí nsihmē"?"

⁸ Uangui hīn'na. Sinoque da 'yēmbra hmiqūi: "Damī hogagui te ga si. Damī nsä guí 'daqui te ga si mente ga nsihmēgä. Nu'mø dá juategä rä nts'ihmē p'uya, ja guí nsihmē", da 'yēmbi.

⁹ ŷua di ja mamma di rá hmiqūi ngue bi 'yøt'e te bi 'bēpi? Conque hīn'na.

¹⁰ Xquet'a guí njathu p'uya, nu'mø gá juadi gá 'yøth'ua rä 'bēfi di 'bēp'ahu Oja, gui 'yēmhmu p'uya: "Hīn'yu te dí hnu manhogähe, porque nu'a rä 'bēfi bi m'mējpahe ga øthe, hønt'a dá øthe'a".

Rā Jesús bi 'yøthe 'dēt'a nja'i mi hēmbra ts'o'ya.

¹¹ Nuna rä Jesús, bi thogui i ma Jerusalén. I nthop'ua ja rä hyodi di ntøt'ui rä häi Samaria'a rä häi Galilea.

¹² Mi zømp'ua ja n'na rä hñini p'uya, mambá ep'ua 'dēt'a nja'i yø dārquēhi mi hēmbra ts'o'ya. Yap'utho bá ēhyø dārquēhi 'mø mi hyandi, pē 'bexpá m'mäi.

¹³ Bi marpaya, bi 'yēmbi:

—Ague grá xännbate Jesús, huēgahe, damī 'yøthegahe.

¹⁴ Mi hyandyø dārquēhi rä Jesús, bi 'yēmbi:

—Nu_ya da_mi s_omhm_a p'_u 'b_uhy_o mmäc_ja ya, gui xifi ngue ya bi zä'ah_u.

M_ente ni 'yo y_o d_ärqu_ehi ngue ni map'_u 'b_uhy_o mmäc_ja p'_uya, bi zä ra n'_u mi h_embi n'na ngu n'na.

15 Nu'a n'na nc'_ei' u mi u p'_uya, mi nu ngue ya bi zä ra n'_u mi h_embi, bi mengb_uya. P_e janjuani ngue nts'edi gui ja mam_madi Oja.

16 Bi ndanty_ohm_u p'_u 'b_ähr_a Jesús, asta di s_ot'ahäi rá hmi ha gui ja mam_madi. Nun_a ra n'yoh_u na, ra mm_engu p'_u ja ra häi Samaria.

17 Bi 'y_enn_a Jesús:

—¿U_angu_i 'det'a nja'i bi zä ra n'_u mi h_embi? ¿Hap_u 'b_u'u mi g_uto ya?

18 Hinjo mman'na xtabá mmen-
gui ngue di ja mam_madi Oja, hinda h_onn_a n'na nc'_ei h_ing_ra judío bá pen-
gui.

19 Ra Jesús bi 'y_embr_a n'yoh_u mará d_ärqu_ehi:

—Da_mi nangu_i, ni ma. Ya bi zä'i ngue gá 'y_ec'_eigui.

*Bi man_na Jesús ha di njap'_u di n_equi
ngue di man_da ua Oja.*

20 Y_o fariseo bi 'y_ann_a Jesús ngue njam'm_o da z_ocua Oja ngue di man_da ua. Bi 'y_emb_uya:

—Nu'm_o bi z_ocua Oja ngue di man_da ua, h_ing_ra cosa di n_equi ngue da hnu'a.

21 Porque hinda zä da 'y_eny_o ja'i: “Nu_ya, ja bí ja ua”, ogue “Nun_u, ja bí ja na”. Porque Oja ya di man_da ua gui 'b_uhm_a'a ya.

22 Bi 'y_emby_o xädi p'_uya:

—Da 'y_ehr_a pa gui nne gui nnuh_u'a ra pa da z_ohr_a N'yoh_u di 'y_e mah_ets'i, p_e h_ingu_i nnuh_u.

23 Da 'y_en'ah_u y_o ja'i'a ra pa'a: “Ma nuh_u n_inguehn_u”, ogue “Ma nuh_u n_inguecua”, da 'y_en'ah_u. 'Yo sä gui t_enh_u hap_u di ma y_o ja'i ngue guá honj_u.

24 Porque nu'm_o bi z_onn_a pa da _ehr_a N'yoh_u di 'y_e mah_ets'i, gätho y_o ja'i da hyandi. Tengutho 'm_o bi yotra hu_ei, to bi zä handi, di njarb_u.

25 P_e nuyá, jatho ngue 'be ga sägä xangu ra n'_u, ngue hinda nu manhogä y_o ja'i 'b_ucua ja ra ximhäi.

26 Tengutho bá nja'm_o y_o pa mam_ba m'm_uhr_a Noé, xquet'a ngu'a di nja'a ra pa da _ehr_a N'yoh_u di 'y_e mah_ets'i ya.

27 Porque nu'a ra pa'a, mi sihme y_o ja'i, ma_di nthati 'da, ja t'äpy_o t'ixu 'da. P_e h_imbi unna güenda y_o ja'i te ja ngue di nja, asta ja gue'm_o ra pa mi yutra Noé p'_u ja ra barco. Mi nja ra ndate 'ye p'_uya, bi juadi gätho y_o ja'i.

28 Njarb_utho'a te bi nja'm_o y_o pa mi m'm_uhr_a Lot. Mi sihme y_o ja'i, te'o di ntäi, te'o i mpä, te'o tuhy_o huah_i, mi h_onnigu 'da.

29 P_e nu'a ra pa bi sihr_a Lot ngue bi b_omp'_u ja ra hnini Sodoma, bá h_ohmaya y_o asufre ngue danz_o, bi juadi gätho' u mi 'b_up'_u ja ra hnini.

30 Mah_ondi njarb_utho y_o ja'i 'm_o bá _ehr_a N'yoh_u di 'y_e mah_ets'i ya.

31 Nu'a ra pa'a, nu ra ja'i dí t_ohma x_ots'e rá ngu, 'yo di _ena ngue di ma mbo rá ngu ngue te da ha, sinoque da dagui. Nu ra ja'i dí 'yo ra 'b_efi, h_indi ma rá ngu ngue te da ha, sinoque da dagui n'nahmantho.

32 Da_mi b_emhm_a'a te bi thohrá xisu ra Lot.

33 Nu'a te'o nne di mpommi ra ndate, gue'a di m'm_e'a. P_e nu'a te'o da 'y_enná te conná guecä, gue'a di nyan'a.

34 Dí xi'ah_u ngue nu'a ra xui'a, yo nc'_ei di oxp_u ja rá t'ots'i. N'na nc'_ei da ts'its'i, n'na nc'_ei da gohi.

35 Yoho y_o xisu 'dap'_u di nc_uni. N'na nc'_ei da ts'its'i, n'na nc'_ei da gohi.

36 Yoho y_o n'yoh_u 'dap'_u da_di mp_efi. N'na nc'_ei da ts'its'i, n'na nc'_ei da gohi.

37 Mi 'y_ohy_o ja'i na ra hya na, _eny_o ja'i p'_uya:

—¿P_e hap_u di nja na ra hya gui mmamp'_uya grá hmu?

Mi dah_ra Jesús, bi 'y_ena:

—Nup'_u dí 'b_uhy_o ja'i ni 'yup'_u da thaspa ra güenda, ja di njap'_u ra castigo.

18

Bi hyεcra hya ra Jesús ngue n'na ra 'danxu mi n'äst'abi.

¹ Bi hyεcra hya bi xihyø ja'i ra Jesús. Bi xännba yø ja'i ngue jatho zant'a da mat'Oja, hinha di gohyø mmäi.

² Bi 'yεmbaya:

—Nup'u ja n'na ra hnini, mi 'bap'u n'na ra ts'ut'abi ngue hingui su rá mmic'eiui, ni xinga gue Oja di su.

³ Nu'a ra hnini'a p'aya, xquet'a mi 'bap'u n'na ra 'danxu ngue njandyatho pap'u 'buhra ts'ut'abi ngue äpra ts'ut'abi rá nsaiui.

⁴ Nuna ra ts'ut'abi, bi ma njamm pa ngue hingui ørpa masu na ra 'danxu. Pε m'mefa p'aya, bi 'yεna: “Nugä hinda sugä Oja, ni xinga guehma mmic'ei'be di su.

⁵ A nuyá, para ngue hinni mantho di xunanyagä ua na ra 'dansu, ma ga ørpa ra ts'ut'abi, n'namhma ngue ya hinni mantho da εhε di xunanyagui”.

⁶ Bi sigue bi 'yεnna Jesús:

—Guehna ra hya bi manna ts'ut'abi ngue ra ts'oc'ei naya.

⁷ Xi Oja ya, ζua hinda 'yørpabi ra ts'ut'abi ya yø ja'i xa huanhni, i nzofa ra pa ra xui? Xi'mø bi zofa, ζua hinga 'be xta mäts'i?

⁸ Dí xi'ahε ngue n'na zihmantho da mäts'i. Nu'mø bi zøhra N'yohε di 'yε mahεts'i, ζua da dinyø ja'i di εc'ei ua ja ra ximhäi?

Yoho yø n'yohε bi ma ra mhmata'Oja p'u ja ra nija.

⁹ Mahømbi hyej man'na ra hya bi xihyø ja'i ra Jesús, porque 'buhyø ja'i εna ngue man'na xanho ngue mi'da yø mmic'eiui. Bi 'yεmbyø ja'i p'aya:

¹⁰ —Yoho yø n'yohε bi ma bá mat'Oja p'u ja ra nija. Nu'a n'na nc'ei, ra fariseo'a. Nu'a man'na nc'ei p'aya, ra ngüthäi'a.

¹¹ Nu'a ra fariseo 'bäi ha ga mmat'Oja, i εna: “Ma Oja'i, dadi ja mamadi'i ngue nugä hinda øt'ä tengütho ør'mi'da yø ja'i ngue yø bε, yø ts'oc'ei, yø 'yots'om'mäi. Ni xinga gue'a te ø'nä ra ngüthäi 'bäcua di øt'ä.

¹² Nugä nyondi n'na semana dí εt'ä ma mmäi. Nu'a te dí taha, dí hacra diezmo dadi uni”, bi 'yεna.

¹³ Pε nu'a ra ngüthäi p'aya, yap'ütho bá m'mäi. Ni xinga gue'a di nnøsmaya, sinoque mente pännä tiya mente εna: “Ma Oja'i, dami huεgagui. Nugä ja ma ts'oqui”, bi 'yεna.

¹⁴ Dí xi'ahε, ngue nu'a ra ngüthäi bá εhrá ngu, pε ya bi hojpa bi Oja. A nuna man'na p'aya, hin'na na. Porque nu'a nne ngue man'na di hnu mansu, gue'a man'na ts'ütho hnu mansu'a. Pε nu'a øt'e ngue hingui hnu mansu p'u ga mbeni, gue'a man'natho hnu mansu'a.

Ra Jesús bi xi Oja ngue di japyø basi.

¹⁵ Bi zixyø basi yø ja'i p'u 'buhra Jesús. I nnepyø ja'i ngue da dospa yø ya yø basi, 'nε da xi Oja ngue di japyø basi. Pε nu'mø mi nu ya yø xädi ra Jesús, bi hejpa yø ja'i bá zi yø basi.

¹⁶ Pε nuna ra Jesús bi zonhyø basi, bi 'yεmbi:

—Dami hyεhmε yø basi da thocua dí 'bai. Porque tengütho yø ja'i ya o rá 'yε Oja, xquet'a njarbatho ya yø basi ya.

¹⁷ Majuani dí xi'ahε ngue n'na ra ja'i hingra 'yøde tengütho n'na ra basi ngue ra 'yøde, hinda zä da zo rá 'yε Oja.

Ra mmεmmeti himbi ne da 'yøt'e te bi xihra Jesús.

¹⁸ Nuna n'na ra n'yohε 'bet'o ngue yø judío bi 'yørpä ra nt'änni ra Jesús. Bi 'yεmbi:

—Ague grá hoga xännbate, ζte 'be'a ja ngue ga øt'e n'namhma ngue Oja di 'dacra 'da'yo te para zantho? —bi 'yεmbi.

¹⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—ζUa guí padi te guí mmanya, ngue guí εngui xanhogä? Porque hønse Oja xanho.

²⁰ Ua hingui padi hanja'u yø hya di manda Oja ngue εna: “Yo grá 'yots'om'mäi. 'Yo grá hyote. 'Yo grá bε. 'Yo to guí sännba ra fehni. Dami su ni papá, dami su ni mamá” —bi 'yεmbi.

²¹ Nu'a ra n'yohε p'aya, bi 'yεna:

—Nūya yø hya guí xicya, ya gā xtá øt'e asta gue'mø mará ngüegui.

²² Nūna rā hya bi mamp'uya, mi 'yøhra Jesús, bi 'yēmbi:

—Di 'behman'na rā hya ja ngue gui 'yøt'e. Damī pä te gā guí pēts'i, gui unna mēnyu yø hyoya. Nu'mø gā 'yøt'aya, ya bí ja nī mmeti mahēts'i p'uya. Bá ε p'uya, gā mmp'ua nnā magā —bi 'yēmbi.

²³ Nūna rā n'yohu, nu'mø mi 'yøhna rā hya sifi, mambi dudrá mmui, porque mará ndømmēmmeti.

Bi manna Jesús ngue Oja, hīnte hēmbi.

²⁴ Mī nu rā Jesús ngue bi du rá mmui rā mmēmmeti, bi 'yēmbiyø xādi p'uya:

—Xandøn hēnnitho ha di n'unyø mmēmmeti ngue da zo rá 'yε Oja.

²⁵ Ya fadi ngue rā cameyo, hīnjam'mø da zā da thop'ua ja rá xagu n'na rā 'yofani. Pε man'na xandøn hēnnitho ngue n'na rā mmēmmeti di n'unī da zo rá 'yε Oja.

²⁶ Mī 'yøhyø xādi nā rā hya bi manna Jesús, di n'yēmbi:

—Rā nzegui ya hījonni ja'i da zā di nyannā te ya'mø —di n'yēmbi.

²⁷ Rā Jesús bi sigue bi 'yēmbi:

—Nu'a ngue yø ja'itho, hīnda zā te da 'yøt'e. Pε Oja, hīnte hēmbi.

Bi manna Jesús ngue di tocabi ra nho'ua yø ja'i n'youi p'ua ni ma.

²⁸ Nūna rā Bēdu bi 'yēmbi:

—Nūgāhe, ya xtá sohme p'ua te gā dí peshe ngue dí tēn'nahe.

²⁹ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani dí xi'ahu, ngue nu to gā xpá nzohyø ngu, xpá nzohrá papá 'nēhrá mamá, xpá nzohyø n'yohu, xpá nzohyø xisu, xpá nzohyø basi, ngue ørpa rá 'bēfi Oja,

³⁰ pε mēnte 'bucua ja rā xīmhāi rā ja'i, nu'a gā ngu'a te xpá nzogui, man'natho xangu'a te da dīni. Rā pa di 'yēp'ua p'uya, di t'unna te para zantho.

Mahømbi manna Jesús ngue da tho, pε bi mā ngue di bēnnate.

³¹ Bi zica n'nanni'ua 'dε'ma yoho yø xādi rā Jesús, bi 'yēmbi:

—A nuyá, ya nnā mähā Jerusalén. Nup'ua, ja dāni njap'ua te gā bi 'yotyø pøngahya Oja, ngue te da thohra N'yohu bí 'yε mahēts'i.

³² Dī ndäpyø ts'oc'ei, ngue da n'yēmmahya, da zai, da zots'i.

³³ Di unī, m'mēfa p'uya, da hyo. Pε rá hyu pa di bēnnate.

³⁴ Nu'ua yø xādi hīmbi dīni hanja nā rā hya xifi. 'Be xīmbi n'yo yø mmui'a te rā hya bi xifi, porque nuya yø hya ya, xāhēnnitho ha di fadi.

Rā Jesús bi 'yøthe n'na rā xādä.

³⁵ Nu'mø nī ma da zømp'ua ja rā hnīni Jericó rā Jesús, mi hup'ua ja rā 'yu n'na rā xādä ngue äpra mēnyu yø ja'i thop'ua.

³⁶ Mī 'yøde ngue thogui xangu yø ja'i, nu'a rā xādä p'uya bi 'yānni hanja ngue thohyø ja'i.

³⁷ Bi si p'uya, ngue nūna ja ngue da thop'ua hūdi, guehna rā Jesús rā mmēngu Nazaret.

³⁸ Bi mēhra mafi p'uya, bi 'yēmbi:

—Damī huεgagui ague Jesús, rá mbom'meto'i rā David —bi 'yēmbi.

³⁹ Nu'ua yø ja'i nī 'bet'o p'uya, di hejpi ngue hīndi mmafi. Pε rā xādä, εna man'na nts'edi gā mafi, bi 'yēmbi:

—Damī huεgagui ague rá mbom'meto'i rā David.

⁴⁰ Bi m'ähra Jesús, bi manda bá ts'i rā xādä. Nu'mø nī ma da zøp'ua 'bā p'uya, bi 'yēmbi:

⁴¹ —¿Te guí nne di nja'i?

Rā xādä p'uya, bi 'yεna:

—Ague grā Hmu, dí nne ngue di nzø mā dā.

⁴² Rā Jesús bi 'yēmbra xādä:

—Dī nzø nī dā 'mø. Bi zā'i ya ngue guí εc'ei guí ngue jagā rā ts'edi gā øthe'i.

⁴³ Nu'a rā ora'a p'uya, 'bexpī nzø yø dā rā xādä. Bi mēp'ua nī ma rā Jesús, pε di ja mammadi Oja. Nūya gātho yø ja'i bi nu te bi nja, gā εspabi Oja.

19

Rā Jesús bi nyau rā Zaqueo.

1 Mī yarbū ja rā hnīnī Jericó rā Jesús, ya nī 'yop'ū ja rā hnīnī p'ūya.

2 Nu'a rā hnīnī'a, mī 'būp'ū n'na rā n'yohū ngue rā mmēmēti nī hū ngue rā Zaqueo, rá hmu'ū to jahra mēnyu njūi.

3 Nunā rā Zaqueo p'ūya, i nne da nu rā Jesús ngue da badī te'o. Pē hīngūi sā da hyannbūya, porque xāngu yō ja'i n'youi rā Jesús, 'nē hīngūi hēts'i.

4 I nne ngue da nu xānho. Bī nti p'ūya, nī 'bet'o. Bī nexā n'na rā za ngue rā sicómoro 'bāp'ū ja ngue danī nthohra Jesús.

5 Mī thop'ū ja rā za tōhra Zaqueo nā rā Jesús, bī nōs'maya, bi 'yēmbī:

—Ague Zaqueo, bá cai n'na zihmantho, porque nūya ja ngue ga nsāyagā p'ū ja nī ngu ya.

6 Nunā rā Zaqueo, n'nahmantho bá cai. Nūp'ū ja rá ngu, ja bi sāyabi p'ū rā Jesús.

7 Yō ja'i p'ūya, hīmbī nu manho te otra Jesús, ēmbī ngue guerp'ū ja rá ngu rā ja'i ja rá ts'oqui ja sāya p'ū.

8 Rā Zaqueo p'ūya, bī m'māi, bi 'yēmbra Jesús:

—Nūya grā Hmu, nu'a te dí pēts'i, ga unnā made yō hyoya. Nu'mō 'būi te'o man'na xāngu xtā hannbī ngue'a hīnnī 'yup'ū ga hannbī, pē ga cospābī ngoho parte'a te xtā hannbī —bi 'yēmbī.

9 Mī nya rā Jesús, bi 'yēna:

—Nu rā ora ja p'ūya, ya di nyanna to 'būhra ngu jaua ya. Porque xquet'a 'nēhna rá mbom'meto rā Abraham.

10 Porque rā N'yohū bī 'yē mahēts'i, bi 'yēhē da hyonyō ja'i xā m'mēdi, ngue da yanī.

Bi hyēcra hya rā Jesús ngue 'dēt'a yō mēnyu bi t'uni.

11 Mēnte oxyō ja'i rā hya mmanna Jesús, bi hyēcra hya bi xi p'ūya. Porque ya xmanguerpū da zōn'a Jerusalén. Nūp'ū ga mbēnyō ja'i p'ūya, ēmbī ngue 'bextī nēqui'a rā ora'a ngue dī manda ua Oja.

12 Bi 'yēmbiyō ja'i p'ūya:

—Mī 'bū'a n'na rā n'yohū ngue mī nnu mānsu yō ja'i. Ya ja ngue da ma

n'na rā hāi yap'ūtho, ja di t'unnbū rā cargo ngue dī ndast'abi p'ū ja rá hāi 'būi, da ēhrā ngu p'ūya.

13 Pē hante ngue da ma rā n'yohū, bi zōhni 'dēt'a yō hīquī. N'na ngu n'na yō hīquī, bi dāpa n'na rā mēnyu xāndōngu rá muui. Bi 'yēmbūya: “Nunā rā mēnyu dá 'da'ahū ya, dāmi 'yōrpahū rá 'bēfi astā gue'mō dá pengā”.

14 Pē nūya yō mmēngūhū rā n'yohū, mī nnu mān'ū p'ūya. Bī mēnyō m'mēnhni ngue da māmp'ū ha bi zōnna n'yohū, bi 'yēna: “Hīndī nnegāhe nā rā n'yohū ngue dī ndast'abi dī mandagāhe”, bi 'yēna.

15 Pē siempre bá t'ēts'i ngue bī ndast'abi nā rā n'yohū. Mī zōp'ū ja rá hāi p'ūya, bī manda bá ts'i'ū yō hīquī xi unnā mēnyu. I nne da badī hangū xā ndaha n'na ngu n'na.

16 Nu'a rá mēdi bi zōp'ūya, bi 'yēna: “Nu nī mēnyu gā dāqui, ya jap'ū 'dēt'a yō mēnyu xā ndaha”.

17 Rā dast'abi p'ūya, bi 'yēna: “Ya xānho 'mō, grā hoga mēfi. Madague'a zits'ūtho bī ma mafāti'i, pē gā pōngmanho. A nūyá, dí exā'i ya ngue guī manda 'dēt'a yō danīhni ya”.

18 Bi zōhman'na p'ūya, bi 'yēna: “Ague grā hmu, nu'a nī mēnyu gā dāqui, ya jap'ū cat'a yō mēnyu xā ndaha”.

19 Bi t'ēmbūya: “Nu'i ya, dí exā'i ngue guī manda cat'a yō hnīnī”.

20 Mī zōhman'na p'ūya, bi 'yēna: “Ague grā hmu, ja ua nī mēnyu gā dāqui. Nūgā dá 'uē rā bayu dá pēts'i.

21 Porque dí su'i ngue guī ya manzaqui, guī ä'a te hīxcá taha. Guī xoc'a te hīxcá pēfi”.

22 Bi 'yēnna dast'abi p'ūya: “Hīngrā hoga mēfi n'yō. Nu'a rā hya guī mmānya, gue'a gdā hats'a'i rā güenda'a ya. Porque guī ēngūi ngue dí ya manzaquigā. Guī ēngūi ngue dí hangā'a te hīxxtā n'ūni, oque dí äcā'a te hīxxtā pēfi.

23 ¿Hanja ngue hīngā dá ma mēnyugā p'ū ja rā banco, n'namhma ngue nu'mō dá sōcua ja mā ngu, xti

ndäcä'a te rá nzäbi mā mēnyu?"

²⁴ Bi t'ēmp'u 'bāp'u p'aya: "Hyannbauingue bi zōcua. Ya bi nhojpau yō jā'i rā mēnyu nā, n'yō. Dami unui'a hā 'dēt'a yō mēnyu".

²⁵ Nu'u ts'o p'aya, bi 'yēnā: "Ague grā hmu, pē ya hā 'dēt'a yō mēnyu nā".

²⁶ Bi 'yēnna dast'abi p'aya: "Nugā dī xi'ahū ngue nu'a ya hā xangu, gue'a mān'na di t'un'na. Pē nu'a zits'atho hā, dā thannbabi'a zits'ū hā.

²⁷ A nuyá, nu'u mā nsuigā'be hingui nneque xca ndast'abigā, bá siui ua ya. Gā nnugā ha gdi hyohū".

Ra Jesús bi zōp'u ja rā hnini Jerusalén.

²⁸ Mī juadi bi mānna rā hyā nā, rā Jesús bi thogui, i ma Jerusalén.

²⁹ Mī zōmp'u ja rā nyuni ja rā mbonza ja yō olivos, ja jarbutho rā hnini Betfagé 'nehra hnini Betania. Bi 'yēt'i yoho yō xādi p'aya.

³⁰ Bi 'yēmbi:

—Nī mē nū ja rā hnini bí janū ya. Nu'mō gā cāt'ui rā hnini, gui tīmī p'u dā nthat'i n'na rā burru mā'da'yotho, hīnjongui sā. Bá xoqui guá siui ua.

³¹ Nu'mō to dā 'yēn'aui, hanja ngue guí xocui rā burru, guí xihmī p'aya ngue honna Hmu.

³² Nu'u yō xādi p'aya, bi ma. Nup'u bi zōmp'aya, bi dīmp'u nthat'i rā burru, tengutho xi mānna Jesús.

³³ Mī xojp'aya, nu'u yō mmēmburru bi 'yēmbi:

—¿Hanja ngue guí xocui rā burru?

³⁴ Bi 'yēmb'aya:

—Porque honna Hmu.

³⁵ Bi ts'ispabi rā burru rā Jesús. Nu'u yō xādi p'aya, bi gaspa rā burru yō tuhū yō jā'i ngue bi nōpa nts'at'i. Bi hyuxra burru rā Jesús, bi ma.

³⁶ Xangu yō jā'i di tansyō tuhū ngue pōp'u ja rā 'yu ja ngue dā thohra Jesús.

³⁷ Nu'mō ya xmanguerp'u dā zōn'a Jerusalén, ya 'yop'u ja rā ngai ja rā mbonza ja yō olivos. Bi mahra hmafi gātho yō xādi p'aya ngue di johya. I εspabi Oja ngue yō milagro xi nurpi øtra Jesús.

³⁸ Dī n'yēmbi:

—Oja di japra dast'abi bá 'benhni nā Oja bí 'bū mahets'i. Nuyā maguesē nā Oja bí 'bū mahets'i ya.

³⁹ Bi 'yēn'i'da yō fariseo n'youi yō jā'i p'aya:

—Ague grā xännbate, dami hejpa nī xādi. 'Yo dī mmānna rā hyā nā.

⁴⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Dí xi'ahū ngue nu'mō dā ma mahējpi ya yō jā'i εscagui ya, dī nya yō do ja ua ngue dā 'yεscagui.

⁴¹ Mī zōn'a nenihni rā Jesús, bi hyandra hnini Jerusalén. Bi nzomp'aya, ngue pādi te dā tho'a m'mēfa yō jā'i 'būp'u ja rā hnini.

⁴² Bi 'yēmbra mēhnini p'aya:

—Nu rā pa ja p'aya, dī nnehmagā ngue gui pahmā hanja nā rā hyā dā 'yōt'ahū rā nho. Pē njot'i nī n'yomfēnihū ya.

⁴³ Dā 'yēhra pa ngue gui m'mū mman'uhū, dī mäts'a nī nsuīhū, mathēt'i rā hnini dā 'yōtyō njudi. Dī nexpu dī nexyō soldado dā 'yōt'ahū rā tūhni, dā 'yē'ahū made.

⁴⁴ Dā t'en'ahū hāi p'aya, ngue dā tho yō jā'i 'būcua ja rā hnini. Dā ma nsūdi yō ngu. Ngūnā dī nja, porque hīmbi n'yo nī mmūihū'a rā pa bi zōcua rā m'mēnhni Oja ngue xi'i ha gdi nyāmhū —bi 'yēmbi.

Ra Jesús bi 'yetyō jā'i mī mpāp'u ja rā thinnija.

⁴⁵ Bi map'u ja rā nija rā Jesús. Gā bi 'yetyō jā'i mī mpāp'u thinnija p'aya.

⁴⁶ Bi 'yēmb'yō jā'i:

—Nup'u ja rā Macā Libro, nt'ot'i p'u rā hyā ngue Oja i ēnā: "Nūnā mā ngungā, nī hū ngue rā ngungā mhmat'Oja nā". Pē nu'ahū, guí øthū ngue ja dī mpeti ua yō bē.

⁴⁷ N'na pa ngu n'na pa bi xännbate p'u ja rā nija rā Jesús. Pē nu'u yō hmu yō mmācja p'aya, 'nē'u yō xännbate ngue rā ley, 'nē'u yō n'yohū dī mānda p'u ja rā hnini, gā honna forma ha di hyo rā Jesús.

⁴⁸ Pē hingui tīni ha di japi ngue dī nja'a te mbēni, porque gā 'batyō jā'i ngue øxra hyā mmānna Jesús.

20

Rā Jesús bi t'änni to bi unna nt'edi'a te øt'e.

¹ N'na rā pa ya, nuna rā Jesús bi xännba rā hya yø ja'i p'ua ja rā nija, xihyø ja'i rā hoga 'da'yo hya. Bi zøhyø hmu yø mmäcja p'uya, 'nēhyø xännbate ngue rā ley, bá 'yoh'ua di manda p'ua ja rā nija.

² Bi 'yembra Jesús:

—Ague n'yø, çhanja'a te guí øt'e? To bi 'da'i rā nt'edi'a te guí øt'e? —bi 'yembi.

³ Mī dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nugä xquet'a ga øt'ahua n'na rā nt'änni ya. Pē dami xicja hanja'a rā hya ga än'nahua.

⁴ ¿Te'o bi unna nt'edi rā Xuua bi xixyabi yø ja'i? ¿Ua Oja bi unna nt'edi, uague yø ja'itho rá nt'edi'a te bi 'yøt'e?

⁵ Yø ja'i p'uya, di n'yänni te di dadi. Di n'yembi:

—¿Teni 'be'a ga xihma ya 'mø? Nu'mø ga xihma ngue Oja bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, da 'yēnjua p'uya: “Xina rā hya bi manna Xuua conná ngueque, çhanja ngue hingá 'yēc'ēihua 'mø?”, da 'yēnjua p'uya.

⁶ A nu'mø ga xihma ngue yø ja'itho bi unna nt'edi te bi 'yøtra Xuua, di hyojthogahua yø ja'i ngue da mundogahua. Porque gä ēc'ēi yø ja'i ngue rá pøngahya Oja na rā Xuua.

⁷ Mī dahyø ja'i p'uya, bi 'yembra Jesús:

—Hindí paçähe to bi unna nt'edi'a te bi 'yøtra Xuua.

⁸ Mī dahra Jesús, bi 'yembyø ja'i:

—Ya hingá xicja na rā hya di än'nahua, ni xinga guēcä ga xi'ahua to di 'dacrā nt'edi te di øt'e.

Rā Jesús bi hyejpa rā hya n'na rā huahi ngue rā jomhmi.

⁹ Nuna rā Jesús, bi hyoni te gui hyejpa yø hya bi xihyø ja'i. Bi 'yembi:

—Mī 'bu'a n'na rā n'yohua ngue bi 'yøt'a n'na rá nu'a'uva. M'mefa p'uya, bi hyoni to da gonhui rá huahi, n'namhma ngue nu'mø bi nja yø uva, di t'unna mmēhui'a te di tocabi. Bi ma p'uya, ya'atho yø pa i ma.

¹⁰ Mī zønna pa da thucyø uva p'uya, nuna rā mmēhui bi menhna n'na rá hmiqui ngue da tu yø uva di tocabi. Pē nu'ua yø mēfi mambi 'bup'ua ja rá huahi, bi unna hmiqui, bá erbaya. Pē hñte bi unni.

¹¹ Rā mmēhui p'uya, mahømbi menhman'na rá hmiqui p'ua bí ja rá huahi. Pē xquet'a ngut'atho bá ts'ui. Bi ma ma'ani, hñte bi t'unni.

¹² Rā mmēhui p'uya, mahømbi menhman'na rá hmiqui. Yø mēfi p'uya, mahømbi antho, bá et'i.

¹³ M'mefa p'uya, enna mmēhui: “¿Teni 'be'a ga øt'ä 'mø? Nuna ma ts'unt'ua dadi madi, ma ga pennbi. Xamhmatho da nu mansu 'mø bi nuna”, bi 'yēna.

¹⁴ Pē nu'mø mi zømp'ua 'balyø mēfi na rá ts'unt'ua rā mmēhui, di n'yembyø mēfi: “Nuna ya, guehna rā ts'unt'ua ja ngue da gohmi rā huahi naya. Ma ga hohua ya, n'namhma ngue ya ma mmetihua rā huahi”, di n'yembi.

¹⁵ Bi bennbabi rá ts'unt'ua rā mmēhui p'uya, bi gujmaxøts'e rā huahi, ja bá hop'ua.

Rā Jesús bi 'yányø ja'i p'uya, bi 'yembi:

—Xi'mø ya gä bi nja ya yø hya dí xi'ahua ya, çteni 'be'a da 'yøtra mmēhui?

¹⁶ Siempre da ma rā mmēhui, da ho yø mēfi conhui rá huahi. N'nan'yo mi da yø ja'i di fätrá huahi p'uya.

Nu'mø mi 'yøhyø ja'i na rā hya na p'uya, di n'yembi:

—Yo da ne Oja ngue da ngu'a di nja —di n'yembi.

¹⁷ Pē rā Jesús bi hyetyø ja'i, bi 'yembi:

—Te 'be'a ga mbøn'a rā hya nt'ot'i p'ua ja rā Maça Libro ngue ena: “Nuna rā do himbi nu manho yø hyønnigu, guehna rā do brá 'bebo p'ua brá fahra jado na”, i ena.

¹⁸ Nu'mø da zoxra ja'i maxøts'e rā do, da føhra ja'i. A nu'mø da dahra do ngue da zoxra ja'i, da xeni.

¹⁹ Nu'ua yø hmu yø mmäcja 'nē'ua yø xännbate ngue rā ley, bi ne xti bentra Jesús ngue xtā ngot'i. Porque pahyø

ja'i ngue go xihya yø hya bi hyεcra Jesús. Pε himbi zä xti bent'i, porque supí di mbøcue mi'da yø ja'i.

I nnepyø nsuiui ra Jesús ngue da 'yεmbi hingui ja ts'edi di njutra mēnyu njui.

²⁰ Yø fariseo p'uya, bi mēnhni to da jajpatho häi te ga ya rá Jesús. Nuya bi 'benhni xøgue ya manhotho, tengutho 'mø ngue nmajuani yø hoja'i. I nnepe ngue di nja tema hya da dinnba rá Jesús ngue hinda gue'a da ma, para ngue da zäp'u di yapa m'mεfa.

²¹ Janangue bi t'ørpa rá nt'änni na rá hya ja ua, bi t'εmbi:

—Ague grá xännbate, dí pacähe ngue gä xanho te guí mma, 'nε gä gue'a rá hya njuantho guí xännbate. 'Nε hingui su'a te mbεn'na'i yø ja'i. Sinoque majuani guí xännbate'a rá hya nne Oja ngue gdá n'yohu.

²² Damí xicje ya, ¿ua xanho ngue di njutra mēnyu ähra dast'abi, uague hin'na? —bi 'yεmbi.

²³ Pε rá Jesús, ya padí te mbεnnabi yø ja'i ngue'a rá nt'änni ørpe, bi 'yεmbaya:

—¿Hanja ngue guí sāmhyagahu?

²⁴ Damí 'yurcahu rá mēnyu —bi 'yεmbi—. ¿To rá hmí na n'youi rá mēnyu ja ua ya? ¿To rá thuhú na rá thuhú n'youi na rá mēnyu? —bi 'yεmbi.

Mí dahya yaui rá Jesús, bi 'yεmbi:

—Guehna rá dast'abi naya —bi 'yεmbi.

²⁵ Rá Jesús bi 'yεmbyø ja'i yaui:

—Nu'a ja ngue guí 'yøthu ya, damí unhná rá mēnyu di tocabi rá dast'abi. Da gue Oja p'uya, damí unhná'a te di tocabi —bi 'yεmbi.

²⁶ Ya himbi zä xta ndini ha xti gujpa häi'a rá hya änbaya. Hante gue di 'yøtho'a rá hya i dahra Jesús. Ya hinte mambi mantho.

Bi manna Jesús ngue di bεnnate yø ánima.

²⁷ M'mεfa p'uya, bi ma 'da yø sa-duceo, nuya εmbi ngue hinda bεnnate yø ánima. Bi 'yεmbra Jesús:

²⁸ —Ague grá xännbate, nup'u ja ra ley bi 'yotra Moisés, nt'ot'i p'u rá hya ngue εna: nu'mø bi du n'na rá n'yohu, 'nε hinda m'mahyø basi, nu rá xisu rá ánima da zogui, nu'a rá n'yohu rá ánima gue'a di nthatui rá 'danxu'a, n'namhma ngue di m'mahyø basi tengutho 'mø xti m'mahyø basi rá ánima.

²⁹ A nuyá, xi'mø di 'bu'i yoto ma'yohu ngue εdadi ncu ya. Nu'a rá n'yohu ma da, di nthati. Pε da 'yεhra pa da du, 'nε hinda m'mahyø basi.

³⁰ Janangue nu'a rá n'yohu rá ánima m'mεfa bi m'mai, go di nthatui rá 'danxu'a. Pε xquet'a da du rá n'yohu, 'nε hinda m'mahyø basi.

³¹ Nu'a rá hyu rá n'yohu p'uya, hondi nthatui rá 'danxu 'mø bi du rá n'yohu. Di siguetho di nthatra xisu 'mø bi du rá ndø, asta gue'mø bi du gä yoto ma'yohu. Gä di nthatui rá xisu, 'nε gä bi du yø n'yohu. Pε himbi m'mahyø basi.

³² Rá nεgui p'uya, bi du rá xisu.

³³ A nuyá, xi'mø rá pa daní bεnnate yø ánima ya, ¿dana gue'a ya yoto ma'yohu rá mmeti rá xisu? Porque gä bi m'mahmi.

³⁴ Mí dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nuyá ja rá ximhäi, di nthatui yø xisu yø n'yohu.

³⁵ Pε nu to di tocabi rá mmenthi ngue di ma mahets'i 'mø bi bεnnate yø ánima, ya hin daní nthati.

³⁶ Porque ya hinjonda du, da gohi tengutho yø anxε. Ya yø basi Oja, porque da 'yøt'Oja ngue ma'da'yo hondi m'mai.

³⁷ Nup'u ja rá hya bi 'yotra Moisés, ja di nεqui p'u ngue di bεnnate yø ánima. Porque nt'ot'i p'u rá hya bi man'Oja 'mø mi nya p'u bi nzø rá ndut'o, ngue bi 'yεna: “Guecä drá Ojagä ngue rá Abraham. Drá Ojagä ngue rá Isaac. Drá Ojagä ngue rá Jacob”, bi 'yεn'Oja.

³⁸ Ja di nεqui p'uya ngue nup'u 'bu Oja, hingui tu yø te yø ánima. Nup'u 'bu Oja, hinjongui tu.

³⁹ Bi 'yεn'i'da yø xännbate ngue rá ley p'uya:

—Majuani'a guí mma, grá xännbate —bi 'yëmbi.

⁴⁰ Pε ya bi zu xti sigue xta 'yörpa mi'da yø nt'änni p'uya.

Rá Jesús bi xihyø ja'i ngue rá Cristo hingra ja'itho.

⁴¹ Mi nya rá Jesús, bi 'yëmbyø ja'i:

—Nu'a rá Cristo bá εx Oja ngue di ndast'abi, i mmanyø ja'i ngue da gue'a n'na'ya yø mbom'meto rá David. Nugá ga xi'ahya hanja ya, madague'a ngue rá mbom'meto rá David, pε nuna rá Cristo hingra ja'itho na.

⁴² Porque rá David, enna hya bi 'yörpa ja rá Salmo: “Nuna Oja, nu'mø mi zojbagui ma Hmu, nguna rá hya bi xifi, bi 'yëmbi: Damí micua ja ma n'yëigä ya,

⁴³ asta gue'mø ga øt'e ngue guí manda gätho'ya ni nsuiui”, bi 'yëmbi.

⁴⁴ Ja di nequi p'uya, ngue rá David, nu'mø nnønna Cristo, ni hutí ngue rá Hmu. Janangue rá Cristo di nequi ngue hingra ja'itho, madague'a ngue rá mbom'meto rá David.

Bi xihyø ja'i rá Jesús ngue di mfädi xanho, hinda hyätyø xännbate ngue rá ley.

⁴⁵ Gä bi 'yøhyø ja'i rá hya bi manna Jesús ngue embyø xädi:

⁴⁶ —Damí mfähmü xanho ya, 'yo di hä'ahya yø xännbate ngue rá ley. 'Yo guí øthü tengutho ga 'yo'ya. Nuya yø n'yohya ya, di ho ngue söt'a häi yø he. Di ho ngue di respeta yø ja'i ha gui zengua p'ya ja rá tai. Nup'ya ja yø nija p'uya, huantho yø nthuts'i tate xanho ngue ja hup'ya. Nup'ya øt'a ngo yø ja'i p'uya, xquet'a nne ngue tate xtanho p'ya da mi.

⁴⁷ 'Nε tunnba yø ngu yø 'danxu, i häti, embi ngue di xännbi te pεts'i. Nuna rá hya ga ngorpa yø dä yø ja'i p'uya, nu'mø mmat'Oja, ndø ya'atho mmat'Oja. I nne da 'yëmbyø ja'i ngue yø ndøhoga n'yohya. Pε nuyá, guehya mathoguitho rá castigo da thohya ngue gätho mi'da yø ja'i.

21

Rá 'danxu bi unna mēnyu Oja.

¹ Nup'ya ja rá nija, hεtho rá Jesús ha ga yatyø mēnyu yø mmēmēti p'ya ja rá huada cü rá mēnyu ngue rá ofrenda.

² Bi nu n'na rá 'danxu ngue rá zibøhyoya, xquet'a bi gät'i yoho yø zi xani p'ya ja rá njāmēnyu.

³ Bi 'yēnna Jesús:

—Majuani dí xi'ahya ngue rá zibøhyoya na rá 'danxu bi unna mēnyu ya, pε man'natho nnu manho Oja'a rá mēnyu bi unna, hinda gue'ya yø mēnyu mi'da yø ja'i di uni.

⁴ Porque nuya mi'da yø ja'i, yø mmēmēti ya, pε gue'a rá mēnyu xa pongui di uni. A nuna rá 'danxu, zits'ya drá mēnyu mi ha. Mi ja ngue xta nzi rá mēnyu bi uni.

Bi manna Jesús ngue bá ep'ya rá pa da xotra nija.

⁵ Di c'a 'da yø ja'i te ja rá nija. I mmanyø ja'i ngue mazihotho gui nequi rá nija. Mazihotho gui nequi yø hmí yø do n'youi. Gui nhohra nija'a temá cosa di unyø ja'i ngue nnøpa ofrenda. Rá Jesús bi 'yëmbi:

⁶ —Ya guí nnuhü te ja rá nija ya. Pε nuna rá nija naya, bá ep'ya rá pa da xotyø ja'i na. Xøgue di nxadi, hin harü nmí nequi rá nija.

Bi manna Jesús te di nja hante rá nzequi yø pa.

⁷ Bi t'ännbaya, bi t'ëmbi:

—Ague grá xännbate, ¿njam'mø di nja ya yø hya guí mmanya, ngue da xotra nija yø ja'i? ¿Tema hmēya di nja'mø ya ni ma da zønna pa di nja'a te guí mmanya?

⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yëmbyø xädi:

—Damí mfähmü xandønho, 'yo guí nne ngue to da hyä'ahya. Porque xangu yø ja'i di n'yo ngue da 'yëmbyø ja'i: “Go guecä drá Cristogä ya”, da 'yëmbi. Xquet'a da 'yēna: “Nuya, ya da guehra ora jap'ya da gua'a nximhäi ya”, da 'yēna. Pε 'yo sä guí εc'ëihü.

⁹ Nu'mø gá 'yøhmü ngue ya ja yø datunhni, ya di ndunhyø ja'i, 'yo sä guí sühü. Porque jatho ngue ya ngu'a ja ngue di nja. Pε hinga gue'ya yø hmēya'ya ngue rá nzequi.

10 Bi sigue bi 'yεmbuaya:

—Da nangyø naciön ngue da 'yørpa ra tũhni mi'da yø naciön. Da nangyø dast'abi ngue da 'yørpa ra tũhni mi'da yø dast'abi.

11 Janjuani ngue di 'yan'ahäi. Di nja yø thuhu, di nja yø guēhi. Di nsu yø ja'i 'mø bi nu yø hmεya dá nja maya.

Bi xihyø xädi ra Jesús ngue da zä ra n'ε, da ts'ui.

12 Pε hante ngue di nja ya yø hya dí xi'ahε ya, da gu'ahε yø ja'i ngue di bent'ahε, di dá'ahε p'ε ja yø nija, da jo'ahε. Di ndä'ahε p'ε 'buhyø dast'abi. Di ja'ahε p'ε yø ja'i ngue gui εc'εigahε.

13 Ngue ngu'a di nja'ahε, nu'mø ya gdi yahε yø ts'ut'abi, ja gui xihmε p'ε ra hoga 'da'yo hya p'εya.

14 Nu'mø bi ma ma bent'i'ahε, 'yo sä di tu ni mmεihε'a ra hya ja ngue gui xihmε ra ts'ut'abi.

15 Porque ga 'da'ahε ra hya, ngue gui padī te gui mmamhmε p'ε 'bε'u di sε'ahε. Hinjonda zä da dācra hya ga 'da'ahε.

16 A nuyá, asta ni papáε di dá'ahε. Ni n'yohεε di dá'ahε. Ni mεniε di dá'ahε, ni amigose di dá'ahε. Pε di m'mε'i'da da tho'ahε.

17 Da zε'ahε yø ja'i ndap'ε bi zä ngue gui εc'εigahε.

18 Pε ni xinga n'na ni xtahε di m'mεdi.

19 Nu'mø hingui hyεgahε, gue'a di n'na'ahε ra 'da'yo te'a.

20 Nu'mø gá nuhε ngue ya di mäs'yø soldado ra hnini Jerusalén, gui pahmε p'εya ngue n'na zihmantho da ma majuadi ra hnini.

21 Nu'ε yø mmεngu p'ε ja ra häi Judea, da 'dagui, di map'ε ja yø xanthø. Nu'ε di 'bεp'ε ja ra hnini Jerusalén, da 'dagui. A nu'ε dí 'yo ra 'bεfi, ya hīndi map'ε ja rá hnini.

22 Porque ya bi zøhrε pa di nja ra castigo. Nu te gä nt'ot'i p'ε ja ra Maca Libro, da gue'a ra ora'a ngue di nja'a.

23 Huεcate yø xisu di hadyø basi'a ra pa'a, ogue di sadyø basi. Porque ra ndate di nja ua ja ra häi. Ra ndussutho ra castigo da thohyø ja'i.

24 Da tho yø ja'i conyø juai. Mi'da p'εya, da ts'ixa fädi, di ma ra fädi ndø yap'atho n'nanni yø häi. 'Nε nu'ε yø ja'i hingyø judío p'εya, da nε'ahäi yø mmεngu Jerusalén asta gue'mø da ne Oja di m'mεhyø hya.

Bi manna Jesús ngue mahönda εcua ja ra ximhäi.

25 Di nja yø hmεya p'ε ja ra hyadi, 'nεp'ε ja ra zana, 'nεp'ε ja yø sø. Nuua ja ra ximhäi p'εya, hīnda badi te da 'yøtyø ja'i 'bεp'ε ja yø naciön. Di nsu yø ja'i ngue'a gui thonī yø fanthe di ja ra jathe.

26 Nu'mø bi zo yø mmεi yø ja'i'a te ja ngue di nja ua ja ra ximhäi, asta da güentyø ja'i ngue ra ts'ü. Nu te gä bí ja maya, gä di pädi hapε thogui.

27 Da thandra N'yohε di 'yε mεhεts'i ngue da n'youi ra gui. Da hnu ngue maguesε, porque mathoguithe ja rá ts'εdi.

28 Nu'mø ya bi mēdi di nja ya yø hya ya, dami hya ra ts'εdi gui jεxni yahε, gui hyanthε mayá. Porque ya xma nguεpεtho da εhni Nyatehε.

Bi nhyεjpa ra hya n'na nza ra igo.

29 Mahømbi hyej hman'na ra hya bi xihyø ja'i ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Gui nnuhε n'na ra za ra igo, ogue ndana bi zä ma za.

30 Nu'mø ya bi c'ammī ngue bi 'dogui, gui pahmε p'εya ngue ya ni ma di pat'i xanho häi.

31 Nguna ra hya ja ngue di nja ya. Nu'mø gá nuhε ngue ya bi nja ya yø hya dí xi'ahε, dami pahmε ngue ya xma nguεpεtho di manda Oja ua ja ra ximhäi.

32 Nu'ya yø hmεya dí xi'ahε ya, dami pahmε ngue guehya di nja ya, hante ngue da du yø ja'i 'bεhrε pa ja p'εya.

33 Nu te bí ja maya, 'nεcua ja ra häi, hingui zai. Pε nuna ra hya di mmangä, ja para zantho na.

34 Dami mfähmε xanho, 'yo dadi mbentui ra nts'o ni mmεihε. Manma thä'i ngue gui n'itihε, ogue høndra mεnyu gui ja ndummεi ha gdi timhmε. Porque nu'mø bi zønnε pa

rā nzeḡui, ja ḡui thambēnīh, ya di jap'.

³⁵ Tengūtho 'mø te bi zo rā 'dihi, di njarbatho'a te dā thogui gātho yø ja'i 'bui rá ngūni nximhāi.

³⁶ Gue'a ngue gdi mfāhm xandønho'a. Dami mat'Ojah hangū rā pa, n'namhma ngue gui mpomhma rā ndate ja ngue di nja. Janangue dā zā guí sōmhma p' di 'buhra N'yoh di 'yē mahets'i.

³⁷ Nu'mø rā pa, i xānbate p' ja rā nija rā Jesús. Rā xui p'aya, pa bi op' bi ja rā nyuni ja rā mbonza ja yø oliyos.

³⁸ Gātho yø ja'i, xudi xudi pap' ja rā nija ngue øxra hya mmanā Jesús.

22

Yø nsuiui rā Jesús ya sānni ngue dā hyo.

¹ Ya mi ts'udra ngo ngue rā pascua, guehna rā pa ts'i rā thuhmē hinguī n'youi rā íxi.

² Nu' hmu yø mmäcja 'nehyo xānbate ngue rā ley, guehya ya rá ya'atho yø pa honi ha di hyo rā Jesús. Pe supi di mbøcye yø ja'i.

³ Rā zithu p'aya bi yarb ja rá mmui rā Judas Iscariote, guehna n'na nc'ei' 'de'ma yoho yø xādi rā Jesús.

⁴ Nuna rā Judas, bi ma bá nyaui yø hmu yø mmäcja, 'nehyo n'yoh di manda p' ja rā nija. Bá nhēca hyaui yø mmäcja ha di japi di dāpra Jesús.

⁵ Rā ndijohya ya yø mmäcja 'mø dīni ha di zādi. Bi xihna rā Judas ngue di unna mēnyu.

⁶ Bi nu manho te bi sihna rā Judas ngue di t'unna mēnyu. Bi hyoni ha di japi ngue di dāpyø mmäcja rā Jesús, pe dā gue'a rā ora ngue 'buse rā Jesús.

Yø xādi rā Jesús bi hoqui te dā zi'a rā nde bi nsānnigo ngue rā pascua.

⁷ Ya fahra ngo guehya yø pa ts'i rā thuhmē hinguī n'youi rā íxi. Guehna rā pa hode'yo yø ja'i ngue sānnigo, ngue di nzibde ngue rā pascua.

⁸ Nuna rā Jesús bi 'yētra Bedu 'nehra Xuua, bi 'yēmbi:

—Ni me ya, bí hocui'a te gdá nzibdeh, ga nsānnigoh ngue rā pascua —bi 'yēmbi.

⁹ Bi 'yēn' yø xādi p'aya:

—¿Haru guí nne ga ma hocā'be'a te ga sih p'aya?

¹⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nu'mø gá cat'ui mbo rā hnini, gui nthēui n'na rā n'yoh ni ma rá ngu, di tu n'na xōni rā dehe. Dami tēnnui haru dā zōni.

¹¹ Gui 'yēnui rā mmēnnigu p'aya: “Rā xānbate i enā: ¿Haru ja rā cuarto ga nzibdehe mā xādi, ja ga sāhe p' rā ngo ngue rā pascua?” gui 'yēnui.

¹² Rā mmēnnigu p'aya dā 'yut'au n'na rā dācuarto bí ja maya rā tōcangu. Ja dāmi hocui p' a te ja ngue gdá nzibdeh p'aya.

¹³ Bi ma' yoho yø xādi mi yaui rā Jesús. Mi zōmp' ja rā hnini, tengūtho rā hya xi manā Jesús, gue'a bi nja'a. Bi dīnna ngu tengūtho xi xifi, ja bi hojpu rā nzibde ngue rā pascua p'aya.

Rā Jesús bi zi rā nzibde ngue rā pascua.

¹⁴ Nu'mø mi zōnna ora di nsihmē p'aya, nuna rā Jesús, gātho' 'de'ma yoho yø xādi, gā 'bap' ja rā mēxa.

¹⁵ Rā Jesús bi 'yēnā:

—Hante ngue dā thogui, janjuani ngue sixa mpähā mā mmui ngue 'daua ga nsihmēh nā rā ngo ngue rā pascua.

¹⁶ Porque dí xi'ah ngue ya hinni mantho ga nsānnigoh, asta gue'mø di nja'a te ja ngue di nja, ya gdi 'buhma p' ha di manda Oja p'aya.

¹⁷ Bi decra vaso p'aya ngue di ja mamadī Oja. Bi 'yēmbi xādi p'aya:

—Dami ndarpha naya, sih 'da'its'.

¹⁸ Porque dí xi'ah ngue ya hinni mantho ga sigā rá ngui rā uva, asta gue'mø bi zōnna pa di manda Oja ua ja rā ximhāi.

¹⁹ M'mēfa p'aya, bi hyajman'na rā thuhmē. Mi ja mamadī Oja p'aya, bi xēnna thuhmē, bi unyø xādi ngue dā zi. Bi 'yēmbi:

—Nuna ya, guehna mā do'yogā naya. Nu'mø gá sih yø pa di map'.

naya, gue'a gdí bɛnjɛ'a ngue dadi dá mā do'yo ngue dá dū conná ngue'ahɛ.

²⁰ Mī juadi bī nsihmɛ p'ɛya, bi dɛcra vaso, bi 'yɛnɛ:

—Nuná po rā vaso ja ua ya, guehna rā hmɛya naya ngue nu'mø dá tu, dī nja rá ts'edi rā 'da'yo cohi øt'ahɛ Oja. Porque dī mfamma ji conná ngue'ahɛ.

²¹ Nūua ja rā mɛxa dí sīhmɛhɛ ya, 'bucua n'na nc'ɛi ngue jɛgatho hāi, ya xā hyoni ha di japi ngue di dāgui.

²² Nū rā N'yohɛ bī 'yɛ mahɛts'i ja ngue dā tho. Nū te xpā ts'ännbi ngue dā thogui, dā thomhma'a. Pɛ Hague ngu rā castigo dā thohnā rā n'yohɛ di dāgui.

²³ Bī madi dī n'yänni n'na ngu n'na p'ɛya te'o'a ja ngue di dá rā Jesús.

Dī ntør'mahya yø xādi rā Jesús ndana ja ngue dī m'met'o.

²⁴ Bī madi bī njun'mahya yø xādi rā Jesús ngue nne dī m'met'o n'na ngu n'na.

²⁵ Pɛ rā Jesús bi 'yɛmbi:

—Nup'ɛ ja yø nación, i 'buhyo dast'abi ngue dī mānda p'ɛ ja yø hāi. Nū'a rā ts'ut'abi dī mānda yø ja'i p'ɛya, i ɛnyø ja'i ngue xanho te ørpabi rā ts'ut'abi.

²⁶ Pɛ nū'ahɛ, 'yo guí nne guí mandathohɛ yø ja'i. Nū rā ja'i nne ngue xta nhɛts'i rá cargo dā mɛfi, guehna rā ja'i jatho ngue dī mpɛfi dā māxyø mmic'ɛiui nā. Nū'a dā ne dī m'met'o ngue gātho yø amigo, guehna jatho dā gohi ngue nī mɛfithohɛ nā.

²⁷ Porque nuyá, ¿ndana gue'a nt'ɛmbi mā daya, gue'a hup'ɛ ja rā mɛxa mā dā, ua gue gue'a 'uīte mā dā? Uanguí hup'ɛ ja rā mɛxa'a mā dā. A nuyá, dí 'bucā ua ha guí 'buhmɛ ya, pɛ hīn dadi mandathogā. Sinoque dadi mpɛfi.

²⁸ A nuyá, gue'ahɛ xta n'yohɛ mɛnte yø pa xta ságā rā n'ɛ.

²⁹ Mā Papá bá ɛxqui ngue gā mānda gātho yø ja'i. Nugā xquet'a dí ɛxahɛ ya ngue

³⁰ nup'ɛ dadi mandagā, 'dap'ɛ gā mmihmɛ p'ɛ ja rā mɛxa gā nsihmɛhɛ. Guí mmihmɛ p'ɛ ja yø nthuts'i ngue

gui mandahɛ'ɛ 'dɛ'mā yo'bui yø ja'i Israel.

I pahra Jesús ngue dā zop'ɛ m'mɛfa rā Bɛdu.

³¹ Nuná rā Jesús bi 'yɛmbrā Bɛdu:

—Ague Bɛdu, nū'a rā zithu, äpra nt'ɛdi Oja ngue dā hyoni ha di japi ngue gui hyɛgahɛ p'ɛ.

³² Pɛ xquet'a dí äpra mate Oja conná ngue'e ngue hīngui 'bɛhni nt'ɛc'ɛi. Pɛ nū'i 'mø bī n'yo nī mmɛi'a te guí øt'e, dami hatra ts'edi nī cū.

³³ Rā Bɛdu p'ɛya, bi 'yɛmbi:

—Ague grā Hmu, nugā xquet'a dí 'bui mādague'a 'da gdā mɛ fādi, ogue asta 'dap'ɛ gā tuui —bi 'yɛmbi.

³⁴ Mī dahra Jesús, bi 'yɛmbrā Bɛdu:

—Ague Bɛdu, nugā dí xi'i, nū'mø tobe hīndi mahra øni, ya xqui cōnga nhyundi, guí mma ngue hīngui paqui —bi 'yɛmbi.

Ya bi zōnna ora dā ma mā'nni rā Jesús.

³⁵ Bi 'yānyø xādi rā Jesús, bi 'yɛmbi:

—Xi'mø mā xi'ahɛ ngue hīnte gui hyaxhɛ p'ɛ gā mähā, xīngra baxa, nī xīngra njumɛnyu, 'nɛ hīngui cax mī'da nī thixfanīhɛ, ¿ua ja temā cosa gā 'bɛhmɛ?

Bi 'yɛmbyø xādi p'ɛya:

—Hīn'nā, hīnte bī m'mɛdi.

³⁶ Mī dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—A nuyá, nū to ja rá baxa, dā gats'i. Dā gaxrá njumɛnyu. Nū to hīn'yu rá juai, dā mā rá pahni ngue dā dān'a n'na rā juai.

³⁷ Porque dí xi'ahɛ ngue jatho ngue gā thocā'a te nt'ot'i p'ɛ ja rā Mācā Libro ngue ɛnā: “Dā tho tengutho n'na rā ts'oc'ɛi”, i ɛnā. Porque nū'a te nt'ot'i ngue gā thocā, jatho ngue dī njahmā'a.

³⁸ Nū'ɛ yø xādi p'ɛya, bi 'yɛmbi:

—Ague grā Hmu, ja ua yoho yø juai.

Mī dahra Jesús, bi 'yɛnā:

—Co nū'a 'mø —bi 'yɛmbi.

Rā Jesús bī mat'Oja p'ɛ ja rā xɛqui nī hu ngue Getsemaní.

³⁹ Nup'ɛ bī ja rā nyuni mambi o'a m'met'o rā Jesús ja rā mbonza ja yø

olivos, ja i map'u rā Jesús, bi mähä yø xädi.

⁴⁰ Mi zømp'u ha ja ngue da zømp'uya, bi 'yεmbyø xädi:

—Damī mat'Ojahu ya. Nu'mø hingá mat'Ojahu, nthambenitho hinda gue'a guí 'yøthu.

⁴¹ Bi thohmits'u ní nguep'u rā Jesús. Nup'u bi zøni, tengū gā yap'u da zøn'a n'na rā do 'mø bi t'ei. Bi ndantyoøhmū p'uya ngue da mat'Oja.

⁴² Bi 'yεna:

—Ague mā Papá'i, nu'mø guí nnu manho, damī yangui ngue'a rā ndate ja ngue gā thocä. Pε hingá nu'a go gā sännä gue'a di nja'a, sinoque nu te guí sänni, gue'a di nja'a —bi 'yεna.

⁴³ Bi nu p'uya ngue bi zø'a n'na rā anxε bí 'yε mahets'i, di hatra ts'edi.

⁴⁴ Nu'a gā ndär'mā n'u rá mmui'a te ja ngue da thogui, man'na ngue rá mmui ga mmat'Oja. Nu'u yø xänthe i ja, i 'yugui so häi, tengutho 'mø pønna ji p'u ja n'na rā ts'et'i.

⁴⁵ Mi juadi bi mat'Oja p'uya, bi nangui, bi map'u bí 'buhyø xädi. Nu'u yø xädi p'uya, ya mi aha, bi dapra t'aha ngue rā dummui.

⁴⁶ Bi 'yεmbuya:

—¿Hanja ngue guí ahmi? Damī nangui, guí mmat'Ojahu. Nu'mø hingá mat'Ojahu, nthambenitho hinda gue'a guí 'yøthu.

Ya bi mbentra Jesús.

⁴⁷ Mente yaui yø xädi rā Jesús, bi zøhna rā Judas ni zi xangu yø ja'i. Guehna n'na nc'ei ya 'de'mā yoho yø xädi rā Jesús. Bi guat'i ngue bi zengua p'u 'bähra Jesús, bi zæpra rá hmi p'uya.

⁴⁸ Nunā rā Jesús bi 'yεmbi:

—Ague Judas, con n'na rā beso guí dā rā N'yohu bí 'yε mahets'i ya'mø.

⁴⁹ Yø amigo rā Jesús mi nu te bi nja, bi 'yεmbuya:

—Ague grā Hmu, ¿ua guí nne ga japhu rā juai? —bi 'yεmbi.

⁵⁰ Bi gæxrá juai n'na nc'ei rá xädi rā Jesús. Bi zennbabi rá 'yεhε rā 'bet'o mmäcja, bi hyεjpa rá gu ngue rá n'yεi.

⁵¹ Pε rā Jesús bi 'yεmbi:

—Damī hyεgui, 'yo gadi japhu —bi 'yεmbi.

Nunā rā Jesús bi dærpa rá gu na bi thejpa rá gu ngue bi 'yøthe.

⁵² Nuyā yø hmu yø mmäcja, 'nεhyø policia fähra nija, 'nεhyø n'yohu 'bet'o p'u ja rā nija, gā ní 'yεhra nzite. Rā Jesús bi 'yεmbi:

—¿Ua guí εmhmu ngue drá bεgä, ngue guí cahu yø juai 'nε guí cahu yø za ngue guí benngahu?

⁵³ Conque n'na pa ngu n'na pa nmi xännbä rā hyā yø ja'i p'u ja rā nija. Uangui xta nzä ja xqui benngahu p'u. Pε ya guehna rā ora guí 'yohu naya, ngue nu'mø rā 'bexui i ja rá pähä rā zithu.

Bi manna Bedu ngue hingui padi te'o rā Jesús.

⁵⁴ Ya bi bentyø ja'i rā Jesús. Bi zixpa ja rá ngu rā 'bet'o mmäcja. Pε rā Bedu, ni 'bēfa ya'atho p'u ni ma yø ja'i ni zi rā Jesús.

⁵⁵ Nup'u made rā dathi, bi t'u'a n'na rā sibi ngue bi mihyø ja'i di nhat'i. Xquet'a 'nεhra Bedu bi mi ngue di nhat'i.

⁵⁶ Nunā n'na rā xisu ngue rā gani p'u ja rā ngu, mi nu rā Bedu ngue hup'u ja rā sibi. Bi za di hεti p'uya, bi 'yεmbi:

—Nunā rā n'yohu 'bæcua, xquet'a rá n'youi rā Jesús.

⁵⁷ Pε mi dahra Bedu, bi 'yεna:

—Hin'na cuø, hindí pacä nā rā n'yohu guí mmanya.

⁵⁸ Mi tho man'na ts'æquits'u p'uya, hømbi nu man'na nc'ei p'u mi hūhra Bedu, bi 'yεmbi:

—Nu'i, xquet'a ni n'youi'u tenna Jesús.

Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yεna:

—Hin'na n'yø, hingā 'nεcä.

⁵⁹ Mi tho hman'na ora m'mefa p'uya, man'na nc'ei ngut'a bi mā, bi 'yεmbi:

—Majuani ngue nunā rā n'yohu 'bæcua, rá n'youi rā Jesús, porque di nεqui ngue rā mmεngu Galilea nā.

⁶⁰ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yεna:

—Ague n'yø, hīndī pacā tema hya guí nne gui xicya.

Nu'a ra ora'a p'uya, tobe hin mañi juadi mmanña Bedu'a te mma, bi mmahra òni p'uya.

⁶¹ Bi 'bätra Jesús ngue bi hyannba bi huhra Bedu. Ra Bedu p'uya, bi zo rá mmái na ra hya xi xihra Jesús ngue xi 'yεmbi: “Tobe hīndī mahra òni, ya xqui cōnga nhyundi, guí mma ngue hīnguī paquī”, xi 'yεmbi.

⁶² Ra Bedu p'uya, asta ra zondummái bi bōn'athi.

Ra Jesús rá n'yεmmahya yø ja'i.

⁶³ Nu'ya yø n'yohu fāhra Jesús, i thenñi 'nε i pε'mi.

⁶⁴ Bi gorpa yø dá conña ulu, bi mε'mi, bi 'yεmbi:

—Damī pahya te'o bi mεp'a'i ya —bi 'yεmbi.

⁶⁵ Xangu mī'da yø hya xifi ngue ga ndenni.

Ya bí 'bup'ya ja ra dajunta ra Jesús.

⁶⁶ Mī nεcahäi p'uya, bi mpeti gātho yø n'yohu di manda p'ya ja ra nija, conyø hmu yø mmäcja, conyø xänbāte ngue ra ley. Ra dajunta bi nja, ja bi ts'ixp'a ra Jesús ngue da t'örpa ra nt'änni, bi t'εmbi:

⁶⁷ —Damī xicje ya ngue'mø gue'e grá Cristo bá εX Oja ngue di ndast'abi, ogue hīn'na. ¿Te guí mmanña ra hya naya?

Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu'mø ga xi'ahya ngue guecä, hīnguī 'yεc'εigaha.

⁶⁸ Nu'mø xīnga øt'aha n'na ra nt'änni p'uya, xquet'a hīnguī nne guí mmamhmu'a te ga än'naha. 'Nε hīnguī nne gui thøgaha p'uya.

⁶⁹ Ya ni ma da zōnna ora ya, ngue ra N'yohu bí 'yε mahεts'i dani mmip'ya ja rá n'yεi Oja nuna jase rá ts'edi.

⁷⁰ Gātho yø ja'i p'uya bi 'yεmbi:

—¿Ua guí εna ngue gue'e rá Ts'ant'ya'i Oja 'mø?

Mī dahra Jesús, bi 'yεmbyø ja'i:

—Ahá, go guecä tengutho guí mmamhmu.

⁷¹ Di n'yεmbyø ja'i p'uya:

—¿Teni 'be'a man'na ma testigo ga nnehya ya'mø? Ya dá øseha ra hya pōnná ne ya.

23

Bi ts'ixp'a 'buhra Pilato ra Jesús.

¹ Gä bi nangyø ja'i p'uya, bi zixp'a 'buhra Pilato ra Jesús.

² Bi mahyø ja'i ngue di yapra Jesús, εnyø ja'i:

—Dí tinnbāhe n'na ra hya na ra n'yohu 'bucua, ngue di ts'onnbā yø mmái yø ja'i. I εmbi ngue hīnguī ja ngue di unyø ja'i'a ra mēnyu ähra dast'abi 'bua Roma. Xquet'a i mma ngue guehna ra Cristo na, i nne da ma ngue n'na ra dast'abi.

³ Ra Pilato bi 'yänna Jesús, bi 'yεmbi:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yø judío?

Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ahá, go guecä tengutho ra hya guí mmanya —bi 'yεmbi.

⁴ Ra Pilato bi 'yεmbyø hmu yø mmäcja, da guehmi'da yø ja'i:

—Hīn tema ts'oqui dí tinnbā na ra n'yohu 'bucua —bi 'yεmbi.

⁵ Pε yø ja'i mahømbi 'yεna:

—Nuna ra hya xänbāte p'ya ja ra häi Judea na, di ts'onnyø ja'i na ra hya na. Bi fu'a Galilea xänbāte ra hya, asta søcua ya.

Bi ts'ixp'a 'buhra Herodes ra Jesús.

⁶ Mī 'yøhra Pilato na ra hya mmanyø ja'i, bi 'yännbāya ngue'mø ra mmengu p'ya Galilea na ra Jesús.

⁷ Nu'mø mī xi p'uya ngue ja ra mmengu p'ya, bi mēnba na ra Herodes mī ndast'abi p'ya Galilea. Porque ra Herodes, nu'ya yø pa'ya, mī 'bup'ya Jerusalén.

⁸ Ra Herodes, nu'mø mī nu ra Jesús, εmmēi di johya. Porque ya rá ya'atho yø pa i nne da nu, ngue øde te mmanyø ja'i t'εmbi øtra Jesús. Mī tø'mi ngue da nurpi tema milagro da 'yøt'e.

⁹ Xangu yø nt'änni bi 'yørpe, pε ra Jesús hīnte ga ndatho.

¹⁰ Xquet'a 'bup'ya yø hmu yø mmäcja 'nεhyø xänbāte ngue ra ley. Di yapī hīn'ya p'ya rá nze guí.

11 Nuna rā Herodes co 'nēhyø soldado xquet'a himbi nu manho rā Jesús. I thentho, bi heta n'na rá he mazihotho tengutho rá he n'na rā dast'abi. Rā Herodes mahømbi menhna Jesús, i map'u 'buhra Pilato.

12 Madague'a madi nsahmi m'met'o rā Pilato rā Herodes, pε bi n'amigo m'mefa.

Ya nts'änni ngue da tho rā Jesús.

13 Nuna rā Pilato bi peti gátho yø hmu yø mmäcja, gátho yø ts'ut'abi, gátho mi'da yø ja'i.

14 Bi 'yεmbi:

—Ya guá singahu ua na rā n'yohu 'bucua. Guí εmhmu ngue di ts'onoyø ja'i. Pε ni hmi ni dāhu hapu dí änni, 'nε guí nnuhu ngue hin tema ts'oqui di tinnbabi ngue'a te gni yaphu.

15 Ni xinga guehra Herodes ngue xtabá ndinnba rá ts'oqui, porque bi costho hømbi 'yεcua. Ja guí nnuhu p'uya ngue hin tema hya di nεqui para ngue da t'εmbi ja te rángue'a ngue da tho.

16 Nugä ga manda ngue da 'bei, pε ga thøgue.

17 Rā Pilato i ja ngue da 'yøt'e te rā costumbre ja yø ja'i, nu'mø rā ngo ngue rā pascua, pa mathøgue n'na rā ofädi.

18 Gátho yø ja'i p'uya, bi mahra mafi, i εna:

—Nuna rā Jesús da tho na. Go dami thøhra Barrabás.

19 Pε nuna rā Barrabás, guehna n'na nc'ei mi ofädi ngue rā 'yøt'i sai, 'nε rā hyote p'u ja rā hnini.

20 Rā Pilato hømbi xihyø ja'i ngue da zä di thøhra Jesús.

21 Pε yø ja'i p'uya, man'na nts'edi ga mafi, i εna:

—Da guatra pont'i. Da guatra pont'i rā Jesús.

22 Rá hyu ndi p'uya, bi 'yεnna Pilato:

—¿Pε tema nts'o xa 'yø'na p'uya? Nugä hin tema ts'oqui di tinnbi ngue da t'εmbi da tho. Nugä ga manda da 'bei, pε ga thøgue.

23 Pε yø ja'i hinguí säya ngue mafi, ädi ngue da ma macuati rā pont'i rā

Jesús. Nu'a ga mahyø ja'i co 'nε'u yø hmu yø mmäcja, bi nja'a te ädi.

24 Rā Pilato p'uya bi zänni ngue di nja'a te mmanyø ja'i.

25 Bi ma mathøgue na rā Barrabás xi manyø ja'i ngue di nthøgue. Guehna xi jot'i ngue rā 'yøt'i sai 'nεhra hyote na. Go bi ndä na rā Jesús, i hnepe ngue da tho p'uya.

Ya cuatro pont'i rā Jesús.

26 Nu'mø mi ts'ixra Jesús ngue da tho, bi nthεui p'u ja rā 'yu n'na rā n'yohu xpi 'yεhra 'befi ni hu ngue rā Simu, rā mmεngu Cirene. Go bi njapi bi duxra pont'i na p'uya, ni 'befatho p'u ni ma rā Jesús.

27 Pε xangu yø ja'i bi denni. I ma'a nts'oni yø xisu, tu yø mmui ngue te da thøhra Jesús.

28 Pε bi hyetyø ja'i rā Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague gyø xisu guí 'bahmu ua Jerusalén, 'yo guí zomhmu conná ngueque. Sinoque dami nzoní ngue conná ngue'ahu 'nε conná guehni basihu.

29 Porque da 'yεhyø pa gui 'yεmhmu: Xanho 'bai te'o hinjo'o yø basi, ogue himbi hya yø basi, ogue himbi sutate.

30 Yø ja'i p'uya da 'yεmbyø t'øhø: “Bá tãgui, gui soxcahe”. Da 'yεmbyø nyuni: “Dami cogbahe”, da 'yεmbi.

31 A nuya ngue hinte gadi εphu'a gadi εmhmu ya, Hague ngu rā n'u da tho'a ja rá ts'oqui 'mø.

32 Xquet'a ni ts'i yoho yø ts'oc'ei ngue 'dap'u da duui rā Jesús.

33 Mi zømp'u ja rā nyuni gui hutyo ja'i ngue rā Njuyaxhmu, ja bi ma macuati p'u rā pont'i rā Jesús. 'Nε'u yoho yø ts'oc'ei bi ma macuati rā pont'i, n'na rá n'yεi, n'na rá gaha i gohi.

34 Nu'mø ema cuati rā pont'i rā Jesús, bi 'yεna:

—Ma Papá'i, dami punnba yø ja'i 'bucua, porque nuya hinguí padi te øtya —bi 'yεna.

Yø soldado p'uya bi ma rā taha ngue to xta rā taha, gue'a da gaca n'na xequi rá he rā Jesús.

³⁵ Yø ja'i 'bāp'u p'uya, i hētho. Nu'u yø judío 'bet'o, i thentho'u, i ɛna:

—Mī mmanu rā n'yohu ngue da yanyø ja'i. Pɛ di nyanse ya, ngue'mø majuanī ngue guehna rá thanhni Oja nuna t'ɛmbi rā Cristo.

³⁶ Yø soldado p'uya, xquet'a thenni. Bi guat'i ngue bi unna vino xa n'ixi da zi.

³⁷ Bi t'ɛmbuya:

—Nu'mø gue'e rá dast'abi'i yø judío, dami nyanse ya'mø.

³⁸ Nu'p'u ja rá ya rā pont'i, bi t'ot'a n'na rā letrero ngue ɛna: “Nuna rā n'yohu 'bācua, guehna rá dast'abi yø judío na”. Rā letrero p'uya, nt'ot'i cona hya ngue rā griego, rā latín, rā ebreo.

³⁹ Nuna n'na rā ts'oc'ɛi ya cuarbu ja rā pont'i p'uya, xquet'a thenni, bi 'yɛmbi:

—Nu'mø gue'e grá Cristo, dami nyanse ya'mø. 'Nɛcā'be gui nyan'be p'uya.

⁴⁰ Nu'a man'na nc'ɛi rā ts'oc'ɛi bi 'yɛmbrá amigo di yahni:

—Nu'i ni xingui su Oja, conque ya gui tɔp'u ja rā pont'i ya.

⁴¹ Nugui ja te rángue'a ngue dí säui rā n'u, porque di jutui'a te xtá øt'ui. Ya ni 'yup'u'a te dí thohmi. Pɛ nuna rā n'yohu 'bācua, hin tema nts'o xa 'yø'na.

⁴² Bi 'yɛn'a m'mɛfa p'uya:

—Ague Jesús, nu'mø rā pa gui sòhø ngue gui manda ua, gui mbɛngui.

⁴³ Mī dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Majuanī dí xi'i, nuya ya ga m'məhmī p'u mahɛts'i ya.

Ya bi du rā Jesús.

⁴⁴ Comma huxyadi, bi mudi bi m'mɛxui gā rā ximhäi asta hyu nde.

⁴⁵ Rā hyadi bi m'mɛxui. Nu'a rā ulu mī zəp'u ja rā goxthi nija bi hyehmade i gai ngue bi xet'i.

⁴⁶ Bi 'yɛn'a n'na rá hmafi rā Jesús, bi 'yɛna:

—Ague mā Papá'i, dadi fāt'a'i mā tegā ya —bi 'yɛna.

Hontho bi man'a p'uya, 'bexpi du.

⁴⁷ N'na rā capita ngue rā mmɛngu Roma bi nu te bi nja, bi 'yɛspabi Oja p'uya, bi 'yɛna:

—Majuanī ngue nuna rā n'yohu 'bācua, hin'yū rā ts'oqui na.

⁴⁸ Gā bi nu yø ja'i mī 'bāp'u te bi nja. Bi ma yø ja'i p'uya, pɛ pətyø tiya ngue tu yø mmui.

⁴⁹ Gātho'u yø mpadiui rā Jesús, conyø xisu bá nɛxa Galilea ngue tenni ha ni ma, yap'atho bi 'bāi, gā hantho te bi nja.

Ya bi ma nt'āgui rā Jesús.

⁵⁰ Mī 'bā'a n'na rā hoga n'yohu ni hu ngue rā José, mī øt'e te gā mmamp'u ja rā ley, rā mmɛngu p'u ja rā hnini Arimatea ja rā häi Judea. 'Nɛhna di manda p'u ja rā nija na.

⁵¹ Xquet'a 'nɛhna mī tømī ngue di manda ua Oja. Janangue hingui 'bāi ngue rā acuerdo'a te rā hya bi ts'ännbu ha bi mpɛti yø ja'i.

⁵² Nuna rā n'yohu na, bi ma bá nyau rā Pilato, bi 'yāpra nt'ɛdi ngue da hyajpu ja rā pont'i rā Jesús.

⁵³ Mī hyajpu ja rā pont'i p'uya, bi 'uennbabi rá do'yo rā Jesús co n'na rā sábana ngue rā hoga ulu. Bi hyaxpu ja rā panteón xi ma nt'a'mi p'u bi ja n'na rā 'bido ngue bá āgui. Nuna rā panteón, hinjongui o.

⁵⁴ Nde mbɛhi'a rā pa'a, ya da yutra pa ngue rā ts'āya.

⁵⁵ Nu'u yø xisu bá nɛxa Galilea ngue bá n'youi rā Jesús, bi ma bá nu rā n'yāgui. Bi nu ha bi t'āgui.

⁵⁶ Mī zəp'u ja rā ngu ya yø xisu, bi hocyø 'yɛthi mazihotho gā yuni ngue da goxra ánima. Bi nsāya'a rā pa ngue rā ts'āya p'uya, porque gue'a di manda rá ley Oja'a.

24

Ya bi bɛnnate rā Jesús.

¹ Mī hyaxa rā pa ndomingo, zi xuditho bi ma mahøn'a yø xisu p'u bí o rā Jesús. Bi hyaxyø 'yɛthi xi hoqui. Bi mähä mī'da yø xisu.

2 Mī zōmp'uya, bi dīnī ngue ya n'nannī 'bēnna do mī nnōpa nju'mī ra panteón.

3 Bi yat'ambo p'uya, pε ya hīmbī dīmp'ua ra Jesús.

4 Bī nsu p'uya, hīngui padī te da 'yōt'e. Mī nū p'uya, 'bāp'ua yoho yō anxε di yoxnī yō he.

5 Ihēmtho hāi'ua yō xisu ngue εmmēi sū. Yō anxε p'uya, bi 'yēmbī:

—¿Hanja ngue guí homhmu ua mant'āgui'a ya 'bui?

6 Ya hīnjo'o ua, ya xa bēnnate. Dāmī bēmhmua ra hya bi xi'ahua 'mō tobe mambi 'buta Galilea.

7 Conque bī ma ngue ra N'yohua bī 'yε mahets'i, mī ja ngue da ma madāpi yō ja'i ja yō ts'oqui ngue di cuatrapont'i. Rā hyu pa p'uya, di bēnnate.

8 Nū'ua yō xisu p'uya, bi zo yō mmūi nā ra hya xi man'a m'met'o ra Jesús.

9 Nūya yō xisu 'mō mambā pengbua ja ra panteón, nū'a te bá nū, bi xi'ua 'dε'mā'da nc'ēi yō xādi ra Jesús. Bi xifi gātho mī'da yō ja'i.

10 Nūya yō xisu bi hyaspabi ra hya ya yō xādi ra Jesús, guehna ra Maya Magdalena, 'nēhra Juana, 'nēhra Maya rá mamá ra Jacobo, 'nē hmi'da yō xisu p'uya.

11 Pε nūya bi thaspa ra hya p'uya, hīngui εc'ēitho te mmanya yō xisu. Sinoque εntho: “Hantho loco ya yō xisu”, gue emma εntho.

12 Pε ra Bεdu bi bōn'athi, bī ma n'nahmantho p'ua bī ja ra panteón. Mī zōmp'uya, bi hyεt'ambo. Bī nū ngue ya n'nannī 'bōnna ulu mant'ε ra Jesús. Bī mengbua ha sāya p'uya, pε di 'yōtho hanja'a te xi nja.

Bī ntimmī p'ua ja ra 'yu yoho yō xādi ra Jesús ngue manī map'ua ja ra hnīnī Emaús.

13 Nū'a ra pa'a p'uya, yoho yō xādi ra Jesús manī map'ua ja ra hnīnī Emaús. Nūna ra hnīnī nā, dī nsocui Jerusalén como 'dε'mā'da kilómetro.

14 Mēnte 'yo, mēnte di c'a'a te xi nja.

15 Nūna ra Jesús mī zā mī zādi, ya 'dap'ua nī n'yo.

16 Madague'a ngue hēti, pε εnā te corpatho yō dā ngue hīnda badī te'o nā ra Jesús.

17 Rā Jesús bi 'yānnbūya, bi 'yēmbī:

—¿Tenī 'bε'a mā hya gadī nxihmī mēnte guí 'youi ua ja ra 'yu n'yō? Nūp'ua nnā bēngā, εnā gue tū nī mmūiui.

18 Nūna n'na nc'ēi nī hu ngue ra Cleofas bi 'yēmbī:

—Gātho yō ja'i bá 'yo Jerusalén, gā padī te bī nja mantennī pa. 'Nε go guí 'yεnā ngue hīngui pahya.

19 Mī dahra Jesús, bi 'yēmp'ua yaui:

—¿Temā hya n'yō?

Nū'ua ts'o p'uya, bi 'yεnā:

—Xigue ra Jesús nūna ra mmēngu Nazaret. Guehna n'na ra n'yohua ngue rá pōngahya Oja, dī nēqui ngue ja rá ts'edi ngue bi 'yōtyō milagro, 'nε ja rá ts'edi ngue ra hya bī mā. Porque bī nū manho Oja te bi 'yōt'e, da guehyō ja'i bī nū manho te bi 'yōt'e.

20 Dī mmāngā'be ngue nū'ua yō hmu yō mmācja, da gue'ua mā hmūhū dī manda p'ua ja ra nija, bi dā ra Jesús. Bi zixpa ja ra ts'ut'abi, ja bá ts'ānnbua ngue da dup'ua ja ra pont'i.

21 Pε nūgāhe nmī εngāhe ngue nūna ra n'yohua nā, guehna xta nyanyō judío nā. A nūyā, ya māngānde bī nja nā ra hya dí xi'a'be ya.

22 Nū'ua 'da yō xisu 'da'igu mā nt'εc'ēihe, xa pijthogāhe. Porque xa mma mxudītho p'ua mambí o ra ánima.

23 Pε ya hīnjonxpa ndīnī ngue di op'ua. Xpa mmengbūya, xa xicje ngue xi nū yō anxε. A nū'ua yō anxε p'uya, i mma ngue ya 'bahna ra Jesús.

24 'Bexque'a p'uya, nū'ua 'da mā n'yohe xa mmap'ua mambí o ra ánima, pε xa ndīnī tengūtho ra hya xa mmanyō xisu. Pε ra Jesús ya hīnxa hnu nā 'nā.

25 Nūna ra Jesús bi 'yēmbī:

—¿Ua hīngui ts'ua di 'yo nī mmūihua'a te ra hya i ja? ¿Ua hīnjam'mō guí øhmua para ngue guí 'yεc'ēihua'a te gā ra hya bī manyō pōngahya Oja?

26 ¿Ua hīngui pahmua ngue ra Cristo mī ja ngue da zā ra n'ua hante ngue dī ndast'abi ngue dī mandā ua?

27 Ya bi dā'mi bi xifi gātho'ᵤ yø hya nt'ot'i p'ᵤ ja rā Maçā Libro ngue'a te gui c'a rā Jesús. Bi dunnbabi'a te mmamp'ᵤ ja yø libro bi 'yotra Moisés. Bi sigue bi xi mi'da yø hya te gā nt'ot'i p'ᵤ ja yø libro bi 'yotyø pøngahya Oja.

28 Nu'mø mi zømp'ᵤ ja rā hnini manī ma p'ᵤya, rā Jesús bi 'yøt'e ngue εnā xø nne dā thogui.

29 Pε nu'ᵤ yø n'yohᵤ p'ᵤya, bi japi ngue di nsāya, bi 'yεmbi:

—Ma 'daua gā nsāyahᵤ. Guí nnu ngue ya bi nde. Ya ni ma dā dāhra nxui.

Bi yat'ambo rā ngu rā Jesús ngue di nsāya.

30 Mi mip'ᵤ ja rā mεxa p'ᵤya ngue di nsihmε. Bi hyacra thuhmε, bi ja mammadi Oja. Bi xemp'ᵤya, bi un'nu hup'ᵤ ja rā mεxa.

31 Nu'a rā ora'a p'ᵤya, bi xohyø n'yomfεni ngue bi badi te'o. Pε 'bexpi m'mεrptho rā Jesús.

32 Di n'yεmbi n'na ngu n'na p'ᵤya:

—Pε uangui hurca mā mmēui mente darā yahᵤ gā rā 'yu, 'nε bi xicui tema hya nt'ot'i p'ᵤ ja rā Maçā Libro.

33 Ya hinte mambi dø'mi. Bi mengui 'bexque'a, i ma Jerusalén. Bi dini ngue ya xi mpeti'ᵤ 'de'ma'da yø xādi rā Jesús co 'nε'ᵤ mi'da yø n'yohᵤ.

34 A nuyā xi mpeti p'ᵤya, bi 'yεmbya ja bi zøhø:

—Majuani xā bεnnate rā Hmu n'yø. Ya xā nnu rā Bedu.

35 A nuyā ja bi zø p'ᵤya, xquet'a bi mā te xi thop'ᵤ ja rā 'yu. Bi mā ngue hinguī padī te'o nā rā Jesús mente yaui, bi badi, ja gue'mø mi xenna thuhmε.

Ya bi zømp'ᵤ 'buhyø xādi rā Jesús.

36 Mente tobe di yahniho'ᵤ yo nc'ei, ngue mma te xi nu, mi dambeni p'ᵤya, ya 'bāp'ᵤ made rā Jesús. Bi zengua p'ᵤya, bi 'yεmbi:

—Dā hyu ni mmēihᵤ ya —bi 'yεmbi.

37 A nu'ᵤ yø xādi p'ᵤya, di fetyø mmēi ngue sū. I εnā ngue rā 'yø'a hēti.

38 Pε rā Jesús bi 'yεmbi:

—¿Hanja ngue guí suhᵤ? ¿Hanja ngue guí εmhᵤ ngue himma juani di 'bucā ua?

39 Dami nurcahᵤ mā 'ye 'nεhma gua. Guí nnuhᵤ ngue xquecthocā. Dami thānjᵤ n'namhma guí nnuhᵤ ngue guēcā. A nu'a rā 'yø, rā ndahitho'a, hin'yᵤ rá do'yo'a. Pε nugā guí nnuhᵤ ngue drā ja'i.

40 Mi juadi bi xi'a ngu'a p'ᵤya, bi 'yutyø 'ye 'nεhyø gua ha bi mε yø clavo.

41 Pε nu'ᵤ yø xādi hinga ε'εc'ei xanho, ngue'a gui johya 'nε εnā sudyø n'yomfεni. Pε rā Jesús bi 'yεmbi:

—¿Ua hinguī ts'ᵤ ua te gā sigā ts'ᵤ? —bi 'yεmbi.

42 Bi unna n'na xequi rā huā ngue nthaxi p'ᵤya, 'nε bi unna n'na mhme rā t'afi t'asa.

43 Bi hyamp'ᵤya, yø hmi yø dā yø xādi p'ᵤ ha bi zi.

44 Bi 'yεmbaya:

—Nuna te dá thocā ya, guehna rā hya ya xtā xi'ahᵤ m'met'o nā. Ya xtā xi'ahᵤ ngue mi jatho di nja'a te nt'ot'i p'ᵤ ja rā Maçā Libro. Porque rā Moisés co 'nε'ᵤ mi'da yø pøngahya Oja, bi 'yot'a te ja ngue gā thocā, xquet'a ngu'a mmamp'ᵤ ja yø Salmo.

45 Bi xojpa yø n'yomfεni p'ᵤya, ngue dā dini te mmamp'ᵤ ja rā Maçā Libro.

46 Bi 'yεmbaya:

—Ya ngu'a nt'ot'i ngue rā Cristo i ja ngue dā tho. Rā hyu pa p'ᵤya, di bεnnate p'ᵤ dā nt'āgui.

47 Guehna rā hya dā thaspabi yø ja'i 'bāi ndap'ᵤ bi zā yø nación, connā nt'edi rā Jesús, nu to dā hyep'ᵤ rā nts'o gā 'yo, di punnbabi yø ts'oqui. Pε rá maditho dā manna hya p'ᵤ Jerusalén.

48 Nuyā, go gui xihmᵤ yø ja'i nā te gā nuhᵤ dá thocā ya.

49 Nuna rā hya bi yat'ahᵤ mā Papágā, gā ma penhnā naya. Pε 'yogui 'uehmᵤ ua ja rā hnini Jerusalén asta gue'mø bi n'na'ahᵤ rā ts'edi di 'yε mahets'i, ya gui mmähā p'ᵤya.

Bi ma mεhets'i rā Jesús.

⁵⁰ Bi gəjpə mi 'bəhyø xädi rā Jesús, i map'ə jonna hnini Betania. Bi macyø 'yε p'əya ngue di japi.

⁵¹ Mente di japəya, hεtho ha i nangui, bi ma mahεts'i.

⁵² Mi juadi bi danne'ə yø xädi, bi mengui, i ma Jerusalén. Janjuani ngue di johya.

⁵³ N'na pa ngu n'na pa, i pa nija ngue badi ja mammadi Oja.

Ra Xuua

Nana ra Xuua, ja ua yø hya bi 'yo't'i ngue te bi 'yøtra ra Jesucristo.

Rá Ts'unt'u Oja øt'e ngue fadi hanja Oja.

¹ Nuna rá Ts'unt'u Oja guehna øt'e ngue fadi hanja Oja na. Ya mi 'b'mø mi nhohra ximhäi. 'Dap'u 'b'hmí Oja, pε 'nɛhna Oja na.

² Hante ngue di nhohra ximhäi, ya rá n'youi Oja.

³ Go bi hoqui gátho yø cosa ja na, tengutho bá ne Oja ngue bi nja. Nu hangu yø cosa ja ya, hin'y'u n'na ra cosa ngue hinxti hoqui.

⁴ Nuna go bádi unna 'da'yo te na. Guehna xojpa yø mmæi yø ja'i ngue da bádi ndana majuaní. Nuna bádi unna 'da'yo te, tengutho n'na ra nyot'i ngue xojpa yø mmæi yø ja'i.

⁵ Nu ra nyot'i di yorb'u ja ra 'b'ɛxuí, pε hingui hátra 'b'ɛxuí di 'b'ɛrpabi'a gui yot'i.

⁶ Nuna Oja, bi mɛnhna n'na ra n'yoh'u ni hu ngue ra Xuua.

⁷ Bi mɛnhni ngue da xihyø ja'i te'o na da xojpa yø mmæi yø ja'i. I nnepe ngue guehna da 'yɛc'ɛi gátho yø ja'i na.

⁸ Nuna ra Xuua, hinga guehna ja ngue da xojpa yø mmæi yø ja'i na. Sinoque bi 'b'ɛnhni ngue da xihyø ja'i ndana da xojpa yø mmæi yø ja'i.

⁹ Nuna bi zøcua ja ra ximhäi, guehna majuaní ngue xojpa yø mmæi gátho yø ja'i na.

¹⁰ Nuna rá Ts'unt'u Oja bi m'mæcua ja ra ximhäi. Madague'a ngue go bi hocra ximhäi na, pε himbi bahyø ja'i te'o na.

¹¹ Bi m'mæp'u ja rá häi, pε himbi nu manho yø mmɛngu'u.

¹² Pε nuya to Gä bi nu manho, 'nɛ bi 'yɛc'ɛi ngue guehna ra Yante na, guehya bi unna nt'ɛdi bi gohi ngue yø basi Oja ya.

¹³ Nu'a i gohi ngue yø basi Oja yø ja'i, himma 'da'yo 'b'æi tengutho ga 'b'ahyø basi yø ja'i, oque dra ja'itho xta nnepe ngue bi njap'u. Sinoque guesε Oja bi ne bi 'yøt'e ngue yø basi yø ja'i.

¹⁴ Nuna øt'e ngue fadi hanja Oja ya, bi nja'i na. Bi m'mæcua di 'b'ahm'u. Pε dá nuhe ngue maguesε. Maguesε porque rá 'dants'unt'u Oja. Gä majuaní te bi ma, 'nɛ hinha rá nzegui di mahyø ja'i.

¹⁵ Nuna ra Xuua, bi xihyø ja'i te'o na, bi 'yɛmbi:

—Nuna ya, guehna nmi mmangä m'met'o naya. Porque ya xtá mangä ngue di ɛna: “Nuna da ɛp'u m'mefa, man'na tate na ngue nugä, porque hante ngue ga m'mæcä, ya mi 'b'ahna”.

¹⁶ Nu'a te Gä badi uni, Gä di tocagah'u. Badi thijpatho rá mate badi uni hinha rá nzegui.

¹⁷ Conná guehna Moisés bi fahra ley Oja. Pε conná guehna Jesucristo bi fahra mate Oja, 'nɛ bi fahna ra hya majuaní.

¹⁸ Nuna Oja hinjam'mø to di nnu na. Hønt'a rá 'dants'unt'u Oja bí 'b'æp'u bí 'b'æhrá Papá, go bi ma hanja Oja na.

Ra Xuua nuna bi 'yøtra nxixya bi ma hanja na ra Jesucristo.

¹⁹ Nu'u yø judío 'bet'o p'u Jerusalén bi mɛnhyø mmæcja bi mɛ yø n'yoh'u ja yø 'b'ɛfi p'u ja ra nija. Bi map'u 'b'æhra Xuua ngue bá änni te'o.

²⁰ Ra Xuua p'uya, njuantho bi ma, bi 'yɛna:

—Hinga guecä na ra Cristo bá ɛx Oja ngue di ndast'abi —bi 'yɛna.

²¹ Mahømbi 'yännbaya, bi 'yɛmbi:

—¿Pε te'o'i p'uya? ¿Ua gue gue'e na ra pøngahya Elías?

Mi dahra Xuua p'uya, bi 'yɛmbi:

—Hinga guecä.

Bi 'yänni mahøn'a p'uya, bi 'yɛmbi:

—Masque gue'e na ra pøngahya ja ngue da ɛcua 'mø —bi 'yɛmbi.

Bi 'yɛna mahøn'a p'uya:

—Hin'na.

²² Bi t'ɛmbaya:

—Pε ¿te'o'i p'uya? Dami xicje n'namhma ga haspahe ra hya'u to xpa menngahe. Dami ma te'o'i.

²³ Mi dahra Xuua, bi 'yena:

—Go gueca na bi mmanna pongahya Isaias ngue bi 'yena: “Di m'ma'a n'na nc'ei ngue nts'edi di manna hya p'u ja ra dapo. Da 'yena: Dami nsaha ya, porque ya ni ma da ep'u ra Hmu”, bi 'yena.

²⁴ Nuya yø n'yohu bi ma ba nyau ra Xuua, guehya yø m'menhni yø fariseo ya.

²⁵ Mahombi 'yannbaya, bi 'yembi:

—¿Pε hanja ngue gui otra nxixya 'mø ngue hinga gue'e na ra Cristo, ni xingra Elias, ni xingra pongahya di xi'i?

²⁶ Mi dahra Xuua, bi 'yembyø ja'i:

—Nuga di otra nxixya cona dehe. Pε nuaa di 'bahu, 'yo ua n'na nc'ei ngue hingu fadi te'o.

²⁷ Nuga da 'bet'o, pε nuna di xi'ahu da ep'u m'mefa na. Man'na tate na ngue nuga. ¿Hapu gue ga saca tengu na?

²⁸ Ga guehya yø hya ja ua bi manna Xuua p'u ja ra hniñi Betabara, man'na nguadi ra dathe Jordan mambi otra nxixya.

Bi manna Xuua te'o na ra Jesús.

²⁹ Mi hyaxpaya, bi nu ra Xuua ngue mmap'u ra Jesús da zomp'u ha 'bai. Bi xihyø ja'i p'uya, bi 'yembi:

—Nuna ra n'yohu ba eua ya, guehna da hnopa 'bot'e naya. Tengutho ra de'yo thop'u ja ra nija ngue pa m'mot'e, di njarbu na. Porque guehna ba pen'Oja na, ngue di hojpa yø ts'oqui yø ja'i 'bui ga ra nguñi nximhai.

³⁰ Guehna da mmangä 'mø di xi'ahu naya ngue di ena: “Nuga da 'bet'o, pε ba ep'u man'na ra n'yohu tate ngue nuga. Porque hante ngue ga m'maca, ya mi 'buhna”.

³¹ Nuga xquet'a hinmi pacä te'o na t'embi ra Cristo, pε ba 'benngui ngue ga xixyabi yø ja'i, 'ne ga japi gätho yø judío ngue da badi te'o na ra Cristo.

³² Mahombi 'yenna Xuua:

—Da nuga ra Espiritu Santo bi 'yε mahets'i tengutho n'na ra paloma ngue bi zop'u 'bahra Jesús ngue di n'youi.

³³ Nuga tobe hinmi pacä te'o na ra Cristo, pε nu'mø mambä 'benngui ngue ga xixyabi yø ja'i cona dehe, Oja bi 'yengui: “Nuna ra n'yohu gui nnurpi ngue da zohra Espiritu Santo p'u ja ra ya, guehna da japyø ja'i ngue di hatra ts'edi ra Espiritu Santo na”, bi 'yengui.

³⁴ Nuna da nuga ya, janangue dadi jagä majuani ngue guehna ra Ts'unt'u Oja na.

Yø madi xädi ra Jesús.

³⁵ Mi hyaxpaya, mahon'a 'bur'u ra Xuua n'youi yoho yø xädi.

³⁶ Nu'mø mi nu ngue bi thop'u ra Jesús, ra Xuua bi 'yena:

—Nuna ba eua ya, guehna ba pen'Oja ngue da nopa 'bot'e yø ja'i na, tengutho ra de'yo thop'u ja ra nija ngue pa m'mot'e.

³⁷ Nuna ra hya bi manna Xuua, mi zä mi 'yø'u yoho yø xädi, bi denna Jesús.

³⁸ Ra Jesús bi nyegui, bi nu ngue ni thenni. Bi 'yembya ni denni:

—¿Te gui hommi ya?

Nu'u ni denni bi 'yembi:

—Ague gra xänbäte, ¿hapu gui säya?

³⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Ma ga mmähä, ga ut'au.

Bi me p'uya, bi 'yuti hapu säya. Nu'a ra ora'a, ya mmap'u 'det'a xudi. Pε ja ba the'inde p'u bi zoni.

⁴⁰ Nuna n'na nc'ei bi 'yøde te mmanna Xuua, bi denna Jesús, guehna ra Andre ra n'yohu ra Bedu na.

⁴¹ Nuna ra Andre 'bexpi ma ba honna n'yohu Bedu. Bi 'yembi:

—Da tingä'be ra Mesias —bi 'yembi.

Nuna ra Mesias i nne da ma ngue guehna ra Cristo ba ex Oja ngue di ndast'abi.

⁴² Nuna ra Andre p'uya, bi zixra n'yohu p'u 'bahra Jesús. Pε mi nu ra Jesús, bi 'yembi:

—Gue'e grá Simu, rá ts'ant'u'i ra Jonás. Nuya gdi hu ngue grá Cefas, 'ne gdi Bedu ya.

Rá Jesús bi zixra Lipe cona Natanael.

⁴³ Mi hyaxpaya, bi map'u ja ra häi Galilea ra Jesús. Hante ngue da ma, bi nthui ra Lipe, bi 'yēmbi:

—Ma ga mēp'u ga mmagä ague Lipe.

⁴⁴ Nuna ra Lipe, ra mmengu p'u ja ra hnini Betsaida. Xquet'a ra mmengu p'u na ra Andre 'nehra Bedu.

⁴⁵ Nuna ra Lipe bi ma bá honna Natanael. Bi 'yēmbi:

—Dá tingä'be na ra n'yohu mmamp'u ja ra Maça Libro bi 'yotra Moisés da gue'u mī'da yø pøngahya. Guehna rá ts'ant'u ra José, nuna ra Jesús ra mmengu Nazaret.

⁴⁶ Mi dahra Natanael, bi 'yēna:

—Xip'u Nazaret, çua da zä da pømp'u n'na nc'ei ngue xtanho?

Bi 'yēnna Lipe p'uya:

—Gue mēxa gui nnu.

⁴⁷ Mi nu ra Jesús ngue mmapp'u ra Natanael da guarbu 'bai, bi 'yēmbuya:

—Ya gui nnuh ya, bá çcua n'na ra judío ngue majuaní xanho te ga 'yo, 'ne hingra fehñitho.

⁴⁸ Ra Natanael bi 'yännbuya, bi 'yēmbi:

—çHague go gni paqui?

Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Conque nu'mø tobe himmaní zo'i ra Lipe ya, dí nnu'i 'mø gui 'bap'u 'bähra za ngue ra igo.

⁴⁹ Bi 'yēnna Natanael:

—Ague grá xänbäte, gue'e rá Ts'ant'u'i Oja. Gue'e rá dast'abi'i yø judío.

⁵⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Hont'a gui 'yēc'ēigui'a ya, ngue dí xi'i ngue dí nnu'i 'mø gui 'bap'u 'bähra igo ya. A nuyá, man'na xanhenni yø cosa gui nnu ya, para ngue man'na gdi padí xanho te'ogä.

⁵¹ Mahombi 'yēnna Jesús:

—Majuaní dí xi'ahu, gui nnuh ngue da xohra c'amahets'i ya. Yø

anxe Oja p'uya, ni ma ni 'yēp'u 'bähra N'yohu bí 'yē mahets'i.

2

Bi nja n'na ra nthati p'u ja ra hnini Caná.

¹ Rá hyu pa p'uya, bi nja n'na ra nthati p'u ja ra hnini Caná ngue ra häi Galilea. Xquet'a bi m'mapp'u ja ra nthati rá mamá ra Jesús.

² Xquet'a bi ma mambita ra Jesús conyø xädi, ngue bi map'u ha bi nja ra nthati.

³ Mi guahra vino p'uya, bi 'yēmbra mamá ra Jesús:

—Bi guahra vino —bi 'yēmbi.

⁴ Ra Jesús bi 'yēna:

—Ague mamá, çhanja ngue go gui xic'a ya? Porque tobe hingui sønna ora ngue tema hmēya ga øt'ä.

⁵ Pe rá mamá ra Jesús bi 'yēmyø ja'i nu'u 'uüte:

—Damí 'yøt'e te gä da xi'ahu nu —bi 'yēmbi.

⁶ Mi jap'u 'dato yø mamohi ngue yø do. Gue'u di usa yø judío'u ngue po ra dehe ga nxu'yē yø ja'i. N'na ngu n'na'u p'uya häti goho 'däte ogue n'na ciento litro ra dehe.

⁷ Ra Jesús bi 'yēmyø 'uüte:

—Damí 'yushu ra dehe ya yø mamohi ja ua —bi 'yēmbi.

Bi yuspaya.

⁸ Ra Jesús bi 'yēmbi mahøn'a:

—A nuyá, hyaspauí zits'u ra mmennigu ya, ngue da zä.

Bi hyaspabi p'uya.

⁹ Ra mmennigu p'uya, bi zä ra dehe ya xi gohi ngue ra vino. Pe hingui padí ha bá tha ra vino. Nu'u to bá ha ra dehe go padí hanja'u. Ra mmennigu p'uya bi zonhna novio.

¹⁰ Bi 'yēmbi:

—Gätho yø ja'i, rá mäditho di un'a ra vino xanho. Pe nu'u to si ra vino 'mø ya bi zi xangu, ya di un'na ra vino hingra njuani p'uya. Pe nu'i, man'na gue go xcá pestho ra hoga vino ngue rá nzequi.

¹¹ Nuna ya guehna rá madi ra milagro bá ørbu ja ra hnini Caná ngue ra häi Galilea ra Jesús. Ja bi nequi p'u

ngue maguesε rā Jesús. Nu'ua yø xädi p'uya, man'na bi 'yεc'ei ngue guehna rā Cristo na.

¹² M'mefa p'uya, bi map'ua ja rā hnini Capernaum, ni n'youi rá mamá, co 'nεhyø n'yohua, conyø xädi. Ja bá m'map'ua njammī pa p'uya.

Rā Jesús bi 'yet'ua mi mpä p'ua thinnija.

¹³ Ya xmanguerpätho di nsännigo yø judío ngue rā pascua. Rā Jesús bi ma Jerusalén.

¹⁴ Nu'ua thinnija p'uya, bi dimp'ua mi pä yø ndani 'nεhyø dε'yo, 'nεhyø paloma. Hu'ua ja yø nthuts'i'ua di pøspa yø mēnyu yø ja'i yap'ua ni 'yεhε.

¹⁵ Mi nu te jap'ua, bi fat'a n'na rā nthahi rā Jesús ngue bi hyøn'athi gätho'ua mi mpä p'ua thinnija. 'Da i mε yø dε'yo 'nεhyø ndani. Nu'ua mādi pähyø mēnyu p'uya, bi c'uaspabi yø mēnyu, bi 'yennba yø mεxa.

¹⁶ Nu'ua yø mäpaloma p'uya, bi 'yεmbi:

—Damī jücüi ya te ja ua. 'Yo guī nnøpa täihua ua ja rá ngu mā Papágä.

¹⁷ Nu'ua yø xädi p'uya, bi zo yø mmui'a te nt'ot'i p'ua ja rā Maca Libro ngue εna: “Mā gā 'becä mā te ngue dí nnu mānsugä ni ngu”.

¹⁸ Nu'ua yø hmu yø judío p'uya, bi 'yørpa rā nt'änni, bi 'yεmbi:

—¿Tema milagro guī 'yurcahe n'namhma gā pacähe ngue'mø majuanī Oja di 'da'i rā nt'εdi'a te guī øt'e?

¹⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Damī hyømhmu häi rā njja ja ua, 'nε nhyu patho gda hōcä mahøn'a.

²⁰ Nu'ua yø hmu yø judío p'uya, bi 'yεmbi:

—Nyote mā'dato njeya i nangra njja ja ua, 'nε go guī 'yεna ngue nhyu patho gdi hoqui mahøn'a.

²¹ Pε nu'a rā njja bi manna rā Jesús, gue'a rá do'yo bi mā ngue da thømmi.

²² Janangue nu'mø mi bennate p'ua bi ma nt'ägui rā Jesús, bi zo yø mmui yø xädi'a te xi xifi. Bi badi ngue majuanī nā rā hya mmanā Maca Libro p'uya, 'nε'a te xi manna Jesús.

Rā Jesús parpabi yø n'yomfēni yø ja'i.

²³ Nuna rā Jesús ya 'bap'ua Jerusalén gä i nja rā ngo ngue rā pascua. Xangu yø ja'i bi 'yεc'ei ngue guehna rā Cristo na, porque nnu yø ja'i ngue hinjonda zä da 'yøtyø milagro øtra Jesús.

²⁴ Pε nuna rā Jesús hīndi unna mmui ya yø ja'i ya, porque gä patho te mbenyø ja'i.

²⁵ Hīmma hyoni to da xifi te ja rá n'yomfēni rā ja'i, porque pasε te ja rá n'yomfēni n'na rā ja'i.

3

Rā Nicodemo bi nyai rā Jesús.

¹ Bi m'mua n'na rā n'yohua ngue rā fariseo ni hu ngue rā Nicodemo. Guehna n'na rá hmu yø judío na.

² Bi ma n'na xui nā rā Nicodemo bá nyai rā Jesús. Bi 'yεmbi:

—Ague grā xänbäte, dí pacähe ngue bá pen'na'i Oja ngue guī nxänngahe. Porque hinjonda zä da 'yøtyø milagro guī øt'e ngue'mø hingui n'youi Oja.

³ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Majuani dí xi'i, ngue rā ja'i hīmma 'da'yo di m'mui, hīnda zä da zo rá 'yε Oja.

⁴ Rā Nicodemo bi 'yänni ha rānja rā hya, bi 'yεmbi:

—Pε xina rā hya guī mma, ¿ha di njapi? ¿Ua da zä ngue mā'da'yo hōndi m'mua n'na rā daja'i? ¿Ua da zä hōnda yarbua ja rá mmui rá mamá ngue mā'da'yo da mi?

⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Majuani dí xi'i, jatho ngue da ma maxixyabi rā ja'i conna dehe 'nεhra Espíritu Santo di unna 'da'yo te, janangue da zo rá 'yε Oja rā ja'i.

⁶ Numø ja bi mihra basi rā ja'itho rā papá, xquetho ngue rā ja'itho rā basi. Pε para ngue mā'da'yo di m'muhra ja'i, hōndra Espíritu Santo da zä da 'yøt'a.

⁷ 'Yo gadi 'yøtho nā rā hya dí xi'i. Gätho yø ja'i ja ngue mā'da'yo di m'mui.

8 Guí padí ngue ndap'u bi zä 'yo ra ndahi, nup'u go nne di ma. Guí øde ngue di hi, pε hinguí padí ha ni 'yεhε, ni xinguí padí ha ni ma. Njarbatho na ra Espíritu Santo di unna 'da'yo te ra ja'i ya, hīndi nεqui.

9 Mi dahra Nicodemo, bi 'yεmbi:

—Hīndi pacā hanja na ra hya guí mmana.

10 Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Go grá xännbate p'u 'bahyø judío, 'nε hinguí pahna ra hya dí xi'i ya.

11 Majuaní dí xi'i, dí mmangähe'a te dí pahme. Nuna te dí nnuhe, guehna dadi jahe majuaní na. Pε hinguí εc'εihε te dí mmangähe.

12 Xi'mø ngue dí mmangä ya yø hya ja ngue di nja ua ja ra ximhäi, 'nε hinguí εc'εigahε, igoma gue'mø ga xi'ahua te bí ja mahεts'i guí 'yεc'εigahε?

13 Hīnjon xpā mmengba mahεts'i, hīnda hōndra N'yohε bí 'yε mahεts'i da zä da ma te bí jap'u, porque ja rá ngump'u'a.

14 Nup'u ja ra dapo, ra Moisés bi hoca n'na ra c'εya ngue ra t'εgui, bi 'bä'ma n'na ra za bi 'yεts'i. Di njarbatho ra N'yohε bí 'yε mahεts'i ya, i ja ngue da ma ma'bä'mi ra pont'i di ncuat'i.

15 Ja da thop'u, n'namhma ngue nu te'o gätho da 'yεc'εi, hīndi m'mεdi, sinoque di nja ra 'da'yo te para zantho.

Nuna Oja di mahyø ja'i 'bucua ja ra ximhäi.

16 Janjuaní ngue di ma Oja yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi. Janangue bá penhua rá 'dants'unt'u ngue da du, n'namhma ngue nu to gä da 'yεc'εi na, hīndi m'mεdi, sinoque di nja ra 'da'yo te para zantho.

17 Nuna Oja, hīmbi benhná Ts'unt'u ua ja ra ximhäi ngue da menhna castigo yø ja'i. Sinoque bá penhua ja ra ximhäi ngue da yanyø ja'i.

18 Nu to gä εc'εibi rá Ts'unt'u Oja, ya hīnda ma ra castigo. Pε nuya yø ja'i hinguí εc'εi, ya da ma ra castigo ngue hinguí εc'εibi rá 'dants'unt'u Oja.

19 Porque rá Ts'unt'u Oja bá εcua ja ra ximhäi, a nuya yø ja'i hinguí εc'εi ya, gue'a di ma masentencia yø ja'i'a. Tengutho n'na ra nyot'i di nεqui gätho yø cosa, njarbatho naya, bi japi bi bahyø ja'i ngue ja yø ts'oqui. Pε hinguí nnu manho yø ja'i nuya sifi ngue ja yø ts'oqui, porque xants'o te øt'e.

20 Nu to gä øtra nts'o hinguí nnepe da fadi te øt'e. Janangue hinguí nnu manho brá Ts'unt'u Oja, 'nε hinguí nne da guarba ha ya.

21 Pε nuya yø ja'i 'yo manho, cuarba ha ya rá Ts'unt'u Oja. Porque nnepe da fadi ngue gue'a rá pähä Oja ørpabi yø ja'i.

Nuna ra Xuua bi 'yøtra nxixya, høn'a mma hanja ra Jesús.

22 M'mefa p'uya, bi mähä yø xädi ra Jesús, i mpa p'u ja ra häi Judea. Ja bá m'map'u njammí pa, ja bi ma maxixyabi p'u yø ja'i.

23 Nuna ra Xuua xquet'a mi øtra nxixya p'u ja ra häi Enón, ha di ntøt'ui ra häi Salim, porque xangu yø dehe pop'u. Ja bí εp'u yø ja'i ngue di xixyabi.

24 Tobe hīm maní ma fädi ra Xuua 'mø mi nja naya.

25 Nu 'da yø xädi ra Xuua, bi njun'mahyauí 'da yø judío ngue ndana man'na xanho ra nxixya øt'e.

26 Bi ma da xihra Xuua p'uya, bi 'yεmbi:

—Agué grá xännbate, nuna ra n'yohε gá man'a m'met'o, guehna gá nyauí nε man'na nguadi ra dathe Jordán, nuya gä ni map'u yø ja'i badi xixyabi ya.

27 Bi 'yεnna Xuua p'uya:

—Nuna Oja, ya xpā nzännbi n'na ngu n'na ndana gue'a tate ngue mi'da.

28 Ya gá 'yøsehε te dá mangä m'met'o, ngue hinga guecä drá Cristo bá εx Oja ngue di ndast'abi. Sinoque bí ma ma'bet'ogä hante ngue da ε'a.

29 Xi'mø ja ngue di nthata n'na ra n'yohε, da ma ra hmute p'u 'bährá ndø. Nu'a rá amigo ra n'yohε p'uya,

'bäp'u ngue øde te mma, di johya ngue ya da me rá ndø rá hmute. Di njadá p'uya, dadi johya ngue dí ma yø ja'i p'u 'buhra Jesús.

³⁰ A nuná, man'na di bahyø ja'i ngue tate na, nugá man'na gdá cocá hãi.

Bi manna Xuua ngue bí 'yε mahets'i ra Jesús.

³¹ Nuná bí 'yε mahets'i, tate na ngue gátho. A nu rá ja'i ngue rá mmengu ua ja rá ximhäi, ya rá mmengu ua'a, 'ne mmanyø cosa ja ua ja rá ximhäi. Pe nu'a bí 'yε mahets'i tate'a ngue gátho.

³² 'Nε i mma te bi nnup'u mahets'i. Nu'a rá hya bi øde, gue'a mman'a. Pe hinjongui εc'ei na rá hya i mma.

³³ Pe nuya yø ja'i bi 'yεc'ei na rá hya na, guehya haxa njuani ngue majuaní te bi man'Oja conná nguehna rá hya øde i hma.

³⁴ Nuná rá Jesús bá pen'Oja, rá hya Oja mmaná. Hinha rá nεgui di hatra ts'edi rá Espíritu Santo rá Jesús.

³⁵ Nuná rá Papá di mahrá Ts'unt'u, 'ne bi unná ts'edi ngue di manda'a te gá ja ya.

³⁶ Nu rá ja'i da 'yεc'eibi rá Ts'unt'u Oja ja rá 'da'yo te para zantho. Pe nu'a hingui εc'eibi rá Ts'unt'u Oja, hĩndi nthēui rá 'da'yo te rá ja'i, sinoque gue'a rá castigo da ja Oja da zãui.

4

Ra Jesús bi nthēui n'na rá xisu ngue ra mmengu Samaria.

¹ Bi bahyø fariseo ngue xangu yø xãdi di petra Jesús, 'ne man'na xangu yø ja'i di xixyabi ngue rá Xuua.

² Pe hingo di jase rá nxixya rá Jesús, sinoque gue'u yø xãdi di xixyabi yø ja'i.

³ Mi bahra Jesús ngue ya fadi te øt'e, bá εp'u Judea ngue i ma Galilea.

⁴ Mi ma p'uya, ja ngue daní nthop'u ja rá hãi Samaria.

⁵ Ni ma da zømp'u ja rá hnini Sicar ngue rá hãi Samaria, ja orbu n'na rá hãi rá Jacob, nuná bi unná ts'unt'u José.

⁶ Nuná rá xεqui na, jap'u n'na rá poso ngue t'εmbi bi hocra Jacob. Rá Jesús ya xpí yäp'u ja rá 'yu, bi mip'u ja rá poso. Ya 'dato nde'a rá ora'a.

⁷ Ya mi hup'u 'mø mi zø'a n'na rá xisu ngue rá mmengu Samaria, ni 'yεhra 'yai. Rá Jesús bi 'yεmbi:

—'Daqui ts'u rá dehe gá si —bi 'yεmbi.

⁸ Ya xi map'u bí ja rá hnini yø xãdi rá Jesús ngue da tãna hmε da zi.

⁹ Nu'u yø judío di nnu man'ui yø mmengu Samaria, janangue nu'mø mi 'yähra dehe rá Jesús, rá xisu bi 'yεmbi:

—¿Hanja? Nu'i grá judío, 'ne gui äcra dehe gui si. A nugá p'uya drá mmengugá Samaria.

¹⁰ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu'mø ngue gdi padí te di un'Oja ya, oque gdi padí te'o ná ä'i rá dehe da zi, nu'i p'uya gui 'yäcra dehe gui si. A nugá p'uya gá 'da'i rá dehe di unna 'da'yo te.

¹¹ Mi dahra xisu, bi 'yεmbi:

—Ague zi'ue, pe hin'ya te gdi 'yähra dehe ngue xanhyε rá poso. ¿Ha gui hya'a rá dehe di unna 'da'yo te gui 'daqui?

¹² Nuná má mboxitahu rá Jacob, bi zogahe ná rá poso ja ua. Ja mi tuxua rá dehe mi si'a. Bi zi yø basi co 'nε'u yø mbo'øni mi si, bi zi rá dehe. ¿Ua má da'i ngue nu'a ya?

¹³ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Nu gátho yø ja'i da zi rá dehe ja ua, mahøndi ntuthe.

¹⁴ Pe nu rá ja'i da zi rá dehe gá ungá, hinjam'mø di ntuthe. Porque rá dehe dadi ungá, tengutho 'mø dí pøhra dehe mbo rá mmui rá ja'i da zi ngue di unna 'da'yo te para zantho.

¹⁵ Mi dahra xisu p'uya, bi 'yεmbi:

—Ague zi'ue, dami 'dajna rá dehe gui mma, n'namhma ngue ya hinni mantho gá ntuthegä. 'Nε ya hinni mantho gá ma εcá rá 'yai ua ja rá poso ja ua.

¹⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Gá 'yo, bá si ni damme, bá εcua p'uya.

¹⁷ Mi dahra xisu p'uya, bi 'yεna:

—Hinjjo'o mā damme.

Ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nu'a guí mmanya, majuaní'a ngue hinjo'o ni damme.

¹⁸ Porque ya rá cat'a ni damme xcá m'mahmi. A nu'a guí 'bahmi ya, hingni ndø'a. Ja di nequi p'uya ngue majuaní guí mma.

¹⁹ Bi 'yenna xisu 'mø mi 'yøde te sifi:

—Ague zi'ue, nup'u nná bengä, ena gue gue'e n'na rá pøngahya Oja.

²⁰ Nuya mā mboxitagähe yø mmengu Samaria, mi thanne Oja ua ja ra nyuni ja ua. Pe nu'ahua ngue gyø judío, guí emhma ngue nup'u Jerusalén, gue'a ra xequi ja ngue di thanne Oja'a.

²¹ Mi dahra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Damí 'yɛc'ɛigui grá xisu, porque da 'yɛhra ora ngue gui thanne ra Papá, pe himma hyoni guá emhma ua ja ra nyuni ja ua, ni xinga guerp'u Jerusalén di ja ngue 'be gui mmähä.

²² Nu'u yø mmengu Samaria hingui pa Oja i thanne'u. Pe yø judío i pa Oja i thanne. Porque Oja bi zänni ngue da pøn'a n'na nc'ei ra judío ngue dra yante.

²³ Pe da 'yɛhra pa, 'nɛ ya guehra ora ja p'uya, ngue nu'u majuaní da danne ra Papá, pe gue majuaní ngue yø mmäi da danne. Guehna nnepra Papá da 'yøt'e te'o ngue da danne naya.

²⁴ Nuna Oja, händi nequi na ngue hin'yu rá do'yo. A nu'u yø ja'i thanne Oja, pe gue majuaní ngue yø mmäi da danne.

²⁵ Mi dahra xisu p'uya, bi 'yɛna:

—Nugä dí padí ngue ja ngue da ɛhra Cristo di ndast'abi ua. Nu'mø bá ɛhna p'uya, go da mā xanho hanja gätho na.

²⁶ Mi dahra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ra Cristo guí mmanya, go guecä'a ya.

²⁷ Mente mman'a p'uya, bi zøhyø xädi. Di 'yøtho'u p'uya ngue bi dimp'u mi yayi n'na ra xisu ra Jesús. Pe hinjombi 'yänni hanja te'be'a madi nxifi.

²⁸ Nuna ra xisu p'uya, bi zop'u rá ts'øye, bi map'u ja rá hnini. Bá xihyø mmengu, bi 'yɛmbi:

²⁹ —Mähä ga ma nuha n'na ra ja'i bi xiqui te gätho xtá øt'e. Nthambɛnitho ngue guehna ra Cristo na.

³⁰ Bi nexyø ja'i p'u ja ra hnini bi zømp'u bi 'bahra Jesús.

³¹ A nu'u yø xädi ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Ague grá xännbate, damí nsihme ya.

³² Pe ra Jesús bi 'yɛna:

—Nugä jaga n'na ra cosa ga si. Nuna ra cosa na, hingui pahma na.

³³ A nu'u yø xädi p'uya di n'yɛmbi n'na ngu n'na:

—Rá nɛgui 'bui to ya xa 'uini.

³⁴ Pe ra Jesús bi 'yɛmbyø xädi:

—ɛntho dí sihmegä 'mø dí ørpabi rá pähä'a bá pengui, 'nɛ ga juarpabi rá 'be fi bi 'daqui.

³⁵ Guí emhma ngue mango ho zana di 'bedi di nja ra nsofo. Pe nugä dí xi'ahua, damí hyanthua yø ja'i bá ɛcua. Hinni mantho ga huxhua ra pa, ya da 'yɛc'ɛigä yø ja'i.

³⁶ Nu'a xofa da hyanná nzäbi. Di njarbatho ra ja'i di hatra ts'edi yø ja'i ngue da 'yɛc'ɛigä ya, xquet'a da hyanná nzäbi. A nu'u yø ja'i ɛc'ɛigä di nja ra 'da'yo te para zantho. Janangue nu'a to di da'mra hya, 'nɛ'a to di hatra ts'edi yø ja'i ngue da 'yɛc'ɛigä, 'da gui johyatho.

³⁷ I t'en'a ra hma: “N'nan'yo'a tuhu, n'nan'yo'a xoqui”.

³⁸ Nugä dí ɛ'ahua ngue güi hathua ra ts'edi yø ja'i ngue da 'yɛc'ɛigä. Pe gdi mähä p'u hapu ya xa tho'a n'na ra mamhya. Nu'a ra hya bi da'mi bi man'u, go güi hathua ra ts'edi yø ja'i na ra hya bi xifi.

³⁹ Co nuna ra hya bi manna xisu, xangu yø mmengu Sicar ngue ra häi Samaria bi 'yɛc'ɛi ra Jesús. Porque bi 'yenna xisu: “Bi xiqui te gätho xtá øt'e”, bi 'yɛna.

⁴⁰ Mi zøhya yø mmengu p'u ja ra häi Samaria, bi xihra Jesús ngue di n'oxpu ha bí 'bui. Janangue bi m'map'u nyo pa ra Jesús.

41 Xangu mi'da yø ja'i bi 'yεc'εi 'mø mi 'yø'a ra hya pønná ne ra Jesús.

42 Ya t'embra xisu p'uya:

—A nuya dí εc'εigähe ya, pε hinga hont'a ra hya gá xicje nná εc'εigähe ya, sinoque ya dí øsche ra hya mmanya. 'Nε dí pahme njuani ngue guehna ra Cristo bá εx Oja ngue di ndast'abi na, 'nε guehna ra yante ua ja ra ximhäi na.

Rā Jesús bi 'yøthebi rá ts'unt'u n'na ra n'yohu.

43 Mi tho'a nyopa p'uya, bi thop'u Samaria ra Jesús, i mpa p'u ja ra häi Galilea.

44 Porque ya xi manse ra Jesús ngue n'na rá pøngahya Oja hinguí hnu mansu p'u ja rá xεqui bi m'mui.

45 Nu'mø mi zømp'u Galilea, bi nu manho yø mmengu p'u, porque 'nεhya ya xi ma ra ts'ännigo ngue ra pascua bá njap'u Jerusalén. Ya xi nurpi te xi 'yørbu ja ra ngo.

46 Bi mengra Jesús, i map'u ja ra hnini Caná ngue ra häi Galilea, nup'u bá øt'e ngue bi gohi ngue ra vino ra dehe. Nuna n'na ra n'yohu ngue ra mmengu Capernaum i ja rá 'bεfi xanhεts'i, di mpεhmi ra gobierno. I si n'na rá ts'unt'u mađi hyenni.

47 Nuna ra n'yohu p'uya bi 'yøde ngue ya bi zøp'u Galilea ra Jesús, xpí 'yε'a Judea. Bi ma bá nu p'uya, bá äpra mate ngue da εp'u ja rá ngu da 'yøthebi rá ts'unt'u, porque ya ja ngue da du.

48 Rā Jesús bi 'yεna:

—Nu'mø ngue hingdi nnuhu yø milagro dí øt'ä, ya hinguí 'yεc'εigähe.

49 Nuna ra n'yohu p'uya bi 'yembra Jesús:

—Ague n'yø, 'yørcā ra mate mme nts'edi, 'nε da du ma ts'unt'u.

50 Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ni ma ni ngu ya. Nu ni ts'unt'u guí mma, ya bi zä ya.

Nuna ra n'yohu p'uya bi 'yεc'εi te bi manna Jesús. Bi ma rá ngu.

51 Nu'mø ni ma da zønná ngu ra n'yohu p'uya, bi ma yø hmiqui di c'at'ui, bi 'yεmbi:

—Ya bi zä ni ts'unt'u —bi 'yεmbi.

52 Nuna ra n'yohu p'uya bi 'yänni tema ora bi zä. Bi t'embra:

—Comma yoto nde mande bi bønna pa mi n'youi.

53 Bi bεn'a ra n'yohu p'uya ngue gue'a ra ora bi manna Jesús ngue ya bi zä na rá ts'unt'u mi u. Gätho'u to 'bεp'u ja rá ngu p'uya, gä bi 'yεc'εi ra Jesús.

54 Nguna bi 'yør'mø mambá pengbu Judea ra Jesús. Ya rá yondi na ra hmεya bi 'yørbu ja ra häi Galilea p'uya.

5

Rā Jesús bi 'yøthe n'na ra n'yohu tudyø gua.

1 M'mεfa p'uya, bi nsännigo yø judío. Janangue nuna ra Jesús bi ma Jerusalén.

2 Nup'u Jerusalén pop'u n'na ra dehe guí nhuti connā hya ngue ra ebreo “Betesda”. Pop'u jonna goxthi guí nhuti ngue rá Goxthi yø Dε'yo. Ja jap'u cut'a yø 'døscuangu di thesra dehe.

3 Nup'u ja yø 'døscuangu ja 'bomp'u xangu yø därkehi. 'Bomp'u yø xädä, 'bomp'u'u xannunts'i, 'bomp'u'u tudyø gua. I tømī ngue di 'yanna dehe.

4 Porque njandyatho mi sø'a n'na ra anxε ngue anna dehe p'u po. Nu'a ra därkehi rá mađi da yørbu ja ra dehe 'mø bi 'yani, da zä ndana bi zä man'u di hεmbi.

5 Mi 'bεmp'u n'na ra n'yohu ngue ya n'näte ma'dε'ma hyato njeya mađi hyenni.

6 Nu'mø mi nu ra Jesús ngue 'bεmp'u, bi bađi ngue ya rá ya'atho yø pa mađi hyenni. Bi 'yännbūya, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí nne da zä'i n'yø? —bi 'yεmbi.

7 Mi dahra därkehi p'uya, bi 'yεna: —Ague n'yø, hinjo'o to di cūjhna ja ra dehe 'mø bi 'yani. N'na ndi ngu n'na ndi dí εna ngue ga cūhna ja ra dehe 'mø bi 'yani, n'nan'yo'a ni 'bεt'o.

8 Bi 'yembra därkehi ra Jesús:

—Damī nangui. Caxni fidi, ni ma.

9 'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi zä ra dārquēhī. Bi gaxrá fīdī, bī ma. Pē ra pa ngue ra ts'äya'a ra pa bī n'øthe ra Jesús.

10 Nūya yø hmū yø judío p'uya, bi 'yēmbra n'yohū mī'ū:

—Hīnda zä guí caxnī fīdī ya, porque ra ts'äya ra pa ja p'uya.

11 Bi 'yēnna n'yohū p'uya:

—Nu'a ra n'yohū bi 'yøthegui, gue'a bi xiqui ngue ga caxma fīdī, ga mma.

12 Bi t'ännbūya, t'ēmbī:

—¿Te'o na ēnī guí caxnī fīdī, guí mma?

13 Pē nūna ra n'yohū p'uya, hīngui padī te'o na xi 'yøthe, porque xangu yø ja'ī 'yop'ū, 'nē ya xi ma ra Jesús.

14 M'mēfa p'uya, nūna ra n'yohū xi 'yøthe ra Jesús bī nthēui p'ū ja ra nīja. Bi 'yēmbūya:

—Ya bi zä'i n'yø. Pē 'yo nīmantho guí øtra ts'oqui, n'namhma ngue hīm man'na guí mma man'ū.

15 Nu'mø mī 'yø'a te bi sihna ra n'yohū xi t'øthe, bī ma bá xipyø hmū yø judío ngue guehna ra Jesús xi 'yøthe.

16 Janangue bī mudi honnbabi rá gua ra Jesús, porque t'ēmbī ngue dī mpetho 'mø ra pa ngue ra ts'äya.

17 Pē ra Jesús bi 'yēna:

—Da guehma Papágä dī mpetho asta guehya, da guecä p'uya dadi mpēfi.

18 Nūna ra hya na p'uya, guehna ga nne yø hmū yø judío ngue da hyo. Porque t'ēmbī ngue hīnga hōndra pa ngue ra ts'äya hīngui supī, sinoque dī ōpī ngue i mma ngue 'da'iguūi Oja, ngue mma ngue Oja rá Papá.

Bi 'yuhrá ts'edi rá Ts'unt'ū Oja.

19 Mī nya ra Jesús, bi 'yēna:

—Majuani dí xi'ahū ngue rá Ts'unt'ū Oja hīnda zä te da jase. Tengutho nnurpī øtrá Papá, gue'a øt'a. Janangue nu'a te øtrá Papá, xquet'a gue'a øtrá Ts'unt'ū'a.

20 Nūna ra Papá dī mahrá Ts'unt'ū 'nē utī te gä øt'e. A nuyá, man'na xta nhēnnī mī'da da 'yudī, asta gadi 'yøthohū 'mø gá nuhū.

21 Nūna ra Papá, øt'e ngue di bēnnate yø ánima. Njarbutho rá Ts'unt'ū Oja ya, nu to da nepe di bēnnate, da 'yøt'e.

22 Nūna ra Papá hījonni ja'ī di sentēncia nā. Nu'a rá Ts'unt'ū go bi unná ts'edi ngue go da zānna sentēncia'a.

23 Porque nnepe ngue go da hnu mansu na rá Ts'unt'ū, tengutho ga hnu mansu rá Papá. Nu'a hīngui nnu mansu brá Ts'unt'ū Oja, ya hīmma juani ngue nnu mansu brá Papá bá pēnhni.

24 Majuani dí xi'ahū, nu ra ja'ī ørpabi masu ra hya dí mmangä, 'nē ēc'ēi'a to bá pēnngui, ya ja ra 'da'yo te para zantho ra ja'ī. Ya hīnda ma ra castigo. Ya bī mpommi ra sentēncia mī ja, ya ja ra 'da'yo te para zantho.

25 Majuani dí xi'ahū, da 'yēhra ora dī nja te dí mma, 'nē ya da guehra ora ja p'uya. Nu yø ja'ī 'būhya tengutho 'mø ya xandū, pē nu'mø bi 'yøhra hya mmanná Ts'unt'ū Oja 'nē da 'yēc'ēi, ya dī t'unna 'da'yo te.

26 I ja rá ts'edi ra Papá ngue di unna 'da'yo te yø ja'ī. Njarbutho rá Ts'unt'ū ya, bi unná ts'edi ngue di unna 'da'yo te yø ja'ī.

27 'Nē bi unná ts'edi ngue go da zānna castigo'a, porque gue'a ra N'yohū bí 'yē mahēts'i'a.

28 'Yo gadi 'yøtho na ra hya dí xi'ahū. Porque da 'yēhra ora ngue nu'ū xandū, da 'yø'mø bi zo'a rá Ts'unt'ū Oja.

29 Da pømp'ū da nt'āgui. Nu'ū xa n'yo manho, di bēnnate ngue ma'da'yo dī m'mūi. A nu'ū xa n'yo mant's'o, di bēnnate ngue da ma ra castigo.

Bi nepe da bahyø ja'ī ngue ja rá ts'edi ra Jesús.

30 Nugä hīnda zä ga sänse te ga øt'e. Ga øt'ä ra ts'ut'abi, pē gue ma'bējpagui. Nu te ga sännä dī nja, gue'a dī nja'a, pē gue da gue'a nī 'yup'ū. Hīnda zä ga sänse te ga øt'e. Nu'a te nnumanho ma Papá bá pēnngui, gue'a ga øt'a.

31 Nu'mø dadi jase majuani te dí mmangä, 'yogui 'yēc'ēigahū 'mø.

32 Pɛ 'bɛ hman'na di ja majuan̄i te'ogä. 'Nɛ dí pacä ngue majuan̄i te gä mmanna conná ngueque.

33 Conque gá 'yethɛ to bá ørpa ra nt'änni ra Xuua. Nuna p'uya, nu'a te ra hya bá ma, gä majuan̄i.

34 Pɛ nugä himma hyoni ngue toni ja'i di ja majuan̄i te dí mmangä. Nu'a ra hya bi manna Xuua conná ngueque, gue'a dadi ben'nah'a ya, n'namhma ngue gui 'yɛc'ɛihɛ na ra hya na, 'nɛ guehna gdi nyamhma na.

35 Nuna ra hya bi manna Xuua, tengutho n'na ra nyot'i ngue di petyø 'uɛ, ja gá mpɛtihɛ p'ɛ bi nya'a. Gá johyah n'na ts'uquits'ɛ ngue te bi ma.

36 Pɛ nugä, nuya yø hmɛya dí øt'e ngue hinjonda zä da 'yøt'e, guehya di ja majuan̄i te dí mmangä ya. Nuna ra hya bi manna Xuua, zits'utho na. Nuya yø hmɛya dí øt'ä, ma Papá di 'bejpi ngue ngu'a ga øt'e. Ja di nɛqui p'uya ngue majuan̄i bá penngaguí ma Papá.

37 Nuna ma Papá bá penngui, go di ja majuan̄i te dí mmangä na. 'Nɛ hinga como quiera guí ørpaɛ ra hya na. Porque hinjam'mø guí nnuhɛ na.

38 Pɛ nuna rá hya bá penhni, hingui nne gui 'yøhmɛ. Porque hingui nne gui 'yɛc'ɛi te dí xi'ahɛ, 'nɛ nugä rá m'menhni gä ra Papá.

39 Nu'ahɛ gadi ja ndummɛi gadi xahmɛ ra Maca Libro guí caɛɛ, porque ja guí nne gui timhmɛ p'ɛ hanja ngue ja na ra 'da'yo te para zantho i ja. Conque nuna ra Maca Libro gadi xahmɛ, nu'a to mmanna hya nt'ot'i p'ɛ, go guecä'a.

40 'Nɛ hingui nne gui 'yɛc'ɛigahɛ, n'namhma ngue di nja'ahɛ ra 'da'yo te.

41 Nugä hindí honi to da 'yɛsqui.

42 Nugä dí padí ngue hin gadi mahmɛ Oja.

43 Nugä, ma Papá bá penngui, pɛ hingui ɛc'ɛigahɛ. Nu'mø toni n'yohɛ da ɛhɛ ngue rá hyasɛ da ma, man'na go guí ɛc'ɛihɛ'a p'uya.

44 Hague da nzä gui 'yɛc'ɛigahɛ ngue'mø gadi nnu manhosɛ n'na ngu

n'na'ahɛ, 'nɛ hingui honi ha dí nu manho'ahɛ Oja.

45 'Yo guí ɛna ngue go ga yap'ahɛ p'ɛ ha 'buhma Papá. Nu'a, hin'na'a. Nu'a di yap'ahɛ, gue'a ra Moisés guí ɛna ngue guí nnøxɛ'a ya.

46 A nu'mø gdi ɛc'ɛihɛ na ra hya bi manna Moisés, xquet'a 'nɛcä gui 'yɛc'ɛigahɛ 'mø. Porque bi 'yotra hya p'ɛ ja ra libro ra Moisés ngue i mma te'ogä.

47 Pɛ nu'mø hingui ɛc'ɛihɛ na ra hya bi 'yotra Moisés, ¿hague da nzä gui 'yɛc'ɛi te dí xi'ahɛ 'mø?

6

Ra Jesús bi 'yøt'e ngue bi nsihmɛ cət'a mahuahí ma'yohɛ.

1 M'mɛfa p'uya, nuna ra Jesús bi 'dasra zabi Galilea, nuna ja man'na rá thuhɛ, ni hu ngue Tiberias.

2 Xandøngu yø ja'i bi denni, porque nnu yø ja'i ngue øthe yø dærquɛhi.

3 Bi map'ɛ bí ja n'na ra nyuni ra Jesús, ja i mmihmi p'ɛ yø xädi.

4 Ya xma nguerputho di nsännigo yø judío ngue ra pascua.

5 Mi nu ra Jesús ngue xandøngu yø ja'i mmap'ɛ ni denni, bi 'yɛmbra Lipe p'uya:

—¿Hapɛ ga tähmɛ ra thuhmɛ da zi ya yø ja'i bá ɛcua ya?

6 Nguna bi xifi, porque nne da nu te da manna Lipe. A nuna ra Jesús ya padí te ja ngue da 'yøt'e.

7 Pɛ ra Lipe bi 'yɛna:

—Nu'mø ngue da thänna thuhmɛ'a te di mporta yo ciento ma pa ra nzäbi, hindí zädi ngue da zi 'da'i zits'ɛ yø ja'i.

8 Nuna n'na nc'ɛi yø xädi ra Jesús, guehna ra Andre rá n'yohɛ ra Bɛdu. Bi 'yɛna:

9 —'Bucua n'na ra ts'unt'ɛ ha cət'a yø thuhmɛ 'nɛ yohø yø huɛ. Pɛ hapɛ gue da goxna, xandøngu yø ja'i 'bucua —bi 'yɛmbi.

10 Mi dahra Jesús, bi 'yɛna:

—Damí xihmɛ yø ja'i ngue gä da mi. Comma cət'a mahuahí yø ja'i bi mip'ɛ ja ra 'batha.

11 Nunā rā Jesús bi hyan'ᵁ cat'a yō thuhmε, bí ja mammādī Oja. M'mεfa p'ᵁya, bi unyō xādi ngue di darpi gātho yō ja'ī da zi p'ᵁ hūdī. Xquet'a ngūt'atho yō hua bi darpabi yō ja'ī da za. Bi nsahua yō ja'ī hōnt'a hangū bi ne bi za.

12 Nu'mō mī nniya yō ja'ī, bi 'yεmbyō xādi rā Jesús:

—Damī pεthᵁ yō thuhmε bi bongui, n'namhma ngue hīnte di n'antho.

13 Cat'a nthuhmε bi ma nseni ngue bi zi yō ja'ī. Nu'ᵁ bi bongui, 'dε'ma yo canasta yō thuhmε bi bongui.

14 Mī nu yō ja'ī rā milagro bi 'yōtra Jesús, bi 'yεnyō ja'ī p'ᵁya:

—Majuani ngue guehna rá pōngahya Oja mī ja ngue da εcua ja rā xīmhāi nā.

15 Bi zānyō ja'ī p'ᵁya ngue xta nzixra Jesús, xtī japa nts'edi ngue di ndast'abi. Pε nu'mō mī badī te sānyō ja'ī p'ᵁya, bi zop'ᵁ yō ja'ī rā Jesús, bi ma mayá rā nyūni.

Bi n'yo maxōts'e rā dehe rā Jesús.

16 Nu'mō mī dāhra nde, nu'ᵁ yō xādi rā Jesús bi map'ᵁ brá ja rā zabi.

17 Pε rā Jesús hīnni zorpᵁ 'bᵁhyō xādi, 'nε ya bi nxui. Nu'ᵁ yō xādi p'ᵁya, bi yat'a n'na rā barco, bi ma ngue di 'dasra dehe da zōmp'ᵁ ja rā hnini Capernaum.

18 Bi mudi bi n'yo n'na rā ndonthi p'ᵁya, bi nangyō fanthe.

19 Nu'mō mī n'yo'a cat'a o 'dato kilómetro p'ᵁ ja rā dehe, bi nu p'ᵁya ngue mmap'ᵁ rā Jesús da guatra barco, nī 'yo maxōts'e rā dehe. Bi nsu'ᵁ yō xādi p'ᵁya.

20 Pε rā Jesús bi 'yεmbi:

—Go guecā. Ogui suhᵁ —bi 'yεmbi.

21 Nu'ᵁ yō xādi p'ᵁya, rā ndi johya ngue ya mmap'ᵁ rā Jesús, da zōmp'ᵁ ja rā barco. N'na zihmantho bi zōn'a nnengui hapᵁ manī ma p'ᵁya.

Yō ja'ī εmmēi honna Jesús.

22 Mī hyaxpᵁya, nᵁya yō ja'ī xpī gop'ᵁ man'na nguadi rā dehe ya padī ngue hōnda n'na rā barco mī jap'ᵁ, gue'a bi 'yo yō xādi rā Jesús. Pε rā Jesús bá cohi.

23 Ya hīmma ya'atho p'ᵁya, bi zō hmī'da yō barco bá nεxpᵁ ja rā hnini Tiberias, bi zōp'ᵁ ja rā xεqui bi ja mammādī Oja 'mō bi 'uinyō ja'ī.

24 Nᵁya yō ja'ī ya, mī nu ngue hīnjo'o p'ᵁ rā Jesús, nī xīnga guehyō xādi di 'bap'ᵁ. Bi 'yo'ᵁ yō barco bi zō p'ᵁya, bi ma da homp'ᵁ Capernaum.

Nunā rā Jesús, guehna rā hmε di unna 'da'yo te nā.

25 Mī zōm man'na nguadi rā zabi yō ja'ī p'ᵁya, ja nī dīmp'ᵁ rā Jesús. Bi 'yānbᵁya, bi 'yεmbi:

—Ague grá xānbate, ¿ha bi nja gui sōcua ya?

26 Mī dāhra Jesús, bi 'yεmbyō ja'ī:

—Majuani dí xi'ahᵁ, gui honjᵁ ya, porque ngue gá nsihmε 'nε gá nniyahᵁ. Hīngue masque gnī hyonjᵁ ngue di tīnni mmāihᵁ hanja ya yō hmεya dí øt'e.

27 'Yo 'be go gadi ja ndummāi ha gdi tīhmᵁ'a rā hmε da thogui. Sinoque damī ja ndummāi ha gdi tīhmᵁ'a rā hmε di nja para zantho, nunā guehna di 'da'ahᵁ rā 'da'yo te nā. Nunā guehna rā hmε di 'da'ahᵁ rā N'yohᵁ bí 'yε mahets'i nā. Porque nunā Oja rā Papá, guehna bi 'dacā rā ts'edi ngue ngu'a ga øt'e.

28 Bi t'ānbᵁya, bi t'εmbi:

—¿Te 'be'a ja ngue ga øt'āhe p'ᵁya para ngue da numanho Oja ya yō hya nneque ga øt'āhe?

29 Mī dāhra Jesús, bi 'yεna:

—Nu'a rā hya nne Oja gui 'yōthᵁ, gue'a ngue gui 'yεc'ēihᵁ'a to bá pεnhni.

30 Bi t'εmbᵁya:

—¿Tema hmεya gui 'yōt'e ga nnugāhe, n'namhma ja ga εc'ēi'āhe p'ᵁya? ¿Te 'be'a da zā gui 'yōt'e?

31 Conque mā mboxitahᵁ, bá nsihmε p'ᵁ bí ja rā dapo, tengutho nt'ot'i p'ᵁ ja rā Maca Libro ngue εna: “Nunā rā Moisés bi unyō ja'ī rā hmε bí 'yε mahets'i”, i εnna hya.

32 Mī nyā rā Jesús, bi 'yεna:

—Majuani dí xi'ahᵁ, nunā rā Moisés hīngo bi unna hmε bí 'yε mahets'i nā, sinoque guehna mā

Papágä bi un'a. 'Nε guehna majuanī ngue di 'da'ah_u ra hmε bí 'yε mahεts'i nā.

³³ Porque nu'a ra hmε di un'Oja, gue'a bí 'yε mahεts'i'a, guehna di unna 'da'yo te yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi.

³⁴ Bi t'εmbaya:

—Ague grá hmu, zant'a gui 'dacje na ra hmε guí mmam'mø.

³⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbyø ja'i:

—Nugä guecä'a ra hmε di unna 'da'yo te. Nu ra ja'i da denngagui, hinjam'mø di ntuma nthuhu. Nu'a da 'yεc'εigui, hinjam'mø di ntuthe.

³⁶ Pε ya dí xi'ah_u ngue hinguí εc'εigah_u, madague'a guí nnuh_u te dí øt'e.

³⁷ Nu'ü yø ja'i bi dácä ra Papá tenngä'ü. Nu'ü to tenngui, hinjonda 'yεmbi: “Yo gui tenngui”.

³⁸ Porque himbi 'benngä mahεts'i ngue da gue'a te ma pähäse ga øt'e, sinoque dá εhe ngue ga ørpabi rá pähä'a to bá penngui.

³⁹ Pε nu'a te rá pähä ma Papá bá penngui, i nne'a ngue nu'ü yø ja'i bi däqui, hinjondi m'medi, sinoque ga øt'e ngue di bεnnate 'mø ra pa rá nzeGUI.

⁴⁰ Nu'a te rá pähä'a to bá penngui, guehna ngue di nja ra 'da'yo te para zantho te'o Gä da badi te'o'a rá Ts'ant'ü Oja 'nε da 'yεc'εi. Nugä ga øt'e ngue di bεnnate 'mø ra pa rá nzeGUI.

⁴¹ Gue'a ga nzahyø judío na ra hya bi manna Jesús, di üpi ngue bi 'yεna: “Go guecä'a ra hmε bí 'yε mahεts'i”.

⁴² Di n'yεmbaya:

—¿Ua hinga guehna ra Jesús, rá ts'ant'ü ra José na? A nuju p'üya, dí pahma rá papá 'nehra mamá na. ¿Hanja ngue εna ngue bí 'yε mahεts'i 'mø?

⁴³ Mi nya ra Jesús, bi 'yεna:

—'Yo nimantho guí nemhyah_u.

⁴⁴ Nu'mø hinna ngue hra Papá bá penngui da 'yøt'e ngue di ntetyø ja'i, ya hinjonda denngui. Pε nu'ü tenngui, nugä ga øt'e ngue di bεnnate 'mø ra pa rá nzeGUI.

⁴⁵ Nuna ra hya nt'ot'i p'ü ja yø libro bi 'yotyø pøngahya Oja, i εna: “Nuna Oja, da 'yøt'e ngue da bahyø ja'i hanja na”. Janangue nuyá, nu to Gä øde te mmanna Papá, 'nε da 'yεt'a mmüi ra hya xännbabi, gue'ü tenngä'ü.

⁴⁶ Hingue masque to ya xpá nnu'a ra Papá. Sinoque nu'a bí 'yεp'ü 'bü Oja, gue'a go pa'a.

⁴⁷ Majuanī dí xi'ah_u, ngue nuya yø ja'i εc'εigä ya, ya ja ra 'da'yo te para zantho.

⁴⁸ Go guecä'a ra hmε di unna 'da'yo te.

⁴⁹ Conque nu ma mboxitah_u p'ü ja ra dapo, bi zi n'na ra hmε bí 'yε mahεts'i. Pε himbi m'müi para zantho, sinoque bi du dam'mεfa.

⁵⁰ Pε nuna ra hmε dí mmangä, guehna bí 'yε mahεts'i na. Nu to da zi na ra hmε naya, ya hindä du.

⁵¹ Nugä guecä'a ra hmε bí 'yε mahεts'i, madague'a drá ja'igä. Nu to da zi na ra hmε na, di m'müi para zantho. Nu'a ra hmε ga ungä p'üya, guehna ma do'yogä na. Dadi ungä ma do'yo para ngue di nja ra 'da'yo te yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi.

⁵² Di njun'mahyase yø judío p'üya, di n'yεmbi:

—¿Pε ua da zä di 'dacju rá ngø 'mø ngue ga sahu? —di n'yεmbi.

⁵³ Mi nya ra Jesús, bi 'yεmbyø ja'i:

—Majuanī dí xi'ah_u, jatho ngue gui saph_u rá ngø ra N'yoh_u bí 'yε mahεts'i, 'nε gui siph_u rá ji, n'namhma ngue di nja'ah_u ra 'da'yo te.

⁵⁴ Nu'a da zacä ma ngø 'nε da zicä ma ji, ya ja ra 'da'yo te para zantho ra ja'i. 'Nε ga øt'e ngue di bεnnate 'mø ra pa rá nzeGUI.

⁵⁵ Porque ma ngøgä, majuanī ngue guehna nnøpa nts'ihmε yø ja'i na. Ma jigä p'üya, gue'a gui thocra duthe yø ja'i'a.

⁵⁶ Nu ra ja'i da zacä ma ngø 'nε da zicä ma ji, guehna dí n'yogä'be na.

⁵⁷ Nu'a ma Papá i 'büi, 'nε dí 'bücä connä ngue'a. Nuna ma Papá bá penngui para ngue ga japi di m'müi te'o da zacä ma ngø.

58 Janangue ja n'na ra hmε bí 'yε mahεts'i ngue di unna 'da'yo te para zantho. Nuna ra hmε na, hinga ngu'a ra hmε bi zi'ε ma mboxitahε 'nε siemp-
pre bi du dam'mεfa.

59 Nuna ra Jesús, nguna ra hya bi xännba yø ja'i bi mpeti p'ε ja ra nija Capernaum.

Ra Jesús bi manyø hya ngue ra te para zantho.

60 Nu'mø mi 'yøhyø ja'i na ra hya bi nxännbate ra Jesús, nu'ε yø ja'i tennbε ni ma, xangu bi 'yεna:

—Nuna ra hya mmanya, xanhennitho di fahna. ¿Hague da mba'a n'na'a te mmanna?

61 Bi bahra Jesús ngue di njun'mahya yø ja'i co nuna ra hya bi ma. Bi 'yännbaya, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí mbøcuehε nguehna ra hya naya?

62 ¿Tegue ngu guí mbεmhmε 'mø guí nnuhε ra N'yohε bí 'yε mahεts'i ngue hõnda mengui di map'ε bí 'yεhε?

63 Hõnse ra Espiritu Santo di unna 'da'yo te. Nuna ra hya dí xi'ahε ya, i nne da ma ngue gui 'yεc'εigahε, hinga dí εn'ahε ngue gui sajε.

64 Pε nuya 'bε i'da ngue hinguí εc'εigahε.

Bi manna nguna ra Jesús, ngue ya m'mεt'o mi padí ndana gue'a hinguí εc'εi, 'nε padí te'o ja ngue di dá.

65 Bi 'yεmbaya:

—Janangue ya xtá xi'ahε m'mεt'o ngue nu'mø hinna ngue hra Papá da 'yøt'e ngue di ntetyø ja'i, ya hinjonda denngui.

66 'Bexpi mudi bi go'a nxatha xangu yø ja'i mi tenna Jesús. Bi zop'ε p'εya, ya hinga 'dap'ε n'youi.

67 Nuna ra Jesús bi 'yánya 'de'ma yoho yø xádi, bi 'yεmbi:

—¿Ua xquet'a guí nne gui 'yøthε tengutho øtyø ja'i ngue hεgá p'ε?

68 Bi dahra Bεdu p'εya, bi 'yεmbi:

—Ague grá Hmu, hinjon man'na da zä ga tennahe. Nuna ra hya guí mma, ra hya ngue ra 'da'yo te para zantho na.

69 A nugähe p'εya, dí εc'εigähe 'nε dí pahme ngue rá Ts'unt'ε i Oja.

70 Mi dahra Jesús, bi 'yεmbyø xádi:

—Nugä go dá huan'nahε 'de'ma yo nc'εi. A nuna n'na nc'εi ngue'ahε ya, rá pähä ra zithu ørpe.

71 Ra Jesús bi manna ra hya na, pε nuna bi ma, guehna ra Judas Iscariote rá ts'unt'ε ra Simu na. Porque ra Judas guehna ja ngue di dá ra Jesús, 'nε guehna n'na nc'εi'ε 'de'ma yoho yø xádi na.

7

Ni xinga gue'ε yø cu ra Jesús di εc'εi.

1 M'mεfa na ra hya na p'εya, bi n'yop'ε ja yø xεqui ngue ra häi Galilea ra Jesús. Pε hinguí nne da n'yop'ε ja ra häi Judea porque nne di nhote yø hmu yø judío.

2 Ya xma nguερpatho di nsännigo yø judío nguehna ra ngo mahoqui yø ngumpaxi.

3 Nu'ε yø cu ra Jesús bi 'yεmbi:

—¿Hanja ngue n'nadua guí 'bui? Damí pøngua ni ma Judea, n'namhma ngue 'nε'ε yø ja'i εc'εi'ε p'ε, da nu te guí øt'e.

4 Nu ra ja'i nne ngue da fadi te ga 'yo, hinga nt'aguitho da 'yøt'a te øt'e. Ya guí øtya tengu ya, pε gue da badi gätho yø ja'i na te guí øt'e.

5 Nguna bi xifi porque ni xinga gue'ε yø cu di εc'εi.

6 Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Tobe hinguí sønna ora ga mmagä p'ε guí xicui. Pε nu'ahε, hønt'a goma ora sä ngue guí mmähä.

7 Nu'ahε, hinguí nnu man'ε'ahε yø ja'i. Pε nugä nnu man'εgä yø ja'i, porque dadi jagä majuaní ngue xants'o te ga 'yo yø ja'i.

8 Ni mähä ra ngo ya. Nugä hinga mma porque tobe hinguí sønna ora ga mmagä p'ε.

9 Mi juadi bi xihyø ja'i na ra hya na p'εya, bá cop'ε Galilea ra Jesús.

Ra Jesús ya 'bup'ε ha bi nsännigo yø judío.

10 Mi juadi bi ma ra ts'ännigo yø cu ra Jesús, xquet'a 'nεε ra Jesús bi ma ra

ts'ännigo. Bi 'yøt'e ngue hinguí pahyø ja'i ngue 'yop'u, ya mmε nt'aguitho ga 'yo.

11 Nuyá yø hmu yø judío homp'u ja ra ngo ngue'mø di 'yop'u ra Jesús. Di n'yεmbi:

—¿Hap'u 'b'u'a ra n'yoh'u'a? —di n'yεmbi.

12 Nup'u ha 'b'hyø ja'i, xangu to di c'a na ra Jesús. 'B'u i'da εna: “Ra hoga n'yoh'u'a n'yø”. Pε m'i'da p'uya i εna: “¿Tegue dra hoga n'yoh'u na 'mø, hante gue hätyø ja'i”, i εna.

13 Pε nuyá yø ja'i nnu manho ra Jesús, hinguí nnepe da fadi ngue nnu manho, porque supyø hmu yø judío.

14 Comma εmade ra ngo 'mø mi yarb'u ja ra nija ra Jesús ngue bi nxännbate.

15 Nu'u yø judío, di 'yøtho'a te ra hya mmanna Jesús, di n'yεmbi:

—¿Hap'u go bá ha'a ra hya mmanna? 'Nε h'indí nnuh'u ngue xta mma ra xädi.

16 Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nuna ra hya dí xännbategä, himma hyasegä na. Nu'a bá penngui, go rá hya'a.

17 Nu'mø to da ne da 'yørpabi rá pähä Oja, guehna da bahna ngue'mø ni 'yεp'u 'b'u Oja na ra hya dí xännbate, oge ma hyase dí mma.

18 Nu ra ja'i ngue rá hyase mma, ga 'yøt'e ngue da nu manhose yø ja'i. Pε nu'a di ja ndummäi ngue da hnu manho'a to bá penhni, guehna majuaní ra hya mmanna. 'Nε hin tema fehni da thinnbi.

19 ¿Ua himma juani ngue bi 'da'ah'u ra ley ra Moisés? Conque nu'a ra ley'a, hinjongui pøni ngue gdi εc'ei'h'u ya yø hya mman'a. ¿Hanja ngue guí nne gui hyoj'u, guí εnj'u ngue h'indí εc'εigä te mmamp'u ja ra ley?

20 Mi dahyø ja'i p'uya, bi 'yεmbi:

—Ra ts'onthi guí n'youi ya. ¿Te'o guí εna ngue nne da hyo'i?

21 Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Hönda n'na ra hya dá øt'ä 'mø ra pa ngue ra ts'äya, 'nε gä gadi 'yøthoh'u.

22 Nuna ra Moisés, bi zoc'ah'u n'na ra hmεpya, ni hu ngue ra

circuncisión, madague'a hingo bi fat'a, sinoque gue'u yø mboxita bi fati. Janangue njap'u guí mmεpyah'u yø ts'ant'u 'mø bi m'mäi, madague'a di tocabi ra pa ngue ra ts'äya, pε ngutho guí mmεpyah'u.

23 A nuyá, para ngue hinguí 'dasthoh'u'a te mmanna ley bi 'yotra Moisés, guí mmεpyah'u n'na ra ts'ant'u 'mø bi m'mäi, madague'a ra pa ngue ra ts'äya. ¿Hanja ngue guí sacju ngue dá øthegä n'na ra n'yoh'u 'mø ra pa ngue ra ts'äya 'mø?

24 'Yo høntho guí nnuh'u n'na ra cosa sä 'bexqui haxh'u ra güenda. Nu'mø guí nne gui hyaxh'u ra güenda, pε 'bet'o nmajuani gdi padi hanja'a te guí mmamhm'u.

Bi ma hap'u ra mmεngu ra Jesús.

25 Bi müdi di n'yänni 'da'u yø mmεngu Jerusalén, di n'yεmbi:

—¿Ua hinga guehna nthoni ngue da tho na 'mø?

26 Pε ya 'b'ahn'u ya, ya yah'u yø ja'i 'nε h'inte xifi. ¿Ua di εc'ei yø ts'at'abi ngue da guehna ra Cristo na 'mø?

27 Pε dí pahmu hap'u ra mmεngu na. A nu'mø bá ε'a ra Cristo, hinjonda badi ha di 'yε'a.

28 Nup'u ja ra nija mi xännbate ra Jesús, mi 'yøde te mmanyø ja'i. Bi ts'edi bi 'yεmbi:

—Ya guí εna ngue guí pahmu ha dá εcä. Pε himma partese ngue dá εcä. Sinoque dá εcä ngue nuna majuaní Oja i 'b'äi, guehna bá penngä na. Pε hinguí pahmu te'o na.

29 Nugä go dí pacä te'o na, porque ja dá εcä p'u bi 'b'u'a, 'nε go bá penngä'a.

30 Co nuna ra hya na p'uya, bi ne xti bentyø ja'i ra Jesús ngue xta ngot'i. Pε hinjombi bent'i porque him maní zøhrä ora.

31 Xangu yø ja'i bi 'yεc'ei ra Jesús ngue guehna ra Cristo na. Di n'yεmbi:

—Nuna ra n'yoh'u 'b'ucua, ya øtyø hmεya tengutho t'εmbi da 'yøtra Cristo 'mø bá εhε.

Yø fariseo bi menhyø policia di bentra Jesús ngue da got'i.

32 Nūya yø fariseo bi 'yøde te mmanyø ja'i ngue ɛmbi guehna ra Cristo na ra Jesús. Yø fariseo p'uya, conyø hmu yø mmäcja bi menhyø policia di bentra Jesús ngue da got'i.

33 Mi nya ra Jesús, bi 'yembyø ja'i:

—Zits'urbu guí nnujua ua guí 'buhmu. Ya himma ya'atho ga mmaga p'ua bi 'bu'a to bá penngui.

34 Gui hyonju p'uya, pe ya hinha gui tinju, porque hinda za gui thohmu p'ua ha ga m'muca.

35 Di n'yänse yø judío p'uya, di n'yembi:

—¿Haru go di ma na p'uya, ngue ena hinga timhmu ha di ma? ¿Ua daní mpa man'na nguadi yø häi yap'atho ngue da xänba ra hya yø judío da timp'ua? ¿Ua gue gue'ua yø mmenguha da ma da xänbi?

36 ¿Mbe te nne da manna ra hya xicju na, ngue ena: “Gui hyonju, pe ya hinha gui tinju, porque ya hinda za gui thohmu p'ua ha ga m'muca”?

I pøhra dehe di unna 'da'yo te.

37 Nuna rá nzequi ra pa ngue ra ngo, guehna ra pa embyø ja'i ngue tate ra dannigo na. Nuna ra pa na p'uya, bi nangra Jesús, bi ts'edi bi 'yembyø ja'i:

—Nu'mø te'o tuthe ya, dá ɛcua di nsithe.

38 Nu ra ja'i ɛc'igä ya, nup'ua ja rá mmui ra ja'i tengutho 'mø di pøhra dehe ngue di unna 'da'yo te. Porque ngu'a mmanna Maca Libro.

39 Nuna ra hya na, bi ne bi ma ngue nu to da 'yɛc'ei, ya di n'youi ra Espiritu Santo. Porque tobe him maní ma mahets'i ra Jesús ngue da pennbabi ra Espiritu Santo yø ja'i.

Hinga 'da'igu mmanyø ja'i.

40 Mi t'øhna ra hya mmanna Jesús, bi 'yɛn'i da yø ja'i p'uya:

—Majuani ngue nuna ra n'yohu na, guehna rá pøngahya Oja mí ja ngue da ɛcua ja ra ximhäi na.

41 Mi da yø ja'i p'uya, bi 'yɛna:

—Nuna ya, guehna ra Cristo naya —bi 'yɛna.

Pe mi da yø ja'i di n'yembi:

—Himma juani'a. Porque ra Cristo hinga Galilea di 'yɛ'a.

42 I mmamp'ua ja ra Maca Libro ngue nuna ra Cristo, da guehna n'na rá mbom'meto ra dast'abi David. 'Nɛ drá mmengu Belén nup'ua ja ra mmengu ra David.

43 Ya hinga n'nat'a mmanyø ja'i ngue di nxifi te'o na ra Jesús.

44 Bi ne 'da yø ja'i xti bentra Jesús ngue xta ngot'i, pe hijnombi bent'i.

Yø ts'ut'abi hinguí ɛc'ei ra Jesús.

45 Nu'ua yø policia bá nɛxpua ja ra nija, bi mengui bi zømp'ua 'buhyø fariseo conyø hmu yø mmäcja xi menhni. Bi t'ɛmbuya:

—¿Hanja ngue hinguá sihu p'uya?

46 Mi dahyø policia, bi 'yɛna:

—Pe hijnjam'mø ha di t'øde da man'a n'na ra ja'i tengu mmanna ra n'yohu na.

47 Yø fariseo p'uya bi 'yembyø policia:

—Xquet'a 'nɛ'ahu ya bá thä'ahu ya.

48 Ya guí nnuhu ngue hijnongui pøni ngue di ɛc'ei'ua ma hmuha na ra n'yohu na, ni xinga gue'ua yø fariseo di ɛc'ei na.

49 Pe nuya yø ja'i ɛc'ei na ra n'yohu na, guehya hinguí pahra ley ya, 'nɛ guehya yø ja'i da ma ra castigo ya.

50 Nuna ra Nicodemo, guehna bi ma n'na xui bá nyaui ra Jesús, xquet'a yø n'yohu yø fariseo na. Bi 'yɛnna p'uya:

51 —Nup'ua ja ra ley dí cahu, mmamp'ua ja ra ley ngue hinga sä da ma məsentencia n'na ra ja'i, mɛnte tobe hinguí ja ra ts'ut'abi ngue da t'øde tema hya da man'a ma yapi.

52 Bi t'ɛmbra Nicodemo p'uya:

—¿Xquet'a 'nɛ'i grá mmengu Galilea 'mø? Damí xädi te mmanna Maca Libro. Ja guí nnu'ua p'uya ngue hinga n'na rá pøngahya Oja ni bøn'a Galilea.

N'na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi bi ts'ixpu 'buhra Jesús.

53 Bi ma yø ngu n'na ngu n'na yø ja'i.

8

¹ Pɛ ra Jesús bi map'ua bí ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos.

² Mí hyaxp'uya, ya nɛcahäi, bá pengui, bi zøp'ua ja ra nija. Bi guat'i gátho yø ja'i p'ua ha 'bui. Bi mihra Jesús ngue bi xännba ra hya yø ja'i.

³ A nu'ua yø xännbate ngue ra ley conyø fariseo, bi zispabi n'na ra xisu xi ma mabent'i, ngue xi thinnbabi n'na ra n'yohu hingra ndø. Bi ma ma'bä'mi p'ua made na ra xisu p'uya.

⁴ Bi t'embra Jesús:

—Ague grá xännbate, nuna ra xisu 'bucua, bi ma mabent'i 'mø mi thinnbabi n'na ra n'yohu ngue hingra ndø.

⁵ A nup'ua ja ra ley bi 'yotra Moisés, ja mmamp'ua ngue da tho ya yø xisu njap'ua, ngue da 'bando. Xi'i, ¿te guí mmana ra hya naya?

⁶ Bi xihna ra hya na, porque nne da nupri ngue'mø hinga gue'a ra hya da manna Jesús, para ngue da zä di yapí. Nuna ra Jesús bi ndoqui, ot'a häi conná saha.

⁷ Pɛ hingui säya'ua yaui ngue änni tema hya da ma. Bi m'mä p'uya, bi 'yembí:

—Nuaa guí 'buhmu ya, nu'mø 'bucua n'na nc'ei ngue hinjam'mø di øtra ts'oqui, gue'a rá mudi da mudo ra xisu'a —bi 'yembí.

⁸ Bi ndojtho mahøn'a p'uya, ngue ot'a häi conná saha.

⁹ Pɛ mi 'yø'a ra hya sihyø ja'i p'uya, bi dār'man'ua yø mmui yø ja'i porque pađi ngue gä ja yø ts'oqui. Bi bøn'i 'da mi'da p'uya. Rá mudi bi bønyø daja'i. Nu'mø mi bøn'i gátho p'uya, bi gose p'ua ra Jesús co 'nɛhra xisu ma yapí bi goseui p'ua.

¹⁰ Mí guxrá ya ra Jesús, bi nu ngue hinjongui 'bup'ua, ya mahøndra xisu 'bup'ua. Bi 'yembaya:

—Ague grá xisu, ¿hapu 'bu'ua mađi yap'a'i ya? Ya hinjombi zänni ngue da tho'i ya 'mø.

¹¹ Mí dahra xisu, bi 'yena:

—Ya hin'na ya, grá hmu.

Bi 'yembra xisu mahøn'a ra Jesús:

—Ni xinga guecä ga sänni ngue da tho'i ya. Ni ma ya, pɛ 'yoní mantho hønguí øtra ts'oqui.

Da xojpa yø mmui yø ja'i ra Jesús.

¹² Nuna ra Jesús, mahømbi zohyø ja'i, bi 'yembí:

—Nugä ga øt'e ngue da xohyø mmui yø ja'i. Nu ra ja'i da denngui, guehna ra ja'i di nja ra 'da'yo te na, pɛ ya hinní mantho di n'yo mants'o ra ja'i.

¹³ Yø fariseo bi 'yembra Jesús:

—Nu'i gadi jase majuaní ra hya guí mma. Hinte di muui ra hya guí mma.

¹⁴ Mí dahra Jesús, bi 'yembí:

—Nuna ra hya dí mmangä, di muui na, mađague'a dađi jase majuaní ra hya dí mma. Pɛ nugä dí pađi ha dá ɛhɛ, 'nɛ dí pađi ha nná ma. Pɛ nu'ahu hingui pahmu ha dá ɛcä, ni xingui pahmu ha nná magä.

¹⁵ Nu'ahu guí haxhu ra güenda tengutho ga hyaxra güenda yø ja'i ua ja ra ximhäi. Nugä hinjondí haspa ra güenda.

¹⁶ A nu'mø xinga haxä ra güenda, nu te ga sännä ngue di nja, pɛgue dra hya njuantho ga sänni. Porque hinda 'dase ga haxä ra güenda. Nuna ra Papá bá penngagui, guehna 'da gda haxä'be ra güenda na.

¹⁷ Nup'ua ja ra ley guí cahu, nt'ot'i p'ua ra hya ngue nu'mø yoho yø testigo 'da'igu mma, jatho ngue da t'ɛc'ei te mma.

¹⁸ A nuyá, guecä dađi jase majuaní ra hya dí mmangä. Nuna ra Papá bá penngui, 'nɛhna di ja majuaní ra hya dí mmangä na.

¹⁹ Bi t'embaya:

—¿Hapu go 'buhni Papá?

Mí dahra Jesús, bi 'yena:

—Nu'ahu hingui pačju, ni xinga guehna ma Papágä guí pahmu. Nu'mø ngue gdi pačju, xquet'a 'nɛhma Papágä gdi pahmu 'mø.

²⁰ Nu'mø mi xännba ra hya yø ja'i p'ua ja ra nija ra Jesús, guehya yø hya ja ua bi xifi. Bi m'mä p'ua ja yø njumenyu ngue ra ofrenda. Pɛ hinjombi bent'i ngue xta ngot'i, porque tobe him maní zønna ora.

Hinda zä dä denyø ja'i p'ua di ma ra Jesús.

²¹ Maḥømbi 'yεmbyø ja'i ra Jesús:

—Ga mmagä, 'nε gui hyonjɯ. Gui tuhɯ, pε himma hoquitho ni ts'oquihɯ. Nup'ua ha gda magä, hinda zä guí tɛnngahɯ.

²² Yø judío p'uya, di n'yεmbi:

—¿Ua da zä di nhyosε nɯ, ngue hinda zä ga tɛnhnɯ ha di ma?

²³ Mi nya ra Jesús, maḥømbi 'yεmbi:

—Nu'ahɯ, gyø mmɛnguhɯ ua ja ra ximhäi. Pε nugä drá mmɛngugä mahɛts'i. Nu'ahɯ gyø mmɛnguhɯ ua ja ra häi, pε nugä hindrá mmɛngugä ua ja ra ximhäi.

²⁴ Janangue nugä dí xi'ahɯ ngue guí tuhɯ 'nε himma hoquitho ni ts'oquihɯ. Guehna hingui nhohni ts'oquihɯ na ngue hingui εc'εigahɯ ngue di mma te'ogui.

²⁵ Bi t'ännbɯya, bi t'εmbi:

—¿Pε te'o'i p'uya?

Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ya xtá xi'ahɯ m'met'o te'ogä.

²⁶ Xangu mi'da yø hya da zä ga xi'ahɯ, 'nε da zä ga hats'ahɯ ra güenda. Pε nuna ra hya dí xicä yø ja'i ua ja ra ximhäi, guehna ra hya dí øde mman'a to bá penngui, pε gue majuaní ra hya mman'a.

²⁷ Pε himbi dinyø mmɯi yø ja'i ngue guehna rá Papá i mma.

²⁸ Janangue bi 'yεmbi:

—Nu'mø gá cuathɯ ra pont'i ra N'yohɯ bí 'yε mahɛts'i, guí pahmɯ te'ogä p'uya. Hinda zä ga sänse ra hya ga mma. Nuna ra hya xänngagui ra Papá, guehna dí mmangä na.

²⁹ Porque dí n'yogä'be'a to bá penngui. Nugä hingui hegasε ma Papá, porque nu te nnu manho, que'a zant'a dí øt'a.

³⁰ Mi manna ra hya na p'uya, xangu yø ja'i bi 'yεc'εi ra Jesús.

Bi manna Jesús ndana gue'a yø basi Oja.

³¹ Ra Jesús bi 'yεmbyø judío xi 'yεc'εi:

—Nu'mø hingui hyehmɯ na ra hya dí xi'ahɯ ya, majuaní ngue gue'ahɯ ma xädi'ahɯ 'mø.

³² 'Nε gui pahmɯ xanho na ra hya majuaní. Nuna ra hya majuaní p'uya, guehna da yan'ahɯ na.

³³ Mi dahyø ja'i, bi 'yεmbi:

—Nugähe yø mbom'meto gähe ra Abraham. 'Nε hinjam'mø to xtá øt'e ngue ma hmuhe. ¿Hanja'a guí mma ngue guí εna da ma nhyanigähe?

³⁴ Nuna ra Jesús bi 'yεmbyø ja'i:

—Majuaní dí xi'ahɯ ngue nu to gä øtra ts'oqui, guehya ya xa mbent'ui ra ts'oqui ya.

³⁵ Nu ra ja'i ngue ra hmiquitho, 'bɯp'ua ja rá ngu rá hmu, hingui zamp'ua ja ra ngu na ra hmiqui. Pε nu'a ngue rá ts'ant'ua ra hmu, zamp'ua ja rá ngu'a.

³⁶ Janangue nuyá, nu'mø ngue da yan'ahɯ rá Ts'ant'ua Oja, ya majuaní gá nyamhmɯ 'mø.

³⁷ Nugä dí padí ngue yø mbom'meto'ahɯ ra Abraham. Pε guí nne gui hyojɯ, porque hingui nnu manho ra hya dí mmangä.

³⁸ Ya dá xi'ahɯ te gä dí nnugä p'ua bí 'buhma Papá. Pε nu'ahɯ gadi siguetho guí øthɯ'a te xi'a ni papáhu.

³⁹ Mi dahyø ja'i p'uya, bi 'yεmbi:

—Nu'a ma papägähe gue'a ra Abraham.

Maḥømbi 'yεnna Jesús:

—Nu'mø ngue dyø basi'ahɯ ra Abraham, dague'a te bi 'yøtra Abraham gui 'yøthɯ 'mø.

⁴⁰ Pε nuya guí nne gui hyojɯ. Conque dí xi'ahɯ ra hya majuaní, nuna ra hya dí øcä mman'Oja, guehna dí xi'ahɯ na. Pε nu'a guí nne gui 'yøthɯ ya, hinga ngu'a bi 'yøtra Abraham.

⁴¹ Nu'ahɯ guí øthɯ tengutho ø'ni papáhu.

Maḥømbi 'yεnyø ja'i p'uya:

—Nugähe, hindyø thimbasitho gähe. N'nat'a ma papägähe 'bui, gue'a Oja'a.

⁴² Maḥømbi 'yεnna Jesús:

—Nu'mø ngue nmajuaní ngue guehna Oja ni papáhu, gadi macjɯ

'mø. Porque nugä dá εcä p'ua 'bu Oja, 'nε ya dí 'bucua ya. Hīndá sänse ngue dá εcua, sinoque Oja bá benngui.

⁴³ ¿Hanja ngue hīngui sä gui tīmhmu na ra hya dí mmangä? Hīngui tīmhmu hanja ra hya, porque hīngui nne gui 'yøhmua na ra hya dí xän'nahua.

⁴⁴ Nu'a gui nnøpa papáhua, gue'a ra zithu'a. Nu'a ra hya nnu manho na p'uya, guehna gui nne gui 'yøthua na. Nuna ra zithu, guehna ra hyote na asta guerp'ua bá fudi. Hīnjam'mø di mman'a te majuanī. Nu'mø ya, gä ra fehni gä ya. Gä rá hyase gä ya porque ra fehni. 'Nε guehna nnøpa papá'ua to mmanna fehni na.

⁴⁵ Pε nugä ngue majuanī na ra hya dí xi'ahua, hīngui εc'εigahua.

⁴⁶ Gätho'ahua ya, hīnjonda bøni da 'yεngui ngue ja mā ts'oqui. Xi'mø ngue majuanī ra hya dí xi'ahua, ¿hanja ngue hīngui εc'εigahua 'mø?

⁴⁷ Nu'a rá basi Oja ya, gue'a di ho da 'yøde te mman'Oja'a. Pε nu'ahua ngue hīngyø basi'ahua Oja, janangue hīngui nne gui 'yøhmua ra hya mman'Oja.

Ya mi 'buhra Cristo hante di m'muhra Abraham.

⁴⁸ Mi dahyø judío p'uya, bi 'yembra Jesús:

—Ni 'yup'ua te di mmangähe ngue grá mmengu p'ua ja ra häi Samaria, nu'i gui 'youi ra ts'onthi.

⁴⁹ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Hīn teni ts'oqui dí n'yogä'be. Nu'a te dí øt'ä, di nnu mansugä mā Papá. Pε nu'ahua hīngui nnu mansujua.

⁵⁰ Nugä hīndi honi ha di nu mansugyø ja'i. Nuna Oja go honngui ha di nu mansugä yø ja'i na. 'Nε haxta ra güenda Oja ya, te'o ngue hīngui sugui.

⁵¹ Nugä majuanī dí xi'ahua ngue nu to ørpa masu ra hya dí mmangä, guehna ra ja'i hīnjam'mø da du na.

⁵² Mi dahyø judío p'uya, bi 'yembi:

—A nuyá, dadi seguragähe ya ngue gui 'youi ra ts'onthi. Xi ra Abraham 'nε gätho mi'da yø pøngahya xa m'mui, gä xa ndu. Nu'i p'uya gui εna: “Nu'a to da 'yørpa masu ra hya dí mmangä,

guehna ra ja'i hīnjam'mø da du na”, gui εna.

⁵³ ¿Ua man'na go mā da'i ngue'a mā papägähe Abraham? A nuna bi du. 'Nεhyø pøngahya xa m'mui gä xa ndu. ¿Te'o gui εna ngue gue'e 'mø?

⁵⁴ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbyø ja'i:

—Nu'mø ngue go gdi honi ha di nu mansugä yø ja'i, hīnte di muui 'mø εscä yø ja'i 'mø. Pε nu'a honi ha di hnu mansugä, guehna mā Papägä na. Nuna gui εna ngue ni Ojahua.

⁵⁵ Pε hīngui pahmu na p'uya. Nugä go dí pacä na. Nu'mø gä εna ngue hīndi pacä Oja, xquet'a di fehni gä 'mø tengutho'ahua ngue gyø fehnihua. Pε nugä majuanī dí pacä na, 'nε dí ørpa masu te xiqui.

⁵⁶ A nuna mā mboxitahua ra Abraham, bi johya na ngue mambá εp'ua ra pa gä søcä ua. Bi badī hanja, janangue εmmei bi johya.

⁵⁷ Mi dahyø judío p'uya, bi 'yembra Jesús:

—Tobe hīngui 'bu'a nyote mā'det'a njeya, 'nε go gui 'yεna gä nu ra Abraham.

⁵⁸ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbyø ja'i:

—Majuanī dí xi'ahua ngue ya nmi 'bucä hante di m'muhra Abraham.

⁵⁹ Bi gaxyø do yø ja'i p'uya, ngue da mando ra Jesús. Pε ra Jesús bi thop'ua made ha 'buhyø ja'i, bi bømp'ua ja ra nija, bi ma.

9

Ra Jesús bi 'yøthe n'na ra 'nyohua ngue ra xädä.

¹ Nup'ua ni nthohra Jesús, bi nu n'na ra 'nyohua ngue ra xädä asta gue'mø mamba mi.

² Bi 'yánya yø xädi p'uya, bi 'yembi:

—Ague grá xänbäte, ¿hanja ngue ya ra xädä 'mø mambá mihna ra 'nyohua na? ¿Ndana gue'a ja rá ts'oqui, guehna ra 'nyohua, ua rá papá, ua gue rá mamá ja rá ts'oqui ngue bi njap'ua?

³ Mi dahra Jesús, bi 'yεna:

—Hīn'i nxädä na ra 'nyohua ngue conná ts'oquise, oque rá ts'oqui rá papá oque rá mamá. Sinoque bi nxädä para ngue conná guehna da

fadi ngue ja rá ts'edi Oja ngue te da 'yørpe.

⁴ Mente jap'u ra tiempo ya, jatho ngue ga ørpabi rá 'befi'a to bá penngui. Porque da 'yehra pa ngue ya himma nzä te ga pefi.

⁵ Mente dí 'bucua ja ra ximhäi, ma ga øt'e ngue da xohyø mmäi yø ja'i.

⁶ Mi juadi bi manna ra hya na, bi zo'a häi rá jini ra Jesús. Bi 'yøtra bøhäi conná jini, bi gosa maxøts'e yø dä ra xädä.

⁷ Bi 'yembuya:

—Ní ma ya, bá nxädä p'u ja ra dehe Siloé —bi 'yembj.

Nuna ra Siloé ga mbøni ngue “Bi 'benhni”. Nuna ra xädä bi ma bá nxädä. Mambá pengui, ya zø yø dä.

⁸ A nu'u yø besino p'uya, 'ne hmi'da yø ja'i ya mi padi ngue mará xädä, gä di n'yembj:

—¿Ua hinga guehna ra nhyaxa limosna na?

⁹ Mi'da yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Guehna.

Pe mi'da yø ja'i bi 'yena:

—Guehna p'u gui nequi, pe gue hinga guehna.

Pe nuse na mará xädä p'uya, bi 'yena:

—Ahá, go guecä —bi 'yena.

¹⁰ Ya bi t'ännbaya, bi t'embj:

—¿Hanja ngue ya zø ni dä ya 'mø?

¹¹ Bi 'yenna mará xädä p'uya:

—Nuna ra n'yohu ni hu ngue ra Jesús bi 'yøtra bøhäi. Bi goscagui ma dä. Bi 'yengui: “Ní map'u ja ra dehe Siloé, bá nxädä”, bi 'yengui. Dä magä p'uya ngue dá nxädä, pe 'bexpj nzø ma dä 'mø ma nxädä.

¹² Bi t'ännbaya, t'embj:

—¿Haru 'buhna ra n'yohu gui mmanya?

Bi 'yembuya:

—Hindí pacä —bi 'yembj.

Yø fariseo bi 'yørpa ra nt'änni na mará xädä.

¹³ Bi ts'ixpu 'buhyø fariseo na mará xädä p'uya.

¹⁴ Ra pa ngue ra ts'äya 'mø mi 'yøtra bøhäi ra Jesús ngue bi xojpa yø dä ra xädä.

¹⁵ Nuya yø fariseo p'uya, xquet'a bi 'yän'na mará xädä ngue ha bi nja ngue ya zø yø dä. Bi 'yembuya:

—Bi gosca ra bøhäi maxøts'e ma dä. Dä ma da nxädä p'uya. A nuyá, ya zø ma dä ya.

¹⁶ Bi 'yén'ida yø fariseo p'uya:

—Nuna ra n'yohu bi 'yø'na ra hya na, hingrá m'menhni Oja na, porque hingui supra pa ngue ra ts'äya.

—Mi'da p'uya, bi 'yena:

—A nu'mø di ja rá ts'oqui na ra n'yohu na, hinda zä da 'yøtya yø mi-lagro ør'mø.

Ya di njun'mahyase p'u yø ja'i p'uya.

¹⁷ Mahømbj t'än'na mará xädä p'uya, bi t'embj:

—Xi'i n'yø, ¿te gui mma guehna ra n'yohu bi xoc'a ni dä?

Nuna mará xädä p'uya, bi 'yena:

—Nugä dí ena ngue rá pøngahya Oja na ra n'yohu na.

¹⁸ Pe yø hmu yø judío, hingui ec'ei ngue mará xädä na ra n'yohu yau. Bi 'yec'ei, ja gue'mø mi zonnababi rá papá 'nehra mamá na mará xädä.

¹⁹ Bi 'yännbaya, bi 'yembj:

—¿Ua guehna ni ts'ant'uui na 'bucua, nuna t'embj ngue ya ra xädä 'mø mambá mi? ¿Hanja ngue ya zø yø dä ya 'mø?

²⁰ Bi 'yén'a rá papá 'nehra mamá p'uya:

—Dí padi ngue guehna ma ts'ant'u'be na. 'Ne ya ra xädä 'mø mambá mi.

²¹ Pe nuyá, hindí pa'be hanja ngue ya zø yø dä ya. Ní xindí pa'be to bi 'yøthebi yø dä. Damj 'yänseh. Ya ra dan'yohu, da xi'asehu hanja.

²² Nuna rá papá 'nehra mamá na mará xädä, bi manna tengu na ngue supyø hmu yø judío. Porque ya xi nheca hya ngue da dujpabi rá thuhu p'u ja ra nija'a to da ma ngue ra Jesús gue'a ra Cristo'a.

²³ Janangue nguna bi man'u yø daja'i p'uya, ngue bi 'yena: “Yänseh, ya ra dan'yohu, da xi'asehu hanja”.

²⁴ Nu'u yø hmu yø judío, mahømbj zon'na ra n'yohu mará xädä. Bi 'yembj:

—Hønt'a Oja gui 'yεspabi ngue bi nzø ni dä. Nugähe dí pahme ngue ja rá ts'oqui na ra Jesús.

²⁵ Bi 'yεn'mø mi da p'uya:

—Nugä hīndi padī ngue'mø ja rá ts'oqui ogue hīn'na. Hønt'a dí padī ngue nugä nmará xädä, 'nε ya zø ma dä ya.

²⁶ Mahømbi t'ännbaya, bi t'εmbi:

—¿Te 'be'a bi ja'i? ¿Te bi 'yøt'e para ngue bi nzø ni dä?

²⁷ Mi da p'uya, bi 'yεna:

—Ya xtá xi'ah, 'nε hīnguí ørcāh masu. ¿Hanja ngue mahøn'a guí nne ga xi'ah ya? ¿Uague guí nne ngue 'nε'ah dyø xädi'ah na ra n'yoh na?

²⁸ Bi za p'uya, bi 'yεmbi:

—Nu'i go rá xädi'i na ra n'yoh na. Pε nugähe yø xädigähe ra Moisés.

²⁹ Nugähe dí pahme ngue bi nyaui Oja ra Moisés. Pε nuna ra n'yoh na, hīnjongui padī hap ra mmengu na.

³⁰ Bi 'yεn'a ra n'yoh p'uya:

—Xquet'a guehna ngue nná 'yøthogä naya, ngue hīnguí pahma hap ra mmengu na, pε bi xogagui ma dä.

³¹ Conque dí pahma ngue nuna Oja, hīnguí ø'mø nzo'u yø ja'i ja yø ts'oqui na. Pε nu'mø nzo'u yø ja'i thanne 'nε ørpabi rá pähä, i øde.

³² Asta guehyø pa xa thogui hīnguí t'øde ngue da bøn'a n'na ra n'yoh da xojpa yø dä n'na ra xädä asta gue'mø mambá mi.

³³ Ngue'mø hīndrá m'menhni Oja na ra n'yoh na, hīnda zä te da 'yøt'e.

³⁴ Ya bi t'εmbaya:

—Nu'i Gä ra ts'oqui gni 'bæi asta gue'mø gambá mi, 'nε go gui 'yεna gui xänngahe —bi t'εmbi.

Bi hyøn'a thi p'uya.

T'εmbi ngue xädä yø ja'i ngue njot'i yø n'yomfeni.

³⁵ Bi bahra Jesús ngue ya bá thøn'a thi p'u ja ra nija na mará xädä. Mi nthēui p'uya, bi 'yεmbi:

—¿Ua guí εc'εibi rá Ts'unt'u Oja n'yø?

³⁶ Bi 'yεnna n'yoh p'uya:

—Te'o'a p'uya grá hmu, n'namhma ga εc'εigä —bi 'yεmbi.

³⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ya guí nnugya. Go guecä dí nyaui ya —bi 'yεmbi.

³⁸ Nuna ra n'yoh p'uya bi ndantyøhmu p'u 'bahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nuya grá hmu, dí εc'εi'i ya.

³⁹ Mi nya ra Jesús, bi 'yεna:

—Dá εcä ua ja ra ximhäi, n'namhma ngue nu'u yø xädä di nzø yø dä. A nu'u εna ngue zø yø dä p'uya, tengutho 'mø di xädä'u.

⁴⁰ Nu'u 'da yø fariseo mi 'bäp'u p'uya, mi 'yøde te mmanā Jesús. Bi 'yεmbi:

—¿Ua guí εna ngue 'nεcähe dyø xädägähe?

⁴¹ Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu'mø ngue gyø xädäh, hīndi ja ni ts'oquih'u 'mø. Pε nuya ngue guí εna ngue zø ni däh, ya guí padī ngue ja ni ts'oquih'u ya.

10

Bi hyejpa yø føt'e yø de'yo'a ra hya bi manna Jesús.

¹ Majuanī dí xi'ah, nu'a hīnni yarbū ja rá goxthi føt'e yø de'yo, sinoque ni nexman'na nguadi, guehna ra bæde'yo na.

² Pε nu'a ni yarbū ja ra goxthi føt'e, gue'a ra mände'yo'a.

³ Nu'mø bi zøhø, da xojpa ra mængoxthi da yat'ambo. Nu'u yø de'yo p'uya, parpabi rá hya. I nzohyø de'yo conyø thuhū, da gacathi p'uya.

⁴ Nu'mø bá jujma xøts'e ra føt'e gätho'u yø de'yo p'uya, ní 'bet'o p'u ni ma yø de'yo. Yø de'yo p'uya tenni porque parpabi rá hya.

⁵ Pε nu'a hīnguí parpabi rá hya, hīnguí ten'na. Hante 'da 'mø bi nu, porque hīnguí parpabi rá hya.

⁶ Bi hyoni te gui hyejpa ra hya bi xihyø ja'i ra Jesús. Pε nu'u nzofø hīmbi dīnyø mmæi te ni bønna hya bi xifi.

Nuna ra Jesús, guehna ra hoga mände'yo na.

7 Bi sigue bi zohyø ja'i rā Jesús, bi 'yēmbi:

—Majuani dí xi'ah, guecä tengutho n'na rā goxthi ni yutyø dε'yo.

8 Gätho'u yø mädi bi m'ma'a m'met'o hante ngue ga ma εcä, hinni yarbū ja rā goxthi, gue'u yø bεdε'yo'u. Janangue himbi 'yørpā mā sū yø dε'yo 'mø nzofō.

9 Go guecä tengutho n'na rā goxthi. Nu'a ga japā dā thogui, gue'a di nyan'a. 'Nε dā 'yøt'e tengutho n'na rā dε'yo ngue ni yut'i, ni bōmp'u ja rá fōt'e, 'nε tīni te si.

10 A nu'a rā bε, hōndrá mfε ga 'yo'a, di ammāho dyø dε'yo. Pε nugā dá εhε para ngue di nja'ah rā 'da'yo te, 'nε gui m'mamma pähāh.

11 Nugā guecä tengutho n'na rā hoga mändε'yo. Nu'a rā hoga mändε'yo ennā te ngue nyanyø dε'yo.

12 Pε nu'a rā mädi ngue rā hmiquitho, hinga gue'a rā mädi ngue yø dε'yo'a. Porque hīngrā mmeti. Nu'mø bi nu ngue bá εp'u rā zate, dā zop'u yø dε'yo, dā 'dagui. Rā zate p'uya, di bentyø dε'yo, di n'uεn'u hīndi bεnt'i.

13 Nuna rā n'yohu na, 'dagui porque ngue rā hmiquitho. Hīngui tū rá mmui 'mø te dā ja yø dε'yo.

14-15 Nugā guecä tengutho n'na rā hoga mändε'yo. Nuna mā Papágā pācā nā, nugā xquet'a dí pācā nā mā Papá. Njarbūtho ya, dí pācā gātho'u mā dε'yo. Dā gue'u p'uya, xquet'a pāqui. 'Nε dí engā mā te ngue di nyangā'u mā dε'yo.

16 Xquet'a 'bap'u mi'da mā dε'yo ngue hīngyø n'youi ya 'bucua. Xquet'a jatho ngue ga mma si, 'nε dā 'yø'mø dā zofō. Ya n'na 'būitho di nja p'uya, 'nε n'na drā mändε'yo di m'mui.

17 Nuna mā Papá di macā nā, porque dí engā mā te connā nguehma dε'yo. A nugā dā zā ngue mahōnga m'mui.

18 Pε nu'mø ga nnegā, hīnjonda hyogui, pε dí nnesε ngue dí engā mā te. Ija grā ts'edi ngue dādī ungā mā te, 'nε ja grā ts'edi ngue mahōnga m'mui.

Nuna ya, guehna rā hyā bi xicā mā Papá nā.

19 Nu'mø mi 'yøhyø judío nā rā hyā nā p'uya, ya hīngā 'da'igu mma.

20 Xangu yø judío bi 'yεnā:

—¿Hanja ngue guí ørpahū masu te mmānā? Nuna di locobi rā ts'onthi n'youi nā —bi 'yεnā.

21 Mi'da yø judío p'uya, bi 'yεnā:

—Pε nu'mø ngue di n'youi rā ts'onthi, hīndā zā dā mā tengu nā rā hyā nā 'mø. A nu'a n'youi rā ts'onthi, hīndā zā dā 'yøt'e ngue di nzø yø dā yø xādā'a.

Nu'u yø judío himbi nu manho rā Jesús.

22 Mi ja yø se'ye'a rā ora'a. Ya di nsā yø ja'i p'u Jerusalén ngue di nsānigo p'u ja rā nija.

23 Nuna rā Jesús, nup'u ja rā ngun'yū nija ni hu ngue rā Salomón, ja 'yop'u.

24 Nu'u yø judío bi mäsra Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Ua guí nnepe ngue xøgue gā rā tiempo di 'yot'itho mā mmūigāhe? Nu'mø ngue gue'e grā Cristo, n'na ndītho dami xicje njuani.

25 Mi dahra Jesús, bi 'yεnā:

—Ya dí xi'ah, pε hīnguí εc'εigāh. Nu te gā guí nnuhū dí øt'ā connā nguehra ts'edi di 'dacā mā Papá, ja di nεqui p'u nā rā hyā dí xi'ah ya.

26 Pε hīnguí εc'εigāh, porque hīngā gue'e mā dε'yo'ah, tengutho rā hyā ya xtā xi'ah m'met'o.

27 Nu'u mā dε'yogā, xā mbarcatho mā hyagā'u. A nugā p'uya, xquet'a dí pathogā ndana gue'a ya mā dε'yo. Nu'mø bi nugā mā dε'yo, tēngui.

28 Nugā gā unnā rā 'da'yo te para zantho'u mā dε'yo, 'nε hīnjam'mø di m'medi. Porque hīnjonda guasca p'u ja mā 'yε.

29 Nu'a mā Papá bi 'dacā'u. Hīnjo mman'na tengu nā, 'nε hīnjonda guaspabi p'u ja rá 'yε mā Papá.

30 Tengutho mā Papágā, xquet'a di njadā p'uya.

31 Yø judío p'uya, mahōmbi go yø do ngue dā mando rā Jesús.

32 Pɛ mi nya ra Jesús, bi 'yɛna:

—Ni hmi ni dāhə hapə dí ɔt'ä xangu yø cosa xanho conná nguehra ts'edi di 'dacä mā Papá. ¿Ndanə gue'a ya yø hya ya ngue gdi pandogahə ya?

33 Mi dahyø judío p'uya, bi 'yɛmbi:

—Nu'ə yø cosa xanho guí ɔt'e, hinga gue'a gdá pando'ahə'a. Sinoque gdá pando'ahə ngue hinguí supra xudi Oja, co nuna ra hya guí mma. Conque nu'i grá ja'itho tengutho gāhe, 'nɛ sá guí ɛna ngue go 'da'igu'auí Oja.

34 Mi dahra Jesús, bi 'yɛna:

—I nt'ot'i p'ə ja ra ley guí cahə ngue bi 'yɛn'Oja: “Nu'ahə, ɛntho Oja'ahə”, bi 'yɛna.

35 'Nɛ guí pahmə'a te nt'ot'i p'ə ja ra Maça Libro, hɛnjonda zä da gøn'a te mmamp'ə. A nuna Oja, bi mā ngue nu'ə yø ja'i di fātrá hya, tengutho Oja'ə.

36 Xi'mø ngue bá ɛxcä Oja ngue bá pɛngä ua ja ra ximhäi, ¿ua da zä guí 'yɛmhmə ngue hɛndí supá rá xudi Oja ngue'mø dí mma ngue rá ts'ənt'əgui Oja?

37 A nu'mø hɛndí sá ga ɔt'ä yø cosa tengutho ɔr'mə Papá, 'yo guí ɛc'ɛigahə 'mø.

38 Pɛ nu'mø ngue sá dí ɔt'e tengutho ɔt'a, madague'a hinguí ɛc'ɛigahə, pɛ damí 'yɛc'ɛigahə co nu'a te dí ɔt'e. Ja guí pahmə p'ə, 'nɛ ja da dɛmp'ə ni mməihə ngue mā Papá dí n'yo'be.

39 Co nuna ra hya bi manna Jesús, mahømbi ne yø ja'i xti bɛnt'i ngue xta ngot'i, pɛ hɛmbi zä, porque 'bɛxpɛ ma.

40 Mahømbi mengra Jesús ngue i ma man'na nguadi ra dathe Jordán, ha mambí ɔtra nxixya m'mɛt'o ra Xuua. Ja bá n'yo'p'ə p'uya.

41 Xandøngu yø ja'i bi ma bá nu ra Jesús. Dí n'yɛmbyø ja'i:

—Majuani ngue ra Xuua hɛn tema milagro bi 'yøt'e, pɛ nu'a te gāma hya bi manna Xuua conná nguehra Jesús, gā majuani.

42 Ja bi 'yɛc'ɛi p'ə xangu yø ja'i ra Jesús ngue majuani guehna ra Cristo na.

11

Bi du ra Lázaro.

1 Mi 'bə'a n'na ra n'yohə mađi hyɛnni ni hu ngue ra Lázaro ra mmɛngu Betania, ja ra hnini mi 'bəhra Maya conná juhue Marta.

2 Nuna ra Maya, rá nju na ra Lázaro mađi hyɛnni. Guehna bi duxra aceite mazihotho ga yani ngue bi gospa yø gua ra Hmu Jesús. 'Nɛ bi dujpi conyø xta.

3 Nuya yø nju ra Lázaro, bi mɛnnba ra hya ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, xan'ə ni amigo gađi nsixui —bi 'yɛmbi.

4 Mi 'yøhna ra hya bi 'bɛnnba ra Jesús, bi 'yɛna:

—Pɛ hinga hyɛmbrə n'ə na ra Lázaro ngue da hyo. Sinoque ja da bap'ə yø ja'i ngue maguesɛ Oja. 'Nɛ da bahyø ja'i ngue xquet'a maguesɛ rá Ts'ənt'ə Oja.

5 Nuna ra Lázaro, connə Marta, connə Maya, n'na ngu n'na, ɛmmɛi mađi mahra Jesús.

6 Madague'a bi 'yøde ngue mađi hyɛnni, pɛ bá m'məhma nyopa p'ə ha mambí 'bəi.

7 M'mɛfa p'uya, bi 'yɛmbyø xädi:

—Ma ga mmähä mahøn'a Judea ya.

8 Nu'ə yø xädi p'uya bi 'yɛmbi:

—Ague grá xännbate, conque ja xma nguehya nne da hyo'i yø hmu yø judío ngue xtabá mməndo'i, 'nɛ mahønguí nne gdí ma p'uya.

9 Bi hyɛcra hya bi xihyø xädi ra Jesús, ngue tobe hɛm maní zønna ora p'ə da du. Bi 'yɛmbi:

—¿Ua hɛmma juani ngue 'dɛ'mə yo ora ja ra nyot'i 'mø mā pa? A nu'a 'yo ngue ra pa, hɛnha di fets'e, porque ga 'yo ra nyot'i di yot'ua ja ra ximhäi.

10 Pɛ nu'mø to 'yo xui, di fesrá gua, porque hɛn'yə ra nyot'i p'ə ni ma.

11 M'mɛfa p'uya, bi 'yɛnna Jesús:

—Nuna mā amigohə ra Lázaro bí aha. Pɛ ga mā ägä ya.

12 Nu'ə yø xädi p'uya, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, nu'mø ngue bi aha, ya hɛnte da ja 'mø.

13 Bi ne xta mmana Jesús ngue ya xi du ra Lázaro, pe nup'u i benyø xädi, bi 'yembj ngue mma ngue bi atho.

14 Pe njuantho bi man'a m'efa te nne xta mmana Jesús. Bi 'yembj:

—Ya bi du ra Lázaro ya.

15 Para ngue nu'ahya ya, ya xanho ngue hin dabi 'bacä p'u 'mø mi du ra Lázaro, porque nuya man'natho gui 'yεc'εigahya ya. Nuya ga ma nuhya ya.

16 Nuna ra Toma t'embj ngue ra cuate p'uya, bi 'yembyø mmixädiha:

—Ma 'da gda mmähä ya, n'namhma ngue 'dap'u danj thojn n.

Rā Jesús da 'yøt'e ngue di nja ra mbennate, 'ne di unna 'da'yo te.

17 Bi zøn'a Betania ra Jesús, pe ya rá gupa xi ma nt'ägui ra Lázaro.

18 Nup'u ja ra hnini Betania, como yo kilómetro made gui nhyacui Jerusalén.

19 Xangu yø judío xi ma ngue badi zengua ra Marta connä Maya, di hojpa yø mmäi ngue rá ida bi du.

20 Nuna ra Marta 'mø bi badi ngue ya mmap'u ra Jesús, bi ma bí c'at'ui. Pe ra Maya bi gop'u ja rá ngu'a.

21 Ra Marta bi 'yembra Jesús:

—Ague grá Hmu, nu'mø gdi 'bucua, hinxta ndu ma idagä 'mø.

22 Pe nugä dí padj ngue di 'da'i Oja te gä gui 'yäpi.

23 Mi dahra Jesús, bi 'yembj:

—Nu ni ida di bennate'a.

24 Bi 'yenna Marta p'uya:

—Ahá, dí padj ngue nu'mø ra pa rá nzequi, mahøndi bennate yø ánima.

25 Ra Jesús bi 'yena:

—Go ga øt'ä ngue di bennate yø ánima, 'ne ga unna 'da'yo te. Nu'a da 'yεc'εigä, madague'a xta ndu, pe høndi bennate.

26 A nuyá, nu'u yø ja'i 'buhya 'ne εc'εigui, ya hinjam'mø da du, ya ja ra 'da'yo te yø ja'i. ¿Ua guí εc'εi na dí xi'i ya?

27 Ra Marta p'uya bi 'yena:

—Ahá, grá Hmu, dí εc'εigä ngue gue'e grá Cristo, rá Ts'unt'u'i Oja nu'a mi ja ngue da εcua ja ra ximhäi.

Rā Jesús bi nzomp'u ha nt'ägui ra Lázaro.

28 Mi juadi bi manna ra hya na p'uya, nuna ra Marta bi ma bá zo rá juhue Maya. Bi xifi njanate, bi 'yembj:

—Bá εp'u ra xännbate. Bá pen'na ra hya ngue bi nzo'i 'na.

29 Nu'mø mi 'yøhra Maya ngue bi ts'ofu, bi nangui, bi ma bá nu ra Jesús.

30 Nuna ra Jesús, tobe hin manj yat'ambo ra hnini, bí 'bärpə ha bi nthui ra Marta.

31 Mi nu yø ja'i ngue bi nangra Maya, bi bønj n'nahmantho, bi ma. Janangue xquet'a bi ntetyø ja'i p'uya, embj ngue bi ma dá nzomp'u bí o ra ánima.

32 Bi ma ra Maya p'u mambj 'bähra Jesús. Bi ndantyøhmu p'u ha 'bäi, bi 'yembj:

—Ague grá Hmu, nu'mø ngue gdi 'bucua, hinxta ndu ma idagä 'mø.

33 Nu'mø mi nu ra Jesús ngue zonna Maya co 'ne'u yø judío ni n'yoi, bi där'man'u rá mmäi p'uya.

34 Bi 'yännbaya, bi 'yembj:

—¿Haru nt'ägui ya? —bi 'yembj.

Mi da p'uya, bi 'yena:

—Ague grá Hmu, bá εhe guí nnu.

35 Xquet'a bi nzonna Jesús.

36 Di n'yembyø judío p'uya:

—Ya guí nnuhya te øtya. Ja di nequi p'uya ngue janjuanj ngue madj madj.

37 Bi 'yeni 'da yø judío p'uya:

—A nuna, ngue bi zä bi xojpa yø dä ra xädä, rá nzequi xta nzä xta 'yøt'e ngue hinxta ndu ra Lázaro.

Ya bi bennate ra Lázaro.

38 Mahømbj där'man'u rá mmäi ra Jesús. Bi guarbu ja ra 'bido o ra ánima p'uya ngue da hyajpa ra ndodo nnøpa njo'mi.

39 Bi 'yenna Jesús:

—Damj hyacjə ra do —bi 'yena.

Bi 'yenna Marta nuna rá nju ra ánima p'uya:

—Ague grá Hmu, rá nzequi ya yunya, porque ya rá gupa nt'ägui ya.

40 Mi dahra Jesús, bi 'yembj:

—Uangui dí xi'i ngue nu'mø gui 'yɛc'ɛigui, guí pa p'aya ngue maguesɛ Oja.

⁴¹ Mi ma nthāqui ra do p'aya. Bi nɔs'maya ra Jesús, bi 'yɛna:

—Ma Papá'i, dadi ja mammaði'i ngue guí ø'mø di nzo'i.

⁴² Nugä dí paði ngue zant'a guí ø'mø di nzo'i, pɛ dá mangä na ra hya na n'namhma ngue nuya yø ja'i 'bucua, da 'yɛc'ɛi ngue go guá penngagui ua.

⁴³ Mi juadi bi manna ra hya na p'aya, bi matra ánima, bi 'yɛmbi:

—Agué Lázaro, bá pømp'u guí o —bi 'yɛmbi.

⁴⁴ Bá nangra ánima p'aya, bá ɛp'u, bá m'mät'i yø ulu yø 'yɛ conyø gua. Rá hmi p'aya bá n'youi rá njo'mi. Ra Jesús bi 'yɛmbyø ja'i:

—Dami xahmi ya, thøhmi p'aya, da ma.

Bi nhɛca hya yø ja'i p'aya, ngue di bɛntra Jesús.

⁴⁵ Nuya yø judío mi 'bup'u ja rá ngu ra Maya mi nu te bi 'yøtra Jesús, gue'a i 'yɛc'ɛi'a p'aya.

⁴⁶ Pɛ mi'da yø judío, bi ma bá xihyø fariseo te bi 'yøtra Jesús.

⁴⁷ Nuya yø fariseo p'aya conyø hmu yø mmäcja, co 'nɛ'u yø n'yohu 'bɛt'o ngue yø judío, bi 'yøtra dajunta. Di n'yɛmbi:

—¿Te 'bɛ'a ja ngue ga øthu? Nuna ra n'yohu na, xandøngu yø milagro øt'e.

⁴⁸ Nu'mø ngue ga hehmu p'u, Gä yø ja'i da 'yɛc'ɛi te mmanna. A nu'u yø ts'ut'abi Roma p'aya, da penhyø soldado ngue da demhra maça nija ja ua, 'nɛ da 'yøtra sui ua ja ma häih.

⁴⁹ Bi da'a n'na nc'ɛi ni hu ngue ra Caifás, guehna ra hmu yø mmäcja'a ra jeya'a. Bi 'yɛmbyø ja'i:

—¿Ua hinguí pahmu ha di nja te ga øthu ya?

⁵⁰ ¿Ua hin gadi umhmu ra güenda hanja? Man'na xanho ngue n'na nc'ɛitho da du conná nguehyø ja'i, hinda gue'a ngue di m'mɛdi gätho yø ja'i 'bucua ja ma häih.

⁵¹ Pɛ nuna ra Caifás hingrá hyasɛ na ra hya bi ma, sinoque Oja bi bɛnnbi

ngue ngu'a bi ma. Porque guehna ra jeya ngue bi nøpa hmu yø mmäcja. Bi ma ngue ra Jesús guehna ja ngue da du conná nguehyø judío na.

⁵² 'Nɛ hinga hønt'u yø judío p'aya, sinoque da du conná nguehyø ja'i 'bui ndap'u bi zä. Porque nne Oja ngue ndap'u bi zä di m'mahyø ja'i ngue dyø basi Oja.

⁵³ Gue'a ra hya bi nja'a p'aya, nu'u yø judío mi nts'ut'abi, bi mædi bi nhɛca hya ngue da hyo ra Jesús.

⁵⁴ Janangue ya him mambi zøp'u ha 'buhyø judío ra Jesús, sinoque bi ma n'nanni n'na ra xɛqui ja ra häi Judea. Ya mmɛ ra nendapo, ja n'na ra hniñi ni hu ngue Efraín. Ja bá m'mahmu p'u p'aya co 'nɛhyø xädi.

⁵⁵ Ya xmá nguerp'utho ra pa ngue ra ngo øtyø judío, nuna ɛmbi ra pas-cua. Xangu yø ja'i bi ma Jerusalén ngue dí hocyø ts'oqui p'u ja ra nija hante di nja ra ngo.

⁵⁶ I 'yo yø ja'i p'aya, ngue honna Jesús. Nu'mø bi zømp'u nija di n'yänni n'na ngu n'na, i ɛna:

—¿Tɛp'u gni bɛmhmu? ¿Ua da ɛcua ja ra ngo ra Jesús, ua gue hin'na?

⁵⁷ Nu'u yø fariseo p'aya, co 'nɛ'u yø hmu yø mmäcja, ya xi xihyø ja'i ya p'aya, ngue nu'mø to da baði ha bí 'buhra Jesús, da ma. Porque bi ne di 'bɛntra Jesús ngue da got'i.

12

N'na ra xisu bi gøpa ra aceite ra Jesús.

¹ Man'nato ma patho di nja ra ngo ngue ra pasqua. Bi ma ra Jesús bá søn'a Betania rá ngu ra Lázaro. Guehna ra Lázaro bi 'yøtra Jesús ngue bi bɛnnate.

² Ja bá t'ørpa p'u ra nts'ihmɛ ra Jesús, bi n'uite ra Marta. Conna Lázaro 'dap'u hühmi p'u ja ra mɛxa ngue sihmɛui.

³ Nuna ra Maya p'aya bá ha made litro ra aceite mahotho ga yuni, pɛ xandømmaði rá muui. Bi gøpabi yø gua ra Jesús, bi dujpi conyø xta. Bi yu'ambo ra ngu'a ga yanna aceite.

4 Mī 'bup'ᵤ rā Judas Iscariote rā ts'unt'ᵤ rā Simū. Guehna n'na nc'ei yø xādi rā Jesús, 'nε guehna bi dā nā. Nunā rā Judas bi 'yεnā:

5 —¿Hanja ngue himbi 'bā rā aceite, ngue xtí t'unna mēnyᵤ yø hyoya? Porque xtí 'bā rā aceite'a te pøxi hyu ciento mā pa rā nzābi.

6 Pε nunā rā Judas hin'i mmanā rā hyā nā ngue di tū rá mmāi dā māxyø hyoya. Sinoque bi manā rā hyā nā ngue rā bε. Porque go mafāti rā buxa cᵤ rā mēnyu nā. I pε rā mēnyu njāti p'ᵤ ja rā buxa.

7 Mī nya rā Jesús, bi 'yεnā:

—Damī hyεmhma, 'yo te guí mma. Porque nunā rā xisu guí sai, ya mī pεsrā aceite xta ngosca mā do'yo 'mø dá n'yāgui.

8 A nuya yø hyoya guí mma, jap'ᵤ rā pa guí fāxhᵤ ya, porque 'daua guí 'buhmᵤ ya yø hyoya. Pε nugā ya himma ya'atho rā pa dí n'yohᵤ ua.

Bi nhεcahya yø ja'i ngue hōnda hyo rā Lázaro.

9 Xangu yø judío bi badī ngue bí 'bup'ᵤ Betania rā Jesús. Bi ma yø ja'i bá nū. Pε hinga hōntho nne yø ja'i ngue dā nū rā Jesús, sinoque xquet'a nne dā nū rā Lázaro nunā xi japi xi bεnnate p'ᵤ mant'āgui.

10 Janangue bi nhεcahya yø hmu yø mmācja ngue xta hyo rā Lázaro conna Jesús.

11 Porque nu'a i bεnnate rā Lázaro, ya hεp'ᵤ yø mmijudíoui yø judío p'aya ngue go εc'ei rā hyā mmanā Jesús.

Bi yurbᵤ ja rā hnini Jerusalén rā Jesús.

12 Nup'ᵤ ja rā hnini Jerusalén, xandøngu yø ja'i bi ma dā nsännigo ngue rā pascua. Ja bi bahyø ja'i 'mø mī hyats'i, ngue ya ja ngue dā zøp'ᵤ ja rā hnini rā Jesús.

13 Yø ja'i p'aya, bi dajpa yø xi yø palma, bi ma di c'at'ui rā Jesús. Bi mēhrā hmafi yø ja'i p'aya, i εnā:

—Nunā rá m'mēnhni Oja 'bucua, guehna tate nā. Oja di japhna rá dast'abi yø judío bá 'bēnhni.

14 Bi din'a n'na rā burru bi hyuxrā Jesús. Ya bi nja tengutho nt'ot'i p'ᵤ ja rā Maca Libro ngue εnā:

15 “Ague gyø mmεnguhᵤ p'ᵤ ja rā hnini Sión, 'yogui suhᵤ. Guí nnu ngue bá εp'ᵤ ni dast'abihᵤ, bá hyuxa n'na rā burru”.

16 Nup'ᵤ rá mēdi hingui pahyø xādi rā Jesús hanja'a te øt'e. Pε nu'mø mī ma mahεts'i rā Jesús, ja bi zo yø mmāi p'aya, ngue nu'a te gāma hyā xi nja, ya mant'ot'i ngue ngu'a ja ngue di nja.

17 Nuya yø ja'i n'youi rā Jesús, guehya bi nup'ᵤ bi japi bi bεnnate rā Lázaro, gā mmanyø ja'i te gā xi nurpi ngue øt'e.

18 Janangue bi ma yø ja'i ngue di c'at'ui rā Jesús, porque pahyø ja'i ngue nu'a rā milagro xi 'yøt'e, hinjonda zā dā 'yøt'e.

19 Yø fariseo p'aya, di n'yεmsebi:

—Ya guí nnuhᵤ ya, ya hingui sä te ga øthᵤ. Guí nnuhᵤ ngue gā ni mε yø ja'i rā Jesús.

Nuya 'da yø ja'i hingyø judío bi hyonna Jesús.

20 Nuya yø ja'i bi ma Jerusalén ngue dā thanne Oja 'mø bi nja rā ngo, n'youi p'ᵤ 'da yø mmεngu Grecia.

21 Nuya p'aya bi guarbᵤ 'bāhra Lipe nunā rā mmεngu Betsaida ngue rā hāi Galilea. Bi 'yāpra mate p'aya, bi 'yεmbi:

—Ague n'yø, dí nne ga nyagāhe ts'ᵤ rā Jesús.

22 Nunā rā Lipe p'aya, bi xihra Andre'a te sifi. Nunā rā hyā bi sifi, 'da i matho gā yoho ngue bá xihra Jesús.

23 Nunā rā Jesús bi 'yεntho 'mø mī dadī:

—Nū rā N'yohᵤ bí 'yε mahεts'i, ya ni ma dā zōnna pa p'ᵤ dā hnu ngue maguesε.

24 Majuanī dí xi'ahᵤ, ngue nugā, ja ngue dā thogui, n'namhma ngue xangu yø ja'i dā dinna 'da'yo te. Tengutho n'na zihmudā rā trigo, mēnte hinga nthuhᵤ rā hmudā, xquetho n'na mhmudā tho i ja. Pε nu'mø ya bi thuhᵤ, dā bøxra hmudā,

pε ya xangu yø trigo da ma ma peti 'mø bi nja.

²⁵ Nu ra ja'i honi ha di mpommi ra ndate, guehna di 'behra te na. Pe nu ra ja'i enna te ua ja ra ximhai, guehna di t'unna 'da'yo te para zantho na.

²⁶ Nu ra ja'i nne da 'yorcagui ma pahä, da denngui. Nup'u ha ga m'mäcä, ja di m'mup'u. Nu ra ja'i da 'yorcagui ma pahä, guehna nnu manho ma Papäga na.

Bi manna Jesús ngue ya ni ma da tho.

²⁷ A nuyä, händi padi te ga øtya. ¿Teni 'be'a ja ngue ga mma? Ya hingui sä ngue ga ena: “Ma Papä'i, dami yangui ngue'a te ja ngue ga thogui”, ga ena. Porque ya dá ecä'a, ngue nu'a te ja ngue ga thogui, ga thomhmagä'a.

²⁸ Bi 'yemp'uya:

—Ague ma Papä'i, da fadi ngue mague'ase'i ya.

Nu'a ra ora'a p'uya, bi t'øde ngue bá nya Oja maya, bi 'yena:

—Ya xa nja'a te di fadi ngue maguecεgui. Pe mahønga øt'e ngue da fadi ngue maguecεgui ya.

²⁹ Nu'u yø ja'i mi 'bäp'u, bi 'yøde ngue bá nya Oja maya, pe emthobi ngue ra ngäni'a øde. Mi'da yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Rä anxε Oja i nzohna —bi 'yena.

³⁰ Mi nya ra Jesús, bi 'yembyø ja'i:

—Nuna ra hya bi t'øhya, himma partegä p'u ngue bi t'øhna ya, sinoque ni parteha na.

³¹ Ya ni ma da zønna ora da thaxra güenda ua ja ra ximhai ya. Da thejpa rá hya ra zithu di manda ua ja ra ximhai.

³² Nu'mø bi ma ma'bä'mi ra pont'i da n'nø'migä, ndap'u bi zä, da denyø ja'i ma hyagä.

³³ Bi manna ra hya na, ngue di opan'yu yø ja'i tema forma di du 'mø bi tho.

³⁴ Bi 'yenyø ja'i p'uya:

—Ya xtä øcähe te nt'ot'i p'u ja ra libro ngue ra ley, ngue ra Cristo i 'bui para zantho. 'Nε nu'i guí ena ngue ra N'yohu bi 'yε mahεts'i, i ja ngue da ma

macuati ra pont'i. ¿Ndana gue'a'a ra n'yohu bi 'yε mahεts'i guí mmam'mø?

³⁵ Mi dahra Jesús, bi 'yembi:

—Nuyä, ya mits'u dra pa gui hεthä ua'a ja ngue da xoc'a ni mmaihä ya. Nu'mø bi dini xanho ni mmaihä na ra hya di xi'ahä ya, guehna ra hya gdi n'yohu na. Pe nuna ra ja'i hinda ne da 'yøt'e te di mmangä, guehna ra ja'i hingui padi te ga 'yo na.

³⁶ Dami 'yεc'εihä na ra hya da xoc'a ni mmaihä mente da zä ga xi'ahä ha di xohni mmaihä. 'Nε majuanä da xoc'a ni mmaihä na ra hya na.

Mi juadi bi manya yø hya ya p'uya, bi ma ra Jesús, hingui fadi ha i ma.

Nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue yø judío hingui εc'εi ra Jesús.

³⁷ Madague'a xangu yø milagro bi nu yø ja'i bi 'yøtra Jesús, pε hingui εc'εi te xifi.

³⁸ Pe ya ja ngue da ngu'a di nja, tengutho ra hya bi 'yotra pøngahya Isaías ngue bi 'yena: “Ague grä Hmu, ¿ndana gue'a bi bøni ngue bi 'yεc'εi na ra hya dá xicähe ya? ¿Ndana gue'a pøni ngue da badi ngue ya uhrä ts'edi Oja ya?”

³⁹ Ra Isaías xquet'a bi 'yot'i hanja ra hya ngue himbi 'yεc'εi ra hya yø ja'i, bi 'yena:

⁴⁰ “Nuna Oja bi gorpabi yø nthandi yø ja'i, n'namhma ngue hinda hyeti conyø dä. 'Nε bi gorpabi yø mmäi, n'namhma ngue hinda dimp'u ja yø mmäi hanja ra hya. 'Nε händi 'bätyø mmäi ngue da den'Oja para ngue händi punnbi”.

⁴¹ Ra Isaías bi manna ra hya na, ngue parpi ngue maguesε ra Jesús, janangue bi ma hanja'a ra Jesús.

⁴² Co ngu'a xangu yø judío ja yø cargo bi 'yεc'εi ra Jesús. Nja hingui xihyø ja'i ngue εc'εi, porque su yø fariseo, i nne ngue hinda dujpa yø thuhu p'u ja ra nija.

⁴³ I ena ngue man'na xanho ngue da nu manho yø ja'i, hinda gue'a ngue Oja da 'yembi ngue xanho te øt'e.

Da ma ra castigo yø ja'i hingui εc'εi te mmanna Jesús.

44 Nuna ra Jesús bi ts'edi bi nya, bi 'yena:

—Nu ra ja'i εc'εigä ya, hinga hōngthogui εc'εigui ra ja'i, sinoque xquet'a εc'εi'a ma Papá bá penngui.

45 Nu ra ja'i hērcä ya, tengutho 'mō go di hēt'a to bá penngui.

46 Nugä guecä ga xoc'a ni mmähä. Dä εcä ua ja ra ximhäi, n'namhma ngue nu'a da 'yεcεigä, hīndi m'mähī tengutho ga 'bahyō ja'i 'yo mants'o.

47 A nuyá, i 'bhi to øhra hya dí mmangä ya, pe hīngui ørpa masu. Ya hīmma partegä p'ü da ma ra castigo ra ja'i. Porque hīndä εcä ngue 'bexca sänni da ma ra castigo yō ja'i 'bucua ja ra ximhäi, sinoque dá εhε ngue ga nyani.

48 A nuyá, nu ra ja'i hīngui ørca masu, 'nε hīngui ørpa masu na ra hya dí mmangä, guehna ra ja'i da ma ra castigo na. Nuna ra hya dí mmangä ya, guehna di ts'ännbabi ra castigo yō ja'i 'mō ra pa rá nεgui na, ngue hīngui εc'εi yō ja'i te dí mma.

49 Porque hīmma hyase dí mma. Nu'a ma Papá bá penngui, nuna ra hya di 'bejpi ga mma, guehna ra hya dí xän'nahä na.

50 Pe dí pacä p'üya, ngue nu to da 'yεc'εi na ra hya di 'bejpagui ma Papá ga mma, di nja ra 'da'yo te ra ja'i. Nuna ra hya xijma Papá ga mma, guehna ra hya dí mmangä na.

13

Bi merpa yō gua yō xädi ra Jesús.

1 Hante di nja ra ngo ngue ra pas-cua, nuna ra Jesús ya padī ngue ya bi zōnna ora da bōngua ja ra ximhäi, di ma mahets'i bí 'bährä Papá. Nuna ra Jesús hīnha rá nεgui di ma'ü yō xädi 'bucua ja ra ximhäi.

2-3 Ra zithu ya xi bennba rá mmähī ra Judas Iscariote nuna rá ts'ant'ü ra Simu ngue di dá ra Jesús. Nuna ra Jesús, ya padī ngue bi 'yεp'ü bí 'bü Oja, 'nε mahōndi map'ü bí 'bü Oja. 'Nε padī ngue nu'a rá Papá, di unna ts'edi ngue di manda gätho yō cosa i ja.

4 Mente sihmε p'üya, bi nangbu ja ra mēxa mī hūdi, bi mōhrä tuhū, bi ngūt'a n'na ra toaya p'üya.

5 Bi xitra dehe p'ü ja n'na ra ban-deja, bi merpa yō gua yō xädi. I dujpa ra dehe connä toaya di ngūt'i.

6 Nu'mō ya mmap'ü da merpa yō gua ra Bedu p'üya, ra Bedu bi 'yεmbi:

—Ague grä Hmu, ¿ua 'nεcä gui percagui ma guagä?

7 Mī dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—A nuyá, hīngui padī te ga mbøn'a te dí øt'ä ya, pe gui pa'a m'mefa te ga mbōni.

8 Mī dahra Bedu p'üya, bi 'yεmbi:

—A nugä hīnda zä gui perca ma gua.

Mī dahra Jesús, bi 'yεmbrä Bedu:

—Nu'mō ngue hinga pet'a ni gua, ya hīmma n'youi 'mō.

9 Bi 'yεnna Bedu p'üya:

—Ague grä Hmu, hinga hōrma gua gui percagui 'mō, gui pegagui ma 'yε 'nε gui hiqui.

10 Pe ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nu ra ja'i ya m'met'e, ya bi bo gä rá do'yo. Ya hīnda hōndyō gua ja ngue da 'berpabi ra ja'i. Ya gä m'meque'ahä ngue ra nts'o, hīnda hōnda n'na'ahä ngue hinga m'meque.

11 Bi manna ra hya na ngue hinga gätho m'mequebi yō mmähī yō xädi ngue ra nts'o, porque padī ndana gue'a ja ngue di dä.

12 Mī juadi bi mejpa yō gua yō xädi p'üya, mahōmbi hye rá tuhū ra Jesús. Bi mip'ü ja ra mēxa mahōn'a p'üya. Bi 'yεmbi:

—¿Ua guí padī te dá øt'ahä ya?

13 Nu'ahä guí εnjü ngue drä xännbategä, 'nε drä hmugä. Pe gue ni 'yup'ü te guí xicjü, porque go guecä drä xännbategä 'nε drä hmugä.

14 A nu'mō ngue drä xännbategä 'nε drä hmugä, 'nε dí pet'a ni guahä, xquet'a nne ngue guí njahä p'üya. Guí mpejpa ni gua n'na ngu n'na'ahä.

15 Nugä, ya dá üt'ahä te ja ngue gui 'yøthä, n'namhma ngue tengutho dá øt'ahä ya, da ngu'a guí n'yørpe n'na ngu n'na'ahä.

16 Majuañi dí xi'ahə, ngue n'na ra məfitho, 'yo di ɛna ngue hinda zä da 'yøt'e tengü øtrá hmu. Nu'a n'na ra m'menhni, 'yo di ɛna ngue hinda zä da 'yøt'e tengü øt'a to pɛnhni.

17 Nu'mø ngue tinni mməihə ya yø hya dí xi'ahə gui 'yɛt'a mməihə ya, ra mmɛnthi gá nthəhə 'mø.

18 Nu te dí mmangä ya, hinga gätho di toca'ahə na ra mmɛnthi na. Porque dí padí te'o ya xta huanhni, gue'u di tocabi'u. Pɛ jatho ngue di nja'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ɛna: "Nuna 'daua dí sihmegä'be ya, guehna 'bui ngue ma nsuigä'be na".

19 Dí xi'ahə na ra hya na hante ngue di nja, n'namhma ngue nu'mø bi nja p'uya, gui 'yɛc'ɛihə ngue go guecä.

20 Majuañi dí xi'ahə ngue nu ra ja'i di unna säya'a to dí pɛhnä, tengutho 'mø go dadi 'dacra ts'äya ra ja'i. Nu to di 'dacä ra ts'äya p'uya, tengutho 'mø go dadi unna ts'äya'a to bá pɛnngui.

Bi manna Jesús ngue guehna ra Judas i ja ngue di dä.

21 Mi juadi bi manna ra hya na p'uya, bi zä ngue tar'man'u rá mməi ra Jesús. Bi ma njuantho p'uya, bi 'yɛna:

—Majuañi dí xi'ahə ya, ngue 'bucua n'na nc'ɛi jəgatho häi, ya honi ha di japi ngue di dägui.

22 Nu'u yø xädi p'uya bi mudi di nhyɛti n'na ngu n'na, hingui fadi te'o sihna ra hya i hma.

23 Nu'a n'na nc'ɛi 'dap'u hühmi ngue sihmɛui ra Jesús, guehna rá xädi ɛmmei di madi.

24 Ra Bedu p'uya, bi 'yørpə ra senya'a 'dap'u hühmi ra Jesús ngue da 'yänni te'o na i mma.

25 Nu'a bi 'tørpə ra senya p'uya, man'na bi guarbu hu ra Jesús ngue bi 'yänni, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, ¿te'o na guí mma?
—bi 'yɛmbi.

26 Mi dahra Jesús, bi 'yɛna:

—Ma ga pocä n'na xɛqui ra thuhmɛ ya. Nuna ga unna p'uya, guehna dí mmangä na.

Bi po'a n'na xɛqui ra thuhmɛ p'uya, bi unna Judas Iscariote rá ts'ant'u ra Simu.

27 Nuna ra Judas, ngu i hyanna ra thuhmɛ, bi yatra zithu p'u ja rá mməi. Ra Jesús bi 'yɛmbuya:

—Nu'a te ja ngue gui 'yøt'e, 'yøt'e n'nahmantho.

28 Pɛ nu'u 'dap'u hühmə p'u ja ra mɛxa ngue sihmɛ, hinjombi n'yo yø mməi hanja na ra hya bi sihna ts'ofu.

29 A nuna ra Judas ngue ma fäti ra buxa njumɛnyu, bi 'yɛmp'u i bɛn'i'da, ngue nuna ra Jesús bi xifi ngue da däi tema hyoni ngue ra ngo, ogue di unni zi algo yø hyoya.

30 Hontho bi zi ra thuhmɛ bi t'unna Judas, bi bəni, bi ma. Pɛ ya nxui p'uya.

Ma'da'yo ra hya di manda ra Jesús ngue di nja.

31 Mi bənna Judas, bi 'yɛnna Jesús:

—A nuya ja di nɛqui p'uya ngue magesɛ ra N'yohə bí 'yɛ mahɛts'i. 'Nɛ connä ngue'a te øt'e, ja di nɛqui p'u ngue magesɛ Oja.

32 Xi'mø ngue ra N'yohə bí 'yɛ mahɛts'i, nu te øt'e, gue'a gui nɛqui ngue magesɛ Oja'a, nuna Oja ya, xquet'a da 'yudi ngue magesɛ'a rá Ts'ant'u ya. 'Nɛ ya mi ts'adyø pa di nja na dí xi'ahə ya.

33 Ague ma basi'ahə, ya mi ts'udra ora dí 'bəhmə ua ya. Tengutho ra hya xta xicä yø judío, xquet'a ngut'atho ra hya dí xi'ahə ya. Gui hyonjə, pɛ hinda zä gui tɛnngahə hapu gdä magä.

34 Ma'da'yo hən dadi 'bɛp'ahə ya, ngue gui mmahmə n'na ngu n'na'ahə. Tengutho nnä ma'ahə, gui njathə p'uya ngue guí mmahmə n'na ngu n'na'ahə.

35 Nu'mø ngue guí mmahmə n'na ngu n'na'ahə, di unna güenda gätho yø ja'i ngue gue'e ma xädi'ahə 'mø.

Bi manna Jesús ngue da gøn'a m'mefa ra Bedu.

36 Ra Bedu bi 'yørpə ra nt'änni ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ague grá Hmu, ¿hapu gue gdi ma p'uya?

Mi dahra Jesús, bi 'yɛna:

—Nup'u ha gdá magä, ya hinda zä gui tenngah. Pe da zä gui tenngah m'mefa.

³⁷ Rá Bedu p'uya, bi 'yëmbi:

—Ague grá Hmu, ¿hanja ngue gui ena ngue hinda zä ga ten'na'i ya? Nugä dí emma te conná ngue'e.

³⁸ Mí dahra Jesús, bi 'yëna:

—Guí ena ngue gui enni te conná nguecä. Pe majuaní dí xi'i ngue hante dí mmahra òni, ya xquí cõnga nhyu ndi.

14

Nuna rá Jesús, guehna rá 'yu na ngue di zõnna ja'i p'u 'buhra Papá.

¹ 'Yo di tü ni mmah. Guí hyahni mmui gui 'yëc'ëih Oja, da guecä dami 'yëc'ëigah.

² Nup'u ja rá ngu ma Papágä, xangu yø ts'äya bí jap'u. Nu'mø da hin'yü p'u yø ts'äya, hinte ga sänni ga xi'ah 'mø. Pe nuyá, ga mmagä ya ngue güi nsägä ha gui nsayah.

³ Nu'mø dá magä p'uya ngue güi nsägä ha gui nsayah, ga ma ecä mahøn'a p'uya ga sixah, n'namhma ngue 'dap'u ga m'mahm.

⁴ Guí pahmu p'uya hapu gda magä, 'në gui pahmu rá 'yu.

⁵ Mí dahra Toma p'uya, bi 'yëmbi:

—Ague grá Hmu, hindaí pacähe ha gdi ma, ¿ha da nzä ga pacähe rá 'yu gdi ma?

⁶ Mí dahra Jesús, bi 'yëmbi:

—Conná nguecä da zä gui sømhmu p'u 'bu Oja. 'Në conná nguecä gui pahmu ndana majuaní. Go dadí ungä rá 'da'yo te. Nu to gä da 'yëc'ëigui, gue'u da zõmp'u 'buhma Papá'u.

⁷ Ngue hingmi pahmu te'ogä ma m'met'o, janangue hingmi pahmu te'o na rá Papá. A nuyá, ya gui pahmu ya, porque ya gui nnuhu ya.

⁸ Bi 'yëmbra Lipe p'uya:

—Ague grá Hmu, 'yøt'e ngue da zä ga nnuhähe rá Papá 'mø. Co nu'a p'uya.

⁹ Mí dahra Jesús, bi 'yëmbi:

—Ague Lipe, ya xa mma yø pa dí n'yohu, ¿'në tobe hingui paqui? Nu'a to bi nugä, ya bi nu rá Papá'a. ¿Hanja'a

gui xiqui ngue gui engui ga øt'ä ngue gui nnu rá Papá?

¹⁰ ¿Ua hingui ec'ëigui ngue tenguthogä ya, njarbutho ma Papá? Tengutho ma Papágä p'uya, xquet'a dí njadä p'u. Nuna rá hya ya xtá xi'ah, hingo dí mmansägä na. Nu'a rá Papá dí n'yo'be, go øt'a te dí øt'ä'a.

¹¹ Dami 'yëc'ëigah ngue tenguthogä ya, njarbutho ma Papá. Tengutho ma Papágä ya, xquet'a dí njadä p'u. A nu'mø hingui ec'ëih na rá hyatho, dami 'yëc'ëigah 'mø gä nuhu'a te dí øt'e.

¹² Majuaní dí xi'ah, nu rá ja'i ngue rá mmui ga 'yëc'ëigui, xquet'a da zä da 'yøtra ja'i tengutho dí øt'e. Man'na xangu da 'yør'mø ngue da zä, porque nugä ga mmagä p'u bí 'buhma Papá.

¹³ Rángue gui ec'ëigah, nu'mø gä mat'Ojah, gui hya rá ts'edi gui 'yädi te gui nneh. Nugä ga 'da'ah'a te gä gui 'yähmu, n'namhma da fadi ngue magues na ma Papá.

¹⁴ Rángue gui ec'ëigah, nu'mø gui hya rá ts'edi gui 'yädi te gui nneh, nugä ga 'da'i ndana bi zä macosa gui 'yähmu.

Bi xihyø xädi rá Jesús ngue da penhna Espíritu Santo.

¹⁵ Nu'mø gadi macju, dami 'yøt'e te dadi 'bep'ah 'mø.

¹⁶ Ga äpa rá mate ma Papá ngue da penhni te'o da mäxah, 'në di hoc'a ni mmah, tengutho dí øt'ah ya. Nuna da 'benhni, guehna rá Espíritu Santo da gäp'ah rá 'yu majuaní. 'Në guehna gui n'yohu para zantho na.

¹⁷ Nu yø ja'i hingui ec'ëi Oja, hingui sä dí n'youi rá Espíritu Santo, porque hingui hetí 'në hingui padi te'o. Pe nu'ah, ya gui pahmu te'o na, porque rá Espíritu Santo ya 'bucua gui 'buhmu, 'në gui n'yohu para zantho na.

¹⁸ Nugä hinga soc'aséh ua, ga ma pengä ngue ga n'yohu.

¹⁹ Ya mi ts'utho ya, ya hinni mantho da nugä yø ja'i. Pe nu'ah gui nnuju mahøn'a. 'Në di nja'ah rá 'da'yo te, ngue mahøngdí 'bucä.

20 Nu'a ra pa'a p'uya, guí umhmu ra güenda ngue dí n'yogä'be ma Papá. Da gue'ahm p'uya, dí n'yohm p'u guí 'buhmu.

21 Nu ra ja'i da 'yøt'e te dadi 'bepi, guehna di nequi ngue majuaní di maqui. Ma Papágä p'uya, xquet'a di mađi gätho ya yø ja'i di maqui. Nugä p'uya xquet'a dadi mađi, 'ne ga øt'e ngue da fadi ngue dí n'yo'be ra ja'i di maqui.

22 Bi 'yenna Judas, nuna hinga Isariote:

—Ague grá Hmu, ¿hanja ngue hønthogähe gui 'yudi ngue dí n'yohm, 'ne hinga gätho mi'da yø ja'i da badi?

23 Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Nu ra ja'i di maqui, guehna da 'yørpabi masu te dí xifi, 'ne guehna di mahma Papágä na. Nugä ya, co 'nehma Papá, ya dí n'yohe ra ja'i di maqui.

24 A nu ra ja'i hinda maqui, guehna hinguí ørcatho masu te dí xänbi. Nuna ra hya dí xi'ahm ya, himma hyasegä na, go rá hya'a ma Papá bá penngui.

25 Dí xi'ahm gätho ya yø hya ya, mente tobe 'daua dí 'buhmu.

26 A nugä ga äpra mate ra Papá ngue da penhna Espiritu Santo, n'namhma da mäxahm 'ne di hoc'a ni mmaih. Gue'a go da xän'nahm gätho'a p'uya, 'ne ga di ben'nahm ya yø hya ya xtá xi'ahm.

27 Ya ga soc'ahm ya, pe di hut'a ni mmaih. Nugä ga øt'e ngue da hyu ni mmaih, hinga tengu ra hya manyø ja'i ngue embi nthumm. 'Yo sä di tu ni mmaih 'ne 'yo guí suh.

28 Ya guí øde te xtá xi'ahm ngue ga mmagä p'u bí 'buhra Papá, 'ne honga ma ecä ngue 'dap'u ga n'yohm. Nu'mø majuaní gadi macju, dami johyahm ngue ga mmagä. Porque nuna ra Papá, tate na ngue nugä.

29 Dí xi'ahm na ra hya na hante ngue di nja, n'namhma ngue nu'mø bi nja, ya gui 'yec'eiha na ra hya ya xtá xi'ahm p'uya.

30 Ya hinga ya'atho ga nyahm ya, porque ya bá ep'u ra zithu nu'a di

manda yø ja'i hinguí ec'eigä. Pe cohra ts'edi na, hinda zä da dajpi.

31 Pe ya jatho ngue ngu'a di nja, para ngue da bahyø ja'i ngue dadi macä ma Papá. 'Ne dí øt'e te di 'bejpi ga øt'e. Nanjm ya, ma ga 'uehm ua.

15

Ra Jesús bi hyepabi ra hya bi ma ngue n'na 'bäi ra uva conyø 'yet'o.

1 Go guecä tengutho n'na 'bäi ra uva, 'ne hincjom man'na tengugä. Ma Papágä p'uya, tengutho n'na ra mefi ngue fähra nua'uva.

2 Sajpa yø 'yet'o hinguí nne di nzadi. Pe nu'u yø 'yet'o zadi, fädi 'ne øjpa yø 'yont'o, n'namhma ngue man'na di nzadi xanho.

3 A nu'ahm, tengutho yø 'yet'o ngue zadi, porque guí ørpahm masu te dí xän'nahm.

4 'Yo gui hegahm p'u, tengutho gä hinda hec'ahm p'u. Xi n'na ra 'yet'o ya, nu hinda zä di nzahrä ndät'ä 'mø 'yose, ya himbi thep'u ja ra da'y. Guí njathm p'uya, hinda zä guí n'yo manhohm 'mø gui hegahm p'u.

5 Nugä tengutho n'na ra da'y. A nu'ahm p'uya, tengutho yø 'yet'o. Nu'a hinguí hegagui ya, man'na di n'yo manho, porque dí n'yo'be. A nu'mø gui hegahm p'u, ya hinda zä te gui 'yøthm.

6 A nu ra ja'i hep'u ma hyagä, di njapi tengutho ra 'yet'o hinguí zadi. I nthequi ngue ma'ot'i. Nu'mø bi 'yot'i, da ma mapeti ngue da t'udi.

7 Nu'mø hinguí hegahm p'u, gui 'yet'a mmui te dí xän'nahm, dami 'yädi te guí nne gui 'yähm, guí nnu gue di n'na'ahm.

8 Nuna ma Papágä, da hnu mansu 'mø ngue guí n'yo manhohm na. Gue'a di nequi'a p'uya ngue majuaní ma xädi'ahm.

9 Tengutho guí macä ma Papá, njarbutho nnä ma'ahm ya. Nu te dí nnu manhogä, gue'a gui 'yøthm'a.

10 Nu'mø gui 'yøt'e te dadi 'bep'ahm, ya ni mantho ga ma'ahm 'mø. Nugä dí

øt'e te di 'beɣpaguɪ ma Papá, janangue di maqui.

11 Dí xi'ahɯ na ra hya na, n'namhma ngue tengutho nná johyagä, ngu'a gdi johyahɯ. 'Nɛ hangu ra pa guí johyahɯ.

12 Nuná ra hya naya, dadi 'beɣ'ahɯ ngue tengutho nná ma'ahɯ ya, da ngut'a gdi mmahmɯ n'na ngu n'na'ahɯ.

13 Nu'a ma datho ja ngue da 'yøt'a n'na ngue'mø di mahrá amigo, da 'yenná te conná nguehrá amigo.

14 Nu'ahɯ, ya ma amigo'ahɯ ngue'mø gui 'yøt'e te dadi 'beɣ'ahɯ.

15 Nuyá, ya hinga ɛn'ahɯ ngue gyø mɛfithohɯ ya, porque nu'a ra mɛfitho hinguɪ paɔi te øtrá hmu'a. Nuyá dí mma ngue ma amigo'ahɯ, porque ya dá o'ahɯ n'yu te gäma hya xicä ma Papá.

16 Hingo gá huanngahɯ, nugä go dá huan'nahɯ. A nuyá, ngue guí ɛc'ɛigahɯ, dí nne ngue zant'a guí n'yo manhohɯ, n'namhma ngue di n'na'ahɯ'a te gä gui 'yäphɯ ra Papá.

17 Nuná ra hya naya, dadi 'beɣ'ahɯ ngue guí mmaɔi n'na ngu n'na'ahɯ.

I nnu man'u yø ja'i ra Jesús co 'nɛ'u yø xädi sambabi.

18 Nu'mø ngue nnu man'u'ahɯ yø ja'i, ya guí pahmɯ ngue ya mam'mɛt'o xa hnu man'ugui.

19 Nu'mø ngue gadi n'amigohɯ yø ja'i hinguɪ ɛc'ɛigä, dadi ma'ahɯ yø ja'i 'mø tengutho guí mahyø amigo. Pɛ nugä, go dá huan'nahɯ p'u 'bɛhyø ja'i ua ja ra ximhäi. A nuyá, ya hin gadi n'amigohɯ yø ja'i ya. Janangue nnu man'u'ahɯ.

20 Dami benna hya ya xtá xi'ahɯ m'mɛt'o. Hinjo'o n'na ra mɛfitho da 'yɛna ngue hinda thogui tengutho thohrá hmu. Nu'mø ngue bi nu man'ugä yø ja'i, xquet'a guí njathu p'uya, da nu man'u'ahɯ yø ja'i. Nu'mø ngue hinguɪ t'ɛc'ɛi'a te dí xänbategä, ni xinga gue'ahɯ da t'ɛc'ɛi'ahɯ 'mø.

21 Nu te gä dí xi'ahɯ ya, da ja'ahɯ yø ja'i, porque ngue ma xädi'ahɯ. Nuná Oja bá penngui, hinguɪ pahyø ja'i te'o na, janangue di ja'ahɯ p'u yø ja'i.

22 Nu'mø hin xcabá ɛɛ ga nzohyø ja'i, ya hinda jase yø ja'i p'u da ma ra castigo 'mø. Pɛ nuyá, di jase p'u da ma ra castigo ya ngue hinguɪ ɛc'ɛigui.

23 A nuyá, nu'a ga nnu man'ugä yø ja'i ya, xquet'a 'nɛ'a ma Papágä nnu man'u ya.

24 Hin tema castigo di nja 'mø ngue hin tema hmɛya xcä øt'a p'u ha 'bɛhyø ja'i. 'Nɛ nu'a te gä dí øt'e, hinjongui pøni ngue di sä da 'yøt'e. Madague'a bi nu yø ja'i te gä dí øt'e, pɛ co ngu'a nnu man'u gyø ja'i, co 'nɛ'a ma Papá i hnu man'u ya.

25 Nuyá yø hya dí mmangä, di nja ya, porque jatho ngue di nja'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ra ley ca yø ja'i, i ɛna: "Hinguɪ ja te rángue'a i hnu man'ugui".

26 Ga xicä ma Papá ngue da penhna Espiritu Santo da mäxahɯ 'nɛ di hoc'a ni mmaihɯ. A nu'á, go di ja majuaní te'ogä'a.

27 Xquet'a 'nɛ'ahɯ dami jahɯ majuaní te'ogä, porque dí n'yohɯ asta guer'u bá fuhra hya.

16

1 Dí xi'ahɯ ya yø hya ya, n'namhma hinguɪ nyobɛnihɯ.

2 'Nɛ da ma nthuqui ni thuhu p'u ja yø nija yø judío. Da 'yɛhra ora ngue di m'mɯ i'da da hyo'ahɯ, da 'yɛna ngue ørpa rá 'bɛfi Oja.

3 Nguna ra hya da ja'ahɯ yø ja'i, porque hinjam'mø di nne da ba'a ma Papá, ni xinga gueque di paçyø ja'i.

4 Dí xi'ahɯ na ra hya na, n'namhma ngue nu'mø bi zønna ora di nja, da zo ni mmaihɯ na ra hya ya xtá xi'ahɯ.

Ja di nɛqui p'u'a te øtra Espiritu Santo p'uya.

Mam'mɛt'o hinte dí xi'ahɯ na ra hya na, porque 'daua dí 'bɛhmɯ.

5 A nuyá, ya ga mmagä ya, gani m'mup'u bí 'bɛhma Papá bá penngui. A nu'ahɯ ya, ya hinjonda bøní da 'yɛngui: "¿Haru gni ma ya?"

6 Pɛ nuyá ngue dá xi'ahɯ na ra hya na, bi du ni mmaihɯ ya.

7 Pε majuanī te dí xi'ah̄, go nī nhoh̄ ngue gā mmagā. Porque nu'mø hinga mmagā, ¿hague di 'yε'a rā Espíritu Santo da māxah̄ 'nε di hoc'a nī mm̄ih̄ 'mø? Pε nu'mø gā mmagā, ya gā ma penhnā p'uya.

8 Nu'mø bá ε'a p'uya, go da 'yøt'a ngue da bahyø ja'i 'bucua ja rā ximhāi ngue ja yø ts'oqui, 'nε da badī hanja nā rā 'yu njuantho. 'Nε da bahyø ja'i ngue da zonna pa da japra castigo Oja.

9 Da badī ngue rā ts'oqui øtyø ja'i himbi 'yεc'εigui.

10 A nugā ngue njuantho dá n'yogā, ya gā mmagā p'ua bí 'buhmā Papá. 'Nε ya hinnī mantho guī nnuj̄ ua. Janangue da hyaxa njuani yø ja'i p'uya ndana gue'a rā 'yu njuantho ja ngue da n'yo.

11 Da hyaxa njuani yø ja'i p'uya hanja nā rā hya xā nzän'Oja. Porque ya da ts'ännbi ngue da ma rā castigo nā rā zithū dī manda ua ja rā ximhāi.

12 Xangu mī da yø hya jap'u dí nne gā xi'ah̄, pε tobe hingui sonna ora p'u da zā guī timhm̄ te gā mbøn'a te dí xi'ah̄ ya.

13 Nu'mø bá εhra Espíritu Santo ya, go di o'ah̄ n'yu hanja'a te majuanī'a. 'Nε gā majuanī'a te da xän'nah̄'a, porque hīngrā hyase da mā, a nuna tengutho rā hya da sifi, da ngu'a da mā. Da 'yøt'e ngue guī timhm̄ hanja'a te ja ngue dī nja.

14 Nu'a go da 'yøt'e ngue da hnu mansugā'a, porque da ha'a rā hya gā xifi, 'nε da 'yøt'e ngue guī pahm̄ hanja rā hya.

15 Nu te gāma hya mmanna Papá, gā gue'a rā hya dí mmangā'a. Janangue dí xi'ah̄ ngue rā Espíritu Santo da hanngagui mā hya, 'nε di ja'ah̄ ngue guī pahm̄ hanja rā hya.

Da gohi ngue rā johya'a rā dumm̄i ja yø xādi.

16 Ya mī ts'udra ora ngue hīn hap̄ guī nnuj̄ ya. M'mefa p'uya, ya hīnda ya'atho guī nnuj̄ mahøn'a, porque gā mmagā mahets'i bí 'buhmā Papá.

17 Nuya 'da yø xādi p'uya, dī n'yänni n'na ngu n'na, dī n'yεmbi:

—¿Te gā mbøn'a xicj̄ nā? ngue εnā ya mī ts'udra ora ya, ya hīn hap̄ gā nnuh̄. Ximmi ts'udra ora ngue gā nnuh̄ mahøn'a p'uya, ximmi mmamp'uya ngue da ma mahets'i bí 'buhrá Papá.

18 ¿Teni 'be'a gā mbøn'a mmanna? ngue εmbi ya mī ts'utho. Hīndī pahm̄ temā hya mmanna.

19 Bi bahra Jesús ngue nne da 'yānyø xādi nā rā hya bī mā, bi 'yεmb̄ya:

—Nugā dí xi'ah̄, ya hīnda ya'atho hīn hap̄ guī nnuj̄. M'mefa p'uya, ya hīnda ya'atho guī nnuj̄. ¿Ua guehna rā hya gādī n'yānhn̄ naya?

20 Majuanī dí xi'ah̄ ngue guī nzomhm̄ 'nε da dū nī mm̄ih̄. Nu'mø bī nu'ah̄ yø ja'i 'bū'a nximhāi p'uya, dādi johya. Pε hīnte ja'a. Nu nī dumm̄ih̄ da gohi ngue rā johya'a.

21 Conque nu'mø ja ngue dī m'muhrā basī n'na rā xisu, tū rá mm̄i porque ya bī zonna ora da zā rā n'ū. Pε nu'mø ya bī m'muhrā basī p'uya, ya hinnī mantho mbēn'a rā n'ū mī sā. Porque di johya ngue ya bī m'muhrā basī ua ja rā ximhāi.

22 Xquet'a guī njath̄ p'uya. Bá εp'u rā ora da dū nī mm̄ih̄. Pε nugā gā ma pengui gā nnu'ah̄. Gā rā johya dī nja nī mm̄ih̄ p'uya. Gue'a n'na rā johya hīnjonda zā da hyaqui.

23 Nu'a rā pa'a p'uya, ya hīmma hyoni te guī 'yāngah̄. Nugā majuanī dí xi'ah̄, nu'mø gā mat'Ojah̄ rángue guī εc'εigah̄, damī hya rā ts'edi guī 'yādi te guī nneh̄. Mā Papágā p'uya di 'da'i te guī 'yāph̄.

24 Astā guehya tobe hīnte guī āph̄ Oja di 'da'ah̄ rángue guī εc'εigah̄. Damī 'yāhm̄ n'namhma dī n'na'ah̄. Janjuani ngue gā rā johya dī nja'ah̄ p'uya.

Bī ntate rā Jesucristo ua ja rā ximhāi.

25 Nuya yø hya ya xtā xi'ah̄, dá honi te nnā hyεjpabi rā hya dá mā. Pε da 'yεhra ora ngue nuya yø hya dí xi'ah̄, ya hīnga honi te gā hyεjpi. Sinoque gā xi'ah̄ njuantho ha dī njap'ū gdi pahm̄ rā Papá.

26 Nu ra pa ja p'uya, ya da zä gui 'yāphu ra Papá'a te gui nnehu rángue guí εc'εigāhu. Ya himma hyoni ngue 'bet'o ga äpä ra mate ma Papá conná ngue'ahu.

27 Porque di mā'asehu ra Papá. Di mā'ahu, porque gadi macju, 'ne gá 'yεc'εihu ngue dá εcä p'u bí 'bu Oja.

28 Bí nεxcä mā Papá 'mø dambá εcua ja ra ximhäi. A nuyá, ga pøngä ua ja ra ximhäi ya, ga mma mahεts'i bí 'buhma Papá.

29 Mi dahyø xädi p'uya, bi 'yεna:

—A nuyá, njuantho gui xicje ya. Hin tema hya gni hyeipi te gui mmanya.

30 A nuyá, ja dí tingähe p'uya ngue gá gui parpabi yø n'yomfεni yø ja'i. Himma hyoni ngue 'bet'o da t'øt'a'i ra nt'änni. Guehna nná εc'εigähe naya ngue güi 'yεp'u mahεts'i bí 'bu Oja.

31 Rā Jesús bi 'yεna:

—A nuyá, ya gui εc'εihu ra hya dí mmangä ya.

32 Ya mme 'bexque'a ya, ya ni ma da zønna ora ga nhyεhm, 'da'a n'nani gdi mähä. Ya gui sogasehu p'uya. Pe nugä hindí 'dasεgä, porque dí n'yogä'be ma Papá.

33 Nu'mø ngue gui unni mmuihu ya yø hya dí xi'ahu ya, guehya yø hya da hyut'a ni mmuihu ya. Nua ja ra ximhäi gui sähu ra n'u ua. Pe dami hyahu ra ts'edi, ya xtá tapä'a secua ja ra ximhäi.

17

Bí marpabi Oja yø xädi ra Jesús.

1 Mi juadi bi manya yø hya ya p'uya, bi hyanma hεts'i ra Jesús, bi 'yεna:

—Ma Papá'i, ya bi zønna ora ya. Da bahyø ja'i ya ngue magues'a ni Ts'ant'u, n'namhma ngue xquet'a 'nehni Ts'ant'u da 'yøt'e ngue da bahyø ja'i ngue mague'ase'i.

2 Nu'i gá unna ts'edi ni Ts'ant'u ngue nu'u to gá gá däpi, di unna 'da'yo te para zantho. 'Ne gá unna nt'edi ngue nu'a te da zänni gue'a di nja'a.

3 Nu'a ra 'da'yo te para zantho, gue'a di dinna ja'i da ba'i'a, 'ne da

baqui. 'Ne høn'atho'i ngue majuaní grá Oja. A nugä p'uya, guecä drá Jesucristo guá penhua.

4 Nugä dá øt'e ngue bi bahyø ja'i ua ja ra ximhäi ngue mague'ase'i. Dá juacä ra 'befi gá 'beipi ga øt'e.

5 A nuyá ma Papá'i, dami 'daqui ngue nup'u ja ni hmi ni dä, maguecεgäui tengutho nmi jai m'mεt'o hante di nhohra ximhäi.

6 Nuyá yø ja'i gá huanhua ja ra ximhäi ngue gá däqui, dá japi bi badi te'o'i. Mi o ni 'ye yø ja'i, pe go gá däqui, 'ne bi 'yεc'εi na ni hya guá pennbi.

7 A nuyá, ya pahyø ja'i ya ngue go gui xiqui te gäma hya dí mmangä.

8 Dá unnä na ni hya gá xiqui ga xifi. Yø ja'i p'uya, bi 'yεc'εi. 'Ne haxa njuani yø ja'i ya ngue majuaní dá εcä p'u güi 'bai, 'ne εc'εi ngue go guá pennagui ua.

9 Dí ä'i ra mate ya ngue gui fähyø ja'i. Nuna ra mate dí ä'i, hin dadi terpä p'u gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi. Nu'u yø ja'i gá däqui, gue'u dí xi'i gui fä'u, porque o ni 'ye.

10 Nu'u to gä o ma 'yεgä, gä o ni 'yε'u. Nu'u to o ni 'yε p'uya, o ma 'yεgä'u. 'Ne da hnu mansugä conná ngue'u.

11 Nugä ya hinni mantho ga m'muc'εi ua ja ra ximhäi. Nugä ga mmagä p'u gui 'bai, ja ga m'mucä p'u. Pe nuyá da gocua ja ra ximhäi, guehya dí xi'i gui fähya. Ma Papá'i, xanduxqui'i. Conni ts'edi dami fädi te'o gá däqui, n'namhma ngue xøgue n'na hyatho da gohi, tenguthogüi, n'na hyatho dí jai.

12 Mente ra pa 'daua dá m'muhme ua ja ra ximhäi ya gá däqui, conni ts'edi nmará fädi. Hijnombi m'medi, hindä hōnda n'na nc'εi, nuna ya bá nt'ot'i ngue di m'medi, para ngue di nja na ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro.

13 A nuyá, ga mmagä p'u gui 'bahya. Pe mente tobe dí 'butä ua ja ra ximhäi, dí mmangä ya yø hya ya, n'namhma ngue nuyá ma ja'iu, gä ra johya di nja, tengutho nná johyagä.

14 Nuna ra hya guá pennba yø ja'i ngue ga xännbi, bi nu manho ra hya.

Pε nuya yø ja'i himbi nu manho ni hya p'uya, bi nu man'u ya yø ja'i bi nu manho ni hya. Porque ya hinnī mantho øtra nts'o ga 'yo yø ja'i, tenguthogä ngue hindä øt'ä ra nts'o ga 'yo yø ja'i.

15 Hinnä ä'i ra mate ngue gui jucua ja ra ximhäi ya yø ja'i dí xi'i. Sinoque dí ä'i ra mate ngue gui fädi ngue ra zithu hindī ts'onnbä yø nt'εc'ei.

16 Tengutho gä hindä øt'ä ra nts'o øtyø ja'i, da guehya ma ja'iuui, xquet'a hingui øtra nts'o ga 'yo yø ja'i ya.

17 Damī 'yøt'e ngue da hyo yø mmwi connä ngue'e, da hyonna nho da n'yo connä guehni hya. Porque nuna ni hya, guehna majuanī na.

18 Tengutho güi penngagui ua ja ra ximhäi, xquet'a di njadä p'uya, dá et'ä ya ma ja'iuui ngue da ma da manna hya p'u ha 'buhyø ja'i.

19 Dí engä ma te connä guehma ja'iuui, n'namhma ngue xquet'a 'nε'u da hyo yø mmwi ngue xtä nho te da n'yo connä guehna ra hya majuanī.

20 Pε hinga hont'u dí ä'i ra mate gui fä'u, sinoque 'nε'u yø ja'i da 'yεc'εigä m'mεfa connä guehra hya da manya ma ja'iuui, xquet'a dí xi'i ngue gui fädi.

21 Gätho ya dí xi'i ya, dí ä'i ngue xøgue n'na hyatho da gohi tenguthogüi, ngue n'na hyatho di jai. Gä njathu p'uya, n'na hyatho ga cohmu ya ma ja'iuui, ma Papá'i, gue'a di badi gätho yø ja'i'a ngue guá penngagui ua ja ra ximhäi.

22 Nugä dá japä ya ma ja'iuui tengutho gui jajpagui m'mεt'o, n'namhma ngue gue'a di gohi ngue xøgue n'na hyatho di jahu'a p'uya, tengutho'i co 'nεcä n'na hyatho di jai.

23 Nugä dí n'yogä'be ya ma ja'iuui. Nu'i p'uya dí n'youi. Gue'a di gohi ngue xøgue n'na hyatho di jahu'a. 'Nε gue'a di ba hmi'da yø ja'i'a ngue nu'i go guá penngagui ua, 'nε gadi ma'u ma ja'iuui, tenguthogä, gadi maqui.

24 Ma Papá'i, nuya ma ja'iuui gä däqui, dí nnegä ngue 'nεhya di m'mεp'u ha ga m'mεcä ya, n'namhma ngue da nu te gui ørcagui, ngue gui

øt'e ngue 'nεcä dí tategä hapu gui 'bui. Porque nu'i gadi maqui hante di nhohra ximhäi.

25 Ma Papá'i, gä ra nho gui øt'e. Nuya yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, hingui pa'i ya. Pε nugä dí pa'i. A nuya ma ja'iuui p'uya, ya padi ngue go guá penngagui ua.

26 'Nε dá xifi hanja ra hya ngue te'o'i. 'Nε tobe ni mantho dí xifi te'o'i ya, n'namhma ngue tengu'i ngue gadi maqui, da ngu'a da 'yøt'e. A nugä p'uya, dí n'yogä'be ya yø ja'i ya.

18

Bi ts'ixra Jesús ngue da jot'i.

1 Mi juadi bi manya yø hya ya, bi ma ra Jesús, bi mε yø xädi, bi ma man'na nguadi ra 'yuthe Cedrón. Nup'u ja n'na ra nuaza p'uya, ja bi yarbua ra Jesús conyø xädi.

2 Xquet'a 'nεhna ra Judas bi dä ra Jesús, ya mi pa'a ra xequi'a, porque xangu yø nnidi ja madi perpu yø xädi ra Jesús.

3 Nuna ra Judas bi zømp'u 'buhra Jesús. Ni n'youi n'na 'bui yø soldado co 'nεhyø policia yø m'mεhni yø mmäcja conyø fariseo. Ni gu yø juai, 'nε ha yø lámpara gui nyot'i. Mi'da yø ja'i, ni gu yø za tøhra sibi yø nya ngue gui nyot'i.

4 Pε ra Jesús ya gä padi te ja ngue da thogui. Bi ma di c'at'ui ngue bi 'yänni, bi 'yεmbi:

—¿Te'o gui homhmu?

5 Nu'u yø ja'i p'uya, bi 'yεmbi:

—Dí hongähe ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret.

Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Go guecä masque gui honju.

Ni n'youi yø ja'i na ra Judas bi dä ra Jesús.

6 Nu'mø mi 'yεmbyø ja'i ra Jesús: “Go guecä”, i gohyø xatha yø ja'i, bi t'unga häi.

7 Nuna ra Jesús mahømbi 'yännbaya, bi 'yεmbi:

—¿Te'o gui homhmu?

Nu'u yø nzite p'uya, bi 'yεmbi:

—Dí hongähe rā Jesús nuna ra mmengu Nazaret.

⁸ Mī dahra Jesús, mahombi 'yēmbi:

—Ya dí xi'ahū ngue go guecä. Nu'mø go guí honjū, pε dami thøhmū ya 'būcua, dā ma.

⁹ Nguna bi mā, para ngue di nja'a te rā hyā xi manna Jesús ngue xi 'yēnā: “Mā Papá'i, nu'ū gā dāqui, hīnjombi m'mēdi”, xi 'yēnā.

¹⁰ Rā Bēdu p'ūya bi gaxrá juai mī hā, bi hyejpa rá gu ngue rá n'yēi'a n'na nc'ēi nī hū ngue rā Malco, nuna rá 'yēhε rā 'bet'o mmäcja.

¹¹ Pε rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ague Bēdu, dami fos'nī juai. ¿Ua guí ēnā ngue ya hīndi nja'a te rā n'ū xpā nzänmā Papá gā thogui?

Ya 'būp'ū 'būhrā hmu yø mmäcja rā Jesús.

¹² Nī n'youi n'na rá hmu ya yø soldado conyø policia yø m'mēnhni yø hmu yø judío, bi bentra Jesús, bi dut'i.

¹³ Bi zixpū ja rá ngu rā Anás. Nuna rā Anás marā ndøhya rā Caifás nuna mādi mānda yø mmäcja'a rā jēya'a.

¹⁴ Nuna rā Caifás xi 'yēmbi yø hmu yø judío ngue man'na xāho ngue n'na nc'ēitho dā tho connāngue gātho yø ja'i.

Bi manna Bēdu ngue hīngui padī te'o rā Jesús.

¹⁵ Nup'ū ja rá ngu nā rá hmu yø mmäcja, nu'a rā dāthi ja mbo, ja i ts'ixpū rā Jesús. Nuna rā Bēdu co 'nēhnā man'na nc'ēi rá xādi, bi dēnna Jesús. Nuna n'na nc'ēi rá xādi nā, mādi mpahmī rā mmäcja. Janāngue bi tho'ambo 'mø mī yut'ambo rā Jesús.

¹⁶ Pε nuna rā Bēdu bi gohmaxøts'e rā goxthi nā. Janāngue bá pøn'a rā xādi marā mpadiui rā mmäcja ngue bi nyāui nā rā xisu fāhra goxthi ngue dā tho'ambo rā Bēdu.

¹⁷ Nu'a rā xisu fāhra goxthi p'ūya, bi 'yānna Bēdu, bi 'yēmbi:

—¿Ua hīnga 'nē'i rá xādi'i nā rā n'yohū nā?

Mī dahra Bēdu, bi 'yēnā:

—Hīn'nā, hīnga 'nēcä.

¹⁸ Nu'a rā ora'a mī sε, janāngue nu'ū yø hmiqui 'būp'ū, conyø policia, xi 'yūhra sibi p'ū 'bāi ngue di nhat'i. Rā Bēdu p'ūya xquet'a 'nē'a 'dap'ū 'bāhmā'a ngue di nhat'i.

Nuna rá hmu yø mmäcja bi 'yørpa rā nt'änni rā Jesús.

¹⁹ Nuna rá hmu yø mmäcja bi dū'mī bi 'yānna Jesús ndana gue'a yø xādi, änni te 'bē'a mā hyā xāmbi.

²⁰ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nuna rā hyā ya xtā māngä, yø hmi yø dā yø ja'i xtā māngä nā rā hyā nā. Xtā nxānbategä p'ū ja yø t'ūnija, dā guerp'ū ja rā danija di mpeti gātho yø judío. Hīn temā hyā xtā māngä ngue dā nt'aguitho.

²¹ ¿Hanja ngue ja guí änni temā hyā xtā māngä ya? Dami 'yānhnū yø ja'i ya, go dā xi'ahū hanja rā hyā xtā māngä'ū. Nu'ū go pā'ū temā hyā xtā māngä.

²² Høntho bi manna nguna rā Jesús, mī 'bāp'ū n'na rā policia di mper'ū ja rā danija, bi mēmbā rá hmi, bi 'yēmbi:

—¿Ua ya ngu'a gdi thā'mø guí yāui rá hmu yø mmäcja ya?

²³ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Nu'mø ja mā n'ū te dā māngä, dami mā te guí sā man'ū 'mø. Pε nu'mø ngue njuantho dí yagä, ¿hanja ngue guí pεgbagui mā hmi?

²⁴ Rā Anás bi dutra Jesús, bi mēnbābi nā rā Caifás rá hmu yø mmäcja.

Mahombi gønna Bēdu rā Jesús.

²⁵ Mēnte di sigue 'bāp'ū ja rā sibi rā Bēdu ngue di nhat'i, bi t'ēmbūya:

—¿Ua hīnga 'nē'i rá xādi'i nā rā n'yohū nā? —t'ēmbi.

Mī dahra Bēdu p'ūya, hombi ncøni, bi 'yēnā:

—Hīn'nā, hīnga 'nēcä.

²⁶ Mī 'būp'ū n'na rá hmiqui nā rá hmu yø mmäcja. Nuna rā hmiqui p'ūya, di mēniui nā rā n'yohū xi zēnna Bēdu xi hyejpa rā gu ngue rá n'yēi. Bi 'yānbūya, bi 'yēmbi:

—Pε, uāngui gue'e xtā nu'i p'ū ja rā nuāza ngue guí n'youi rā Jesús —bi 'yēmbi.

27 Ra Bedu p'uya mahømbi ncøni. Nu'a ra ora'a p'uya, bi mmahra øni.

Ya 'bup'u 'buhra Pilato ra Jesús.

28 Nup'u ja rá ngu ra Caifás, bá njucra Jesús ngue i map'u ja ra palacio 'buhra gobernador. Pe ya 'yo haxpuya. Nu'u yø judío p'uya, himbi yurbu ja ra palacio'u. I ja yø costumbre, i ena ngue nu'mø ja ngue di nsännigo, hingui sä di ntøt'ui yø ja'i hingyø judío. Nu'mø xtä nyut'i, ena ngue ya hinda zä di nsihme p'u ja ra ngo ngue ra pascua.

29 Janangue bá pønna Pilato ngue bi nyaui yø judío. Bi 'yembj:

—¿Te 'be'a ma hya gni yaphu na ra n'yohu 'bucua?

30 Bi 'yenyø hmu yø judío p'uya:

—Nu'mø ngue hindra ts'oc'ei nu, hinxca dägähe ua 'mø.

31 Bi 'yenna Pilato p'uya:

—Uangui gui cahu ra ley p'uya, da zä gui sixhu gui 'yøsehu ra ts'ut'abi.

Yø judío p'uya bi 'yena:

—Pe nugähe ngue yø judío, hin'yugähe ra nt'edi ngue sä ga hogähe n'na ra ja'i. Nu'i go nnethe gui sänni te di nja.

32 Ja bi bømp'u'a te xi man'a m'met'o ra Jesús, ngue ya xi ma ngue da thop'u ja ra pont'i.

33 Nu'mø mi yut'ambo ra palacio ra Pilato, bi manda bá ts'ohra Jesús ngue da 'yørpa ra nt'änni. Bi 'yembj:

—¿Ua gue'e rá dast'abi'i yø judío? —bi 'yembj.

34 Mi dahra Jesús, bi 'yembj:

—Xi'a ra hya gui mmanya, go gui änsē, ¿ua gue 'bui to xa xi'i ngue guecä?

35 Mi dahra Pilato p'uya, bi 'yembj:

—¿Ua go ma mmijudío hu p'uya? Nu'u ni mmijudío hu 'ne'u yø hmu yø mmäcja go xa dä'i ua dí 'bucä'u. ¿Teni 'be'a gá 'yøt'e?

36 Mi dahra Jesús, bi 'yembj:

—Nup'u dadi mandagä, hinga guecua ja ra ximhäi jua p'u. Nu'mø ngue ja gadi mandagä ua, gdi sigä to da 'yøtra sui 'mø, ngue hinxta mma madägä p'u 'buhyø judío. Pe nup'u dadi mandagä, hinga guecua p'u.

37 Ra Pilato bi 'yembj:

—¿Janangue gue'e grá dast'abi 'mø? Mi dahra Jesús, bi 'yena:

—Ahä, go guecä tengutho ra hya gui mma. Gue'a dá ecä ua ja ra ximhäi'a, ngue ga m'mui para ngue ga mmangä na ra hya majuanj. Nu to gätho nne da badi hanja na ra hya majuanj, da 'yøde te dí mmangä ya.

38 Ra Pilato p'uya bi 'yembj:

—¿To go da bøni ngue da badi hanja'a ra hya majuanj p'uya?

Ya nts'änni ngue da tho ra Jesús.

Mi juadi bi 'yørpa ra nt'änni p'uya, bi bøn'athi ra Pilato ngue bi nyaui yø judío. Bi 'yembj:

—Hin tema ts'oqui dí tinnbä na ra n'yohu 'bucua.

39 Pe ja'ahu ra costumbre ngue pa mathøgue n'na ra ofädi 'mø ja ra ngo ngue ra pascua. ¿Ua gui nnehu ngue ga thøcä na rá dast'abi yø judío?

40 Bi mahra hmafi gätho yø ja'i p'uya, bi 'yena:

—Nu'a, hin'na'a. Go dami thøhra Barrabás.

Pe nuna ra Barrabás, guehna n'na ra be na.

19

1 Nuna ra Pilato, bi manda ngue bi ma m'mei ra Jesús.

2 Nu'u yø soldado, ya xi me n'na ra corona ngue yø 'uini, bi gäspa rá ya ra Jesús. 'Ne bi heta n'na ra he ngue ra 'bojpoi.

3 Bi guarbu 'bähra Jesús, bi 'yembj:

—Gui tate ague rá dast'abi'i yø judío —bi 'yembj.

Mente pamba rá hmi p'uya.

4 Ra Pilato p'uya, mahømbi bøn'athi, bi 'yembyø judío:

—Para ngue gui umhmu ra güenda ngue hin tema ts'oqui dí tinnbä na ra n'yohu na, gui nnuhu ngue ga ma jucä ua ya —bi 'yembj.

5 Mambá pønna Jesús, bá oxrá ya n'na ra corona ngue yø 'uini. 'Ne he ra 'bojpoi xi ma mahete. Ra Pilato p'uya, bi 'yembyø ja'i:

—'Bucua na ra n'yohu ya.

6 Nū'u yø hmu yø mmäcja 'mø mi nu p'uya, co 'nē'u yø policia, bi mähra hmafi, bi 'yēna:

—Da guatra pont'i. Da guatra pont'i.

Bi 'yēna Pilato p'uya:

—Pe dami sisēhu 'mø, bí cuathu ra pont'i, porque nugä ya hin tema ts'oqui dí tinnbi.

7 Nū'u yø hmu yø judío p'uya, bi 'yēmbi:

—Nugähe dí cahe n'na ra ley. Conforme ra ley dí cagähe, jatho ngue da tho, porque mma ngue rá Ts'unt'u Oja.

8 Nunä ra Pilato 'mø mi 'yøhna ra hya na p'uya, man'natho bi nsu.

9 Hømbi yut'ambo ra palacio p'uya, bi 'yänna Jesús, bi 'yēmbi:

—¿Haru grä mmēngu n'yø?

Pe ra Jesús hinte ga ndatho.

10 Ra Pilato p'uya, bi 'yēmbi:

—Hinguí nne gui tha 'mø di nzo'i 'mø. ¿Ua hinguí padí ngue jagä ra ts'edi ga cuat'a'i ra pont'i? 'Nē xquet'a jagä ra ts'edi ngue ga thøc'a'i.

11 Mi dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Hin tema ts'ut'abi da zä gui 'yøt'e, ngue'mø hin nāngue Oja xtí 'da'i ni cargo. Janāngue nū'a bi dägä ua guí 'bui, mā datho ja rá ts'oqui'a.

12 Nū'a ra ora'a p'uya, bi hyonna forma ra Pilato ngue xtí thøhra Jesús. Pe janjuani ue yø judío ngue bi 'yēmbi:

—Nū'mø ngue gui thøhna ra n'yohu na, ya hinní amigo ra dast'abi Roma 'mø. Nū to bi zä da 'yēna ngue ra dast'abi ya, ya rá nsaiui ra dast'abi Roma.

13 Nū'mø mi 'yøhra Pilato na ra hya na p'uya, bi ma daní mmip'u ja rá nhudi nhøt'a hya 'mø bi nya. Bi manda p'u hudi ngue bá ts'innbabi ra Jesús. Guehna ra xequi ni hu conna hya ebreo, "Gabata". I nne da mā ngue "Mats'uxti xanho p'u bi t'udo".

14 Tobe jadyø ngo ngue ra pascua'a ra ora'a, ya mmē 'dato xudi. Gue'a ra pa di nsä yø ja'i hante ra pa ngue ra ts'äya. Nunä ra Pilato, bi 'yēmbi yø judío:

—'Bucua ni dast'abihu ya —bi 'yēmbi.

15 Bi mähra hmafi yø judío p'uya, bi 'yēna:

—Da tho naya, da tho naya. Da guatra pont'i.

Ra Pilato p'uya, bi 'yēmbi ja'i:

—¿Ga cuatä ra pont'i ni dast'abihu 'mø?

Bi 'yēn'u yø hmu yø mmäcja p'uya:

—Nū'a mā dast'abihu, gue'a ra dast'abi Roma'a, 'nē hinjom man'na.

16 Mi manyø ja'i na ra hya na p'uya, ra Pilato bi dāpyø ja'i ra Jesús ngue da ma di cuatra pont'i. Bi zixyø judío na ra Jesús.

Bi ma maçuati ra pont'i ra Jesús.

17 Bi ma ra Jesús ni hya rá pont'i. I map'u ja ra xequi ni hu ngue ra Njuyaxhmu. Nunä ra hya ngue ra ebreo, ni hu ngue ra Gólgota.

18 Ja bi ma maçuati p'u ja ra pont'i ra Jesús. 'Da i ma maçuatiui ra pont'i mi yonc'ei. 'Da'a n'na nguadi rá hyo i gohi n'na ngu n'na. Nunä ra Jesús, bi gohmade na.

19 Bi manda ra Pilato ngue bi ma maçuati p'u ja rá ya ra pont'i n'na ra letrero, i ēna: "Guehna ra Jesús, ra mmēngu Nazaret ngue rá dast'abi yø judío naya".

20 Xangu yø judío bi nu na ra letrero, porque nup'u bi ma maçuati ra pont'i ra Jesús, guerp'atho ra danihni. Nunä ra letrero, nt'ot'i conna hya ngue ra ebreo, conna hya ngue ra griego, 'nē nt'ot'i conna hya ngue ra latín.

21 Janāngue bi 'yēmbra Pilato'u yø hmu yø mmäcja:

—'Yo guí ot'i ngue da 'yēna: "Rá dast'abi yø judío". Sinoque dami 'yot'i ngue da 'yēna: "Nū'a t'ēmbi rá dast'abi yø judío".

22 Mi dahra Pilato p'uya, bi 'yēna:

—Ya di nja p'u'a te nt'ot'i ya —bi 'yēna.

23 Mi juadi bi cuatra pont'i ra Jesús, nuya goho yø soldado bi gajpa rá he ra Jesús ngue di ndarpi n'na ngu n'na. Bi gajpa rá pahni p'uya. Nunä ra

pahn̄i h̄inha nt'eti, n'na thoguitho bi m̄e rá 'be gā rá do'yo rā pahn̄i.

²⁴ Di n'yembyø soldado p'uya:

—H̄inga x̄emh̄m̄ n̄aya. Man'na x̄anho gā mm̄h̄ā rā t̄ah̄a. Nu'a da d̄ah̄a, gue'a da ḡanna pahn̄i'a.

Ya bi nja'a te nt'ot'i p'ua ja rā Maça Libro ngue ɛna: “Bi ndarpabi n'na ngu n'na'ua mā he. Bi ma rā t̄ah̄a ngue to da ḡani”. Nguna rā hya bi 'yøtyø soldado.

²⁵ Nup'ua bi ma maçuati rā pont'i rā Jesús, ja 'bārp'utho rá mamá co 'n̄e'a rá juh̄ue'a rá mamá, con̄a Maya rá xisu rā Cleofas, co 'n̄eh̄ra Maya Magdalena 'bāp'ua.

²⁶ Nun̄a rā Jesús mi hyetrá mamá ngue 'bāp'ua, 'dap'ua 'bāh̄mi n'na rá x̄adi ɛmm̄ei di mah̄ra Jesús. Bi 'yembrá mamá p'uya:

—Agué mamá, gui 'yøt'e ngue ni bas̄i n̄a mā x̄adigā ya.

²⁷ Mah̄ombi 'yembrá x̄adi p'uya:

—Gui 'yøt'e ngue ni mamá n̄a mā mamágā ya —bi 'yemb̄i.

'Bexque'a rā ora'a p'uya, nu'a rá x̄adi rā Jesús bi zixra Maya p'ua ja rá ngu ngue di jamm̄ansu.

Ya bi du rā Jesús.

²⁸ Mi thohn̄a rā hya n̄a p'uya, ya pah̄ra Jesús ngue ya bi nja ḡatho'a te ja ngue di nja. Para ngue di nja'a te nt'ot'i p'ua ja rā Maça Libro, bi 'yenna Jesús:

—Dí t̄uthegā ya.

²⁹ Mi jap'ua n'na rā xano yuh̄ra vino x̄an'ixi. Bi ma mapobo p'ua ja rā vino n'na rā esponja x̄anthuti. Bi n̄ota n'na rā 'yēt'o ngue rā isopo. Bi cuarpa rá ne ngue da z̄ats'i.

³⁰ Nun̄a rā Jesús mijuadi bi zi rā vino x̄an'ixi, bi 'yemp'uya:

—Ya gā bi nja'a te ja ngue di nja ya.

Mi man'a p'uya, bi m̄engrā ya ngue bi du.

Nu'a n'na rā soldado bi hyespa rá hyo rā Jesús con̄a lansa.

³¹ Mi hyats'i, ya rā pa ngue rā ts'āya. Nu'ua yø judío, h̄ingui nnepe ngue di cuatho p'ua ja rā pont'i yø ánima 'mø rā pa ngue rā ts'āya, porque gue'a rā

pa ngue rā ngaxango ngue rā pas-cua'a. Janangue nu'ua yø h̄mu yø judío bi xihra Pilato ngue di manda da ma nth̄emh̄mi yø gua'ua mi cuatra pont'i, n'namh̄ma ngue da du nts'edi. Janangue da th̄acyø ánima p'ua ja rā pont'i 'mø bi du.

³² Bi ma yø soldado p'uya ngue bá t̄ennbabi yø gua'a n'na nc'ei. Ja bi map'ua man'na ni guatrá hyo rā Jesús.

³³ Mi map'ua cuatra Jesús, bi nu p'uya ngue ya xi du. Janangue ya h̄imb̄i d̄ennba yø gua n̄a p'uya.

³⁴ P̄e nu'a n'na rā soldado siempre bi hyespi con̄a lansa rá hyo rā Jesús. Nup'ua bi th̄exp̄aya, bi b̄onna ji 'n̄eh̄ra dehe.

³⁵ Nugā go dá ot'ä rā s̄ucua ja ua, dá cuati te dá nu. Majuani te dí mma. Dí pad̄i ngue majuani te di mma n'namh̄ma ngue xquet'a gui 'ȳc'ei h̄u.

³⁶ Porque n̄uya yø hya ya, bi nja para ngue di nja'a te nt'ot'i p'ua ja rā Maça Libro ngue i ɛna: “H̄inda th̄ennbabi yø do'yo”, i ɛna.

³⁷ Man'na parte nt'ot'i p'ua ja rā Maça Libro, i ɛna: “Da h̄nu ngue da th̄espa rá do'yo”.

Ya bi ma nt'äqui rā Jesús.

³⁸ M'mefa p'uya, nun̄a n'na rā mm̄engu Arimatea ni hu ngue rā José, bi ma bá äpra nt'edi rā Pilato ngue da hyajpa ja rā pont'i rā Jesús ngue da 'yāgui. Xquet'a 'n̄eh̄na rā José mi t̄enna hya mi mm̄anna Jesús. P̄e h̄ingui nnepe da ba'ua yø mm̄ijud̄ioui, porque su. Rā Pilato p'uya bi unna nt'edi. Bi ma rā José ngue bá hajpa ja rā pont'i rā Jesús.

³⁹ Xquet'a bi z̄omp'ua n̄a rā Nicodemo nun̄a bi ma n'na xui bá nyau rā Jesús. Ni hya 'd̄ate ma'det'a kilo yø 'ȳth̄i mauants'i, i n'youi'a ni hu ngue rā mirra, 'n̄e'a rā 'ȳth̄i ni hu ngue rā áloes.

⁴⁰ Nun̄a rā José con̄a Nicodemo bi hyajpa rá do'yo rā Jesús. Bi 'ue con̄a ulu mā njots'i rā 'ȳth̄i mauants'i. Gue'a yø costumbre yø judío ør'mø äh̄ra ánima'a.

41 Nup'u bi ma maꝑuati ra pont'i ra Jesús, guerp'u mi ja n'na zant'i yø za, ja jarbu n'na ra 'bido ngue hinjom mi o, ya xi ma mahoqui ngue to da 'yop'u.

42 Nunā ra 'bido na, ja bi jārba ra Jesús, porque ja mi jarbatho, 'nε ya bi zōnna ora da yatra pa sāya yø judío.

20

Ya bi bennate ra Jesús.

1 Mi hyaxa ra pa ndomingo p'uya, zixuditho bi ma ra Maya Magdalena p'u mambi o ra Jesús. Tobe 'bōndra 'bexui. Bi nu p'uya ngue ya hinte juaxpa ra do mi cotra 'bido.

2 Bi gu ra 'dihi p'uya, bi map'u bi 'buhra Bedu co 'nε'a man'na ra xādi εmmēi mādi mahra Jesús. Bi 'yεmbuya:

—Ya xa thaxpa ha mi o ra Hmu 'na, pe hīndi pahme hapu xa jātya.

3 Ra Bedu p'uya, co 'nε'a man'na ra xādi, bi map'u mambi o ra Jesús.

4 'Dap'u bi nets'i gā yoho ngue ni tihi. Pe nu'a man'na nc'ei, man'na bi nti'a ngue ra Bedu. Rā mudi bi zōmp'u mi o ra Jesús.

5 Bi ndojp'uya ngue c'at'ambo. Bi nu ngue 'bōmp'u yø ulu bi 'bānnabāi ra Jesús. Pe hīmbi yat'ambo.

6 'Bexque'a mmarbatho ra Bedu p'uya, go bi yat'ambo ra 'bido na. Xquet'a bi nu ngue 'bōnnbatho yø ulu mam'mant'i.

7 Da gue'a ra ulu bi jomba rá ya ra Jesús bi nu ngue 'bōmp'u, pe hinga 'dap'u 'bōmhmu'u yø ulu mam'mānhni ra Jesús. Ma nunni'u 'bōn'a n'nani.

8 Xquet'a bi yat'ambo na ra xādi m'met'o bi zōmp'u ja ra 'bido p'uya. Bi nu te jap'u mi o ra Jesús. Bi 'yεc'ei p'uya ngue ya 'bui mahōn'a.

9 Ja bi dīmp'u'a te ra hya nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro p'uya, ngue ra Jesús mi jatho ngue di bennate p'u da nt'āgui.

10 Bā penc'u yø xādi p'uya, bi 'yεp'u ja ra ngu.

Bi nthēui ra Maya Magdalena ra Jesús.

11 Pe nunā ra Maya, 'bārmā xōts'e ra 'bido ngue zoni. Mente zomp'uya, bi ndoqui ngue hēt'ambo ra 'bido.

12 Bi nu ngue 'bap'u yoho yø anxε p'uya, he yø t'axcahe, ngue hup'u mi o ra Jesús. Nunā n'na ra anxε hup'u manī go rá ya. Man'na p'uya, hup'u manī go yø gua.

13 Nūya yø anxε p'uya, bi 'yεmbi:

—Ague grá xisu, ¿hanja ngue guí zoni?

Mi dahra xisu p'uya, bi 'yεna:

—Dí zoni tha, porque xa thascagui ma Hmu. A nuyá, hīndi padī hapu xa jātya.

14 Mi manā ra hya na p'uya, bi 'bāt'i, bi nu p'uya ngue 'bāp'u ra Jesús, pe hinguī padī ngue gue'a ra Jesús.

15 A nunā ra Jesús bi 'yānnbuya, bi 'yεmbi:

—Ague grá xisu, ¿hanja ngue guí zoni? ¿Te'o guí honi?

Nunā ra xisu p'uya, εmbi ngue gue'a ra mādi p'u'a 'bāp'u, bi 'yεmbuya:

—Ague grá jā'i, nu'mø ngue go xcá hyats'i, dami xiqui hapu xcuá pegui, n'namhma ngue ga ma hats'i.

16 Mi dahra ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ague Maya —bi 'yεmbi.

Ra Maya p'uya, bi 'bāt'i, bi zofa conna hya ngue ra ebreo p'uya, bi 'yεmbi:

—Raboni.

Nunā ra Raboni, i nne da mā “Ague grá xānnbate”.

17 Mi nūya ra Jesús, bi 'yεmbi:

—O gadi benngui, porque ja ngue ga mmagā p'u bi 'būhma Papá. A nuyá, ni ma ya, bá xi'u mā cugā ngue ya ga mmagā p'u bi 'būhma Papá, nu'a ni Papáhu. Ga mmagā p'u bi 'būhma Oja, nu'a ni Ojahu.

18 A nunā ra Maya Magdalena p'uya, bi ma bá xipyø xādi ra Jesús. Bá xifi ngue ya xi nu'a ra Hmu, 'nε bá xifi te gāma hya xi xifi.

Ya bi nnuhu yø xādi ra Jesús.

19 Mi dahra nde'a ndomingo rá mudi ra pa ngue ra semana p'uya, bi mpeti yø xādi ra Jesús. Pe n'nøt'e

xanho yø goxthi p'ua ha 'bui ngue su yø judío. Mī hnu p'uya, ya 'bāp'ua rā Jesús, bi m'māp'ua māde ha 'būhyø xādi. Bi zengua p'uya, bi 'yēmbi:

—A nuyá, dā hyu ni mmāihua ya —bi 'yēmbi.

²⁰ Mī juadi bi xihna rā hya nā p'uya, bi 'yut'yo 'ye ha bi mfoxyø clavo 'mø mī 'dø'mī, 'nē bi 'yutrā hyo bi mē rā lansa. Janjuani rā ndijohya'ua yø xādi 'mø mī nū yø Hmu.

²¹ Nunā rā Jesús mahømbi 'yēmbi:

—Dā hyu ni mmāihua ya. Nugā, tengutho bi mēngā ua mā Papá, guī njathua p'uya, xquet'a dí pen'nahua ngue guá mamhū rā hya.

²² Bi japrā hyane p'ua 'bū'ua yø xādi p'uya, bi 'yēmbi:

—A nuyá, guī n'yohua rā Espíritu Santo ya.

²³ Nū'ua yø jā'i guī punnbahua yø ts'oqui, gue'ua ya bi punnbabi Oja'ua. A nū'ua hinguī punnbahua yø ts'oqui, gue'ua yø jā'i hīmbi punnbabi Oja'ua.

Bi nū rā Toma ngue ya 'būhrā Hmu.

²⁴ Nunā rā Toma, guehna n'na nc'ei'ua yø xādi t'ēmbi ngue rā cuate. Hījo'o p'ua 'mø mī zø'a m'met'o rā Jesús.

²⁵ Nū'ua mī'da yø xādi p'uya, bi 'yēmbi:

—Ya xtá nugāhe rā Hmu.

Mī dahra Toma p'uya, bi 'yēna:

—Mēnte hīndī nnuse, 'nē gā nnurpa yø 'ye ha bi mfoxyø clavo, hīndī ēc'ei ngue 'būi. Nū'mø ngue gā thādi conmā saha p'ua ha bi yūhyø clavo, 'nē gā thānnbā rá hyo bi mē rā lansa, ya gā ēc'ei.

²⁶ Mī dātra hyato mā pa p'uya, mahømbi mpeti p'ua ja n'na rā ngu'ua yø xādi. Mī 'būp'ua rā Toma'a rā ora'a p'uya. Mā nnøt'e xanho yø goxthi, pē jā mī hnu ya 'bāp'ua rā Jesús. Bi zengua p'uya, bi 'yēmbi:

—A nuyá, dā hyu ni mmāihua ya —bi 'yēmbi.

²⁷ Bi 'yēmbra Toma p'uya:

—Dami thāni conni saha ya, dami nū yø medi n'youi mā 'ye. 'Nē dami cū'ni 'ye ngue guī thāngua ja mā hyo

bi mē rā lansa. 'Yodi yobēni ni mmāi, dami 'yēc'ēigui —bi 'yēmbi.

²⁸ Bi 'yēnna Toma p'uya:

—Ague grā Hmu, mā Oja'i.

²⁹ Rā Jesús bi 'yēmbi:

—Ague Toma, nuyā guī ēc'ēigui ya ngue gā nuse hanja. Pē rā mmēnthi dī nthēui te'o hīmbi nugui, 'nē bi 'yēc'ēigui.

Bi manna Xuua hanja ngue bi yotra libro ja ua.

³⁰ Nunā rā Jesús, yø hmi yø dā yø xādi p'ua bi 'yøt'e xangu yø milagro. Pē hīngā gā nt'ot'i ua ja rā libro ja ua'ua yø milagro bi 'yøt'e.

³¹ Pē nuyā yø hya ja ua, bi ma nt'ot'i para ngue guī 'yēc'ēihua ngue nunā rā Jesús, guehna rā Cristo bá ēx Oja ngue dī ndast'abi nā, 'nē guehna rá Ts'ant'ua Oja nā. Nū'mø ngue gā 'yēc'ēihua nā p'uya, ya dī nja'ahua rā 'da'yo te.

21

Ya bi nyai yoto nja'i yø xādi rā Jesús.

¹ Man'na rā pa p'uya, nup'ua ja rā nenzabi Tiberias, ja mahømbi nyai p'ua yø xādi rā Jesús.

² Ja ua yø thūhu ya 'dap'ua mī 'yo: Rā Bedu, rā Toma nunā t'ēmbi rā cuate, rā Natanael nunā rā mmēngu Canā ngue Galilea, 'nē'ua yø ts'ant'ua rā Zebedeo, 'nē māmī yoho yø xādi rā Jesús.

³ Nunā rā Bedu bi 'yēmbi yø amigo:

—Nugā gā mma rā 'bahua —bi 'yēmbi.

Nū'ua nzo p'uya, bi 'yēna:

—'Nēcāhe gā mmāhā 'mø.

Bi yut'a n'na rā barco p'uya, bi ma. Pē nū'a rā xui'a p'uya, hīn teni hua bi dīni.

⁴ Mī nēcāhāi p'uya, bi hnu rā Jesús ngue 'bāp'ua ja rā nenthe. Pē hinguī pā'ua yø xādi ngue gue'a.

⁵ Bi 'yēnna Jesús:

—Ague n'yø'ahua, ¿ua hīn teni hua guī thēui ya?

Nū'ua yø mahua p'uya bi 'yēmbi:

—Hinguī ts'ua cuø.

⁶ Mī dahra Jesús, bi 'yēmbi:

—Damí 'yentra xit'a p'ua ja rá hyo ra barco ngue n'yéi ya'mø, guí theui yø hua p'uya.

Bi 'yentra xit'a p'uya. M'mefa, asta hinguí hát'i da jaxra xit'a p'ua ja ra dehe, ngue xangu yø hua bá cup'ua.

⁷ Nu'a ra xädi emmei di mahra Jesús bi 'yembra Bedu'a p'uya:

—Guehna ma Hmuha na n'yø.

Hontho bi 'yøhra Bedu ngue t'embí gue'a ra Hmu'a 'bäp'ua, bi hye rá pahni p'uya, porque xi mmøgue. Mí hye p'uya, bi nhyorbua ja ra dehe ngue bi zøn'a nts'edi p'ua bi 'bäi.

⁸ Man'na ciento metro mađi 'bedi ngue da zøn'a nenthe ra barco. Nu'ua mi'da yø xädi p'uya, bi 'yonna barco bi zøn'a nnengui, ni gatra xit'a cu yø hua.

⁹ Mí zøn'a nenthe p'uya, ya mi zø ra sibi, oxpu 'da yø hua ngue nthaxi. Jap'ua ra thuhme.

¹⁰ Nunā ra Jesús bi 'yembí:

—Bá cuui ua yø hua ja gui theui ya.

¹¹ Bi nexpu ja ra barco ra Bedu p'uya, ngue bá janna xit'a, bi zøp'ua hinguí hε ra dehe. Pe bá yuhyø ndøhua ra xit'a, n'na ciento 'nε yote ma'de'ma hyu yø hua bá cup'ua. Xandøngu, pe himbi xetra xit'a.

¹² Bi 'yembyø xädi ra Jesús:

—'De gui nzimxudíui ya.

Nu'ua yø xädi p'uya, hinjombi 'yänni te'o na ra Jesús, porque ya pađi te'o.

¹³ 'Bexpi guatra Jesús, mi hyacra thuhme, bi unni da zi. Bi hyacra hua p'uya, bi unni da za.

¹⁴ Ya rá hyu ndi na ra ora na, ngue mahombi nyaui yø xädi 'mø mi bennate ra Jesús.

Inzohra Bedu ra Jesús.

¹⁵ Mí juadi bi nsihme p'uya, nunā ra Jesús bi 'yanna Bedu, bi 'yembí:

—Ague Bedu, rá ts'ant'ua'i ra Jonás. ¿Ua man'na gađi maqui ngue tengui guí maça ya mi'da?

Mí dahra Bedu p'uya, bi 'yembí:

—Ahá, grá Hmu. Nu'i guí pađi ngue dađi ma'i.

Mí dahra Jesús, bi 'yembuya:

—Damí fáhyø ja'i nu'ua εc'εigä ya'mø.

¹⁶ Rá yondi p'uya, mahombi 'yembí:

—Ague Bedu, rá ts'ant'ua'i ra Jonás. ¿Ua gađi maqui?

Mí dahra Bedu p'uya, bi 'yembí:

—Ahá, grá Hmu. Guí pađi ngue dađi ma'i.

Mí nya ra Jesús, bi 'yembuya:

—Damí fáhyø ja'i nu'ua εc'εigä ya'mø.

¹⁷ Rá hyu ndi p'uya, mahombi 'yembí:

—Ague Bedu, rá ts'ant'ua'i ra Jonás. ¿Ua gađi maqui?

Nunā ra Bedu p'uya, bi du rá mmái porque ya rá hyu ndi bi 'yänni ngue'mø di mađi. Bi 'yenna Bedu p'uya:

—Ague grá Hmu, nu'i gätho guí pađi. 'Nε guí pađi ngue dađi ma'i.

Mí dahra Jesús, bi 'yembuya:

—Nu'mø ngue gađi maqui, damí fáhyø ja'i nu'ua εc'εigä ya'mø.

¹⁸ Majuani dí xi'i ngue nu'mø mará ngüe'i, bi zä gá datni ngat'i, gui pa haru guí nne guí mma. Pe da zonna pa ngue guí ndac'ei, guí majni 'ye p'uya ngue n'nan'yo ra ja'i di dat'a'i, nup'ua haru hinguí nne guí mma, ja di zixa'i p'ua.

¹⁹ Nguna ra hya bi manna Jesús, di opan'yu ra Bedu te ra forma ja ngue di tho, gue'a di 'yεpabi Oja'a di du. M'mefa p'uya bi 'yembí:

—Ogui hegagui —bi 'yembí.

Bi 'yanna Bedu teni 'be'a da tho'a man'na ra xädi.

²⁰ Bi nyehra Bedu p'uya, bi nu ngue mmap'ua man'na rá xädi emmei di mahra Jesús. Guehna rá xädi bi 'yøpua ra nt'änni'a ra ora 'dap'ua mi sihméui yø xädi ra Jesús. Bi 'yembí: “Ague grá Hmu, ¿te'o'a ja ngue di dä'i?” bi 'yembí.

²¹ Mí nu ra Bedu na p'uya, bi 'yanna Jesús, bi 'yembí:

—Xina 'bucua, ¿te 'be'a da tho na?

²² Mí dahra Jesús, bi 'yembí:

—Nu'mø ga nnegä ngue di m'mucua na asta gue'mø dá pengui, ya di njatho. Xi'i, ¿te go di mporta'i? Nu'i 'yo guí hegagui.

²³ Ya bī n'yo rā hyā p'ū ha 'bū hmī'da yø 'yεc'ēi p'ūya, ngue t'εmbi ya hinda dū nā rā xādi nā. Pε nūnā rā Jesús hingue masque bī mā ngue hinda dū. Sinoque bi 'yεnā: “Nū'mø ngue gā nnegā dī m'mucua nā astā gue'mø dá pengui, xi'i, ¿te go dī mporta'i?” bi 'yεnā.

²⁴ Nūnā rā xādi nāya, guehna rā xādi di ja majuanī nā rā hyā nāya, 'nε bi 'yot'ua ja rā sūcuā nā rā hyā mma. Pε dí pahmā ngue majuanī te mma.

²⁵ Xangu te gā bi 'yøtra Jesús. Pε nū'mø ngue xtā mma nt'ot'i ua ja rā sūcuā n'na ngu n'na'ū yø hyā ya, rá nzequi hinxti 'yengua ja rā ximhāi yø libro xtā mma nt'ot'i 'mø. Dā ngut'atho.

Hechos

Ja ua yø hya bá øtyø xädi ra Jesucristo p'ua bá fadi bi 'yonna hoga 'da'yo hya.

Ra Jesús bi nyai yø xädi 'mø bi bennate.

¹ Ague Teófilo, nuna rá madi ra libro dá ot'i, gá dá cuatro sacua te gá bá ørbu bá fadi bi nxännbate ra Jesús,

² asta gue'mø mi ma mahets'i. Pe hante da ma maya, nuya yø xädi xi huanhni ngue yø representante, bi xifi te nnepra Espiritu Santo da 'yøt'e.

³ Porque nu'mø mi bennate p'ua bi t'ägui, søp'ua 'buhyø xädi ra Jesús ngue yai. Mente gue'a nyote ma pa, njandyatho bi hnu ra Jesús. Janangue bi fadi ngue majuaní 'bui mahøn'a. Bi opan'yu yø xädi ra Jesús ngue ha di njap'ua di zo rá 'ye Oja yø ja'i.

⁴ Nu'mø tobe 'dap'ua 'buhmu yø xädi ra Jesús, bi xifi ngue hinda bomp'ua ja ra hnini Jerusalén. Bi 'yembí:

—Damí tømhmua na ra hya ya xtá xi'ahua ngue di yat'ahua ma Papágä.

⁵ Majuaní ngue bi 'yøtra nxixya ra Xuua conna dehe, pe ya himma ya'atho yø pa di ha'ahua ra ts'edi ra Espiritu Santo ya.

Bi ma mahets'i ra Jesús.

⁶ Mahømbí nyai yø xädi ra Jesús. Pe bi 'yørpä ra nt'änni ya yø xädi, bi 'yembí:

—Ague grá Hmu, çua guehyø pa ja ua gui 'yøt'e ngue di mmandasø yø ja'i ua ja ra häi Israel?

⁷ Mi dahra Jesús, bi 'yembí:

—Nu'a ra hya xa nzänna Papá da 'yøt'e, hingui ja ngue go gui pahmu tema pa, ogue tema ora daní nja'a.

⁸ Pe di ha'ahua ra ts'edi ra Espiritu Santo ngue gui japhu majuaní yø ja'i te'ogä. Nguna ra hya gui xihmu yø ja'i 'bup'ua Jerusalén, gätho mi'da yø ja'i 'bup'ua ja ra häi Judea, da guerp'ua ja ra

häi Samaria, asta gue'mø gá täthu rá nguni nximhäi.

⁹ Mi juadi bi manna ra hya bi mamp'uya, heþho yø xädi ha i ma maya ra Jesús. Bi yarbua ja n'na ra gui p'uya, ya hinni mantho bi hyandi.

¹⁰ Hingui hegui hantho mahets'i ha i mpa. Mi nu p'uya, 'bäp'ua yoho yø anxø, he yø t'axcahe.

¹¹ Bi 'yembuya:

—Ague gyø mmenguhua Galilea, çhanja ngue gui hanthua maya? Ya gá nuhua ngue bi ma mahets'i ra Jesús, pe mahønda ep'ua tengutho gui nuhua ngue i ma ya.

Bi thanhna Matías.

¹² Nuya yø xädi mambi 'bup'ua ja ra nyuni ja ra mbonza ja yø olivos, bá øhe, bi zø'a Jerusalén. Nuna ra nyuni na, guerpatho ngue Jerusalén, comma n'na kilómetro.

¹³ Mi zømp'ua ja ra hnini p'uya, bi nexpu ja ra tøcangu mi nsäya. Nuya yø xädi, guehna ra Bedu, ra Jacobo, ra Xuua, ra Andre, ra Lipe, ra Toma, ra Bartolomé, ra Mateo, ra Jacobo nuna rá ts'unt'ua ra Alfeo, ra Simu nuna n'yohua ra partido ngue ra zelote, ra Judas nuna rá n'yohua ra Jacobo.

¹⁴ Gätho ya p'uya, 'dap'ua bi mpeti ngue mmat'Oja. Mi 'bup'ua mi'da yø xisu, 'nehra Maya rá mamá ra Jesús, 'nø'ua yø cu ra Jesús.

¹⁵ N'na ra pa p'uya, xi mpeti comma n'na ciento 'nø 'däte nja'i. Bi nangra Bedu p'uya, bi m'mäp'ua made 'buhyø 'yøc'ei. Bi 'yembuya:

¹⁶ —Ague ma zi cu'ahua, jatho ngue di nja'a te nt'ot'i p'ua ja ra Maça Libro. Porque ra David, ra Espiritu Santo bi bennabí na ra hya bi 'yot'i ngue bi ma te da thohra Judas. A nuna ra Judas, guehna bi m'met'o ngue bi zixyø ja'i bi bentra Jesús.

¹⁷ Mama n'yogähe na ra Judas, porque xquet'a bi tocabi ra 'bøfi ngue rá representante ra Jesús.

¹⁸ A nuna p'uya, nu'a rá nzäbi bi dāha ngue bi dā ra Jesús, bi thän'a n'na ra häi. Nuna ra häi na, ja bi dup'ua

ra Judas ngue bi dägui, i m'mänya. Bi böni gätho yø xēfo ngue bi føgue.

¹⁹ Nu'mø mi 'yøhyø mmengu Jerusalén te bi nja, i huṭra häi ngue ra Acéldama, gue'a ra hya ga ya yø ja'i'a. I nne da ma, ni hu ra häi ngue ra ji.

²⁰ Nguna ra hya bi cuarpja ra libro ngue yø Salmo ra David, bi 'yēna: “Da du ra mmennigu, ya hinjondi m'map'ja ra ngu”, bi 'yēna. Xquet'a bi 'yēna: “Ndan'yo to di thojpa rá 'bēfi”.

²¹ A nuua dí 'būhm ya, 'būcua 'da yø n'yohu ngue hingu hēgahe mente yø pa dá n'yohe ra Hmu Jesús.

²² Bi nup'ja bi xixyabi ra Xuua, 'nē bi nu 'mø mi ma mahets'i. A nuyá, jatho ngue da guehya 'da yø n'yohu ya, da t'ets'i ngue 'dap'ja ga n'yohe ngue di ja majuaní p'ja bi bēnnate ra Jesús.

²³ Bi thanhni yo nc'ei p'uya, ra Matías 'nēhra José. Nuna ra José p'uya, ja mi'da yø thuhū ngue i Barsabás 'nē i Justo.

²⁴ Mi mat'Oja yø ja'i p'uya, bi 'yēna: —Ma Oja'i, nu'i guí parpabi yø n'yomfeni yø ja'i. Damí 'yuhya ndana guí huanhya yo nc'ei 'būcua ya.

²⁵ Nuna ra n'yohu guí huanhni, di thocra 'bēfi, ngue ra representante mi pēhra Judas, nuna bi hyep'ja rá 'bēfi 'mø mi 'yøtra ts'oqui, nup'ja ni 'yup'ja di ma, ja i map'ja.

²⁶ Bi gacra suerte yø ja'i p'uya. Nuna ra suerte, bi nthēui ra Matías. 'Bexque'a ra ora'a p'uya, 'dap'ja bi n'yohu 'de'ma'da nc'ei yø representante na ra Matías.

2

Ra Espiritu Santo bi hatra ts'edi yø xädi.

¹ Nu'mø mi zōhra pa ngue ra ngo Pentecostés, gä xi mpēti yø 'yēc'ei p'ja n'na ra ngu.

² Xøgue nthambēnitho bi 'yēhmaya, ēna n'na ra ndōnthi ra ndi fut'ambo ra ngu. Gä bi 'yup'ja ja ra ngu xi mihyø 'yēc'ei.

³ Bi hnu p'uya ngue ēna yø jani yø sibi di nxamp'ja huḍi n'na ngu n'na.

⁴ Guehna ra Espiritu Santo di hatra ts'edi yø ja'i. Nuna ra Espiritu Santo, bi japyø ja'i ngue ga ya yø 'dan'yo hya hingu padí. N'na ngu n'na yø ja'i, gue'a ra Espiritu Santo xānbi tema hya da ma.

⁵ Nu'a ra pa'a p'uya, nup'ja Jerusalén mi 'būp'ja 'da yø judío xpí 'yēhē 'dama 'dan'yo yø häi ngue da nu ra dānigo.

⁶ Guehya xi mpēti 'mø mi 'yøde ngue ēna 'yo ra ndōnthi ya. Mi 'yøde ngue di yahni yø 'yēc'ei p'uya, hingu padí hanja ngue ga ya yø 'yēc'ei'a te yø hya. Porque øhyø ja'i ngue ga ya yø 'yēc'ei'a te yø hya ga yap'ja ja yø häi xpí 'yēhē.

⁷ Gä di 'yødyø ja'i, hingu padí te da 'yøt'e. Di n'yēmbi n'na ngu n'na:

—Nuya yø n'yohu di yahni ua, gä yø mmengu Galilea ya.

⁸ Pē çhague nja ngue dí øhm ga ya'a te ma hyah n'na ngu n'naj?

⁹ A nuyá, 'būcua yø mmengu Partia, yø mmengu Media, yø mmengu Elam, yø mmengu Mesopotamia, yø mmengu Judea, yø mmengu Capadocia, yø mmengu Ponto, yø mmengu Asia,

¹⁰ yø mmengu Frigia, yø mmengu Panfilia, yø mmengu Egipto, yø mmengu Africa nuya rá m'map'ja man'na rá nguep'ja ngue ra hnini Cirene. Xquet'a 'būcua yø mmengu Roma. Nu 'da'ja p'uya, yø judío p'ja bá mi, mi'da p'uya, ya xa bēnnabi yø nt'ēc'ei yø judío.

¹¹ Xquet'a 'būcua yø mmengu Creta, yø mmengu Arabia. 'Nē dí øhm ngue ēspabi Oja yø ja'i, 'nē ga ya'a te ma hyah n'na ngu n'naj.

¹² Gä di 'yødyø ja'i, hingu padí hanja ngue ga ya yø 'yēc'ei'a te yø hya ga ya. Di n'yānbi n'na ngu n'na p'uya, di n'yēmbi:

—¿Hanja'a te hmangua? —di n'yēmbi.

¹³ Pē thenthō mi'da yø ja'i, i ēmbi ngue it'i di yahni.

Bi zohyø ja'i ra Bedu.

14 Nuna ra Bedu mi 'bäp'u p'uya, 'dap'u 'bähm'u 'de'ma'da yø representante ra Jesús. Bi ts'edi bi 'yembyø ja'i:

—Ague gyø judío guí søthua ua, da guehyø mmengu ua Jerusalén, dami pahma hanja na ra hya jap'uya. Dami 'yøhmua xanho ra hya ga xi'ahua ya.

15 Nuya yø n'yohua 'bucua, hingui iti ya tengutho guí mbemhmu. Porque hinjongui itia guto xudi.

16 Nuna te bi nja ya, guehna ra hya bi manna pøngahya Joel ngue bi 'yena:

17 “Ga xi'ahua ra hya mman'Oja. Bi yena: Da 'yehra pa ga pennbabi ra Espiritu Santo gätho yø ja'i 'bui rá ngani nximhäi. Guehna di bennbabi ra hya da manni ts'ant'uhua 'nehni t'ixuhua na. Yø ts'ant'ua da nu yø cosa hingui nnu mi'da yø ja'i. Yø dac'ei da 'ui yø t'i.

18 Nu'u yø pa'u, ga pennbabi ra Espiritu Santo ma mafi ngue yø n'yohua 'nehyo xisu. Guehna di bennbabi ra hya da manna.

19 Ga øt'a yø milagro na maya. Nua ja ra häi p'uya, di nja yø hmya ngue ra ji, 'nehra sibi, da nangra 'bifi.

20 Ya hinda yotra hyadi. Xta ntheni ra zana tengutho ra ji. Guehna di nja naya hante ngue da zonna pa dá ep'u ra Hmu. Guehna ra pa di nequi rá ts'edi Oja magues.

21 Nu te'o Gä nzo Oja, gue'u di nyanyø te'u”, i en'Oja.

22 Ra Bedu p'uya, bi sigue bi 'yembyø ja'i:

—Ague gyø judío, dami 'yøhmua ra hya ga mmangä. Bi ne Oja ngue bi 'yøtyø milagro p'u guí 'bähmu conná guehna ra Jesús ra mmengu Nazaret. Janangue guí pahma ngue gues Oja bi hatra ts'edi'a te bi 'yøtra Jesús.

23 Pe Gä däp'ua yø ts'oc'ei ra Jesús ngue bi cuatra pont'i, bi hyo. Pe ya manjam'mø xpá nzän'Oja ngue bi zo ni 'yehua ra Jesús ngue Gä jahua p'u.

24 Pe nuyá, Oja bi japi ngue bi bennate ra Jesús. Bi gajpua ja ra ndate

mi o, porque hingui sä ngue da cop'u.

25 Ja bi bomp'u'a te bi manna David conná guehra Jesús ngue bi 'yena: “Zant'a ga n'yo'be Oja. Oja 'bäp'u ja ma n'yei, n'namhma ngue hinjonda 'yangui.

26 Janangue dadi johya, ga mma hanja ngue ja gra pähä. 'Ne hu ma mma ngue te da thohma do'yo 'mø dá tu.

27 Porque hinguá sogagui ma tegä p'u ha o yø ánima. Hingui jaqui da 'ya ma do'yo, porque ni mefigui gadi maqui.

28 Nu'i Gä xogagui ma mma ngue dá padi ngue ja gra te para zantho. Ya man'natho di njaga mpähä 'mø ga nnu'i”, bi 'yena.

29 Ague n'yø'ahua, di nne ga xi'ahua te bi thohna ma mboxitahua ra David. Bi du na, 'ne bi t'ägui. A nu'a rá panteón, i jatho asta guehra pa jap'u'a ya.

30 Pe nuna ra David mará pøngahya Oja na. Mi padi te xi yarpabi Oja, ngue nuna n'na'u yø mbom'meto, guehna ra Cristo naya. Go di ponnbabi'a ra ndast'abi mi pehra David.

31 Nuna ra David, ya mi pa'a m'met'o ngue di bennate ra Cristo na. Janangue bi mamp'uya ngue rá te ra Cristo, hinda ts'ojpabi p'u ha o yø ánima. Bi ma ngue hinda 'ya rá do'yo.

32 Oja bi japi ngue bi bennate ra Jesús. Gäthogähe ya, Gä dadi jahe majuan ngue bi bennate na.

33 Nuna Oja nnepe ngue da hnu mansu ra Jesús, bi zixpua bí ja rá n'yei. Nuna ra Espiritu Santo ya xi yat'Oja ngue da penhni, bi japa Jesús ngue bá penhni, bi zøcua dí 'bähmu. A nuyá, guehna ra Espiritu Santo go øt'a te guí nnuhua ya, 'ne'a ra hya guí øhmua ya.

34 A nuna ra David, himbi ts'ixmate p'ua ja rá n'yei Oja na. Sinoque bi 'yena: “Nuna Oja, nu'mø mi zojpagui ma Hmu, nguna ra hya bi xifi, bi 'yembi: Dami micua ja ma n'yegä ya,

35 asta gue'mø Gä øt'e ngue guí manda gätho'u ni nsaiui”, bi 'yembi.

36 Gätho yø judío rá m'mup'u ja ra häi Israel, jatho ngue da ba'a njuani te'o na ra Jesús. Guehna ra Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi na. Pe nu'ah, gá cuathu ra pont'i na.

37 Gä bi där'man'u yø mmui yø ja'i 'mø mi 'yøhna ra hya bi manna Bedu p'uya. Bi 'yørpa ra nt'änni ra Bedu p'uya co 'nē'u mi'da yø representante ra Jesús, bi 'yēmbi:

—Aguē n'yø'ah, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'ähe p'uya?

38 Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yēmbi yø ja'i:

—Dami hyehmu p'u ra nts'o n'na ngu n'na'ah. Jatho ngue gui nxixyah, gue'a di fadi ngue gui ec'eiha ra Jesucristo'a. Nuna Oja p'uya, di pun'na ni ts'oquih, 'nē da pen'nahu ra Espiritu Santo.

39 Porque go di toca'ah na ra hya ya xa mma mayat'i, 'nē ni basih, 'nē'u to gä rá m'mup'u 'yapatho. Nuna Oja ma Hmuha, i nzohni hangu yø ja'i nne prä mmui da zofo.

40 Ra Bedu p'uya, xangu mi'da yø hya bi xihyø ja'i. Bi consejo yø ja'i, bi 'yēmbi:

—Dami hyehmu p'u'a te gäma nts'o ga 'yo yø ja'i —bi 'yēmbi.

41 Nuya yø ja'i bi nu manho ra hya mmanna Bedu, bi ma maxixyabi. Nuya ja ma'da'yo bi 'yēc'ei ra hya'a ra pa'a p'uya, comma hyu mahua'hi nja'i bi zadi.

42 Gätho ya yø ja'i ya, hingui nne da hye'a ra hya xänbäte yø representante ra Jesús. 'Da'igu mma n'na ngu n'na, 'nē 'dap'u mmat'Oja. 'Dap'u xenna thuhme da zi, tengutho ra hya bi zohra Jesús.

Ya xangu to bi 'yēc'ei ra Jesús.

43 Gä bi nsu yø ja'i ngue xangu yø milagro bi 'yøtyø representante ra Jesús.

44 Nu'u ya xi 'yēc'ei ra hya p'uya, gä 'dap'u di mpeti. Nu'a te gä pets'i, 'da gui mmetho.

45 Bi mä yø häi yø ja'i, nu'u ja mi'da te mi pets'i, gä bi mä. Di ndarpi n'na ngu n'na'a te honi.

46 N'na pa ngu n'na pa di mpeti p'u ja ra nija. Nup'u ja yø ngu yø ja'i, gä 'dap'u di mpeti ngue sihme. Gä 'dagui johyatho yø ja'i ngue 'dap'u sihme 'nē hinjondi 'yēts'i.

47 Gä espabi Oja. Nuya yø ja'i 'bup'u ja ra hnini, gätho nnu manho ya yø 'yēc'ei. N'na pa ngu n'na pa, nuna Oja øt'e ngue man'na ni hyuxta yø 'yēc'ei di nyanyø te.

3

Bi t'øthe n'na ra dogua.

1 N'na ra pa, nuna ra Bedu 'nehra Xuua, 'da i marbu bi ja ra nija di mpeti yø judío. Comma hyu nde bi ma, gue'a ra ora pa ra mhmat'Oja yø ja'i'a.

2 Mi zomp'u ja ra goxthi nija ni hu ngue ra Goxthi Mahotho. Mi hup'u n'na ra n'yohu ngue tudyø gua asta gue'mø mamba mi. I t'ep'u ngue hnepe da 'yäpra limosna'u yø ja'i cat'ambo nnija.

3 Nu'mø mi nu ra Bedu 'nehra Xuua ngue mmap'u da yarbu ja ra nija, nuna ra dogua p'uya bi 'yäpra limosna.

4 Ra Bedu p'uya 'nehra Xuua bi hyeti. Bi 'yēmbra dogua na ra Bedu p'uya:

—Dami hyerca'be —bi 'yēmbi.

5 Nuna ra dogua p'uya, bi hyeti. I tøm'i ngue te xti unni.

6 Pe ra Bedu bi 'yēmbi:

—Hin tema menyu nna hagä ngue ga 'da'i. Pe nu te da zä ga 'da'i, ga 'da'i. Conná ts'edi ra Jesucristo nuna ra mmengu Nazaret, dí xi'i ya, dami nangui, gui n'yo.

7 Nuna ra Bedu p'uya, bi bennba rá 'yē ngue rá n'yēi, bi gats'i. 'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi hyu xanho yø hyundo'yo ngue yø dägua. Bi zä bi m'mäi xanho.

8 Nuna ra dogua p'uya, xøgue ra n'nas'mø mi nangui ngue bi n'yo. 'Da i yarbu ja ra nija p'uya. Ya ni 'yo, 'nē ni sägui mente di ja mammadi Oja.

9 Gätho yø ja'i mi 'bē'ambo nnija, bi nu ngue mente ni 'yo na mará dogua, mente di ja mammadi Oja.

10 Nuyya yø ja'i, i padì ngue gue'a ra dogua xi t'εp'u ja ra goxthi nija ni hu ngue ra Goxthi Mahotho'a. Gue'a ra n'yohu mi äpra limosna yø ja'i'a. Yø ja'i p'uya, di 'yøtho 'ne i su ngue nnu yø ja'i ngue ya bi zä nã marã dogua.

Ra Bedu bi zohyø ja'i 'bup'u ja ra nija.

11 Nunã marã dogua 'mø mi zä, asta hinguì nne di thøhra Bedu 'nehra Xuua, i sammi. Gätho yø ja'i p'uya, gä di fetyø n'yomfēni ngue su. Bi map'u bi 'bähra Bedu ja ra ngun'yū ni hu ngue ra Salomón.

12 Mi nu ra Bedu p'uya ngue xangu yø ja'i 'bup'u, bi 'yembuya:

—Ague gyø judíoḥu, ¿hanja ngue gadi 'yøthohu'a te bi nja? ¿Hanja ngue guí emhmũ ngue comma ts'edisē'be, oque ngue dí sugã'be Oja, dá japã'be bi n'yo nã ra n'yohu 'bucua?

13 Sinoque nu'a mã Ojahu mi thanne mã mboxitahu ra Abraham 'nehra Isaac 'nehra Jacob, gue'a bi n'øthe'a ya, para ngue da t'εspabi'a rá Ts'ant'u Jesús. Pε nunã ra Jesús, guehna gã dāhu p'u 'buhyø ts'at'abi nã. Nu'mø mi ne xtí thøhra Pilato, pε nu'ahu hingã nehũ.

14 Pε nunã ra Jesús hin tema nts'o bi 'yøt'e, gã ra nho manì n'yo. A nu'ahu p'uya, hingã nehũ ngue xtã ma mathøgue nã, sinoque go gã 'yāhmũ ngue bi ma mathøgue n'na ra hyote.

15 Go gã hyohu nã bádi unna te. Pε Oja bi japi ngue bi bennate p'u ha bi t'āgui. A nugã'be ya, go dadì jagã'be majuanì ngue bi bennate ra Jesús.

16 A nunã ra n'yohu 'bucua ya, guí pahmũ ngue mi dogua nã. Pε ni hmi ni dāhu ngue bi zä nã ra n'yohu nã. Rāngue bi 'yεc'ei ngue ra Jesús da zä da 'yøthe, janāngue bi zä xandønho ya.

17 Ague n'yø'ahu, nugã dí padì ngue hinguì padì te gã mbøn'a gã 'yøthũ. Xquet'a njarbatho ni hmuhũ di manda p'u ja ra nija ya, aha bi hyo ra Jesús.

18 Pε nunã Oja, bi japi ngue bi nja'a te gã bi 'yotyø pøngahya 'mø yø pa

xathogui. Nu'u yø pøngahya, bi mã ngue ra Cristo i ja ngue da zä ra n'u.

19 Janāngue nuyã, dami hyehmũ p'u'a te gni 'yohũ. Dami 'yεc'eiḥũ Oja, n'namhma ngue di mpun'na ni ts'oquihũ. Ja da hyut'a ni mmũihũ Oja p'uya.

20 A nunã Oja da penhna Jesús, porque guehna ra Cristo ya xpã t'εts'i ngue di manda ua nã.

21 A nuyã, ra Jesucristo jatho ngue da m'mup'u mahεts'i asta gue'mø da 'yøt'Oja ngue da gom'na'yo gätho yø cosa i ja. Nguna ra hyã bi man'u yø macã pøngahya Oja xa m'mũ'mø ya mandønjam'mø tho.

22 Nu'mø mi zohyø nyogui ja'i ra Moisés, bi 'yembj: “Nunã Oja mã Hmuhũ, nu'u yø judío, da bøn'a n'na nc'ei ngue di mpøngahya tengutho bi jacã. Nu'a ra pøngahya'a p'uya, dami 'yøhmũ te gãma hyã da xi'ahu.

23 Nu ra ja'i hinda 'yεc'ei nã ra pøngahya nã, da ts'ijpũ ha 'buhyø judío ngue da tho”, bi 'yēnã.

24 Bá fudi asta ra Samuel, gätho'u mi da yø pøngahya xa m'mũi, gã bi mã ngue di nja'a te gã dí nnuhũ ra pa ja p'uya.

25 Nunã ra hyã ya xa yarpabi Oja yø ja'i ngue di nja, tengutho ra hyã bi bennbabi yø pøngahya ngue bi xihyø ja'i, nunã ra hyã nã, da 'yøt'ahu ra nho nã. Oja bi 'yøt'ui n'na ra cohi mã mboxitahu Abraham, bi 'yembj: “Connã guehna n'na ni mbom'meto di m'mũi, da ma majapì gätho yø ja'i 'b'u'a nximhäi”, bi 'yembj.

26 Nunã Oja bi unna cargo nã rá Ts'ant'u, rá mudi i mennbũ guí 'buhmũ ngue di jap'ahu. I nnepe ngue guí hyehmũ p'u ra nts'o gni n'yo n'na ngu n'na'ahu.

4

Ra Bedu 'nehra Xuua bí 'bäp'u ha 'buhyø mmäcja.

1 Mente yahũ yø ja'i ra Bedu 'nehra Xuua, bi zøhyø mmäcja p'uya, bá n'youi ra 'bet'o asminyo co 'nē'u yø saduceo.

2 I mbøcuc'ə p'əya, ngue rə Bedu 'nəhra Xuua xännbə rə hyə yə ja'i, i xifi ngue nu'ə xə ndu i ja ngue di bənnate, porque bi bənnate rə Jesús.

3 Bi bənt'i bi got'a fədi, ja gue'mø mi hyats'i xtí nja rə hyə. Porque ya bi nde bi got'i.

4 Pə nu'ə yə ja'i bi 'yøhra hyə i hma, xandøngu bi 'yəc'əi rə hyə. Nu'a gangu yə 'yəc'əi p'əya, bi t'øtra güenda ngue hønse yə n'yohə, ya ni ma də zə'i cut'a mahuahī.

5 Mī hyaxpəya, bi mpeti yə hmu yə mmäcja p'ə Jerusalén, co 'nə'ə yə n'yohə 'bet'o ngue yə judío, ni n'yohə yə xännbate ngue rə ley.

6 Ni n'yohə nə rə Anás rá hmu mmäcja. Ni n'yohə rə Caifás, 'nəhra Xuua 'nəhra Alejandro. 'Nə gätho yə mənī ya yə hmu mmäcja ni n'yohə.

7 A nuyə p'əya, bi manda ngue bá ts'i rə Bedu 'nəhra Xuua, bi ma ma'bä'mi p'ə made ngue də t'øpə rə nt'änni. Mī 'yännbəya, bi 'yəmbi:

—¿Te'o bi 'da'əui rə nt'edi'a te guí øt'ui n'yø, ogue te'o bi 'da'əui rə ts'edi ngue guí øt'ui tengu nə rə hyə nə? —bi 'yəmbi.

8 Nunə rə Bedu ts'o p'əya, rə Espíritu Santo di hatra ts'edi bi 'yəmbya yəui p'əya:

—Aguə n'yø'əhə, nuyə yə n'yohə di manda ua ja rə hnini, də guehyø n'yohə 'bet'o ngue yə judío.

9 Guí ängə'be ha bi nja'a rə nho dá ørpə'be nə rə n'yohə mī'ə, ngue ha bi njap'ə i yanī.

10 A nuyá, ga xi'əhə ha bi nja, n'nəhmə ngue də badi gätho yə judío. Nunə rə n'yohə 'bəcua bi yanī conná ts'edi rə Jesucristo nunə rə mməngu Nazaret. Guehnə rə Jesucristo gá cuathə rə pont'i ngue bi tho nə. Pə Oja bi japi bi bənnate p'ə bi t'ägüi. Conná guehnə ya, ni hmi ni dāhə p'ə bi yanə rə n'yohə 'bəcua.

11 Gá 'yøthə tengutho yə gado 'mø bi 'yən'a n'na nguadi n'na rə do, əmbi ngue hingui ho. Pə m'məfa p'əya, guehnə də gohi ngue brá 'bəbo p'ə brá fəhra jado nə. Guí njathə p'əya,

hingá nu manho rə Jesús. Pə guehnə rá thanhni Oja nə.

12 Hinjom man'na də zä gdá nyəhmə. Porque bá sän'Oja ngue nuyə ja rə ximhäi, høndra Jesús ja rá ts'edi də yanjə.

13 Nu'ə yə n'yohə di manda p'ə ja rə nija p'əya, bi nu te øtra Bedu 'nəhra Xuua ngue ya manzaqui. 'Nə pahyø ja'i ngue nuyə yə n'yohə ya, himbi ma rə xädi, i əmbyø ja'i ngue hinte padī. Janəgue di 'yøtho. Pə pahyø ja'i ngue ni n'youi mam'mət'o rə Jesús.

14 I nnu yə ja'i p'əya, ngue 'dap'ə 'bəhmə nə rə n'yohə mará dogua ya xi zä. Ya hingui səp'ə də 'yəmbyø ja'i ngue rə fəhni'a te bi nja.

15 Bi xi p'əya ngue bi ma bá m'mä'athi, mənəte bi nhəcahyə, bi zänni te də japi.

16 Di n'yəmbi:

—¿Te 'bə'a ga japhə ya yə n'yohə 'youa dí 'bəhmə? Porque gätho yə mməngu Jerusalén, ya padī ngue hinjondə zä də 'yøt'a te bi 'yøt'e. Ya hingui sə ga əmhə ngue himmə juani'a te bi 'yøt'e.

17 A nuyá, ma ga pihmə ya, n'nəhmə ngue hinni mantho də manə hyə p'ə ha 'bahyø ja'i. Ma ga xihmə ya ngue rə pa di map'ə, ya hinni mantho də xihyø ja'i hanja nə rə Jesús.

18 Mī juadi bi nhəcahyə yə ja'i p'əya, bi zəhni ngue bi 'yəmbi:

—A nuyá n'yø'əui, 'yo høngu xihmə rə hyə yə ja'i ya. 'Yoni mantho høngu xännbahə yə ja'i rá hyə rə Jesús.

19 Mī dahra Bedu 'nəhra Xuua, bi 'yəmbi:

—Damī hyəcjə xəho rə güenda ya. ¿Ua guí haxə njuani ngue də nu manho Oja ngue go di nja'a te guí mməhmə ya'mø, hingō di nja'a te mman'Oja 'mø?

20 Nunə rə Jesús, jatho ngue ga mməhməgä'be'a te dá nu'be bi 'yøt'e, 'nə'a te dá ø'be bi mā.

21 Høntho juadi bi pidi, bi thø p'əya. Porque ya himbi dini ha xtí japi ngue

xta ngot'i. Porque sup'i di mbøcue ya yø ja'i εspabi Oja ngue te xi nja.

²² A nuna ra dogua xi t'øthe conná ts'edi Oja, i tho'a nyote njeya 'bui.

Bi 'yáprá ts'edi Oja yø 'yεc'εi ngue hindi nsu.

²³ Nu'mø mi ma mathøgue ra Bedu 'nehra Xuua, bi map'u 'bøhyø amigo. Bi xifi gátho'a te xi manyø hmu yø mmäcja, 'nε'u yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío.

²⁴ Nu'mø mi 'yø'a te si p'uya, 'da i mmat'Ojatho, bi 'yεna:

—Ma Oja'i, gue'e grá Oja gá hoqui te gá bí ja maya, gá hocra häi, gá hocra jathe, gá hoqui gátho yø cosa i ja.

²⁵ Nu'i ma Oja'i, conná Espiritu Santo gá japni mēfi ra David ngue bi man'a te guí nne guí mma, porque ra David bi 'yεna: “¿Hanja ngue mbøcue yø ja'i 'bøp'u ja yø nación? 'Nε hindi nja'a te sänni di nja.

²⁶ Di mpēti yø dast'abi p'u ja yø nación. Da guehyø ts'at'abi 'bøp'u ja yø hnini 'da'igu sänni. I su Oja 'nε sambabi'a ra Cristo bá εts'i”, bi 'yεna David.

²⁷ Porque majuaní ngue nuua ja ra hnini Jerusalén, nuna ra dast'abi Herodes conná Poncio Pilato, conyø judío, conyø ja'i hingyø judío, gá bi mpēti, bi nhecayä ngue su'a ni maca Ts'ant'u Jesús guá εts'i.

²⁸ Pε nuna ra hya bi 'yøtyø dast'abi, ya manjam'møtho xcá manna ra hya mi ja ngue di nja.

²⁹ A nuya grá Hmu, ya guí nnu te gui pite yø ja'i ya. Damí hacje ra ts'edi ya, n'namhma ngue hindi nsu ni mēfi da mamp'a'i ni hya.

³⁰ Conni ts'edi damí 'yøt'e ngue da zä'u to xan'u. Damí 'yøhyø hmεya, ngue di nja yø milagro 'mø ts'o'a ni maca Ts'ant'u Jesús.

³¹ Høntho bi juadi bi mat'Oja yø ja'i p'uya, bi 'yan'a häi p'u xi mpēti yø ja'i. Gä bi zä yø ja'i ngue di hatra ts'edi ra Espiritu Santo. Ya hingui su da mambrá hya Oja p'uya.

Nu'a te pes'yø ja'i, gá 'da gui mmetitho.

³² Gätho yø 'yεc'εi, 'bui tengutho 'mø ngue da n'na nc'εitho. 'Da'igu øt'e, 'da'igu mbēni. Ni xinga n'na nc'εi ngue da 'yεna jase rá mmeti. Nu te gá pēts'i, gá comhmi.

³³ A nuya yø representante p'uya, gá ha ra ts'edi di ja majuaní ngue bi bēnnate ra Hmu Jesús. Nuna Oja, man'na bi unná njapi.

³⁴ Yø 'yεc'εi p'uya, hinjo'o ngue da hin'yü te da hyoni. Porque nu to gá ja yø häi, oque yø ngu, i pä ngue di unna mēnyu ngue ma darpi yø ja'i.

³⁵ Nu'mø bi zøp'u 'bøhyø representante ra Cristo, di dāpra mēnyu. Go di darpabi yø ja'i ya p'uya, n'na ngu n'na yø ja'i ma t'unni'a te honi.

³⁶ Mi 'bøp'u n'na ra n'yohu ni hu ngue ra José. Guehna n'na ra levita na ngue ra mmεngu Chipre. A nu'u yø representante ra Cristo p'uya, gui hutí ngue ra Bernabé. I nne da ma ngue n'na ra n'yohu di hojpa yø mmui yø mmic'εiui.

³⁷ Nuna ra José p'uya, bi mä n'na rá häi mi ja. Bi dāpra mēnyu yø representante ngue di dat'i.

5

Ra ts'oqui bi 'yøtra Ananías 'nehra Safira.

¹ Nuna n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Ananías conná Safira rá xisu, bi mä n'na rá häi ya p'uya.

² Pε bi hyaca n'na parte ra mēnyu i mä rá häi, co 'nehra xisu bi badí. Nuna man'na parte p'uya, bi dāpyø representante ra Cristo, tengutho 'mø ngue hinte xta hyaqui.

³ Ra Bedu p'uya bi 'yεmbi:

—Aguε Ananías, ¿hanja ngue di cants'a ni n'yomfēni ra zithu ngue guí nne gui hyätra Espiritu Santo? Porque gá hyacra mēnyu guí pä ni häi.

⁴ Xina ra häi, ¿uangui ni mmeti na? Ya gá pä, 'nε mi o ni 'yε ra mēnyu, uanguí xquí 'yøt'e te guí nne. ¿Hanja ngue gá bēni guí mmanna fehni? Hingyø ja'i'u guí nne gui hyäti, sinoque Oja guí nne gui hyäti —bi 'yεmbi.

5 Ngu i 'yøhna ra hya bi sihra Ananías, 'bexpi du, bi dá p'uya. Gä bi 'yemmëi bi nsu ya yø ja'i bi badi te bi nja.

6 Bi nangui 'da yø n'yohu mi 'bap'u, bi 'uennbabi rá do'yo ra ánima, bi hyats'i bá ägui.

7 Mi thogui comma nhyu ora p'uya, bi yat'ambo na ra Safira rá xisu ra ánima. Pe hingui padi te xi nja.

8 Ra Bedu p'uya, bi 'yëmbi:

—Damí xiqui, ¿ua gue'a guí pä ni häiui'a ra hya xa hmangua mahë'mø, uague hin'na?

Mi dahra Safira, bi 'yëna:

—Ahá, gue'a dá pä'be'a —bi 'yëna.

9 Ra Bedu p'uya bi 'yëmbra xisu:

—¿Hanja ngue ya xcuá nhëcahya ngue guí hyär'mahyaui ra Espíritu Santo? 'Bäp'u goxthi'u to xpá 'yác'a'i ni damme. 'Në mahönda hyaxa'i ya ngue guá n'yägui —bi 'yëmbi.

10 'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi dahra xisu p'u mi yaui ra Bedu, ngue bi du. Mi yat'ambo yø 'yäte p'uya, mahömbi dini ngue ya xi du ra xisu. Bá jajpaya, bi ma bá ägui 'dap'u bi 'youi rá damme.

11 Gä bi nsu yø 'yëc'ëi. Ximmangu'u hingyø 'yëc'ëi p'uya, xquet'a bi nsu mø mi 'yø'a te bi nja.

Xangu yø milagro bi nja.

12 Nup'u ja ra ngun'yu ni hu ngue ra Salomón, ja bi mpeti p'u xangu yø 'yëc'ëi. Nuya yø representante ra Cristo p'uya, 'dama 'dan'yo yø hmëya bi 'yutyø ja'i, porque hinjongui sä da 'yøtyø milagro bi 'yørbu bi mpeti yø ja'i.

13 Madague'a hingui cuarbu 'bahyø 'yëc'ëi ya yø ja'i hingyø 'yëc'ëi, pe nnu manho yø 'yëc'ëi, hingui sui.

14 Man'na man'na ni hyuxta yø ja'i bi 'yëc'ëi ra Jesús. Yø n'yohu, yø xisu bi 'yëc'ëi.

15 Asta bi jacyø därkehi yø ja'i ngue pop'u ja yø caye. 'Bu'o bá oxyø t'ots'i, 'bu'o bá oxyø fidi, i nnepyø ja'i ngue nu'mø bi thop'u ra Bedu, madrá xahatho di nthëui ra därkehi, 'bexi sä ra n'u hëmbi.

16 Nu'u yø hnini guerpätho bí ja, bá ehýø ja'i bi zø'a Jerusalén. Bá du yø därkehi, bá du yø ndunthi. Pe Gä bi t'øthe.

Bi n'ofädi yø representante ra Cristo.

17 Nuna rá hmu yø mmäcja p'uya, gätho ya mi'da yø n'yohu, nuya ja yø nt'ëc'ëi ni hu ngue yø saduceo, Gä bi nseyä 'mø mi nu ngue xandöngu yø ja'i n'youi ya yø representante ra Cristo.

18 Bi ma mabent'i ya yø representante p'uya, bi jot'i.

19 Pe rá anxë Oja p'uya, bi xocra goxthi fädi 'mø minxui ngue bá jëqui. Bi 'yëmbi:

20 —Ni më ya, ni m'mähmi p'u ja rá nija di mpeti yø judío. Damí xihmi yø ja'i hanja na ra hya ngue ra 'da'yo te.

21 Nu'u yø representante ra Cristo 'mø mi 'yøhna ra hya bi xihra anxë, bi ma mxuditho p'u ja ra nija ngue bi xänbä ra hya yø ja'i. Nu'a ra ora ëbí mmanna hya p'u ja ra nija p'uya, ja bi øt'a junta'u yø hmu yø mmäcja. Bi petyø n'yohu di manda p'u ja ra nija. Ja bi manda ngue da njacyø ofädi p'uya.

22 Pe nu'mø mi zøp'u ja ra fädi'u yø policia, ya himbi dimp'u yø ofädi. Bá pennbaya, bi ma ngue ya hinjo'o p'u yø ofädi.

23 Bi 'yëna:

—Dá tingähe ngue n'nøt'e xanho ra fädi, 'bäp'u yø mädi p'u ja ra goxthi. Pe nu'mø ma xocähe ra goxthi p'uya, ya hindá tingähe p'u mbo yø ofädi.

24 Mi 'yøhyø hmu yø mmäcja na te xi nja p'uya, 'në'a rá hmu'u yø n'yohu ja yø 'bëfi p'u ja ra nija, ngue hinjo'o p'u yø ofädi, di n'yëmbaya:

—¿Xø Hague xpí bøn'u p'uya? —di n'yëmbi.

25 Nu'a ra ora'a p'uya, bi zø'a n'na nc'ëi, bi 'yëmbi:

—Nu'u yø n'yohu gá cothu fädi 'mø minde, ya bí 'bap'u ja ra nija. Bi xänbä ra hya yø ja'i —bi 'yëmbi.

26 Nu'a rá hmu yø policia p'uya, bi mähä'u yø mmipoliciaui ngue da si'u

yø representante ra Cristo. Pe hĩmbi ani, porque su da mundo yø ja'i.

²⁷ Nu'mø mamba ts'i'ua yø representante ra Cristo p'uya, bi ma ma'bä'mi p'ua ja ra junta. Nu'a ra hmu mmäcja bi 'yembj:

²⁸ —¿Ua hĩnguĩ øhmu ra hya, uanguĩ dá hec'ahe ngue nu'a rá hya ra Jesús, ya hĩnni mantho guĩ xännbahu yø ja'i? A nuya gátho ra hĩnni Jerusalén, ya xcá sinnbahu'a ra hya guĩ xännbatehu ya. 'Né guĩ emhmu ngue go ma ts'oquigáhe p'ua bi du na ra n'yohu guĩ mmamhmu.

²⁹ Mi dahra Bedu p'uya, co 'né'u mi'da yø representante, bi 'yena:

—Nugáhe dí emhme ngue jatho da t'ec'ei te mman'Oja, hĩnda gue'a ngue yø ja'itho da t'ec'eibi yø hya.

³⁰ Nuna ra Jesús dí mmangáhe ya, guehna gá cuathu ra pont'i ngue bi du na. Pe nuna Oja mi thanne ma mboxitahu, bi japi ngue bi bennate.

³¹ Oja p'uya, bi zixpu bí ja rá n'yei na ra Jesús, guehna bi 'yets'i ngue di ndast'abi ngue da yanyø ja'i na. A nuyá, nuya yø judío, mat'unnĩ ra tiempo ngue da hyep'ua ra nts'o ga 'yo, n'namhma ngue di mpunnba yø ts'oqui.

³² Guesé ra Espíritu Santo di ja majuanĩ na ra hya na. Da guecáhe p'uya, xquet'a dadi jahe majuanĩ na ra hya na. Nuna ra Espíritu Santo p'uya, guehna bá pennbabi Oja'u yø ja'i bi 'yec'eibi rá hya na.

³³ Mi 'yøhna ra hya bi si p'uya, janjuanĩ ngue bi mbøcuc. Bi ne ngue xta hyopyø representante ra Cristo.

³⁴ Nup'u 'buhyo mmäcja, n'youi p'ua n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Gamaliel, ja rá nt'ec'ei ngue ra fariseo 'né ra xännbate ngue ra ley. 'Né gá nnu mansu yø ja'i na ra Gamaliel. Bi m'mä p'uya, bi manda ngue bi njacathi n'na ts'quits'u ya yø representante ra Cristo.

³⁵ Bi 'yembyø ja'i na ra Gamaliel:

—Ague gyø judío'u, dami n'yomfēni te guĩ nne guĩ 'yørpahu ya yø n'yohu 'bucua.

³⁶ Dami bēmhm te bi nja 'mø yø pa xa thoguĩ ngue mi 'yonna hya ra Teudas. Bi 'yena ngue maguesé, 'né bi denni commā goho ciento nja'i. Mi zä mi tho p'uya, gá bi n'uēn'u mi tēnni. Bi m'mēp'ua ra hya p'uya.

³⁷ M'mēfa p'uya, nu'mø mi nja ra censo, mahømbi 'yonna hya ra Judas nu'a ra mmēngu Galilea. Xquet'a xangu to bi dennba rá hya. A nu'mø mi tho, gá bi n'uēni to mi tēnni.

³⁸ Janangue dami hyēhm p'uya yø n'yohu 'bucua. 'Yo gadi nthint'i ngue guĩ sahmu. Porque nu'mø yø hyasé'a ra hya i mma, di m'mēhyø hya 'mø.

³⁹ Pe nu'mø ngue rá hya Oja i mmamp'uya, hĩnda zä guĩ hejpa'u te mmam'mø. Man'na n'yo mi 'yøthu ngue go ga cohmu ngue ma nsaihu Oja.

⁴⁰ Gä bi nu manho yø ja'i te bi manna Gamaliel. Bi ma macut'i mbo ya yø representante ra Cristo p'uya ngue bi 'bei. Bi xi p'uya ngue ya hĩnni mantho da xihyo ja'i hanja na rá hya ra Jesús. Bi thø p'uya.

⁴¹ Mi bømp'ua ja ra junta'u yø representante ra Cristo p'uya, di johya ngue ya bi zä ra n'u conná nguehra Jesús.

⁴² N'na pa ngu n'na pa hĩnguĩ säya bi xännbate p'ua ja ra njja di mpeti yø judío, 'nep'ua ja yø ngu i mmanna Jesu-cristo p'ua ni ma.

6

Bi t'exi yoto nja'i ngue di nfäxte.

¹ Nu'u yø pa'u p'uya, man'na man'na ni hyuxtho'a gangu yø 'yec'ei. Nu'u ga ya ra hya ngue ra griego p'uya, bi ma di bi zu'u yø judío ga ya ra hya ngue ra ebreo. I ena ngue hĩnguĩ t'ørpabi masu xanho'u yø 'danxu 'mø ma dat'i ra hmē n'na pa ngu n'na pa.

² Janangue nu'u 'dema yoho yø representante ra Cristo p'uya, bi peti gátho'u yø 'yec'ei, bi 'yembj:

—Hĩnda zä'a ngue go ga hecáhe p'ua'á nná mangáhe rá hya Oja, ngue guĩ 'yēmhm ngue 'bet'o go ga ørpáhe masu p'ua ja ra nts'ihmē.

³ Janangue nuya ma zi cu'ah, nua ha dí 'buhm ya, dami hyomhm yoto yø n'yoh da ma mafati na ra 'befi na. Pe gue da gue'ya yø n'yoh bá dinna hya, 'ne nnu mansu gátho yø ja'i, 'ne dadi nequi ngue n'youi ra Espíritu Santo.

⁴ A nugáhe p'uya, ga siguegáhe ra mhmat'Oja, 'ne ga nxänbáhe yø ja'i rá hya Oja.

⁵ Gä 'da'igu bi mamp'uya. Bi than'na ra Teba p'uya, ngue da t'ets'i. Guehna n'na ra n'yoh xanzaqui rá nt'éc'ei, 'ne n'youi ra Espíritu Santo. Conna Lipe bi thanhni, ra Prócoro, ra Nicanor, ra Timón, ra Parmenas, ra Nicolás nuna ra mmengu Antioquia, guehna ya xi 'yéc'eibi m'met'o yø nt'éc'ei yø judío na.

⁶ Nuya yø n'yoh bi thannbaya, bi ts'ixp'ya 'báhyø representante ra Cristo ngue bi marpabi Oja. Nuya yoto nja'i bi t'unyø cargo, bi japyø 'ye p'ya ja yø ya.

⁷ Rá hya Oja p'uya, man'na ni ma mayonitho. Man'na ni 'yéc'eitho yø ja'i p'ya ja ra hnini Jerusalén. Xquet'a xangu yø mmäcja bi nu manho ra hya, 'ne bi 'yéc'ei.

Bi ma mbent'i ra Teba ngue bi tho.

⁸ Xandøngu rá njapi Oja bi unna Teba, ngue yø hmeya bi 'yørb'ya 'báhyø ja'i. Nuya yø milagro bi 'yøt'e, hinjongui sä da 'yøt'e.

⁹ Bi madi bi njuntui ra Teba ya yø n'yoh pap'ya ja rá nija yø judío ni hu ngue ra Libertos, 'nehya yø judío ngue yø mmengu Cirene, 'nehya yø mmengu Alejandría, 'nehya yø mmengu Cilicia, 'nehya yø mmengu Asia, gá tønmahya ra Teba.

¹⁰ Pe himbi zä xtá ndajpa rá hya, porque ra Espíritu Santo di bennbabi ra hya mmanna Teba.

¹¹ Asta bi dahra menyü 'da p'uya, sifi ngue da ma ngue xi 'yøde ngue ya mants'o ra Teba ngue sähra Moisés, 'ne su Oja.

¹² Janangue bi yans'yø ja'i p'uya, bi mpeti yø n'yoh 'bet'o ngue yø judío,

'nehyo xänbáte ngue ra ley. Bi bent'i, bi zixp'ya bi nja ra junta.

¹³ Bi t'xyø ja'i da manyø fehni p'uya, bi 'yena:

—Nuna ra n'yoh 'bucua, hingui säya ngue nnømman'ya ra maca nija ja ua, 'ne nnømman'abi rá ley Oja.

¹⁴ Ya xtá ocáhe te mmanna ngue nuna ra Jesús ra mmengu Nazaret, embi ngue da demhra nija 'na. 'Ne embi ngue di pähyø costumbre bi zogah ra Moisés.

¹⁵ Nu to gá mi hup'ya ja ra junta p'uya, herpabi rá hmi ra Teba ngue entho rá hmi n'na rá anxε Oja.

7

Bi zohyø nsuiui ra Teba.

¹ Nu'a rá hmu yø mmäcja p'uya bi 'yembi:

—¿Ua majuan'i'a si'a'i ya n'yø? —bi 'yembi.

² Mi dahra Teba p'uya, bi 'yena:

—Ague n'yø'ah, dami 'yøhm na ra hya ga mmangá ya. Nuna ma mboxitah ra Abraham, nu'mø mi m'm p'ya ja ra häi Mesopotamia, tobe himmani map'ya ja ra häi Harán, bi nthui na Oja maguesε.

³ Oja bi 'yembi: “Dami sop'ya ni häi ya, gátho'ya ni mení da gop'ya. Gui mmap'ya ja ra häi ga xi'i”, bi 'yembi.

⁴ Nuna ra Abraham, bá pømp'ya ja rá häi ni hu ngue Caldea mi 'bai. Bi ma, i m'm p'ya Harán. M'mefa p'ya, bi du rá papá. Oja p'ya, bi xihra Abraham ngue bá εcua ja ra häi dí 'buhm ya.

⁵ Pe nu'mø mamba εε, ni xinga n'na xequi xtí unna ra häi ja ua. Ni xinga guerp'ya di 'bämra gua xtí unni. Pe madague'a, nuna Oja bi yarpí ngue di unni gátho na ra häi ja ua. A nu'mø bi du p'ya, da gohmi yø basi. Nu'ya yø pa'ya p'ya, tobe him mani m'mahyø basi ra Abraham.

⁶ Nuna Oja bi 'yembra Abraham, “Nu'ya ni mbom'meto, goho ciento njeya dani m'map'ya ja n'na ra 'dan'yo häi. Ja da ma ma'ni p'ya, porque jatho da 'yøtra 'befi di manda yø hmu”.

7 Pɛ Oja bi 'yɛmbi: “Ga haspagã ra güenda ya yø ja'i da 'yøt'e ngue yø hmu. M'mɛfa p'uya, da ɛcua ya ma ja'i ngue da ðannegui”, bi 'yɛn'Oja.

8 Nunã Oja bi gohmi n'na ra cohi ra Abraham, bi xifi ngue da thejpa n'na xɛqui ra xifani rá do'yo yø ts'ant'u 'mø bi m'mɛi. Gue'a ni hu ngue ra circuncisión, guehna da nøpa hmɛya na ngue'a ra cohi bi 'yøt'e. Janangue nu'mø mi m'məhra Isaac, bi mɛpya 'mø mi gua'a nhyato ma pa. Nunã ra Isaac xquet'a ngu'a bi 'yø'r'mø mi m'məhrá ts'ant'u ni hu ngue ra Jacob. Nunã ra Jacob xquet'a ngu'a bi japy'a 'dɛ'ma yoho yø ts'ant'u bi m'mə'a m'mɛfa, guehya yø xita ya ngue yø judío.

9 Nuya yø ts'ant'u ra Jacob, gã bi sɛyabi na ra José yø n'yohu. Janangue bi 'bã na ra José p'uya, bi dányø ja'i manj ma Egipto. Pɛ ra José, bi mǎx Oja.

10 Nu hangu ra n'u bi zã ra José, bi yan'Oja. 'Nɛ bi unnã n'yomfɛni xanho. Bi 'yøt'Oja ngue bi nu manho ra José na ra Faraón. Nunã ra Faraón mará ðast'abi p'u ja ra häi Egipto, guehna bi 'yɛxra José ngue di manda p'u Egipto na, 'nɛ bi 'yɛts'i ngue bi mandabi p'u ja rá ngu.

11 N'na ra pa p'uya, bi nja ra ot'i p'u ja ra häi Egipto, 'nɛp'u ja ra häi Canaán bi nja ra ot'i. Ndummaito te bi nja. A nu'u ma mboxitahu p'uya, hinha tini te da zi.

12 Ngu i 'yøde ngue bí ja te da ts'i p'u ja ra häi Egipto, bi menhyø ts'ant'u ngue da tu ra trigo. Ya rá muditho na ra 'yogui na p'uya.

13 Rá yondi bi ma p'uya, ya bá mpate'u yø n'yohu ra José p'uya. Ya bá mmɛya ra Faraón ngue te'o yø mɛni ra José p'uya.

14 Bi manda na ra José ngue bá ts'innbabi rá papá Jacob, gátho'u mi'da yø mɛni bá ts'i, hyate ma'dɛ'ma cat'a nja'i mi sædi ngue gátho.

15 Janangue bi njap'u ngue i mpa Egipto ra Jacob. Ja bá tup'u p'uya. Xquet'a 'nɛ'u 'dɛ'ma yoho yø ts'ant'u

bá tup'u.

16 Pɛ himbã t'äp'u Egipto 'mø mi du, porque nuya yø ts'ant'u ra Hamor ngue yø mmɛngu Siquem, ya xi mã n'na ra panteón ngue xi danna Abraham, ja i thuxpu ngue bá t'ägui.

17 Pɛ ɛna bi ba'mø ni ma da zønna pa di nja'a ra hya xi yarpabi Oja ra Abraham, mathoguitho bi nxandyø judío p'u Egipto.

18 Nup'u Egipto, bi m'mə'a m'mɛfa n'na ra ðast'abi ngue himbi badj te'o na ra José.

19 Nunã ra ðast'abi na, bi nu man'u ya ma mboxitahu. Bi japi ngue da 'yɛnyø basi 'mø bi m'mɛi, n'namhma da du.

20 Gue'u yø pa'u p'uya, ngue bi mihra Moisés. Guehna n'na ra zits'ant'u bi nu manho Oja. Pɛ hõnda nhyushna bi zi rá mamá p'u ja rá ngu.

21 Nu'mø mi 'yɛmp'uya, nunã rá t'ixu ra Faraón guesɛ na bi hyaxra 'uene ngue bi tede tengutho 'mø drã basi.

22 Nunã ra Moisés, gã bi barpabi yø mfadi yø mmɛngu Egipto. 'Nɛ bi 'yɛhra pa ngue bi zedi te bi ma. 'Nɛ padj xanho ha di japi te da 'yøt'e.

23 Nu'mø mi gua'a nyote njeya 'bəhra Moisés, bi zo rá mmɛi ngue da ma di zengua ya yø judío ngue yø mɛni.

24 Mi zømp'u 'bəhyø mɛni p'uya, bi nu n'na ra mmɛngu Egipto ngue di annbabi n'na rá mɛni. Bi cospabi'a te mi ørbəya, pɛ bi hyo'a ra mmɛngu Egipto.

25 Nunã ra Moisés bi 'yɛna ngue di mmɛya'u yø mɛni ngue bi mɛnnbabi Oja ngue da yanj para ngue da ma mathøgue p'u sä ra n'u. Pɛ himbi mmɛya yø judío te t'ørpabi.

26 Mi hyaxpəya, nunã ra Moisés bi ðimmi yo nc'ɛi yø judío ngue di ndunɛ. Bi hejpa p'uya, i nnepe ngue di nhyɛgui, bi 'yɛmbi: “Ague n'yø'au, gadj mmɛniui. ¿Hanja ngue gadj ndunɛui?” bi 'yɛmbi.

27 Nu'a mi pəte p'uya, bi nønha Moisés, bi 'yɛmbi: “¿Te'o bi 'yɛxa'i

ngue gui nts'ut'abi, ngue gui hyasca'be ra güenda?

²⁸ ¿Ua guí nne gui hyogui tengutho gá japa n'na nc'ei ra mmengu ua Egipto mande?" bi'yembj.

²⁹ Mi'yøhra Moisés ngue t'embj xi nhote, bi'dagui, i map'ua ja ra häi Madián. Ja i m'map'ua p'uya, 'nε ja bá mip'ua yoho yø ts'unt'ua.

³⁰ Nunā ra Moisés, mi gua'a nyote njeya ngue b'ap'ua Madián. Nup'ua ja ra dapo jonna t'øhø Sinai, bi nu n'na ra ndat'o ngue tøhra sibi. Ja bá nyap'ua rá anxε Oja p'uya.

³¹ Nu'mø mi hyetra sibi ra Moisés, di'yøtho hanja'a te bi nu. Bi guarbaya ngue da nu xanho. Bá nya Oja p'uya, bi'yembj:

³² “Guecä drá Oja mi thannegä ni mboxita Abraham. Drá Ojagä ngue ra Isaac, drá Ojagä ngue ra Jacob”, bi'yen'Oja. Pε astā huacra Moisés ngue bi nsu. Ya hingui hä nzammui ngue da hyeti xanho.

³³ Bi'yen'Oja p'uya: “Damí c'ojhni thixfani, porque nuua guí 'bäi, ra ndaxcahäi ua.

³⁴ Dí nnuvä ra n'ua i thohma ja'igä rá m'mu'a Egipto. Dí ø'mø dants'i. Dá εcä ya ngue ga nyanj n'namhma ngue da ma mathøgue. Ague Moisés, dí nne ga pen'na'i Egipto ya” —bi'yembj.

³⁵ Madague'a himbi nu manho m'met'o yø judío na ra Moisés ngue xi'yembj: “¿Te'o xpá'yεxa'i ngue guí nts'ut'abi, ngue guí hyasca'be ra güenda?” xi'yembj, pε guehna bi'yεx Oja ngue dyø hmu yø ja'i nuya da jiqui. Nguna bi xihra anxε bi nup'ua ja ra ndat'o mi danzø.

³⁶ Nunā ra Moisés, guehna bá jujpua ja ra häi Egipto ma mboxitahua na. Ja bá up'ua yø hmeya ngue yø milagro bi'yøt'e, tengutho bi'yørbua ja ra Thenga Jathe. Bi'yøtyø milagro mente bi'n'yo dapo nyote njeya.

³⁷ Nunā ra Moisés bi xihyø ja'i, bi'yembj: “Nunā Oja, da'yεxa n'na ra pøngahya ngue yø judío tengutho bi jacä. Nunā ra pøngahya na p'uya, dami'yøhma te gäma hya da xi'ahua”,

bi'yembj.

³⁸ Guehna 'dap'ua bi'n'yohua yø ja'i p'ua ja ra dapo na ra Moisés. 'Nε bi map'ua ja ra t'øhø Sinai ngue bá nyaui rá anxε Oja. Ja bá sip'ua rá hya Oja p'uya. Bá εp'ua 'buhma mboxitahua ngue di thojpabi na ra hya bá sifi, guehna ra hya bi t'unni ngue di thogahua naya.

³⁹ Pε ma mboxitahua himbi'yεc'ei na ra hya bi manna Moisés. Bi mεspatho te bi ma, sinoque bi ne xtabá mmenga Egipto mahøn'a.

⁴⁰ Bi'yembyø ja'i ra Aarón: “Ague Aarón, dí nnegähe ngue gui hocyø dahmu di m'met'o p'ua gdä mähä. Porque nunā ra Moisés bá jugahua p'ua ja ra häi Egipto, hindí pahmu te bá jana”, bi'yembj.

⁴¹ Bi hoca n'na ra dahmu ngue ra t'undani p'uya. 'Nε bi hyo yø mbo'øni ngue bi'yørpua ra 'bøt'e ra dahmu. Di johya yø ja'i ngue ya bi hocra dahmu da danne.

⁴² Nunā Oja p'uya, bi hyep'ua yø ja'i. Bi unna'yü yø ja'i ngue yø sø bí ja maya, gä ørpua yø dahmu ngue thanne. Ngu'a nt'ot'i p'ua ja ra libro bi'yotyø pøngahya Oja ngue εna: “Ague gyø judío, mente gá n'yo dapo hu nyote njeya, ¿ua gá hyocju yø mbo'øni ngue gá'yø'ni 'bøt'ehua? Nu'á, hin'na'a.

⁴³ Hante gue nup'ua gni mähä, gadi'yonnba hu rá ngu ra dahmu Moloc, 'nε gui tuhua n'na ra dahmu ngue ra sø ni hu ngue ra Renfán. Guehya yø dahmu gadi hocε guí thannehua. Janangue nuyá, ga høn'ahua thip'ua ja ra häi guí 'buhma ya, gdä pen'nahua man'na rá nguep'ua ngue ra häi Babilonia”, bi'yεna.

⁴⁴ Bi sigue bi nya ra Teba p'uya, bi'yεna:

—Nup'ua ja ra dapo, nuya ma mboxitahua mi ja n'na ra ngun'ulu ngue mi nnøpa nija yø ja'i. Ja pεspua yø xindo nt'ot'i rá ley Oja. Nunā ra ngun'ulu p'uya, bi xi Oja ra Moisés ngue da'yøt'e tengutho ra forma xi'yuti.

⁴⁵ Nunā ra ngun'ulu di pont'a cohmi. Nu'mø mamba εhra Josué bá n'youi ma mboxitahua, go bi søcua

ra ngun'ulu ua dí 'buhmu'ua ya. Mi zohø bi hyannba yø häi yø 'dan'yo ja'i mi 'bucua. Guehna Oja bi hyøn'athi yø mmehäi. Bi nja ra ngun'ulu asta gue'mø mi m'mahra dast'abi David.

⁴⁶ Nuna ra David, xangu rá mate Oja bi dinnbi. Bi ne ngue xta hyø'a n'na ra nija, ngue rá ngu na rá Oja mi thanne ra Jacob.

⁴⁷ Pe go bi hyøhra nija na ra Salomón rá ts'unt'ua ra David.

⁴⁸ A nuna Oja maguesε, hingui 'bur'ua ja yø nija di hocyø ja'i na. Porque rá pøngahya Oja bi 'yotra hya bi man'Oja ngue bi 'yεna:

⁴⁹ “Dí hucä p'ua mahets'i ngue dadi manda. Nua ja ra ximhäi p'ua, di nnøpa nhnets'i. ¿Te 'be'a mangu gui εna gui hogahua? Ogue ¿hapu gui εhmua ngue ga nsäyagä?

⁵⁰ ¿Ua hindä hocä ya te gäma cosa i ja?” bi 'yεn'Oja.

⁵¹ Bi sigue bi zohyø ja'i ra Teba, bi 'yεmbi:

—Xandø nnaxi ni mmühua. Ni guha xancot'i, zant'a gui festhohua te mmanna Espiritu Santo. Tengutho bi 'yør'ma mboxitahua, guí njathua p'ua.

⁵² Nuya ma mboxitahua, gätho yø pøngahya Oja xa m'mui, gä xa nzai. 'Nε bi hyo'ua yø pøngahya bi xihyø ja'i ngue da ep'ua n'na nc'ei ngue gä ra nho da n'yo. A nuyá, ya bá ε'a to bi man'ua yø pøngahya'ua. Pe gá dähua ngue bi tho.

⁵³ Madague'a bá pense yø anxε Oja ngue bi 'da'ahua ra ley, pe hingui εc'ei'ua ra hya.

Ya bi tho ra Teba.

⁵⁴ Nu'mø mi 'yøhyø ja'i na ra hya bi si p'ua, bi ndanzø yø mmui ngue ra cue, pets'i da zadra Teba.

⁵⁵ Nuna ra Teba p'ua, di hatra ts'edi ra Espiritu Santo. Bi hyanma hets'i p'ua, bi hyandi ngue di yoxni Oja, 'nε bi hyandi ngue nup'ua ja rá n'yεi Oja ja 'bur'ua ra Jesús.

⁵⁶ Bi 'yεnna Teba p'ua:

—Dí handä ngue bi xohra c'ammahets'i. Nuna ra n'yohua bí 'yε mahets'i p'ua, ya 'buhua ja rá n'yεi Oja na —bi 'yεna.

⁵⁷ Bi mahra hmafi yø judío p'ua, bi gotyø gu, porque hingui nne da 'yøhna ra hya mmanna Teba. Bi nyuntyo ja'i p'ua ngue bi bent'i.

⁵⁸ Bi gujma xøts'e ra hnini ngue bá pundo. Nu'ua yø testigo xi manna fehni p'ua, bi gacyø tuhu ngue bi mör'ua 'bä'a n'na ra n'yohua ni hu ngue ra Saulo. Bi mendo ra Teba p'ua.

⁵⁹ Mente 'bando ra Teba p'ua, bi zo Oja, bi 'yεmbi:

—Ague ma Hmu'i Jesús, dadi dä'i ma te —bi 'yεmbi.

⁶⁰ Bi ndantyøhmu p'ua, ra ndøts'edi bi 'yεna:

—Ague ma Hmu'i Jesús, 'yogui mbennabi'a te ra ts'oqui øtya yø ja'i 'bucua.

Hontho bi man'a p'ua, bi du.

8

Bi sigue ra Saulo ngue sahyø 'yεc'ei.

¹ 'Da'igu bi mammi ra Saulo to bi hyo ra Teba. Nu'a ra pa'a p'ua, bi nanga n'na ra dasui p'ua Jerusalén ngue bi ts'ahyø 'yεc'ei. Gä bi n'uenyø 'yεc'ei, i mpa mi'da yø hnini rá njap'ua ja ra häi Judea. I mpa 'da asta ra häi Samaria. Pe nuya yø representante ra Cristo himbi 'dahya.

² Nuya yø n'yohua suprá xudi Oja, guehya bi 'yähra Teba ya. Janjuani zoni ngue mbeni.

³ Pe di sigue ngue sahyø 'yεc'ei na ra Saulo. I huaxtyø ngu, bi jacyø n'yohua 'nεhyø xisu ngue cot'i.

Bi ma ma'yoní ra hoga 'da'yo hya p'ua Samaria.

⁴ Nuya yø ja'i bi 'dap'ua Jerusalén, ndap'ua bi zä i mpa yø ja'i, pe gä mmanna hoga 'da'yo hya p'ua ni ma.

⁵ Nu'a ra Lipe guehna n'na nc'ei ra 'dagui na, i mpa p'ua ja n'na ra hnini ngue ra häi Samaria. Bi madi bi xihyø ja'i ra Cristo p'ua.

⁶ Bi mpeti gätho yø ja'i ngue øxra hya mmanna Lipe. Mi nu yø ja'i yø milagro bi 'yøtra Lipe p'ua.

⁷ Mi 'bur'ua xangu yø ja'i ngue yø ndunthi, pe gä bi t'øthe. Nu'mø xihyø ts'onthi ngue da hyep'ua yø ja'i n'youi,

asta mafi. Xangu yø dogua bi 'yøthe, xangu yø ja'i tudyø gua bi 'yøthe.

⁸ Janangue gä di johya yø ja'i 'bap'ua ja ra hnini.

⁹ Nup'ua ja ra hnini, mi 'bap'ua n'na ra n'yohua ni hu ngue ra Simu. Mi hyätyø ja'i p'ua ja ra häi Samaria conná mfadi ngue ra magia, mi ena ngue maguese.

¹⁰ A nuná, dinguε dinnoho mi ørpa masu. Di n'yembyø ja'i: "Nuna ra Simu, janjuani ngue n'youi rá ts'edi Oja na", di n'yembi.

¹¹ Mi t'ørpabi masu, porque ya rá ya'atho yø pa mi hätyø ja'i conná mfadi.

¹² Pe ra Lipe bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i. Bi xihyø ja'i ha di njap'ua di zo rá 'ye Oja. 'Ne xifi hanja na ra Jesucristo. Nu'mø mi t'εc'ei'a te bi manna Lipe p'uya, yø n'yohua yø xisu bi nxixya.

¹³ Xquet'a 'nehra Simu bi 'yεc'ei ra hya 'ne bi nxixya. Asta ya hingui nne da hyehra Lipe na ra Simu. Di 'yøtho 'mø bi nu yø milagro øtra Lipe.

¹⁴ Mi 'yøhyø representante ra Cristo mi 'ba'a Jerusalén ngue ya 'nep'ua Samaria xi t'εc'ei rá hya Oja. Ja i 'bennba ra Bedu 'nehra Xuua p'uya.

¹⁵ Nu'mø mi zømp'ua Samaria'ua bi 'benhni, bi marpabi Oja yø 'yεc'ei ngue nnepe di n'youi ra Espiritu Santo.

¹⁶ Porque tobe hinga n'na nc'ei mi n'youi ra Espiritu Santo. Sinoque høntho xi nxixya para ngue da fadi ngue εc'ei ra Hmu Jesús.

¹⁷ Ra Bedu 'nehra Xuua, nu'mø mi japyø 'ye p'ua ja yø ya yø 'yεc'ei, yø 'yεc'ei p'uya bi n'youi ra Espiritu Santo.

¹⁸ Mi nu ra Simu'a te øtyø representante ra Cristo, ngue nu'a gui japyø 'ye p'ua ja yø ya yø 'yεc'ei, 'be xi n'youi ra Espiritu Santo yø 'yεc'ei. Ra Simu p'uya, bi ne xta ngutra mēnyu ngue di njap'ua.

¹⁹ Bi 'yembi:

—Damí 'dacui na ra ts'edi ja'au, n'namhma ngue nu to bi zä ga japä ma 'ye p'ua ja rá ya, di n'youi ra Espiritu Santo —bi 'yembi.

²⁰ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yembi:

—Nu'a ni mēnyu 'da gdi m'mehmi'a. ¿Hanto guí ena ngue nu'a bádi un'Oja, ra mēnyu gdi tin'a?

²¹ Nu'i hin'ya ni mmēnthi ngue guí nthēui na ra 'befi na. Porque nup'ua ja rá hmi rá dä Oja, hinga njuaniho ni mmui.

²² Damí hyep'ua ra nts'o ja ni mmui. Damí 'yäprá mate Oja, xamhmatho di pun'na'i te guí mbēni.

²³ Porque dí nnugä ngue grá zeya, 'ne gä ra nts'o xa mbent'ui ni mmui.

²⁴ Bi 'yenna Simu 'mø mi da p'uya: —Damí marcauits'ua Oja n'namhma ngue hinga thocä'a te guí xicui.

²⁵ M'mefa p'uya, nuya yø representante ra Cristo, nu'mø mi juadi bi xihyø ja'i ngue majuaní na rá hya Oja, bá pengbaya, bí 'yε'a Jerusalén. Nup'ua ja yø hnini ja'a ra häi Samaria bá thogui, gä bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i.

Ra Lipe bi nthēui n'na ra mmēngu Etiopía.

²⁶ M'mefa p'uya, n'na rá anxε Oja bi xihra Lipe, bi 'yembi:

—Nuyá, ja ngue guí mma gdi ma Sur. Gui hyaxra 'yu bá nexa Jerusalén, i ntho'a Gaza —bi 'yembi.

Nup'ua i nthohna ra 'yu na, hinjongui 'bui.

²⁷ Bi map'ua sihna ra Lipe. Bi nthēui p'ua ja ra 'yu n'na ra n'yohua ngue ra mmēngu Etiopía, ngue xpí 'yehra ndanne Jerusalén. Rá 'bet'o mēfi na n'na ra xisu ni hu ngue ra Candase mi ndast'abi p'ua Etiopía, mi ja rá cargo ngue ra tesoro.

²⁸ Ni huxrá carro jatyo faní ni ma rá häi Etiopía. Mente ni 'yo p'uya, di xähra libro bi 'yotra pøngahya Isaías.

²⁹ Pe ra Espiritu Santo bi 'yembra Lipe:

—Damí cuatro n'yohua ni huxrá carro mma na.

³⁰ Ra Lipe p'uya bi guarba ja ra carro. Bi 'yøde ngue nuna ra n'yohua di xäp'ua ja ra libro bi 'yotra Isaías. Bi 'yembaya:

—¿Ua guí padi te gadi xähya? —bi 'yembi.

31 Mī dahna ra n'yohu p'uya, bi 'yena:

—Pε ¿hague gdá pacä p'uya, 'nε hinjo'o to da xiqui hanja ra hya? —bi 'yembj.

Bi xihra Lipe p'uya ngue bi nexpu ja ra carro, 'dap'u bi mihmi.

32 Nu'a ra parte nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro di xä p'uya, guehna ra hya ngue εna: “Tengutho n'na ra de'yo 'mø ni ma da tho, di mmuti. Ogue nt'axi n'na ra de'yo hindi 'yani. Di njarbutho na ra n'yohu 'mø ni ma da tho ya, hindi 'yani.

33 Da ma ma'berpi rá sä ngue hinda ma m'mäts'i. ¿To go da badi hague ngu ra nts'o da 'yøtyø ja'i di 'b'a ra pa'a? Porque da thajpabi rá te ua ja ra ximhäi”.

34 Nunä ra n'yohu p'uya, bi 'yänna Lipe, bi 'yembj:

—Damj 'yørca ra mate xiqui te'o na mmanna ra pøngahya naya. ¿Uague nuse, uague 'b'ei te'o man'na mmanna?

35 Mī dahra Lipe p'uya, i dambatho'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro madi xädi, bi xihra hoga 'da'yo hya ngue ha bi nja ra Jesús.

36 Nu'mø mī thop'u po n'na ra dehe p'uya, bi 'yεn'a ra n'yohu yaui ra Lipe:

—I poua ra dehe ya, ¿ua hinda zä ga nxixyagä 'mø?

37 Mī dahra Lipe p'uya, bi 'yembj:

—Nu'mø guí hahnj mmui guí εc'ei ra hya, da zä njam'mø da hin'na.

Mī dahra n'yohu p'uya, bi 'yembj:

—Dí εc'εigä ngue ra Jesucristo guehna rá Ts'ant'u Oja na.

38 Bi manda ra n'yohu ngue bi ma ma'bä'mi ra carro p'uya. Bi mεp'u ja ra dehe ngue bi xixyabi ra n'yohu na ra Lipe.

39 Nu'mø mī bøn'a nenthe p'uya, bi gus'ra Espiritu Santo ra Lipe. Nunä ra n'yohu bi nxixya p'uya, ya hinha mambi nu ra Lipe. Bi sigue bi n'yo p'uya, pε di johya gä ra 'yu.

40 Mī dambeni ra Lipe p'uya, ya 'bup'u ja ra hnini Azoto. Bi n'yo ngue bi hya 'da yø hnini ngue bi

manä hoga 'da'yo hya, asta gue'mø mi zømp'u ja ra hnini Cesarea.

9

Nunä ra Saulo, bi madi bi 'yεc'ei ra Jesús.

1 Nunä ra Saulo, hingui säya di pi-hyø ja'i ngue nne da hyo'u εc'ei ra Hmu Jesús. Bi map'u 'b'hrá hmu yø mmäcja p'uya.

2 Bi 'yäpra sacua da gats'i, di map'u ja yø nija p'u ja ra hnini Damasco, ni hya ra ts'edi ngue da si'u to εc'ei ra hoga 'da'yo hya. Nu'mø yø n'yohu ogue yø xisu da tini, da tut'i da sip'u Jerusalén ngue di n'ofädi.

3 Pε nu'mø ni ma da zøt'a Damasco p'uya, nthambenitho bi yot'a n'na ra nyot'i maya ngue bi nthēui.

4 Bi dä'a häi ra Saulo p'uya. Bi 'yø p'uya ngue ts'ofø, bi t'embj:

—Ague Saulo. Ague Saulo. ¿Hanja ngue εmmēi guí saqui?

5 Mī dahra Saulo p'uya, bi 'yembj:

—¿Te'o'i p'uya, grá Hmu?

Nu'a nzo p'uya, bi 'yembj:

—Go guecä drá Jesús ngue εmmēi guí saqui. Pε gadj n'ansε, tengutho ra ndani 'mø embrä nhnet'i ra za ma sani.

6 Asta huacra Saulo ngue bi nsu. Bi 'yembhya:

—Ague grá Hmu, ¿teni 'b'e'a guí nneque ga øt'ä p'uya?

Mī dahra Hmu Jesús, bi 'yembj:

—Damj nangui, ni manu bí ja ra hnini. Ja danj si'i na te ja ngue guí 'yøt'e.

7 Emmēi di 'yødya yø n'yohu mī n'youi ra Saulo, porque bi 'yøde ngue bi ya maya'a nzohra Saulo, pε hinjombj nu.

8 Nu'mø mī nanga häi ra Saulo p'uya, i nne di nhanni, pε bi nxädä. Janangue bi ma macanhni, bi zøn'a Damasco.

9 Bi m'map'u nhyu pa, pε hinha hεti. Xingra hmε, ni xingra dehe xtä nzi.

10 Nup'u Damasco, mī 'bup'u n'na ra 'yεc'ei ni hu ngue ra Ananías. Nunä ra Hmu Jesús bi zohra Ananías, bi 'yembj:

—Ague Ananías —bi 'yεmbi.

Mi da p'uya, bi 'yεna:

—Dí 'bεcua grá Hmu. ¿Tema hya?

11 Mi dahra Jesús, bi 'yεmbi:

—Ga 'yo, ni map'ε ja ra caye ni hu ngue Njuantho. Cεrbε ja rá ngu ra Judas. Damí 'yánnbε n'na ra n'yohε ni hu ngue ra Saulo, ra mmεngu Tarso. Nuya, εxá bi mmat'Oja ya.

12 Mente mmat'Oja ra Saulo p'uya, nup'ε i nu, bi zón'a n'na ra n'yohε p'ε ha 'búi ni hu ngue ra Ananías. Bi nu ngue bi yat'ambo, bi japrá 'yε p'ε ja rá ya para ngue di nzø yø dá.

13 Nu'mø mi 'yø'a ra hya sihra Ananías, bi 'yεna:

—Ague grá Hmu, xangu ra nts'o di øcá xá 'yø'ná ra Saulo ngue di εnyø ja'i nu'ε εc'εi'j p'ε Jerusalén.

14 A nuyá, bá aprá sεcua yø hmu yø mmäcja ya, ngue bá εcua ngue nu'ε yø ja'i nzo'i, gá da dut'i da zits'i.

15 Pε ra Hmu Jesús bi 'yεmbra Ananías:

—Ni mahma. Porque nuna ra n'yohε ná, ya xtá huanhná ná ngue da xihyø ja'i te'ogui. Da xihyø ja'i rá m'mε'a n'nanni yø nación, 'nεp'ε ha 'bεhyø dast'abi da má te'ogui, 'nεp'ε 'bεhyø judío da xifi te'ogui.

16 Nugá ga uti hague ngu gangu ra n'ε da thogui conná ngueque.

17 Nuna ra Ananías bi map'ε ja ra ngu mambi 'bεhra Saulo. Mi yat'ambo p'uya, bi japrá 'yε p'ε ja rá ya ra Saulo, bi 'yεmbi:

—Ague má zi cu'i Saulo, nuna ra Hmu Jesús bá zo'i p'ε ja ra 'yu, xpá mmεngá ya ngue da zä di nzø ni dá, 'nε guj n'youi ra Espiritu Santo —bi 'yεmbi.

18 'Bεque'a bi nzø yø dá ra Saulo p'uya. Bi hyø'ε εna yø xihua mi ja yø dá. Bi nxixya p'uya.

19 Mi nsihmε p'uya, mahømbi hya ra ts'edi. Bá m'mahma njammj pa p'ε 'bεhyø 'yεc'εi p'ε Damasco.

Ra Saulo bi mambrá hya Oja p'ε Damasco.

20 Bi dε'mi bi manna hya ra Saulo p'ε ja yø nija di mpeti yø judío p'uya.

I xihyø ja'i ngue ra Jesús, gue'a rá Ts'ant'ε Oja'a.

21 Nuya gätho yø ja'i øde te mmamp'uya, di 'yøtho, di n'yεmbi:

—¿Ua hinga guehna ra n'yohε 'bε'a Jerusalén, nuna t'εmbi sεhyø ja'i εc'εi ra Jesús? Huanguj gue'a ni 'yεcua'a ya ngue da dut'ε to da dini, da zispabi yø hmu yø mmäcja.

22 Pε man'na ni hyadra ts'edi ra Saulo ngue mmanna hya. I utyø ja'i te mmamp'ε ja ra Maca Libro, ngue ra Jesús guehna ra Cristo xa 'yεx'Oja ngue di ndast'abi ná. Astá hinguj padj te da 'yøtyø judío mi 'bε'a Damasco.

Bi pongra ndate yø judío ná ra Saulo.

23 Mi ma ya'atho yø pa p'uya, bi nhεcähya yø judío ngue xtá hyo ra Saulo.

24 Nu'ε yø hyote, i fähyø goxthi ngue ra nenihni ngue da hyo 'mø bi thop'ε. Pε mi mmεya'a te fεnnbabi ra Saulo.

25 Nu'mø minxui p'uya, nuya yø 'yεc'εi bi 'yεt'a n'na ra canasta ná ra Saulo. I cambε ja ra jado di thesra nenihni. Bi bømp'uya.

Ra Saulo bi ma Jerusalén.

26 Nuna ra Saulo, mi zón'a Jerusalén, bi ne xtí mpεnhui'ε yø 'yεc'εi mi 'bεp'ε. Pε gá su 'mø mi nu, porque εmbi ngue himma juani ra 'yεc'εi ná ra Saulo.

27 Nuna ra Bernabé go bi zixra Saulo p'ε 'bεhyø representante ra Cristo ná. Go bi manna p'uya ha bi njap'ε i nu ra Saulo p'ε ja ra 'yu ná ra Hmu Jesús. Bi má ha bi nja ngue bi zofo. Gue'a i hya ra ts'edi ra Saulo ngue bi mamp'ε Damasco hanja ná ra Jesús.

28 Nup'ε ja ra hnini Jerusalén, 'dap'ε 'yohε'ε yø representante ná ra Saulo. Nup'ε ni ma yø representante, ja ni map'ε ra Saulo.

29 Nuna ra Saulo bi hya ra ts'edi ngue mma hanja ná ra Hmu Jesús. Di nju'mahya 'mø yaui ya yø judío ga ya ra hya ngue ra griego. Pε nuyá yø judío ya, i nne da hyo ra Saulo.

³⁰ Mī mmεya yø 'yεc'εi p'uya ngue nne dā tho rā Saulo. Bi zixpaya, i ma Cesarea ja bi thøp'u. Ya bi mase p'u ja rā hnini Tarso nā rā Saulo p'uya.

³¹ Ya 'bammānho gātho yø 'yεc'εi rá m'map'u ja rā häi Judea, dā guerp'u Galilea, dā guerp'u Samaria. Man'na ni hyadra ts'edi'u rá m'map'u. I 'bui ngue suprá xudi Oja, 'nε fāxra Espiritu Santo. Man'na manī 'yεc'εi tho mī'da yø ja'i.

Bi t'øthe rā Eneas.

³² Bi n'yo rā Bedu ngue bi zengua yø cū. Xquet'a bi ma bí zengua'u yø 'yεc'εi rá m'map'u ja rā hnini Lida.

³³ Nu'a rā hnini'a p'uya, bi dimp'u n'na rā n'yohu ni hu ngue rā Eneas. Ya nhyato jeya mī oxrá t'ots'i, porque mī tudyø gua.

³⁴ Nunā rā Bedu bi 'yεmbi:

—Ague Eneas, dā 'yøthe'i rā Jesu-cristo ya. Damī nangui, pεs'ni fidi.

Nunā rā dārquēhi 'bexpī nangui.

³⁵ Nu'u yø mmεngu Lida 'nε'u yø mmεngu Sarón mī nu ngue bi zā rā Eneas. Bi hyep'u yø nyogui nt'εc'εi p'uya, bi 'yεc'εi rā Hmu Jesús.

Bi bεnnate rā Dorcas.

³⁶ Nup'u ja rā hnini Jope mī 'bap'u n'na rā 'yεc'εi ngue rā xisu manī hu ngue rā Tabita. Rā hya ngue rā griego p'uya, gui hutī ngue rā Dorcas. Nunā rā xisu nā, mente rā pa bi m'mai bi 'yøtra nho, i fāxyø ja'i hin'yu te dā hyoni.

³⁷ Mī 'yε'a n'na rā pa p'uya, nunā rā Dorcas bi hyenni, pε bi du p'uya. Nu'mø mī 'beta ánima, bi 'bep'u ja n'na rā cuarto bí ja mayá rā tōcangu.

³⁸ Nup'u ja rā hnini Lida ja mī dup'u rā Dorcas, querpātho bí ja rā hnini Jope mambi 'bāhra Bedu. Nu'mø mī bāhyø 'yεc'εi p'uya ngue bí 'bap'u Jope rā Bedu, n'na zihmantho bi menhni yo nc'εi ngue bá si rā Bedu.

³⁹ Nu'mø mī zømp'u bí 'bāhra Bedu'u yø nzite p'uya, 'bexpa εhra Bedu. Mī zøp'u ja rā ngu rā Bedu p'uya, bi tsixpā ja rā cuarto maya bí 'benna ánima. Xøgue di mäs'yø 'danxu p'u 'beni ngue zoni. Bi t'utra Bedu'u

yø tuhū 'nεhyø vestido mī ør'mø mī 'bāhra Dorcas.

⁴⁰ Nunā rā Bedu p'uya, bi xihyø ja'i ngue gā dā bøn'athi. Bi ndantyøhmu p'uya, bi mat'Oja. Mente hεtra ánima nā rā Bedu p'uya, bi 'yεmbi:

—Ague Tabita, damī nangui —bi 'yεmbi.

Bi nzø yø dā rā ánima p'uya, bi hyεtra Bedu, bi nangui bi mī.

⁴¹ Nunā rā Bedu, bi bεnnā rá 'yε rā Dorcas ngue bi xots'i. Mī xoxpaya, bi ma macat'i mbo yø 'yεc'εi conyø 'danxu ngue bi dāpi, pε ya i te.

⁴² Bi fadi gā rā hnini Jope nā rā hya nā p'uya. Janangue xangu yø ja'i bi 'yεc'εi rā Hmu Jesús.

⁴³ Nunā rā Bedu p'uya, ya'atho yø pa bá m'map'u Jope ja rá ngu n'na rā hyuxfanī xquet'a ni hu ngue rā Simu.

10

Bi nyāui rā Bedu rā Neyo.

¹ Nup'u ja rā hnini Cesarea, mī 'bap'u n'na rā n'yohu ni hu ngue rā Neyo. Mará capita nā rā n'yohu nā, rá hmu n'na 'bui yø soldado ni hu ngue rā Italiano.

² Nunā rā n'yohu nā, gā thanne Oja'u 'bap'u ja rá ngu, 'nε gā suprá xudi Oja. Xquet'a xangu rā mēnyu madī unī ngue fāxyø judío. 'Nε zant'a mmat'Oja.

³ N'na rā pa p'uya comma hyu nde, bi mpā rá nhandi rā Neyo tengutho 'mø di 'ui. Bi nu xanho ngue n'na rá anxe Oja bi yarbū ha 'bui, bi 'yεmbi:

—Ague Neyo —bi 'yεmbi.

⁴ Bi hyεtra anxe rā Neyo p'uya, pε bi nsu. Bi 'yānnbaya, bi 'yεmbi:

—¿Tema hya, grā Hmu?

Mī dahra anxe p'uya, bi 'yεmbi:

—I nnu manho Oja ngue gui mmat'Oja 'nε nnu manho te gui øt'e ngue gui fāxyø ja'i hin'yu te dā hyoni.

⁵ A nuyá, damī 'yεt'i to dā si rā Simu bí 'bū'a Jope, nunā gā ts'ofu ngue i Bedu.

⁶ Nunā rā Bedu, 'bap'u ja rá ngu rā hyuxfanī nunā xquet'a i Simu. I ja rá ngu p'u ja rá nnengui rā jathe. Nunā

go da xi'i te 'bε'a ja ngue guí 'yø'na —bi 'yεmbi.

⁷ Mi ma ra anxε p'uya, nuna ra Neyo bi zonzhi yoho yø mεfi 'nε n'na ra soldado. Nuna ra soldado, rá n'youi ra Neyo ngue xquet'a 'nεhna mi thanne Oja na.

⁸ Bi xifi te xi nu p'uya. M'mεfa p'uya, bi menhyø nzite p'ua ja ra hnini Jope.

⁹ Mi hyaxpaya, ya ni 'yo ra 'yu yø nzite, ni ma da zømp'ua ja ra hnini. Comma huxyadi p'uya. Nuna ra Bedu bi nexma xøts'e ra ngu ngue da mat'Oja

¹⁰ Nuna ra Bedu p'uya bi ntu manthuhu. Mente mahojpi te da zi, bi mpá rá nhandi tengutho 'mø di 'ui.

¹¹ Bi nu ngue bá xohra c'ammahets'i. Bá cacua häi n'na ra manta xanno, bá nthut'i yø ts'at'i.

¹² Nup'ua ja ra ulu p'uya, bá cap'ua xangu yø zu'ε ngue ja goho yø gua. Bá cap'ua yø c'εya, bá cap'ua yø ts'int's'ua.

¹³ Bi 'yøhra Bedu p'uya ngue ts'ofu, bi t'εmbi:

—Ague Bedu, dami nangui. Guí hyo yø zu'ε 'bucua n'namhma gui sa.

¹⁴ Mi dahra Bedu p'uya, bi 'yεna:

—Hin'na grá Hmu. Porque hinjam'mø xtá sigä n'na ra cosa nu'a hin'ya rá nt'edi ga si, oque xants'o —bi 'yεmbi.

¹⁵ Nu'a bi ya maya p'uya, mahømbi zofo, bi 'yεmbi:

—Nu'a mman'Oja ngue xanho, 'yo gni hut'i ngue xants'o'a.

¹⁶ Nhyu ndi bi 'yøhra Bedu ngue ts'ofu. M'mεfa p'uya, bi mengra manta, i ma mahets'i.

¹⁷ Pε ra Bedu hingui padi te da 'yøt'e. Di n'yomfeni hanja te ga mbøn'a bi nu. Bi zøp'ua ja ra goxthi'ua yø nzite ra Neyo p'uya. Ya xpí n'anni hapu ja rá ngu ra Simu.

¹⁸ Bi 'yänni ngue'mø di 'bup'ua n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Simu 'nε i Bedu.

¹⁹ Mente sodrá mmui ra Bedu'a te xi nu p'uya, ra Espíritu Santo bi 'yεmbi:

—'Bacua ja ra goxthi hyu yø n'yohu hon'i.

²⁰ Ga 'yo, dami cai. 'Yo guí yobeni ngue guí mme, porque nugä go xtá et'ä'ua.

²¹ Nuna ra Bedu p'uya, n'na zihmantho bi gai. Bi ma bá nyaui'ua yø nzite ra Neyo bi zøhø. Bi 'yεmbi:

—Dí 'bucä ua n'yø, masque go guí hongüi. ¿Tema hya gni 'yεhmi?

²² Nu yø nzite p'uya bi 'yεmbi:

—Nu'a ra capita ni hu ngue ra Neyo xpá mmengähe ngue ga sixähe. Nuna ra Neyo, guehna n'na ra hoga n'yohu ngue suprá xudi Oja. 'Nε nnu manho gätho yø judío na. I mma ngue bi zø'a n'na rá maca anxε Oja p'ua ha 'bui, bi xifi ngue da penhni to da zixa'i, para ngue da 'yø'a ra hya ja ngue gui mma —bi 'yεmbi.

²³ Nuna ra Bedu p'uya, bi cut'ambo'ua yø nzite ngue di n'oxi. Mi hyaxpaya, bi mahä ya yø nzite. 'Nε bi mahä mi'da yø 'yεc'ei ngue yø mmengu Jope.

²⁴ Rá yo pa p'uya, bi zøn'a Cesarea. Nuna ra Neyo, ya mi ndø'mate p'ua ja rá ngu. Ya xi petyø meni conyø amigo di nsixui.

²⁵ Mi zøhra Bedu, 'bexpa nagra Neyo ngue bi nzenguai. Bi ndantyøhmu p'uya ngue nne xtá ndanne.

²⁶ Pε ra Bedu bi xihra Neyo ngue da nangui. Bi 'yεmbi:

—Dami nangui. Nugä xquet'a drá ja'ithogä tengutho'i.

²⁷ Mente yaui p'uya, bi yut'ambo ra ngu. Bi nu ngue xangu yø ja'i 'bup'ua xi mpeti.

²⁸ Ra Bedu p'uya bi 'yεmbyø ja'i:

—Guí pahma ngue n'na ra judío, hingui nneprá nt'εc'ei ngue di n'amigoui n'na ra 'dan'yo ja'i, ni xinga gue'a ngue da yarbua ja rá ngu. Pε Oja, ya xa xiqui ngue hinjonni ja'i ga εmbi ngue hingui sä ga nya'be, oque ga εmbi ngue xants'o.

²⁹ Janangue nu'mø mambá ts'igui, hinte dá ma, sinoque n'na zihmantho dá εhε. A nuyá, dí nne ga padi te guí zoqui.

³⁰ Mi dahra Neyo p'uya, bi 'yεmbi:

—Ya rá gupa ya, comma tengutho ra ora ja p'uya, ya mmap'u comma hyu nde. Him mará nsihme'a ra ora'a. Mente dí mmat'Oja ua ja mā ngu, bi mpā mā nthandj tengutho 'mø gdi'ui. Dá nugā n'na ra n'yohu bi zøcua, di yoxni rá he.

³¹ Bi 'yengu: “Ague Neyo, nu'a ni mhmat'Oja guí øt'e, i ø Oja'a.

³² Damj 'yēt'i to da si n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Simu 'ne i Bedu. Bi 'bup'u ja ra hnini Jope. I säya p'u ja rá ngu'a xquet'a ni hu ngue ra Simu. Ra hyuxfan'a ra n'yohu, 'bup'u ja rá nnengui ra jathe. Nu'mø bi zøcua'a p'uya, go da xi'i hanja'a”, bi 'yengu.

³³ Janangue dá penhnä p'u te'o da si'i. Ya xanho ngue xcuá ehē. A nuyá, gätho dí 'bucähe ua ja rá hmi rá dä Oja ya. Dí nne ga øcähe te gäma hya di 'berp'a'i Oja guí xicje —bi 'yembj.

Ra Bedu bi xihra hya yø ja'i 'bup'u ja rá ngu ra Neyo.

³⁴ Mi nya ra Bedu p'uya, bi 'yēna:

—A nuyá, dí haxä njuani ya ngue Oja hinjongui en'a.

³⁵ Sinoque i nnu manho hønt'o bi zä maja'i 'bucua ja ra ximhäi ngue suprá xudi 'ne øtra nho.

³⁶ Nuna Oja bi zohyø judío, bá pennbabi ra hoga 'da'yo hya ngue di nhojpau yø ja'i connä nguehra Jesucristo. 'Ne guehna nnøpa hmu gätho yø ja'i naya.

³⁷ Nu'ahu guí pahmu te bá njap'u Galilea 'necua Judea 'mø mi manna hya ra Xuua bi 'yøtra nxixya.

³⁸ Guí pahmu ngue nuna Oja, bá pennbabi ra Espiritu Santo ra Jesús nuna ra mmengu Nazaret, ngue bi hatra ts'edi da 'yøtra nho p'u di ma. Bi 'yøthe gätho yø ndunthi madi unna zithu. Bi zä bi 'yøt'e tengu na ra hya na, porque n'youi Oja.

³⁹ A nugähe ya, dädi jagähe majuanj te gä bi 'yøtra Jesús, tengutho te bi 'yørbu ja ra xequi rá njap'u Judea 'nep'u ja ra hnini Jerusalén. M'mefa p'uya, bi ma macuati ra pont'i ngue ja bi dup'u.

⁴⁰ Pe nuna Oja, bi japi bi bennate'a rá hyu pa. Bi nepe ngue mahøndä nuhe 'mø ya xi bennate.

⁴¹ Hinqe masque gätho yø ja'i bi nu 'mø mi bennate ra Jesús, sinoque go dá nugähe. Ya m'met'o xpí zän'Oja ngue ga jahe majuanj p'u bi bennate ra Jesús. Nugähe p'uya, 'dap'u dá nsihmehe 'mø mi bennate p'u mant'ägui.

⁴² 'Ne gue'a bi 'bejpahe'a ngue ga japähe majuanj yø ja'i, ngue nuna ra Jesús guehna bá ex Oja ngue di ndast'abi na, ngue da hyaspa ra güenda'u i te 'ne'u xandu.

⁴³ Nuna ra Jesús, guehna bi ma gätho yø pøngahya Oja na, ngue nu to gätho da 'yēc'ei na, di mpunnba yø ts'oqui connä guehna.

Ba 'bennbabi ra Espiritu Santo yø ja'i hingyø judío.

⁴⁴ Tobe di yahnitho ra Bedu 'mø mi zøhra Espiritu Santo p'u 'bahyø ja'i mi øxra hya mmanna Bedu.

⁴⁵ Nu'u yø judío xí 'yēc'ei m'met'o ra Jesús bá n'youi ra Bedu ngue di hyuni, di 'yøtho'u p'uya, ngue 'ne'u yø ja'i hingyø judío bá 'bennbabi ra Espiritu Santo.

⁴⁶ Mbønēqui xanho, porque øde ngue n'nan'yo ra hya ga ya'u 'bup'u. 'Ne øde ngue espabi Oja.

⁴⁷ Bi 'yēna Bedu p'uya:

—Xiya, çua hindä zä di nxixya ya yø ja'i bá 'bennbabi ra Espiritu Santo ya, tengutho bi njacju m'met'o? —bi 'yēna.

⁴⁸ Bi xihyø ja'i p'uya ngue bi ma maxixyabi, gue'a di fadi ngue ec'ei ra Jesucristo'a. M'mefa p'uya, ya himma thøgue ra Bedu, xihyø ja'i ngue di m'mup'u njammj pa.

11

Ra Bedu bi dāpra güenda yø 'yēc'ei p'u ja Jerusalén.

¹ Nuyä yø representante ra Cristo co 'ne'u mi'da yø 'yēc'ei rá m'mup'u Judea, bi 'yøde ngue 'ne'u hingyø judío ya xí ec'ebj rá hya Oja.

2 Nu'mø mi zonna Bedu p'u Jerusalén, bi mbøcuc 'da yø judío ngue ya mayø 'yεc'ei.

3 Bi 'yεmbi:

—¿Hanja ngue gá sømp'u 'buhyø ja'i hīngyø judío, 'nε 'dap'u gá nsihmεui? —bi 'yεmbi.

4 Nunā ra Bedu p'uya, bi dā ra güenda te gā xi nja, bi 'yεna:

5 —Nu'mø dambí 'bucā p'u ja ra hnini Jope, mā mat'Ojagā p'uya. Bi mpähmā nthandi tengutho 'mø gdi 'ui. Dā nugā n'na ra manta xanno ho bí gahmayā, bā nthut'i ngoho mats'at'i. Bi zøp'u dí 'bui.

6 Nu'mø mā hētā p'uya, dá nu te 'be'a cumbo. Dā nu ngue bá cøp'u yø zu'ε ja goho yø gua, bá cøp'u yø zate, bá cøp'u yø c'εyā, bá cøp'u yø ts'int's'u.

7 Dā øcā p'uya ngue nzoqui bi 'yεngui: “Ague Bedu, dami nangui. Guí hyo yø zu'ε 'bucua n'namhma gui sa”, bi 'yεngui.

8 Nugā p'uya dí εmbi: “Hīn'na grā Hmu. Porque hīnjam'mø xtā sigā n'na ra cosa nu'a hīn'yū rā nt'edi gā si, ogue xants'o”, dí εmbi.

9 Nu'a nzojp'uya, mahømbi 'yεngui: “Nu'a mman'Oja ngue xanho, 'yo gnī hutī ngue xants'o'a”, bi 'yεngui.

10 Nhyu ndi bi zoqui ngue ngu'a xiqui. 'Bextā nugā p'uya ngue bi men-grā manta, i ma mahεts'i.

11 Nu'a ra ora'a p'uya, nup'u ja ra ngu nmi 'bui, bi zøn'i hyu nc'ei xi nexā Cesarea, ni ma dā sigui.

12 Ra Espiritu Santo p'uya, bi xiqui ngue hīngā nyobeni, gā mme'be'u yø n'yohu bi zøhø ngue sixqui. Xquet'a dá mēcāhe ya 'dato mā zi cūhu 'bucua. Gā dá cūt'āhe p'u ja rā ngu n'na ra n'yohu ngue rā mmengu Cesarea.

13 Nunā ra n'yohu p'uya, bi xicje ha bi nja ngue bi nu n'na ra anxε bi zøp'u ja rā ngu. Rā anxε p'uya bi 'yεmbi: “Dami 'yεt'i to dā si n'na ra n'yohu ni hu ngue rā Simu, 'bøp'u ja ra hnini Jope, nu'a xquet'a ja man'na rā thūhu ni hu ngue rā Bedu.

14 Nunā ra Bedu, go dā xi'i nā ha di njap'u gdi nyani, co 'nε'u 'bøp'u ja ni

ngu”, bi 'yεmbi.

15 Pe høntho dá fadi dá xicā rā hya yø ja'i p'uya, 'bexque'a bá 'bennbabi rā Espiritu Santo, tengutho bi njacju m'mεt'o.

16 Bi zo mā mmaigā p'uya ngue ngunā rā hya bi man'a m'mεt'o rā Hmu Jesús, bi 'yεnā: “Rā Xuua bi 'yøtra nxixyā connā dehe'a. Pe nu'ahu, rā Espiritu Santo di ha'ahu rā ts'edi”, bi 'yεnā.

17 Pe xi'mø ngue bi ne Oja ngue bi japyø ja'i tengutho bi jacju 'mø mā εc'εihu rā Hmu Jesucristo, ¿ua dā zā gā tājpagā'a te nne dā 'yøt'a Oja p'uya?

18 Nuya yø 'yεc'ei mi 'bøp'u Jerusalén, mi zā mi 'yøhya yø hya bi manā Bedu, mambi nsäyatho. Bi 'yεmp'uya:

—Maguesε nā Oja, ngue xquet'a 'nε'u hīngyø judío bi ne Oja ngue bi hyep'u rā nts'o, 'nε bi tocabi rā 'da'yo te para zantho.

Yø mmengu Antioquía bi 'yεc'ei rā Jesucristo.

19 Bi 'yεmmei bi ts'ahyø 'yεc'ei 'mø mi tho rā Teba. Nu'u bi 'dagui, i mpa 'da asta Fenicia, asta Chipre, asta Antioquía i mpa 'da. A nuya p'uya, nunā rā hoga 'da'yo hya ni hya, ja ni mamp'u ni mpa. Pe høndyø judío bi xifi, hīnjom mi'da ni ja'i xtā xifi.

20 Dā gue 'da yø 'yεc'ei ngue yø mmengu Chipre, 'nε'u yø mmengu Cirene bi zømp'u ja rā hnini Antioquía. Xquet'a bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i hīngyø judío. Bi xihyø ja'i hanja'a rā Hmu Jesús.

21 Di hatra ts'edi Oja ngue da manā hya. Janāngue xangu yø ja'i bi hyep'u yø nyogui nt'εc'ei ngue bi 'yεc'ei rā Hmu Jesús.

22 Nunā te bi nja, mi zā mi 'yø'u yø 'yεc'ei p'u Jerusalén, 'bexpi menhna Bernabé ngue i ma asta Antioquía.

23 Nu'mø mi zonna Bernabé, bi nu p'uya ngue nunā Oja ya xi japi xandønho yø ja'i. Rā ndijohya p'uya. Bi xifi gātho yø ja'i ngue dā hyahyø mmæi dā hya rā ts'edi ngue dā dæn'na rā Hmu Jesús, hīnda hyεgui.

²⁴ Nuna ra Bernabé, rá hoga n'yohu na, n'youi ra Espíritu Santo, di zajpabi rá nt'éc'ei. Janangue xangu yø ja'i bi dapyø mmái ngue bi 'yéc'ei ra Hmu Jesús.

²⁵ Ja bi nexpa ra Bernabé ngue bi map'u ja ra hnini Tarso ngue bá honna Saulo. Nu'mø mambá timp'uya, bá n'youi, bí 'yē'a Antioquía.

²⁶ N'na jeya xanho bi m'map'u ha 'buhyø 'yéc'ei. Xandøngu yø ja'i bi xännbabi ra hya. Ja bá fap'u Antioquía p'uya, ngue nuya yø ja'i tenna Cristo i nhuti ngue yø cristiano.

²⁷ Nu'u yø pa'u p'uya, nu'u 'da yø pøngahya Oja bá nexpa Jerusalén ngue i ma Antioquía.

²⁸ Nuna n'na nc'ei ni hu ngue ra Agabo bi nangui bi m'map'u 'buhyø 'yéc'ei. Bi bennbabi ra Espíritu Santo'a ra hya bi mamp'uya, ngue i ja ngue di nja n'na ra thuhu gä rá ngani ra häi. Nu'a te bi mamp'uya, bi nja, gue'u yø pa ngue mi ndast'abi ra Claudio.

²⁹ Janangue nuya yø 'yéc'ei p'u Antioquía bi 'yørpabi ra 'bäxte'u yø mmi'yéc'eiui ni m'ma'a Judea. N'na ngu n'na bi uni te ts'u bi zarpa yø ts'edi di uni.

³⁰ Nguna bi 'yøt'e ngue bi petra menyü, bi mennbabi yø 'yéc'ei p'u Judea ngue bi ndäpi to 'bet'o. Nuya bi hyaxra menyü, guehna ra Bernabé 'nehra Saulo.

12

Bi tho ra Jacobo, 'ne bi n'ofädi ra Bedu.

¹ Nuna ra tiempo na p'uya, bi bent'i 'da yø 'yéc'ei na ra dast'abi Herodes ngue bi ani.

² Nuna ra Jacobo rá n'yohu ra Xuua, bi manda ngue bi thejpa rá ya conna juai.

³ Bi nu ra Herodes ngue di ho yø judío te bi 'yøt'e, bi bent'i mahøn'a ra Bedu p'uya. Nuna ra hya na p'uya, bi nja'a ra pa ngue ra ngo ts'i ra thuhmē hingu'i n'youi ra íxi.

⁴ Nu'mø mi ma mabent'i ra Bedu, bi manda ra Herodes ngue bi jot'i. Nup'u ja ra fädi p'uya, bi mä'i goho

poni yø soldado ngue yø goho nja'i n'na poni. Bi zänni ngue ja xti sentencia 'mø xta nguahra ngo ni hu ngue ra pascua.

⁵ Ya ofädi ra Bedu, pē m'mädi xandønho. Janangue hingu'i säya'u yø mmi'yéc'eiui, janjuani ngue mmarpabi Oja.

Oja bá jup'u ja ra fädi ra Bedu.

⁶ Nu'a ra xui'a p'uya, høntho xta hyats'i xta mma njiqui ra Bedu ngue xta mma ma sentencia ngue da tho. Nuna ra Bedu, xi 'yēt'inde yoho yø soldado p'u mi aha. Ma nthut'i co yoho yø cadena. Nu'u mi'da yø soldado p'uya, 'bäp'u ja ra goxthi fädi ngue di mfädi.

⁷ Mi zø'a n'na rá anxε Oja p'uya, bi yot'i gä mbo ra fädi. Nuna ra anxε, bi dospa rá hyo ra Bedu ngue bi 'yā, bi 'yēmbi:

—Damī nangui n'nahmantho.

Bi xo'u yø cadena manthut'i yø 'yε ra Bedu p'uya.

⁸ Nu'a ra anxε bi 'yēmbi:

—Damī d'u'ni nguti ya, damī ti'ni thixfani —bi 'yēmbi.

Nu'mø mi 'yøtra Bedu'a te sifi, ra anxε mahømbi 'yēmbi:

—Damī hye ni tuhü ya, bá nterbaya.

⁹ Nuna ra Bedu p'uya, ni 'befatho p'u ni ma ra anxε ngue bi bøni. Pē hingu'i padī ngue'mø majuanī ogue himma juanī'a te ørpabi ra anxε, bi 'yēna ngue i 'ui.

¹⁰ Pē nu'mø mi thop'u rá madi 'bui yø soldado, bi 'uix'a rá yo 'bui, mi zømp'u ja ra goxthi ngue gä ra t'egui p'uya. Bi xose ra jut'i, bi bømbaya. M'mefa p'uya, ya ni 'yop'u ja ra caye. Bi zop'u ra anxε p'uya, bi ma.

¹¹ Bi hyaxa njuani ra Bedu p'uya ngue majuanī'a te ørpabi ra anxε bi nu, bi 'yēmp'uya:

—A nuyá, dí haxä njuani ya ngue majuanī bá penhna anxε Oja ngue bi yangä p'u ja rá 'yε ra Herodes. Bi yangui ngue ra ndate mi mbēnngagui yø judío.

¹² Mente sodrá mmái ra Bedu'a te tho p'uya, bi zømp'u ja rá ngu ra Maya rá mamá ra Xuua. Nuna ra Xuua

xquet'a ni hu ngue i Marco. Xangu yø 'yεc'ei xi mpeti p'u ja rá ngu na p'uya ngue mmat'Oja.

¹³ Nuna ra Bedu p'uya, bi jätra goxthi p'u thi. Bá pøn'a n'na ra hmute ni hu ngue ra Rode ngue da padí te'o di jätra goxthi.

¹⁴ Pe nu'mø mi ba p'uya ngue ra Bedu 'bähma xøts'e, nu'a gui johya, bi ntihi i ma mbo ngue bá ma. Gue hinga 'be bi xojpi.

¹⁵ Mi mamp'uya ngue 'bäp'u thi ra Bedu. Bi t'embaya:

—Antho guí loca ya, tegue da hyongua'a mø.

Pe ra hmute n'nat'a mma ngue majuaní gue'a ra Bedu 'bähma xøts'e. Bi 'yenyø ja'i p'uya:

—Hinga gue'a, sinoque rá ndahí'a.

¹⁶ Pe ra Bedu bi sigue di jätra goxthi. Bi ma to bá xocra goxthi p'uya. Mi nu yø ja'i ngue gue'a ra Bedu, εmmei bi nsu.

¹⁷ Ra Bedu p'uya, ørpatho yø senya conna 'ye ngue händi 'yaní. Bi xihyø ja'i ha bi nja ngue bá juc'a Oja p'u ja ra fädi. Bi 'yembí:

—Nu te dá thocä ya, damí xihmu ra Jacobo 'ne'u m'ida ma zi cüh —bi 'yembí.

Bi bømp'uya, bi ma man'na ra xequi.

¹⁸ Mi hyaxpuya, janjuaní ngue hinguí padí te da 'yøtyø soldado. Porque hinguí padí ha xi nja ra Bedu.

¹⁹ Bi manda ra Herodes ngue bá thonna Bedu, pe himbá thini. Bi ma nt'änni yø mädi p'uya. M'mefa p'uya, bi manda ngue bi tho'u yø mädi. Mi nhote ra Herodes, bi bømp'u ja ra häi Judea, bi ma i m'map'u ja ra häi Cæsarea.

Ya bi du ra Herodes.

²⁰ Nuna ra Herodes mädi nsähmi yø mmengu Tiro 'nehyo mmengu Sidón. Pe bi nehcahya yø ja'i ngue da menhna n'na ra comisió ngue da ma da nyäui ra Herodes. Pe 'be bi hyøspabi ra menyü na ra Blasto di manda p'u ja rá ngu ra Herodes. Go bi cätra hya na p'uya ngue di njojpaui yø ja'i ra Herodes. Porque nup'u ja

ra häi Tiro 'nep'u ja ra häi Sidón, ja maní map'u'a te mi pømp'u ja rá häi ra Herodes ngue si yø ja'i.

²¹ N'na ra pa p'uya, bi mennba ra hya yø ja'i ra Herodes ngue bá εhyø ja'i bi nyäui. Nuna ra Herodes bi hye rá he ngue ra hedast'abi. Bi mip'u ja ra nthuts'i ngue bi nhøt'a hya p'uya.

²² Mi juadi bi nya p'uya, bi 'yenyø ja'i:

—Nuna ya ya, hinga ja'itho na, sinoque Oja na —bi 'yenyø ja'i.

²³ 'Bexque'a p'uya, n'na rá anxε Oja bi japi ngue bi hyenna Herodes, bi gamyø mase mi ca rá mmai, bi du. Porque bi hotho te mmanyø ja'i ngue embi Oja, himbi hejpi ngue εspabi yø ja'i.

²⁴ Pe nuna rá hya Oja, man'na man'na ni zetho ndap'u bi zä i hma.

²⁵ Nuna ra Bernabé 'nehra Saulo mi dá ra menyü i 'benhni ngue daní dáp'u Jerusalén. Hømbá pengui, bi 'yε'a Antioquía. Bá si ra Xuua nuna ni hu ngue i Marco.

13

Bi mädi di mpεhra Bernabé 'nehra Saulo ngue bi yonna hya.

¹ Nu'u yø 'yεc'ei 'bap'u ja ra hnini Antioquía, i n'youi p'u 'da yø pøngahya Oja 'nehyo xänbäte 'da. Guehna ra Bernabé, ra Simu nuna ni hu ngue ra Niger, ra Lucio nuna ra mmengu Cirene, ra Manaén nuna rá tede ra Herodes mi ndast'abi p'u Galilea, 'nehra Saulo.

² N'na ra pa bi mpeti yø 'yεc'ei ngue thanne Oja. 'Ne etyø mmai yø ja'i mø ndanne. Ra Espiritu Santo bi 'yεna:

—Damí 'yεxui ra Bernabé 'nehra Saulo, para ngue da 'yøtra 'befi ga 'bepi, porque ya xtá huanhnä ya.

³ Mi juadi bi mat'Oja yø ja'i p'uya, 'ne etyø mmai, bi japyø 'ye p'u ja yø ya p'uya, para ngue da fädi ngue ya bi t'εts'i. Bi n'yεte p'uya, bi ma.

Ya bi manna hya p'u Chipre.

⁴ Nuna ra Espiritu Santo bi menhna Bernabé 'nehra Saulo ngue di 'yonna hoga 'da'yo hya. I mpa p'u ja ra hnini

Seleucia. Ja bi 'yop'u ra barco ngue i mpa p'u ja n'na ra häi brá ja made ra jathe ni hu ngue Chipre.

⁵ Mi zomp'u ja ra hnini Salamina, nu'u yø judío xi mpeti p'u ja ra nija p'uya, Gä bi xihrá hya Oja. Ni n'youi ra Xuua ngue yø máxte.

⁶ Bi n'yo p'uya, xangu p'u bi thogui. Sär'mø mi zomp'u ja ra hnini Pafos. Ja bi nthëui p'u n'na ra judío ni hu ngue ra Barjesús. A nuna p'uya, ra badi pε mmanā fēhni, εnā ngue rá pøngahya Oja.

⁷ Nuna ra Barjesús mará amigo ra dast'abi Sergio Paulo. Ra dast'abi p'uya, mi ja xanho rá n'yomfēni. Bi zohnā Bernabé 'nēhra Saulo, bi ne bi 'yø'a rá hya Oja.

⁸ A nuna ra badi p'uya, ja man'na rá thuhu ngue ra Elimas. Bi dāipi te mmanya yaui ra dast'abi, bi ne xti hejpi ngue hinda 'yεc'ēi ra hya sifi.

⁹ Nuna ra Saulo xquet'a ni hu ngue ra Pablo. Pε ra Pablo di hatra ts'edi ra Espiritu Santo, bi za di hēti ra Elimas.

¹⁰ Bi 'yēmbaya:

—Nu'i grá ndøbethani, Gä ra nts'o gni 'yo. Rá basi'i ra zithu. Ni nsuiui'a te Gä xanho. ¿Ua hinjam'mø guí 'yets'a gni ts'onnbabi'a ra hya njuantho di un'Oja?

¹¹ A nuyá, di castiga'i Oja ya. Guí nxädä njammī pa ya, hinda zä guí nnurpa rá nyot'i ra hyadi —bi 'yēmbi.

N'na zihmantho bi Gä 'bexui p'u ha hētra Elimas, honi to di cāhni, porque hinha hēti.

¹² Nu'mø mi nu ra dast'abi'a te bi nja p'uya, 'bexque'a bi 'yεc'ēi ra hoga 'da'yo hya. 'Nε janjuani di 'yøtho'a te ra xädi i ja ngue sifi hanja'a ra Hmu Jesús.

Ra Pablo 'nēhra Bernabé bi man'na ra hnini xquet'a ni hu ngue ra Antioquia.

¹³ Nuna ra Pablo 'nēhya mi'da yø n'yohu, Gä bi 'youi ra barco p'u ja ra hnini Pafos ngue i map'u ja ra hnini Perge, ja yø xequi rá njap'u Panfilia. Ja bá nsote p'u ra Xuua p'uya, porque bá pengui ngue bi zø'a Jerusalén.

¹⁴ Mambá thop'u Perge p'uya, i mpa p'u ja ra hnini Antioquia ngue Pisidia. Nu'mø ra pa ngue ra ts'äya, bi yarbū ja ra nija di mpeti yø judío. Bi mi p'uya.

¹⁵ Nu'mø mi juadi bi hman'a te nt'ot'i p'u ja ra libro ngue rá ley Oja, 'nē'a te bi 'yotyø pøngahya Oja, nu'u di manda p'u ja ra nija bi mēnba ra hya, bi 'yēmbi: “Ague n'yø'au, nu'mø ja tema hya gni hyaui ngue gui xihmi yø ja'i, dā zä guí mmammī ya”.

¹⁶ Ra Pablo p'uya, bi nangui. Bi 'yøtra senya conna 'yε, di hejpa bi yø ja'i ngue hīndi 'yāni. Bi 'yēmbaya:

—Ague gyø judío hu, te'o Gä suprā xudi Oja, dami 'yøhmū ya yø hya ja ua.

¹⁷ Nuna Oja thanne yø judío, bá huan'u mā mboxitahu. Bi 'yøt'e ngue bi zε'u yø mbom'meto ra Israel mēnte bá m'map'u ja ra 'dan'yo häi Egipto. Connā ts'edi Oja bá jacyø ja'i p'u Egipto.

¹⁸ Mēnte bi n'yo dapo nyote njeya yø ja'i, nuna Oja bi zēti te øtyø ja'i.

¹⁹ Bi jua Oja yoto yø nación manī njap'u ja yø häi Canaán. Yø häi ya yø ja'i bi gua p'uya, go bi t'unmā mboxitahu ngue dā gohmi.

²⁰ M'mēfa p'uya, mēnte bi zøn'i goho ciento 'nε yote mā'det'a njeya, bi 'yεxyø ts'ut'abi ngue di manda yø judío asta gue'mø mambá m'māhra pøngahya Samuel.

²¹ Nuyā yø judío, bi 'yādi ngue dā t'ēxra dast'abi di manda. Nuna Oja p'uya, bi 'yεxā n'na ra dast'abi ngue bi mpε'a nyote njeya. Guehna ra Saúl bi t'ets'i, nuna rá ts'ant'u ra Cis. Nuna ra n'yohu na, rá mbom'meto ra Benjamín.

²² M'mēfa p'uya, bi hyajpa bi Oja rá 'bēfi ra Saúl. Bi 'yεx hman'na ra dast'abi ni hu ngue ra David. Bi 'yεn'Oja p'uya: “Nuna ra David rá ts'ant'u ra Isaí, guehna n'na ra n'yohu dí nnu manhogā na. Nu'a te Gä dí nnegā ngue di nja, nuna go dā 'yø'na”, bi 'yεn'Oja.

²³ A nuna ra Jesús, rá mbom'meto ra David, guehna bá εx Oja ngue dā yanyø judío tengutho xi yarpa Oja

m'met'o yø judío.

²⁴ Hante ngue da fahna ra Jesús, nuna ra Xuua bi xihyø judío ngue jatho da hyep'u ra nts'o ga 'yo yø ja'i n'namhma di nxixya.

²⁵ Nu'mø ni ma da zønna pa da du na ra Xuua, bi 'yena: “Nu'a ra Cristo guí mmamhma, hinga guecä'a. Da ep'u m'mefa'a, pegue nmaguesε 'mø bá εhε. ¿Hapue gue ga sacä tengu'a?” bi 'yena.

²⁶ Ague gyø judío ni menihua ra Abraham, gätho mi'da yø ja'i suprá xudi Oja. Go bá 'ben'nahua na ra hya ja ua ngue gdi nyamhma na.

²⁷ Nu'u yø mmengu Jerusalén conyø ts'ut'abi hinguí 'yo yø mmui te'o na ra Jesús. Nuna ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja, nhyato nhyato di xäp'u ja ra nija yø ja'i, pe hinguí tinyø mmui'a te ra hya nt'ot'i. I njarbatho ya, nu'mø mi sentencia ra Jesús, ya bi nja'a te ra hya nt'ot'i.

²⁸ Madague'a himbi dinnba rá ts'oqui ngue xtí du, pe bi xihyø judío na ra Pilato ngue di manda da tho.

²⁹ Mi zä mi njapi gätho'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro p'uya, bá thajpua ja ra pont'i p'uya ngue bi t'ägui.

³⁰ Pe nuna Oja bi 'yøt'e ngue bi bennate p'u ha bi t'ägui.

³¹ Nu'u yø xädi 'dap'u mi 'youi ra Jesús, n'youi 'mø mambá nexpua Galilea ngue ni ma Jerusalén. Pe xangu yø nnidi mahombi nyai 'mø mi bennate. Nuya yø xädi ya, guehya 'bui ngue di ja majuaní ra hya p'u ha 'bahyø judío ya, ngue hanja na ra Jesús.

³² Dadi øt'ahē na ra hoga 'da'yo hya, ngue nu'mø yø pa xa thogui, ya bi nja na ra hya xi yarpabi Oja'u ma mboxitahu.

³³ Porque ngue yø mbom'metoju'u ya, nuna Oja, ya bi nja'a te ra hya xa mma mmam'met'o, ngue da penhua ra Jesús. Ya bi nja na ra hya nt'ot'i p'u ja ra Salmo rá yoho ngue ena: “Gue'e ma Ts'ant'u'i, go dí exa'i ya ngue guí ndast'abi”, bi 'yēn'Oja.

³⁴ Ya m'met'o xi man'Oja ngue jatho da japi di bennate p'u ha da nt'ägui ra

Jesús. Porque hinguí nnepe da 'ya rá do'yo. Nguna bi manya ngue bi 'yena: “Ga øt'ä ngue guí timhma'a ra nho dá yarpagä ra David”.

³⁵ Xquet'a nt'ot'i man'na ra hya p'u ja ra Salmo ngue i ena: “Nu'a ni Maca Ts'ant'u, hinguí japi da 'ya rá do'yo'a”, i ena.

³⁶ Majuaní ngue bi 'yørpabi rá pähä Oja mente ra pa bi m'mahra David. Nu'a ra hya di 'bep'a Oja da 'yøt'e, gue'a bi 'yøt'a. M'mefa p'uya, bi du, 'dap'u bi tähmi rá mboxita. Pe bi 'ya rá do'yo.

³⁷ Pe nuna ra Jesús, bi 'yøt'a Oja ngue bi bennate, himbi 'ya rá do'yo na.

³⁸ Ague n'yø'ahua, nuna ra hya ma øt'e'ahua ya, jatho guí pahma ngue nuna ra Jesús, guehna di punnga ma ts'oquihua na.

³⁹ Hangu bi mehyø ja'i ngue nne xtí mpunnbí ngue xta 'yøt'e te gäma hya nt'ot'i p'u ja rá ley ra Moisés, pe himbi zä. Di mpunnbabi ra ja'i ya, pe gue gue'a da 'yεc'εi ra Jesús.

⁴⁰ Dami mfähma, man'na n'yo mi 'yøt'e ngue go guí thohma'a te bi 'yotyø pøngahya Oja ngue bi 'yena:

⁴¹ “Ague gyø dennatehua, nu'a te gá nuhua ya, madague'a guí suhua, pe ngutho guí m'mehma. Porque guecä drá Ojagä, da zønna pa ga øt'ä yø cosa ngue tate mazihotho, asta hinguí 'yεc'εihua 'mø to da xi'ahua hanja”, bi 'yena.

⁴² Mi jua'a ra hya bi manna Pablo p'uya, bi bomp'u ja ra nija n'youi ya mi'da yø n'yohua. A nu'u hingyø judío p'uya, bi xifi ngue nu'mø bi dätra pa säya yø ja'i, honda ngu'a ra hya da manna Pablo.

⁴³ Mi n'uenyø ja'i p'u ja ra nija p'uya, nuna ra Pablo 'nehra Bernabé, bi denni xangu yø judío, da gue'u yø ja'i ya xa bennba yø nt'εc'εi yø judío xquet'a ni tet'i. Nuya ni terbaya, majapi nts'edi ngue hinda hyejpabi rá mate Oja.

⁴⁴ Mi dätra hyato ma pa säya yø ja'i p'uya, ya mme gä ra hnini bi mpeti, ngue nne da 'yøspa rá hya Oja.

⁴⁵ Pɛ m̄i n̄u yø judío p'uya ngue ɛna yø xaj̄u yø ja'í, b̄i n̄ɛya p'uya. Bi d̄aj̄pi te m̄man̄na Pablo, bi z̄h̄i.

⁴⁶ R̄a Pablo p'uya, 'n̄ɛhra Bernabé bi hya r̄a ts'edi ngue b̄i nya, bi 'yɛmbyø ja'í:

—Ague gyø judíoḡu, m̄i jahma ngue go rá m̄adi dá si'ah̄u rá hya Oja. Pɛ ya h̄ingui nth̄ɛḡu r̄a 'da'yo te para z̄antho, ngue h̄ingui n̄nu man̄hoh̄u n̄a r̄a hya n̄a. A n̄uyá, gdá m̄ac̄ahe p'ú rá m'm̄ahyø ja'í h̄ingyø judío ya.

⁴⁷ Porque guehna b̄i m̄ɛnngähe Oja n̄a ngue bi 'yɛna: “N̄uya dí ɛxa'í ya ngue gui c̄änb̄abi r̄a 'yu da n'yo yø ja'í h̄ingyø judío, tengutho n'na r̄a nyot'i m̄ø n̄i 'bɛt'o. Janangue da z̄ä d̄i nyanyø ja'í rá nḡuni nx̄imhäi”.

⁴⁸ M̄i 'yøhyø ja'í n̄a r̄a hya si p'uya, jan̄uan̄i ngue r̄a ndi johya'ḡu h̄ingyø judío. I m̄manyø ja'í p'uya ngue x̄and̄onho rá hya Oja. 'N̄ɛ ḡä bi 'yɛc'ɛi'ḡu yø ja'í ya xp̄á ts'än̄bi ngue d̄i nth̄eui r̄a 'da'yo te para z̄antho.

⁴⁹ B̄i ma ma'yoni rá hya Oja ḡätho'a r̄a x̄equi'a p'uya.

⁵⁰ N̄uya yø judío mb̄øcuɛ, bi 'ȳm̄tya yø x̄isu ya sup̄rá x̄ud̄i Oja, guehya h̄nu m̄ansu p'ḡu ja r̄a h̄n̄ini ya yø x̄isu. Da guehyø n'yoh̄u d̄i m̄anda p'ḡu ja r̄a h̄n̄ini, ḡä bi 'ȳt'i. Janangue bá ȳans'yø ja'í p'uya, ngue bi z̄ah̄ra Pablo 'n̄ɛhra Bernabé. Bi 'ȳɛt'i, x̄ifi ngue ya h̄inda pengui.

⁵¹ Pɛ n̄uya yø representante r̄a Cristo, bi huam̄hyø fonth̄äi m̄i n'youi yø mbongua, gue'a r̄a hm̄ɛya'a ngue ya bi th̄ɛp'ḡu yø ja'í n̄uya h̄imbi n̄u man̄ho r̄a hya. Bi tho p'uya, i m̄pa p'ḡu ja r̄a h̄n̄ini Iconio.

⁵² Nu'ḡu yø ja'í ya xi 'yɛc'ɛi r̄a hya p'uya, jan̄uan̄i ngue di johya 'n̄ɛ di h̄at̄ra ts'edi r̄a Esp̄iritu Santo.

14

R̄a Pablo 'n̄ɛhra Bernabé b̄i man̄na hya p'ḡu Iconio.

¹ Nup'ḡu ja r̄a h̄n̄ini Iconio, jap'ḡu r̄a n̄ija d̄i m̄p̄eti yø judío, ja bi ȳurb̄u r̄a Pablo 'n̄ɛhra Bernabé ngue b̄i man̄na hya. M̄i man̄na hya p'uya, x̄angu yø

judío bi 'yɛc'ɛi, 'n̄ɛ'ḡu h̄ingyø judío bi 'yɛc'ɛi r̄a hya.

² Pɛ nu'ḡu yø judío h̄imbi 'yɛc'ɛi r̄a hya p'uya, bi 'ȳm̄tyø m̄m̄ɛngu Iconio, bi japi ngue b̄i n̄u man'ḡu yø 'yɛc'ɛi.

³ Janangue ya'atho yø pa bá m'm̄up'ḡu, bi hya r̄a ts'edi b̄i man̄na hya. H̄ont'a Oja n̄øts'e m̄ente x̄ihyø ja'í hanja'a rá m̄ate Oja. I f̄ax̄ Oja ngue øtyø milagro para ngue da f̄adi ngue majuan̄i te m̄ma.

⁴ Pɛ nu'ḡu yø ja'í 'b̄up'ḡu ja r̄a h̄n̄ini, yo 'b̄ui i n̄ja. Nu'a n'na 'b̄ui 'da'igu m̄mam̄hm̄u yø judío. Man'na 'b̄ui p'uya, 'da'igu m̄mam̄hm̄u yø representante r̄a Cristo.

⁵ Yø judío, 'n̄ɛ'ḡu h̄ingyø judío, b̄i nh̄ɛcahyah̄u yø ts'ut'abi ngue da z̄amba yø representante r̄a Cristo, 'n̄ɛ da m̄ando.

⁶ M̄i z̄ä m̄i b̄adi te f̄ɛn̄nb̄abi r̄a Pablo 'n̄ɛhra Bernabé, bi b̄omp'ḡu, i map'ḡu ja r̄a h̄n̄ini Listra. Bi thogui, i m̄pa p'ḡu ja r̄a h̄n̄ini Derbe. Guehya yø h̄n̄ini rá njap'ḡu Licaonia ya. Ḡä bá n'yop'ḡu ja yø h̄n̄ini querp̄u b̄i ja.

⁷ Ja b̄i m̄m̄amp'ḡu r̄a hoga 'da'yo hya p'uya.

Bi 'b̄ando r̄a Pablo.

⁸ Nup'ḡu ja r̄a h̄n̄ini Listra, bi d̄imp'ḡu n'na r̄a n'yoh̄u m̄i h̄up'ḡu ngue h̄ingui s̄ä d̄i n'yo. Porque r̄a dogua m̄ente r̄a pa x̄a m'm̄ai, h̄in̄jam'm̄ø di 'yo.

⁹ A n̄una r̄a n'yoh̄u n̄a, m̄i 'yøde te m̄man̄na Pablo. R̄a Pablo bi hyɛti, bi b̄a p'uya ngue ɛc'ɛi ngue da z̄ä yø gua.

¹⁰ N̄una r̄a Pablo bi ts'edi bi 'yɛmbi: —Dam̄i nangui ḡa 'b̄äi —bi 'yɛmbi.

N̄una r̄a n'yoh̄u p'uya, b̄i m'm̄äi. Bi 'yɛn'a n'na r̄a s̄ägui p'uya, b̄i n'yo.

¹¹ M̄i n̄u yø ja'í'a te bi 'yøtra Pablo p'uya, b̄i m̄ah̄ra h̄m̄afi yø ja'í, ḡa ya'a te yø hya yø ja'í Licaonia, i ɛna:

—Yø zi dah̄mu xp̄á ngohi ngue yø ja'í, bi z̄øcua dí 'b̄ah̄m̄u ya —bi 'yɛna.

¹² N̄una r̄a Bernabé, t'ɛmbi ngue r̄a dah̄mu Júpiter. N̄una r̄a Pablo p'uya, t'ɛmbi ngue r̄a dah̄mu Mercurio n̄a, porque guehna r̄a Pablo b̄i man̄na hya.

13 Nu'a rá mmäcja ra dahmu Júpiter i ja rá nija p'ua ja ra nenihni ni yatra 'yu. Bá zi yø ndani na p'uya, xpí tøtyø thødøni, ni map'ua 'buhyø representante ra Cristo. Bá n'youi yø ja'i di nhomndani ngue da 'yørpa ra 'bøt'e ngue da danne.

14 Pε ra Bernabé 'nehra Pablo, bi mmeya'a te nne da 'yøtyø ja'i ya p'uya. Bi xetyø pahni p'uya, ngue gue'a gui nequi ngue hingui nnu manho te nne da 'yørpabi yø ja'i. Bi yarbua ha 'buhyø ja'i p'uya, ni mafi, i ena:

15 —Ague n'yø'ahua, ¿hanja'a gui nne gui 'yøthua? Nugä'be xquet'a dyø ja'itho gä'be tengutho'ahua. A nuýá, nná ehé ga øt'a'be na rá hoga 'da'yo hya Oja ya, n'namhma gui hyehma p'ua te gui øthua, hñte di muui'a. Dami 'yεc'eiha Oja nuna 'bai. Guehna bi 'yøt'e te gä bi ja mahets'i, 'nehra häi, 'nehra jathe. 'Nε bi 'yøt'e gätho yø cosa di nnuhua.

16 Nu'mø yø pa xa thogui, nuna Oja, madague'a hingui nnu manho te øtyø ja'i, pε bi unna 'yu yø ja'i ngue da 'yøt'e te di ho.

17 Pε zant'a di nequi te'o na Oja, ngue gä ra nho ørcaha. Di 'dacja ra 'ye. Iøt'e ngue nja yø huahi. Di 'dacja te ga sihua, 'nε di unna pähä ma mmuihua.

18 Madague'a ngue nguna ra hya bi manna Pablo, pε xanhennitho ha i hejpabi yø ja'i ngue hinda hyo yø ndani da 'yørpabi ra 'bøt'e.

19 Bi zøhyø judío ngue yø mmengu Antioquia p'uya, 'nehhyø mmengu Iconio. Bi japa nts'edi yø ja'i ya p'uya, ngue da mendo ra Pablo. Mi mendo p'uya, ena ngue ya bi hyo. Bi garpua, bá emma xøts'e ra hñini.

20 Pε bi mpeti yø 'yεc'ei p'ua ha 'benna Pablo. Bi nangra Pablo p'uya, mahømbi yarbua ja ra hñini. Mi hyaxpua, bi ma, bi mε ra Bernabé, i mpa p'ua ja ra hñini Derbe.

21 Mi juadi bi manna hoga 'da'yo hya p'ua ja ra hñini Derbe p'uya, xandøngu yø ja'i bi 'yεc'ei ra hya. Bi mengui mahøn'a p'uya, i map'ua ja ra hñini Listra. Bi tho'a Iconia, i mpa Antioquia.

22 Di hatra ts'edi yø 'yεc'ei p'ua ja yø hñini bá thogui. Bi xifi ngue hinda hye'a ra hya εc'ei. Bi xifi ngue nu ra ja'i nne da yarbua di manda Oja, jatho da zä ra n'ua ja ra ximhäi ngue da ts'ui.

23 Xquet'a bi 'yεxyø n'yøhua n'na ngu n'na yø hñini ngue di m'mæt'o p'ua di mpeti yø 'yεc'ei. Da zømp'ua da zøni, øtyø mhmat'Oja 'nε etyø mmui. Nuna ra Pablo di fät'a Oja ya yø ja'i bi 'yεc'ei ra hya.

Bi mengra Pablo 'nehra Bernabé ngue i ma Antioquia.

24 Mambá εp'uya, bá tho'a Pisidia, i mpa Panfilia.

25 Mi zøp'ua ja ra hñini Perge p'uya, bi manna hoga 'da'yo hya. Mi thop'ua p'uya, i mpa p'ua ja ra hñini Atalia.

26 Mambá thop'ua p'uya, bá o ra barco i ma Antioquia. Guehna ra hñini na ngue bi t'äprá mate Oja ngue da mäp'ua di ma ra Pablo 'nehra Bernabé ngue'a ra 'befi ya bi juadi bi 'yøt'e.

27 Mi zømp'ua ja ra hñini Antioquia p'uya, bi mpeti yø 'yεc'ei. Bi xihyø ja'i te xi 'yøt'Oja conná ngue'ua. Bi xifi ngue nne Oja ngue 'nε'ua yø ja'i hingyø judío da 'yεc'ei ra Jesucristo.

28 Ya'atho yø pa bá m'mup'ua 'buhyø 'yεc'ei na ra Pablo 'nehra Bernabé.

15

Bi nja n'na ra junta p'ua Jerusalén.

1 Nu'ua yø pa'ua p'uya, bá nεxa Judea 'da yø n'yøhua, bi zø'a Antioquia. Bi madi bi xänbabi yø 'yεc'ei p'uya, bi 'yεmbi:

—Para ngue gui nyamhma, jatho ngue gui 'yøthua tengutho bi manda ra Moisés ngue da hmεpya'ahua conná circuncisión —bi 'yεmbi.

2 Nuna ra Pablo 'nehra Bernabé, bi 'yεmmei bi njunt'ui'ua mman'a p'uya. M'mεfa p'uya, bi t'εxra Pablo 'nehra Bernabé ngue i ma Jerusalén, bi mähä mi'da yø 'yεc'ei ngue da nyaha yø representante ra Cristo co 'nε'ua 'bet'o p'ua di mpeti yø 'yεc'ei p'ua Jerusalén. Janangue da nu ha di jap'na ra hya na.

3 Nu'u yø 'yεc'ei p'u Antioquía, bi ma bi thøp'u ja ra 'yu ra Pablo 'nεhra Bernabé. Ni nthop'u ja yø häi Fenicia 'nε Samaria. I mma ha bi nja ngue bi hyεp'u yø nyogui nt'εc'ei yø ja'i ngue bi 'yεc'ei Oja. Gätho yø 'yεc'ei p'uya, εmmei di johya 'mø mi 'yøhna ra hya na.

4 Nuna ra Pablo 'nεhra Bernabé bi zømp'u Jerusalén, bi mpeti yø 'yεc'ei conyø representante ra Cristo 'nε'u yø n'yohu 'bet'o p'u di mpeti yø 'yεc'ei. Bi ma te xi 'yørpabi Oja p'uya.

5 Bi nangui 'da yø fariseo ya xi 'yεc'ei ra hya p'uya, bi 'yεmbi:

—Jatho ngue da ma mhmεpya ya yø 'yεc'ei hingyø judío, di njapra circuncisión. 'Nε di njapi ngue da zupra ley bi 'yotra Moisés —bi 'yεmbi.

6 Janangue bi mpeti yø representante ra Cristo p'uya, co 'nε'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, para ngue da hnu ha di njapra hya.

7 Mi juadi mi nyaui ya'atho p'uya, bi nangra Bedu, bi 'yεna:

—Ague ma zi cu'ahu, gui pahmu ngue nu'mø yø pa xa thogui, bá huanngä Oja p'u ha gui 'bahmu, ngue ga xicä ra hoga 'da'yo hya yø ja'i hingyø judío. I nnepe ngue 'nεhya da 'yεc'ei ra hya ya.

8 Nuna Oja, i parbabi yø n'yomfeni yø ja'i. 'Nε di nequi ngue bi nu manho Oja ngue 'nεhyø ja'i hingyø judío da 'yεc'ei, porque bá pennbabi ra Espíritu Santo, tengutho bi jacju m'met'o.

9 Tengutho bi jacju Oja, bi jarbatho ya hingyø judío ya. Bi punnbabi ya yø ja'i bi 'yεc'ei.

10 Xiya, çhanja ngue gui täcju'a te nne da 'yøt'Oja ya? Porque gui xihmu yø 'yεc'ei ngue jatho da denna ley nuna hinjam'mø di sä da 'yøtyø ja'i, ni xinga guehma mboxitahu xta nzä xta 'yøt'e, ni xinga guecju di sä ga øthu'a te gäma hya di manda ra ley.

11 Pe di εc'ei hu ngue gdä nyamhmu conná mate ra Hmu Jesús. Xquet'a njarbatho yø ja'i hingyø judío ya.

12 Gä bi nsäya'a gui njun'mahya yø ja'i p'uya. Bi 'yørpa masu ra hya mmanä Bernabé 'nεhra Pablo. Bi

ma te bi nja 'mø mi map'u 'bahyø ja'i hingyø judío, ngue bi 'yøtyø milagro Oja conná ngue'u.

13 Mi juadi bi hmanna ra hya na p'uya, bi 'yεnna Jacobo:

—Ague ma zi cu'ahu, dami 'yøhmu te ga mmangä ya.

14 Nuna ra Simu, ya bi xicju ha bi nja te bi 'yørpabi Oja 'mø rá madi mi map'u 'bahyø ja'i hingyø judío. Nuna Oja, ya xpa huanhyø ja'i ja ngue da zo rá 'yε.

15 Nuna ra hya naya, di nthœui na ra hya bi 'yotyø pøngahya Oja naya, ngue εna:

16 “Nu'mø bi nja'a ra hya nt'ot'i ya, nu'a ra nija bi hyøhra David, ma'da'yo ga hoqui hapu xants'oni, porque ya xa xot'i.

17 Dí nne ngue gätho yø ja'i hingyø judío da hyongui n'namhma da zo ma 'yε.

18 Nguna ra hya bi man'Oja, 'nε bi japi bi bahyø ja'i xa m'mahyø pa xa thogui”, bi 'yεna.

19 Nugä dí εna ngue nuya yø ja'i hingyø judío, ngue ya 'yo di 'bätyø mmæi ngue εc'ei Oja, ya hingui sä ga ts'onnbahu yø mmæi ya.

20 A nuyá, para ngue hñdi nsahmi ya yø judío ngue yø 'yεc'ei ya, høndya yø hya ja ua da ma macuarpi ra sacua ya. Ngue hñda za ra ngø, nu'a i tho ngue i t'ørbä ra 'bøt'e yø dahmu. 'Nε hñdi n'yots'om'mäi. 'Nε hñda zaprá ngø yø zu'ε hingui pønna ji 'mø bi du, 'nε hñda zi ra ji.

21 Porque asta guehyø pa xa thogui, ya mandø njam'møtho, n'na ngu n'na yø hñini i 'bæi te'o mmanä ley bi 'yotra Moisés. Nuna ra ley na, nu'mø ra pa ngue ra ts'äya, nhyato nhyato hmamp'u ja yø nija di mpeti yø judío.

22 A nuya yø representante ra Cristo p'uya, co 'nε'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra nija, 'nε gätho yø 'yεc'ei, bi zännbaya ngue da huanhni to da menhni, di ma Antioquía, da mε ra Pablo 'nεhra Bernabé. Bi t'exra Judas nu'a ja man'na ra thuhu ngue ra Barsabás. 'Nε bi t'exra Silas. Guehya yø n'yohu 'bet'o p'u 'bahyø 'yεc'ei ya.

23 Bi ma nt'ot'e ra sꝩcua da gaxpꝩya, i enna sꝩcua:

“Nugähe yø representante gahe ra Cristo, 'nɛhya 'bɛt'o ua ja ra nija, 'nɛhya mi'da ma zi cꝩhꝩ 'bꝩcua, dadi zɛnguagähe'ꝩ ma zi cꝩhꝩ hɪngyø judío rá m'mꝩp'ꝩ ja ra hnɪni Antioquía, 'nɛ'ꝩ rá m'mꝩp'ꝩ ja ra häi Siria, co 'nɛp'ꝩ ja ra häi Cilicia.

24 Dí øcähe ngue bi nɛxua 'da yø n'yohꝩ ngue hindá et'ähe. A nꝩya p'ꝩya, hɪnguɪ pãdi te gui 'yøthꝩ ngue bádi ts'on'na ni mmꝩihꝩ 'na ra hya i mma, ngue di manda di nja'ahꝩ ra hmɛpya ngue ra circuncisión, 'nɛ gui suphꝩ gätho'a te di manda ra ley bi 'yotra Moisés.

25 Janangue dá mpɛtigähe ngue dá nhɛcahyahe. Dá ɛxähe yø n'yohꝩ bi map'ꝩ, bi mähä na ma zi cꝩhꝩ ra Bernabé 'nɛhra Pablo.

26 A nuna ra Bernabé 'nɛhra Pablo i enyø te conná nguehna ma Hmꝩhꝩ Jesucristo.

27 Nꝩya yø n'yohꝩ dá et'ähe p'ꝩya, guehna ra Judas 'nɛhra Silas. Nꝩya p'ꝩya da zä gui nyasɛhꝩ, guehya da xi'ahꝩ tema hya dá sännähe ya.

28 Nu'a te bi zänna Espíritu Santo p'ꝩya co 'nɛcähe, dá nu manhohe ngue hɪnguɪ ja ts'edi da 'yøtyø ja'i'a te gä ga 'yo yø judío. Hinda hondya yø hya i ja ngue gui 'yøthꝩ p'ꝩ ha 'bꝩhyø judío da si'ahꝩ.

29 'Yo gui sahꝩ ra ngø i tho ngue t'ørba ra 'bøt'e yø dahmu. 'Nɛ ra ji p'ꝩya, 'yo gui sihꝩ. Nu'a ra ngø hɪnguɪ pønna ji 'mø bi du, 'yo gui sahꝩ. 'Nɛ 'yo gui 'yots'om'mäihꝩ. Nu'mø ngue gá 'yøthꝩ na ra hya dí xi'ähe ya, ya xanho te gui øthꝩ 'mø. Hønt'Oja da mä'ahꝩ”.

30 Ya bi ma'ꝩ bi t'erbꝩya. Mi zømp'ꝩ ja ra hnɪni Antioquía, bi pɛtyø 'yɛc'ɛi, bi dá ra sꝩcua p'ꝩya.

31 Nu'mø mi nu ra sꝩcua yø 'yɛc'ɛi p'ꝩya, ɛmmɛi di johya ngue ya bi nho-hyø mmꝩi.

32 Nuna ra Judas 'nɛhra Silas xquet'a yø pøngahya Oja ya, bi hojpabi yø mmꝩi yø 'yɛc'ɛi ya p'ꝩya, 'nɛ bi hatra ts'edi na ra hya bi xifi.

33 Bá m'mꝩp'ꝩ njammɪ pa p'ꝩ Antioquía. M'mɛfa p'ꝩya, bá n'yɛte ngue bi mengui i ma Jerusalén.

34 Pɛ nuna ra Silas bi nu manho ngue bá cop'ꝩ na.

35 Xquet'a 'nɛhra Pablo, 'nɛhra Bernabé bá cop'ꝩ Antioquía. Bi sigue bi xännbabi yø ja'i na rá hoga 'da'yo hya Oja. Bi mfäxui mi'da yø mmɛngu p'ꝩ ngue xännba ra hya yø ja'i.

Nuna ra Pablo, ya rá yo ndi bi ma ngue di 'yonna hya.

36 Mi ma njammɪ pa p'ꝩya, ra Pablo bi 'yɛmbrã Bernabé:

—Mahønga mmɛp'ꝩ ja yø hnɪni ya xtã mammɪ rá hya Oja ya. Ga ma nuui te di ja'ꝩ ma zi cꝩhꝩ —bi 'yɛmbi.

37 Nuna ra Bernabé, bi ne xtã nzixra Xuua nuna ja man'na ra thuhꝩ ngue ra Marco.

38 Pɛ ra Pablo hɪmbi nu manho ngue xtã nzits'i, porque ra Xuua ya xpí nsote p'ꝩ Panfilia, hɪnguɪ nne da mɛp'ꝩ ni ma ngue di 'yonna hya.

39 Bi n'uɛni n'na ngu n'na ngue hɪnga 'da'igu i mma. Nuna ra Bernabé bi zixra Marco na. Bi 'yo ra barco i map'ꝩ ja ra häi Chipre.

40 Ra Pablo p'ꝩya, guehna ra Silas bi ne bi mɛ na. Yø 'yɛc'ɛi p'ꝩya bi 'yãprã mate Oja ngue da mädi ha ni ma.

41 Ra Pablo 'nɛhra Silas i mpa p'ꝩ ja ra häi Siria, 'nɛp'ꝩ ja ra häi Cilicia. Di hatra ts'edi yø 'yɛc'ɛi p'ꝩ ni ma.

16

Ra Timoteo bi mähä ra Pablo 'nɛhra Silas.

1 Ra Pablo 'nɛhra Silas bi zømp'ꝩ ja ra hnɪni Derbe. Mi thop'ꝩ p'ꝩya, i mpa p'ꝩ ja ra hnɪni Listra. Nup'ꝩ ja ra hnɪni p'ꝩya, bi dɪmp'ꝩ n'na ra 'yɛc'ɛi ni hu ngue ra Timoteo. Ra judío'a rá mamá, pɛ ya ra 'yɛc'ɛi. Rá papá p'ꝩya, hɪngra judío'a.

2 Nu'ꝩ yø 'yɛc'ɛi mi 'bꝩp'ꝩ ja ra hnɪni Listra bi nu manho na ra Timoteo, da gue'ꝩ yø 'yɛc'ɛi p'ꝩ ja ra hnɪni Iconio, xquet'a bi nu manho.

3 Ra Pablo p'ꝩya, bi ne bi mähä na ra Timoteo. Bi japi ngue bi

ma mhmεpya, bi njapra circuncisión n'namhma ngue hīndī mbøcue yø judío p'ua di ma. Porque ya fadi ngue hīngra judío rá papá na ra Timoteo.

⁴ Nup'ua ja yø hnini ntho p'uya, bi xihyø 'yεc'ei ngue da 'yøt'e te mmanna sūcua bi menhyø representante ra Cristo, conyø n'yohu 'bet'o p'ua di mpeti yø 'yεc'ei p'ua Jerusalén.

⁵ A nuya yø 'yεc'ei p'uya, bi hya ra ts'edi yø nt'εc'ei. N'na pa ngu n'na pa, man'na ni 'yεc'ei tho mi'da yø ja'i.

Ra Pablo bi 'ui n'na ra n'yohu ngue ra mmengu Macedonia.

⁶ Ra Espiritu Santo hīmbi nepe xtani manna hya p'ua ja ra hāi Asia na ra Pablo. Janangue bi 'damp'ua ja ra hāi Frigia p'uya, i mpa Galacia.

⁷ Mi zømp'ua ja rá hyodi ra hāi Misia p'uya. Ja bi bεmp'ua p'uya ngue xti map'ua ja ra hāi Bitinia. Pε ra Espiritu Santo hīmbi nepe xti map'ua.

⁸ Janangue bi 'dastho'a ra hāi Misia p'uya, i mpa p'ua ja ra hnini Troas.

⁹ Ja bi n'ui p'ua na ra Pablo 'mø minxui p'uya. Nu'a rá t'i p'uya, bi nu ngue 'bāp'ua n'na ra n'yohu ngue ra mmengu p'ua ja ra hāi Macedonia. Bi 'yεmbi:

—Bí 'yεcua Macedonia, guí fāxcāhe —bi 'yεmbi.

¹⁰ Mi n'ui ra Pablo p'uya, dá sānni ngue dá mēcāhe Macedonia. Dí haxhe njuani ngue nzongahe Oja ngue ja ganī mangāhe p'ua ra hoga 'da'yo hya.

Ra Pablo 'nehra Silas bi ma Filipos.

¹¹ Dá ogāhe ra barco p'ua ja ra hnini Troas. Dani mpācāhe p'ua ja n'na ra hāi bí ja mbo ra jathe ni hu ngue Samotracia. Rá yo pa p'uya, dá sōngāhe p'ua ja ra hnini Neápolis.

¹² Dá nεxāhe p'ua p'uya, dani mpācāhe p'ua ja ra hnini Filipos, gue'a n'na 'bui yø ja'i ngue yø romano. Nu'a ra danihni'a p'uya, tate sedi ngue'ua mi'da yø hnini jap'ua ja ra hāi Macedonia. Dá m'mēcāhe p'ua njammi pa p'uya.

¹³ Mi zøhra pa ngue ra ts'āya, dá mähme nenihni ha ja n'na ra dathe.

Nu'a ra xεqui'a, ja zai di mpeti p'ua yø judío ngue mmat'Oja. Dá mihme 'mø mā sømhme. Dá xihme ra hoga 'da'yo hya yø xisu ya xi mpeti.

¹⁴ Nu'a n'na'ua yø xisu p'uya, ni hu ngue ra Lidia, ra mmengu p'ua ja ra hnini Tiatira. Mará mā'ulu na ra xisu na, pε ya thanne Oja. Pε bi xojpabi Oja rá mmui na ra xisu ngue bi 'yørpabi masu te mmanna Pablo.

¹⁵ Bi nxixya p'uya, dá gue'ua mi 'bāp'ua ja rá ngu, gā bi nxixya. M'mεfa p'uya, bi 'yεnje:

—Nu'mø guí haxhu njuani ngue majuani dí εc'εigā ra Jesús, mmähā p'ua ja mā ngungā 'mø, guí nsāyahū p'ua —bi 'yεnje.

Bi jacje ngue dá mähme p'ua ja rá ngu p'uya.

¹⁶ Man'na ra ora p'uya, nmará mähme p'ua ja ra mhmat'Oja dí n'yohe ra Pablo, dá nthēhe n'na ra hmute mará badi ngue mi n'youi ra ts'onthi. Nuna ra hmute na, mi tapi xangu ra mēnyu yø hmu ngue mi ja rá mfađi conna ts'onthi.

¹⁷ Nuna ra hmute p'uya, ni dēnna Pablo ngue mmarcāhe, i εna:

—Nuya yø n'yohu 'bucua, guehya yø mēfi Oja maguesε ya. Nuya guehya xān'nahū ha di zā guí nyahmū ya —bi 'yεna.

¹⁸ N'na ndi ngu n'na ndi ga mmähme ra mhmat'Oja, di jaje p'ua na ra hmute. Mi sørpabi ra Pablo p'uya, bi 'bāt'i, bi 'yεmbrā ts'onthi mi n'youi ra hmute:

—Conná ts'edi ra Jesucristo, dí xi'i ngue dami hyep'ua ra hmute guí n'youi —bi 'yεmbi.

'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi hyep'ua ra ts'onthi mi n'youi ra hmute.

¹⁹ Pε nu'ua yø hmu ra hmute p'uya, bi nu ngue ya hīnguī tø'mi ngue hōnda dāpra mēnyu ra hmute. Bi bentra Pablo 'nehra Silas. Bi zixpū ja ra centro 'bāhyø ts'ut'abi.

²⁰ Bi ma mađapi yø ts'ut'abi p'uya, bi t'εmbi:

—Nuya yø n'yohu 'bucua, yø judío ya. Di ts'onnyø ja'i 'bucua ja mā hninihū.

21 I xännbate yø costumbre nu'ʉ hingui ja ngue ga øthʉ, porque dyø romanohʉ.

22 Bi nangyø ja'i p'ʉya ngue bi zai. Yø ts'ʉt'abi p'ʉya bi m̄anda ngue da bøjba yø ulu ngue da 'bei conyø t'o.

23 Emm̄ei bi 'bei. M'm̄efa p'ʉya, bi got'i. Bi sihra alcaide p'ʉya ngue da mädi x̄andønho.

24 A nu'a ra alcaide 'mø mi si p'ʉya ngue da mädi x̄anho, bi c̄arpu ja ra ngumm'm̄exui ast̄a mbo ra f̄adi. Bi japyø za nt'ät'i, ga ts'̄emba yø gua yø ofädi p'ʉya.

25 P̄e nu'mø mi zo made ra xui p'ʉya, nuna ra Pablo 'n̄ehra Silas i mmat'Ojatho, 'n̄e turpabi yø alabansa Oja. Øxta'ʉ mi'da yø ofädi te gä øt'e.

26 Nthamb̄enitho bi 'yan'a häi p'ʉya. Xøgue ra huatyø nd̄acjado p'ʉ ja ra f̄adi. 'Bexpi xogui gätho yø goxthi, 'n̄e bi nx̄hyø cadena manthut'i yø za n'youi yø gua yø ofädi.

27 Nu'a ra alcaide p'ʉya, mi nu ngue gä xi xohyø goxthi f̄adi. Bi 'ȳembi ngue ya xi ma gätho yø ofädi p'ʉya. Bi ḡx̄ra juai p'ʉya, bi ne xt̄i nhyose.

28 P̄e bi matra Pablo, bi 'ȳembi:

—Man'nan'yo mi 'yøt'e gui nhyose ague n'yø. Gä dí 'b̄cähe ua —bi 'ȳembi.

29 Nuna ra alcaide p'ʉya, bi 'yähra nyot'i. Ni tih bi yat'ambo. Ni huaqui ngue bi nsu. Bi guarba 'bähra Pablo 'n̄ehra Silas ngue bi nd̄antyøhm̄u.

30 B̄a j̄acathi p'ʉya, bi 'ȳembi:

—Agué n'yø'̄aui, ¿te 'b̄e'a ja ngue ga øt'e para ngue ga nyani?

31 Nuya yø ofädi p'ʉya, bi 'ȳembi:

—Dam̄i 'ȳe'̄ei ra Hm̄u Jesucristo n'namhma gui nyani. 'N̄e'ʉ to 'b̄ap'ʉ ja ni ngu, di nyan'mø da 'ȳe'̄ei —bi 'ȳembi.

32 Nuna ra alcaide p'ʉya, gätho'ʉ 'b̄ap'ʉ ja rá ngu, bi sifi x̄anho hanja'a ra Hm̄u Jesús.

33 Tobe ndaxuiitho'a ra ora'a. Nuna ra alcaide bi mejpabi yø n'uni mi n'youi. Bi nxixya p'ʉya, gätho'ʉ 'b̄ap'ʉ ja rá ngu bi nxixya.

34 M'm̄efa p'ʉya, bi zixrá ngu ngue bi unna hm̄e da zi. Nuna ra alcaide p'ʉya, gätho'ʉ 'b̄ap'ʉ ja rá ngu, janjuani di johya ngue bi 'ȳe'̄ei Oja.

35 Nu'mø mi hyaxpaya, nu'ʉ yø ts'ʉt'abi bi menhyø policia da xihra alcaide ngue di thøhyø ofädi.

36 Ra alcaide p'ʉya bi 'ȳembra Pablo:

—B̄a p̄enn̄gä ra hya yø ts'ʉt'abi ngue ga thøc'̄aui. Janangue 'yo te gui mb̄embi ya, ni m̄ehma —bi 'ȳembi.

37 Mi dahra Pablo, bi 'ȳembyø policia:

—A nugä'be dyø romanogä'be. 'N̄e nnu yø ja'i p'ʉ bi m̄egba'be, ni xinga 'bet'o hacra güenda ja di ncote. 'N̄e da 'ȳenā go nt'aguitho di thøga'be ya. Nu'á, hin'na'a. Gui xihmi ya da εse da guga'be ua ja ra f̄adi.

38 Yø policia p'ʉya, bi mengui ba xihyø ts'ʉt'abi te m̄manyø ofädi. Yø ts'ʉt'abi p'ʉya, bi nsu 'mø mi b̄adi ngue yø romano ya yø ofädi.

39 Mi zøp'ʉ ja ra f̄adi yø ts'ʉt'abi p'ʉya, bi 'yäpa mpunnbate. B̄a j̄ap'ʉya, bi xifi ngue da bømp'ʉ ja ra hn̄ini.

40 Nu'mø mi bømp'ʉ ja ra f̄adi na ra Pablo 'n̄ehra Silas, i map'ʉ ja rá ngu ra Lidia. Ja bi nyah̄a p'ʉ mi'da yø 'ȳe'̄ei p'ʉya. Høntho bi zajpa yø mm̄ai yø ja'i, bi ma p'ʉya.

17

Bi ts'ʉ p'ʉ Tesalónica ra Pablo.

1 Mi ma ra Pablo 'n̄ehra Silas, i mpa p'ʉ ja ra hn̄ini Anfípolis, i nthop'ʉ ja ra hn̄ini Apolonia. Bi zømp'ʉ ja ra hn̄ini Tesalónica p'ʉya. Mi jap'ʉ ra nija di m̄peti yø judío.

2 Nuna ra Pablo bi yarb̄a ja ra nija, ya gä ngu'a ørb̄a ja yø hn̄ini xi thogui. Nhyu sábada bi m̄embi bi nyah̄a yø judío p'ʉ ja ra nija.

3 Di op̄an'yu yø ja'i hanja'a te mmamp'ʉ ja ra Maca Libro, ngue ra Cristo jatho ngue da zä ra n'ʉ, da tho, da t'̄agui. M'm̄efa p'ʉya, di b̄ennate p'ʉ da nt'̄agui. Bi 'ȳemb̄aya:

—A nuna ra Jesús dí xi'ah_u ya, guehna ra Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi na.

⁴ Ngue nguna xifi, bi 'yεc'ei 'da yø judío. Bi guarbu ha ya ra Pablo 'nεhra Silas. Xquet'a bi 'yεc'ei xangu yø ja'i hingyø judío ya mi thanne Oja. 'Nε xangu yø xisu nuya hnu mansu p'u ja ra hnini bi 'yεc'ei ra hya.

⁵ Bi nsey_a ya yø judío himbi 'yεc'ei ra hya p'uya. Bi zonhyø ja'i ngue yø ts'oc'ei mi 'yop'u ja ra caye, bá yuns'yø ja'i p'u ja ra hnini p'uya. Bi mäspa rá ngu ra Jasón ngue honna Pablo 'nεhra Silas. Bi ne xtá nzits'i ngue xti dáp'u 'buhyø ja'i.

⁶ Pε ngue himbá timp'u p'uya, bá jucra Jasón 'nε'u mi'da yø 'yεc'ei. Bá si ngue bi dáp'u ja ra ts'ut'abi. I mahyø ja'i p'uya, i εna:

—Nu'u yø n'yoh_u dí mmangähe ya, ndap'u bi zä di ts'onnyø ja'i. A nuyá, xquet'a 'youa ja ma hninih_u ya.

⁷ Go di säyabi p'u ja rá ngu na ra Jasón. Gätho ya p'uya, hingui εc'ei'a ra ley ga 'yo ra dast'abi Roma. Porque embi ngue 'bu hman'na ra dast'abi ni hu ngue ra Jesús.

⁸ Mi 'yøhyø ja'i na ra hya na p'uya, co 'nεhyø ts'ut'abi, di maxni yø ja'i p'uya ngue ncue.

⁹ Nuna ra Jasón co 'nε'u mi'da yø mmi'yεc'eiui, bi gutra mēnyu ngue bi ma mathøgue.

Ya 'bup'u ja ra hnini Berea na ra Pablo 'nεhra Silas.

¹⁰ Mi nxui p'uya, nu'u yø 'yεc'ei n'na zihmantho bi japi bi bōnna Pablo 'nεhra Silas. I mpa p'u ja ra hnini Berea. Mi zōmp'u p'uya, bi map'u ja ra nija di mpeti yø judío.

¹¹ Nuya yø judío ngue yø mmengu p'u, man'na yø ndøhoja'i ya ngue yø mmengu Tesalónica. Janjuani ngue yø mmui ga 'yøhra hoga 'da'yo hya sifi. N'na pa ngu n'na pa huaxtyø hya nt'ot'i ra Maça Libro. Porque nne da badj ngue'mø majuanī'a te sifi ogue hin'na.

¹² Janangue xangu yø judío bi 'yεc'ei ra Jesús. Da gue'u hingyø judío, xangu

bi 'yεc'ei. Ngu yø n'yoh_u, ngu yø xisu nuya hnu mansu, gä bi 'yεc'ei ra hya.

¹³ Mi mambrá hya Oja p'u ja ra hnini Berea na ra Pablo. Ngu i 'yøhya yø mmengu Tesalónica, 'bexpi ma yø judío ngue bá utyø ja'i p'u ja ra hnini.

¹⁴ Nu'u yø 'yεc'ei p'uya, n'na zihmantho bi 'yεtra Pablo, bi map'u ja ra nenga jathe. Pε nuna ra Silas 'nεhra Timoteo bi gop'u Berea'u.

¹⁵ Nu'u bi mähä ra Pablo p'uya, bá emp'u ja ra hnini Atenas. Mambá penc'u p'uya bá hannbabi ra hya ra Silas 'nεhra Timoteo ngue danj zadi n'na zihmantho.

Ra Pablo ya 'bup'u ja ra hnini Atenas.

¹⁶ Mente ndø'mate ra Pablo p'u Atenas, bi m'mähra sibi rá mmui p'uya ngue nnu yø ja'i p'u ja ra hnini ngue gä sihyø dahmu thanne.

¹⁷ Janangue bi xihra hya yø judío p'u ja ra nija, da gue'u ya thanne Oja, gä bi xihra hya. N'na pa ngu n'na pa xihra hya yø ja'i di nthēui p'u ja ra tai.

¹⁸ Bu'i'da yø n'yoh_u, ngue madi xä'a ra hya mi xänbate ra Epicuro. Mi'da p'uya, madi xä'a ra xädi ngue ra estoico. Bi madi bi nyaui ra Pablo'u p'uya. Bi 'yεn'i'da p'uya:

—¿Teni 'be'a ma hya mmanna ra n'yoh_u 'bucua? Hin'y_u p'u rá nzequi di yahni ua —bi 'yεna.

Mi'da p'uya, bi 'yεna:

—εna gue di 'yonna hya na ngue yø 'da'yo dahmu.

Bi manna nguna, porque ra Pablo bi xihyø ja'i hanja ra Jesús, 'nε xifi ngue bi bεnnate.

¹⁹ Bi ts'ixra Pablo p'u ja n'na ra xequi ni hu ngue ra Areópago p'uya, nup'u zai di mpeti yø ja'i ngue ma consejo. Bi t'εmbaya:

—Dí nne ga pacähe teni 'be'a ma'da'yo xädi na ra hya guí mma n'yø.

²⁰ Porque hinjam'mø xtá øcähe te guí mmana. Dí nne gui xicje te ga mbønya yø hya guí mma —bi 'yεnyø ja'i.

²¹ Nu'u yø mmengu p'u Atenas co 'nε'u yø 'dan'yo ja'i ya mi 'bup'u, hin

tema n'nama hya di ørpa masu, hinda hont'a te ma'da'yo nne da sifi ogue da 'yøde.

²² Bi m'mä inde ra Pablo p'ua ja ra junta ngue ra Areópago p'uya, bi 'yembyø ja'i:

—Ague gyø mmenguhua ua ja ra hnini Atenas. Ya xtá nugä te gui øthua ua gui 'buhma. Di nequi ngue emmei gui thanneha yø dahmu.

²³ Porque nup'ua xtá thocä, xtá nugä n'na ra altar ngue nt'ot'i n'na ra letrero ngue ena: “Guehna rá altar Oja nu'a hingui fadi te'o naya”, i enna letrero. A nuyá, guehna Oja gui thanneha naya, pe hingui pahma te'o na, guehna Oja dadi øt'ahua naya.

²⁴ Nunä Oja bi hocra ximhai 'ne bi hoqui gätho yø cosa i ja. Gue'a rá mmeti te gä bí ja mahets'i'a ya, 'ne cua ja ra ximhai. Pe hingui 'bup'ua ja yø ngunja di hocyø ja'i na Oja na.

²⁵ Nunä Oja, hinte honna ngue da 'yenyø ja'i te di unni. Porque go badi 'dacja ra te'a, 'nehma hya dí jaxhua, 'ne gätho mi'da yø cosa go badi un'a.

²⁶ Nunä Oja, bi 'yøt'e ngue n'na 'yatho p'ua bá fadi ngue bi nxandyø ja'i 'bui gä rá ngani nximhai. Bi zännbabi ra pa di m'mai. 'Ne bi zännbabi ra xequi haru di m'mai.

²⁷ I 'yøt'Oja'a, n'namhma ngue gätho yø ja'i da hyon'Oja, 'ne da badi te'o. Majuaní ngue nuya, hinga yap'ua 'bu Oja ngue gätho gahua.

²⁸ Porque connangue Oja dí 'buhma, 'ne dadi 'yamhma, 'ne ja ma teha. Tengutho ra hya bi man'i'da ni 'yot'a sacuahua, bi ma ngue yø basigahua Oja.

²⁹ Pe xi'mø ngue yø basigahua Oja, hingui sä ga emhma ngue nunä Oja, gdá hyejpahua yø dahmu ngue yø oro, ogue yø dahmu ngue yø t'axi, ogue yø dahmu ngue yø do. Porque nuya yø dahmu ya, rá n'yomfenise ra ja'i gui hoqui.

³⁰ Nu'mø yø pa xa thogui, nunä Oja mi serpabi yø ja'i thanne yø dahmu, porque him mani bahyø ja'i hanja. Pe nu ra pa dí 'buhma ya, nunä Oja

hønnbu bi zä di 'bepi gätho yø ja'i ngue da hyep'ua yø dahmu thanne.

³¹ Porque Oja, ya xpá nzänna n'na ra pa ngue da hyaspi xandønho ra güenda gätho yø ja'i 'bu'a nximhai. Nunä da hyaxra güenda p'uya, guehna n'na ra n'yohua ya xpá huanhni. Nunä Oja, i nnepe ngue gätho yø ja'i da badi te'o na ya xpá huanhni. Janangue bi japi bi bennate p'ua ha bi t'ägui.

³² Nu'mø mi 'yøhyø ja'i ngue embi bi bennate p'ua ha bi t'ägui, i thentho 'da. Mi'da p'uya bi 'yembi:

—'Bet'o man'na ra pa ya, mahøngui xicje na ra hya na —bi 'yembi.

³³ Bi map'ua ha säya ra Pablo p'uya.

³⁴ Pe nuya 'da yø ja'i bi nu manho ra hya mmanna Pablo, 'ne bi 'yec'ei. N'youi p'ua ra Dionisio, guehna n'na'ua yø ts'at'abi p'ua ja ra Areópago. Xquet'a n'youi p'ua n'na ra xisu bi 'yec'ei ra hya, ni hu ngue ra Dámaris. 'Ne n'youi p'ua mi'da yø ja'i.

18

Ra Pablo ya 'bup'ua ja ra hnini Corinto.

¹ M'mefa p'uya, nunä ra Pablo bi nexpu ja ra hnini Atenas, bi zømp'ua ja ra hnini Corinto.

² Nunä ra hnini na p'uya, bi dimp'ua n'na ra judío ni nu ngue ra Aquila, ra mmengu Ponto. Nunä ra Aquila n'youi na ra Priscila rá xisu, hinna ya'atho yø pa xi zøp'ua Corinto. Bá ep'ua ja ra häi Italia, ngue nunä ra dast'abi Claudio bi manda ngue gä bi thøn'athi yø judío mi 'bup'ua ja ra hnini Roma. Bi ma ra Pablo ngue bá nyauí.

³ Nunä ra Pablo mi pa'a ra 'befi mi pehna ra Aquila. 'Dap'ua bi m'mahmi p'uya ngue bi mpefi, di hocyø ngun'ulu.

⁴ Nu'mø ra pa säya yø ja'i p'uya, nhyato nhyato pa ra Pablo p'ua ja ra nija di mpeti yø judío, ngue nne di 'bätyø judío 'ne'ua hingyø judío, ngue da 'yec'ei ra Jesucristo.

⁵ Mi zøhra Silas 'nehra Timoteo ngue xpí 'yē'a Macedonia. Ra Pablo p'uya, hingui säya ngue mmanna

hoga 'da'yo hya. Di opan'yu yø judío ngue ra Jesús, guehna ra Cristo bá ex Oja ngue di ndast'abi na.

⁶ Pɛ nuya yø judío, ya mants'o ngue sãhrã hya. Bi huacrã pahni ra Pablo p'uya, gue'a ra hmɛya'a ngue ya bi hyɛp'u'u yaui, bi 'yɛmbuaya:

—Gadi jasehu p'u guí mmähã ra castigo ya, ya hinni ma ma güendagã'a ya. Nuyã, gdã magã p'u rá m'muhyo ja'i hingyø judío ya —bi 'yɛmbi.

⁷ Mĩ bõmp'u ja ra nija ra Pablo p'uya, i map'u ja rá ngu n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Justo. 'Bup'u ja rá hyo nija, ya thanne Oja na ra n'yohu na.

⁸ Man'na ra n'yohu ni hu ngue ra Crispo p'uya, mi 'bet'o p'u ja ra nija di mpɛti yø judío, 'nɛhna bi 'yɛc'ɛi ra Hmu Jesús gãtho'u 'bup'u ja rá ngu. Xquet'a xangu mi'da yø mmɛngu p'u Corinto bi 'yɛc'ɛi ra Jesús. Mĩ zã mi 'yøhra hoga 'da'yo hya yø ja'i, bi 'yɛc'ɛi 'nɛ bi nxixya.

⁹ Bi n'ui 'mø mi nxui ra Pablo p'uya, bi nu ngue embra Hmu Jesús:

—'Yo guí su ague Pablo. Damí sigue manna hya, o guí säya.

¹⁰ Nugã go dí n'youi, hinte da ja'i yø ja'i. Nuna ra hnini ja ua, dí pacã ngue xangu yø ja'i da 'yɛc'ɛigã ua —bi 'yɛmbi.

¹¹ Janangue bá m'mu'a n'na jɛya made p'u ja ra hnini Corinto ra Pablo p'uya, ngue bi xãnnbabi rá hya Oja yø ja'i.

¹² Mĩ 'yɛhra pa p'uya ngue bi ndast'abi p'u ja ra häi Acaya na ra Galión. Bi mpɛti yø judío p'uya ngue bi zãhra Pablo. Bi zixpu ja ra ts'ut'abi.

¹³ Bi t'embra dast'abi p'uya:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, di japa nts'edi yø ja'i ngue da danne Oja. Pɛ hinga gue'a ni 'yup'u i mma, tengutho mmanã ley ngue gdã thannehã Oja —bi 'yɛnyø ja'i.

¹⁴ Ya mmap'u ngue da dahra Pablo, pɛ nuna ra dast'abi Galión bi 'yɛmbyø judío:

—Nu'mø ngue da n'na ra ts'oqui xtanhɛts'i na ra hya guí mmãmhmũ,

da zã ga øt'ãhu ra ts'ut'abi conforme ra ley 'mø.

¹⁵ Pɛ nja ngue yø hyatho'u guí mmãmhmũ, 'nɛ yø thũhũtho yø ja'i, 'nɛ ni leysɛhu'a guí ørpahũ rá hya, damí hocɛ ni asuntohũ. Porque hindí nne ga øt'ã ra ts'ut'abi na ra hya na.

¹⁶ Bi hyøn'athi p'u bi nja ra hya p'uya.

¹⁷ Nu'u yø ja'i hingyø judío p'uya, bi bɛntra Sóstenes nuna 'bet'o p'u ja ra nija, ngue bi ma ma'uni rá hmi rá dá ra ts'ut'abi. Pɛ himbi 'yøpatho masu na ra Galión te bi 'yøtyø ja'i.

Mahõmbi mengra Pablo, i ma Antioquia.

¹⁸ Nup'u ja ra hnini mi 'bũhra Pablo, bi m'mup'u ma njammĩ pa. M'mɛfa p'uya, bi 'yɛhyø 'yɛc'ɛi ngue bi ma, bi mähã ra Priscila 'nɛhra Aquila, i mpa p'u ja ra hnini Cencrea. Ja bi zundi bi 'yaxpu rá ya ra Pablo p'uya, ga mbõni ngue ra ndanne ga 'yo. Ja bi nɛxpu ngue bi 'yo ra barco i mpa p'u ja ra häi Siria.

¹⁹ Mĩ zõmp'u ja ra hnini Efeso p'uya. Ja bá cop'u ra Priscila 'nɛhra Aquila. Hante ngue da tho p'uya, bi map'u ja ra nija di mpɛti yø judío na ra Pablo ngue bá nyahũ.

²⁰ Nu'u yø judío p'u Efeso p'uya, i xifi ngue xtabã m'mup'u njammĩ pa. Pɛ ra Pablo himbi ne.

²¹ ɛm'mø mambã ɛdi:

—I ja ngue ga sõngã Jerusalén. Ja ganĩ sägã p'u ra ngo bá ɛp'u. Pɛ nu'mø da ne Oja, ga ma pengã mahøn'a ngue ga nnu'ãhu —bi 'yɛmbi.

Bi 'yo ra barco p'uya, bi ma.

²² Nu'mø mi zõnna Pablo p'u Cesarea p'uya, bi thogui, i ma Jerusalén. Mĩ juadi bi zɛngua yø 'yɛc'ɛi 'bup'u, bi tho p'uya, i mpa Antioquia.

²³ Mĩ zõmp'u p'uya, bi m'mup'u njammĩ pa. Mambã ɛhɛ, bá thop'u ja yø hnini ja'a ra häi Galacia, 'nɛp'u ja ra häi Frigia bá thogui ngue di hatra ts'edi gãtho yø 'yɛc'ɛi.

Ra Apolos bi manna hya p'u Efeso.

24 Nu'u yø pa'u p'uya, bi zøp'u ja ra hnini Efeso n'na ra judío ni hu ngue ra Apolos, ra mmengu Alejandra. I mma xandønho ra hya, 'nε paði xandønho'a te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro.

25 Ya xi xädi xanho hanja'a te bi 'yøtra Hmu Jesús. I ha ra ts'edi ngue mmana hya, 'nε xännbate xanho hanjana ra Jesús, madague'a ngue hont'a ra nxixya bi nxännbate ra Xuua mi paði hanja.

26 Nunā ra Apolos bi hya ra ts'edi bi manna hya p'u ja ra nija di mpeti yø judío. Pe nu'mø mi 'yøhra Priscila 'nεhra Aquila te i mma, bi zica n'nanni ra Apolos. Bi opan'yu xandønho hanja na rá 'da'yo hya Oja.

27 Bi ne bi thohna ra Apolos i map'u ja ra häi Acaya. Yø 'yεc'ei p'uya, bi mähmaha. Bi 'yøpra n'na ra sūcua bi gats'i ngue danī dāpyø 'yεc'ei rá m'map'u Acaya, n'namhma ngue di unni xanho ra ts'äya. Nu'mø mi zømp'u Acaya p'uya, bi 'yøpra ra nho ya yø 'yεc'ei ya xi 'yεc'ei ra hya connā mate Oja.

28 Porque yø hmi yø dä yø ja'i p'u, bi hya ra ts'edi bi dājpi te mmanyø judío. I uti te nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro, ngue ra Jesús guehna ra Cristo bá εx Oja ngue di ndast'abi na.

19

Ya 'bap'u ja ra hnini Efeso ra Pablo.

1 Ra Apolos ya 'bap'u ja ra hnini Corinto. Nunā ra Pablo p'uya, bi 'damp'u ja yø xanthø ngue bi zøn'a Efeso. Ja i dīmp'u 'da yø 'yεc'ei p'uya.

2 Ra Pablo bi 'yānyø 'yεc'ei, bi 'yεmbi:

—Xi'mø gmi 'yεc'eiha ra hya ya, ζua 'bexquí n'yohu ra Espiritu Santo, uague hin'na?

Mi dahyø ja'i p'uya, bi 'yεmbi:

—Hin'na. Hinjam'mø xtá øcähe ngue di 'b'a ra Espiritu Santo.

3 Nunā ra Pablo p'uya, bi 'yεmbyø ja'i:

—ζTema nxixya bi nja'ahu p'uya?
Bi 'yεm'mø mi dahyø ja'i p'uya:

—Gue'a ra nxixya bi manna Xuua.

4 Bi 'yεnna Pablo p'uya:

—Nunā ra Xuua bi xixyabi yø ja'i na, gue'a ra hmeya'a ngue da faði ngue ya bi hyep'u ra nts'o yø ja'i. Pe xquet'a bi xifi ngue jatho da 'yεc'ei'a n'na nc'ei da εp'u m'mefa ngue ra Xuua. Nunā bi ma, guehna ra Jesucristo na.

5 Mi 'yøhyø ja'i na ra hya na p'uya, mahombi nxixya para ngue da faði ngue ya εc'ei ra Hmu Jesús.

6 Ra Pablo p'uya, bi japrā 'yε p'u ja yø ya yø ja'i. Yø ja'i p'uya di hatra ts'edi ra Espiritu Santo. N'nan'yo yø hya ga ya p'uya, øt'a Oja p'uya ngue sä da manyø ja'i'a ra hya nnepe da ma.

7 'Dε'ma yonc'ei'u yø n'yohu bi nxixya.

8 Nhyushna bi membabi ra Pablo ngue pap'u ja ra nija di mpeti yø judío. Bi hya ra ts'edi ngue ja bi mmamp'u ra hya. I nne di 'bätyø ja'i, porque xihyø ja'i ha di njap'u di zo rá 'yε Oja.

9 Pe hingui nne da 'yεc'ei 'da yø ja'i, nu te ja, ya ja. Sinoque bi nya man'atho p'u ha 'buhyø ja'i, ngue sahra hoga 'da'yo hya. Bi zop'u ra Pablo'u p'uya. Nu'u yø 'yεc'ei, bi zixra Pablo p'u ja n'na ra escuela 'b'a n'na ra xännbate ni hu ngue ra Tiranno. N'na pa ngu n'na pa ja bi mmamp'u ra hya p'uya.

10 Ngut'a i tho'a nyo jeya p'uya. Janangue gätho'u yø ja'i rá m'map'u ja ra häi Asia, ngu yø judío, ngu'u hingyø judío, gä bi 'yøde hanja na rá hya ra Hmu Jesús.

11 Nunā Oja, xangu yø milagro bi japi bi 'yøtra Pablo.

12 Madra bayutho, oque tema ulu di ngat'i, i jaspabi yø därkehi ngue da dädi. 'Bexta zä ra n'u di ja p'uya. Yø ts'onthi p'uya, i hep'u yø ja'i n'youi.

13 Mi 'yop'u 'da yø judío ngue yø mpønthi p'uya. Bi zäpi bi marpabi rá thuhu ra Jesús, ngue di japi da hyep'u yø ts'onthi n'youi ra ja'i. Bi 'yεna:

—Dädi 'bep'a'i ya grā ts'onthi ngue gui hyep'u ra ja'i. Dí xi'i ngue gui

hyɛp'ɥ conná ts'ɛdi rá Jesús nuna mmanna Pablo —bi 'yɛna.

¹⁴ Nuna n'na rá judío ngue rá hmu mmäcja, ni hu ngue rá Esceva, mi si yoto yø ts'unt'ɥ ngue gä yø mpønthi. Nguna bi man'ɥ p'ɥya.

¹⁵ Nu'mø mi dahra ts'onthi, bi 'yɛmbi:

—Dí pacä te'o ná rá Jesús guí mmanya. 'Nɛ dí pacä te'o ná rá Pablo. Pɛ nu'ahɥ, hĩndĩ pacä te'o'ahɥ —bi 'yɛmbi.

¹⁶ Bi bentyø mpønthi ná rá n'yohɥ mi n'youi rá ts'onthi p'ɥya, bi nɛ'ahäi. Bi dapĩ gätho. Janangue bi 'dap'ɥ ja rá ngu'ɥ yø mpønthi p'ɥya, ngue bi zet'i 'nɛ bi nxennba yø ulu.

¹⁷ Gätho'ɥ yø mmɛngu Efeso p'ɥya, ngu yø judío, ngu'ɥ hĩngyø judío, gä bi nsu'mø mi 'yø'a te bi nja. Gä ɛspabi yø ja'i ná rá Hmu Jesús.

¹⁸ Nuya yø ja'i bi guarbɥ ha bi nja rá hya, xangu bi 'yɛc'ɛi rá hya. I mmanyø ja'i ngue xants'o te xi n'yo m'met'o.

¹⁹ Nuya yø ja'i ya manĩ n'yo'a ngue rá mfadi, xangu to bá cahyø libro mfadi p'ɥya, ngue yø hmi yø dä yø ja'i p'ɥ bi 'yudi. Bi t'øtra güenda hangu di muui yø libro p'ɥya, bi bøxra güenda comma yote ma 'det'a mahuahĩ rá t'axi di nthɛui.

²⁰ Nu'mø bi hma hanja ná rá Hmu Jesús, i u Oja ngue ja rá ts'ɛdi, porque hāt'i di 'bätyø ja'i ngue ɛc'ɛi.

²¹ M'mɛfa p'ɥya, bi zo rá mmäi rá Pablo ngue di ma Jerusalén. Pɛ 'bet'o danĩ n'yop'ɥ ja rá häi Macedonia, 'nɛp'ɥ ja rá häi Acaya. Bi 'yɛna:

—Nu'mø dá juadi dá n'yogä p'ɥya, jatho gä thogui ganĩ mpagä Roma —bi 'yɛna.

²² Nuna rá Pablo, bi mɛnhni yoho yø mäxte ngue di ma Macedonia. Guehna rá Timoteo 'nɛhra Erasto. Pɛ rá Pablo bi gose njammĩ pa p'ɥ ja rá häi Asia.

Bá ts'uhra Pablo p'ɥ Efeso.

²³ Nu'ɥ yø pa'ɥ p'ɥya, bi nja n'na rá dasɥi conná nguehrá hya rá Jesu-cristo.

²⁴ Go bi 'yuhra sibi ná rá Demetrio mi øtyø nt'ɛmbi ngue rá t'axi, mi øt'e

tengutho ja rá nija p'ɥ 'buhra dahmu Diana. Porque xangu rá mɛnyu mi jatyø mɛfi.

²⁵ Nuna rá Demetrio bi peti gätho'ɥ 'da'igu rá 'bɛfi pɛhmi, bi 'yɛmbi:

—Ague n'yø'ahɥ, guí pahmu ngue nuna rá 'bɛfi jajɥ ya, ja dí timhmɥ p'ɥ ná rá nho nná 'buhmɥ.

²⁶ Ya guí nuhɥ te øtra Pablo 'yop'ɥ, i xihyø ja'i ngue nu'ɥ yø dahmu di hocra ja'i, hĩnga gue'ɥ Oja'ɥ. 'Nɛ dí øhmɥ p'ɥya ngue hĩnga høndua Efeso njap'ɥ, sinoque ya mme gätho rá häi Asia, ya hĩnguĩ ɛc'ɛi yø dahmu yø ja'i co nu'a rá hya mmanna Pablo.

²⁷ Ya nts'utho'a te ja p'ɥya, porque di m'mehra 'bɛfi dí pɛhmɥ. Nu'a rá nija rá maca dahmu Diana p'ɥya, xquet'a ya hĩnni mantho dá zupyø ja'i. Di m'mɛ'a ga 'yɛspabi rá dahmu yø ja'i p'ɥya, conque guehna rá dahmu Diana thanne gätho yø mmɛngu Asia, 'nɛ thanne gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi.

²⁸ Bi ndɛcɛ yø ja'i 'mø mi 'yøhna rá hya ná p'ɥya. I mahyø ja'i p'ɥya, bi 'yɛna:

—Maguesɛ ná rá dahmu Diana thanne yø mmɛngu Efeso —bi 'yɛna.

²⁹ Bi madi bi yans'yø ja'i p'ɥ ja rá hnini p'ɥya. Bi bɛntra Gayo, 'nɛhra Aristarco, guehya yø n'yohɥ ngue yø mmɛngu Macedonia mambá n'youi rá Pablo. Bi zixpa ja rá estadio di mpɛti gätho rá hnini 'mø øt'a junta p'ɥya.

³⁰ Bi ne rá Pablo ngue xta mmap'ɥ ha 'buhyø ja'i, pɛ hĩmbi japyø 'yɛc'ɛi bi ma.

³¹ Xquet'a madi mpahmi rá Pablo 'da'ɥ yø ts'ut'abi di manda p'ɥ ja rá häi Asia, guehya bi mɛnnba rá hya rá Pablo ngue hĩnda zä dá zømp'ɥ ha di mpɛti yø ja'i ya.

³² Nup'ɥ bi mpɛti yø ja'i, n'nan'yo mman'i'da, n'nan'yo bi mmamm'i'da. Xøgue 'dagui nuanstho yø ja'i p'ɥ ha mafi, xandøngu yø ja'i hĩnguĩ padĩ hanja ngue bi mpɛti yø ja'i.

³³ Nuna n'na rá judío ni hu ngue rá Alejandro, bi bøn'i'da yø mmijudíoui ngue bi xifi hanja rá hya. Mi badi

hanja rā hya p'uya, bi 'yøtrā senya conná 'yε ngue nne di hejpbabi yø ja'i. Bi ne xtí nyap'ua 'buhyø ja'i ngue di catra sai p'ua 'buhyø mmijudioui.

³⁴ Pε nu'mø mi bahyø ja'i p'uya, ngue xquet'a rā judío nā nne di nya, bi mührā mafi gātho yø ja'i p'uya. Comma nyo ora bi mmafi, i εnā:

—Maguesε nā rā dahmu Diana thanne yø mmεngu Efeso.

³⁵ A nuna go n'na rā secretario p'ua ja rā hnini p'uya, go bi zā bi hejpi te mmanyø ja'i nā, bi 'yεmbi:

—Ague gyø mmεnguhua ua ja rā hnini Efeso. Gātho yø ja'i ndap'ua bi zā, gā padī ngue nua ja rā hnini Efeso i høxyø xi yø ja'i ngue dā mährā nija hap'ua 'bührā dahmu Diana nuna maguesε bi 'yε mahets'i.

³⁶ Nuna rā hya dí xi'ahua ya, gā guí pahma ngue majuanī nā. Janangue nuyá, dami nsayahua. Dami n'yomfeni te guí nne guí 'yøthua.

³⁷ ¿Hanja ngue sä gni sihua ua ya yø n'yohua 'bucua? 'Nε hingui xocra nija, ni xinga gue'a ni dahmuhua di nnømman'ua.

³⁸ A nu'mø 'bui to di nsahmi nā rā Demetrio, dā gue'ua yø mēfi n'youi, uanguí gue'a gā 'buhyø ts'ut'abi'a ngue di nyapi n'na ngu n'na.

³⁹ Nu'mø ja te man'na mā hya guí nnehua, guí mmamhmu 'mø bi nja rā junta, ja di nhop'ua.

⁴⁰ Asta guehya dí 'bua mman'uhua 'mø dā fadi te xa nja ya. Dā t'εmbi ngue dyø nequisihua. Nu'mø dā t'āngahua hanja'a rā njunt'i xanja ya, hin'yua p'ua te gā mmamhmu.

⁴¹ Høntho bi juadi bi man'a rā hya'a p'uya, bi n'yete yø ja'i ngue bi ma.

20

Rā Pablo bi map'ua ja rā häi Macedonia 'nεp'ua ja rā häi Grecia.

¹ Nu'mø mi thohra sai, bi zonhyø 'yεc'ei nā rā Pablo ngue di hatra ts'edi. Bi n'yete p'uya, bi ma i map'ua ja rā häi Macedonia.

² Bi zεngua gātho yø 'yεc'ei rā m'map'ua ja yø xequi rá njap'ua. Di hatra ts'edi yø ja'i nā rā hya i mma.

M'mefa p'uya, bi zømp'ua ja rā häi Grecia.

³ Ja bá m'map'ua nhyushnā. Ya ja ngue xtā 'yo rā barco ngue xtí ma Siria p'uya. Pε bi bā p'uya ngue sänyø judío ngue dā hyo. Janangue bi zānbūya ngue bi n'yoguatho, mahøn'i map'ua ja rā häi Macedonia.

⁴ Nuyā yø n'yohua rā Pablo 'dap'ua 'youi guehna: rā Sópater ngue rā mmεngu Berea, 'nε'ua yø mmεngu Tesalónica rā Aristarco 'nεhra Segundo, 'nεhra Gayo nuna rā mmεngu Derbe, 'nεhra Timoteo, 'nεhyø mmεngu Asia, rā Tíquico 'nεhra Trófimo.

⁵ Bi m'met'o ya ngue i ndø'mate p'ua ja rā hnini Troas.

⁶ Nugāhe ja dá mächē 'mø mi tho rā ngo ts'i rā thuhmε hingui n'youi rā íxi. Dā nεxāhe p'ua Filipos, danī nthegāhe p'ua ja rā hnini Troas. Ja dá m'mächē p'ua nyoto mā pa p'uya.

Rā Pablo ya 'bap'ua ja rā hnini Troas.

⁷ Nu'a ndomingo p'uya, bi mpeti yø 'yεc'ei ngue di nεennbā rā thuhmε dā zi, tengutho rā hya bi zohra Jesús. Nuna rā Pablo p'uya, bi xānbabi rā hya yø ja'i. Pε comma ya ja ngue dā ma 'mø mi hyats'i, bi ganna hya bi mā, astā gue'mø mi zo made rā xui.

⁸ Xi mpeti yø ja'i p'ua ja rā cuarto bí ja maya, nup'ua bí ja xangu yø lámpara di yot'i.

⁹ Mi huxpua ja rā ventana n'na rā ts'unt'ua ni hu ngue rā Eutico. Comma rā Pablo p'uya bi ganna hya bi mā, bi do'mra t'aha nā rā ts'unt'ua p'uya, rá hyu rā piso p'ua bá tāgui. Ya xi du 'mø mambā thats'i.

¹⁰ Bi gahra Pablo p'uya, ngue bá hats'i. Bi 'yεmbyø ja'i p'uya:

—'Yo sä guí suhua, i te nā rā ts'unt'ua —bi 'yεnā.

¹¹ Mahømbi nexmaya rā Pablo. Ja bi xenna thuhmε dā ts'i p'uya, tengutho rā hya bi zohra Jesús. Mi tho'a p'uya, bi sigue bi nya astā gue'mø mi hyats'i. Ja bi ma p'uya.

¹² A nuna rā ts'unt'ua xi dāgui, bi ts'ixrá ngu nā, pε ya ja manho. Gā bi hyu yø mmāi yø ja'i.

Ra Pablo ba nexa Troas, i mpa p'ua ja ra hnini Mileto.

¹³ Bi ne bi n'yoguatho ra Pablo asta ra hnini Asón. Ja daní nthegähe p'ua p'uya ngue dá ohe ra barco.

¹⁴ Ma nthegähe ra Pablo p'ua ja ra hnini Asón, ya 'da dá mähme p'uya, dá ohe ra barco daní mpähme p'ua ja ra hnini Mitilene.

¹⁵ Dá pöngähe p'ua rá yo pa p'uya. Daní nthogähe p'ua ja rá nnengui ra häi Quío. Rá hyu pa p'uya, dá söngähe p'ua ja ra häi Samos. Daní nsäyahe p'ua ja ra hnini Trogilio. Rá gu pa p'uya, dá söngähe p'ua ja ra hnini Mileto.

¹⁶ Nuná ra Pablo, ya xi zänni ngue da thorpua ja ra hnini Efeso. Himbi ne di nsäya p'ua ja ra häi Asia. Bi xöni bi zön'a Jerusalén, xamhmatho da zudi ngue daní zäp'ua ra ngo ngue ra Pentecostés.

Bi nyau ra Pablo'ua yø 'yεc'ei 'bet'o p'ua ja ra hnini Efeso.

¹⁷ Nup'ua ja ra hnini Mileto, bi mennbatho ra hya ra Pablo'ua yø 'yεc'ei 'bet'o p'ua di mpeti yø 'yεc'ei'a ra hnini Efeso, ngue bá εhe bi nyau.

¹⁸ Nu'mø mi zø'u bá ts'i p'uya, ra Pablo bi 'yεmbi:

—Ya guí pahma te dá n'yogä 'mø rá madi yø pa ma söcä ua Asia ja ni häih.

¹⁹ Hingra n'yets'i dá n'yogä p'ua guí 'bähma mente ra pa dá örpä rá 'bēfi ra Hmu Jesús. Dá ungä ma mmui conná nguehyø ja'i nu'u hingui nne da 'yøhra hya. 'Nε xangu ra n'u dá sägä ngue nne xta hyogä yø judío.

²⁰ Nu'mø ma xi'ahua ra hya, dá xi'ahua'a te gäma hya ja ngue da 'yøt'ahua ra nho. Dá xän'nahua ra hya p'ua gadi mpetihua, 'nep'ua ja ni nguhua dá xän'nahua ra hya.

²¹ Ngu'u yø judío, ngu'u hingyø judío, dá xicä ngue da hyep'ua ra nts'o ga 'yo, da den'na Oja, 'nε da 'yεc'ei na ma Hmuha Jesucristo.

²² A nuyá, di 'bejpagä ra Espiritu Santo ngue gani mpagä Jerusalén. Pe hindí padí te gani nthocä p'ua.

²³ Hönda n'na ra hya dí padí, ngue nup'ua ja yø hnini xtá thogui, ra Espiritu Santo xiqui ngue nup'ua Jerusalén, ya nthø'migui ngue da joqui, 'nε da ma ma'anigui.

²⁴ Pe hinga gue'a di du ma mmuigä'a. Asta dí engä ma te squerängue ga jua'a te nná 'yo con n'na ra pähä. Dí nne ga juahna ra 'bēfi bi färca ma Hmu Jesús. I nne ra Jesús ngue ga xicä yø ja'i na ra hoga 'da'yo hya bá n'yoi rá mate Oja.

²⁵ Nu to gä guí 'bähma ua ya, ya gä xtá xifi ha di njap'ua di zo rá 'yε Oja, dadi seguragä ngue ya hinni mantho da nuncagui ma hmi yø ja'i.

²⁶ Ra ora ja p'uya, dí nne ga xi'ahua ngue ya hinni ma ma xigä te'o da ma ra castigo.

²⁷ Porque nu'a te gäma hya xpá nzän'Oja ngue di nja, ya gä xtá xi'ahua, hin tema hya di 'bēdi.

²⁸ Dami hyoni ha gdi n'yo manho n'na ngu n'na'ahua ya. Xquet'a dami fähma yø 'yεc'ei. Guehna ra Espiritu Santo εxaha ngue guí fähma ya yø ja'i εc'ei Oja. Guehya yø ja'i bi pøhra Jesús conná maca ji bi mämp'ua ja ra pont'i.

²⁹ Dí padí ngue nu'mø dá magä ua, dá ep'ua mi'da yø mamhya da ne da 'uεnyø 'yεc'ei. Tengutho yø zate 'mø sa yø de'yo, di njarba.

³⁰ Guese ni amigohua da böni ngue di nxännbate ra fehni, go da gurpabi yø 'yεc'ei'ua p'uya.

³¹ Dami mfähma 'yo di hä'ahua ya n'nan'yo ra hya da xän'nahua. Gui 'yøthua tengutho dá øt'ä mente nhyu jeya, ra pa ra xui dá xän'nahua ra hya, hindä nsäya. Asta ma guidä nná xi'ahua ra hya n'na ngu n'na'ahua.

³² A nuya ma zi cu'ahua, hönt'Oja da mä'ahua ya. Dami fähma xanho na ra hya ngue rá mate Oja. Nuná, i ja rá ts'edi na ngue man'na gdí timhma ra hya. Oja di japi te'o gä o rá 'yε.

³³ Hijnonni ja'i dá nepä rá mēnyu ogue rá ulu.

³⁴ Guí pahma xanho ngue nu'a te di honi co 'nεhya mi'da dí n'yohe,

dá mpéhme n'namh̄m̄a ga t̄in̄i te dí homh̄me.

³⁵ Guí njath̄u p'uya, por̄que jatho ngue d̄i mp̄e'a n'na, n'namh̄m̄a da z̄a da mäts'i to h̄in'yu te da hyoni. Dam̄i b̄emh̄m̄a'a r̄a hya bi mam'm̄o m̄i 'ȳenna Hmu Jesús: “Man'na xan̄ho ngue di un'a n'na, h̄inda gue'a ngue da ma mat'un̄ni”.

³⁶ H̄on̄tho bi juadi bi man̄na Pablo na r̄a hya na, bi ndantȳoh̄mu ḡätho ȳo ja'i m̄i n'yoh̄u ngue bi mat'Oja.

³⁷ Ast̄a zon̄i ḡätho ȳo ja'i ha guí nhȳhm̄i r̄a Pablo ngue ε̄d̄i.

³⁸ Por̄que ε̄mm̄ei tu ȳo mm̄ui ȳo ja'i na r̄a hya xi man̄na Pablo ngue ya h̄inn̄i man̄tho da n̄urpa rá hm̄i. Bi m̄äh̄a p'ua ja r̄a barco p'uya, ja bi n'ȳep'ua.

21

Ra Pablo i ma Jerusalén.

¹ Nu'm̄o dambá n'ȳet̄eḡähe p'ua ha 'b̄uh̄m̄a zi c̄uh̄u, dá oḡähe r̄a barco ngue dá m̄ac̄ähe n̄juantho p'ua ja r̄a häi Cos. Rá yo pa p'uya, dan̄i nthoc̄ähe p'ua ja r̄a häi Rodas. Ma thoc̄ähe p'ua p'uya, dan̄i mp̄ac̄ähe p'ua ja r̄a hn̄ini Pátara.

² Nup'ua Pátara, ja dá t̄inḡähe p'ua man'na r̄a barco ngue i mpa p'ua ja r̄a häi Fenicia. Dá oḡähe'a p'uya, dá m̄äh̄me.

³ Nu'm̄o ma thoc̄ähe p'uya, dan̄i n̄uḡähe r̄a häi Chipre nuna ja mbo r̄a jat̄he. Ngah̄a i go 'm̄o ma thoc̄ähe na r̄a häi na, dan̄i nthoc̄ähe p'ua ja r̄a häi Siria. Nu'a r̄a barco p'uya, i ja ngue dan̄i zohrá 'b̄en̄i p'ua ja r̄a nenthe ngue r̄a hn̄ini Tiro. Jan̄angue ja dan̄i mp̄äh̄me p'ua.

⁴ Dá nth̄eḡähe p'ua 'b̄uh̄ȳo 'ȳεc'ε̄i p'uya. Ja dá m'm̄ac̄ähe p'ua nyoto ma pa. P̄e r̄a Esp̄iritu Santo bi 'yutȳo 'ȳεc'ε̄i'a te ja ngue da thohra Pablo. Jan̄angue h̄ind̄i japȳo 'ȳεc'ε̄i ngue x̄ti ma Jerusalén.

⁵ P̄e m̄i gua'a nyoto ma pa p'uya, siempre dá m̄äh̄me. Ḡätho ȳo 'ȳεc'ε̄i conȳo x̄isu 'n̄eh̄ȳo bas̄i 'da dá m̄äh̄me ast̄a nen̄ih̄ni. Dá ndantȳoh̄mu ḡähe p'ua ja rá nn̄engūi r̄a jat̄he p'uya, ngue dá mat'Oj̄ahe.

⁶ Nu'm̄o ma n'ȳēh̄me p'uya, dá cut̄he r̄a barco. Bi mengȳo ngu ȳo 'ȳεc'ε̄i p'uya.

⁷ Dambá n̄εx̄ähe p'ua Tiro, dá s̄onḡähe p'ua ja r̄a hn̄ini Tolemaida. Ja bi z̄ep'ua'á nn̄á oḡähe r̄a barco p'uya. Ma s̄om̄h̄me p'ua ja r̄a hn̄ini, dá z̄enguahe ya ma zi c̄uh̄u. Ja dá m'm̄ac̄ähe p'ua n'na pa p'uya.

⁸ M̄i hyaxp̄uya, dá thogui ngue dá m̄äh̄me p'ua ja r̄a hn̄ini Cesarea, d̄i n'yohe r̄a Pablo co 'n̄eh̄ya m̄i'da man'yohe. Dá m̄ac̄ähe p'ua ja rá ngu r̄a Lipe m̄adi 'yon̄na hoga 'da'yo hya p'uya. Gueh̄na n'na n̄c'ε̄i'ua yoto n̄ja'i xi than̄na m'm̄et'o ngue d̄i mf̄ax̄ui ȳo representante r̄a Cristo. Ja dá n'ox̄ähe p'ua ja rá ngu na p'uya.

⁹ Nuna r̄a Lipe, m̄i si goho ȳo t'ix̄u ngue h̄im m̄adi nth̄ati. Nuya ȳo hm̄ute p'uya, nu'a r̄a hya di b̄enn̄b̄abi Oja da ma, gue'a mman'a.

¹⁰ Ya nm̄i 'b̄uc̄ähe p'ua njamm̄i pa p'uya, bi z̄o'a n'na rá p̄onḡah̄ya Oja ni hu ngue r̄a Agabo, xp̄i 'ȳε'a Judea.

¹¹ A nuna p'uya, ni 'ȳεε da nuje. Bi gajpa rá ngat'i r̄a Pablo p'uya, bi dut̄ȳo gua 'n̄eh̄ȳo 'ȳε. Bi 'ȳεmp'uya:

—Nguna r̄a hya mman̄na Esp̄iritu Santo ya, nuna r̄a n'yoh̄u rá m̄met̄i r̄a ngat'i ja ua ya, di jaua ȳo judío p'ua Jerusalén ngue da dut̄'i. 'N̄ε d̄i ndäpȳo ja'i h̄ingȳo judío —bi 'ȳεmb̄i.

¹² Nu'm̄o ma øc̄ähe na r̄a hya na p'uya, hanḡu dá xic̄ähe r̄a Pablo, da gue'ua ȳo mm̄engu p'ua, xifi ngue h̄ind̄i ma Jerusalén.

¹³ Bi 'ȳenna Pablo p'uya:

—¿Ten̄i 'b̄e'a guí øt'e ngue sä guí zomh̄m̄u? Gadi un̄ngah̄u ma mm̄iḡä. N̄uḡä dí 'b̄ui h̄ont'a go te ts'ua ga thogui, h̄inga h̄ont'a di th̄arc̄agūi, sinoque x̄quet'a da z̄a ga tuḡa p'ua Jerusalén conn̄a gueh̄m̄a Hmu Jesús —bi 'ȳεna.

¹⁴ Ya h̄ind̄a tap̄he ngue h̄inx̄ti map'ua, da h̄ec̄ähe p'ua p'uya, di ε̄mp̄he:

—A nuyá, d̄i n̄ja'a te rá pähä Oja ya 'm̄o.

¹⁵ M'm̄efa p'uya, 'n̄εc̄je dá nsähe ngue da m̄äh̄me p'ua Jerusalén.

16 Bi hyangähe 'da yø 'yεc'εi ngue yø mmεngu Cesarea. Nuya yø 'yεc'εi ya p'aya, n'youi p'ua n'na ra mmεngu Chipre ni hu ngue ra Mnasón. Ya mará nyogui 'yεc'εi na. Go bi zixcähe rá ngu na p'aya ngue ja dá nsäyahe p'ua.

Bi ma ra Pablo di zengua ra Jacobo.

17 Nu'mø ma sōngähe Jerusalén, εmmei di johya yø 'yεc'εi ngue dá nnuhe.

18 Mi hyaxpaya, dá mähme ra Pablo ngue di zenguahe ra Jacobo. Gä mi 'bup'ua yø 'yεc'εi 'bet'o p'ua ha di mpeti yø 'yεc'εi.

19 Mi juadi bi nzenguaui yø 'yεc'εi na ra Pablo, bi du'mi bi ma te xi 'yøt'e, manyarbu i ma ra hya bi ma ngue xifi hanja ngue xi mäx Oja ra Pablo p'ua ha 'bähyø ja'i hingyø judío.

20 Mi 'yø'a te sihyø ja'i p'aya, bi 'yεspabi Oja. Bi t'embrä Pablo p'aya:

—A nuyá ma zi cu'i Pablo, ya guí nnu ngue yø mahuahitho yø judío εc'εi ra Jesús. Pε gätho ya p'aya, hingui nne da hyep'ua yø costumbre n'youi p'ua ja ra ley bi 'yotra Moisés.

21 I hma ngue t'embj n'nan'yo ra hya guí xännbabi yø judío rá m'mu hman'na nguadi yø häi. T'embj ngue guí xifi ngue hinda 'yörpa masu'ua yø hya bi manda ra Moisés, 'nε hinda 'yøtyø costumbre nná 'yohu. T'embj ngue guí xifi ngue hinda mεpya yø ts'ant'ua 'mø bi m'mai.

22 ¿Ha di nja te ga øthu co nuna ra hya naya? Porque di mpeti yø ja'i 'mø bi badj ngue ya gá søhø.

23 Man'na xanho gui 'yøt'a te ga xi'ähe ya. I 'bucua dí 'bucähe goho yø n'yohu ja ngue da 'yøtyø ndanne.

24 Damj sixa nija'ua ya, guí nhoqui tengutho da 'yøt'ua. Jurpabi yø gasto ngue da 'yaxyø ya. Nu'mø gá 'yøt'a p'aya, gätho yø ja'i da dinyø mmui ngue himma juani'a te si'i. Sinoque xquet'a 'nε'i guí εc'εi 'nε guí hats'i xanho te mmamp'ua ja ra ley.

25 Pε nuya yø ja'i hingyø judío ngue ya εc'εi ra Jesús, ya xtá orpahe ra sūcua te dá sännähe ya. Ya xtá xihme ngue hinte da ma nts'upi ya yø hya

ya. Sinoque høntho ngue hinda za ra ngø 'bøspabi yø dahmu, 'nε hinda zi ra ji. 'Nε hinda zapra ngø yø zu'ε hingui pønná ji 'mø bi du. 'Nε hinda n'yots'om'mai.

Ya bi mbentra Pablo.

26 Mi hyaxpaya, bi mε ra Pablo'ua goho yø n'yohu ngue 'da di nhojtho. Bi yarbu ja ra nija di mpeti yø judío p'aya para ngue da ma tema pa da zε'a guí nhoqui. Nu'mø bi dät'ra pa p'aya, da 'yøtyø 'bøt'e n'na ngu n'na.

27 Pε nu'mø tobe him manj dät'a nyoto ma pa, nuya yø judío ngue yø mmεngu Asia bi nu ngue 'bup'ua ja ra nija ra Pablo. Bi hyurpa ra cue yø mmui gätho yø ja'i p'aya. Janangue bi ma mabent'i ra Pablo.

28 Bi mähra hmafi yø judío p'aya, bi 'yεna:

—Ague gyø judío'ua, damj fäxcahe ua. Nuna ra n'yohu 'bucua ya, guehna xännbabi yø ja'i ndap'ua bi zä na ngue hingui nnu manho'a te nná 'bähu. I xännbabi yø ja'i ngue hingui nnu manho ra ley, 'nε hingui nnu manho ra nija jaua. I ja man'na ra hya p'aya, ya xa cutua ja ra nija 'da yø ja'i hingyø judío. Di ts'ongua ja ra maca nija jaua.

29 Nguna ra hya bi manyø ja'i, porque m'met'o ra pa, ya xi hnup'ua ja ra hnini ra Pablo ngue n'youi n'na ra n'yohu hingra judío, ni hu ngue ra Trófimo ra mmεngu Efeso. Ra Pablo p'aya bi t'embj ngue ya xi carp'ua ja ra nija'a ra n'yohu xi hnup'i ngue mi n'youi.

30 Bá yants'i gätho yø ja'i p'ua ja ra hnini p'aya. Bá tihj ngue di bentra Pablo. Bá jujma xøts'e ra nija p'aya. N'nahmantho bi ma ndøt'e yø goxthi 'bexque'a.

31 Ya nne yø ja'i ngue xta hyo ra Pablo. Bi zønna hya p'ua bí 'bähra hmu yø soldado p'aya, ngue ya bá yans'yø ja'i gá ra hnini Jerusalén.

32 Janangue bi nya mi'da yø hmu p'aya ngue bi peti gätho yø soldado, da ma da nu tema hya bi nja. Ni tihj bi zømp'ua 'bähyø ja'i. Mi nu yø ja'i

ngue mmap'u yø soldado, bi hyεp'u'a gui unna Pablo.

³³ Mī guarb'u b'hyø ja'i yø soldado p'uya, nuna ra hmu bi manda bi mbentra Pablo 'nε bi thut'i co yoho yø cadena. Bi 'yänni te'o na ra Pablo, 'nε bi 'yänni te'be'a xi 'yøt'e.

³⁴ Pε nup'u mahyø ja'i p'uya, n'nan'yo mman'i'da, n'nan'yo'a bi mma mmi'da. Janangue hinguī sā da hyaxa njuani tema hya, porque janjuani di uexhni yø ja'i. Bi manda ra hmu ngue bi ts'ixra Pablo p'u bí ja ra cuarte p'uya.

³⁵ Nu'mø mi zomp'u ja yø 'dexto ngue ra cuarte, xøgue ni gusho yø soldado na ra Pablo, porque di mäs'yø ja'i ngue nne da guaspi.

³⁶ Bá mafi gätho yø ja'i bá 'befa, bi 'yεna:

—Da du ra Pablo —bi 'yεna.

Bi manna Pablo'a ra hya ja ngue di nyamp'u ha 'b'hyø ja'i.

³⁷ Nu'mø ni ma da yarb'u ja ra goxthi cuarte ra Pablo p'uya, bi 'yεmbrá hmu yø soldado:

—¿Ua da zä ga xi'i n'na ne yo ne'a te di nne ga mmangá? —bi 'yεmbi.

Mi dahra hmu p'uya, bi 'yεmbrá Pablo:

—¿Ua guí padī guī nya ra hya ngue ra griego p'uya?

³⁸ ¿Ua hinga gue'e'a ra mmengu Egipto bi xoxa n'na ra sui 'mø yø pa xa thogui? ¿Ua hin gadi manda'u goho mahuahī nja'i yø hyote bá m'mup'u ja ra dapo?

³⁹ Mī dahra Pablo p'uya, bi 'yεna:

—Nugä drá judiógä, drá mmengugä p'u ja ra hnini Tarso, guehna ra hnini tate p'u ja ra häi Cilicia na. Pε dami 'yørcä ra mate guí 'dacrä nt'edi ga nzocä yø ja'i —bi 'yεmbi.

⁴⁰ Nu'a rá hmu yø soldado p'uya, bi unna nt'edi ra Pablo ngue di nya. Bi m'mäp'u ja yø 'dexto ra Pablo p'uya, bi macrá 'yε ngue ørpa ra senya yø ja'i ngue di nsäya. Nu'mø mi nsäya'a guí maxhni yø ja'i p'uya, nuna ra Pablo i nya ra hya ngue ra ebreo, bi 'yεmbi:

22

¹ —Ague n'yø'ah'u, nuna ra hya gda nyangä ua guí 'b'hm'u ya, dami 'yøhm'u ha rá nja ra hya ga xi'ah'u.

² Mī 'yøhyø ja'i p'uya ngue ga ts'ofa conna ebreo ga ya yø ja'i, man'natho ngue hinjondi 'yani. Ra Pablo p'uya bi 'yεmbi:

³ —Nugä drá judiógä. Drá mmengugä p'u Tarso ja ra häi Cilicia. Pε bi ma ma tedegä ua Jerusalén. Ja dá ogä ua ra escuela, gue'a ra Gamaliel ma xännbategä. Bi xänngagui'a ra ley mani n'yo ma mboxitah'u. Nugä dá ja ndummui ngue dá supä rá xudi Oja co gätho ma mmui, tengutho guí øth'u ra pa ja p'uya.

⁴ Nugä 'mø yø pa xa thogui, xtá sacä'u yø ja'i mi εc'ei ra hoga 'da'yo hya. Yø n'yoh'u 'nεhyø xisu di tut'i ngue di cot'i, 'nε dí nne ga ho 'da.

⁵ Nu'a rá hmu yø mmäcja, 'nε'u yø n'yoh'u 'bet'o ngue yø judío, da zä da ma hanja'u, porque go bi 'dacä ra sacua dá cats'i ngue xcani dápä yø judío p'u Damasco. Dá magä p'u ngue di hongä yø 'yεc'ei, xcambá sigä ua Jerusalén ngue xti n'ofädi.

Bi manna Pablo ha bi nja ngue bi 'yεc'ei ra Jesús.

⁶ Pε nup'u ja ra 'yu p'uya, comma huxyadi ya ni ma ga sön'a Damasco, nthambenitho bi yot'a n'na ra nyot'i maya ngue bi gogbagui.

⁷ Dá täcä häi p'uya, dá øde ngue nzoqui, bi 'yεngui: “Ague Saulo. Ague Saulo. ¿Hanja ngue εmmēi guí nnu man'ugui?” bi 'yεngui.

⁸ Ya dí εmbä p'uya: “¿Te'o'i p'uya grá Hmu?” Hømbá tha p'uya, bi 'yεngui: “Guecä drá Jesús, drá mmengu Nazaret, janjuani ngue guí nnu man'ugui”, bi 'yεngui.

⁹ A nu'u ma amigo nmi n'yo'be p'uya, majuanī ngue bi nu ra nyot'i, pε bi zu. Pε himbi mmeya ma amigo te 'be'a xicä'a nzoqui.

¹⁰ Nugä p'uya, dí εmbi: “Ague grá Hmu, ¿te 'be'a ja ngue ga øt'a p'uya?” Nu'a ra Hmu p'uya, bi 'yεngui: “Dami

nangui, guí thogui gdi ma Damasco. Nup'ua ja daní si'i p'ua te gá ja ngue gui 'yøt'e".

11 Bi xädägui'a ra nyot'i dá nth'e'be. Bi canngagui'ua ma n'yo'be, gá dá søn'a Damasco.

12 Nup'ua Damasco p'uya, mi 'bep'ua n'na ra n'yohua ni hu ngue ra Ananías. Gue'a n'na ra n'yohua ngue mi øt'e gätho'a te mmamp'ua ja rá ley Oja. 'Nε di nnu manhoui gätho yø judío.

13 Bá εhe bi nugä na ra Ananías. Mi zøp'ua dí 'bui, bi 'yεngui: “Ague ma zi cu'i Saulo, di nzø ni dá ya”, bi 'yεngui. 'Bexque'a ra ora'a p'uya, bi nzø ma dá, dá hēti ha 'bäi.

14 Bi 'yεngui: “Nuna Oja mi thanne ma mboxitahua ya, ya mam'met'o xpa huan'na'i ngue gui parpabi rá pähä. Bi ne ngue gui nnurpabi rá hmi'a rá Ts'ant'ua Oja nuna gá ra nho øt'e, 'ne gui 'yø'a ra hya bi ma.

15 A nuyá, ndap'ua bi zä guí ja hmajuani gätho yø ja'i na ra hya dí xi'i ya. Guí xihyø ja'i te gá nu ya, 'ne gui xihyø ja'i tema hya gá 'yøde.

16 Xiya, ¿te guí tøm'ya? Damí nangui, guí nxixya nts'edi, n'namhma di nequi ngue gui εc'ei ra Hmu Jesús, 'ne di pun'na'i ni ts'oqui”, bi 'yεngui.

Bi manna Pablo tema hya i men'Oja p'ua ha 'bähyø ja'i hingyø judío.

17 Dámhá pengä p'uya, ngue dá sø'a Jerusalén. Dá map'ua ja ra nija ngue dá mat'Oja. Bi mpähma nthandi p'uya.

18 Dá nugä ra Jesús ngue εngui: “Damí xøni guí pøn'a nts'edi ua Jerusalén, porque hindä t'ørpa masu ra hya guí mma conná nguecä”, bi 'yεngui.

19 A nugä p'uya, dí εmbi: “Ague grá Hmu, ya pahyø ja'i ngue nmi pagä p'ua ja yø nija, dambi sigä yø ja'i εc'ei'i ngue di cot'i, 'ne dadi uni.

20 Nu'mø mi tho na ni mēfi ra Teba bi xihyø ja'i ni hya, dí 'bäcä p'ua 'mø, xquet'a dá negä ngue bi du na. Nu'mø mi tho na, dá färpagä yø tuhu'ua to bi hyo”.

21 Pε ra Jesús bi 'yεngui: “Ga 'yohma. Nugä yap'utho ga pēn'na'i,

guí mmap'ua rá m'mähyø ja'i hingyø judío”, bi 'yεngui.

Yø soldado bi bentra Pablo.

22 Bi 'yøxhyø ja'i p'ua bá fadi ngue bi nya, asta gue'mø mi manna ra hya ngue εna dá map'ua 'bähyø ja'i hingyø judío. Bi mähra hmafi yø ja'i p'uya, bi 'yεna:

—Dä tho na ra n'yohua na. Hinni 'yup'ua ngue 'bähna —bi 'yεna.

23 Mente mafi, mente cacyø tuhu, εn'a häi. 'Nε ens'maya yø fonthäi ngue ra cue.

24 Bi manda na rá hmu yø soldado p'uya ngue bi ma macät'i mbo ra cuarte ra Pablo. 'Nε bi manda ngue bi 'bei, bi njapi dá ma hanja ngue sähyø ja'i.

25 Pε nu'mø mi dut'i ngue dá mei, nuna ra Pablo bi 'yεmbra capita 'bäp'ua:

—¿Tema nt'edi guí pets'i ngue guí nne gui fehmu n'na ra n'yohua ngue ra romano, 'ne hinga 'bet'o guí haxha ra güenda hanja ra hya? —bi 'yεmbi.

26 Nu'mø mi 'yø'a ra hya sihra capita p'uya, bi ma bá xi'a rá hmu nne di mfete, bi 'yεmbi:

—Damí n'yomfēni te guí nne gui 'yøt'e, porque nuna ra n'yohua guí nne gui fei, ra romano na —bi 'yεmbi.

27 Nu'a ra hmu p'uya, bi guarba 'bähra Pablo, bi 'yεmbi:

—¿Ua majuani ngue grá romano ague n'yø?

Mi dahra Pablo p'uya, bi 'yεmbi:

—Ahá, majuani.

28 Nu'a ra hmu p'uya, mahømbi 'yεmbi:

—Pε nugä, xangu ra mēnyu xa cuestagä ngue dá cohi ngue drá romano.

Ra Pablo p'uya, bi 'yεna:

—Pε nugä drá romanogä p'ua dá micä.

29 Co nuna ra hya na p'uya, bi zop'ua ra Pablo'ua mi nne xtí mfete. Dä guehna ra hmu, xquet'a bi zop'ua 'mø mi hyaxa njuani ngue ra romano. Bi nsu p'uya ngue xi dut'i.

Ra Pablo 'bäp'u ha bi 'yøtra junta yø judío.

³⁰ Mi hyaxpaya, nu'a rá hmu yø soldado bi ne xta hyats'i xanho ra güenda teni 'be'a gui yapyø judío na ra Pablo. Bi xojpa yø cadena ma nthat'i p'aya, bi manda ngue bi ma mapeti yø hmu yø mmäcja. Bi nja ra dajunta. Bá njucra Pablo p'aya, bi ma ma 'bä'mi p'u 'bähyø ja'i.

23

¹ Nunä ra Pablo bi hyetyø ja'i 'bep'u ja ra junta. Bi 'yembaya:

—Ague n'yø'aha, i nnu Oja ngue yø pa xpi 'yep'u, 'ne asta guehya, co n'na ra hoga mmaito nnä 'bai.

² Nunä ra hmu mmäcja Ananías, bi 'bep'u 'dap'u 'bähmi ra Pablo ngue da memba rá ne.

³ Bi 'yenna Pablo p'aya:

—Go di un'i Oja ngue hinga njuantho gui øtra ts'at'abi. ¿Ua hingni mip'u ngue gui 'yøtra ts'at'abi conforme ra ley? ¿Hanja ngue gui nuixra ley ngue gadi manda da 'begbä ma ne? —bi 'yembj.

⁴ Nu'u 'bäp'u p'aya, bi 'yembra Pablo:

—Gui thennbabi rá da mmäcja Oja 'mø —bi 'yembj.

⁵ Mi dahra Pablo p'aya, bi 'yembj:

—Pe händi pacä n'yø, ngue'mø guehna ra da mmäcja na. Porque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue ena: “Yo gui nnømmän'u'a nnøpa ts'at'abi yø ja'i”, i enna hya.

⁶ Bi bahra Pablo p'aya, ngue 'bep'u 'da yø judío p'u ja ra junta ngue tenna nt'ec'ei ni hu ngue ra saduceo. Man'na 'bai yø judío p'aya, ni hu yø nt'ec'ei ngue ra fariseo. Ra Pablo p'aya, bi ts'edi bi 'yembyø ja'i:

—Ague n'yø'aha, nugä drä fariseogä, rá ts'unt'ugä n'na ra fariseo. Nu'a nnä ec'eiägä ya ngue bá ep'u ra pa di bennate yø ánima, gue'a ga thascä ra güenda'a ya.

⁷ Nu'mø mi manna ra hya na p'aya, nu'u yø fariseo, conyø saduceo, di njun'mahyase p'aya. Ya yo 'bai bi gohyø ja'i.

⁸ Porque yø saduceo mman'u ngue händi bennate yø ánima, ni xingyø anxε di 'bai, ni xingra ndahi. Pe yø fariseo p'aya, gä ec'ei ya yø hya ya.

⁹ Bi mahra hmafi gätho yø ja'i p'aya. Bi nangui 'da yø xänbata ngue ra ley, yø n'yohu yø fariseo. Bi 'yenn'u p'aya:

—Nunä ra n'yohu 'bucua, hin tema nts'o dí ø'na. Nu'mø da t'embj ngue n'na ra anxε bi zofo, hingui ho ga cohi ngue ma nsuihu Oja.

¹⁰ Mathoguitho bi nsuihyø ja'i p'aya. Ya nsu'a rá hmu yø soldado ngue pets'i da xenyø ja'i ra Pablo. Bi 'bepyø soldado p'aya ngue bi zicra Pablo p'u ha 'bähyø ja'i, bi zixpa ja ra cuarte.

¹¹ Rá nyohra xui p'aya, bi nu ra Pablo ra Hmu Jesús, ngue bi 'yembj:

—Damj hya ra ts'edi ague Pablo. Tengutho guá ørbu Jerusalén ngue gá ma hanja ma hyagä, dá ngut'a ra hya gnj man'a Roma ya.

I nthoni ha di tho ra Pablo.

¹² Mi hyaxpaya, bi nhεcahya 'da yø judío ngue da hyo ra Pablo. Bi 'yena:

—A nuyá, ni xingra hmε, ni xingra dehe ga sihu ya, asta gue'mø dá nuhu bi du ra Pablo. Da zucju Oja 'mø händi nja'a te dí mmamhmu —di n'yembj.

¹³ Pongui yote nja'i ya 'da'igu bi ma ngue da hyo ra Pablo.

¹⁴ Bi map'u 'bähyø hmu yø mmäcja p'aya, 'nep'u 'bähyø n'yohu 'bet'o ngue yø judío. Bi 'yembaya:

—Nunä ra hya xtá mangähe, hinga nsihmεhe asta gue'mø dá nuhe bi du ra Pablo. Dí engähe ngue da zucje Oja 'mø händi nja'a te dí mmamhme.

¹⁵ A nu'aha ya, co 'ne'u yø n'yohu 'bet'o ngue ra junta, damj xihmu rá hmu yø soldado ngue da si nixudi ra Pablo ua gui 'bähmu. Gui 'yemp'u ngue ja ts'edi man'na ra hya da t'änni. Nugähe p'aya, ya xca nsähe ngue ga hohe hante da zøcua.

¹⁶ Pe nu'a n'na rá 'be'ue ra Pablo p'aya, bi 'yøde tema hya nts'änni. Bi map'u ja ra cuarte ngue bá xihra Pablo'a ra hya xi 'yøde.

17 Nu'mø mj xihra Pablo'a te fennbi, bi zonhna n'na ra capita p'uya, bi 'yembi:

—Nuna ra ts'unt'u 'bucua, dami sixpa 'bhnj hmu. Porque jap'u n'na ra hya da xifi.

18 Nu'a ra capita p'uya, bi zixra ts'unt'u p'u 'bhrá hmu yø soldado. Bi 'yembi:

—Nuna ra Pablo ofadi, bi zongaguí ngue da sin'na'i ua na ra ts'unt'u 'bucua. Ja te nne da xi'a'i 'na —bi 'yembrá hmu.

19 Nuna rá hmu yø soldado p'uya, bi bennba rá 'ye ra ts'unt'u, bi zica n'nannj, bi 'yembi:

—¿Te guí nne gui xiqui n'yø?

20 Nuna ra ts'unt'u p'uya bi 'yembi:

—A nuyá, nu yø judío, ya xa nhcahya ya, ngue nu'mø da xudi, da 'yä'i ngue gui sixpa ja ra dajunta ra Pablo. Gui 'yenui ngue ja ts'edi man'na ra hya da t'änni 'na.

21 Pe nu'i 'yo guí ec'ei, porque pongui yote nja'i yø judío xa nzänni ngue da gorpá ra 'yu ra Pablo, da hyo. 'Ne i mma ngue ni xingra hme, ni xingra dehe da zi, asta gue'mø da nu ngue da du ra Pablo. Ena ngue da za Oja 'mø hñdi nja'a te xa nzänni 'na. A nuyá, ya xa nsäya, ngue tømtho tema hya guí mmanya.

22 Nu'a rá hmu yø soldado bi xihra ts'unt'u ngue hinjonda xifi ngue bi man'a te ra hya xi 'yøde.

Bi 'bennbabi ra Pablo na ra gobierno Félix.

23 Nuna rá hmu yø soldado p'uya, bi zonhni yoho yø capita. Bi 'bepi ngue di nsä yo ciento yø soldado ngue yø 'yogua, 'ne hyate ma'det'a yø tøgue, 'ne yo ciento nja'i yø nhyá lansa ngue da zixra Pablo 'mø bi za'i guto nxui, da menhni di ma Cesarea.

24 'Ne bi manda ngue da thøspabi ra nthuts'i ra fanj da hyuxra Pablo. Bi manda ngue hñte di njapra Pablo, sinoque di ndäpra gobierno Félix.

25 Bi 'yøt'a n'na ra sacua ra hmu p'uya, ngue bi gaxyø soldado, bi däpra Félix. I enna sacua:

26 “Nugä drá Claudio Lisias, dadi zengua'i grá hoga gobierno Félix.

27 Di pen'na'i p'u na ra n'yohu 'bucua, bi gotyø judío, ya ja ngue xta hyo. Pe nu'mø ma pacá p'uya ngue ra romano, dá pennbabi yø soldado ngue bá yanj.

28 Dá ne ngue xca padj te gui yapj. Dá sixá p'u bi 'yøtyø junta yø judío p'uya.

29 Pe nuna ra hya bi nequi, guehna ja ua naya. Gui yapj ngue'a ra ley ga 'yo judío. Pe himbi nequi ra hya ngue te xtí hyo, ni xinga gue'a di sä ngue da jot'i.

30 Pe dá mmeγagä p'uya, ngue nu'u yø judío, ya xi nhcahya ngue xta hyo. Janague nuyá di pen'na'i p'u na ra n'yohu na. 'Ne xquet'a di xicä'u di yapj ngue da map'u guí 'bui ngue da xi'i te gá nzai. Hønt'a ra hya'a ya”.

31 Nu'u yø soldado p'uya, bi 'yøt'e te bi m'mepi. Bi zixra Pablo 'mø mj nxui, bi ma p'uya, i nthop'u ja ra hnini Antípatris.

32 Mj zä mj necahäi p'uya, bá penc'u yø soldado ngue yø 'yogua, bi zøp'u ja ra cuarte. Go bi mähä ra Pablo'u yø tøgue.

33 Mj zømpu ja ra hnini Cesarea p'uya, bi ndäpra sacua ra gobierno, 'ne xquet'a bi ndäpra Pablo.

34 Nu'mø mj juadi bi nu ra sacua ra gobierno p'uya, bi 'yänni haru ra mmengu na ra Pablo. 'Bexpi batho ngue ra mmengu p'u ja ra häi Cilicia.

35 Bi 'yembaya:

—Ga øcä'a ra hya guí mmam'mø bi zøcua'u di yap'a'i —bi 'yembi.

Nup'u ja rá ngu na ra dast'abi Herodes, bi manda ngue ja da mäp'u yø soldado na ra Pablo.

24

Ra Pablo bi manna hya p'u ha 'bhrá Félix.

1 Ya rá cut'a ma pa xi zønna ra Pablo p'u Cesarea 'mø ja mj zøn'a ra hmu mmäcja Ananías, ni n'youi 'da yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío. 'Ne ni n'youi n'na ra pøngahya p'u ja ra

ts'ut'abi ni hu ngue ra Tértulo. Bi zomp'u 'bahra gobierno ngue di yapra Pablo.

² Mambá ts'i ra Pablo p'uya, nuna ra Tértulo bi mudi di yapra Pablo, bi 'yembra Félix:

—Ague grá gobierno, dadi ja mammadí'ahé ngue hin tema hya, dí 'bá manhogähe. Conná guehni mfađi gá 'bammānho yø ja'i.

³ Gátho'a te guí øt'e, dí 'bammānhogāhē ndap'u bi zä. Gä guehna nná ja mammadí'ahé naya, grá ts'ut'abi Félix.

⁴ Pε hindí nne ga 'bet'ahé xangu ni tiempo. Dí äcähe ra mate n'na ts'equits'u, ngue gui 'yøde te ga xi'ahé.

⁵ Dí tingähe n'na ra hya, ngue nuna ra n'yohu 'bucua, i 'yo ndap'u bi zä gá rá nguñi nximhäi ngue di ts'onyo ja'i tengutho n'na ra n'u. Guehna ra 'yøt'i sai p'u ha 'bahyo judío na, porque 'bet'o na ngue'u to εc'ei na ra mmengu Nazaret.

⁶ Nügähe dá benthe, dá uphe ngue bi ne xtí ts'onna nija. Dí nne xca haspahe ra güenda conná ley ngue ma nt'εc'eihe p'uya.

⁷ Pε nuna ra Lisias rá hmu yø soldado p'uya, rá ts'editho bi 'yøt'e ngue bi yarbū di yahe ngue bi zinngahe na ra Pablo.

⁸ Bi xicje p'uya ngue nu'mø to nne di yapí, da εcua guí 'bui. Pε nuyá, da zä ngue gui 'yänse ya. Gui pase p'uya ngue majuaní'a te gá nná yapähe.

⁹ A nuyá, gátho'u yø judío n'yohu ya, 'da'igu mma ngue embi majuaní'a te xifi.

¹⁰ Ra gobierno p'uya, bi 'yørpa ra senya ra Pablo ngue di nya. Ra Pablo p'uya bi 'yena:

—Co n'na ra pähātho ga nyangä ua guí 'bui grá ts'ut'abi. Porque dí pacä ngue ya xa mma yø jeya guí nts'ut'abi ua ja ra häi dí 'bāhmū.

¹¹ Nu'i da zä gui hyaxa njuani hanja ra hya. Tobe hingui tho'a n'ne'ma yomma pa xtá magä Jerusalén ngue dí thanne Oja.

¹² Pε himbi thingui ngue to gadi njun'mahya'be. Ni xinga guep'u ja ra

danija xta thingui ngue to gdi orpabi, ni xinga guep'u mi'da yø nija, xta thingui ngue to gdi ya'be. Ni xinga guep'u ja ra hnini p'uya.

¹³ Nuya yø n'yohu 'bucua, nu'a ra hya gui yajpagui, hinda zä ha di japi ngue di ja majuaní'a te mma.

¹⁴ Ma ga xi'i hanja ra hya ya. Dadi njuani, hin dadi ncøni ngue dí εc'εigä Oja nuna mi εc'ei ma mboxitahe. Da gue'a ra 'da'yo hya embyø ja'i 'bucua ngue ra 'dan'yo nt'εc'ei, gue'a ra hya dí tennä'a ya. Pε gá dí εc'εigä'u yø hya nt'ot'i p'u ja ra libro ngue rá ley Oja, da gue'u mi'da yø hya bi 'yotyø pøngahya Oja.

¹⁵ Tengutho yø nt'εc'ei yø judío, di njadä p'uya. Dí εc'εigä ngue da 'yøt'Oja ngue di bennate yø ánima, gue'u yø hoja'i, gue'u yø ts'oc'ei, gá di bennate.

¹⁶ Janangue dadi ja ndummui ngue ga n'yo xanho, n'namhma ngue hin tema hya da dinnagui Oja, ni xinga guehyø ja'i da zä da 'yenguí ngue hinga gue'a nná 'yo.

¹⁷ Mi ma njammí jeya ngue n'nanni ra nación dambí 'yo, mahøndá pengui asta Jerusalén ngue dá dá ma limosna, 'ne dá ørpabi ra 'bøt'e Oja.

¹⁸ Pε nu'a ra ora'a p'uya, nu'u 'da yø judío ngue yø mmengu Asia, bi dinguí ngue dí 'bup'u ja ra nija ngue nmađi nhoqui conforme ra costumbre ja ngue da 'yøt'a n'na. Pε hingui ngup'u dí 'yohe. 'Ne himbi thingui ngue gadi yahnihe.

¹⁹ Nuya yø n'yohu dí mmangä ya, guehya ja ngue da thocua di yajpagui, ngue'mø ja te ga nzæqui.

²⁰ A nu'mø ngue hin'na, nuya yø n'yohu 'bucua, go da manya ngue'mø ja tema ts'oqui bi thinngagui 'mø ma thocä p'u bi 'yøtra dajunta yø judío.

²¹ Hønda n'na zine nts'edi dá mangä p'u ja ra junta mi 'bahyu, ngue dá ena: “Nu'a nná εc'εigä ya, ngue bá ep'u ra pa di bennate yø ánima, gue'a ga thascä ra güenda'a ya”, dá ena.

²² Nu'a ra Félix, mi zä mi 'yøhna ra hya bi manna Pablo, mambi njarbatho ra hya. Porque ra Félix ya

paḍi xanho hanja'a ra nt'εc'εi i ja ngue ra Cristo. Bi hyuspa ra pa yø ja'i p'uya, bi 'yεmbi:

—Nu'mø bá εhra Lisias rá hmu yø soldado ya, ja ga pacä xanho hanja na ra hya guí mmamhmu p'uya.

²³ Nuna ra Félix, bi 'bεpa n'na ra capita ngue di sigue da ma m'mädi ra Pablo. Pε bi xihra capita ngue ya hindä ma nthut'i, 'nε bi xifi ngue nu'mø bi zøhyø amigo di zengua, di njapi ngue di nyau'i nne da mäts'i te honi.

²⁴ Mi ma njammi pa p'uya, mahømbi zønna Félix, ni n'yoi na ra Drusila rá xisu, ra judío na ra xisu. Bi manda bá ts'i ra Pablo p'uya. Bi japi da ma hanja rá nt'εc'εi i ja ngue ra Jesucristo.

²⁵ Nuna ra Pablo, bi ma hanja'a ra nho ja ngue da n'yo ra ja'i, 'nε bi ma ngue jatho da zamrá mmäi n'na. Bi ma hanja na ra castigo di nja m'mefa. Nuna ra hya bi 'yøhra Félix, bi zu. Bi 'yεmbrä Pablo p'uya:

—Be ni mahma. Nu'mø bi bongagä, mahønga nzon'na'i ga nyaui —bi 'yεmbi.

²⁶ Nuna ra Félix i tøm'i ngue xta ngutra mεnyu ra Pablo ngue xtí thøgue. Janangue xangu yø nniḍi bi zohni ngue bi nyaui.

²⁷ Mi gua'a nyo jeya p'uya, bi da rá cargo mi pehna ra Félix ngue ra gobierno. Bi ponnbabi n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Porcio Festo. Nuna ra Félix bi ne ngue da nu manho yø judío, janangue bi sigue bi ma m'mädithe ra Pablo.

25

Ra Pablo bi nyaui ra Festo.

¹ Nuna ra Festo p'uya, bi ma di benträ cargo ngue di ngobierno. Ja rá hyu patho xi benträ cargo p'u Cesarea p'uya, ja bá nεxpε ngue i ma Jerusalén.

² Mi zømp'u Jerusalén, nu'u yø hmu yø mmäcja, 'nε'u yø judío tate ngue t'εc'εi, bi map'u 'buhra Festo ngue di yapra Pablo.

³ Bi 'yäpra mate ngue da pennbabi ra Pablo di 'yε'a Jerusalén. Nu'u yø judío di yapate p'uya, ya xi nhεcahya ngue da hyo ra Pablo p'u ja ra 'yu.

⁴ Mi dahra Festo p'uya, bi 'yεmbi:

—Ya m'mädi p'u Cesarea na ra Pablo. Pε ya himma ya'atho ga pengä p'u Cesarea.

⁵ Nu'u yø n'yohu εxa ha ra ts'edi ngue di yapra Pablo, guí xihmu ngue ga mmäcähe Cesarea ngue'mø ja rá ts'oqui ra Pablo, da zä gui yapra.

⁶ Pε nuna ra Festo, comma manhyato ma pa, ogue n'net'a ma pa, bá m'mä'a Jerusalén. Bá pengui, bi 'yε'a Cesarea p'uya. Mi hyaxpaya, bi mip'u ja rá nthuts'i hu'mø øtra ts'ut'abi. Bi manda bá ts'i ra Pablo p'uya.

⁷ Nu'mø mi yat'ambo ra Pablo, bi mäsyø judío xpí 'yε'a Jerusalén ngue di yapí. Xangu yø hya ja man'u gue gui yapí, pε yø judío hingui sä di ja majuaní'a te mma.

⁸ Mi dahra Pablo p'uya ngue di nyani, bi 'yεna:

—Nugä hin tema ts'oqui dí øt'e. Ni xinga guehra ley da t'εngui hindí nnu manho, ni xinga guehra danija, ni xinga guehra dast'abi Roma ngue di tinnga ma ts'oqui.

⁹ Pε nuna ra Festo, bi ne ngue da nu manho yø judío. Janangue bi 'yεmbrä Pablo:

—¿Ua guí nne gdi ma Jerusalén, ja gani hocä p'u ni asunto?

¹⁰ Mi dahra Pablo p'uya, bi 'yεmbi:

—Nua 'buhra ts'ut'abi bi 'yεxra dast'abi Roma. Ja i ja ngue da thascagui ua ra güenda. Nu'i guí paḍi xanho ngue hin tema nts'o dí ørpä yø judío.

¹¹ Nu'mø ngue di ja ma ts'oquigä, ogue xtí nεqui n'na ra hya ngue ni 'yup'u ga tu, hindí su ga tugä. Pε nu'mø ngue hin tema hya di nεqui'a te gui yajpä ya 'bäcua, hinjonda zä di dāgui ngue ga sogä yø 'yεyü. Man'na xanho ngue ga thocä p'u 'buhra dast'abi Roma 'mø.

¹² Nuna ra Festo, nuya yø n'yohu di nfäxui p'u ja ra ts'ut'abi, bi nhεcahya

ngue bi zänni te da 'yøt'e. Bi 'yembra Pablo p'aya:

—Guí ädi guí thop'u 'bähra dast'abi Roma. Pε ja gdi ma p'aya.

Ra Pablo i 'bäp'u 'bähra ts'ut'abi Agripa.

13 Mi ma njammī pa p'aya, bi map'u Cesarea na ra ts'ut'abi Agripa, ni n'youi rá nju Berenice, ngue bí zengua ra Festo.

14 Pε bá m'map'u njammī pa p'aya, nuna ra Festo bi xihra ts'ut'abi'a rá asunto ra Pablo. Bi 'yembī:

—Gosque 'bucua n'na ra n'yohu ngue m'mäditho, bi zocua 'mø mi nts'ut'abi ra Félix.

15 Nu'mø dambá 'yogä p'u Jerusalén, nu'u yø hmu yø mmäcja co 'nε'u yø n'yohu 'bet'o ngue yø judío, bi map'u dí 'bui. I ädi ngue da ma ma sentencia na ra n'yohu na.

16 Pε nugä p'aya dí embī: “Nu ra dast'abi Roma hīndi costumbra ngue to sä di sentencia'a ngue da tho, mente tobe hīndi n'yunnba hmiui rá nsuiui'a ma yapī, para ngue da fadi ndana gue'a di dunna hya”.

17 Janangue nu'mø mi zocua'u ya, hīndä 'betä ra tiempo. 'Bexque'a 'mø mi hyats'i, dá magä p'u ja ra ts'ut'abi. Dá mandagä bá ts'i'a ra n'yohu p'aya.

18 Dí engä ngue mi ja rá ts'oqui, pε nu'mø mi zø'u yø yapate p'aya, hīn tema ts'oqui bi nεqui ngue'u yø hya gui yapī.

19 Nu'a ra hya gui nyapī, gue'u yø nt'εc'εi yø judío'a, 'nε'a n'na ra n'yohu bi du ni hu ngue ra Jesús, i mmanna Pablo ngue 'bui. Gue'a ga nza'a ya.

20 Nugä p'aya, hīndi padī ha gda japi ga øt'ä ra ts'ut'abi tengu na ra hya na. Janangue dá ännä ra Pablo p'aya, ngue'mø da ne xtī ma Jerusalén, ja xtabá njap'u ra ts'ut'abi na ra hya na.

21 Pε ra Pablo p'aya, bi 'yädi ngue da thop'u 'bähra Augusto nuna ndast'abi p'u Roma. Dá manda p'aya ngue bi sigue bi 'bädi, 'be da bonngagui ja ga penhni, di map'u 'bähra dast'abi Roma.

22 Mi dahra Agripa p'aya, bi 'yembra Festo:

—Xquet'a dí nne ga øcä te da manna ra n'yohu na.

Ra Festo bi 'yembī:

—Bex hnixudi gui 'yøde te da manna 'mø.

23 Mi hyaxpaya, nuna ra Agripa 'nεhra Berenice bi yarbua ja ra cuarto bi nja ra hya. Xandøngu p'u ni 'yo, tengutho 'mø di sännigo. Ni n'yohu yø hmu yø soldado, 'nε'u yø n'yohu 'bet'o p'u ja ra hnini. Bi manda ra Festo p'aya ngue bá ts'i ra Pablo.

24 Bi 'yenna Festo p'aya:

—Ague grä dast'abi Agripa, gätho ya yø n'yohu 'daua xtä mpetihua ya. Xangu yø judío bi xiqui ngue hīngui nnu manho na ra n'yohu 'bucua, ngup'u Jerusalén, nguua Cesarea. Hīngui säya yø ja'i xiqui ngue jatho da tho na ra n'yohu na.

25 Pε nugä p'aya, dí tingä ngue hīn tema ts'oqui di øt'e ngue sä da tho. Nuna ra Pablo ädi ngue da thop'u 'bähra Augusto nuna ndast'abi p'u Roma. A nuyá, dí sänni ngue ga pennbabi ya.

26 Pε nja ngue nuna ra n'yohu dí nne ga pennbabi na ma hmu ra dast'abi, madits'u tema hya dí tinnbi ngue di ja ts'edi ga pennbī. A nuyá, dá sigä ua ha guí 'bähmua ya. Ma datho go nnä sin'na'i ya grä ts'ut'abi Agripa, ngue guí juannbabi xanho ha exa hanja rá asunto. Nu'a ra hya da bønna ne p'aya, gue'a da cuatra sacua ga pennbā ra dast'abi'a.

27 Porque nup'u nnä bεngä, εna gue hīngui pønna güenda ngue ga penhna n'na ra ofädi, 'nε hīnda mεp'u ja ra sacua'a ra hya gui nyapī.

26

Bi manna hya ra Pablo p'u 'bähra ts'ut'abi Agripa.

1 Nuna ra Agripa bi 'yembra Pablo:

—Da zä guí mma te guí nne guí mmanya n'yø.

Bi mädi bi nya ra Pablo p'aya, i anyø 'yε ha ga ya. Bi 'yεna:

2 —I jaga mpähä ngue da zä ga nyagä ua ha guí 'bui, grá ts'ut'abi Agripa. Dí nne ga nyangä ngue'a te gäma hya guí yajpä yø judío.

3 Dadi johyagä ngue guí padj gätho yø costumbre øtyø judío, 'nε guí padj te guí njunt'i. 'Yørca ra mate gui 'yøde xanho na ra hya ga mmangä ya.

Bj manna Pablo te manj n'yo 'mø him manj 'yεc'εi ra Cristo.

4 Nu'u ma mmijudíohe gä padj te xtá m'mucä p'u Jerusalén. I fadi te xtá m'mucä p'u ja ra hnini Tarso mente mará ngüεgui.

5 Nuy p'uya, i padj xanho hapu dá ngüε asta yø pa xpí 'yεp'u. Nu'mø nne da ma, da ma ha bá njap'u dá ngüεgä ngue drá fariseo. 'Nε da gue'e guí padj ngue nu'a rá nt'εc'εi yø fariseo, gue'a hats'i xandønho'a te nt'ot'i p'u ja ra ley ga 'yo ma nt'εc'εihe'a.

6 A nuyá, guehna nná n'yost'abigä naya, ngue dí tømä da 'yøt'Oja'a te bi yarpabi ma mboxitahe ngue di bennate yø ánima.

7 Gätho'u 'dε'ma yo'bui yø judío di mmεni ya, i tømj ngue da nu di nja'a te xá mma ma yat'i. Janangue njap'u thanne Oja ra pa ra xui. Pε nuna ra hya dí xi'i ngue nthø'mj ya grá ts'ut'abi Agripa, guehna gui yajpä yø judío naya.

8 ¿Hanja ngue hinguí εc'εihε ngue da 'yøt'Oja ngue di bennate yø ánima?

Mam'mεt'o mayø nsuiui ra Pablo'u mj εc'εi ra Cristo.

9 Nugä 'mø mam'mεt'o, dí εna ngue xanho te nmj øt'e, ngue nmj sacä yø ja'i mj εc'εi ra Jesús nuna ra mmεngu Nazaret.

10 Nguna ra hya xtá øt'ä p'u Jerusalén. Pε gue yø hmu yø mmäcja'u maði 'dacra nt'εdij ngue dí cot'ä fadi yø 'yεc'εi. Nu'mø bi hyo p'uya, 'nεqui di nnu manho te øt'e.

11 Xangu yø nnidj dá ungä yø ja'i ngue dí nnepe da hεp'u yø nt'εc'εi. Da guεp'u n'nannj yø njja, ngu'a dambi øt'e. Janjuanj gue jo ma xiyyu ngue ra cue, ngue di sacä yø ja'i εc'εi

ra Jesucristo, asta xtá magä n'nannj yø hnini ngue dí honj hapu ga tini.

Mahømbi manna Pablo te bj nup'u ja ra 'yu.

12 Conque gue'a nná 'yogä 'mø ma magä Damasco'a. Gue'u yø hmu yø mmäcja bi hacra ts'edi ngue da magä p'u.

13 Pε ague grá ts'ut'abi, nup'u ja ra 'yu, comma huxyadi dá nugä ngue bí 'yε mahεts'i n'na ra nyot'i bi gogbagui co 'nε'u yø n'yohu nmj n'yo'be. Pε man'na xanzaqui ra nyot'i bi gogbagui ngue'a gui yotra hyadi.

14 Gä dá täcähe häi p'uya. Dá øde ngue nzoqui comma hya ngue ra ebreo nna ya, bi 'yεngui: “Ague Saulo. Ague Saulo. ¿Hanja ngue guí sαqui? Gadi n'unse tengutho n'na ra ndanj 'mø embrä hnεt'i ra za ma sαni”, bi 'yεngui.

15 Nugä p'uya, dí εmbi: “¿Te'o'i p'uya grá Hmu?” Nu'a ra Hmu p'uya bi 'yεngui: “Go guecä drá Jesús ngue εmmεj guí sαqui”.

16 Mahøn'a bi 'yεngui: “Damj nanguj, gä 'bäi. Porque guehna dá nthεui na ngue gui 'yøtra 'bεfi ga xi'i. Connä nguecä gui ja hmajuani yø ja'i'a te gä nu ya, da gue'a te gui nnu m'mεfa.

17 Pε ga nyan'a'i 'mø bi zε'i yø judío. 'Nε ga pen'na'i p'u 'bεhyø ja'i hingyø judío. Nu'mø bi zε'i, ga nyan'i.

18 Dí pen'na'i p'u rá m'mε'u ya, ngue gui xojpa yø n'yomfεni yø ja'i. Ya hinnj mantho di n'yo mants'o, sinoque di n'yo manho, n'namhma ngue hinnj mantho da 'yo rá 'yε ra zithu. Sinoque Oja da zo rá 'yε. Nu'mø bi 'yεc'εigä yø ja'i, di mpunnba yø ts'oqui, 'nε di tocabi tengutho di tocabi yø ja'i ya o rá 'yε Oja”.

Bi 'yεc'εi ra Pablo'a ra hya bi sip'u ha bj nu ra nyot'i.

19 Nuna ra hya bí 'yε mahεts'i, grá ts'ut'abi Agripa, hindä festhogä na.

20 Sinoque rá maði dá xicä ra hya yø mmεngu Damasco. M'mεfa p'uya, dá magä p'u Jerusalén, 'nε dá n'yogä gätho yø häi Judea ngue dá manna hya. 'Nε'u hingyø judío dá xicä ra hya.

Dá xihyø ja'i ngue da hyεp'ua ra nts'o ga 'yo, di 'bätyø mmui da 'yεc'ei Oja. Da 'yøtra nho para ngue di nεqui ngue ya bi 'bätyø mmui.

²¹ Conná nguehna ra hya naya, bi bennga yø judío p'ua ja ra danija ngue nne xta hyogui.

²² Pε fäxcätho Oja, hñdi hεcä ra hya asta guehya. Dí xicä ra hya gätho yø ja'i, di ngüε, di nnoho. Hñte man'na ma hya dí xifi, hñda hønt'ua yø hya bi manna Moisés, gätho mī'da yø pøngahya Oja, gä bi ma te ja ngue di nja m'mεfa.

²³ Bi ma ngue ra Cristo i ja ngue da zä ra n'ua, 'nε da du. M'mεfa p'uya, gue'a ra mudi di benngate p'ua da nt'ägui'a. Janangue nu'ua yø judío 'nε'ua hñgyø judío da badī ngue majuanī di benngate yø ánima.

Nuna ra Pablo, nnepe ngue da 'yεc'ei ra Cristo na ra Agripa.

²⁴ Nguna ra hya i nyanna Pablo p'ua bi nya. Ra Festo p'uya, nts'edi bi 'yεmbi:

—Hantho guí loco ya Pablo. Hantho ngue hñguí säya gadi xädi asta guí cohi gui loco ya —bi 'yεmbi.

²⁵ Mī dahra Pablo p'uya, bi 'yεmbi:
—Hñdī locogä grá ts'ut'abi Festo. Hante gue nuna ra hya dí xi'i, guehna ra hya majuanī na.

²⁶ Bæcua ra ts'ut'abi Agripa ya. Nuna i padī xanho ya yø hya dí mmangä na. Janangue di ha ra ts'edi di mmangä ra hya ua hapu 'bui. Porque dadi seguragä ngue 'nεhna padī xanho ya yø hya dí mmangä na. Nuna ra hya dí mmangä ya, hñga nt'aguitho bi nja na.

²⁷ Ague grá ts'ut'abi Agripa, çuangui guí εc'ei'ua yø hya bi manyø pøngahya Oja? Nugä dí padī ngue guí εc'ei.

²⁸ Mī dahra Agripa p'uya, bi 'yεmbrä Pablo:

—Hantho guí εna zits'utho dí honi ngue ga εc'ei'gä ra Jesús guí mmanya.

²⁹ Ra Pablo p'uya bi 'yεmbi:
—Gue'mø gue ts'utho guí honi, gue'mø gue hñ'na, pε da ne Oja ngue hñga høn'atho'i guí 'yεc'ei, sinoque

dí nne ngue 'nεhya 'bæcua øde te dí mma, gä da 'yεc'ei ra hya tengutho nnä εc'ei'gä. Pε hñdī nne ngue nu'mø bi 'yεc'ei yø ja'i ra Jesús, da ma nthut'i conyø cadena tengutho di thocä —bi 'yεnna Pablo.

³⁰ Mī manna Pablo na ra hya na p'uya, bi nangra Agripa 'nεhra Festo conna Berenice. Gätho mī'da yø ja'i mī hup'ua bi nangui.

³¹ Bi ma n'nanni p'uya, di n'yänni ha di nja na ra hya mmanna Pablo. Di n'yεmbaya:

—Nuna ra n'yohu na, hñ tema ts'oqui xa 'yøt'e ngue da t'εmbi da tho, ni xinga gue'a ngue di sä di n'ofädi.

³² Mī dahra Agripa p'uya, bi 'yεmbrä Festo:

—I sä da ma mathøgue na ra n'yohu na, ngue'mø hñdī ädi da thop'ua 'bæhra dast'abi Roma.

27

Bi 'benhna Pablo, i ma Roma ja ra häi Italia.

¹ Mī zä bi ts'änni ngue da 'benngähe p'uya, gdä mähme p'ua ja ra häi Italia. Nuna ra Pablo, da guehmī'da yø ofädi, bi ndäpa n'na ra capita ni hu ngue ra Julio ngue da zits'i. Nuna ra Julio, yø n'yohu'ua yø federal ni hu ngue ra Augusto.

² Dä ohe ra barco bi nεxpua ja ra hñini Adramitio, i mpa p'ua ja ra nnenga jathe ngue ra häi Asia. 'Da dá mäcähe ra Aristarco nuna ra mmεngu Tesalónica ja ra häi Macedonia.

³ Mī hyaxpaya, dá søngähe p'ua ja ra hñini Sidón. Nuna ra Julio, εmmei di n'yørpau masu ra Pablo na. Janangue bi unna nt'edi bi ma bá nu yø amigo p'ua ja ra hñini bi zoni. Nu'ua yø amigo ra Pablo bi 'yørpabi masu, bi mäts'i.

⁴ Ma pøngähe p'ua ja ra hñini Sidón, danī nthocähe p'ua ja ra häi Chipre nuna ja mbo ra jathe. Pε ngaha i go 'mø ma thocähe p'ua ha ja na.

⁵ Dä 'dangähe ra jathe, danī mpäcähe p'ua ja ra nnenga jathe ngue ra häi Cilicia 'nεhra häi Panfilia. Dä

søngähe p'u ja ra hnini Mira, gue'a n'na ra danihni jap'u ja ra häi Licia'a.

⁶ Nuna ra capita p'uya, ja bi dimp'u n'na ra barco bí nexpu ja ra hnini Alejandria, maní map'u ja ra häi Italia. Ja dá ogähe p'u ra barco p'uya ngue dá thohme p'u nná mähme.

⁷ Bi ma njammí pa ngue njanate ga 'yo ra barco. Xandøn hennitho ha dá thocähe p'u ja ra jathe handra hnini Gnido. Pe comma tobe di coscahe ra ndahí p'uya, daní nthocähe p'u handra häi Salmón. Dá nthets'ähe ra häi ja made ra jathe ni hu ngue ra Creta p'uya.

⁸ Xandøn hennitho ha dá thogähe p'u ja rá nnengui'a ra häi'a. Sär'mø ma søngähe p'u ja n'na ra xequi säya yø barco ni hu ngue ra Buenos Puertos. Ya xma nguerpætho ja ra hnini Lasea.

⁹ Pe ya xangu yø pa xi m'mε p'uya. Ya nts'utho ngue to di n'yop'u ja ra jathe, porque ya tihí bá cuatyø pa ngue ra se'ye. Ra Pablo p'uya, tobe ximhma'u to di 'yonna barco,

¹⁰ bi 'yεmbi:

—Ague n'yø'ahε, εna gue nts'utho ga thohma ya. Porque di m'mεhra barco 'nε di m'mεhyø 'beni, asta 'nεcjυ ga tuhε —bi 'yεmbi.

¹¹ Pe himbi 'yørpatho masu ra capita'a te mmanā Pablo, sinoque go bi 'yεc'εitho te mman'a to di 'yonna barco, 'nε'a ra mmädi ngue ra barco.

¹² Di n'yεmbi ngue nu'a rá ts'äya ra barco jap'u bi uits'i, hingui ho ngue ja dá thop'u ra se'ye. 'Da'igu bi mamp'uya ngue bi thogui. Di n'yεmbi ngue xamhmatho dá zä dá zømp'u ja ra hnini Fenice ngue ja xta thop'u ra se'ye. Gue'a n'na rá ts'äya yø barco jap'u ja ra häi Creta'a. I εt'inde ra dehe ra häi, ni nja ra häi norte 'nε ni nja ra häi sur.

Bi nangra ndate ndahí p'u ja ra jathe.

¹³ Bi mædi bi n'yo ra huinna ndahí ni 'yε'a sur. Bi 'yεmp'uya ngue dá zä dá thogui. Dá thocähe p'uya, dá tεnhne ra nnenga jathe ngue ra häi Creta.

¹⁴ Himmā ya'atho p'uya, bi nthεui n'na ra ndønthi ra barco. Gui hutyo ja'i na ra ndahí ngue ra Noreste.

¹⁵ Bi gatra barco ra ndahí p'uya, ya hingui hät'i dá hyεgui. Dá thøjpahe ra 'yu ngue bi nønbnεya.

¹⁶ Daní nthogähe p'u ja rá xεtha n'na ra zit'u häi ja made ra jathe, ni hu ngue ra Clauda. Ya hints'ε hmisu 'yo ra ndahí'a ra xequi'a. Dá ne dá cut'ähe mbo ra dabarco n'na ra t'ubarco mambá gut'i, pe xanhennitho i yut'ambo.

¹⁷ Nu'mø ma cut'ähe mbo'a p'uya, bi 'bännbabi yø nthahí ra dabarco p'uya ngue ts'upi di nxεhyø xithε. I su ngue xtani mpa p'u ja yø 'bomudehe ni hu ngue ra Sirte. Janangue bi gajpabi ra ulu nu'a enna ndahí p'uya. Bi japi ngue bi nønhna ndahí ra barco.

¹⁸ Mi hyaxpæya, tobe nts'edi 'yodra ndahí. Bi thørbε ja ra jathe yø 'beni ra barco p'uya.

¹⁹ Rá hyu pa p'uya, dá høt'ähe p'u ja ra jathe yø cosa mi ja mbo ra barco.

²⁰ Bi ma njammí pa ngue hindá nuhe ra hyadi, ni xingyø sø xcá nuhe ngue ra xui. Høndra ndate ndahí fεxcahe. Ya dí εna ngue hinxca ponje.

²¹ Bi ma njammí pa ngue hindá nsihmεhe. Bi m'mä inde ra Pablo p'uya, bi 'yεmbyø ja'i:

—Ague n'yø'ahε, nu'mø xqui 'yørpahε masu'a ra hya dá mangä ngue hin xcabá pømhma p'u Creta, hinxti nts'onna barco ja ua 'mø, 'nε hinxti m'mεhyø 'beni 'mø.

²² Pe nuyá, 'yo tu ni mmæihε ya. Hinjonda du, hindá høndra barco di m'mædi.

²³ Porque dí ogä rá 'yε Oja, 'nε dí ørpa rá 'bεfi. Xtá nugä n'na ra anxε 'mø manxui ngue rá m'mεhni Oja.

²⁴ Xa 'yεngä ra anxε: “Yo gui su ague Pablo. Jatho gui sømp'u 'bæhra dast'abi Roma. Conná ngue'e dá yan'Oja ya yø ja'i gui n'youi ua ja ra barco ngue hindá du”, xa 'yεngui.

²⁵ Janangue nuyá n'yø'ahε, 'yo di tu ni mmæihε ya, porque nugä dadi seguragä ngue nu'a ra hya xa xicä rá anxε Oja, di nja'a.

26 Pɛ nuyá, jatho ngue gá thehɛ n'na ra häi ja made ra jathe ya.

27 Mí dährá nde'a rá 'de'má goho ma pa p'uya, dá thocähe p'ua ja ra jathe ni hu ngue ra Adria. Ni 'yenje ua, ni 'yenje nɛ ra ndahi. Nu'mø mi zo made ra xui p'uya, nu'u di 'yonna barco bi mmɛya ngue ya ni ma di nthɛui ra häi.

28 Bi 'yeni hangu gänhɛ ra dehe p'uya, 'däte ma'de'má 'dato metro bi zädi. Dá n'yogähe mits'u p'uya, mahømbi 'yeni hangu gänhɛ ra dehe. Ya mamí 'däte mayoto metrotho bi zädi.

29 Dí suhe p'uya, ngue di nthɛui ra barco yø do ja mbo ra jathe. Bi 'yemmi goho yø xone t'ɛgui p'ua ja rá xútha ra barco p'uya ngue bi zammí. Dí xønhne ngue da hyats'i.

30 Nu'u maði 'yonna barco p'uya, bi zänni ngue xtá 'dagui. Bi cá'mra t'ubarco p'ua ja rá ya ra dābarco. I hätyø ja'i, ɛmbi ngue da 'yemmi mi'da yø xone t'ɛgui p'ua ja rá ya ra barco ngue da zammí xanho.

31 Pɛ ra Pablo bi 'yembrá capita co 'nɛ'u yø soldado:

—Nu'mø ngue hīndi m'mæcua ja ra barco yu yø n'yohɛ di 'yonna barco, hīngui ponjɛ mø —bi 'yɛmbi.

32 Nu'u yø soldado p'uya, bi hyɛjpa yø nthāhi maní nzāhra t'ubarco, bi hyørbɛ ja ra jathe.

33 Mí nɛcāhäi p'uya, bi xihyø ja'i ra Pablo ngue gā dī nsihmɛ. Bi 'yɛmbi:

—Ya rá 'de'má goho mā pa ya ngue hīnjongui sīhmɛ, 'nɛ hīnjongui āhā.

34 Dí äcā ra mäte ya ngue gui nsihmɛhɛ, n'namhma guí hyāhɛ ra ts'edi. Ya hīnjonda dū ya, ni xīngā n'na ni xtāhɛ di m'medi.

35 Mí manna Pablo na ra hyā na p'uya, bi macrá 'yɛ ngue bi hyacra hmɛ. Yø hmi yø dā yø ja'i p'ua bi ja mammaði Oja. Bi xɛjpa ngue bi mudi bi nsihmɛ.

36 M'mɛfa p'uya, gā bi hyu yø mmæi yø ja'i. Janāngue bi nsihmɛ.

37 Nu'a gangu'u mi op'ua ja ra barco p'uya, mi juadi comma yo ciento 'nɛ hyāte ma'de'má 'dato mā'yohɛ.

38 Mí juate ra ts'ihmɛ yø ja'i p'uya, bi hyøtra trigo p'ua ja ra jathe, i nnepe ngue hīndi hyu ra barco.

Ya bi thunt'a mbonthe ra barco.

39 Nu'mø mi hyats'i xanho p'uya, nu'u maði 'yonna barco hīngui paði temā häi handi. Mí hyanda n'na ra 'yethe ngue gā ra 'bomudehe p'uya. Bi zänni ngue ja xti cærpa ra barco.

40 Bi hyɛjpa bi yø nthāhi mambi the yø xone t'ɛgui p'uya, bi zop'ua ja ra jathe'u. Bi 'yannba ra palanca gā 'yo ra barco p'uya. Bi gaspa bi ra ulu p'ua ja ra za 'bäp'ua ja rá ya ra barco, i nnepe ngue da nønhna ndahi. Ra barco p'uya, bi guarba ja ra nenthe.

41 I mpa p'ua di nthɛ yø ts'edi yø dehe p'uya. Bi ndap'ua ja yø 'bomudehe ra barco, ya hīngui sä di 'yaní. Bi 'uahrá xútha ra barco p'uya ngue ɛmmɛi tønhyø fāthe.

42 Yø soldado p'uya bi ne xtā hyo yø ofädi, porque supí xti nxaha ngue da 'dagui.

43 Pɛ nuna ra capita bi nepe ngue da bongra Pablo, hīmbi japyø soldado xtā hyo yø ofädi. Sinoque bi 'bɛpyø ja'i ngue nu'u pahra nxaha, di nhyørbɛ ja ra dehe, da zøn'a nenthe.

44 Nu'u hīngui pahra nxaha p'uya, da gaxyø xɛcā xithe jap'ua ja ra barco ngue di 'yoxma xøts'e ra dehe, ogue te man'na macosa jap'ua ja ra barco, da hyats'i ngue di nxaha, da zøn'a nenthe. Gue'a bi nja'a p'uya, ya hīnjombi dū.

28

Ra Pablo ya 'bup'ua ja ra t'uhäi ja mbo ra jathe ni hu ngue ra Malta.

1 Nu'mø gā mā søngähe nenthe p'uya, dá mmɛyahe ngue nu'a ra häi dá nthɛhe ni hu ngue ra Malta.

2 Mí sɛ'u yø pa'u, ngue mará 'ye. Pɛ nu'u yø mmɛngu p'ua ja ra häi dá sømhme bi 'yørcähe masu, bi 'yu'a n'na ra sibi ngue di nhatyø ja'i. Bi xicje p'uya ngue gā cuat'i gā nhathe.

3 Bi ma ra Pablo ngue bí honna 'yonza. Mí 'yats'a sibi ra za mambá gɛ

p'uya. Bá hsä'a n'na ra c'eya ngue su ra pa. Bi zaprá 'ye.

⁴ Nu'mø mi nu yø mmengu p'u ngue di nts'anna c'eya p'u ja rá 'ye ra Pablo, di n'yembí n'na ngu n'na:

—Nuna ra n'yohu 'bucua, rá nzequi ra hyote na. Ya xpá mbongbu ja ra jathe ya, pe di castiga Oja ngue nnepe da du.

⁵ Bi huacra c'eya p'u ja ra sibi na ra Pablo p'uya. Pe hinte bi ja rá 'ye.

⁶ Gátho yø ja'i p'uya, tømí ngue xta nnenna 'ye ra Pablo, oque n'na ts'auquits'atho xta ndägui ngue da du. Tømí, tømýø ja'i ngue te da ja ra Pablo. Pe bi nu p'uya ngue hinte di jatho. Bi 'bätýø n'yomfeni yø ja'i p'uya, bi 'yembí ngue n'na ra dahmu na ra Pablo.

⁷ Nup'u dá n'uspigähe p'uya, ja orbatho yø häi n'na ra n'yohu ni hu ngue ra Publio. Gue'a di manda p'u ja ra t'uhäi dá sòngähe'a. Nhyu pa bi ja mmansuje, bi 'dacje ra ts'äya.

⁸ Nu'a rá papá ra Publio p'uya, mi oxpu ja rá t'ots'i ngue ma di hyenni. Mi hembra pa, 'ne ra 'bicji. Bi ma ra Pablo ngue bá nu p'uya. Bi marpabi Oja, bi japyø 'ye p'u ja rá do'yo ra därquehi. Bi zä p'uya.

⁹ Mi 'yøhyø ja'i'a te bi nja p'uya, nu'u yø därquehi ngue yø mmengu p'u, bá ehé ngue bi hmarpabi Oja, 'ne bi zä ha hembí.

¹⁰ Nuya yø ja'i ya, bi nu manhoje. M'mefa p'uya, nu'mø ma ohe ra barco ngue dá mähme, bi 'dacje te ga homhme p'u ja ra 'yu.

Bi zøn'a Roma ra Pablo.

¹¹ Mi gua'a nhyushna dá m'mähme p'u ja ra t'uhäi ja mbo ra jathe, mi jap'u n'na ra barco mi tømí ngue da thohra se'ye, gue'a dá ohe'a p'uya. Bi nexpa ja ra hnini Alejandría na ra barco. Nu'a nnøpa senya ra barco p'uya, gue'a n'na ra cuate dahmu ni hu ngue ra Cástor, man'na p'uya ni hu ngue ra Pólux.

¹² Dá sòngähe p'u ja ra hnini Sira-cusa p'uya. Ja dá m'mähme p'u nhyu pa.

¹³ Ma mähme p'uya, dá tenthöhe ra nnenga jathe, dá sømhme p'u ja ra hnini Regio. Mi hyaxpaya, bi n'yo ra ndahi ni 'yë'a sur. Rá yo pa p'uya, dá sòngähe p'u ja ra hnini Puteoli.

¹⁴ Ja dá tinnähe p'u yø 'yëc'ei p'uya. Bi xicje ngue dá m'mähme p'u nyoto ma pa. M'mefa p'uya, dá mähme Roma.

¹⁵ Nu'u yø 'yëc'ei bí 'bup'u Roma, mi zä mi 'yøde ngue dará mpäcähe p'u, bá é'u p'uya ngue da c'athe p'u ja ra hnini Tres Tabernas. Mi da p'uya bi thogui ngue bá thacje p'u ja ra hnini Foro de Apio. Nu'mø ma nthegähe'u bá thacje p'uya, bi ja mammadi Oja ra Pablo, 'ne bi hya ra ts'edi ngue bi nu yø mmi'yëc'eiui.

¹⁶ Nu'mø ma sòngähe Roma p'uya, nuna ra capita nmi n'yogähe, bi däpyø ofädi na rá mmimhmui. Pe ra Pablo bi njapi ngue bi m'm'a n'nanni, hõnda n'na ra soldado bi mädi.

Ra Pablo bi mambrá hya Oja p'u Roma.

¹⁷ Rá hyu patho xta sòngähe Roma p'uya, bi zohna Pablo ya yø n'yohu di manda p'u ja yø nija di mpeti yø judío, ngue bi nyai. Bi 'yembí:

—Agué n'yø'ahu, hin tema nts'o dá øt'a ngue'a te ga nzcä yø judío. Ni xinga gue'u yø costumbre ma mbox-itahu di thinnagui n'na ra hya ngue gdi nnømman'u. Pe madague'a, bi jocä p'u Jerusalén, bi ma ma dägä p'u 'bähyø mmengu Roma.

¹⁸ Pe comma ngue hin tema hya bi dinngagui ya bi 'yørcä ra nt'änni, janangue bi ne xti thøgagui. Porque hin tema hya bi nequi ngue da t'embí ni 'yup'u ga tu.

¹⁹ Pe himbi ne yø judío ngue xti thøgagui. Da guécä p'uya, dá ädi ngue da thocä ua Roma 'bähra dast'abi, ngue da 'yørcagui ra ts'at'abi, madague'a hingui ja te rángue'a gui yajpä yø judío.

²⁰ Janangue guehna ra hya dá zon'nahu naya, ngue ga nyahu. Porque jatho ngue ga mmangä hanja na ra hya tømýø judío ngue di

nja. Nuna ra hya naya, guehna ga nthut'igä conyø cadena naya.

21 Mi dahyø judío p'uya, bi 'yëmbi:

—Hin tema sæcua di sæcua ngue di 'yë'a Judea ngue nmayapi'i. Ni xinga gue'u ma mmijudío'u di sæcua dadi yap'a'i, ogue di nnømman'u'i.

22 Nu'a ra hya gui mbëni gui mmanya, di nne ga øcähe Hague rá nja'a. Porque di pacähe ngue ndap'u bi zä hnømman'u na ra 'da'yo nt'ëc'ëi na —bi 'yëmbi.

23 Janangue bi hyuspabi tema pa di mpëti p'uya. Pë xandøngu yø ja'i bi mpëti p'u säya ra Pablo 'mø mi zønna pa. Bi dämra hya ra Pablo 'mø mixudi, asta gue'mø mi dähra nde. I xihyø ja'i ha di njap'u di zo rá 'yë Oja. I nnepyø judío ngue nu'mø bi dinyø mmäi'a te mmanä ley bi 'yotra Moisés, 'në'a te bi 'yotyø pøngahya Oja, ya da 'yëc'ëi ra Jesús.

24 Bi nu manho 'da yø judío te bi manna Pablo. Mi'da p'uya, hingui ëc'ëi te xifi.

25 Pë comma ngue hinga 'da'igu mmamp'uya, bi mædi bi bønnyø ja'i ngue bi ma. Ra Pablo p'uya bi 'yëmbi:

—Majuani na ra hya bi manna Espiritu Santo 'mø mi bënnba ra hya bi manna pøngahya Isaías, ngue bi xihma mboxitahu, bi 'yëmbi:

26 “Ni ma ya, bá xihyø judío na ra hya jaua, gui 'yëmbi: Da 'yøhyø ja'i hanja ra hya ja ua, pë hinda dinyø mmäi hanja ra hya da 'yøde. Nu te da nu yø ja'i, hinda dinyø mmäi yø ja'i hanja'a te da nu.

27 Porque nuya yø ja'i ya, i njot'i yø n'yomfëni. Æntho xa ngotyø gu ngue hingui nne da 'yøhra hya. Æntho xa ts'antyo dä ngue hingui nne da hyët'a te ja ngue da hyët'i. Porque hingui nne da dinyø mmäi hanja ra hya, 'në hingui nne di 'bätyø mmäi ngue da 'yëc'ëigui, n'namhma ngue ga punnbabi yø ts'oqui”, ën'Oja.

28 A nuyá, dami pahmu ya ngue nuna ra hya bá pën'Oja ngue di mpøhyø ja'i, di 'bënnba rá m'mahyø

ja'i hingyø judío naya. Nu'u p'uya da 'yø'mø bi sifi.

29 Mi manna Pablo na p'uya, bi ma yø judío, pë di nju'mahyæ p'u ni ma.

30 Nuna ra Pablo, nyo jëya bi m'map'u ja ra ngu bi hmih'i. Pë gä di unna ts'äya'u yø ja'i badi zengua p'u 'bui.

31 Bi hya ra ts'edi xihyø ja'i ha di njap'u di zo rá 'yë Oja. Bi xännba yø ja'i ha exa nja na ra hya ngue ra Hmu Jesucristo. Pë hijnondi hëjpi.

Romanos Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yεc'εi Roma.

¹ Nugä drá Pablo, rá mεfigä ra Jesucristo. Nunä Oja bi 'yεxqui ngue drá representantegä ra Jesucristo. Bi huannagui Oja ngue ga mmambrá hoga 'da'yo hya.

² Ya mandønjam'mø tho bi 'yorpä ja ra Macä Libro yø pøngahya Oja ngue da 'yεhrä pa di nja ya yø hya n'youi na ra hoga 'da'yo hya.

³ Nunä ra hoga 'da'yo hya na, i mma hanja na mä Hmuhä Jesucristo rá Ts'ant'ü Oja. I mma ngue bi nja'i, 'nε quehna rá mbom'mεto ra dast'abi David.

⁴ Pε nu'a rá macä te ra Jesucristo, di nεqui xanho ngue hingra ja'itho, porque bi bennate 'mø mi dü. Janangue nts'εditho di nεqui ngue rá Ts'ant'ü Oja.

⁵ Ra Jesucristo bi 'yøtra mate bi 'dacra 'bεfi ngue rá representantegui. I nneque ngue ndap'ü bi zä yø häi, ga xicä ra hoga 'da'yo hya yø ja'i, 'nε da 'yεc'εi. Da 'yøtyø ja'i'a ra hya ga xifi. Co nunä ra hya na, yø ja'i da 'yεspabi ra Jesucristo.

⁶ A nuya yø ja'i bi zon'na Oja ngue bi 'yεc'εi ra Jesucristo, xquet'a nzon'nahä Oja ngue gui 'yεc'εihä ra Jesucristo ya.

⁷ Dadi zεngua'ahä, ague gyø mmεnguhä Roma. Bi ma'ahä Oja, gue'a i zon'nahä'a ngue gui sohä rá 'yε. Dí nnegä ngue nunä Oja mä Papáhä co 'nehna mä Hmuhä Jesucristo di jap'ahä 'nε da hyut'a ni mmaihä.

⁸ A nuyá, ngue dí εc'εi ra Jesucristo, ya da zä ga mmat'Oja. Nu'mø dí mmat'Oja, dadi ja mammadi Oja conná ngue'ahä. Porque dadi johya ngue nunä ni nt'εc'εihä i ja, ya i hma ndap'ü bi zä.

⁹ A nugä, dí hahmä mmüi ngue dí ørpabi rá 'bεfi Oja. Dí mmangä ra hoga 'da'yo hya ngue hanja rá Ts'ant'ü Oja. Pε pa Oja ngue nu'mø dí mmat'Oja, zant'a dadi tet'ahä p'ü dí mmat'Oja.

¹⁰ Nugä, εmmεi dí äpra mate Oja xamhmatho ngue Oja da nu ha di japi ngue da zä ga mmagä p'ü gui 'bähmü.

¹¹ Porque dí nne ga mmagä p'ü ga ma nu'ahä. Gue'a di zä ga o'ahän'yü xanho hanja Oja'a, n'namhmä ngue man'na gui hyahä ra ts'εdi.

¹² Dí nnegä ngue nunä mä nt'εc'εihä i ja, man'na ga nhyathä ra ts'εdi n'na ngu n'najä.

¹³ Ague mä zi cü'ahä, dí nne gui pahmä ngue ya xangu yø nnidi xtä sänni ga ma nu'ahä. Pε asta guehya hingui sä ga mmap'ü. Nu'a nna ne ga mmagä p'ü, dí nne ga japä mi'da yø ja'i ngue da 'yεc'εi ra Jesucristo tengutho dí ørpabi yø ja'i 'bui ndap'ü bi zä.

¹⁴ A nugä 'yo mä güenda ngue ga xihra hoga 'da'yo hya gätho yø ja'i. Ga xihra hya yø basucua, ga xihra hya'ü hingyø basucua.

¹⁵ Janangue nugä, nu'ü ni mmεnguhä 'bup'ü ja ra hnini Roma, janjuani ngue dí nne ga xicä ra hoga 'da'yo hya'ü.

¹⁶ Nugä hindí pes'mä sä ngue ga mmangä na ra hoga 'da'yo hya. Porque nunä ra hya na, n'youi rá ts'εdi Oja para ngue di nyani gätho yø ja'i da 'yεc'εi ra hya. Hinga høndyø judío di nyanyø te, sinoque xquet'a 'nε'ü hingyø judío di nyanyø te 'mø da 'yεc'εi ra hya.

¹⁷ Nunä ra hoga 'da'yo hya na, ja timp'ü mä mmühä ngue Oja di hojpa rá ts'oqui ra ja'i, hontho da 'yεc'εi ra Jesucristo n'na. Nguna ra hya mmamp'ü ja ra Macä Libro ngue εna: "Nu to da 'yεc'εi Oja, gue'a ra ja'i di hojpa bi rá ts'oqui'a 'nε di unna 'da'yo te ra ja'i".

¹⁸ Ya dí nnuhü ngue nunä Oja bi 'bä mahets'i, ra ndussutho ra castigo

da japyø ja'i ngue yø ts'oc'ei. Porque nuya yø ja'i ya, nuna te ra nts'o øt'e, hĩndi japi da fahna ra hya majuanĩ.

¹⁹ I jahma ha rá nja nguep'ua di fadi ngue 'bua Oja. Porque nuna Oja i udi hanja ngue 'bui.

²⁰ A nuyá, nuna Oja na, hĩnjongui nnu na, pe nu te bi hoqui, gá dí nnuha. Ja di nequi p'ua ngue 'bua Oja. Mi zá mi nja ra ximhai, ya bi nequi ngue 'bua Oja, 'ne ja rá ts'edi para zantho. Ya hĩngui sãp'ua da 'yenyø ja'i ngue hĩngui padi ngue 'bua Oja.

²¹ Madague'a pahyø ja'i ngue 'bua Oja, pe hĩngui espi ngue da 'yembi gue'a Oja'a. Ni xĩndi ja mamadi. Nu'a te gãma hya ngue yø hyasø yø ja'i, gá hĩnte di muui. Gue'a corpabi yø n'yomfeni'a.

²² Yø ja'i ena ngue ja yø mfadi, pe nu te øt'e, gue'a gui nequi ngue hĩnte padi.

²³ Porque yø ja'i hĩngui espabi na Oja maguesø hĩjam'mø da du. Guego espabi'ua yø dahmu ja yø hmi tengutho ra ja'i nuna da thotho. Bi hocyø dahmu ngue yø ts'int'sua, bi hocyø dahmu ngue yø c'eya, bi hocyø dahmu ngue yø zu'ε ja goho yø gua, embi ngue gue'ua Oja'ua.

²⁴ Ngue nguna bi 'yøtyø ja'i, nuna Oja ya bi hyep'ua, bi unna 'yu yø ja'i ngue da 'yøt'a te ra nts'o so yø mmui. A nu yø ja'i p'uya, ra 'be'isãtho te di n'yørpe n'na ngu n'na.

²⁵ Guehya yø ja'i hĩmbi ne da 'yec'ei na ra hya majuanĩ para ngue da badi hanja Oja. Sinoque nu'a ra fēhni, gue'a ec'ei'a. Pe yø ja'i hĩngui thanne Oja, nuna bi hoqui te gãma cosa i ja. Sinoque gue'ua yø cosa bi hoc'a Oja thanne yø ja'i. 'Ne gue'ua nnu mansu'ua. Conque nuna majuanĩ ngue Oja p'uya, hønt'a ni 'yup'ua ngue da ma nthanne para zantho'a. Da ngut'atho.

²⁶ Janangue nuna Oja, di unna 'yu yø ja'i ngue da 'yøt'a te yø 'be'isã ga 'yo. Nu yø xisu hĩngui nne di nthati ngue di m'mahyø ndø, sinoque yø mmixisuui'ua di n'uni ngue di 'bespabi yø sã.

²⁷ Xquet'a njarbatho yø n'yohu p'uya, hĩngui nne ngue di nthati ngue di m'mahyø xisu. Sinoque di n'uni ngue yø mmĩn'yohuui di 'berpabi yø sã. Pe nu'a ra nts'o ga 'yo ya yø ja'i ya, ya ja rá njut'i'a te øt'e, ngue gá ra m'medi ga 'yo.

²⁸ A nu yø ja'i hĩngui nne da badi hanja Oja, janangue nuna Oja bi hyep'ua, bi unna 'yu yø ja'i da 'yøt'a te ra nts'o so yø mmui ngue hĩnni 'yup'ua da 'yøt'e.

²⁹ Ya xa bennba yø mmui yø ja'i'a ra nts'o ga 'yo. A nu yø ja'i, yø 'yots'om'mãi, yø ts'oc'ei, man'na ni netho ngue di xandi te pets'i, yø zeya, yø hyote, yø nequisai, yø hyãte, yø mambethani.

³⁰ En'a hãi yø mmic'eiui p'ua ha ya. 'Ne nnu man'ua Oja, hĩnjongui su, yø dennate, di 'yets'i ha ya, høni ha di zá da 'yøtra nts'o. Hĩngui ec'ei rá papã oque rá mamá 'mø nzofø.

³¹ Ma 'bedi yø mmui. Nu te mma ngue da 'yøt'e, hĩngui øt'e. Hĩn'yu yø yemmui, 'ne hĩndi punnbabi yø mmic'eiui. Hĩn'yu yø huεcate.

³² Nuya yø ja'i øtya yø hya ja ua, padi xanho ngue mman'Oja ngue da japrã castigo ya yø ja'i øtra ts'oqui. Pe yø ja'i ena man'na di sigue ni 'yøtho ra ts'oqui. Nu'mø nnu ngue xants'o te øtyø mmic'eiui, asta di johya.

2

¹ Nu to gá haspa ra güenda te ga 'yo rá mmic'eiui, embi ngue da ma ra castigo ngue ra ts'oqui øt'e, pe nuna ra ja'i hãxra güenda, guehna di jase p'ua da ma ra castigo na, porque xquet'a ja rá ts'oqui.

² Dí pahma njuani ngue nuna Oja, go ni 'yup'ua da hyaspa ra güenda'a te gá ra nts'o øtyø ja'i na.

³ Nu to gãtho mma ngue da ma ra castigo rá mmic'eiui ngue xants'o te øt'e, 'ne xquet'a njase p'ua ngue xants'o te øt'e, xquet'a 'nehya hĩndi mpommi ra castigo ya.

⁴ ¿Ua hĩndi unna güenda na ra ja'i na, ngue hanja ngue nuna Oja, hĩnga

'bexque'a di japra castigo ra ja'i 'mø xants'o te øt'e? Ra ja'i i jonnbabi rá mate Oja, porque Oja i tømra ja'ingue da hyep'ua ra nts'o ga 'yo.

⁵ Nu ra ja'i xandønna xi rá mmæi ngue hingui nne da hyep'ua ra nts'o ga 'yo, pe nu'mø ra pa danj hyaxra güenda Oja, man'na xangu ra castigo da thohna ra ja'i njap'ua.

⁶ Nuna Oja, nu te xa 'yøt'e n'na ngu n'na yø ja'i, gue'a ra njut'i di t'un'na.

⁷ Nuna Oja, ra 'da'yo te di unni te'o ya ga 'bu'a ngue høndra nho øt'e, i honnbi ngue ha di hnu manho Oja 'ne di ja ndummæi ngue honi ha di yarbu di manda Oja para zantho.

⁸ Pe Oja, da japra castigo ya yø ja'i festho ra hya 'ne hingui nne da 'yεc'ei na ra hya majuanj, sinoque gue'a te xants'o ga 'yo.

⁹ Ra ndø dummæi da thogui te'o gätho xants'o te ga 'yo. Hinga høndyø judío, sinoque 'ne'ua hingyø judío mathoguitho ra n'ua da zä.

¹⁰ Pe nu'ua yø ja'i ngue gä ra nho ga 'yo, gä ra nho di t'unni. Oja da 'yøt'e ngue da hnu mansu 'ne da hyurpa yø mmæi. Hinga høndyø judío, sinoque xquet'a 'ne'ua hingyø judío di nthæui ra nho.

¹¹ Porque nuna Oja, n'na ngu n'na yø ja'i da hyaspabi xandønho ra güenda.

¹² A nuyá, gätho yø ja'i, gä ja yø ts'oqui. Pe nuna Oja da hyaspabi ra güenda. A nu yø ja'i ngue hingui pa'a ra ley ga 'yo yø judío, xquet'a da thaspa ra güenda co nu'a te ra hya padi. Pe nu yø ja'i padi te mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío, da thaspabi ra güenda co nu'a te ra hya nt'ot'i p'ua ja ra ley.

¹³ Porque Oja hñdi nu manho yø ja'i'a ngue hontho da badi te mmamp'ua ja rá ley Oja. Nu'ua yø ja'i nnu manho Oja, gue'ua yø ja'i da 'yøt'a te ra nho mmamp'ua ja rá ley Oja'ua.

¹⁴ A nuyá, madague'a 'buhyø ja'i ngue hñjam'mø xa 'yøde te ra hya nt'ot'i p'ua ja ra ley ga 'yo yø judío, pe xquet'a ya pase'a te ra nho di manda Oja ngue da n'yo. Porque pase p'ua ja

yø n'yomfeni'a te ra nho i jatho ngue da 'yøt'e. Ya xquet'a di nthædui'a te ra nho mmamp'ua ja rá ley Oja.

¹⁵ Nu'a te ga 'yo, gue'a gui nequi'a ngue pap'ua ja yø n'yomfeni'a te ra nho mmamp'ua ja ra ley nuna ja ngue da 'yøt'e. I pahyø ja'i ngue'mø xanho te øt'e, ogue hingui ho te øt'e.

¹⁶ Nu te gäma hya mbemp'ua ja yø mmæi yø ja'i, nuna Oja, da 'yεhra pa da penhna Jesucristo ngue da hyaspa ra güenda yø ja'i te gäma hya mbeni. Guehna ra hya dí mmangä naya mente ngue dadi 'yongä ra hoga 'da'yo hya.

¹⁷ Nu'ua yø judío, dí nne ga xi'aha te ra hya ja ngue da thogui. Guehya padi xanho te mmamp'ua ja ra ley bi 'yotra Moisés. 'Ne di 'yεts'i ngue padi xanho hanja Oja.

¹⁸ Yø judío padi xanho hanja'a te rá pähä Oja, porque nuna ra ley i ca, guehna xännbabi na ndana gue'a ra nho i jatho ngue da 'yøt'e.

¹⁹ I ena ngue yø mbadi xandønho, da zä da xännbabi yø ja'i entho yø xädä ngue 'yo 'bexui.

²⁰ I ena ngue padi xandønho ha di japra hya da xännbabi'ua yø ja'i hinte padi. I ena ngue padi xandønho ha di japra hya di opan'yu'ua yø ja'i hingui padi hanja ra hya. Porque nup'ua ja ra ley, i ena ngue gä ja bi jup'ua ra hya majuanj ngue xännbabi yø ja'i.

²¹ Pe xi'mø ena ngue majuanj'a te ra hya xännbabi mi'da yø ja'i, ¿hanja'mø ngue hingui øt'a te ra hya xännbate 'mø? I embi ngue hingui ho di mpε yø ja'i, ¿hanja'mø ngue go i mpεε?

²² I embi ngue hingui ho di n'yots'om'mäi yø ja'i, 'ne go 'yots'om'mäise. I ena ngue hingui nnu manho yø dahmu, pe nuyá p'uya, guehya pεε'a ra menyu di mpeti p'ua ja ra nija ya.

²³ Di 'yεts'i ngue ena padi xandønho'a te ra hya mmamp'ua ja ra ley. Pe nuyá, guehya hingui øtya yø hya mmamp'ua ja ra ley ya, go guehya yø ts'oqui ya nguep'ua hingui nnu mansu Oja yø ja'i.

24 I nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue εna: "Go ni ts'oquihua p'ua nnomman'ua Oja ya yø ja'i hingyø judío", i εnna hya.

25 Nu ra ja'i bi mi ngue ra judío, ya xanho ngue'mø øt'e te gäma hya mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø mmijudíou. Pe nu'mø hingui øt'e te gäma hya mmamp'ua ja ra ley, ya hinte di muui, madague'a bi mi ngue ra judío.

26 A nu ra ja'i hingra judío, 'ne da 'yøt'e te mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío, ya rá ja'i Oja. Ya cohi tengutho 'mø dra judío.

27 Nu ra ja'i ngue hingra judío pe øt'e te mmamp'ua ja ra ley, ya di nequi xanho ngue ja rá ts'oqui ra judío. Porque ja ha nt'ot'i ra ley i ca, 'ne hingui øt'e te mmamp'ua ja ra ley i ca.

28 I t'embj ngue ra judío, gue'a rá ja'i Oja'a. Pe himma juani ngue rá ja'i Oja ra ja'i nu'a hontho bi mi ngue rá basi ra judío, oque n'youi ra hmεpya rá do'yo tengutho yø judío ngue n'youi ra circuncisión.

29 A nu'a majuani ngue rá ja'i Oja, gue'a ra ja'i hahra mmui ngue hεp'ua ra nts'o'a. Guehna ra ja'i nnu manho Oja na p'uya, madague'a ngue hingø nnu manho yø ja'i.

3

1 Pe nuna ra hya dí mmangä, hinda mmangä ngue hinte di muui te bi 'yøt'Oja ngue bi huanhyø judío 'ne bi manda bi njapra hmεpya ngue ra circuncisión.

2 Porque xangu ha rá nja ra hya. Porque gue'ua yø judío, ma datho ngue bi fätrá hya Oja.

3 A nuyá, nu 'da'ua yø judío ya, ya bi hεp'ua Oja. Pe, çua rángue bi hεp'ua Oja'ua, ua go 'ne'a Oja da hεp'ua'a rá hya bi ma ngue da 'yøt'e?

4 Nu'a, hin'na'a. Madague'a Gä yø fehni yø ja'i, pe nuna Oja hinjam'mø di fehni na. Nguna ra hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro, i εna: "Nu'i ma Oja'i, di nequi ngue nu'a te ra hya guí mma, Gä xanho. Hinjonni ja'i da bøni da

'yembj ngue hinga gue'a ra hya guí mma", i εna.

5 Pe xi'mø ngue gue'a ra nts'o dí øthua, ja di nequi p'ua ngue tate xandønho Oja, çdana ja ngue ga mmamhma ya 'mø? Çua da zä ga emhma ngue ya hinni 'yup'ua te da 'yøraha Oja ngue da jacua ra castigo 'mø? Porque gue'a yø hya yø ja'i'a.

6 Nu'a ra hya'a, hinda zä ngue gue'a ga mmamhma'a. Porque nu'mø ya hinni 'yup'ua te øraha Oja, çha di zä da hyaspabi ra güenda yø ja'i 'bu'a nximhäi 'mø?

7 Pe xi'mø mmanna fehni n'na, ja di nequi p'ua ngue nuna Oja i tate xandønho rá hya, porque hinjam'mø di fehni Oja, çua sä ga emhma ngue ya hinni 'yup'ua da hasca ra güenda ma ts'oquihua na Oja 'mø?

8 Ya sätho ngue man'na xants'o te ga øthua 'mø, n'namhma ngue da zä ga mamhma ngue dí honnbahua ha di nequi ngue xandønho Oja. Nuna ra hya naya, i 'bu i'da yø ja'i di yajpagui ngue engui ngue ngu'a ra hya dí xänbäte. Pe himma juani ngue xants'o te dí xänbäte. Nuya yø ja'i mman'a ra hya'a, guehya yø ja'i ni 'yup'ua da ma ra castigo ya.

9 Xi ya 'mø, çua man'na tate xanho'ua yø judío ngue gätho mi'da yø ja'i ya 'mø? Nu'a ra hya'a, hinda zä'a. Porque ya dí mmangä ngue ngu'ua yø judío, ngu'ua hingyø judío, Gä ja yø ts'oqui.

10 Nup'ua ja ra Maca Libro nt'ot'i p'ua ra hya ngue εna: "Hinjonni ja'i di põni ngue xtanho te ga 'yo, ni xinga n'na nc'ei.

11 Hinjonni ja'i di põni ngue di tini hanja ra hya. Ni xinga n'na nc'ei di põni ngue da hyon'Oja.

12 Gätho yø ja'i ya xa hεp'ua Oja. Porque xøgue Gä ra m'medi ga 'yo. Hinjongui põni ngue xtanho te øt'e, ni xinga n'na nc'ei.

13 Nu'mø bi nya yø ja'i, tengutho 'mø bi ma nts'ots'i p'ua o ra ánima, njapua ga nts'o ra hya põnna ne. Gä ra fehni ga ya. Ra ndate n'youi yø hya

põnna ne ra ja'i, tengutho ra pozu 'mø bi za ra ja'i n'youi ra ndate p'ua ha sa.

¹⁴ Høndra ts'ate ga ya, h̄inj̄am'mø di ya manho.

¹⁵ Høndra nthote nne.

¹⁶ Nup'ua ha ni ma, ga ra nts'on̄i ørpa yø ja'i.

¹⁷ Nu'a da japi ngue h̄indi ns̄uhyø ja'i, h̄ingui pad̄i ha ra nja'a ra hya'a.

¹⁸ Ni xinga gue'a di so yø mm̄ui ngue da nu mansu Oja".

¹⁹ Nguna ra hya nt'ot'i p'ua ja ra ley Oja. Janangue nuyá, h̄ingui sä ngue to da 'yena ngue h̄in'yu ra ts'oqui. Porque nu'a te ra hya mmanna ley, i mman'a te ga 'yo yø ja'i ca'a ra ley'a. Guehna ra hya mman'Oja na ngue gätho yø ja'i 'bua nximhäi, ga ja yø ts'oqui.

²⁰ Nu'a te ga ra nho di manda ra ley ga 'yo yø judío, h̄injongui pøni ngue di øt'e. Janangue nuyá, nu to ena ngue ga 'yo'a te di manda ra ley, pe hinga gue'a di nyanná te'a. Porque Oja bi unna ley para ngue ga pahmu ngue ja ma ts'oquih̄u.

²¹ A nuyá, ra hoga 'da'yo hya i mma ha ra nja ra hya ngue di hoga ma ts'oquih̄u Oja. Ya di nequi ngue bi hogatho ma ts'oquih̄u Oja, hinga gue'a ra ley ga 'yo yø judío i nhohma ts'oquih̄u. Nup'ua ja ra ley, nu'ua yø pøngahya Oja bi 'bet'o ra hya ngue da zonna pa da yanju Oja.

²² Nuna Oja, di hoga ma ts'oquih̄u 'mø ga ec'ei ngue ya bi yanju ra Jesucristo. Hønt'o bi za ma ja'i da 'yec'ei, di hojpa bi rá ts'oqui. Porque gätho yø ja'i, mahyonitho ngue guehna Oja di hojpa bi yø ts'oqui.

²³ Porque gätho yø ja'i, ga ja yø ts'oqui. H̄injongui pøni ngue di øt'a te ra nho i nne Oja ngue da 'yøtyø ja'i.

²⁴ Nuna Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi hoga ma ts'oquih̄u. Porque ra Jesucristo gue'a bi gurca ma ts'oquih̄u'a.

²⁵ Nuna Oja, bá penhna Cristo para ngue yø hmi yø da yø ja'i p'ua da tho. Bi du ngue di hojpa yø ts'oqui gätho yø

ja'i da 'yec'ei. Nu'mø mi du ra Cristo, ya bi nequi hanja ra hya ngue ya bi nhohyø ts'oqui yø ja'i. Nu'mø yø pa xa thogui, xa nzerpa yø ja'i na Oja, h̄imb̄i menhna castigo ngue yø ts'oqui xa 'yøt'a m'met'o.

²⁶ Pe nuyá ngue ya bi du ra Cristo, ya di nequi ngue njut'i gätho yø ts'oqui yø ja'i. A nuyá, ya di haxhu njuani ngue Oja, njuantho ra ts'ut'abi øt'e, nu te'o gätho ec'ei ra Jesucristo, gue'ua di hojpa yø ts'oqui'ua.

²⁷ Xi ya, ¿hapu di nequi yø hya'ua di 'yets'i, ena ngue ja tema nho bi 'yøt'e ngue i nhohyø ts'oqui ya? Ya h̄inha di nequi'a ya. Porque nu'a i nyanma teh̄u, hinga gue'a ngue ga øth̄u'a te mmamp'ua ja ra ley'a. Sinoque nu'a i nyanma teh̄u, gue'a ma nt'ec'ei h̄u ja'a.

²⁸ A nuyá, ya di nnuh̄u ngue nu'a i nhohma ts'oquih̄u, hinga gue'a ngue ga øth̄u'ua yø hya mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío'a. Nu'a di nhohra ts'oqui, gue'a ngue da t'ec'ei ra Jesucristo'a.

²⁹ Xi Oja, ¿ua en'a ngue hønt'ua yø judío yø Oja'a? ¿Uangui mman'Oja ngue 'ne'ua h̄ingyø judío yø ja'i Oja? Majuani ngue xquet'a 'ne'ua.

³⁰ Porque nuna Oja, 'dase na. 'Ne guehna di hojpi gätho yø ja'i da 'yec'ei ra Jesucristo na, ngu yø judío, ngu'ua h̄ingyø judío, ga di hojpi.

³¹ Xi ya, ngue ja ma nt'ec'ei h̄u, ¿ua da za ga emh̄u ngue ya hinga øth̄u'a te ra nho mmamp'ua ja ra ley ya'mø? 'Yo gui mman'a tengu'a. Hante gue man'na gue'a di zäp'ua ga øth̄u'a te mmamp'ua ja ra ley'a.

4

¹ Xi ma mboxitah̄u ra Abraham, ¿te 'be'a bi 'yøt'e ngue Oja bi hojpa bi yø ts'oqui?

² Nu'mø ngue ra Abraham ja tema nho bi 'yøt'e janangue Oja bi hojpa bi yø ts'oqui, ya säp'ua da 'yena di 'yex'mø. Pe pa Oja ngue h̄ingui sä di 'yets'i.

³ I mmamp'ua ja ra Maca Libro ha bi nja ngue Oja bi hojpa bi ra Abraham ngue ena: "Ra Abraham bi 'yec'ei

ngue di nja'a te ra hya xi xi Oja. Nu'a i 'yεc'ei p'uya, Oja bi hojpabi", i εna.

⁴ A nuyá, nu'mø ngue to øt'a n'na ra 'befi, nu'a ra nzäbi ma t'unni, ya hinga matetho t'ørpe ngue'a te ma t'unni, sinoque thupi.

⁵ Pe Oja hinguí εnjε ngue ja tema 'befi ga øthε ngue di hoga ma ts'oquihε. Porque Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi hoga ma ts'oquihε. A nuyá, høntho ga εc'ei hε ngue Oja di nja'a te bi ma.

⁶ Ra David bi ma ngue ra mmenthi di nthεui yø ja'i nu'ε di hojpabi Oja, madague'a hinguí øt'e gätho'a te ra nho ja ngue da 'yøt'e.

⁷ Bi 'yεna: "Ya ra mmenthi bi nthεui yø ja'i, nu'ε di punnbabi Oja. Ya hinda japra castigo ngue yø ts'oqui xa 'yøt'e.

⁸ Ya ra mmenthitho bi nthεui yø ja'i nu'ε ja yø ts'oqui 'nε di hojpatho Oja yø ts'oqui", i εna.

⁹ Xina ra mmenthi na, ζua høndyø judío mmeppya yø do'yo di nthεui na ra hya na? Nu'a, hin'na'a. Sinoque 'nε'ε yø ja'i hinga mhmeppya yø do'yo di nthεui na ra mmenthi na. Porque dí xi'ahε ngue ra Abraham bi 'yεc'ei ngue di nja'a te ra hya bi xi Oja. Nu'a i 'yεc'ei p'uya, gue'a i hojpabi Oja'a.

¹⁰ Xi'mø mi ma mahojpi ra Abraham, ζua ya mhmeppya, ua gue tobe himmani hmεpya 'mø mi ma mahojpi? Nuná, bi ma mahojpi hante ngue da hmεpya.

¹¹ M'mεfa p'uya, ra Abraham bi njapra hmεpya ngue ra circuncisión, gue'a bi nøpa hmεpya Oja ngue ya bi hojpi ngue bi 'yεc'ei. Janangue nuyá, guehna ra Abraham i nøpa papá to gätho ja yø nt'εc'ei ya. Madague'a hinguí n'youi ra hmεpya ngue ra circuncisión, pe Oja di hojpi.

¹² Xquet'a ra Abraham guehna bi nøpa papá'ε to gä bi njapra hmεpya ngue ra circuncisión. Pe hinga høntho bi nøpa papá ngue n'youi ra hmεpya, sinoque bi nøpa papá ngue bi dennbabi rá nt'εc'ei bi nja ra Abraham hante ngue da hmεpya.

¹³ Nuná Oja, bi yarpabi n'na ra hya ra Abraham ngue nu'ε yø mbom'mεto, di t'unna häi da gohmi gä rá ngani nximhäi. Pe hingue i t'unna häi da gohmi ngue da t'εmbi bi 'yøt'e gätho'a te mmamp'ε ja ra ley. Nu'a, hin'na'a. Sinoque bi 'yεc'ei ngue Oja bi hojpabi yø ts'oqui, janangue bi t'un'na ra häi da gohmi.

¹⁴ Nu'mø di t'εnjε ngue jatho ga øthε te gä mmamp'ε ja ra ley, ja di n'nacjε'a te ra hya di yat'a Oja, ya hinte ni bøntho ma nt'εc'ei hε 'mø. Xi mmangu'a ra hya di yat'a Oja p'uya, xquet'a hinte ni bøntho 'mø, porque gä ja yø ts'oqui yø ja'i.

¹⁵ 'Nε nu'a ra ley, ra castigotho n'youi'a. Nup'ε hapε fadi tema hya mmanna ley, ya pahyø ja'i ngue ja yø ts'oqui, porque hinguí øt'e te mmamp'ε ja ra ley.

¹⁶ Nuná ra hya di yat'a Oja, i mma ngue gue'ε yø ja'i da 'yεc'ei, di japi. Ya di nεqui p'uya ngue Oja ra matetho bi 'yøt'e ngue di japi to da 'yεc'ei. Hinguí mman'Oja ngue da hønt'ε to da 'yøt'e te mmamp'ε ja ra ley di japi. Porque ra ja'i ja rá nt'εc'ei tengutho rá nt'εc'ei bi nja ra Abraham, ya guehna ra Abraham i nøpe ngue rá papá ra 'yεc'ei.

¹⁷ Guehna i nne da manna hya bi xi Oja ra Abraham ngue bi 'yεmbi: "Ague Abraham, ga øt'a ngue gui cohi grá papá ya. Porque xangu ni basi di nxandi gä rá ngani nximhäi", bi yεmbi. Nuná ra Abraham bi 'yεc'ei te bi man'Oja, porque Oja i sä da 'yøt'e ngue di bεnnate'ε to ya xa ndu. Ximmi sä da 'yøt'e ngue di m'mε'ε yø basi tobe hinguí 'bwi.

¹⁸ Ra Abraham bi xi Oja ngue di m'mεhrá basi, nuná rá basi di m'mwi, di nxandi ndap'ε bi zä gä ra ximhäi. 'Nε hinguí sä di 'bede hangü ga ngu. Ra Abraham himbi badi ha di zä di nja na ra hya na, pe nu'a te ra hya bi xi Oja, bi 'yεc'ei ngue di nja.

¹⁹ Ra Abraham rá nζεgui ya mme mi 'bε'a n'na ciento nje ya. Ra Sara p'uya, xquet'a ya ra bødac'ei. Ya xi thohyø pa

p'ua xti m'muhrá basi. Pe ra Abraham himbi 'bεhrá nt'εc'ei bi nja.

²⁰ Hinjam'mø bi nyobeni. Sinoque n'nat'a bi beni ngue di nja'a te ra hya xi xi Oja. Bi hya ra ts'edi εc'eiho ngue di m'muhrá basi xi xi Oja ngue di m'mui. Janangue εspatho Oja.

²¹ Nuná ra Abraham ya man'natho di segura p'uya ngue Oja i ja rá ts'edi da 'yøt'a te gāma hya di yat'i ngue di nja.

²² Nuná rá nt'εc'ei bi nja ra Abraham, guehna i hojpabi Oja yø ts'oqui mi ja na.

²³ Nu'mø mi ma nt'ot'i ra hya ngue ya bi ma mahojpi ra Abraham, hin'i ma nt'ot'i na ra hya na ngue hontho da hnu manho ra Abraham.

²⁴ Sinoque bi ma nt'ot'i na ra hya na, ja ga pahmu p'ua ngue Oja xquet'a di hogahua 'mø ga εc'eiha na Oja bi 'yøt'e ngue bi benate ma Hmuha Jesucristo 'mø mi du.

²⁵ Nuná ra Jesús, bi n'uni bi tho ngue bi gurca ma ts'oquihua. M'mefa p'uya, bi benate. A nuyá, gue'a i hogahua Oja'a ya.

5

¹ Ya bi nhohma ts'oquihua ngue dá εc'eiha na ma Hmuha Jesucristo. Conná guehra Jesucristo ya dá nhojpahua Oja.

² Ya dá tinnbaha rá mate Oja ngue dá εc'eiha ra Jesucristo. 'Ne dadi johyaha ngue bá ep'ua ra pa ga nnuhua'a ra nho di un'Oja.

³ Pe hinga hondra nho di un'Oja gdá johyaha ya, sinoque 'ne'mø dí sähua ra n'ua jatho ga johyaha. Porque nu'mø sä ra n'ua n'ua, ja fup'ua ngue seti hangu ra n'ua sä ra ja'i.

⁴ Nu'mø dí seti hangu ra n'ua di thohma, ya nnu manhoja Oja 'mø. A nu'mø ya nnu manhoja Oja p'uya, ya dí pahmu ngue bá ep'ua ra pa ga nnuhua'a ra nho di uni.

⁵ Nuná ra nho ja ngue di n'nacju, hinga fehñitho na. Porque ya bá 'benngaha ra Espiritu Santo ga n'yohua,

gue'a xoga ma mmuiha ha gdá pahmu ngue majuaní di macju Oja'a.

⁶ A nuju, hinda zá ngue ga honse ha di nyamma tehua. Pe bi zonna pa bi nja'a te bá sän'Oja, ngue ra Cristo bi du conná guehma ts'oquihua.

⁷ Conque nuju, hinjonni ja'i di pøni da 'yenná te da tho conná guehra mmic'eiui, madague'a ra hoja'i'a ja ngue da tho. Pe rá nzequi 'bui te'o da 'yenná te da tho conná gue'a ra ndø hoja'i.

⁸ A nuyá, di nequi xanho ngue di macju Oja, porque ra Cristo bi du conná guecju, conque ja ma ts'oquihua.

⁹ Ra Cristo ya bi du ngue bi hoga ma ts'oquihua. Janangue nuyá, man'natho dí haxhua njuani ngue ya bi yanju p'ua ja ra castigo di nja'mø rá nzequi.

¹⁰ Conná guehma ts'oquihua, mama nsuiha Oja. Pe bi 'yøt'Oja ngue da nhojpahua conná gue'a i du rá Ts'ant'ua. A nuyá, ya dadi n'amigohua Oja ya. Ya man'natho dí haxhua njuani ngue hinguí encju ra Cristo, sinoque 'bui ngue da yanju p'ua ja ra castigo.

¹¹ Pe hinga hontho ga johyaha ngue ya bi yanju p'ua ja ra castigo, sinoque ma datho dadi johyaha ngue ya dá nhojpahua Oja conná guehna ma Hmuha Jesucristo.

¹² Nua ja ra ximhai, n'ua nc'eiho rá mudi bi 'yøtra ts'oqui. Ja bá fup'ua ra ndate p'uya ngue'a ra ts'oqui bi nja. Janangue nuyá, nu gätho yø ja'i 'bui, Gä i tu porque Gä øtra ts'oqui.

¹³ Nu yø ja'i bi m'mui hante ngue da fahra ley bi 'yøtra Moisés, Gä bi 'yøtra ts'oqui. Nu'ua yø ja'i'ua, hinguí sä da 'yena ngue hinguí padi ndana'a ra nho ja ngue da 'yøt'e.

¹⁴ Di nequi ngue ra ts'oqui bi 'yøtyø ja'i, porque Gä bi du. Rá muditho ra Adán bi 'yøtra ts'oqui, m'mefa p'uya gätho mi'da yø ja'i bi 'yøtra ts'oqui, madague'a ngue hinga 'da'iguui ra ts'oqui bi 'yøtra Adán.

Nu'a te ra ts'oqui bi 'yøtra Adán, gue'a bi ts'oní gátho yø ja'i'a. Pɛ m'mɛfa bi m'məhra Cristo, guehna bi 'yørpabi ra nho yø ja'i na.

¹⁵ Ja uana te bi nja ngue ra Adán bi 'yøtra ts'oqui, ximmi ja uana te bi nja ngue'a rá mate Oja bi 'dacjɛ. A nuna ra Adán, mi zä mi 'yøtra ts'oqui, xandøngu yø ja'i bi tocabi ngue bi du. Pɛ nuna ra Jesucristo guehna bá hannbabi rá mate Oja, 'nɛ xandøngu yø ja'i bi tocabi ngue di nyani. Man'na ja ts'editho te bi 'yøtra Jesucristo ngue ra Adán.

¹⁶ Nu'mø mi mɛdi bi nja ra ts'oqui, bi man'Oja ngue nu'a ra ts'oqui, di nja ra njut'i ngue ra castigo. Pɛ nu'mø ya mandøngu dyø ja'i øtra ts'oqui, nuna Oja bi ma ngue da 'yøtra mate di nhojpathoui yø ja'i ja yø ts'oqui.

¹⁷ Co nuna n'na nc'ei bi 'yøtra ts'oqui, m'mɛfa p'aya, gátho yø ja'i ja ngue da tho ra ndate. Pɛ nu to gá di nthɛui rá mate Oja ngue di punnba yø ts'oqui, di t'unna 'da'yo te conná nguehra Jesucristo.

¹⁸ Nuna ra Adán bi 'yøtra ts'oqui, gátho yø ja'i mi ja ngue da ma ra castigo. Pɛ nuna ra Jesucristo bi 'yøtra nho, gátho yø ja'i ja ngue di tocabi da ma mahojpi yø ts'oqui 'nɛ di nthɛui ra 'da'yo te.

¹⁹ Ra Adán himbi 'yøt'e te bi xi Oja, mandøngu dyø ja'i bi gohi ngue yø 'yøt'its'oqui. Pɛ ra Jesucristo ngue bi 'yøt'e te bi xi Oja, ya mandøngu dyø ja'i di tocabi ngue di hojpbabi Oja.

²⁰ Nuna ra ley, bi ma nt'ot'i para ngue man'na gdá padí ngue ja ma ts'oquihɛ. A nuyá, nu'mø dí padí ngue xangu ma ts'oquihɛ i ja, ya man'na gdá pahma ngue nuna rá mate Oja bi 'dacjɛ, ma datho ngue xangu na.

²¹ Janangue nuna ra ts'oqui xa bɛnnga ma mmɛihɛ, gue'a bá hannghɛ ra ndate'a. Pɛ nuyá, ngue ya bi bɛnnga ma mmɛihɛ rá mate Oja ya, guehna bá hannghɛ ra 'da'yo te naya, ngue ya bi ma mahoqui ma ts'oquihɛ conná nguehma Hmuhɛ Jesucristo.

6

¹ ¿Ndana exa ja ngue ga øthɛ ya'mø? ¿Ua sä ngue ga sigue ga øthɛ yø ts'oqui n'namhma ngue nuna Oja man'na xangu rá mate di 'dacjɛ?

² Nu'a, hingui sä'a ngue ga sigue ga øthɛ yø ts'oqui. Sinoque ya bi zɛp'ɛ'a te ra ts'oqui xtá øthɛ m'mɛt'o. ¿To go ɛna ngue ga sigue ga øthɛ yø ts'oqui?

³ ¿Ua hingui pahma ngue nu to gátho ya dá nxixyahɛ, ya dá mbɛnthɛ ra Jesucristo? Nu'a i du'a, xquet'a tengutho 'mø ya dá tuhɛ.

⁴ Nu'mø ma nxixyahɛ, ya dí ør'ma güendahɛ ngue ya bi zɛp'ɛ'a ra nts'o xtá øthɛ m'mɛt'o. ɛntho ya bi ma nt'äguigahɛ tengutho ra Cristo ngue bi t'ägui. Pɛ nuna ra Cristo conná ts'edi rá Papá bi japi ngue bi bɛnnate p'ɛ bi t'ägui. A nuja ya, tengutho 'mø ya dá bɛnnatehɛ ngue ma'da'yo dá m'məhmɛ.

⁵ Porque nu'mø dí øthɛ ra güenda ngue ya dá tuhɛ tengutho ra Cristo ngue bi du, xquet'a ya dí øthɛ ra güenda ngue ya ma'da'yo høndá m'məhmɛ tengutho ra Cristo ngue ma'da'yo bi m'mɛi.

⁶ Nu'mø mi 'dømbɛ ja ra pont'i ra Cristo, tengutho 'mø ngue ma do'yohɛ bi 'dø'mi. Porque ya bi zɛp'ɛ yø ts'oqui xtá øthɛ m'mɛt'o, ya hinní mantho di mandagahɛ ra ts'oqui tengutho 'mø gdi øt'e ngue ma hmuhɛ'a.

⁷ Porque nu ra ja'i øtrá güenda ngue bi du rá do'yo, ya bi hyɛp'ɛ ra ts'oqui.

⁸ Pɛ nu'mø dí ør'ma güenda ngue ya dá tuhɛ 'mø mi du ra Cristo, ya dí ɛc'ɛihɛ ngue ma'da'yo høndá m'məhmɛ tengutho ra Cristo ngue ma'da'yo hømbi m'mɛi.

⁹ Porque dí pahma ngue nu'mø mi du ra Cristo, bi bɛnnate, 'nɛ ya hinní mantho da du. Sinoque 'bɛi para zantho.

¹⁰ Ra Cristo n'na nditho bi du conná nguehyø ts'oqui yø ja'i. A nuyá ngue ya 'bɛi, ga 'bɛhya ngue ørpabi rá pahá Oja.

11 Da guecju ya, ma ga njathu p'uya, ga othu ngue ya bi zep'u ra ts'oqui ngue ya ma n'yohu ra Jesucristo. Ya gdá 'buhma'a ya ngue ga orpahu rá páhä Oja.

12 Janangue nuyá, mente yø pa dí 'buhmu ua ja ra ximhäi, ya hinni mantho ga unhnu ra 'yu'a ra ts'oqui. Hinga nnehu ngue da dajpahu'a tengue rá páhäse ma do'yohu.

13 Hinga unna 'yu ma mmuihu ngue ga othu ra nts'o. Sinoque ma ga unma mmuihu Oja ngue ra nho ga othu. Porque ya ma'da'yo høndá m'muhmu.

14 Nu'a ra ts'oqui xí bennga ma mmui ngue mađi mandagahu, ya hinni mantho di mandagahu'a ya. Nu'a ra ley mi haxra güenda ngue ma ts'oquihu, ya hinni mantho hascahu ra güenda'a ya. Porque Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi yangthogahu.

15 Ya bi nyamma tehu, pe hinga gue'a ngue ga othu te Gä mmamp'u ja ra ley i nyamma tehu. Sinoque Oja ra matetho bi 'yøt'e ngue bi hoga ma ts'oquihu. Xí ya, ngue ya bi ma mahoqui ma ts'oquihu, ¿ua sä ga sigue honga othu yø ts'oqui? Nu'a ya hin'na'a.

16 Ya guí pahmu ngue nu'mø ga homma hmu di mandagahu, ya dí ohu rá 'ye'a ma hmuhu. Janangue nuyá, nu'mø ga øt'e ngue ma hmuhu'a ra ts'oqui, ya jatho ngue ga tuhu 'mø. Pe nu'mø ga øt'e ngue ma hmuhu Oja, ya di hoga ma ts'oquihu.

17 A nugä, dadi ja mammađi Oja porque ya gá hyehmu p'u ra ts'oqui xí bent'a ni mmuihu. 'Ne ya gá unni mmui gá 'yec'ei'a ra hya bi san'nahu.

18 Ya bá njac'ahu p'u ja ra ts'oqui. A nuyá, Gä gue'a ra nho guí nnøpe ni hmuhu ya.

19 Nuna ra hya dí mmangä, dí honi te nna hyejpa ra hya, n'namhma ngue da dini xanho ni mmuihu hanja ra hya. A nuyá, nu'mø yø pa xa thogui, xcá unhnu ra 'yu'a ra nts'o ngue mi tap'ahu, mathoguiho yø ts'oqui

xcá 'yøthu. Pe nuyá, dami unni mmuihu ngue Gä ra nho guí 'yøthu ya. Janangue nu'a te Gä guí 'yøthu, da gue'a te rá 'befi Oja guí 'yøthu.

20 Nu'mø yø pa xa thogui ngue Gä ra nts'o xtá othu, hinni pađi ga othu ra nho.

21 ¿Teni 'be'a dá tahmu ngue'a ra nts'o xtá othu? Porque ra 'be'isatho te xtá othu. Gä ra ndate bá n'youi.

22 Pe nuyá, ya dá pømhmu p'u ja ra ts'oqui ya, ya yø mefigahu Oja ya. Janangue ya yø ja'igahu Oja 'ne ya di 'dacju ra te para zantho.

23 Nu'a ra njut'i ngue ra ts'oqui, gue'a ra ndate'a. Pe nu'a di un'Oja, gue'a ra te para zantho di 'dacju rángue dí n'yohu ma Hmuhu Jesucristo.

7

1 Ague ma zi cu'ahu, ya guí pahmu ngue ra ley i ja, i ja rá ts'edi ra ley ngue di manda ra ja'i mente 'bui. Pe nu'mø bi du ra ja'i, ya hinni mantho di manda ra ley ra ja'i.

2 Ya guí nnuhu tengutho n'na ra xisu 'mø bi nthati, i ja n'na ra ley hapu mma ngue hin'yu ra nt'edi da hyep'u rá damme ra xisu. Pe nu'mø ya bi du rá damme, ya bi xot'a ra ley mi sampra xisu.

3 Pe nu'mø høndi nthatra xisu 'ne 'bútrá damme, ya ra ts'oqui øtra xisu. A nu'mø bi du rá damme, ya bi xot'a ra ley mi ja ngue ra nthati. Ya sä di nthati mahøn'a, 'ne ya hinga ts'oqui øtra xisu ngue di nthati.

4 A nuyá ma zi cu'ahu, ya dí øtra güenda ngue dá tuhu p'u ja ra pont'i bi du ra Cristo. Nu'a ra ley mi sangbahu, ya bi xotrá hya'a ya. Ya hinda mandagahu ra ley ya. Ya ma n'yohu'a ra Cristo bi bennate p'u ha bi t'ägui. Ya da zä ga orpahu rá 'befi Oja ya.

5 Nu'mø yø pa xa thogui, Gä ra nts'o xtá n'yohu. Ma pahmu'a te mmamp'u ja rá ley Oja, ena man'na bi 'yanna ma mmuihu ra ley ngue ra ts'oqui ga

øth_u. Pε nu'a rā njut'i ngue rā ts'oqui, gue'a rā ndate'a.

⁶ Pε ya bi xotrā hya'a rā ley mađi mandagah_u ya. Porque ya dí øth_u rā güenda ngue ya dá tuh_u. A nuyá, ma'da'yo dá m'mahm_u para ngue ga ørpah_u rá 'bεfi Oja. Guehna rā Espíritu Santo di 'dacj_u rā pähä ga ørpah_u rá 'bεfi Oja ya, pε hinna øth_u rá 'bεfi Oja ngue ga suh_u'a te mmamp'_u ja rā nyogui ley.

⁷ Ngue ya dí mmangä nā rā hya nā, çua guí emhm_u ngue dí mma ngue ya hingui ho rá ley Oja? Nu'a, hin'na'a. Sinoque rā ley xandønho. Xi'mø ngue hĩndĩ ja rā ley, ya hĩxcā pahm_u te 'bε'a nā rā ts'oqui 'mø. Tengutho mmanna ley ngue εna: “Yo guí nneh_u n'na rā cosa ngue n'nan'yo to rá mmeti”, i εna. Janangue nuyá, dí pahm_u ngue rā ts'oqui dí øth_u 'mø dí nneh_u n'na rā cosa ngue n'nan'yo to rá mmeti.

⁸ Nu'mø mā pahm_u te mmamp'_u ja rā ley, εna man'na bi hacj_u rā ts'edi ngue dí nneh_u n'na rā cosa nu'a n'nan'yo to rá mmeti. Mente rā pa himbi fadi te mmamp'_u ja rā ley, hĩndĩ nequi te 'bε'a nā rā ts'oqui.

⁹ Nugä, nu'mø himmará padi te mmamp'_u ja rá ley Oja, ya dí εna ngue xanho te dí øt'e. Pε nu'mø mā padi te mmamp'_u ja rā ley, bi ðinmā mmæi p'aya ngue hĩndĩ øt'e te mmamp'_u ja rá ley Oja. Ya dá padi ngue ja ngue ga mma rā castigo ngue mā ts'oqui.

¹⁰ Porque nuna rā ley mi ja ngue xti 'dacrā 'da'yo te 'mø xcā øt'e te gä ði manda, guehna rā ley bi zänngui ngue ga mma rā castigo nā, porque hĩndä øt'e te ði manda rā ley.

¹¹ Nu'a rā ts'oqui mi jagui, gue'a mi hārcā mā n'yomfēni'a, dí εna ngue da zā ga øt'e te gä mmamp'_u ja rā ley. Pε nup'_u ja rā ley p'aya, dá timp'_u mma ngue ga mma rā castigo ngue mā ts'oqui.

¹² Janangue nuna rá ley Oja, xandønho nā. Nu te gāma hya ði manda, gätho xandønho.

¹³ Hingui sä ga emhm_u ngue hingui ho rá ley Oja ngue i mma ngue jatho ga mmähä rā castigo. Nu'a ja ngue gdä mähä rā castigo, ngue ja mā ts'oquih_u. Janangue co nu'a te gāma hya mmanna hoga ley, gue'a gui nequi ngue xandønts'o mā ts'oquih'a.

¹⁴ Dí pahm_u ngue nu'a rā ley, gä gue'a rā hoga hya bi un'Oja i mmamp'_u. Pε nuj_u ngue dyø ja'ithoh_u, gä gue'a rā ts'oqui xa bennga mā mmæih_u.

¹⁵ Hĩndĩ padi hanja te nmi øt'e. Porque nu'a rā nho nmi nne ga øt'e, hingā gue'a nmi øt'a. Nu'a tengue hĩndĩ nnu manho p'aya, go gue'a dí øt'a.

¹⁶ Pε nu'mø ngue 'nequi hĩndĩ nnu manhose te dí øt'e, ya dí padi ngue nu'a te rā hya mmamp'_u ja rā ley, xandønho.

¹⁷ Janangue nuyá, hingui nne mā mmæi ngue dá øt'a te ya xtá øt'e. Sinoque gue'a rā ts'oqui mi jagui, gue'a go ði mpε'a ngue'a te xtá øt'e.

¹⁸ Porque dí padi ngue hĩn tema nho xtá øt'e. Nu'a rā nho nmi nne ga øt'e, himbi zä xcā øt'e.

¹⁹ Hĩndä øt'a te rā nho nmi nne ga øt'e, sinoque nu'a te rā nts'o hĩndĩ nnu manho ngue ga øt'e, gue'a xtá øt'a.

²⁰ Janangue nuyá, nu'mø xtá øt'ä'a rā nts'o hĩndĩ nne ga øt'e, pε hingō ðadi jagä'a, sinoque gue'a rā ts'oqui xa bennga mā mmæi, gue'a go ði ja'a.

²¹ Nguna rā hya xtá thocā ya. Nu'mø nmi nne ga øtra nho, pε xøgue høntra nts'o mi so mā mmæi ga øt'e.

²² A nugui, ðadi hogä'a te rā hya mmamp'_u ja rá ley Oja.

²³ Nuuja ja mā mmæi mi ja ua n'na rā n'yomfēni ngue hĩnmi nnu manho'a te rā nho nmi sänni ga øt'e. Pε nuna rā hya nā, nu'a rā ts'oqui xa benngagui mā mmæi, gue'a hĩmmi nneque ga øtra nho'a.

24 Pɛ huɛcɛte yø ja'i njap'u. ¿Te'o da zä da yanì ngue hinda thohra castigo ja ngue da thogui?

25 Porque conná n'yomfɛni rá ja'i i nnu manho'a te rá nho mmamp'u ja rá ley Oja. Pɛ nu rá do'yo rá ja'i, gá gue'a rá páhä rá ts'oqui i nne da 'yørpe. Pɛ dadi ja mammadi Oja ngue má Hmuḥ Jesucristo go bi zä bá jughá p'u ja rá nts'o'a.

8

1 A nuyá, ngue ya má n'yohu rá Jesucristo ya, ya hinga mmähä rá castigo ya. Porque nu to n'youi rá Jesucristo, ya bi n'unì ngue gue'a rá Espiritu Santo da xänbì te da n'yo. Ya hinnì mantho ngue øtra nts'o mi ja rá mmài m'mɛt'o.

2 A nuyá, i ja rá ts'edi rá Espiritu Santo ngue di 'dacjɛ rá 'da'yo te ngue man'yohu rá Jesucristo. Ya bá jughá p'u ja rá ts'edi rá ts'oqui madì mandagáhu, ya bi yanjɛ ngue rá castigo mi ja ngue gá thohmu.

3 Dá páhmɛ hanja'a rá ley Oja, pɛ himbì hyät'i bi gughá p'u ja rá ts'edi rá ts'oqui'a rá ley. Porque himbì zä dá øthu gátho'a te gáma hya di manda rá ley. Pɛ nuna Oja bi yanjɛ. Bi 'yøt'e ngue bi njá'i rá Ts'ant'u bá pɛnhua. Bi hnu ngue rá ja'i, pɛ himbì 'yøtra ts'oqui. Guehna bi tho ná ngue bi gurca má ts'oquihɛ. Bi hyɛjpábì rá ts'edi rá ts'oqui xi bɛnnga má mmaihɛ.

4 Nguna bi 'yøt'e, porque bi nepe ngue gue'a rá Espiritu Santo da gágbahɛ rá 'yu gdá n'yohu, n'namhma ngue da zäp'u gá øthu rá nho mmamp'u ja rá ley. Pɛ nu'a rá nts'o mi ja má mmaihɛ m'mɛt'o, ya hingui sä ngue ni mantho gá øthɛ'a ya.

5 A nu rá ja'i ngue rá n'yomfɛniɛ jəqui te gá 'yo, hønt'a te rá nts'o gá 'bɛhyø ja'i di ja ndummài ngue øt'e. Pɛ nu rá ja'i ngue gue'a rá Espiritu Santo di unna hoga n'yomfɛni gá 'yo, gue'a rá ja'i ngue høndrá páhä Oja di ja ndummài ngue øt'e.

6 Janangue nuyá, nu to di ja ndummài ngue da 'yøtra nts'o gá 'bɛhyø ja'i, da ma rá castigo. Pɛ nu rá ja'i di ja ndummài ngue gue'a rá páhä Oja da 'yørpe, gue'a rá ja'i hu rá mmài ngue di t'unna 'da'yo te'a.

7 Nu yø ja'i ngue høndra nts'o di ja ndummài ngue øt'e, guehya yø nsuui Oja ya. Porque hingui nne da 'yɛc'ɛi te mmamp'u ja rá ley Oja. Ni xinga gue'a Oja di sä ha di 'yɛc'ɛi.

8 Janangue nuyá, nu'u yø ja'i ngue høndra nts'o di ho da 'yøt'e, guehya hingui nnu manho Oja te gá 'yo ya.

9 Pɛ nujɛ ngue ya dá hɛhmɛ p'u rá nts'o, gue'a rá Espiritu Santo i cägbahɛ rá 'yu nna 'yohu. Porque rá Cristo bá pɛnhna Espiritu Santo ngue di n'youi te'o gá ɛc'ɛi. A nu yø ja'i ngue hingui n'youi rá Espiritu Santo, guehya yø ja'i hingui ɛc'ɛi rá Cristo ya.

10 Nu má do'yohu, ya bá ɛp'u rá pa da du ngue rá ts'oqui i ja. Pɛ ngue dí n'yohu rá Cristo, nu má tehɛ di sigue di m'matho, porque ya bi hoga má ts'oquihɛ Oja.

11 Nuna Oja bi japi bi bɛnnate rá Cristo 'mø mi du. Xquet'a da japi di bɛnnate má do'yohu 'mø ya xtá ndu, porque ya dí n'yohu rá Espiritu Santo.

12 Ague má zi cu'ahɛ, i ja ts'editho gá øthɛ'a te rá hya xänngahɛ rá Espiritu Santo. Ya hinda dajpahɛ rá nts'o so má mmaihɛ.

13 Porque nu'mø gá siguethohɛ rá nts'o xtá øthu m'mɛt'o, ya gá mmähä rá castigo. Pɛ nu'mø gá øthɛ'a te xänngahɛ rá Espiritu Santo, ngue gá hɛhmɛ p'u rá nts'o, ya di 'dacjɛ rá 'da'yo te para zantho.

14 A nuyá, nu to gátho ya gá 'yo'a te rá hya xänbábì rá Espiritu Santo, gue'a yø basì Oja'u.

15 Ya má n'yohu rá Espiritu Santo ya. Ya hingui ja ngue honga nsuhɛ ya, tengutho n'na rá ja'i 'mø su rá hmɛ. Porque majuanì ngue ya yø basìgahɛ Oja ya. Nuna rá Espiritu Santo dí n'yohu, guehna annga má mmaihɛ ná ngue dí ɛmphɛ Oja: “Má Papá'i”, dí ɛmphɛ.

16 A nuna ra Espiritu Santo dí n'yohu, guehna øt'e ngue dí pahmu p'u ja ma mmaihü ngue ya yø basigahü Oja na.

17 Pε ngue ya yø basigahü Oja ya, xquet'a di tocagahü'a ra nho di yat'Oja di unj. Tengutho ra nho di t'unna Cristo, ngut'atho di n'nacjü. A nuyá, nu'mø dí nne di n'nacjü na ra nho di t'unna Cristo ya, pε gue'mø ga n'unj ga sähü ra n'u tengutho ra n'u bi zä ra Cristo.

18 Ma ga ør'ma güendahu ya, ngue zits'urbu dí sähü ra n'u ya, porque nu'a ra nho di 'dacjü Oja m'mefa, ma datho xandøngu'a.

19 Nu te gäma cosa bi zän'Oja ngue ja ua ja ra ximhäi, a nuyá, i ndø'matetho asta gue'mø da zønna pa xa nzän'Oja ngue di unna nho yø basi.

20 Porque Oja bi hocra ximhäi, pε bi nts'om'mø mi man'Oja ngue di njapra castigo'a ra ts'oqui bi 'yøtra Adán. Pε xquet'a Oja bi zänni ngue da 'yεhra pa mahønda gom'da'yo ra ximhäi.

21 Gue'a ra pa'a ngue ya hinnj mantho di nja ra ndate'a ra ximhäi'a. Ya hindj nts'onyø cosa nu'u ja yø te. Nuyá yø hya ya, gä guehya di nja'mø bi zønna pa di unna nho yø basi Oja ya.

22 A nuyá, dí pahmu ngue nu'a te gäma cosa ja ua ja ra ximhäi, gä sä ra n'u, i dants'i tengutho 'mø bi zønna ora di m'mährá basi n'na ra xisu i sä ra ndate, i njarbutho yø cosa ja ya.

23 'Nε hinga hønt'a te ja nximhäi sä ra n'u, xquet'a 'nεcjü dí nnehü ngue da tho'a ra n'u dí sähü, da 'yεhra pa ngue da gom'na'yo ma do'yohü. Ya di nεqui ngue dyø basigahü Oja p'uya. Madague'a ngue ya dí n'yohü ra Espiritu Santo, pε dí nne ga nnuhü te gäma nho di nja m'mefa.

24 A nuyá, ya dí εc'εihü ngue di nja'a te mman'Oja, janangue bi yanjü. Pε xi'mø ngue ya bi nja te mman'Oja, ya hingui ja ngue te nimantho ga tømhmü 'mø.

25 A nuju, dí tømhmü'a te ja ngue di nja m'mefa. Ma ga sethü'a te gä ra n'u

dí thomhmü, asta gue'mø di nja'a te dí tømhmü di nja.

26 A nuju, nu'mø dí nne ga mmat'Ojahü 'nε hindj padj te ga xihmü Oja, go ra Espiritu Santo i fäxte. Madague'a ra jats'itho nna bεmhmü Oja, pε ra Espiritu Santo go øt'a ngue i cohi ngue ra mhmät'Oja'a ra hya hingui pøts'e ga mmamhmü.

27 Porque nuna Oja, ya padj tema hya ja mbo ma mmaihü. I tinj tema hya i nne da manna Espiritu Santo. Porque nu'a te ra hya nne Oja ngue di ts'ofu, go ra Espiritu Santo'a äpra mate Oja conná nguecjü.

28 Dí pahmu ngue nu to gä dadi mahmu Oja, gue'mø xanhu oque xan'u te dí thohmu, pε Oja honj ha gui japi ngue da 'yørcähü ra nho. Porque ya xpä nzänn'Oja tengü ga cohmu m'mefa.

29 Hante ngue di nhohra ximhäi, nuna Oja ya padj te'o ja ngue da 'yεc'εi m'mefa, guehya yø ja'i bi zännbi ngue da gohi tengutho rá Ts'ant'u Oja ya. Janangue nuna rá Ts'ant'u Oja, guehna 'bet'o na ngue di ncuui gätho yø 'yεc'εi.

30 Nuna Oja, ya mam'met'o xpä nzänni te'o ja ngue da zofo, guehya yø ja'i bi zohya. A nuyá yø ja'i bi zofo, ya bi hojpabi yø ts'oqui. Nuyá yø ja'i ya bi hojpabi yø ts'oqui, bá εp'u ra pa da gohyø ja'i tengutho rá Ts'ant'u Oja.

31 ¿Ndana man'na ra hya ja ngue ga mmamhmü 'mø? Ya ma amigohü Oja ya. Nu te'o nne da zucjü ya, ya hinte di muui'u ya.

32 Nuna Oja himbi nya rá mmüi ngue bá penhua rá Ts'ant'u ngue bi du conná nguejü. Ja dí haxü p'u njuani ya ngue nu te gäma hya bi man'Oja ngue di 'dacjü, di 'dacjü'a.

33 Gätho gähü, ya xa huanngahü Oja, ya hingui sä to da 'yεmbi ngue nj mantho ja ma ts'oquihü. Porque guesε Oja bi hoga ma ts'oquihü.

34 Ya hindä zä to da 'yεna ngue ga mmähä ra castigo. Porque ya bi du ra Cristo conná nguejü, 'nε bi bennate, ya bí 'bup'u ja rá n'yεi Oja ya. A nuyá,

gue'a zant'a ma mäxteha p'u ha 'bu Oja'a ya.

³⁵ Ya hinte da zä da hyaqui te gui macju ra Cristo. Madague'a ga sähu ra n'u, pe ngutho di macju ra Cristo. Ogue tu ma mmahü, pe ngutho di macju. Ogue suçju yø ja'i, pe ngutho di macju. Ogue hin'yü te ga sihu, pe ngutho di macju ra Cristo. Ogue hin'yü ra ulu ga hehu, pe ngutho di macju ra Cristo. Ogue di 'bumma n'uhü, hingui nne ha da nuhu yø ja'i, pe ngutho di macju ra Cristo. Ogue ya ja ngue da thojü, pe ngutho di macju ra Cristo.

³⁶ I nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue ena: "Di ucähe yø ja'i ngue di ec'ei'ähe, n'na pa ngu n'na pa i nne da hyoje. Entho ho de'yo yø ja'i p'u ga mbeni", i ena.

³⁷ Madague'a ga sähu ra n'u 'mø ngue di thohmu tengü ya yø hya ya, pe ma ga hahmahü ra ts'edi'a te gui macju ra Cristo.

³⁸ Janangue ma ga segurahu ngue nuna Oja zant'a di macju na. Ya hinda zä da hyac'a te ra n'u di thohmu mente di tehu. Ni xinga gue'mø da thojü. Ni xinga guehyø anxε da zä da hyaqui. Ni xingra zithu da zä da hyaqui. Porque Oja di macju ra pa ja p'uya, daguehra pa di 'yep'u di majcu Oja.

³⁹ Nu te gätho bi hoc'a Oja, ngup'u mahets'i, ngu ua ja ra häi, ya hinjonda zä da hyagahu'a gui macju Oja. Porque ya ma n'yohu na ra Hmu Jesucristo.

9

¹ Nugä di ec'ei ra Cristo, janangue nuna ra hya di nne ga xi'ahu ya, hingra fehni na. Guesε ra Espiritu Santo xijpa ma n'yomfeni ngue majuanü na ra hya di xi'ahu.

² Mathoguitho di 'bu ndummai. I 'bumman'u ma mmahü ngue ma mmijudiohe hingui nne da 'yec'ei ra Cristo.

³ Nu'mø di sä ha gdä japi ngue ga nyangä ma mmijudiohe, nugä ga øt'e,

madague'a go ga mmagä ra castigo, ya hinga nnugä ra Cristo. Pe nja ngue hingui sä.

⁴ Nuya yø judío ya, guehya yø mbom'meto ra Israel. Bi zo Oja ngue da 'yøt'e ngue yø basi. Guehya bi nu ha bi nja ngue bi 'yuhra ts'edi Oja ya. 'Ne bi gohmi ra cohi ya yø judío ya. Bi däpra ley nu'a ja ngue da n'yo. Bi xifi ha di japyø ndanne ja ngue da 'yøt'e. Mazihotho na ra hya bi yarpabi Oja yø judío ngue da 'yørpe.

⁵ Guehya yø mbom'meto yø ndiua judío ya. Nu'mø mi mihra Cristo, xquet'a ra judío na. 'Ne guehna Oja na ngue di manda gätho'a tengue i ja. 'Ne guehna t'espabi na para zantho na. Da ngut'atho.

⁶ A nuyä, xangu yø judío hingui nne da 'yec'ei ra Cristo. Pe hingui sä ga emhma ngue ya hinda nja'a te ra hya bi xi Oja yø judío. Porque himma juani ngue gätho yø judío yø ja'i Oja. Janangue hinga gätho yø judío di tocabi ya yø hya xa yat'Oja ngue di nja.

⁷ Porque bi xi Oja ra Abraham ngue hinga gätho'u yø mbom'meto da gohi ngue yø ja'i Oja. Nuna Oja bi 'yembi: "Nu'u yø basi ra Isaac, hont'u da gohi ngue yø basi Oja'u", bi 'yembi.

⁸ Gätho yø ja'i 'bui, hinga gätho yø basi Oja. A nuya yø ja'i ngue yø basi Oja, guehya yø ja'i ya xpa nzännbi ngue di tocabi ra hya di yat'a Oja ya, høndya yø basi Oja ya.

⁹ Porque nguna ra hya bi xi Oja ra Abraham, bi 'yembi: "Bä ep'u ra pa ga ut'au ngue ja ma ts'edi. Nuna ra Sara ni xisu, di m'mu'a n'na ra ts'unt'u", bi 'yembi.

¹⁰ Mi ma yø jeya p'uya, bi nte na rá ts'unt'u ni hu ngue ra Isaac, bi nthatui ra Rebeca. Mi hya ra basi na ra Rebeca p'uya, yø cuate bi øni.

¹¹⁻¹³ Pe hante ngue da mihya yø basi ya, nuna Oja, bi xihra Rebeca ngue ra Esau rá madi da mi'a. Nuna ra Jacob ngue ra zuxinya, di manda rá n'yohu na. Nguna nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue bi man'Oja, bi 'yena: "Dadi macä ra Jacob, pe ra Esau, hin dadi madi". Guehna ra hya bi man'Oja

naya hante da mihyø basi. Hinga 'be bi dø'ma Oja ngue di m'mahya yø basi para ngue da hnu ndana di n'yo xanho, ndana hinguí 'yo xanho. Ja di nequi ua ya ngue ya mam'met'o xpa nzän'na Oja te 'be'a ja ngue di nja m'mefa. Hingue masque 'bet'o da nu te 'be'a da gohyø basi, sinoque nu'a te xa nzänni ngue da huanhni, gue'a nja'a.

14 Xi ya, çua i sä ga emhma ngue hinguí ho te øt'Oja? Nu'a hinguí sä'a. Porque nu te gä øt'Oja, gä gue'a ni 'yup'u øt'e.

15 Porque Oja bi 'yembra Moisés: “Nu te'o dí sänni ga huequi, gue'a dadi huec'a 'ne ja ma yemmai conná ngue'a”.

16 Janangue nuyá, nuna ra nho di un'Oja, hinda 'yenna ja'i ngue bi 'yemmai bi hyoni ha di dinna nho. Porque Oja ya xa nzänni to di huequi.

17 I nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro te bi xi Oja ra dast'abi madi manda p'u ja ra häi Egipto. Bi 'yembi: “Dí exa'i ya ngue gui ndast'abi n'namhma ngue nu'u yø hmeya ga ut'a'i, da bahyø ja'i ndap'u bi zä ngue te'o gä. 'Ne da badi ngue ja ma ts'edi”, bi 'yembi.

18 Ja di nequi ua ya ngue nuna Oja, nu'a go da zänni ngue di huequi, gue'a di huec'a. Nu'a go da zänni di untho ra 'yu ngue xta nnaxi rá mmái, gue'a di unna 'yu'a.

19 Rá nzequi 'bai to nne da 'yengya: “Hanja Oja 'mø ngue embi ja yø ts'oqui yø ja'i. Porque Oja, nu'a te xa nzänni ngue da 'yøt'e, hinjonni ja'i da zä da däqui te sänni da 'yøt'e”, da 'yengui.

20 A nuju ngue dyø ja'ithoha, çteni 'be'a go gui ena ga japhu Oja ngue'mø ga ena hinga nnu manhoha te sänni da 'yøt'e? Xi n'na ra ts'øye, çua sä da 'yembra 'yøt'ats'øye: “Hindi nnu manhogä te ra forma gui hogagui”, da 'yembi?

21 Nu ra 'yøt'ats'øye, nu'a goma forma da nepe da gohra ts'øye di hoqui, ya gue'a da go'a. Madague'a ngue n'nat'a ra böhäi, pe da zä da 'yøt'a n'na ra ts'øye ngue nts'upi, xinda zä

da 'yøt'a n'na ra ts'øye ngue hinga nts'upi.

22 A nuyá, nuna Oja, nnepe ngue man'na di bahyø ja'i ngue jase rá ts'edi. 'Ne nnepe ngue man'na di bahyø ja'i ja yø ts'oqui ngue da japra castigo. Janangue tobe serpabi ya yø ja'i ni 'yup'u ngue da ma ra castigo.

23 Bi nepe ngue da bahyø ja'i ngue mathoguitho xandøngu rá nho i ja Oja. Porque bi huegahu 'ne ya dí pahma'a te ra nho xa nzänni ngue di 'dacju ya.

24 Bi zongahu Oja. Hinga høndyø judío bi zofo, sinoque xquet'a 'nehhyø ja'i hingyø judío bi zofo.

25 Bi nja tengutho mmamp'u ja ra libro bi 'yotra pøngahya Oseas, ngue Oja bi 'yena: “Nuya yø ja'i xtá man'a m'met'o ngue himma ja'i, a nuyá dí mma ngue ma ja'i ya. Guehya yø ja'i ngue hin madi madi, pe nuya dadi mahya”, bi 'yena.

26 Nu'u yø mmøngu p'u ja ra xequi bi xihyø ja'i Oja ngue embi: “Nugä, himma ja'i'aha”, pe ja 'bexpi xip'u p'uya ngue embi: “Nugä drá Oja, majuaní ngue dí 'bai, guecä ma basi'aha ya”, bi 'yembi.

27 A nu'u yø ja'i ngue yø judío, nuna ra pøngahya Isaías bi 'yena: “A nu'u yø judío, madague'a mandøngutho'u, tengutho yø 'bomu dehe p'u ja ra jathe, pe zi yohotho'u da bøni ngue di nyani.

28 Porque nu'mø ra pa da japra castigo Oja gätho yø ja'i rá ngani nximhäi, n'na zihmantho di nja”.

29 Ra Isaías mahømbi 'yena: “Nuna Oja jase rá ts'edi, nu'mø hin dadi huecyø ja'i na, n'na zihmantho di jua'u yø judío, tengutho 'mø mi jua'u yø ja'i mi 'bap'u ja ra hñini Sodoma 'nep'u ja ra hñini Gomorra”.

30 Guehna ra hya naya ngue nuya yø ja'i hingyø judío, guehya himmi honi ha di nhojpauí Oja ya. Pe bi 'yehra pa ngue bi 'yec'eí Oja yø ja'i, gue'a i nhojpauí Oja'a ya.

³¹ Pε nuya yø judío mi hu yø mmui xti nhojpau Oja, ngue mi εna xta 'yøt'e te gä mmamp'ua ja ra ley. Pε hinjombi bøni ngue xta mma mahojpi rá ts'oqui ngue xta 'yøt'e te mmamp'ua ja ra ley, porque hinjongui pøni ngue da 'yøt'e te gäma hya di manda ra ley.

³² ¿Hanja 'mø ngue himbi nhojpau Oja yø ja'i? Porque mi nne ngue xti nyanyø te yø ja'i ngue xta 'yøt'a te gä ra nho mmamp'ua ja ra ley. Pε himbi ne xta 'yεc'ei yø ja'i ngue ra Cristo na da zä da yani. Ja bi fespua yø gua p'uya, porque ra Cristo tengutho 'mø benna do p'ua ha da tho ra ja'i, di fets'e.

³³ Nup'ua ja ra Maca Libro nt'ot'i p'ua ra hya ngue Oja bi 'yεna: "Ga pecä p'ua Siön n'na ra do ngue di fesyø ja'i. Pε guedra ndø mēdo da 'yøt'e ngue da dähyo ja'i. Pε nu to gätho da 'yεc'ei na ra do na, da dini xanho p'ua ja yø mmui ngue nu te ra hya εc'ei, gätho majuani ngue di nja".

10

¹ Ague ma zi cu'ahua, janjuani di hahma mmui di mmarpabi Oja'ua yø judío ngue di nyani.

² Porque di pacä ngue yø mmui ga ndanne Oja. Pε nja ngue nu'a rá ndanne øt'e, hingui tinyø mmui hanja na ra hya nne Oja ngue di nyanyø ja'i.

³ Porque hingui nne da badi tema hya xa zän'Oja ngue di nhojpabi yø ja'i. I εna ngue da hyonse ha di japi ngue di hojpabi Oja. Janangue hingui nne da 'yεc'ei na ra hya di hojpabi Oja yø ja'i.

⁴ Nu to gätho ya εc'ei ra Cristo, guehya yø ja'i bi nhohyø ts'oqui ya. Ya hinnj mantho da 'yεnyø ja'i ngue 'be da 'yøt'e te gä mmamp'ua ja ra ley, ja di nyanyø te.

⁵ Pε nuya yø ja'i εna ngue di hojpa Oja yø ts'oqui ngue da 'yøt'e te gä mmamp'ua ja ra ley bi 'yotra Moisés, pe ra Moisés, i ja ua na ra hya bi 'yot'i, ngue εna: "Nu ra ja'i da hyät'i da 'yøt'e gätho'ua yø hya di manda ra ley,

guehna ra ja'i di nyanna te na", i εna hya.

⁶ Pε ja man'na ra hya, guehna ra hya naya di nhohma ts'oquihua ngue ga εc'eiha ra Jesucristo. Porque nt'ot'i ra hya ngue εna: "Janangue nuyá, 'yo sä guí εmhmu ngue jatho ngue to da ma mahets'i, da si ra Cristo ngue di nyante. Porque ya bi zøcua ra Cristo.

⁷ 'Yo sä guí εmhmu ngue nuya jatho ngue to da map'ua o yø ánima ngue da honna Cristo. Porque ya bi bεnnate".

⁸ Ya hingui ja ngue ja gui hyomhmu hanja ra hya ngue ha di nhohyø ts'oqui yø ja'i. Porque nt'ot'i ra hya ngue εna: "Nuna ra hya na, hinga yap'utho ja ngue nu'i. Ya gadi nxihmu na ra hya na ya. Ya jap'ua ja ni mmuihua na ra hya na", i εna. Nuna ra hya mmanna ya, guehna ra hya di xi'i ngue gui 'yεc'eiha na.

⁹ Nu'mø ga mamhmu ngue ra Jesús, gue'a ma Hmu'ua, 'ne ga εc'ei p'ua ja ma mmuihua ngue Oja bi japi bi bεnnate 'mø bi du, ya di nyanna tehua.

¹⁰ Porque Oja gue'a di hogahua ngue'mø di εc'ei p'ua ja ma mmuihua. 'Nε'mø ga xihmu yø ja'i ngue di εc'eiha ra Hmu Jesucristo, ya da yanju Oja.

¹¹ Nup'ua ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'ua ra hya ngue εna: "Nu to gä da 'yεc'ei ra Cristo, hinjam'mø da zä da 'yεna ja'i ngue hingui ho te εc'ei".

¹² I mma ngue gätho yø ja'i, ngu'ua yø judío, ngu'ua hingyø judío, gä n'nat'a Oja nnøpe ngue yø Hmu. 'Nε nuna Oja, xandøngu ra nho di unni te'o gä nzofu.

¹³ Porque nu to gä nzohna ra Hmu, guehna ra ja'i di nyanna te na.

¹⁴ Xi'ua yø ja'i hingui εc'ei ra Cristo ya, ¿hague di zohra Cristo 'mø? Pε ¿hague di 'yεc'ei 'mø ngue hingui øde hanja ra hya? 'Nε ¿hague di 'yøhyø ja'i hanja ra hya 'mø ngue hinjongui xifi hanja?

¹⁵ 'Nε ¿hague da m'mahyø ja'i da ma hanja ra hya 'mø ngue hinjongui et'i ngue da ma da manna hya? Nup'ua ja ra Maca Libro i εna: "Nu'ua yø ja'i mmanna hoga 'da'yo hya ngue ha di

zä ga nhojpa_u Oja, mažihotho 'mø da zøcua_u ngue da xicj_u rá hya Oja”.

16 Pε nja ngue hinga gätho yø ja'i εc'ei ra hoga 'da'yo hya 'mø sifi. Ra Isaías nguna ra hya bi ma, bi 'yena: “Ague ma Oja'i, çhanja ngue hingui εc'ei yø ja'i na ra hya dí mmangähe?” bi 'yena.

17 Pε nu to bi 'yεc'ei, ya εc'ei ngue bi 'yøde hanja ra hya bi sifi. 'Nε nuna ra hya bi sihyø ja'i p'uya, guehna ra hya i hma hanja na ra Cristo na.

18 Pε xi_u yø judío ngue himbi 'yεc'ei ra hya, çua himbi 'yøde hanja ra hya_u? Majuanj ngue bi 'yøde hanja ra hya. Porque mmamp_u ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: “Nuna ra hya na, ndap_u bi zä nt'øde na ra hya bi manyø mamhya. Porque nuna ra hya na, ma 'yonj gä rá nganj nximhäi”.

19 Xiya yø judío ya 'mø, çua hingui 'yo yø mmui hanja na ra hya bi sifi 'mø? Pε nu mi'da yø ja'i bi dinyø mmui hanja na ra hya bi sifi. Nu'mø yø pa xa thogui, bi 'yenna Moisés: “Nuna Oja, da yanyø ja'i hingyø judío, n'namhma ngue yø judío di seyabi yø ja'i nu_u di nyani. Di ncuε yø judío ngue nuya yø ja'i hin'y_u yø n'yomfēni go da dinnbabi rá njapi Oja ya”.

20 Pε ra Isaías njuantho bi 'yotra hya bi man'Oja ngue εna: “Nu_u yø ja'i himmi hongui, gue_u bi dinyø mmui ha di badi te'o gui_u. Nu_u yø ja'i himmi änni te'o gui, gue_u da nthε'be_u”, bi 'yεn'Oja.

21 Pε nu_u yø judío, Oja bi 'yena: “N'na pa ngu n'na pa dí nzocä yø judío. Pε nuya p'uya, hingui nne da 'yøhna ra hya dí xifi”.

11

1 Xi ya, xi'Oja, çua ya bi hyep_u yø judío ya 'mø? Hin'na, hingui hep_u. Porque nugä drá judío, ma mboxitagä na ra Benjamín, nuna rá mbom'meto ra Abraham.

2 Nu_u yø judío, ya ma m'met'o xa huan'na Oja_u ngue da gohi ngue yø basi. Janangue hingui hep_u Oja ya yø judío. Damj bεmhm_u te mmamp_u ja

ra Maca Libro ngue ra Elías bi yapyø judío 'mø mi mat'Oja, bi 'yena:

3 “Ague ma Oja'i, nu yø judío, ya bi hyo_u ni pøngahya. A nu'a ni altar hap_u thanne'i yø ja'i, ya bi themhmi. Ya mahøngsegui dí 'bui ngue dí thanne'i ya. Pε xquet'a nne da hyogyø ja'i”, bi 'yenna Elías.

4 Mi da Oja p'uya, bi 'yεmbi: “Hin'na, hinga høn'atho'i gui thannegui. Sinoque 'bεrpatho mi yoto mahua_u yø judío ngue thannegui, 'nε hingui ndantyo_u p'ua 'bähra dahm_u Baal ngue da danne”, bi 'yεn'Oja.

5 Da guehra pa ja p'uya, xquet'a njarbutho ya, hinga gätho yø judío xa hyep_u Oja. Sinoque 'bε i'da ngue conná mate Oja bi gohi ngue yø thanhni Oja.

6 Çua di ja tema nho bi 'yøtya yø ja'i bi huan'na Oja 'mø? Nu'a, hin'na'a. Sinoque ra matetho bi 'yøt Oja ngue bi huanhni. Nu'mø ngue di ja tema nho xta 'yøtyø ja'i, janangue bi huanhni, ya hingrá matetho bi 'yøt'Oja 'mø.

7 Guehna ra hya naya ngue nu_u yø judío mi honi ha xtí nhohyø ts'oqui, pε hingui ngu_u bi dini ha di nhojpa yø ts'oqui. Høndya te'o ya xpa huan'na Oja ngue bi ma mahojpi. A nu_u mi'da yø judío, bi jorpabi yø n'yomfēni_u ngue himbi dinyø mmui hanja ra hya.

8 I mmamp_u ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: “Nuna Oja, bi 'yøt'e ngue hinda dinyø mmui yø ja'i'a ra hya da 'yøde. Nu'a te da nu, hinda dinyø mmui hanja ra hya. Da 'yøhyø hya da hma, pε hendi n'yo yø mmui hanja'a ra hya da 'yøde. Ngu'a bá nja_u yø pa xa thogui, da guehya mahøn'a njarbutho”.

9 Ra David nguna ra hya bi ma ngue bi 'yena: “Nu_u ha di sännigo yø ja'i, di εna ngue ja mpähä, di εna ngue i nnu manho Oja te øt'e. Pε himma juani ngue di nnu manho Oja te øt'e. Sinoque di njapra castigo'a te øt'e.

10 Nu'a te da hyetyø ja'i, hinda dinyø mmui hanja. Janangue di m'mamman_u hangu ra pa”.

 11 Xi ya 'mø, ¿ua xma ma da hyep'u Oja yø judío ya 'mø? ¿Ua hınjam'mø da 'yehra pa di nyanyø te mı'da yø judío ya 'mø? ahá, da 'yehra pa di m'mahyø judío di nyanyø te. Majuanı ngue nuya yø judío bi hyep'u Oja, pe Oja bi 'yøt'e ngue nu'u yø ja'i hıngyø judío da gohi ngue yø ja'i Oja. Porque nnepe ngue nu'u yø judío bi hyep'u Oja, di seyabi ya yø ja'i ya.

12 Nu'a i hyep'u Oja yø judío, nuya yø ja'i hıngyø judío, gue'a di dınnbabi rá njapı Oja'a. Pe nu'mø bi zønna pa ngue 'nehyo judío da 'yec'ei ra Cristo, nuna Oja mathoguiho di japı gátho yø ja'i 'bu'a nxımháı.

13 A nuyá, i ja man'na ra hya dí nne ga xihyo ja'i ngue hıngyø judío. Nuya yø ja'i ya, bá penngagui Oja ngue ga xihra hoga 'da'yo hya. Pe nuna ra 'befi bi 'dacá Oja, dí honnbabi yø ja'i ha di badı ngue dí nnu mansugá na ra 'befi ná.

14 Porque nu'u ma mmıjudıohe hıngui ec'ei ra Cristo ya, dí nnegá ngue di seyabi ya yø ja'i bi nthıui ra Cristo, n'namhma ngue xquet'a 'ne'u da 'yec'ei'u n'namhma di nyanyø te.

15 Mazıhotho 'mø da 'yehra pa ngue mahøndı nhojpauı Oja yø judío nuya ya xi hyep'u Oja. Conque Oja, bi 'yøt'e ngue nuya yø ja'i hıngyø judío bi nhojpauı. Pe nuyá, nu'mø di 'bátyø mmıı yø judío ngue da 'yec'ei ra Cristo, entho ja di bennate yø ja'i ngue ya xí du.

16 Nuna ra Abraham, guehna rá mıditho ra judío na, 'ne ya o rá 'ye Oja. Xquet'a nu'u yø judío ngue yø mbom'meto ya, xquet'a ya o rá 'ye Oja. Nuna ra Abraham, tengutho n'na ra daza na. Nu'u yø judío ngue yø mbom'meto p'ıya, tengutho yø 'yeza'u. Pe o rá 'ye Oja gá rá do'yo ra za.

17 Guehna n'na ra za ngue ra hoga za na. Pe bı ma nts'aquí 'da yø 'yeza ra za. Guehya yø judío bi hyep'u Oja ya. Nu'ahı ya, ngue hıngyø judıohe, tengutho 'mø ngue yø 'yeza'ahı n'na ra za ngue ja dapo.

Nup'u bi ts'ajpabi yø 'yeza ra hoga za, ja bı ma nt'ets'i'ahı p'u. A nuyá, ya nı n'yohı'u yø ja'i Oja ya.

18 Pe mahsa mı 'yena ngue man'na tate xanho'ahı ngue'u yø judío bi hyep'u Oja. Damı bımhmı ngue yø 'yeza i ja yø te ngue bi thep'u ja ra daza. Hıngue masque ja ra te ra daza conná ngue'u yø 'yeza.

19 ¿Ua guı ena ngue man'na tate xanho'ahı ngue'u yø judío bi hyep'u Oja, janangue bi ts'ajpa yø 'ye ra hoga za ngue ja bı ma nt'ets'ahı p'u? Nu'a, hında zá'a.

20 Nuya yø judío mı nnøpa 'yeza ra hoga za, bı ma nts'aquí, bı thep'u p'ıya ngue hımbı ne bı 'yec'ei ra Cristo. Pe nu'ahı ja dapo ra za mı nnøpa 'yeza'ahı. Nu'a nı nt'ec'ei'ı bı nja, gue'a i ma nt'ets'i'ahı p'u ja ra hoga za'a. Janangue nuyá, 'yo sä gadi 'yexhı, damı mfáhmı xanho. Nu'mø hınga mfáhmı, ya da ma nthıqui'ahı mahøn'a.

21 Xi'mø ngue Oja bi hyep'u yø judío ngue hımbı 'yec'ei ra Cristo, da gue'ahı ya, nu'mø hıngui 'yec'ei'ı ra Cristo, da hıec'ahı p'u.

22 Nuna Oja, ya guı nnuhı ngue nu'a rá mate i ja, mandønhotho te øt'e. Pe xquet'a da japra castigo yø ja'i øtra ts'oqui. Porque bı japra castigo'u yø judío hımbı 'yec'ei. Go bı 'da'ahı rá mate ngue gá 'yec'ei'ı. Pe nu'mø guı hyehmı p'u Oja, xquet'a di ja'ahı ra castigo.

23 A nuyá, nu'mø da 'yehra pa ngue yø judío da 'yec'ei Oja, i ja rá ts'edi Oja ngue mahøndı 'yıspı ja ra za bá saquí.

24 Porque man'na hıngui hınnı di t'ısrá 'yeza nu'a bá ts'ajpa ja ra hoga za, hında gue'ahı ngue ja dapo ra za gambı thehı.

 25 Ague ma zi cu'ahı, nuna ra hya hıngui fadı hanja, dí nnegá ya ngue guı pahmı xanho hanja ya. Porque hındı nnegá ngue guı 'yena ngue guı tatehı ngue yø judío. Majuanı ngue xangu yø judío hıngui nne da 'yec'ei ra Cristo. Pe da 'yec'ei, ja gue'mø bı zønna

pa ngue ya mandøngu dyø ja'i hingyø judío da 'yεc'ei ra Cristo.

²⁶ Nu'mø ya bi nja'a p'uya, gätho'u yø judío di 'bua ra pa'a, ya di nyani. I nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: "Nuna ra Yante, guerp'u Siön di m'mahna. Guehna di hojpa yø ts'oqui yø judío na, nuya yø 'yamen'i p'u bá fadi ba m'mahra Jacob.

²⁷ Guehna ra cohi ga co'be na ngue ya ga hojpa yø ts'oqui yø ja'i", εn'Oja.

²⁸ Nu'u yø judío ngue festho na ra hoga 'da'yo hya, bi gohi ngue yø nsaiui Oja. Janangue i menhna hya Oja p'u ha 'bahyø ja'i hingyø judío. Pe madague'a, nuna Oja xquetho ngue di ma'u yø judío. Porque nu'u yø mboxita'u gue'u yø thanhni Oja'u.

²⁹ Nuna Oja, hinjam'mø ngue di cohra mmui na. Nu to ga bi zofo, hangu ra pa di madi 'ne di japi.

³⁰ Nu'mø ma m'met'o, xa mmestho te mi man'Oja'u yø ja'i hingyø judío. Pe nuya ngue 'nehyø judío bi mestho te mman'Oja ya, janangue Oja bi unná mate'u yø ja'i hingyø judío ya.

³¹ Nuya yø judío bi mespatho te mman'Oja. Pe nuna Oja, ni netho ngue di unná mate tengutho i unná mate'u yø ja'i hingyø judío.

³² Nuna Oja, nguna bi 'yøt'e, bi unna 'yu ngue gätho yø ja'i bi mespatho te mma, para ngue da zäp'u 'da di untho rá mate gätho yø ja'i.

³³ Hinjongui pøni ngue di padi xandønho hangu gangu ra nho i ja Oja. Hinjongui padi hangu gangu rá mfadi Oja i ja. Hinjongui padi hangu gangu rá n'yomfeni i ja. Porque hinjongui pøni ngue di padi xandønho tengu εga 'yo Oja.

³⁴ Hinjonni ja'i di pøni ngue di tini xandønho hanja rá n'yomfeni Oja, 'ne hinjonni ja'i di t'emb'i ngue bi xänb'i te øt'e.

³⁵ Nuna Oja, hingra mihi na ngue da 'yenyø ja'i ya mi ndupate Oja'a te bi unni.

³⁶ Porque nu te gäma cosa di nnuhu ngue ja, Oja bádi uni. Go bi hoc'a 'ne ga go rá mmeti'a. A nuyá, hønse Oja

i ja ngue da t'εspi para zantho. Da ngut'atho.

12

¹ Ague ma zi cu'ahu, mathoguitho ngue bi 'dacju rá mate Oja. Janangue di hagä ra ts'edi di xi'ahu ngue gui unni mmuihu Oja, n'namhma ngue hangu ra pa gui 'yøthua te rá pähä Oja. Guehna ra ndanne i ja ngue gui 'yørpahu Oja naya.

² A nuyá, dami pähni n'yomfenihu ya. 'Yo gui øthu tengutho øtyø ts'oc'ei ua ja ra ximhäi. Dami 'yøt'e ngue da gom'na'yo'a te ja ngue gdí n'yohu. Janangue da zäp'u gui pahma xanho'a te rá pähä Oja. Nuna te ra nho nne Oja ngue gdí n'yohu, da gue'a gui 'yøthua.

³ Oja bi 'yøtra mate bi 'daca ra ts'edi ngue ga xi'ahu te ja ngue gui 'yøthu. 'Yo to di nne man'na ra 'befi xanhets'i ngue'a te ra 'befi bi un'Oja. Sinoque da hyacra güenda xanho te 'be'a ma'befi bi t'unni.

⁴ Ya gui nnuhu ngue rá do'yo ra ja'i, xangu yø xequi i ja ngue 'dama 'dan'yo i pefi.

⁵ Xquet'a njarbutho yø 'yεc'ei ya. Madague'a xanguju, pe εntho n'na nc'eitho di jahu. Porque gätho ma n'yohu ra Cristo. Pe nuna ra 'befi bi 'dacju Oja, 'dama 'dan'yo ma 'befi na.

⁶ Oja bi zänni tema 'befi di tocabi n'na ngu n'naju. Ya gue'a ra 'befi ja ngue ga øthua p'uya. I 'bahyø ja'i ngue bi t'unna 'befi ngue drá pøngahya Oja. Pe nu'a te ra hya di bennba Oja da ma, hønt'a da man'a.

⁷ I 'bahyø ja'i bi t'unna 'befi ngue da mäxrá mmic'eiui. Pe i jatho ngue co gätho rá mmui di 'yøtra 'bäxte. I 'bahyø ja'i bi t'unna 'befi ngue di nxänbäte rá hya Oja. Pe i jatho ngue di nxänbäte xanho.

⁸ I 'bahyø ja'i bi t'unna 'befi ngue di hatra ts'edi yø mm'i'yεc'eiui. Pe di ja ndummai ngue da 'yøt'a te rá 'befi pefi. I 'bahyø ja'i ngue bi t'unna 'befi ngue co nu'a te pets'i, da mäxyø mmic'eiui. Pe 'yo di ya yø

mm̄i ngue'a te r̄a 'bäxte d̄a 'yörp̄a r̄a mm̄ic'ëiui. I 'b̄ahyø ja'ï ngue bi t'unn̄á 'b̄efi ngue d̄i m'm̄et'o p'̄u d̄i mp̄eti yø 'ȳc'ëi. P̄e jatho ngue d̄a ḡämf̄eni d̄a 'yøt'e x̄anho'a te r̄a 'b̄efi p̄efi. I 'b̄ahyø ja'ï bi t'unn̄á 'b̄efi ngue d̄a m̄äts'i to ja te h̄emb̄i. P̄e nu'a r̄a 'bäxte d̄a 'yörp̄abi r̄a mm̄ic'ëiui, co n'na r̄a p̄ähätho d̄i 'yøt'e.

9 P̄e gue majuan̄i ngue n̄i mm̄i gd̄i mah̄n̄i mm̄ic'ëiui n'na ngu n'na'ah̄u. D̄am̄i hȳem̄h̄u p'̄u r̄a nts'o. D̄am̄i 'yøth̄u r̄a n̄ho.

10 I jatho ngue gūi mah̄n̄i mm̄ic'ëiui n'na ngu n'na'ah̄u porque ḡätho ḡadi nc̄uh̄u ngue r̄a Cristo. N'na ngu n'na'ah̄u d̄am̄i hyonn̄bi ha di h̄nu mansu mi'da n̄i c̄uh̄u.

11 'Yo gūi säyathoh̄u, d̄am̄i hyah̄u r̄a ts'edi'a te ja ngue gūi 'yøth̄u. Co ḡätho n̄i mm̄i gd̄i 'yörp̄ah̄u r̄a 'b̄efi ma Hm̄uh̄u Jesucristo.

12 Zant'a d̄am̄i johyah̄u ngue bi d̄inn̄i mm̄ih̄u hanja'a r̄a n̄ho ja ngue d̄i n̄ja. Nu'mø gūi säh̄u r̄a n'na, d̄am̄i seti x̄anho. 'N̄e d̄am̄i mat'Ojah̄u hanḡu r̄a pa, 'yogui säyathoh̄u.

13 Nu'na n̄i mm̄i'ȳc'ëih̄u 'mø ngue h̄in'ȳu te d̄a hyon̄i, d̄am̄i f̄äxh̄u. A nu'na yø 'ȳc'ëi yap'̄u n̄i 'ȳh̄e, d̄am̄i unhn̄u r̄a ts'äya.

14 A nu'na yø ja'ï s̄a'ah̄u, d̄am̄i 'yäph̄u Oja ngue di j̄api. 'Yo tem̄a ȳanth̄i gūi äph̄u Oja ngue d̄a thogui.

15 Nup'̄u ha di johya n̄i mm̄ic'ëih̄u, xquet'a d̄am̄i johyah̄u. Nup'̄u zonni mm̄ic'ëih̄u, xquet'a ja d̄am̄i nzomh̄u p'̄u.

16 Ḡätho d̄am̄i n̄nu manho n'na ngu n'na'ah̄u. O ḡadi 'ȳexh̄u. D̄am̄i 'yøt'e ngue 'da'igu'ah̄u'na yø ja'ï h̄inga n̄juani. 'Yo sä gūi en̄a ngue go j̄as̄e n̄i m̄fad̄ih̄u.

17 'Yo ḡadi cosp̄abi'a te r̄a nts'o øt'a'ï n̄i mm̄ic'ëih̄u. D̄am̄i ja ndum̄m̄ih̄u ngue nu'a te x̄anho, d̄a gue'a gūi 'yøth̄u'a.

18 D̄am̄i hyon̄i ha gd̄i n'amigoh̄u ḡätho yø ja'ï ast̄a nup'̄u go d̄a z̄ä. Gūi ja ndum̄m̄i ngue 'yo ḡadi n̄junth̄u.

19 Ague ma zi cu'ah̄u, 'yo ḡadi cots'ï te t'øt'ah̄u. D̄am̄i hȳem̄h̄mah̄u h̄ma, nu'a Oja go di cots'a. Porque nt'ot'i p'̄u ja r̄a Mac̄a Libro r̄a hȳa ngue en'Oja: "Nuḡä, go n̄i 'ȳe ma xi ngue ga jaḡa r̄a castigo. Go ga jut'a'a te øt'ah̄u yø ja'ï", en'Oja.

20 Xquet'a nt'ot'i r̄a hȳa ngue en'Oja: "Nu'mø ḡä nu n̄i ns̄iui ngue t̄u manth̄uh̄u, d̄am̄i unna h̄m̄e d̄a zi. Nu'mø ḡä nu ngue t̄uthe, d̄am̄i unna dehe d̄a zi. Nu'mø gūi ørp̄abi n̄i ns̄iui tenḡu na r̄a hȳa n̄aya, ya d̄a m̄esr̄ä sä, porque d̄a zo r̄a mm̄i'a te r̄a nts'o x̄a 'yøt'a'ï".

21 Manma ndap'ah̄u r̄a nts'o ngue gūi 'yøt'e tenḡutho øt'a n̄i ns̄ih̄u. Sinoque d̄am̄i taph̄u r̄a nts'o ngue gūi 'yörp̄abi r̄a n̄ho n̄i ns̄ih̄u.

13

1 Ḡätho yø ja'ï 'b̄ui, jatho ngue d̄a 'ȳc'ëi yø ts'ut'abi. Porque ḡätho yø ts'ut'abi, Oja bi z̄änn̄bi ngue ja yø cargo. H̄injo'o r̄a ts'ut'abi ngue d̄a z̄änse ngue d̄i n̄ja r̄a cargo.

2 A nu'na r̄a ja'ï f̄espatho te mm̄anna ts'ut'abi, nuna Oja bi 'ȳexr̄a ts'ut'abi, go guehna f̄esp̄abi r̄a hȳa na. Ya r̄a ts'oquis̄e r̄a ja'ï p'̄u d̄a j̄apra castigo r̄a ts'ut'abi.

3 Porque yø ts'ut'abi h̄inga 'b̄ui ngue di pihyø ja'ï n̄uya øtra n̄ho. Sinoque guehya yø ja'ï x̄ants'o te øt'e i cot'ï. Nu'mø gūi nne ngue h̄ingui s̄uh̄u yø ts'ut'abi, d̄am̄i 'yøth̄u r̄a n̄ho n'namhma ngue d̄a h̄nu manho'ah̄u.

4 Porque yø ts'ut'abi, r̄a 'b̄efi Oja ørpe para ngue d̄a m̄äx̄ah̄u. P̄e nu'mø ngue x̄ants'o te gūi øth̄u, ya gūi s̄uh̄u r̄a ts'ut'abi p'̄uya. Ya säp'̄u ha r̄a ts'edi r̄a ts'ut'abi ngue di ja'ah̄u r̄a castigo. Porque r̄a 'b̄efi Oja ørpe ngue d̄a j̄apra castigo yø ja'ï x̄ants'o te øt'e.

5 Jan̄angue ja ts'editho ngue d̄a t'ëc'ëi te d̄i m̄anda yø ts'ut'abi. P̄e h̄ind̄i 'yøtyø ja'ï'a ngue d̄a 'ȳc'ëi r̄a ts'ut'abi ngue h̄ontho d̄i mpomm̄i r̄a castigo, sinoque d̄a 'ȳc'ëi te m̄manyø ts'ut'abi porque n̄i 'yup'̄u ngue d̄a t'ëc'ëi te d̄i m̄anda yø ts'ut'abi.

⁶ Janangue dami jutha ra njuthäi 'mø nju. Porque yø ts'ut'abi øtra 'befi nuna bi un'Oja.

⁷ Nu to gä guí tupha, dami jutha. Nu to ndupate ra njuthäi, da gutra njuthäi. Ogue ndupate ra cooperación, da gut'i. Dami nu mansuha te'o gätho ja yø cargo.

⁸ Nu'mø ngue guí ndupateha, 'yo di njarbatho, dami jutha. Nu'a ja ngue gui 'yøthha hangu ra pa, dami mahni mmic'eiui n'na ngu n'na'aha. Porque nu ra ja'i di mahra mmic'eiui, ya ga 'yo tengutho ra hya mmamp'ua ja ra ley ja ngue da 'yo yø ja'i.

⁹ A nuna ra hya di manda ra ley i ena: "Yo grá 'yots'om'mäi. 'Yo grá hyote. 'Yo grá bε. 'Yo to guí sannba ra fehni. 'Yo guí nneha n'na ra cosa ngue ndan'yo to rá mmeti". Guehya yø hya ja ua di manda ra ley ya. 'Nε ja mi'da yø hya ngue di manda. Pε gätho ja di mpenhua yø hya mmamp'ua ja ra ley ngue ena: "Dami mahni mmic'eiui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i".

¹⁰ Porque ra ja'i di mahra mmic'eiui, ya hin tema nts'o ørpabi rá mmic'eiui. Janangue nu ra ja'i di mahra mmic'eiui, entho 'mø di padi xanho te mmamp'ua ja ra ley, porque gue'a te mmamp'ua ja ra ley ga 'yo.

¹¹ Guehya yø hya jatho ngue gdí n'yoha ya. Ya guí nnuha, nu'mø ra pa dambá εc'eiha ra hoga 'da'yo hya, madi 'betyø pa 'mø. Pε nuyá, n'na pa ngu n'na pa bá cuatyø pa ngue da εp'ua ra Cristo ma Yanteha. Ya hinguí ja ngue ga nsäyathoha ya.

¹² Ya ni ma da gaxyø pa di m'mahma ua ja ra ximhäi, ya bá cuatyø pa ga m'mahma p'ua 'bua Oja. Janangue nuyá, dami hyehma p'ua ra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhäi. Gä gue'a te xanho gui 'yøthha. 'Yo di tap'aha ra nts'o.

¹³ Ma gda 'yoha'a ra nho ni 'yup'ua gdá 'yoha. Hinga n'itihha. 'Nε hinga m'mahma p'ua ha 'bua yø minhni.

Hinga n'yots'om'mäiha. 'Nε hinga ndunhna. 'Nε hinga nseyaha.

¹⁴ Nu'a ma Hmuha Jesucristo, gä ra nho i n'yo'a, da ngut'atho gdí n'yoha ya. 'Yo sä guí εmhma ngue i sätho gui 'yøthha ra nts'o ga 'yo yø ja'i. Nu'a, hin'na'a.

14

¹ Nu ra 'yεc'ei ngue tobe hinguí tini xanho rá mmäi hanja'a ra hya εc'ei, nup'ua ha gadi mpetihha dami unhna ra ts'äya. 'Yo guí nne ngue gui njun'ma hyathoha.

² Porque 'bua i'da yø 'yεc'ei ngue tini xanho p'ua ja yø mmäi ngue sä da zi gätho'a te ts'i. Pε 'bua hmi'da yø 'yεc'ei p'uya, ngue hinguí tini xanho p'ua ja yø mmäi hanja'a ra hya εc'ei. I ena ngue ra ts'oqui da 'yøt'e ngue da zi ra ngø, janangue ena ngue høndyø cosa ngue hingra ngø sä da zi.

³ A nuyá, nu ra 'yεc'ei ngue si gätho'a te si yø ja'i, 'yo di embi ngue hinguí ho te øtra 'yεc'ei nu'a hajtho yø cosa si. Xi mmangu ra 'yεc'ei nu'a hajtho yø cosa si, 'yo di embi ngue hinguí ho te øtra 'yεc'ei nu'a si gätho'a tengue ts'i. Porque ya ra 'yεc'ei, ya o rá 'yε Oja.

⁴ Nu ra mēfi n'nan'yo to di mpēhmi, ζteni 'be'a guí ena go gui japi ngue gui 'yēmbi hinga gue'a te øt'e? Nu'a rá hmu ra mēfi, go da man'a ngue'mø xanho te øtra mēfi ogue hin'na. Pε nu ra ja'i ngue ra 'yεc'ei da gommanho, porque nu'a rá Hmu jase rá ts'edi ngue da zä da 'yøt'e ngue da gommanho.

⁵ I 'bua i'da yø 'yεc'ei ya, embi ngue ja dra pa Tate xanduxqui ngue mi'da yø pa. Ximmi 'bua hmi'da p'uya, embi ngue gätho yø pa, gä 'da'igutho. Janangue nuyá, n'na ngu n'na yø 'yεc'ei, nu te ra hya timp'ua ja rá n'yomfeni ngue embi xanho, da 'yøt'a te ra hya tini.

⁶ Nu ra 'yεc'ei ngue ja n'na ra pa supi, ga nzup'a ra pa'a ngue nnu mansu Oja. A nu ra 'yεc'ei ngue hinguí supra pa supra mmi'yεc'eiui, hinguí sup'a ra pa'a porque nu te øt'e,

gue'a ga nnu mansu Oja'a. A nu ra 'yεc'εi ngue si gätho'u yø cosa i ts'i, i si, porque di ja mammadi Oja ngue'a te gä si. A nu ra 'yεc'εi εna ngue i ja 'da yø cosa ngue hinguì nnep'a Oja ngue da zi, ya hinguì si, porque gue'a ga nnu mansu Oja'a te øt'e. 'Nε xquet'a di ja mammadi Oja ngue te si.

⁷ Hınjo'o ngue to da zänse te da n'yo, porque gäthogahüa dí ohüa rá 'yε ma Hmüha Jesucristo. Nu'mø dí tehüa, dí ohüa rá 'yε. Nu'mø dá tuhüa, dí ohüa rá 'yε.

⁸ Janangue nuyá, mente dí 'bühmüa, ya gdá 'bühmüa' ngue ga ørpahüa rá pähä ma Hmüha Jesucristo. Nu'mø ja ngue ga tuhüa, gue'a ma Hmüha sänni ngue ga tuhüa. Janangue nuyá, gue'mø dí tehüa, ogue xtá tuhüa, gue'a ra Hmüa dí ohüa rá 'yε.

⁹ Ra Cristo bi du 'nε mahømbi m'müi para ngue da gohi ngue gue'a ma Hmüha'a. Ngu'mø dí tehüa, ngu'mø xtá tuhüa, gue'a ma Hmüha'a.

¹⁰ Nu'a ngue ra ja'itho, hinguì sä ngue da hyaspa ra güenda te ga 'yo rá cu. Hinguì sä ngue sä da 'yεmbi hinguì ho te ga 'yo rá cu. Porque bá εp'üa ra pa ngue gäthogahüa ga sømhüa p'üa ja rá hmi rá dá ra Cristo. Nuna p'üa, go da hyascahüa ra güenda na.

¹¹ Porque nt'ot'i p'üa ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: "Nu te dí mmangä, majuanì ngue di nja'a, εna Oja i 'bwi. Nügä dí xi'ahüa ngue gätho yø ja'i di ndantyøhmü p'üa ha ga m'mücä. Gätho yø ja'i p'üa da ma ngue guecä drá Ojagä", εna hya.

¹² Janangue nu'a ra ora'a p'üa, n'na ngu n'najü ga däpsεhüa ra güenda Oja te xtá n'yohüa.

¹³ Ya hinguì sä ngue ga haspahüa ra güenda ma mmi'yεc'εihüa ngue ga εmphüa hinguì ho te ga 'yo. A nuyá, ma ga ja ndümmüi ngue hingo ma ts'oquihüa p'üa da 'yøtra ts'oqui ma cühüa.

¹⁴ A nuyá, ngue ya dí εc'εihüa ra Hmüa Jesucristo, nu tengue dí sihüa, ya dí pahmüa njuani ngue hin tema cosa di ja ngue ga εmhüa ngue ra ts'oqui dí

øthüa 'mø dá sihüa. Pε nu ra 'yεc'εi εna ngue ra ts'oqui bi 'yør'mø bi zi'a te dí sihüa, ya ra ts'oqui bi 'yøt'e, porque bi zi 'nε εmbi ngue hinguì ho.

¹⁵ Janangue nu'mø majuanì ngue gadi mahni cu, 'yo guí sihüa n'na ra cosa nu'a di ts'onnbabi rá mmüi ni cu. Ra Cristo ya bi du ngue bi yani. 'Yo gni 'yøthüa' ngue gui ts'onnbahüa rá n'yomfεni, ngue høntho go guí nne guí sihüa n'na ra cosa xancühi.

¹⁶ Madague'a guí pahmüa njuani ngue xanho te guí øthüa, pε 'yo gni 'yøthüa' ngue da 'yεmbyø ja'i ngue ra ts'oqui guí øthüa.

¹⁷ Porque nuyá, ngue gue'a Oja dí ørpahüa rá pähä, ya hinguì ja ts'edi ngue ga sihüa'a te gä dadi ho ga sihüa. A nu'a ja ts'editho ngue ga øthüa, gue'a ngue ga hahma mmüi ga n'yohüa xanho, 'nε ja ts'edi ngue ga nhojpahüa te'o dadi nsahmüa, ma ga johyahüa ngue ya dí n'yohüa ra Espiritu Santo.

¹⁸ Porque nu ra 'yεc'εi ngue ørpabi rá pähä ra Cristo, guehya yø hya dá mmangä nnepe ngue da n'yo ra ja'i. 'Nε nuna Oja i nnu manho te ga 'yo ra ja'i, da guehyø ja'i p'üa ya xquet'a da nu manho.

¹⁹ Ma ga homhmüa ra hya ngue hinga njun'mahyahüa. N'na ngu n'najü, ma ga honnbahüa ha di zacyø nt'εc'εi ma mmi'yεc'εihüa.

²⁰ 'Yo gadi ts'onnbahüa rá 'bεfi Oja ngue co nu'a te guí sihüa. Majuanì ngue gätho'a te i ts'i, gä xanho ngue da ts'i. Pε nu'mø 'bεp'üa ha dí 'bühmüa n'na ra 'yεc'εi nu'a εna ngue ra ts'oqui da 'yør'mø da zi'a te dí sihüa, man'na xanho ngue hinga sihüa'a te εna ngue di 'yøtra ts'oqui 'mø da zi.

²¹ Man'na xanho ngue hinga sahu ra ngø, ni xingra vino ga sihüa, hinga nne ngue ga øthüa'a tengue di 'yøtra ts'oqui ma cühüa. Hinga øthüa'yø hya di ts'onnbabi rá nt'εc'εi i ja.

²² 'Yo guí nne ngue nu te guí sihüa, gue'a gdi njunt'ui ni cühüa'a. Ya guí εc'εihüa ngue gä xanho'a te guí sihüa, da gue Oja p'üa, ya padi te guí øthüa. A nuyá, ra mmεnthi bi nthüi ra

'yɛc'ɛi nu'a paði xanho p'ua ja rá mm̄ai
ngue xanho te øt'e, 'nɛ hinguí ɛnná
n'yomfɛniŋ gue ra ts'oqui øt'e gue te
ga 'yo.

²³ Pɛ nu ra 'yɛc'ɛi gue si n'na ra
cosa nu'a ɛmbiŋ gue hinguí ho, nu'mø
bi zi, ya ra ts'oqui bi 'yøt'e. Porque
hingrá mm̄ai ga nzi'a te si. Nu ra ja'i
da 'yøt'a te ɛmbrá mm̄ai gue hinguí
ho da 'yøt'e, nu'mø bi 'yøt'e, ya ra
ts'oqui øt'e.

15

¹ A nuju, gue ya tini xanho
ma n'yomfɛnihu'a te ja gue gdá
'yohu, i jatho gue ga serpah ma
mm̄i'yɛc'ɛih nu'ua hinguí tini xanho
p'ua ja yø n'yomfɛni te ja gue di
n'yo. Hingá honsɛhu ra nho gue di
tocagahu, sinoque ga honnbahu ra
nho mi'da yø ja'i.

² N'na ngu n'naju, jatho gue
ga øthu'a te nnu manho ma
mm̄i'yɛc'ɛih. Nu'a te dí pahma gue
da 'yørpabi ra nho mi'da yø ja'i, gue'a
ga øthu'a, para gue da hya ra ts'edi
yø nt'ɛc'ɛi.

³ Porque ra Cristo himbi hyonse ra
nho di tocabi. Ya mmanna Maca Li-
bro te ra hya bi xi Oja, gue bi 'yɛmbi:
“Nu'ua yø ja'i sá'i, xquet'a 'nɛqui bi
zahu”, bi 'yɛmbi.

⁴ Nu te gäma hya nt'ot'i ra Maca Li-
bro, bi ma nt'ot'i para gue ga xähmu
'nɛ ga pahma hanja'a ra hya i mma.
Nuna ra hya mmanna Maca Libro, 'nɛ
timmera mm̄aih hanja, di hatra ts'edi
ma mm̄aih gue ga seti te dí thohma.
Porque dí pahma gue di nja'a te ra
hya nt'ot'i.

⁵ Nuna Oja di hatra ts'edi ma
mm̄aih gue ga seti te gä ra n'ua ja
gue ga thohma. Dí nnegä gue
Oja da 'yøt'e gue n'na ngu n'na'ahu,
da zä gui n'yohu tengutho i n'yo ra
Jesus Cristo. 'Nɛ da 'yøt'e gue xøgue da
'da'igu ni n'yomfɛnihu.

⁶ Janangue da zäp'ua gue xøgue
n'na hyatho gui 'yɛspahu na Oja rá
Papá ma Hmuhu Jesus Cristo.

⁷ Gue'a di t'ɛspabi Oja'a, gue gui
'yøt'e gue gui n'amigohu n'na ngu
n'na. Nguna ja gue gui 'yøthu
porque ra Cristo bi 'yøt'e gue dá
n'amigohu'a.

⁸ Ya gui nnuhu gue ra Cristo bí
'yɛhɛ gue di japyø judío. Nu'a te
ra hya bi ma mayat'ibi'ua ma mboxi-
tahu mø manjam'mø, gue'a bi 'yɛhɛ bi
'yøt'a. Ja di nɛqui p'uya gue Oja hendi
pumbɛni'a te ra hya xa yat'i gue di
nja.

⁹ Co 'nɛhyø ja'i hingyø judío bí
'yɛhra Cristo gue bi japi n'namhma
gue nɛ'ua di ja mammadi Oja gue ya
bi dinnbabi rá mate. I nt'ot'i ra Maca
Libro te ra hya bi xihrá Papá ra Cristo
gue bi 'yɛmbi: “Nup'ua ha 'bahyø ja'i
hingyø judío, ga ɛts'a'i. 'Nɛ ga t'ut'a'i
yø alabansa n'namhma di bahyø ja'i
gue gui tate”, bi 'yɛmbi.

¹⁰ I mmanna hya nt'ot'i ra Maca
Libro gue ɛna: “Nu'ua yø ja'i hingyø
judío, 'da di johyathoui'ua yø judío
gue yø thanhni Oja”.

¹¹ Man'na parte ra Maca Libro
i nt'ot'i ra hya gue ɛna: “Gätho
yø ja'i hingyø judío, dami 'yɛspahu
Oja. Hønnbu bi zä 'bahyø ja'i, gä da
'yɛspabi Oja”.

¹² Ra pøngahya Isaías bi 'yɛna: “Di
m'mu'a n'na rá mbom'meto ra Isaí.
Nuna, guehna da bøni gue hønnbu bi
zä di manda yø ja'i gue hingyø judío.
'Nɛ nuya yø ja'i ya, guehya da 'yɛc'ɛi
ya gue gue'a yø Yante'a”.

¹³ Da ne Oja gue gä ra johya di
nja'ahu, 'nɛ da 'yøt'e gue da hyu ni
mm̄ai gue ya gui ɛc'ɛih. 'Nɛ da
'yøt'e gue ra Espiritu Santo da xoc'a
ni mm̄aih gue man'na gdi pahma
gue nu'a te ra nho gui tømhma di nja,
majuaní gue di nja.

¹⁴ Ague ma zi cu'ahu, dí haxä njuani
ya gue gui paði xanho ndana ra nho
ja gue gdí n'yohu ya. Ya bi dinni
mm̄aih xanho hanja na ra hya na.
A nuyá, ya sä gue n'na ngu n'na'ahu
gui opan'yu ni cuhu hanja ra hya ya.

¹⁵ Pɛ nugä njuantho dá xi'ahu hanja
ya yø hya dá cuatä ra sacua ja ua.

Høntho dadi bɛn'nahɯ hanja rā hya, n'namhɱa ngue h̄ingui pumbɛniɱh. Nūgā dadi ha'ahɯ rā ts'ɛdi, porque gue'a mā 'bɛfi bi 'dacā Oja'a ngue ga ha'ahɯ rā ts'ɛdi.

¹⁶ Nūna Oja bi 'dacā mā 'bɛfi ngue gā mmambrā hya rā Jesucristo p'ɯ ha 'bɛhyø ja'i h̄ingyø judío. Dí mmambrā hoga 'da'yo hya Oja n'namhɱa ngue nū'ɯ yø ja'i h̄ingyø judío gā dāpā Oja tengutho 'mø ngue rā 'bøt'e t'ørpabi Oja. Nūna Oja p'ɯya, dā nū manho yø 'yɛc'ɛi, porque rā Espiritu Santo ya xā 'yøt'e ngue ya yø ja'i Oja.

¹⁷ Dadi ja mammadigā rā Jesucristo ngue ya bi bønmanho nā rá 'bɛfi Oja dí ørpe.

¹⁸ H̄inte man'na mahya dí nne gā mma, h̄ontho dí nne gā xi'ahɯ te bi 'yørcagui rā Jesucristo. Nūna rā hya dá xicā yø ja'i h̄ingyø judío, rā Jesucristo bi 'yøt'e ngue yø ja'i bi 'yɛc'ɛibi rá hya Oja. Go bi 'dacra ts'ɛdi ngue dá mangā nā rā hya nā. 'Nɛ bi 'dacra ts'ɛdi te dí øt'e.

¹⁹ Conná ts'ɛdi rā Espiritu Santo bi nja yø milagro. Janangue nuyá, ya dá tāti dá mangā rā hoga 'da'yo hya ya, ngue rā Jesucristo gue'a rā Yante'a. Bá fadi asta Jerusalén ngue dá mangā rā hya ndap'ɯ bi zā. Danī mpagā asta rā hāi Ilirico ngue dá mangā rā hya.

²⁰ A nūgā, nup'ɯ hapɯ h̄injam'mø xā 'yøtyø ja'i rá thuhū rā Cristo, ja dá ja ndummāi dá mangā p'ɯ rā hoga 'da'yo hya. Porque nup'ɯ ya fahra hya, ngue n'nan'yo to xā mpɛfi, h̄indá ne ngue ja hōnga mmangā p'ɯ rā hya.

²¹ Dí øt'e tengutho rā hya manna Maca Libro ngue ɛna: “Nū'ɯ yø ja'i h̄injam'mø xā 'yøde hanja rá hya Oja, pɛ dā ma ma'øte rā hya ya. Nū yø ja'i madā n'na ndi di sifi hanja rá hya Oja, pɛgue nuyā dā sifi hanja rā hya ya”.

²² Janangue njap'ɯ ngue h̄inga mbongui gā mmagā p'ɯ guí 'bɛhmɯ gā ma nū'ahɯ. Madague'a xangu yø nnidi dí sänni gā mmap'ɯ, pɛ h̄ingui sã.

²³ Pɛ nuyá, ya dā zā gā mmagā p'ɯya, porque ya dá tāti dá mangā rā hya yø xɛqui rá njaua ya. Pɛ ya xā mma yø jɛya dí sänni gā mmagā p'ɯ guí 'bɛhmɯ ngue gā ma nū'ahɯ.

²⁴ Nū'mø dá magā p'ɯ ja rā hāi España, nup'ɯ guí 'bɛhmɯ ganī nthocā p'ɯ ngue gā nzɛnguahɯ. Porque ja gampähā ngue gā nnuhɯ. M'mɛfa p'ɯya gā n'yɛhmɯ.

²⁵ Pɛ nuyá, dí nne 'be gā mmagā Jerusalén. Gā ma dägā rā mɛnyu, nūna bi ma mapɛti ngue di t'unyø 'yɛc'ɛi nū'ɯ hyoya.

²⁶ Porque nū'ɯ yø 'yɛc'ɛi 'bɛp'ɯ ja rā hāi Macedonia conyø 'yɛc'ɛi 'bɛp'ɯ ja rā hāi Acaya, gā bi pɛtra mɛnyu dā menhni ngue di t'unyø 'yɛc'ɛi ngue hyoya p'ɯ Jerusalén.

²⁷ Nuyā yø 'yɛc'ɛi h̄ingyø judío i ja mpähā ngue dā 'yørpabi rā 'bäxte ya yø judío ngue yø mmi'yɛc'ɛiui. Ní 'yup'ɯ ngue dā mäts'i, porque yø ja'i h̄ingyø judío bi ma mathoquibi rā hoga 'da'yo hya mi ɛc'ɛi ya yø judío. Janangue nuyá, nuyā yø judío bi thocra hya mi ɛc'ɛi ngue bi xihra hya yø ja'i h̄ingyø judío. A nuyā yø ja'i h̄ingyø judío bi sihra hya ya, 'nɛ ja te pɛts'i, nū'a guí ja mammadī ya to bi xihra hya, i fäts'i to hyoya.

²⁸ Pɛ nuyá, h̄ontho gā ma dägā nā rā mɛnyu bi ma mapɛti, 'bexque'a gā mmagā España p'ɯya. 'Nɛ dí nne ganī thocā p'ɯ guí 'bɛhmɯ ngue gā nzɛnguahɯ.

²⁹ Nū'mø dá søngā p'ɯ guí 'bɛhmɯ, nūna te rā hya gā xi'ahɯ, dí haxā njuani ngue rā Cristo mathoguitho di jajpahɯ.

³⁰ Ague mā zi cu'ahɯ, ngue ya guí ɛc'ɛi mā Hmuhɯ Jesucristo, rā Espiritu Santo i øt'e ngue gadī macjɯ. Janangue nuyá, dí äcā rā mate ya ngue guí fäxcähɯ, guí mmarcähɯ Oja ngue Oja dā mäxcagui.

³¹ Damī 'yäphɯ Oja ngue nup'ɯ ja rā hāi Judea, Oja dā yangā p'ɯ 'bɛhyø ja'i h̄ingyø 'yɛc'ɛi. 'Nɛ damī 'yäphɯ Oja ngue nūna rā mɛnyu gā haspä'ɯ yø 'yɛc'ɛi 'bɛp'ɯ ja rā hnini Jerusalén, dā

ne da hyani.

³² Da ne Oja ngue ngu'a di nja. Janangue nu'mø dá sɔngä p'ua guí 'buhmu, ga johya. Porque ya da zäp'ua ga nsäyats'ua.

³³ Oja da hyut'a ni mmuuhmu, 'ne di japi gätho'ahmu. Da ngut'atho.

16

¹ Nunä n'na ma cuhu ngue ra xisu ni hu ngue ra Febe, dami pahmu te'o na. Nunä, guehna di mpep'ua ja ra nija jap'ua ja ra hnini Cencrea na.

² Nunä, ra 'yec'ei xanho na, dami unhnä ra ts'äya 'mø bi map'ua. Porque ni 'yup'ua ngue ngu'a da 'yøtyø 'yec'ei. Nunä ra Febe, nu'mø tema hya da hyembu guí 'buhmu, dami fäxhu. Porque nunä, xangu ra 'bäxte xa 'yørpabi yø ja'i 'bucua, da gueque 'nequi fäxcagui 'mø te dí honi.

³ Dami zenguagahu ts'up'ua ra Priscila co 'nehra Aquila nunä rá damme ra Priscila. Nuyá, guehya ma mmimēfihe ngue dí ørpahē rá 'befi ra Jesucristo.

⁴ Nu'mø mi zucä yø ja'i, nuyá guehya bi 'yenyø te ya ngue bi yangui. Janangue dadi ja mammadigä ya yø ja'i ya. 'Ne hinga hønghogui dadi ja mammađi ngue'a te øt'e, sinoque 'nehyo 'yec'ei hingyo judío di ja mammađi ngue bi yangui.

⁵ 'Ne dami zenguagahu ts'up'ua gätho yø 'yec'ei di mpeti p'ua ja rá ngu ra Aquila. Co 'ne'a ma ndø'amigo ra Epeneto, dami zenguagui ts'up'ua. Nunä, guehna rá mudi bi 'yec'ei ra Cristo p'ua ja ra häi Acaya na.

⁶ Co 'nehra Maya, dami zenguagui ts'up'ua. Nunä, guehna mathoguiho xangu ra 'befi xa 'yørbu ha guí 'buhmu na.

⁷ Da guehya ma mmenguhe ra Andrónico co 'nehra Junias dami zenguaguis'ua p'uya. Guehya 'dap'ua dá n'ofädigähe ya. Xquet'a dami pahmi xanho ngue 'nehya yø representante ra Cristo ya. 'Ne guehya m'met'o bi 'yec'ei ra Cristo ya ngue nugä.

⁸ Nunä ra Amplias ma ndø'amigo ngue ec'ei ra Hmu Jesús, dami zenguagui ts'up'ua na.

⁹ Dami zenguagui ts'up'ua ra Urbano, guehna ma mmimēfihe na ngue dí ørpahē ra 'befi ra Jesucristo. Co 'nehna ma amigo ra Estaquis dami zenguagui ts'up'ua.

¹⁰ Dami zenguagui ts'up'ua na ra Apeles. Nunä, xandøngu ra n'ua bi zä 'mø mi 'yec'ei ra Cristo. Da gue'ua yø ja'i ec'ei ra Cristo p'ua ja rá ngu ra Aristóbulo, dami zenguagui ts'up'ua.

¹¹ Nunä ma mmengu'be ra Herodiön, dami zenguagui ts'up'ua. Co 'ne'ua yø ja'i 'bup'ua ja rá ngu ra Narciso ngue ya ec'ei ra Cristo, xquet'a dami zenguagui ts'up'ua.

¹² A nuyá ma cuhu ngue yø xisu, nunä n'na ni hu ngue ra Trifena, nunä man'na ni hu ngue ra Trifosa, dami zenguagui ts'up'ua. Nuyá yo nc'ei ya, emmēi di mpefi xandønho, ngue ørpabi rá 'befi ra Hmu Jesús. Co 'nehna man'na ma cu ngue ra xisu ni hu ngue ra Pérsida, dami zenguagui ts'up'ua. 'Nehna xquet'a emmēi di mpefi xanho ngue ørpabi rá 'befi ra Hmu Jesús.

¹³ Dami zenguagui ts'up'ua ra Rufo. Nunä, ya fadi xanho ngue ec'ei xanho ra Hmu Jesús. Co 'ne'a rá mamá ra Rufo, dami zenguagui ts'up'ua. Nunä ra xisu na, 'nequi xøgue entho ma mamägä na.

¹⁴ Dami zenguagui ts'up'ua ya yø ja'i ga xi'ahmu ya: guehna ra Asíncrito, ra Flegonte, ra Hermas, ra Patrobas, ra Hermes, co gätho'ua mi'da ma cuhu 'bup'ua ha 'buhya p'uya, dami zenguagui ts'up'ua.

¹⁵ Dami zenguagui ts'up'ua ra Filólogo, conna Julia, conna Nereo, co 'ne'a rá nju, conna Olimpas, co gätho'ua mi'da ma cuhu 'bup'ua ha 'bu'ua ya, dami zenguagui ts'up'ua.

¹⁶ Co n'na ra respeto dami zengua n'na ngu n'na'ahmu. Gätho ya yø ja'i 'bui ndap'ua bi zä ngue ya xa 'yec'ei ra Cristo, gä di zengua'ahmu.

17 Ague mā zi cu'ah_u, nugä dí xi'ah_u ngue dami mfähm_u xandønho. Porque 'b_u i'da ngue hønðr_u s_ui nne. I 'uenyø ja'i, astä di ts'onna h_ua. Nuya yø ja'i ya, guehya hingu_i nnu manho r_u h_ua bi sän'nah_u. O gadi nsixh_u ya to øtra s_ui.

18 Porque nuya yø n'yoh_u ya, hinga gue'a rá 'b_ufi r_u Hmu Jesucristo ørpabi, s n que gue'a te nneps_ubi yø mm_ui d_u n'yo, gue'a øt'a. 'N_u di hoc'a te r_u h_ua xihyø ja'i nu'u hingu_i h_uenni g_u thät'i.

19 Nu hang_u yø 'y_uc'ei i 'b_ui, gä padi xanho ngue ya guí _uc'ei h_u r_u hoga 'da'yo h_ua. Janangue nugä, nu te gä 'yøth_u, janjuani dadi johya. A nuyá, dí nne g_u xi'ah_u ngue dami pahm_u xanho ha gdí 'yøth_u r_u nho. A nu'a r_u nts'o, 'yogui 'yøth_u'a.

20 Nuna Oja d_u zä d_u 'yøt'e ngue d_u thohra s_ui, ya hingu_i njunth_u. A nu'a r_u zith_u nne d_u 'uenyø ja'i p'ya, Oja d_u 'yøt'e ngue d_u ma häi rá h_ua'a. Dí nnegä ya ngue di jap'ah_u mā Hmuh_u Jesucristo.

21 Nuna mā mmimm_ufigä'be r_u Timoteo di zengua'ah_u. 'N_u di zengua'ah_u ya hy_u mā mm_unguhe 'b_ucua, r_u Lucio, r_u Jasón 'n_uhra Sosípater.

22 A nugä drá Tersio, dadi cuatä ua ja r_u s_ucua n_u te r_u h_ua mmanna Pablo, xquet'a 'n_ucä dadi zengua'ah_u conná guehra Jesucristo.

23 'N_uhna mā cuh_u r_u Gayo di zengua'ah_u. Go rá mm_uti r_u ngu hap_u dí säyagä n_u. 'N_u xquet'a di hm_u n_u rá ngu ngue ja dí mp_uti ua yø 'y_uc'ei 'b_ucua. Xquet'a di zengua'ah_u n_u r_u Erasto, nuna ja rá 'b_ufi ngue r_u tesorero ua ja r_u hn_ui. Nuna mā cuh_u n_u h_u ngue r_u Cuarto, xquet'a di zengua'ah_u.

24 Nuna mā Hmuh_u Jesucristo, dí nne ngue di japi gätho'ah_u. D_u ngut'atho.

25 A nuyá, ma g_u ja mammadih_u Oja ya. Nuna, guehna d_u 'yøt'e ngue d_u zä dí nd_u n_u nt'_uc'ei h_u i ja n_u. Nguna

r_u h_ua n'youi r_u hoga 'da'yo h_ua dá øt'ah_u 'mø mā xi'ah_u hanja r_u Jesucristo. Nuna r_u h_ua n_u, ya mandø njam'møtho hingu_i fadi hanja.

26 P_u nuyá, ya bi fadi hanja ya. Porque guehya yø h_ua bi 'yotyø pøngahya Oja ya. 'N_u nuna Oja i 'b_ui para zantho, guehna di 'b_upyø ja'i ngue di 'yonna h_ua naya, i nnepe ngue ndap'u bi zä d_u 'y_uc'ei yø ja'i n_u r_u h_ua n_u 'n_u d_u 'yøtyø ja'i'a te r_u h_ua mā'b_upi d_u 'yøt'e.

27 A nuna Oja, hønse n_u i ja rá mfadi. 'N_u conná guehra Jesucristo i t'espabi Oja para zantho. D_u ngut'atho.

1 Corintios

Ja ua rá mudi rá carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yεc'εi Corinto.

1 Nugä drá Pablo, Oja bi 'yεxqui ngue drá representantegä rá Jesucristo. Co 'nεhna mā zi cūhā rá Sóstenes 'bācua,

2 dadi zεnguagä 'be'ū to gātho ya o rá 'ye Oja, rá mmāp'ū ja rá hnini Corinto. Ya yø ja'i'āhā Oja ngue guí εc'εihā rá Jesucristo. Bi zon'nahā Oja ngue guí hεmhā p'ū rá nts'o. Porque gue'a i ts'ofō gātho yø ja'i εc'εi rá Jesucristo'a ngue dā hεp'ū rá nts'o. Ngujū, ngu mī'da yø ja'i, gue'a rá Jesucristo gā øt'e ngue mā Hmūhā.

3 Dí nnegä 'be ya ngue nūnā Oja mā Papāhā co 'nεhna mā Hmūhā Jesucristo di jap'āhā 'nε dā hyūt'a ni mmāihā.

4 Nugä njandyatho dadi ja mammadi Oja connā ngue'āhā. Porque xandøngu rá njapi Oja bi unni te'o gātho ya guí n'yohā rá Jesucristo.

5 A nuyá, ngue ya guí n'yohā rá Jesucristo ya, εmmēi di jap'āhā Oja. Porque xoc'a ni mmāihā Oja, ngue guí pahmā xanho hanja rá hyā. 'Nε øt'e ngue guí padī ha gdi japra hyā guí xihmā yø ja'i.

6 A nuyá, nū te rá hyā dá xi'āhā ngue di nja'mø gā 'yεc'εihā rá Cristo, gue'a rá hyā bi njap'ū guí 'bāhmā'a ya.

7 Janangue nuyá, mēnte rá pa guí tømhmā ngue dā εp'ū mā Hmūhā Jesucristo, ya hinte gadi 'behmā'a rá njapi Oja di unī.

8 Di hā'āhā rá ts'edi Oja ngue guí ndāhā xandønho asta guerp'ū rá nze'gui. Porque nnepe ngue hin tema hyā dā dīn'nahā 'mø rá pa dā εp'ū mā Hmūhā Jesucristo.

9 Nūnā mā Hmūhā Jesucristo, rá Ts'ant'ū Oja. Bi zongahā Oja ngue 'dap'ū gā n'yohā nā. Nū'a rá hyā

di yarcahā Oja ngue di nja, gue'a di nja'a.

10 Ague mā zi cū'āhā, gue'a mā Hmūhā Jesucristo di 'dacā rá ts'edi ngue dí xi'āhā nā rá hyā ja ua. Dí xi'āhā ngue hinga 'da'a n'nannī di n'yo ni hyāhā, sinoque 'dap'ū di n'yo ni hyāhā. I jatho ngue dā 'da'igu ni n'yomfēnihā, dā 'da'igu guí 'yøthā.

11 Dí xi'āhā nā rá hyā nā mā zi cū'āhā, porque nū'ū yø mēni rá Cloé bi xiqui ngue gadi njunthā.

12 Porque hinga n'na hyātho guí mmāmhmā. I 'bū i'da ni n'yohā ngue εnā: “Nugä dí tennā rá hyā mmānā Pablo”. Mī'da p'ūya εnā: “Nugä dí tennā rá hyā mmānā Apolos”. Mī'da p'ūya εnā: “Nugä dí tennā rá hyā mmānā Bedu”. Mī'da p'ūya εnā: “Nugä dí tennā rá hyā mmānā Cristo”.

13 A nuyá, xi'a rá Cristo, ¿ua 'būti'da yø 'yεc'εi ngue n'youi'a? A nugä drá Pablo, ¿ua guí εmhā ngue bi ma mā cuatigā rá pont'i connā ngue'āhā? ¿Uague gā nxixyā 'da'āhā ngue guí tεngahā?

14 Nugä dadi ja mammadi Oja ngue hinjon dá xixyā'āhā, hīnda hōndra Crispo 'nεhra Gayo dá xixyābi.

15 Janangue hinguī sā guí 'yεmhā ngue dá xixyābi yø ja'i para ngue dā dεngui.

16 Bi zo mā mmāi ya ngue rá Estēfanos co nε'ū 'būp'ū ja rá ngu'a, xquet'a dá xixyābi. Hīndī padī ngue'mø 'bū hmī'da yø ja'i dá xixyābi, oque hin'nā.

17 Pε rá Cristo hīmbi mēngui ngue gā xixyābi yø ja'i. Sinoque bi mēngui ngue rá hoga 'da'yo hyā gā xihyø ja'i. Nugä hīndī mmāngā yø hyā māhotho gā nt'øde ngue hōntho gā nnepe dā 'yεc'εiguī yø ja'i te dí mma. Sinoque hōnt'a ja ts'edi gā mma ngue bi dū p'ū ja rá pont'i rá Cristo, gue'a dí mman'a.

18 Nūnā rá hoga 'da'yo hyā nā, i hmā ngue bi dū p'ū ja rá pont'i rá

Cristo ngue bi yanjɛ. A nu yø ja'i ngue di m'mɛdi, ɛmbi ngue hɪnte di muui na ra hya na. Pɛ nujɛ ngue di nyamma tehɛ, n'youi rá ts'ɛdi Oja na ra hya na.

¹⁹ I mmamp'ɛ ja ra Maca Libro ra hya te bi man'Oja ngue ɛna: “Nu'ɛ yø ja'i ɛna ngue ja xangu yø mfadi, nugã ga udi ngue hɪnte di muui yø hya padi. Nu ra ja'i da 'yɛna ngue ra bamhya, di nɛqui ngue hɪnte di muui rá hya padi”, ɛn'Oja.

²⁰ Nuua ja ra ximhã, i 'bahyø ja'i ɛna ngue ja yø mfadi. I 'bahyø ja'i ɛna ngue yø xãnnbate. I 'bahyø ja'i ɛna ngue yø mbaði xandõho, i padi te gã ja nximhã. Pɛ nuna Oja i embi ngue hɪnte di muui yø mfadi ya yø ja'i ya.

²¹ Nuna Oja majuanɪ ngue jase rá mfadi. Bi zãnni ngue nu'a te yø mfadi yø ja'i 'bucua ja ra ximhã, hinga gue'a ja ngue di fadi te'o Oja'a. Nuna Oja bi zãnni ngue nu'ɛ yø ja'i da 'yɛc'ɛi ra hoga 'da'yo hya, gue'ɛ di nyanyø te'ɛ. Nuna ra 'da'yo hya na, ɛmbyø ja'i nu'ɛ hinguɪ ɛc'ɛi ra hya, ngue hɪnte di muui ra hya.

²² Yø judío, i nne ngue 'be da nu yø milagro, ja da 'yɛc'ɛi ra hya. A nu yø ja'i hingyø judío, gue'a te yø mfadi yø ja'i 'bucua ja ra ximhã di ho da 'yøde.

²³ Pɛ nugãhe, nuna ra hya ja ts'editho ga mmangãhe, guehna ngue da sihyø ja'i ngue bi du p'ɛ ja ra pont'i ra Cristo na, ngue di hoga ma ts'oquihɛ. Hont'a dí mmangãhe'a. Pɛ yø judío p'ɛya, i ɛna ngue ra 'be'isãtho 'mø øhna ra hya na. A nu'ɛ yø ja'i hingyø judío p'ɛya, ɛmbi ngue hɪnte di muui na ra hya na.

²⁴ Pɛ nujɛ, ngue ya dí ɛc'ɛihɛ ra Cristo, ngu yø judío, ngu'ɛ hingyø judío, gã bi zonngahɛ Oja 'nɛ bi xoga ma 'yomfɛniɛ para ngue ga pahma ngue ra Cristo haprá ts'ɛdi Oja 'nɛ haprá mfadi Oja.

²⁵ Nu'a te i du ra Cristo, yø ja'i embi ngue Oja hinguɪ padi te øt'e. Pɛ Oja i pase te øt'e. A nu yø ja'i hinguɪ padi hanja'a te øt'Oja. Porque yø ja'i embi ngue hinguɪ nzaqui Oja. Pɛ Oja

mathoguitho ga ndõnzaqui ngue'a ga nzaqui yø ja'i.

²⁶ Ague ma zi cu'ahɛ, ya guí nnuhɛ te gãma ja'i bi zon'na Oja ngue da 'yɛc'ɛi ra Cristo. Zi yohotho bi zo'ɛ yø ja'i t'embɪ ngue ja yø mfadi, nuya nnu manho yø ja'i ua ja ra ximhã. Nu'ɛ ja yø cargo ngue nts'ɛt'abi xquet'a zi yohotho bi zofo. Xquet'a zi yohotho bi zo'ɛ yø ja'i ngue hnuç'ɛi p'ɛ ja yø hnini.

²⁷ A nuyá, Oja bi huanhyø ja'i nu'ɛ hin'yɛ yø mfadi ua ja ra ximhã para ngue di 'berpabi yø sã'ɛ yø ja'i ɛna ngue ja yø mfadi. Oja bi huanhyø ja'i nu'ɛ hinguɪ nzaqui yø hya ua ja ra ximhã para ngue di 'berpabi yø sã'ɛ yø ja'i ɛna ngue xanzaqui yø hya.

²⁸ Nuna Oja bi huanhyø ja'i nu'ɛ t'embɪ ngue hinga njuani ua ja ra ximhã xøque ma høt'e p'ɛ, para ngue da hyɛjpabi yø hya'ɛ yø ja'i ɛna ngue ja yø ts'ɛdi.

²⁹ Janangue nup'ɛ ja rá hmi rá dá Oja ya hinjonni ja'i da zãp'ɛ da 'yɛna ngue di 'yɛts'i.

³⁰ Nuna Oja, bi 'yøt'e ngue ya man'yohɛ ra Jesucristo ya. Oja bi ne ngue connã guehra Cristo dá pahma hanja na rá hya Oja. A nuyá, ngue connã guehra Cristo, ya bi hoga ma ts'oquihɛ. 'Nɛ go øt'a ra Cristo ngue ya dí ohɛ rá 'yɛ Oja. Porque go gue'a ra Cristo bi gurca ma ts'oquihɛ.

³¹ Ja di nɛqui ua hanja na ra hya nt'ot'i p'ɛ ja ra Maca Libro ngue ɛna: “Nu to i nne di 'yɛts'i, pɛ gue da 'yɛspabi'a rá Hmu bí 'bɛ mahɛts'i, hinga masque go ra ja'i'a di 'yɛts'i”, i ɛna.

2

¹ Ague ma zi cu'ahɛ, nu'mø ma magã p'ɛ guí 'bahmɛ ngue dá xi'ahɛ rá hya Oja, hindã mangã yø hya ga ya yø ja'i ɛna ngue yø bamhya. Ni xindã mangã yø hya nu'ɛ mahotho da nt'øde.

² Porque nu'mø ya di 'bucã p'ɛ ha guí 'bahmɛ, hõnda n'na ra hya dá sãnni ngue ga xi'ahɛ. Guehna ra hya

na ngue ga mma hanja ngue bi ma ma cuati p'u ja ra pont'i ra Jesucristo.

³ A nu'mø ya di 'bucä p'u ha guí 'buhmu p'uya, gá nuhu ngue hĩndĩ ya manzaqui. Sinoque asta dí huaqui, porque dí su ngue hĩnda bõngmanho ra hya ga mma.

⁴ Nu'mø ma xi'ahũ na ra hya na, hĩnda mangä'ũ yø hya mahotho da nt'øde ngue ma mfaðise, para ngue di thap'a ni mmũihũ. Sinoque nuya yø hya dá xi'ahũ, guesẽ ra Espĩritu Santo i ja rá ts'edi ngue bi xoc'a ni mmũihũ para ngue da dinnĩ n'yomfẽnĩhũ xanho hanja na ra hya na.

⁵ Janangue nuna ni nt'ẽc'ẽihũ ja ya, guehna Oja jase rá ts'edi bi the na ra hya na. Hĩnga guep'ũ ja yø hya yø ja'i nu'ũ ẽna ngue yø bamhya bi the na ra hya na.

⁶ Pẽ nu'p'ũ 'buhyø ja'i ngue ya xa nzehyø nt'ẽc'ẽi, guehya dí xicä ra hya nu'a majuanĩ ngue di gohi ngue yø bamhya yø ja'i. Pẽ nuna ra hya na, hĩnga guehna ra hya pa'ũ yø ja'i ẽna ngue yø bamhya 'bucua ja ra ximhäi yø hya na. Ni xĩnga gue'a te ra hya pa'ũ yø ja'i di manda ua ja ra ximhäi yø hya na. Porque nu te ra hya pa'ũ, da thotho'a.

⁷ A nuna ra hya ngue majuanĩ di gohi ngue yø bamhya yø ja'i, guehna rá hya Oja dí mmangä na. Nu'mø yø pa xa thogui, nu yø ja'i mi 'bucua ja ra ximhäi hĩmbi badi hanja na ra hya na. Hante ngue di hocra ximhäi Oja, ya xi zãnni te 'be'a di njam'mefa ngue ha di njap'ũ di nyamma tehũ.

⁸ Nu'ũ yø ts'at'abi ua ja ra ximhäi, hĩnjombi n'yo yø mmũi ngue xta mbadi hanja na ra hya na. Porque nu'mø ngue xta ndinyø mmũi yø ja'i hanja na ra hya na, nuna ma Hmuũhũ Jesucristo maguesẽ, ya hĩnxta mma ma cuati ra pont'i 'mø.

⁹ Bi nja tengutho ra hya mmamp'ũ ja ra Maca Libro ngue ẽna: "Nuna Oja, ya xa nzãnni te da japyø ja'i nu'ũ di madi. Guehna rá njapi Oja hĩjonni ja'i di pøni ngue di padi

hanja na. Porque hĩjam'mø 'be bi nja'a te mi ja ngue da 'yøt'Oja".

¹⁰ Pẽ Oja bá penngahũ ra Espĩritu Santo, gue'a bi 'yøt'e ngue bi dinnĩ mmũihũ hanja na ra hya na. Porque ra Espĩritu Santo i padi gätho'a te rá n'yomfẽnĩ Oja'a.

¹¹ Nú n'na ra ja'i ya, hĩjongui parpi te ja rá n'yomfẽnĩ. Hõnse ra ja'i pase te mbemp'ũ ja rá n'yomfẽnĩ. Xquet'a njarbutho Oja ya, hĩjonni ja'i da zã da badi te ja rá n'yomfẽnĩ Oja. Sinoque hõnse ra Espĩritu Santo i padi xanho te ja rá n'yomfẽnĩ Oja.

¹² Janangue nuju, hĩnga gue'ũ yø hya yø bamhya 'bucua ja ra ximhäi na ra hya dí pahmu. Oja'a bá penngahũ ra Espĩritu Santo ngue gda pahmu hanja na rá njapi Oja di 'dacju.

¹³ Janangue nuna ra hya dí mmãnya, hĩnga guehya yø hya ngue ma n'yomfẽnĩse dí mma, sinoque ra Espĩritu Santo i xãnga ra hya dí xihyø ja'i nuya n'youi ra Espĩritu Santo.

¹⁴ Pẽ yø ja'i hĩngui n'youi ra Espĩritu Santo hĩngui sã da dinyø mmũi hanja na ra hya xãngahũ ra Espĩritu Santo. Ẽmbi ngue hĩngrá bamhya ra ja'i mmãna ra hya na. Hĩngui padi hanja, porque hĩngui n'youi ra Espĩritu Santo.

¹⁵ A nu yø ja'i n'youi ra Espĩritu Santo i sã hacra güenda xandõnho hanja na ra hya na. 'Nẽ hĩngui sã to da 'yẽmbi ngue hĩnga gue'a te ra hya i mma.

¹⁶ Porque nt'ot'i p'ũ ja ra Maca Libro ra hya ngue ẽna: "¿Te'o ni ja'i da zã da barpabi rá n'yomfẽnĩ'a ma Hmuũhũ? ¿Te'o da 'yẽna ngue bi m'mũhrá xãnnbate Oja ngue bi xãnnbi te øt'e?" Pẽ nuju, ra Espĩritu Santo'a dí n'yohũ, 'nẽ gue'a ra Espĩritu Santo øt'e ngue dí tĩhmũ zits'ũ hanja rá n'yomfẽnĩ ra Cristo.

3

¹ Ague ma zi cu'ahũ, nu'mø dámba m'mucä p'ũ guí 'buhmu, nugä hĩnda xi'ahũ yø hya nu'ũ dí xicä yø 'yẽc'ẽi ya n'youi ra Espĩritu Santo. Sinoque dá

xi'ah̄u r̄a hȳa h̄ingui h̄enni gdi pah̄mu. Porque guí 'b̄ah̄mu tengutho ȳo b̄asi ngue zits'utho t̄inni mm̄aih̄u hanja r̄a hȳa r̄a Cristo.

² Dá x̄an'nah̄u ȳo hȳa h̄ingui h̄enni gdi pah̄mu. Tengutho n'na r̄a b̄asi 'm̄o sidra xi'ba, h̄ingra hm̄ε ma t'unni da zi, dá ja'ah̄u p'̄u. Porque h̄imb̄i z̄a x̄ta nd̄inni mm̄aih̄u hanja ya ȳo hȳa x̄anh̄enni. Asta n̄i x̄inga guedya di t̄intho n̄i mm̄aih̄u hanja r̄a hȳa ya.

³ Porque tobe guí øthoh̄u tengutho ga 'b̄u hm̄i'da ȳo ja'i. Tobe gȳo z̄eyathoh̄u. Tobe gȳo 'ȳo't'i s̄aithoh̄u. Tobe h̄inga 'da'igu r̄a hȳa guí mm̄amhm̄u. Tobe guí øthoh̄u tengutho øtȳo ja'i nu'̄u h̄ingui p̄a Oja.

⁴ Porque nu 'da'ah̄u, guí εm'm̄o guí yah̄u: “Nuḡa dí t̄enn̄a r̄a hȳa mm̄anna Pablo”. M̄i'da p'̄uya εna: “Nuḡa dí t̄enn̄a r̄a hȳa mm̄anna Apolos”. Jan̄angue ja di n̄εqui p'̄uya ngue guí øthoh̄u tengutho øtȳo ja'i 'b̄acua ja r̄a x̄imh̄ai.

⁵ Nuḡa dr̄a Pablo, con̄na Apolos, ζten̄i 'b̄e'a goma ts'edi jaḡa'be ngue go t̄enn̄ḡa'be ȳo ja'i? A nuḡa'be ȳo m̄εfithoḡa'be Oja. H̄on̄tho dá øt'ä'be r̄a 'b̄efi ngue ḡa 'ȳεc'εih̄u r̄a Hmu Jesucristo. P̄ε n'na ngu n'naḡa'be, nu'a te r̄a 'b̄efi bi 'dac̄a'be Oja, gue'a dí øt'ä'be'a.

⁶ Nun̄a r̄a hȳa dá xi'ah̄u, tengutho n'na r̄a hm̄ud̄a 'm̄o bi th̄uhu, njarb̄atho na. Nu r̄a Apolos, go bi x̄inthe'a. P̄ε gue'a Oja di tetra hm̄ud̄a.

⁷ Jan̄angue n̄uyá, ngu'a tu r̄a hm̄ud̄a, ngu'a x̄inthe, h̄injongui tate. Go gue'a Oja i tate, porque go øt'e ngue i te r̄a hm̄ud̄a'a.

⁸ A nu'̄u tuh̄ra hm̄ud̄a, 'n̄ε'̄u x̄inthe, 'da'igu ȳo hȳa. P̄ε n'na ngu n'na ya, nu'a te r̄a 'b̄efi bi 'ȳo't'e, Oja da gut'i.

⁹ A nuḡa'be, ȳo m̄εfithoḡa'be Oja. A nu'ah̄u, n̄i mm̄aih̄u p'̄u bi ma nth̄uhu r̄a hm̄ud̄a, gue'ah̄u i nn̄opa huah̄i Oja.

I ja man'na r̄a hȳa ya. Nun̄a Oja, tengutho 'm̄o ngue bi d̄u'm̄i bi hȳo'a n'na r̄a ngu p'̄u guí 'b̄ah̄mu.

¹⁰ A nuḡa p'̄uya, tengutho n'na r̄a gado. Nun̄a Oja bi 'ȳo't'e ngue dá d̄u'm̄a r̄a 'b̄efi. A nu m̄i'da ȳo x̄ann̄bate

p'̄uya, tengutho 'm̄o d̄adi tetra j̄ado'̄u. P̄ε n'na ngu n'na ȳo gado di sigue r̄a 'b̄efi, i ja ngue dá m̄adi x̄and̄onho, h̄inha di dun̄na ngu.

¹¹ Nun̄a te r̄a hȳa bi ma ma d̄u'm̄i ngue bi si'ah̄u hanja r̄a Jesucristo, gueh̄na r̄a hȳa bi n̄opa do p'̄u ha br̄a f̄ah̄ra ngu na. H̄ingui s̄a ngue dá ma mad̄u'm̄i r̄a 'b̄efi Oja m̄ente h̄ingui h̄ma hanja'a r̄a Jesucristo.

¹² P̄ε n̄uyá, x̄angu ȳo do i ja ngue di usa'̄u to di sigue r̄a 'b̄efi ngue h̄onn̄igu. Nu 'da ȳo m̄efi, dá j̄apra do ngue r̄a oro p'̄u ja r̄a ngu. Nu m̄i'da ȳo m̄efi, dá j̄apra do ngue r̄a t'axi. M̄i'da ȳo m̄efi, dá j̄apȳo do ngue mazih̄otho guí n̄εqui. A nu m̄i'da ȳo m̄efi, ȳo za dá j̄apra ngu. M̄i'da ȳo m̄efi, dá j̄apȳo paxi r̄a ngu. M̄i'da ȳo m̄efi, ȳo x̄anza dá j̄apra ngu.

¹³ P̄ε n'na ngu n'na ȳo m̄efi, nu'a te r̄a 'b̄efi bi hoqui, nu'm̄o r̄a pa dan̄i th̄axra güenda, ja dá f̄adi x̄anho p'̄uya ngue'm̄o x̄anho r̄a 'b̄efi bi hoqui, ogue h̄in'na. Porque nu'a r̄a pa'a, r̄a sibi di nja. Nu'a r̄a sibi p'̄uya, ja di n̄εqui p'̄u'a te ga n̄ho r̄a 'b̄efi bi hoqui n'na ngu n'na ȳo hȳonn̄igu.

¹⁴ A nu r̄a hȳonn̄igu ngue h̄indi nz̄o'a te bi j̄apra ngu, ya dá hȳanna nz̄äbi.

¹⁵ P̄ε nu r̄a hȳonn̄igu ngue bi nz̄o'a te bi j̄apra ngu, ya di m'm̄e'a te r̄a 'b̄efi bi hoqui. H̄on̄se r̄a hȳonn̄igu di nȳanna te, tengutho 'm̄o ngue bá pongra nd̄ate n'na r̄a ja'i p'̄u ja r̄a nd̄ate sibi.

¹⁶ ¿Ua h̄ingui pah̄mu ngue ḡatho'ah̄u, i nn̄opa n̄ija Oja hap̄u 'b̄ah̄ra Esp̄iritu Santo? Porque r̄a Esp̄iritu Santo ya guí n'yoh̄u'a ya.

¹⁷ Nu'm̄o ngue to di ts'onnb̄abi rá n̄ija Oja, Oja di castiga r̄a ja'i. Porque rá n̄ija Oja x̄and̄ax̄qui'a. Jan̄angue nu r̄a x̄ann̄bate ngue di ts'onnb̄abi rá 'b̄efi Oja p'̄u guí 'b̄ah̄mu, dá ma r̄a castigo.

¹⁸ H̄ingui s̄a ga h̄ar'm̄a mm̄ai, ga εna ngue dí pas̄eh̄u hanja r̄a hȳa. Madague'a εn'i'da ȳo ja'i ngue x̄angu ȳo mf̄adi i ja, p̄ε n̄uya ȳo ja'i ya, jatho ngue dá 'ȳo't'e tengutho 'm̄o ngue h̄inte di pad̄i. Ja dá d̄imp'̄u x̄anho

rá mm̄ai rá ja'i ha rá nja ná rá hya majuaní dī nja rá mfadi.

¹⁹ Porque nuya yø ja'i 'b̄cua ja ra ximh̄ai, ngue hingui pa Oja, nup'ua ja rá hmi rá dá Oja h̄inte dī muui yø mfadi ya yø ja'i ya. I mmamp'ua ja ra Maca Libro ra hya ngue ena: "Nuna Oja, i øt'e ngue nuna rá ja'i ena ngue bi d̄inse rá mm̄ai ná rá hya padī, nuna rá hya bi d̄inna ja'i, h̄in tema nho da 'yørpabi".

²⁰ I nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro man'na ra hya ngue ena: "Nu yø ja'i ena ngue ja yø mfadi, p̄e Oja parpabi yø n'yomf̄eni yø ja'i ngue nuya yø hya pahyø ja'i h̄inte dī muui".

²¹ Janangue nuyá, nu'ua yø ja'i guí emh̄ua ngue ja yø mfadi ngue yø bamhya, 'yo sá guí espah̄ua ngue da guehya gui huanh̄ni ndana guí t̄enh̄ua ya. Porque gátho yø x̄annbate, gátho'a te ja nximh̄ai, gátho Oja bá s̄anni ngue i ja para ngue da 'yøt'ah̄ua rá nho.

²² Nugá drá Pablo, rá Apolos, rá Bedu, dí 'b̄ac̄ahe ngue ga f̄axahe. A nuyá, nu te gá bá s̄an'Oja ngue ja ua ja rá ximh̄ai, i ja ma teh̄ua, i ja rá ndate, nu te gá dí n̄uh̄ua ngue ja ra pa dí 'b̄uh̄ua ya, da gue'a te ga n̄uh̄ua ra pa dí 'yep'ua, nu te gátho dí n̄uh̄ua ya, ga nja yø cosa ngue da 'yørc̄ah̄ua rá nho.

²³ A nuj̄ua ya, ma ga ørpah̄ua rá p̄ah̄a rá Cristo. Rá Cristo p'uya, i ørpabi rá p̄ah̄a Oja.

4

¹ A nuyá, dami 'yø'ni güendah̄ua ngue yø m̄efithogáhe rá Cristo. Bá excahe ngue nuna rá hya Oja hingui fadi hanja, ga x̄annbate yø ja'i hanja ná rá hya ná.

² Guí pah̄ua ngue n'na rá m̄efi 'mø bi ndäpa n'na rá 'b̄efi, nu'a rá 'b̄efi sifi ngue da 'yøt'e i ja ts'editho ngue da 'yøt'e.

³ A nugui, ¿te'o da zä da hyasca rá güenda ngue'mø x̄anho te dí øt'e, ogue h̄in'na? Dí hax̄a njuani ngue h̄inga gue'a ni 'b̄efih̄ua' ngue gui hyascah̄ua rá güenda. 'N̄e h̄injonni ja'i

da zä ngue da hyascagui rá güenda ngue'mø gue'a dí øt'e ogue h̄in'na. Ni x̄inga gueque dí hax̄a njuani ngue'mø gue'a te dí øt'e ogue h̄in'na.

⁴ Nup'ua nná b̄engä'a te dí øt'e, dí ena ngue ya gue'a te nná 'yo ya. P̄e hingue masque dí ena ngue h̄in'yu ma ts'oqui. A nuyá, nu'a ja ngue da hyasca rá güenda te dí øt'e, gues̄e Oja da hyasca rá güenda.

⁵ A nuyá, 'yo to sá guí haspah̄ua rá güenda m̄ente tobe hingui s̄onna pa da ep'ua ma Hmuh̄ua Jesucristo. Nu'a go da hyaxra güenda'a, ndana rá ja'i x̄anho te x̄a 'yøt'e, ndana rá ja'i hingui ho te x̄a 'yøt'e. Nu'a go pa'a te mb̄emp'ua ja yø n'yomf̄eni n'na ngu n'na yø ja'i. Nu'a te da d̄innbabi Oja n'na ngu n'na yø ja'i, gue'a rá njut'i dī nja'a.

⁶ Ague ma zi cū'ah̄ua, ya dá xi'ah̄ua ya yø hya dá hyequi ngue rá 'b̄efi dí øt'e, da guehra 'b̄efi øtra Apolos. Nguna rá hya dá xi'ah̄ua, n'namh̄ua ngue guí pah̄ua ngue nu'a te mmamp'ua ja rá Maca Libro, 'yo gui festhoh̄ua. Porque gátho dī muui yø x̄annbate, hingui ho gui 'ȳespah̄ua 'da yø x̄annbate, x̄ingui 'ȳemh̄ua ngue h̄inte dī muui m̄i'da yø x̄annbate.

⁷ Xiya, ¿te'o bi xi'ah̄ua ya ngue man'na tate x̄anho'ah̄ua ngue m̄i'da yø ja'i? ¿Ndana rá hya guí timh̄ua ya ngue h̄inda gue'a Oja bi 'da'ah̄ua rá hya ya? A nuyá, xi'mø ngue Oja bi 'yøt'e ngue gá pah̄ua rá hya guí pah̄ua ya, ¿hanja ngue gadi 'ȳexh̄ua co nu'a te rá hya guí pah̄ua ya 'mø, enthō x̄øga x̄as̄eh̄ua rá hya p'ua gn̄i b̄emh̄ua ya?

⁸ Nup'ua gn̄i b̄emh̄ua ya, ngue ya gá pah̄ua hanja ná rá hya ná, guí ena ngue ya h̄inte gadi 'b̄eh̄ua ya. Guí 'b̄ua m̄manhoh̄ua p'ua gn̄i b̄emh̄ua ya, enthō guí ndast'abih̄ua p'ua ga mb̄øn'a te guí øth̄ua ya. Nugáhe p'uya, guí enje n'na nguadi tengutho 'mø ngue h̄inte dadi mugáhe. Nuh̄ua 'mø majuaní ngue gdi ndast'abi, gadi mandah̄ua ndap'ua bi zä. 'N̄ec̄ahe dí jats'ua ma cargogáhe 'mø ngue'a te rá 'b̄efi gdi p̄eh̄ua.

⁹ Nup'ua ga mb̄øn'a te t'ørc̄ahe ngue yø representantegáhe rá Cristo, ena gue x̄øgue ga 'yøt'a Oja'a ngue ga

m'mefathogähe. Dí 'bucähe tengutho 'mø ngue yø ofädi xä ts'ännbi ngue da tho, di njagähe p'ua. Di mpeti yø ja'i ngue da nu te ga thohme. Ngu yø anxε, ngu yø ja'i da nutho te ga thohme.

¹⁰ A nugähe, i t'enje ngue dyø 'yammägähe ngue rá hya ra Cristo dí mmamhme. Pε nu'ahua p'uya, nup'ua gni bεmhmua, nu'a rá hya ra Cristo ya guí tinschua xandønho hanja ra hya. Pε nugähe dí engähe ngue hñdi ya manzaquigähe. A nu'ahua p'uya, guí εmhmua ngue xanzaqui te guí mmamhmua. Mente thenngähe yø ja'i, a nu'ahua p'uya i hnu mansu'ahua.

¹¹ Nu'mø yø pa xathogui, xtá sähe ra n'ua ngue hñ'ya te ga sihe. Asta guehya, dí sähe ra n'ua ra thuhu. Ja'mø dí tuthegähe, ogue hñ'ya te ga hegähe. Ja'mø di unje yø ja'i ngue pegbahe. Ni xingra ngu di ja ngue hapua ga m'muhme.

¹² Dadi n'uni dadi mpefi conma 'yεhe. I sanje yø ja'i, pε nugähe p'uya dí äpähe Oja ngue di japi te'o sanje. I mbengahe xan'ua yø ja'i, pε dí setähe.

¹³ I nnø man'uje p'ua ha ya yø ja'i. Pε nugähe dí thammanhotho gähe. I nnu häigähe yø ja'i, εnje p'ua tengutho 'mø ngue n'ua ra cosa ya xa hørba yø ja'i, ya hinte di muui. Nguna bi 'yorcahe yø ja'i, asta guetya njarbutho.

¹⁴ Nuna ra hya dá cuatä ua ja ra sεcua ja ua, hñdá cuatä na ra hya na ngue gadi 'bet'a ni sähu. Sinoque dadi 'da'ahua n'ua ra consejo tengutho 'mø ngue ma basi'ahua.

¹⁵ Madague'a guí 'yεna ngue di 'bu'i 'det'a mahuahñi ni xännbatehna ngue di xän'nahua hanja rá hya ra Cristo, pε nugä go ni papágahua. Porque go rá mudi dá xän'nahua ra hoga 'da'yo hya, janangue bi njap'ua ngue guí εc'εihua ra Cristo ya.

¹⁶ A nuyá, ya gá nuhua te dá øt'a p'ua guí 'buhma, gue'a dí xi'ahua guí 'yøthua'a ya.

¹⁷ Janangue dí et'a p'ua na ra Timoteo ngue da xi'ahua te ja ngue gdi n'yohua. Nuná, dadi madi tengutho 'mø ngue ma ts'ant'ua, porque dí padi ngue εc'εi

xanho ra Jesucristo. Nu'a te nná 'yogä ya ngue dí tennä ra Jesucristo, go da xi'ahua hanja na. Tengutho ra hya dí xännba yø 'yεc'εi di mpeti ndap'ua bi zä, da ngut'atho da xi'ahua naya.

¹⁸ Nu'ua ni xännbatehna p'ua ha guí 'buhma, i 'bup'ua da ngue di 'yεts'i, εna ngue yø bamhya. Nup'ua ga mbεni, εna ngue ga su ga mmagär'ua ngue ga ma nyahua.

¹⁹ Pε da ne Oja ngue ya hñda ya'atho ga mmagä p'ua ga ma nyahua. Ga nnugä p'uya tegue ngu da 'yøt'ua di 'yεxpua guí 'buhma. Ya ga nnugä 'mø ngue majuanñi øt'a te ra hya i mma, hñgra hyatho i mma.

²⁰ Porque nu'ua yø ja'i ngue ørpabi rá 'befi Oja, hñgra hyatho mman'ua, sinoque ha ra ts'edi ngue øt'a te ra hya i mma.

²¹ Xiya, ¿dana guí nne guí 'yøthua ya? Guí nne guí sigue te guí øthua para ngue ga s'ahua 'mø dá magä p'ua, ¿uague guí nne guí n'yo manhoñua para ngue mahotho gda zo'ahua 'mø dá magä p'ua?

5

¹ A nuyá, ndap'ua bi zä i hma te 'be'a bi 'yøt'a n'ua ma cuhua p'ua ha guí 'buhma, ngue ya 'buhmi rá hømme. Nuna ra ts'oqui na p'uya, guehna tate xants'o, conque guí nnuhua ngue nu'ua yø ja'i hñguí pa Oja, hñguí øt'e tengu na ra hya na.

² Nε tobe gadi 'yεxpua guí yahua ngue guí εna ya gä gue'a te guí øthua. A nuyá, ngue nguna ra hya bi nja, i jatho ngue guí m'mua ndummaihua. A nuna ra n'yohua bi 'yø'na ra ts'oqui na, dami hyømhmua thi p'ua ha gadi mpetihua na.

³ Madague'a ngue hñdi 'bucä p'ua ha guí 'buhma, pε nu'mø dá bεn'ahua εntho ya xti 'bucä p'ua ngue ga haspa ra güenda na ra n'yohua bi 'yøtra ts'oqui.

⁴ A nuyá, dami mpetihua ya, dami 'yøthua'a te nnu manho ma Hmuhua Jesucristo. Nup'ua ha guí mpetihua, guí 'yø'ni güendahua ngue dí 'bucä p'ua. Da gue'a ma Hmuhua Jesucristo guí

pahmæ ngue di m'map'u'a ngue da xän'nahæ'a te ja ngue gui 'yøthæ.

⁵ Nu'a ra n'yohæ bi 'yøtra ts'oqui, dami hyømhæ thi p'u gui 'bahmæ, di map'u 'bæhyø ja'i di manda ra zithu, ja da säp'u ra n'u rá do'yo. Xæhmætho ngue di nyanna te 'mø ra pa da ep'u ra Hmu Jesús.

⁶ Nu'a te ra hya gui øthæ, ya hingui sä nimantho sä gui 'yets'i ngue gui 'yænä gä gue'a te gni 'yohæ. ¿Ua hingui pahmæ ngue co zits'u ra íxi, di ixqui gä ra jæni?

⁷ Janangue nuyá, dami hyømhæ thi'a ra n'yohæ bi 'yøtra ts'oqui ya, n'namhæ ngue händi ts'om mi'da yø ja'i. Porque tobe händi nts'onýø n'yomfæni yø ja'i ya. Ra Cristo ya bi tho ngue bi hoga ma ts'oquihæ, bi gohi tengutho ra 'bøt'e ja'mø ra ngo ngue ra Pascua.

⁸ Janangue jatho ngue majuaní gui hychmæ p'u ra nts'o, gätho da gue'a ra nho gdi n'yohæ.

⁹ Nu'a ra carta dá pen'nahæ m'met'o, dá xi'ahæ te ja ngue gui 'yøthæ, ngue 'yo gadi nuansæ'u yø 'yots'om'mäi.

¹⁰ Pæ nugä händi én'ahæ ngue ya hingui sä gui ntøthæ'u yø 'yots'om'mäi 'bæcua ja ra ximhäi. Ogue ya hingui sä gui ntøthæ yø ja'i høndyø mænyu di xandi, ogue yø bæ, ogue thanne yø dahmu. Nu'mø ngue da gue'a gdi xi'ahæ'a, ya nnethe ngue gui pømhæ ua ja ra ximhäi 'mø. Pæ nja ngue hinga gue'a dí mmangä'a.

¹¹ A nuna ra hya dá ne ga xi'ahæ ya, 'yo nimantho gadi nsixui'u sä ena ngue gadi ncuhæ, 'næ yø 'yots'om'mäi, ogue høndyø mænyu di xandi, ogue thanne yø dahmu, ogue yø fæni, ogue yø iti, ogue yø bæ. Nuyá, guehya ni xinga gue'a di sä ngue 'dap'u gui nsimhmæhæ ya.

¹²⁻¹³ Porque nu'u yø ja'i hinga n'yohæ, hingo di tocagui ga haspa ra güenda. Guesæ Oja da hyaspa ra güenda ya dí xi'ahæ. Pæ nup'u ha gadi mpætiæ, dami hyaxhæ ra güenda te ga 'yo yø 'yæc'ei. Janangue nugä dí xi'ahæ ngue nuna ra n'yohæ bi 'yøtra ts'oqui, dami hyømhæ thi na.

6

¹ A nuyá, nu'mø 'bæhyø 'yæc'ei ja ngue di yaprá mmi'yæc'eiui, 'yo di thop'u 'bæhra ts'æt'abi hinga 'yæc'ei. Da zä di map'u 'bæyø mmi'yæc'eiui, da xifi ngue di hojpi tema hya hæmbi.

² ¿Ua hingui pahmæ ngue nu'u yø ja'i Oja, gue'u da hyaspa ra güenda yø ja'i 'bæcua ja ra ximhäi'u? Xi'mø ja ngue ga haspahæ ra güenda yø ja'i 'bæcua ja ra ximhäi, xi ra asunto zits'ætho gui hæmphæ, ¿ua hinda zä gui xihni mmi'yæc'eiæ ngue di hoqui?

³ Conque asta yø anxæ Oja ga haspahæ ra güenda. Janangue goma gue'a n'na ra asunto zits'ætho di hæmsehæ ngue hinda zä ga hocjæ.

⁴ Xi'mø hingui padí ha gdi hocjæ n'na ra asunto 'mø gui hæmphæ, ¿ua sä ngue gue'u yø ja'i hingyø 'yæc'ei di hoc'a ni asuntohæ 'mø?

⁵ Dí xi'ahæ na ra hya na n'namhæ ngue gui pæs'ni sähæ. Xip'u ha gui 'bahmæ, ¿ua xinga n'na nc'ei ni n'yohæ ngue di padí di hocæ n'na ra asunto 'mø ja te hæmbyø cu?

⁶ ¿Hanja ngue nup'u 'bæhra ts'æt'abi hinga 'yæc'ei, ja ni map'u yø 'yæc'ei ngue di yaprá mmi'yæc'eiui?

⁷ A nuyá, nu'a te ra njunt'i gui øthæ, ja di næqui p'uya ngue gadi 'bæhmæ ra hya. ¿Hanja ngue nu'mø hinga gue'a t'øt'ahæ, hingui hät'i gui sæthæ? ¿Hanja ngue hin gadi n'uní da fæ'ahæ, xøgue madí zits'u te gui nne gui 'bæhmæ?

⁸ Conque xquet'a gui njahæ p'u ngue hingui ho te gui øthæ, asta ni mmi'yæc'eiui gui pæhæ.

⁹ 'Yo gyø thätihæ. Gui pahmæ ngue nu'u yø ja'i xants'o te øt'e, hinda yærbæ ha di manda Oja'u. Hinda yærbæ yø 'yots'om'mäi. Hinda yærbæ ya yø n'yohæ ørpe tengutho 'mø dra xisu yø mmin'yohæui. Hinda yærbæ ya yø ja'i thanne yø dahmu.

¹⁰ Hinda yærbæ yø bæ. Hinda yærbæ ya yø ja'i hontho i nne ngue di xandi te pets'i. Hinda yærbæ yø iti. Hinda yærbæ yø zate. Hinda yærbæ'u corpa ra 'yu yø mmic'eiui ngue pæ.

11 Nuyá yø hyá dí xi'ah_u ya, ya xcá njap'ua 'da'ah_u ya. Pε nuyá, ya bi ma mahojpi'ah_u. Ya yø ja'i'ah_u Oja ya, ngue gá 'yεcεih_u'a rá Hmu Jesús. Ya guí n'yoh_u rá Espíritu Santo bá pεn'nah_u Oja ya.

12 Ya hīndi mandagah_u rá ley ga 'yo yø judío ya. Ya sä ga øth_u te dí nneh_u ya. Pε ma ga samma mmaih_u ngue hinga øth_u'a te hīnni 'yup'ua ga øth_u.

13 Majuanī'a te rá hyá i hma ngue nu te si rá ja'i, rá mmāi nī ma. A nu rá mmāi rá ja'i p'uya, ga nja'a ngue ja da mεspu'a te si. Pε nuyá yoho yø hyá ya, Oja da 'yøt'e ngue di njap'ua rá nzequi ya. Pε hīngui sä ga εhm_u ngue ga nja ma do'yoh_u ngue rá 'yots'om'māi. Sinoque rá do'yo rá ja'i, ga nja na para ngue da 'yørpabi rá 'bēfi rá Hmu. A nu'a rá Hmu p'uya, di hatra ts'edi ma do'yoh_u.

14 Nunā Oja bi japi ngue bi bēnnate rá Hmu Jesucristo p'ua ha bi t'āgui. Xquet'a di jajū p'uya, ja rá ts'edi ngue da 'yøt'e ngue ga bēnnateh_u.

15 ¿Ua hīngui pahm_u ngue nu ma do'yoh_u, i nnøpe ngue rá do'yo rá Cristo? ¿Ua da zā ga hajpah_u n'na parte rá do'yo rá Cristo ngue di mpēnhui rá do'yo n'na rá xisu ngue rá 'yots'om'māi? Nu'a, hīngui sä'a.

16 Guí pahm_u ngue n'na rá n'yoh_u 'mø bi mε n'na rá xisu ngue rá 'yots'om'māi, nuyá yo nc'εi ya, εntho n'na nc'εitho, porque n'nat'a rá te comhmi. I nt'ot'i p'ua ja rá Macā Libro rá hyá ngue εnā: “Nu'ua yo nc'εi di mpēnhui, i cohi ngue n'nat'a yø do'yo, porque i comnda rá te”.

17 A nuyá, nu rá ja'i di mpēnhui rá Hmu Jesús, i cohi tengutho 'mø n'na nc'εitho.

18 Yo gui 'yots'om'māih_u. I ja xangu mi'da yø ts'oqui øtyø ja'i, pε nu rá ja'i ngue 'yots'om'māi, rá do'yose di ts'oni.

19 ¿Ua hīngui pahm_u ngue nu ma do'yoh_u, gue'a nnøpa nija rá Espíritu Santo'a? Porque Oja bá pēnhna Espíritu Santo ngue di m'mup'ua ja

ma mmaih_u. A nuyá, ya hīn dadī mmandasεh_u ya.

20 Porque ya dí oh_u rá 'yε Oja ya ngue bi gurca ma ts'oquih_u. Janangue nuyá, jatho ngue ga ørpah_u rá pähā Oja conma do'yoh_u 'nε conma n'yomfεnih_u. Porque ya rá mmetigah_u Oja.

7

1 Nunā man'na rá hyá guí änngh_u ya, dí nne ga xi'ah_u hanja. Nu rá ja'i ngue hīngui nne di nthati, ya xanho ngue'mø hīndi nthati.

2 Pε i fadi ngue ndap'ua bi zā εmmεi 'yots'om'māi yø ja'i. Janangue man'na xanho ngue rá n'yoh_u di m'muhrá xisu. Rá xisu p'uya, di m'muhrá ndø.

3 Nu rá n'yoh_u i jatho ngue di m'mahmi xanho rá xisu. Ximmangu rá xisu, i jatho ngue di m'mahmi xanho rá ndø.

4 Nu rá xisu ngue ya o rá 'yε rá ndø, da 'yørpabi rá pähā rá ndø. A nu rá n'yoh_u ngue ya o rá 'yε rá xisu, da 'yørpabi rá pähā rá xisu.

5 Nu'mø ja rá pähā rá n'yoh_u, 'yo di εnna xisu ngue hīnda zā. Nu'mø ja rá pähā rá xisu, 'yo di εnna n'yoh_u ngue hīnda zā. A nu'mø ja ngue da 'yøtyø mhmat'Oja, man'na xanho da gohra cohi ngue hīnda dāhrá xisu rá n'yoh_u njammī pa. M'mεfa p'uya, ya di siguetho tengutho m'mεt'o. A nu'mø hīndi siguetho tengutho m'mεt'o, nu'a hīndi hyāti da zamyø mmāi, rá zithu p'uya da japi ngue da 'yøtra ts'oqui n'nanni.

6 Nunā rá hyá ja ua dí xi'ah_u, hōntho dí xi'ah_u ngue da zā di nthatra ja'i. Pε nugā hīn dadī mandagā ngue xøgue di ja ts'editho di nthatra ja'i.

7 Dí εnsεgā ngue xanho 'mø ngue gātho'ah_u gui 'yøth_u tengutho dí øt'ā ngue hīn dadī nthati. Pε nunā Oja, gā go bi sännbi n'na ngu n'na yø ja'i te da zā da 'yøt'e. 'Būhyø ja'i ngue di nthati, 'būhyø ja'i hīndi nthati.

8 Nugā dí xihyø ja'i nu'ua tobe hīndi nthati, da guehyø 'danxu, nu to hīndi

nthati tengutho dí øt'ä ngue hin dadi nthati, ya xanho.

⁹ Pε nu ra ja'i εna ngue hinda zä di m'mæε, man'na xanho ngue di nthati, hinda gue'a ngue ja di andrá mmæi ngue hinda nthati.

¹⁰ Nugä dí xihyø ja'i ngue ya xanthati, nu ra xisu ya 'bæhrá ndø, 'yo di hεp'æ rá ndø. Nuna ra hya dí xi'ahæ, hingma hyasεgä na, sinoque gue'a ra Hmu rá hya na te dí xi'ahæ ngue gui 'yøthæ.

¹¹ Pε nu'mø ya bi hεp'æ rá ndø n'na ra xisu, ra xisu 'yo dadi nthati mahøn'a, oque man'na xanho da mε rá ndø mahøn'a. Ximmangu ra n'yohæ p'æya, hingui ja ngue da hεp'æ rá xisu.

¹² I ja man'na ra hya dí nne ga xi'ahæ, pε ja dí nne ga xi'ahæ na ra hya naya, himbi man'a m'met'o'a ra Hmu na ra hya na. A nu ma cuhæ ngue ra n'yohæ, nu'mø hingra 'yεc'εi rá xisu, nu'mø nnu manho ra xisu ngue di sigue di m'mæhmj rá ndø, ra n'yohæ 'yo di hεp'æ rá xisu.

¹³ A nu'mø ngue ra xisu, hingra 'yεc'εi rá ndø, 'nε'mø nnu manho ra n'yohæ ngue di sigue di m'mæhmj rá xisu, ra xisu 'yo di hεp'æ rá ndø.

¹⁴ Porque ra n'yohæ ngue hingra 'yεc'εi di tocabi rá njapi Oja di t'unna xisu ngue ra 'yεc'εi. Da guehra xisu ngue hingra 'yεc'εi, di nthæui rá njapi Oja di t'unna n'yohæ ngue ra 'yεc'εi. A nu'mø ngue hønse ra 'yεc'εi di nthæui rá njapi Oja, nu yø basi p'æya, ya hin'na'æ. Pε ya fadi ngue xquet'a 'nεhyø basi di nthæui rá njapi Oja di t'unna papá oque rá mamá ngue rá 'yεc'εi.

¹⁵ Pε nu'mø ra n'yohæ oque ra xisu ngue hingra 'yεc'εi da ne ngue da hεp'æ ra 'yεc'εi 'bæhmj, ya da zä da hεp'æ. Porque ra 'yεc'εi hingui sä da 'yørpæ ra ts'edi di m'mæhmj 'mø hingui nne. Porque bi zongahæ Oja ngue ga m'mæ mmanhohæ, hin tema sui di nja.

¹⁶ A nuyá, ngu yø n'yohæ, ngu yø xisu ngue yø 'yεc'εi, nu'mø 'bæhmj yø ja'i hingyø 'yεc'εi, xamhmatho da zä

ha di japi di nyanná te ra ja'i hingra 'yεc'εi.

¹⁷ Nuna Oja, bá sännj te nná 'bæhmæ n'na ngu n'najæ. Nu te di jahæ 'mø mamba zongahæ Oja, ya gue'a ga siguethohæ'a. Ndap'æ bi zä yø hnini hapæ di mpeti yø 'yεc'εi, guehna ra hya dí xicä yø ja'i naya.

¹⁸ Nu ra ja'i bi zon'na Oja ngue da 'yεc'εi, 'nε ya n'youi ra hmεpya ngue ra circuncisión, 'yo sä di tu rá mmæi ngue ya mhεpya. A nu ra ja'i bi zon'na Oja ngue da 'yεc'εi, 'nε hinmani njapra hmεpya, 'yo sä dadi ja ndummæi ngue di njapra hmεpya.

¹⁹ Porque ya hingui ja ts'edi'a ya ngue di njapra hmεpya yø ja'i, oque hin'na. A nu'a ja ts'editho ngue da 'yøtyø ja'i ya, ma datho ja ts'edi ngue da 'yørpabi rá pähä Oja.

²⁰ N'na ngu n'na yø ja'i, nu te mi ja 'mø mi zon'na Oja ngue bi 'yεc'εi ra Jesucristo, ya di nja tengutho ja ra ja'i.

²¹ A nu'mø ngue grá hmiqúi 'mø mamba zo'i Oja, 'yo sä di tu ni mmæi ngue grá hmiqúi. Pε nu'mø ngue da zä ha gdi japi ngue gui pømp'æ 'bæhni hmu, dami hyoni ha i japi.

²² Pε nu ra ja'i mará hmiqúi 'nε ya ra 'yεc'εi ya, da badi ngue nup'æ ja rá hmi rá dä Oja, ya rá n'youi ra Cristo. A nu ra ja'i ngue manjo'o rá hmu, 'nε ya ra 'yεc'εi ya, da badi ngue nup'æ ja rá hmi rá dä Oja, ya rá mεfi ra Cristo.

²³ A nuyá, ya dí ohæ rá 'yε ra Cristo nu'a bi gurca ma ts'oquihæ ya. Ya hingra ja'itho ma hmu ya.

²⁴ A nuyá ma zi cu'ahæ, nu'a te ra 'bæfi mi pehyø ja'i 'mø mi zon'na Oja, di siguehmana yø 'bæfi yø ja'i. Porque ndap'æ bi zä 'bæhyø ja'i ngue εc'εi Oja ya, pε ya gä yø n'youi Oja.

²⁵ A nuyá, nu'æ yø ja'i ngue tobe hinda nthati, nu'a ra Hmu hin tema hya bi ma ngue ha di njapi. Pε nugä ga xi'ahæ na te ra hya dí mbeni ga mma. Pε dami 'yεc'εihæ te ga mma, porque conná mate Oja ja ts'edi na te ra hya dí mma.

26 Nup'u nná bēngä, xanho ngue hīndi nthata n'na rā n'yohu. Porque yø pa dí 'buhmu, ya xanhennitho 'mø ngue 'bahrá xisu rā n'yohu.

27 A nu rā n'yohu ngue ya 'bahrá xisu, 'yo sä di sänni da hyep'u. Pε nu rā n'yohu ngue hīnjo'o rá xisu, man'na xanho 'yo di honná xisu.

28 Nu'mø bi nthatra n'yohu, hīngrá ts'oqui bi 'yøt'e. Nu rā hmute 'mø bi nthati, ngutho hīngrá ts'oqui bi 'yøt'e. Nja ngue nu'u yø ja'i di nthati, hīndi 'bedi tema hya hēmbi, hīngā ngu'mø ngue hīndi nthati. Dí mmangä nā rā hya nā ngue hīndi nnegā ngue gui thohma'a rā dūmmāi tho'u yø ja'i ya xā nthati.

29 Ague mā zi cu'ahu, nu'a ga mbønna rā hya dí xi'ahu ya, ya mits'u dyø pa jap'u. Janangue jatho ngue gui 'yørpahu rá 'befi Oja. Ya hīngā mbongui rā ora gā m'mamma päähthohu p'u ja mā ngumhmu ya.

30 Nu yø ja'i ngue 'bu ndūmmāi, ya hīngā mbongui rā ora 'be di nzonī. Nu yø ja'i 'bumma pähä, ya hīngā mbongui rā ora 'be di nthede. Nu yø ja'i ja te nne da däi, ya hīngā mbongui rā ora da däi te honi.

31 Mente ngue dí 'buhmu ua ja rā ximhäi, ya hīndi ma mā mmāih'u a te dí peshu ua. Porque nuna rā ximhäi ja ua dí 'buhmu, ya ni ma da guadi.

32 Dí nnegā ngue hīnte man'na ni hya di ma ni mmāih'u. Nu rā n'yohu hīndi nthati, guehna rā n'yohu di ja ndūmmāi ørpabi rá 'befi rā Cristo para ngue da nu manho rā Cristo te øt'e.

33 Pε nu rā n'yohu ya xā nthati, gue'u yø cosa honyø ja'i ua ja rā ximhäi ni ma rá mmāi ngue honi. Porque nne da nu manho rá xisu.

34 Ximmangu yø xisu, xquet'a njarbatho. Nu rā hmute hīndi nthati, i ho rá mmāi ngue ørpabi rá 'befi rā Cristo. Ngu rá do'yo, ngu rá n'yomfēni, gā xā dāp'a Oja ngue ørpabi rá 'befi. Pε nu rā hmute ngue ya xā nthati, i ho rá mmāi ngue da 'yøt'a te rā 'befi ja ua ja rā ximhäi, porque i nne ngue da nu manho rá ndø.

35 Nuna rā hya dí xi'ahu ya, høntho dí nnegā ngue gā fāxahu. Porque hīndi nnegā ngue gui m'mma mman'ahu. Sinoque dí nnegā ngue gui m'mma mmanhohu, gui hyo ni mmāi ngue gui 'yørpahu rá 'befi rā Cristo.

36 A nuyá, dí nne gā xi'a n'na rā hya ya yø n'yohu si yø t'ixu, 'nε ya sonyø pa ngue di nthati. Nu'mø εnna n'yohu p'uya ngue hīngui ho ngue da thohrá nthati rá t'ixu, da zā di tharpi. Porque rā nthati, hīngrá ts'oqui'a.

37 A nu rā n'yohu ngue n'nat'a mbēni ngue hīndi tharpabi rá t'ixu, da 'yēmp'u ja rá mmāi ngue hīngui ja ts'edi ngue di nthatrá t'ixu, ya xanho te øt'e.

38 Nu'a di tharpabi rá t'ixu, ya xanho te øt'e. A nu'a hīndi tharpabi rá t'ixu, man'natho xanho te øt'e.

39 A nu rā xisu 'mø ngue bi nthati, ya hīn'yu rā nt'ēdi ngue hōndi nthatui man'na rā n'yohu mente rā pa ngue 'bātrá ndø. Pε nu'mø ya bi dū rá ndø, ya da zā di nthati mahōn'a. Hōnt'o bi zā da ne da mε, gue go drá 'yεc'ēi'a rā n'yohu da mε.

40 Pε nu rā 'danxu ngue'mø ya hīnni mantho di nthati, man'na xanho. Guehna rā hya dí mbēngā naya, pε dí pađi ngue rā Espiritu Santo'a di bēnngui te dí mma.

8

1 A nuna man'na rā hya gui ännghu ngue'mø da zā gui sahu rā ngø i tho ngue 'bøspabi yø dahmu, ogue hīnda zā gui sahu. Majuanī ngue nuju dí pahmu ngue nu'a rā ngø 'bøspabi rā dahmu, hīndi ts'onnga mā mmāih'u 'mø ngue gā sahu. Pε hīngui ho 'mø gā εnā ngue dí pashu xanho hanja rā hya ngue mi'da mā mmic'ēih'u. A nuju, jatho ngue gā mmahm'u n'na ngu n'naju para ngue man'na di za-jma nt'εc'ēih'u.

2 A nu rā ja'i εnā ngue ya bi dīni xanho hanja rā hya, pε di 'betho da dīni xanho ha εxā nja rā hya nu'a ja ngue da bađi.

³ Pɛ nʉ rǎ ja'í dǐ ma Oja, Oja i nnu manho rǎ ja'í.

⁴ A nuyá, ma gǎ xi'ahǎ xanho hanja'a rǎ ngø i tho ngue 'børpabi yø dahmu ya. Dí pahmu xanho ngue nʉ yø dahmu 'bucua ja rǎ ximhäi, hǐnte dǐ muui, porque n'natho Oja i 'bui.

⁵ A nʉ yø ja'í embi ngue xangu yø Oja i 'bui, ngup'ǎ mahɛts'i, ngu ua ja rǎ häi. Madague'a ɛnyø ja'í ngue xangu yø dahmu 'bui, 'nɛ xangu yø hmu,

⁶ pɛ para ngue nujǎ, n'natho'a ma Ojahǎ 'bui, gue'a ma Papáhǎ'a. Nuná, guehna Oja bi hoqui te gǎ dí nnuhǎ ngue ja naya. A nujǎ p'ǎya, dí bahmu para ngue gǎ ørpahǎ rǎ pähä Oja. A nuna dǐ nnøpe ngue ma Hmuhǎ ya, guehna rǎ Jesucristo na. Conná guehna ya, i ja dyø cosa dí nnuhǎ ngue ja ya, 'nɛ guehna di 'dajǎ ma tehǎ na.

⁷ Pɛ hǐnga gǎtho ma cuhǎ tǐnǐ xanho yø mmui hanja na rǎ hyǎ naya. Ya xa nzanyø ja'í ngue mǐ thanne yø dahmu. Janangue nuyǎ yø ja'í hǐngui nzaqui yø nt'ɛc'ɛi ya, nup'ǎ gǎ mbɛni, i ɛna ngue rǎ ts'oqui ør'mø bi za rǎ ngø nu'a tho ngue t'ørpa rǎ 'bøt'e yø dahmu.

⁸ A nuyá, nuna Oja, hǐnte da jacǎ ngue'mø gǎ sihǎ ogue hǐnga sihǎ yø cosa'ǎ. Pɛ nu'mø gǎ sihǎ, hǐnga sä gǎ ɛmhǎ ngue man'na xanho te dí øthǎ. Nu'mø hǐnga sihǎ, ngutho hǐnga sä gǎ ɛmhǎ ngue hǐngui ho te dí øthǎ.

⁹ Madague'a sä ngue gǎ sihǎ'a rǎ ngø'a, pɛ damǐ mfähmǎ xanho ngue te guí sihǎ. 'Yo guí nne ngue nʉ te guí sihǎ, go guí ndupatehǎ p'ǎ da 'yøtra ts'oqui'ǎ ma cuhǎ hǐngui nzaqui yø nt'ɛc'ɛi.

¹⁰ Xi'mø da nʉ nǐ cuhǎ ngue guí sihmɛ p'ǎ ja n'na rǎ ngunja 'bahyø dahmu. A nu'ahǎ p'ǎya, ya guí pahmu ngue hǐnte ja ngue guí sihǎ'a te ts'i p'ǎ. Pɛ nʉ nǐ cʉ, ngue hǐngui nzaqui rá nt'ɛc'ɛi, da 'yøtra ts'edi da zi'a te xa 'børpa yø dahmu.

¹¹ A nu'ahǎ guí pahmu ngue da zǎ guí sihǎ'a te gǎ ts'i p'ǎ. Pɛ nʉ nǐ cʉ, ngue hǐngui nzaqui rá nt'ɛc'ɛi,

da 'yøt'e tengue guí øt'e. Gue'a dǐ m'mɛ'a p'ǎya ngue ɛna ngue rǎ ts'oqui bi 'yøt'e ngue bi zi'a te ts'i p'ǎ 'bahyø dahmu. Conque guí nnuhǎ ngue gue'a i dʉ rǎ Cristo'a ngue bi yanǐ.

¹² Janangue nʉ to ndupate p'ǎ øtra ts'oqui rá cʉ, gue'a rǎ ts'oqui øt'a, ngue festho'a te rǎ hyǎ mmanna Cristo.

¹³ A nugä, nu'mø ngue gue'a rǎ ngø dí si ngue gǎ 'yøtra ts'oqui ma cʉ, ya hǐngui ja ngue gǎ si rǎ ngø. Porque hǐndǐ nne ngue gǎ japi da 'yøtra ts'oqui ma cʉ co nu'a te dí si.

9

¹ A nugä, rá representategä rǎ Cristo, hǐnga to bi zǎ nǐ ja'itho dǐ mandaqui ya. Nuna rǎ Hmu Jesús, dá nyasɛgǎ'be na. A nuna te rǎ 'bɛfi bi 'dacra Hmu, dǐ nɛqui ngue bi bømmanho, porque go dá ja'ahǎ gǎ 'yɛc'ɛibahǎ rá hyǎ.

² Madague'a 'bǎ i'da ɛngui ngue hǐnga guecǎ rá representategä rǎ Cristo, pɛ nu'ahǎ guí pahmu xanho ngue guecǎ rá representategä'a. A nuyá, ngue ya guí ɛc'ɛihǎ rǎ Cristo ya, ja guí hǎxhǎ p'ǎ majuanǐ ngue go rá representategä na.

³ Nu'mø te'o ɛna ngue hǐngui nnu manho te dí øt'e, guehna rǎ hyǎ dí xihna ya.

⁴ Nuna te rǎ 'bɛfi dí øt'e, nǐ 'yup'ǎ di n'nacra hmɛ dí si.

⁵ 'Nɛ xquet'a ja gra nt'ɛdǐ ngue gǎ nthati, gǎ mmɛ'be n'na rǎ xisu ngue dra 'yɛc'ɛi n'namhma ngue gǎ mmɛ'be p'ǎ gdǎ ma. Porque gue'a øt'ǎ mǐ'da yø representante'a ngue sixtyø xisu. Tengutho øtyø n'yohǎ rǎ Hmu Jesús, ximmangu rǎ Bedu xquet'a njarbǎ.

⁶ ¿Ua guí ɛmhǎ ngue nugä ya, 'nɛhra Bernabé, høngthogǎ'be jatho ngue gǎ taha te gǎ si'be mente gǎ mmangǎ'be rǎ hoga 'da'yo hyǎ?

⁷ Xi n'na rǎ soldado, ¿ua hǐngui tǎhrǎ nzäbi ngue'a te rá 'bɛfi øt'e, ua n'nannǐ bi tǎhra mɛnyu ngue rá gasto p'ǎ ha 'yo? Xi n'na rǎ n'yohǎ ngue'mø

bi 'yot'a n'na ra nuandät'ä ngue yø uva, çua hinguì si'a te pømp'u ja rá 'bëfi? Xi n'na ra n'yohu ngue fähyø dε'yo, çua hinguì si ra leche 'mø bi dε'mi?

8 'Yo guí emhm ngue ma hyasε na ra hya dí mmangä ya. Porque nuna ra hya na, guehna mmamp'u ja ra ley bi 'yotra Moisés.

9 Nuna ra hya nt'ot'i p'u ja ra ley, guehna ngue εna: "Yo gui turpabi rá ne ra ndani nu'a nnehyo trigo ngue di ntaqui", i εna. A nuna Oja ya, hin'i mmanna ra hya na ngue da høndyø ndani dadi ja ndummui ngue di nnepe di nsihmε.

10 Sinoque bi manna ra hya na, porque nnepe ngue gue'u yø mεfi Oja da 'bäts'i. Porque n'na ra mεfi di mpep'u ja n'na ra huahi i tømì da dahrá nzäbi. Ximmangu'a tacyø trigo, xquet'a tømì da dahrá nzäbi ngue'a te pεfi.

11 Nuna rá hya Oja dá mangä'be p'u guí 'buhmu, tengutho 'mø dá tucä'be n'na ra huahi co nuna ra hya na. Xi ya, çua ya ni mmuihu ya ngue'mø gui fäxçä'be te dí hongä'be ya?

12 Conque gadi unhn te hon'u mi'da yø mamhya. Goma guecä'be p'uya ngue man'natho ni 'yup'u ngue gui 'dacju te dí hongä'be.

Pε nugä'be hinte dí xi'ahu 'mø ja te dí hongä'be. A nu'mø hin'yu te ga hongä'be, dí hät'i dí setä'be p'u. Porque hindí nnegä'be ngue da gohyø mmui yø ja'i nguehna ra hoga 'da'yo hya ra Cristo dí mmangä'be.

13 Pε guí pahmu xanho ngue nu'u yø ja'i øtra 'bëfi p'u ja ra nija di mpeti yø judío, nu'a tema cosa haxyø ja'i p'u ja ra nija, gue'a ja ngue da zi'a. Nuya dí mmangä guehya yø ja'i ho yø zu'ε ngue øtra 'bøt'e p'u ja ra altar, guehya di tocabi sa ra ngø nu'a pøt'e.

14 Ximmangu'dya, nuna ra Cristo bá sanni ngue nu'u yø mεfi manna hoga 'da'yo hya, nu'u yø ja'i sihra hya gue'u go di pøn'a te honyø mamhya'u.

15 Pε nugä hinjam'mø te dí xi'ahu ngue guí fäxçah 'mø ja te dí honi.

Madague'a ni 'yup'u ga xi'ahu ngue gui fäxçahu, pε hinte dí xi'ahu. A nugä ya, hinna ot'ä na ra sçua ja ua ngue gdí ädi gui 'dacju te dí honi. Man'na xanho gá tu ua ra thuhu, hindä gue'a ngue gui 'yεnjε ngue dí ädi gui fäxçahu.

16 'Yo guí emhm ngue ra matetho dí øt'e ngue dí xi'ahu ra hoga 'da'yo hya. A nugä, ya ma 'bëfigä'a, i høxhma xi ngue ga mmanna hya. Huεcategori ngue'mø hinga mmangä na ra hoga 'da'yo hya.

17 A nuyá, nu'mø ngue ma pähäse nnä mmangä na ra hya na, ya ja rá njut'i xanho. Pε nja ngue hingma pähäsehε te dí øt'e, sinoque ja ts'editho ngue ga mmanna hya, porque Oja bi 'dacrä 'bëfi ngue ga mmambrä hya.

18 A nuyá, nuna dí ør'ma güenda ngue ma nzäbi ya, i ja gra pähä ngue hinte dí jui nguehna ra hoga 'da'yo hya dí mma. Madague'a ja gra nt'edi ga xi'ahu ngue gui 'dacju te dí honi, pε nugä hinte dí xi'ahu ngue gui 'dacju.

19 A nuyá, madague'a ngue hinjonni ja'i di 'bui ngue ma hmu, pε nugä dí øt'e ngue tengutho 'mø di nnøpa hmu gätho yø ja'i. Porque dí nne ga japi ngue xtangu yø ja'i da 'yεc'ei ra Cristo.

20 Nu'mø dí 'bucä p'u ha 'buhyo judío, dí øt'ä tengutho øtyø judío, n'namhma ngue xamhmatho ga tapyø mmui ngue da 'yεc'ei ra Cristo. Tengutho øt'u to øt'a te mmamp'u ja ra ley bi 'yotra Moisés, gue'a dí øt'ä'a. Madaque'a ngue hinguì ja ts'edi ga øt'ä te mmamp'u ja ra ley, pε dí øt'e para ngue xamhmatho ga tapyø mmui yø ja'i ngue da 'yεc'ei ra Cristo.

21 Nu'mø ngue dí 'bucä p'u 'buhyo ja'i hinguì padi hanja ra ley bi 'yotra Moisés, dí øt'ä tengutho øt'u, n'namhma ngue xamhmatho ga tapyø mmui ngue da 'yεc'ei ra Cristo. Pε hindí nne ga mma ngue ga εna ya hindí tennba rá ley Oja, sinoque dí tenna ley bi manna Cristo.

22 Nu'mø dí 'bucä p'u 'buhyo 'yεc'ei

ngue hinguĩ nzaqui yø nt'ɛc'ɛi, dí øt'e tengutho øt'ɛ, n'namhma ngue da zäp'ɛ ga hatra ts'ɛdi yø nt'ɛc'ɛi i ja. Nná øt'ä'a ngue 'da'igu dí ør'be yø ja'i 'bup'ɛ ha dí mmana hya, n'namhma ngue xammatho da zäp'ɛ di nyanyø te 'da'ɛ øxra hya dí mma.

23 Nguna ra hya dá øt'ä ya, n'namhma ngue da zäp'ɛ da 'yøhyø ja'i ra hoga 'da'yo hya. Nu'a rá njapi Oja bá n'youi na ra hya na, da zäp'ɛ di tocabi gätho'ɛ bi 'yøde hanja ra hya.

24 Ya guí pahmu ngue nup'ɛ ja n'na ra xequi majuanñi ngue di nja ra 'dih, gätho'ɛ to da gucra 'dih, n'na ngu n'na ni tihi, pe n'natho'a da daha. Damj njathu p'aya, guí ja ndummui guí 'yøthu'a te di 'bep'ahu Oja guí 'yøthu, n'namhma ngue da zäp'ɛ guí tahmu.

25 Gätho'ɛ to honi ha di dap'ɛ ja ra nt'ɛni, hĩte nne di hɛni para ngue da daha. Pe nuya p'aya, di ja ndummui ngue da da'a n'na ra corona ngue da thotho, porque ra paxitho. Pe nuju, dadi ja ndummui ngue ga øthu'a te di 'bejpahu Oja, n'namhma ngue di 'dacju rá njapi, nu'a hĩjam'mø da thogui.

26 Nuna ra hya nná 'yogä, dí haxra 'yu nu'a ja ngue gdá n'yo, hĩndi päjtho'a te ja ngue gdá n'yo. Nugä dí ho ma mmui ha gda ørpabi rá pähä Oja, porque hĩndi nne ngue hĩte di bøntho na rá 'bɛfi Oja nná 'yo.

27 Nu ra ja'i 'mø nne ngue da daha, di n'annbi ngue ɛmmɛi di xädi ha di daha. Di njadä p'aya, di ho ma mmui ngue dí honi ha di ntahna ra hya nná 'yo. Porque dí nne ga øt'e tengutho ra hya di xihyø ja'i da 'yøt'e. Nugä hĩndi nne da 'yɛnc'a Oja ngue hĩnga gue'a te dí øt'e.

10

1 Ague ma zi cu'ahu, mamj pumbɛnihu na ra hya ja ua, ngue Oja bi 'yøt'e ngue ni 'bɛt'o ra guí p'ɛ ni ma yø nyogui ja'i nuya bi japi bi 'daxra Thenga jathe.

2 Gätho ya yø ja'i ya, 'dap'ɛ ni 'youi ra Moisés ngue ni denna guí, 'nɛ gä 'da i thorpɛ ja ra jathe. Guehya yø ja'i bi 'yøt'e ngue yø n'youi ra Moisés.

3 Gätho yø ja'i bi zi'a ra hmɛ bí 'yɛ mahɛts'i.

4 'Nɛ gätho yø ja'i bi zi'a ra dehe bi bop'ɛ ja ra mmendo. Pe nu'a bi 'uĩthe yø ja'i, hĩngra do, sinoque gue'a ra Cristo bi mäxyø ja'i hapɛ ni ma.

5 Pe nuna Oja, hĩmbi nu manho te bi 'yøtyø ja'i m'mɛfa. Janangue ya mme gä bi du p'ɛ ja ra dapo.

6 A nuyá, nuna ra ndate bi thohya yø nyogui ja'i bi 'yøtra nts'o, nu'mø ngue 'nɛcju ga øthu ra nts'o ya, xquet'a ngu'a ra ndate ga thohmu.

7 Janangue nuyá, 'yo guí thannehu yø dahmu tengutho bi 'yøt'i'da'ɛ ngue bi danne yø dahmu. Porque nt'ot'i p'ɛ ja ra Maca Libro te bi 'yøtyø ja'i, i ɛna: "Bi mi yø ja'i ngue di nsihmɛ, 'nɛ bi mmĩhni. Mi juate ra ts'ihmɛ yø ja'i, bi nangui ngue bi danne ra dahmu. Bi mähra hñɛi p'aya", ɛnna Maca Libro.

8 'Nɛ hĩnga n'yots'om'mäihu tengutho bi 'yøt'i'da'ɛ ngue bi n'yots'om'mäi. Ngue nguna bi 'yøt'e, n'na patho i du 'däte mahyu mahuañi yø ja'i.

9 Nuna Oja i seti te dí øthu, pe hĩngui sä ngue xøgue gdá øthu'a ngue ga unhnɛ ra cue Oja. Nguna bi 'yøt'i'da yø nyogui ja'i, pe mi søtrá mmui Oja, bi guadi bi du yø ja'i ngue bi za yø c'ɛya.

10 Mamj nømman'ahu Oja tengutho bi 'yøt'i'da'ɛ yø nyogui ja'i ngue bi nømman'ɛ Oja. Janangue Oja bá pɛnnbabi rá anxɛ ngue bi hyo ya yø nyogui ja'i.

11 Nuna ra ndate bi thohya yø nyogui ja'i, bi ma macuati p'ɛ ja ra Maca Libro'a te bi nja, n'namhma ngue nu yø ja'i 'buhya yø pa rá nzeguitho dí 'buhmu, da sifi ngue 'yo di njap'ɛ.

12 Janangue nu te'o ɛna ngue hĩjam'mø da 'yøtra ts'oqui, jatho ngue di mfädi xandønho manma

'yøtrā ts'oqui. Porque yø nyogui ja'i bi 'yøtrā ts'oqui.

13 Nu'mø so mā mmāih_u ngue ga øth_u rā nts'o, xquet'a njarbatho gātho mi'da yø ja'i. Pε nuna Oja hinguī hεgah_u nā, da māxcah_u ngue hinda dajpa mā mmāih_u rā nts'o. Nu'mø ya bá εp'_u rā ts'on'yomfēni, nuna Oja di mfāxte ngue da zā ga taph_u'a rā nts'o ngue hīndi nja.

14 Janangue nuya mā zi cu'ah_u, 'yo guí thanneh_u yø dahmu.

15 Da dīnni mmāih_u nā rā hya ga mmangā ya. I sā ngue gui hyacsch_u rā güenda ngue'mø gue'a dí xi'ah_u ogue hīn'nā.

16 Nu'mø dí āph_u Oja ngue di japra vaso 'mø dí sih_u rā Santa Cena, ¿huangui ga mbøni ngue nuya yø ja'i si, guehya yø ja'i i mānna ji rā Cristo p'_u ja rā pont'i ngue da yāni? Nuna rā thuhmε dí xēni ngue dí sih_u, ¿huangui ga mbøni ngue nu to gātho di sih_u nā, gue'_u yø ja'i i unnā do'yo rā Cristo p'_u ha bi tho nā ngue da yāni?

17 A nuyá, xā ngu_u ya. Pε mā mmāih_u, xøgue 'da'igu porque nu'a rā thuhmε di xēni ngue di comhmi di sih_u, n'natho'a.

18 Guí nnuh_u te øtyø judío 'mø ørpa rā 'bøt'e Oja. Nu to gātho sa rā ngø i tho ngue ørpa rā 'bøt'e Oja, i comhmi sa, porque 'da'igu yø mmāi ngue'a rā ndanne øt'e.

19 Nuna te dí nne ga mmanya, hinga mbøni ngue da t'embī ja rá ts'edi n'na rā dahmu. Ni xinga gue'a rā ngø 'børpabi rā dahmu da t'embī man'na xandaxqui ngue'a rā ngø hinga m'møt'e.

20 Nuna rā hya dí mmangā, ngue nu'_u yø ja'i hinguī pā Oja, ørpa rā 'bøt'e rā dahmu, gue'_u yø ts'onthi ørpabi rā 'bøt'e 'nε hinga gue'a Oja ørpabi rā 'bøt'e. Pε hīndi nnegā ngue 'nε'ah_u gui cohi ngue da 'da'igu gui 'yøth_u ya yø ja'i thanne yø ts'onthi.

21 Hinguī sā ga sih_u rā Santa Cena bi zogah_u rā hya rā Hmu Jesús ngue ga øth_u, 'nε xinga mmähä p'_u ha ts'a rā ngø nu'a 'bøspabi yø ts'onthi.

22 'Yo guí nne ngue da zεcj_u rā Hmu Jesús. ¿Teni 'be'a guí εnā go ga japhu'a?

23 A nuyá, ya hīndi mandagah_u rā ley ga 'yo yø judío ya. Ya sā ga øth_u te dí nneh_u ya. Pε hinguī ja ngue ga øth_u'a te hīnni 'yup'_u ga øth_u. Hinga nne ngue ga øth_u'a te di ts'onnbabi rá mmāi mā mmic'εih_u.

24 Jatho ngue ga honnbah_u rā nho mi'da yø ja'i, hingue masque ga honse rā nho gdá 'buhm_u.

25 Nu'a rā ngø pä yø ja'i p'_u ja rā tai, dami sihmah_u hma. 'Yo tema nt'änni guí øth_u porque 'yo sā gui sū guí sih_u'a rā ngø xā 'bøspabi yø dahmu.

26 Porque nu te gā ja ua ja rā ximhäi, gā rá mmeti Oja.

27 Nu'mø da zixah_u rā ts'ihmε n'na rā ja'i ngue hīngra 'yεc'εi 'nε guí n'uni ngue guí mmähä, dami sih_u te di 'da'ah_u. 'Yo 'be guí ānhn_u ngue'mø rā 'bøt'e rā ngø ogue hīn'nā. 'Yo sā guí sū gui sih_u.

28 Pε nu'mø toni ja'i da 'yεn'ah_u: "Nuna rā ngø ja ua, ya xā 'bøspabi yø dahmu nā", da 'yεnā, 'yo guí saha rā ngø p'_uya. Porque hinguī nnetho ngue gui ts'onnbah_u rá mmāi rā ja'i nu'a sū da za rā ngø ngue rā 'bøt'e.

29 Madague'a guí pahm_u ngue gātho yø ngø 'da'igu, pε 'yo guí saha rā ngø 'mø εmbyø ja'i ngue hinguī ho da ts'i.

A nuyá, rá nze_ugui 'b_u i'da ngue nne da 'yεngui: "¿Hanja ngue ga εts'a te dí si connā ngue'a te rá n'yomfēni n'nan'yo n'na rā ja'i?" da 'yεngui.

30 "Xi'mø dí āprā mate Oja ngue di japi te dí si, ¿teni 'be'a go nne'a n'nan'yo n'na rā ja'i ngue da 'yørpa rá hya te di si?" da 'yεngui.

31 Nugā ga xi'ah_u hanja nā rā hya nā. Nu'mø guí sihmeh_u ogue guí sitheh_u, ogue ja te man'na macosa guí øth_u, nu te gā guí øth_u, dami hyomh_u rā hya ngue ha di t'εspabi Oja.

32 'Yo guí nneh_u ngue go da t'εnj_u ngue di jath_u rā 'yū hap_u øtra ts'oqui mi'da yø ja'i, ngu'_u yø judío, ngu'_u hīngyø judío, ni xinga gue'_u yø ja'i Oja.

³³ Conma parte, dadi ja ndumm̄i ngue dí øt'ä'a te 'bε'a ja ngue da nu manho yø ja'i. Porque hingma nhoε dí honi, sinoque dí honnbabi ra nho da n'yo mi'da yø ja'i para ngue di nyanyø te.

11

¹ Tengutho gui nnuh̄u dí øt'ä ya, da ngu'a gui 'yøth̄u. Porque nugä dí øt'e tengutho bi 'yøtra Cristo.

² Ague ma zi cu'ah̄u, dadi johyagä ngue zant'a gui mbεnj̄u, 'nε hingui hεhm̄u na ra hya dá xän'nah̄u.

³ Pε nugä jap'u n'na ra hya dí nne ga xi'ah̄u. Dami pahm̄u ngue nuna Oja i 'bet'o na ngue ra Cristo. Ra Cristo p'uya, i 'bet'o na ngue ra n'yoh̄u. Ra n'yoh̄u p'uya, i 'bet'o na ngue rá xisu.

⁴ Nu'mø mmat'Oja n'na ra n'yoh̄u p'u ja ra nija, oque nne da manna hya di bεnnba Oja da ma, 'nε'mø hustho rá fui ra n'yoh̄u, ya di nεqui ngue h̄indi respeta xanho ra Cristo.

⁵ Nu n'na ra xisu 'mø ngue mmat'Oja p'u ja ra nija, oque i nne da manna hya di bεnnba Oja da ma 'nε hingui 'uε rá ya, ya di nεqui ngue h̄indi respeta xanho rá damme. Nu'mø hingui 'uε rá ya ra xisu, ya øt'e tengutho yø xisu nt'axi yø ya.

⁶ Nu ra xisu hingui nne da 'uε rá ya, man'na xanho da 'yaxrá ya. Pε nu'mø εnna xisu ngue ra 'bε'isä ngue da 'yaxrá ya, man'na xanho da 'uε rá ya 'mø.

⁷ A nu ra n'yoh̄u, hingui sä da hyusta rá fui p'u ha dí mpeti yø ja'i, porque Oja bi hocra n'yoh̄u ngue bi gohi tengutho'a. Janangue conná nguehra n'yoh̄u i t'εspabi Oja. Pε nu ra xisu, i 'bui ngue ga t'εspabi ra n'yoh̄u'a.

⁸ Porque Oja, nu'mø mambi hocra n'yoh̄u, hingra xisu'a bi tajpabi rá do'yo ngue bi nhohra n'yoh̄u. Sinoque ra n'yoh̄u'a bi tajpabi rá do'yo ngue bi nhohra xisu.

⁹ A nu ra xisu, bi ma mahoqui para ngue rá mäxtetho ra n'yoh̄u, hingue

masque ra n'yoh̄u bi ma mahoqui para ngue drá mäxtetho ra xisu.

¹⁰ Janangue guehna dí mmangä naya ngue ra xisu jatho ngue da 'uε rá ya, gue'a ra hmεya'a ngue εc'ei rá damme 'mø nzofu. 'Nε gue'a nnu manho yø anxε Oja'a.

¹¹ Pε Oja bá sänni ngue ngu yø n'yoh̄u, ngu yø xisu, mahyonitho ngue di m'mai.

¹² Porque majuan̄i ngue nup'u bá fadi bá m'mahra xisu, guerp'u ja rá do'yo ra n'yoh̄u bá thaqui. Pε xquet'a majuan̄i ngue nu ra n'yoh̄u, ra xisu di mi'mi. Nuna p'uya, gätho Oja bá sänni ngue njap'u.

¹³ Dami hyacj̄u xanho ra güenda na ra hya dí xi'ah̄u ya. Xi n'na ra xisu 'mø mmat'Oja, çua xanho ngue da 'uε rá ya uague h̄in'na?

¹⁴ Ya gui nnuh̄u te øt'e gätho yø ja'i. Nu ra n'yoh̄u, hingui nnu manho ngue xtamma rá xta. Porque εmbi ngue ra 'bε'isä.

¹⁵ Pε ra xisu i nnu manho ngue xtamma rá xta. Porque gue'a rá xta bi t'unni ngue da nøpa nt'εya.

¹⁶ Pε nu'mø 'bui to i nne di nnemhya nguehna ra hya dí xi'ah̄u ya, da bata njuani ngue ni xinga guεcj̄u, ni xinga gue hmi'da yø ja'i Oja i 'bui ndap'u bi zä yø hnini ngue da n'nan'yo man'na ra hya di tenni.

¹⁷ I ja man'na ra hya dí nne ga xi'ah̄u ya. Porque nup'u ha gadi mpetih̄u, hinga gue'a te gui øth̄u. Ngue hingra nho gni mpetih̄u, sinoque n'na ra n'utho gni mpetih̄u.

¹⁸ Dí øcä ngue nup'u ha gadi mpetih̄u gadi njun'mahyah̄u. Rá nzequi majuan̄i na ra hya dí øcä.

¹⁹ Pε ngutho ya ja ngue da ngu'a di nja, ngue di nja ra njun'mahya p'u ha gui 'buhm̄u. Gue'a di fa'a ndana ra ja'i ngue majuan̄i ra 'yεc'ei, ndana ra ja'i himma juani ra 'yεc'ei.

²⁰ Janangue nu'mø gadi mpeti ngue gui sih̄u ra Santa Cena, hingui nnu manho ra Cristo te gui øth̄u.

21 Porque nu'mø bi zønna ora gui nsihmεh, n'na ngu n'na yø ja'i xahyø hmε ni hya ngue da zi. Da mi, di nsihmε sehe p'aya. Pe nu yø ja'i ngue hyoya, i tu manthuhu, mente mi'da yø ja'i p'aya i niya asta ititho.

22 ¿Ua hin'yua ni ngu gui si'a te gui timhm? ¿Hanja ngue høntho gui nne ngue gadi berpah yø sä'u yø ja'i Oja i hyoya, hin'yua te di nsihmε p'ua ha gadi mpetih? ¿Ua gui emhm ngue di nnu manhogä te gui øth? Nu'a, hin'na'a.

23 A nuna ra Santa Cena di xi'ah, gues'a ra Jesucristo bi xänngagui hanja na ra hya na. Nu'a ra xui bi ma ma da ra Hmu Jesús, bi hyacra thuhmε.

24 Mi ja mamadi Oja, bi xemp'aya. Bi 'yembyø xädi: “Dami sih ra thuhmε ja ua ya. Guehna ma do'yogä na. Nu'mø gä sih yø pa di map'ua naya, gue'a gdi benjha'ua ngue ma do'yo dadi da ngue da du connä ngue'ah”.

25 Mi juadi bi nsihmε p'aya, bi decra vaso, bi 'yena: “Nuna ya, guehna ra hmeya naya ngue nu'mø da tu, di nja rá ts'edi na ra da'yo cohi øt'ah Oja. Porque di mfamma ji connä ngue'ah. N'na ndi ngu n'na ndi gui sih naya, dami benjha ngue da tugä”, bi 'yena.

26 Janangue n'na ndi ngu n'na ndi gui sih na ra thuhmε na, 'ne gui sih na rá ngui ra uva, gui 'yøth ngue da bahyø ja'i ngue bi du ra Hmu Jesús. Dangu'a gui 'yøth asta guehra pa ngue da ep'ua ra Hmu Jesús.

27 A nuyá, nu to bi zä ngue hingui nnu mansu na ra Santa Cena 'mø bi zi, ya ra ts'oqui øt'e. Porque hingui nnu mansu'a ra Hmu bi männä ji p'ua ha bi du connä guehra ja'i.

28 Janangue nuyá, n'na ngu n'naj, ma ga hacju ra güenda te ja ma n'yomfεnih hante ngue ga sih ra Santa Cena.

29 Porque nu'mø ngue sä da zi ra Santa Cena ra ja'i, 'ne hinga 'bet'o hacra güenda hanja te ga mbøni ngue bi du ra Hmu, ra ja'i ya honse rá castigo da thogui.

30 Ja njap'ua ngue xangu yø ja'i tho ra castigo, sä ra n'ua ngue di hyenni. Ya hingui nzaqui 'da, 'ne ya xandu 'da. Porque hingui nnu mansu ra Santa Cena.

31 Pe nu'mø ngue ga hacju ra güenda xanho p'ua ja ma n'yomfεnih tengue ga mbønna Santa Cena, ya hin tema castigo ga thohm.

32 A nuyá yø ja'i hingui hacra güenda xanho p'ua ja yø n'yomfεni tengue ga mbøni, guehya da pennbabi ra castigo Oja ya ngue di hyenni. Porque Oja nnepe ngue di 'bätyø n'yomfεni yø ja'i, n'namhma ngue hinda map'ua ja ra castigo di ma yø ja'i hingui εc'ei Oja.

33 Janangue nuyá ma zi cu'ah, nu'mø gadi mpetih ngue 'dap'ua gui sihmεh, dami ntø'mi n'na ngu n'na'ah ngue 'da gdi nsihmεthoh.

34 Pe nu'mø ngue to hingui hätra thuhu, 'be di nsihmε 'mø bi nexp'ua ja rá ngu, n'namhma ngue hinda 'yøtra ts'oqui p'ua ha gadi mpetih, ya hin tema castigo da thogui. A nu'mø ngue ja mi'da yø hya gui hemph, ga xi'i ha gdi japh 'mø da magä p'ua.

12

1 Ague ma zi cu'ah, di nne ga xi'ah hanja'a te ørpe n'na ngu n'na yø ja'i na ra Espiritu Santo.

2 Ya gui pahma ngue nu'mø yø pa xa thogui, nu'mø tobe hingmani pahma Oja, xcä thanneh yø dahma hingui ya. 'Ne connä guehyø dahmu xcä thanneh, hinga pahma hanja na rá 'yu Oja.

3 A nuyá, nu ra ja'i εna ngue ra Espiritu Santo di pennbabi ra hya i mma, dami padi ha gdi hacju ra güenda xanho ngue'mø majuan ra Espiritu Santo di pennbi te mma ogue hin'na. Porque nu ra ja'i ngue ra Espiritu Santo di pennbabi ra hya i mma, guehna ra ja'i hinjam'mø di sanna Jesús. A nuyá, nuyá yø ja'i n'yoi ra Espiritu Santo, høndya sä da ma ngue ra Jesús gue'a ra Hmu mahets'i'a.

4 A nuna rá 'befi Oja i ja, 'dama 'dan'yo ma 'befi di 'bepi da 'yøtyø 'yεc'ei. Pe gä gue'a ra Espiritu Santo øt'e ngue da zä da 'yøtra 'befi yø ja'i.

5 N'na ngu n'najm, 'dama 'dan'yo ra 'befi dí pøhm, pe nu te gä dí øth, gue'a ra Hmu Jesús dí ørpah rá 'befi.

6 Hinga 'da'igu ra 'befi bi n'nacj, sinoque 'dama 'dan'yo ra 'befi. Pe gätho gue'a Oja di hatra ts'edi yø ja'i ngue da badi ha di japra 'befi da 'yøt'e.

7 N'na ngu n'najm, Oja bi zänni tema 'befi ja ngue gä øth, gue'a ra Espiritu Santo di hacj ra ts'edi ngue da zä gä ørpah rá 'befi Oja. Pe nu'a te gätho ma 'befi bi 'dacj, bi 'dacj ra 'befi para ngue da 'yørpabi ra nho ma mmi'yεc'ei.

8 Nu 'da yø 'yεc'ei ya, ra Espiritu Santo di japyø ja'i ngue da badi xanho p'ua ja yø mmi ha di japra hya da ma. Nu mi'da p'uya, di japi ngue da badi ha di japi da man'ua yø hya xanhenni, para ngue da zä da dinyø mmi yø ja'i ya yø hya da ma.

9 Mi'da p'uya, di japra Espiritu Santo ngue nu'mø mmat'Oja ra ja'i, da dinna mmi ra ja'i ngue di nja'a te äp'a Oja. Mi'da p'uya, ra Espiritu Santo di unna ts'edi ra ja'i ngue da 'yøthe yø därkehi.

10 Mi'da p'uya, ra Espiritu Santo di unna ts'edi yø ja'i ngue da 'yøtyø milagro. Mi'da p'uya, ra Espiritu Santo di bennbabi'a te ra hya ja ngue da ma. Mi'da p'uya, di japyø ja'i ngue da badi xanho ngue'mø guesε ra Espiritu Santo di bennbabi'a ra hya mmanja ja'i oque hin'na. Mi'da p'uya, ra Espiritu Santo di japyø ja'i ngue da nya yø 'dan'yo hya hingui padi. 'Bu i'da yø ja'i p'uya ngue ra Espiritu Santo di japyø ja'i ngue da zä da ma te ni bøn'ua yø 'dan'yo hya i hma.

11 Pe gätho ya yø 'befi ya, guesε'a ra Espiritu Santo di japyø ja'i ngue da zä da 'yøtra 'befi. Nu'a, go gue'a sannbi n'na ngu n'na yø 'yεc'ei'a ndana gue'a ra 'befi da zä da 'yøtyø ja'i.

12 Nu ra ja'i, madague'a xangu yø xequi n'youi rá do'yo, pe ra ja'i n'na nc'eiho. Di njathm p'uya, ngue conna Cristo xanguj m ngue dí εc'eiha'a, pe tengutho 'mø ngue n'na nc'eiho di jahm ra Cristo.

13 Gäthogahm ya, ngu yø judío, ngu'm hingyø judío, 'bm i'da ngue 'bathyø hmu, 'bm i'da ngue hinjo'o yø hmu, pe gäthogahm, nu'mø bi ma ma xixyagahm, ra Espiritu Santo øt'e ngue dí cohi ngue entho n'na nc'eiho di jahm. Porque gäthogahm, gue'a ra Espiritu Santo dí n'yohm.

14 Ya guí nuhm ngue rá do'yo ra ja'i hinga n'na xequitho i ja, sinoque xangu yø xequi n'youi.

15 Nu'mø da 'yenná gua ra ja'i: "¿Hanja ngue hingrá 'yεgä ra ja'i? Ya hingma n'yogä'be rá do'yo ra ja'i", da 'yεna, pe nup'ua ja rá do'yo ra ja'i ja n'youi p'ua.

16 Oque ma guhm da 'yεna: "¿Hanja ngue hingrá dägä ra ja'i? Ya hingma n'yogä'be rá do'yo ra ja'i", da 'yεna, pe nup'ua ja rá do'yo ra ja'i ja n'youi p'ua.

17 Xi'mø ngue gä rá ngani rá do'yo ra ja'i, gä dyø dä, ¿ha di zä gä øhm ra hya 'mø? Oque gä ma do'yohm, gä dyø gu, ¿ha di zä di nja ma fahahm 'mø?

18 Pe Oja bi 'yøt'e ngue bi njap'ua ma do'yohm. N'na ngu n'na yø xequi ja rá do'yo ra ja'i, bi japi hapm bi nepe da mε.

19 A nu'mø ngue gätho ya yø xequi ja rá do'yo ra ja'i, da 'da'igu, ¿ha di zä di nequi ngue ja rá do'yo ra ja'i 'mø?

20 Pe nuna ra hya i ja, madague'a ngue xangu yø xequi n'youi rá do'yo ra ja'i, pe gätho ya yø xequi ya, gue'a guí nequi xanho ngue ja rá do'yo ra ja'i'a.

21 Nu yø dä ra ja'i, hingui sä da 'yεmbyø 'yε: "Nugä hindaí hon'a'i", da 'yεmbi. Nu rá ya ra ja'i, hingui sä da 'yεmbyø gua: "Nugä hindaí hon'aui", da 'yεmbi.

22 Pe gätho ya yø xequi ja ma do'yohm, gätho mahyonitho. A nu yø xequi dí emhm ngue hin'ε mahyoni, gue'm yø xequi ma datho mahyoni'm.

23 I ja 'da yø xequi n'youi ma do'yohu ngue entho hints'ehmi su t'ørpa masu, pe gue'a ra xequi'a ngue man'na dí paxhu xanho. 'Nε ja n'na ra xequi ma do'yohu ngue hingui sä da hnu, 'nε guehna ra xequi na p'uya ngue man'natho dí suphu na.

24 I ja yø xequi ma do'yohu ngue di nequi, 'nε hinte man'na dí honi ngue ga japhu. Nuna Oja bi hoqui gätho ma do'yohu, 'nε bi 'yøt'e ngue man'na di muui'a ra xequi dí emhm ngue hinga njuani p'u gui nequi.

25 Janangue nuyá, hinga 'da'a n'nanni 'yo rá do'yo ra ja'i, sinoque gätho'u yø xequi ja rá do'yo ra ja'i, n'na ngu n'na, di nhyoni.

26 Nu'mø ngue di hyenna n'na xequi rá do'yo ra ja'i, gä rá do'yo ra ja'i di hyenni. Nu'mø ja n'na ra xequi rá do'yo ra ja'i ngue hnu mansu, gä rá do'yo ra ja'i, gä di johya.

27 A nuyá, guecju'a nnøpe ngue rá do'yo ra Cristo ya. N'na ngu n'naju, guecju'u yø xequi n'youi p'u ja rá do'yo'a.

28 Njarbutho Oja ya, n'na ngu n'na yø 'yεc'ei bi zännbi ndana gue'a ra 'befi da zä da 'yøt'e n'na ngu n'na. Rá maditho, Oja bi unyø 'befi'u yø representante ra Cristo. Rá yoho, 'bähyø ja'i ngue bi t'unna 'befi ngue da manna hya di bennbabi ra Espiritu Santo ngue da ma. Rá hyu, i 'bähyø ja'i ngue bi t'unyø 'befi ngue di nxännbate rá hya Oja. I 'bähyø ja'i bi t'unyø 'befi ngue øtyø milagro. I 'bähyø ja'i bi t'unyø 'befi ngue da 'yøthe yø därquēhi. A nuyá, i 'bähyø ja'i bi t'unyø 'befi ngue fäxyø mmic'eiui. 'Nε i 'bähyø ja'i ngue bi t'unyø 'befi ngue di manda p'u ja ra nija. I 'bähyø ja'i ngue bi t'unyø 'befi ngue da nya'u yø 'dan'yo hya hingui padi.

29 Pe hinga to bi zä ngue da zä da 'yøtra 'befi ngue drá representante ra Cristo. Ni xinga to bi zä ni ja'i da zä da 'yøtra 'befi ngue da nya'u yø hya di bennbabi yø ja'i ra Espiritu Santo da ma. 'Nε hinga'da gui t'untho yø 'befi

yø ja'i ngue da zä di nxännbate rá hya Oja. 'Nε hinga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da zä da 'yøtyø milagro.

30 'Nε hinga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da zä da 'yøthe yø därquēhi. 'Nε hinga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da nya'u yø 'dan'yo hya hingui padi. 'Nε hinga'da gui t'untho yø 'befi yø ja'i ngue da zä da ma te ga mbøn'u yø 'dan'yo hya i hma.

31 Dami neh ngue Oja di 'da'ahu rá 'befi nu'a ma datho tate di muui. Pe nugä, nuna man'na ra hya tate di muui ngue mi'da yø hya, guehna dí nne ga xän'nahu naya.

13

1 A nuyá, madague'a gdi padi gdá nyahu'u yø hya yø 'dan'yo ja'i, ogue gdi padi gdá nyahu'u yø hya ga ya yø anxe, pe nu'mø hin dadi mahma mmic'eihi, ya hinte dadi muhu. Nu ma hyahu hinte di muui porque di cohmu tengutho ra t'εgui 'mø ma zant'i, ogue tengutho ra xit'εgui di zantyo hyuxi.

2 Madague'a gdi padi gdá nya'ahu'u yø hya di bennbabi ra Espiritu Santo yø ja'i da ma, ogue gdi pahmu gätho'u yø hya xanhenni, ogue gdi timhmu xandønho hanja'u yø hya hingui fadi hanja, ogue di ja xanho ma nt'εc'eihi, asta ga emphu yø nyuni ngue da 'uegue, dani mpa n'na nguadi, 'nε di nja, pe nu'mø hin dadi mahma mmic'eihi, ya hinte dadi muhu.

3 Madague'a ga dat'i gätho'a te dí peshu ngue ga unhu te da zi yø hyoya, ogue asta ga n'uni ngue da ma nt'udi gahu, pe nu'mø hin dadi mahma mmic'eihi, ya hinte dadi muhu.

4 A nu ra ja'i ngue majuani di mahrá mmic'eiui, guehna ra ja'i seti te sifi. Guehna ra ja'i ja rá yemmai. Guehna ra ja'i hinga zeya. Guehna ra ja'i hinda 'yets'i hapu ya.

5 'Nε di jammansu rá mmic'eiui. Hingui honse ra nho da m'mui, sinoque honnbabi ra nho yø

mmic'eiui. 'Nε hingra cue. I ja rá mpunnbi tengue t'ørpe.

⁶ Hīndi johya 'mø nnu ngue øtra ts'oqui mi'da yø ja'i, sinoque di johya 'mø nnu ngue njuantho ga 'yo yø ja'i.

⁷ Nu'mø di mahrá mmic'eiui n'na, ya di siguetho di mađi madague'a hingui ho te ørpabi. Zant'a embra mmui ngue xanho te øtra mmic'eiui, porque hingui nne da hyep'a'a gui mađi. I tømī ngue di n'yo rá mmui rá mmic'eiui 'mø ngue hinga gue'a øt'e.

⁸ A nuyá, nu'a ngue ga mahma mmic'eiui, i jatho ngue hinha rá nzeđui ga mahmu. Pe nuya yø 'befi bi 'dacjua Oja, di njap'a rá nzeđui ya. Porque da 'yehra pa ngue ra Espiritu Santo ya hinni mantho di bennba yø ja'i ra hya da ma. Da 'yehra pa ngue ra Espiritu Santo ya hinni mantho da japyø ja'i da nya yø 'dan'yo hya. Da 'yehra pa ngue ra Espiritu Santo ya hinni mantho ngue ja da xännbabi yø ja'i'ya yø hya xanhenni.

⁹ A nuyá, majuanī ngue hinga gätho dí pahmu hanja yø hya. Porque Oja hingui uđi gätho'a te ra hya i ja.

¹⁰ Pe da 'yehra pa ngue gäthogahu ga pahmu xanho hanja ra hya. Nu'u yø pa'u, ya himma hyoni ngue di m'mahyø ja'i da xännba ra hya yø mmi'yec'eiui.

¹¹ A nu'mø mará ngüegui, di manyø hya ga nya yø basi. Nu ma n'yomfeni mi ja, tengutho yø n'yomfeni yø basi. Pe nuyá, ya dá ndan'yohu ya, ya bi gop'u'u yø hya xtá mangä 'mø mará ngüegui.

¹² Nuyá, nup'u ga mbemma mmui hanja ra hya ya, entho tengutho 'mø di hētra hyε, hīndi nequi xanho hanja gätho yø hya. Pe da 'yehra pa ngue ga nnurpahu rá hmi ra Cristo. Ya ja ga pahmu p'u xanho hanja ra hya p'uya. A nuyá, zits'utho dí pahmu hanja ra hya ya, pe nu'u yø pa'u, ya ga pahmu xandønho gätho hanja, tengutho Oja i pacjua xandønho'a.

¹³ Janangue ja ua ya hyu yø hya zant'a ja ts'editho ngue ga øthu. Ja ts'editho ngue zant'a ga ec'eiui Oja. Ja ts'editho ngue zant'a ga emhma ngue

di nja'a te mman'Oja. 'Nε ja ts'editho ngue zant'a ga mahma mmic'eiui. Pe nuna ma datho di muui ya hyu yø hya ya, gue'a ngue zant'a ga mahma mmic'eiui.

14

¹ Dami ja ndummui ngue gui mahni mmic'eiui n'na ngu n'na'ahu. Nuna Oja, 'dama 'dan'yo yø 'befi i ja, pe dami ne ngue da zä gui 'yørpahu rá 'befi Oja. 'Nε ma datho dami nehua ngue di m'mahyø ja'i ngue ya dyø 'befitho'a ngue da manna hya di bennba Oja.

² Porque nu'mø 'buhra ja'i ngue ga ya'u yø hya hingui fadi, ya hingyø ja'i'ya nzofo, porque hīnjongui øde te ga ya. Hīnda hønse Oja pađi tema hya mmanna ja'i. Porque ra Espiritu Santo di hatra ts'edi di bennbi te da ma, pe hīnjongui pađi te ga mbønyø hya i mma.

³ Pe nu ra ja'i ngue di bennbabi Oja ra hya ja ngue da xihyø ja'i, gue'u yø ja'i nzofo para ngue di zacyø nt'ec'ei yø ja'i. Di hatra ts'edi yø ja'i na ra hya øde hma, 'nε hurpabi yø mmui.

⁴ A nuyá yø ja'i ga ya yø 'dan'yo hya, guehya hīnjongui øde te ga ya, sinoque pase hanja'a ra hya mma. Pe nu ra ja'i ngue di bennbabi Oja na ra hya da xihyø ja'i, nuyá yø ja'i di mpeti, di japi ngue da dinyø mmui yø ja'i na ra hya xifi.

⁵ Mahotho 'mø ngue gätho di sä gdi nyahu yø 'dan'yo hya hingui fadi. Pe ma datho di nnegä ngue di bēn'nahua Oja'a te ra hya gui xihmu yø ja'i. Porque man'na xanho ngue da 'yøde xanho yø ja'i'a te ra hya gui mmamhma, hīnda gue'a ngue gdi nyahu n'na ra hya ngue hingui øhyø ja'i. Xquet'a xanho, pe gue'mø 'bur'u te'o da zä da ma te ga mbønna hya da hma. Janangue gätho yø ja'i di 'bur'u da dinyø mmui hanja ra hya.

⁶ Ague ma zi cu'ahu, xi'mø ga mmagä p'u ngue ga xän'nahua ra hya, 'nε gdá zo'ahu yø hya hingui øhmu, ¿ndana ra hya gui 'yēt'ammuihu 'mø?

Pe nu'mø gdá zo'ahua te ra hya gni yahua, ya da dini xanho ni mmuihua hanja ra hya 'mø. Ya guí pahma hanja'a ra hya di bennagui Oja ga mmamp'uya, guehna ra hya da zä ga xän'nahua na.

⁷ Ya guí nnuhua, nu'mø ya ra corneta ximmi ya ra 'bida, nu'mø hinda ntinyø hya, ya hingui fadi tema so i ja.

⁸ Nup'ua ja n'na ra tunhni ya, nu'a pixtra corneta 'mø hingui padi da mixt'i, aha ya ra corneta, hinde ni bontho. Porque hinda nsä yø ja'i ngue di nja ra tunhni.

⁹ Guí njathua p'uya, nu'mø hingui øhyø ja'i'a ra hya gni yahua, ¿hague da mbahyø ja'i'a ra hya guí mmamhma 'mø? aha gadi yahnihua, hujungui øde te guí mmamhma.

¹⁰ Nua ja ra ximhai, mandøngu dyø hya ja ua ngue ga ya yø ja'i. Pe gätho'ua yø hya ga ya yø ja'i, ja te ga mbøni.

¹¹ A nuyá, nu'mø toni ja'i da zoqui, 'ne ga ya ra hya hinda øde, ya tengutho 'mø da ndø yap'utho rá hai'a nzoqui, porque hinda zä gdá nya'be'a te ra hya ga ya ra ja'i.

¹² Nugä dí padi ngue emmei guí nne di ha'ahua ra ts'edi ra Espiritu Santo ngue da zä guí 'yøpaha rá 'bæfi Oja. Pe dami nehua ngue nu'a ra 'bæfi guí 'yøthua, da gue'a ra 'bæfi ma datho da 'yørpabi ra nho ni mmi'yec'eihua guí 'yøthua.

¹³ Nu to nne da nya yø hya ngue hingui øhyø ja'i, da 'yäpra mate Oja ngue da zä da xihyø mmic'eiu te ga mbønna hya da ma.

¹⁴ Porque nu'mø dí mmat'Oja 'ne hingui øhyø ja'i'a te ra hya nna mat'Oja, nua ja ma mmui dí padi ngue dí mmat'Oja, pe nuya yø hya dí mma, ya hin tema nho da 'yørpabi yø ja'i.

¹⁵ ¿Ndana gue'a ja ngue ga øt'a ya 'mø? I ja ngue ga mmat'Oja co gätho ma mmui, pe guehya yø hya øhyø ja'i gdá mat'Oja. I ja ngue ga tutyø alabansa co gätho ma mmui, pe da gue'ua yø alabansa ngue øhyø ja'i yø hya i mma.

¹⁶ Nu'mø gadi ja mammadihua Oja, 'ne'mø hujungui øde tema hya guí mmamhma, nu ra ja'i øts'e te guí mmamhma, ya hingui padi te ga mbønna hya. Ya hingui sä da 'yenna ja'i da ngut'atho.

¹⁷ Madague'a ngue mazi hotho ha gni ja mammadihua Oja, pe nu'mø ngue hingui øhyø ja'i'a ra hya gni ja mammadihua Oja, ya hin tema ntho ørpabi yø ja'i ra hya øde.

¹⁸ Nugä dadi ja mammadi Oja ngue mits'ua xangu yø 'dan'yo hya dí padi gdá nyagä ngue'ahua.

¹⁹ Pe nup'ua di mpeti yø ja'i, nugä dí nnu manho ngue hondi cut'atho yø hya ga xänbabi yø ja'i, pe da gue'ua yø hya øhyø ja'i gdá nya, hinda gue'a ngue ga mmangä 'det'a mahua hi yø hya ngue hingui pahyø ja'i te ga mbøni.

²⁰ Ague ma zi cu'ahua, 'yoni mantho guí øthua tengutho yø basi ngue zits'ua dyø n'yomfeni i ja. Pe xanho ngue guí cohma tengutho yø basi ngue hingui ngu ra nts'o padi, guí njathua p'uya. Pe ya gyø daja'ihua, dami 'yøt'e ngue ya ja xanho ni n'yomfenihua ya.

²¹ Nup'ua ja ra libro ngue rá ley, Oja i ena: "Nuya yø ja'i ngue yø mmejmahya, ga japi ngue di ts'ofø conyø hya ga ya yø 'dan'yo ja'i. Pe madague'a di ts'ofø conyø 'dan'yo hya, ngutho hinda 'yørcagui masu", en'Oja.

²² Janangue nuna Oja, nu'mø nzo-hyø ja'i conyø hya hingui fadi, gue'a ra hmeya'a ngue hingyø 'yec'ei yø ja'i ts'ofø, sinoque yø mmejmahyatho. Pe nu'mø nzo Oja yø ja'i conna hya di bennbabi yø pøngahya da ma, gue'a ra hmeya'a ngue ya yø 'yec'ei yø ja'i nzofo.

²³ A nu'mø ngue n'arba xa mpeti yø 'yec'ei, 'ne'mø ga ga ya yø 'dan'yo hya ngue hinga nt'øde te ga ya, xi'mø bi yut'a n'na ra ja'i hingra 'yec'ei 'ne hingui pahyø 'dan'yo hya ga ya yø ja'i, uangui da 'yembi ngue loco yø ja'i di yahni.

²⁴ Pe nu'mø nne di nya n'na ra 'yec'ei ngue da manna hya di bennbabi Oja

da ma, 'nε da nya ra hya ga ya yø ja'i, xi'mø bi yut'a n'na ra ja'i hinga 'yεc'ei 'nε hinguì padì hanja ra nt'εc'ei, ra ja'i da dinná mmùi ngue ja rá ts'oqui co nu'a te ra hya da 'yøde.

²⁵ Di n'yo rá mmùi ra ja'i ngue Oja i padì xanho te gäma hya mbεmp'u ja rá mmùi. Di ndantyøhmü p'uya ngue da danne Oja. Da 'yεna: "Majuani ngue gue'a Oja n'youi ua ha di mpeti yø ja'i 'bucua", da 'yεna.

²⁶ Ague ma zi cu'ahü, nüp'u ha gadi mpetihü ya, i 'bui to nne da dutyø salmo, i 'bui to nne di nxännbate rá hya Oja, i 'bui to nne da manna hya di bεnnbabi Oja, i 'bui to i nne da nya yø hya ngue hinga nt'øde, i 'bui to da zä da ma te ga mbønyø 'dan'yo hya hinga nt'øde. Pε nü te gäma hya guì nne guì mmamhmü, guì mmamhmü'u yø hya di hatra ts'edi yø ja'i.

²⁷ A nü'mø te'o ga ya ra 'dan'yo hya hinga nt'øde, ya høndi yo nc'ei ogue hyü nc'ei di nya. Pε 'da mi'datho di nya. 'Nε nnethe ngue di 'bui te'o da xihyø ja'i teni bøn'u yø hya da hma.

²⁸ A nü'mø ngue hinjo'o p'u to di thocra hya, man'na xanho ngue 'yo di nzohyø ja'i'a n'nan'yo ra hya ga ya. Porque hinjonguì øde te ga ya. Sinoque n'na ngu n'na di nyasεui Oja p'u ja yø mmùi.

²⁹ Xquet'a ngut'a ya, nü te'o nne da xihyø ja'i'u yø hya di bεnnbabi Oja da ma, di nya yonc'ei ogue hyü nc'ei. Mi'da yø ja'i p'uya, da hyacra güenda ngue'mø majuanì Oja di bεnnbabi ra hya mmanna ja'i ogue hin'na.

³⁰ Nü'mø ngue 'bup'u man'na ra ja'i nne da xihyø ja'i ra hya di bεnnbabi Oja da ma, di nsäya'a ya p'uya, di japi di nya man'na nc'ei nne di nya.

³¹ Gätho'ahü, nü to nne da xihyø ja'i ra hya di bεnnbabi Oja da ma, 'da mi'da di nya. Janangue nü'u yø ja'i øxra hya da hma, da dinyø mmùi hanja ra hya, gue'a di hya ra ts'edi'a.

³² Nü te'o nne da xihyø ja'i'a te ra hya di bεnnbabi Oja da ma, da dø'mi mεnte da zä di nya.

³³ Porque Oja hinguì nnepe ngue 'da di yahnitho yø ja'i p'u ha ja ra hya.

Nü'a te ør'mi'da yø 'yεc'ei mi'da yø hnini, dangü'a guì 'yøthü.

³⁴ Porque yø xisu hinguì sä ngue di nyap'u ha di mpeti yø 'yεc'ei. Porque yø xisu hin'yu ra nt'edi ngue da gue'u di opan'yu ra hya yø ja'i'u. Sinoque yø n'yohü'u i ja ngue di m'met'o tengütho ra hya mmamp'u ja rá ley Oja.

³⁵ Nü'mø ja tema hya nne da 'yänna n'na ra xisu, da 'yänna damme p'u ja rá ngu. Porque hinda nejmanho ngue ra xisu di nyap'u ha di mpeti yø 'yεc'ei.

³⁶ Mahsä mi 'yεna ngue da zä guì sänse te guì 'yøthü. Porque hingo gá damhmü rá hya Oja, sinoque m'mεfatho bi zønna hya p'u guì 'buhmü.

³⁷ Nü'mø toni ja'i da 'yεna ngue di bεnnbabi Oja ra hya ja ngue da ma, ogue to da 'yεna ngue n'youi ra Espiritu Santo, da badi ngue nuya yø hya dí xi'ahü, gue'a Oja di 'bejpasεgui te dí mma.

³⁸ A nü'mø toni ja'i da 'yengui ngue hinga gue'a ra hya dí mma, da gue'a to mman'a p'uya xquet'a hinguì ja ngue da t'embì ngue gue'a ra hya mma.

³⁹ Ague ma zi cu'ahü, dami nehü ya ngue guesε Oja di bεn'nahü ra hya guì xihmü yø ja'i. A nü'u yø ja'i ga ya yø 'dan'yo hya, dami unhnü ra nt'edi ngue di nya.

⁴⁰ Pε da 'yo ni 'yu'a te gäma hya guì mmamhmü, mazihotho gdi mamhmü ra hya.

15

¹ A nuya ma zi cu'ahü, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue guì pumbεnihü na ra hoga 'da'yo hya dá xi'ahü ya. Ya gá nü manhohü na ra hya na, 'nε guehna ga da ni nt'εc'ei'hü naya.

² Nü'mø ngue hinguì hyεhmüp'u na ra hya naya, gue'mø ngue hinga xøts'etho gnì 'yεc'ei'hü na ra hya 'mø, guehna ra hya di nyanni tehü na.

³ Nuna ra hya bi siqui, guehna ra hya rá mεditho dá xän'nahü na.

Guehna ra hya na ngue bi du ra Cristo ngue bi hoga ma ts'oquihua. Ya bi nja na te ra hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro.

⁴ Mi du ra Cristo, bi ma nt'agui. Pe bi bennate'a ra hyu pa. Ya mahombi nja ra hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro.

⁵ Mi bennate ra Cristo, bi nu ra Bedu ngue ya 'bui mahon'a. M'mefa p'uya, bi nu gatho'ua mi'da yø representante ra Cristo.

⁶ Man'na ra pa p'uya, tho'i cat'a ciento'ua ma cuhua bi nnuui ra Cristo mahon'a. 'Ne xangu tobe 'batho ya, xinxa ndu 'da.

⁷ M'mefa p'uya, bi nu ra Jacobo. Man'na ra pa p'uya, gatho'ua yø representante bi nu mahon'a.

⁸ Mi nu ra Cristo ya to ga bi nu, ya da nthese'be p'ua ra nzequi. Pe nugui, man'natho hinga njuanigui.

⁹ Porque gueca mits'ua hinga njuaniga ngue gatho mi'da yø representante ra Cristo. A nugui, ya ra matetho bi 'yot'Oja ngue bi 'dajma 'befi ngue ra representante, porque nugui xtá sacá ya yø ja'i Oja.

¹⁰ Pe Oja bi 'yotra mate ngue bi 'dacrá 'befi di pehya, 'ne hinga sárbatho'a ra mate bi 'daqui. Porque man'na xangu ra 'befi dí ot'á ngue gatho'ua mi'da yø representante ra Cristo. Pe nuna ra 'befi na, hingo dadi jasegá na, sinoque ørcagui ra mate Oja ngue faxqui te dí ot'e.

¹¹ A nuyá, nu'mø gueque xangu ra 'befi dí ot'e, oque go gue'ua mi'da xangu ra 'befi bi 'yot'e, pe nuna ra hya dí mmangähe, 'da'igu na. 'Ne guehna ra hya gui ec'eiha na ya.

¹² A nuyá, ga 'da'igu dí mmangähe ya ngue bi du ra Cristo 'ne bi bennate. ¿Pe hanja ngue gui emhma ngue hinda bennate yø ánima?

¹³ A nu'mø ngue majuaní gui mmamhma ngue hinda bennate yø ánima ya, ¿hanja ngue bi zá bi bennate ra Cristo 'mø?

¹⁴ A nu'mø ngue himma juani bi bennate ra Cristo, ya hinte ni bontho na ra hoga 'da'yo hya dí mmangähe

'mø. Da guehni nt'ec'eiha p'uya, xquet'a hinte ni bontho 'mø.

¹⁵ Ya ra fehni dí mmangähe 'mø ngue dí xi'aha te bi 'yot'Oja. Porque dí xi'aha ngue Oja bi japi bi bennate ra Cristo 'mø mi du. A nu'mø ngue himma juani di bennate yø ánima ya, ya himma juani ngue Oja bi japi bi bennate ra Cristo 'mø.

¹⁶ Xi'mø ngue hinda bennate yø ánima ya, ya xmama bi du ra Cristo 'mø.

¹⁷ Xi'mø ngue ra Cristo himbi bennate, nuna ni nt'ec'eiha i ja, ya hinte ni bontho. Porque hinga njut'itho ni ts'oquihua 'mø.

¹⁸ Nu'mø ngue ngu'a ya, nu'ua to ya xa ndu, madague'a bi 'yec'ei ra Cristo, pe xquet'a 'ne'ua di m'me'ua.

¹⁹ Nu'mø ngue hinte ni bontho ngue dá ec'eiha ra Cristo mente ra pa dá m'mahma, ya man'natho huocateja 'mø ngue gatho mi'da yø ja'i.

²⁰ Pe majuaní dí xi'aha ngue nu'mø mi du ra Cristo, bi bennate. Co nuna ra hya naya, dí haxa njuani ngue gatho yø ánima xa ndu jatho ngue di bennate m'mefa.

²¹ Nu'a ra ts'oqui bi 'yotra Adán, ja bá fap'ua ngue bi du yø ja'i ua ja ra ximhai. Pe xquet'a nu'a i bennate ra Cristo 'mø mi du, go bá jutra 'yu'a ngue jatho di bennate yø ánima.

²² Ra Adán, rá 'yu'a ngue gathogaha, gatho ja ngue ga tuhua. Pe nu to gatho ec'ei ra Cristo ya, ja ngue di bennate.

²³ N'na ngu n'na bá n'yoi ra pa p'ua ngue di bennate. Rá maditho bi bennate ra Cristo, m'mefa p'uya, nu'mø bá ehra Cristo, nu te'o ga xa 'yec'ei, ga di bennate.

²⁴ Nu'mø ngue bi dapi gatho yø nsuiui, nu'ua ena ngue ja yø ts'edi ngue di mmandase, ga di ts'onnbabi yø hya, ya gue'a ra pa rá nzequi'a p'uya. Nuna Oja rá Papá, di dáprá cargo p'uya ngue di ndast'abi.

²⁵ Porque ra Cristo jatho ngue gue'a di ndast'abi'a asta gue'mø da 'yot'a Oja ngue da dapi gatho yø nsuiui.

²⁶ Nu'a rá nsuiui rá nzequitho da dapi, gue'a ra ndate i ja'a, porque ya

h̄injon da d̄u.

²⁷ Nuna Oja bi unna cargo ra Cristo ngue ga go di manda te ga ja na. Pe nuyá, h̄ingui nne da ma ngue ra Cristo di manda rá Papá, porque go gue'a rá Papá bi unna cargo ra Cristo ngue di manda te ga i ja.

²⁸ Da zonna pa ngue da dahra Cristo ngue di manda te ga ja. Ra Cristo p'aya, nu'a rá Papá bi unna cargo ngue di manda te ga ja, di d̄api ngue di mandase, ya guesε Oja di manda te ga ja p'aya.

²⁹ I ja man'na ra hya dí nne ga xi'ah̄u ya. I 'b̄u i'da yø ja'i ngue nyondi i nxixya ngue di p̄orpabi yø ánima h̄imbi nxixya hante ngue da d̄u. A nuyá, xi'mø εnyø ja'i ngue h̄indi b̄ennate yø ánima, ¿hanja ngue nxixya yø ja'i ngue di p̄orpabi yø ánima tengutho 'mø xt̄i nxixya hante ngue da d̄u 'mø?

³⁰ ¿Hanja ngue hangu ra pa dí engä ma te 'mø ngue h̄indi b̄ennate yø ánima 'mø?

³¹ Porque n'na pa ngu n'na pa ja ngue da hyo gyø ja'i. Ague ma zi cu'ah̄u, h̄ontho dí xi'ah̄u na ra hya na, porque majuan̄i ngue ja gampäh̄a ngue n'na ngu n'naj̄u, ga di n'yoh̄u ra Hmu Jesucristo.

³² Nup'ua ja ra hn̄ini Efeso, xandøngu ra n'ua dá sägä p'ua, porque εna yø zate yø ja'i da njun'me. A nuyá, xi'mø ngue h̄indi b̄ennate yø ánima ya, ¿teni 'b̄e'a dí taha ngue te dí øt'ä 'mø? Man'na xan̄ho ngue ga εna: “Ma ga nsännigo ya, ga mm̄i ga si te xt̄ä t̄ini. Porque ni xud̄i ga tu”, ga εna.

³³ 'Yo gad̄i nhyεgui ngue to da hyä'ah̄u. Porque nu'mø gad̄i nsixh̄u'ua yø ja'i xants'o ga 'yo, di ts'on'natho'a te ra nho gni 'yoh̄u'ua.

³⁴ 'Yo ma'b̄edi ni mm̄ih̄u. Dam̄i hyaxh̄u ra 'yu njuantho, mam̄i 'yøth̄u ra ts'oqui. Porque 'b̄u i'da ngue tobe h̄ingui pah̄mu Oja. Dí mm̄angä na ra hya na n'namh̄ma ngue gui p̄s'n̄isäh̄u.

³⁵ Rá nzequi 'b̄u i'da nne ngue da 'yørc̄a ra nt'änni ya, da 'yεngui: “¿Ha

di njap'ua di b̄ennate yø ánima? ¿Tengu da gohyø do'yo 'mø bi b̄ennate?” da 'yεngui.

³⁶ Gue'a ra ja'i ngue ma'b̄edi rá mm̄ai da 'yänni tengu na ra hya na. Ya gui nnuh̄u 'mø bi ma nthuh̄u n'na ra hmudä, i 'ya rá do'yo ra hmudä, nu'a rá mm̄ai ra hmudä p'aya da b̄øts'e.

³⁷ Nu'mø bi ma nthuh̄u ra hmudä, ogue ra trigo, ogue ja te man'na ma hmudä, h̄inga tengu nja ra hmudä da thuh̄u da ngut'atho 'mø bi b̄øts'e. Sinoque ya n'nan'yo rá do'yo 'mø bi b̄øts'e.

³⁸ N'na ngu n'na yø hmudä 'mø bi ma nthuh̄u, nu te nne Oja ngue da gohrá do'yo n'na ngu n'na yø hmudä, gue'a di jap'a.

³⁹ Gätho yø cosa ngue ja yø do'yo, h̄inga 'da'igu yø do'yo. Nu rá do'yo ra ja'i h̄inga 'da'iguui rá do'yo yø zu'ε. 'Dama 'dan'yo yø do'yo i ja, n'nan'yo rá do'yo yø ts'int's̄u, ndan'yo rá do'yo yø hua.

⁴⁰ Njarbatho te bí ja mah̄ets'i ya. N'nan'yo gui nequi yø do'yo nguep'ua gui nequi yø do'yo ya te ja ua ja ra häi. Nu'ua bí ja mah̄ets'i, n'nan'yo gui nejman̄ho ngue'a te gui nejman̄ho ya ja ua ja ra häi.

⁴¹ N'nan'yo gui yotra hyadi ngue'a gui yotra zana. Xquet'a njarbatho yø sø ya, nu'a te gui yot'i 'da yø sø h̄inga 'da'iguui yø nyot'i mi'da yø sø.

⁴² Nu'mø ra pa dan̄i b̄ennate ma do'yoh̄u, n'nan'yo da gohi, ya h̄inda ngu'a tengutho ja ya. 'Nε ya h̄inda zä da d̄u 'mø bi b̄ennate.

⁴³ Xants'o rá do'yo ra ja'i 'mø bi t'ägui. Nu'mø bi b̄ennate p'aya, ya di nejman̄ho rá do'yo. H̄ingui nzaqui ra ja'i 'mø bi t'ägui, pe nu'mø bi b̄ennate, ya xanzaqui.

⁴⁴ Nu ma do'yoh̄u ja ua ja ra ximh̄ai da ma nt'ägui. Pe nu'mø dan̄i b̄ennate p'aya, ya h̄inma nzä ngue da d̄u. Porque ja rá do'yo ra ja'i ngue da d̄u, x̄indi nja rá do'yo ra ja'i ngue h̄inda d̄u.

⁴⁵ I mm̄amp'ua ja ra Maca Libro ngue εna: “Nuna ra Adán, ra m̄adi ja'i bi m'm̄ai, Oja bi hoqui 'nε bi japi ngue

bi nja rá te”, i ɛna. Pɛ nuna ra Cristo bi m'mɛfa m'mɛfa, ya hinga ja'itho na, guehna da zä di unna 'da'yo te yø ja'i na.

⁴⁶ Rá mudi, bi nja ma do'yohu ngue da du. M'mɛfa p'uya, di nja ma do'yohu ngue hinda du.

⁴⁷ Nuna rá mudi ra ja'i bi m'mai, ra häi rá do'yo 'mø mi ma mahoqui na. Pɛ nuna rá yoho ra ja'i bi m'mɛfa m'mɛfa, gue'a ra Cristo bi 'yɛ mahɛts'i na.

⁴⁸ Gätho yø ja'i 'bu'a nximhäi i ja yø do'yo tengutho rá do'yo na ra ja'i rá mudi bi m'mai ngue ra häi rá do'yo. Pɛ nu'u yø ja'i di ma mahɛts'i, di nja yø do'yo tengutho rá do'yo'a bí 'yɛ mahɛts'i.

⁴⁹ A nuju, i ja ma do'yohu tengutho rá do'yo ra Adán. Pɛ m'mɛfa, xquet'a di nja ma do'yohu tengutho rá do'yo ra Cristo bí 'yɛ mahɛts'i.

⁵⁰ Ague ma zi cu'ahu, di nne ga xi'ahu ya, nuna ma do'yohu n'youi ra ji, hinda zä di m'map'u ha di manda Oja na. Porque nuna ma do'yohu hinguí zai, ya hinda zä di m'mai para zantho na.

⁵¹ Pɛ di nne ngue ga xi'ahu n'na ra hya hinguí fadi hanja. A nuju ya, hinga gätho ga tuhu, pɛ gä da ma mapädi ma do'yohu, n'nan'yo da gohi.

⁵² Tengutho gui ts'antrá dä ra ja'i, n'na zihmantho di njarbutho'a te ja ngue di nja. Nu ra pa ngue rá nɛgui, da t'ode ngue di nya ra corneta. Nu'mø bi nya'a p'uya, nu'u xandu, di bennate ngue di m'mai para zantho. Pɛ nu'u yø ja'i di 'butho'a ra pa'a, da ma mapädithobi yø do'yo.

⁵³ Porque ma do'yohu hinguí zai, jatho ngue di mpädi, da gohi ngue di nzai. A nuyá, nuna ma do'yohu ja ngue da du. Nu'mø bi zä bi mpädi, ya hinda du.

⁵⁴ Nuna ma do'yohu i tu, bi zä bi mpädi, para zantho di nja ma do'yohu. Ya di nja'a te mmamp'u ja ra Maca Libro ngue ɛna: “Nu ra ndate i ja, di m'mehrá ts'edi, porque da thapi.

⁵⁵ Ya hinda zä da hyoju ra ndate. Porque hinha da zä di ntate ngue da

hyoju”, i ɛna hya.

⁵⁶ I ja rá ts'edi ra ndate ngue ho yø ja'i porque ja yø ts'oqui yø ja'i. 'Nɛ i mmana ley ngue di njapra castigo ra ts'oqui.

⁵⁷ Pɛ janjuani dadi ja mamadi Oja ngue mi zä ma ɛc'ei ma Hmuhu Jesucristo, gue'a bi 'yøt'e ngue dá taphu ra ndate'a.

⁵⁸ Janangué nuya ma zi cu'ahu, ga duhu xandønho. 'Yo gui hehmu na ma nt'ɛc'ei i ja. 'Yo gui säyah ya, zant'a dami 'yørpahu rá 'befi ra Hmu. Ya gui pahmu ngue nuna rá 'befi ra Hmu di ørpahu hinga särbutho dadi mpehmu.

16

¹ Nu'a ra mɛnyu ja ngue gui pethu para ngue gui unhu ma cuhu rá m'ma n'nanni, dami 'yøthu tengutho ra hya dá xicä yø 'yɛc'ei rá m'map'u ja ra häi Galacia.

² Nu'mø gä mpetihu'a ndomingo, n'na ndi ngu n'na ndi gui mpetihu, n'na ngu n'na yø 'yɛc'ei da hyaxi zi algo ra mɛnyu ngue ra ofrenda para ngue da ma m'mets'i. Janangué nu'mø dá magä p'u gui 'buhmu, hinga ja gui pethu ra mɛnyu. Ya xqui 'uecju zihangu'a tengue xa nzat'a ni ts'edi xcá tahmu.

³ Nu'mø dá magä p'u, ya xqui huanhu yø n'yohu ga et'a ngue da ma Jerusalén, di dä ra mɛnyu. 'Nɛ ga unna carta da gats'i ngue dani dä.

⁴ A nu'mø da zä ngue 'nɛqui ga mma, 'da gdá mɛgä'be'u yø n'yohu da ma p'uya.

⁵ Nu'mø dá nɛxä ua ngue gani mpagä p'u ja ra häi Macedonia, m'mɛfa p'uya ga thogui gani mpar'u Corinto gui 'buhmu.

⁶ Xamhmatho da zä ngue ga m'macä p'u njammí pa. A nu'mø da zä, ja ga m'map'u mɛnte gä di thohyø se'ye. Ya da zä gui fäxcähu te ga honi ha gani mpa 'mø dá thogui.

⁷ Hindí nne ngue ga thotho 'mø dá map'u gui 'buhmu. Da ne Oja ngue da zä ga m'macä p'u njammí pa.

⁸ Pɛ nuyá, dí nne gá m'mucua Efeso mente dá zonna pa ngue rá ngo Pentecostés.

⁹ Porque nua Efeso sãp'ua gá mmangá xanho rá hya ua madague'a xangu to saqui.

¹⁰ Nu'mø bi map'ua guí 'bãhmã na rá Timoteo, dami 'yõrpãhã mãsũ, porque nuna xquet'a õrpabi rá 'bẽfi rá Hmu tengutho rá 'bẽfi dí õt'ã.

¹¹ Nuna rá Timoteo, dami nu mãnsuhã nã. A nu'mø bá pengui ngue dá zocua dí 'bãi, guá fãxhã'a te di zocua. Porque dí tømĩ ngue dá zocua ha dí 'bãi, dá gue'ua mã cũhã n'youi dí tømĩ ngue dá zocua.

¹² A nuna mã cũhã rá Apolos, dá xicã nã ngue 'da xtĩ mãhã'ua mã cũhã bi ma dá nu'ãhã. Pɛ himbi ne bi ma. A nuyá, xãmhmãtho dá bongui ngue dá map'ua ya.

¹³ Dã 'yo ni 'yu te gui 'yõthã. Dami 'yõt'e ngue dũ ni nt'ẽc'ẽihã. Dami hyãhã nzammãi n'na ngu n'na.

¹⁴ Nu'a te gã i ja ngue gui 'yõthã, to bi zã mã ja'i, gã guí mãhmã.

¹⁵ Ague mã zi cũ'ãhã, nu'mø rá mudi mãmbã hmãnnã hoga 'da'yo hya p'ua ja rá hãi Acaya guí 'bãhmã, guí pãhmã ngue nuna rá Estéfanã co gãtho'ua 'bãp'ua ja rá ngu nã, guehya rá mãditho bi 'yẽc'ẽi nã rá hya nã. 'Nẽ guehya janjuãni ngue ho yø mmãi ngue fãxyø cũ ya.

¹⁶ Dí nnegã ya ngue nu'a te rá hya mmanãa dí xi'ãhã ya, dami 'yẽc'ẽihã. Dã gue'ua mĩ'da di mpefi ngue mmanãa hya, 'nẽ dá 'yõt'ãhã rá nho nã rá hya i mãã, dami 'yẽc'ẽihã te mãã.

¹⁷ Janjuãni dadi johya ngue bi zocua ya ni mmengũhã rá Estéfanã, bá n'youi rá Fortunato, conã Acaico. Porque hingui sã guí zenguagãhã ngue yap'ũtho ni nguãhã. Pɛ ya bi zocua ya mã cũhã ngue bi zenguagui, ẽntho gã sõsẽhã ua ngue gã zenguagãhã.

¹⁸ Janjuãni ngue di hacra ts'edi 'mø mi zõhø, tengutho gui hã'ãhã rá ts'edi. Dami pãhmã ngue nuyã yø n'yohã

njap'ua ngue di hatra ts'edi yø ja'i, dami nu mãnsuhã ya.

¹⁹ Nuyã yø 'yẽc'ẽi 'bãi gã rá hãi Asia, gã di zengua'ãhã. Nuyã di zengua'ãhã, guehã rá Aquila 'nẽhra Priscila, dá guehya yø ja'i di mpeti p'ua ja yø ngu ya p'uya di zengua'ãhã. Porque n'nat'a mã Hmu dí ẽc'ẽihã.

²⁰ I pẽn'nãhã rá nzengua gãtho ya mã cũhã 'bucua. Gãtho mã zengua n'na ngu n'na'ãhã.

²¹ Nugã drã Pablo dadi cuatã mã thũhũ nã rá carta ja ua ngue dadi zengua'ãhã.

²² A nuyá, nu'mø toni ja'i ngue hĩndi mã'a mã Hmũhã Jesucristo, guehã rá ja'i dá mã rá castigo nã. Dã ne'a rá Hmu ngue dá ẽhẽ.

²³ Nu'a mã Hmũhã Jesucristo dá ne ngue di jap'ãhã.

²⁴ Nu to gãtho di ẽc'ẽihã rá Jesucristo, dí pẽnnbãbi rá hyã ngue dadi mãdi. Dã ngut'ãtho.

2 Corintios

Ja ua rá yoho rá carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mēnba yø 'yεc'εi Corinto.

¹ Nugä drá Pablo, Oja bi 'yεxqui ngue drá representantegä rá Jesucristo. Nugä ya, co 'nēhna mā zi cūhā rá Timoteo dadi zēnguagä'be'u yø ja'i Oja di mpeti p'u ja rá hnini Corinto, da gue'u mī'da yø ja'i ya o rá 'yε Oja rá m'mup'u ja rá häi Acaya dadi zēngua'be.

² Dí nnegä'be ngue nuna Oja mā Papáhā co 'nēhna mā Hmūhā Jesucristo di jap'ahā 'nε da hyut'a ni mmāihā.

³ Nuna Oja ngue rá Oja 'nēhrá Papá mā Hmūhā Jesucristo, ma gā ja māmādhā naya. Nuna Oja mā Papáhā, di huεgāhā 'nε di hoga mā mmāihā nā.

⁴ N'na ndi ngu n'na ndi gā sähā rá n'u, guehna Oja di hoga mā mmāihā. Pε tengutho bi 'yørcāhā Oja ngue bi hoga mā mmāihā, i nnepe ngue gā jahā p'u mā mmic'εihā ya. Nu'mø dí nnu mā mmic'εihā ngue sä rá n'u, xquet'a gā hojpa'hā yø mmāi.

⁵ Nu'mø xangu rá n'u dí sähā tengutho rá n'u bi zä rá Cristo, pε nuna rá Cristo mathoguitho di hoga mā mmāihā nā.

⁶ A nuyá, nuna rá n'u dí sägä, guehna di zäp'u di nhohni mmāihā nā 'nε di nyanni tehā naya. Nu'mø ngue di hogä mā mmāi Oja, xquet'a da zä gui tini ha di nhohni mmāihā 'nε gui tini ha di nyanni tehā. Porque nu'mø guí sähā rá n'u tengutho xtá sägä, dí nne ngue gui seti xanho te gā rá n'u ja ngue gui sähā.

⁷ A nuyá, dí pa'a njuani ngue gā gui pømmānhohā ya, porque dí pacā ngue nu'mø ya gdi sähā rá n'u tengutho xtá sägä, nuna Oja xquet'a

di hoc'a ni mmāihā tengutho i hoga mā mmāi.

⁸ Ague mā zi cū'ahā, nu'u yø xεqui jap'u ja rá häi Asia, dami pahmā ya ngue xandøngu rá n'u xtá sägä p'u. Janjuani ngue dá m'mā mman'u. Ya di εnā ngue hin xcabá seti te gā rá n'u dá thogui. Porque ya ja ngue xtabá thogui.

⁹ Nup'u ngue nná bēni, εnā gue ya xi ts'änni ngue da thogui. Pε nuna te gā rá n'u dá thocä, i nja nā para ngue man'natho gā hon'Oja ngue da yangui. Porque Oja i sä da 'yøt'e ngue di bēnnate yø ánima. Ya hindā zä da 'yεnna ja'i ngue dá hyonse ha di nyannate.

¹⁰ Pε nu'mø rá ora mī ja ngue xtabá thogui, dí haxā njuani ngue guehna Oja bi yangui. Astā guehya i fäxqui. Da guehya dí haxā njuani ngue nu'mø nimantho gā sä rá n'u di sigue da yangui.

¹¹ Pε i jatho gui fäxcāhā ya ngue gui mmarcāhā Oja. Nu hangu gangu yø ja'i da marcagui Oja, nu'mø bi nu yø ja'i ngue di jajpagui Oja, gā gue'u di ja māmādi Oja'u.

¹² I jap'u man'na rá hyā ya ngue man'na mā datho nná johya. Porque dadi unna güenda ua ja mā n'yomfēni ngue majuani dadi mporta xanho ua ja rá ximhäi. Pε nu te gā dí øt'e, majuani ngue mā mmāi nná øt'e. Nuna rá hyā dí xi'ahā ya, guehna dá n'yogä 'mø mā magä p'u guí 'bāhmā naya. Pε gue bi 'dacrā mate Oja, go bi 'yøt'a ngue ngu'a dá n'yo. Hinga sä ga εnā ngue dí pāse te nná 'yo.

¹³ Nuyā yø hyā dadi cuatā ua ja rá sacua, hin tema man'na mā hyā mā uants'ibi, gā gue'a te mmānā sacua. Nuna rá hyā guí timhmā p'u ja rá sacua, guehna rá hyā dí nne gā xi'ahā naya, nugä hindi hä'ahā. Emmēi dí nnegä ngue da dinni mmāihā xandønho ngue gā gue'a te dí øt'e.

¹⁴ Porque nuyá, hinga gā tini mmāihā xanho hanja te dí øt'e. Pε dí

nnegä ngue da dinni mmæihæ xanho te dí øt'e, n'namhma ngue nu'mø ra pa da ep'u ra Hmu Jesús, ya da zäp'u gui 'yεspahæ'a tengue nná 'yogä. Dagueque, xquet'a ga εspabi'a tengue gni 'yohæ p'uya.

15 Nugä nup'u nná bεni, dí εna ngue ya guí nnu manhoju, janangue dá sannä'a rá yondi ngue xca map'u ngue xcabi zεngua'ahæ.

16 Porque dá ne ngue nu'mø xca ma Macedonia, xcani nthocä p'u gui 'bæhmæ. Nu'mø xcabá pengä Macedonia p'uya, mahøn'a xcabá thocä p'u gui 'bæhmæ. Dí εngä ngue gui fæxcæhæ te ga honi ngue gdá thop'u ja ra häi Judea.

17 Pε ya himbi zä dá map'u. ¿Ua guí εmhæ ya ngue himma juani te dí mmangä 'mø ma sannni ngue ga mmap'u? Nunä ra hyä dá ma ngue xca øt'e 'nε ya himbi nja, ¿ua sä gui 'yεmhæ ngue 'da'igu nna yagä'be yø ja'i 'bæcua ja ra ximhäi? Porque yø ja'i i mma ngue da 'yøt'a n'na ra hyä, 'nε padj xanho ngue nu ra hyä i mma, hindä 'yøt'e.

18 Pε i pa Oja ngue hinjam'mø dí mma ngue ga øt'ä n'na ra hyä nu'a dí padj ngue hindä zä ga øt'e.

19 Hinga gue'a dí øt'ä'a, porque dí tennä ra Jesucristo rá Ts'unt'u Oja. A nugä ya, connä Silvano, connä Timoteo, ya xtá xi'ahæ hanja na ra Jesucristo. Nunä, hinjam'mø bi man'a n'na ra hyä ngue da 'yøt'e, 'nε padj ngue hindä 'yøt'e. Porque nunä ra Cristo gätho majuanj te bi ma.

20 Nu te gäma hyä xa yat'Oja ngue di nja, go gue'a ra Cristo øt'e ngue gä di nja. Janangue ya dí εspahæ Oja 'mø dí εmhæ ngue majuanj'a te mmannä hyä Oja. Porque nu'a te mi hma ngue da tho ra Jesucristo, ya bi nja.

21 A nugä ya, ximma ngu'ahæ, guehna Oja di hacju ra ts'edi ngue hinha gdá hεhmæ ra Cristo. Nunä Oja, ya bi 'yøt'e ngue yø ja'igahæ.

22 Ya dí ohæ rá 'yε Oja ya. Ya bá 'benngahæ ra Espíritu Santo ngue ga n'yohæ. Janangue ya dí haxhæ njuani

ya ngue gätho mi'da yø hyä xa yat'Oja ngue ra nho di 'dacju, gä di nja.

23 Nu'a ngue hindä magä p'u Corinto tengutho nmi sannni ngue xca map'u, nugä dí εna ngue go ni nhohæ ngue hindä magä p'u. I pa Oja ngue majuanj te dí xi'ahæ. A nu'mø gui εmhæ ngue himma juani te dí mma, nugä dadj n'unj ngue mada zæcä Oja 'mø.

24 Hindj nne ga mma ngue ja ga sannni ha gdi japni nt'εc'εihæ, ya dí padj ngue da ni nt'εc'εihæ. A nunä ra hyä dí nne ga øt'e, guehna ngue man'natho gui johyahæ 'mø di yahæ.

2

1 Janangue nugä dí εna ngue man'na xanho ngue ya hindä map'u mahøn'a, porque nu'mø xca magä p'u, høn't'a xti du ni mmæihæ co nunä ra hyä xca ma ngue xca hεc'ahæ te gä gui øthæ.

2 Porque nu'mø ga øt'ä ngue da du ni mmæihæ, ¿te'o da zä da 'yøt'e ngue ga johyagä 'mø? Hindä høn'athohæ sä gui 'yøthæ ngue ga johyagä. Pε ¿ha di zä ga johyagä 'mø ga xi'ahæ yø hyä di du ni mmæihæ?

3 Janangue ya hindä magä p'u, sinoque høntho dá pen'nahæ ra carta dá ot'i. Hindä ne ngue ga mmap'u ngue hønðra dummæi ga ma ha. Porque ya hindä zä ga johya 'mø ga hεc'ahæ te gui øthæ. Dague'ahæ p'uya, xquet'a dí padj ngue hindä zä gui johyahæ 'mø hønðra dummæi ga hats'ahæ p'u.

4 Nu'mø ma ot'ä ra carta dá pen'nahæ p'u, janjuanj ngue hindj padj te ga ot'i, asta dí zonj ngue ra ndødummæi jagui. Porque dí padj ngue da du ni mmæihæ 'mø gä nuhæ na ra hyä dá ot'i. Pε nunä ra hyä dá pen'nahæ p'u, hindä pen'nahæ p'u ra hyä ngue da du ni mmæihæ. Sinoque dá pen'nahæ p'u ra hyä n'namhæ gui padj ngue mathoguitho dadj ma'ahæ.

5 A nunä ra n'yohæ bi 'yøtra sæi p'u gui 'bæhmæ, hinga hønghogui bi 'yøt'e ngue bi du ma mmæi, sinoque

xquet'a 'nɛ'ahɯ bi 'yɔt'e ngue bi dɯ nɪ mmɯihɯ nɔ. Pɛ hɪndɪ nne gɔ mma ngue mathoguitho rɔ nts'onɪ bi 'yɔ'nɔ rɔ n'yohɯ dɪ xi'ahɯ. Porque hɪndɪ nne ngue dɔ 'yɛnguɪ ngue dɪ hɔrpabi rɔ hya.

⁶ Pɛ nuyá, ya mme gátho 'da'igu gɔ mamhmɯ ngue gɔ hejpaɯ'a te ø'nɔ rɔ n'yohɯ nɔ. Ya co nu'a ya.

⁷ Xanho ngue guí punnbahɯ'a rɔ n'yohɯ ya. Damɪ hojpaɯ rɔ mmɯi. Nuyá hinguɪ padɪ te dɔ 'yɔtya, pɛ 'yo guí nnehɯ ngue nɪmantho mathoguitho dɔ dɯ rá mmɯi.

⁸ Mɔ'da'yo damɪ 'yuti ngue gadi mahmɯ'a rɔ n'yohɯ ya.

⁹ Ya mam'met'o xtá pɛn'nahɯ p'ɯ rɔ carta ngue guí hejpaɯ'ɯ yø mmejmahya. Dá xi'ahɯ nɔ rɔ hya nɔ, dá ne ngue gɔ haxá njuani ngue'mø guí 'yɔt'e te dɪ xi'ahɯ, ogue hɪn'nɔ. Pɛ ya bi nja, ya gá hejpaɯ nɔ rɔ n'yohɯ dɪ mmangá.

¹⁰ Nu'mø guí punnbahɯ nɔ rɔ n'yohɯ gá hejpaɯ ya, xquet'a 'nɛqui dadi punnbɪ. Porque dɪ nne ngue rá hmɪ rá dá rɔ Cristo p'ɯ gɔ punnbɪ te'o guí punnbahɯ. Madague'a hinguɪ ho te bi 'yɔrcaguɪ rɔ ja'i, pɛ gɔ punnbɪ, porque hɪndɪ nne ngue dɪ nts'onna hya p'ɯ ha guí 'bɯhmɯ.

¹¹ Porque rɔ zithu janjuani ngue thuhrá xá ngue dɪ ts'onna hya p'ɯ ha guí 'bɯhmɯ. Pɛ nu'mø dɪ nhojpaɪ yø ja'i, ya hɪnda dahra zithu.

¹² Nugá dá map'ɯ ja rɔ hnɪnɪ Troas ngue dá mangá hanja nɔ rɔ hoga 'da'yo hya ngue rɔ Cristo. Pɛ Oja bi 'yɔt'e ngue bi bɔngmanho rɔ hya dá mangá p'ɯ.

¹³ Pɛ hɪmbɪ zä xca n'yo mapähä, porque mɔ cuhɯ rɔ Tito ya mará hya'a ngue ja xca nthɛ'be p'ɯ, pɛ hɪmbɪ zøhø. Janangue dá n'yɛtegä p'ɯya, dá thogui, danɪ mpagá p'ɯ ja rɔ häi Macedonia, xamhmatho ngue ja xcani nthɛ'be p'ɯ rɔ Tito.

¹⁴ Bi mäqui jammadigui Oja nuna bi 'yɔt'e ngue dɪ n'yo'be rɔ Cristo, 'nɛ

fäxqui ngue hɔnnbɯ bi zä nná ma i nthaha rɔ hya. Ndap'ɯ bi zä nɪ ma rɔ hya, tengutho rɔ bopo ngue mahotho gɔ yani ndap'ɯ bi zä. Porque Oja bi 'yɔt'e ngue nuna rɔ hya dɪ mma dɪ n'yo ndap'ɯ bi zä.

¹⁵ Janjuani ngue nnu manho Oja ngue dadi 'yonna hya ngue rɔ Cristo. Nu'mø zø rɔ bopo, nu'a gɔ yani, gátho yø ja'i paɯ. Njarbutho rɔ hya dɪ mmangá ya, gátho yø ja'i øxra hya, ngu'ɯ dɪ nyanyø te, ngu'ɯ dɔ ma rɔ castigo, gá øxra hya.

¹⁶ A nu yø ja'i dɔ ma rɔ castigo, nuna rɔ hya øde, ɛnɔ rɔ ndate n'youi rɔ hya p'ɯ gɔ mbɛni. Pɛ yø ja'i dɪ nyanyø te, nuna rɔ hya øde, mazihotho p'ɯ gɔ 'yøde, 'nɛ tinyø mmɯi ngue guehna rɔ hya i dɪnna 'da'yo te nɔ. ¿Te'o xøda bɔni ngue dɔ basɛ ha dɪ japi dɔ 'yø'nɔ rɔ 'bɛfi nɔ?

¹⁷ Porque xangu yø ja'i dɪ ho ngue dɔ mambrá hya Oja, pɛ hɔntho nne ngue dɔ gɔjpaɪ rɔ mɛnyu yø ja'i. Porque mɔ uants'i rɔ hya i mma, hinga gá gue'a rá hya Oja i mma. Pɛ nugá, nuna rɔ 'bɛfi bi 'dacä Oja ngue gɔ øt'e, gue'a dɪ øt'a. 'Nɛ nnu Oja ngue hɪmma xøts'etho nná manna hya, sinoque dɪ hahma mmɯi ngue dɪ ørpabi rá 'bɛfi rɔ Cristo.

3

¹ Mamɪ 'yɛmhmɯ ngue nná mangá nɔ rɔ hya nɔ ngue dɪ ɛspabi rɔ hya dɪ mma. ¿Ua guí ɛmhmɯ ngue mahyonitho gdi cagá n'na rɔ carta gɔ dá'ahɯ, ja dɪ mmamp'ɯ ngue xanho rɔ 'bɛfi dɪ øt'e? ¿Ogue go guí 'dacjɯ n'na rɔ carta ngue gɔ caxpɯ nná ma, ja dɔ mamp'ɯ ngue xanho rɔ 'bɛfi dɪ øt'e, tengutho øt'i'da?

² Pɛ nugá hɪngra carta dɪ honɪ ngue dɔ mäxqui. Nu'mø nne n'na rɔ ja'i ngue dɔ badi hanja rɔ hya, dɔ zä dɔ nu te gnɪ 'yohɯ, ja dɔ bap'ɯ p'ɯya ngue'mø pømmanho rɔ hya dá mangá p'ɯ guí 'bɯhmɯ ogue hɪn'nɔ. Nugá zant'a dɪ mbɛn'ahɯ.

³ Rɔ Cristo nnepe ngue dɔ nu yø ja'i hangɯ rɔ nho bi 'yɔt'ahɯ nɔ rɔ hya dá

mangä. Pɛ himbi 'yotra carta conna tinta para ngue da nu yø letra yø ja'i. 'Nɛ himbi 'yotyø letra p'ua ja n'na ra xindo tengutho yø hya bi 'yotra Moisés. Sinoque ra Espíritu Santo bi 'bät'a ni mmaih, gue'a gui nɛqui'a te bi 'yøt'ah ra Cristo'a.

⁴ Dí haxa njuani ya ngue nup'ua ja rá hmi rá dá Oja, nuna rá 'bɛfi ra Cristo dí øt'e i pømmanho ngue dí n'yogä'be ra Cristo.

⁵ Nu'a rá 'bɛfi Oja dá øt'e, i pasɛ Oja ha gui japi ngue i sä di ørpabi rá 'bɛfi. A nugui, hingui sä ga ɛna ngue dí pasɛ ha gda japi te dí øt'e.

⁶ I øt'a Oja ngue i sä ga xicä yø ja'i hanja na ra 'da'yo cohi bi 'yøt'ui Oja yø ja'i. Nuna ra 'da'yo cohi na, hingui ngu yø ley nt'ot'i ngue da t'embí da 'yøtra ja'i. Sinoque i mmanna 'da'yo cohi ngue høndra Espíritu Santo da zä di unna 'da'yo te yø ja'i. Pɛ nu ra ja'i ɛna ngue da 'yøt'e gätho yø hya nt'ot'i p'ua ja ra ley, ya ra castigo di nthɛui, porque hinda zä da 'yøt'e te gä mmamp'ua ja ra ley. Pɛ ra Espíritu Santo, ra 'da'yo te di uni.

⁷ A nuna ra ley bi 'yotra Moisés, guep'ua ja n'na ra xindo bi 'yotra letra. Nu'mø mi ma nt'ot'i na ra hya p'uya, xandøn zaqui rá nyot'i Oja n'youi. Nu'a rá hmi ra Moisés, asta hingui sä da hyɛtyø judío porque ɛmmɛi di yoxni rá hmi. Pɛ nu'a te gui yoxni rá hmi, 'damits'ua bi m'medi asta gue'mø mi gohi tengutho mi ja m'mæt'o. Janangue mazihotho te bá njap'ua ha bá fudi bá nja rá ts'edi ra ley. Nja ngue nu'a ra ley, i mma ngue nu ra ja'i hingui øt'e te gäma hya mmamp'ua ja ra ley, da ma ra castigo ra ja'i.

⁸ Pɛ ma datho mazihotho na ra hya bi 'dacju ra Espíritu Santo.

⁹ Xi'mø ngue mazihotho i nɛqui na ra hya bi ma ngue da ma ra castigo yø ja'i, goma guehna ra hya xicju Oja ya ngue ya bi hoga ma ts'oquih. Man'na ma datho ngue mazihotho na ra hya naya.

¹⁰ Mi Tate mi ho ra ley mi ja mam'mæt'o, pɛ hap'ua gue da

hyannbabi ra ley'a ganho ra hoga 'da'yo hya ya.

¹¹ Xi'mø ngue mi Tate mi ho ra ley mi ja m'mæt'o, 'nɛ himbi zedi para zantho, ya man'natho mathoguitho xandønho na ra hoga 'da'yo hya ya, porque i ja para zantho naya.

¹² Dí pa'a njuani ngue guehna ra hya Tate xanho naya. Janangue nuyá, dadi ja ndummui ngue dí mmanna hya, dí nnepe da badi gätho yø ja'i ngue Tate xanho na ra hya na.

¹³ Nugä hinda øt'e tengutho bi 'yøtra Moisés ngue bi guträ hmi, himbi nepe xta nnu yø judío ngue di yoxni rá hmi. Porque hingui nnepe da nu yø ja'i ha di m'mɛ'a gui yoxni rá hmi.

¹⁴ Himbi zä bi dinyø mmui yø judío hanja na ra hya na. Asta guetya njarbutho, hingui tindyø mmui yø ja'i hanja ra hya. Nu'mø di xähra Maça Libro ha nt'ot'i ra nyogui cohi bá nja m'mæt'o, hingui tini hanja ra hya. Porque høndra ja'i da 'yɛc'ɛi ra Cristo, da zä da dini xanho rá mmui hanja na ra hya na.

¹⁵ Asta guetyø pa ja p'uya, nu'mø di xähø judío ya yø hya bi 'yotra Moisés, njot'itho yø n'yomfɛni.

¹⁶ Pɛ nu'mø bi 'yɛc'ɛi ra Hmu Jesucristo ra ja'i, ya i xohrá n'yomfɛni i njot'i, da dinna mmui hanja ra hya.

¹⁷ Porque ra Hmu Jesucristo conna Espíritu Santo 'da'igu øt'e. A nuyá, nu ra ja'i ngue n'youi ra Espíritu Santo, nuna ra ley mi mma ngue da ma ra castigo ra ja'i, ya bi xotra hya madi ja ts'edi ra ley.

¹⁸ Gätho gah'ua ya, ya bi dini xanho ma mmaih ngue ma datho xandønho'a ra Hmu Jesús. Mente ra pa dí 'buhm'ua ya, hønt'a hønt'a so ma mmaih'a ya, ya sär'mø ngue man'na man'na gda cohmu tengutho'a. Pɛ gue gue'a ra Espíritu Santo da ja na ra hya na.

4

¹ Bi 'yørca ra mate Oja ngue bi 'dacä na ra 'bɛfi na. Janangue nuyá,

hinjam'mø di cohma mmæi ngue ha nná mangä rä hya.

² Nu'a n'na rä hya ngue nt'aguitho i nja, i n'youi rä 'bε'isä, hinga gue'a nná 'yogä'a. Hingra nts'o nná n'yo ngue ga hätyø ja'i. Sinoque rá hya Oja dí mma, hindí sänse yø hya dí mma. Nup'ua ja rá hmi rá dä Oja, Gä gue'a rä hya majuaní dí mma. Nguna dí øt'e, n'namhma ngue di n'yo yø mmæi yø ja'i ngue xanho nä rä hya dí mma.

³ Pε nuyä yø ja'i hingui timp'ua ja yø mmæi hanja nä rä hoga 'da'yo hya dí mma, guehya yø ja'i ni hya rä 'yu ngue di ma rä castigo ya.

⁴ Gue'a rä zithu 'yo ua ja rä ximhäi xa ngorpa yø n'yomfēni yø ja'i hingui εc'ei rä hoga 'da'yo hya ya. Porque hingui nnepe da xohyø n'yomfēni yø ja'i co nuna rä hoga 'da'yo hya, ngue da badí hanja ngue maguesε nä rä Cristo. Porque rä Cristo bi nja'i, 'nε gue'a rä Cristo 'da'iguui Oja.

⁵ Nuna rä hya dí mmangä p'ua ha 'bähyø ja'i, hinna mangä nä rä hya nä ngue go da 'yεscagui yø ja'i. Sinoque gue'a rä Jesucristo dí mma hanja ngue hönse'a rä Hmu ja ngue da t'εc'ei'a. A nugä p'uya, rá mēfitho gra Cristo, dí ørpabi rá 'bēfi nuna da 'yøt'ahua rä nho.

⁶ A nuyá, Oja bi zänni ngue bi nja rá nyot'i di yorbu ja rä 'bexui. 'Nε xquet'a bá sänni ngue guehna rä hoga 'da'yo hya bi xoga mā mmæihua, n'namhma ngue ga pahmua hanja ngue tate Oja. Porque ya bi dimma mmæihua hanja rä Cristo.

⁷ Nuna rä hya bi färcagui Oja ngue ga mma, guehna rä hoga 'da'yo hya hin'yu n'na rä cosa ngue rá müui nä. Pε nugui, hin tema ts'edi jagui ngue gdi pásε ha gdá japi ga mmanña hya. Janangue ja di nεqui p'ua xanho ya ngue guesε Oja bi 'dacra ts'edi ngue dí mmambrá hya.

⁸ Madague'a ngue Gä rä n'ua nná 'bæi, pε hingui tu mā mmæi. Madague'a ngue ja'mø ya hindí padi te ga øt'e, pε hingui cohma mmæi.

⁹ Madague'a sæcyø ja'i, pε Oja hingui hεgagui. Madague'a εngba häi yø ja'i rä hya dí mma, pε mahøndí ha rä ts'edi dí honi ha nná japra hya.

¹⁰ Hønnbu bi zä dí søni dadi n'uní ngue madä thogui, tengutho bi 'yøtra Jesús ngue bi tho. Janangue ja dá bap'ua yø ja'i ya ngue gue'a rä Jesús i 'bæi ngue fäxcagui.

¹¹ Mente yø pa dí 'bæi, n'na pa ngu n'na pa, ya ja ngue da hyogyø ja'i ngue dí mma hanja rä Jesús. Ja dá bap'ua yø ja'i ya ngue gue'a rä Jesús i 'bæi ngue fäxcagui, janangue hinte di jacyø ja'i.

¹² Mente yø ja'i honi ngue ha di hyogui, pε nugä p'uya mente dí 'bæi, dí honi ha gdí nthehua rä 'da'yo te.

¹³ Nup'ua ja rä Maca Libro, i nt'ot'i rä hya bi man'a n'na nc'ei ngue bi 'yεna: "Nuna te rä hya dí εc'ei, guehna rä hya ja ngue ga xihyø ja'i nä", bi 'yεna. Xquet'a di njadä p'uya ngue nuna te rä hya dí εc'ei, guehna dí xihyø ja'i naya.

¹⁴ 'Nε hindí su ngue da hyogyø ja'i, porque dí padi ngue nu'mø mi tho rä Jesús, Oja bi japi bi bεnnate. Di njathua p'uya, ngue ya mā n'yohua rä Jesús, xquet'a da 'yøt'Oja ngue ga bεnnatehua, 'nε 'da zixcathohua Oja p'ua ha 'bæi.

¹⁵ Nu te Gä rä n'ua dá sägä ya, dadi n'uní ngue dá sägä rä n'ua ngue dí honi ha gdí nthehua rá mate Oja. Nu'mø ya xtangu yø ja'i di nthēui rá mate Oja, nu'a gangu yø ja'i di ja mammadi Oja p'uya, Gä guehya yø ja'i da 'yεspabi Oja ya.

¹⁶ Janangue nuyá, hinjam'mø ngue di cohma mmæi te dí øt'e. Madague'a ngue man'na ni gahma ts'edi, pε mā n'yomfēni, n'na pa ngu n'na pa man'na ni hya rä ts'edi.

¹⁷ Madague'a ngue dí sä rä n'ua mente yø pa dí 'bæcua ja rä ximhäi, pε zits'utho p'ua nná bεngä'a, porque da thotho'a rä n'ua dí sägä. A nup'ua di mengra n'ua xtá sägä, xandøngu rä nho ga nthε'be para zantho.

¹⁸ Janangue nu'a te ra n'u dí thogui, hĩndí ør'ma güenda ngue masque dí sã ra n'u. Nu'a ma datho ngue so ma mm̄i, gue'a ra nho di 'daca m'mefa Oja'a. Porque nu'a te ra n'u tho'a n'na m̄ente ra pa 'b̄ai, i thotho'a. Pɛ nu'a ra nho mm̄an'Oja ngue di nja m'mefa, i ja para zantho'a.

5

¹ A nuyá, gã dí padĩ ngue ga tuh̄, porque ma do'yoh̄ hĩngui zai. Pɛ Oja, ya xa nsãp'u mah̄ets'i ngue ja ganĩ m'm̄hm̄ p'u para zantho. Nɛ nup'u ha ga m'm̄hm̄, guesɛ Oja bi hoqui.

² Majuanĩ ngue m̄ente ra pa dí 'b̄hm̄ ua ja ra hãi, hĩndí nnuh̄ ra pa dí mpãdi ha dí 'b̄hm̄, n'na zihmantho ganĩ m'm̄hm̄ p'u mah̄ets'i bí ja ma ngūh̄.

³ Ya ja ra 'da'yo ngu ha ga m'm̄hm̄. Hĩngui sã ga ɛna ngue hĩn'ȳ ma ngumhm̄.

⁴ M̄ente dí 'b̄hm̄ ua, dí dants'i ngue ra n'u dí sãh̄. Hĩndí nne ga mma ngue ga ɛna dí xõnni ga socua ma do'yo. Sinoque nu'a dí xõnh̄ ngue ga m'm̄hm̄ p'u ja ra ngu di 'dacj̄ Oja para zantho, ya hĩnjon da du.

⁵ Guehna xĩ nsã Oja naya ngue xa hoqui hap̄ ga m'm̄hm̄. 'Nɛ bá penhna Espĩritu Santo ga n'yoh̄. A nuyá, ngue ya dí n'yoh̄ ra Espĩritu Santo, ya dí hax̄a njuani ya ngue nu te gãma hya mm̄an'Oja, gã di nja.

⁶ Janangue nuyá, dí ha ra ts'edi hangũ ra pa hĩndí yob̄eni. M̄ente dí 'b̄cua ja ra ximhãi, ya dí padĩ ngue tobe hĩndí 'b̄ap'u ja ma ngum'me ra Hmu Jesús.

⁷ Nu'a dí tøm̄i ngue dí nja, dí hax̄a njuani ngue majuanĩ di nja.

⁸ Ya hĩndí yob̄eni ngue ngu'a di nja, janangue dadi xõni ga tu. Porque dí xõnni ganĩ m'm̄'be ra Hmu Jesús.

⁹ Pɛ nuyá, m̄ente dí 'b̄ai ogue xca tu, para zantho dí nne ga ørpabi rá pãhã ra Hmu.

¹⁰ Porque gãthogah̄, nu'a te xtã n'yoh̄ ua ja ra ximhãi, da zõnna pa da hyascah̄ ra güenda ra Cristo. N'na

ngu n'na yø ja'i di t'unnĩ te ja ngue di tocabi, ogue xanho ogue xan'u te xa n'yo m̄ente ra pa xa m'm̄hra ja'i.

¹¹ A nuyá, nuna ra Hmu Jesús dí nnu mansugã na, 'nɛ dí nne ngue da nu manhogui. Janangue nuyá, dadi ja ndum̄m̄i ngue ga tapyø mm̄i mĩ'da yø ja'i ngue da 'yɛc'ɛi ra hya. Nuna Oja, ya padĩ te gã dí øt'e, da gue'ah̄, xquet'a dí nne ngue guĩ pah̄m̄ hanja'a te dí øt'e.

¹² Nuna ra hya dí mma, mamĩ 'yɛmhm̄ ngue hõntho dadi hoqui te dí mma para ngue da zãp'u ga ɛspi te dí øt'e. Sinoque dí xi'ah̄ xanho hanja te dí øt'e, n'namh̄ma ngue da zãp'u guĩ nyanj̄ p'u ha di yajpagui yø ja'i. A nuyá yø ja'i di yajpagui, guehya di ho da 'yɛspabi yø hya p'u ha ya, madague'a hĩnga njuani yø n'yomf̄eni.

¹³ Nu'mø guĩ ɛnj̄ ngue dí locogã ngue te dí øt'e, nu te dí øt'e hõntho dí honnb̄i ha di t'ɛspabi Oja. A nu'mø guĩ ɛmhm̄ ngue hĩndí locogã, gue'mø hõntho gdi honĩ ha gdã japi ngue ga øt'ah̄ ra nho 'mø.

¹⁴ Rangue di macj̄ ra Cristo, a nuyá hõndrã pãhã ra Cristo dí honĩ ha gdã ørpabi ya. Ya bi du ra Cristo ngue bi yancj̄. Janangue dí ør'ma güenda ya ngue ɛntho gã dá tuh̄ 'mø mĩ du'a.

¹⁵ Bi du ra Cristo ngue da yanĩ gãtho gah̄. Janangue ya hĩnga sãnsɛ te gdã 'yoh̄ ya, sinoque ya gdã 'b̄hm̄'a ngue ga ørpah̄ rá pãhã ra Cristo, nu'a bi du 'nɛ bi b̄ennate.

¹⁶ Xiya, ¿ua hõntho da hnu n'na ra ja'i, ya fadi te ja rá mm̄i? Nu'a, hĩnda zã'a. Nu'mø yø pa mĩ m'm̄hra Cristo, dá ɛna ngue dá padĩ te'o. Pɛ nu te dá b̄ngã'u yø pa'u, ya hĩnma ngu'a ja ma n'yomf̄eni ya.

¹⁷ A nu ra ja'i ɛc'ɛi ra Cristo, ya com'da'yo rá n'yomf̄eni. Ya bi zep'u'a te manĩ n'yo m'm̄et'o. A nu'a te ga 'yo ya, gã ma'da'yo.

¹⁸ Guehna Oja øt'e ngue ma'da'yo'a te ga 'yo ra ja'i. Ya ma amigoh̄ Oja ya ngue bi gurca ma ts'oquih̄ ra

Cristo. Janangue bi 'dajhma 'befihua Oja ngue ga xihma mi'da yø ja'i ngue di n'amigoui Oja.

¹⁹ Nuna Oja, bá extra Cristo para ngue da japyø ja'i ngue di n'amigoui Oja. Himbi benthō Oja ngue ja yø ts'oqui yø ja'i. Ya bi 'dajma ra 'befi ngue ga xihma ra hoga 'da'yo hya yø ja'i.

²⁰ A nugä bi 'yøt'e ngue rá representantegä ra Cristo. Tengutho 'mø ngue da zo'asēhū Oja, nu te nne da man'Oja, guehna ra hya dí xi'ahū naya. Nuna ra Cristo i nne na ngue gui n'amigohū Oja.

²¹ Ra Cristo hin tema ts'oqui i ja na, pe para ngue bi gurca ma ts'oquihū, Oja bi japi ngue bi du conná guehma ts'oquihū. Janangue nup'ū ja rá hmi rá dā Oja, nu'mø bi zä dá εc'ēihū ra Cristo, ya bi nhohma ts'oquihū p'uya.

6

¹ A nugä ya, ngue ya rá mēfigä Oja, dí xi'ahū ngue mamī unthohū na rá mate Oja di 'da'ahū.

² Porque Oja, nu'a ra hya nt'ot'i p'ū ja ra Maca Libro i εna: "Bá ep'ū ra pa xtá sänni ngue ga 'da'ahū n'na ra mate. Nu'mø ga socjū, ga øde te guí xicjū. Gue'a ra pa'a ngue da zä di nyanni tehū 'nε ga fāxahū", εn'Oja. A nuyá, guehra pa jap'ū i sä guí nzohmū Oja ya. Guehra pa jap'ū di nyanni tehū ya.

³ Nu te dí øt'e, dí honi ha nna japi ngue da gohi xanho, porque hīndi nnepe ngue da 'yεngyø ja'i hīngui ho rá hya Oja dí mma.

⁴ Sinoque dí nnepe ngue da badi gätho yø ja'i ngue rá 'befi Oja dí ørpe. Janangue nugä dí seti hangū ra n'ū dí thogui. Ja'mø hin'yū te ga honi. Ja'mø congba yø ja'i ngue saqui.

⁵ Ja'mø fεgbagui yø ja'i. Ja'mø coca fädi. Ja'mø pets'i da zajthogui yø ja'i. Ja'mø dadi mpefi hin'yū p'ū rá nεgui. Ja'mø hīngā mbongui ra ora ga n'aha. Ja ra ora ngue ya ga tu ra thuhū.

⁶ Nu'a gui nεqui xanho ngue rá 'befi Oja dí ørpe ngue di 'yo xanho, 'nε dí padi xanho hanja na ra hoga 'da'yo

hya. 'Nε gä dí seti te gä ørcagui yø ja'i, i ja ma yemmū. 'Nε fāxcagui ra Espiritu Santo ngue sä dí ørpabi rá 'befi Oja. 'Nε majuanī ngue dadi madi gätho yø ja'i.

⁷ Di 'dacrā ts'edi Oja ngue nuna ra hya majuanī da zä ga mma xanho hanja. 'Nε dadi ja ndummū ngue gä ra nho gdā n'yo, n'namhma ngue hīnha di dajpagui ra nts'o i ja ndap'ū bi zä.

⁸ A nuyá, 'būhyø ja'i ngue nnu mansugui, ximmi 'būhyø ja'i ngue hīngui nnu mansugui. 'Būhyø ja'i ngue nnømmanhogui, ximmi 'būhyø ja'i ngue nnømman'ugui. 'Būhyø ja'i εngui ngue dí häte, pe nugä zant'a gä gue'a ra hya majuanī dí mma.

⁹ Madague'a dadi mpa'be xanho yø ja'i, pe 'bū i'da mma ngue hīngui pagui. Ja ra ora ya dí 'būi ngue ra ndate, pe tobe di pongui. Mbēnngui xa n'ū yø ja'i, pe hīngui hogui.

¹⁰ Madague'a tār'man'ū ma mmū te dí thogui, pe nūua ja ma n'yomfēni dadi johyatho. Madague'a dí hyoya, pe nuna ra hya dí mma, xandøngu yø ja'i ørpabi ra nho na ra hya na. Madague'a hīnguits'ū te dí pets'i, pe nu te gätho i ja, gä gue'a ørcagui ra nho'a.

¹¹ Ague ma zi cu'ahū gyø mmēnguhū p'ū ja ra hīnī Corinto. Nugä, gä dá xi'ahū te gāma hya so ma mmū, hīn tema hya dá co'mi. Porque janjuanī dadi ma'ahū.

¹² A nu'mø ngue hīn dadi n'amigoui ya, pe ngue guí nnesε ngue hīn dadi n'amigoui. Pe nugui, εmmēi dí nne ga n'amigoui.

¹³ Nugä dí nzo'ahū tengutho n'na ra papá 'mø nzohyø basi, dadi ja'ahū p'ū. Damī maqui tengutho nnā ma'ahū.

¹⁴ A nuyá, 'yo guí nne guí nsixhū'ū yø ja'i hīngyø 'yεc'ēi. Porque n'nan'yo ra hya ga 'yo yø 'yεc'ēi ngue'a te ra hya ga 'yo yø ja'i hīngyø 'yεc'ēi. A nu ra ja'i ngue gä ra nho ga 'yo, hīngā 'da'igu øt'ui ra ja'i nu'a xa nts'o ga 'yo. N'nan'yo ga 'yo'ū, tengutho ra nyot'i,

n'nan'yo gui nɛqui ngue'a gui nɛqui ra 'bɛxui.

¹⁵ Porque ra Cristo hinga 'da'igu ɔt'ui ra zithu'a. Ximmangu n'na ra 'yɛc'ɛi ya, xquet'a hinga 'da'igu ɔt'ui n'na ra ja'i hingra 'yɛc'ɛi.

¹⁶ Nup'u ja rá nija Oja, hɔnse'a majuaní ngue Oja i 'bwi i nthanne p'u. Hin'yura nt'ɛdi ngue ja di nthanne p'u yɔ dahmu. Gue'ahɔ i nnɔpa nija Oja, porque Oja i ɛna: “Ga n'yo'be'u yɔ ja'i thannegui. 'Nɛ gueque rá Ojagá'u, 'nɛ gue'u ma ja'i'u”, ɛn'Oja.

¹⁷ Nuna Oja mahɔn'a ɛna: “Dami pɔmhmɔ p'u ha 'bɔhyɔ ja'i xants'o te ɔt'e. 'Yoguí ɔthɔ'a ra nts'o ɔt'u, n'namhma ngue da zä gui sohɔ ma 'yɛgä.

¹⁸ Nugä ya da zä gui 'yɔt'e ngue ni papágahɔ. Nugä p'uya, ga ɔt'e ngue ma basi'ahɔ”, ɛnna Oja i jase rá ts'ɛdi.

7

¹ Ague ma zi cu'ahɔ, nguna ra hya di yat'Oja da 'yɔrcahɔ ya. Janangue ma ga hehmɔ p'u'a te gäma nts'o i ja. Ga hehmɔ p'u'u te gäma cosa di ts'onnga ma do'yohɔ. Ga hehmɔ p'u'u te gäma hya di ts'onnga ma n'yomfɛnihɔ. Ma ga hahma mmɔi ga nnu mansuhɔ Oja. Ma ga unma mmɔihɔ Oja para zantho.

² Ague ma zi cu'ahɔ, 'yo di junngä ni mmɔihɔ, dami 'yɔt'e ngue gui macju. Porque nugä hɔnjondi sai. Hin tema nts'onɔi dí ɔrpabi n'na ra ja'i, 'nɛ hɔnjondi här'ma hya ngue te ga hannbabi n'na ra ja'i.

³ Nuna ra hya dí mma, hɔnjondi hɔrpa ra hya ngue ga embi hinguí ho te ɔrque. Ya xtá xi'ahɔ m'mɛt'o ngue nugä dadi ma'ahɔ mɛnte dí 'bwi 'nɛ asta gue'mø dá tu.

⁴ Nugä dí pa'a njuani ngue gui 'yɔthɔ ya yɔ hya dí xi'ahɔ. Nugä dí ɛts'ahɔ 'mø dí ya'be yɔ ja'i, porque dí xifi te gui ɔthɔ. Madague'a dí sägä ra n'u, pɛ nu'mø bi zo ma mmɔigä'a te gui ɔthɔ, ya man'natho dadi johya.

⁵ Nu'mø ma søcä ua ja ra häi Macedonia, hɔnjam'mø xtá nzä xca

m'mamma pähä. Porque ndap'u bi zä mi ja ra sai. Ya bi du ma mmɔi dí ɛna ngue xtí ts'onnyø ja'i na ra hya dí mma.

⁶ Pɛ nuna Oja, nu'u yɔ ja'i hinguí ha ra ts'ɛdi, go di hatra ts'ɛdi na. Janangue nu'mø mi zɔcua ra Tito, Oja bi 'yɔt'e ngue man'natho bi hya ra ts'ɛdi ma mmɔi.

⁷ Hinga hɔnt'a dá johya 'mø ma nu ra Tito mahɔn'a, sinoque man'natho dá johya 'mø mi xiqui ngue ɛmmɛi gá 'yɔrpaɔ ma su mɛnte bá m'map'u gui 'bɔhmɔ. Porque ra Tito januaní di johya conná ngue'ahɔ. 'Nɛ bi xiqui ngue tu ni mmɔihɔ ngue'a te gni ɔnngahɔ ma mmɔigä. I ɛngui ngue ɛmmɛi gui mbɛnjɔ. Mi zä ma ɔcä na ra hya na p'uya, man'na mathoguitho dá johya.

⁸ Nu'mø ma pɛn'nahɔ p'u ra carta m'mɛt'o, bi du ma mmɔi ngue'a te ra hya bi mɛ ra carta. Porque dí pa'a njuani ngue da du ni mmɔihɔ 'mø gá nuhɔ'a ra hya nt'ot'i. A nuyá, ya hinguí tu ma mmɔi ngue'a ra carta dá pɛn'nahɔ p'u. Porque dí padi ngue hɔnxma ma da du ni mmɔihɔ.

⁹ A nuyá, januaní dadi johya. Pɛ hingue dadi johya ngue bi du ni mmɔihɔ. Sinoque dadi johya ngue nu'a i du ni mmɔihɔ, bi mpähni n'yomfɛnihɔ. Oja bi 'yɔt'e ngue bi du ni mmɔihɔ ngue'a te gmi ɔthɔ, n'namhma ngue nu'a ra carta dá ot'i bi 'yɔt'ahɔ ra nho, hingue masque ra nts'onɔi bi 'yɔt'ahɔ.

¹⁰ Porque nu ra ja'i tär'man'u rá mmɔi ngue te ga 'yo, ya di 'bätrá mmɔi, da hyɛp'u ra nts'o ga 'yo. 'Nɛ gue'a nnu manho Oja'a, gue'a di nyanná te ra ja'i'a. Pɛ nu'u yɔ ja'i njuantho hinguí nne da 'yɛc'ɛi Oja, madague'a ja'mø tu yɔ mmɔi, pɛ hɔndi nyanyø te.

¹¹ Bi nu manho Oja te gá 'yɔthɔ, porque mi zä gmi nuhɔ ra carta dá pɛn'nahɔ p'u ngue'a ra ts'oqui bi nja, bi du ni mmɔihɔ p'uya. Ya gui nnuhɔ te bi nja m'mɛfa mi zä gmi pahmɔ'a te bi nja. Gá mbɔcɛhɔ p'uya, porque gui suhɔ ra castigo da ja Oja. Janangue gá hya ra ts'ɛdi ga

hejpaḥa'a bi 'yøtra ts'oqui. Ya di nequi ngue hin gadi hothohu'a ra ts'oqui bi nja. A nuyá, janjuani guí nne guí nnuju ya.

¹² Nu'mø ma ot'ä na ra carta dá pen'nahu p'uya, hinga høntho dí negä ngue di njapra castigo'a to bi 'yøtra ts'oqui, ni xindi fäts'i to ts'ai. Sinoque pa Oja te dá bengä, porque dá negä ngue da dinni mmaih ngue nuna ra hya dí xi'ahu, guehna ra hya guí nnu mansuh na.

¹³ Gue'a i nhohma mmwigä'a ya.

Pe hinga hönt'a i johya ma mmwai'a, sinoque man'natho dá johya 'mø ma nu ra Tito ngue janjuani di johya conná ngue'a ra nja mmansu guá ørpaḥu.

¹⁴ Nu'mø tobe himmani map'u ra Tito ya, nugä dí embi: "Dí pacá njuani ngue da 'yørpabi masu yø ja'i na ra hya ga pennbabi ya", dí embi. Pe nu te dá xicä ra Tito, majuani ngue gue'a gá 'yøth'u. Ja bi bomp'u majuani te dá xicä ra Tito ya, tengutho 'mø dámbá m'macä p'u guí 'bahmu ya, gá majuani ra hya dá xi'ahu.

¹⁵ Dí pa'a njuani ngue man'natho di ma'ahu ra Tito ya, porque mbendya ngue gá gá 'yørpahu masu yø hya bi xi'ahu, 'ne nu'u yø hya bi xi'ahu, gá ja ndummui gá 'yøth'u.

¹⁶ A nuyá, janjuani dadi johya, porque nu'a te gá guí øth'u, gá gue'a, hinte di 'bedi. Ya hindí yobeni co nu'ahu ya.

8

¹ Ague ma zi cu'ahu, dí nne ga xi'ahu hanja ngue bi bongmanho'a rá njapi Oja bi unyø 'yεc'ei 'bap'u ja yø hnini ja'a ra häi Macedonia.

² Madague'a 'bammen'u ngue ts'ai, pe janjuani di johya. Madague'a hyoya, pe nu'u yø 'bäxte øt'e, di unna mentyu tengutho 'mø di mmεmmei.

³ Dadi jagä majuani ngue nu'a te yø 'bäxte di uni, co gá yø mmui guí uni. Nu'a te xa nzanni di uni, man'na ngue hus'mø bi uni.

⁴ Emmei bi 'yäcra mate'u yø 'yεc'ei 'bu'a Macedonia ngue da ma macut'ibi ra güenda yø mentyu ngue da 'yørpä ra 'bäxte'u yø 'yεc'ei 'bu'a Jerusalén.

⁵ Nu'a te mi so ma mmwigä ngue xta 'yøt'e, hinga hönt'a bi 'yøt'a. Sinoque bi 'yøt'e te nne Oja ngue da 'yøt'e. Rá maditho bi unyø mmui ra Cristo. M'mefa p'uya bi ma ngue ya 'bai ngue da 'yøt'a te ra hya dí xifi.

⁶ Ma nugä'a te ra 'bäxte bi 'yøtyø mmengu Macedonia p'uya, dá xicä ra Tito p'uya ngue mahonda map'u ngue di 'yopra hya ngue'a ra mentyu gá du'mi ga pethu m'met'o, guí sigue guí pethu'a ra 'bäxte'a.

⁷ A nuyá, man'na xanho te guí øthu, porque xanzaqui ni nt'εc'eihi ja. 'Ne guí padi guí nxännbatehu xanho ra hya, porque guí timhm xandønho hanja ra hya. I ja'ahu ra pähä guí 'yørpahu rá 'befi Oja. 'Ne janjuani gadi macju. Janangue dami ntatehu ya ngue man'na xtangu ra 'bäxte guí 'yørpabi ni cuhu.

⁸ Hinna mangä na ra hya na ngue xøgue gadi 'bep'ahu guí 'yøth'u ra 'bäxte. Sinoque dí xi'ahu na ra hya na ngue dí nne guí pahmu'a te ør'mi'da yø ja'i nuya ja mpähä da 'yørpabi ra 'bäxte yø mmi'yεc'eiui. Nugä dí ena ngue xamhatho di nequi ngue 'ne'ahu majuani gadi mahni mmi'yεc'eiui.

⁹ Ya di nequi xandønho hanja'a rá mate ra Hmu Jesucristo bi 'dacju. Nu'a go rá mmeti'a te gá i ja'a, bi 'yøt'a hyoya ngue bi madi gäthogahu. A nuya ngue bi 'yøt'a hyoya, nu'a rá mate bi 'dacju, mathoguitho di muui.

¹⁰ Nu'a ra mentyu ngue ra 'bäxte gá du'mi gá pethu ra jeya bi thogui, nugä dí ena ngue man'na xanho ngue guí juathu ya. Porque go rá madi bi nja'ahu mpähä gá pethu ra mentyu ngue mi'da yø 'yεc'ei.

¹¹ A nuyá, tengutho gá 'yøth'u m'met'o ngue gá hyahu ra ts'edi bi nja ra 'bäxte, ximmangudya dami hyahu ra ts'edi guí umhm hangu ts'u da

zət'a nī ts'edi guí umhm.

12 Porque ra ja'i majuanī ngue ja mpähä da 'yøtra 'bäxte, i nnu manho Oja te øtra ja'i, madague'a hinguī ngu n'na ra cosa sərpa rá ts'edi di unī. Nunā Oja hinguī äcju n'na ra cosa ngue hin'yü gahü na.

13 Hīndī en'ahü ngue guí unī gätho'a te guí pəts'i asta da hin'yü te guí sihü.

14 Sinoque hnepe ngue da 'da'igu, Gä di nja te guí sihü. A nuyá, ngue ja te guí sihü ya, dami unhn'a te hommi'da yø ja'i. Pε man'na ra pa p'uya, nu'mø da hin'yü te guí hyomhmü, xīndi 'da'ahü p'uya. Janangue n'na ngu n'na'ahü hinjonda zä ra n'ü, da 'da'igu yø ja'i, Gä di ja te da hyoni.

15 Ya di nja tengutho ra hya mmamp'ü ja ra Maca Libro ngue ena: "Nu ra ja'i ja xangu te da zi, hīnte di ponguī, porque di unī. A nu ra ja'i ngue zits'ütho ja te da zi, hīnte di 'bedi, porque ma t'unni te da zi", i ena.

16 Dadi ja mammadi Oja ngue tengutho ma n'yomfēni ngue di nne ga øt'ahü ra nho, njarbutho rá n'yomfēni ra Tito ya. Xquet'a di ja ndummü ngue nne da 'yøt'ahü ra nho.

17 Nu'mø ma xifi ngue da ma da nu'ahü, ra ndijohya ngue bi ne da ma. Porque nεε nā nne da map'ü da nu'ahü nā.

18 Nunā ma cühü ra Tito, xquet'a da mε man'na ma cühü ngue da nu'ahü. Nunā ma cühü da mε, i nnu manho yø 'yεc'ei ndap'ü bi zä nā, porque nuná, i padī xandønho ha di japi da manna hoga 'da'yo hya.

19 Nunā ma cühü nā, bi 'yεxyø 'yεc'ei ngue ga mme'be Jerusalén, ga ma dä'be ra mēnyü ngue ra 'bäxte. Dí nnehe ngue nunā ra 'bäxte nā, guehna di mama jama madi ra Jesucristo nā, 'nε da bahyø ja'i ngue ja'ahü ra pähä gui fäxnī mmi'yεc'ei hū.

20 Mente di yoho hyuhe hīnte da ja'ü nemhya guehna ra mēnyü dí xihyø 'yεc'ei di peti.

21 I pa Oja ngue nunā ra mēnyü hinjonda hyaqui, Gä da ma ma dä. Xquet'a dí nnepe da badi gätho yø ja'i ngue Gä ga dägähe nā ra mēnyü nā.

22 Nuyá yo nc'ei ya, da mε man'na nc'ei ma cühü. Nunā, ya padī xanho ha di japra 'befi da 'yøt'e, 'nε di nεqui ngue ja mpähä da 'yørpabi rá 'befi Oja. Ya rá 'befitho'a ngue ha da ma. A nuyá, janjuanī di johya ngue da map'ü ya, porque ena ngue hinguī ya nī mmü ngue gui fäxhü mi'da yø 'yεc'ei.

23 Nu'mø to da ne da 'yänni hanja ngue ga penhnä p'ü ra Tito, dami xihmü ngue ma amigo nā, 'nε ma mmimmedi'be para ngue da hyoni ha gdi timhmü ra nho. A nuyá mi yoho ma cühü da map'ü, dami xihmü yø ja'i ngue guehya ma cühü 'bucua bi huanhni ngue da map'ü ya. 'Nε conná guehna ra 'befi øtya, i nnu mansu ra Cristo yø ja'i.

24 Nu'mø bi ma p'uya dí mmangä ya, dami 'yørpahü ma su xanho, n'namhma ngue nuyá yø 'yεc'ei ndap'ü bi zä 'bui da badi ngue majuanī gadi mahni cühü. Porque guehna ra hya dí xifi gätho yø ja'i nā ngue emmei gadi mahni cühü.

9

1 A nuyá, nunā ra 'bäxte ya xtá xi'ahü m'met'o guí 'yørpahü yø 'yεc'ei, ya himma hyoni ngue honga otra sacua ngue ga yopä nā ra hya nā.

2 Porque ya dí padī xanho ngue ja mpähä gui 'yørpā ra 'bäxte nī cühü. Dí xicä yø ja'i 'mø ma magä p'ü ja ra häi Macedonia, dí embi: "Nuyá yø mmengu p'ü ja ra häi Acaya, ya desde ra jeya bi thogui di petra mēnyü ngue ra 'bäxte da 'yøt'e", dí embi. A nuyá, co nunā te ra hya guí øthü ya, nuyá yø mmengu ua ja ra häi Macedonia, xquet'a ya hä ra ts'edi ya ngue di petyø mēnyü ngue ra 'bäxte da 'yøt'e, tengutho guí øthü ya.

3 Pε nuyá, da map'ü ma cühü ngue di yopra hya. Porque dí nne ngue nu'a ra mēnyü guí mfäxtehü gui pethü

hante ga mmagä p'ua. Porque ya xtá xicä yø ja'i ngue ya guí 'bui ngue guí mfäxteha.

⁴ Xi'mø gue 'da gda megä'be p'ua 'da yø mmengu Macedonia, da thin'ahua p'uya ngue hin gadi pethohua ra menyü guí mfäxteha, sä ya xtá mangä p'uya ngue ya guí 'bui ngue guí mfäxteha. Ga pets'ä ma sä p'uya. Xinguí pes'ni sähua ngue da hin'yatho ra menyü ngue ni 'bäxteha.

⁵ Janangue nugä dí nnu manho ngue di m'met'o ya ma cüha da ma di zengua'ahua. Guehya di ben'nahua ya ngue nu'a ra 'bäxte ya xcá yat'i guí pethua, ya di ja 'mø dá macähe p'ua. Ya di nequi p'uya ngue nu'a ra 'bäxte guí øthua, i ja mpähä guí øthua ra 'bäxte. Ya hinda zäp'ua da 'yenyø ja'i ngue go dädi ja ts'edigä ngue guí 'yøthua ra 'bäxte.

⁶ Pe dami bemhmu xanho na ra hya ga xi'ahua ya. Nu ra ja'i ngue zits'utho di uní, xquet'a Oja zits'utho di unni. Pe nu ra ja'i ngue xangu di uní, xquet'a Oja xangu di unni.

⁷ N'na ngu n'na ra ja'i, nu te mi'a mpähä rá mmui i ja ngue di uní, di uní. 'Yo di ya rá mmui'a te di uní, 'yo di ena ngue ra ts'edi t'ørpe. Porque Oja i nnu manho ra ja'i nu'a mpähä guí un'a te di uní.

⁸ Nuna Oja, ja rá ts'edi ngue da zä da 'yøt'e ngue guí timhmu'a te ra nho guí homhmu. Mathoguitho di unni n'namhma ngue da bongtho p'ua te gdi fäxni mmic'eiha.

⁹ A nu ra Maca Libro i ena: "Nu ra hoja'i, ngue mathoguitho fäxhra hyoya, guehna ra ja'i hinda 'be'a te di uní".

¹⁰ Nuna Oja badi unna hmudä ngue nthuhu para ngue di nja te da zi yø ja'i, xquet'a di 'da'ahua te gä guí hyomhmu. Ya di nja xangu n'namhma ngue da zäp'ua guí 'yørpahua ra nho mi'da yø ja'i.

¹¹ Gui timhmu xangu n'namhma ngue da zäp'ua xangu guí umhmu. Nu'mø dá dägä'a ra 'bäxte guí pennba ma cüha 'bu mman'ua, gue'a emmei di ja mamadi Oja'a.

¹² Porque nu'mø guí 'yørpahua ra 'bäxte'ua ma cüha, hinga høntho da ma ma t'unni te honi, sinoque nu'mø bi hyan'a te mat'unni, janjuani dädi ja mamadi Oja ngue te guí 'yørpahua.

¹³ Guehya da 'yεsbabi Oja ya, porque nu'a ra 'bäxte guí 'yøthua gue'a di nequi'a ngue majuaní guí εc'εibaha rá hoga 'da'yo hya ra Cristo. Yø ja'i da 'yεspabi Oja porque di nequi ngue majuaní ni mmui gni 'yørpabi ra 'bäxte ni cüha 'bup'ua Jerusalén, da gue'ua 'bui ndap'ua bi zä.

¹⁴ A nuya p'uya, da mat'Oja connä ngue'ahua 'ne mathoguitho di ma'ahua. Porque da nu yø ja'i ngue Oja bi 'yεmmei bi xoc'a ni mmuiha ngue da zä guí 'yøthua ra nho.

¹⁵ A nuyá, ma ga ja mamadihua Oja ya ngue bá penngahua ua rá Ts'ant'ua. Nuna ra mate bi 'yørcaha i tate di muui, porque hinguí sä di hma hangu gangu rá muui'a te bi 'yørcaha.

10

¹ Nugä drá Pablo, jap'ua n'na ra hya dí nne ga xi'ahua. Pe mahotho dí nne gdä zo'ahua tengutho i nya ra Cristo 'mø mi n'yo ua. A nuyá, 'bu i'da engui ngue di ya manhuεhigä 'mø dí yasεha, pe nu'mø ngue ra cartatho dí pen'nahua p'uya, engui ngue høn'mø dí ya manzaquigä 'mø.

² Ague ma zi cü'ahua, dami hyεhmu p'ua te gäma hya hinga gue'a, n'namhma ngue nu'mø da magä p'ua ga ma nu'ahua, ya ga nya manhohua p'uya. 'Yo guí nne ngue ja ga hecaha'a te gni 'yohua. Pe nu'mø tobe 'bui to xi'ahua ngue dí honse ha di hnu manhogui, guehya jatho ngue ga nya manzaqui'be ya.

³ Majuaní ngue nugä drá ja'itho, pe himma hyase nná ørpabi rá 'befi Oja.

⁴ Hinga guecεqui dí honi ha di nthahna rá 'befi Oja dí ørpe, porque n'na ra hya ngue rá hyase ra ja'i, hinda zä ha di dahä. Janangue nugui, nuna rá 'befi Oja dí ørpe, di hacra ts'edi Oja ngue ga tapra nts'o i ja.

⁵ Oja di 'dacra ts'edi ngue säp'u di tapra hya'u yø ja'i di 'yexpu ha ya, guehya honi ha ga ndäcra hya di mmangä ya, porque hingui nnepe da bahyø ja'i hanja Oja. Di hät'i di 'uajpatho yø hya yø ja'i, dädi japi ngue da 'yεc'ei xandønho ra Cristo.

⁶ A nu'mø bi nequi xandønho ngue gui εc'eiha na ra hya di xi'aha ya, nu'u yø ja'i fεsra hya p'uya, ya säp'u ga ha ra ts'edi ngue ga hejpi te øt'e.

⁷ ¿Hanja ngue høntho gui nnuha te ja n'na ra ja'i, pe hinga 'be gui hacju ra güenda te ja mbo rá mmui ra ja'i? A nuyá yø ja'i saqui, i εna ngue yø mεfi ra Cristo, pe da badi hanja ra hya, ngue xquet'a 'nequi rá mεfigui ra Cristo.

⁸ Madague'a sä ga hongä mi'da yø hya ngue ga o'aha n'yu xanho hanja te nnä 'yo, pe nuna te ra hya di mma, hindí pes'ma sä. Porque di haxa njuani ngue gue'a ra Hmu Jesús di hacra ts'edi ngue di mmambrá hya, para ngue man'na di hya ra ts'edi ni nt'εc'eiha. Hingue masque dädi ts'on'na ni nt'εc'ehi i ja, tengutho øt'aha mi'da yø ja'i.

⁹ 'Yo gui εhmha ngue høn'mø di otra carta di pen'nahha ngue di ya manzaqui.

¹⁰ Porque gue'a mmanyø ja'i'a, embi ngue nu'mø di otra carta ga pen'nahha, gue'mø di ya manzaqui 'mø. Pe nu'mø di yasεha p'uya, ya εngui ngue di ya manhuēhi 'mø. 'Ne εngui ngue nu'a te ra hya di mma, hinga njuani ga nt'øde.

¹¹ Pe nu to i mmanna ra hya na, da ba'a njuani ngue hinga høn'mø di otra carta di pen'nahha ngue di ya manzaqui, sinoque xquet'a da zä ga nya manzaquigä'a ra pa ga mmagä p'u ngue ga nyaha.

¹² Pe nuna ra hya di mma, hingui sä ma mmui ngue ga øt'e tengutho ga ya mi'da yø ja'i ngue εspabi yø hya, i εna ngue tate yø bamhya ngue mi'da yø ja'i. Pe guehya yø ja'i ma'bēdi yø mmui ya. Guehya høntho honi ngue ha di ntate yø hya ngue mi'da yø mmixännbateha.

¹³ A nugui hinga n'yets'itho na ra hya di mma. Nu te di øt'e, gue'a di mman'a. Pe høntho di nne ga xi'aha ha rá nja na ra 'bēfi bi 'dacä Oja. Bi 'dacra 'bēfi Oja ngue nup'u ja ni hniniha Corintio, asta ja ga ma mangä p'u rá hya Oja.

¹⁴ A nuyá, hindá sänse ngue ga mmagä p'u gui 'buhma, sinoque Oja bi 'dajma 'bēfi ngue ga mmap'u. 'Ne guecä rá mæditho dá xi'aha hanja rá hya ra Cristo ngue mi'da yø mamhya.

¹⁵ Nuna ra 'bēfi di øt'e, guehna di nne ga xi'aha na. Hinga gue'a ra 'bēfi n'nan'yo to xa mpefi di nne ga mma. A nuyá, di nne ngue man'na xta nzaqui ni nt'εc'eiha, n'namhma ngue nup'u ha gui 'buhma da zä ga mpefi xanho. Pe nuna ra 'bēfi bi 'dacä Oja, quehna zant'a di nne ga ø'na.

¹⁶ M'mefa p'uya, nu'u yø hnini rá nja n'nanni p'u ha gui 'buhma, da zä ga sigue ga øtra 'bēfi ngue ga mmanna hoga 'da'yo hya. Pe hinga guēp'u ha 'buhyø 'yεc'ei ngue n'nan'yo to bi manna hya ga øtra 'bēfi, sinoque n'nanni ga mma mmanna hya.

¹⁷ A nuyá, nu ra mēfi nne ngue da 'yεspabi'a rá 'bēfi øt'e, pe gue daque'a rá Hmu bi 'buhmahεts'i i fäts'i da 'yεspi. Hingue masque ra ja'i go di 'yets'i da 'yεna ngue go øse ra 'bēfi.

¹⁸ Porque nu ra ja'i ngue pømmanho rá 'bēfi øt'e, ngue guesε rá Hmu da ma ngue xanho te øtrá mēfi, hingue masque ra ja'i'a da manse ngue xanho te øt'e.

11

¹ A nugui, nuna ra hya di nne ga mma, di nne xindi nne ngue ga xi'aha. Pe dami seti te ra hya ga xi'aha.

² A nugui, co 'ne'a Oja janjuani ngue hindí nnegä'be ngue gui hyεhma p'u ra Cristo. Ya dá ja'i ngue gä 'yεc'eiha ra Cristo ya. A nuyá, tengutho n'na ra hmute 'mø i ja ngue di nthati, høndra ndø di mađi, njarbutho na ra hya di xi'aha ya. Nu'a ma datho ja ngue gui mađi gätho'aha, gue'a ra Cristo'a.

3 Tengu ra Eva bi hyätra zithu, guehna dí sugä naya ngue da thä'i ngue gui hyehma p'ua ra Cristo.

4 Porque nuya yø mamhya sòhø ngue n'nan'yo ra hya xänbäte, go guí ørpahta masu ya. Conque nuya yø hya xän'nahä, hinga 'da'iguui ya yø hya dí xän'nahä ngue hanja ra Jesús. N'nan'yo ga xän'nahä hanja ra Espíritu Santo, n'na'yo ga xän'nahä ha ränja ra hoga 'da'yo hya, hinga 'da'iguui ya yø hya ya xtá xän'nahä.

5 Nuya yø xänbäte ena i tate ngue yø representante ra Cristo, hinga høndya padí te mmanya. Xquet'a dí pacä hanja'a ra hya nne da xän'nahä ya.

6 Madague'a engä yø ja'i ngue hindí padí ga ut'i xanho ra hya dí mma, ngue mahotho da nt'øde, pe nugä nuna ra hya dí xänbäte, dí padí xandønho hanja ra hya. Nu te gäma hya dí mmam'mø dí xänbäte, ya gä 'yøhma xanho hanja ra hya.

7 ¿Ua guí emhma ngue hingui ho te dá øt'e ngue hinte dá jup'ahä mente dá xi'ahä rá hoga 'da'yo hya Oja? Para ngue da zäp'ua gui juxni yahä, dá n'uni ngue dá mpefi, da tahä te ga si mente dí xän'nahä ra hya.

8 Mente ra pa ngue dá xän'nahä ra hya p'ua ja ni hñinihä, gue'ua yø 'yεc'ei rá m'mua n'nanni badí pønna mentyu dí honi.

9 Nu'mø dámba m'mucä p'ua gui 'buhma ya, ja'mø hin'yua te ga si, pe hinjondí äpi te dí honi. Nu'ua go ma cüha bi zòhø bi 'yε'a Macedonia, go bi 'daqui te dí hongä'ua. Co ngu'a p'uya, ya hindá ä'ahä te ga si, 'nε da ngut'a yø pa di ma p'uya, nu te dí honi, hinte dí ä'ahä.

10 A nuya ngue dí εc'ei ra Cristo, nuna ra hya majuaní, guehna dí mmanä. 'Nε majuaní ngue nu'ua yø 'yεc'ei rá m'map'ua ja ra häi Acaya, hin tema mentyu dí äpi.

11 Nuna ra hya dí mma, mamí 'yεna ngue hindí nnu manho'ahä. Nuna Oja, i padí hanja ngue janjuani dadí ma'ahä.

12 Mada mi 'dacju ra mentyu dí honi, pe nugä hinga haní, n'namhma ngue nu'ua yø xänbäte høndra mentyu jup'ahä hinda zäp'ua da 'yεna ngue 'da'igu dí øthe.

13 A nuya yø xänbäte dí mmangä, i ena ngue guehya yø representante ra Cristo ya, pe himma juani'a, sinoque guehya yø hyäte ya. Porque maxøts'etho p'ua ena ngue yø representante ra Cristo.

14 Nuna ra hya dí mmangä ya, hingui ja ngue di 'yødyø ja'i na. Porque 'nεε ra zithu i sä ngue di pährá hmi p'ua gui nequi, i cohi tengutho n'na ra anxε mahets'i.

15 Janangue ja di nequi p'ua xanho ra hya ya, nuya yø ja'i ngue yø mafi ra zithu, xquet'a i sä øt'e ngue maxøts'etho di nequi ngue øtra nho. Pe nu te ga 'yo, nup'ua rá nzequi di nja rá njut'i'a.

16 A nuyá, mahøndí nne ga xi'ahä ya, masä mi 'yεmhma ngue dadí 'becä ra n'yomfeni ngue dí mma te dí øt'e. Pe nu'mø ngue ngu'a gui mbemhma ngue dadí 'becä ra n'yomfeni, pe damí 'dacju ra nt'edi ga nya, ga mman'its'ua te dí øt'e. Porque nu'ua yø xänbäte saqui, i εspabi yø hya i mma.

17 Nugä dí ena ngue jatho ga mma te gä dí øt'e, mada 'yεngyø ja'i ngue ya hindí øt'e ngue rá representantegui ra Cristo, sinoque yø ja'i engui ngue dadí 'behra n'yomfeni.

18 Ya guí nnuhä ngue xangu yø xänbäte xi'ahä hanja'a te gäma hya ena ngue øt'e. Janangue nuyá, nu te gäma hya dí øt'e xquet'a 'nequi dí nne ga xi'ahä.

19 Porque guí ena ngue ya gyø bamhyahä ya. Nu ra ja'i ngue hingui hant'a ga ya, ngue di 'behra n'yomfeni, ya guí seti te xi'ahä.

20 'Nε nuya yø xänbäte guí εc'eiha ra hya i mma, i nne di manda'ahä. Pe guí häti gui seti te øt'ahä. Guehya yø ja'i høndra mentyu i nne da guc'ahä ya. I øt'e ngue ni hmuhä 'nε embi ngue

hinte gadi muh, asta pep'a ni hmih. Pe ga gui seth.

²¹ A nugä p'aya, hingui sä ma mmäi ngue ngu'a ga ot'ahä tengutho ot'ahä ya di mmangä. ¿Ua ra 'be'isä te di ot'e ngue hin dädi an'ahä?

A nuya yø xännbate i mma te gä ot'e, espabi yø hya, xquet'a 'nëqui da zä ga mma te di ot'e, mada 'yëngui ma'bedi ma n'yomfëni ngue dädi 'yëts'i.

²² Di 'yëxya yø ja'i ya ngue ënä ngue yø judío. Pe 'nëqui xquet'a drá judío. Di 'yëts'i ngue ënä yø mmëngu p'ä ja ra häi Israel. Pe xquet'a 'nëqui drá mmëngugä p'ä. Di 'yëts'i ngue ënä yø mbom'meto ra Abraham. Pe xquet'a 'nëqui rá mbom'meto gra Abraham.

²³ I mma ngue yø mëfi ra Cristo. Pe nugui, man'natho ngue xangu rá 'bëfi ra Cristo xtá ørpe nguehya di mmangä. A nuyá, hindí nne ga mma te gäma hya i ja ngue ga mma. Ya man'natho xangu ra 'bëfi xtá ot'e ngue nu'ä. Man'natho ngue mathoguitho xtá sägä ra n'ä, xa 'bëgbagui ngue nu'ä. Man'natho xangu yø nnidi xtá ogä ra fädi ngue nu'ä. Man'natho xangu yø nnidi ya ja ngue dä thogui ngue nu'ä.

²⁴ Nu'ä yø judío cät'a nnidi mathoguitho bi 'angui, bi jaqui 'däte ma'dë'ma gäto yø mfei.

²⁵ Nhyu ndi bi 'bäzagui. N'na ndi bi 'bündogui. Nu'ä yø barco di o, nhyu ndi bi thunt'a mbonthe. N'na pa 'në n'na xui xøque ya di oxmä xøts'e ra dehe p'ä ja ra jathe ngue bi thuntra barco.

²⁶ Man'natho ngue xtá sä ra ndate ha nnä ma ngue di mmanä hya. Porque i ja ngue dá duxca ra dehe 'mø i po yø dehe p'ä ha di thogui. Yø bë ya ja ngue dä hyogui. Ma mmijudíohe, ya ja ngue dä hyogui. Yø ja'i ngue hingyø judío, ya ja ngue dä hyogui. Nup'ä ja yø danihni di mmanä hya, ya ja ngue dä thogui. Dä guehyø ja'i himma juani ngue yø hoga 'yëc'ëi, ya ja ngue dä hyogui. Nts'utho p'ä ja yø dapo di thogui. Nup'ä ja yø jathe xtá thogui, nts'utho ngue ga tu.

²⁷ Xanhënnitho nä ra 'bëfi di ot'e,

xandøngu ra n'ä xtá sä. Xangu yø nnidi hinga mbongui ga n'aha. Xta sä ra n'ä ngue ra thuhu. Xta sä ra n'ä ngue ra duthu. Xangu yø nnidi ngue nu'mø bi c'ugui te di si, ya hindí sihmë. Nup'ä ja yø dapo, xangu yø nnidi xtá sä ra se. Xangu yø nnidi xtá sä ra n'ä ngue hin'yä ra ulu ga he.

²⁸ A nuyá, i ja man'na ra hya ngue di ännä ma n'yomfëni ya. N'na pa ngu n'na pa i tär'man'ä ma mmäi ngue hindí padi te ga 'yo yø 'yëc'ëi rá m'mä'a n'nanni.

²⁹ Nu'mø dá tingä p'ä ha 'bähyø 'yëc'ëi ngue hingui nzaqui yø nt'ëc'ëi, 'nëqui tu ma mmäi tengutho ga ndu yø mmäi yø ja'i. Nu'mø ngue n'na ra 'yëc'ëi bi thäti ngue bi 'yøtra ts'oqui, asta 'bähra sibi ma mmäi ngue'a ga ndu ma mmäi ngue te ot'ä to hätyø ja'i.

³⁰ I jatho ngue ga xi'ahä te di ot'e, høntho di nne ga xi'ahä ngue nugui hingui nzaquigui.

³¹ Nuna te ra hya di xi'ahä, Oja padi ngue majuaní te di mma. Nuna Oja rá Papá ma Hmuhä Jesucristo, guehna di nnepe ngue dä t'ëspabi para zantho na.

³² Nuna ra häi madi manda ra dast'abi Aretas, ja jap'ä ra hnini Damasco. Nu'a ra ts'ut'abi mi 'bup'ä ja ra hnini, guehna bi manda ngue bi ma m'mädi ra nenihni. Nu hapä dä hnuqui, di mbënnui ngue dä joqui.

³³ Pe nup'ä ja ra ngu nmi 'bäi, bi t'ëca n'na ra canasta, bi ma ma ca'migui p'ä ja n'na ra ventana ni gop'ä ja ra jado di thësrä hnini. Ja dá pømp'ä, janangue dá pongui.

12

¹ Hinte ga tahä ngue ga mmanse ngue xandønho ra hya di mma. Man'na xanho, ma ga mmanya yø hya bi 'yurcagui ra Hmu Jesús, ga xi'ahä te dá nu.

² Ya xi 'danyø pa ngue di ëc'ëi ra Cristo. Ya mmap'ä n'në'ma goho njëya, bi zixcagui p'ä mahëts'i bí 'bähra Hmu Jesús. Pe hindí padi

ngue'mø 'nɛhma do'yo bi ma, ogue hin'na, hinda hønse Oja padī hanja.

³ Nu'a go pa'a ngue'mø 'nɛhma do'yo bi ma, ogue hin'na.

⁴ Pɛ dí padī ngue gue'a ra Hmu bi zixcagui p'u bí 'bui. Ja dá øcä p'u 'da yø hya ngue hīndi unna nt'ɛdi Oja ngue ga mma hanja na ra hya bá xiqui.

⁵ Nuna ra hya naya, mfadi ngue i sä ga ɛspabi na. Pɛ nugui hingui sä ga n'yets'i ngue sä ga ɛna dí pase ra hya dí mma, nugä njuantho dí mma ngue hingui nzaquigui.

⁶ A nu'mø xinga ɛna ngue ga mmansɛ ngue xanho te nná 'yo, da zä ga mma. Hinda zä to da 'yɛngui ngue himma juani te ga mma. Pɛ hīndi nne ngue to da 'yɛngui ngue dí ɛspase ra hya dí mma. Sinoque dí nne ngue gui nnuh te nná 'yo, 'nɛ'a te ra hya gui øhm, dami hyacsɛh ra güenda hanja.

⁷ Nuya yø hya dá øde, tate ngue mazihotho. Pɛ Oja hingui nneque ngue guehya yø hya gdá 'yɛxä ya. Janangue bi zuca n'na ra n'u, tengutho 'mø ngue dra 'uini bi nõgbagui p'u ja ma do'yo ra zithu.

⁸ A nuna ra n'u na, nhyu ndi dá äpä ra Hmu ngue da hyagagui.

⁹ Pɛ ra Cristo ɛngthogui: “Hontho dami padī xanho ngue dadi ma'i. Nugä hinga øthe'i n'namhma ngue di nɛqui ngue hingui nzaqui'i. Gue'a di nɛqui'a ngue go guecä dadi 'da'i ra ts'edi te gui øt'e”, bi 'yɛngui. Janangue dadi johyagä 'mø hingui nzaquigui. Porque gue'a gui nɛqui'a ngue ra Cristo di 'dacrä ts'edi te dí øt'e.

¹⁰ Dadi johyatho 'mø dí sä ra n'u, ja'mø ts'iqui, ja'mø hin'y te ga si, ja'mø hingui nne ha da ngyø ja'i ngue saqui, ja'mø xandøngu ra n'u dí sä ngue rá 'bɛfi ra Cristo dí ørpe, pɛ dadi johyatho. A nu'mø di nɛqui ngue hingui nzaquigui, ya man'natho di nɛqui xanho ngue gue'a ra Cristo di 'dacrä ts'edi te dí øt'e.

¹¹ Nup'u nna bɛngä ya, xøgue ɛna gue ya dí ya tengutho n'na ra ja'i ngue

hingui pɛsrä sä ngue ɛspabi te ga ya. Pɛ nuna ra hya dá ma, jatho ngue ga mma hanja. Porque nu'u yø xännbate ɛngui ngue hingui ho te dí øt'e, hinga täpaha yø hya. Uangui xtä nzä xqui xihma ngue xanho te dí øt'e. Gui pahma ngue nuya yø xännbate gui tennbaha yø hya, guehya ɛna ngue tate ngue yø representante ra Cristo ya. Pɛ hara go man'na da ha'a te di ntate yø hya ya p'uya, porque nu'a ra hya pahya, xquet'a gue'a ra hya dí pacä'a, madague'a ɛngui ngue hinte dadi mu'be.

¹² Nu'mø dambä m'macä p'u gui 'buhma ngue dá manna hya, bi nɛqui xandøngo ngue rá representantegui ra Cristo. Ngue'a rá 'bɛfi ra Cristo dá ørpabi, dá hät'i da seti te gäma hya manyø ja'i. A nuya yø milagro dá øt'e, gue'a gui nɛqui'a ngue rá representantegui ra Cristo.

¹³ Yo gui ɛmhma ngue 'batyø 'yɛc'ɛi i tate dí nnu mansu ngue'ah, ngue nugä hīndä xi'ah ngue xqui fäxcah te dí honi tengutho ør'mi'da yø 'yɛc'ɛi ngue fäxqui te dí honi. ¿Ua gui ɛmhma ngue asta ga n'yo ndantyøhmugä ngue ga ä'a mpunnbate ngue hinte dí xi'i gui fäxcah te dí honi?

¹⁴ A nuyá, ya rá hyundi 'mø ngue ga mmap'u mahøn'a ya. Pɛ nu'mø dá map'u, hin tema mɛnyu dí ädi ngue gui 'dacja. Hontho dí ädi ngue gui macja. Porque ra papá'a di ja ndummai ngue honna mɛnyu si yø basi. Hingue masque yø basi'u go i pɛpate.

¹⁵ Di njadä p'uya, di ho ma mmui dadi mpɛfi conná ngue'ah. Dí nne ngue nu te dí øt'e, da 'yøt'ah ra nho 'nɛ i ja gampähä ngue ga uni te dí pɛts'i ngue ga fäxah. Pɛ ɛna man'na ngue dadi ma'ah, ɛntho gue gue'a man'na ga ngohni mmuih'a ngue hinga ɛgadi macja.

¹⁶ Gui pahma xanho ngue ja'mø hin'y te ga honi, pɛ nugä hinte dí ä'ah. Pɛ 'bu i'da ya ngue di yajpagui, ɛngui ngue ra nthät'itho dí øt'ah.

¹⁷ ¿Ua gui ɛmhma ngue 'bui toni ja'i dí pɛnhnä ngue da jɛc'ah ra mɛnyu?

Nu'a, hin'na'a.

¹⁸ Xi'mø mā pēnhnä p'ua rā Tito ngue bi ma di zengua'ahua, 'nε bi mε man'na mā cūhua, xina rā Tito, ŷua bi 'yā'ahua rā mēnyu? Guí pahmua xanho ngue rā Tito bi 'yøt'e tengutho dí øt'e. Høntho bi ne ngue nuna rā hya bi xi'ahua, da 'yøt'ahua rā nho. Pε hin tema mēnyu bi 'yā'ahua.

¹⁹ Yo guí emhmua ngue nná mangä nā rā hya nā ngue høntho dí nnegä ngue guí nnu manhojua. Nu'a, hin'na'a. Sinoque nuna rā hya nnecra Cristo ngue gā mma, guehna rā hya dí mmana. 'Nε dí nne ngue gue'a Oja da nu manho nā rā hya dí xi'ahua. A nuya mā zi cū'ahua, nuya te gāma hya dí xi'ahua, dí honi ngue ha di zajni nt'εc'ehua.

²⁰ Porque dí su ngue nu'mø dá magä p'ua, nthambenitho gā tin'ahua ngue hingdi 'yohua xanho. Gadi nsathohua, di 'būtyø zεya, di 'būtyø cue, di 'bū'ua di honi ha di dinse rā nho, di 'būtyø mambethani, di 'būtyø nemhya, di 'bū'ua dadi 'yεts'i, di 'būtyø 'yøt'i sui. Nu'a rā hya manho guí nnehua gdä nyagä'be p'uya, ya hinga gue'a di nja'a. Sinoque rā cuetho di nja porque gā hec'ahua te gdi øthua.

²¹ Guehna rā hya dí sugä 'mø dá søngä p'ua guí 'būhmua naya. Nu te gdi øthua, gā pesta mā sä p'ua ja rá hmi rá dä Oja. Porque asta gara zongä 'mø dá padi ngue nu'a rā nts'o xā 'yøt'a m'met'o yø ja'i, hingui nne da hyep'ua. Sinoque di 'yots'om'mäitho 'nε nu'a te rā nts'o xā bennba yø mmui yø ja'i dadi siguetho.

13

¹ Ya rá hyu ndi gā mmap'ua ngue güi zengua'ahua ya. Nu'mø 'bui to nne di yaprā mmi'yεc'eiui, mahyonitho ngue di 'bū'i yoho ogue hyu yø testigo ngue di ja majuanī rā hya.

² Nuya yø ja'i xā 'yøtyø ts'oqui m'met'o, co gātho mi'da yø ja'i, tengutho rā hya dá xi'ahua 'mø rá yondi mā magä p'ua ya, a nu'mø dá magä p'ua mahøn'a ngue gā ma nu'ahua

'nε gā tini ngue gadi siguethohua rā nts'o, ya hinni mantho gā seti te gā guí øthua.

³ Ja guí pahmua p'ua xanho p'uya ngue gue'a rā Cristo di hacra ts'edi'a rā hya gā xi'ahua. Porque rā Cristo hinga 'nε'a di nya manhuehi 'mø da zo'ahua'a, sinoque di nya manzaqui'a.

⁴ Madague'a himbi 'yudi ngue ja rá ts'edi 'mø mi guatra pont'i, pε nuyá, ya i 'bui 'nε i n'yoi rá ts'edi Oja. Da guecä ya, xquet'a di n'yo'be rā Cristo. A nu'mø dá magä p'ua, gue'a rā Cristo di hacra ts'edi nā rā hya gā xi'ahua, madague'a t'engui ngue dí ya manhuehi 'mø dí yahua.

⁵ Nu te gni 'yohua ya, dami hyacsehua rā güenda ngue'mø da xandønho ni nt'εc'eiua ogue hin'na. Dami pahmua xanho ngue'mø guí n'yohua rā Jesucristo ogue hin'na. A nu'mø hingui n'yohua rā Jesucristo, ya himma juani ngue gyø hoga 'yεc'eiua 'mø.

⁶ Nugä dí ena ngue di n'yo ni mmuihua ngue majuanī dí n'yo'be rā Cristo 'mø dá nyahua, hinga nthätitho gā øt'ahua.

⁷ Dí äpä Oja ngue da 'yøt'e ngue hinte mants'o da din'nahua. Pε nuna rā hya dí mma, hndi honi ha di t'engui ngue go dí øt'e ngue guí 'yohua xanho, sinoque høntho dí nnegä ngue majuanī guí n'yohua xanho. A nugui, hinte ja'a ngue engyø ja'i hingui pømmanho te dí øt'e.

⁸ Nuna rā hya majuanī, guehna dí honi ha di nthaha. Hndi nne gā øt'a n'na rā hya nu'a di ts'onna rā hya nā.

⁹ Janangue nugui dadi johyatho 'mø t'engui hndi ya manzaqui, høntho dí nnegä ngue da zedi xanho ni nt'εc'eiua. Nugä zant'a dí mmat'Oja connä ngue'ahua ngue da bømmanho ni nt'εc'ehua, hnda t'en'ahua ngue te dadi 'bedi.

¹⁰ Hante ngue gā mmagä p'ua gā ma zengua'ahua, dí otra carta ja ua ngue gā pennba. Nuna rā carta dá ot'i, i ya manzaqui n'namhma ngue xamhmatho ya himma hyoni gā nya manzaqui 'mø dá magä p'ua ngue gā nyahua. Nugä, nuna rā 'befi bi 'dacä

Oja, guehna dí øt'ä na. Nugä dí honi ha di zehni nt'εc'εih. Hingue masque dí honi ha gdá japyø hya ngue ga εn'a häi te gni 'yoh.

¹¹ A nuya ma zi cu'ah, Oja da mäxah ya. Dami hyomhm ra nho gdi n'yoh. Oja da hyut'a ni mmaih. 'Nε dami mmadi n'na ngu n'na'ah. Nu'mø ngue ja ra njun'mahya, dami nhojrah. Nu'mø ngue ngu'a gui 'yøth, ya gue'a rá pähä Oja gui 'yørah p'uya. Nuna Oja p'uya hinha di hyc'ah.

¹² Dami nzengua xanho n'na ngu n'na'ah. Di nεqui xandørho ngue gadi ncuh.

¹³ Gätho ma cuh 'da'igu ma nt'εc'εih i ja, i pen'nah ra nzengua.

¹⁴ Di jap'ah na ma Hmuha Jesu-cristo ngue da dinni mmaih ngue di ma'ah. 'Nεhra Espiritu Santo da 'yøt'e ngue da dinni mmaih ngue gui n'yoh'a. Da ngut'atho.

Gálatas

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yεc'εi Galacia.

¹ Nugä drá Pablo, rá representantegä rá Jesucristo. Hingrä ja'itho rá ts'änni ngue drá representantegä. 'Nε hinjonni ja'i dá bønī ngue dá t'εmbi bi 'yεxcagui. Nu'a bi 'yεxqui, guehna rá Jesucristo co 'nehna Oja má Papáhu nuna bi 'yøt'e ngue bi bennate rá Jesucristo 'mø mi dü.

² Nugä ya, co 'nehya má zi cūhu dí n'yogä'be ya, dadi zenguagähe'u yø 'yεc'εi di mpēti p'u ja yø hnini ngue ra häi Galacia.

³ Nuna Oja má Papáhu co 'nehna má Hmūhu Jesucristo, dí nne ngue di jap'ahū 'nε dá hyut'a ni mmūihū.

⁴ Nuna rá Jesucristo bi nese ngue bi tho conná nguehma ts'oquihū para ngue dá gūgāhū p'u ja rá nts'o ja ua ja rá ximhai. Nuna Oja má Papáhu, go rá ts'änni'a tengue bi thohra Cristo ná.

⁵ Janangue ma gā εspāhū Oja hangū rá pa. Dá ngut'atho.

⁶ Nuna rá mate rá Jesucristo bi 'dacjū, Oja bi 'yøt'e ngue bi dimma mmūihū ngue nzongāhū Oja ngue gā εc'εihū rá Cristo. A nuyá, dadi 'yøthogā hanja ngue n'nahmantho guí nne guí hyεhmū p'u Oja, guí nne guí tenhnū mī'da yø hyā t'εmbi ngue rá hoga 'da'yo hyā.

⁷ Pε nu'a majuanī ngue rá hoga 'da'yo hyā, hingui yoho, hyū ja'a, sinoque hōnda n'na. A nuyá, 'bai to øt'e ngue di 'yot'itho ni mmūihū, i nne dá mānna hoga 'da'yo hyā ngue te bi 'yøtra Cristo.

⁸ Pε nuyá, madague'a dá guecsεgähe, oque n'na rá anxε di 'yε mahets'i dá bønī ngue dá xi'ahū man'na rá hoga 'da'yo hyā ngue hinda 'da'iguui ná rá hyā ya xtá xi'ahē, nuna n'nan'yo rá hyā dá mā, dá ma rá castigo ná.

⁹ Ya xtá xi'ahū m'met'o, 'nε mahōn'a ga mmangä ya. Nu'mø to dá xi'ahū man'na rá hoga 'da'yo hyā hinda 'da'iguui ná rá hyā ya guí εc'εihū, nuna n'nan'yo rá hyā dá mā, dá ma rá castigo ná.

¹⁰ Co nuna rá hyā naya, ¿ua dá zä guí 'yεmhmū ngue dí hongä rá hyā ha di nu manhogä yø ja'i? Nu'á, hin'na'a. Dí nne ngue gue'a Oja dá nu manhogui. Nugä hinna mangä ya yø hyā ya, ngue di nu manhogyø ja'i. Nu'mø gdi hongä rá hyā ngue dá gue'a te nnu manho yø ja'i ga mma, ya hingrá mεfigä rá Cristo 'mø.

¹¹ Ague má zi cū'ahū, dami pahmū ngue nuna rá hoga 'da'yo hyā dadi øt'ahū, hingrä ja'itho rá ts'änni ná.

¹² Hinjonni ja'i dá mēpyagä te bi má, 'nε hinjonni ja'i xänngui te dí mma. Hinda hōnsε rá Jesucristo bi jaqui ngue dá pacä ná rá hyā ná.

¹³ Ya xcá 'yøhmū te 'be'a nmará n'yogä m'met'o ngue'mø nmi tennä yø nt'εc'εi yø judío. Guí pahmū ngue janjuanī hinmi säyagä dí honi ha gda súcä'u yø ja'i Oja. Porque nmi nnegä ngue xøgue xtí m'mēhna rá hoga 'da'yo hyā ná.

¹⁴ Nu'a rá nt'εc'εi yø judío mi ja, man'na tate ngue nmi εc'εigä'a ngue'u mī'da má mmijudiógähe 'da'igu rá pa dí 'bahme. Nugä man'na xtá øt'a xanho'a te rá costumbre manī n'yo má mboxitahū.

¹⁵ Nuna Oja bi 'dacrä mate ngue bá huanngui hante ngue gá m'mmūi. 'Nε bi zoqui ngue gā øtra 'bēfi bi 'daqui.

¹⁶ Porque bi ne Oja ngue dá mpacä'be'a rá Ts'ant'u, n'namhma ngue dá zäp'u gā xicä yø ja'i hingyø judío te'o ná rá Ts'ant'u Oja. A nugä p'uya, hinjonni ja'i dá änni te ja ngue gā øt'e.

¹⁷ 'Nε hinga 'bet'o dá magä p'u Jerusalén ngue xcā xädi te mi xännbate'u yø representante rá Cristo bi 'yεxā m'met'o hante ngue dá 'yεxqui. Sinoque danī mpagä p'u ja rá häi Arabia. 'Dámā pengä p'uya, mahōndä εcä p'u ja rá hnini Damasco.

18 Mí tho'a nhyu jeya p'uya, ja dá magä Jerusalén ngue dá nyagä'be ra Bedu. Pe hõnda n'ne'ma cut'a dá m'mucä p'u mi 'bu'a.

19 'Nε hinjom mi'da ni representante dá nyagä'be, hinda hõndra Jacobo nu'a rá n'yohu ma Hmuhu Jesu-cristo dá nugä p'u.

20 I pa Oja ngue majuaní na ra hya dí xi'ahu.

21 M'mefa p'uya, daní mpagä p'u ja ra häi Siria, 'nep'u ja ra häi Cilicia.

22 A nu'u yø ja'i εc'ei ra Cristo di mpeti p'u ja yø hnini ngue ra häi Judea, tobe hinga n'na ndi dadi nnugähe'u.

23 Hõntho nt'ode te hma ngue εnyø ja'i: "Nuna ra n'yohu mi honi ha di zühyø 'yεc'ei 'mø man'na ra pa, a nuyá hmanya ngue guehna xihyø ja'i ngue da 'yεc'ei'a ra Cristo nuna hinmi nnepe da 'yεc'ei yø ja'i m'met'o".

24 Janangue εspabi Oja yø ja'i, porque nuna Oja bi hyät'i bi pärcagui ma mmui.

2

1 Mí gua'a rá 'de'ma goho ra jeya p'uya, mahõnda magä Jerusalén. Dá megä'be ra Bernabé conna Tito.

2 Dá magä p'u, porque Oja bi 'yurcagui, bi neque ngue ga mmagä Jerusalén. Bi mpeti'u 'bet'o ra hya p'uya ngue dá nyahe. Dá xicá'u p'uya hanja na ra hoga 'da'yo hya dadi øtä yø ja'i hingyø judío. Dá ne ngue da fadi ngue 'da'igu ra hya dí xihme yø ja'i. Porque dá negä ngue hinda nts'onna ma 'befi ya xtä øt'e, 'nε nimantho dadi mpefi.

3 Pe majuadi dá nyahe, bi hnu manho na ra hya dá ma. Nuna ra Tito ma n'yogä'be hinguí n'youi ra hmepya ngue ra circuncisión. Pe ya himbi ma ma jats'edi ngue di njapi tengutho manna ley ga 'yo yø judío.

4 Hõndi 'da yø ja'i mi 'bup'u ngue himma juani yø 'yεc'ei, bi nepe ngue xtä hmepya na ra Tito. Pe nuyá, guehya yø ja'i cuatyø 'yεc'ei ya, i honi ha di zarcä ma guahu ngue da zäp'u di

yajpahu m'mefa ngue hinda øthu'a te ga mmamp'u ja ra ley. Porque ya dí εc'ei hu ra Cristo. 'Nε guehya yø ja'i di ja ts'edi ngue ga øthu te ga mmamp'u ja ra ley ya.

5 Pe nuna ra hya mmanya, hinga n'na ne dí ørpähe masu. Porque nuna ra hoga 'da'yo hya ya gui εc'ei hu, guehna ra hya ngue majuaní na, ya hinda zä to di pädi.

6 Nu'u yø 'yεc'ei 'bet'o ra hya, hinda mportagä 'mø ngue 'bet'o ogue hin'na, porque nup'u ja rá hmi rá dá Oja, ya himma hyets'i yø ja'i p'u. Pe nu'u 'bet'o, hin tema hya bi xiqui ngue da 'yεngui hinga gue'a ra hya dí mma.

7 Hante gue bi mmyasε ngue Oja di färcagui rá hoga 'da'yo hya ngue ga xihyø ja'i hingyø judío. A nuna ra Bedu bi ma mafäti ra hoga 'da'yo hya da xihyø ja'i ngue yø judío.

8 Porque guesε Oja bi 'yεxra Bedu ngue drá representante ra Cristo p'u ha 'buhyø judío. Pe xquet'a bi 'yεxqui ngue drá representantegä ra Cristo p'u 'buhyø ja'i hingyø judío.

9 Janangue nuya hyu nc'ei ya, ra Jacobo, ra Bedu, ra Xuua guehya 'bet'o p'u Jerusalén, bi bahya p'uya ngue Oja bi ne ngue di tocagä ra mmenthi ngue ga øt'ä na ra 'befi na. Ya dá mbennba 'yεche p'uya, guehna ra hmeya na ngue jaje ra acuerdo na te ra 'befi ga øthe. Bi ts'ännbaya ngue ga mmeägä'be ra Bernabé, ga ma mangä'be ra hoga 'da'yo hya p'u 'buhyø ja'i hingyø judío. A nuya dá nyagähe p'uya, guehya da xihra hoga 'da'yo hya ya yø judío ya.

10 Hõnda n'na ra hya bi sicä'be p'uya, ngue hinda ma mapumbeni yø hyoya, da 'bäts'i te honi. Pe nuna ra hya na, hinga ja dí mbennagui, ya zant'a dadi ja ndummui ngue da 'bäts'i te honyø hyoya.

11 M'mefa p'uya, ya dí 'bucä p'u ja ra hnini Antioquia, xquet'a bi zøp'u ra Bedu. Mí ma njammí pa p'uya, bi 'yεhra pa ngue hinni 'yup'u te bi 'yøtra Bedu. Janangue yø hmi yø dá yø ja'i p'u dá hejpi te øt'e.

12 Rá mūditho xanho te bi 'yøtra Bedu. 'Dap'ua bi nsihmēui yø 'yεc'ei hingui n'youi ra hmεpya di njapyø judío. Mī zø i'da yø ja'i bá nεxpua 'buhra Jacobo, guehya yø ja'i di ja ts'edi ngue da hmεpya gātho yø 'yεc'ei hingyø judío ya. Mī zøhya p'uya, ra Bedu bi zu ngue da ts'ui, janangue bi 'uep'ua 'buhyø 'yεc'ei hinga mhmεpya.

13 Nuya mī'da yø judío ngue ya yø 'yεc'ei p'uya, xquet'a 'nεhya bi 'yøt'e tengutho øtra Bedu ya ngue bi nsu, bi 'uep'ua 'buhyø 'yεc'ei hinga mhmεpya. Co 'nεhna ra Bernabé bi ntet'i te øtra Bedu.

14 Nu'mø mā nugā te øtra Bedu p'uya ngue ya himma juani ngue gue'a te mmanna hoga 'da'yo hya ga 'yo, yø hmi yø dā yø 'yεc'ei p'ua dá hejpi, dí embi: "Ague Bedu, nu'i grá judío, pε asta 'nεsε'i, ya xcá hεp'ua 'da yø hya mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío. Ya guí øt'e tengutho yø 'yεc'ei hingyø judío. ¿Hanja ya ngue ja guí nnepe dā 'yεn'ua yø 'yεc'ei hingyø judío ngue jatho ga øthua te gā mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío ya?" dí embi.

15 Dí nne ga xi'a n'na ra hya ya te'o gātho ya mā mmijudío. A nuju, hinna 'buhma'a ngue ra ts'oqui ga øthua tengutho øtyø ja'i hingyø judío.

16 Pε dí pahma ngue nu'a di nhohma ts'oquihua, hinga gue'a ngue ga øthua te mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío'a. Nu'a di nhohra ts'oqui, gue'a ngue da t'εc'ei ra Jesucristo'a. A nu yø ja'i hingyø judío ya εc'ei ra Cristo ya, pε xquet'a 'nεcjua ya dí εc'ei hua na ra Jesucristo ya. 'Nε guehna di nhohma ts'oquihua na ngue dá εc'ei hua ra Cristo, hingue masque bi nhohma ts'oquihua ngue xcá øthua te mmamp'ua ja ra ley ga 'yo mā mmijudío. Porque hinjonda bøni ngue di nhohra ts'oqui ngue da 'yøt'e te mmamp'ua ja ra ley.

17 A nuyá, ya dí εc'ei hua ra Cristo ngue di nhohma ts'oquihua. Pε mī'da yø ja'i embi ngue ra ts'oqui dí øthua ngue hindí øthua te gāma hya mmamp'ua ja ra ley. ¿Ua sä dā 'yεnya yø ja'i ya ngue nu'a te ra hya bi

xänngahua ra Cristo, ya i 'yøt'a ngue ga øthua ra ts'oqui? Nu'á, hin'na'a.

18 A nuyá, ya xtá mangä ngue hingui ja rá ts'edi ra ley ngue di nhohra ts'oqui. Xi'mø honga 'bät'i, ga embi ngue ja rá ts'edi ra ley, ya himma juani ngue bi nhohma ts'oquigä 'mø.

19 Pε ya hinni mantho ngue ja rá ts'edi ra ley ya, porque ya bi nja'a ra castigo mī mmanna ley. Nugä tengutho 'mø bi hyogä ra ley. Nuyá, ya gdá 'bu'a ngue ga ten'na Oja.

20 Nu'mø mī ma macuat'i ra pont'i ra Jesucristo, 'nεqui dí ør'ma güenda ngue ya bi ncuarcagui ra pont'i. Nuya hindí sänsε te nna 'bui, hont'a ra Cristo o mā mmwigä ya. A nuyá, mεnte ra pa dí 'bucä ua ja ra ximhäi, hont'a rá Ts'ant'ua Oja dí εc'ei ya. Nuná, di maqui 'nε bi ndäse ngue bi tho conná ngueque.

21 Nuna rá mate Oja bi 'daqui, hindí nne ga joni. Xi'mø ngue da gue'a ra ley ga 'yo yø judío di nhohra ts'oqui ra ja'i, ya säditho bi du ra Cristo 'mø.

3

1 Ague gyø mmenguhua p'ua ja ra häi Galacia, rá nεgui ma'bēdi ni mmaihua. ¿Hanja ngue gadi n'uni thä'ahua ngue hingui εc'ei hua na ra hya majuaní? Ni hmi ni dāhua p'ua dá mangähe na ra hya na ngue ra Jesucristo bi 'dømp'ua ja ra pont'i. ¿Ua ya gá pumbēnihua na ra hya naya?

2 Ya guí pahma xandønho ngue Oja bá pen'nahua ra Espíritu Santo ngue gá 'yεc'ei hua ra hoga 'da'yo hya bi si'ahua. Himbi 'ben'nahua na ra Espíritu Santo ngue gá 'yøthua'a te gā nt'ot'i p'ua ja ra ley.

3 ¿Mba hanja'a ni m'memmui guí øthua? Ya guí pahma ngue gue'a ra Espíritu Santo bi 'da'ahua ra 'da'yo te. Pε nuya guí εna ngue gui hyonse ha di gommanho te gdi n'yohua ya.

4 Ya xangu ra n'ua xcá sähua ngue guí εc'ei hua ra Cristo. ¿Ua hinte ni bøntho'a ya? Pε dí εna ngue ja te ni bø'n'a.

5 Damí pahma hanja ya ngue Oja bá penhna Espíritu Santo ngue bi 'yøtyø

milagro p'ua guí 'buhmu. Nguna gá nuhú ngue bi nja rángue gá 'yɛc'ɛi ra hoga 'da'yo hya bi si'ahú. Pɛ hin'i nja na te gá nuhú ngue gá 'yøthú'a te gá nt'ot'i p'ua ja ra ley.

6 Tengutho dí xi'ahú ya, nguna nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue ɛna: “Ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue di nja'a te ra hya xi xi Oja. Nu'a i 'yɛc'ɛi p'uya, Oja bi hojpabi rá ts'oqui”, i ɛna.

7 Janangue dami pahmu ya ngue nu'ú nnopá mbom'meto ra Abraham, guehya yø ja'i ja yø nt'ɛc'ɛi ya.

8 Nup'ua ja ra Maca Libro, ya manjam'møtho nt'ot'i ra hoga 'da'yo hya ngue 'nɛ'ú yø ja'i hingyø judío di nhohyø ts'oqui 'mø bi 'yɛc'ɛi Oja. Porque ngu'a bi man'Oja bi nyau ra Abraham ngue bi 'yɛmbi: “Conná ngue'a'i gátho yø ja'i 'bucua ja ra ximhái da ma majapi”, bi 'yɛmbi.

9 Nu ra Abraham bi 'yɛc'ɛi Oja, 'nɛ Oja bi japi. A nuyá, nu to gá da 'yɛc'ɛi Oja, Oja di japi tengutho ra Abraham.

10 Nu to gá ɛna ngue di nyan'a ngue da 'yøt'e te gá nt'ot'i p'ua ja ra ley, da tho ra castigo ra ja'i. Porque nt'ot'i ra hya ngue ɛna: “Nu to hingui øt'e para zantho'a te gátho nt'ot'i p'ua ja ra ley, gue'a da tho ra castigo'a”.

11 Pɛ dí pahmu ngue nu ra ja'i ɛna ngue da 'yøt'e gátho'a te mmamp'ua ja ra ley, hinga gue'a di hojpabi Oja'a. Porque ra Maca Libro i ɛna: “A nuyá to bi 'yɛc'ɛi Oja, guehya di hojpabi ya, 'nɛ di unna 'da'yo te”.

12 Ya hinte ni bøndrá nt'ɛc'ɛi ra ja'i nu'a ɛna ngue di nyan'a ngue da 'yøt'e te mmamp'ua ja ra ley. Porque nt'ot'i p'ua ja ra ley ra hya ngue ɛna: “Nu ra ja'i hinte di 'bɛdi da 'yøt'e gátho'a te mmamp'ua ja ra ley, hønt'a ra ja'i di t'unna 'da'yo te'a”.

13 A nuyá, ya hinga thomhmu ra castigo mmamp'ua ja ra ley ya. Porque ra Cristo, ya bi thohra castigo conná nguecjú'a. Nup'ua ja ra Maca Libro i ɛmp'ua: “Nu ra ja'i macuati ra za, ya ra castigo thogui”.

14 Ra Cristo bi thohra castigo conná nguecjú n'namhma ngue hinga

høndra Abraham di nthɛui rá njapi Oja, sinoque xquet'a 'nɛ'ú yø ja'i hingyø judío di nthɛui. Janangue ya di nja'a te ra hya bi yat'a Oja, nu to gá dí ɛc'ɛihú ra Jesucristo, ya dí n'yohú ra Espíritu Santo.

15 Ague ma zi cu'ahú, nuna ra hya ga mmangá ya, gdá hyejpahú'a te øtyø ja'i. Nu n'na ra n'yohú ngue'mø øt'ui n'na ra cohi rá mmic'ɛiui, 'nɛ bi firma ra sæcuá da nanguí, ya hinda zá to da xotra hya bi nja, ni xinda zá ngue to da hyuts'i te nt'ot'i.

16 Nuna Oja bi yarpabi n'na ra hya ra Abraham co 'nɛ'a rá mbom'meto bi terpap'ua. Pɛ hinte mmamp'ua ha nt'ot'i ra hya ngue da 'yɛna “yø mbom'meto” tengutho 'mø di mma ngue xtángu. Sinoque n'na nc'ɛitho'a mmamp'ua, guehna ra Cristo na p'uya.

17 Tengutho ra cohi øtyø ja'i, xquet'a Oja bi gohmi n'na ra cohi ra Abraham, 'nɛ bi yarpí ngue di nja'a te bi xifi. Mi tho'i 430 njɛya, bi t'unna ley ra Moisés, pɛ himbi nts'onna ra cohi mi jai Oja ra Abraham. Nuna ra hya ya xi ma mayat'i, di njahma na.

18 Xi'mø hønt'ua to øt'e te gá di manda ra ley di t'unna njapi, ya himma hyoni tema hya di yarcáhu Oja 'mø. Pɛ ra Abraham bi yarpabi Oja ngue di unna njapi, 'nɛ bi unni.

19 Pɛ ¿hanja ngue bi nja na ra ley 'mø? Bi un'Oja na ra ley para ngue da bahyø ja'i te 'bɛ'a ra ts'oqui øtyø ja'i. 'Nɛ bi nja rá ts'ɛdi na ra ley asta gue'mø mi m'mú'a rá mbom'meto ra Abraham. Nuná, bá ts'ännbi ngue da 'yøt'a te ra hya mayat'i ngue di nja. Nuna ra ley na, yø anxɛ bi ma hanja, janangue ra Moisés bi xihyø ja'i na ra hya bi manyø anxɛ.

20 Pɛ nu'mø mi nyau Oja ra Abraham ngue bi yarpabi na ra hya na, hinga 'be bi hyonna pøngahya, sinoque bi nyasɛui.

21 ¿Ua sä ga ɛmhmu ngue nuna ra ley bi 'yotra Moisés di njunt'ui na te ra hya bi yat'a Oja? Nu'a, hin'na'a.

Porque h̄in tema ley di ja ngue da hyät'i da 'yøtra ja'i te gä di manda para ngue di t'unna 'da'yo te ra ja'i.

²² Pε nt'ot'i p'ua ja ra Maça Libro ngue gätho yø ja'i xa mbent'ui ra ts'oqui. Janangue dí pahma ya ngue hont'ua to εc'ei ra Cristo di nthēui'a te xa yat'a Oja ngue di un'ua to bi 'yεc'ei.

²³ Hante ngue da zøcua ra Cristo, gue'a ra ley mađi manda yø ja'i. Bi nja rá ts'edi na ra ley na, asta gue'mø ma pahma ngue gue'a ra Cristo ga εc'eiha ngue di nhohma ts'oquih.

²⁴ Nunā ra ley bi nøpa mādi yø ja'i, ngue di ndäpyø ja'i ra Cristo 'mø mi zøhø. A nu to da 'yεc'ei na ra Cristo p'uya, ya di nhohra ts'oqui ra ja'i.

²⁵ A nuyá, ngue dí εc'eiha ra Cristo, ya h̄inni mantho di mandagaha na ra ley mi fäcja ya.

²⁶ Rángue dí εc'eiha ra Jesucristo ya, ya yø basigaha Oja ya.

²⁷ A nuyá, nu to gä bi nxixya 'mø mi 'yεc'ei ra Jesucristo, guehya ga 'yo tengutho i n'yo ra Cristo ya.

²⁸ Ya h̄indi mporta ngue'mø grá judío ogue h̄ingrá judío; 'bahn̄i hmu ogue h̄injo'o ni hmu; ogue grá n'yoha ogue grá xisu. Porque nu'mø ya gä guí n'yoha ra Jesucristo, ya n'na hyatho gui jahua.

²⁹ Nu'mø ngue guí n'yoha ra Cristo, ya gue'aha yø mbom'meto ra Abraham. 'Nε di toca'aha na te xa yat'Oja ngue di un̄i.

4

¹ Ya guí nnuha ngue nu'mø rá ngüetho n'na ra ts'ant'ua ja ngue da gohmi n'na ra erensia, 'da'igudui n'na ra h̄imiqui, mađague'a ngue rá mmeti gätho.

² Porque 'bähyø ja'i di ncarga ngue da märpabi te pets'i asta gue'mø bi zønna pa da zännbabi rá papá ngue di ndäpi.

³ Di njathu p'uya. Hante ngue ga pahma hanja na ra Cristo, dá ja ndummai ngue ga øthua yø costumbre ga 'bähyø ja'i ua ja ra ximhäi.

⁴ Pε nu'mø mi zønna pa bá sän'na Oja ngue bá penhua rá Ts'ant'ua, bi øn'a

n'na ra xisu. Nunā ra Ts'ant'ua na, bi 'yøt'e te mmamp'ua ja ra ley ga 'yo yø judío.

⁵ Bí 'yεhε ngue go bi tho'a ra castigo mi ja ga thohma tengutho di manda ra ley. Janangue nuyá, ya guecja yø basigaha Oja ya.

⁶ A nuyá ngue ya yø basigaha Oja, nunā Oja conná Ts'ant'ua bá penhna Espiritu Santo p'ua ja ma mmaih̄u ngue ga n'yoha. 'Nε guehna ra Espiritu Santo bi bennbi te mmanna ja'i 'mø xi Oja ngue embi: "Ma Papá i Oja".

⁷ Janangue nuyá, ngue ya yø basigaha Oja ya, ya h̄indi 'bähma tengutho n'na ra h̄imiqui. A nu'mø ngue ya yø basigaha Oja, tengutho n'na ra basi ja rá erensia, di njathu p'uya, di tocagaha te di un'Oja rángue dí εc'eiha ra Cristo.

⁸ Nu'mø yø pa xa thogui ngue h̄inmani pahma Oja, gue'ua yø dahmu ngue h̄imma juani Oja gmi nno pa hmuha ngue gmi thanneh.

⁹ A nuyá, ya guí pahma Oja ya, ogue man'na xanho, bi ba'aha Oja. ¿Hanja ngue ya guí nne gui hyehma p'ua Oja ya, mahøngui nne gui 'yεc'eiha yø costumbre h̄in tema ts'edi di ja?

¹⁰ Porque guí supha yø pa di costumbre yø ja'i ngue supi. Nu'mø ra t'usna guí supha. Njeya, njeya i ja mi'da yø pa guí supha.

¹¹ Ya xangu ra 'bēfi xtá øt'e ngue dí xän'nahua ra hya. Guehna dí sugā naya ngue di nts'onna ra hya na.

¹² Ague mā zi cu'aha, dami 'yøthua tengutho dí øt'ä ngue h̄indi øt'ä'ua yø costumbre yø judío ya. A nugä dí øt'ä tengutho gmi øthua m'met'o. Pε nugä dí ena ngue h̄ingui sacja tengue dí øt'e.

¹³ Guí pahma ngue nu'mø rá mađi mā magā p'ua guí 'bähma, dá xi'aha ra hoga 'da'yo hya, nugā mađi hyenni.

¹⁴ 'Nε nu'a ra n'ua nmi hēmbā, xanhennitho ha xtí zä xca nyaha. Pε nu'aha p'uya h̄inga 'yεmhma ngue h̄inda zä ga nyaha, ni xinga fescatho ra hya dá mangä. Hante gue co n'na ra pähä guí 'yøhma ra hya

dá mangä, tengutho 'mø di 'bäp'u n'na rá anxε Oja ngue da zo'aschü, ogue tengutho 'mø di 'bäse p'u rá Jesucristo da zo'ahü, gá jaju p'u.

15 ¿Hapü gá 'yemhmü'a rá pähä bi nja'ahü'a rá ora dá xi'ahü rá hya? Conque dí pacä ngue nu'a rá 'bäxte guí nne xqui 'yørcahü, nu'mø di sä asta ni dá guí nne xqui hyai ngue xqui 'dacjü.

16 Xiya, asta guí nne gui 'yøt'e ngue ma nsuihü ya ngue njuantho dí xi'ahü na te majuani.

17 A nuya mi'da yø ja'i emmei nne dá máxahü, pε hingra nho nne dá 'yøt'ahü ya. Sinoque høntho nne ya ngue gui hyegahü p'u, i nne ngue go gui tenhnü'a rá hya mmänya.

18 Pε ya xanho ngue'mø to nne dá máxahü, pεgue ya dá n'yo'a ngue rá nho dá 'yøt'e. A nugä xquet'a dí nne ga fäxahü, pε hinga høn'mø dí 'bäp'u guí 'bähmü dí nne ga fäxahü, sinoque hangü rá pa dí nne ga fäxahü.

19 Ague ma basi'ahü, tengutho n'na rá xisu 'mø ja ngue di ønnä basi sä rá n'u, di njadä p'üya, mahøndi sä rá n'u co nu'ahü asta gue'mø gui 'yøthü tengutho bi 'yøtra Cristo.

20 Nugä händi sani ngue gdi 'bücä p'u guí 'bähmü ya ngue ga nyaschü, n'namhma ga nnu ha gda japä'a rá hya si'ahü. Porque nuyá, janjuani händi padí te ga øt'e co nu'ahü.

21 Nu to gätho nne dá 'yøt'e te gä nt'ot'i p'ü ja rá ley ga 'yo yø judío, dami xicjü ya. ¿Ua hijnjam'mø guí øhmü'a rá hya nt'ot'i p'ü ja rá libro ngue rá ley?

22 Ya guí pahmü ngue nt'ot'i ngue rá Abraham bi m'mü'i yoho yø ts'ünt'ü. Nunä n'na rá ts'ünt'ü, rá ts'ünt'ü n'na rá xisu ngue rá gänitho. Nunä man'na rá ts'ünt'ü, rá ts'ünt'ü na rá xisu ngue rá mmennigu.

23 Nunä rá xisu ngue rá gänitho, hingra 'yabasi na, janangue bi m'mührá basi. Pε nunä rá xisu ngue rá mmennigu, mará 'yabasi, guesε Oja bi yarpabi rá Abraham ngue bi m'mührá basi na.

24 Ja ua yø hya mahyεqui. Nuya yoho yø xisu ya, guí nhyejpabi yoho yø cohi i ja. Nunä rá xisu ngue rá gänitho ni hü ngue rá Agar. Guí nhyejpabi'a rá cohi bá njap'ü ja rá t'øhø Sinai. A nuya yø ja'i εna ngue dá 'yøt'e te di manda rá ley ya, guehya nnøpa basi rá Agar.

25 Nunä rá Agar, yoho yø xεqui mahyεjpi. Guí nhyejpa rá t'øhø Sinai jap'ü ja rá häi Arabia. 'Nε guí nhyejpa rá Jerusalén, nu'a ja ua ja rá häi. Porque nuya yø judío 'bäp'ü, i tenthø te nt'ot'i p'ü ja rá ley.

26 Pε nuya yø ja'i yø ngump'ü ja rá Jerusalén bí ja mahεts'i, händi manda rá ley ya. A nujü, ja dyø mmengühü p'üya.

27 A nup'ü ja rá Macä Libro, nt'ot'i p'ü rá hya ngue εna: “Dí nja'i mpähä grá 'yabasi, nu'i hinga pahra ønnate. Gá mafi ngue gui johya, madague'a ngue tobe hingui pä'a rá ønnate. Porque rá xisu ngue rá 'yabasi bi hyep'ü rá ndø, pε man'na xangu yø basi di m'müi, händä gue'a rá xisu 'bähmü rá ndø”.

28 A nujü ya ma zi cu'ahü, tengutho rá Isaac, Oja bi yat'i ngue di m'müi. Dí njathü p'üya, Oja bi yat'i ngue dyø basigahü.

29 Nu'mø mi nja na te rá hya xí yat'a Oja ngue di nja, rá Espiritu Santo bi 'yøt'e ngue bi m'mührá Isaac. Pε nunä rá ts'ünt'ü rá Agar bi mbøcue, bi zähra Isaac. Xquet'a di njathü p'üya, nu'mü mmä ngue øt'e te nt'ot'i p'ü ja rá ley i sacjü'ü.

30 Pε guí pahmü te nt'ot'i p'ü ja rá Macä Libro ngue εna: “Nunä rá xisu ngue rá gänitho, dá thøn'athi, dá me rá ts'ünt'ü. Porque nunä rá ts'ünt'ü na, händi tocabi'a te dá hyanna rá ts'ünt'ü na rá xisu ngue rá mmennigu”, i εna.

31 A nuya ma zi cu'ahü, hingyø basigahü na rá xisu ngue rá gänitho, sinoque gue'a rá xisu ngue rá mmennigu yø basigahü.

5

1 Ya bi hoga mā ts'oquih_u rā Jesu-cristo. Janangue ya hīndī tēnhn_u'a rā ley gā 'yo yø judío ngue gā ɛnā dī nyanmā teh_u. Dāmī hyah_u rā ts'edi ya, dāmī nduh_u co nūnā rā hyā nā. 'Yo sã guí ɛnā ngue dī nja rā castigo ngue'mø hīngui tēnnā ley gā 'yo yø judío.

2 Nugä drá Pablo, dāmī 'yøhm_u nā rā hyā gā mmangä ya. 'Yo gadī n'unī ngue dā hmēpya'ah_u ngue sã guí 'yēnā gue'a dī nhohnī ts'oquih_u'a. Nu'mø, ya säditho gá pahm_u rā Cristo 'mø.

3 Mahøn'a dí nne gā xi'ah_u ya, nū gātho yø ja'i ɛnā ngue dā mēpya yø do'yo, 'yo sã di ɛnā ngue hønt'a dā 'yøt'a, sinoque ja ngue dā 'yøt'e gātho'a te nt'ot'i p'ū ja rā ley.

4 Nūya yø ja'i ɛnā ngue dī nhohyø ts'oqui ngue dā 'yøt'e te gāma hyā nt'ot'i p'ū ja rā ley, guehya yø ja'i hēp'ū rā Cristo ya. Ya ɛmp'ū nā rá mate Oja.

5 Pɛ nūj_u, rā Espíritu Santo dī hatrā ts'edi mā mmūih_u ngue dí tømhm_u'a rā pa rá nzɛgui. Guesɛ Oja dā mamp'ūya ngue ya bī nhohmā ts'oquih_u rángue dí ɛc'ɛih_u rā Cristo.

6 A nuyá, ngue ya dí n'yoh_u rā Jesucristo, ya hīnte dī muui 'mø mhmēpya mā do'yoh_u ogue hīngā mhmēpyagah_u. A nū'a tate dī muui ya, guehna mā nt'ɛc'ɛih_u ja naya, 'nɛ nūnā mā nt'ɛc'ɛih_u nā, guehna øt'e ngue dādī mahmā cūh_u n'na ngu n'naj_u naya.

7 Ya xanho te gmanī n'yoh_u m'mæt'o. ¿Te'o dī ts'on'nā nī mmūih_u ngue guí hehm_u p'ū nā rā hyā majuanī?

8 Nūnā rā hyā dī ts'on'nā nī mmūih_u, hīngrá ts'ännī Oja nā. Porque Oja, i zon'nah_u nā ngue guí siguethoh_u te mī ja.

9 Ya guí nnuh_u ngue n'na zitūqui rā íxi dī ixqui gātho rā jūnī.

10 Nugä hū mā mmūi ngue mā Hmūh_u Jesucristo hīndī ja'i ngue guí pāhni nt'ɛc'ɛih_u i ja. Pɛ nūnā rā n'yoh_u nne dī ts'on'nā nī mmūih_u, dā japra castigo Oja nā, hønt'o bi zã majā'i.

11 Pɛ nugä mā zi cū'ah_u, nū'mø gdi xi'ah_u ngue guí mmēpya nī do'yoh_u, hīndī nnu man'ugä yø judío 'mø. Pɛ nuyá, sæcyø ja'i co nūnā rā hyā dí xānbate, ngue rā Cristo bi dup'ū ja rā pont'i, gue'a i nyanyø te yø ja'i'a.

12 Nūya yø n'yoh_u dī pi'ah_u ɛnā ngue jatho guí mmēpya nī do'yoh_u ngue dā ma nthɛqui, çhanja ngue nūya yø n'yoh_u ya, hīndī nhyɛcɛ xanho asta dā ma m'moqui?

13 Ague mā zi cū'ah_u, bi zon'nah_u Oja ngue hīnnī mantho guí sūh_u rā castigo dī manda rā ley. Pɛ 'yo sã guí ɛhm_u ngue sātho guí 'yøth_u rā nts'o so nī mmūih_u ya. Nu'á, hīn'nā'a. Para ngue dī nɛqui ngue gadī mmađī n'na ngu n'na'ah_u, a nūya dāmī mfäts'i n'na ngu n'na'ah_u ya.

14 Hønt'a n'na rā hyā ja ngue dī nja para ngue dī ma macumple te gā nt'ot'i p'ū ja rā ley. Guehna rā hyā ngue ɛnā: “Dāmī mahni mmic'ɛiui tengutho gni ne ngue dī ma mamāđi'i”.

15 Pɛ nu'mø gadī nsoth_u, ya ja ngue guí nsah_u n'na ngu n'na, pɛts'i guí tūtho nī mmic'ɛiui.

16 Nugä dí xi'ah_u, dāmī n'unī ngue gue'a rā Espíritu Santo dā xān'nah_u te gdī n'yoh_u. Nu'mø guí hyaxh_u'a rā 'yū dī 'da'ah_u'a, hīngui 'yøth_u'a te nī pāhāɛh_u 'mø.

17 Nū'a rā nts'o so mā mmūih_u, hīngui nnu manho rā Espíritu Santo'a. Nūnā te nne rā Espíritu Santo gā øth_u, n'nan'yo nā ngue'a rā nts'o so mā mmūih_u. Guehya dī ntør'mahya p'ū ja mā mmūih_u ya. Janangue xangu yø nnīdī hīngui sã gā øth_u'a te dí nne gā øth_u.

18 A nu'mø gue'a rā Espíritu Santo dā xānngah_u te gā øth_u, ya hīngui ja ngue gā sūh_u rā castigo dī manda rā ley 'mø.

19 Hīngui hɛnnī gdā pahm_u ndana gue'a ya yø nts'o øtyø ja'i. Gue'a rā n'yots'om'mäi, gā rā nts'o ja rá mmūi rā ja'i, hīngui nne dī ts'ammī ngue'a te rā nts'o gā 'yo.

20 I thanne yø dahmu, i ete. Di nsahyø ja'i. Høndra njunt'i nne. I sehya. I ncuε. Di 'yets'i. I 'uenyø ja'i ya yø hya i mma. Porque høndra ntapahya i nne.

21 I nnepe te pesrá mmic'eiui, hote, iti, 'nε hinha ga ndits'i. Gätho mi'da yø nts'o i ja, ga øt'e. Nugä ya xtä xi'ahm m'met'o 'nε mahøn'a dí xi'ahm ya, ngue nuya yø ja'i njap'u, ya hinda ma macat'i p'u di manda Oja ya.

22 Pε ra Espiritu Santo di hatra ts'edi ra ja'i te da n'yo. Guehna ra ja'i di mahrá mmic'eiui na, di johya, hu rá mmái, seti te thogui, ra hoja'i, hingui ya rá mmái ngue'a ra nho øt'e. Nu te ra hya pønna ne, gue'a øt'a.

23 Híndi 'yets'i, hát'i samrá mmái. A nuyá, hin tema ley di ja ngue da zä da ma ngue da ma ra castigo ya yø ja'i ga 'yo ya yø hya dí xi'ahm ya.

24 Gätho ya to n'youi ra Jesucristo, ya bi 'yøt'e ngue bi m'mε'u yø pähä xants'o manj n'yo.

25 Nunä ra Espiritu Santo di 'dacju ra 'da'yo te. Ja ts'edito ga n'umhm ya ngue gue'a ra Espiritu Santo da xänngahm te gdä n'yohm.

26 Hingui sä ga 'yεxhm ya, hingui sä ga njunthm ya. Hingui sä ga nseyabahm n'na ngu n'najm ya.

6

1 Ague ma zi cu'ahm, nu'mø gá pahm ngue bi 'yøtra ts'oqui n'na ni amigohm, nu'u n'youi ra Espiritu Santo, gue'u di nyau'i'a bi 'yøtra ts'oqui'u. Da xifi ngue da hyep'u'a te øt'e. Pε gue di nya manhuehi ha di hejpi. Di mfädi xanho, hinga mbennbm ngue xquet'a 'nε'u di njap'u m'mεfa'u.

2 Ngu mi'da, ngu mi'da, nu'mø gá nuhm te hεmbi n'na ngu n'na dami nfäxhm. Nu'mø ngue ngu'a guí øthm ya, ya guí øthm'a te ra hya di manda ra Cristo 'mø.

3 Nu ra ja'i ena ngue sührä güenda ngue tatesε, pε hinda zä to da hyät'i. Sinoque di nhyäse 'mø ngue himma juani te mma.

4 N'na ngu n'na'ahm dami hyacsε ra güenda ngue'mø xanho te gni 'yohm ogue hin'na. A nu ra ja'i hacra güenda ngue xanho te øt'e, ya da zä di johya. Pε hingue masque di johya ngue da denna mmic'eiui ngue hingui øträ mmic'eiui tengutho øt'e.

5 Porque n'na ngu n'najm høxhma xihm ngue ga hacj m ra güenda ngue'mø xanho te dí øthm ogue hin'na.

6 Nu ra ja'i sännbabi rá hya Oja, jatho ngue da mäxrá xännbate ngue di unni te honi.

7 Nunä Oja hinga nt'εmbi na. Hercathohm na, masä mi 'yεna ngue hingui nnu te dí øthm. Nu te ga 'yo ra ja'i, gue'a ra njut'i di nja'a.

8 Porque nu ra ja'i øtra nts'o so rá mmái, gue'a ra castigo da tho'a. Pε nu ra ja'i haxra 'yu xännbabi ra Espiritu Santo, guehna ra ja'i para zantho di unna 'da'yo te ra Espiritu Santo na.

9 Ogui säyahm, ma ga øthm ra nho. Porque nu'mø hinga nsäya ngue ga øthm ra nho, da zønna pa di njurcähm.

10 Janangue nup'u da zä ga øthm ra nho, ma ga ørpahm ra nho gätho. Pε ma datho'u ma cuhm n'nat'a ma nt'εc'eiuhm i ja ngue nneto ga ørpahm ra nho.

11 Nugä drá Pablo, dami nuhm ya yø da letra ga osegä ya.

12 A nuya yø ja'i di ja ts'edi da hmεpya ni do'yohm, høntho nne ya ngue da nu manho yø ja'i. Porque hingui nne da zä ra n'u tho'u to i mma ngue ya bi nhohyø ts'oqui yø ja'i ngue bi du p'u ja ra pont'i ra Cristo.

13 Pε nuya yø xännbate ya hmεpyabi yø do'yo, ni xinga guehya di øt'e te gä mmamp'u ja ra ley ya. Høntho nne ya ngue da hmεpya'ahm n'namhma ngue nup'u di nya, ya di 'yets'i, da ma ngue ya guí øthm'a ra hmεpya di manda gui 'yøthm.

14 Pε nugä híndi nne ngue te gdä 'yεxä, hønt'a dí nne ga mma ha bi nja ngue bi du p'u ja ra pont'i ra Jesucristo. Pε rángue bi du p'u ja ra pont'i, ya hin dadi hogä'a ra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhäi. A nuya yø ja'i

øtra nts'o p'aya, xquet'a hinguï nnu manhogui.

¹⁵ Nu'mø ya dí n'yohu ra Jesucristo, ya hinte di mmuui ngue'mø mhmεpya rá do'yo ra ja'i ogue hin'na. A nu'a di muui ya, gue'a ngue da gom'na'yo ma n'yomfεnihu.

¹⁶ A nuya to gátho da hyaxna ra hya dí mmangä, dí nne ngue da hyut'a ni mmuuhu Oja 'nε di huεc'ahu. 'Nε hinga høn'athohu, sinoque gátho'u te'o ya yø ja'i Oja.

¹⁷ A nu ra pa di ma p'aya, hindí nne to da gun'mahyagui. Nuya yø medi n'youi ma do'yo ngue xa ungyø ja'i, ja di nεqui ua ngue rá mεfigä ma Hmu Jesús.

¹⁸ Ague ma zi cu'ahu, dí nnegä ngue gä di jap'ahu ma Hmuhu Jesucristo. Da ngut'atho.

Efesios

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yεc'εi Efeso.

1 Nugä drá Pablo, bá εxcä Oja ngue drá representantegä rá Jesucristo. Nuyá, dädi zεnguagä yø ja'i ya o rá 'yε Oja, guehya yø ja'i ya εc'εi rá Jesucristo p'ua ja rá hnini Efeso.

2 Dí nnegä ngue nuna Oja ma Papáhu co 'nehna ma Hmuhu Jesucristo di jap'ahu 'nε da hyut'a ni mmuihu.

3 Ma ga ja mamadihu na Oja rá Papá ma Hmuhu Jesucristo. Porque nuju ngue ya dí n'yohu rá Cristo, ya bi jajpahu Oja. Nup'ua mahets'i 'dama 'dan'yo rá njapi mambí jap'ua, gue'a bi 'dacju'a ya.

4 Nu to gätho ya n'youi rá Cristo, ya xpá huan'na Oja hante di nhohra ximhäi. I nnepe ngue da hyεp'ua rá nts'o ya yø ja'i xa huanhni, n'namhma ngue nup'ua ja rá hmi rá dá Oja, hin tema nts'o da thinnbi.

5 Nuna Oja di macju. Ya mandø njam'møtho xpá nzänni ngue rá Jesucristo da 'yøt'e ngue ga cohi ngue yø basigahu Oja. Nu'a te bi nja mpähä Oja da 'yøt'e, gue'a bi nja'a.

6 Nuna rá Ts'unt'ua Oja mathoguitho di madí, ya ma n'yohu naya. Ja ts'editho ngue zant'a ga εspahu Oja ya, porque mandøngu drá mate bi 'dacju.

7 Conná guehrá mate Oja, nuna rá Ts'unt'ua Oja bi du ngue bi yanju 'nε bi punnga ma ts'oquihu.

8 Mathoguitho di macju Oja. Bi xoga ma n'yomfεnihu, bi 'yøt'e ngue dá pahmu hanja rá hya.

9 Nuna rá hya Oja himmi fadi hanja, bi 'yøt'e ngue da fadi hanja'a te xpá nzänni di nja.

10 Nu'a te ya xpá nzänni di nja, da 'yεhra pa di nja'a. Nuna Oja, da japi di manda rá Cristo gätho'a tema cosa i ja,

ngup'ua mahets'i, nguua ja rá ximhäi, gätho go di manda'a.

11 Nu'a te ya xpá nzän'Oja di nja, gue'a øt'a. Ya mandø njam'møtho xpá nzän'Oja ngue nu to gätho ya dí n'yohu rá Cristo, ga nnuhu'a rá nho di un'Oja.

12 Janangue'a, nuya rá maditho dá εc'εihe ngue rá Yante na rá Cristo, ya nnu rá nho ørcahe Oja. Guehya jatho ngue ga εspahu Oja ya.

13 Xquet'a nu'mø gmi 'yøhmu na rá hoga 'da'yo hya majuaní ngue di nyanni tehu, ya gá 'yεc'εihu rá Cristo p'uya. A nuyá, ngue guí n'yohu rá Cristo, ya bá 'ben'nahu rá Espiritu Santo. Porque ya xa yat'Oja ngue da pennbabi rá Espiritu Santo te'o gätho ya o rá 'yε.

14 Ngue ya bá 'benhna Espiritu Santo ga n'yohu, ya dí haxhu njuani ngue nu'a te ga rá nho xa yat'Oja di 'dacju, gä di nja. Nu'mø bi dat'i da 'yεc'εi'ua to ja ngue da zo rá 'yε Oja, guehya yø hya jaua da 'yørpe. Nu te gä øt'Oja, gä tate. Janangue jatho da t'εspi.

15 Nugä dí øde ngue janjuani guí hahni mmui guí εc'εihu rá Hmu Jesús. 'Nε dí øde ngue gadi mahmu gätho'ua to ya o rá 'yε Oja.

16 Janangue nugä hindí säya janjuani dädi ja mamadigä Oja conná ngue'ahu. A nuyá, zant'a dí mmat'Oja conná ngue'ahu.

17 A nuna Oja, guehna rá Oja na ma Hmuhu Jesucristo na, 'nε guehna rá Papá maguesε na. Janangue nuyá, dí äpä Oja ngue da 'yøt'e ngue da dinni mmuihu xandønho hanja Oja.

18 Nuna Oja, bi zongahu ngue di tocagahu rá nho m'mefa. Dí äpi ngue da xoc'a ni n'yomfεnihu xandønho, n'namhma ngue da dinni mmuihu hanja'a te rá hya dí tømhmü di nja. Porque mazihotho'a te rá nho xa nzän'Oja di unni te'o gätho ya o rá 'yε.

19 Dí äpä Oja ngue da dinni mmuihu xandønho hanja, ngue nuna Oja mathoguitho ja rá ts'edi hinha rá nzεgui. A nuna rá ts'edi Oja i ja,

guehna fäts'i gätho'u to εc'ei na. Nuna Oja na, i udi ngue mathoguitho ja rá ts'edi.

²⁰ Porque guehna Oja bi 'yøt'e ngue bi bennate ra Cristo 'mø mi du, 'nε bi zits'i i ma mahets'i ngue i mmip'u ja rá n'yei Oja.

²¹ Nuna ra Cristo bi t'unná cargo ngue tate, go guehna di manda gätho'u bi ja yø ts'edi mahets'i na, 'nεcua ja ra häi. Di manda yø dast'abi, 'nε gätho'u to mi'da ja yø ts'edi. Nuna go 'bet'o na ngue gätho, da gue'u 'bähra pa ja p'aya, da gue'u di m'mahyø pa di 'yεp'u, gätho go di manda'a.

²² Nu te gäma cosa i ja, Oja bi japra Cristo ngue Gä go di manda'a. 'Nε bi japi ngue ra Cristo go di manda gätho yø 'yεc'ei'a.

²³ A nu'u yø 'yεc'ei, gue'u nnøpa do'yo ra Cristo'u. Nu'a ra Cristo n'youi gätho yø 'yεc'ei'a, 'nε 'bui hønna bi zä, bí 'bu mahets'i 'nε 'bucua ja ra ximhäi.

2

¹ Nu'mø mam'met'o, xandønts'o te nmi øthü. Ëntho ya xtá tuhü ngue ma ts'oquihü mi ja.

² Xtá øthü yø nts'o ja ua ja ra ximhäi. Xtá ørpahü rá pähä ra zithu nuna di manda gätho yø ts'onthi i 'yo ndap'u bi zä. 'Nε gue'a ra zithu xa bennba yø mmäi'u yø ja'i hingui nne da 'yεc'ei Oja ya.

³ Nu'mø man'na ra pa Gä xtá njahü p'u tengutho øtyø ja'i hingui pa Oja ya. Xtá øthü'a te ma pähäsehü. Nu'a te ra nts'o so ma mmähü, gue'a xtá øthü'a. Janangue mama nsähü'a ra castigo da ja Oja, tengutho ra castigo da thohyø ja'i hingui pa Oja ya.

⁴ Pε nuna Oja, mathoguitho di macjü, 'nε mathoguitho di huεgahü.

⁵ A nuyá, ngue di n'yohü ra Cristo, ya bi 'dacjü ra 'da'yo te ya. Porque nujü ya xtá tuhü ngue ma ts'oquihü mi ja. Pε nuna Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi yanjü.

⁶ Nuna Oja, xquet'a da 'yøt'e ngue 'nεcju da zä ga bennatehü tengutho

ra Cristo ngue bi bennate. 'Nε da 'yøt'e ngue 'dap'u ganü mmihmü p'u mahets'i.

⁷ Nguna ra hya xpá nzän'Oja di nja ya, n'nammä ngue hangü ra pa di nεqui xandønho ngue janjuani di macjü, gue'a te ra nho bi 'yørcähü conná guehra Jesucristo.

⁸ Nuna Oja, ra matetho bi 'yøt'e ngue bi yanjü ngue dá εc'eiü ra Jesucristo. Hinga emhmü ngue ja temä nho dá øthü ngue bi yanjü. Sinoque bi nesε Oja ngue bi yanjü.

⁹ A nu ra ja'i, hingui sä da 'yεna ngue ja temä nho da 'yøt'e ngue da zä di nyani. Janangue hinda zäp'u di 'yets'i da 'yεna ngue nu'a te ra nho øt'e, gue'a di n'yan'a.

¹⁰ Oja bi 'yøt'e ngue ja ma'da'yo dá m'mahmü ngue di n'yohü ra Jesucristo. Ya mam'met'o xpá nzänni ngue ya gda 'bähmü'a ngue Gä ra nho ga øthü.

¹¹ A nuyá ngue hingyø judíoü, dami bēni te gmi jahü 'mø yø pa xa thogui. Yø judío himmi nnu manho'ahü porque ni do'yohü himmä mhmεpya tengutho øtyø judío.

¹² Nu'u yø pa'u, hingmi pahmü te'o na ra Cristo. Mama hyaqui'ahü ya yø judío 'bap'u ja ra häi Israel. Hingmi pahmü'a te ra cohi mi jai Oja'u. Ni xinga gue'u yø hya di yat'a Oja ngue gdi pahmü hanja. Ahä gmi 'bähmü ua ja ra ximhäi, 'be xingmi tømhmü ngue xtá 'yεhra pa xtá nyan'ahü Oja. Hingmi pahmü ngue 'bu Oja.

¹³ Pε nuyá ngue guí n'yohü ra Cristo ya, 'nε bi du conná guεcju, gue'a øt'e ngue gá pahmü Oja'a ya.

¹⁴ A nuyá, ra Cristo guehna bi 'yøt'e ngue ga n'amigohü Oja naya. Ngu yø judío, ngu'ü hingyø judío, ya n'na 'bäitho bi gohyø ja'i ya. Porque bi xotra Cristo ya yø hya ma'di hyagahü.

¹⁵ Nu'a ra ndate bi thohra Cristo, ja bi zεp'u rá ts'edi ra ley nu'a ma'di manda yø costumbre manü n'yo yø judío. Nuyá yo 'bui yø ja'i ma'di nsü, ma'da'yo bi mpēhni ngue n'na

'bũitho bi gohi. Porque ya gã yø n'youi ra Cristo. Gue'a i hojpa*b*i'a.

16 Porque nu'a i du p'u ja ra pont'i ra Cristo, gue'a i nhojpau*i* Oja yø ja'i bi 'yɛc'ɛi'a. Ngu yø judío, ngu'u hĩngyø judío, nu'a ra njunt'i mi øt'e ngue ma*d*i nsui, ya bi zep'u. Bi ma ma penhni gãtho yo 'bui yø ja'i tengutho 'mø n'na nc'ɛi*tho* bi gohi.

17 Ra Cristo bá ɛhɛ ngue bi xihra hoga 'da'yo hya yø ja'i ngue bi nhojpi. Bi xihra hya yø ja'i himmi pa Oja, ximmangu yø judío ya mi pa Oja xquet'a bi xihra hya.

18 Conná nguehra Cristo, ngu yø judío, ngu yø ja'i hĩngyø judío, gue'a ra Espíritu Santo fáxcãhũ ya ngue da zãp'u ga n'amigohũ xanho'a ra Papá.

19 A nuyá, ya hĩngyø 'dan'yo ja'ihũ ya. Ya gue'ahũ yø ja'i Oja ya, porque ya ni n'yohũ gãtho'u yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja.

20-22 Nup'u ha nanga n'na ra ngu ngue ra nija, nup'u brá fãhra jado, n'youi mi'da yø do di tetra jado ngue rá nija Oja. Gue'ahũ'u yø do di tetra jado ngue ra nija ya. Nu'a ra Cristo, gue'a ra do bi da'mra jado'a. A nu'u yø representante p'uya co 'nɛ'u yø pøngahya Oja, gue'u yø do rá ma*d*itho bi me ra ngu'u. A nuyá conná nguehra Cristo ya, nu yø ja'i hĩngyø judío, ya yø n'youi to gã ɛc'ɛi ra Cristo'u ya. Porque gãthogahũ, gue'a ra Espíritu Santo dí n'yohũ.

3

1 Nugã drá Pablo, dí ofãdi ngue dí mmangã rá hya ra Jesucristo p'u 'bũhyø ja'i hĩngyø judío.

2 Ya guí pahmũ ngue bi 'yørcagui ra mate Oja bi 'dajma 'bɛfi ngue ga xi'ahũ ra hoga 'da'yo hya.

3 Gã dá cuatã ua ja ra sũcua'a te gãma hya bi yurcagui Oja. Himmi fadi hanja na ra hya na.

4 A nu'mø gã nuhũ na ra sũcua naya, ya gui hyaxhũ njuani p'uya ngue nu'a rá hya ra Cristo himmi fadi hanja, bi jaqui dá pa*d*i hanja.

5 Nu'mø yø pa xa thogui, nuna Oja, hĩjonni ja'i xa mbøni ngue xti japi xta mbahna ra hya na. Pe nuyá, nuna Oja bá pennbabi ra Espíritu Santo'u yø representante co 'nɛ'u yø pøngahya ngue bi japi da ba*d*i hanja na ra hya na.

6 Nuna ra hya himmi fadi hanja, guehna ra hya ja ua naya: Ngue hĩnga høndyø judío di tocabi na rá njapi Oja, sinoque xquet'a 'nɛhyø ja'i hĩngyø judío di tocabi rá njapi Oja 'mø da 'yɛc'ɛi ra hoga 'da'yo hya. Ya gã da gohi ngue yø ja'i Oja. Porque di tocabi'a ra nho ya xa yat'Oja ngue di unyø ja'i da 'yɛc'ɛi ra Jesucristo.

7 A nuyá, Oja bi 'yøtra mate bi 'dajhma 'bɛfi ngue ga mmangã na ra hoga 'da'yo hya. 'Nɛ guesɛ Oja di 'dacra ts'edi ngue da zã ga øt'ã na ra 'bɛfi na.

8 Nugã, man'natho hĩnga njuanigã ngue gãtho mi'da yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja. Pe guesɛ Oja bi 'yøtra mate ngue bi tocagã ra mmenthĩ ngue ga xicã ra hoga 'da'yo hya yø ja'i hĩngyø judío. 'Nɛ ga xihyø ja'i ngue nu'mø bi 'yɛc'ɛi ra Cristo, mathoguitho ra nho di tocabi hĩha rá nɛgui.

9 I nneque ngue ga japi da ba*d*i gãtho yø ja'i hanja na ra hya hĩngui fadi. Nuna Oja bi hoqui gãtho'a te ja ya, mandø njam'møtho xpa nzãn'na te nnepe di nja. Pe himmi fadi hanja, astã ja guehya ja bi fãhya.

10 A nuyá, ya bi zønna pa ngue co 'nɛhyø anxɛ bi ja yø ts'edi mahɛts'i da nu'a te da 'yørpabi Oja yø 'yɛc'ɛi. 'Nɛ da nu ngue mathoguitho ja rá mfadi Oja.

11 Ya mandø njam'møtho xpa nzãn'Oja'a te nnepe di nja. Pe ya bi nja 'mø mi t'ɛc'ɛi na ra Hmu Jesucristo.

12 A nuyá, ngue ya dí ɛc'ɛihũ ra Cristo, ya nthummãi ngue ma n'yohũ Oja ya.

13 Janangue nugã dí xi'ahũ ngue 'yo di tu ni mmãihũ ngue dí sãgã ra n'u ngue dí xi'ahũ ra hoga 'da'yo hya. Sinoque dami johyahũ ngue nu'a te

ra n'u dí thocä conná ngue'ahü da 'yøt'ahü ra nho na.

14 Janangue nugä dí ndantyøhmü ngue dädi ja mammädi na rá Papá ma Hmüü Jesucristo.

15 Nunä ra Papá na, nu'u bí 'bü mahets'i, da gue'u 'bücüa ja ra häi, gätho yø Papá.

16 Guehna mä datho ngue ja rá ts'edi na. Janangue dí äpi ngue di zac'a ni mmüihü ngue da penhna Espíritu Santo di ha'ahü ra ts'edi.

17 Dí äpi ngue nu te'o gätho ya guí εc'eiü ra Cristo, høndra Cristo da 'yo ni mmüihü. A nu'a te gni mahni mmic'eiü, janjuani ngue ni mmüi gdi 'yøthü.

18 Dí nnegä ya ngue gätho'ahü co gätho mi'da yø 'yεc'ei, dami pahmü xandønho hague ngu gangu'a te guí macjü ra Cristo.

19 Janangue dí äpä Ojä ngue da dinni mmüihü xanho hanja na te guí macjü ra Cristo, madague'a ngue hinjam'mø da zä ga pahmü gätho'a te guí macjü. Pe co ngu'a, man'na man'na di nequi ngue guí n'yohü Ojä.

20 Nunä Ojä, mä datho ja rá ts'edi na, porque sä di un'a te t'äpi. Hinga hont'a te ra hya so mä mmüi dí äphü di uni, sinoque man'na xangu di uni ngue'a te t'äpi. A nuyá, nunä rá ts'edi Ojä i ja, guehna di hacjü ra ts'edi naya.

21 Nu to gätho dí εc'eiü ra Jesucristo ya, ma ga espahü Ojä para zantho. Da ngüt'atho.

4

1 Nugä dí ofädi ngue dí ørpabi rá 'bēfi ra Hmü Jesús. Pe nuyá, dí xi'ahü ngue guí mportahü xandønho. Nunä te ra hya i zon'nahü Ojä gdi n'yohü, gue'a guí 'yøthü'a.

2 O gadi 'yεx'mø guí yahü, mahotho gdi nyahü. Dami seti te gadi n'yørpahü. Di nequi ngue n'na ngu n'na gadi mahni mmic'eiü.

3 Da mäx'ahü ra Espíritu Santo ngue da 'yøt'e ngue xøgue n'na hyatho guí

mmamhmü. Dami ja ndümmüi ngue hinjam'mø guí njunthü.

4 Nu to gätho ya dyø 'yεc'eiü, εntho n'na nc'eiütho p'u da nnujü Ojä. Nu'a ra Espíritu Santo dí n'yohü, n'nat'a'a. Nunä te ra hya dí tømhmü di nja m'mēfa, n'nat'a na ra hya gá nzongahü Ojä.

5 N'nat'a ma Hmüü. N'nat'a mä nt'εc'eiü i ja. N'nat'a ra nxixya i jajü.

6 'Nε n'nat'a Ojä i 'büi, gue'a ra Papá'a ngue gätho. 'Nε gue'a di manda gäthogahü'a. Gue'a 'büi ndap'u bi zä'a. 'Nε gue'a dí n'yohü gäthogahü'a.

7 Nüp'u ha di mpeti yø 'yεc'ei, bi zännba ra Cristo n'na ngu n'najü'a te ja ngue ga øthü. Di hacjü ra ts'edi ngue da zä ga øthü'a te nnepe ga øthü.

8 Nguna mmamp'u ja ra Macä Libro ngue εna: "Nunä ra Cristo bi ma mahets'i, pe 'be bi dapi gätho'u yø nsüüi. 'Nε mandøngu drä mate bi unyø ja'i bi gocua ja ra ximhäi", i εna.

9 ¿Te nne da manna ra hya embi ngue bi ma mahets'i? I nne da mä ngue ra Cristo bi zøcua ja ra häi 'nε bi mengü, i ma mahets'i.

10 Nuse na ra Cristo bá nεxpü mahets'i, bi zøcua ja ra häi. 'Nε bi ma asta ndøya maya bí ja ra c'amahets'i para ngue di nequi ngue ndap'u bi zä 'büi ngue di manda.

11 N'na ngu n'na yø ja'i, bi zännba ra Cristo'a te ja ngue da mēfi. Bi 'yεxyø ja'i ngue dyø representante. Mi'da p'üya, bi 'yets'i ngue da manna hya di bεnnbabi Ojä ngue da mä. Mi'da p'üya, bi 'yets'i ngue di n'yo ngue da manna hoga 'da'yo hya. Mi'da p'üya, bi 'yets'i ngue di m'met'o ngue dyø mamhya p'u ha 'bühyø 'yεc'ei. Mi'da p'üya, bi 'yets'i ngue dyø xännbate ngue ra hya.

12 Nuyä yø ja'i bi 'yets'i, guehya da japi gätho yø 'yεc'ei ngue da 'yøtra 'bēfi di manda ra Cristo da 'yøtyø ja'i ya. Guehya man'na di hatra ts'edi yø 'yεc'ei 'bücüa ja ra ximhäi ya.

13 Di mpefi asta gue'mø da züdi ngue xøgue da 'da'igü mä nt'εc'eiü, 'nε ga pahmü xandønho'a rá Ts'ünt'u

Oja. Man'na man'na dí thini xanho hanja ra hya, ya da zä ga n'yohu tengutho i n'yo ra Cristo p'uya.

14 Ya hinga othu tengutho otyo t'ubasi p'uya. Porque yo basi hinguí henni ga thät'i. Tengutho 'mø te haxra ndahi ni ma ua, ni ma nu, njarbutho yo basi, hont'o bi zä maxädi tenni. A nu'u yo xänbäte ngue yo hyäte, xogue ga mbatho da hyoni ha di hyätyo ja'i. Inne'u ngue ga tēhnua ra fehni hya i xänbäte.

15 Pe nuju, ma ga ja ndummui ga mmamhu na ra hya majuaní. Ma ga udi ngue dadi mahmu'u yo ja'i dí xihmu na ra hya na. Ma ga homhu ra hya ngue man'na gda cohmu tengutho ra Cristo. Nuna ra Cristo, guehna 'bet'o na ngue di manda gätho yo 'yεc'ei, tengutho ra ya ra ja'i i 'bet'o ngue di mandabi ra do'yo.

16 Ngue guehna ra Cristo 'bet'o ngue di nnopa yahya ya, nu'u yo xequi ha di ntōtrá do'yo ra ja'i p'uya, go guecju'a. A nu'mø ngue cu xanho yo hyundo'yo, gätho 'da gui mpetho, ya xanho i ja. Njarbutho ya, nu'mø di mmađi n'na ngu n'na yo ja'i, gätho 'da ga hyadra ts'edi di mpefi xanho.

17 Nuna ma Hmuhu Jesucristo, go di 'dacä ra ts'edi na guehna ra hya dí xi'ahu ya. 'Yoni mantho gui othu'a ra nts'o ga 'yo yo ja'i hinguí pa Oja. Nuya yo ja'i ya, nu'a ra nts'o so yo mmui, gue'a ot'a. Pe hinte di muui te ot'e.

18 I njot'i yo n'yomfeni, hinguí pa'a ra 'da'yo te di un'Oja. Porque mandø nnaxitho yo n'yomfeni. Hindi n'uni da sifi ha di njap'u dí ba Oja, janangue hinguí padi hanja.

19 Janjuani ngue xa unyø mmui yo ja'i'a ra nts'o ga 'yo. 'Be xinguí ja yo 'be'isä. Ena gue man'na di johya 'mø 'dama 'dan'yo ma nts'o ot'e.

20 Pe hinga ngu'a ra hya gá 'yøhmü bi nxänbäte ra Cristo.

21 Majuaní ngue ya gá 'yøhmü na te ra hya bi nxänbäte ra Jesucristo. Nuna ra hya naya, guehna majuaní

na, 'nε guehna ra hya xänngahu ra Jesús.

22 Janangue nuyá, nu'a te gä ra nts'o gmani n'yohu mam'met'o, dami hyehmu p'u'a ya. Porque nu'a ra nts'o gmadi ho gui 'yøthu, mi hät'atho ni n'yomfenihua.

23 A nuyá, dami 'yøt'e ngue da gom'na'yo ni n'yomfenihua ya.

24 Gätho ma'da'yo'a te gdi n'yohu. Gä ra nho gdi n'yohu. Tengutho Oja majuaní ngue xandønho'a, gui njathu p'uya, gä ra nho gui 'yøthu, hin tema nts'o gui 'yøthu.

25 A nuyá, 'yo gui mmamhu ra fehni. N'na ngu n'na'ahu, gä majuaní gui xihni mmic'eiui. Porque gätho yo 'yεc'ei tengutho 'mø n'na nc'eiho di jahua.

26 Nu'mø gui ncuehu, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue da gohi ngue dra ts'oqui'a ni cuehu. Da thotho'a ni cuehu, 'yo gui nnehu ngue gä ra ngani ra pa gui ncuehu.

27 'Yo gadi unhu ra 'yu ra zithu ngue gui 'yøthu'a te rá pähä.

28 Nu ra ja'i mará bε, da hyep'u'a rá mfe, di mpefi. Nu ra ja'i ngue rá 'befise da 'yøt'e, gue'a di dini te da zi'a, janangue di nja te di unyø ja'i hin'yu te da hyoni.

29 'Yo tema ts'omhya gui mmamhu. Sinoque ra hoga hya gui mmamhu, da gue'a ra hya da 'yørpabi ra nho yo ja'i da 'yøde.

30 'Yo gui othu ngue da du rá mmui ra Espiritu Santo ngue n'na ra ts'oqui gui 'yøthu. Porque dí n'yohu ra Espiritu Santo, ya di haxhu njuani ngue ya dí ohu rá 'ye Oja, 'nε fäcju asta gue'mø bá ep'u ma Yantehu.

31 A nuyá, dami hyehmu p'u gätho ya yo hya ga xi'ahu ya. Ra sai, ra cue, ra njunt'i, ra ts'ate. 'Yo to gui nnu man'uhu.

32 Nu'a ja ngue gui 'yøthu, dami n'yørpahu ra nho n'na ngu n'na'ahu. Di nja ni yemmuihu. Dami mpunnbi n'na ngu n'na'ahu ngue'mø 'bui to hinga gue'a ot'e, tengutho Oja bi pun'nahu conná guehna ra Cristo.

5

1 Nuná Oja, janjuani ngue di macju ngue ya yø basigah. Janangue nuyá, ma ga øthø tengutho øt'Oja.

2 Ma ga mahma mmic'eiha tengutho gui macju ra Cristo. Nuná, asta bi ndá ngue bi du conná nguecju. Oja bi nu manho ngue gue'a bi gohi ngue ra 'bøt'e i nhohma ts'oquih'a.

3 Ya gui ohø rá 'yε Oja ya. Janangue nuyá, 'yo di so ni mmuih'a ra n'yots'om'mái. 'Yo tema nts'o gui øthø. 'Nε 'yo gui emhma ngue gue'a ra menyü ma datho di müui.

4 'Yo tema ts'omhya gui mmamhma. 'Yo gui mmamhma yø hya hinte ni bøntho. Porque nuyá yø hya ya, hinni 'yup'ø ngue gui mmamhma ya. Nu'a ra hya ni 'yup'ø gui 'yøthø, gue'a ngue njandyatho gui ja mamadihø Oja'a.

5 Ya gui pahma ngue nup'ø di manda ra Cristo, co 'nεhrá Papá, nuyá yø ja'i ngue yø 'yots'om'mái hinda ma macut'i p'ø ya. Da guehyø ts'oc'ei, da guehya yø ja'i ngue hont'a te pes'ua ja ra ximhäi so yø mmui ngue di xandi, hinda yarbø ya. Porque nuyá yø ja'i njap'ø, nu'a te ra cosa ni ma yø mmui, gue'a thanne'a, hinga gue'a Oja i thanne.

6 Matonma hyä'ahø ngue gui 'yøthø ya yø nts'o dí xi'ahø. Porque nu to øtya yø hya dí xi'ahø ya, ngue fεspatho rá hya Oja, guehya da japrø castigo Oja ya.

7 Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui 'yøthø tengutho øtya yø ja'i dí xi'ahø ya.

8 Nu'mø mam'met'o, gä ra nts'o nmará n'yohø. Pε nuyá, ya ma n'yohø ra Cristo ya. Ma gdá n'yohø'a te nne Oja gdá 'yohø ya.

9 Nu ra ja'i ngue xojpabi Oja rá mmui, gä ra nho gä 'yo ra ja'i. Nu'mø ha ya, gä majuaní te mma. Nu'a te di manda Oja, gue'a øt'a.

10 Damí ja ndummaihø ngue nu'a te nnu manho Oja, gue'a gui 'yøthø'a.

11 Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue go gui 'yøthø tengutho øtyø ja'i xants'o ga

'yo. Damí japhø ngue da bahyø ja'i ngue ra ts'oqui'a te øt'e.

12 Nu'a ra nts'o nt'aguitho øtyø ja'i, ya ra 'be'isátho ngue da hmangua'a.

13 Pε nu'mø da ma nsudi ra hya ha rá nja na ra nts'o nt'aguitho øtyø ja'i, da bahyø ja'i ngue ra ts'oqui øt'e.

14 Janangue emp'ø ja ra Maca Libro: "Nup'ø 'bahyø ja'i entho ya xa ndu, da xoc'a ni mmui ra Cristo. Entho ja gui nnu'a nt'aha", i εna.

15 Janangue nuyá, damí fähma xanho te gdi n'yohø. 'Yo gni 'yohø tengutho gä 'yo yø ja'i hingui pa Oja. Sinoque damí 'yøt'e ngue di nequi ngue gui pahma Oja.

16 Damí ja ndummaí gui mpefi ngue gui mmamhma ra hya. Porque yø pa dí 'bahma, xandøngu ra nts'o i ja.

17 Janangue nuyá, 'yo gyø 'yammuihø. Nu'a te rá pähä ma Hmuha Jesucristo, damí ja ndummaí ngue da dini xanho ni mmuihø hanja ra hya, n'namhma ngue gue'a gui 'yøthø'a.

18 Para ngue gui m'mamma pähäha, 'yo gadi unni mmuihø ra n'iti. Porque ra n'iti xants'o te øt'ahø'a. A nuyá, go damí unni mmuihø'a ra Espiritu Santo ngue da gue'a da xän'nahø te ja ngue gui 'yøthø'a.

19 N'na ngu n'na'ahø, nu'mø gui yahø, nu'ø yø hya mazihotho nt'ot'i p'ø ja yø salmo, gue'ø damí nxihma'ø, 'nε'ø yø hya nt'ot'i p'ø ja yø alabansa. Damí ja mamadihø'a ra Hmu Jesucristo p'ø ja ni mmuihø. Gui 'yεpahø conyø salmo 'nε conyø alabansa gui turpahø.

20 Rángue gui εc'eiha ma Hmuha Jesucristo, nuná Oja ma Papáha da 'yø'mø gä zohma. Janangue nuyá, zant'a gui ja mamadihø ya ngue'a te gä ra nho ørcahø.

21 A nuyá, ngue gui nnu mansuhø Oja, damí mfäts'i n'na ngu n'na'ahø ya.

22 Ague gyø xisuhø, damí 'yεc'ei ni damme 'mø nzo'ahø. Porque gue'a di manda ra Hmu Jesucristo'a.

23 Porque ra n'yohu i 'bet'o'a ngue di manda rá xisu, tengutho ra Cristo i 'bet'o'a ngue di manda yø 'yεc'ei. Nu'a ra Cristo bi yanyø 'yεc'ei, gue'a 'bet'o'a ya, tengutho rá ya ra ja'i, 'bet'o ngue di mandabi rá do'yo.

24 A nuya yø 'yεc'ei i øt'e te di manda ra Cristo. Xquet'a njarbutho yø xisu ya, da 'yøt'e te gá di 'bepyø damme.

25 Ague n'yø'ahu, dami mahni xisuh, tengutho ra Cristo di mahyø ja'i bi 'yεc'ei, asta bi du ngue bi yani.

26 Nguna bi 'yørpabi yø 'yεc'ei para ngue di zo rá 'yε Oja. Co nuna ra hya bi 'yεc'ei yø ja'i bi hojpa yø ts'oqui. Bi nxixya p'uya ngue ya bi hyep'u ra nts'o.

27 I nne ngue nu'mø bá ep'u mahøn'a ra Cristo, gátho yø 'yεc'ei da 'yεspi, porque ya hin tema nts'o da dinnbi.

28 A nu yø n'yohu i jatho ngue di mahyø xisu. Tengutho ga mmáhrá do'yo, di jarbu rá xisu. Porque nu ra n'yohu di máhrá xisu, i øtrá güenda ra n'yohu ngue rá do'yose di mádi.

29 'Nε hinjo'o n'na ra ja'i ngue di sáhrá do'yo, sinoque fáhrá do'yo ra ja'i 'nε pεpi. Njarbutho'a te ørcahu ra Cristo ya, fácjü 'nε i pejpahu.

30 Porque ra Cristo, i nnøpe ngue rá do'yogahu.

31 N't'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue εna: "Nu'mø bi nthatra n'yohu, ra n'yohu p'uya sop'u rá papá 'nehra mamá ngue 'bahmi rá xisu. Nuya yo nc'ei ya, di nne n'na ngu n'na, janangue ya hingui yo nc'ei, sinoque εntho n'na nc'eitho", εnna hya.

32 Nuna ra hya na, mazihotho hma te nne da ma. Porque ga mbøni ngue ra Cristo ya yø n'youi yø 'yεc'ei 'nε gue'u yø 'yεc'ei nnøpe ngue rá do'yo.

33 Pε xquet'a i nne da ma ngue n'na ngu n'na yø n'yohu jatho di mahyø xisu. Tengutho ga nne ngue di ma mamadi, di jarbutho rá xisu ya di mádi. A nu ra xisu p'uya, i jatho ngue da nu mansu rá damme.

6

1 Ague gyø basih, nu'mø bi zo'a ni papá ogue ni mamá, dami 'yεc'ei te xi'ahu. Porque gue'a jatho ngue da 'yøtyø basi ya εc'ei ra Cristo'a.

2 Guehna rá mæditho ra hya mmamp'u ja rá ley Oja na, ngue nu ra ja'i da 'yøt'e te xi Oja, da dinnbabi rá njapi Oja. Guehna ra hya naya ngue εna: "Dami su ni papá, dami su ni mamá.

3 Nu ra ja'i da 'yøtya yø hya ya, ya'atho ra pa di m'mæcua ja ra häi, 'nε di m'mæmma pähä", εnna hya.

4 A nu yø n'yohu conyø xisu, ngue ya 'bahyø basi, 'yo di honnbi ha di mbøcue yø basi. Sinoque di tede xanho, da badi ngue da zammi. 'Nε da xänba yø basi ngue da 'yεc'ei ra Cristo.

5 Ague gyø hmiquih, dami 'yεc'ei ni hmu gadi mpehm u a ja ra häi. Majuani ngue ni mmæi gdi 'yørpabi masu ni hmuu. Ni mmæi gdi 'yøtra 'befi gui pehm, gui 'yø'ni güendahu ngue tengutho 'mø gdi ørpahu rá 'befi ra Cristo.

6 Gui hyumbabi 'mø gadi mpehm. 'Yo gui nneh ngue høn'mø nnu ni hmu gui humbah, sinoque gui 'yøt'e ngue yø mæfi'ahu ra Cristo. Co gátho ni mmæi gdi 'yørpahu'a te rá pähä Oja.

7 Nu'mø ja te gui pehm, con n'na ra pähä gdi 'yøthu ra 'befi. Gui 'yø'ni güenda ngue ra Cristo gui ørpahu rá 'befi, hingue masque gui 'yεmhm ngue ra ja'itho gui ørpahu rá 'befi.

8 Porque ya gui pahm ngue nu'a ra Hmu Jesucristo, nu'a te ra nho xa 'yøt'e n'na ngu n'na ra ja'i, gue'a rá nzäbi ra ja'i di un'na. Nu'mø 'báhrá hmu ogue hinjo'o rá hmu n'na ra ja'i, nu te ra nho xa 'yøt'e, gue'a rá nzäbi di t'un'na.

9 Ague gyø hmuu, dami 'yørpabi ra nho ni mæfi gui sihu. 'Yo gadi pihm yø mæfi. Dami bεmhm na ra hya ja ua. Ngu'u yø hmu u a ja ra ximhäi, ngu'u yø hmiqui, n'nat'a ni Hmuu bi 'bu mahets'i. A nu'a p'uya, hingui huantho yø ja'i ørpa masu'a.

 10 Ague mā zi cū'ah̄, dām̄i za-
 jn̄i mm̄aih̄ con̄nā ts'edi di 'da'a mā
 Hm̄uh̄. Porque h̄ont'a tate ja rá
 ts'edi'a.

11 Nūnā rā hyā di 'da'ah̄ Ojā
 ngue gđi mfāhm̄, dām̄i 'yōth̄ ngue
 tengutho 'm̄o dā m'mant'i'ah̄ nā rā
 hyā nā. Janangue dā zā gui tājpah̄ rā
 hyā rā zithū nū'a nne dā hyācj̄.

12 Porque nūnā rā tunhni dī
 øth̄ ya, h̄ingā gue'u mā mm̄ic'ei
 dād̄i ndunhn̄, sinoque nū'u dād̄i
 ndunhn̄ ya, gue'u yō ts'onth̄i ja yō
 ts'edi ngue dī m̄anda rā nts'o ja ua ja
 rā ximh̄ai. I 'yo mayā ndap'u bi zā.

13 Janangue dī nd̄ xanho n̄i
 n'yomf̄en̄ih̄ ya co nūnā rā hyā di
 'da'ah̄ Ojā, guehnā gđi tācj̄ rā
 nts'o nā. Nū'm̄o dā 'yeh̄rā ora ngue
 gui nth̄eh̄ n'na rā hyā xants'o, 'yo
 di dap'ah̄. Nū'm̄o ngue gā 'yōth̄
 nā rā hyā naya, ya d̄ xanho n̄i
 n'yomf̄en̄ih̄ 'm̄o.

14 Nū rā soldado 'm̄o ngue ya xā nsā
 ngue dā ma rā tunhni, ya xā d̄utra
 ngat'i, ya hā rā njud̄i dī nyani, 'n̄e
 he rá he ngue rā t'egui. Dām̄i njath̄
 p'aya ngue gđi nyamhm̄ nā rā hyā
 majuan̄i. Nū'a te xanho, gā gue'a gui
 'yōth̄'a.

15 Nū rā soldado 'm̄o ja ngue ha
 dā ma, ya xā nsā, h̄inha gā hyehyō
 'boxth̄i. Dām̄i njath̄ p'aya, gui
 ja ndum̄m̄i ngue gui mma guā
 mamhm̄ rā hoga 'da'yo hyā. Guā
 xihm̄ rā hyā yō ja'i ngue ha di zā dī
 nhojp̄aui Ojā.

16 Nū rā soldado hā rá njud̄i. Nū'u
 yō nsā n'yoi rā sibi bi enyō ns̄iui
 h̄ingui thot'i. Gui njath̄ p'aya co
 nū'a n̄i nt'ec'eīh̄ i ja, ya h̄inda zā dā
 dap'ah̄ rā zithū.

17 Gui 'yōt'e tengutho 'm̄o gđi hush̄
 rā f̄ai t'egui, h̄inte dā thot'i. Dām̄i
 njath̄ p'aya, n'nat'a b̄eni ngue ya bi
 nyanni teh̄. Nūnā rá hyā Ojā di
 'da'ah̄ rā Esp̄iritu Santo, guehnā gui
 nn̄op̄a juaih̄ nā, ngue gđi taph̄ rā
 hyā yō ja'i.

18 'Yo di coh̄ni mm̄aih̄, mat'Ojah̄
 hangū rā pa. 'Yāph̄ Ojā'a te gāma

hyā di b̄en'nah̄ rā Esp̄iritu Santo gui
 'yāph̄. Gātho yō ja'i ya o rá 'ye
 Ojā dām̄i m̄arpah̄ Ojā yō ja'i, 'yogui
 sāyathoh̄.

19 Xquet'a 'n̄ecā dām̄i m̄arcāh̄ Ojā
 n'namhm̄ ngue Ojā di 'dacra hyā ga
 mma. Nūp'u ha gā mm̄anna hyā, gā
 hā rā ts'edi ngue gā mm̄anna hyā.
 Nūnā rā hoga 'da'yo hyā, h̄inga sū
 gā xicā yō ja'i hanja nā rā hyā nā.
 Porque h̄ingui pahyō ja'i nā rā hyā nā.

20 Ojā bi 'ȳexqui ngue drā rep-
 resentantegui ngue gā mm̄angā nā
 rā hoga 'da'yo hyā nā. A nuyā,
 ngue dī mm̄angā nā rā hyā nā, ya
 dī ofādi. Janangue dām̄i m̄arcāh̄
 Ojā n'namhm̄ ngue nūnā rā hyā n̄i
 'yeh̄mā xi gā mma, dā zā gā hā rā
 ts'edi ga mma xanho rā hyā.

 21 Nūnā mā zi cūh̄ rā Tíquico,
 xquet'a em̄m̄ei dī mp̄efi ngue ørp̄abi rá
 'b̄efi rā Hm̄u. Nū'm̄o bi map'u naya,
 go dā xi'ah̄ te dād̄i jagā nā. 'N̄e dā
 xi'ah̄ te dī øt'ä ua.

22 Nūnā rā Tíquico dī et'ä p'u nā ngue
 dā ma di zengua'ah̄. 'N̄e dāni xi'ah̄
 te dād̄i ja. Nūnā rā hyā dā xi'ah̄
 p'aya, di hatra ts'edi n̄i mm̄aih̄ nā.

23 Dī nnegā ya ngue nūnā Ojā mā
 Papāh̄ co 'neh̄nā mā Hm̄uh̄ Jesu-
 cristo di d̄arp̄abi yō nt'ec'eī to gātho ya
 ja yō nt'ec'eī, 'yo dād̄i njunt'i, sinoque
 dī mahyō mm̄ic'eīui n'na ngu n'na.

24 Ojā di jap̄i te'o gātho ngue yō
 mm̄i gui mā'a mā Hm̄uh̄ Jesucristo.
 Dā ngut'atho.

Filipenses

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yɛc'ɛi Filipos.

¹ Nügä drá Pablo, conna Timoteo, yø mɛfigä'be ra Jesucristo. Nu'u yø mamhya p'u ja ra hnini Filipos, da gue'u yø n'yohu ja yø cargo p'u ja ra nija, gätho mi'da yø ja'i ya o rá 'yɛ Oja ngue ya ɛc'ɛi ra Jesucristo, gä dadi zengua'be.

² Dí nnegä'be ngue nuna Oja ma Papáhu co 'nɛhna ma Hmuhu Jesucristo di jap'ahhu 'nɛ da hyut'a ni mmuihu.

³ N'na ndi ngu n'na ndi ga mbɛn'ahhu, dadi ja mammadigä Oja conná ngue'ahhu.

⁴ Nu'mø dá mat'ahhu Oja, janjuani dadi johya.

⁵ Porque dí mbɛn'ahhu ngue nu'mø mambá fudi gá 'yɛc'ɛihu ra hya, gá fäxcahu mɛnte dadi 'yongä ra hoga 'da'yo hya. 'Nɛ asta guetya gui fäxcatohu.

⁶ Asta gue'mø gambá fudi gá 'yɛc'ɛihu ra Jesucristo ya, bi 'yøt'ahhu ra nho Oja. 'Nɛ man'na di 'yøt'e ngue gui commanhohu. 'Nɛ dí padi ngue go gue'a da 'yøt'e ngue gui pømmanhohu 'mø ra pa da ɛp'u ra Jesucristo'a.

⁷ Ni 'yup'u ngue ɛmmɛi di mbɛn'ahhu, porque gäthogahu, bi 'yøtra mate Oja ngue bi 'dacju ra 'bɛfi ngue dadi 'yonnbahu rá hya. A nuyá, gue'mø dí ofädi, ogue dí 'bɛcä p'u ja ra ts'ut'abi, dí tøkä na ra hoga 'da'yo hya, 'nɛ dadi ja majuani ngue majuani na.

⁸ Nuna Oja i padi ngue janjuani dadi madi gätho'ahhu tengutho gui ma'ahhu ra Jesucristo.

⁹ Nu'mø dí mmat'Ojagä, dí äpi ngue nu'a te gni mmahmu, man'na man'na gdí mmahmu. 'Nɛ dí äpi ngue da xoc'a ni n'yomfɛnihu ngue da dini xanho ni mmuihu hanja ra hya.

¹⁰ Dí nnegä ngue gui padi gui huanhnu ndana ra nho i ja ngue gui 'yøthu. Janangue nu'a ra pa da ɛp'u ra Cristo, ya hinte mants'o da thin'nahhu.

¹¹ 'Nɛ hont'a ra Jesucristo da zä da 'yøt'e ngue gä ra nho gdí n'yohu. Nu'mø bi nu yø ja'i ngue gui 'yohu xanho, ya da 'yɛspabi Oja yø ja'i.

¹² Ague ma zi cu'ahhu, dí nnegä ngue gui pahmu ngue nu'a te gä dá thocä, ɛna gue gue'a man'na i fahra hoga 'da'yo hya'a.

¹³ A nuyá, gätho yø soldado 'bɛcua ja ra palacio, 'nɛ gätho ya mi'da yø ja'i 'bɛcua, ya padi ngue dí ofädigä ngue dí ɛc'ɛi ra Cristo.

¹⁴ Nu'mø mi hnu ngue ya dí ofädigä, xangu ma cuhu bi hya ra ts'ɛdi, himbi nsu da mambrá hoga 'da'yo hya Oja. I padi ngue hingui hegahu'a ra Hmu.

¹⁵ A nuyá, nu'u to mmanna Cristo ya, 'bɛ i'da ngue di seyagui, i nne da 'yengahäi. Pɛ mi'da p'uya, conna pähatho ga mmanna Cristo.

¹⁶ A nu'u di seyagui, i mmanna hya ngue di nu manhose yø ja'i, 'nɛ himma juani ngue yø mmui ga manna hya. Porque ɛmbi ngue da du ma mmwigä 'mø ga padi ngue gä tenyø ja'i'a ra hya mman'u.

¹⁷ Mi'da p'uya, ga mmanna Cristo ngue di maqui. I padi ngue dí 'bui ngue ga tøkä ra hoga 'da'yo hya ua ja ra ts'ut'abi.

¹⁸ Pɛ hinte ja'a, gue'mø gue yø mmui ga manna Cristo yø ja'i, ogue hin'na. Pɛ squerangu i hmanna Cristo, guehna nná johyagä naya. 'Nɛ man'natho dadi johya.

¹⁹ Porque dí padi ngue ga pømmanhogä ua ja ra fädi ngue gui mmarchahu Oja, 'nɛ fäxcä ra Espiritu Santo bá penhna Jesucristo.

²⁰ A nuguí, nu'mø ga su ga mmanna hya ngue ra Cristo, ya ra 'bɛ'isätho te dí øt'ä 'mø. Hante gue ga ha ra ts'ɛdi ga mmanna hya hangu ra pa, hingue masque ga su ngue dí ofädi. Ogue ga pongui, ogue da thogui, hñdi

mportagä'a. Nugui dadi ja ndummai dí honnbi ha di hnu manho ra Cristo.

²¹ A nuyá, dí nne ngue ya gdá 'bua ngue ga orpabi rá páhä ra Cristo. A nu'mø dá tu, ya man'na ma datho ra nho ga nthé'be.

²² Nu'mø ga sigue ga m'mucua ja ra ximhäi, da zä ga tapä mi'da yø ja'i ngue da 'yεc'ei ra Cristo. Janangue nuya hindí padí ndana gue'a exa ja ts'editho ga øtya. ¿Ua nuhma xanho ngue ga sigue ga m'mui, ua gue xanho ngue ga tu?

²³ Nuya hindí padí ndana exa ja ts'editho ya yoho yø hya ya. Nup'u nná bεngä, man'na xanho ngue ga tu, ya gani m'mæ'be ra Cristo p'uya. A nugui, dí nnu manho ngue ga tu.

²⁴ Pε co nu'ahua, ya xanho ngue dí 'bui.

²⁵ Janangue'a dí haxa njuani ngue ga sigue ga m'mai, n'namhma ga ha'ahua ra ts'edi ngue di ndu ni nt'εc'eiha. 'Nε man'na di nja'ahua mpähä porque man'na di ndu ni nt'εc'eiha i ja.

²⁶ Nu'mø ga nuju mahøn'a p'uya, ya man'natho gadi ja mammadihua ra Jesucristo conná nguecä.

²⁷ Guí ja ndummai gui 'yøthua yø hya mmaná hoga 'da'yo hya ra Cristo. Dami 'yøt'e te dí xi'ahua, gue'mø ga mmagä p'ua ga ma nu'ahua, oque hin'na. Pε dí nne ga øde ngue guí hahua ra ts'edi 'nε 'da'igu guí mmamhma. 'Nε guí honi ha gdi japhua ngue di nthä'a ra hoga 'da'yo hya ngue'a ra nt'εc'ei ja'ahua.

²⁸ Nu'mø di pi'ahua ya yø ja'i suhra hoga 'da'yo hya, 'yo sä guí suhua. Porque nuyá, nu te øt'e, gue'a ra hmεya'a ngue di m'medi. Pε nu'ahua p'uya, nu te guí øthua, gue'a ra hmεya'a ngue di nyanni tehua. Porque guehna Oja faxahua.

²⁹ Nuna Oja bi 'da'ahua rá mate, hinga høntho ngue gui 'yεc'eiha ra Cristo, sinoque xquet'a ja ngue gui sahua ra n'ua ngue guí εc'eiha na.

³⁰ A nuyá, ma ga homhma ha di nthahra hya ya. Ya guí nuhua te dá øt'ä m'met'o, 'nε ya guí øhma ngue

dadi sigue dí honi ha nná japi ngue di nthahra hya.

2

¹ Di ha'ahua ra ts'edi na ra Cristo. Nu'a gui ma'ahua, gue'a di hoc'a ni mmaihua'a. Nu'a ra Espiritu Santo gui n'yohua ya. Ya ja ni yemmihua ya, 'nε ya ja ni nhuεcatehua ya.

² Pε man'na ga johyagä 'mø gui 'yøthua ya yø hya dí xi'ahua. Dami ne ngue 'darbua di n'yo ni hyahua. Gätho'ahua 'da gdi mmathohua, hinjon da bøni ngue da n'nan'yo rá n'yomfeni.

³ 'Yo gadi 'yεxhua, 'nε 'yo gui nne ngue go da nu manho'asehua yø ja'i. Sinoque gui 'yøt'e tengutho 'mø hinte gadi muhua. Gui 'yøthua ngue tate xanho mi'da yø ja'i ngue'ahua.

⁴ 'Yo guí øthua ngue høn'asehua gui timhma ra nho. Dami 'yøthua ngue 'nε hmi'da yø ja'i da dinna nho.

⁵ Dami 'yøthua tengutho bi 'yøtra Jesucristo ngue hingui ts'ua bi 'yεts'i.

⁶ Madague'a ngue Oja'a, pε bá sop'ua rá cargo mi ja ngue madi manda p'ua mahets'i.

⁷ Bi n'uni bi nja'i. Bi gohi tengutho n'na ra hmiqui.

⁸ Nu'mø mi m'mai ngue ra ja'i p'uya, hingui ts'ua bi 'yεts'i. Gä bi 'yutho'a te rá nt'edi Oja, asta bi n'uni bi tho. Bi dup'ua ja ra pont'i, madague'a t'embj ngue ra 'bε'isä ngue to da dup'ua ja ra pont'i.

⁹ Janangue nuna Oja bi japi ngue ma datho da hnu mansu. Bi japi ngue bi ntate, hin jomman'na ngue tengu'a.

¹⁰ I nnepe ngue nu'mø bi t'øde ngue hmambrá thuhu ra Jesús, Gä di ndantyøhmua bi 'bua mahets'i, 'nε'ua 'bucua ja ra häi, co 'nε'ua 'bup'ua ja ra nidu, Gä di ndantyøhmua.

¹¹ Gätho da ma ngue ra Jesucristo, gue'a ra Hmu'a. 'Nε nu'mø t'εspabi ra Jesucristo, tengutho 'mø go di t'εspabi Oja, rá Papá.

12 Ague mā zi cū'ah_u, nū'mø dambá m'mucá p'_u guí 'b_uhm_u, gá 'y_εc'ei te dá xi'ah_u. A nuyá, madague'a yaua dí 'b_ucá ya, p_ε mā datho dami 'y_εc'ei h_u nā rā hyā dí p_εn'nah_u ya. Ya bi nyanni teh_u. Janangue mā datho dami nū mansuh_u Oja ya. Dami ja ndummai guí hyoni ha di hnu manho'ah_u.

13 Nunā Oja, go di b_εn'nah_u nā te rā nho ja ngue gui 'yøth_u nā, 'n_ε da māxah_u ngue da zā gui 'yøth_u'a te nne Oja ngue gui 'yøth_u.

14 Nū te ja ngue gui 'yøth_u, 'yøth_u co n'na rā pāhā. 'Yo 'be guí enā ngue rā ts'edi t'øt'ah_u.

15 Janangue hin temā ts'oqui da thin'nah_u. Porque ya yø basi'ah_u Oja p'_u ha 'b_uhyø ja'i ngue yø ts'oc'ei 'n_εhyø mm_εjmah_uya. Mahyonitho ngue di n_εqui ngue n'nan'yo'ah_u ngue yø ts'oc'ei 'b_ucua ja rā ximhāi.

16 Dami xihm_u yø ja'i ha di zā di nth_uei rā 'da'yo te. A nū'mø bá ehra Cristo p'_uya, da zā di nja ga mpāhā conná ngue'ah_u. Porque ya hinga sār_ub_utho dá m_εcá p'_u guí 'b_uhm_u.

17 A nuyá, ya guí εc'ei h_u rā Jesu-cristo, ya gá unni mm_uih_u Oja ya. Nū'a te gni johyah_u ya, xquet'a 'n_εqui dadi johya, madague'a ya ja ngue da thogui co nunā rā hyā dá xi'ah_u.

18 P_ε dami johyah_u tengutho nná johyagā, 'yo tū nī mm_uih_u 'mø dá tugā.

19 Dā ne rā Hmū Jesús ngue ga p_εnhnā p'_u rā Timoteo, da nū'ah_u. Nū'mø bá penc'a p'_uya, ya ga johya 'mø dá padi te gadi jah_u.

20 Porque hinjongui pøni ngue di øt'e tengutho dí ør'be rā Timoteo ngue dí hon'nā'be ha gdi timhm_u rā nho.

21 Nūya gātho mī'da 'b_ucua, yø 'b_εfise'a nī ma yø mm_ui øt'e, hinga gue'a rá 'b_εfi rā Cristo nī ma yø mm_ui ngue da 'yøt'e.

22 Guí pahm_u ngue rā Timoteo di n_εqui ngue hā rā ts'edi fāxcagui ngue dí mmam'be rā hoga 'da'yo hyā. Tengutho n'na rā ts'ant'_u 'mø fāxrá papā p'_u ha di m_εfi, njarb_utho nā.

23 Dí nne ga p_εnhnā p'_u rā Timo-teo, høntho ga padi tengū da gohma asunto.

24 Dā ne Oja ngue ya himmā ya'atho ga mmagā p'_u, ga ma nū'ah_u.

25 Nunā rā Epafrodito guá p_εnngh_u ua ngue bá hannagui rā m_εnyū dí honi, xquet'a 'n_εhna εmm_εi bi māxqui ngue honi ha gdá japrā hyā. P_ε nuyá, dí enā ngue mahyonitho da map'_u ya.

26 Porque mi zā mi badi ngue gá 'yøhm_u ngue bi hy_εnni, εmm_εi bi dū rá mm_ui. Janangue nuyá, ya hingui nnu rā pa da map'_u ya, para ngue guí pahm_u ngue ya bi zā.

27 'N_ε majuanī bi hy_εnni, ya ja ngue xta ndū. P_ε conná guehrá mate Oja himbi dū. Nū'mø ngue xta ndū, xøgue di ntimb_u mā dumm_uigā p'_uya.

28 Janangue nūya dí xøn_uni ga p_εnnb_uya, n'namhma ngue man'na guí johyah_u 'mø gá nūh_u mahøn'a. Ya xquet'a da hyū mā mm_uigā p'_uya ngue guí nnuh_u ngue ya hinte di ja.

29 Guí johyah_u ngue guí nnuh_u, porque gadi ncuh_u ngue rā Cristo. Dami nū mansuh_u gātho yø ja'i te'o ga 'yo tengutho ga 'yo rā Epafrodito.

30 Ya guí nnuh_u, ya ja ngue xta ndū ngue ørpabi rá 'b_εfi rā Cristo ngue bi māxcagui. Bi n'uni bi m'mā man'_u ngue bi 'yørcagui rā 'bāxte nunā himmi sā guí 'yørcāh_u.

3

1 Ague mā zi cū'ah_u, dami johyah_u rángue guí εc'ei h_u mā Hmūh_u Jesu-cristo. A nūgui, hinte ga 'b_εdi ngue nyondi ga xi'ah_u nā rā hyā dá cuatā rā s_ucua. Nunā rā hyā nā, da 'yøt'ah_u rā nho.

2 Dami mfāhm_u ngue'ū yø ts'oc'ei 'yop'_u hinni 'yup'_u te øt'e. Guehya embi ngue jatho da hm_εpya yø 'y_εc'ei ngue di njaprā circuncisión.

3 A nūj_u, nū'a mā hm_εpyah_u, gue'a nná thanneh_u Oja co gātho mā mm_uih_u'a. Ya dadi johya ngue mā n'yoh_u rā Jesucristo. Dí pahm_u ngue hinda zā ga honse ha gdá nyamhm_u.

4 Pɛ nu'mø to ɛnaŋ gue da zä da hyonse ha di ma mahojpi, pɛ ma dathogäŋ gue gue'a nmi hongä'a. Porque man'natho mi pømmanho te nmará'yogäŋ gue mi'da.

5 Ja rá hyato ma pa dí 'bucä 'mø mi hmɛpyagä bi njacra circuncisión. Porque drá judiógä. Nuna ma mbox-itagä, guehnaŋ ra Benjamín. Drá judío 'mø ma mi, 'nɛ nu'a ma hya, guehnaŋ ra hyaŋ gue ra ebreo. Nu'a te nná mangä'a te mmamp'u ja ra ley ca yø judío, gue'a rá nt'ɛc'ɛi yø fariseo'a.

6 Ngue hinmi nnegäŋ gue da thep'u'a p'uya, nmi sacä'u yø ja'i ɛc'ɛi ra Cristo. Nu'aŋ gue nmará ɔt'a'a te ra hya mmamp'u ja ra ley p'uya, hinjongui ɛnguiŋ gue hingaŋ gue'a te dí ɔt'e.

7 Pɛ nuya te gätho nmi ɛmbäŋ gue tate madi muuiŋ gue'mø ga ɔt'e, nuya dí ɔr'ma güendaŋ gue hinte di muui ya, porque ya dí ɛc'ɛi ra Cristo.

8 A nuyá, madague'aŋ gue nmi ɛngäŋ gue tate di muui te xtá ɔt'e, pɛ nuya dí ɔr'ma güendaŋ gue hinte di muui ya. Porque nuyá, man'na tatetho di muuiŋ gue dá pacä'a ma Hmu Jesucristo ya. A nuyá, nu te gätho nmi nnøxä m'mɛt'o, dí ɛngä p'u'a ya gue dí tennaŋ Cristo.

9 Høndraŋ Cristo dí nnøxä ya gue bi yangui. Ya hingaŋ gue'aŋ gue ga ɔt'a'a te ra nho mmamp'u ja ra ley ca yø judíoŋ gue gdá nyanya. Sinoque bi hogagui ma ts'oqui Ojaŋ gue dá ɛc'ɛi ra Cristo. Porque Oja di hojpi te'oŋ gue ɛc'ɛi'a.

10 A nu'a dí nnegä ya, gue ga padi xanho ra Cristo. Dí nne di 'dacä'a rá ts'edi Oja bi 'yu'mø mi bɛnnate ra Cristo. Janangue tengutho ra Cristoŋ gue bi tho, xquet'a 'nɛqui dí ɛmma te ya, madague'aŋ gue ga tu.

11 Dí nneŋ gue 'nɛqui ga bɛnnate 'mø bi bɛnnate yø ánima.

12 Di 'betho ga ɔt'a te gätho ja gue gdá n'yogä. Hingue masque sä ga ɛnaŋ gue ya hinte di 'bedi. A nuyá, dadi ja ndummaiŋ gue xamhmatho ga sædi

ga ɔt'a'a te i zongagui ra Cristoŋ gue ga ɔt'e.

13 Ague ma zi cu'aha, hindaŋ nne ga mmaŋ gue ga ɛnaŋ ya ga xanho te nná 'yo. Pɛ høndraŋ n'na ra hya ja gue ga ɔtya. Nu te xa thogui, ya da gop'u'a ya. Nu ra pa di ma p'uya, ma ga ja ndummaiŋ ga ɔt'a te ja gue ga ɔt'e.

14 Nu'mø bi zädiŋ gue gätho ga ɔt'a te i zongagui Ojaŋ gue ga ɔt'e, hinte di 'bedi, nup'u mahɛts'i di n'najhmaŋ nzäbiŋ gue ya ma n'yo'be ra Cristo.

15 Gäthogahaŋ gue ya bi dimma mmaih xanho hanja na ma nt'ɛc'ɛiha i ja, a nuyá, ma ga homhmaŋ ya gue man'na man'na di zä ga n'yo manhoha. Pɛ nu te'o ɛnaŋ gue ya hinte di 'bedi, ɛnaŋ gue ya ga ɔt'a te nnep'a Ojaŋ gue da 'yøt'e, Oja da xojpa rá mmai ra ja'iŋ gue da badiŋ gue hingaŋ gue'a te ɔt'e.

16 Nu'a te gäma hya dí tihhmaŋ ya, gue'a ja gue ga ɔth'a.

17 Ague ma zi cu'aha, paraŋ gue gui padi te i ja gue gdí n'yoha, tengutho gá nuhaŋ gue dí ɔt'a, da gue'aŋ gui 'yøth'a ya. Ya gui nnuha te ga 'yo yø ja'i nuya ɔt'e tengutho dí ɔt'a.

18 Ya xangu yø nni di xtá xi'ahaŋ na ra hya hongaŋ mmangä ya. 'Nɛ conma guidä nná xi'ahaŋ gue 'yop'u xangu yø ja'i nu'ui mmaŋ gue hinte di muui'a i du p'u ja ra pont'i ra Cristo.

19 Nu'a ja gue da thoya yø ja'i ya, di m'mɛdi. Guehya hinguŋ so yø mmai Oja ya, sinoque hont'a te yø pähäɛ so yø mmai. Nu'mø bi 'yøtra nts'o ja uaja ra ximhäi, gue ɛmmaŋ gue di 'yɛxtho, 'be xinguŋ pɛs'yø sä.

20 Pɛ nuja, dyø mmɛnguhaŋ p'u mahɛts'i. 'Nɛ dí tømhmaŋ gue ja di 'yɛp'u na ra Hmu Jesucristo ma Yanteha.

21 Nuná, di pärcä ma do'yohaŋ porque nuya hinguŋ nzaquigahaŋ ya. Di japiŋ gue da gohi tengutho rá do'yoŋ gue maguesɛ. I ja rá ts'ediŋ gue nu te di manda di nja, gue'a di nja'a.

4

1 Ague ma zimmadi cu'ah, janjuani ngue di nne ga nnu'ah. Janjuani ngue dadi johya conná ngue'ah. A nuyá, di xi'ah ngue 'yogui hehmu na ra Hmu Jesucristo.

2 Nuná ra Evodia, conná Síntique, di ápra mate ngue 'yo dadi nsai, da 'yot'e ngue di ncu ngue ε'εi ra Cristo.

3 A nu'i ma mmimmediui, di ä'i ra mate ngue gui nnu ha gdi japra hya di nxihya ma zi cuh yø xisu di nsai. Nuya yø xisu ya, guehya bi máxcagui m'met'o p'u ha dá mangá ra hoga 'da'yo hya. 'Nε xquet'a bi máxcagui ra Clemente con mi'da ma cu bi máxqui ngue bi manna hya. Nu yø thuhu ya yø ja'i ya, i nt'ot'i p'u ja ra libro nt'ot'i yø thuhu yø ja'i nuya di nthui ra 'da'yo te.

4 Zant'a dami johya ngue gui n'yohu ra Hmu Jesús. Dadi yopra hya di xi'ah, dami johyah.

5 Nu'a te ra nho gni 'yohu, dami 'yuthu yø ja'i 'bap'u gui 'buhmu ngue gyø hoja'ih. Nu'a ra Hmu, ya himma ya'atho da εcua'a.

6 Nu'mø ja te gui hempha, 'yo di su ni mmaih. 'Yaphu Oja ngue da máxah 'mø te gui thohmu. 'Nε dami bemhmu ngue xandøngu te ja ngue gdi ja mammadihu Oja.

7 Nu'mø gui 'yøthu na ra hya di xi'ah ya, Oja da hyut'a ni mmaih. Nu'a di hyu ni mmaih p'uya, ma datho ngue nthummui xandønho, hinga ngu'a ra hya ga ya yø ja'i ngue embi nthummui. Ya hinni mantho te da zu ni mmaih ngue'mø ya gui n'yohu ra Jesucristo.

8 Ague ma zi cu'ah, ya rá nzeguitho na ra hya di xi'ah ya. Da zo ni mmaih ya yø hya majuaní. Guehya yø hya bá n'youi ra respeto. Guehya yø hya njuantho ya. Guehya yø hya hin tema ts'omhya bá n'youi. Guehya yø hya ngue mahotho da zo ni mmaih.

9 Nu'a ra hya dá xän'nah, gue'a gui 'yøthu'a. Ya gui nnuh te dá øt'ä,

da ngut'a gui 'yøthu ya. Nu'mø gui 'yøthu'a ya, Oja da hyut'a ni mmaih.

10 Dadi johyagá 'nε dadi ja mammadi Oja ngue ya gá benju mahøn'a 'nε gadi zεcju te di honi. Di pacá ngue hin gadi pumbeniju, pe mam'met'o himmi säp'u gui zεcju 'mø.

11 Nugá hin dadi u'mø hingui faxcahu. Dadi johyatho høn't'a ts'u te nná 'bai.

12 Di padi te nná tho 'mø di hyoya, xindí pa 'mø ngue ja te ga si. Dadi johyatho 'mø di niya, oque di tu manthuhu. Ngutho dadi johya gue'mø mbonguitho oque hingui ts'u te ga honi.

13 Høn't'a ts'u tengue ga thogui, hindí su, porque ra Cristo di hacra ts'edi.

14 Xanho te gui ørchu ngue gui faxcahu 'mø te di hongá.

15 Nu'ah, gyø mmenguhu p'u ja ra hnini Filipos, nu'mø rá madi dambá mangá ra hya p'u Macedonia ja ni häih, ma thocá p'uya ngue dani mpagá man'na nguadi, høn'atho gá faxcahu'a te di honi.

16 Nu'mø tobe dambi 'batä p'u ja ra hnini Tesalónica, nyo ndi, nhyu ndi gá penngahu ra menyu ga si 'mø hin'ya te ga honi.

17 Hinga høntho dadi johyagá ngue gadi 'dajju te di si, sinoque dadi johyagá ngue nu te gui ørchu, gue'a man'na di nu manho'ah Oja'a.

18 Nu'a te ra menyu guá penhnu ngue bá ha ra Epafrodito ngue bi 'daqui, nugá dá haní. A nuya mbonguitho te di honya. Nuná ra menyu na, cohi como tengutho ra bopo usyø ja'i 'mø øtra 'bøt'e, mazi hotho ga yani. 'Nε i nnu manho Oja.

19 Nu'a ma Ojah, di mfäxte ngue di 'da'ah te gá gadi 'behmu. Porque hin'ya p'u rá nzegui i ja rá njapi di unni to n'youi ra Jesucristo.

20 Para zantho ga εspahu Oja ma Papáhu. Da ngut'atho.

21 Di pennbabi ra nzengua te'o gätho ya n'youi ra Jesucristo. Nuya ma cuh

'bucua dí 'bui, xquet'a pen'nahua ra nzengua.

²² Gätho ya yø ja'i 'bucua ngue ya yø ja'i Oja di zengua'ahua. Da guehya 'da yø 'yεc'εi 'bup'ua ja rá ngu ra dast'abi Roma penhma nzaqui ra hya ngue di zengua'ahua.

²³ Nuna ma Hmuhua Jesucristo di japi gätho'ahua. Da ngut'a tho.

Colosenses

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yεc'εi Colosas.

¹ Nūgā drá Pablo, Oja bi 'yεxqui ngue drá representantegā ra Jesucristo. Co 'nēhna mā zi cūhū ra Timoteo

² dādi zεnguagā'be'ū to gātho ya o rá 'yε Oja rá m'map'ū ja ra hnini Colosas. Gue'e mā zi cū'ahū ngue guí εc'εihū ra Jesucristo. Dí nne ngue nūnā Oja mā Papáhū di jap'ahū 'nε dā hyūt'a ni mmuihū.

³ Nūnā Oja, guehna rá Papá mā Hmūhū Jesucristo. Guehna zant'a dādi ja mammādi 'mø dá mat'Oja conná ngue'ahū nā.

⁴ Porque dí øcā te ja ni nt'εc'εihū ngue ra Jesucristo. 'Nε dí øde ngue majuanī gādī mahmū to gātho ya o rá 'yε Oja.

⁵ Xquet'a dādi ja mammādi Oja ngue'a te gā ra nho ya xpá nzānni di 'da'ahū p'ū mahεts'i. Ya guí pahmū ngue Oja di 'da'ahū ra nho, porque guehna ra hyā n'yoi ra hoga 'da'yo hyā bi si'ahū nā. A nūnā ra hyā bi si'ahū, majuanī nā.

⁶ Pε hīnga høn'athohū bi si'ahū nā ra hyā nā, sinoque mā'yoni ra hyā ndap'ū bi zā rá ngūni nximhāi. A nuyá, ndap'ū bi zā, man'na man'na ni 'yεc'εitho ra hyā yø ja'i. 'Nε man'na ni xohyø n'yomfēni yø ja'i ndana ra nho dá n'yo. Porque nuyá, ndap'ū bi zā njap'ū tengutho'a te bi njap'ū guí 'būhmū astā guehyø pa xcá 'yøhmū nā ra hyā nā. Ja bá timp'ū ni mmuihū ngue majuanī ja rá mate Oja.

⁷ Nūnā mā zi cūhū ra Epafra bi xān'nahū nā ra hyā nā. Xquet'a ørpabi rá 'bēfi ra Cristo tengutho dí øt'a. Nūnā ra Epafra di mpēfi xāho p'ū ha guí 'būhmū ngue manna hyā, tengutho 'mø gdí 'būcā p'ū.

⁸ Nūnā ra Epafra, guehna bi xiqui hanja'a te øt'ahū ra Espiritu Santo ngue gādī mmahmū n'na ngu n'na'ahū.

⁹ Astā guehra pa xtā øcā nā ra hyā nāya, hīndī sāya dí mmat'Oja conná ngue'ahū. Dí äpä Oja ngue dā 'yøt'e ngue guí pahmū xāho'a te gā nne Oja guí 'yøthū. Dā xoc'a ni n'yomfēnihū ngue man'na gdí pahmū'a te ra nho ja ngue gdí n'yohū.

¹⁰ Porque dí nnegā ngue guí n'yohū tengutho nne Oja gdí n'yohū. Nū'mø ngu'a guí 'yøthū ya, nūnā Oja zant'a jampähā conná ngue'ahū. Dí nnegā ya ngue nūnā te gā guí 'yøthū, gā dā gue'a te xāho guí 'yøthū. Dí nne ngue man'na man'na gdí mbenthū Oja.

¹¹ Nūnā Oja jase rá ts'edi, guehna dí äpi ngue di 'da'ahū rá ts'edi nūnā guí homhmū ngue dā zäp'ū guí sēthū'a te gā ra n'ū guí thohmū. Zant'a guí johya thohū.

¹² Dí nne ngue guí ja mammādihū Oja, nūnā rá Papá ra Jesucristo. Porque guehna bi 'yøt'e ngue di tocagahū nā te gā di unnbū mahεts'i'ū yø ja'i ya o rá 'yε.

¹³ Nūnā guehna bá jugahū p'ū ja rá ts'edi ra zithū mādi mandagahū nā. Bi 'yøt'e ngue go dá εc'εihū'a te ra hyā di manda rá Ts'unt'ū Oja. Nūnā Oja εmmēi di mā'a rá Ts'unt'ū.

¹⁴ 'Nε guehna rá Ts'unt'ū Oja bi gurca mā ts'oquihū. Janāngue ya bi punnga mā ts'oquihū.

¹⁵ Nūnā Oja, hīnjongui nnu nā. Pε conná guehra Jesucristo ya fa Oja ya, porque 'da'igu'ū. Nūnā ra Jesucristo, guehna maguesε nā ngue'a te gātho i ja.

¹⁶ Conná guehra Jesucristo i ja ya yø cosa bi hogui, tengutho bi ja mahεts'i 'nε'a te gā ja ua ja ra ximhāi. Guehya yø cosa dí nnuhū ngue ja, co 'nε'ū yø cosa ngue hīndī nnuhū. Conná ngue'a, 'bū'ū to ja yø ts'edi, 'nε 'bū'ū to t'εc'εi, 'nε 'bū'ū yø ts'at'abi, 'nε 'bū'ū to gātho yø hmū. Porque ra

Cristo go bá sänni te gätho ja'a, 'nε go gue'a di manda gätho yø cosa'a.

¹⁷ Nuna ra Cristo, ya mi 'bu'mø tobe himmi ja'a te ja ya. Pe nu te di nnuhu ngue ja ya, go gue'a øt'a ya ngue di sigue jatho yø cosa i ja.

¹⁸ A nuyá, nuna ra Cristo guehna 'bet'o na ngue gätho yø 'yεc'ei 'bui, tengutho ra ya ra ja'i, gue'a 'bet'o'a ngue di mandabi gä rá do'yo ra ja'i. A nuna ra Cristo, guehna di unna 'da'yo te'u to gä εc'ei na. 'Nε go 'bet'o na ngue'u to di bennate p'u ha da nt'ägui. Janangue nuna ra Cristo, guehna maguesε na ngue'a te gätho i ja.

¹⁹ Oja bi ne ngue tengutho'a, xquet'a njarbutho ra Cristo ya.

²⁰ Oja bi ne ngue conná Cristo da zä di mpεnhui Oja yø ja'i 'bucua ja ra häi co 'nε'u bí 'bu mahεts'i. Di nhojpaui Oja rángue bi du p'u ja ra pont'i ra Cristo.

²¹ Nu'mø yø pa xa thogui, gmi nnu 'dan'yohu Oja p'u ja ni mmaihü. Mani nsaihü na, porque gä ra nts'o gmani n'yohu. Pe ya bi ne Oja ngue da n'amigohu ya.

²² Ra Cristo bi n'uni bi tho, n'namhma ngue di hoga ma ts'oquihü. Janangue nu'mø ya gdi 'buhmu p'u ja rá hmi rá dä Oja, ya hin tema nts'o di nεqui p'u ja ma mmaihü. Ya hin tema hya da thinngahü.

²³ Pe jatho gä hahu ra ts'edi ngue di ndu ma nt'εc'eihü i ja. 'Nε 'yo guí yobεnihü guehna ra hoga 'da'yo hya bi si'ahü. 'Nε guehna ra hya i hma gä rá nguñi nximhäi na. Nugä drá Pablo xquet'a guehna ra hya di mmangä p'u 'buhyø ja'i naya.

²⁴ A nuyá, dadi johyagä ngue di sägä ra n'u conná ngue'ahü. Porque ya di thocä ra n'u ja ngue gä thogui, tengutho ra Cristo bi zä ra n'u conná ngue'u yø ja'i bi 'yεc'ei.

²⁵ Nuna Oja bi 'dacä ra 'befi ngue gä faxahu co gätho mi'da yø 'yεc'ei. Janangue nuyá, gä di mmangä'a te gäma hya n'youi rá hya Oja.

²⁶ Nuna ra hya di mmangä, himmi fa'mø yø pa xa thogui, asta ja nuya, ja bi fahya. A nu'u yø nyogui ja'i xa m'mui, himbi bahna ra hya na. Pe nuyá, nuna Oja bi japi ngue bi ba'u yø ja'i ya o rá 'yε ya.

²⁷ Oja bi 'yøt'e ngue da fadi hangu gangu ra nho di unyø ja'i hingyø judío. Guehna ra hya naya ngue ya guí n'yohu ra Cristo. A nuyá, ngue ya guí n'yohu ra Cristo, ya tinni mmaihü xandønho ngue majuaní di n'na'ahu ra nho p'u mahεts'i.

²⁸ Nuna ra Cristo di mmangähe. Dadi consejhe gätho yø ja'i. Di xännbahe ra hya gätho yø ja'i, n'namhma ngue da badi xanho hanja ra hya. Di nnegähe ngue nu'u yø ja'i ya n'youi ra Cristo, gätho ra nho da n'yo n'namhma ngue da nu manho Oja.

²⁹ Guehna ngue nná ho ma mmui dadi mpefi. Porque di hacra ts'edi ra Cristo ngue gä mpefi gä mmanna hya.

2

¹ Di nnegä guí pahmu ngue mathoguitho di hogä ma mmui di mmat'Oja conná ngue'ahü. 'Nε di mmat'Oja conná ngue'u yø 'yεc'ei rá m'mup'u ja ra hñini Laodicea. 'Nε di mmarpabi Oja gätho mi'da yø 'yεc'ei hinjam'mø xa nnugui.

² Di nnegä ngue guí hatra ts'edi ni mmaihü ngue xøgue da 'da'igu guí mma n'na ngu n'na'ahü. 'Nε di nnegä ngue hinguí nyobεnihü, guí pahmu xandønho hanja na ra Cristo. Nuna Oja, go øt'a ngue fadi xanho hanja'a ra Cristo.

³ Nuna ra Cristo, guesεna da xoga ma n'yomfεnihü na ngue da dinma mmaihü hanja na ra hya tate di muui.

⁴ Di xi'ahü na ra hya na, n'namhma ngue hinjonda hyär'ma hya'ahü. Porque 'buhyø ja'i ngue mahotho ga nguycyø hya mma ngue gä nhäte.

⁵ Nugä hinga 'dap'u di 'buhmu ya, pe høn'atho di mbεn'ahü. 'Nε hu ma mmuigä 'mø di øde ngue du xandønho

n̄i n'yomfɛn̄ih̄u, porque guí h̄ah̄u ra ts'edi guí ɛc'ɛih̄u ra Cristo.

6 Nu'mø mambá f̄adi gá 'yɛc'ɛih̄u ra Jesucristo, gá 'yøt'e ngue n̄i Hm̄uh̄u n̄a. A nuyá, nuna ra Cristo gá 'yøt'e ngue n̄i Hm̄uh̄u, h̄ønt'a zant'a da 'yo n̄i mm̄aih̄u n̄a ya.

7 Man'nan'yo m̄i 'yøt'e ngue gui hyehm̄u p'ua ra Cristo. Gá 'bahm̄u conná ngue'a. Di nd̄u n̄i nt'ɛc'ɛih̄u co nuna ra hya bi s̄an'nah̄u. Gui ja ndum̄m̄ai gui ja mam̄mad̄ih̄u Oja.

8 Dam̄i mf̄ah̄mu x̄and̄onho. 'Yo ton̄i ja'i d̄adi ts'on'na n̄i nt'ɛc'ɛih̄u, s̄a da 'yɛna ngue da x̄än'nah̄u yø hya ngue yø mfad̄is̄e yø ja'i, 'nɛ h̄inda gue'a ra hya bi nx̄ännbate ra Cristo da x̄än'nah̄u. Guehya yø hyäte ya, h̄im̄ma juani te i mma. Gue'a te yø mfadi yø ja'i ua ja ra x̄imh̄ai i mmanya. Gue'u yø hya x̄a nja manjam'mø i mma.

9 Ra Cristo bi hnu ngue bi n̄ja'i n̄a, pɛ h̄inte di 'b̄edi ngue rá ts'edi Oja.

10 Ya dí n'yoh̄u ra Cristo ya, ya h̄inte man'na dí 'b̄edi. Guehna 'bet'o naya ngue'u to ḡatho ja yø ts'edi.

11 A nuyá, ngue ya n̄i n'yoh̄u ra Cristo, ya bi m̄ɛpya'ah̄u. Pɛ gue h̄im̄ma x̄øts'etho bi m̄ɛpya'ah̄u tengutho øtyø judío. Sinoque nuna ra hm̄ɛpya bi ja'ah̄u, bi hyɛcra nts'o m̄i ja n̄i n'yomfɛn̄ih̄u.

12 Nu'mø gm̄i nxixyah̄u, gá 'yø'n̄i güendah̄u ngue ya bi zɛp'ua ra nts'o gm̄ani n'yoh̄u m'met'o. Guí øth̄u ra güenda ngue 'darb̄u bi t'äc'ah̄u ra Cristo. 'Nɛ gá 'yɛc'ɛih̄u ngue ja ra ts'edi Oja ngue bi japi bi b̄ennate ra Cristo 'mø m̄i d̄u. Gá 'yøth̄u ra güenda ngue 'dap'ua gá b̄ennateh̄u ra Cristo, gá pah̄mu ngue ya ma'da'yo gá m'm̄hm̄u mah̄øn'a.

13 A nu'mø man'na ra pa, ḡatho yø ja'i h̄ingyø judío, ma h̄in'ȳu ra 'da'yo te porque h̄im̄m̄i pa'a rá 'ȳu Oja, ḡa ra nts'o man̄i n'yo. Pɛ nuyá, bi 'yøt'Oja ngue gá nth̄eh̄u ra 'da'yo te conná nguehra Cristo. Nu'a te ma ts'oquih̄u m̄i ja, ya ḡa bi punngah̄u Oja.

14 M̄i ja ma ts'oquih̄u ngue xtá festhoh̄u rá ley Oja. Pɛ nuna Oja, ya bi hoga ma ts'oquih̄u ngue bi d̄u p'ua ja ra pont'i ra Cristo.

15 Nu'mø m̄i d̄u p'ua ja ra pont'i ra Cristo, bi 'yɛmba h̄ai rá hya'a ra hm̄u ua ja ra x̄imh̄ai, porque nu'u mama d̄uxquibi, gá bi ma h̄ai. Xøgue nhm̄ite ngue bi 'berpa yø s̄a porque bi d̄api ḡatho.

16 Janangue nuya yø ja'i ɛmbi ngue h̄ingui ho te guí sih̄u, 'yo guí ɛc'ɛih̄u te mmanya. 'Yo guí ɛc'ɛih̄u 'mø da 'yɛmbi ngue jatho guí suph̄u ra ngo, ogue guí suph̄u ra t'usna, ogue da 'yɛmbi ngue jatho guí suph̄u ra pa ngue ra ts'äya.

17 Nuya yø hya ya, guehya m̄i ja ts'editho ngue d̄i nja hante ngue da ɛhra Cristo. Pɛ nuyá, ngue ya bá ɛhra Cristo, ya h̄in'na ya.

18 'Yo guí ɛc'ɛih̄u 'mø da 'yɛn'ah̄u ngue ra ts'oqui gui 'yøth̄u 'mø h̄ingui thanneh̄u yø anxɛ Oja tengutho øt'ua. ɛmbi ngue di 'yɛxra ja'i nu'a h̄ingui nne da 'yøt'e tengutho ḡa 'yo'u. 'Nɛ guehya yø ja'i mmanya ngue ja yø mfadi, ɛna ngue nnu yø cosa nu'u h̄injongui nnu. Pɛ di n̄equi ngue guehya yø ja'i di 'yɛts'i, porque ɛna ngue pasɛ, guehya yø ja'i h̄inte d̄i muui te mmanya.

19 Guehya yø ja'i x̄a hyɛp'ua ra Cristo ya. Conque h̄ønsɛ ra Cristo 'bet'o ngue ḡatho yø 'yɛc'ɛi. 'Nɛ guehna ra Cristo f̄axyø 'yɛc'ɛi, porque gue'u yø 'yɛc'ɛi nnøpe ngue rá do'yo. 'Nɛ guehna di 'dacj̄u ra ts'edi ngue ḡa n'yoh̄u x̄anho n̄a, tengutho nnecj̄u Oja ngue ḡa n'yoh̄u.

20 Dam̄i 'yø'n̄i güendah̄u ngue nu'mø m̄i d̄u ra Cristo, xquet'a 'nɛ'ah̄u ya gá tuh̄u, ya bi zɛp'ua te yø ts'ännis̄e yø ja'i ua ja ra x̄imh̄ai. Pɛ, çhanja ngue guí ɛmh̄u ngue n̄i mantho ja ts'edi ya yø hya ya? Porque tobe guí nne gui siguetho gui 'yøth̄u'a te ḡa 'yo yø ja'i.

21 Nuya ɛmbi ngue h̄ingui s̄a da ts'i 'da yø cosa. ɛm'mø bi nya: "Yo guí

nne ngue gui sä, astä 'yo gui thädi", i εnä.

²² Pε gätho yø cosa i ja, xanho ngue da ts'i, 'nε nu'a te si ra ja'i, i thotho. Janangue nu'a te ra hya xännbate ya yø ja'i ya, yø hyasc.

²³ Majuanī ngue nuyā yø ja'i mmanya yø hya ya, εnä xøyo bamhya p'u gui nεqui. Porque εnä ngue xännbate'a te ni 'yup'u ngue di 'yøtyø ndanne yø ja'i. 'Nε xän'nahu ngue gui 'yøt'e ngue hñte gadi muh. 'Nε xän'nahu ngue gui sammī xändønhø'a te rá pähä ni do'yohu. Pε hñte di muui ya yø hya mma, porque hñgui hajpabi'a te rá ts'on'yomfēni jap'u ja rá mmāi ra ja'i.

3

¹ Dami 'yø'ni güendahu ngue nu'mø mi bennate ra Cristo, xquet'a 'nε'ahu ya gā bennateh. Janangue nu te gdí 'bahu ya, 'yø'ni güenda ngue tengutho 'mø ya gdí 'bahu p'u mahets'i bí 'bahu Cristo ja rá 'yēi Oja.

² Ma datho da zo ni mmāih'u yø cosa bí ja mahets'i. Hinga gue'u yø cosa ja ua ja ra häi gui 'yēmphu ngue ma datho di muui.

³ A nuyá, ngue gui n'yohu ra Cristo ya, ya hñgui ja ngue gdí 'bahu tengutho gmanī 'bahu m'met'o. Nunā ra Cristo, i n'youi na Oja rá Papá, 'nε guehna fät'a ni teh naya.

⁴ Nunā ra Cristo rá mmēti ma teh. Nu'mø bá ep'u na, ya da hnu ngue tate ja rá ts'edi. 'Nε xquet'a 'nεcju da hnu ngue ya man'yohu na.

⁵ Janangue nuyá, nu'a te gā ra ts'on'yomfēni ja ua ja ra ximhäi, dami hychmu p'u'a. 'Yo gui 'yots'om'māih. 'Yo tema nts'o gui øth. 'Yo di so ni mmāih ra nts'o. Nu te gui pesh, 'yo gui nnehu ngue man'na man'na di nxandi. Porque nuyā yø ja'i ngue njap'u, gue'a te pēts'i thanne, hinga gue'a Oja ni ma yø mmāi ngue thanne.

⁶ Nuyā yø ja'i njap'u, guehya fεspatho rá hya Oja ya. Janangue guehya da japra castigo Oja ya.

⁷ Da gue'ahu 'mø yø pa xa thogui, xquet'a xcá njahu p'uya ngue gmi fεspathohu rá hya Oja.

⁸ Pε nu ra pa ja p'uya, dami hychmu p'u gätho ya yø hya gā xi'ahu ya: 'yo gyø cuehu, 'yo høndra njunt'i guí nnehu, 'yo gyø zateh, 'yo gyø neq-uisaihu, 'yo gyø ya mants'ohu,

⁹ 'yo gadi nhyät'i n'na ngu n'na'ahu. Nu'a te gmanī n'yohu m'met'o, ya bi mpädi.

¹⁰ A nuyá, ya bi gom'da'yo ni n'yomfēnih ya. A nunā Oja, da zā da 'yøt'e ngue man'na man'na gdí pahmu na. 'Nε da 'yøt'e ngue nu'a te nne Oja gdí n'yohu, hñt'a hñt'a da zo ni mmāih'a.

¹¹ A nuyá, ya hñdi mporta ngue'mø ra judío ogue hñgra judío ya, mhmeppya ogue hñga mhmeppya ra ja'i ya, ra 'dan'yo ja'i ogue ra ja'i hñ'yū ra mfadi, 'bahrá hmu ogue hñjo'o ra hmu. A nuyá, nunā ma datho ngue di mporta ya, guehna ngue da t'εc'εi ra Cristo. Porque ra Cristo, guehna n'youi gätho yø ja'i εc'εi na.

¹² Nunā Oja di ma'ahu 'nε bá huan'nahu ngue gui sohu rá 'yε. O gadi 'yexhu ya, sinoque di nja ni nhuεcateh. Di nja ni yemmāih. Dami 'yørpa ra nho ni mmic'εih. Nu'mø te si'ahu, dami seth.

¹³ Dami seti te gadi n'yørpe n'na ngu n'na'ahu. Nu'mø ja te gni njunth, dami mpunnbi n'na ngu n'na'ahu. Tengutho ra Cristo bi pun'nah, dami njathu p'uya ngue gui mpunnbah.

¹⁴ Nunā ma datho i ja ngue gui 'yøth ya, guehna ngue gui mahni mmic'εiui n'na ngu n'na'ahu. Gue'a di zā gui 'yøth'a te gā dadi 'bep'ahu gui 'yøth'a p'uya.

¹⁵ Nunā Oja, bi 'yøt'e ngue xøgue εntho n'na nc'εitho ja gätho yø 'yεc'εi. 'Nε bi zon'nahu Oja ngue hñgui nnu 'dan'yo n'na ngu n'na'ahu. A nuyá, gui ja ndummāi ngue mamī

ts'omhm̄ n̄a r̄a hȳa i zon'n̄ah̄m̄ Oj̄a. Zant'a gui ja mammadihm̄ Oj̄a.

¹⁶ Nun̄a rá hȳa r̄a Cristo h̄onna da 'yo n̄i mm̄aih̄m̄ x̄and̄onho n̄a. Nu'm̄o guí x̄ännb̄ateh̄m̄ r̄a hȳa, dam̄i pad̄i ha gdi japh̄m̄ r̄a hȳa guí mm̄am̄hm̄. Dam̄i ja mammadihm̄ Oj̄a co ḡätho n̄i mm̄aih̄m̄ m̄ente guí turpah̄m̄ ȳo salmo 'n̄eh̄ȳo alabansa.

¹⁷ Nu'm̄o ja te guí øth̄m̄, ogue ha guí yathoh̄m̄, dam̄i 'yøth̄m̄ para ngue di t'εsp̄abi mā Hm̄uh̄m̄ Jesucristo. R̄ángue guí εc'εih̄m̄ r̄a Cristo, nun̄a Oj̄a mā Papáh̄m̄ da 'yø'm̄o ḡá zoh̄m̄. Jan̄angue n̄uyá, guí ja mammadihm̄ Oj̄a ya ngue'a te ḡá ørc̄ah̄m̄.

¹⁸ Ague gyø xisuh̄m̄, dam̄i 'yεc'εi n̄i dam̄meh̄m̄. Guehn̄a rá ns̄aui da 'yø't'e te'o ngue ya εc'εi r̄a Hm̄u Jesús.

¹⁹ Ague n'yø'ah̄m̄, dam̄i mah̄ni xisuh̄m̄. Mah̄otho gdí zoh̄m̄, 'yo h̄ondr̄a s̄ui guí nneh̄m̄.

²⁰ Ague gyø basih̄m̄, nu'm̄o nzo'i n̄i papá ogue n̄i mamá, dam̄i 'yεc'εih̄m̄. Porque gue'a di ho r̄a Hm̄u Jesús ngue guí 'yøhm̄ r̄a hȳa 'm̄o ts'o'ah̄m̄.

²¹ Ague gyø papáh̄m̄, nu'm̄o guí nzohn̄i basih̄m̄, dam̄i hyon̄n̄bi ha h̄indi mb̄øc̄ue n̄i basih̄m̄, n'namh̄ma ngue h̄inda gohyø mm̄ai.

²² Ague gyø h̄miq̄uih̄m̄, dam̄i 'yø't'e te ḡä di 'bep'a n̄i h̄m̄u guí 'yøth̄m̄. 'Yo guí øth̄m̄ tenḡutho øtyø ja'i ngue h̄øn'm̄o n̄nu yø h̄m̄u di mp̄efi, h̄ontho nne ngue da h̄nu man̄ho. R̄ángue guí n̄nu mansuh̄m̄ Oj̄a, n̄u te guí p̄eh̄m̄, co ḡätho n̄i mm̄ai gdí 'yøth̄m̄ r̄a 'b̄efi.

²³ Nu'm̄o ja te guí p̄eh̄m̄, dam̄i ne ngue co n'na r̄a p̄äh̄atho gdí 'yøth̄m̄ r̄a 'b̄efi. Gui 'yø'n̄i güend̄ah̄m̄ ngue tenḡutho 'm̄o gdí ørpah̄m̄ rá 'b̄efi r̄a Hm̄u Jesús. H̄ingue masque guí 'yεm̄hm̄ ngue r̄a ja'itho guí ørpah̄m̄ rá 'b̄efi.

²⁴ Ya guí pah̄m̄ ngue nun̄a mā Hm̄uh̄m̄ Jesucristo go da gut'ah̄m̄ n̄a co nu'a te ḡä r̄a n̄ho di 'da'ah̄m̄ m'm̄efa. Porque guehn̄a mā Hm̄uh̄m̄ Jesucristo di mandagah̄m̄ ya.

²⁵ P̄ε n̄u r̄a ja'i xants'o te øt'e, r̄a castigo rá njut'i. Porque ḡätho yø ja'i,

n̄u te ḡä x̄a 'yø't'e, gue'a r̄a njut'i di nja'a.

4

¹ Ague gyø hm̄uh̄m̄, nu'a n̄i 'yup'ua guí 'yørp̄a n̄i h̄miq̄uih̄m̄, gue'a guí 'yøth̄m̄'a, 'yo mathoguiho ḡadi am̄hm̄. Dam̄i pah̄m̄ ngue xquet'a bí 'b̄ah̄ni hm̄uh̄m̄ mah̄ets'i 'n̄ε n̄nutho te guí ørp̄a n̄i h̄miq̄uih̄m̄.

² Guí hȳa r̄a ts'edi ngue njandyatho guí mat'Ojah̄m̄. H̄inha rá nzegui guí ja mammadihm̄ Oj̄a.

³ Nu'm̄o ḡá mat'Ojah̄m̄, xquet'a 'n̄εc̄ä dam̄i march̄ah̄m̄ Oj̄a, n'namh̄ma ngue nun̄a Oj̄a da n̄u ha di japi hap̄m̄ da z̄ä ḡa mm̄anḡä n̄a r̄a hȳa n̄a. Porque yø ja'i tobe h̄ingui pad̄i hanja'a r̄a hȳa ngue r̄a Cristo. A n̄uyá, ya dí of̄ädi guehn̄a r̄a hȳa dí mm̄anḡä.

⁴ Dam̄i march̄ah̄m̄ Oj̄a n'namh̄ma ngue Oj̄a da x̄änngui ha gd̄ä japr̄a hȳa ḡa m̄ma. Porque nu'm̄o dá manḡä n̄a r̄a hȳa n̄a, mah̄yon̄itho ngue da 'yo n̄i 'yu r̄a hȳa.

⁵ Nup'ua 'bah̄yø ja'i h̄ingyø 'yεc'εi, dam̄i mportah̄m̄ x̄anho. 'N̄ε dam̄i hyon̄i ha gdi xih̄m̄ r̄a hȳa yø ja'i. 'Yo ḡadi 'b̄eth̄m̄ r̄a ora.

⁶ Nup'ua hap̄m̄ guí yah̄m̄, dam̄i neh̄m̄ ngue ḡä r̄a hoga hȳa gdí nyah̄m̄, mah̄otho da nt'øde r̄a hȳa gdí nyah̄m̄. I jatho ngue ya gdí pad̄i ha gdí japh̄m̄ r̄a hȳa guí xih̄m̄ n'na ngu n'na yø ja'i.

⁷ Nun̄a mā zi c̄uh̄m̄ r̄a Tíquico h̄ingui h̄εḡagui, i f̄äxqui x̄anho. Porque 'dap'ua dí 'yo'be ngue dí ørp̄a'be rá 'b̄efi r̄a Hm̄u Jesús. N̄u te dí øt'ä ua ya, go dan̄i xi'ah̄m̄ p'ua n̄a r̄a Tíquico 'm̄o bi map'ua.

⁸ Guehn̄a nn̄á εt'ä p'ua ha guí 'b̄ah̄m̄ n̄aya, para ngue guí pah̄m̄ te dí øt'ähe ua. Go da hyut'a n̄i mm̄aih̄m̄ n̄a.

⁹ Da m̄ε n̄a mā zi c̄uh̄m̄ r̄a Onésimo, xquet'a 'n̄εhn̄a h̄ingui h̄eh̄ra hȳa n̄a. Guehn̄a n'na nc'εi n̄i mm̄enguh̄m̄ n̄a. N̄uya p'uya, go da xi'ah̄m̄ tem̄a hȳa ja ua ya.

¹⁰ Nun̄a r̄a Aristarco 'daua dí of̄ädiḡä'be, di z̄engua'ah̄m̄. Da guehn̄a r̄a Marco rá primo r̄a Bernabé,

xquet'a di zengua'ah̄. Ya xtá pen'nah̄ p'̄ ra hya ngue nuna ra Marco 'm̄ bi zomp'̄ guí 'b̄hm̄, dami umhn̄ xanho ra ts'äya.

¹¹ Xquet'a di zengua'ah̄ na ra Jesús i Justo. Nu gätho ȳo judío ngue ya εc'̄ei ra Jesucristo ua ja ra hn̄ini, h̄ondya hyu nc'̄ei p̄oni ngue nne dā māxqui ngue rá 'b̄efi Oja ya. A nuyá, guehya h̄urcagui mā mm̄igä ya.

¹² Nuna ra Epafra n̄i mm̄engūh̄ xquet'a di zengua'ah̄ na. Pe xquet'a ørpabi rá 'b̄efi ra Cristo na. Nu'm̄o ngue bi mat'Oja na, janjuani ngue äpra mate Oja conná ngue'ah̄. Nnepe ngue di nd̄a xanho n̄i nt'̄εc'̄ih̄, n'namhma ngue gui ja ndum̄m̄i gui 'ȳøth̄a gätho'a te rá pähä Oja, h̄inte di m'm̄edi.

¹³ Nuna ra Epafra, dädi jagä majuan̄i ngue mathoguitho ho rá mm̄i ngue mmat'Oja conná ngue'ah̄ na, dague'̄a ȳo ja'̄i rá m'm̄ap'̄a ja ra hn̄ini Laodicea, co 'n̄ε'̄a rá m'm̄ap'̄a ja ra hn̄ini Hierápolis. Gä mmarpabi Oja.

¹⁴ Xquet'a di zengua'ah̄ na mā zi cūh̄a ra Lucas, nuna ra médico. 'N̄ehna mā zi cūh̄a ra Demas, xquet'a di zengua'ah̄.

¹⁵ Nugä drá Pablo, dí pennbabi ra nzengua'̄a mā zi cūh̄a rá m'm̄ap'̄a ja ra hn̄ini Laodicea. Xquet'a dädi zengua'a ra Ninfas co 'n̄ε'̄a ȳo 'ȳεc'̄ei di m̄peti p'̄a ja rá ngu na p'̄aya.

¹⁶ Nu'm̄o ya bi hnu na ra carta ja ua p'̄a guí 'b̄hm̄, dami thocj̄a ra carta, di map'̄a ha di m̄peti ȳo 'ȳεc'̄ei p'̄a ja ra hn̄ini Laodicea ngue dā hnu. Xquet'a nuna ra carta ga pennbagä'̄a ȳo mm̄engū Laodicea, xquet'a di thoqui, di map'̄a guí 'b̄hm̄ ngue gui nnuh̄a temā hya nt'ot'i.

¹⁷ Nuna ra hya ja ua, dami xihma zi cūh̄a ra Arquipo, gui 'ȳemb̄i: “Dami 'ȳøt'e gätho'a te rá 'b̄efi bi 'da'i ra Hmu Jesús, 'yo te dädi 'b̄edi”, gui 'ȳemb̄i.

¹⁸ Nugä drá Pablo, nuna ra nzengua ja ua dā otrā letra conmā 'ȳε. O gadi pumb̄en̄ij̄a ngue dí ofädi. Dā ne Oja ngue di jap'̄ah̄. Dā ngut'atho.

1 Tesalonicenses Ja ua rá mudi rá carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba yø 'yεc'ei Tesalónica.

1 Nugä drá Pablo, conná Silvano 'nεhra Timoteo, dadi zεnguagähe'ua mā zi cūhū rá m'mup'ua ja rá hnini Tesalónica. Nu'ahū, guí n'yohū Oja mā Papáhu co 'nεhna mā Hmūhū Jesucristo guí n'yohū. Dí nnegähe ngue guehya di jap'ahū ya, 'nε dā hyut'a ni mmūihū.

2 Zant'a dadi ja mammadigähe Oja conná ngue'ahū. 'Nε zant'a dí mmat'Ojagähe conná ngue'ahū.

3 Nu'mø dá mat'ähe Oja mā Papáhu, dí mbεn'ähe ngue'a te rá 'bεfi guí øthū ngue gá 'yεc'ei'ū rá Jesucristo. 'Nε dí mbεn'ähe ngue'a rá 'bäxte guí øthū ngue gadi mmahmū n'na ngu n'na'ahū. 'Nε dí mbεn'ähe ngue dū ni nt'εc'ei'ū porque guí tømhmū'a rá pa dā εp'ua mā Hmūhū Jesucristo.

4 Ague mā zi cū'ahū, nūnā Oja di mā'ahū, 'nε dí haxähe njuani ngue Oja bi huān'nahū.

5 Porque nup'ua guí 'būhmū 'mø mā haxähe p'ua rá hoga 'da'yo hyā, hinga høndra hyā bi zømp'ua. Sinoque rá Espiritu Santo bi hyā rá ts'edi ngue bi xoc'a ni mmūihū ngue gá pahmū ngue majuanī nā rá hyā nā. Dami bεmhmū te dá n'yogähe 'mø mā mächähe p'ua guí 'būhmū. Dá negähe ngue guí timhmū rá nho.

6 Nu'ahū, nū te gá nurcahe, gue'a gá 'yøthū'a. Ya guí øthū tengutho i n'yo rá Cristo. Gá nū manhohū rá hyā, madague'a bi zū'ahū yø ja'i. Pε rá Espiritu Santo øt'e ngue gadi johyathohū.

7 Nu'ua yø 'yεc'ei rá m'mup'ua ja rá häi Macedonia, 'nεp'ua ja rá häi Acaya, nū te bi nū ngue guí øthū, xquet'a gue'a bi 'yøt'a.

8 Nu'ahū ya gá xihmū rá hyā yø ja'i ngue hanja nā mā Hmūhū Jesucristo. Ya hinga hønmbū Macedonia 'nε Acaya bi zønna hyā, sinoque ndap'ua bi zä fadi ngue guí εc'ei'ū Oja ya. A nuyá, ya himma hyoni ngue hōnga xicähe te 'bε'a guí øthū'ua ya.

9 Hante gue di nxise yø ja'i ya ngue temā hyā bi njap'ua guí 'būhmū 'mø mā mächähe p'ua. Di nxihyø ja'i ha bi nja ngue gá hychmū p'ua yø dahmū, gá 'yεc'ei'a majuanī ngue Oja i 'būi.

10 Nūnā rá Jesús rá Ts'ant'ua Oja, nū'mø mi dū, bi japi bi bεnnate, bi ma mahets'i p'ua. 'Nε ja dí 'yεp'ua mahøn'a ngue dā zøcua. Guehna di nxihyø ja'i naya ngue guí tømthohū dā εp'ua mahøn'a. A nūnā rá Jesús, guehna dā yanju nā ngue rá castigo ja ngue di nja.

2

1 Dā gue'a sehū mā zi cū'ahū, guí pahmū ngue nūnā te dá mächähe p'ua guí 'būhmū, hinga sərbutho.

2 Guí pahmū ngue nup'ua ja rá hnini Filipos, ya xi zücähe yø ja'i, bi unje. Nu'mø mā mächähe p'ua ja ni hninihū p'ua, mahømbi ts'ucje. Pε Oja bi hacähe rá ts'edi ngue dá xi'ähe rá hoga 'da'yo hyā.

3 Nu'mø mā xi'ähe rá hyā, hinda homhme yø hyā ha di thä'ahū. Hin temā hyā dá xi'ähe ngue hinda gue'a. Hønt'a te rá hyā dā 'yøt'ahū rá nho dá mangähe.

4 Porque bá huanngähe Oja ngue bi färcahe nā rá hoga 'da'yo hyā. 'Nε guehna dí mmangähe naya. Hinna mangähe nā rá hyā nā ngue di nū manhogähe yø ja'i. Sinoque dí nnegähe ngue Oja dā nū manhoje. Porque gue'a haspa rá güenda mā n'yomfenigähe'a.

5 Ya guí pahmū xanho ngue hinda xi'ähe yø hyā ngue gdi honi ha di t'εts'ahū. Dā gue'Oja padi ngue hinna xi'ähe rá hyā para ngue dā zäp'ua gā juc'ähe rá mēnyū.

6 Hinna mangähe rá hyā ngue gdi nne dā nū manhogähe yø ja'i, ni

xinga gue'ah_u, ni xinga gue hmi'da yø ja'i. Hĩndĩ ya manzaqui ha nna zo'ah_u, madague'a ngue sãp_u ga nya manzaquigãhe porque yø representegãhe ra Cristo.

⁷ Hante mahotho nna zo'ah_u, tengutho øt'a n'na ra mamá 'mø di hotyø basi, dá ja'ah_u p'u.

⁸ Mathoguiho dadi ma'ah_u. Dã negãhe ngue hinga hont'a rá hya Oja di n'na'ah_u, pets'i ngue xcá hãhma mmũigãhe ngue xcá 'da'ah_u. Porque mi zã ma mpah_u, janjuani ngue dá ma'ah_u.

⁹ Ague ma zi cu'ah_u, çua hinguĩ mbemh_u te ra n'u dá sãgãhe p'u ja ra 'bæfi? Mente ra pa dá xi'ãhe rá hya Oja, ra pa ra xui dá mpæcãhe ngue da tahã te dí sihe. Porque hĩndã negãhe ngue di toca'ah_u ra gasto.

¹⁰ Ya guĩ pah_u, da gue'Oja padi, ngue hĩjonni 'yæc'ei da zã da 'yena ngue hinga gue'a te dá n'yogãhe. Hĩn tema hya bi thĩngãhe.

¹¹ Xquet'a ya guĩ pah_u na ra hya ya xtã o'ah_u n'yu, dá hatã ra ts'edi ni mmũi n'na ngu n'na'ah_u. Tengutho di japyø basi n'na ra papã 'mø i fãdi, dá ja'ah_u p'u.

¹² Dã xi'ãhe ngue guĩ n'yoh_u xãho tengutho nne Oja ngue gdi n'yoh_u. Porque Oja bi zon'nah_u ngue guĩ n'yoh_u to di manda. 'Næ guĩ pah_u ngue gue'a tãt'e'a.

¹³ Nuya hĩndĩ säya dadi ja mamãdigãhe Oja connã ngue'ah_u. Porque nu'mø ma xi'ãhe ra hya, hinga 'yemh_u ngue rá hya ra ja'i gã 'yæc'ei_u. Sinoque bi dinni mmũih_u ngue majuanĩ rá hya Oja. Connã nguehna ra hya guĩ æc'ei_u, ya man'na man'na gnĩ n'yoh_u xãho.

¹⁴ Ya gã sãh_u ra n'u ma zi cu'ah_u, ngue bi zã ni mmenguh_u. Gã thoh_u tengutho bi thohyø 'yæc'ei thanne Oja p'u ja ra hãi Judea. Porque nu'ũ, xquet'a bi zã ra n'u ngue bi zãhyø mmijudiõh_u.

¹⁵ Nu'ũ yø judío'ũ, p'uya, gue'ũ bi hyo ma Hmũh_u ra Jesús. Xquet'a xa hyopyø pøngahya Oja mam'mæt'o. 'Næ nuya 'bex hinguĩ nne hap_u da

nuje. Nu'ũ yø judío'ũ, hinguĩ nnepe da hnumãho Oja. Xquet'a 'næ ya, hinguĩ nnu manho gãtho mi'da yø ja'i.

¹⁶ Porque nu'mø ma xihme ngue hinga høndyø judío ja ngue di nyanyø te, nu'ũ yø judío'ũ, bi hægahe. Gue'a man'na ni duxra ts'oqui'a p'uya. Pæ nuyã, nuna Oja ya xa nzãnni ngue guehya da thohra castigo ya.

¹⁷ Ague ma zi cu'ah_u, nu'mø rá ts'utho xtã æcãhe p'u guĩ 'bãhm_u, emmẽi dá bæn'ah_u. Astã gue'mø ya, zant'a dí nne ga nnu'ah_u.

¹⁸ Nugã drã Pablo, n'na ndi ngu n'na ndi dí sãnni ga mmãhme p'u, pæ ra zithu p'uya, di nthĩnt'i ngue orcahe.

¹⁹ Con n'na ra pãhã dí tømhm_u ngue dá ep'ũ ma Hmũh_u Jesucristo. Porque di njaje mpãhã ga xihme ngue nuna ra hya dá xi'ãhe, gã 'yæc'ei_u xandõho.

²⁰ Janjuani ngue dadi johyagãhe connã ngue'ah_u.

3

¹ Pæ ya hĩndã hãt'ãhe ngue xtĩ njarbutho ngue xtã tho hman'na ra pa ngue to da map'ũ guĩ 'bãhm_u. Dã sãnnãhe p'uya ngue dá cosægã'be ua ja ra hnini Atenas.

² Dã pænhnã'be na ma cuh_u ra Timoteo bi ma bá nu'ah_u. Porque ma mmĩmmæfigãhe na, di mmpæhmĩ Oja ngue dí mmangãhe ra hoga 'da'yo hya ngue ra Cristo. Bi ma di hã'ah_u ra ts'edi ngue hĩndi nts'onni nt'æc'ei_u i ja.

³ Hĩndĩ nnegãhe ngue da gohni mmũi ngue'a ga ts'ũ'ah_u. Ya guĩ pah_u ngue jatho ga sãh_u ra n'u ngue da ts'æcj_u.

⁴ Porque nu'mø nmarã 'bæcãhe p'u guĩ 'bãhm_u, dá xi'ãhe ngue jatho da ts'æcj_u, pæ ya bi nja'a te dá xi'ãhe ya.

⁵ Janangue nugãhe, ya hĩndã tømĩ ngue xtã thohma man'na ra pa, dá pænhnã p'u ra Timoteo ngue da pa'a njuani te ja ni nt'æc'ei_u. Dí engã nthambænitho ngue da dap'ah_u ra

zithu 'nε nu'a ra 'bεfi nná 'yogähe p'uya di nts'oní.

⁶ Pε ya bá pengra Timoteo p'ua guí 'buhmu, bi zøcua dí 'bucä'be. Bá hya ra hya ngue xanzaqui ni nt'εc'εihμ, 'nε majuani gadi mmahmu n'na ngu n'na'ahμ. Bi xicä'be ngue εmmεi guí mbεnje, 'nε guí nne guí nnuje, xi mmangugähe p'uya xquet'a dí nne ga nnu'ähe.

⁷ Mā zi cu'ahμ, nu'a te ra hya bá hya na p'uya, bi hyu mā mmui'be 'mø mā øcä'be te ja ni nt'εc'εihμ, madague'a n'na ra n'ua dá n'yogähe.

⁸ A nuyá, man'na dí hagähe ra ts'edi ngue dí haxähe njuani ngue hingui hehmu'a ra Hmu Jesucristo.

⁹ εmmεi dadi ja mammadigähe Oja conná ngue'ahμ. Porque nu'mø dá mat'Ojagähe, janjuani dadi johyagähe ngue xanzaqui ni nt'εc'εihμ.

¹⁰ Nuyá, ra pa ra xui dí äpähe Oja ngue da zä ga mmäcähe p'ua ga nuhμ. Dí nne ga xän'nahμ hanja'ua yø hya tobe hingui pahmu xanho hanja.

¹¹ Da ne na Oja mā Papähu co 'nεhna mā Hmu'ua Jesucristo da 'yøt'e ngue ga mmäcähe p'ua guí 'buhmu ngue ga nuhμ.

¹² Da ne na mā Hmu'ua ngue man'na gdi pađi guí mmahmu n'na ngu n'na'ahμ, co 'nε'ua hingyø 'yεc'εi guí mahmu, tengutho nná ma'ahμ.

¹³ Da 'yøt'e ngue gui hyahμ ra ts'edi gui hyehmu p'ua ra nts'o. Porque dí nnegä ngue hin tema nts'o da din'nahμ Oja mā Papähu 'mø ra pa da εp'ua mā Hmu'ua Jesucristo co gätho'ua da n'youi.

4

¹ A nuyā mā zi cu'ahμ, jap'ua man'na ra hya ga xi'ahμ ya. 'Nε gue'a ra Hmu Jesús di 'dacra ts'edi ngue ga o'ahμ n'yu na ra hya na. Ya xtá xän'nahμ m'met'o te ja ngue gdi n'yohμ ngue di nu manho'ahμ Oja. 'Nε ya gue'a guí øthμ'a ya. Pε dí nnegähe ngue man'na man'na gdi hyoni ha di nu manho'ahμ Oja.

² Ya guí pahmu ngue nuyā yø hya dá xän'nahμ, guehya yø hya di manda ra Hmu Jesús.

³ I nne Oja ngue guí cämfeni guí unni mmuihμ Oja. 'Yo to di 'yots'om'mäi.

⁴ A nu yø n'yohμ, n'na ngu n'na di m'mahyø xisu, di nthati, pε da zupyø xisu, di mađi.

⁵ 'Yo di nnepe ngue di m'mμ mman'ua yø xisu tengutho øthø ja'i hingui pa Oja.

⁶ 'Yo guí nnehu n'na ra xisu ngue ya 'bahrá ndø. Porque ya xtá xi'ahμ m'met'o ngue nu yø n'yohμ njap'ua, mathogutho ra castigo da jap'a Oja.

⁷ Porque Oja, bi zongahμ ngue ra nho gdá m'mahmu, hingui nneçμ Oja ngue ra nts'o gdá m'mahmu.

⁸ Nu ra ja'i festho na ra hya dí xi'ahμ ya, hingra ja'i fεspabi rá hya, sinoque guesε Oja fεspabi rá hya. 'Nε guesε Oja bá pεnhna Espiritu Santo ngue da mäxçahμ ngue ga hehmu p'ua ra nts'o.

⁹ A nu'a gni mahni cuhμ, himma hyoni ngue ga ot'ahμ'a, porque Oja ya bi xän'nahμ te gdi mmahmu n'na ngu n'na'ahμ.

¹⁰ 'Nε nuna ra hya dí xi'ahμ ya, gue'a guí øpahμ gätho mā cuhμ 'bui ndap'ua bi zä ngue ra häi Macedonia na. Pε nuyā mā zi cu'ahμ, dí ä'ahμ n'na ra mate ngue nu te guí øthμ ya, hingra hønt'a gui 'yøthμ'a, sinoque man'na man'na ngue gdi mmahmu.

¹¹ Damí ja ndummui guí m'mμ mmanhohμ. Gue'a te ni 'bεfise gui 'yøthμ, hingui nthinthμ yø asunto m'ida yø ja'i. Damí mpεhmμ tengutho ya xtá xi'ahμ.

¹² Janangue hinte gui 'behmu. A nu'ua yø ja'i hingyø 'yεc'εi p'uya, di respeta'ahμ.

¹³ Ague mā zi cu'ahμ, dí nnegähe ngue guí pahmu hanja'ua yø 'yεc'εi ya xandu. Nu'mø to bi du, 'yo di tu ni mmuihμ tengutho øtyø ja'i hingui pa Oja, ngue tu yø mmui 'mø to bi du.

¹⁴ Pε dí εc'εihμ ngue bi du ra Jesús 'nε bi bεnnate m'mεfa. Janangue

nuyá, ma gá εc'εih_u ngue nu'_u xandu 'nε εc'εi rá Jesús, nuna Oja dá japi ngue dá n'youi rá Jesús 'mø bá εcua mahøn'a.

¹⁵ Janangue nuyá, dí nne gá xi'ah_u xanho hanja ná rá hya bi xänngah_u rá Hm_u Jesús. A nu'_u yø 'yεc'εi di 'batho'a rá pa dá εp'_u rá Hm_u, hĩndi m'met'o ngue dá ma di nthεui rá Hm_u.

¹⁶ Porque nu'mø bá εhra Hm_u di 'yε mahεts'i, nu te dá ne dá 'yøt'e, dá ma nts'editho. Co 'nε'a rá anxε 'bet'o ngue yø anxε Oja, xquet'a dá εnna hya. 'Nε dá nya rá corneta Oja. A nu'_u to ya xandu 'nε εc'εi rá Cristo, rá madi di bεnnate yø do'yo'_u.

¹⁷ A nu'_u yø 'yεc'εi di 'batho, 'da di ts'ixtho maya bi ja yø gui. Ja danĩ nthεui p'_u rá Hm_u. Ya 'dap'_u di m'mahm_u para zantho rá Hm_u p'_uya.

¹⁸ Janangue nuyá, co nuna rá hya dí xi'ah_u ya, dami nhyath_u rá ts'edi n'na ngu n'na'ah_u.

5

¹ A nuya má zi cū'ah_u, himma hyoni gá ot'ah_u hanja rá hya ngue hĩngui fadi tema pa, tema ora dá εp'_u rá Hm_u.

² Porque ya gui pahm_u xanho ngue hĩnjongui padi tema pa dá εp'_u rá Cristo. Nu'mø 'yo rá bε ngue rá nxui, hĩnjongui padi tema ora dá zøp'_u ja rá ngu, njarbutho rá hya dí xi'ah_u ya.

³ Dá gue'a rá ora ngue dadi n'yembyø ja'i ngue ya 'bammanho, hĩn tema hya. 'Nε dá gue'a rá ora'a p'_uya ngue di nja rá ndate. Nthambεnĩtho dá zøhø, tengutho 'mø bi zønna ora di m'men'a n'na rá xisu há rá basj. Ya hĩnha di mpommj.

⁴ Pε nuya má zi cū'ah_u, ya hĩngui 'b_u 'bexuih_u ya. Janangue nu'a rá pa dá εp'_u rá Hm_u, hĩnga nthambεnĩtho dá za'ah_u. Hĩndi nja'ah_u tengutho øt'a n'na rá bε, ngue nthambεnĩtho sømp'_u ha søni.

⁵ Porque gátho'ah_u ya gni n'yoh_u'a rá nyot'i ja ngue rá pa, ya gá hyεhm_u p'_u'a rá nts'o ja 'mø rá xui.

⁶ Janangue nuyá, hĩngui ja ngue 'nεcj_u dá njot'i má n'yomfεnĩh_u, tengutho mi'da yø ja'i ngue njot'i yø n'yomfεni. Sinoque nne ngue gá n'yomfεnĩh_u xanho.

⁷ Nu'_u aha, rá xui aha. Nu'_u itj, rá xui itj.

⁸ Pε nuja, ya dá hehm_u p'_u rá 'bexui. Ya nná 'yoh_u rá nyot'i Oja ya. Ma gá samma mmah_u ya ngue hĩnda dajpah_u rá nts'o. Dá zεhma nt'εc'εih_u i ja. A nuyá, ma gá mmahm_u n'na ngu n'naj_u. Ma gá segurah_u ngue dá yanju Oja.

⁹ Porque hĩmbi zän'Oja dá m'mahm_u ngue gá thohm_u rá castigo. Sinoque bá sänni ngue gá nyamhm_u ná má Hm_uh_u Jesucristo.

¹⁰ Rá Jesucristo bi du conná nguεcj_u. Janangue nu'mø bá εhε, ngu'_u xandu, ngu'_u di 'batho, 'dap'_u gá m'mahm_u para zantho.

¹¹ Dami hyutho ni mmah_u 'nε dami hya rá ts'edi n'na ngu n'na'ah_u, tengutho gui øth_u ya.

¹² Ague má zi cū'ah_u, dí nnegähe ngue gui 'yørpah_u masu'_u yø mεfi Oja di mπεp'_u gui 'b_uhm_u. Porque guehya bi huan'Oja ngue di m'met'o p'_u gui 'b_uhm_u ngue dá xän'nah_u rá hya Oja.

¹³ Rángue ørpabi rá 'bεfi Oja, jatho ngue gui nnu manhoh_u, dami mahm_u. 'Nε 'yo gadi njunth_u p'_u gui 'b_uhm_u.

¹⁴ Dami hyah_u rá ts'edi gui xihm_u'u to hĩngui nne di mπεfi ngue 'yo di njap'_u. Dami hath_u rá ts'edi' u yø ja'i 'b_u ndumm_u. 'Nε dami hyonnbah_u ha di zacyø nt'εc'εi yø ja'i tobe hĩngui nzaqui yø nt'εc'εi. Dami serpah_u te ga 'yo.

¹⁵ Dami mfähm_u, 'yo to dadi cosra nts'o t'ørpabi. Hante gue gui n'yørpah_u rá nho n'na ngu n'na'ah_u, co 'nε' u hĩngyø 'yεc'εi gui 'yørpah_u rá nho.

¹⁶ Hangu rá pa gui johyah_u.

¹⁷ 'Nε hangu rá pa gui mmat'Ojah_u.

¹⁸ Zant'a dami ja mammadih_u Oja, madague'a ja'mø ja te gui thohm_u.

Porque Oja, guehna nnepe da 'yøt'e te'o gä tenna Cristo na.

¹⁹ 'Yo gui täcj'a te nne da 'yøtra Espíritu Santo.

²⁰ Dami 'yørpah masu'a te mmanyø pøngahya Oja, 'yogui fæsthohu ra hya.

²¹ Dami hyäcjü xanho ra güenda ngue'mø majuanü ngue rá hya Oja mma, ogue rá hyasε mma. Nu'mø gui haxhu njuanü ngue majuanü rá hya Oja mmanna ja'i, dami 'yεt'a mmuihu'a te i mma.

²² Dami hyεhmü p'ü'a te gäma nts'o i ja.

²³ Nuna Oja ya dá nhojpahü, da 'yøt'e ngue gui ünü mmuihu xandønho, gui nsuphu, da mä't'a ni tehü, 'nε da mä't'a ni do'yohü, hün tema nts'o di nεqui 'mø ra pa da εp'ü ma Hmühu Jesucristo.

²⁴ Nguna da 'yøt'Oja, porque guehna bi zon'nahü na 'nε hinguü hεc'ahü na.

²⁵ Ague ma zi cu'ahü, dami marchahü Oja.

²⁶ Dadi zεngua gätho'ahü.

²⁷ Guehna ra Hmü di hacä ra ts'edi te dí mma. Dí xi'ahü ngue nu'ü gätho ma zi cuhü, jatho ngue di mpeti para ngue da 'yøde te mmanna carta ja ua.

²⁸ Nuna ma Hmühu Jesucristo di jap'ahü. Da ngüt'atho.

2 Thesalonicenses

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mɛnnba yø 'yɛc'ɛi Tesalónica.

¹ Nügä drá Pablo, conná Silvano 'nɛhra Timoteo, dadi zɛnguagähe'u mā zi cūh yø 'yɛc'ɛi rá m'map'u ja ra hnini Tesalónica. Gue'ah yø ja'i Oja mā Papáhu, co 'nɛ'a mā Hmuh Jesucristo.

² Dí nnegähe ngue guehya di jap'ah yá 'nɛ dā hyut'a ni mmah.

³ Ague mā zi cū'ah, zant'a dadi ja mammadigähe Oja conná ngue'ah. Ní 'yup'u ngue gue'a ga øthe'a, porque ni nt'ɛc'ɛih i ja, man'na ni hyuxtho. 'Nɛ xquet'a man'na man'na gadi mmahm n'na ngu n'na'ah.

⁴ A nucɛgahe p'u ha nná mähme, nup'u di mpɛti yø ja'i Oja, i jaje mpähä ngue dí xihme yø ja'i hanja ni nt'ɛc'ɛih. Nu'a te ra n'u guí säh ngue s'ah yø ja'i, gä guí sɛth.

⁵ Nuyá, guí säh ra n'u ngue guí ɛc'ɛih rá hya Oja. A nu'a ga d'u ni nt'ɛc'ɛih, gue'a guí nɛqui'a ya ngue gä xanho te øt'Oja. Gue'a di zudi ngue guí thohm p'u di manda Oja'a.

⁶ Pɛ ní 'yup'u di un'Oja'u te'o di un'ah.

⁷ A nuj ngue dí säh ra n'u, da 'yɛhra pa da zɛp'u'a ra n'u dí säh. Dí n'nacj ra ts'äya 'mø ra pa da ɛp'u ra Hmu Jesús. Nunā di 'yɛ mahɛts'i, da n'youi yø anxɛ ja yø ts'edi. Nu'mø bá ɛhɛ, dadi yoxni tengutho guí yoxni ra sibi.

⁸ Di 'yɛhɛ da mɛnhna castigo gätho yø ja'i hinxā mbā Oja, 'nɛ hinxā 'yɛc'ɛi rá hoga 'da'yo hya i hma ngue hanja'a ra Hmu Jesucristo.

⁹ A nuyá yø ja'i ya, da ma ra castigo, di m'mɛdi para zantho. Dā ma mā'ueque p'u ja rá hmi rá dā ra Hmu Jesús. Nup'u da 'yudi hague ngu

gangu rá ts'edi i ja, ya hīndi njapi di m'map'u ngue dā nu.

¹⁰ Nu'a ra pa da ɛp'u ra Hmu, gätho yø 'yɛc'ɛi dā 'yɛspabi 'nɛ dā danne. Xquet'a 'nɛ'ah guí m'mahm p'u ngue gä 'yɛc'ɛih nā ra hya dā xi'ah.

¹¹ Janangue nuyá, zant'a dí mmat'Oja gähe conná ngue'ah. Dí äpähe Oja ngue nu'a ra hya i zon'nah ngue gdí n'yoh, gue'a gdí n'yoh'a. Dí äpähe Oja ngue nu'a te gä ra nho so ni mmah guí 'yøth, di ha'ah ra ts'edi guí 'yøth. 'Nɛ di ha'ah ra ts'edi guí 'yøth'a te gä ra nho rá nsäui ni nt'ɛc'ɛih i ja.

¹² Nu'mø dā nu yø ja'i ngue guí 'bahm xanho, yø ja'i dā nu mansu ra Jesucristo. Xquet'a 'nɛ'ah dā hnu mansu'ah p'uya ngue guí n'yoh ra Jesús. Nguna di nja conná guehrá mate Oja 'nɛ conná guehrá mate mā Hmuh Jesucristo.

2

¹ Ague mā zi cū'ah, da ɛp'u mā Hmuh Jesucristo ngue di pɛcah 'dap'u ga m'mahm. Dí nne ga xi'ah te 'bɛ'a ja ngue di nja.

² Nu'mø to dā 'yɛn'ah, ya da guehra pa jap'u dā zøhra Hmu ya, da 'yɛnā, 'yo sā dadi fɛ'ni mmah. 'Yo guí ɛc'ɛih te dā mā, madague'a dā 'yɛnā ngue Oja di bɛnnbi te i mma, ogue dā 'yɛn'ah ngue go dā ot'ä ra sɛcua n'youi yø hya dā xi'ah.

³ Xinda hangū dā si'ah, 'yo gadi n'unī dā thā'ah. Porque hante dā zonna pa da ɛp'u ra Hmu, i jatho ngue rá māditho di n'yo yø ja'i ngue dyø mmejmahya, dā gohi ngue yø nsuiui Oja. Nu'mø bi nja nā ra hya nā, ja di nɛqui p'u ra ja'i ngue tate ja rá ts'oqui p'uya. 'Nɛ guehna ya xpā ts'ännbi ngue dā ma ra castigo.

⁴ Nunā guehna dā bōni ngue dā zumbabi'a te gä thanne yø ja'i nā, da gue Oja dā zui. Hønsɛ nā dā ne ngue dā ma nthanne nā. 'Nɛ dā mip'u ja rá nija Oja tengutho 'mø ngue dā

guehna Oja na. Da 'yemp'uya: "Nugä, guecä Ojagä ya", da 'yena.

⁵ Dami bemhm'a ra hya dá xi'ahü 'mø dambí 'bucä p'ü guí 'bühmü. Guí nnu ngue dá xi'ahü tengü na ra hya na.

⁶ Ya guí pahmü te 'be'a samya ngue hingüi nequi nts'edi, hante ngue da zonna pa bá ts'ännbi ngue di nequi te'o na ra ts'oc'ei na.

⁷ Tobe hündi nequi xandøho'a te gä rá ts'edi ra nts'o, pe nü'a ra nts'o, ya i ja. Høntho ngue hündi unna nt'edi'a to sammü ngue di nequi xanho te'o ni ja'i na dí xi'ahü.

⁸ Pe nü'mø bi zonna pa di t'unna nt'edi da 'yührá ts'edi, ya di nequi na ra ts'oc'ei dí xi'ahü p'uya. Pe nü'mø bá ep'ü ra Hmü Jesús, ya da hnu ngue mathoguitho ja rá ts'edi, porque conná hyanetho di hyo na ra ts'oc'ei na.

⁹ Nü'mø bi nequi na ra ts'oc'ei na, ra zithü'a di hatra ts'edi. Da hnu ngue ja rá ts'edi da 'yøtyø hmeya hinjongüi sä da 'yøt'e. Gue'a di nhäte'a p'uya.

¹⁰ Xants'o te gätho da 'yøt'e. 'Dama 'dan'yo te gä da 'yøt'e, da hyoni ha di hyätyø ja'i ja ngue di m'medi. Nü'a di m'medi ngue himbi ne xta mbahna ra hya majuanü. 'Ne guehna ra hya xti nyanyø te yø ja'i na.

¹¹ Janangue Oja di japi ngue da thätya yø ja'i ya, da 'yec'ei'a ra hya ngue ra fehni.

¹² Gue'a di ma ra castigo gätho ya yø ja'i, ngue himbi 'yec'ei na ra hya majuanü. 'Ne hønt'a te yø nts'o ga 'yo nnu manho.

¹³ Ague ma zi cu'ahü, nuna ma Hmü Jesucristo di ma'ahü. Janangue nuyá, zant'a jatho ngue ga ja mammadigähe Oja ngue te bi 'yøt'ahü. Porque rá mäditho bi huan'nahü Oja, ya xpá nzännü ngue di nyännü tehü. Nü'mø gmü 'yec'ei na ra hya majuanü, ra Espíritu Santo bi 'yøt'e ngue gá sohü rá 'ye Oja.

¹⁴ Dá xi'ahü ra hoga 'da'yo hya, guehna ra hya i zon'nahü Oja na. I

nnepe ngue di toca'ahü na ra nho jap'ü ha 'bühmü Hmü Jesucristo.

¹⁵ Janangue nuyá ma zi cu'ahü, di ndü xanho ni nt'ec'ei'ahü ya. Man'nan'yo mü 'yøt'e ngue guí pumbeni'ahü ya yø hya dá xän'nas'ehü. Da gue'ü yø hya dá orpü ja ra carta dá pen'nahü p'ü, man'nan'yo mü 'yøt'e ngue guí pumbeni'ahü.

¹⁶ Bi macjü Oja ma Papá'ahü, 'ne bi 'dacjü rá mate ngue bi hoga ma mmüihü para zantho. Xquet'a dí tømhmü'a ra nho di 'dacjü Oja m'mefa. Da ne Oja co 'ne'a ma Hmü Jesucristo di jap'ahü.

¹⁷ Da ne Oja ngue di hatra ts'edi ni mmüihü 'ne guí d'ni n'yomfeni'ahü ngue nüp'ü guí yahü, ra hya xtanho guí mamhmü. Nü'mø te guí øthü, gä da gue'a te xanho guí 'yøthü.

3

¹ Hønt'a di 'behya ma zi cu'ahü, dami marcahe Oja, n'namhmü ngue nüp'ü dí mmangähe rá hya ma Hmü, xtangu yø ja'i da 'yec'ei tengutho bi njap'ü guí 'bühmü.

² Xquet'a dami marcahe Oja n'namhmü ngue da yangähe Oja ngue'a te mbenngähe yø ts'oc'ei. Porque hinga gätho yø ja'i da 'yec'ei ra hya dí mmangähe.

³ Pe nü'a ra Hmü hingüi hegahü'a. Da 'yøt'e ngue guí yahü ra ts'edi 'ne da yan'ahü ngue ra nts'o.

⁴ Dadi seguragä ngue di mfäxte ra Hmü. Janangue dí pacä ngue nuna te ra hya ga 'ber'ahü, guehna guí nne guí 'yøthü na, hinda 'yehra pa guí festhohü na ra hya na.

⁵ Da ne Oja ngue da dinni mmüihü'a te guí ma'ahü Oja. 'Ne da 'yøt'e ngue guí seti hangü ra n'ü guí thohmü tengutho ra Cristo bi zeti hangü ra n'ü bi thogui.

⁶ Ague ma zi cu'ahü, ma Hmü Jesucristo di 'dacähe ra ts'edi ga xi'ahü na ra hya ga mmanya. Nü'ü ma cuhü hingüi nne di mpefi, 'ne hingüi haxra hya dá xän'nahü, oga'di nsixhü'ü.

⁷ Ya guí pahm_u te gdí 'b_uhm_u, h_in tema ndanh_yei gá nurcahe.

⁸ Hinjonda äp_ho te dá sihe. Sinoque dá honi ha da japi te dí homh_ume. Ra pa ra xui dá mpefi ngue di taha te ga sihe, porque hindá negähe ngue di toca'ah_u ra gasto ngue te dí sihe.

⁹ Madague'a ní 'yup'_u xcá mangähe ngue xquí fäxcähe, pe h_inte dá mangähe. Sinoque dá mpeh_ume para ngue ga ut'ahe te ja ngue gdí n'yoh_u.

¹⁰ Porque nu'mø dämbá m'mucähe p'_u guí 'b_uhm_u, guehna ra hya dá xi'ahe na, dá mangähe ngue nu to hingu_i nne di mpefi, ya h_indi nsih_ume.

¹¹ Dí ocähe n'na ra hya ua, ngue 'b_u i'da ni amigoh_u hingu_i nne di mpefi. Nu'a te ga 'yo, høndyø ja'i di ats'i te ga 'b_ui para ngue da zäp'_u di c'a.

¹² A nuya yø ja'i njap'_u, guesε ra Jesucristo di hacje ra ts'edi ngue ga xifi ngue 'yo nimantho di orpabi yø ja'i, njuantho da ma ra 'b_uefi da daha te da zi.

¹³ Ague ma zi cu'ah_u, 'yo gui säyah_u, hangu ra pa dami 'yøth_u ra nho.

¹⁴ Nu'mø toni ja'i da 'yεna ngue hinda 'yεc'ei na ra hya dá cuatahe ua ja ra carta ja ua, 'yo gadi nsixh_u, n'namhma ngue da mεsrä sä.

¹⁵ Pe 'yo guí øt'e ngue ni nsuiui. Sinoque dami hejpa'ah_u te øt'e, porque ni cuh_u.

¹⁶ Nuna ma Hmu_hu Jesucristo guehna da zä da hyut'a ni mmuih_u na. Da ne ngue hinda hyc'ah_u hangu ra pa. Nu'mø tema hya guí thohm_u, da hyoni ha di japi ngue da hyut'a ni mmuih_u, hont'a bi zä mahya guí thohm_u.

¹⁷ Nugui drá Pablo conma 'yεε nna cuatä na ra letra ja ua ngue nnä zengua'ah_u. Nu'mø dadi firmagä ma carta 'mø bi gua'a nt'ot'i, guehna ra hya ja ua dadi cuati:

¹⁸ Nuna ma Hmu_hu Jesucristo di japi gätho'ah_u. Da ngut'atho.

1 ra Timoteo

Ja ua rá mudi ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba ra Timoteo.

¹ Nügä drá Pablo, rá representantegá ra Jesucristo. Nüya bi 'yexqui, guesε Oja, nuna ra Yante, co 'nēhna ra Hmu Jesucristo bi 'yexqui. 'Nε dí pahmi ya ngue conná nguehra Jesucristo di nja'a te gá dí tøn'ui ya ngue di nja.

² Ague Timoteo, dadi zengua'i. Pε nü'mø dá bēn'a'i, xøgue εntho majuaní ngue mā ts'unt'u'i p'u nná bēn'i. Porque go dá ja'i gá 'yεc'ei na ra hya guí εc'ei ya. Dí nnegá ya ngue nuna Oja mā Papáui co 'nēhna mā Hmuui ra Jesucristo, di jap'a'i, di huεc'a'i, 'nε dá hyut'a ni mmái.

³ Damba soc'a'i p'u ja ra hnini Efeso. Nü'mø mā thogui, dá magá p'u ja ra hāi Macedonia, dá xi'i ngue guá cop'u Efeso. A nuyá, dí nnegá ngue guí sigue guí m'map'u, porque jatho ngue nü'u yø fēhni xännbate xännbate p'u, gui hejpabi.

⁴ Guí xifi ngue 'yoní mantho di xännbate'u yø cuentotho. Porque nuyá, hinha rá nzequi xännbate'u yø hya bá øtyø ndiua manjam'mø. Pε nuyá yø hya ya, høndra njunt'i n'youi, hinte ni bontho. A nuna ra hoga xädi rá n'youi mā nt'εc'eiha, guehna nne Oja ngue ga xännbaha yø ja'i na.

⁵ Damí hejpabi ya dí xi'i ya, n'namhma ngue gátho yø 'yεc'ei di mmaði n'na ngu n'na. Para ngue dá zä di mahrá mmic'eiui n'na, jatho ngue dá hyεp'u ra ts'on'yomfēni, nü'a te ra nho paði, gue'a dá 'yøt'a. 'Nε himma xøts'etho di nεqui ngue ja yø nt'εc'ei.

⁶ Porque 'bη i'da yø ja'i ngue ya bi hyεp'u na ra hya dí xi'i, høndra njun'mahya nne.

⁷ Inne dá t'εmbi ngue paði xanho di nxännbate rá ley Oja. I ya manzaqui

'mø xännbate. Pε himma juani ngue tinyø mmái hanja'a ra ley i nne di nxännbate.

⁸ Nuna ra ley ga 'yo yø judío, ya dí pahmi xanho te mma. Pε jatho ngue dá fadi hanja ngue bi ma nt'ot'i na ra ley na.

⁹ Nu'u yø ja'i ya øtra nho, ya hin tema ley di ja ngue dá hyaspa ra güenda. Nuna ra ley, bi ma nt'ot'i para ngue dá hyaspa ra güenda yø ja'i festho ra ley. Haspa ra güenda yø mmejmahya. Haspa ra güenda yø ts'oc'ei øtyø ts'oqui. Haspa ra güenda yø ja'i ngue hingui su Oja 'nε hingui εc'ei. Haspa ra güenda yø ja'i ho yø papá, ogue ho yø mamá, ogue ho yø mmic'eiui.

¹⁰ Haspa ra güenda yø 'yots'om'mái. Haspa ra güenda yø n'yohη ørpe tengutho 'mø drá xisu yø mmin'yohηui. Haspa ra güenda'u yø ja'i ahyø mmic'eiui ngue sits'i yap'atho. Haspa ra güenda yø mambethani. Haspa ra güenda yø ja'i ngue mmanña fēhni 'nε exa ntestigo Oja ngue εna majuaní te mma. Haspa ra güenda gátho yø ja'i festho na majuaní ngue ra hoga xädi.

¹¹ Nuna ra hoga xädi naya, rá n'youi ra hoga 'da'yo hya. Nuna, di 'bejpagui'a mā maça Ojaiui ngue ga xihyø ja'i.

¹² Nuna mā Hmuui ra Jesucristo di 'dacrā ts'edi ngue dí mmambrá hya. Dadi ja mammadigá na, porque guehna bi nü manhogui 'nε bi 'yexqui ngue ga øtra 'bēfi bi 'daqui.

¹³ Bi 'yøt'e ngue drá mεfigui madague'a xtá nü man'ugá mam'met'o na ra Jesucristo. Porque xtá mangá yø amhya co nuna, 'nε nmi súcä'u yø ja'i mi εc'ei na. Pε bi huεgagui Oja, porque pa Oja ngue hindí paði te dí øt'e ngue tobe hin mará 'yεc'ei.

¹⁴ Nuna ra Hmu, mathoguitho rá mate bi 'daqui. Ngue ya dí n'yo'be ra Jesucristo, nuna di hacra ts'edi ngue man'na di ndη mā nt'εc'ei, 'nε øt'e ngue man'na man'na gdá maði.

15 Nunā rā hyā gā xi'i ya, majuanī nā, 'nē guehnā rā hyā jatho ngue dā 'yēc'ēi gātho yō ja'i nā: ngue rā Jesucristo bā ēcua ja rā ximhāi ngue dā yanyō ja'i ja yō ts'oqui. Nūya yō ja'i dī mmangā ngue ja yō ts'oqui ya, pē man'na mā datho mī ja mā ts'oquigā.

16 Pē bi huēgagui Ojā n'namhma ngue dā fadi ngue rā Jesucristo bi zeti te gā dā ōrpe, conque nūgui mathoguiho ja mā ts'oqui. Gue'a gui nēqui'a ya ngue gātho mī'da yō ja'i xquet'a di punnbabi Ojā 'mō bi 'yēc'ēi rā Cristo, ya di unna 'da'yo te para zantho.

17 Janangue nuyā, jatho ngue dā t'ēspabi Ojā para zantho. Porque nū te gā ja, go dī manda Ojā para zantho. Guehnā Ojā para zantho hinjam'mō dā dū, 'nē hinjonni ja'i di sā dā nū. Hinjom man'na tengū nā. Guehna jase rá mfadi. Dā ngut'atho.

18 Ague mā ts'unt'a'i Timoteo, nunā rā hyā dī xi'i gui 'yōt'e, dī nthēui nā rā hyā bi bēnnbabi Ojā yō pōngahya 'mō yō pa xa thogui, guehya bi mā ngue dī nja nī 'bēfi. Nunā rā hyā dadi 'bēp'a'i ya, dami hyā rā ts'ēdi gui 'yōt'e gātho'a te rā 'bēfi bi 'da'i Ojā ngue gui 'yōt'e. Dī ndū nī nt'ēc'ēi. 'Yo di tap'a'i rā nts'o.

19 'Bū i'da yō ja'i padī xanho ndana rā hyā hinni 'yup'ū dā 'yōt'e, pē gue'a ōt'a. Gue'a gui ts'onnyō nt'ēc'ēi'a p'ūya.

20 Ngūnā rā hyā bi 'yōtrā Himeneo 'nēhrā Alejandro. Nūya yō nc'ēi ya, dá dāprā zithū para ngue dā badī hanja te ōt'e. Porque hingui ho ngue dā nōmman'ū Ojā p'ū ha ya.

2

1 Rā mūditho dī xi'i ngue gui xifi gātho yō 'yēc'ēi ngue dā marpabi Ojā gātho yō ja'i ndap'ū bi zā. Dā 'yāpi ngue dā māxyō ja'i nā Ojā. 'Nē dī ja mammadi Ojā yō ja'i ngue'a rá 'bāxte Ojā dā 'yōt'e.

2 Dā marpabi Ojā yō dast'abi. Dā marpabi Ojā gātho yō ja'i ja yō cargo. Porque gāthogahū dī nne ngue gā m'mamma pāhāhū, hin temma hyā, n'namhma ngue co n'na rā pāhātho

gdā thannehū Ojā 'nē dā zāp'ū gā n'yo manhohū.

3 Mā datho mahyonitho ngue gā mmarpahū Ojā gātho yō ja'i, porque guehnā nnu manho Ojā mā Yantehū nā.

4 Porque Ojā, nnepe ngue xōgue gātho yō ja'i dī nyanyō te. 'Nē nnepe ngue dā dīni xanho yō mmāi yō ja'i hanja nā rā hyā majuanī.

5 Nunā Ojā, n'natho i 'būi. 'Nē xquet'a n'na nc'ēitho nā dā zā dā 'yōt'e ngue dī nhojpauī Ojā yō ja'i, guehnā rā Jesucristo nā.

6 Rā Jesucristo bi n'ūni bi tho ngue bi gurpabi yō ts'oqui gātho yō ja'i. Nū'mō mī zōmna pa bi nja nā rā hyā nā, ya bi nēqui xandōnho p'ūya ngue Ojā nnepe ngue gātho yō ja'i dī nyanyō te.

7 Janangue bi 'yēxcagui Ojā ngue drā representantegā rā Cristo. 'Nē pēnnagui ndap'ū bi zā ya ngue gā ma xihra hyā yō ja'i hingyō judío. Nunā rā hyā majuanī dī ēc'ēiui, guehnā gā xānnbabi yō ja'i nā. Guī padī xanho ngue majuanī te dī xi'i, 'nē guī padī ngue hīndī fēhni porque dī ēc'ēi rā Cristo.

8 Dī nnegā ngue ndap'ū bi zā dā mat'Ojā gātho yō n'yohū. Nū'mō ēns'yō 'yē yō ja'i ngue mmat'Ojā, di unyō mmāi Ojā, di ja manho yō mmāi, hingue di dānzō yō mmāi ngue dadi njunt'ui yō mmic'ēiui.

9 A nū yō xisu, 'yo dadi 'yēx'mō bi nhoqui. Hingrā n'yēts'i di hocyō ya. Hingrā n'yēts'i di hye rā ulu xammadi rá mūui. Hingrā n'yēts'i di japyō oro oque yō perla dā japyō he. Sinoque dā hye yō he tengūtho yō he yō hoja'i, ngue hīndī 'yēts'i.

10 Nū'a dī nējmanho yō xisu, dā gue'a ngue rā nho dā 'yōt'e. Porque yō xisu ēc'ēi Ojā, mahotho 'mō dī nēqui ngue ōtrā nho.

11 Mēnte rā ora sānnbabi rā hyā yō ja'i, yō xisu 'yo sā di ya ngue dā zohyō ja'i, dī nja yō ts'ū.

12 Porque hin dadi ungā rā nt'ēdi ngue dī nxānnbāte n'na rā xisu, sinoque rā xisu i ja ngue dā 'yōxtho

ra hya. Porque hingui sä di m'met'o p'ua ha 'buhyo n'yohu ngue di manda.

¹³ Porque Oja, rá mæditho bi hocra Adán, m'mefa p'uya bi hocra Eva.

¹⁴ Pe ra Adán himbi hyätra zithu'a, sinoque ra xisu'a bi hyätra zithu. Mi thätra xisu p'uya, ya gue'a ra ts'oqui bi 'yot'a.

¹⁵ Pe ra xisu di nyanná te 'mø da 'yøtra 'befi bi un'Oja, ngue di tehyø basi. Høntho ngue ra xisu jatho ngue di nja rá nt'ec'ei, di mahyo mmic'eiui, di n'yo xanho, hinda 'yepsi te ga 'yo.

3

¹ Nuna ra hya di mmangä, majuaní na. Ngue nu ra ja'i nne rá cargo ngue di m'met'o p'ua ja ra nija ngue dra mamhya, xandønhø ra 'befi nne da 'yot'e.

² Janangue nu ra ja'i ja rá cargo ngue 'bet'o ra hya, jatho ngue hin tema hya da thinnbi. N'na dra xisu da zi. Da zamrá mmæi. Di mfädi xanho. Da 'yot'e ngue da hnu manho te ga 'yo. Di unna ts'äya p'ua ja rá ngu. Da badi xanho ha di japra hya di nxännbate.

³ 'Yo di iti. 'Yo dra nequisæi. Di nja rá yemmæi. Da badi ha di hojpabi yø ja'i di nsæi. 'Nε hinga høndra mēnyu di ma rá mmæi.

⁴ Da badi ngue di manda xanho p'ua ja rá ngu. Da 'yot'e ngue dyø 'yøde xanho yø basi, 'nε di nja yø ts'u yø basi.

⁵ A nu'mø hingui padi di manda xanho p'ua ja rá ngu, ya hinda badi ha di japi di m'met'o p'ua ha di mpeti yø ja'i Oja 'mø.

⁶ A nu'a ra n'yohu da t'ets'i ngue di bētrá cargo di m'met'o p'ua ja ra nija, hinda gue'a n'na ra n'yohu ngue ts'udra pa xa 'yec'ei ra Jesucristo. Porque nthambēnitho di 'yets'i. Ya da 'yøtra ts'oqui tengutho bi 'yøtra zithu manjam'mø ngue bi 'yets'i 'nε 'da di mep'ua ja ra castigo.

⁷ Jatho ngue di n'yo manho n'namhma ngue nu'u yø ja'i hingyø 'yec'ei da nu mansu. Ya hinda zä ha di japyø ja'i da 'yēmbi ngue hinga gue'a

ga 'yo. Porque ra zithu emmæi honi ha di ts'onnbj ha ya yø mamhya.

⁸ A nu'u yø ja'i ja yø cargo ngue fäxte p'ua ja ra nija, xquet'a ngut'atho ja ngue da 'yot'e, jatho ngue di nho ja'i, jatho ngue hīndi nhäte p'ua ha ya. Jatho ngue hīndi n'iti. Jatho ngue hinga høndra mēnyu di ma yø mmæi.

⁹ Nuna ra hya n'youi yø nt'ec'ei i ja, guehna ra hya himmi fadi hanja na, guehna di nxännbate na ra hya na co gätho yø mmæi.

¹⁰ Nuya yø n'yohu ya, 'bet'o da hnu te ga 'yo. A nu'mø ngue ya hin tema nts'o bi thinnbi, ya da zä di nja yø cargo ngue di mfäxte p'ua ja ra nija.

¹¹ Ximmangu yø xisu fäxte p'ua ja ra nija, xquet'a di nequi ngue dyø hoja'i. Hīndyø zate. Da zamyø mmæi. 'Yo di hep'ua rá 'befi pefi.

¹² A nu yø n'yohu ngue ja yø cargo fäxte p'ua ja ra nija, n'na ngu n'na jatho ngue n'na dra xisu da zi. Pe da badi ngue di manda xanho p'ua ja rá ngu. Ngu yø basi, ngu'u hingyø basi, da badi di manda xanho.

¹³ Porque nuya yø n'yohu ja yø cargo ngue fäxte p'ua ja ra nija, nu'mø padi xanho ha di japi da 'yøtra 'befi pefi, ya man'natho nnu mansu yø ja'i. Ya säp'ua da hya ra ts'edi da ma hanja ngue ec'ei ra Jesucristo.

¹⁴ Ague Timoteo, nugä dí xønni ga mmap'ua ga ma nu'i.

¹⁵ Pe nu'mø himbi zä dá magä p'ua n'nahmantho, ya dí otra carta ja ua ngue ga pen'a'i p'ua. Porque dí nnegä ngue gui padi xanho hanja ra hya nuna ja ngue da n'yo yø ja'i ya o rá 'yε Oja. Nuna Oja na, majuaní ngue 'bæi. A nuya yø ja'i Oja ya, guehya färpabi rá hya 'nε tōxhma hyabi rá hya Oja.

¹⁶ Janjuaní ngue mazihotho na ra hya dí ec'eiha. Pe Oja bi 'yot'e ngue bi dinma mmæiha hanja na ra hya na, ngue ra Cristo bi nja'i. 'Nε ra Espiritu Santo bi 'yot'e ngue fadi ngue hin tema nts'o bi 'yøtra Cristo. Da guehyø anxε Oja i nnu mansu. A nuyá, ndap'ua

bi zä i hma te'o na ra Cristo. 'Nε t'εc'εi gä rá ngun̄i nximhäi. 'Nε bi zix Oja ngue i ma mahets'i.

4

1 Pε ra Espiritu Santo njuantho xicju ngue nu'mø ni ma da gaxyø pa, di m'mahyø ja'i da hyep'u yø nt'εc'εi. Nu'u yø fehni xänbäte ngue ra zithu di bännbabi ra hya xänbäte, go gue'u da den'na.

2 Nuya yø xänbäte ya, ra fehni na ra hya da ma ngue di hyätyø ja'i. Padi xanho ngue hinga gue'a te øt'e, pε 'be xingui tär'man'u yø mmui'a te øt'e.

3 Nuya yø xänbäte ya, xihyø ja'i ngue embi hin'yü ra nt'εdi di nthatyø ja'i. 'Nε xihyø ja'i ngue embi hinga gätho yø cosa sä ngue da ts'i. Conque Oja bá sänni ngue bá nja'a te ts'i n'namhma ngue nuya yø 'yεc'εi di ja mammadi Oja 'mø bi zi'a te si.

4 Porque nu te gä bi hoc'a Oja ngue da ts'i, gä xanho. Hingui sä ga emhmü ngue ja rá ts'oqui ra ja'i nu'a si te tini. Sinoque ma ga ja mammadihü Oja 'mø dí sihü'a te bá sänni ngue ga sihü.

5 Porque nu'mø t'äprá mate Oja ngue di japi te ts'i, Oja di japi te si ra ja'i.

6 Nu'mø ngue nguna ra hya gui xänbabi'u ma cühü ya, majuan̄i ngue gue'e rá hoga mεfi'i ra Jesucristo 'mø. Dami hyan̄i gui hyu'ni mmui na ra hoga xädi ya xcá bent'i.

7 Pε nu'u yø hya te säma cuento ngue hinga gue'a rá hya Oja, 'yo gui ørpa masu'u yø hya'u, porque hinte di müi. Dami hyoni ha di ndü xanho ni nt'εc'εi i ja.

8 Porque nu ra ja'i ngue xührá do'yo, di 'yan̄i, man'na xanzaqui cohi ngue'a gui 'yan̄i. Pε ma datho man'na xanhotho ngue di zacrá nt'εc'εi ra ja'i. Porque nuna ma nt'εc'εihü i ja, hinga høndra pa jap'u ga tinnbahü rá njapi Oja, sinoque 'nεhra pa di 'yεp'u.

9 Nuna ra hya na, guehna ngue majuan̄i na. 'Nε guehna mahyonitho da 'yεc'εi gätho yø ja'i na.

10 Janangue nuyá, madague'a sæcui yø ja'i ya, pε ma ga ho ma mmui ga øt'ui ra 'befi bi 'dacui Oja. Porque dí haxa njuani ngue nu'a ma Ojau i 'bu'a. 'Nε guehna ja ngue da yan̄i gätho yø ja'i na. Pε nu'u yø ja'i di nyanyø te, guehya da 'yεc'εi ra Cristo ya.

11 Nu'mø gui xänbabi ra hya yø ja'i, nuya yø hya dí xi'i, guehya gui xihyø ja'i ngue da 'yøtya yø hya ya.

12 'Yo gui nne ngue hinjonda 'yøt'a masu ngue grá ts'unt'utho. Sinoque dami 'yu'a te ra nho ja ngue da n'yo yø 'yεc'εi. Dami 'yudi ngue gui yamanho p'u ha gui ya. Dami 'yudi ngue gadi mahni mmic'εiui. Dami 'yudi ngue ja xanho ni nt'εc'εi. Dami 'yøt'e ngue da bahyø ja'i ngue gä ra nho gni 'yo.

13 Mente ga mmagä p'u, dami ja ndummui gui mmambrá hya Oja p'u ha di mpeti yø 'yεc'εi. Dami opan'yu hanja ra hya. Dami xänbäte xanho.

14 Nu'u yø n'yohü 'bet'o p'u ja ra nija bi japyø 'yε p'u ja ni ya, ya bi xi'i te 'be'a ma hya nne'e Oja gui 'yøt'e. Nuna ra 'befi bi 'da'i Oja, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue te sätho gui 'yøt'e.

15 Nuya yø hya dí xi'i ya, dami ja ndummui ngue gui 'yøt'e te dí xi'i. Dí nne ngue da nu yø ja'i ngue man'na man'na gdí padi ha gdí japra hya ngue da zä gui 'yørpe xanho rá 'befi Oja.

16 Dami mfädi xanho, 'nε dami mfädi ngue gä da gue'a ra hya ni 'yup'u gui xänbäte. Nu'mø gui 'yøt'e te dí xi'i, ya di nyanni te, da guehyø ja'i da 'yøxra hya gui mma, xquet'a di nyanyø te.

5

1 Nu ra dac'εi ngue hinga gue'a te øt'e, 'yo gui ya manzaqui 'mø ga hejpa bi te øt'e. Mahotho gdí zofo, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue ni papá'a ra dac'εi. A nu'u yø ts'unt'utho, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue ni n'yohü.

2 A nu'u yø xisu ngue ya yø dac'εi, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue ni

mamá. A nu'u yø hmute xisu, gui 'yøt'e como tengutho 'mø ngue eni nju, pε gä rä nho gdi n'youi.

³ A nu'u yø 'danxu ngue hinjo'o to da hyonnbï te da zi, gue'u yø mmi'yεc'eiui da mäts'i ngue di unni te honi.

⁴ Pε nu rä 'danxu ngue 'bähyø basi ogue 'bähyø 'bet'o, guehya yø basi na rä 'danxu høxyø xi ngue di unni te da zi. Porque yø pa xa thogui, gue'a rá mamá yø basi bi ja mmansu gä i nte. Janangue ní 'yup'u ngue di ja mmansu yø mamá yø basi 'mø bi ndac'ei. Porque gue'a nnu manho Oja'a ngue yø basi di ja mmansu to bi tede.

⁵ Pε nu rä 'danxu ngue 'bäse, hinjo'o to da hyonnbï te da zi, guehna ja ngue da mäxyø mmi'yεc'eiui na. Porque hinda hont'a Oja nnøts'e 'nε hingui säya rä pa rä xui nzo Oja.

⁶ Pε nu rä 'danxu ngue gue'a te rá pähäse gä 'bäi, ya hinda ma m'mäts'i. Porque nuná, emma 'bäi pε tengutho 'mø ya xa ndu.

⁷ Guehna rä hya gui xifi da 'yøtyø 'yεc'ei naya, n'namhma ngue ya hinjonda 'yεmbi ngue hinga gue'a te øt'e.

⁸ A nu rä 'yεc'ei ngue hinda unni te 'be'a honna papá ogue rá mamá, ogue rá mēni, guehna rä 'yεc'ei ngue hinga 'yo'a te rä hya rá nsäui rá nt'εc'ei na. Man'na nu'u yø ja'i hingyø 'yεc'ei hingui njap'u'u, man'na di unni te honyø dac'ei'u.

⁹ A nup'u ja rä lista ngue yø 'danxu gui 'yεts'i ngue di mfäxte p'u ja rä nija, da gue'u yø 'danxu ngue tho'i hyate njeya 'bäi. 'Nε n'nat'a rá ndø xa m'mähmi.

¹⁰ Da gue'u yø xisu fadi ngue xa 'yøtra nho, xa tede xanho yø basi, xa unna ts'äya p'u ja rá ngu te'o hin'yü ha di nsäya ngue yap'u ní 'yεhε. 'Nε fadi ngue hinda 'yεts'i ha ya, di ja mmansu yø mmi'yεc'eiui. I fäts'i to sä rä n'u. Zant'a ngue høndra nho di ho da 'yøt'e.

¹¹ Pε nu'u yø 'danxu ngue cohra jeya 'bäi, 'yogui εts'i ngue di mfäxte p'u ja rä nija'u. Porque nthambenitho ngue

da dini to di nthatui mahøn'a, ya da hyep'u'a rá 'bēfi rä Cristo ørpe.

¹² Ya cohi ngue festho'a rä hya xa nhyøxmaxi ngue di mfäxte p'u ja rä nija p'uya.

¹³ Ogue da gohi ngue yø monni, ní yat'i ní bömp'u ja yø ngu. 'Nε hinga hontho ngue yø monni, sinoque di c'a yø mmi'c'eiui p'u ha 'yo. I manyø hya nu'u hinni 'yup'u da ma. Nu'a te gä 'bähyø ja'i p'u ha søni, gä di nthint'i.

¹⁴ Janangue di nnegä ngue nu'u yø 'danxu ngue yø hmute xisutho di nthati mahøn'a, di m'mähhyø basi, da mähhyø ngu. Ya hinda zä ngue toni ja'i da 'yεmbi hinga gue'a øt'e.

¹⁵ Porque 'bäi da yø 'danxu ngue ya xa 'uegue, ya ørpabi rá pähä rä zithu.

¹⁶ Nu'mø n'na rä n'yohu ogue n'na rä xisu ngue rä 'yεc'ei, nu'mø bi n'nanxu n'na rá mēni, da mäts'i, di unni te honi. 'Yo di nnepe ngue gä go yø 'yεc'ei da hyonnbabi'a te rá gasto honi. Porque yø 'yεc'ei, gue'u yø 'danxu hinjo'o to da hyonnbï te da zi, gue'u ja ngue da mäts'i, di unni te honi.

¹⁷ A nu'u yø n'yohu 'bet'o ngue øtra 'bēfi p'u di mpeti yø 'yεc'ei, jatho ngue εmmei da nu mansu yø ja'i. Da gue'u yø mamhya ho yø mmai di mpefi ngue xännbabi rá hya Oja yø ja'i, ma datho nne ngue da nu mansu yø ja'i ya.

¹⁸ Porque nt'ot'i p'u ja rä Maca Libro rä hya ngue εna: "Dami japi ngue di nsihmε rä ndani nuna nnehyø trigo ngue di ntagui, 'yogui turpabi rá ne", i εna hya. Mahøn'a nt'ot'i rä hya ngue εna: "Nu rä mēfi øtra 'bēfi, ni 'yup'u ngue di t'unná nzäbi".

¹⁹ A nu'mø ngue ma yapu n'na nc'ei'u 'bet'o p'u ja rä nija, nu'mø ngue hinjo'o yoho ogue hyu yø testigo di ja majuan'a te gui nyapi, 'yo gui 'yørpa masu'a rä yapate.

²⁰ Pε nu'a ma yapu 'nε majuanu ngue ja rá ts'oqui, dami hejpabi. Da nu gätho yø ja'i p'u gui hejpi n'namhma ngue nu'u yø ja'i da nup'u gui hejpi, ya da zu da 'yøtra ts'oqui.

21 Nunā ra hyā dí xi'i ya, nunā Oja co 'nēhnā mā Hmūui Jesucristo co 'nē'ū yø macā anxē bí 'bū mahēts'i øde te dí xi'i ya. Nu'mø gādī n'amigoui n'na ra ja'i, ogue hīn gādī n'amigoui n'na ra ja'i, pε nu'mø ja rá ts'oqui dāmī hejpahmābi.

22 Nu'mø ja ngue gui 'yēts'i to dī m'mēt'o p'ū ja ra nīja, 'yo guí nne ngue ra sōnītho'a te gui 'yøt'e. Dāmī tō'mī, 'be guí nnu te gā 'yo ra ja'i. Xi'mø gue gui 'yēx'a n'na nc'ēi, nu'a fādī ngue ja rá ts'oqui, 'yo guí nne da 'yēn'a'i yø ja'i ngue guí nnu manho'a ra ts'oqui øt'a guí 'yēts'i. Pε nu'i, 'yo temā nts'o guí øt'e.

23 Ague Timoteo, nu'mø ngue tho-jpatho gādī hyēnnī ngue xān'ū nī mmāi, 'yo hōndra dehe guí si, dāmī si zits'ū ra vino.

24 I 'bū i'da yø ja'i ya, hante ngue da thaspābi ra güenda, dī nēqui xānho ngue ja yø ts'oqui. Pε xīmī 'bū mī'da p'ūya ngue hīndī nēqui ngue ja yø ts'oqui. Sinoque ja gue'mø bi thaspābi ra güenda dī nēqui ngue ja yø ts'oqui.

25 Xquet'a njarbūtho yø ja'i ngue øtra nho ya, dī nēqui xānho'a te ra nho øt'e. Madague'a ngue hīngui fādī te gāma nho øt'e, pε m'mēfatho fādī ngue xānho te øt'e.

6

1 A nu'ū yø 'yēc'ēi ngue yø hmiqūi, jatho ngue da nu mānsū yø hmū. Porque nu'mø hīngui nnu mānsū yø hmū yø hmiqūi, yø ja'i p'ūya da 'yēmbī ngue hīngui ho ra hyā nnā 'yohū. Ya da nōmman'ū Oja p'ūya.

2 A nu'ū yø hmiqūi ngue yø 'yēc'ēi yø hmū, 'yo di ēnā ngue ts'ūtho ja ngue dī nu mānsū yø hmū, da 'yēnā ngue ya 'da'igū yø nt'ēc'ēi i ja, ya dī ncū. Sinoque man'natho ja ngue da hyūmbī dī mpēfi, porque mā madī'a ra 'yēc'ēi t'ørpābi rá 'bēfi. Ngūnā ra hyā guí xihyø ja'i 'mø guí xānbate ya.

3 Nunā ra hoga hyā bī nxānbate ra Hmū Jesucristo, guehnā rá n'youi mā

nt'ēc'ēi jagūi naya. Pε nuyá, ya 'bū i'da yø ja'i ngue n'nan'yo ra hyā xānbate.

4 Guehya yø ja'i di 'yēx'mø ya, guehya hīnte pahya. Mā'bēdi yø mmāi, gā ra njun'mahya gā 'yo. Guehya yø zēya, yø nequisūi, yø nemhya. Hīngui ēc'ēi te sifi.

5 Hīnha rá nzeGUI ra njunt'i øt'ui yø ja'i porque xānts'o yø n'yomfēni. Nunā ra hyā mājuāni, hīngui padī hanja nā. I ēnā ngue nunā ra hyā ngue rá nt'ēc'ēi i ja, xāngū rá muui, porque ēnā ngue guehnā ra hyā di dahā xāngū ra mēnyū. Pε nu'a'i, ogādī nsixui'ū njap'ū.

6 Mājuāni ngue nunā mā nt'ēc'ēi jagūi, xāndøngu rá muui nā, porque xāndøngu ra nho n'youi. Pε ra ja'i, ja ngue di johyahmahā hōnt'a zihangu ts'ū tīni.

7 Porque nu'mø bī mīhra ja'i ua ja ra xīmhāi, hīnte bá hyā. Xīmāngū 'mø bi dū, hīnte da hyāts'i.

8 Janāngue nu'mø ja te da zi ra ja'i, ogue ja te da hye, co nu'a p'ūya, di johyahmahā.

9 Pε nu'ū ra ja'i hōntho nne ngue dī mmēmmēti, guehnā ra ja'i hīngui hēnnī gā hyātrā n'yomfēni ngue øtra ts'oqui ha di dīnnā mēnyū. Ēntho so ra 'dīhi, porque hōnt'ū yø pāhā hīnte dī muui so rá mmāi, gue'a dī m'mē'a.

10 Porque nu'ū ra ja'i ngue hōndra mēnyū dī ja ndūmmāi honī ha di dīni, xāngū ra ts'oqui øt'e ngue ha gā ndīnnā mēnyū. A nuyá, 'bū i'da yø ja'i, astā ya xā hyēp'ū yø nt'ēc'ēi ngue hōndra mēnyū dī ja ndūmmāi honī ha di dīni. Pε nu'a te rá mēnyū ya xā ndīni, gue'a ra m'mū man'ū i tho'a.

11 Pε nu'i, ngue rá mēfi'i Oja, man'nān'yo mī 'yøt'e ngue gui 'yøt'e tengū ya yø hyā ja dí xi'i. A nu'a'i dāmī 'yøt'a te xānho. Dī nēqui ngue ja xānho nī nt'ēc'ēi. Ja ndūmmāi dāmī thānne Oja. Ja ndūmmāi dāmī mahni mmīc'ēiui. Dāmī seti te gāma hyā guí thogui. 'Nē ogādī 'yēx'mø guí ya.

12 Dāmī ja ndūmmāi ngue ya gdī 'bū'a ngue gui 'yøt'a te rá nsāui nī nt'ēc'ēi i ja, n'namhā ngue gui

ntheui rā te para zantho. Porque bi zon'na'i Oja ngue gue'a gui 'yøt'a. Nu'a rā pa bi zon'na'i Oja, xangu yø ja'i bi 'yøde te gá ma ngue ja ni nt'εc'εi.

¹³ A nuyá, nuna Oja di unná te gátho'ua ja yø te, guehna øde gátho ya yø hya dadi 'bep'a'i gui 'yøt'e. Da guehra Jesucristo, nuna bi dá xanho rá hya p'ua ha 'buhra Poncio Pilato, xquet'a øde gátho ya yø hya dadi 'bep'a'i gui 'yøtya.

¹⁴ Gátho ya yø hya dadi 'bep'a'i gui 'yøtya, dami 'yøt'e. 'Yo te dadi 'bedi, n'namhma ngue hin tema hya da thin'na'i ngue hinda gue'a gui 'yøt'e asta guehra pa ngue da ep'ua mahon'a rā Hmu Jesucristo.

¹⁵ A nuyá, nu'mø bi zonna pa xpá nzänbabi Oja ngue da ep'ua, ya da εhε. Nuna ma maca Ojahua, guehna hønse na jase rá ts'edi na. Guehna rā dast'abi na ngue yø dast'abi. Guehna rā Hmu na ngue yø hmu.

¹⁶ Guehna Oja na ngue hinjam'mø da du. Nup'ua ja rá nyot'i 'bui, hinjonda zä da guat'i. 'Ne hinxá 'yεhra pa ngue toni ja'i xa mbøni ngue da nu, porque hinguí sä di hnu hapu 'bui. Nuna Oja na, guehna ma datho hnu mansu na. 'Ne guehna jase rá ts'edi para zantho na. Da ngut'atho.

¹⁷ A nu yø ja'i ngue yø mmεmmeti ua ja rā ximhai, dami xifi ngue 'yo dadi 'yεts'i ngue ja yø mεnyu. 'Yo sä di εna ngue gue'ua yø mεnyu da mäts'i. Porque hinga gue'a rá mεnyu rā ja'i da mäts'i. Dami xifi ngue da hyutho yø mmai ngue gue'a Oja i fäts'i. Nuna Oja i 'bui, guehna mathoguitho di jajpahua na, porque nnepe ngue ga johyahua.

¹⁸ Nu'ua yø ja'i ja xangu yø mεnyu, dami xifi ngue da 'yøtra nho. Porque man'natho xangu di muui ngue xta ngu rā nho da 'yøt'e, hinda gue'a ngue da mεstho rá mεnyu. Dami xifi ngue 'yo di ya yø mmai ngue di unyø ja'i'a te tini.

¹⁹ Nuna rā nho da 'yøt'e ngue da mäxyø mmic'εiui, di nja rá njut'i 'mø

yø pa dí 'yep'ua, gue'a di segura'a ngue di t'unna te para zantho'a te da 'yøt'e.

²⁰ Ague Timoteo, nuna rā hya bi ma mafäti'i ngue gui xännbabi yø ja'i, dami fädi xanho ngue da guehna rā hya gui nxännbate na. 'Yo gui ørpa masu'ua yø hya te sätho hinte di muui. Da guehyø ja'i nu'ua εna ngue ja xangu yø mfadi, 'yo gui ørpa masu'ua yø hya mma, porque himma juani ngue di nthe yø hya i mma.

²¹ 'Ne nuyá, ya 'bu i'da yø ja'i ngue di xähna rā hya na, ya mma ngue ja xangu yø mfadi, asta gue'mø da gohi ngue di pumbeni'a rá nt'εc'εi i ja. Ya dí xi'i ngue mamí njap'ua.

Oja di jap'a'i. Da ngut'atho.

2 ra Timoteo

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mɛnnba ra Timoteo.

¹ Nugä drá Pablo, Oja bi 'yɛxqui ngue drá representantegä ra Jesucristo. Bi neque ngue ga xicä yø ja'i ngue Oja di yat'i ngue di unna 'da'yo te to gä di unyø mmæi ngue da 'yɛc'ɛi ra Jesucristo.

² Janjuani ngue dadi ma'i, ague ma ts'ant'u'i Timoteo. Dí nnegä ngue nuna Oja ma Papáui co 'nɛhna ma Hmuui ra Jesucristo di jap'a'i, di 'da'i rá mate, 'nɛ da hyut'a ni mmæi.

³ Tengutho maní danne Oja'u ma mboxitagä manjam'mø, xquet'a ngut'atho ya, dí thanne Oja co gätho ma mmæi. Ra pa ra xui dí mmat'Ojagä conná ngue'e. Nu'mø dá bɛn'a'i, zant'a dadi ja mammadigä Oja.

⁴ Dí mbɛngä ngue nu'mø dambá soc'a'i p'u, asta gá nzoni. A nuyá, janjuani ngue dí nne ga nnu'i, n'namhma ngue di nja ga mpähä.

⁵ Dí mbɛn'a'i ngue himma xøts'etho'a ni nt'ɛc'ɛi i ja. Nu'a ni su Loida 'nɛ'a ni mamá Eunice, rá mæditho bi 'yɛc'ɛi ra hya'u. Dí pacä njuani ya ngue xquet'a 'nɛ'i majuani ja xanho ni nt'ɛc'ɛi ya.

⁶ Nugä dí xi'i ngue 'yo guí nnepe di m'mɛ'a ra ts'edi bi 'da'i Oja 'mø ma japä ma 'yɛ p'u ja ni ya.

⁷ Porque nne'e Oja ngue hingui nsu. Janangue di 'da'i ra ts'edi ngue 'yogui su yø ja'i. 'Nɛ di 'da'i ra ts'edi ngue gui mahyø ja'i. 'Nɛ di 'da'i ra ts'edi ngue gui sammí xanho ni n'yomfɛni.

⁸ 'Yogui ɛmbi ngue ra 'bɛ'isä guí xi-hyø ja'i hanja rá hya na ma Hmuui Jesucristo. Ximmangugä p'uya, 'yogui pɛs'ni sä guí mma ngue dadi mpahmi, a nugä madague'a dí ofädi ngue dí mmambä rá hya ra Cristo. Tengutho dí øt'a ya, dami njap'u, dami ne ngue di ha'i ra ts'edi Oja ngue guí mmanä

hoga 'da'yo hya, madague'a guí sä ra n'u conná nguehna ra hya na.

⁹ Nuna Oja bi yanju, 'nɛ bi zongahua ngue ga hɛhma p'u ra nts'o. Madague'a ngue hinga gä ra nho xtá n'yohu, pɛ Oja bi 'yøtra mate bi zongahua ngue da yanju. Porque hante ngue di nhohra ximhäi, Oja ya xi zanni ngue da pɛnhna Jesucristo ngue da yanju.

¹⁰ A nuyá, ya bi zøcua na ma Yantehua ra Jesucristo ya. Mi zøcua na, ya bi fadi hanja na rá mate Oja. Ra Cristo bi daprá ts'edi ra ndate. Nuna ra hoga 'da'yo hya bi ma, guehna i bahyø ja'i ngue ha di nthɛui ra 'da'yo te para zantho na.

¹¹ Nuna ra hya naya, go bá t'ɛxcä ngue ga mmangä na. 'Nɛ bá t'ɛxqui ngue drá representantegä ra Cristo ngue ga xännbabi ra hya yø ja'i 'bui ndap'u bi zä.

¹² Janangue guehna nná sägä ra n'u naya. Pɛ nugä hindí pɛs'ma sä ngue dí ofädi. Porque nuna Oja dí nnøxä, dí pacä njuani ngue xanho na. 'Nɛ dí haxa njuani ngue ja rá ts'edi Oja ngue da mäqui, 'nɛ da bømmanho te nná 'yo asta gue'mø rá nzegui yø pa.

¹³ Ague Timoteo, nuna ra hoga hya dá xän'na'i, da ngut'atho ra hya guí xännbabi yø ja'i ya. Dami 'yɛc'ɛi ra Jesucristo hangu ra pa. Rángue guí n'yoi ra Jesucristo, dami mahyø ja'i hangu ra pa.

¹⁴ Di fät'a'i rá hya Oja ngue gui xännbabi yø ja'i. Nuna ra Espiritu Santo dí n'yohu, dami 'yäpi ngue da mäxa'i ngue guí padi ha gdí japra hya.

¹⁵ Ya guí padi ngue nu'u ma cuhæ ngue yø mmɛngu Asia, gä bi hyɛgagui p'u, tengutho bi jacra Figelo 'nɛhra Hermógenes.

¹⁶ Pɛ nu'a ra Onesíforo, Oja di japi te'o gä 'bup'u ja rá ngu. Porque nuna, xangu yø nnidi bi hoga ma mmæi. Himbi mesta rá sä ngue dí ofädi.

¹⁷ Nu'mø mi zøcua Roma na ra n'yohu na, bi 'yɛmmɛi bi hyongui hapu dí ofädi asta gue'mø mi dingui.

18 Dā gue'e, ya guí nnuse ngue nuna rā Onesíforo xangu rā 'bāxte bi 'yōrcagui 'mø dambá m'mucä p'ua ja rā hnini Efeso. Dā ne Oja ngue di unna mate 'mø rá nzeGUI rā pa.

2

1 Ague mā ts'ant'ui, dami hya rā ts'edi co nuna rá mate di 'da'i rā Jesucristo.

2 Ya xangu yø ja'i bi 'yøde hanja nā rā hya dá xān'na'i. Nuya yø hya dá xi'i, dami xihyø ja'i nuya ya padī ha di japra hya da mā, da ngu'a rā hya da xānnabāi mī da yø ja'i.

3 Dami 'yøt'e ngue rá hoga soldado'i rā Jesucristo. Gui seti hangū rā n'ua ja ngue gui thogui.

4 Nu rā ja'i nnøpe ngue rá soldado rā Cristo, nu'a rá Hmu di manda, gue'a ørpabi rá pähä'a. Ya hinguī sānsē'a rá 'bēfi gā 'yo.

5 Gui 'yøt'e tengutho yø ja'i pa rā taha ngue rā 'dihī. Nu'a hinda 'yøt'e gātho'a te di manda'a to di marca rā 'dihī, ya hinte da dāha.

6 Gui 'yøt'e tengutho rā mēfi di mpep'ua ja rā huahī. Nu rā mēfi sā rā n'ua ngue di mpefi, gue'a rā mēfi ja xānho rá nzābi'a.

7 Dami padī hanja nā rā hya dí xi'i. Nuna mā Ojai, da 'yøt'e ngue da dīnni mmāi xānho te gāma hya dí xi'i.

8 Hōnna da zo ni mmāi nā rā Jesucristo. Nuna rá mbom'meto rā David, guehna ndāst'abi naya, porque bi bēnnate 'mø mī tho nā. Nuyá, guehna rā hoga 'da'yo hya dí xicā yø ja'i naya.

9 Conná guehna rā hoga 'da'yo hya dí mmangā, guehna rā n'ua dí sāgā naya. I nthut'igā ua ja rā fādi conyø cadena tengutho 'mø ngue di ja te xca ts'onī. Pe nuna rá hya Oja di mmangā, hinga 'nehna nthut'i conyø cadena nā, siempre di mmāmhmagā rā hya.

10 Nugā, nu hangū rā n'ua dí thogui, gātho dí seti. Porque dí nnegā ngue da 'yēc'ei rā Jesucristo'ua yø ja'i ya xpā huan'Oja. Gue'a di nyanyø te'a, 'nē da dīnna nho para zāntho.

11 Majuanī nā rā hya nā ngue enā: “Nu'mø dá thojā conná guehna Cristo, ya 'dap'ua gā m'māhmā nā rā Cristo p'uya.

12 Nu'mø ngue gā seti hangū rā n'ua gā sāhā, xquet'a nup'ua ha di manda rā Cristo 'nēcju di nja mā 'bēfiha. Pe nu'mø ngue gā hēhma p'ua rā Cristo, xquet'a rā Cristo da hyegāhā p'ua.

13 Xiya, xi'mø ngue hīndā jats'i te di mmāmhmā, pe nu'a rā Cristo zant'a ngue di jats'i te rā hya mman'a. Porque rā Cristo, nuna rā hya i mma, hīnjām'mø ngue dādi pādi”.

14 Dami bēnnabāi yø ja'i nā rā hya dí xi'i. Rá hmi rá dā Oja p'ua gui xifi ngue hīndi njun'mahya co nu'ua yø hya hinguī ja ts'edi. Porque rā njunt'i hinguī pømmanho. Sinoque di ts'onnbā yø n'yomfēni yø ja'i øxra hya.

15 Nuna Oja i hajta rā güenda te guí øt'e. Dami ja ndummāi gui pōni xānho rā 'bēfi bi 'da'i Oja, ya hīn'ya te gdī pēs'ni sā. Gui hyats'i xāndōnho nā rā hya majuanī, da guehna gui xānnabāi yø ja'i nā.

16 Nu'ua yø hya hinte di muui ngue hinga gue'a rá hya Oja, ogui xānnbate'ua, porque guehya yø hya di ts'onnbā yø nt'ēc'ei yø ja'i ya.

17 Nuya yø hya xānnbate ya yø ja'i njap'ua, i 'yo yø hya asta gue'mø da 'yøtra nts'onī. Ngu'a rā nts'onī bi 'yøtra Himeneo, ximmangu rā Fileto.

18 Guehya bi hyep'ua rā hya majuanī ya, xānnabāi yø ja'i ngue embi hīmma juanī di bēnnate yø do'yo, sinoque embi ngue nu'a rā mbēnnate ya bi nja'mø mī 'yēc'ei rā hya'a. Co nuna rā hya nā p'uya, di ts'onnbāi yø nt'ēc'ei 'da yø ja'i.

19 Pe nuyá, hinda zā ngue di ts'onnbāi rá 'bēfi Oja. Porque nt'ot'i yoho yø hya ngue i dā. Nuya yø hya ya, i enā: “Nuna Oja, ya padī te'o gātho ya o rá 'yē”. Nu'a rá yoho rā hya p'uya i enā: “Nu rā ja'i ngue nne da dēnna Cristo, jatho ngue da hyep'ua rā nts'o”.

20 Nup'ua ja n'na rā ngu xānnoho, hinga 'da'igu yø mohi jap'ua. Jap'ua yø

mohi ngue yø oro, jap'ua yø mohi ngue ra t'axi, jap'ua yø mohsa, jap'ua yø mohi ngue ra häi. Nuya yø mohi ya, ja 'da ngue nts'upi. Ximmi ja 'da ngue hinga nts'upi.

²¹ Njarbatho p'ua ja ra nija ya, hinga gätho yø ja'i hep'ua ra nts'o. Pe nu ra ja'i nne ngue da hyep'ua ra nts'o, guehna ra ja'i øt'e ngue rá mæfi Oja na, i pehra 'bæfi ngue nts'upi.

²² 'Yo guí øt'a te ra ts'oqui ør'mi'da yø ts'ant'ua. Damí 'yøt'a te xanho. Di nequí ngue ja ni nt'æc'ei. Damí mahyø ja'i. 'Yo to gadi njunt'ui. Da 'da'igu guí 'yøt'ui yø ja'i ya bi hyep'ua ra nts'o, ya nzo'a ra Hmu Jesucristo co gätho yø mmui.

²³ Pe nu'ua høndra njun'mahya nne, hingui padi te mma, damí hyep'ua'ua. Ya guí padi ngue nu'a ra njunt'i, ja bi fup'ua ngue di nnu man'ua yø ja'i.

²⁴ A nu ra ja'i ngue rá mæfi Oja, hingui ja ngue di nnequisai. Sinoque ja ngue 'da di matho gätho yø ja'i. Da badi ha di japi ngue dra hoga hya di nxänbäte. Da zeti te mmanyø ja'i.

²⁵ Di nya manhuēhi ha di opan'yu ra hya'ua to hingui nnu manho ra hya. Xamhmatho da ne Oja di 'bärpabi yø mmui, da 'yæc'ei ra hya majuaní.

²⁶ Nu'mø bi xohrá n'yomfēni ra ja'i, ya da hyep'ua ra zithu o rá 'yε. Porque gue'a ra zithu ørpabi rá pähä.

3

¹ Damí pahna ra hya ga xi'i ya. Nu'mø ya ni ma da gaxyø pa, ya man'na xta n'atho.

² Di m'mahyø ja'i da ne ngue hønse da dinna nho. Høndyø menyu da ne di xandi. Di 'yεxpua ha ya. Da 'yεna ngue maguesε. Di nsate. Hinda 'yæc'ei te da xihyø papá yø ja'i. Hinda benna mate t'ørpe. Ni xinga guehna Oja da 'yørpabi masu.

³ Híndi nja yø yemmui. Híndi nja yø nhuεcate. Da nømman'ua yø mmic'eiui. Hinda zamyø mmui. Dyø nequisai. Porque yø nsuiui'a te gätho xanho.

⁴ Guehya dyø ngujmahyatho ya. Hinha ga nja yø ts'u. Di 'yεx'mø ya.

Nu'a te yø pähä yø ja'i, gue'a ni ma yø mmui'a, hinda gue'a Oja.

⁵ Nup'ua guí nequi, εna xø majuaní ngue su Oja. Pe himma juani εc'ei ngue jase rá ts'edi Oja. Ogadi nsixui'ua to njap'ua.

⁶ Porque guehya yø ja'i ya, ya ja 'da yø ngu ya, ngue ya xa ts'onnbä yø nt'æc'ei yø ja'i. Rá mæditho, nuya yø xisu tu yø mmui ngue ja yø ts'oqui, 'ne hingui padi ha di hocyø ts'oqui, guehya honya ngue da hyät'i co nu'a te yø fehni xänbäte.

⁷ Porque nuya yø xisu ya, i nne da badi tema 'da'yo xädi i ja. Pe nu'a ra hya di xädi, hijnjam'mø di tinyø mmui ndana gue'a ra hya majuaní.

⁸ Nuya yø fehni xänbäte, øt'e tengutho bi 'yøtra Janes 'nehra Jambres ngue bi mes'ra hya bi manna Moisés. Xquet'a njarbatho ya di mmangä ya. Nuna ra hya majuaní i festho. Guehya xants'o yø n'yomfēni ya. Hímma juani ngue ten'na ra nt'æc'ei jajua.

⁹ Pe hinda zä da hyät'i xangu yø ja'i. Porque nu'a te yø m'memmui, sär'mø da badi gätho yø ja'i. Di nja tengutho bi ja'ua yo nc'ei bi mes'ra hya bi manna Moisés.

¹⁰ Pe ague Timoteo, ya guí padi xanho hanja na ra hya di xänbategä. 'Ne guí padi te nná 'yogä. Guí padi te di øt'ä. Guí padi ngue nugä di εc'ei xanho ra Jesucristo. 'Ne di seti te ørcagui yø ja'i. Dadi macä yø ja'i. Nu'mø di sägä ra n'ua, εna gue man'na dí ha ra ts'edi.

¹¹ Guí padi hanja ngue nnu man'ugyø ja'i, hingui nne da nugui. 'Ne guí padi hangu ra n'ua xtá sägä. Tengutho ra n'ua dá sägä p'ua ja ra hnini Antioquia, 'nep'ua ja ra hnini Iconio, 'nep'ua ja ra hnini Listra, dá sä ra n'ua ngue hingui nne da nugyø ja'i. Pe nuna gä ra n'ua naya, bi yangä Oja.

¹² A nuyá, nu to gätho nne da denna Jesucristo, ga da zä ra n'ua ngue da ts'ui.

¹³ A nu yø ja'i ngue yø ts'oc'ei 'ne yø fehni xänbäte, man'na man'na ni go

man̄ts'o te ga 'yo. Mente häte, ximmi thät'i.

¹⁴ Pε ague Timoteo, 'yogui hēhna ra hya bi sän'na'i. Ya guí haxa njuani ngue majuaní na ra hya na, porque guí pađi ngue nu'ua bi xän'na'i ra hya, hinguø fēhni'ua.

¹⁵ Asta gue'mø mará ngü'e'i, gá xähya yø hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro. A nuna ra hya na, ja mmamp'ua ngue di nyanna ja'i 'mø da 'yεc'ei ra Jesucristo.

¹⁶ Gätho'ua yø hya nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro, guesε Oja bi bēnnabi ra hya bi 'yot'ua to bi 'yot'a te nt'ot'i. Guehna mahyonitho ga xähmu naya. Gue'a gdá pahmu ndana gue'a ra hya ja ngue ga εc'ei'ua, ndana gue'a hinga εc'ei'ua. Gue'a gdá pahmu ndana gue'a ra hya hinga gue'a di øthua, gue'a gdá pahmu'a te ga ra nho ja ngue ga øthua.

¹⁷ Janangue nu ra ja'i ørpabi rá 'bēfi Oja, nu'a di xädi, gue'a di dinna mmui'a te ga ra nho ja ngue da 'yøt'e, hinte di 'bēdi.

4

¹ Rá hmi rá dá Oja, 'nε rá hmi rá dá ra Hmu Jesucristo, go guehya øhna ra hya dađi 'bep'a'i guí 'yøt'e. Porque ra Jesucristo da ep'ua mahøn'a ngue di manda ua. Nu'mø bá εhε, ya da hyaspabi ra güenda'ua i te, 'nε'ua xandü.

² Gui ja ts'edi ngue gui 'yø'na ra hya dí xi'i. Damí ja ndummui guí mmanā hoga 'da'yo hya. Ogui säya guí xihra hya yø ja'i, madague'a hinguí nne da 'yøde. Gui hyoni ha gdi tapyø mmui yø ja'i. Nu'ua hinga gue'a te ga 'yo, damí hejpabi. Gui japa nts'edi ngue da gue'a te nnu manho Oja da 'yøt'e. Gui serpabi te xi'i yø ja'i. Ogui säya damí xänbabi rá hya Oja.

³ Porque da 'yēhra pa ngue yø ja'i hinda ne da 'yøhna ra hoga xädi. Sinoque da hyonyø xänbäte yø ja'i ngue n'nan'yo ra hya da xänbabi, gue'a ra hya da ne da 'yøhyø ja'i'a. 'Nε nuya yø xänbäte ya, yø mmundotho

di m'mui ngue di nxänbäte ra fēhni xädi.

⁴ Porque yø ja'i hinda ne da 'yøhra hya majuaní. Nu'ua yø hya xa nzänse yø fēhni xänbäte, gue'ua da 'yøt'ua.

⁵ Pε nu'i, damí samsε ni 'yomfēni. Nu'mø guí sä ra n'ua, damí seti. Ja ndummui guí 'yonna hoga 'da'yo hya. Damí 'yøt'e xanho na ni 'bēfi bi 'da'i Oja.

⁶ Ya ni ma da zønna pa ga pøngä ua ja ra ximhäi. Pε nugui dađi n'uní da thogui ngue rá 'bēfi Oja dí ørpe.

⁷ Nugä xtá ho ma mmui dí honi ha di nthahra hya. Nu te ra hya bi 'bejpagui Oja ga øt'e, dá øt'e asta gup'ua rá nzεgui. Nuna ma nt'εc'ei i ja, dá fädi xanho.

⁸ Nuyá, dí tømí ngue nuna ma Hmu mahεts'i hasca ra güenda xanho. Dí pacä ngue di 'dajma njut'i, nuna da ma ma t'unni te'o gä øtra nho. 'Nε hinga høngthogui di 'daqui, sinoque di unni te'o gä di ma'a ra Hmu Jesús, 'nε tømí ngue da zønna pa da ep'ua.

⁹ Ague Timoteo, guí ja ndummui guá εhε n'nahmantho ua dí 'bucä ngue ga nyauí.

¹⁰ Porque nuna ra Demas bi ho ra pähä ja ua ja ra ximhäi na, bi zogagui ua, bi ma i mpa p'ua ja ra hnini Tesalónica. Nuna ra Crescente i ma Galacia na. Ra Tito p'uya, i ma Dalmacia na.

¹¹ Høndra Lucas bi gocua ya. Dí nnegä ngue guá sip'ua ra Marco 'mø guá εhε. Porque nuna ra Marco dí hongä ua na ngue di mpefi.

¹² Nuna ra Tíquico dá penhna na ngue i map'ua ja ra hnini Efeso.

¹³ Nu'mø guá εhε, guá cannguít's'ua ma tuhu dá socä p'ua ja ra hnini Troas, ja rá ngu ra Carpo. 'Nε guá ca yø libro dá socä p'ua. Pε ma datho ja ts'edi guá cannguít's'ua ma sacua nuya m'mänitho.

¹⁴ Nuna ra Alejandro ngue ra 'yøt'a t'εgui, xants'o te bi 'yørcagui. Pε Oja da gut'i te bi 'yøt'e.

¹⁵ Pε nu'i, dami mfädi xanho 'mø gá nu na. Porque janjuani ngue täcra hoga 'da'yo hya dí mmamhm na.

¹⁶ Nu'mø rá mædi mi ma ma juanngagui p'ua ja ra ts'at'abi, dá honi ha da japi ngue da nyani. Pε hinjombi bõni ngue xtã mmãxqui. Hante gue gätho'ua ma cu bi hyεgagui p'ua. Da ne Oja ngue hinda bennbatho ngue bi hyεgagui p'ua.

¹⁷ Pε nunã ra Hmu bi mäxqui, 'nε bi hacra ts'edi ngue dá mangã ra hoga 'da'yo hya p'ua 'buhyø ja'i hingyø judío. Oja bi yangui, porque εna yø zate yø ja'i pets'i da dujthogui.

¹⁸ Pε Oja di sigue da yangã p'ua ha 'buhyø ja'i xants'o ga 'yo. 'Nε da mäqui xanho para ngue da zixcagui p'ua mahets'i bádi manda. A nuyá, ma ga εspah Oja hangu ra pa. Da ngut'atho.

¹⁹ Dami zenguagui ts'up'ua ra Prisca co 'nεhna ra Aquila. Co 'nε'ua to gá 'bup'ua ja rá ngu ra Onesíforo dami zenguagui ts'ua.

²⁰ Nunã ra Erasto bá cop'ua Corinto na. Nunã ra Trófimo dá socã p'ua ja ra hnini Mileto na ngue mi'ua.

²¹ A nu'i, gui ja ndummai guá εhε hante ngue da cutyø pa xtã se.

Nunã ra Eubulo pen'na'i ra nzungua na. 'Nεhna ra Prudente di zengua'i. Da guehra Lino co 'nεhra Claudia, gätho ya mi'da ma cuhua 'bucua, gä di zengua'i.

²² Da mäxã'i ma Hmuui ra Jesu-cristo. Oja di japi gätho'ahua. Da ngut'atho.

Ra Tito

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba ra Tito.

¹ Nugä drá Pablo, rá mēfigä Oja, 'nē rá representantegä ra Jesucristo. Bi 'dacra 'bēfi ngue ga japi da 'yēc'ēi ra Cristo'ua to ya xpá huan'Oja. Ga japi da badi ngue majuanī nā mā nt'ēc'ēihā i ja.

² Janāngue da bahyø ja'i ngue di n'nacjā rā 'da'yo te para zāntho. Hante ngue di nhohra ximhāi, ya xi zān'Oja ngue di 'dacjā rā 'da'yo te. A nūnā Oja, hīngui fēhni nā.

³ A nuyá, ya bi zōnnā pa bá sän'Oja ngue da fadi hanja nā rā hoga 'da'yo hya. Nūnā Oja mā Yantehā bi 'yēxqui ngue gā mmambrá hya.

⁴ Dadi zengua'i, ague Tito. Nu'mō dá bēn'i, xøgue ēntho majuanī ngue mā ts'ant'ua'i. Porque dá ja'i gá 'yēc'ēi nā rā nt'ēc'ēi jagüi. Dī nnegä ngue nūnā Oja mā Papáhā co 'nēhna mā Hmuhā Jesucristo di jap'a'i, di huēc'a'i, da hyut'a ni mmāi.

⁵ Nugä dá soc'a'i p'ua ja rā hāi Creta ngue gui juatyø hya di m'mēp'ua 'bahyø 'yēc'ēi. N'na ngu n'na yø hnini, nup'ua di mpeti yø 'yēc'ēi, gui 'yēxyø n'yohā di m'mēt'o. Ya xtá xi'i ndana gue'a'ua gui 'yēts'i.

⁶ Da gue'ua yø n'yohā hīn temā hya xā thinnbi gui 'yēts'i. 'Nē n'na drá xisu di si. Nu yø basi di si, dyø 'yēc'ēi. 'Nē hīnjonda zā da 'yēnā ngue mathøguetho yø basi, ogue dyø mmejmāhya.

⁷ Jatho ngue nu to 'bet'o ngue yø 'yēc'ēi, hīn temā hya da thinnbi, porque nu'a 'bet'o, ørpabi rá 'bēfi Oja. Janāngue da thanhni to hīndi 'yēts'i. Hīndra cue. Hīndra iti. Hīndi mpete. Hīnga hōndra mēnyu di ma rá mmāi.

⁸ Gue'a rā ja'i ngue di unnā ts'āya p'ua ja rá ngu. Di ho da 'yøtra nho.

Da zamrá mmāi. Dī nhoja'i. Da nu mansu Oja. Dī mfäse xānho.

⁹ Nu rā n'yohā gui 'yēts'i, jatho ngue tengutho rā hya bi sännbabi, da gue'a rā hya di nxännbate'a. Porque gue'a rā hya majuanī'a. Co nūnā rā hya naya, da zā di hatra ts'ēdi mī'da yø 'yēc'ēi. 'Nē da zā da dap'ua te'o hīnga gue'a rā hya mmā.

¹⁰ A nuyá, 'bāi xāngu yø mmejmāhya, hīnte di muui yø hya xännbate, hātyø ja'i. Pē mā datho'ua yø judío njap'ua.

¹¹ Jatho ngue da thejpa yø hya'ua. Porque hīnga gue'a rā hya majuanī xännbate. Hōntho nne ngue da gujpbabi rā mēnyu yø ja'i. Ya ja 'da yø ngu ya xā 'bārpabi yø mmāi yø ja'i.

¹² Nūnā n'na rā bamhya p'ua ja rā hāi Creta bi mā te gā 'yo'ua yø mmēngu'ua. Bi 'yēnā: "Nu'ua yø mmēngu Creta ga 'yot'a yø fēhni'ua. 'Bāi tengutho yø ts'o zu'ē. Hōnt'a te da zi honi, ēmmēi yø danhyēi", bi 'yēnā.

¹³ Nūnā rā hya bi mānā, gue'a ga 'yo yø mmēngu p'ua gui 'bāi. Janāngue 'yēmmēi dami hejpbabi'ua yø hyāte, n'namhā ngue da bōmmanho yø nt'ēc'ēi yø ja'i.

¹⁴ Ya hīnda 'yørpabi mā su'a te sāmāhya mmanyø judío, ni xīnga gue'ua yø hya ngue rā ja'itho di mānda, guehya yø ja'i hīngui nnu mānho rā hya majuanī ya.

¹⁵ Nu to xānho yø mmāi, hīnga hōntho di ntøt'ui n'na rā cosa, sā da t'ēmbi ngue ya bi nts'onnyø mmāi. Pē nu to hīngui ho yø mmāi, ngue hīngyø 'yēc'ēi, hīn hapā da thinnba rā nho. Porque ya xants'o yø n'yomfēni, ni xīngui tār'mān'ua yø mmāi 'mø xants'o te øt'e.

¹⁶ I mma ngue pa Oja, pē co nu'a te gā 'yo, di nēqui ngue hīngui pa Oja. Hīngui hnu mānho te gā 'yo, porque yø mmejmāhya, janāngue hīngui sā temā nho da 'yøt'e.

2

¹ A nu'i ague Tito, nūnā rā hya rá nc'at'iuī mā nt'ēc'ēiui i ja, da gue'a rā hya gui xännbabi yø ja'i'a.

² Gui xihyø daja'i ngue da zamyø mmui, di nhoja'i, di mfädi xanho. Nuna ra hya majuan, guehna da 'yεc'εi na. Di mahyø mmic'εiui. Da zeti te ra n'u i sä.

³ 'Nε'u yø xisu ngue yø daja'i, gui xifi ngue da 'yøt'e ngue da hnu mansu. Hindyø zate. Hindyø iti. Gä ra nho da 'yudi.

⁴ Da xännbabi yø hmutte xisu ngue di mahyø damme conyø basi di maäi.

⁵ Da xännbi ngue di mfädi xanho, 'yo di øtra nts'o. Da mahyø ngu. Di nja yø yemmi. Da 'yøt'e te xihyø damme. Nu'mø da 'yøt'e tengu na ra hya naya, ya hñjonda zannbabi rá hya Oja.

⁶ Nu'u yø ts'unt'u, xquet'a gui xifi ngue di mfädi xanho.

⁷ A nu'i, dami 'yu'a te ra nho ja ngue da n'yo yø ja'i. Nu'mø guí xännbate, dra hya njuantho guí mma. 'Nε di nja ni ts'u.

⁸ Dra hya xta nho guí mma, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue hinda gue'a guí mma. Janangue nu'u mbøcuc da mes'yø sä. Porque hinda dini ha di japi da nømman'ah.

⁹ Dami xi'u 'bui ngue yø hmiqui ngue da 'yεc'εi yø hmu 'mø nzofo. 'Yo di thatho. Da 'yøt'e ngue da hnu manho te ga 'yo.

¹⁰ 'Yo tema cosa di haqui. Zant'a da 'yøtra nho n'namhma ngue di nejmanho rá hya na Oja ma Yanteh.

¹¹ Ya fadi hangu gangu rá mate Oja bi 'dacju. I nnepe ngue di nyanj gätho yø ja'i 'bucua nximhäi.

¹² Rangu bi 'dacju rá mate, ya nne ngue ga hehma p'u ra nts'o, da gue'u yø pähä ja ua ja ra ximhäi ngue hinguí ho, ma ga hehma p'u. Ya jatho ngue mente dí 'buhmu ua ja ra ximhäi, ga mfähmu xanho. Ga n'yo manhohu. Ga ørpahu masu Oja.

¹³ A nuyá, co n'na ra pähätho nná tømhm'a ra pa da εcua ra Jesucristo. Ga nuhu ngue i tate na, porque nuná, guehna Oja ma Yanteh na.

¹⁴ Guehna bi däε rá te conná nguεcju na. Bi du ngue da yanju ngue ra nts'o. Bi hoga ma mmuihu. I nne

ngue ga soh ra 'yε. 'Nε i nne ngue ga hahu ra ts'edi ga øthu ra nho.

¹⁵ Guehna ra hya gui xännba yø ja'i naya. Dami hatra ts'edi yø ja'i ngue di n'yo xanho. Dami hejpabi 'mø hinga gue'a øt'e. Gue'a ni 'bεfi bi 'da'i Oja'a. 'Yo guí nne ngue hinda t'øt'a'i ma su.

3

¹ Dami xihyø ja'i ngue da 'yørpä ma su ra dast'abi, gätho'u mi'da ja yø cargo xanhεts'i. Da 'yεc'εi te di 'bεpi. Co n'na ra pähätho da 'yøtra hoga 'bεfi sifi da 'yøt'e.

² Gui xifi ngue 'yo to di nnømman'u. 'Yo dyø nequisui. Di nya manho p'u ha ya. Da hnu ngue di m'ma mmanhuεhi p'u ha 'buhyø ja'i.

³ Ma ga mmbεmhm 'mø man'na ra pa ngue 'nεcju nma yø m'mεmmuihu, dyø mmejmahyah, hinga gue'a te nmi øthu. Xi bεnnga ma mmuihu yø pähä xants'o. Xta m'ma mant's'ohu, 'nε dyø zeyahu. 'Da xi nu man'ujthogahu yø ja'i. 'Nε dadi nnu man'uhu n'na ngu n'naju.

⁴ Pε bi 'yεhra pa ngue nuna Oja ma Yanteh, bi fadi hanja na ra mate bi 'yøt'e ngue bi maäi gätho yø ja'i.

⁵ Nuna Oja bi yanju. Hin tema nho dá øthu ngue'a i yanju. Sinoque bi huεgahu, janangue bi yanju. Bi hoga ma ts'oquihu. Bi 'dacju ra 'da'yo te ngue ra Espiritu Santo bi 'yøt'e ngue ma'da'yo dá m'mahmu.

⁶ Ngue ya bi yanju ra Jesucristo, Oja bá pεnngahu ra Espiritu Santo ngue da mäxçahu xandønho.

⁷ Bi 'yøtra mate Oja ngue bi hoga ma ts'oquihu, bi nepe ngue nup'u 'bu Oja di tocagahu ngue ja ga m'mahmu p'u para zantho. A nuyá, gue'a dí tømhm'a ya.

⁸ Nuna ra hya ja ua, Gä majuan na. Janangue dami hatra ts'edi yø ja'i ngue guehna ra hya da 'yεc'εi na. Nu to Gä εc'εi Oja, di ja ndummui da 'yøtra nho. Nuya yø hya ya, xanho 'nε da 'yørpabi ra nho yø ja'i.

⁹ Pε 'yo guí nnehu ngue di nja yø njunt'i hinguí ja te rangue'a. 'Yo

gadi njunth_u co nu'a te xi n'yo yø ndiua manjam'mø. 'Nε 'yo gadi njunth_u ngue conna ley ga 'yo yø judío. Porque rá njunt'i, hin tema nho øt'e.

¹⁰ Nu'mø 'bui to øtra sui ngue di 'ue-cyø 'yεc'ei, dami hejpi. Rá 'dandi ogue rá yondi guí hejpi. Pε nu'mø hinguí nne da 'yøde te guí xifi, o nimantho gadi nsixui.

¹¹ Porque nu to hinguí nne da 'yøde te sifi, ma'bēdi rá mmui. Ya di nεqui ngue nne rá mmui øtra ts'oqui.

¹² Dí sänni ngue ga pen'na'i p'u ra Artemas, ogue rá Tíquico. Nu'mø bi zømp'u, 'yørqits'u rá mate guá ε'a n'nihi, ga nc'atui p'u ja rá hnini Nicópolis. Porque dí nne ngue ja gani nthocä p'u rá se'ye.

¹³ Nuna rá Zenas rá pøngahya ngue rá ley, dami fäts'i te honi. Da guehra Apolos dami fäts'i te honi. Güi unni te da n'yo, 'yo te dadi 'bēdi.

¹⁴ Gätho yø 'yεc'ei da badi ngue jatho da 'yørpä rá 'bäxte'u ja te hεmbi. Porque nu'mø hin tema nho ørpabi rá mmic'eiui rá ja'i, ya hinte di muui te ga 'yo rá ja'i.

¹⁵ Gätho ya 'daua dí 'bucähe di zengua'i. Gui xi'u mä zi cūh_u p'u guí 'bui ngue dadi zenguagähe. Oja di japi gätho'ah_u. Da ngut'atho.

Ra Filemón

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba ra Filemón.

¹ Ague ma zimmadi mmimmefih Filemón. Nugui, conma zi cuui ra Timoteo, dadi zengua'a'be. A nugui, dra Pablo, dí ofadigä ua ngue dí mmambä rá hya ra Jesucristo.

² Dí pennbabi ra zengua'u yø 'yεc'ei di mpeti p'u ja ni ngu. Co 'nehna ma cu ra Apia, 'nehra Arquipo, nuna faxqui ngue dí 'yonna hya, gä dadi zengua'be.

³ Dí nnegä ngue nuna Oja ma Papáhu, co 'nehna ma Hmuhu Jesucristo di jap'ahu 'ne da hyut'a ni mmuihu.

⁴ Nu'mø dí mmat'Ojagä, zant'a dadi ja mammaadi Oja connä ngue'e.

⁵ Porque dí øcä ngue janjuani gadi madi to gätho yø ja'i ya o rá 'yε Oja, 'ne gui hahni mmui gui εc'ei na ra Hmu Jesús.

⁶ Nu'u yø ja'i gä japi bi 'yεc'ei na ra hya gui εc'ei, dí äpä Oja ngue da xojpa yø mmui ngue da badi xanho hanja'a te gä rá njapi Oja di 'dacju connä nguehra Jesucristo.

⁷ A nuyá, janjuani ngue dadi johya, ya hu ma mmui tengue gui øt'e, ngue gadi ma'u ma zi cuhu. Porque nu'a te ra nho gui øt'e ma zi cu'i, di hatra ts'edi yø n'yomfēni'u ma zi cuhu'a.

⁸ Janangue nugä, n'na ra mate dí nne ga ä'i. Hingrá ngue'mø ngue bi 'dacrä ts'edi ra Cristo ngue ga xi'i te ja ngue gui 'yøt'e.

⁹ Pe dí ä'i ra mate, porque dadi ma'i. Nugä dra Pablo, ya dra dac'εigä 'ne dí ofadigä ngue dí mmambä hya ra Jesucristo.

¹⁰ Nuna ra mate dí ä'i, dami huεcra Onésimo. Nuna, 'bui tengutho 'mø ngue ma basigä na. Nuna ra hya dá xicä ua ja ra fädi, bi 'yεc'ei te dá xifi.

¹¹ Nu'mø yø pa xa thogui, nuna ra Onésimo maní hmiqui na. Himmi pønna güenda te mi øt'a'i. A nuyá, mente dí yohmi ya, dí hommi na ra Onésimo ya.

¹² Ya ga εt'ä ya ngue da map'u gui 'bui. Pe nugä hinha nnä pumbeni, porque εmmei dadi madi.

¹³ Dí pacä ngue gui nne gui faxqui te dí honi. Janangue nmi nne xcä sammä ua na ngue da mäxqui mente dí ofädi, ma'huqui ngue dí mmangä ra hoga 'da'yo hya.

¹⁴ Pe hindä sammi, porque hindí nne ga øt'a'i ra ts'edi gui faxqui. A nu'mø gui nne gui faxcagui, nu te da mi'a mpähä ni mmui, gue'a di nja'a.

¹⁵ Rá nεgui mi jatho ngue da zoc'a'i p'u ni hmiqui njammí pa. Porque nu'mø bá pengui, ya dra 'yεc'ei, 'ne ya hinni mantho da hyc'a'i p'u.

¹⁶ Nuna ni hmiqui, 'yo ni mantho gui ørpe tengutho ørpa yø hmiqui yø ja'i. Sinoque nuna ni hmiqui, gui mbeni ngue bi gohi tengutho 'mø ngue eni cu na. Nugä εmmei dadi macä na ra Onésimo, pe da gue'e ma datho ja ngue gui madi. Porque nuyá, hinga hontho ngue ni hmiqui ya, sinoque ni cu ya ngue n'nat'a ra Hmu gui εc'eiui ya.

¹⁷ Janangue nu'mø gui 'bui ngue dadi n'amigoui ya, dami unna ts'äya na ra Onésimo tengutho 'mø ngue go gadi 'dacrä ts'äya.

¹⁸ Nu'mø ngue bi 'yøt'a'i ra nts'oni, oque tu'i ra menyü, go dami jagbagui.

¹⁹ Ga cuatä ua ja ra sacua na ra hya ja ua: "Nugä dra Pablo, go ga jut'a'i". Pe hindí nne ga ben'a'i ngue 'ne'i gui tuqui. Porque go dá xi'i ra hya ngue ha di nyanni te.

²⁰ Ague ma zi cu'i, ngue n'nat'a ra Hmu dí εc'eiui, 'yørcagui ra mate na ra hya dí xi'i. Dami hyurcagui ma mmui ngue dadi ncuii ngue ra Cristo.

²¹ Dí pen'na'i ra hya ja ua, porque dí pacä xanho ngue gui 'yøt'a te dí xi'i. 'Ne dí padi ngue man'na xangu gui 'yøt'e ngue'a te dí xi'i ya.

²² A nuyá, dami nsä hapu ga nsäya 'mø dá magä p'u. Ya dí ena ngue ga mma p'uya, porque gue'a gui äphu Oja ngue di nja'a.

²³ 'Nehna ra Epafra, 'daua dí ofädigä'be, pen'na'i ra nzengua. Xquet'a bi n'api ngue i mmambrá hya ra Jesucristo.

²⁴ Nuna ra Marco, 'nehra Aristarco, 'nehra Demas, 'nehra Lucas, guehya di mpefi fäxqui ngue mmana hya ya, xquet'a di zengua'i.

²⁵ A nuyá, nuna ma Hmuh Jesucristo di japi gätho'ahu. Da ngut'atho.

Hebreos Ja ua ra carta bi 'bennbabi yø 'yεc'εi, ca ra nyogui testamento, nt'o't'i ra hya ngue ra ebreo.

¹ Nu'mø yø pa xa thogui, nuna Oja, bi bennbabi yø pøngahya na ra hya bi xihyø nyogui ja'i bi zofo. Xandøngu yø nnidi bi zohyø ja'i, pe 'dama 'dan'yo bi 'yøt'Oja ngue ha ga nzohyø ja'i.

² A nuyá, nuua ya rá nzegui yø pa ya, Oja bá penhá Ts'ant'u ngue bi zoc'segah. Nuna rá Ts'ant'u Oja bá penhua, guehna bi dapi gátho yø cosa i ja ngue di manda na. Conná guehna rá Ts'ant'u Oja bi nhogui te gäma cosa ja nximhäi, da gue'a te bí ja mahets'i bi hoqui.

³ Tengutho Oja ngue maguese, njarbutho rá Ts'ant'u ya ngue maguese, porque 'da'iguui. 'Nε høntho da ma tengue di nja, ya di sigue jatho yø cosa ja nximhäi, da guerp'u mahets'i di siguetho te bí jap'u. Guehna bi hoga ma ts'oquih na. M'mefa p'uya bi ma mahets'i ha bádi manda, i mmip'u bí ja rá n'yei Oja rá Papá.

⁴ Guehna tate ja rá ts'edi na ngue'a ra ts'edi ja yø anxε. Porque ma datho xanhets'i rá 'befi bi tocabi ngue'a te ra 'befi pøhyø anxε.

⁵ Nuna rá Ts'ant'u Oja i tate na ngue gátho yø anxε. Porque Oja bi 'yembrá Ts'ant'u: "Gue'e ma Ts'ant'u'i. A nuyá, da fadi ngue guecä ni Papágui", bi 'yembi. Pe Oja, hinjam'mø xa xi'a n'na ra anxε ngue da 'yembi rá ts'ant'u. Mahømbi 'yεn'Oja: "Go gueque rá Papágä'a. Nu'a p'uya, gue'a ma Ts'ant'u'a", bi 'yεna.

⁶ Nuna rá Ts'ant'u Oja, guehna tate na ngue gátho. Janangue nu'mø mambá penhá Ts'ant'u Oja ua ja ra ximhäi, Oja bi 'yεna: "Gátho yø anxε, da danne na ma Ts'ant'u", bi 'yεna.

⁷ Pe nu'mø mi man'Oja ngue te pøhyø anxε bi 'yεna: "Nuyá yø anxε, guehya yø m'menhni Oja ya. 'Nε 'yo yø anxε tengutho ga n'yo ra ndahi. I ja yø ts'edi tengutho ra sibi ngue hinjonda däqui", bi 'yεna.

⁸ Nuna Oja, bi 'yembrá Ts'ant'u: "Nuyá, gue'e grá Oja ya, 'nε gue'e gui manda para zantho'a te ja ya. Nu'mø gá 'yøtra ts'at'abi, gä ra nho gui 'yøt'e.

⁹ Gä gue'a ra nho gadi ho gui 'yøt'e. A nu'a hinni 'yup'u, hin gadi ho gui 'yøt'a. Janangue nu'a ni Oja, ma datho bi jap'a'i. Bi 'yøt'e ngue mathoguitho gui johya ngue gátho mi'da ni n'youi".

¹⁰ Mahømbi 'yembrá Ts'ant'u Oja: "Nu'i, gue'e grá Hmu, ngue nup'u bá fadi bá nja ra ximhäi go gá hoqui. 'Nε conni 'yε gui hoqui te bí ja maya ra c'amahets'i.

¹¹ Pe nu te gátho ja ya, da 'yehra pa ngue da guadi. Pe nu'i, gui 'bui para zantho. Gátho ya yø cosa gá hoqui, da thogui. Tengutho ra zebaz'u mø ya hinte pefi,

¹² da jaqui, da ma ma poni. Di njarbutho'a te ja ya. Pe nu'i di siguetho gui 'bui para zantho", bi 'yεn'Oja.

¹³ Nuna Oja, hinjonni anxε bi xifi tengutho bi xihrá Ts'ant'u ngue bi 'yembi: "Dami micua ja ma 'yεi mente ga øt'ä ngue gui manda gátho'u ni nsuiui", bi 'yembi.

¹⁴ Gátho yø anxε, i ja yø te pe hin'yua yø do'yo. 'Nε guehya 'bui ngue ørpabi rá 'befi Oja ya. Guehya yø m'menhni Oja ya, ngue pa ndap'u bi zä ngue bí fähyo ja'i nuyá tøm'i ngue da nu ra nho i ja ngue di un'na Oja yø ja'i bi yani.

2

¹ Janangue nuyá, ngue ya dá pahmu ngue tate na rá Ts'ant'u Oja, mathoguitho nne ngue ga ørpah masu na ra hoga 'da'yo hya bi xicju. Ma ga ja ndummui ngue hinga hehmu na ra hya na.

² Conque ra hya bi manyø anxε Oja 'mø yø pa xa thogui, di nja'a te ra hya

bi mā. Pɛ nu'ʉ yø ja'i himbi 'yørpa masu na ra hya na, sinoque bi mɛstho ra hya, guehya bi nthɛui ra castigo ya yø mmɛjmahya.

³ Janangue nuyá, ¿hague ngu ra castigo ga thohmɛ 'mø hinga ørpahɛ masu na ra hoga 'da'yo hya sicjɛ ngue ha di nyanma tehɛ? Porque guesɛ ra Hmɛ Jesucristo bi mā ngue ha di nyanma tehɛ. A nu'ʉ yø ja'i bi 'yɛc'ɛi na ra hya bi mā, i haxa njuani ngue majuanɛ na ra hya bi sifi, janangue bi thogahɛ na ra hya na.

⁴ Nuná ra hya bi mā, nuna Oja bi japyø ja'i ngue da dinyø mmɛi ngue majuanɛ na ra hya bi sifi. Porque bi mfäxte Oja ngue di japyø mɛfi ngue da zä da 'yøtyø milagro p'ʉ ha 'bɛhyø ja'i, 'nɛ bá pennbabi ra Espiritu Santo yø mɛfi ngue da mäts'i da 'yøtyø mɛfi'a te gä nnepe da 'yøt'e.

⁵ Pɛ nuna ra 'da'yo ximhäi di mmangä ngue di nja, hinte mman'Oja ngue da gue'ʉ yø anxɛ di manda na.

⁶ Sinoque nt'ot'i p'ʉ ja ra Maca Libro te'o bi zän'Oja ngue di manda na ra 'da'yo häi. I ɛnna hya nt'ot'i: “Agué mā Oja'i, ¿te 'bɛ'a ɛxa guí mbɛnnbabi yø ja'i? ¿Hanja ngue mathoguitho gui ho ni mmɛi conná ngue'ʉ?”

⁷ Mā Oja'i, m'mɛt'o gá japi ngue bi gohyø ts'ɛdi yø ja'i ngue'a rá ts'ɛdi ja yø anxɛ. Pɛ m'mɛfa p'ʉya, gá japi ngue mā datho da hnu mansu. Porque gá unná cargo ngue di manda gätho yø cosa gá hoqui.

⁸ Nu hangu yø cosa i ja, gä gá japi ngue di manda”, i ɛnna hya. Ngue nguna ra hya nt'ot'i ya ngue Oja bi japra ja'i di manda gätho yø cosa i ja, gue'a guí nɛqui'a ya ngue nu hangu yø cosa i ja, gä bi fäti. Pɛ asta guehya, tobe hindí nnuhɛ ngue gätho yø cosa i ja, dadi manda ra ja'i.

⁹ A nuyá, ma ga umhmɛ xanho ra güenda te bi thohra Jesús. Oja bi japi ngue bi gohrá ts'ɛdi m'mɛt'o ngue'a rá ts'ɛdi ja yø anxɛ. Pɛ Oja bi 'dacjɛ rá mate ngue bi du ra Jesús, bi hoga

mā ts'oquihɛ. A nuyá ngue bi du ra Jesús conná nguecjɛ, Oja bi 'yøt'e ngue mathoguitho hnu mansu na ra Jesucristo.

¹⁰ Nu te gäma cosa bá sän'Oja ngue i ja, ga nja yø cosa ngue da 'yørpabi rá 'bɛfi. Pɛ nne Oja ngue nu hangu yø ja'i da gohi ngue yø basi, guehya da zixpɛ ha 'bɛi. Janangue Oja mi jatho ngue bi hojpa yø ts'oqui yø ja'i, bi japi ngue bi du ra Jesús ngue da yani.

¹¹ A nuyá, nuna ra Jesús bi hoga mā ts'oquihɛ. Nu'a rá Papá naya, gue'a mā Papáhu'a ya. Janangue ra Jesús ya hingui pɛsrá sä da manya ngue dadi ncuhɛ.

¹² Ra Jesús bi xihrá Papá'ʉ yø hya nt'ot'i p'ʉ ja ra Maca Libro, bi 'yɛmbi: “Nup'ʉ 'bɛhyø ja'i dadi ncu'be, ja ga mmangä p'ʉ te'o'i. Nup'ʉ hapɛ mandøngu dyø ja'i di mpeti, ja ga tut'a'i p'ʉ yø alabansa”, bi 'yɛmbi.

¹³ Ra Jesús mahømbi 'yɛna: “Nugä hindä hønt'a Oja di nnøxä ya”. Mahøn'a ɛmp'ʉya: “A nuyá, nuyá yø basi Oja bi däqui ngue ga fäts'i, 'daua di 'bɛ'be”, bi 'yɛna.

¹⁴ Nuyá mma ngue yø basi ya, guehya yø ja'i ya. Janangue ra Jesús bi nja'i para ngue da gohi tenguthoju. Bi ne ngue da zäp'ʉ da du, n'namhmɛ ngue di ts'onnbá rá ts'ɛdi ra zithu nuna rá ts'oqui p'ʉ bá nja ra ndate ngue bi du yø ja'i.

¹⁵ Nuyá yø ja'i mi 'bɛ ndummɛi hangu ra pa ngue mi su da du, a nuyá bi japi ngue ya hinni mantho da zu da du yø ja'i ya.

¹⁶ Nuná ra Jesús himbi 'yɛhɛ ngue yø anxɛ da mäts'i. Sinoque guehya yø ja'i bi dennbabi rá nt'ɛc'ɛi ra Abraham bi 'yɛhɛ da mäts'i.

¹⁷ Para ngue da zä da mäxyø ja'i na ra Jesús, mi jatho ngue bi nja'i, bi tho'a te gäma n'ʉ thohyø cu. Nu'mø ngue mi tho'a te gä mi thohyø cu p'ʉya, ya bi nja rá yemmɛi di huɛcyø ja'i. A nuyá, ya da zäp'ʉ da gohi xanho ngue rá mmäcja Oja ya, da 'yøtra 'bøt'e ngue di hojpa'i yø ts'oqui yø ja'i.

¹⁸ Nu'mø majapi da 'yøtra ts'oqui yø

ja'i, pε ra Jesús pađi ha di japi ngue di zajpabi yø mmui yø ja'i. Porque nũa ja ra ximhai xangu ra n'ui bi thogui, 'nε xquet'a 'nεε ra Jesús bi njapi ngue xta 'yøtra ts'oqui.

3

¹ Ague ma zi cu'ahu, bi zon'nahu Oja ngue dyø ja'i'ahu. A nuyá, dami hyacju xandõho ra güenda ngue te rá 'befi ra Jesucristo i ja. Guehna rá representante Oja ua ja ra ximhai na, 'nε guehna nnøpe ngue rá 'bet'o mmäcja Oja p'ua ha bí 'bui ngue faxcahu na. Porque nũa ra hya dí εc'ehi, guehna gui nεqui na ngue ja te pefi.

² Nuná ra Jesucristo, guehna bi 'yεx Oja ngue da 'yørpabi rá 'befi. Pε bi 'yøt'e tengutho bi 'yøtra Moisés, ngue bi 'yøt'e xanho ra 'befi bi xi Oja ngue da 'yørbu ha 'buhyø ja'i Oja.

³ Pε nuná ra Jesús, ma datho ní 'yup'ua da hnu mansu na ngue ra Moisés. Tengutho n'na ra ja'i di hoca n'na ra ngu ngue di manda. Nu'a ra ja'i di manda rá ngu, gue'a ma datho hnu mansu'a ngue gátho mi da yø ja'i 'bup'ua ja rá ngu.

⁴ Porque gátho yø ngu i ja, i 'bui to bi hoqui. A nuyá, nu te gãma cosa i ja, gã gue'a Oja bá zãnni ngue bi nja.

⁵ Ra Moisés bi gohi ngue ra mεfitho ngue bi mπεp'ua ha 'buhyø ja'i Oja. Pε bi 'yøt'e xanho ra 'befi bi xi Oja da 'yøt'e. Porque bi xihyø ja'i te ja ngue di nja m'mεfa.

⁶ Pε nuná ra Cristo ngue rá Ts'ant'ua Oja na, bi 'yøt'e xanho te rá 'befi bi un'na Oja ngue di mandabi yø ja'i ya o rá 'yε. A nuju ya, guεcju yø ja'igahu Oja ngue'mø ga hahu ra ts'edi ga tenhu ra Cristo asta guεp'ua rá nεgui, 'nε ga hahu ra ts'edi co n'na ra pahã ga tømhm'a te ra nho di 'dacju Oja m'mεfa.

⁷ Janangue nuyá, dami 'yørpahu masu na ra hya mmanã Espíritu Santo p'ua ja ra Macã Libro ngue εna: "Nu ra pa ja p'uya, dami 'yøhm na ra hya xi'ahu Oja.

⁸ Ogui festhohu ra hya mman'Oja. Mami 'yøthu tengutho bi 'yøtyø nyogui ja'i p'ua ja ra dapo ngue bi mεstho ra hya bi man'Oja, asta gue'mø mi unna cuε Oja te ørpe.

⁹ Janangue Oja bi 'yεna: Nup'ua ja ra dapo, mathoguitho ngue bi 'dacra cuε'ua yø nyogui ja'i. Mente gue'a nyote njεya, nguna ra hya bi 'yøtyø ja'i, mađague'a bi nu yø ja'i yø milagro dí øt'e.

¹⁰ Janangue nugã dá sai. Porque nuyá yø ja'i ya, xoxca nzãntho ngue da hyεgagui p'ua. Hinguí nne da hyaxra hya dí xifi ngue da n'yo.

¹¹ Janangue nu'mø mi 'dacra cuε yø ja'i, dá xi p'uya dá εmbi: Nuyá, ya hinga cu'ahu p'ua ja ra hai xtã sãnni ngue xcãni nsayah ya", εn'Oja.

¹² A nuyá ma zi cu'ahu, dami mfáhm ya, man'nan'yo mi 'yøthu ngue to da 'yεnnã mmui ngue da hyεp'ua Oja, da 'yεna ngue ya hinguí εc'ei Oja. Porque Oja majuaní ngue 'bui.

¹³ Mente tobe nzocju Oja ya, n'na pa ngu n'na pa dami nhyathu ra ts'edi n'na ngu n'na'ahu. Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue sägui hyã'ni mmui gui 'yøthu ra ts'oqui ngue gui festhohu ra hya mman'Oja.

¹⁴ Nu to gátho ya dí εc'ehi ra hya ya, nu'mø ga hahu ra ts'edi ngue hinha gdã hehm ra hya asta guεp'ua rá nεgui, gue'mø di tocagahu ngue ma n'yohu ra Cristo p'ua ha di manda 'mø.

¹⁵ Nt'ot'i p'ua ja ra Macã Libro ra hya ngue εna: "Nu ra pa ja p'uya, dami 'yøhm na ra hya xi'ahu Oja. Ogui festhohu ra hya mman'Oja ya. Mami 'yøthu tengutho bi 'yøtyø nyogui ja'i p'ua ja ra dapo ngue bi mεstho ra hya bi man'Oja", i εna.

¹⁶ Ya guí pahmu te'o ya yø ja'i bi mεstho ra hya bi man'Oja. Guehya yø ja'i bá juca Egipto ra Moisés.

¹⁷ 'Nε ya guí pahmu ngue guehya yø ja'i bi zu Oja ngue bi 'yøtyø ts'oqui mente nyote njεya. Janangue bi dup'ua ja ra dapo gátho ya yø ja'i ya.

18 'Nε guí pahmα ngue guehya yø ja'i bi mestho ra hya bi man'Oja ya. Janangue Oja bi xihyø ja'i ngue bi 'yεmbi: “Nuyá, ya hinga cα'ahα p'α ja ra häi xtá sänni ngue xcáni nsayahα ya”, bi 'yεmbi.

19 Ja di nequi ua ya ngue himbi ma macut'i p'α ja ra häi mi ja ngue xtáni nsäya porque himbi 'yεc'ei ra hya mman'Oja.

4

1 A nuyá, nunα Oja nzongahα ngue dí cαcju p'α ja rá ts'äya mma ngue dí säyagahα. Pε tobe nimantho nzongahα. A nuyá, ya nts'utho, porque nthambenitho ngue di m'mα i'da ngue hinda ma macut'i p'α ja rá ts'äya Oja.

2 Porque tengutho na ra hya bi sicju ya, ngue nne Oja da yanju, xquet'a guehna ra hya bi si'α yø ja'i bi mestho ra hya manjam'mø naya. Bi 'yøde hanja ra hya, pε hinte ni bontho ngue bi 'yøde, porque himbi 'yεc'ei ra hya bi sifi.

3 Pε nuju, ngue ya dá εc'eiha ra hya bi man'Oja, ya di cαcju p'α ja rá ts'äya Oja. Pε nuyα yø ja'i himbi 'yεc'ei ra hya bi man'Oja, guehya yø ja'i bi zu Oja ya. Janangue nguna bi man'Oja mam'met'o: “Janangue nu'mø mi 'dacra cue yø ja'i, dá xi p'αya, dí εmbi: Nuyá, ya hinga cα'ahα p'α ja ra häi xtá sänni ngue xcáni nsayahα ya”, bi 'yεmbi. Pε nunα ra ts'äya bi man'Oja ngue di unj, ya ja na asta gue'mø mi hocra ximhäi Oja.

4 Nup'α ja ra Macα Libro nt'ot'i p'α ra hya ngue mma te bi 'yøt'Oja'a rá yoto ma pa. I mma ngue bi nsäya Oja'a rá yoto ma pa ngue bi jua'a te rá 'bεfi bi 'yøt'e.

5 Ya mahøn'a guehna ra ts'äya bi man'Oja 'mø yø pa mi 'yεmbyø ja'i naya: “Ya hinda zä ga cα'ahα p'α hapα mi ja ngue xcáni nsayahα”, bi 'yεmbi.

6 A nuyα yø ja'i rá mudi bi 'yøhna ra hoga hya na, nunα Oja, himbi säyabi ya yø ja'i p'α ja rá ts'äya, porque himbi 'yεc'ei yø ja'i te xifi. Pε nuyá, tobe nimantho nthø'mitho mi'da yø

ja'i ngue da 'yεc'ei te mman'Oja ngue di unna ts'äya yø ja'i p'α ja rá ts'äya.

7 Asta guehyø pa dí 'bαhmα ya, hingui thohna ra hya bi xi Oja yø ja'i ngue εna: “Nu ra pa ja p'αya”, i εna. Nu'mø yø pa xa thogui, mi nzo Oja yø ja'i p'α ja ra dapo. Mi ma ndø ya'atho yø pa m'mεfa p'αya, mahømbi bennbabi Oja ra David hanja ra hya bi cuarpα ja ra Macα Libro ngue bi 'yεna: “Nu ra pa ja p'αya, dami 'yøhmα na ra hya xi'ahα Oja. Ogui festhohα ra hya mman'Oja ya”, bi 'yεna.

8 Ja di nequi ua ya ngue nu'a ra ts'äya bi xi Oja yø ja'i ngue di unni, hinga guerp'α ja ra häi manj zixyø ja'i ra Josué bi xi Oja. Porque nu'mø ra pa mi zixyø ja'i ra Josué, mi thogui ya'atho yø pa p'αya, mahømbi 'yεn'Oja ngue jap'α man'na ra pa ngue da yatyø ja'i p'α ja rá tsäya.

9 Janangue nuyá, jap'α ra ts'äya xa nzänni ngue di säyabi yø ja'i Oja tengutho Oja ngue bi nsäya'a rá yoto ma pa.

10 Porque nu ra ja'i ngue da yarbα ha 'bα Oja ngue 'dap'α di nsäyau, guehna ra ja'i ya bi zerp'α rá 'bεfi xa 'yøt'e, tengutho Oja 'mø mi jua'a te rá 'bεfi bi hoqui, bi nsäya.

11 A nuyá, gäthogahα, dami hyahα ra ts'edi ya, ma ga ja ndummαi ngue ga cuthα p'α ja rá ts'äya Oja. Man'nan'yo mi 'yøthα ngue gui 'yøthα tengutho bi 'yøt'α yø ja'i himbi 'yεc'ei ra hya bi xi Oja. Janangue Oja himbi carpα ja rá ts'äya.

12 Nunα rá hya Oja, tatetho ja rá ts'edi ngue di mper'α ja rá n'yomfeni ra ja'i. Tengutho n'na ra juai xandø nts'a 'nε ja yoho yø het'i, njarbatho na ra hya mman'Oja ya. Porque thohra hya asta mbo rá mmαi ra ja'i, bí 'uεspabi rá n'yomfeni ra ja'i. I øt'e ngue rá n'yomfeni ra ja'i di nequitho 'mø ngue xanho ogue hingui ho.

13 A nuyá, nu te gäma hya ja mbo ma n'yomfeniha ya, hinda zä ngue tema hya ga ajpahα Oja, ga εna ngue hingui padi te dí mbεmhmα. Porque ma n'yomfeniha, hinte jutj, gä pa Oja te dí mbεmhmα. Porque nuyá, guesε

Oja ga dāphu rā güenda tengue nná 'yohu.

 14 Nunā rā Jesús rá Ts'unt'u Oja, bi yarbu mahets'i, 'nē guehna di nnopa mmäcjahu p'u ha 'bu Oja naya. Janangue nuyá, nneto ngue di ndu xandõnho mā nt'εc'εihu.

15 Nunā mā mmäcjahu nā, guehna di huεgahū 'mø nnu ngue dí 'bu ndummūi ngue hingui nzaquigahū. Ya padī te dí thohmu 'mø dí 'bu ndummūihū, porque 'nε'a bi njapi ngue xta 'yøtra ts'oqui'a. Pε nunā, hin temā ts'oqui bi 'yø'na.

16 A nuyá, ma ga hahu rā ts'edi ga nzohmu Oja ya. Ga āphu rā mate ngue da mächahū. Porque Oja ja rá nhuεcate. Nu'mø ga xihmu ngue da mächahū, di mfäxte.

5

1 Nu gātho yø mmäcja pøni ngue yø 'bet'o mmäcja yø judío, yø ja'itho tengutho yø mmijudíoui. Guehya t'ets'i ngue dyø representante yø ja'i p'u 'bu Oja ya. I ja yø 'befi ngue ørpabi rā 'bøt'e Oja, para ngue di nhohyø ts'oqui yø ja'i.

2 Guehna di huεcyø mmic'εiui hingui padī te øt'e, guehya tapthobi rā ts'oqui ngue hingui nzaqui. Nu'a gui huεqui ngue 'nεεε nā rā mmäcja hingui nzaqui.

3 A nunā rā 'bet'o mmäcja, ngue 'nεεε nā hingui nzaqui nā, rá mudi ørpa rā 'bøt'e Oja ngue di hocrá ts'oqui. Ja da 'yøtra 'bøt'e p'uya, ngue di nhohyø ts'oqui yø ja'i.

4 Nunā rā 'bet'o mmäcja, hingui sänse rá 'befi pefi ngue rā 'bet'o mmäcja. Tengutho rā Aarón, himbi zänse rá 'befi ngue rá 'bet'o mmäcja Oja, sinoque Oja bi 'yets'i.

5 A nuyá, nunā rā Jesucristo nnopa 'bet'o mmäcja Oja p'u ha 'bai. Himbi zänse nā ngue dra 'bet'o mmäcja, sinoque Oja bi 'yets'i tengue pēhya. Porque Oja bi 'yēmbi: “Gue'e mā Ts'unt'u'i. Da bahyø ja'i ya ngue guecā ni Papágui”, bi 'yēmbi.

6 A nuyá, mahøn'a nt'ot'i rā hya p'u ja rā Maça Libro ngue εna: “Nuyá, gue'e grá mmäcja para zantho ya. Gui thocra 'befi mi pēhra mmäcja Melquisedec”.

7 Nu'mø mi m'mucua ja rā ximhäi rā Cristo, nts'edi ga nzo Oja 'mø bi mat'Oja, asta zoni. Porque Oja xta nzä xta nyani ngue hinxta ndu. Pε Oja ørpabi masu 'mø bi zofo, porque mathoguitho nnu mansu Oja.

8 Madague'a ngue rá Ts'unt'u Oja nā rā Cristo, pε para ngue da zä da 'yørpabi rá pähä Oja, bi n'unī ngue bi zä rā n'u.

9 A nuyá ngue hinte di 'bedi, gä bi 'yøt'e te bi zänbabi Oja ngue da thogui, janangue ya sä da yani para zantho yø ja'i nuya da 'yøt'e te xifi.

10 Rā Cristo, Oja bi 'yets'i ngue da gohi ngue rā 'bet'o mmäcja, di thocra 'befi mi pēhra mmäcja Melquisedec.

 11 Dí nne ga xi'ahu hanja nā rā hya dí mma. Pε xanhennitho ha di zä ga mma, porque hingui tinni mmūi te dí xi'ahu.

12 Ya manjam'møtho gui εc'εihu rā Jesucristo ya. Nu'mø gdī hahu rā ts'edi ya, ya gdi xänbahu rā hya mi'da yø ja'i ya 'mø. Pε asta guetya ngue hingui tinni mmūihū hanja rā hya gui εc'εihu ya. Tobe nimantho gui nnehū ngue nu'mø sän'nahū rá hya Oja, da gue'u yø hya hingui henni gui nne da si'ahu. Mahøngui nne gui cohmu tengutho yø basi ngue sidra xi'ba, conque ya ja ngue rā hmε da zi.

13 A nu'u sidra xi'ba, gue'u yø basi satho 'nε hingui padī ndana rā hya njuantho, ndana hin'na.

14 Pε nu'u ya si rā hmε, gue'u yø daja'i. Porque ya padī da hyacra güenda te ga 'yo. Pa'mø ngue xanho te ga 'yo oque hin'na.

6

1 A nuyá, mā ga xähmu yø hya rá nsäui di xä yø daja'i ya. A nu'u yø hya hingui henni gui xähmu p'u bá fädi güá pahmu rā Cristo, 'yo gui nne ngue hont'u gui 'yøhmū yø hya'u.

Ya h̄inn̄i mantho ja ḡa xi'ah̄u ngue h̄ingui 'yøth̄u yø nts'o bá n'youi ra castigo, ogue ja ḡa xi'ah̄u ngue gui 'yεc'εh̄u Oja.

² Ya h̄inn̄i mantho ja ḡa xi'ah̄u ngue gui nxixyah̄u, ogue ja ḡa xi'ah̄u ngue gui japn̄i 'yεh̄u p'u ja yø yā yø 'yεc'εi. Ya h̄inn̄i mantho ja ḡa xān'nah̄u ngue di bennate yø ánima. H̄inga ja ḡa xān'nah̄u ngue jatho ngue da thaspabi ra güenda yø ja'i, ngue ja da zānnbabi Oja te da thogui para zantho n'na ngu n'na yø ja'i.

³ Da ne Oja ngue da zā ḡa sigue ga xāhm̄u m̄i'da yø hya.

⁴ Porque n̄uya yø ja'i ya xā hyep'u ra Cristo, ya h̄inte n̄i bontho ngue mah̄ondi xānnbabi ra hya. Guehya bi xojpah̄ma Oja yø mm̄i ya, bi ntheh̄maui rá njapi Oja. Ya bi ntheh̄maui ra Esp̄iritu Santo.

⁵ Ya bi d̄inh̄ma yø mm̄i ngue xanho rá hya Oja. Madague'a tobe h̄ingui s̄ohra Jesucristo ngue di manda ra ximh̄ai yø pa bá εp'u, pε bi bad̄i xanho ya yø ja'i ya ngue ja rá ts'edi.

⁶ Pε bi hyep'u ra Cristo m'mεfa ya yø ja'i ya. Ya h̄ingui s̄a ngue xogue ra ts'editho ga ørpe ngue h̄ondi 'bātyø mm̄i, porque n̄uya yø ja'i njap'u, tengutho 'mø mah̄on dadi cuarpabi ra pont'i rá Ts'ant'u Oja. Di japi ngue then̄ni gātho yø ja'i mah̄on'a.

⁷ N̄uya yø ja'i ya, øt'e tengutho yø huah̄i 'mø bi n'ye, ngue sinna häi ra 'ye. N̄u ra huah̄i bi zinni xanho ra 'ye häi, n̄u'mø bi nja ra huah̄i i pø mmanho, ya da 'yørpabi ra nho'a to bi mpefi. I n'youi rá njapi Oja.

⁸ Pε n̄u ra huah̄i ngue bi zinni xanho ra 'ye häi, 'nε h̄ondyø 'uini bi nja, ya di nzø, porque h̄inte di muui. Guehya yø ja'i da japa castigo Oja ya.

⁹ Ague mā zi cu'ah̄u, dá mangä na ra hya na, pε h̄ind̄i mmangä ngue gd̄i εn'ah̄u ngue ya xcá hyeh̄mu p'u ra Cristo. Porque dí pacä ngue ya bi nyanni teh̄u, janangue ya gui øth̄u ra nho.

¹⁰ Nuna Oja, gä gue'a te n̄i 'yup'u øt'e. Janangue nuna rá 'befi Oja gui ørpah̄u, h̄ind̄i pumbeni na. Da gue'a ra 'bäxte njandyatho gui ørpabi n̄i mm̄i'yεc'εih̄u, xquet'a h̄ind̄i pumbeni Oja. Nuna te gä ra nho gui ørpa n̄i mm̄ic'εih̄u, gue'a gui nεqui ngue majuan̄i gadi mah̄mu Oja'a.

¹¹ A nuyá, dí nnegä ya ngue nuna ra 'bäxte m̄i'a mpähä n̄i mm̄i gui ørpabi n̄i mm̄i'yεc'εih̄u, dam̄i sigue ngue hangū ra pa da gue'a gui 'yøth̄u'a. Janangue n̄u te ra nho gui tøm̄i di 'da'ah̄u Oja, ya ra seguro di 'da'ah̄u.

¹² Man'nan'yo m̄i 'yøt'e ngue h̄ingui 'yøth̄u ya yø hya dí xi'ah̄u ya. Dam̄i hyah̄u ra ts'edi gui 'yøth̄u tengutho øtyø 'yεc'εi n̄u'u di nεqui ngue ja xanho yø nt'εc'εi. N̄u hangū ra n'u thogui, gä seti, 'nε guehya yø ja'i ya ngue di tocabi'a ra nho di yat'Oja ngue di un̄i.

¹³⁻¹⁶ A n̄u'mø εn̄a ngue majuan̄i te nne da manyø ja'i, i εxa ntestigo Oja. N̄u'mø ya bi 'yεxa ntestigo Oja ra ja'i p'uya, n̄u rá amigo yaui, ya h̄ingui s̄a da 'yεmbi ngue himma juani te xifi. A nuna Oja, bi yarpabi n'na ra hya ra Abraham, pε nuna Oja h̄injongui tate ngue nuna. Janangue rá thuhuse bi n̄oni, bi xihra Abraham ngue da jase Oja na ra hya bi mā. Bi 'yεmbi: "Nugä, majuan̄i te dí xi'i, mathoguitho ga jap'a'i. Ga øt'e ngue εmm̄ei di nxanni basi di m'm̄i", bi 'yεmbi. Pε ra Abraham, h̄imb̄i xøtrá mm̄i na ra hya bi xi Oja. Sinoque tøm̄i, tøm̄i ngue di nja, asta gue'mø m̄i 'yεhra pa ngue bi nja na te ra hya xi yarpababi Oja ngue di nja.

¹⁷ Oja bi nepe ngue da bad̄i xanho yø ja'i ngue majuan̄i gä di nja na te bi mā, h̄inte di m'm̄edi. Pε comma ngue h̄injo'o to da 'yεxa ntestigo Oja, rá thuhuse bi n̄oni para ngue da fadi ngue majuan̄i te mma.

¹⁸ N̄u te gāma hya xicj̄u Oja ngue di nja, i d̄u xanho ra hya, porque Oja h̄ingui feh̄ni. A nuyá, ya dá äph̄u Oja ngue da yan̄j̄u. N̄u te ra hya xā

mman'Oja, ya dí haxu njuani ngue ra seguro di nja.

¹⁹ Ya hindí yobeni ngue di tocagahu na ra nho di un'Oja. Porque nuna di nnøxu ngue di durca ma n'yomfenihu ya, guehna ra Jesucristo bí 'bu mahets'i na.

²⁰ Nuna ra Jesús bi yərbu mahets'i bí 'bui. Guehna faxcahu na ngue da zã ganí m'mahmu p'u bí 'bui. I cohi ngue rá mmäcja Oja para zantho. Di thocra 'befi mi pe ra Melquisedec.

7

¹ Nuna ra Melquisedec mará dast'abi p'u ja ra hnini Salem. 'Ne guehna Oja maguesc rá mmäcja na. Guehna ra Melquisedec bi ma bi c'at'ui ra Abraham 'mø mambá pengui ngue bá tapra tunhni yø dast'abi madi nsahmi. Mi the p'uya, ra Melquisedec bi 'yãp'Oja ngue di japra Abraham.

² Pe ra Abraham, nu'a te gãma cosa bá hap'u ja ra tunhni bá taha, bi hyacra diezmo ngue bi dãpra mmäcja Melquisedec. Nuna rá thuhu ra Melquisedec i nne da ma ngue ra dast'abi ngue øtra nho. Ngue bi ndast'abi p'u ja ra hnini Salem, janangue i hutyø ja'i ngue ra dast'abi di hojpabi yø ja'i di nsai.

³ Pe nuna ra Melquisedec hinha nt'ot'i ngue di mma te'o rá papá, ogue te'o rá mamá. Ni xingui fadi te'o rá mboxita. Ni xingui fadi tema pa bá mi, ni xingui fadi tema pa bi du. Hontho nt'ot'i ngue mará mmäcja. Janangue nuyá, gui nhyejpabi rá Ts'ant'u Oja ya, porque nuna guehna ra mmäcja para zantho na.

⁴ A nuyá, dami hyacju xandønho ra güenda hanja ya ngue mathoguitho bi hnu mansu ra Melquisedec. Porque ra Abraham guehna ra 'yu na ngue yø judío, pe nu te gãma cosa bá hannbabi yø dast'abi bi dãpra tunhni, bi hyacra diezmo ngue bi dãpra Melquisedec.

⁵ A nuya yø mmäcja ngue yø mbom'meto ra Leví, di manda ra ley

bi 'yotra Moisés ngue nu'a te gãma cosa tinyø ja'i, da gumbabi ra diezmo. Madague'a yø meni p'u bá fadi bá m'mahra Abraham, pe da gumbahma ra diezmo.

⁶ Conque ra Leví higrá meni ra Melquisedec, pe ra Melquisedec bi gumbabi ra diezmo ra Abraham nuna ya xi yarpabi Oja ngue di japi. Pe ra Melquisedec mahøn'a bi 'yãp'Oja ngue di japra Abraham.

⁷ Ya fadi xanho hanja ya ngue nu ra ja'i mathoguitho hnu mansu, gue'a äp'Oja ngue di japra ja'i ngue co'a ga hnu mansu.

⁸ A nuya yø mmäcja 'buhya, nu te gãma cosa tinyø ja'i, jumbabi ra diezmo yø ja'i. Nu'mø bi du p'uya, n'nan'yo ra mmäcja di thojpabi rá 'befi pefi. Pe nuna ra Melquisedec hindí nequi ngue bi guahrá 'befi na. Sinoque nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro tengutho 'mø ngue di 'butho.

⁹ Nu'u yø mmäcja ngue yø judío 'buhya, jumbabi ra diezmo yø ja'i. Pe gãtho ya yø mmäcja ya, gue'a ra Leví ra 'yu p'u bá fadi ngue bá m'mahya. A nuna ra Leví, gue'a ra Abraham rá 'yu p'u bá fadi ngue bá m'mahna. Janangue nu'mø mi hyacra diezmo ra Abraham ngue bi dãpra Melquisedec, a nuna ra Leví co gãtho m'da yø mmäcja 'buhya, entho go ma dãpi ra diezmo ra Melquisedec.

¹⁰ Porque nu'mø mambá hacra diezmo ra Abraham ngue bi dãpra mmäcja Melquisedec, tengutho 'mø ngue bi gurpabi yø diezmo'u yø mbom'meto bi m'mu'a m'mefa.

¹¹ Nuya yø mmäcja ya, di japa nts'edi yø judío ngue da dena ley bi 'yotra Moisés. Embi ngue di siguetho tengutho bá øtra mmäcja Aarón. Pe nuna ra ley sihyø judío ngue di cumple ya, ya hin'yu rá ts'edi na ngue da zã di nhojpauí Oja yø ja'i na. Porque jatho ngue ma'da'yo man'na ra mmäcja di m'mui, pe hinda denho'a te mi øtra mmäcja Aarón. Sinoque di thocra 'befi mi pehra mmäcja Melquisedec.

12 A nuyá, ngue ya bi ma mapädi yø mmäcja ya, xquet'a jatho ngue 'nēhra ley di mpähya.

13 Nunā ra 'da'yo mmäcja mmamp'u ja ra Maça Libro ngue di m'mähya, guehna ra Jesucristo na. Pe nunā ra Jesús, hīngrá mēni ra Leví, sinoque rá mēni ra Judá. 'Nē nuyā yø mēni ra Judá, hīnjam'mø to xi bōni ngue dra mmäcja ya.

14 Ya fadi xanho ngue nunā ra Hmu Jesús, ra mēni na ngue ra Judá. Pe nu'mø mambá exyø mmäcja ra Moisés, nuyā yø mēni ra Judá hīnte bi mā ngue di nja yø 'bēfi ngue di mmäcja ya.

15 Ja di nēqui ua xanho ya ngue ma'da'yo man'na ra mmäcja di m'mai ngue di tocrā 'bēfi mi pēhra mmäcja Melquisedec.

16 Nunā ra ley gā 'yo yø judío ngue i mma to di mmäcja, hīnga guehna ra ley bi 'yēxra Jesucristo na ngue di mmäcja na. Sinoque bi mmäcja na ra Jesucristo porque jase rá ts'edi ngue di m'mai para zantho.

17 Porque guesε Oja bi 'yēxna ra mmäcja na ngue bi 'yēmbi: "Gue'e grā mmäcja para zantho ya. Gui thocrā 'bēfi mi pēhra mmäcja Melquisedec", bi 'yēmbi.

18 Porque ya bi zep'u rá ts'edi na ra ley ma'di manda yø hyā manī n'yo yø ja'i m'met'o ya. Ya hīn'yū rá ts'edi ra ley ngue da yanyø ja'i.

19 Nunā ra ley bi 'yotra Moisés, hīnjonni ja'i xta nzä xti hojpabi. Pe ja man'na ra hyā ya ngue man'na tate ja rá ts'edi, porque guehna di nhojpauī Oja yø ja'i na.

20 Guesε Oja bi yat'i ngue di mmäcja na ra Jesucristo.

21 Gätho mi'da yø mmäcja da thotyø 'bēfi pēfi ngue yø mmäcja. Pe nunā ra Jesucristo hōnse na ngue Oja ya xi yat'i te gāma hyā nt'ot'i p'u ja ra Maça Libro ngue Oja bi 'yēmbi: "Guecā drā Ojagā, majuanī te dí xi'i. Nunā ra hyā dí xi'i, hīnjonda zä di pädi. A nuyá, gue'e grā mmäcja para zantho

ya. Gui thocrā 'bēfi mi pēhra mmäcja Melquisedec", bi 'yēmbi.

22 Janangue nunā ra Jesús, mā datho ja rá ts'edi na ra cohi bi nja 'mø mi t'ēts'i ngue'a rá ts'edi'a ra cohi mi ja m'met'o.

23 Nu mi'da yø mmäcja xa m'mai, gā xa ndu. Nu'mø bi du p'uya, n'nan'yo to di thojpabi yø 'bēfi. A nuyá, mandōnngu dyø mmäcja xa m'mai, pe gā xa thogui.

24 Pe nunā ra Jesús, ya hīnda du na. Nu'a te rá 'bēfi pēfi ngue ra mmäcja, ya hīnjam'mø da thogui, porque ya hīnjondi ponnbi.

25 Janangue nuyā yø ja'i ya o rá 'yε Oja ya ngue bi 'yεc'ei ra Jesús, ya hīndi m'mēhyø te. Porque nunā ra Jesús ya rá 'bēfitho'a ngue ra mmäcja para zantho p'u ha 'bū Oja ngue da mäxyø ja'i nuyā εc'ei.

26 Nunā ra Jesús, guehna ra 'bet'o mmäcja mā datho ngue nmi homhma na. Hangu ra pa gā ra nho øt'e. Hīn'yū rá ts'oqui. Hīnjam'mø ngue di nnu manho yø ts'oqui øtyø ja'i. A nup'u mahēts'i bí 'būhya, mā datho ngue bi hnu mansu ya.

27 A nuyā yø judío ngue yø 'bet'o mmäcja, n'na pa ngu n'na pa ørpabi ra 'bøt'e Oja ngue yø ts'oquisε. M'mefa p'uya, ja da 'yøtra 'bøt'e ngue di nho-hyø ts'oqui mi'da yø ja'i. Pe nunā ra Jesús hōnda n'na ndi bi ndäse ngue bi tho, para zantho bi nōpa 'bøt'e yø ja'i.

28 A nunā ra ley bi 'yotra Moisés, nuyā yø ja'i εts'i ngue dra 'bet'o mmäcja, ja yø ts'oqui yø ja'i. M'mefa guehna ra ley na, guesε Oja cohi ntestigo na ra hyā bi mā ngue rá Ts'ant'use bi 'yets'i ngue para zantho ra m'met'o mmäcja. Madits'u te dadi 'bedi, para zantho øt'e xanho'a te rá 'bēfi.

8

1 Nunā ra hyā mā datho ja ts'edi ngue gui pahma ya, guehna ra hyā ngue ra Jesucristo di nōpa 'bet'o mmäcjahū naya. 'Nē ya bí hup'u mahēts'i ha bí ja rá n'yēi Oja na.

2 Nup'u mahets'i bí 'bu Oja, bí ja rá 'befi ngue rá 'bet'o mmäcja. Hinga guecua ja yø nija bi hocyø ja'i øtra 'befi ngue rá 'bet'o mmäcja na.

3 Nu'a rá 'befi ja yø 'bet'o mmäcja, t'ets'i ngue dá 'yørpabi rá 'bøt'e Oja. Janangue rá Jesucristo xquet'a mi jatho ngue bi 'yørpabi rá 'bøt'e Oja.

4 Pε hinga guecua ja rá ximhäi 'buhra Jesús. Nu'mø ngue ja di 'bucua, ya hinguí sä dá t'embí ngue rá 'bet'o mmäcja 'mø, porque yø 'bet'o mmäcja 'bucua ja rá ximhäi, di sigue øtho yø 'bøt'e di manda rá ley bi 'yotra Moisés.

5 Pε nu'a te yø 'befi yø mmäcja 'bucua ja rá ximhäi, høntho øt'e tengutho rá forma bi ja mahets'i. Porque nu'mø mi nyäui Oja rá Moisés, bi 'yembí: “Dami benö xanho te rá forma dá ut'a'i p'u ja rá t'øhø dá nyäui, dá ngu'a rá forma rá nija gui hocya”, bi 'yembí.

6 A nuju ya, ngue ma 'bet'o mmäcjah na rá Jesucristo, tate xandø nzaqui rá 'befi pefi ngue'a rá 'befi pøhyø mmäcja ua ja rá häi. Porque xandønho rá 'da'yo cohi bi hoqui ngue'a rá nyogui cohi mi ja m'met'o. Nunä rá 'da'yo cohi bi nja ya, mathoguitho xandønho rá hyä di yat'Oja ngue di nja.

7 Nu'a rá cohi mi ja m'met'o, hinjonni ja'i bi bøni ngue xta 'yøt'e te bi manda Oja. Janangue Oja bi hyoni ha di japi ngue ma'da'yo man'na rá cohi bi nja.

8 I nnu Oja ngue hinguí øtyø ja'i'a rá hyä di manda. Janangue mmanä Maca Libro ngue Oja bi 'yena: “Dá 'yøhra pa ngue nuya yø judío ngue yø mmøngu Israel conyø mmøngu Judea, ma'da'yo man'na rá cohi ga cohme.

9 N'nan'yo man'na rá cohi di nja. Ya hinda ngu'a tengutho rá cohi dá co'be'u yø nyogui ja'i 'mø yø pa dambá juju ja rá häi Egipto. Porque nunä rá hyä dá co'be yø ja'i ngue xta 'yøt'e, himbi 'yøt'e. Janangue dá hecäp'u yø ja'i.

10 Bá ep'u rá pa di nja na rá cohi di mma ngue ga co'be yø ja'i Israel.

Nu'mø ya bi nja na rá hyä na, ga japyø ja'i ngue dá dinyø mmäi hanja na rá hyä dädi manda, di nja mpähä yø ja'i dá 'yøtya yø hyä dädi 'bøpi dá 'yøt'e. Nugä p'uya, gueque drá Ojagä ya yø ja'i ya. Nuya p'uya, guehya ma ja'i ya.

11 Di ngüe di nnoho, gä dá badi te'ogui. Ya himmä hyoni ngue ja dá xännbabi yø mmic'eiui ogue yø cu ja dá xännbi te'ogui. Porque 'da di batyø ja'i te'ogui.

12 Nu'a rá nts'o xa 'yøtyø ja'i, ga punnbabi. Ya hinni mantho ga mbennbabi yø ts'oqui xa 'yøtyø ja'i”, bi 'yēn'Oja.

13 A nuyá, Oja i mma ngue ma'da'yo man'na rá cohi di nja. Nu'a rá nyogui cohi mi ja m'met'o, di nequi xanho ngue ya bi thogui, porque ma'da'yo man'na rá cohi di nja. Nunä rá nyogui cohi mi ja, ya bi zep'u na.

9

1 Nu'a rá nyogui cohi mi ja m'met'o, xandøngu yø hyä nt'ot'i ngue ha di danne Oja yø ja'i. Pε nup'u mi øtyø ndanne yø ja'i, gue'a rá nija ja ua ja rá ximhäi.

2 Nu'a rá nija mi ja ua ja rá ximhäi, mi ja yoho yø cuarto. Nu'a rá madi rá cuarto gui nhuti ngue rá xequi xa ndaxqui. Nup'u mbo rá cuarto, jap'u rá mfoxiyo. 'Nε jap'u rá mēxa hapu t'uspabi yø thuhmε Oja ngue dá nu.

3 Nu'a man'na rá cuarto brá ja mbo, nup'u ja rá goxthi, zep'u rá ulu ngue nnøpa jut'i rá goxthi. Nup'u mbo p'uya, gue'a rá xequi mathoguitho xa ndaxqui.

4 Brá jap'u n'na rá altar ngue rá oro, ja zøp'u rá bopo. 'Nε jap'u n'na rá huada ngue gä rá oro maxøts'e, guehna rá huada m'mets'i rá nyogui cohi mi ja m'met'o naya. Nup'u mbo rá huada, op'u n'na rá ts'øye ngue gä rá oro, ja op'u rá thuhmε ni hu ngue rá maná. Dá guehrá tøhø rá Aarón nunä bi 'doqui, ja op'u ja rá huada na. 'Nε ja cep'u ja rá huada'u yø xindo nt'ot'i rá ley Oja, ngue rá nyogui cohi mi ja m'met'o.

5 Nup'u maxøts'e ra huada, 'da'a n'na nguadi yø hyo ra huada mahoqui yoho yø anxε di nzøtyø zahua p'u maxøts'e ra huada. Porque nup'u maxøts'e ra huada ja m'møt'e p'u ra ji gui nhohyø ts'oqui yø ja'i. Pε nuyá, hingui ja ngue 'bexca xi'ahua hanja na ra hya naya.

6 Guehna ra forma mi jap'u ja ra nija m'met'o naya. A nu'a rá mudi ra cuarto, n'na pa ngu n'na pa cutyø mmäcja ngue øt'a te yø 'befi i ja.

7 Pε nu'a rá yoho ra cuarto brá ja mbo ngue mathoguitho xa nduxqui, høndra 'bet'o mmäcja ja ra nt'edi ngue carbua. 'Nε høndra n'na ndi n'na jeya i sä ngue da yat'ambo. Nu'mø bi yat'ambo p'uya, ni de ra ji da pøt'e ngue di hocse rá ts'oqui, nε xquet'a ni de ra ji da pøt'e ngue di nhohyø ts'oqui mi'da yø ja'i.

8 Nuya yø hya ja uaya, ra Espiritu Santo nnepe ngue ga pahua hanja na ra hya ngue ra yogui cohi mi ja m'met'o. Mente yø tiempo ngue øtyø ndanne yø mmäcja p'u rá mudi ra cuarto, ya hin'yu ra nt'edi to da tho'ambo ra cuarto nuna mathoguitho xa nduxqui.

9 Nuya yø hya ya, di nequi xanho ngue nuya yø 'bøt'e ørpabi Oja yø mmäcja, hin'yu rá ts'edi ngue da hyät'i da hyajpa ra nts'o ja yø mmui yø ja'i.

10 Nuya yø hya mi ja m'met'o, gue'a ngue da huantho yø cosa da zi yø ja'i, i xihyø ja'i tema forma di mpet'e para ngue da zä da danne Oja. Pε gätho ya yø hya ya, bi nja rá ts'edi te mi øtyø ja'i mente tobe hinmani nja ra 'da'yo cohi bi 'yøt'ui Oja yø ja'i.

11 Pε nuyá, ya bá ehra Cristo nuna bi gohi ngue ma 'bet'o mmäcjuh ya. 'Nε guehna bá hangahua ra nho mi ja ngue di nja naya. Nup'u ja ra nija di mpéhra Cristo ngue ra 'bet'o mmäcja ya, tate ngue xandønho. Hinga ngu ra nija ja ua ja ra häi ngue ra ja'i bi hoqui.

12 Ra Cristo bi yarbua ja ra xequi mathoguitho xa nduxqui. Pε rá jise ra Cristo ní hya ngue da pøt'e. Ya hingrá ji ra ndani ogue rá ji ra chivo ní hya

ngue da pøt'e, tengutho øtyø mmäcja ua ja ra häi. 'Nε ya hinga xøxtí yatho ya, sinoque n'na nditho bi yat'i para zantho ngue bi yanju.

13 Nu'a rá ji ra ndani, ogue rá ji ra chivo, ogue rá 'bospí ra ngøndani zøp'u ja ra altar, nu'mø bi njapyø ja'i nuya t'embí ngue n'youi ra ts'oqui yø do'yo, ya di nhohrá do'yo ra ja'i.

14 Goma guehrá ji ra Cristo ngue ma datho ja rá ts'edi ya. Porque guesε ra Espiritu Santo nuna 'bui para zantho bi hatra ts'edi ra Cristo bi ndäse ngue da tho ngue bi nøpa 'bøt'e Oja. Conque ra Cristo, hin'yu rá ts'oqui. Pε bi männá ji ngue bi hoga ma ts'oquihua, mi ja ngue xcá mähä ra castigo. Pε nuyá, nuna majuaní ngue Oja i 'bui, ya säp'u ga ha ra ts'edi ga thannehua naya.

15 Gue'a ra hya'a ya, ngue ra Jesucristo go bi hocra 'da'yo cohi ja naya. Janangue nuya yø ja'i nzon'na Oja ya ngue da 'yεc'ei ra Cristo, nu'a ra nho xa yarpabi Oja yø ja'i ngue di unni para zantho, go di tocabi ya to nzofø. Porque ra Jesucristo gue'a i du'a ngue bi hoga ma ts'oquihua xa nja mente bi nja rá ts'edi ra ley mi ja m'met'o.

16 Ya guí nnuhua ngue nu'mø bi nanga n'na ra sacua hapua di consta'a te ja ngue di nja m'mefa, nu'mø bi du'a to bi hocra sacua, nu'a ra sacua bi xots'i. Nuna ra hya bi zohra du, i ja rá ts'edi ra hya m'mefa.

17 Pε mente ngue 'bøtra ja'i bi xoxra sacua, tobe hin'yu rá ts'edi ra sacua. A nu'mø bi du'a to bi xoxra sacua, gue'mø ja rá ts'edi ra sacua 'mø.

18 I njarbutho na ra nyogui cohi mi ja m'met'o ya. Nu'mø bi tho yø mbo'øni ngue da 'bøt'e, ya ja rá ts'edi ra ley.

19 Nu ra Moisés, mi juadi bi xihyø ja'i na te gäma hya di manda ra ley, bi gaca n'na nt'o ra isopo, i n'youi ra xide'yo xa ntheni. Nup'u ja rá ji yø ndani 'nēhyø chivo, bi japra dehe, ja bi dímbua ra t'o. Nu'a ra ji p'uya, bi naspabi p'u ja ra Libro ngue ra ley, xquet'a bi japra ji gätho yø ja'i.

20 Bi 'yεmbyø ja'i p'aya: "Nuyá, gá cohm̄a rā cohi Oja ya, ya bi xi'ah̄u tema hya ja ngue gdí n'yoh̄u. Nuna rā ji jaua ya, guehna di hatra ts'edi rā hya bi xi'ah̄u Oja naya", bi 'yεmbi.

21 Rā Moisés bi naspabi rā ji p'aja rā nija 'nε bi naspabi rā ji te gāma cosa ja mbonnija.

22 Nt'ot'i p'aja rā ley ngue rā ji yø zu'ε i tho, nup'ua ha pε rā ji, ya co mmanho. Pε mεnte h̄inte ho rā ja'i ngue dā 'yøtra 'bøt'e, h̄in'yua rā mpunnbi rā ts'oqui.

23 Nua ja rā ximh̄ai, para ngue dā gommanho yø cosa i ja, mama hyonitho rá ji yø zu'ε mi tho ngue rā 'bøt'e, ngue majapi yø cosa. Pε nup'ua mahets'i ya, xquet'a bí jap'ua rā 'bøt'e ngue mā datho ja rá ts'edi.

24 Janangue rā Cristo ya h̄inga guehna nija ja ua ja rā h̄ai bi hocyø ja'i ja rá 'bēfi ngue rā mmäcja ya. Porque rā nija ja ua ja rā ximh̄ai, h̄ontho uhra forma te bí ja mahets'i. Rā Cristo p'aya, ya bi yarb̄u mahets'i bí 'b̄u Oja ngue dā mächah̄u.

25 A nuna rā 'bet'o mmäcja ua ja rā h̄ai, nup'ua ja rā cuarto mathoguitho xa ndaxqui, njeya njeya cat'ambo rā mmäcja ngue bi pørpabi rá ji yø zu'ε i tho, ya h̄ingrá jise bi pøt'e. Pε rā Cristo h̄inga xøxtí dutho ngue hōnda gohi ngue rā 'bøt'e.

26 Nu'mø dā ngu'a ngue xøxtí dutho, asta gue'mø mamba f'ua nximh̄ai xtabá ts'ännbi ngue xøxti dutho 'mø. Pε nuna te bi nja ya, nu'mø ni ma dā gaxyø pa, rā Cristo bi zøcua, 'nε bi ndäse ngue dā tho. Pε n'na nditho bi dū para zantho, dā gohi ngue rā 'bøt'e. Bi gurpi gātho yø ts'oqui yø ja'i.

27 A nuyá, nu hangū yø ja'i 'b̄ai, gātho ja ngue dā dū, pε hōnda n'na ndi dā dū. M'mefa p'aya dā hyaspabi rā güenda Oja te xa n'yo yø ja'i.

28 Njarb̄atho rā Cristo ya, n'na nditho bi dū, bi gohi ngue rā 'bøt'e. Mandøngu dyø ja'i bi hojpabi yø ts'oqui. A nuyá, mahōnda εp'ua ya,

pε ya h̄indi 'yεhε ngue dā gурpabi yø ts'oqui yø ja'i ya, sinoque di 'yεhε ngue dā yanyø ja'i nuya tø'mi ngue dā εp'ua.

10

1 Nuna rā Moisés bi 'yotra ley dā n'yo yø judío. Pε nuna rā ley bi 'yot'i, tengutho 'mø ngue drá xahatho na te rā nho ja ngue di nja m'mefa. Porque conna ley, h̄imb̄i nεqui xanho hanja na rā hya di nja m'mefa. Nuya yø ja'i mi thanne Oja, mi øtyø 'bøt'e di manda rā ley. Pε nuna rā 'bøt'e øtyø ja'i, h̄inxma ma hajpabi yø ts'oqui yø ja'i na, porque njeya njeya øtho rā 'bøt'e yø ja'i mahøn'a.

2 Nu'mø ngue dā gue'a di nhohrá ts'oqui rā ja'i'a, ngue dā 'yøt'e te gāma hya di manda rā ley, ya h̄inni mantho ngue dā 'yøtyø 'bøt'e yø ja'i 'mø. Porque nu rā ja'i øtra 'bøt'e, n'na nditho 'mø ena ngue di hocrá ts'oqui, ya h̄inguí nne ngue nimantho dā dū rá mm̄ai rā ja'i dā 'yēna ngue ja rá ts'oqui.

3 Ja di nεqui p'aya ngue nuya yø ja'i njeya njeya øtho yø 'bøt'e, i sodyø mm̄ai ngue jadyø ts'oqui.

4 Nu rá ji rā ndani oque rā chivo 'mø bi tho, h̄injam'mø dā zā dā hyajpa yø ts'oqui yø ja'i.

5 Janangue rā Cristo, nu'mø ya ja ngue dā εcua ja rā ximh̄ai, enna hya bi xi Oja: "Nu'ua yø zu'ε ho yø ja'i ngue pøt'e, h̄inguí nnu manho ngue gue'a di hocyø ts'oqui yø ja'i'a. Sinoque guá sänni ngue bá nja mā do'yo ngue guehna dā gohi ngue rā 'bøt'e na.

6 Nu'ua yø zu'ε ho yø ja'i ngue øt'a'i rā 'bøt'e, 'nε uhyø ngø, zøp'ua ja rā altar ngue di hocyø ts'oqui yø ja'i, ya h̄inga gue'a guí nnu manho'a ya.

7 Janangue dí εngä p'aya: Dí 'bucä ua ya mā Oja'i. Ga øt'a'a te guí nnu manho. Tengutho rā hya nt'ot'i p'aja rā Maça Libro te ja ngue ga thogui, gue'a di nja'a ya", bi 'yēna.

8 Rá madi bi xi Oja rā Cristo, bi 'yεmbi ngue i patho ngue Oja h̄inguí nnu manho'ua yø zu'ε ho yø ja'i ngue ørpabi rā 'bøt'e ngue di hocyø ts'oqui

yø ja'i. Ni xinga gue'u yø zu'ε ho yø ja'i ngue uhyø ngø p'u ja ra altar ngue di nnu manho Oja. Madague'a ngue nt'ot'i p'u ja ra ley'a te gä øtyø ja'i, pε ngütho hinguï nnu manho Oja te øtyø ja'i.

⁹ Pε ra Cristo mahømbi xi Oja, bi 'yεmbi: “Dí 'bucä ua ya ma Oja'i. Ga øt'ä'a te guï nnu manho”, bi 'yεmbi. Ja di nεqui ua ya ngue ya bi zεp'u'u yø 'bøt'e mi øtyø ja'i, go da zε'a te bi 'yøtra Cristo bi gohi ngue ra 'bøt'e.

¹⁰ Porque ra Jesucristo bi 'yøt'e te nnu manho Oja. Pε n'na nditho bi du, bi gohi ngue rá 'bøt'e Oja. Para zantho bi hojpabi yø ts'oqui yø ja'i.

¹¹ Pε nu'u yø mmäcja ngue yø judío, n'na pa ngu n'na pa di siguetho hodyø zu'ε ngue ørpabi ra 'bøt'e Oja. Pε nuya yø 'bøt'e øtyø ja'i, hinjam'mø da zä ngue da hyacra ts'oqui ya.

¹² A nuna ra Jesucristo, høndä n'na ndi bi du, para zantho bi gohi ngue ra 'bøt'e. 'Nε ya bí hup'u ja rá n'yεi Oja ya.

¹³ A nup'u bí 'buhya, tømtho ngue da dapi gätho yø nsuiui.

¹⁴ Ja di nεqui ua ya ngue n'na nditho bi du, para zantho bi gohi ngue ra 'bøt'e ngue di punnbabi yø ts'oqui yø ja'i.

¹⁵ Ya dí pahmu ngue majuaní na ra hya na, porque ngu'a mmanña Espíritu Santo p'u ja ra Maca Libro ngue εna:

¹⁶ “Bá εp'u ra pa di nja na ra cohi dí mma ngue ga cocä'be yø ja'i Israel. Nugä p'uya, ga japyø ja'i ngue da dinyø mmui hanja na ra hya dadi manda, di nja mpähä yø ja'i da 'yøtya yø hya dadi 'bepi da 'yøt'e”, εn'Oja.

¹⁷ Mahøn'a εmp'uya: “Ya hinni mantho ga mbεnnbabi yø ts'oqui xa 'yøtyø ja'i”, bi 'yεna.

¹⁸ Janangue nuyá, Oja ya bi punnga ma ts'oquih. Ya himma hyoni ngue ra 'bøt'e ga ørpah Oja ya ngue di hoga ma ts'oquih.

¹⁹ A nua ja ra ximhäi, nup'u ja ra xεqui mathoguitho xa nduxqui, høndra 'bet'o mmäcja mi sä da yat'i. Pε nuya ma zi cu'ah, gä da zä ga

thohmu p'u ja rá hmi rá dä Oja ya. Porque guesε ra Jesucristo bi du ngue bi hoga ma ts'oquih.

²⁰ Mi zä mi du ra Jesucristo, bi xocra jut'i nu'a mi jurpu ha 'bu Oja. Bi xogah ra 'yu ngue da zä ga thohmu p'u 'bu Oja.

²¹ Nuna ra Jesucristo di nnøpa 'bet'o mmäcjah ya, guehna faxcah p'u ha 'bu Oja naya.

²² Janangue ma ga cuathu p'u ha 'bu Oja ya. Ga thanne co gätho ma mmaih, hinjam'mø ga nyobεnih na ma nt'εc'εih i ja. Nu'a ma ts'o n'yomfεnih mi ja, ya bi 'beque. Da guehma do'yoh, bi meque para ngue da zä ga thohmu p'u 'bu Oja.

²³ Ma ga ha ra ts'edi ga εc'εih ngue di nja ya yø hya dí tømhm di nja. Porque nuya yø hya xa yat'Oja ngue di nja, di njahma.

²⁴ Xquet'a ma ga honi ha gdä nhyathu ra ts'edi ngue man'na gdä mahma mmic'ei n'na ngu n'naj. 'Nε ga ha ra ts'edi ga øthra ra nho.

²⁵ I 'buhyø 'yεc'ei ngue ya hinguï pap'u ha di mpeti yø mmi'yεc'εiui ya. Pε hinguï ja ngue ga tenthoh'a te øt'u, sinoque ma ga mmähä p'u ha di mpeti yø 'yεc'ei, ga nhyatra ts'edi n'na ngu n'naj. I ja ts'editho ngue gue'a ga øthra'a, porque ya guï nuh, man'na ni guatyø pa ngue da εp'u ma Hmuh Jesucristo.

²⁶ Pε nu ra ja'i ngue ya padi ndana ra hya majuaní, 'nε sänni ngue ya di m'mu'a ngue ra nts'o da 'yøt'e, m'mεfa ya hin'yu ra 'bøt'e di nhohrá ts'oqui da 'yøt'e.

²⁷ Sinoque høndra ndate sibi di danzø da japyø nsuiui Oja 'mø bi hyaspa ra güenda, gue'a tøm'i di nthεui'a.

²⁸ Conque ra ley bi 'yotra Moisés, nu'mø to mi fεstho'a te ra hya mmamp'u ja ra ley, co yoho hyu yø testigo da hyørpä ra hya, ya hinjondi huεqui, sinoque da tho.

²⁹ A xiya 'mø, ¿hague ngu gangu ra castigo da thogui te'o fεspatho te mmaná Ts'unt'u Oja, da 'yεmbi ngue hinte ni bøntho ngue bi du rá Ts'unt'u

Oja? Conque gue'a i du'a ngue bi hocra 'da'yo cohi, bi hyajpa ra nts'o yø ja'i. Pε yø ja'i, nu'a rá mate ra Espiritu Santo nne di uni, i thenma hyathobi.

³⁰ Pε ya dí pahma te da 'yøt'Oja. Porque bi 'yεna: “Nugä go ni 'yεhma xi gä jagä ra castigo. Go gä jut'ä'a te øtyø ja'i”, bi 'yεna. 'Nε bi man'Oja ngue da hyaspa ra güenda'u yø ja'i ya o rá 'yε.

³¹ Nunä Oja majuaní ngue 'bai, nu te'o da japra castigo, ra ndussutho te da thogui.

³² Damí bεmhmä yø pa xa thogui, nu'mø rá ts'utho xqui 'yεc'εihä ra hya ya. Mathoguiho gä sähmä ra n'u ngue bi za'ahä yø ja'i. Pε gä hyät'i gä seti te bi 'yøt'ahä yø ja'i.

³³ Bi nja yø pa ngue bi mpeti yø ja'i ngue thenma hya'ahä, 'nε bi un'ahä. Mi'da ni mmi'yεc'εihä p'uya gui hεthohä ha gui unyø ja'i, pε hingä sutho gui 'yøt'e ngue ni amigohä'u to ma'ani.

³⁴ Nu'u yø 'yεc'εi bi ma fädi, gä fäts'i ngue gä unhnä te honi. Nu'mø bi fε'a te gui peshä, asta ja'ahä mpähä, porque gui pahma ngue ma datho di muui na ra nho gui nthεhä p'u mahεts'i, 'nε para zantho i ja na.

³⁵ Damí hyahä zammäi ngue gui sigue da ngut'a gui 'yøthä yø pa di map'u. Porque xandøngu ra njut'i bi ja mahεts'i.

³⁶ Hønt'a ja ngue gui 'yøthä ya, damí seti te gä ra n'u gui thohmä. Damí ja ndummäi gui 'yørpahä rá pähä Oja, n'namhmä ngue di toca'ahä na ra hya xa yat'Oja ngue di nja.

³⁷ Porque nt'ot'i p'u ja ra Macä Libro na ra hya bi man'Oja ngue εna: “Ya himmä 'ya'atho yø pa ya, ngue da εp'u'a ja ngue da εhε. Ya hinní mantho da hmanya ngue di 'betyø pa.

³⁸ Nu ra ja'i bi nhohrá ts'oqui, di nyanna te ngue bi 'yεc'εigui. Pε nu ra ja'i hεp'u ma hya, ya hindí nnu manho te øt'e”.

³⁹ Ague ma zi cu'ahä, hingä hεhmä p'u Oja, porque yø ja'i hεp'u Oja, gue'u

di m'mε'u. Pε nuju, ngue dá εc'εihä Oja, ya di nyanma tehä.

11

¹ Nu ra ja'i εc'εi ngue majuaní te mman'Oja, guehna ra ja'i haxa njuani ngue di nja'a te tømí di nja. Pε di segura ngue majuaní di nja, madague'a ngue tobe hingui nnu te 'be'a ja ngue di nja.

² Nunä Oja, bi nu manho 'da yø nyogui ja'i xa m'mähmä njam'mø porque bi 'yεc'εi ngue majuaní te mman'Oja.

³ A nuyá, ngue dí εc'εihä ngue majuaní te mman'Oja ya, ya dí pahma xanho ya ngue Oja høntho bi ma ngue di nja ra ximhäi, 'bexpí nja. Nu'a te gä dí nnuhä ngue ja ya, Oja bi hoqui. Porque ma m'mεt'o hin tema cosa mí ja.

⁴ Nu ra Abel bi 'yεc'εi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue nu'a rá 'bøt'e bi 'yøt'e bi nu manho Oja. Pε nunä rá 'bøt'e ra Caín, himbi nu manho Oja. Janangue di nεqui ngue Oja bi hojpabi rá ts'oqui ra Abel ngue bi 'yεc'εi. A nuyá, madague'a ngue ya xa ndu ra Abel, pε di sigue xängathohä ngue gä øthä tengutho bi 'yøt'e ngue bi 'yεc'εi ngue majuaní te mman'Oja.

⁵ Nu ra Enoc bi 'yεc'εi ngue majuaní te mman'Oja. Oja p'uya bi zixma tetho bi ma mahεts'i. 'Beximbí du na, ya hinha mambi thingua ja ra ximhäi, porque Oja bi zits'i. 'Nε mmamp'u ja ra Macä Libro ngue Oja mí nnu manho te maní n'yo ra Enoc, m'mεfa p'uya bi zits'i.

⁶ Pε nu ra ja'i hingui εc'εi ngue majuaní te mman'Oja, ya hingui sä da 'yεnna ja'i ngue nnu manho Oja te gä 'yo. A nuyá, nu ra ja'i nne ngue rá n'youi Oja, jatho ngue da 'yεc'εi ra ja'i ngue majuaní 'bä Oja, 'nε da 'yεc'εi ngue nu'u yø ja'i hon'Oja, gue'u di nsixui Oja'u.

⁷ Nu ra Noé bi 'yεc'εi ngue majuaní te mman'Oja. Bi 'yεc'εi 'mø mí xi Oja ngue di nja ra ndate, madague'a tobe di 'bεtra pa di nja'a te bi sifi. Pε bi hocra barco bi xi Oja ngue di hoqui.

Ja di nyamp'u ra Noé co 'nɛ'u to 'bɔp'u ja rá ngu. Rángue bi 'yɛc'ɛi ra Noé na ra hya na, ya di nɛqui ngue ra ts'oqui ɔtyø ja'i nu'u hinguí ɛc'ɛi te mman'Oja. 'Nɛ bi ma mahojpi rá ts'oqui ngue bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní'a te bi xifi.

8 Nu ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue nu'mø mi zon'na Oja, bi xifi ngue da bɔmp'u mi 'bɛi, di map'u ja ra häi xi xifi ngue da gohmi, 'nɛ bi 'yøt'e te bi xifi. Bi bɔmp'u ja ra häi mi 'bɛi, bi ma. Ni xingui padí hapu daní mpa.

9 Mi zømp'u ja ra häi xi yarpabi Oja ngue drá mmeti, bi dimp'uya ngue 'bɔp'u yø ja'i yø mmeti ra häi. Pɛ ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja, bi mihí hap'u di m'mɛi. Bi hocyø ngun'ulu, ja bi m'mɔp'u. Mi m'mɔhra Isaac, ngut'a bi 'yøt'e. Mi m'mɔhra Jacob, ngut'a bi 'yøt'e, guehya bi tocabi ra hya xi yat'Oja m'met'o ya p'uya.

10 Porque ra Abraham bi dø'mi ngue daní m'mɔp'u ja ra danihni bí ja mahɛts'i. Guehna ra danihni ngue guesɛ Oja bi hoqui 'nɛ i ja para zantho na.

11 Xquet'a ra Sara bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue madague'a ya ra bødac'ɛi, pɛ bi m'mɔhrá ts'ant'u bi xi Oja ngue di m'mɛi.

12 Da guehra Abraham xquet'a ya ra bødac'ɛi, ya bi tho ra ora p'u ngue di m'mɔhyø basí. Pɛ madague'a, siempre bi m'mɔhrá ts'ant'u. Guehna bi nxandi, mandøngutho yø mbom'meto bi m'mɛi. Nu'a gangu tengutho yø sø bí ja maya oque tengutho yø 'bomu dehe jap'u ja rá nnengui ra jathe, hinguí sä di 'bede hangu gangu.

13 Gätho ya yø ja'i ya, bi m'mɛi, pɛ bi du. 'Nɛ himbi nu'a te ra hya xi yarpabi Oja. Pɛ comma ngue ɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja, januaní ngue di johya porque padí xanho ngue di nja'a ra hya di yat'Oja ngue di nja. Janangue mente ra pa bi m'mɔcua ja ra ximhäi, bi ma ngue hingyø ngungua, sinoque da ma, daní mpa mahɛts'i.

14 A nuya yø ja'i ngue nguna ra hya i mma, ya di nɛqui xanho ngue guehya yø ja'i honna häi hapu daní m'mɛi para zantho.

15 Pɛ hinga guerp'u ja ra häi bá pøni honí ngue daní m'mɛi. Porque nu'mø da gue'a, mi ja ra tiempo ngue xta mmengui ha bi 'yɛhɛ.

16 Nu'a ra häi honyø ja'i ngue daní m'mɛi, gue'a ra häi ma datho xandønho bí ja mahɛts'i. Janangue nuna Oja ya, ya hinguí pɛsrá sä 'mø mmanyø ja'i ngue ɛmbi: "Ma Oja'i". A nuna Oja, ya xa hojpabi n'na ra danihni hapu daní m'mɔhya yø ja'i.

17 Nuna Oja, bi ne ngue da ba'a njuani 'mø ngue ɛc'ɛi'a te bi xihra Abraham oque hin'na. Bi xihra Abraham ngue da zixrá ts'ant'u Isaac ngue da hyo, da 'yørpa ra 'bøt'e Oja. Pɛ ra Abraham bi 'yɛc'ɛi te xi Oja, bi n'uni ngue xta hyo ra Isaac, xta 'yørpa ra 'bøt'e Oja. Ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te xi xi Oja ngue xi 'yɛmbi:

18 "Nu'mø bi m'mɔhni ts'ant'u Isaac, di nxandi, di m'mɛi xandøngu ni 'beto", xi 'yɛmbi.

19 Janangue ra Abraham bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní ja rá ts'edi Oja ngue nu'mø xta ndu ra Isaac, ma'da'yo xti m'mɛi. Pɛ mi zä ngue himbi du ra Isaac, ɛntho ja ma'da'yo bi m'mɛi, porque ra Abraham ya xi zänni ngue xta hyo.

20 Nuna ra Isaac bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue ra Isaac bi zojpa ra hya yø ts'ant'u, bi xifi ngue da dinnbabi rá njapi Oja m'mɛfa. Guehna ra Jacob 'nɛhra Esau.

21 Ra Jacob xquet'a bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue nu'mø ni ma da du, bi xi'u yoho yø ts'ant'u ra José ngue da dinnbabi rá njapi Oja. Nguna ra hya bi ma mente tosrá tøhø ngue bi danne Oja.

22 Ra José xquet'a bi 'yɛc'ɛi ngue majuaní te mman'Oja. Janangue nu'mø ya ni ma da du, bi xihyø judío ngue da 'yɛhra pa da bɔmp'u ja ra häi Egipto. 'Nɛ bi zohra hya ra José ngue

nup'u Egipto hinda cop'u rá do'yo, sinoque da hyax'mø bi bomp'u Egipto.

²³ Rá papá 'nēhrá mamá ra Moisés bi 'yεc'ei ngue majuaní te mman'Oja. Janangue nu'mø ra pa mi m'mahra Moisés himbi zudra hya bi manda ra dast'abi, ngue nu'mø bi m'mahyø ts'ant'u yø judío, da thopi. Mi nu ngue ra Moisés mazihotho 'mø mi m'mai. Nhyushna bi 'yagui.

²⁴ Ra Moisés bi 'yεc'ei ngue majuaní te mman'Oja. Janangue nu'mø mi ndan'yohu himbi nu manho ngue da gohi ngue rá tede na rá t'ixu ra dast'abi p'u ja ra hã Egipto.

²⁵ Sinoque bi ne ngue 'dap'u da zãui ra n'u yø ja'i Oja. Himbi ne xta 'yøtra ts'oqui ngue xta hyep'u Oja ngue xta ngop'u mi 'bui, nup'u zits'adyø pa xti nja mpähä.

²⁶ Nuna ra Moisés man'na xanho bi nu manho ngue da zã ra n'u tengutho ra n'u ja ngue da zã ra Cristo. Janangue nup'u Egipto himbi ne xtabá ngop'u ngue drá mmæti gátho ra mēnyu mi jap'u. Porque padí xanho ngue xandøngu rá njut'i Oja di nja m'mefa.

²⁷ Ra Moisés bi 'yεc'ei ngue majuaní te mman'Oja. Bi bomp'u ja ra hã Egipto, himbi zutho ngue mbøcue ra dast'abi. Himbi gohrá mmæi, porque padí ngue n'youi Oja, madague'a hinguí hēti.

²⁸ Ra Moisés bi 'yεc'ei ngue majuaní te mman'Oja, bi 'bepi gátho yø judío ngue da hyo yø de'yo, da zã ra ngo ngue ra pascua. Nu rá ji yø de'yo da hyo, da gospabi p'u ja yø goxthi, n'namhma ngue nu'mø bi thohra anxε ngue da hyo yø ts'ant'u mada, ya hinda hyopyø ts'ant'u yø judío.

²⁹ Yø judío bi 'yεc'ei ngue majuaní te mman'Oja. Janangue bi zã bi thop'u ja ra Thenga Jathe, tengutho 'mø ngue dra 'yönhäi p'u ni 'yo. Yø mmøngu Egipto p'uya, xquet'a bi ne ngue xta thop'u ja ra jathe, pε bi go'mra jathe.

³⁰ Yø judío bi 'yεc'ei ngue majuaní te mman'Oja. Nyoto ma pa bi thsra hnini Jericó. M'mefa p'uya bi xotyø jado madí thsra hnini.

³¹ Nuna n'na ra xisu ni hu ngue ra Rahab ra mmøngu Jericó, mará 'yots'om'mäi na, xquet'a bi 'yεc'ei ngue majuaní te mman'Oja. Janangue hinga 'da'i duui yø mmøngu Jericó, porque nuna ra xisu na, bi unna ts'äya'u yø judío bi ma bi axra häi m'met'o.

³² ¿Te 'be'a ga øt'e? ¿Ua xøgue mahyonitho ngue ga xi'ahæ mi'da yø hya di 'bedi? Pε ya hinga mbongui ra ora ga xi'ahæ te bi 'yøtra Gedeón, ra Barac, ra Sansón, ra Jefté, ra David, ra Samuel, co gátho yø pøngahya Oja.

³³ Nuya yø ja'i ya, gátho bi 'yεc'ei ngue majuaní te mman'Oja. Janangue 'bu i'da bi 'yøtra tunhni, bi dapyø dast'abi mi nzaqui te mi mma. I 'bu i'da ngue bi 'yøtra ts'at'abi xanho, bi nthæui rá njapi Oja xi yarpi. I 'bu i'da ngue bi t'ennbu 'bahyø zate, pε himbi za yø zate.

³⁴ I 'bu i'da ngue bi thørbu ja ra sibi, pε himbi nzø. I 'bu i'da, ya ja ngue da tho conna juai, pε pongui. Nu'u yø ja'i t'embí ngue hinga njuani, gue'u bi hya ra ts'edi ngue bi ma ra tunhni 'nε bi dapyø nsæiui.

³⁵ I 'bu i'da yø xisu ngue nu'mø bi du yø basi, Oja bi 'yøt'e ngue nu'a xa ndu mahøndi m'mai.

I 'bu i'da p'uya, i nthut'i ngue ma'ani, sifi ngue nu'mø da hyep'u Oja, ya di mpommi ra ndate. Pε bi n'uni ngue da du, bi ne ngue di tocabi'a ra nho di nja 'mø dani nja ra mbennate m'mefa.

³⁶ Mi'da p'uya, bi zã ra n'u ngue bi 'bei. 'Nε bi zã ra n'u ngue rá n'yemma hya yø ja'i. Mi'da p'uya, bi thut'i conyø cadena, bi ma fädi.

³⁷ Mi'da p'uya, ga ndutho'a ngue bi 'bundo. Mi'da p'uya, bi ma maheque made ra ja'i conna thægui. Mi'da p'uya, majapi ngue da 'yøt'a te xants'o, pε hinguí nne. Mi'da p'uya, ra juai ga ndu. Mi'da p'uya, bi n'yo ndap'u bi zã ngue hin'yu ha di nsäya. Bi nøpa he yø xide'yo ogue yø xi yø chivo bi hye. Mi'da p'uya, bi zã ra n'u ngue hyoya. 'Nε bi ma ma'ani, gä ra dummi ga 'bui.

38 Nuyá yø ja'i ya, yø ndø ho ja'i, hin hapu da hyannbabì yø ts'oc'ei 'bucua ja ra ximhäi. Pε bi zä ra n'ε ngue bi n'yo dapo, ni xingui padì hapu danì mpa. Bi n'yop'ε ja yø daxant'øhø. Bi m'map'ε ja yø 'bido. Bi m'map'ε ja yø hyado brá ja mbo häi.

39 Gätho ya yø ja'i ya, bi nu manho Oja, porque bi 'yεc'ei ngue majuanì te mman'Oja. Pε tobe himma t'unnitho'a te xa yarpabi Oja ngue di unni.

40 Porque Oja bi zänni ngue himbi nequi xanho hanja ra hya, asta guehyø pa dí 'buhma ya. Ya xa nzän'Oja ngue nuyá yø nyogui ja'i 'da gdá nuthohu na ra nho xa yat'Oja ngue di 'dacju.

12

1 Ya dí nnuhu ya ngue mandøngu dyø ja'i bi zeti hangu ra n'ε bi thogui, porque bi 'yεc'ei ngue majuanì te mman'Oja. Da guecju ya, ma ga seti hangu ra n'ε ja ngue ga thohmu. Nu'a dí padì ngue da 'yørcahu ra nts'onì, ma ga emhmu n'na nguadi'a. Nu'a ra ts'oqui di ts'onga ma nt'εc'εhu, ma ga hehmu p'ε'a. Ma ga ja ndummuhi yø pa di map'ε ya, ngue nu te nnecejü Oja gdá n'yohu, gue'a ga øthü'a.

2 Zant'a da zo ma mmuhi ra Jesu-cristo. Porque guehna bi 'yøt'e ngue dá εc'eihi ngue majuanì te mman'Oja na. 'Nε go guehna da 'yøt'e ngue para zantho ga εc'eihi xandønho. Nuna ra Jesús, madage'a ngue ra 'be'isä ngue to tup'ε ja ra pont'i, pε nuna himbi 'besrá sä. Bi zeti hangu ra n'ε bi thop'ε ja ra pont'i, porque padì ngue nu'mø mi tho'a te ra n'ε bi zä, ma datho ja mpähä ngue danì mmip'ε ja rá n'yεi Oja.

3 Nu'mø mi unyø ts'oc'ei na ra Jesús, dami bemhmu hangu ra n'ε bi zä. Janangue nuyá, 'yo di cohnì mmuhi 'mø dí sähu ra n'ε.

4 Mente gui honi ha gdi hychmu p'ε ra ts'oqui ja ua ja ra ximhäi, tobe hingui sä da hyo'ahu yø ts'oc'ei.

5 Mamì pumbεnihü na ra hya xi'ahu Oja ngue ya yø basi'ahu. Nup'ε ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'ε ra hya ngue bi 'yεn'Oja: "Ague ma basi'ahu, dami hyacju ra güenda xanho hanja ngue fεp'ahu Oja. 'Yo di cohnì mmuhi 'mø di hεc'ahu Oja te gui øthu.

6 Porque Oja, nu'a ra ja'i di madi, nu'mø hinga gue'a øtra ja'i, di hejpi. Nu yø ja'i ngue ya yø basi Oja, nu'mø hinga gue'a øt'e, i fei".

7 Nu'mø ngue gui sähu ra n'ε, dami bemhmu ngue nuna Oja øt'e ngue yø basi'ahu, guehna fεp'ahu na. Porque gätho yø basi, nu'mø hinga gue'a øt'e, i fehyø papá.

8 Gätho'ε yø basi Oja, Gä i fei, pε nu'mø hingui nne ngue da mεp'ahu Oja, ¿ha di zä gui 'yεmbi ngue ni Papáhu Oja 'mø?

9 Conque nu'mø mará ngüejü, nu'a ma papá bi tecju. Nu'mø hinga gue'a dí øthu, i fegbahu. Pε xquet'a dí nnu mansuhü. Janangue nuyá, goma gue'a ma Papáhu bí 'bu mahets'i ga εnā ngue hinga ørpuhu ma su ya. Porque nuna, i nnepe ngue nma'da'yo ma n'yomfεnihü.

10 Conque ma papáhu 'bucua ja ra ximhäi mente ra pa bi tecju, i fegbahu 'mø εnā ngue ørcahu ra nho. Pε nuna Oja 'mø ngue i fegbahu, majuanì ngue ni 'yup'ε te ørcahu, porque Gä ra nho øt'e. I nnepe ngue Gä ra nho gdá n'yohu, tengutho Oja ngue Gä ra nho øt'e.

11 Nu'mø ngue bi mεgbahu Oja, di sähu ra n'ε, hindì nnu manhohu ra mfei di jacju. Pε nu'mø bi dinma mmuhi ngue da 'yørcahu ra nho'a te øt'e, ya hu ma mmuhi p'εya. Ya man'natho ga ja ndummai ga n'yo manhohu.

12 Janangue nuyá, dami hyahu ra ts'edi ya, di ndu xandønho ni n'yomfεnihü.

13 Dami hyaxhu n'na ra hoga n'yomfεni ngue gui n'yohu xanho, n'namhma ngue nu'ε yø ja'i hingui padì di n'yo xanho, da dinyø mmuhi ndana ra 'yu njuantho.

14 Damí ja ndummúi ngue 'yo gadi njunthá. Damí hyehmá p'á'a te gáma nts'o i ja. Porque hinda nu Oja yø ja'i hingui nne dá hyep'á rá nts'o.

15 Damí hyamhmá ná rá mate Oja nne di 'da'ahá, 'yo gadi costhohá. Damí mfähmá xandønho, man'nan'yo mi 'yøthá ngue to dá bøní di ts'onnbabi rá nt'éc'ei ja mi'da yø ja'i.

16 'Yo gyø 'yots'om'mäihá. 'Yo guí øthá tengutho bi 'yøtra Esaú ngue bi mεspatho rá njapi Oja. Porque nuna rá Esaú, mi zä mi ntü manthuhu, hønðá n'na rá nts'ihmε i pä'a rá erensia maði tocabi porque guehna ma dana.

17 Guí pahmá te bi 'yøtra Esaú. Janjuani ngue hangü rá mbæn'a m'mεfa ngue xta nzo rá 'yε'a te mi ja xti unná papá. Pε ya himbi zä ha xti japra hya. Madague'a ngue janjuani ja rá zon'a m'mεfa, pε ya himbi dini ha xti xotra hya xi 'yøt'e.

18 Ague má zi cu'ahá, nuna rá cohi bi 'dacjá Oja ngue gdá 'nyohá ya, ma'da'yo ná, hinga 'da'iguui'a rá nyogui cohi bi t'unna m'mεt'o yø judío ngue dá 'nyo. Nu'mø mambi t'unna nyogui cohi yø judío ya, nu'a rá t'øhø ja ua ja rá ximhäi bá nya Oja, ja bi map'á. Bi nu yø ja'i ngue di yoxni yø sibi. Bi nu yø ja'i ngue ja rá ts'a'bexui. Bi nu yø ja'i ngue 'yo rá ndate ndahi.

19 Bi 'yøhyø ja'i ngue ya yø corneta. Bi 'yøhyø ja'i ngue bá nya Oja ngue nzofó. Nuya yø ja'i bi 'yøde ngue ts'ofó, bi nsu. Janangue bi 'yädi ngue ya hinní mantho dá 'yøde tema hya mman'Oja.

20 Porque øde te bi man'Oja ngue mada n'na rá mbo'ønitho dá guarbú ja rá nexant'øhø, dá tho ngue dá 'bundo, oque dá tho conyø lansa.

21 Janjuani ngue rá ndussutho te bi nu yø ja'i. Xquet'a 'nεεε rá Moisés bi 'yεna: "Nugui, asta dí huaqui ngue dí su".

22 A nujü ya, nup'á nná mähä, gue'a rá t'øhø Sión bí ja mahets'i ja rá hnini bí 'bú Oja, ja nná mähä p'áya. Guehna rá Jerusalén bí ja mahets'i

naya. Nup'á, xinga m'medetho yø mahuahi yø anxε i 'búi.

23 Nu'mø gä bi mpeti yø anxε ngue dá 'yεspabi Oja, 'dap'á ga m'mähmá ya yø basi Oja ya xá cuarpabi yø thuhu p'á mahets'i. A nuna má Ojahá guehna rá ts'at'abi ná ngue gätho yø ja'i. Nuya yø nyogui ja'i ya xá ndu 'nε xá hojpabi Oja yø ts'oqui, gä dadi ncuhá ya.

24 Nuna rá Jesús, bi hocra 'da'yo cohi ja ya. Nu rá ji bi mäni, i ja rá ts'edi ngue di hoga má ts'oquihá, hinga ngu rá ji rá Abel ngue n'äst'abitho.

25 Janangue nuyá, damí mfähmá xandønho ya, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui fεspathohá rá hya ná Oja nzocjá. Ya guí nnuhá ngue himbi mpommí rá castigo ya yø ja'i bi mεspatho rá hya Oja 'mø rá pa mi zocua ja rá ximhäi. Goma guehya ngue gui 'yεná ga mpomhmá rá castigo 'mø ga fεspathohá te mman'Oja nuna bi nzocεgahá asta mahets'i.

26 Nu'mø yø pa xá thogui, nu'mø bá nya Oja ngue nzohyø ja'i ua ja rá häi, asta di 'yan'ahäi. A nuyá, mahøn'a εn'Oja: "Nu'mø ngue hønðá nyagá ya, ga øt'e ngue di 'yan'ahäi 'nε ga øt'e ngue di 'yan'a te bí ja maya", bi 'yεná.

27 Ngue nguna rá hya mman'Oja dá yør'mø hømbá nya ya, ya di nεqui ngue Oja dá hyajpabi yø 'bεfi te gä bi hoqui. Nu te dá bøní ngue hindi 'yani, gue'a di nja para zantho'a.

28 Nuna rá xεqui hindi 'yani, guerp'á ha di manda Oja ja ga m'mähmá p'á. Janangue nuyá, ma ga ja mammadihú Oja ya. Ma ga thannehú Oja tengutho nnu manho ngue ga ørpahá. Porque Oja ní 'yup'á ngue mathoguitho ga nnu mansuhá.

29 Porque Oja rá ndussutho, tengutho rá sibi ngue di juadi udi ha sadi.

13

1 Hangu rá pa, damí mmaði n'na ngu n'na'ahá, tengutho 'mø ngue εga di ncuhá.

² Mami pumbɛnihɯ ya, ngue nu'mø to bi zøp'u ja ni nguhɯ, dami unhnɯ ra ts'äya. Porque 'bɯ i'da yø ja'i di unna ts'äya p'u ja yø ngu, pɛ hinguï padï ngue'mø yø anxɛ Oja'u di unna ts'äya.

³ Nu'mø to bi n'ofädi, dami fäxhɯ te honi. Dami fäxhɯ gui 'yø'ni güendahɯ tengutho 'mø ngue go gdi ofädihɯ. Gui fäxhɯ'u sä ra n'u ngue ma'ani. Gui 'yø'ni güendahɯ ɛntho go gui thohma'a te ra n'u thogui.

⁴ Nu gätho yø ja'i ya xa nthati, da zupyø nthati bi 'yøt'e. 'Yo di homman'na di m'muhmi. Porque Oja da hyaspabi ra güenda yø 'yots'om'mäi.

⁵ 'Yo sä gui ɛmhɯ ngue gue'a ra mɛnyu ma datho di muui. Dami conformahɯ'a te ts'u macosa di 'da'ahɯ Oja. Porque Oja i ɛna: "Nugä, hin dädi pumbɛni'i. 'Nɛ hinga hɛc'atho'i".

⁶ Janangue nuya ma mmäi gdä mamhmɯ na ra hya ja ua ya ngue ɛna: "Nuna ma Oja, guehna fäxcagui na. Ya händi sugä 'mø ja tema hya mbɛnngagui yø ja'i".

⁷ Dami bɛmhɯ te manï n'yo'u yø mamhya bi xi'ahɯ rá hya Oja. Dami mɛpyahɯ'a te ra nho bi 'yøt'e mɛnte bi m'mäi, da ngu'a gui 'yøthɯ. A nuya yø mamhya mi da xanho yø nt'ɛc'ɛi ya, dami njathɯ p'uya, di ndɯ xanho ni nt'ɛc'ɛihɯ.

⁸ Nuna ra Jesucristo, ngu'mø yø pa xa thogui, xi mmangudya, xquetho para zantho na, hinjam'mø ngue dädi mpädi.

⁹ Janangue mami n'uni da thä'ahɯ ngue hont'o bi zä ma xädi gui ɛnhɯ ngue hinda 'da'iguui na ra hya gui ɛc'ɛihɯ ya. Dami hyannbahɯ rá mate Oja di 'da'ahɯ, gue'a di zajni nt'ɛc'ɛihɯ'a. 'Yo di hä'ahɯ ya yø ja'i hajtho te si, porque hinga gue'a di zacrä nt'ɛc'ɛi ra ja'i'a ngue da hyajtho te da zi.

¹⁰ A nuju, guehna ra Jesucristo di nnøpa 'bøt'e ngue di nhohma ts'oquihɯ. A nuya yø 'bet'o mmäcja ngue yø judío, 'be ho yø zu'ɛ ngue ørpabi ra 'bøt'e Oja ya, 'nɛ ja ra 'bøt'e

ngue hin'yɯ ra nt'ɛdi da za ra ngø pøtyø ja'i.

¹¹ Nu rá ji ra zu'ɛ i tho, haxra mmäcja ni ma mbonnija, ja ra xɛqui mathoguitho xa ndɯxqui ja bi porbɯ ra ji gui nhohyø ts'oqui yø ja'i. Ra ngø p'uya bi nt'udi maxøts'e ra hnini.

¹² Njarbatho ra Jesús, bi zä ra n'u ngue bá tho maxøts'e ra hnini. Nu'a rá ji bi mäm'mø mi du, guehna nnøpa 'bøt'e yø ja'i ngue i nhohma ts'oquihɯ na.

¹³ I ɛmbyø ja'i ngue ra 'be'isä te t'ørpa ra Jesús ngue bá tho maxøts'e ra hnini. Pɛ ma ga ɛnhmahɯ ra Jesús, maɗague'a t'ɛmbi ngue ra 'be'isä ngue dí ɛc'ɛihɯ ra Jesús.

¹⁴ Porque nua ja ra ximhäi, hin'yɯ gahɯ ua n'na ra hnini ngue di ja para zantho. Sinoque dí tømhmɯ man'na ra hnini, nuna ja ngue di nja m'mɛfa.

¹⁵ Janangue nuyá, ma ga ja mamadhɯ Oja para zantho, porque nuna ra Jesucristo ma 'bet'o mmäcjahɯ p'u 'bɯ Oja, go guehna haxpɯ 'bɯ Oja'a te nná ja mamadhɯ Oja na.

¹⁶ Mami pumbɛnihɯ, zant'a dami 'yøthɯ ra nho, gui fäxni mmic'ɛihɯ co nu'a te gui peshɯ. Porque gue'a di nɛqui ngue gadi ja mamadhɯ Oja'a. A nu'mø ngu'a gui 'yøthɯ, da numanho Oja te gui øthɯ.

¹⁷ Nu'u yø n'yohɯ di manda p'u ja ra nija, dami 'yøt'e te da xi'ahɯ. Gui 'yørpahɯ masu xanho, porque gue'u fät'a ni tehɯ. I padï ngue nu'a ra 'bɛfi øt'e, bá ɛp'u ra pa di däpra güenda Oja. Janangue dami 'yøt'e ngue di johyatho ni mädihɯ, 'yo gui honnbahɯ ngue ha di du yø mmäi. Porque nu'mø hinguï 'yɛc'ɛi te xi'ahɯ, ya hinguï säp'u da mä'ahɯ xanho.

¹⁸ Dami marchɯ Oja, porque nugui dí ɛna ngue ya xanho te nná 'yo, 'nɛ dí nne ga sigue ngue nimantho ga n'yo xanho.

¹⁹ Nu'mø gá marchɯ Oja, dami 'yähmɯ ngue da yøt'Oja ngue n'nahmantho ga mmagä p'u ga ma nu'ahɯ.

 20 Nuna Oja bi 'yøt'e ngue bi bennate ra Hmu Jesucristo 'mø mi du. Nu'a rá ji bi mäm'mø mi du, gue'a ra ji di ja ts'edi para zantho ngue di nja ra 'da'yo cohi i ja. I øt'e ngue nuna ra Cristo, guehna ma Maca Mädiha na. 'Nε øt'Oja ngue yø 'yεc'ei di mmaði n'na ngu n'na.

21 Dí nnegä ya ngue da 'yøt'Oja ngue da zäp'u gui 'yørpah'a te Gä rá pähä, hinte di m'medi. Da ne Oja ngue conná ts'edi ra Jesucristo gui cohmu tengutho nnepe ngue gui cohmu. A nuyá, ma ga εspah ra Cristo para zantho. Da ngut'atho.

 22 Ague ma zi cu'ahu, dami 'yøde xanho na ra hya ja ua dí xi'ahu. Ya dá xi'i ha gdi japi te gui 'yøthu, pε hinga yap'utho pa ra hya.

23 Dí pen'nah ra hya ngue nuna ma cuhu ra Timoteo mi ofädi, ya bi bøts'e. A nuyá, nu'mø ngue himma ya'atho da zøcua ya, 'da gdá mε'be p'u ngue ga ma zengua'ahu.

24 Dadi zengua gätho'u yø mamhya 'bup'u. Da gue'u mi'da ma cuhu, Gä dädi zengua. A nuya ma cuhu ngue yø mmengu Italia xquet'a di zengua'ahu.

25 Oja di japi gätho'ahu. Da ngut'atho.

Rā Santiago

Ja ua rā carta bi 'yo'tra Santiago.

1 Nūgä drā Santiago, rá mēfigä Oja, 'nē rá mēfigä mā Hmuh Jesu-cristo. Dadi zēnguagā'ū mā cū ngue yø mbom'mētoju rā Israel, nū'ū 'būi ndap'ū bi zā gā rá ngūni nximhāi.

2 Ague mā zi cū'ahū, dami johyahū ngue'mø 'dama 'dan'yo man'ū guí sähū.

3 Porque guí pahmū ngue nū'mø guí sähū rā n'ū, 'nē hīmbi nts'onni nt'ēc'ēihū i ja, ya man'natho gui seti te guí thohmū 'mø.

4 Dami seti xandønho te guí thohmū, n'nahmā ngue man'na di ndū ni nt'ēc'ēihū p'ūya, hīnte dā t'ēmbi ngue di 'bedi.

5 Nū rā ja'i ngue hīngui padī ha di japi te thogui, dā 'yāp'a Oja ngue dā māt's'i. A nūnā Oja dā xānbi ha di japi. Nūnā Oja ēmmēi di ho di mfäxte, hīngui ēnā ngue hīn'nā.

6 Pē nne dā 'yēc'ēi rā ja'i ngue Oja dā māt's'i, 'yo di yobēni. Porque nū rā ja'i ngue hīngā n'nat'a mbēni, ni maua, ni manū rá n'yomfēni, øt'e tengutho rā jathe 'mø enna ndahī.

7 Nū rā ja'i ngue yobēni, nūnā Oja hīnte di unni.

8 Nū rā ja'i ngue n'na rā hyā dā zānni, 'nē yobēni, hīnjam'mø di tinnā mmūi ndana gue'a ēdā 'yøt'e.

9 A nū rā 'yēc'ēi ngue hyoya, t'ēmbi ngue hīnte di muui, pē di johya hmaha. Porque Oja ēmbi ngue di muui rā hyoya.

10 Pē nū rā 'yēc'ēi ngue rā mmēmmēti, di johya hmaha 'mø bi dinnā mmūi ngue nū'a rá mēnyu i ja, hīnte di muui p'ū ja rá hmī rá dā Oja. Porque gātho yø mmēmmēti dā thotho. Yā guí nnuhū yø paxi 'mø bi ndøni, hīngā ya'a rā pa hāt'i.

11 Nū'a gā mpa rā hyadi 'mø mā pa, rā paxi dā 'yøt'i, ya dā dāhrā dønī, ya di m'mē'a te ganho. Njarbatho rā mmēmmēti 'mø di xandra mēnyu ya ngue nnepe xāngu di nja, pē nū'mø bi dū, dā zotrā mēnyu xā xāndi.

12 Rā mmēnthi di nthēui rā ja'i dā zēti hangū rā n'ū dā thogui. Porque nū'a dā zēti te thogui, mman'Oja ngue para zantho 'dap'ū di m'mēmī. Guehna di yarpabi Oja ya yø ja'i di mā Oja co gātho yø mmūi naya.

13 Nū'mø te'o so rá mmūi ngue dā 'yøtra nts'o, 'yo sā di ēnā ngue Oja di bēnnabā'a rā nts'o nne dā 'yøt'e. Porque Oja hīngui so rá mmūi'a ngue temā nts'o dā 'yøt'a, 'nē hīndi bēnnabāi yø ja'i ngue dā 'yøtra nts'o.

14 N'na ngu n'na yø ja'i, i sōsē rá mmūi'a rā nts'o nne dā 'yøt'e.

15 Nū'mø ngue ya bi nja'a rā nts'o so rá mmūi rā ja'i dā 'yøt'e, ya rā ts'oqui bi 'yøtra ja'i. Nūnā rā ja'i ngue rā 'yøt'its'oqui, ya ndø'mate dra castigo 'mø ngue di sigue.

16 Ague mā zi cū'ahū, nū'a rā nts'o so ni mmūi guí 'yøthū, 'yo sā guí ēmhū ngue Oja di bēn'nahū'a.

17 Porque nū'a di 'dacjū Oja, gātho gue'a tate xāho'a. Nūnā Oja bādi un'a rā nho p'ūya, gue'a bi 'yøtyø nyot'i bí ja māya. Nūya yø nyot'i ya, di pähyø hmī ya, pē Oja hīnha gui pä'a te mman'a, nū'a mma, i mma.

18 Nū'mø mā ēc'ēihū nā rā hya majuanī, nūnā Oja bá sänni ngue bi 'dacjū rā 'da'yo te. Bi zigahū p'ū 'būhyø ja'i para ngue dyø mudi 'yēc'ēihū nā. M'mēfa p'ūya, xāngu mī'da yø ja'i dā 'yēc'ēi rā hya.

19 Ague mā zi cū'ahū, nū'mø toni ja'i dā zo'ahū, dami 'yørpahū masū. Hante ngue guí nyahū, 'be hyācra güenda 'mø xāho te guí nne guí mmāmhmū, ogue hīn'nā. Nū'mø guí mbøcūhū, hyācra güenda ngue'mø ni 'yup'ū guí mbøcūhū, ogue hīn'nā.

20 Porque nū rā ja'i mbøcūē, hīngui øt'a te rā nho nnep'a Oja dā 'yøt'e.

21 Janangue nuyá, dami hyehmu p'ua te gā xants'o. 'Yo nimantho guí øthua te hinga njuani. Dami hyahni mmui gui 'yεc'eiha na ra hya bi manthuhu p'ua ja ni mmuiha. A nuna ra hya na, ja rá ts'edi ngue da yan'na ni teha.

22 Pe dami 'yøthua te xän'nahua na ra hoga 'da'yo hya. 'Yo sä guí hä'ni mmuiha ngue gui 'yεna ngue høntho gui 'yøxthoha ra hya. Nu'á, hin'na'a.

23 Nu'a te'o høntho nne ngue da 'yøde te mmanna hoga 'da'yo hya, 'ne hinguí øt'a te mmanna hya, i øt'e tengutho n'na ra ja'i hεtrá hmi connahyε.

24 Nu'mø hεtra hyε, i nnu rá hmi, pe nu'mø bi ga ra hyε p'uya, ya di pumbeni tengurá hmi.

25 Nu ra ja'i bi 'yεt'a mmui xandønho'a te ra hya di manda Oja, himbi pumbeni, nu te øde i hma, i øt'e, guehna ra ja'i di jap'a Oja te ga 'yo na. Porque ra hya di manda Oja, tate ngue xandønho, 'ne nuya yø ja'i εc'ei te mmanna ra hya na, guehya ho yø mmui ngue nne da 'yøt'e te di manda Oja ya.

26 Nu te'o gätho hinguí sammrá jani ngue xants'o ga ya, 'yo sä di hätrá mmui, da 'yεna ngue ra 'yεc'ei. Nuna ra ja'i na, ya säditho ngue thanne Oja na.

27 Nuna Oja ma Papáha, i nne na ngue nu ra ja'i majuaní ngue ra 'yεc'ei, da 'yøt'e te rá nsäui rá nt'εc'ei. Da 'yørpabi ra 'bäxte yø basi hijnongui 'bui. 'Ne da 'yørpabi ra 'bäxte yø 'danxu 'mø hin'ya te da hyoni. 'Ne hinda 'yøtra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhäi.

2

1 Ague ma zi cu'aha, ngue guí εc'eiha na ma Hmuha Jesucristo maguese, ya hinguí ho ngue'mø guí huanthoha to guí nne guí mahma.

2 Xi'mø da yarbu ha gadi mpetihua n'na ra mmεmmeti di ha n'na ra mfo'yε ngue ra oro, di he ra ulu

xanho. Xquet'a da 'yut'a n'na ra hyoia hinga njuani rá he.

3 'Ne go guí nnu mansuha na ra n'yoha xanho rá he p'uya, guí 'yεmphua p'uya: "Dami micua ja ra nthuts'i xanho", guí 'yεmphua. Pe nuna ra hyoia p'uya, guí 'yεmphua na: "Nu'a'i gá 'bähna, ogue dami micua häi".

4 Xi'mø ngue ngu'a guí 'yøthua, ya guí huantho to gadi mahma 'mø. Entho go guí nts'at'abihua ngue go guí sänhna ndana gue'a ra ja'i di muui, ndana hinte di muui. Ya hinga hoga n'yomfeni'a p'uya.

5 Ague ma zi cu'aha, nuna Oja, ya xpa huan'na yø hyoia ua ja ra ximhäi, ngue nu'mø bi 'yεc'ei Oja, entho di mmεmmeti, hinda gue'a ja xangu rá mεnyu. Porque nuya yø hyoia, nu'a ra nho di un'Oja p'ua ha di manda, go di tocabi ya. Guehna ra nho ma yat'ibi ya yø ja'i di ma Oja co gätho yø mmui ya.

6 Pe nu'aha gadi 'berpaha rá sä yø hyoia. Go guí nnu mansuha ya yø mmεmmeti, conque guehya yø ja'i di puc'aha ya. Nu'mø hinga 'yøthua te di manda ya, da ma mabent'i'aha, da ts'ixaha p'ua ja ra ts'at'abi.

7 Ya fadi ngue guí εc'eiha ra Cristo. ¿Hanja ngue go guí nnu manhoha ya yø mmεmmeti i ya mants'o 'mø i hnøn'a rá maca thuhu na ra Cristo?

8 Nup'ua ja ra Maca Libro i nt'ot'i p'ua ra Ley i tate ngue mi'da yø ley, i εna: "Dami mahni mmic'eiui tengutho gni ne ngue di ma mamadi'i". Nu'mø ngue majuaní guí øthua te mmanna ra ley na, ya xanho te guí øthua 'mø.

9 Pe nu'mø guí huantho yø ja'i gadi mahma, ya ra ts'oqui guí øthua 'mø. Ya guí festhoha te mmamp'ua ja rá ley Oja.

10 Xi'mø ngue n'na ra ja'i da 'yøt'e gätho'a te nt'ot'i p'ua ja ra ley, pe con n'na parte di 'bedi hinda 'yøt'e, ya festho ra ley. Ya satho 'mø hinte bi 'yøt'e te mmamp'ua ja ra ley.

11 Porque guese Oja bi 'yεna: "'Yo grá 'yots'om'mäi". Mahøn'a εna: "'Yo grá hyote". A nuyá, nu'mø hinga

'yots'om'mäi ra ja'i, pε ra hyote, ya festho'a te mmamp'u ja ra ley.

¹² Gä ra hya manho gdi nyah. Nu'a te guí øth, dague'a te nnu manho Oja gui 'yøth. Porque gui pahm ngue da thats'ah ra güenda connä 'da'yo ley bi zän'Oja ngue di n'yo yø ja'i nuya bi nyani.

¹³ A nuyá, nu ra ja'i ngue hindi huεcrá mmic'eiui, hinda ma mahuequi 'mø bi thaspabi ra güenda. Pε nu ra ja'i ngue ja rá nhuεcate, nu'mø bi thaxra güenda, hinte di njapi.

¹⁴ Ague ma zi cu'ah, nu ra ja'i εna ngue ra 'yεc'ei 'nε hin tema nho di nne da 'yøt'e, ya säditho ngue εna ra 'yεc'ei ra ja'i. ¿Ua da zä di nyanna ja'i ngue høntho da 'yεna ngue ja rá nt'εc'ei?

¹⁵ Xi'mø ngue di 'bähma cu ngue ra n'yoh ogue ra xisu, hin'y ra ulu da hye, ogue hin'y te da zi.

¹⁶ Nu n'na'ah p'uya da 'yεmbi: “Da hyu ni mmäi ya. Nuya hindi se'i ya, 'nε hingui tu ra thuhü ya”, da 'yεmbi. Pε nu'mø hindi unna ulu da hye 'nε hindi unni te da zi, ¿ndana ra nho εna ør'mø?

¹⁷ Njarbutho ra ja'i εna ngue ja rá nt'εc'ei ya. Nu'mø hingui nne ngue tema nho da 'yøt'e, ya himma juani ngue ra 'yεc'ei ra ja'i.

¹⁸ Xi'mø di 'bäi to da 'yεna: “Nuya 'bäi to ja rá nt'εc'ei, ximmi 'bäi to øtra nho”, da 'yεna. Gä embaya: “¿Ha di zä di nequi ngue ja ni nt'εc'ei 'nε hin tema nho di fadi ngue gui øt'e? A nugä, ya da zä guí padi ngue ja ma nt'εc'ei co nu'a te ra nho dí øt'e”, ga εmbi.

¹⁹ A nu'i, guí εc'ei ngue n'natho Oja. Xanho ngue guí εc'ei ngue hōnda n'na Oja i 'bäi. Pε xquet'a 'nεhyø ts'onthi i εc'ei ngue n'natho Oja. Nja ngue nu'u yø ts'onthi i huaqui ngue su'a te da thogui.

²⁰ Nu'i, di 'be'a'i ra n'yomfeni. ¿Ua hingui padi ngue ra nt'εc'ei hin tema nho n'youi, himma juani ngue ra 'yεc'ei ra ja'i?

²¹ Nu ma mboxitah ra Abraham bi 'yøt'e te bi xi Oja. Janangue bi hojpabi

yø ts'oqui. Porque bi n'unj ngue xta hyo rá ts'unt'u ngue xta 'yørpabi ra 'bøt'e Oja.

²² Ya guí nnuh ngue hinga høntho bi nja rá nt'εc'ei ra Abraham, sinoque bi 'yøt'e te rá nsäui rá nt'εc'ei. Co nu'a te bi 'yøt'e, di nequi ngue majuanj ja rá nt'εc'ei.

²³ Ya bi nja'a te nt'ot'i p'u ja ra Maça Libro ngue εna: “Ra Abraham bi 'yεc'ei ngue di nja'a te ra hya bi xi Oja. Nu'a i 'yεc'ei p'uya, Oja bi hojpabi”. 'Nε Oja bi 'yøt'e ngue rá amigo ra Abraham.

²⁴ Ya guí nnuh ngue nuna Oja, di hojpa yø ts'oqui yø ja'i ngue øtra nho. Pε ngue da 'yεna ja'i ngue høntho εc'ei, ya di punnbabi, nu'a, hin'na'a.

²⁵ Nu ra Rahab, mará 'yots'om'mäi na, pε Oja bi hojpabi yø ts'oqui ngue'a ra nho bi 'yøt'e. Porque nu'u yø m'menhni ra Josué bi ma di axra häi, bi zømp'u mi 'bähna ra xisu. Nu'mø mi thon'u yø m'menhni, bi 'yagui 'nε bi xifi ngue n'nanni man'na ra 'yu di mengui, n'namhma ngue hindi mbent'i.

²⁶ Xi ra ja'i ngue ya xandu, ya hinte pefi. Njarbutho ra ja'i ngue himma juani ra 'yεc'ei ya, hin tema nho di nequi ngue di øt'e.

3

¹ Ague ma zi cu'ah, nu'ah ya, hingui sä ngue to bi zä da 'yεna ngue di nxännbate rá hya Oja. Porque ya guí pahm ngue nugähe ngue dí xännbatehe rá hya Oja, ma datho ngue hascahe ra güenda Oja, a nu'u hingui xännbate nzäni'u.

² Gäthogah ya, xangu yø nnidi hinga gue'a te dí øth. Nu ra ja'i da 'yεna ngue Gä gue'a ra hya mmanya, rá nεgui Gä ra nho ga 'yo na ra ja'i na. Porque nu ra ja'i majuanj ngue padi da zamrá jani, guehna da zä da zamrá mmäi ngue'a te rá pähä rá do'yo na.

³ Nu'mø majapi ra freno p'u ja rá ne yø ndøfani, ya sä di ts'ammj p'uya,

hinte di ja. Nup'u go da t'embj di ma, ja di map'u.

⁴ Nu yø barco, xanno'ho'u. Nu'mø bi nthēui ra ndahj i tōnhni, pε hingui ani. Porque nu'a di 'yonj, hōntho da 'yannba rá nt'annbi ngue di n'yo, ya da ma ra barco nup'u go da nepe di ma.

⁵ A nu mā janihya ya, gue'a n'na ra parte n'youi mā do'yohya ngue zitchya. Pε nu'mø dá nyahya, nu'a n'na ne pōmma nehya, xangu nja'a.

Nu ra sibi ya, nu'mø ja bi mædi bi nzø, ra t'uspi. Pε da zä di juadi da 'yu'a n'na ra daxant'øhø 'mø bi ndaspi.

⁶ Njarbutho mā janihya ya, εntho ra sibi na. Di ts'onna ja'i porque nu'a ra nts'o ja ua ja ra ximhäi, gä go mmanna mā janihya. Brá thep'u ja ra nidu'a ra sibi udi. Porque mente ra pa 'buhra ja'i, 'bammān'u ra ja'i ngue ra ts'omhya pōnná ne.

⁷ A nu ra ja'i, i sä ngue di maxubi yø zu'ε 'bhi, yø zate, yø ts'int's'u, yø c'εya, 'nehyo zu'ε 'bup'u ja ra jathe di maxubi yø ja'i.

⁸ Pε nu rá janj ra ja'i, hijnongui pōni ngue da hyäti da zammj. Porque gue'a n'na ra nts'o'a ngue hingui sä di ts'ammj. Nu ra c'εya 'mø bi za ra ja'i, i tu ra ja'i. Njarbutho mā janihya ya, mman'i'da yø hya ngue n'youi ra ndate.

⁹ A nuyá, nuna mā janihya nná εpahya Oja nuna mā Papáhya. Guehna mā janihya nná samhya yø ja'i na. Conque Oja go øt'a ngue ra ja'i ja rá te tengutho Oja.

¹⁰ Nuna mā nehya εspa Oja, guehna mā nehya sate na. Ague mā zi cu'ahya, hingui ho ngue ngu'a ga øthya.

¹¹ Xip'u pøhra hojtehe, hingui sä ngue ja da bøp'u ra ts'othe.

¹² Ague mā zi cu'ahya, hingui sä ngue nup'u ja ra za ngue ra igo ja di nzup'u ra ndät'ä ni hu ngue ra aceituna. Hingui sä ngue nup'u ja rá 'yu ra uva ja di nzup'u ra igo. Hingui sä ngue nup'u pø ra ts'othe, 'dap'u da bøhmi ra hojtehe.

¹³ Nu'mø to pōni ngue ra njammui ya, εt'ammui ra hya øde, ya da hnu ndana ra ja'i da 'yøtra nho. Nu'a ra hya padj, gue'a øt'a, 'nε hingui εspase'a te øt'e.

¹⁴ I ja man'na ra hya ya, nu ra ja'i ngue ra zεya, ra nequisui, honi ha di nu manhose yø ja'i, guehna ra ja'i himma juani ngue ra njammui na.

¹⁵ A nuna ra hya pahya yø ja'i njap'u, himma juani ngue Oja di bennbabi ra hya mma. Gue'a ra hya pahyo ja'i 'bucua ja ra ximhäi padj. Di theui tengutho rá n'yomfēni ra zithu na ra hya na.

¹⁶ Porque nup'u ja ra nts'εya, ya hōndra sui ja. N'na ngu n'na yø ja'i honi ha di hnu mansuse, ya hin tema ntho jap'u.

¹⁷ Pε nu ra ja'i ngue Oja øt'e ngue ra njammui, rá mæditho di nεqui ngue gä ra nho ga 'yo ra ja'i. 'Nε hingra nequisui, hijnondi njunt'ui, di jammansu rá mmic'εiui. I ja rá yemmui. I øtra nho. Hingui huantho'a fäts'i. Co gä rá mmui ga 'yøt'a te øt'e.

¹⁸ Nu ra ja'i di ja ndummui ngue honi ha di nhojpau'i di njunt'ui, ya da zä di m'mya mmanho m'mefa.

4

¹ ¿Ua hingui pahya hanja ngue gadi njunthya, xøgue hōndra nnemhya gui pεfi n'na ngu n'na'ahya? Nu'a ra ts'on'yomfēni ja'ahya, gue'a tap'ahya'a, hingui sä gui 'yøthya ra nho.

² Guí nneha n'na ra cosa, pε hingui sä gui timhya, gui nhotehya p'uya. Nu'mø te ga nupabi ni mmic'εihya, gadi seyabahya. Guí fahya ra njunt'i p'uya, gui nemhya n'na ngu n'na'ahya. Pε nu te gui nneha, hndi n'na'ahya, porque hinga gue'a Oja gui äpua.

³ A nu'mø ja te gui äpua Oja, hndi 'da'ahya, porque hinga gue'a ni 'yup'u di un'a te gui äpua Oja. Hōntho gui nne ngue di ja te gui umhya p'u ha gui ø'ni pähäya.

⁴ ¿Hanja ngue gui hehya p'u Oja? ¿Ua hingui pahya ngue nuyá yø ja'i øt'a te ga 'yo yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi,

gue'x yø nsuiui Oja'x? Janangue nu to bi zä ngue nne da 'yøt'a te ra nts'o ga 'yo yø ja'i ua ja ra ximhäi, gue'a cohi ngue rá nsuiui Oja'a.

⁵ ¿Ua guí emhm_x ngue hñte ni bøntho'a te mmamp'x ja ra Maca Libro ngue ena: “Nuna Oja, bá penhna Espíritu Santo ngue da mächx ua. Guehna hinguí nne naya ngue ga hehm_x p'x Oja”?

⁶ Nuna Oja, øtra mate ngue emmexi fäxch_x. Porque nup'x ja ra Maca Libro, i ena: “Nuna Oja, hinguí nnu manho yø ja'i di 'yets'i. A nuyá, nu'x hñdi 'yets'i, gue'x fäx'x”, i ena.

⁷ Damí neh_x ya ngue gui 'yørpah_x rá pähä Oja. 'Yo guí ørpah_x rá pähä rá zithu, n'namhma ngue da hyc'ah_x p'x.

⁸ Damí 'yøt'e ngue man'na gdi pah_x Oja. Anuna Oja, da 'yøt'e ngue man'na di dñni mmaih_x hanja na. Ague gyø 'yøt'its'oquih_x, damí hychm_x p'x ra nts'o gní 'yoh_x. A nu yø ja'i ngue di ho ra pähä ja ua ja ra ximhäi 'nē ximmi nne Oja, da hyahyø mmäi da hyc'p'x ra nts'o ja yø mmäi yø ja'i, da den'na Oja.

⁹ Da du ni mmaih_x, damí m'm_x ndummmäi ngue ja ni ts'oquih_x. Nu'mø to thede ngue ja mpähä, da gohi ngue ra ts'oní'a rá thede. Nu'mø gadi johyah_x, da gohi ngue ra dummmäi'a gui johya.

¹⁰ Nu'mø guí thanneh_x Oja, damí m'mamma nhuchih_x. Oja da 'yets'ah_x 'mø ngu'a gui 'yøth_x.

¹¹ Ague ma zi cu'ah_x, ogađi n'yembahäi te gní 'yo n'na ngu n'na'ah_x. Nu te'o ngue en'a häi te ga 'yo rá mmic'eiui, ogue haspa ra güenda te ga 'yo, guehna ra ja'i hinguí nnu manho te mmanná ley Oja na, embi ngue hinga gue'a i mma. Pē xi'mø gui haxh_x ra güenda te mmanna ley, 'nē hinguí øth_x'a te ra hya mmanna ley, ya guí sänse te gdi n'yoh_x tengutho ra ts'ut'abi ngue di mmandase.

¹² Pē hønt'a Oja 'bui ngue bi unna ley, 'nē nu'á, gue'a ra ts'ut'abi'a. Nu'á,

go da man'a ndana ra ja'i di nyani, ndana da ma ra castigo. Pē nu'ah_x, ¿te go mangu'ah_x ngue guí haspa ra güenda mi'da yø ja'i te ga 'yo?

¹³ I 'bui da ngue di n'yembí: “Nuya, ogue nixudi, ga mmähä p'x ja n'na ra danihni. Ga ma m'mahm_x p'x n'na jeya, ga honi te ga pēhm_x, ga tahm_x ra mēnyu”, di n'yembí. Pē nu to mmanna tengū na, da 'yøhna ra hya ja ua.

¹⁴ Nu'i, hinguí pađi te ja ngue di nja nixudi. Hinguí pađi tema pa gui tu. Guí nnu 'mø ngue ja n'na ra guí, ja guí nnu ngue jap'x, ja guí nnu ya hñ'y_x p'x, n'na zihmantho di m'medi. Guí njarbutho ya, guí thotho.

¹⁵ Nguna ra hya ja ngue guí mma, guí 'yena: “Nu'mø da ne Oja ngue ga m'mahm_x njammí pa, ga øth_x'a te ra 'befi da zä ga øth_x”, guí 'yena.

¹⁶ Pē nu'i, ya gní 'bui'a ngue gadi 'yex'mø guí ya. 'Nē nu'a ra n'yets'i guí øt'e, hinguí ho'a.

¹⁷ Nu ra ja'i pađi ndana guehna ra nho da 'yøt'e, pē hinguí øt'e, gue'a ra ts'oqui'a p'uya, ngue hinguí nne da 'yøtra nho i pađi.

5

¹ Ague gyø mmemmetih_x, damí 'yøhm_x na ra hya jaua. Ga ma'a ts'oní ngue'a ra n'x ja ngue gui thohm_x.

² Nu'a te guí pesh_x, ya xa 'ya. Nu yø hoga ulu xcá pesh_x, ya xa nzi yø zu'ē.

³ Xa mboxjuatho ni mēnyuh_x ngue ra oro 'nē ra t'axi. Pē ngue xa mboxjuatho ni mēnyuh_x, ya di nēqui ngue nu'x yø ja'i hñ'y_x ra mēny_x, hñgá 'yørpah_x ra 'bäxte. Janangue guehna ra castigo gui thohm_x na. Porque xøque xa petitho ni mēnyu gadi xanth_x asta guehyø pa ja p'uya.

⁴ Nu'x yø mēfi bi mpep'x ja ni huahih_x, hñgá unhn_x yø nzäbi. Di yap'ah_x ngue hñgá juth_x. Nuna Oja di mandase'a te gäma cosa i ja, øde te mmanya yø mēfi di yapate.

⁵ Nua ja ra ximhäi, janjuani ngue gá m'mamma pähäh_x. Xøgue

xā noc'athohu tengutho ra ts'udi manoqui ngue da tho.

⁶ Nu'ahū, nuya yø ja'i hinte ndupate, go guí sänhnū ngue da tho ya. Nuya p'uya, hingui tāqui te guí sänhnū.

⁷ Janāngue nuya mā zi cu'ahū, ogadi xøhni mmāihū, dami tømhmū'a mā Hmūhu Jesucristo mente da zønna pa da εhe. Conque nu'mø bi duhrā huahī n'na ra ja'i, hīndi xøtrā mmāi, tøm'i asta gue'mø bi nja'a rá mudi thogui ra 'ye. A nu'mø bi n'ye'a rá yondi p'uya, ya padī ngue di nxofo.

⁸ Xquet'a dami njathū p'uya, 'yo gadi xøhni mmāihū. Porque ra pa da εp'ū ra Hmū Jesucristo ya ni map'ū.

⁹ Ague mā zi cu'ahū, 'yo gadi nyapi n'na ngu n'na'ahū, n'namhma ngue hīnda thats'ahū ra güenda. Porque nuna ra ts'ut'abi ja ngue da hyaxra güenda, guehna Oja na. Pε ya ni ma da εp'ū na.

¹⁰ Nu'ū yø pøngahya Oja himbi xøhyø mmāi, madague'a ja ra ora ngue bi zā ra n'ū. Dami njathū p'uya, 'yo gadi xøhni mmāihū.

¹¹ Porque dí pahmū ngue ra mmēnthi bi nthēui ya yø pøngahya bi zeti hangū ra n'ū bi thogui. Gä 'yøhmū te ra n'ū bi thohra Job, 'nε bi zeti. Xquet'a guí pahmū'a te ra nho bi 'yørpabi Oja 'mø rá nze'gui. Pε nuna Oja εmmēi ja rá nhuεcate, 'nε ja rá yemmāi.

¹² A nuya mā zi cu'ahū, ja ua man'na ra hya ja ts'editho ga xi'ahū. 'Yo te guí εxhū ntestigo 'mø guí yahū, ni xingra c'amahets'i, ni xingra häi, hīn temā man'na mā cosa guí 'yεxhū ntestigo. Nu'mø guí yahū, dami 'yēmhmū: "ahá", ya hønt'a guí mmāmhmū'a. Nu'mø guí 'yēmhmū ngue hīn'na, ya hønt'a. Oguí nnehū ngue da mēn'nahū ra castigo Oja co nuna te ra hya guí mmāmhmū.

¹³ Nu'mø 'bui to sä ra n'ū, da mat'Oja. Nu'mø to di johya, da dutyø alabansa.

¹⁴ Nu'mø to di hyēnni, da zon'ū to 'bet'o p'ū ja ra nija ngue da marpabi

Oja. Da gōspa ra aceite ra dārquēhi mente tāprā 'bāxte mā Hmūhu Jesucristo.

¹⁵ Nu'mø da 'yεc'ēi yø ja'i ngue ra Jesucristo da 'yøt'e ngue da yanna dārquēhi 'mø aprā 'bāxte, ra dārquēhi da zā. Nu'mø sä ra n'ū ra dārquēhi ngue yø ts'oqui xā 'yøt'e, Oja ja rá mpunnbate.

¹⁶ Janāngue nu'mø ja rá ts'oqui ra dārquēhi, da mā, n'namhma guí mmarpahū Oja. Ra dārquēhi da zā ha hēmbi. A nu ra hoja'i 'mø ngue janjuani rá mmāi ga mmat'Oja, Oja i fäts'i.

¹⁷ Nu ra pøngahya Elías xquet'a ra ja'itho'a tenguthoju. Pε janjuani ngue rá mmāi i mat'Oja, bi 'yāpi ngue hīndi n'ye. 'Nε hīmbi n'ye nhyu jεya made.

¹⁸ Nu'mø mi mat'Oja mahøn'a p'uya, ngue bi 'yāhra 'ye, mahømbi n'ye p'uya. Bi nja yø huahī yø ja'i bi uahi.

¹⁹ Ague mā zi cu'ahū, nu'mø 'bui te'o xā hyεp'ū na ra hya majuanī, nu'a n'na'ahū p'uya, da japi ngue da pengui mahøn'a.

²⁰ Dami pahmū ya ngue nu to di 'bārpa rá mmāi rá mmīc'ēiui ngue da hyεp'ū ra nts'o ga 'yo, ya bi yanna ja'i mi ja ngue da ma ra castigo. Nu te gā rá ts'oqui xā 'yøt'e, gā bi mpunnbabi.

1 ra Bedu

Ja ua rá mudi ra carta bi 'yo'tra Bedu.

1 Nugä drá Bedu, rá representantegä rá Jesucristo. Dadi zengugä'u to bá sohyø häi, 'bep'u ja yø 'dan'yo häi. 'Bu i'da p'u Ponto, 'nep'u Galacia, 'nep'u Capadocia, 'nep'u Asia, 'nep'u Bitinia.

2 Bá huan'nahü Oja ma Papáhu, porque nuná, ya padí te ja ngue di nja m'mefa. Ra Espíritu Santo bi 'yøt'e ngue guí cohmu ngue yø ja'i Oja. I nne Oja ngue gui 'yøthü'a te di 'bep'ahü rá Jesucristo, gue'a di hoc'a ni ts'oquihü'a conná nguehrá ji bi mäni. Dí nnegä ngue emmëi di 'da'ahü rá njapi Oja 'ne da hyut'a ni mmühü.

3 Ma ga espahü Oja, nuná rá Oja 'ne rá Papá ma Hmühü Jesucristo. Guehna emmëi bi 'dacju rá mate na, porque bi 'yøt'e ngue ma'da'yo dá m'mahmu. Ma'da'yo dá m'mahmu ngue bi bennate rá Jesucristo p'u ha bi t'ägui. Janangue zant'a dí tømhmü'a te di 'dacju Oja ya.

4 Nu te di n'nacju, hingyø cosa ngue di m'mëdi, oque di nts'oní, oque di m'manhni. Sinoque dí tømhmü'a rá nho bí ja mahëts'i xa nzän'Oja di 'dacju.

5 Rángue guí εc'ëihü Oja, nuya m'mädi'ahü conná ts'ëdi Oja asta gue'mø rá pa rá nzeGui. Nu'mø bi zønna pa p'uya, guí pahmu xandønho te gä rá nho di n'na'ahü rángue bi yan'ahü.

6 Janangue damí johyahü ya, madague'a di nja'mø da du ni mmühü ngue 'dama 'dan'yo man'ü guí thohmu.

7 Porque guí thohmu rá n'ü ngue di ts'ä ni nt'εc'ëihü. Guí pahmu ngue rá oro, xangu rá muui, pε di m'mëdi. Pε nuná rá oro, guerp'ü ja rá sibi ts'ä na ngue'mø 'datho oque hin'na. A nuyá, nup'ü ja rá hmí rá dä Oja, man'natho

di muui ná ni nt'εc'ëihü i ja, ngue rá muui rá oro. Nu'mø guí thohmu rá n'ü, 'ne majuaní guí εc'ëihü Oja, Oja da nu manho'ahü 'ne da 'yëts'ahü 'mø rá pa da ep'ü rá Jesucristo.

8 Nu'a rá Jesucristo gadi mahmu ya, madague'a hingá nuhü. Nu'á, guí εc'ëihü ya, madague'a hinguí hëthü. Pε gadi johyahü co n'na rá pähä hinguí sä di hma te ganho.

9 Rángue guí εc'ëihü ya, di nyanni tehü.

10 Yø pøngahya Oja, bi 'bet'o rá hya ngue'a rá mate Oja di 'da'ahü. Nuya yø pøngahya ya, bi ja ndummü bi hyoni te 'be'a nne da 'yøt'Oja ha di nyanyø ja'i.

11 Porque rá Cristo bi 'yøt'e ngue n'youi rá Espíritu Santo ya yø pøngahya. Nuná rá Espíritu Santo, bi japi da 'yotra hya ngue rá Cristo i ja ngue da zä rá n'ü, m'mefa p'uya, di mmandasε. Pε nuya yø pøngahya ya, bi ne extá mbadí te'o ma ja'i ná da bøní ngue rá Cristo, oque tema pa di m'müi. Emmëi bi hyoni ha di dñi hanja rá hya.

12 Nuya p'uya, bi t'ut'i ngue hinda fadi te ga mbønna hya bi 'yot'i, asta ja guehyø pa dí 'bähmu ya da fadi. A nuyá, nu te bi 'yot'ü yø pøngahya'ü, ya gá timhmü te ga mbønna hya 'mø mi si'ahü rá hoga 'da'yo hya ya. Porque nu to bi xi'ahü rá hya, gue'a rá Espíritu Santo bá 'bennbabi mahëts'i bi hatra ts'ëdi. Ya gá pahmu ya yø hya ya, guehya emmëi nne da bahyø anxε Oja ya.

13 Janangue damí tanni n'yomfënihü, 'ne damí samse ni n'yomfënihü. Gui cämfëni guí tømhmü'a rá mate Oja di 'da'ahü 'mø bá ehra Jesucristo.

14 Nu te di 'bep'ahü ná Oja ma Papáhu, gue'a guí 'yøthü'a. Nu'a rá nts'o xca 'yøthü m'mët'o 'mø hingmani pahmu Oja, 'yo nimantho guí øthü'a ya.

15 Nuná Oja bi zo'ahü ngue dyø basí'ahü. Nuyá, tengutho Oja ngue tate xanho, xquet'a guí njathü p'uya ngue tate xtanho te gdí n'yohü.

16 Nup'u ja ra Maca Libro, nt'ot'i p'u ra hya ngue εna: “Damī 'yøth'u'a tate xanho, porque nugä tate xanhogä”, εn'Oja.

17 Nu'mø guí mmat'Ojah, guí εmhm p'uya: “Ma Papá'i Oja”, guí εmhm. Pe nuna Oja, hinda huantho ndana ra ja'i da hyaspa ra güenda te nná 'yo n'na ngu n'naj na. Janangue jatho guí n'yo mansuh mēnte ra pa guí 'yoh ua ja ra ximhäi.

18 Nu'mø mam'met'o säditho te gmanī m'mahm tengutho bi 'yut'a ni mboxitah. A nuyá, ya guí pahm'a te ra njut'i bi nja ngue bi ma mapøhø'ah. Nu'ah, hingra oro ogue ra t'axi bi njut'i ngue guí mpøhm.

19 Sinoque gá mpøhm conná maca ji bi mäna Cristo 'mø mi du. Bi tho ra Cristo tengutho 'mø bi tho n'na ra de'yo ngue da t'øtra 'bøt'e 'ne hinte mants'o di ja, sinoque di tate xanho.

20 Nuna ra Cristo, hante ngue di nhohra ximhäi, ya bá ts'änbi ngue da du. Pe bi zønna pa bi m'mæua ja ra ximhäi 'ne bi du conná nguecj.

21 A nuyá, rángue gá pahm ra Cristo, ya guí εc'εih Oja ya. Nuna Oja bi xoxp ha bi t'ähra Cristo 'ne bi 'yεspabi. Janangue nuna guí εc'εih ya, guehna Oja na. A nu'a ra nho bí ja mahets'i guí tømhm, guehna Oja di 'da'ah na.

22 Nu'a te mmanā ra hya majuanī gue'a guí øth'u'a, nu'a ra nts'o mi ja ni mmaih m'met'o, bi hyacra Espiritu Santo'a. A nuyá, ya majuanī gadī mahni cuh ya. Janangue damī ja ndummai guí sigue guí mahni cu n'na ngu n'na'ah.

23 Nuna rá hoga 'da'yo hya Oja, i ja para zantho na. Rángue gá 'yεc'εih na ra hya ya, ya ja'ah ra 'da'yo te. Himbi n'na'ah ra te ngue di njap'u rá nzεgui, sinoque guehna ra te i ja para zantho bi n'na'ah.

24 Nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: “Nu gätho yø ja'i 'bui, tengutho yø paxi ngue da thotho. Nu'a ra nho ga 'bøhyø ja'i, tengutho

yø dønī yø paxi ngue da thotho. Ra paxi da 'yot'i, da dährá dønī p'uya.

25 Pe nuna rá hya Oja, ja para zantho na”. Nuna, guehna ra hya na ngue ra hoga 'da'yo hya bi ma ma øte'ah.

2

1 A nuyá, damī hyεhm p'u'a te gäma nts'o i ja. O guí nneh ngue maxøts'etho di nequi ngue xta nho ni mmaih, sinoque damī neh ngue da gue'a te majuanī guí mmamhm. O guí seyah. O to guí nnømman'uh.

2 Nu yø 'uene ngue ts'udra pa xa mmi, i nne dra xi'ba ngue di zacyø do'yo. Guí njath p'uya, damī neh na rá hya Oja ngue n'nat'a, para ngue di zajni 'da'yo teh. Man'na man'na gdí timhm ra hya, asta gue'mø da zadi guí mpøhm.

3 Nguna guí 'yøth ya, porque ya bi dinni mmaih ngue xanho rá mate Oja.

4 Man'na gdí hyomhm hanja na ra Cristo. Nuna, tengutho n'na ra do ngue rá mudi bi thømba rá ngu Oja. Yø ja'i bi ne bi 'yenna ra do na, pe Oja bá huanhni ngue da hyømba rá ngu.

5 Damī ne ngue da nøpa do'ah Oja p'u ha nthøe n'na ra ngu ngamhmat'Oja. 'Ne gue'ah da nøpa mmäcja'ah para ngue guí mmat'Ojah. I nnu manho'ah Oja, porque guí εc'εih ra Jesucristo.

6 Nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue Oja i εna: “Nup'u Sión, ga pecä p'u n'na ra do ngue da nøpa ts'at'i ma ngu. Gue'a n'na ra do ngue ra thanhni, ngue tate di muui. Nu to da 'yεc'εi na ra do na, hīnjam'mø da zønna pa da 'yenna ja'i ngue himma juani'a te εc'εi”.

7 A nuyá ngue guí εc'εih ra Cristo, ya guí pahm ngue tate di muui na. Pe nt'ot'i te da thohya yø ja'i hingui εc'εi, i εna: “Nuna ra do himbi nu manho yø hyønngū, guehna ra do brá 'bepo p'u brá fuhra jado na”.

8 Xquet'a nt'ot'i ra hya ngue εna: “Guehna ra do da 'yøt'e ngue di fesyo

ja'i na. Guehna ra mēdo da 'yøt'e ngue da dāhyø ja'i na". Nuya yø ja'i di fes'na ra do na, tengutho xpa ts'ännbi da thogui to hingui εc'εibi rá hya Oja.

⁹ Pe gue'ahya ya yø ja'i yø thanhni Oja. Gue'ahya ya yø mmäcja thanne na Oja ma dast'abihya. Nu'ahya, ya gá hyehma p'ua ra nts'o ngue ya yø ja'i'ahya Oja. Janangue gui tansu ra hya ngue tate xanho Oja. Guehna bi zo'ahya 'mø gmí 'yohya p'ua ja ra 'bexui ngue ra nts'o, ngue gdí mähä p'ua ja rá nyot'i Oja.

¹⁰ Nu'mø man'na ra pa, himmayø ja'i'ahya Oja 'mø. Pe nuyá, ya yø ja'i'ahya Oja ya. Nu'mø man'na ra pa, himmi tinni mmähya hanja na rá mate Oja 'mø. Pe nuyá, ya bi 'da'ahya rá mate Oja ya.

¹¹ Ague ma zi cu'ahya, gue'ahya hingyø mmenguhya ua ja ra ximhäi, porque gyø mmenguhya mahets'i. A nuua, gui säyathohya ua. Dí xi'ahya ngue 'yo di tap'ahya ra nts'o so ni mmähya. Jatho ngue gui samsε ni mmähya.

¹² Dami n'yo manhohya p'ua ha 'buhyø ja'i hingui εc'εi ra Cristo. Nuyá, guehya nnømman'ua'ahya ya, εmbi ngue gyø ts'oc'εihya. Pe da zønna pa da badí ngue majuaní xanho te gui øthya. Janangue da 'yεspabi Oja 'mø ra pa da zøcua.

¹³ A nuyá, rángue gui nne gui yørpahya rá pähä Oja, dami 'yøthya'a te di manda yø n'yohya xa t'ets'i ngue ja yø cargo. Nu'a ra dast'abi di manda p'ua ja ni häi gui 'bähma, dami 'yεc'εihya.

¹⁴ Dami 'yεc'εihya ra gobierno xa 'yεxra dast'abi ngue da gotyø ts'oc'εi 'nε da nu manho'ua yø ja'i øtra nho.

¹⁵ I nne Oja ngue gui 'yøthya ra nho n'namhna da gatyø hya'ua yø m'mεmmäi ja'i hingui padí hanja ra hya.

¹⁶ A nuyá, ngue bi thøgahya p'ua ra ley nuna madí ja ts'edi ngue ga mmähä ra castigo ya, ya hindí mandagahya naya. Pe 'yo sä gui εmhya ngue sätho mahønga øthya ra nts'o. Nu'á, ya

hin'na'a. Dami nehya ngue ya gui ohya rá 'ye Oja. Nu te di 'bεp'ahya Oja gui 'yøthya, dami 'yøthya.

¹⁷ Dami nu mansuhya gätho yø ja'i. Dami mahni mmi'yεc'εihya. Ma datho gui suhya Oja. Dami 'yørpahya masu ra dast'abi 'bet'o ngue di manda p'ua ja ni häihya.

¹⁸ Ague gyø hmiquihya, dami 'yεc'εi ni hmuhya, 'nε dami nu mansuhya. Hinga hønt'ua yø hoja'i ya mantudí gui 'yεc'εihya, sinoque xquet'a 'nε'ua ya manzaqui gui 'yεc'εihya.

¹⁹ Nuna Oja, i nnu manho to sä ra n'ua hingui ja te rángue'a, di n'uni sä ra n'ua ngue nne da 'yørpa rá pähä Oja.

²⁰ Pe nu'mø gui øthya ra ts'oqui 'nε gue'a ga 'bεp'ahya'a, madague'a gui seti te t'øt'ahya, pe ya hin'ya te di nu manho'ahya Oja 'mø. A nu'mø ngue ra nho gui øthya, 'nε bi ma ma'ani'ahya, 'nε gá sethya, ya gue'a di nu manho'ahya Oja'a.

²¹ Porque guehna i ts'o'ahya na ngue gui njahya p'ua. Nu ra Cristo bi zä ra n'ua conná nguecya. Tengü bi 'yøtra Cristo, da ngu'a gui 'yøthya ya.

²² Porque ra Cristo himbi 'yøtra ts'oqui, 'nε hin tema fehni bi thinnbi.

²³ Nu'mø mi ts'ani, hin madi cots'a te ga ts'ani. Nu'mø mi zä ra n'ua, himbi pihyø ja'i. Sinoque di dädra güenda te t'ørpe co nuna Oja haxra güenda xanho.

²⁴ Ra Cristo bi 'dømba rá do'yo p'ua ja ra pont'i, bi tho conná nguehma ts'oquihya. Bi ne ngue ya da zεp'ua ra ts'oqui dí øthya, nnepe ngue gä ra nho gdá m'mähya. Bi n'uni ngue bi zεtrá do'yo, go bi tho'a ra ndate mi ja ngue xca thohya.

²⁵ Ya xqui hyehma ra 'yu tengutho yø dε'yo 'mø bi n'ueni. Pe nuya gá penya p'ua 'bähni mädi fät'a ni tehya.

3

¹ Ague gyø xisuhya, dami 'yεc'εi ni dammehya. Nu ra xisu 'mø 'bähra damme ngue hingui εc'εi rá hya Oja, da zønna pa da 'yεc'εi 'mø da nu'a te ra

nho gñí 'báhm̩. Himm̩a hyoni te guí xihm̩a ngue di 'yɛc'ɛi ra hya.

2 Porque ra n'yoh̩a da hyacra güenda hanja ngue guí 'b̩a mmanhoh̩a, 'nɛ ja ni ts'uh̩a.

3 Nu'a te gdí nhocj̩a, hinga hontho gui x̩o ni yah̩a ngue mahotho di nɛqui, ogue gui s̩arpah̩a y̩o oro, ogue gui hyeh̩a ra ulu tate x̩anho.

4 Nu'a te gdí nhocj̩a, gue'a te di nzai ngue dra d̩oni mbo ni mm̩aih̩a. Nu'm̩o gui yah̩a, mazihotho gdí nyah̩a. Nuná, guehna ɛmm̩ei di ho Oja na.

5 Manjam'm̩o ngu'a man̩i nhocy̩o xisu ngue mi nnu mansu Oja. Mi nn̩ox Oja 'nɛ mi ɛc'ɛi y̩o damme.

6 Tengu ra Sara bi 'yɛc'ɛi ra Abraham, 'nɛ i hut̩i ngue rá hmu. Nuná ra Sara hinte bi zu, bi 'y̩ot'a te x̩anho. A nu'ah̩a, ya gue'ah̩a y̩o t'ixu'ah̩a naya, ngue'm̩o gui 'y̩oth̩a tengutho bi 'y̩o'na.

7 Y̩o n'yoh̩a xquet'a dí xifi, dami m'm̩ahm̩a x̩anho ni xisuh̩a. Gui 'y̩orpah̩a masu, porque y̩o xisu hingui nzaqui tengutho ga nzaqui'ah̩a. Dami s̩uh̩a porque xquet'a 'nɛhya 'da'in'da'a thoh̩a ra mate ngue ra 'da'yo te. Guehna gui 'y̩oth̩a naya, n'namhma ngue nu'm̩o guí mmat'Ojah̩a, da 'y̩o Oja te gui xihm̩a.

8 Ja ua na ra hya gui 'y̩ot'e gátho'ah̩a. Gui 'y̩ot'e ngue x̩ogue da 'da'igu ni n'yomfɛnih̩a. Dami 'y̩ot'e tengutho 'm̩o ɛgadi ncuh̩a. Di nja ni yemm̩aih̩a. Ogadi 'yɛx'm̩o guí yah̩a.

9 Nu'm̩o xants'o te ɔt'ah̩a n'na ra ja'i, 'yo gadi cospah̩a te ɔt'e. Nu'm̩o ts'an'ah̩a, 'yo guí sateh̩a. Hante dami 'yáph̩a Oja ngue di japi to san'ah̩a. Ya guí pah̩m̩a ngue gue'a i zo'ah̩a Oja'a, n'namhma di jap'ah̩a Oja.

10 Ngu'a nt'ot'i p̩a ja ra Maca Libro ngue ɛna: "Nu'm̩o guí nne gui ho'a te gñí 'báhm̩a, ogue guí nne guí nnuh̩a y̩o pa x̩anho, dami samni jan̩i 'm̩o guí yah̩a, 'yo guí ya mants'oh̩a. 'Nɛ 'yo guí mman̩a fɛhni p̩a ha guí yah̩a.

11 Dami hyeh̩m̩a p̩a ra nts'o, dami 'y̩oth̩a ra nho. Dami ja ndum̩m̩i gui hyoni ha gdí hojpa y̩o mm̩u'i'ah̩a.

12 Porque Oja i nnu manho 'm̩o hɛty̩o hoja'i. A nu'm̩o bi mat'Oja p̩aya, Oja ɔrpa masu te xifi. Pɛ nu y̩o ja'i xants'o te ɔt'e, hingui nnu manho Oja 'm̩o hɛti".

13 ¿Te'o guí ɛna di un'ah̩a 'm̩o guí ɔth̩a ra nho?

14 A nu'm̩o guí s̩ah̩a ra n'ah̩a ngue ra nho guí ɔth̩a, ra mm̩enth̩i gá nthɛh̩a 'm̩o. Nu'm̩o bi pi'ah̩a y̩o ja'i, osá gui s̩uh̩a, 'yo dadi fɛtni mm̩aih̩a.

15 Dami nu mansuh̩a ra Cristo, porque gue'a ni Hm̩uh̩a'a. Nu'm̩o to da 'yänni hanja'a ni nt'ɛc'ɛih̩a i ja, zant'a ya gdí pad̩i te gdí thah̩m̩a. Nu to nzo'ah̩a, 'y̩orpah̩a masu, pɛ gui nya manhuɛhi ha gdí nyah̩a.

16 Nu'a guí pah̩m̩a ngue x̩anho, gue'a gui 'y̩oth̩a'a. Janangue da mɛs'y̩o s̩a'ah̩a n̩omm̩an'ah̩a ngue guí ɛc'ɛih̩a ra Cristo.

17 Xi'm̩o nne Oja ngue gui s̩ah̩a ra n'ah̩a, man'na x̩anho gui s̩ah̩a ra n'ah̩a ngue guí nne gui 'y̩oth̩a ra nho, hinda gue'a gui s̩ah̩a ra n'ah̩a ngue di ja ni ts'oquih̩a.

18 Ra Cristo bi z̩a ra n'ah̩a ngue bi tho. Gue'a i nhogui para z̩antho gá ma ts'oquih̩a'a. Nuná ra Cristo ngue ra hoja'i, bi du rángue ma ts'oquih̩a, para ngue ga nhojpah̩a Oja. Majuan̩i bi du rá do'yo ra Cristo, pɛ him̩bi du rá te.

19 Hante di bɛnnate ra Cristo, bi ma bá xi'a n'na ra hya'ah̩a y̩o ánima ofadi.

20 Guehya y̩o ja'i him̩bi 'yɛc'ɛi ra hya 'm̩o ra tiempo bi m'm̩ahra Noé. Mente ra tiempo bi hocra barco ra Noé, bi zerpabi y̩o ja'i Oja. H̩ondi hyato nja'i bi nyan̩i ngue bi 'yo ra barco gá nja ra ndate 'ye.

21 Njarb̩atho na ra hya si'ah̩a ya, gui nyam̩hm̩a 'm̩o guí nxixyah̩a rángue bi bɛnnate ra Cristo 'm̩o mi du. Nu'm̩o guí nxixyah̩a, hinga hontho ngue da bo ni do'yoh̩a, sinoque gue'a ra hm̩ya'a ngue guí áph̩a Oja ngue di hoc'a ni ts'oquih̩a.

22 A nuyá, bi ma mahets'i ra Cristo, bí 'bup'u bí ja rá n'yei Oja. Gä di manda yø anxε, gätho'u bí ja yø 'befi mahets'i, gä di manda.

4

1 Bi zä ra n'u ra Cristo 'mø mi m'mucua ja ra ximhäi. Da gue'ahua ya, 'yo guí su guí sähu ra n'u, porque nu to sä ra n'u, gue'a hep'u ra ts'oqui'a.

2 A nuyá, mente ra pa guí 'buhmu ua, 'yo guí øthu'a ra nts'o nnøpa pähä yø ja'i, sinoque gue'a rá pähä Oja gui 'yøthu.

3 Da zep'u'a ra nts'o xcá 'yøthu yø pa xa thogui ngue gmi øthu tengutho øtyø ja'i hingui εc'ei Oja. Guehya yø ja'i hingui nne di ts'ammj, øt'a te yø pähäse. I iti, di hi yø ja'i p'u øt'a ngo, hinha rá nzequi si sei. A nu'mø thanne yø dahmu, xants'o te øt'e.

4 Nuyá yø ja'i ya, hingui 'yo yø mmui hanja, ngue ya hingui nne gui 'yøthu'a te ra nts'o øt'e. Janangue nnømman'u ahu.

5 Nuyá, guehya da hyaspa ra güenda Oja ya. Porque Oja, ya xa nzänni ngue da hyaspa ra güenda'u i te, 'nε'u xandu.

6 A nuyá yø ja'i ya xandu, bi sihra hoga 'da'yo hya 'mø manjam'mø. Nu to gä bi 'yεc'ei na ra hya na, tengutho Oja ngue 'bui para zantho, njarbatho ya yø ja'i ya, 'buhyø te, madague'a ya xandu yø do'yo. Porque Oja bá sännbi ngue da dü gätho yø ja'i.

7 N'na pa ngu n'na pa bá cuatra pa ngue da gua'a nximhäi. Janangue dami samni n'yomfεnihu, dami padi xanho ha gdi mat'Ojahu.

8 Nu'a ma datho ja ngue gui 'yøthu ya, jatho ngue εmmei gui mmadi n'na ngu n'na'ahu. Porque ra ja'i di mahrá mmic'eiui, madague'a thojpatho hingui ho te ørpabi, pε di punnbi.

9 Co n'na ra pähä, dami n'unna ts'äya n'na ngu n'na'ahu p'u ja ni ngumhmu.

10 N'na ngu n'na'ahu di 'da'ahu ra ts'edi Oja ngue da zä gui 'yøthu 'dama 'dan'yo ma 'befi, n'namhma ngue gui fäxni cuhu. Dami 'yøt'e xanho ra 'befi bi n'na'ahu.

11 Nu to bá ts'ännbi ngue da manna hya, pε gue da gue'a rá hya Oja da ma. Nu to bá ts'ännbi ngue da 'yøtra 'bäxte, da 'yørhma ra 'bäxte nnep'a Oja da 'yøt'e. Nu te gä gui øthu, dami 'yøthu ngue nu to εc'ei ra Jesucristo da 'yεspabi Oja. Nuná, guehna tate na, 'nε ja rá ts'edi para zantho. Da ngut'atho.

12 Ague ma zi cu'ahu, oga di 'yøthohu 'mø bi ts'u'ahu. Porque jatho ngue da ts'u'ahu, n'namhma di nεqui ngue'mø du ni nt'εc'ei hu ogue hin'na.

13 Dami johyahu 'mø guí sähu ra n'u tengutho bi zä ra Cristo. A nu'mø bi zøcua'a, ma datho guí johyahu p'uya. Porque di nεqui ngue maguesε.

14 Nu'mø nnømman'u ahu yø ja'i ngue guí εc'ei hu ra Cristo, ra mmenthi gä nthehu 'mø. Gue'a gui nεqui'a ngue guí n'yohu na ra Espiritu Santo maguesε. A nuyá yø ja'i nnømman'u Oja, pε nu'ahu p'uya, guí nnu mansuhu Oja.

15 Nu to øtra ts'oqui, jatho ngue da zä ra n'u. Tengü yø hyote, yø bε, yø ts'oc'ei, 'nε'u di nthintyø asunto ja yø mmic'eiui. Pε nu'ahu mamj njahu p'u.

16 A nu'mø to sä ra n'u ngue tenna Cristo, 'yo di pεsrá sä, sinoque di ja mammadi Oja ngue εc'ei ra Cristo.

17 Ya bi zønna pa da madi da hyaspa ra güenda Oja yø ja'i. Pε rá mæditho da thascahu ra güenda ngue ya yø basigahu Oja. ¿Pε Hague ngu ra castigo da nu'u to hingui εc'ei na rá hoga 'da'yo hya Oja 'mø?

18 Nguna nt'ot'i p'u ja ra Maca Libro ngue εna: "Xi'mø ra hoja'i, xanhennitho ha di nyanj, ¿hapu go di nεqui'a ja rá ts'oqui 'nε hingui su Oja 'mø?"

19 A nuyá, nu'mø ya xpa nzän'Oja ngue da zä ra n'u to øtra nho, di siguehma yø ja'i da 'yøtra nho, 'nε di

däpyø te Oja. Nuna Oja bá zänni ngue bá m'məhyø ja'i, hinguí hegahə na.

5

¹ Nuya yø n'yohə 'bet'o p'ə gadi mpətihə, xquet'a 'nɛcä 'da'igu ma 'befigä'be'ə, ngue dadi japā majuanī yø ja'i ha bi nja ngue bi du rā Cristo. Nuna rā ts'edi di unna Cristo 'mø bá ɛɛ, 'da dí tocatogähe na. Jap'ə n'na rā hya dí nne ga xi'ahə ya.

² Ague n'yø'ahə, dami fähmə ya yø ja'i xá pət'a Oja p'ə ha guí 'bəhmə. Pɛ hingrá ts'editho gdi fähmə, sinoque mpähä gdi fähmə. 'Nɛ 'yo guí ørpəhə rá 'bɛfi Oja ngue rā mɛnyu guí nnehə, sinoque guí fähmə yø ja'i co n'na rā pähətho.

³ 'Yo guí nne ngue guí mandahə yø ja'i guí fähmə. Nuya yø ja'i xá pət'a Oja, dami cäm bahə rā 'yu te da m'məi.

⁴ A nu'mø bi zøcua rá Hmu yø mädi, nu'a rá njapī Oja di 'da'ahə hinjam'mø da thogui.

⁵ Xquet'a yø ts'ənt'ə dí xifi, nuya yø n'yohə 'bet'o p'ə ha gadi mpətihə, dami 'yɛc'ɛi te xi'ahə. A nuyá, gätho'ahə, 'yo gadi 'yɛx'mø guí yahə. Porque Oja hinguí nnu manho'ə di 'yɛts'i, pɛ di unná mate ya yø ja'i hindi 'yɛts'i.

⁶ Janangue ogadi 'yɛxhə, porque guí pahmə ngue hønse Oja ja rá ts'edi. 'Nɛ da 'yɛhrə pa ngue da 'yɛts'ahə Oja.

⁷ Nu'a te guí hɛmphə, dami xihmə Oja, porque guehnə fä'ahə na.

⁸ Dami samni n'yomfɛnihə, dami mfähmə xanho. Porque nu'a ni nsəihə gue'a rā zithu'a, øt'e tengutho n'na rā zate i guɛ, di thɛt'i ngue honi to da za.

⁹ Nu'a rā zithu dami tønhnə. Dami zajni mməihə connā guehni nt'ɛc'ɛihə. Ya guí padī ngue nu'a rā n'ə guí sähə, xquet'a ngüt'a thohni cühə 'bui gä rā ximhäi.

¹⁰ Guesɛ Oja badi unī gätho rá mate, bi zon'nahə ngue para zantho di toca'ahə rá ts'edi di unna Cristo. Nu'mø ya bi tho'a rā n'ə guí sähə, ya mits'adyø pa da 'yøt'Oja ngue ya hin

temə nts'o nma thīn'nahə, da 'yøt'e ngue guí ndəhə, ya rā seguro ngue hinte guí jahə.

¹¹ Nuna Oja, tate ja rá ts'edi para zantho. Da ngüt'atho.

¹² Ja ua rā carta dí pɛn'nahə, da gaxmə cühə rā Silvano. Dami 'yɛc'ɛi te da xi'ahə na. Himmə ya'møtho dá ot'ahə na rā sɛcua jaua. Dí nne ngue ga hä'ahə rā ts'edi, dadi ja'ahə majuanī ngue nuna rā hya dá ot'i, ja mmangua ha di njap'ə di jap'ahə Oja. Co nuna rā hya naya, gä dəhə.

¹³ I pɛn'nahə rā nzengua ya ni cühə 'bɛcua Babilonia, nuya yø thanhni Oja tengutho'ahə. Nuna rā Marco, ɛntho mā ts'ənt'əgä na, xquet'a di zengua'ahə.

¹⁴ Dami nzengua n'na ngu n'na'ahə, co n'na rā beso tengutho guí nnu mansu'ə ɛxa di ncü. Dí nne ngue da hyu ni mməi gätho'ahə ngue guí n'yohə rā Jesucristo.

2 ra Bedu

Ja ua rá yoho rá carta bi 'yo'tra Bedu.

¹ Nugä drá Simu, 'nε drá Bedu, rá mεfigä rá Jesucristo, 'nε rá representantegä'a. Dadi zengua'u to gä ja rá hoga nt'εc'εi jagähe ua. Porque nuna ma Yantehu Jesucristo, guehna ma Ojahu i nne na ngue to bi zä ma ja'i da 'yεc'εi.

² Dí nne ngue man'na gdí pahmu Oja co 'nεhna ma Hmuhu Jesucristo, n'namhma ngue man'na di jap'ahu 'nε man'na di hyut'a ni mmaih.

³ Ya 'yo ma mmaih ngue nzongahu rá Jesucristo, porque ya timma mmaih ngue maguesε na. Rangue dí pahmu rá Cristo ya, i ja rá ts'edi Oja da 'yot'e ngue nuna rá hya rá n'youi ma nt'εc'εih, guehna gdá 'yohu na.

⁴ Janangue tate mazihotho rá hya mayat'i ngue di n'nacju. 'Nεcju da zä ga othu rá nho ya, tengutho Oja ngue gä rá nho ot'e. Ya hinní mantho ga nne ga othu rá nts'o ja ua ja rá ximhäi ya.

⁵ Janangue hinga hont'a di nja ni nt'εc'εih, dami ja ndummui ngue man'na gdí n'yo manhohu. Hinga hont'a gdí n'yo manhohu, dami 'yot'e ngue man'na di xohni n'yomfεnih.

⁶ Hinga hont'a di xohni n'yomfεnih, dami samse ni mmaih. Hinga hont'a gdí samse ni mmaih, dami seti te guí thohmu. Hinga hont'a gdí seti te guí thohmu, dami 'yorpahu rá pähä Oja.

⁷ Hinga hont'a gdí 'yorpahu rá pähä Oja, dami mahni cuhu. Hinga hont'a gdí mahni cuhu, dami mahmu gätho mi'da yō ja'i.

⁸ A nu'mø ngue guí othu ya yø hya dí xi'ahu ya, 'nε gadi ja ndummuih ngue hinte di m'medi, ya hinjonda 'yεmbi ngue hinga gue'a guí othu p'uya. Ya hinga sərbutho gá pahmu na ma Hmuhu Jesucristo p'uya.

⁹ Pε nu te'o hingui øtya yø hya dí xi'ahu ya, guehya njot'i yø n'yomfεni ya, tengutho 'mø di xädä, hingui tinyø mmui ngue Oja bi punnbabi yø ts'oqui xa 'yot'a m'met'o.

¹⁰ Janangue nuya ma zi cu'ahu, dami ja ndummui guí n'yo manhohu, n'namhma ngue di nεqui ngue bá huan'nahu Oja, janangue bi zon'nahu. Nu'mø guí 'yøthu na rá hya naya, ya hinha gní nhyεhm Oja p'uya.

¹¹ Gue'a gdi segurahu'a ngue nup'u ha di manda para zantho na ma Yantehu rá Hmu Jesucristo, di n'na'ahu rá nt'edi guí thohmu.

¹² Janangue thojpatho dí nne ga ben'nahu ya yø hya ya, madague'a ya guí pahmu hanja, 'nε hingui yobεnih ngue majuaní te mmanna rá hya bi sän'nahu.

¹³ Mente dí 'bui, dí εna ngue xanho te dí ot'e ngue di nzop'a ni nzaquihu ngue guí 'yøhm ya yø hya ya.

¹⁴ Porque ma Hmuhu Jesucristo ya xa xiqui ngue himma ya'atho ga tu.

¹⁵ Janangue di hogä ma mmui ngue dí xi'ahu na rá hya na, n'namhma ngue nu'mø ya xcá tugä, zant'a da zo ni mmaih ya yø hya ya xtá xi'ahu.

¹⁶ Ya dá xän'nahu rá hya ngue jase rá ts'edi na ma Hmuhu Jesucristo, 'nε mahonda εcua na. Nuna rá hya na, hinga cuento na ngue dá ts'antho. Sinoque conma dá dá nuhe ngue maguesε na rá Jesucristo.

¹⁷ A nuna Oja rá Papá na, bá nya maya ngue εspabi, bi 'yεna: "Nuna 'bucua ya, guehna ma Ts'unt'u dadi madi. A nuyá, januaní ngue ja gampähä conná guehna", bi 'yεna.

¹⁸ Nu'a rá ora ngue nmi 'bucähe p'u ja rá nduxca nyuni na ma Hmuhu Jesucristo, nguna rá hya dá ocähe ngue bá man'Oja bá nya maya.

¹⁹ Ya dí haxhu njuani, ngue majuaní na rá hya bi 'yotyø pøngahya Oja. Mahyonitho guí xähm na rá hya na, asta gue'mø bi xoc'a ni mmaih xandønho rá Cristo. Porque nuna

ra hya na, tengutho n'na ra lámpara mayot'i p'u ja ra 'bexui astā gue'mō bá pōxra haxasō 'mō nī ma da hyats'i.

²⁰ I jatho guí pahmā ngue nūna ra hya bi 'yotyō pōngahya Oja p'u ja ra Maça Libro, hīngyō n'yomfēnise yō pōngahya ya yō hya bi 'yot'i.

²¹ Pē nūna ra hya bi manyō pōngahya Oja, hīnjām'mō ngue yō hyasē bī mā, sinoque gue'a ra Espíritu Santo di bēnnabāi ra hya mmām'mō bi xihyō ja'i rá hya Oja.

2

¹ Nu'mō yō pa xathogui, mī pōn'i'da yō judío ngue yō fēhni pōngahya. Pē xquet'a di njarbā p'u guí 'bāhmā ya, da bōmp'u yō fēhni xānnbate. Nt'aguitho guí cūtyō hya, porque hīmma juāni na ra hya xānnbate. Di ts'onnyō ja'i ēc'ēi te mma. Nūya yō fēhni xānnbate, da gōn'a ra Hmu Jesucristo yō Yante. Pē ya ra castigo xōnni da thogui nguehna ra hya da ma.

² Xangu yō ja'i da den'na ra nts'o ga 'yo ya yō fēhni xānnbate. Go yō ts'oqui ya ngue nūya yō ja'i hīngyō 'yēc'ēi nnōmman'ā na majuanī ngue ra hoga nt'ēc'ēi jajā.

³ Nūya yō fēhni xānnbate, i nne da gūc'āhā ra mēnyū co nū'u yō fēhni i mma. Pē Oja, ya manjam'mōtho xpā nzānni ngue da ma ra castigo ya yō ja'i njar'u. Bá ēp'u ra pa ngue ra castigo da thogui.

⁴ Porque Oja, hīmbi pūnnbā'u yō anxē bi 'yōtrā ts'oqui, sinoque bi hyōrbā ja ra nīdu, bi dūt'i conyō cadena, bi gorbā ja ra 'bexui. I njot'i asta gue'mō ra pa danī thaspa ra güenda.

⁵ Nī xīngā gue'u yō nyogui ja'i bi m'mā 'mō manjam'mō xtī pūnnbāi Oja. Sinoque bi go'mra dehe 'mō mī nja ra ndāte 'ye bi jua'u yō ts'oc'ēi. Hōndi hyāto nja'i conna Noé'u bi bongui ngue gātho. Guehna ra Noé bi xihyō ts'oc'ēi ngue xtī n'yo xanho.

⁶ Xquet'a bi jua Oja ra danīhni Sodoma 'nēhra danīhni Gomorra. Bi 'yūdi astā gue'mō mī gohi bi

m'mospi. Bi 'yōt'a Oja na ra ndāte na, n'namhā ngue nūya yō ja'i xants'o te ga 'yo, da bādī ngue ja ra castigo da thogui.

⁷ A nūna ra Lot ngue marā hoga n'yohā na, bi yan'Oja na. Nūna ra Lot mādi ānnā n'yomfēni ngue nūtho te ga 'bāhyō ja'i xants'o ga 'yo.

⁸ Nūna ra hoga n'yohā, nūp'u mī 'bāhyō ts'oc'ēi, ja mī 'bāp'u. N'na pa ngu n'na pa tār'mān'u rá mmāi ngue øde te mmanyō ja'i, 'nēi nnyūse te gāma nts'o ga 'bāhyō ja'i.

⁹ A nū yō ja'i ya thanne Oja, nū'mō ja'a mān'u thogui, da zā da yan'Oja. Pē yō ts'oc'ēi ējpatho ra castigo da tho 'mō ra pa danī thaxra güenda.

¹⁰ Nūna Oja, mā datho da japra castigo gātho yō ja'i xants'o ga 'yo, guehya øt'a te yō pāhāsē, nū'a ra hya di mānda Oja, 'be xīngui ørpatho ra güenda'a.

Nūya yō fēhni xānnbate hīngui hant'a ga ya, ēna ngue pasē. Hīngui sū da zan'u tate ja yō ts'ēdi.

¹¹ Conque yō anxē, mān'na tate ja yō ts'ēdi, pē nū'mō 'bāp'u ja rá hmi rá dā Oja, hīngui sānni da zan'u cohyō ts'ēdi.

¹² Pē nūya yō n'yohā ya, hīngui tīnyō mmāi ngue tate ja yō ts'ēdi ya sanī. 'Bāi tengutho yō zū'ē, nū'a te so yō mmāi, gue'a øt'a. Nū ra zū'ē nū'a ja rá danyū, i tho'mō bi zo. Njarbātho ya yō ja'i ya, ngue da dū.

¹³ Da ma ra castigo ya yō ja'i ya, ngue di ānnbā yō mmāi yō mmīc'ēiui. Porque di ho da 'yōtrā nts'o so yō mmāi, mādague'a fādī. Nūya yō ja'i ya, nū'mō pap'u ja ra ngo guí øthā, pēs'yō sā yō 'yēc'ēi 'mō bi nū ngue 'bāp'u. Pē 'be xīngui tār'mān'u'u yō mmāi'a te ra nts'o øt'e.

¹⁴ N'na ra xisu da nū, n'na di ho. Hīnha rá nze'gui'a ra ts'oqui øt'e. Di ts'onnbā yō mmāi yō ja'i hīngui nzaqui yō nt'ēc'ēi. Nū te gā sūhyō dā, i nne ngue gā dyō mmeti. Guehya yō ja'i da ma ra castigo ya.

¹⁵ Gā ra m'mēdi ga 'yo, nū'a ra hya njuantho, i hēp'u'a. I øt'e tengutho bi 'yōtrā fēhni pōngahya Balaam nūna rá

ts'ant'u ra Beor. Ra ts'oqui bi 'yøt'e ngue bi ne xta ndahra mɛnyu.

¹⁶ Nuna rá burru ra Balaam bi nya tengutho ra ja'i, bi hejpabi'a ra ts'oqui mi nne xta 'yøt'e. Bi zambabi rá mmái ra pøngahya, ɛna mi loco.

¹⁷ Nuya yø n'yohu ya, hĩnte manho da 'yøt'ahu. Guí nnuhu n'na ra poso 'mø xa xä ra dehe, ogue n'na ra jogui 'mø hĩngui 'ye, njarbutho yø hya ya. Guehya da map'u ja ra castigo, ja ra ts'a'bxui para zantho ya.

¹⁸ Porque ɛspabi yø hya i mma, pe hĩnte di muui te mma. Nja ngue nuya yø ja'i ya xa hyep'u ra nts'o mani n'yo, i orpabi ngue di unna nt'ɛdi hõnda 'yøtra nts'o tengutho ga 'yo mi da yø ja'i.

¹⁹ I xihyø ja'i ngue da 'yøt'a te da nepyø mmái da 'yøt'e. Pe 'nɛɛɛ ya hĩngui sä da hyep'u ra nts'o ga 'yo ya. N'na ngu n'na ra ja'i, nu'a te ra 'yu xa bent'i, ya hĩngui nne da hyɛgui.

²⁰ Nu ra ja'i ya bi hyep'u ra nts'o jaua ja ra ximhäi ngue bi ba'a ma Yantehu ra Hmu Jesucristo, 'nɛ hõndi 'bätrá mmái ngue da 'yøtra nts'o, ya man'na xanhɛts'i ra ts'oqui bi 'yøt'e ngue'a te rá ts'oqui mi ja m'met'o.

²¹ Man'na xanho ngue hĩnxta mba'a ra 'yu njuantho ya yø ja'i ya, ngue nu'mø mi badi hanja ra hya, m'mɛfa bi hyep'u'a ra maca hya bi 'bep'a Oja xti n'yo.

²² Go bi 'yøtya yø ja'i ya yø hya mahyɛqui, ngue ɛna: "Ra fo'yo, mahømbi zi ra ts'odi xi zogui. Nu ra ts'udi ja bi ma m'met'e, mahømbi yarbua ja ra xabøhäi".

3

¹ Ague ma zi cu'ahu, ya rá yoho na ra carta dá ot'ä ya ngue ga pen'nahu. Mente guehya yoho yø carta ya, janjuani dadi bɛn'nahu na te ra hya ya xa si'ahu, porque di nnegä ngue gui hyaxu n'na ra hoga n'yomfɛni.

² Dami bɛmhmua'a te ra hya bi manyø maca pøngahya Oja 'mø yø pa xathogui. Da gue'a ma Yantehu ra Hmu Jesucristo dami bɛmhmua'a te ra

hya bi manda. Nu'u yø representante ra Cristo, ya bi xän'nahu hanja ra hya.

³ Dami 'yørpahu ra güenda na ra hya jaua ya. Nu'mø hante da gua'a nximhäi, di m'mahyø ja'i da denthonä ma nt'ɛc'ɛihu i ja, guehya da 'yøtho'a te ga yø pähäɛ xants'o.

⁴ Da 'yɛna: "Guí mmamhmu ngue ra Cristo bi ma ngue da ɛhɛ. Xiya, çhapu 'buhya? Ua ngut'a mpa xa thogui gue'mø xa ndu yø ndiua, 'nɛ xquetho te di nnuhu ngue ja, asta gue'mø mambá fu'a nximhäi", da 'yɛna.

⁵ Nuya yø ja'i ya, nnerbu ɛna ngue hĩngui padi hanja ra hya, ya fadi ngue Oja bi hocra c'ammahɛts'i 'nɛhra häi. 'Nɛ bi zänni ngue bi nc'a ra häi made ra dehe, 'nɛ gue'a ra dehe gui mpepra häi 'mø bi n'ye ya.

⁶ 'Nɛ xquet'a gue'a ra dehe bi go'ma häi 'mø manjam'mø. Porque bi ma majuadi yø ja'i mi 'bu'a nximhäi ngue bi nja ra ndate 'ye.

⁷ Pe nuya te di nnuhu bí ja maya, daguecua ja ra häi, nuna Oja, ya xa nzänni ngue di nzø connä sibi. I nt'ɛjpitho ngue di nzø 'mø ra pa dani nja ra ts'at'abi. A nuya yø ts'oc'ɛi da ma ra castigo ya.

⁸ Hõnda n'na ra hya ja ya ma zi cu'ahu. O gadi pumbɛnihu. Nup'u ga mbɛn'a ma Hmuhu Jesucristo, nu'a n'na pa, tengutho 'mø da n'na mahuahĩ njeya'a. Nu'a n'na mahuahĩ njeya p'uya, tengutho 'mø da n'na patho p'u ga mbɛn'a.

⁹ Nuna ma Hmuhu Jesucristo bi ma ngue da ɛp'u. Pe nuyá, 'buhyø ja'i ɛmbi ngue ya bi thohra pa p'u da ɛhɛ. Pe hĩngui thohra pa p'u da ɛhɛ, sinoque 'bet'o ɛerpabi yø ja'i, hĩngui nnepe da ma ra castigo yø ja'i, i nnepe ngue gätho yø ja'i di 'bätyø mmái da hyep'u ra nts'o ga 'yo.

¹⁰ Nu ra pa da ɛp'u ra Hmu, da gue'mø ra ora ngue hĩngui fadi, tengutho ra bɛ 'mø da zøhø ngue ra xui hĩngui fadi. Nu'a ra ora'a, asta dadi thoni ra c'ammahɛts'i. Nu te di nɛqui bí ja maya, ga da guadi di nzø.

Nuua häi p'uya, nu te gä jaua, gä di nzø.

¹¹ Guehna ja ngue di ma majuadi te gä ja naya. Janangue ma datho i nne ngue gui nsupha ha gdi thanneh Oja mente ra pa gui m'mahma ua.

¹² A nuyá, ya gui tømhma ngue da zonna pa da ε Oja. Dami ja ndummaih ngue di nja rá 'bεfi Oja, n'nahma ngue n'nahmantho da εp'ε. Nu'a ra pa'a, nu te bí ja maya di nzø conna sibi. Nu te gä bí ja maya da migui conna sibi.

¹³ Pε Oja, ya xa yarcaha ngue di nja ra 'da'yo c'amahets'i, 'nε di nja ra 'da'yo häi. Nuna ra 'da'yo häi na, gä ra nho da m'mahyø ja'i. Guehna nthø'mitho di nja naya.

¹⁴ Janangue nuya ma zi cu'aha, mente gui tømhma ya yø cosa ma'da'yo di nja ya, dami ja ndummai ngue hin tema nts'o da din'nah Oja. Nu'a te hindi za'aha Oja, gue'a gui 'yøth'a.

¹⁵ Dami pahma ngue nu'a hinguá 'yε'a ma Hmuha Jesucristo, porque nnepe da dinyø mmai mi'da yø ja'i ha di nyanyø te. Nuna ra hya dí xi'aha ya, xquet'a ngut'atho ra hya bi cuarpa ja ra carta bi men'nah ma cuha ra Pablo. Gue'a Oja bi bεnnbabi na ra hya bi men'nah.

¹⁶ Gätho'ε mi'da yø carta bi 'yot'i, bi cuarpa ya yø hya dí xi'aha ya, madague'a ja 'da yø carta xanhenni ha ga thini te ga mbøni. Nu'ε yø ja'i hingui padi xanho ra sacua p'uya, hingui nzaqui yø nt'εc'εi, i nne da ma te ga mbøn'a te mmamp'ε ja ra sacua, pε hinga guerp'ε ga mma. Njarbatho mi'da yø hya nt'ot'i p'ε ja ra Maca Libro ya, nu te ga mbøni, hinga guerp'ε ga mmanyø ja'i. Ya di jase ra ja'i p'ε da ma ra castigo.

¹⁷ Ague ma zi cu'aha, ya gui pahma ya yø hya bi si'aha m'met'o ngue di m'mahyø fehni xänbäte. Janangue dami mfähma ya, 'yo gui nneh ngue nuya yø hyäte, da ja'i gui 'yøth'a ra nts'o ga 'yo ya. Mami ts'onni nt'εc'εih i ja ngue go gdi mähä'ε.

¹⁸ Hante gue dami neh ngue nu'a rá mate na ra Hmu Jesucristo bi yanja, man'na gdi timhma hanja. Dami 'yøt'e ngue man'na di dini mmaih xanho te'o na. A nuna, guehna t'εspabi na hangu ra pa para zantho. Da ngut'atho.

1 ra Xuua Ja ua rá mudi ra carta bi 'yo'tra Xuua.

1 Nuna ra Jesucristo di unna 'da'yo te, dadi cuat'ahua ua ja ra carta te'ona. Guehna ya mi 'bui hangu ra pa na, hante ngue di nhohyø cosa i ja. Dá øhme te bi mamp'ua ha bi nya. Di 'bähme p'ua di hēthe. Majuaní dá nuhe, 'nē dá thädi conma 'yēhe.

2 Nuna di unna 'da'yo te, bi 'yøt'e ngue da fadi te'ona. Dá nuhe, janangue nuya dadi jahe majuaní ngue dá nuhe. Nuyá, dí xi'ahua ngue nuna di unna 'da'yo te, hin'yua ha bá fudi 'nē hinha rá nze GUI ngue 'bui. Nuna, mambi 'bup'ua bí 'bährá Papá, pē bi zøcua ngue dá nnuhe.

3 Dí xi'ahua ngue dá nugähe na, 'nē dá øsehe te bi ma, n'namhma ngue 'nē'ahua 'da gdá n'amigohua na Oja ma Papáhua, conna Jesucristo rá Ts'ant'ua Oja.

4 Nuya dí ot'ahua ya yø hya jaua, n'namhma ngue man'na mathogutho gui johyahua.

5 Nuna ra hya bi xänngahe ra Jesucristo, guehna dí xi'ahua naya, ngue nuna Oja xandønho, hin tema hya dadi nēqui ngue hinga njuani.

6 Nu'mø dí ena ngue dadi n'amigohua Oja, 'nē hinga njuani te dí øthua, ya di nēqui ngue himma juani te dí mmamhma. 'Nē himma juani ngue dí padi ga øthua ra nho.

7 A nu'mø dí 'yo manhohua tengutho Oja ngue Gä ra nho øt'e, majuaní ngue dadi n'amigo n'na ngu n'najua 'mø. 'Nē di nhogui gätho ma ts'oquihua conna nguehrá ji bi mäna Jesucristo.

8 A nu'mø ga ena ngue hin'yua ma ts'oquihua, dadi nhyäsehua 'mø, himma juani te dí mmamhma.

9 Pē nu'mø ga xihma Oja ngue ja ma ts'oquihua, di punnga ma ts'oquihua, di hogahua te gäma nts'ohua i ja. Porque

Oja da 'yøt'a te ni 'yup'ua, di punngaha tengutho bi ma.

10 Pē nu'mø ga ena ngue hin tema ts'oqui xtá øthua, nu'mø ya dí nnu bethanihua Oja 'mø. Nuna rá hya Oja p'uya, ya hinga edi ec'ehua.

2

1 Ague ma basi'ahua, dí ot'ahua ya yø hya jaua n'namhma ngue hinguí 'yøthua ra ts'oqui. Pē nu'mø to bi 'yøtra ts'oqui, i 'bua ma hojpatehua p'ua bí 'bähma Papáhua. Nuna guehna ra Jesucristo na, 'nē guehna hin'yua rá ts'oqui na.

2 Nuna ra Jesucristo bi du ngue bi hoga ma ts'oquihua, 'nē hinga hængtho gahua, sinoque bi du ngue di hojpabi yø ts'oqui gätho yø ja'i 'bua nximhäi.

3 Nu'mø dí øthua te di manda Oja, ya dí haxhua njuani ngue dí pahma Oja 'mø.

4 Pē nu te'ona ngue ena: "Nugä dí pacä Oja", i ena, pē hinguí øt'e te di manda Oja, nuna, guehna ra ja'i fehni na, himma juani ngue rá mpadiui Oja.

5 Nu ra ja'i ngue øt'e te di manda Oja, guehna majuaní ngue padi xanho ha di ma Oja na. Gue'a gui nēqui ngue n'youi Oja ra ja'i'a.

6 A nu ra ja'i ena ngue n'youi Oja, i ja ngue di n'yo tengutho i n'yo ra Jesucristo 'mø mi m'mæcua.

7 Ague ma zi cu'ahua, nuna ra hya dá ot'a ua ja ra carta dadi 'bep'ahua gui 'yøthua ya, himma 'da'yo na. Guehna ra hya bi m'mep'i gui 'yøthua 'mø gambä ec'ehua ra hoga 'da'yo hya ma m'met'o na.

8 A nuyá, entho ma'da'yo na ra hya dadi 'bep'i gui 'yøthua ya, porque majuaní ngue nuna ra hya na, ja di 'uecra 'bexui yucua ja ra ximhäi na. A nuya ngue ndap'ua bi zä ma'yoní ra hya ya, entho di dayot'a n'na ra nyot'i p'ua ni ma ra hya. Nuna ra Jesucristo, nu te Gä mmanna ra hya jaua, Gä bi 'yøt'e. A nuyá, xquet'a 'nē'ahua gui øthua te mmanna ra hya naya.

9 Nu ra ja'i εna ngue ya xanho te ga 'yo, pe nnu man'u drá cu, guehna ra ja'i di siguetho ngue xants'o ga 'yo na.

10 Nu ra ja'i di mahrá cu, ya xanho te ga 'yo. Hin'y u p'u di t'εmbi ngue go rá ts'oqui p'u øtra ts'oqui mi'da yø ja'i.

11 Pe nu ra ja'i ngue nnu man'u drá cu, εmma 'bui, pe ra nts'o ga 'yo. Hinguí pađi te da n'yo, porque nu'a ra nts'o ja rá mmái, gue'a corpa rá n'yomfεni'a.

12 Ague ma basi'ah u, nguna ra hya dí ot'ah u ua ja ra carta jaua, porque ya bi punnga ma ts'oquih u Oja ngue bi du ra Jesucristo conná nguecju.

13 A nu yø daja'i, nguna ra hya dí ot'ah u ua ja ra carta, porque bi zøni gá pahmu te'o na ya mi 'bui hante ngue di nhohyø cosa i ja. A nu yø ts'ant'u, nguna ra hya dí ot'ah u ua ja ra carta, porque ya gá taphu ra zithu.

Ague ma basi'ah u, nguna ra hya dí ot'ah u ua ja ra carta, porque bi zøni gá pahmu Oja ma Papáhu.

14 A nu yø daja'i, nguna ra hya dí ot'ah u ua ja ra carta, porque bi zøni gá pahmu te'o na ya mi 'bui hante ngue di nhohyø cosa i ja. A nu yø ts'ant'u, nguna ra hya dí ot'ah u ua ja ra carta, porque guí dah u ngue gá 'yεc'εih u rá hya Oja p'u ja ni mmáih u. Ya gá taphu ra zithu.

15 'Yo gadi hoh u ra nts'o jaua ja ra ximhäi. Nu to di ho ra nts'o jaua ja ra ximhäi, guehna ra ja'i hinguí pađi di ma'a ma Papáhu na.

16 Porque nu'a te gá ra nts'o jaua ja ra ximhäi, hingrá ts'anni Oja, sinoque rá ts'annise yø ja'i. Nu yø ja'i øt'a te yø pähäse. Nu te gá hεti, gá nne ngue dyø mmεti, di 'yεts'i ngue'a te ga 'bui.

17 Pe yø ja'i da thogui, da gue'a te yø pähä yø ja'i da thogui. Pe nu ra ja'i ørpabi rá pähä Oja i 'bui para zantho.

18 Ague ma basi'ah u, ya ni ma da gaxra pa ya. Nu'ah u, ya xcá 'yøhm u ngue rá nsuiui ra Cristo i ja ngue di m'mui. A nuyá, ya 'bui xangu yø ja'i s'a ra Cristo ya. Janangue dí pahmu ngue ya ni ma da gaxra pa.

19 Nu ra ja'i ngue rá nsuiui ra Cristo, guehna himma juani ngue ma mmi'yεc'εih u na, janangue 'uegue. A nu'mø nmajuani ngue ma mmi'yεc'εih u, 'daua gdi n'yoh u 'mø. Pe i 'uegue para ngue di nequi xanho ngue himma juani ma mmi'yεc'εih u.

20 Pe nu'ah u, ya bá pen'nah u ra Espíritu Santo ra Cristo. Guehna ra Espíritu Santo øt'e ngue guí pahmu ndana ra hya majuaní, ndana himma juani.

21 Hindá ot'ä ua ja ra carta 'da yø hya hinguí pahmu, sinoque ya guí pahmu ngue majuaní ya yø hya dí xi'ah u. 'Ne guí pahmu ngue nuna ra hya majuaní, hin tema fehni n'youi.

22 Ma ga pahmu ndana ra ja'i fehni ya. Nuna ra fehni ya, guehna ra ja'i i mma ngue ra Jesús hinga guehna ra Cristo bá εx Oja ngue di ndast'abi na. Nuna p'uya, guehna rá nsuiui ra Cristo na, porque cøn'a ra Papá, 'ne cønnbabi rá Ts'ant'u Oja.

23 Nu ra ja'i εmbi ngue hinga guehna ra Jesús rá Ts'ant'u Oja, guehna hinguí n'youi ra Papá na. Pe nu ra ja'i i mma ngue ra Jesucristo, guehna rá Ts'ant'u Oja na, guehna ra ja'i n'youi ra Papá na.

24 Janangue dami 'yεt'ammáih u na ra hya rá mudi gá 'yøhm u. Nu'mø ngue guí εt'ammáih u na ra hya rá mudi gá 'yøhm u, ya guí n'yoh u rá Ts'ant'u Oja 'mø, xquet'a 'ne'a ra Papá guí n'yoh u p'uya.

25 'Ne xquet'a ra Jesucristo bi yat'i ngue di 'dacju ra 'da'yo te para zantho.

26 Dí ot'ah u na ra hya na, n'namhma guí pahmu ngue 'yop'u 'da ngue nne da hyä'ah u.

27 Ra Jesucristo bá penhna Espíritu Santo da mä'ah u. Janangue nuyá, ya himma hyoni ngue to da xän'nah u te'o ya yø fehni dí xi'ah u ya. Porque guesε'a ra Espíritu Santo da xän'nah u gätho, ndana majuaní, ndana himma juani. A nu'a te da xän'nah u na ra Espíritu Santo, gá gue'a majuaní, hingra fehni. Janangue nuyá, hønt'a

ra Cristo da 'yo ni mmuih_u ya, porque gue'a xän'nah_u ra Espiritu Santo'a.

28 Ague ma basi'ah_u, hont'a ra Cristo da 'yo ma mmuih_u ya, n'namhma ga hah_u nzamm_u 'mø dá nuh_u'a, ya hinga pes'ma sah_u 'mø bá eh_u.

29 Ya gui pah_u ngue ra Jesucristo, ga ra nho i n'yo'a. Xquet'a jatho ngue gui pah_u ya ngue nu to ga 'yo manho, gue'u yø basi Oja'u.

3

1 Ma ga pah_u ya ngue majuan_i di mac_u na Oja ma Papáhu, porque nuyá, ya yø basi gah_u Oja ya. 'Nε majuan_i ngue guec_u yø basi gah_u Oja. Pe mi'da yø ja'i, hingu_i pad_i ngue yø basi gah_u Oja'u, porque yø ja'i hingu_i pa Oja.

2 Ague ma zi cu'ah_u, ya yø basi gah_u Oja ya, 'nε tobe h_indi pah_u xanho teng_u ga coh_u 'mø rá nze_ugui. Pe dí pah_u ngue nu'mø bá eh_ura Jesucristo, ya ga coh_u teng_utho'a, porque ya ga nnurpah_u rá hmi teng_u.

3 Nu te'o ga tøm_i ngue da gohi teng_utho ra Jesucristo, ya hep'u ra nts'o, i nne di n'yo xanho ra ja'i teng_utho i n'yo ra Jesucristo.

4 Nu to ga øtra ts'oqui, guehya nuispabi rá ley Oja ya. Porque ra ts'oqui, gue'a ngue nhu_{ts}'i ra ley'a.

5 Ya gui pah_u ngue ra Jesucristo bá εcua ja ra ximhäi ngue di hoga ma ts'oquih_u. Pe nuná, hin tema ts'oqui bi 'yø'na.

6 Nu to gátho n'youi ra Jesucristo, ya h_indi siguetho øtra ts'oqui. Pe nu to ga øtra ts'oqui, guehya hingu_i timp'u ja yø mm_u hanja na ra Jesucristo ya, 'nε hingu_i pad_i te'o na ra Cristo.

7 Ague ma basi'ah_u, 'yo to di hä'ah_u ngue gui 'yøth_u ra ts'oqui. Nu ra ja'i 'yo manho, ya xanho teng_utho ra Jesucristo xanho'a.

8 Pe nu'u ga 'yot'a ngue ra ts'oqui øt'e, ra zithu n'youi'u. Porque ra zithu di siguetho øtra ts'oqui'a, asta gue'mø mambi d_u'mi bá øtra ts'oqui.

Janangue bá εcua rá Ts'ant'u Oja ngue di ts'onnb_a rá 'befi ra zithu.

9 Nu'u yø basi Oja, ya hingu_i øtra ts'oqui, porque ya bi nth_uei ra 'da'yo te di un'Oja. Ya hingu_i nne di sigue da 'yøtra ts'oqui, porque ya yø basi Oja.

10 Ja di nequi ua ya, ndana gue'a yø basi Oja, ndana gue'a yø basi ra zithu. Nu to ga hingu_i nne da 'yøtra nho, ogue hingu_i nne di mährá mmic'eiui, guehya hingyø basi Oja ya.

11 Nuna ra hya rá madi gá 'yøhm_u, guehna mmana ngue n'na ngu n'naj_u, jatho ga madi gátho ma mmi'yεc'ei_u.

12 Hinga øth_u teng_utho ra Caín ngue mará n'youi ra zithu, janangue bi hyo rá n'yoh_u. ¿Ha bi nja ngue bi hyo? Bi hyo, porque ra Caín xants'o te mi øt'e, janangue bi seyabi rá n'yoh_u nuna mi øtra nho.

13 Ague ma zi cu'ah_u, nu'mø bi nu man'u'ah_u yø ja'i ua ja ra ximhäi, 'yo gadi 'yøthoh_u hanja.

14 Porque mam'met'o emma dí 'bah_u, pe entho ya xtáda tuh_u. A nuyá, ya dá nth_ueh_u ra 'da'yo te ya. Dí pah_u ngue dá nth_ueh_u ra 'da'yo te, porque dadi mahma cuh_u. Nu to h_indi mahyø cu, emma 'bui, pe entho ya xa ndu.

15 Nu to ga nnu man'u rá cu, satho ngue ra hyote. 'Nε gui pah_u ngue nu'a ya ga 'bu'a ngue ra hyote, hinga n'na di nth_uei ra 'da'yo te.

16 Ra Cristo bi 'yurcah_u te ga mbøn'a ngue di mährá mmic'eiui n'na, ngue bi n'un_i bi du conná guec_u. Xquet'a ga njath_u p'aya, nu'mø ja ngue da thoju conná guehma cuh_u, ya da zä.

17 Xi n'na ra ja'i ngue xangu te pets'i, 'nε da nu rá cu ngue hin'ya te da hyoni, nu'mø h_indi huεqui ngue di unni te honi, ¿hague da nzä da 'yεna ngue di ma Oja p'u ja rá mm_u 'mø?

18 Ague ma basi'ah_u, hinga hontho da bøm_u neh_u ngue dadi mahma mmic'ei_u, sinoque di nequi ngue majuan_i dadi mah_u, ma ga fax_u ma mmic'ei_u.

19 Nu'mø majuanì dadi mahma mmic'eiha, ya dí pahma njuani ngue dí øth'a te mmanna hya Oja 'mø. Ya majuanì ngue hu ma mmaih ngue ya hinda zæcju Oja p'uya.

20 Xi'mø ngue su ma mmaih ngue hindí øth xanho'a te mmanna hya, pe nu'a go da man'Oja, gue'a di nja'a, hinga nu'a go ga mmamhma. Porque pase Oja te øt'e.

21 A nuya ma zi cu'aha, nu'mø ya hingui su ma mmaih ya, ya sãp'ua ga hah ra ts'edi ga nzohma Oja 'mø.

22 Nu'mø te gama cosa ga äpha Oja, di 'dacju Oja te dí nneha, porque nuya yø hya di manda, dí ec'eiha, nu te nnu manho Oja, gue'a dí øth'a.

23 Nuna ra hya di manda Oja, guehna ngue ga ec'eiha ra Jesucristo rá Ts'ant'u. 'Nε ga øth te di manda na p'uya ngue n'na ngu n'najua ga madi gätho ma mmi'yec'eiha.

24 Nu to gä øt'a te ra hya di manda Oja, ya yø n'youi Oja. Nu'a nná pahma ngue dí n'yohu Oja, ngue bá penngaha ra Espiritu Santo.

4

1 Ague ma zi cu'aha, nu to bi zä ma ja'i da 'yena ngue ra Espiritu Santo di bennabi ra hya da ma, 'yo sä 'bexque'a guí ec'eiha te mma. 'Be dami hyacju ra güenda xandønho te ra hya mma, n'namhma guí pahma ngue'mø majuanì rá hya Oja mma, ogue hin'na. Porque xangu yø fehni pøngahya ya 'yo ndap'ua bi zä.

2 Nuyá, ga xi'aha ha gdí pahma ngue'mø majuanì ra Espiritu Santo di bennba ra hya mmanna ja'i ogue hin'na. Nu to gätho mmanya ngue ra Jesucristo majuanì bi nja'i, guehna rá hya Oja mmanna.

3 Pe nu to gätho mmanya ngue himbi nja'i ra Jesucristo, guehna hingui n'youi ra Espiritu Santo na, sinoque guehna ra hya ngue rá nsuiui ra Cristo na. Pe ya xcá 'yøhma ngue ja ngue di n'yo ua ja ra ximhäi'a ra hya ngue ra fehni. 'Nε ya 'yo'a ra hya'a ya.

4 Ague ma basi'aha, ya yø ja'i'aha Oja ya. Janangue ya gá taphu'ua yø fehni pøngahya. Porque nuna ra Espiritu Santo guí n'yohu, man'na xanzaqui na ngue'a ra zithu n'youi yø ja'i ua ja ra ximhäi.

5 Nu'ua yø fehni pøngahya, yø n'yohu yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi'ua, janangue mman'a te ja ua ja ra ximhäi. Yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi p'uya, nnu manho ra hya mmanya yø fehni.

6 Pe nuju, ya yø ja'igaha Oja. Nu te'o ya rá mpadiui Oja ya, di ho da 'yøhya yø hya dí xänbaha yø ja'i. Pe nu to hingrá mpadiui Oja, hingui nne da 'yøhya yø hya dí xänbaha yø ja'i. Guehna gdá pahma naya ndana ra ja'i majuanì ra hya mma, ndana ra ja'i himma juani te mma.

7 Ague ma zi cu'aha, nu'ua ma mmi'yec'eiha ya, jatho ngue ga mmahma n'na ngu n'najua ya. Porque nu'a di mahrá mmic'eiui, guehna øt'a te rá ts'anni Oja na. Nu'a di mahrá mmic'eiui, gue'a rá basi Oja'a. Gue'a rá mpadiui Oja'a.

8 A nu'a hindi mahrá mmic'eiui, hingrá mpadiui Oja'a, porque Oja di madi gätho yø ja'i.

9 Ja di nequi p'uya ngue di macju Oja, porque bá penhá 'dants'ant'ua ua ja ra ximhäi, para ngue da zãp'ua ga ntheha ra 'da'yo te conná ngue'a.

10 Xinda hangu gadi mahma Oja, pe hinjam'mø da zä ga ørpha tengutho guí macju. Pe bi 'yurcaha Oja ha guí macju, ngue bá penhua rá Ts'ant'ua ngue da du ngue di hoga ma ts'oquih.

11 Ague ma zi cu'aha, nu'mø ngu'a bi 'yøt'Oja ngue i macju, nu'ua ma mmi'yec'eiha, jatho ngue ga mmahma n'na ngu n'najua ya.

12 Nuna Oja, hinjam'mø to di nnu na. Pe nu'mø dadi mma di n'na ngu n'najua, ya dí n'yohu Oja 'mø. 'Nε majuanì dadi mahma Oja 'mø.

13 Nuna Oja bá penngaha ra Espiritu Santo, guehna øt'e ngue ga pahma ngue dí n'yohu Oja.

14 Nuna rá Tsunt'u Oja, dá nusegähe na, janangue dadi jahe majuaní ngue ra Papá bá penhná Ts'unt'u ua ja ra ximhäi ngue da yanyø ja'i.

15 Nu ra ja'i mma ngue εc'ei ngue rá Ts'unt'u Oja na ra Jesús, guehna ra ja'i rá n'youi Oja na, ngu Oja, ngu ra ja'i hinha gui nhyεgui.

16 Ya dí pahmu ngue di macjμ Oja, nu'a dí εc'eiμ ngue majuaní'a.

Nuna Oja di madi gätho yø ja'i. Janangue nu ra ja'i di mahrá mmic'eiui, ya rá n'youi Oja ra ja'i, n'na ngu n'na hinha gui nhyεgui.

17 Jatho ga mahmu Oja co gätho ma mmuihμ, n'namhma ngue ya hinte ga suhμ 'mø ra pa daní hyaxra güenda. A nuua ja ra ximhäi ya, nuna Oja rá Papá na ra Jesucristo, guehna ma Papáhu na.

18 Nu ra ja'i ngue rá mmui gui ma Oja ya, ya hingui su da zμ Oja ra ja'i. ¿Tení mantho da zu ra ja'i 'mø ya rá mmui gui madi? Su ra ja'i da zμ Oja, pe gue'mø hingrá mmui gui madi.

19 A nuju dadi mahmu Oja ya, porque bi dimma mmuihμ ngue rá madi go bi macjμ Oja.

20 A nu ra ja'i da 'yεna ngue di ma Oja, pe nnu man'μ drá cμ, guehna ra ja'i fehni na. Porque ra ja'i hinda mahrá cμ nuna i nnu, ¿hague da nzä di ma Oja nuna hingui nnu 'mø?

21 Guehna ra hya di manda Oja naya ngue nu ra ja'i εna ngue di ma Oja, jatho di mahrá cμ.

5

1 Nu to gätho εc'ei ngue ra Jesús guehna ra Cristo na, guehna ra ja'i rá basi Oja na. A nuyá, nu ra ja'i di mahrá mmín'yohui, co 'nε'μ yø basi na ra n'yohμ ma madi jatho ngue da ma ma madibi.

2 Janangue nu'mø dadi mahmu Oja, 'nε dí øthμ'a ra hya di manda, ya dí pahmu ngue nu'μ yø basi Oja jatho da ma ma madi.

3 Porque ra ja'i di ma Oja, gue'a øt'e te di manda Oja'a. Nu'a te gä

di manda Oja, gä øt'e, hingui nnu manhennitho da 'yøt'e.

4 Porque nu to gätho ya 'bäi ngue rá basi Oja, ya hep'μ ra nts'o jaua ja ra ximhäi. Nuna ma nt'εc'eiμ i ja, guehna ga thapra nts'o jaua ja ra ximhäi na.

5 Hijnongui sä da hεp'μ ra nts'o jaua ja ra ximhäi, høndya yø ja'i εc'ei ngue rá Ts'unt'u Oja na ra Jesús, guehya yø ja'i hep'μ ra nts'o ya.

6 Mambá εcua ra Jesucristo, bi fadi ngue rá Ts'unt'u Oja 'mø mi nxixya p'μ ja ra dehe 'nε'mø mi männá ji p'μ bi du. Pe hinga høntho bi nxixya, sinoque bi nxixya 'nε bi tho. Guesε ra Espíritu Santo di ja majuaní te'o na ra Jesucristo. A nuna ra Espíritu Santo gä majuaní te mma.

7 Pe nuya hyu ya, badi ja majuaní p'μ mahets'i ngue ra Jesucristo guehna rá Ts'unt'u Oja na. Nu'a rá madi, gue'a rá Papá. Rá yoho, gue'a rá Ts'unt'u Oja, nuna øt'e ngue fadi hanja Oja. Rá hyu p'μya, gue'a ra Espíritu Santo. Nuya hyu ya, 'da'igu mma.

8 'Nεcua ja ra ximhäi, guehya di ja majuaní ya hyu yø hya ya, ja dí haxhμ p'μ njuani ngue rá Ts'unt'u Oja na ra Jesucristo. Nu'a rá madi, ra Espíritu Santo øt'e ngue timma mmuihμ hanja ra hya. A nu'a rá yoho, bi nequi xanho 'mø mi nja ra nxixya. A nu'a rá hyu, bi fadi xanho 'mø mi tho ra Jesucristo. Gätho ya hyu ya, 'da'igu mma ngue guehna rá Ts'unt'u Oja na.

9 Xi'mø bi man'a n'na ra hya yø ja'i 'nε dá εc'eiμ te bi ma, goma gue Oja hinga εc'eiμ te mmamp'μya. A nuna Oja, guehna di jase majuaní te'o na rá Ts'unt'u na.

10 Nu'a εc'ebí rá Ts'unt'u Oja, pase p'μ ja rá mmui ra ja'i ngue majuaní te εc'ei. Nu'a hingui εc'ei'a te mman'Oja, guehna ra ja'i nnu bεthani Oja na, porque hingui εc'ei'a ra hya bi man'Oja ngue te'o na rá Ts'unt'u.

11 Guesε Oja di jacjμ majuaní ngue di 'dacjμ ra 'da'yo te para zantho. 'Nε

nuna ra 'da'yo te na, di n'nacju 'mø ga
 εc'εih ra Ts'unt'u Oja.

12 Nu'a to n'youi ra Ts'unt'u Oja, ya
 ja ra 'da'yo te. Pe nu to hinguï n'youi
 ra Ts'unt'u Oja, ya hin'yua ra 'da'yo te.

 13 Nuya to εc'εibi ra Ts'unt'u Oja, dá
 cuarpabi ra carta ya yø hya jaua, di
 nnepe dá badi ngue ja ra 'da'yo te
 para zantho.

14 Nu'mø dá mat'Ojah, di hahu
 nzammui, porque di haxu njuani
 ngue nu'mø di aphu Oja n'na ra cosa
 nu'a dá ne di 'dacju, nuna Oja ørpa
 masu te di xihmu.

15 Nu'mø di pahmu ngue ørchu
 masu Oja 'mø tema cosa di aphu,
 nu'mø dá mat'Ojah p'uya, di pahmu
 ngue di 'dacju Oja te di aphu.

16 Nu'mø to padi ngue bi 'yøt'a n'na
 ra ts'oqui ra cu, 'ne dá zä di mpunnbi,
 dá marpabi Oja. Oja p'uya di unna
 'da'yo te 'mø ngue sä di mpunnbabi
 ra ts'oqui. Porque ja ra ts'oqui ngue
 hin'yua ra punnbi, ya ra castigotho
 tømra ja'i. Nuna ra ts'oqui na, hinte
 di xi'ahu ngue dá zä gui marpah Oja
 ra ja'i ngue di mpunnbi.

17 Nu'a te xants'o, gä ra ts'oqui'a. Pe
 ja ra ts'oqui ngue sä di mpunnbabi ra
 ja'i.

18 Di pahmu ngue ra ja'i nnøpa Papá
 Oja, ya hinga 'yot'a ngue ra ts'oqui dá
 'yøt'e. Porque ra Ts'unt'u Oja fähra ja'i
 ha ni ma, ya himma japi ra zithu di
 ts'onnbä rá mmui ra ja'i.

19 A nuyá, di pahmu ngue yø
 basigahu Oja ya. A nuya gätho mi'da
 yø ja'i 'bui rá nguñi nximhäi, gä o rá
 'ye ra zithu.

20 A nuyá, ya di pahmu ngue rá
 Ts'unt'u Oja bá εcua, 'ne ya bi xoga má
 n'yomfεñihu ngue dá pahmu ndana
 gue'a majuaní Oja. A nuyá, ya di
 n'yohu'a majuaní Oja ya, guehna ra
 Jesucristo rá Ts'unt'u Oja na. Guehna
 majuaní ngue Oja na, 'ne di unna
 'da'yo te para zantho.

21 Ague má basi'ahu, 'yo gui
 thannehu yø dahmu. Da ngut'atho.

2 ra Xuua

Ja ua rá yoho ra carta bi 'yo'tra Xuua.

1 Nugä dí 'bet'o ngue rá hya Oja, dadi zenguagä na ma cu ngue ra xisu rá thanhni Oja. Xquet'a 'ne'u ni basi dadi zengua. A nugä, majuaní ngue gä dadi ma'ah. 'Ne hinga hængthogä, sinoque di ma'ah gätho ya to pahna ra hya majuaní.

2 Porque gäthogah ya, 'da'igu ma nt'εc'εih i ja. 'Ne dí pahma njuani ngue guehna majuaní na. Guehna ga εc'εih para zantho naya.

3 Nunä Oja ma Papáha, da guehna ra Jesucristo rá Ts'unt'u, di huεgah, di 'dacja rá njapi, da hyurca ma mmah. Da 'yot'e ngue ga haxha na ra hya majuaní 'ne da 'yot'e ngue ga mahma mmi'yεc'εih.

4 Emmei dadi johya, porque dí haxa njuani ngue nu 'da ni ts'unt'u ya haxra hya majuaní tengutho di 'bejpah Oja ma Papáha ngue ga otha.

5 A nuya ma zi cu'i, dí nne ga xi'i n'na ra hya ya. A nunä ra hya ga xi'i, himma 'da'yo na, sinoque 'da'iguui na ra hya bi m'mejpah m'met'o ga otha. Ngut'a dí xi'i ya ngue n'na ngu n'naj, jatho ga madi gätho ma mmi'yεc'εih.

6 Nu'mø dadi mahma Oja, gue'mø dí otha'a te di manda Oja 'mø. A nunä ra hya di manda Oja p'uya, guehna ra hya ya xcá 'yøhma m'met'o na, gue'a ngue di mahrá mmic'εiui n'na.

7 Guehna dí xi'i naya, porque nua ja ra ximhäi, ya xangu yø mmamhya 'youa ngue yø fehni. Nuya p'uya, i mma ngue ra Jesucristo himma juani bi nja'i. Nu ra ja'i ngue nguna ra hya mmanya, guehna ra hyäte na, 'ne rá nsuiui ra Cristo.

8 Dami mfähma n'namhma ngue händi m'mε'a ra 'befi guí otha. Dami neh ngue da ma ma juati xanho ra njut'i di n'na'ah.

9 Nu ra ja'i ngue hinga hont'a te ra hya bi nxänbäte ra Cristo nne da ma, sinoque mmammi'da yø hya ngue himbi nxänbäte ra Cristo, guehna ra ja'i hingui n'youi Oja na. Pe nu ra ja'i ngue hont'a te ra hya bi nxänbäte ra Cristo i mma, nunä, guehna n'youi ra Papá na, da gue'a rá Ts'unt'u Oja n'youi.

10 Nu'mø to da zøp'u guí 'buhma, da 'yεna ngue da xän'nah rá hya Oja, pe hingui xänbäte'a ra hya bi nxänbäte ra Cristo, 'yo gadi unna ts'äya p'u ja ni ngumhma, 'ne 'yo gadi zenguah.

11 Porque nu'a di zengua na ra ja'i na, tengutho 'mø dadi hatra ts'edi ngue di nxänbäte'a ra hya hinga gue'a.

12 Xangu mi'da yø hya dí nne ga xi'ah. Pe händi nne ga cuati gätho yø hya ua ja ra carta ga pen'nah. Porque dí tømí ga mmap'u ga ma nu'ah, n'namhma ga nyasεh, man'natho di njaju mpähä p'uya.

13 Dí zengua'i ya yø ts'unt'u ni juhue, xquet'a rá thanhni Oja na.

3 ra Xuua

Ja ua rá hyu ra carta bi 'yo'tra Xuua.

¹ Nugä dí 'bet'o ngue rá hya Oja, dadi zengua'i, ague ma ndø'amigo Gayo. Janjuani dadi ma'i.

² Ague ma zi cu'i, dí äpä Oja ngue da máxa'i te guí øt'e. 'Nε dí äpi ngue xta nzaqui'i, tengutho ga nzaqui ni nt'εc'εi i ja.

³ Janjuani dá johya 'mø ma øde te mmanya ma cuhü bá sømp'u guí 'bai. Mi zä mi zøcua, bi xiqui ngue gue'a ra hya majuani guí hats'i.

⁴ Hin'yugui man'na ra johya jag'mø dí øde ngue nuya ma basi ya haxhna ra hya majuani.

⁵ Ague ma zi cu'i, ya xanho te guí øt'e ngue guí ørpabi ra 'bäxte'u ma cuhü, madaque'a n'nanni ni 'yεhε, pe guí fäts'i.

⁶ Mambá pengya ma cuhü, bá sømp'u guí 'bai. Nu'mø ma mpetihe, bi xicje ngue εmmei gadi madi. A nuyá, nu'mø bi mapu mahøn'a, dami 'yøtra mate ngue guí fäts'i te honi n'namhma da zä di sigue'a te ga 'yo. Gui 'yørpabi tengutho nne Oja ngue guí 'yøt'e.

⁷ Porque nu'u 'yo ngue ørpabi rá 'befi ra Jesucristo. Nuya yø mafi ya, hingui tømí ngue gue'u yø ja'i hingui εc'εi Oja da mäts'i.

⁸ Janangue jatho ga fäxhü'u to mmanä ra hya majuani, n'namhma ngue gätho gahü ga mfäxhü'a te ga 'yo ra hya.

⁹ Nugä dá ot'a n'na ra carta ga pennbabi yø ja'i di mpeti p'u ja ra nija. Pe nuna ra Diótfes ngue nne di m'met'o p'u 'bahyø 'yεc'εi, hingui ørpatho masu te dí xifi.

¹⁰ Janangue nu'mø ga mmagä p'uya, ga xi'ahü hanja ngue hingui säya mmanyø fehni conná ngueque. 'Nε hinga hønt'a øt'a p'uya, sinoque

hindi unna ts'äya'u ma cuhü sømp'u 'bai. Nu'u te'o nne di unna ts'äya, hingui nnepe, 'nε høn'athi p'u ha di mpeti yø 'yεc'εi.

¹¹ Ague ma zi cu'i, 'yo guí øt'e tengü na ra nts'o øt'a dí xi'i ya. Sinoque gue'a xanho guí 'yøt'e. Nu ra ja'i øt'a te xanho, gue'a rá basi Oja'a. Pe nu'a to øt'a te xants'o, ya hingrá mpadiui Oja'a.

¹² Gätho yø ja'i i nnømmanho na ra Demetrio, 'nε majuani'a te dí øde i hma. Nugähe xquet'a dadi jahe majuani ngue xanho te ga 'yo na, 'nε guí pahmü ngue nu'mø dá mangähe n'na ra hya, majuani'a te dí mmam'me.

¹³ I ja mi'da yø hya dí nne ga xi'i, pe hindi nne gä ga cuatä ua ja ra carta yø hya.

¹⁴ Porque dí tømí ngue himma ya'atho ga mmap'u, ya da zä ga nyasui p'uya.

¹⁵ Da hyut'a ni mmai Oja. Di zengua'i ni amigo 'bucua. 'Yørca ra mate dami zengua quits'u n'na ngu n'na'u ma amigogähe 'bup'u guí 'bahmü.

Ra Judas

Ja ua ra carta bi 'yo'tra Judas.

¹ Nugä drá Judas, rá mæfigä ra Jesucristo, dadi n'yohugä'be ra Jacobo. Dadi zengua to gä bi zon'na Oja. Emmëi di ma'ahua Oja. Ra Jesucristo p'uya, fä'ahua.

² Dí nne ngue man'na di dinni mmaihua ngue di huéc'ahua Oja. Dí nne ngue emmëi di ma'ahua Oja 'në da hyut'a ni mmaihua.

³ Ague mä zi cu'ahua, janjuani dá ne ngue xca ot'ahua ra carta ya yø hya n'youi na ra nho dá nthehua ngue ya dá nyamhuma. Pë jap'ua man'na ra hya ja ts'editho ga otra carta ga pen'nahua p'ua. 'Yo guí nnehua ngue to di ts'onna ra hya dí ec'ëihua, guehna ra hya i ja para zantho na. Pë n'na nditho bi un'Oja te'o gä o rá 'yë.

⁴ A nuyá, 'bua i'da yø ja'i ngue hingyø hoga 'yéc'ëi. I häte, guehya mmanya ngue sä ga siguetho ga øthua ra nts'o, porque ja rá mpunnbate Oja, i ëna. Pë ngue nguna ra hya mma, ya cøn'a ma Ojahua, co 'në'a ma Hmuhua Jesucristo cøni. A nuyá p'uya, ya manjam'møtho nt'ot'i p'ua ja ra Maca Libro ngue guehya yø ja'i da ma ra castigo ya.

⁵ Madague'a ya guí pahua na ra hya ga xi'ahua ya, pë dí nne ga ben'nahua te xa 'yøt'Oja yø pa xa thogui. Porque nu'mø mambá jupua ja ra häi Egipto ya yø ja'i Israel, m'mëfa p'uya, bi hyo'ua to himbi 'yéc'ëi te bi ma.

⁶ Damí bëmhmua te bi tho'ua yø anxë himbi zupra 'bëfi mi pëfi, sinoque bi zop'ua te mi pëp'ua mahëts'i. Nuna Oja, xa ndut'i conyø cadena p'ua ja ra 'bexui mënthe da zønna pa di nja ra ts'ut'abi.

⁷ 'Në damí bëmhmua te bi jap'a Oja'ua yø mmëngu p'ua ja ra hnini Sodoma 'nëhra hnini Gomorra conmi'da yø hnini guerp'utho mambí ja. Mi njap'ua

yø ja'i mi 'bap'ua ngue 'yots'om'mäi tengutho øtyø ja'i 'bap'ua guí 'buhmua ya ngue 'yots'om'mäi. 'Bua i'da ngue yø mmin'yohuë maði 'berpa rá sä tengutho 'mø dra xisu. Pë bi nzø ya yø hnini ya n'namhuma ngue nu to gätho øtyø ts'oqui da badi ngue di njapra castigo m'mëfa conna sibi para zantho.

⁸ Tengutho dí xi'ahua ya, xquet'a njarbutho'a te øtyø fehni xänbäte p'ua guí 'buhmua. Nu'ua, di ts'antyo dä, ëna ngue bi t'uti ngue da zä da 'yøt'a xants'o ngue di ts'onnyø do'yo. Embi ngue hingui ja ts'edi ga øthua ya yø hya di 'bejpahua Oja ga øthua. 'Në nnømman'ua'ua tate ja yø ts'edi.

⁹ Nu'mø mi du ra Moisés, nu'a ra 'bet'o anxë Miguel bi njun'ma hyaui ra zithu ngue di nuënnbabi rá do'yo. Pë nu'a ra Miguel himbi hya ra ts'edi xta nnømman'ua ra zithu, xta 'yëmbi ngue da ma ra castigo. Sinoque høntho ëmbi: "Di hëc'a'i Oja", bi 'yëmbi.

¹⁰ Pë nuyá yø n'yohua dí xi'ahua ya, nnømman'ua'ua ja yø ts'edi 'në hingui padi hanja. Tengutho yø zu'ë ngue hin'yua yø n'yomfëni, nu'a ra nts'o so yø mmui gue'a øt'a, njarbutho ya dí xi'ahua ya, guehya di m'mëhya.

¹¹ Nuyá yø ja'i ya, hague ngu ra n'ua da zä ya. Porque tenthø ra nts'o bi 'yøtra Caín. A nuyá p'uya, øtra ts'oqui ngue da dahra mënyu, tengutho bi 'yøtra Balaam. Pë di m'mëdi tengutho ra Coré, di m'mëdi ngue himbi ne xta 'yøde te mman'Oja.

¹² Nu'mø pap'ua ja ra ngo guí øthua ya yø ja'i dí xi'ahua ya, di 'berpabi yø sä'ua yø ja'i njuantho yø 'yéc'ëi. Porque nuyá yø ja'i ya di ho di nsihmë, pë hingui nnu mansu mi'da yø ja'i 'bap'ua ja ra ngo. Høntho nne ngue di nniyase. A nuyá, hin tema nho da 'yøt'ahua ya. Ya guí nuhua n'na ra jogui 'mø bá ha ra ndahi, 'në himbi n'ye, njarbutho ya. Nuyá, guehya tengutho yø za hingui zua'mø bi zønna pa di nzadi. Ya xandu, janangue hingui zadi, 'në majuaní ngue xandu ngue nu'mø mi sat'i, bi c'uts'i.

13 Nuya yø ja'i ngue høndra nts'o ga 'yo, guehya yø ja'i gui nhyejpa yø fante jap'u ja ra jathe ya, nup'u ni gohra ts'othe xants'o rá fuguí hots'e, njarbatho ya. Guehya tengutho yø sø 'mø dadi pomp'u thogui. Guehya da ma ra castigo para zantho ya, da map'u ja ra ts'a'beXuí.

14 'Dato yø papá bí m'mai bá fadi asta ra Adán, mí m'm'a rá yoto, ya ra Enoc. Guehna ra Enoc bí ma te di nja, bí 'yena: "Nú'mø bá εcua Oja, yø mahuahitho yø maca anxε da n'youi.

15 Dá εhε ngue da 'yörpa ra ts'ut'abi gátho yø ja'i. Gátho yø ts'oc'ei hingui εc'ei Oja da ma ra castigo gue'a te gáma nts'o xa 'yøt'e, da gue'a te gáma ts'omhya xa xi Oja p'u ha ya", bí 'yena.

16 Nuya yø nemhya, hinjongui pøni ngue di nnu manho. I nne ngue nu'a te go nnepyø mmái da 'yøt'e, gue'a di nja'a. Nú'mø ya, εna ngue paxe. Di hoqui te xihyø ja'i, para ngue da zäp'u da gujpa bi te honi.

17 Ague ma zi cu'aha, dami bemhma na ra hya bi xi'aha m'met'o ya yø representante ma Hmuha Jesucristo.

18 Nuyá, bí ma ngue hante da gaxyø pa di 'yep'u, di m'mahyø ja'i ngue da dentho'u yø hya xandaxqui. Guehya yø ja'i da 'yøtho'a ra nts'o so yø mmái ya.

19 Guehya yø n'yohu 'uenyø ja'i ya. Gue'a ra 'yu cämbase yø n'yomfeni da 'yøt'e. Hinga gue'a ra 'yu di unna Espiritu Santo ga 'yo.

20 Pe ague ma zi cu'aha, dami 'yøt'e ngue man'na di ndu ni maca nt'εc'ei hu i ja. Nú'mø guí mmat'Ojah, dami unna 'yu ra Espiritu Santo ngue di ben'nah te guí mmamhma.

21 'Yo gadi unthohu rá mate Oja. Nuna ma Hmuha Jesucristo ja rá nhucate na. Ma ga tømhma ngue di 'dacj ra te para zantho.

22 Nu to yobení, dami hathu ra ts'edi ngue 'yo di thät'i.

23 Pe nu'u ya xa thät'i, dami yani, tengutho 'mø gui hya'a n'na ra nzunza di o sibi ngue hingui nnepe da guadi di nzø, gui jarb. Di nja

ni nhucatehu ngue mi'da yø ja'i, pe dami mfähmu, mami njahu p'u tengu øt'u. Nup'u gdi bemhma ya yø ja'i ya, tengutho 'mø xanguahyø ulu ngue'a ra nts'o ga 'yo, hingui sä ha di mbennbi.

24 Hønsε Oja ja rá mfadi, 'ne ja rá ts'edi ngue fá'aha hingui 'yøthu ra ts'oqui. Oja da 'yøt'e ngue hinte mants'o da din'nah 'mø ra pa gui m'mähmu p'u ja rá hmi rá dä. Nu'a ra ora'a p'aya, ya da zä gui johyaha.

25 Nuna Oja bi yanju conná nguehra Jesucristo. Maguesε Oja ngue jase rá ts'edi, 'ne guehna tate hangu ra pa para zantho na. Da ngut'atho.

Apocalipsis

Nuna ra Jesucristo, ja ua ya yø hya bi 'yutra Xuua, bi japi da badi te ja ngue di nja m'mefa.

¹ Nuya yø hya ja ua, guehya nnepra Jesucristo da fadi hanja ya. Oja bi japra Jesucristo ngue nu'u yø mēfi Oja, da badi hanja ya yø hya ja ngue n'na zihmantho di nja. Nugä drá Xuua, ra Jesucristo bá penngagui rá anxε, bi jaqui dá padi hanja na ra hya na.

² Ma ga xi'ahua te gä dá nu. Ga xi'ahua hanja na te gäma hya dá øde. Ra Jesucristo bi xiqui xanho hanja na rá hya Oja.

³ Nuna rá hya Oja bi t'urqui, ra mmēnthi di nthēui te'o da manna hya p'u ha di mpēti yø 'yεc'ei. 'Nε xquet'a ra mmēnthi di nthēui yø ja'i da 'yøde hanja ya yø hya nt'ot'i. Nu te ra hya da 'yøde, gue'a da 'yøt'a. A nuya yø hya ja ua, himma ya'atho di nja ya.

⁴ Nugä drá Xuua dadi zēnguagä'u yø 'yεc'ei rá m'map'u yoto yø hñini rá njap'u ja ra häi Asia. Oja di jap'ahu 'nε da hyut'a ni mmēihua. Nuna Oja i 'buhya, ximmangu dyø pa xa thogui ya mi 'bui, 'nεhyø pa di map'u, hangu yø pa di sigue di m'mai. Di jap'ahu na ra Espiritu Santo, nuna entho yoto yø nyot'i i nεqui p'u ni hyandrá nthuts'i Oja.

⁵ Di jap'ahu na ra Jesucristo, guehna xifi xanho yø ja'i hanja Oja na. Go rá māditho bi bēnnate 'mø mi du na, 'nε guehna ja rá ts'edi ngue di manda gätho yø dast'abi 'bucua ja ra ximhäi na. Guehna ra Cristo di macju 'nε bi du. Nu'a rá ji bi mäni, gue'a i hoga ma ts'oquihua'a.

⁶ Nuna ra Cristo øt'e ngue ma n'yohu p'u ha di manda ngue ndast'abi. Bi 'dacju ra 'bēfi ngue dyø mmäcjahua, para ngue da zäp'u ga thannehua na Oja rá Papá. A nuyá, ma

ga espahua na ra Cristo maguesε, ngue ja rá ts'edi para zantho. Da ngut'atho.

⁷ A nuyá, nuna ra Cristo, nu'mø bi zøhø di 'yε mahεts'i, da n'youi ra gui. Gätho yø ja'i da nu. Nuya yø ja'i bi cuarpua ja ra pont'i da nu 'mø bi zøhø. Nu'mø bi nu yø ja'i 'bucua ja ra ximhäi, gä di nya dummäi. Da ngut'atho.

⁸ Nuna ma Hmuhua Oja jase rá ts'edi, nguna ra hya xicju, i εna: "A nugä para zantho di 'bui, porque ya nmi 'bucä p'u bá fadi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'u rá nεgui, pε nugä ga sigue ga m'mai para zantho", i εna. Porque nuna Oja i 'buhya, ximmangu dyø pa xa thogui ya mi 'bui, 'nεhyø pa di map'u, hangu yø pa di sigue di m'mai.

⁹ Nugä drá Xuua, gä dadi ncuhua, gäthogahua, ya ma n'yohu ra Jesucristo. A nuyá, di tocagahua ngue di sähu ra n'u ya. Pε gä di ohu rá 'yε ra Cristo nuna di hacju ra ts'edi ngue ga seti hangu ra n'u ja ngue ga thohmu. A nu'mø ma m'mucä p'u Patmos, ja n'na ra t'uhäi ja made ra jathe, ja dá op'u ra fädi. Bi joqui ngue dá mambrá hya Oja, dá xicä yø ja'i te'o na ra Jesucristo.

¹⁰ Nuna n'na ra pa ngue mi thanne yø ja'i ra Hmu Jesús, ra Espiritu Santo bi pärcagui ma nthandi, 'da ma'dan'yo dá nu. Dá øcua ja ma xutha ngue nts'edi ga nzoca n'na n'cei. Nup'u dá øde, tengutho 'mø bi 'bixtra corneta.

¹¹ Nu'a bi zoqui bi 'yεngui:

—A nugä para zantho di 'bui, porque ya nmi 'bucä p'u bá fadi bá nja yø cosa i ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'u rá nεgui, pε nugä ga sigue ga m'mai para zantho. Ague Xuua, dami cuarta sacua te gä gui nnu ya. Gui pennbá ra sacua yø 'yεc'ei 'bu'u yoto yø hñini rá njap'u ja ra häi Asia. Nuya yoto yø hñini ya, guehna ra hñini Efeso, ra hñini Esmirna, ra hñini Pérgamo, ra hñini Tiatira, ra hñini Sardis, ra hñini Filadelfia, ra hñini Laodicea.

12 Nugä drá Xuua, dá 'bärbuaya ngue dá hēt'a nzoqui. Pε nu'mø ma 'bät'i, dá nu yoto yø mfoxiyo ngue ra oro.

13 Nup'u ja'u yoto yø mfoxiyo p'uya, dá hēt'i ngue εt'inde n'na ra n'yohu. He rá he söt'e asta yø gua. Rá tiya p'uya, gä ra oro di ngüt'i.

14 Yø xtä p'uya, gä ra t'axi, εnä ra t'axca xide'yo ogue ra t'axca se. Yø dá p'uya, di yoxni tengutho rá thai ra sibi.

15 Yø gua p'uya, di yoxni tengutho ra t'εgui 'mø bá pømp'u ja ra orno ngue xa mma mats'uxt'i xandønho. Nu'a gä nt'øde 'mø bi nya p'uya, tengutho gui hī ra ndate dehe.

16 Nup'u ja rá 'ye ngue rá n'yei, i ha yoto yø sø. I pømp'u ja rá ne n'na ra ts'anjuai ja yoho yø hēti. Rá hmi p'uya, di yoxni tengutho gui yotra hyadi 'mø hīnte jutī.

17 Ma hεrp'u 'bäi, dá tägui tengutho n'na ra dü, dá sop'u ja yø gua. Bi macrá 'ye ngue ra n'yei, bi doscagui, bi 'yεngui:

—'Yo guí su. Go guecä dí 'bui para zantho, porque ya nmi 'bcä p'u bá fudi bá nja yø cosa i ja ya. Da guehya, nu yø cosa i ja, jap'u rá nεgui, pε nugä gä sigue gä m'mui para zantho.

18 Guecä dí 'bui hangü ra pa. 'Nε bi hnu ngue dá tu, pε nuya dí 'bui para zantho ya. Go dí hagä ra nsogui ngue ra ndate, go dí hagä ra nsogui p'u 'buhyø ánima.

19 A nuyá, dami cuatro sacua te gäma hya guí nnu ya. Cuatrá sacua'a te bi nja ya, da gue'a te di nja m'mefa.

20 Nuyá, gä xi'i te gä mbønya yoto yø sø gä nua ja ma n'yεigä ya. Co 'nεhya yoto yø mfoxiyo ngue ra oro di mäsqi, gä xi'i te gä mbøni. Nuya yoto yø sø gä nu, guehya gä mbøni ngue yoto yø mēfi Oja ya. Guehya 'bet'o p'u di mpēti yø 'yεc'εi ngue yoto yø hnini ya. A nuya yoto yø mfoxiyo gä nu, guehya gä mbøni ngue yoto 'bui yø 'yεc'εi ya.

2

1 Dami 'yotra carta, gui pēnnbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'u 'buhyø 'yεc'εi'a ra hnini Efeso. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmanna ja yoto yø sø p'u ja rá n'yei, nuna di therbu made ha ja yoto yø mfoxiyo ngue ra oro. I εnä:

2 Dí pacä te gä guí øthu. Dí padī ngue guí ha ra ts'edi guí ørpahu rá 'bēfi Oja. 'Nε guí seti hangü ra n'u guí thohmu. Dí pacä ngue hīn gadi nsixu yø ts'oc'εi. 'Nε dí padī ngue pønyø ja'i ngue nne da hyä'ahu, i εnä ngue ma representante. Pε gä hyaspahu ra güenda te gä 'yo ya yø ja'i ya, 'nε gä tinnbahu ngue guehya fehni ya.

3 Guí seti hangü ra n'u guí thohmu, 'nε 'bu i'da ngue εmmei ørcagui ma 'bēfi, hīnha gä ngohyø mmui.

4 Pε nugä jap'u n'na ra hya nnä sū'ahu. Nuna ra hya na ngue zits'utho gadi macju, ya hīnni mantho gadi macju tengutho p'u bá fudi, ngue janjuani gä hyo ni mmui gä macju.

5 Dami bēni ha bi njap'u guá ets'i ngue gadi macju. A nuyá, dami 'bā'ni mmuihu n'na zihmantho, dami macju tengutho gmi øthu m'met'o. A nu'mø ngue hīngui nne gui macju, gä mmagä p'u ngue gä hacä ni mfoxiyohu p'u ha ja.

6 A nuna n'na ra hya jap'u guí øthu, dí nnu manhogä na, ngue madits'u guí nnu manhohu'u yø hya xānnbabi yø ja'i ra Nicolás. A nugä p'uya, xquet'a 'nεqui madits'u dí nnu manhogä na ra hya na.

7 Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhya yø hya ja ua xihyø 'yεc'εi ra Espiritu Santo, i εnä: Nu ra ja'i da bōni ngue da dapra nts'o i ja, gä unna nt'ēdi ngue da zaprá ndät'ä ra za 'bäp'u ja rá nhuaza Oja. Nu'mø bi za ra ndät'ä ra ja'i, ra ja'i p'uya di m'mui para zantho, i εnä”.

8 Dami 'yotra carta, gui pēnnbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'u 'buhyø 'yεc'εi'a ra hnini Esmirna. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmanna ya mi 'bu 'mø mambá fudi bá nja yø cosa i ja ya, 'nε di sigue di

m'm̄ai para zantho. Guehnā bi d̄u nā, p̄e mah̄ombi m'm̄ai. I ɛnā:

⁹ Dí pac̄a te ḡa guí ɔ̄th̄a. Dí pad̄i ngue x̄angū rā n'n̄a guí s̄ah̄a. 'n̄ɛ dí pad̄i ngue guí hyoyah̄a, ngue h̄in'ȳa rā m̄ɛnyu. P̄e mad̄ague'a, t̄ate d̄i muui nā rā n̄ho di 'da'ah̄a Oja. Dí pad̄i ngue nn̄omman'a'ah̄a ȳo ja'í n̄uya ɛnā ngue ȳo judío. P̄e n̄uya ȳo ja'í ya, guehya h̄ingȳo ja'í Oja ya, sinoque guehya ȳo ja'í rā zith̄u ya.

¹⁰ 'Yo guí suh̄a'a te rā n'n̄a ja ngue guí thohm̄a ya. Porque rā zith̄u d̄i n̄ja rā pa dā 'ȳo't'e ngue guí n'of̄adih̄a. Ja dā f̄ap'ua p'uya ngue'm̄o majuan̄i guí ɛc'ɛigah̄a x̄anho, oque h̄in'nā. Di s̄a'ah̄a rā n'n̄a n'net'a mā pa, p̄e 'yogui h̄egah̄a mad̄ague'a guí t̄uh̄a. Cabo gā jut'ah̄a connā 'da'yo te para zantho.

¹¹ N̄u rā ja'í ja r̄a gu, dā 'ȳo'hya ȳo h̄ya ja ua xihȳo 'ȳɛc'ɛi rā Esp̄iritu Santo, i ɛnā: N̄u rā ja'í dā b̄oni ngue dā dapra nts'o i ja, ya h̄inda tho'a r̄a yondi rā ndate, i ɛnā”.

¹² Dam̄i 'yotrā carta, guí p̄ennb̄abi r̄a m̄efi Oja 'bet'o p'ua 'b̄ahȳo 'ȳɛc'ɛi'a rā hn̄ini Pérgamo. Ja ua ya ȳo h̄ya guí 'yot'i, guí 'ȳɛmbi: “Ngunā rā h̄ya mm̄annā p̄onn̄a ne n'na rā juai mand̄o nts'atho, ja yoho ȳo h̄eti, i ɛnā:

¹³ Dí pac̄a te ḡa guí ɔ̄th̄a. Dí pad̄i ngue guí 'b̄ahm̄a p'ua ha 'b̄ahȳo ja'í d̄i m̄anda rā zith̄u. P̄e dí pad̄i ngue guí ɛc'ɛigah̄a x̄and̄onho. N̄u'm̄o rā pa m̄i h̄at̄ra ts'edi rā zith̄u'ua n̄i mm̄ɛnguh̄a ya, ngue bi b̄entrā Antipas bi hyo, bi ɛpi ngue xifi x̄anho ȳo ja'í hanja'a ma h̄ya, p̄e h̄ingá h̄yegah̄a.

¹⁴ A n̄uyá, jap'ua 'da ȳo h̄ya guí ɔ̄th̄a ngue h̄ind̄i n̄nu manhoḡa. Porque nunā rā h̄ya b̄i nx̄ännbate manjam'm̄o rā Balaam, 'b̄ap'ua 'da n̄i amigoh̄a ngue tennā rā h̄ya nā. Guehnā bi x̄ännb̄abi rā Balac, bi xifi ngue da japȳo judío dā 'ȳotrā ts'oqui, ngue dā zi'a te p̄orp̄abi ȳo dah̄mu, m'm̄efa p'uya d̄i n'yots'om'm̄ai.

¹⁵ Nunā man'na rā h̄ya p'uya, xquet'a 'b̄ap'ua 'da n̄i amigoh̄a ngue tennā h̄ya b̄i nx̄ännbate rā Nicolás.

Conque nunā rā h̄ya x̄ännbate nā, mad̄its'ua ngue dí n̄nu manhoḡa nā.

¹⁶ P̄e n̄uyá, 'yo ḡadi unnā 'yu ȳo ja'í ngue di x̄ahya ȳo h̄ya b̄i nx̄ännbate nā dí xi'ah̄a ya. Dam̄i xihȳo ja'í ngue nunā rā h̄ya x̄ännbi, dā h̄yep'ua. Porque n̄u'm̄o h̄imb̄i ne ȳo ja'í dā h̄yep'ua nā rā h̄ya di x̄adi, gā mm̄aseḡa p'ua. N̄uya ȳo ja'í h̄ingui nne dā h̄yep'ua ya ȳo h̄ya di x̄adi, gā s̄aseḡa'be connā juai p̄ommā ne.

¹⁷ N̄u rā ja'í ja r̄a gu, dā 'ȳo'hya ȳo h̄ya ja ua xihȳo 'ȳɛc'ɛi rā Esp̄iritu Santo, i ɛnā: N̄u to dā b̄oni ngue dā dapra nts'o i ja, gā japi dā zi rā hm̄ɛ b̄i ja mah̄ets'i, guehnā rā hm̄ɛ h̄ingui facua ja rā ximh̄ai nā. 'N̄ɛ gā unnā n'na rā t'ado x̄a nt'axi. Nunā rā t'ado gā unni, nt'ot'i n'na rā thuh̄u ma'da'yo, h̄injongui pad̄i hanja. Sinoque ja ngue dā bas̄e hanja'a to dā hyannā do, i ɛnā”.

¹⁸ Dam̄i 'yotrā carta, guí p̄ennb̄abi r̄a m̄efi Oja 'bet'o p'ua 'b̄ahȳo 'ȳɛc'ɛi'a rā hn̄ini Tiatira. Ja ua ya ȳo h̄ya guí 'yot'i, guí 'ȳɛmbi: “Ngunā rā h̄ya mm̄annā Ts'ant'ua Oja, nunā di yoxn̄i ȳo dā tengutho guí 'yotrā thai rā sibi. Ȳo gua p'uya, di yoxn̄i tengutho rā t'ɛgui mats'uxt'i x̄and̄onho. I ɛnā:

¹⁹ Dí pac̄a te ḡa guí ɔ̄th̄a. Dí pad̄i ngue ḡadi mac̄j̄a 'n̄ɛ dí pad̄i ngue n'na ngu n'na ḡadi mm̄ah̄m̄a. Dí pad̄i ngue guí ɛc'ɛigah̄a x̄and̄onho. Dí pad̄i ngue guí ɔ̄rpah̄a r̄a 'befi Oja. Dí pad̄i ngue n̄u'a te rā n'n̄a guí thohm̄a, ḡa guí s̄eth̄a. Dí pad̄i ngue n̄u'a te rā n̄ho guí ɔ̄th̄a, man'na t̄ate x̄anho te guí ɔ̄th̄a ya, ngue'm̄o r̄a m̄adi.

²⁰ P̄e n̄uḡa, jap'ua n'na rā h̄ya nna sa'ah̄a. Porque nunā rā h̄ya x̄ännbate rā Jezabel, ḡadi unthoh̄a rā 'yu. Nunā rā xisu nā, i ɛnā ngue Oja di b̄ennb̄abi rā h̄ya x̄ännbate, p̄e h̄immā juani. Porque dí pad̄i ngue h̄at'ua ȳo ja'í x̄ännbi. ɛmbi ngue s̄atho d̄i n'yots'om'm̄ai rā ja'í, 'n̄ɛ ɛmbi ngue s̄atho dā za rā nḡo p̄orp̄abi ȳo dah̄mu.

²¹ N̄uḡa dí t̄o'm̄a nā rā Jezabel, x̄amh̄atho dā h̄yep'ua'a r̄a

n'yots'om'mäi ga 'yo, pe hingui nne da hyep'u.

²² Janangue nuyá, ga japi di hyenni da 'yoxrá t'ots'i. Ga japi da zä ra n'u. Nu to ga xa hyät'i ngue n'yots'om'mäiui, nu'mø hindi 'bät'yø mmäi ya hät'i ngue da hyep'u ra nts'o øt'e, xquet'a ga japi ngue mathoguiho da zä ra n'u.

²³ Nuná ra Jezabel, ga hogä yø ja'i nuyá xa hyät'i, i nnøpe ngue yø basi. Ja da bap'u yø 'yεc'ei 'bäi ndap'u bi zä p'uya ngue dí parbabi yø n'yomfēni yø ja'i, nu te gäma hya mbēmp'u ja yø mmui n'na ngu n'na, gä dí padi. N'na ngu n'na'ahä, nu te gä guí øthä gue'a ra njut'i di nja'a.

²⁴ Pe nuná ra Jezabel xännbate ra hya p'u ja ra hnini Tiatira, xangu hingui nne gui tenhnä na ra hya na. Porque nuyá yø hya exa di xähyø ja'i ngue nne da badi xandønho te εga 'yo rá hya ra zithu, ya hingui nne gui xähmä ya yø hya ya. Pe conni parte, ya hin'ya te gdá su'ahä.

²⁵ Nuná ra hya ya xcá benthä, dami sigue ngue gue'a gdí n'yohä'a ya, asta gue'mø dá εcä mahøn'a.

²⁶ A nuyá, nu to da bōni ngue da dapra nts'o i ja, 'nε da 'yøt'e te dadi 'bēpi, 'nε di sigue da 'yøt'e asta guēp'u rá nzequi, guehna ra ja'i ga unná cargo ngue di manda yø nación.

²⁷ Ma Papá bi 'dajma cargo, ga ja'ahä p'uya ga 'da'a ni cargohä. Pe mandø nzaquitho rá ts'edi ga 'da'ahä. Nu'mø himbi 'yøtyø ja'i na ra hya guí xihmä da 'yøt'e, gui japhä yø ja'i tengutho 'mø bi thespa rá t'εgui n'na ra ts'øye, ngue 'bexti mpøde.

²⁸ Xquet'a ga 'da'ahä ra dasø bi pøx'mø xudi.

²⁹ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yεc'ei ra Espiritu Santo”.

3

¹ Dami 'yotra carta, gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'u 'bähyø 'yεc'ei'a ra hnini Sardis. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yēmbi: “Nguna ra hya mmanna to pennbabi rá Espiritu Santo ya yoto

yø hnini, nuna hä yoto yø sø. I εna: Dí pacä te gä guí øthä. Dí padi ngue nup'u ha guí yahä, guí εna ngue ya guí øthä xandønho rá 'bēfi Oja. Dí pacä p'uya ngue himma juani guí n'yohä rá ts'edi Oja.

² 'Yo nimantho guí säyathohä, dami mpēfi ngue gui hähä ra ts'edi yø ja'i. 'Yo guí nnehä ngue nimantho da hyep'u Oja mi'da yø ja'i. Porque dí nnugä ngue guí säyathohä, guehna hingui nnu manho ma Ojagä naya.

³ Man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui pumbēni ya yø hya bi sän'nähä. Nu te gäma hya bi si'i gui 'yøthä, da gue'a gui 'yøthä'a. 'Yo nimantho gui säyathohä. Nu'mø hingä ja ndummäi gui 'yøthä ya yø hya dí xi'ahä ya, jagui thambēnihä ya ga søcä p'u guí 'bähmä, tengutho 'mø bi zøhra bε, porque hingui pahmä tema ora ga søhø.

⁴ Pe dí padi ngue nup'u ja ra hnini Sardis, 'bap'u 'da yø 'yεc'ei ngue hindi ts'onnyø he bi un'Oja. Guehya 'dap'u ga n'yo'be ya, da hye yø t'axca he. Gue'a yø njut'i'a ngue himbi ts'onnyø he bi t'unni.

⁵ A nuyá, nu to da bōni ngue da dapra nts'o i ja, gue'a da hye rá t'axca he'a, 'nε hingä thujpabi rá thuhä p'u ja ra libro nt'ot'i yø thuhä ya yø ja'i ja ra 'da'yo te. Nup'u 'bähmä Papá, conyø anxε 'dap'u 'bähmi, ja ga mmangä p'u ngue guehya ma ja'i ya.

⁶ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yεc'ei ra Espiritu Santo”.

⁷ Dami 'yotra carta gui pennbabi rá mēfi Oja 'bet'o p'u 'bähyø 'yεc'ei'a ra hnini Filadelfia. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yēmbi: “Nguna ra hya mmanna majuaní ngue gä rá nho øt'e, 'nε nu'a ra hya mma gä majuaní. Guehna hannbabi rá nsogui rá dast'abi David. Nu'mø bi xocra goxthi, hinjongui sä da nøt'e. Nu'mø bi nøtra goxthi, hinjongui sä da xoqui. I εna:

⁸ Dí pacä te gä guí øthä. Dí padi ngue nuna ma 'bēfi, madi zits'u guí hä rá ts'edi gui 'yøthä na ra 'bēfi na.

A nu'a gni 'yörpah_u masu na ra hya dí mma, hingui cönngha_u ma thuhu, janangue dá xoc'ah_u n'na ra goxthi ngue hñjongui sä da nõt'e.

⁹ A nuya yø ja'i o rá 'yε ra zithu, guehya exa ena ngue yø judío ya, pε himma juani ngue guehya ma ja'igä ya, sinoque fεhni. A nuya yø ja'i ya, ga japä ngue di ndantyøhmü p'u ha gui 'buhmu. Ja da bap'u p'uya ngue dadi ma'ah_u.

¹⁰ Nugä dí xi'ah_u ngue gui seti hangü ra n'u ja ngue gui thohmu. Nuna ra hya dá 'bep'i gui 'yøth_u, gue'a gä 'yøth_u'a. Janangue nuyá, ga faxah_u 'mø gä säh_u ra n'u da thogui gätho yø ja'i 'bwi rá ngani nximhäi. Ja da fap'u ndana ra ja'i da bõni ngue xanho rá nt'εc'ei.

¹¹ N'na zihmantho ga ma εcä. 'Yo gadi thøhm_u na ra hya ya xca benth_u, n'namhma ngue hinga n'nan'yo to di tocabi ra njut'i ja ngue di n'na'ah_u.

¹² A nuyá, nu to da bõni ngue da dapra nts'o i ja, gue'a da gohi ngue drá döts'e rá ngu ma Oja'a. 'Nε hñjam'mø da 'uemp'u di m'mäi. Nu'a rá thuhu ma Oja, ga cuarpabi ra ja'i. 'Nε ga cuarpabi ra ja'i rá thuhu na ra 'da'yo Jerusalén bí ja mahεts'i, gue'a rá hñini ma Oja'a. 'Nε xquet'a ga cuarpabi ra ja'i ma 'da'yo thuhu.

¹³ Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yεc'ei ra Espiritu Santo”.

¹⁴ Damí 'yotra carta, gui pennbabi rá mεfi Oja 'bet'o p'u 'bahyø 'yεc'ei'a ra hñini Laodicea. Ja ua ya yø hya gui 'yot'i, gui 'yεmbi: “Nguna ra hya mmana zant'a majuaní te mma. Nuna xifi xandønho yø ja'i hanja na ra hya majuaní. Conná nguehna bi nhogui te gäma cosa bi zän'Oja ngue bi nja. I εna:

¹⁵ Dí pacä te gä gui øth_u. Dí padi ngue ni xinga gue'a gui hyεgagui p'u, ni xinga gue'a gdi ha ra ts'edi gui tennagui ma hya. A nuyá, i nne gui sänni te gui 'yøt'e. O bien ngue gui hyεgagui p'u, ogue xingui hya ra ts'edi gui tennagui ma hya.

¹⁶ Pε comma ngue xøgue zi juat'atho gui εc'εigui, nuya njuantho gui mma thi ya.

¹⁷ Guí εna ngue ya gyø mmεmmetih_u, ya hñte gadi 'behmu. Ya gä gue'a te gui øt'e gui εhm_u ya. ¿Ua hñ gadi umhm_u ra güenda ngue ra 'yanthi gä nthεh_u? Porque madi zits'u te di ja'ah_u. Guí hyoyah_u nup'u go bi zä. Gyø xädäh_u nup'u go bi zä. Conque ni xingra ulu di ja ngue gui hyeh_u.

¹⁸ Janangue dí xi'ah_u ngue gui tängbah_u ra oro ma datho xandønho, ya xpá thop'u ja ra sibi. Nu'mø ngue da guehna di ja'ah_u na, ya majuaní ngue gui mmεmmetih_u 'mø. 'Nε gui tängbah_u ra ulu tate mandø nt'axitho gui hyeh_u, n'namhma ngue ya hñni mantho gui pes'ni sä ngue da hñ'y_u te gui hyeh_u. Damí tängbah_u ra 'yεthi ni hu ngue ra colirio, di coxni däh_u, n'namhma ngue da zä ni nxädä gui thohmu.

¹⁹ A nugui, nu'u gä dadi madi, nu'mø hinga gue'a ga 'yo, nugä dí fei ngue dadi hejpi te øt'e. Janangue nuyá, ga fεp'ah_u 'mø ngue hingui hya ra ts'edi gui 'bä'ni mmæih_u ya.

²⁰ Dí 'bäcä p'u ja ra goxthi dí nzonhnategä. Nu ra ja'i da 'yøde te dí xifi, da xogagui rá mmæi ga cut'i. Ga nsäya p'u ja rá mmæi ra ja'i. Ga n'amigo'be, 'dap'u ga nsihmε'be.

²¹ A nuyá, nu ra ja'i da bõni ngue da dapra nts'o i ja, ga unna nt'edi ngue 'dap'u ga mm'i'be p'u dadi manda. Tenguthogä ngue dá dapra nts'o, janangue nup'u di manda ma Papá 'dap'u dí hu'be.

²² Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhna ra hya xihyø 'yεc'ei ra Espiritu Santo”.

4

¹ Mí tho'a te gäma hya dá nugä p'uya, mahøndä nnøts'e ngue da hanmahεts'i. Dá handa n'na ra goxthi ngue nsoqui. Nu'a nmi ya'be p'uya, nu'mø nzoqui, εna gue'mø m'mixt'i ra corneta'a ga ya. Bi 'yεngui:

—Bí 'yεcua ya. Ga ut'a'i te ja ngue di nja m'mεfa —bi 'yεngui.

² Nu'a ra ora'a p'uya, bi pärcagui ma nthandi ra Espiritu Santo. Dá handa n'na ra nthuts'i bí ja mahets'i. Nup'u ja ra nthuts'i p'uya, ja hup'u Oja.

³ Nuná dá handi ngue huxp'u ja rá nthuts'i, dá nu ngue di yoxni p'u hudi, tengutho gui yoxni ra dospí ngue ra jaspe, n'youi ra cahu xa ntheni ngue ra cornalina. Nup'u hudi, jap'u n'na ra nyot'i ngue ra sano, gá ra jaxhmu.

⁴ Xá 'yēt'inde 'däte magoho yø nthuts'i p'u hudi. N'na ngu n'na'u yø nthuts'i hup'u n'na nc'ei, gá he yø t'axca he. 'Da'a n'na ra corona ngue ra oro oxyø ya.

⁵ Nup'u hu Oja, ja pøp'u yø hüei, ja nexp'u yø ngäni 'mø bi nya. Nup'u ni hyandrá nthuts'i Oja, jap'u yoto yø nyot'i ngue danzø. Gue'u nnøpa ts'edi ra Espiritu Santo'u yø nyot'i.

⁶ Nup'u ja ra xequi socra nthuts'i p'uya, titho tengutho ra jathe p'u gui nequi. Pe thotrá nthandi ra ja'i tengutho ra xito.

Nup'u ja ra nthuts'i, gá goho yø ts'at'i 'bäi 'da'a n'na'u ja yø te. Ngu rá hmi, ngu rá xatha, gá ja yø dä.

⁷ Nu'a rá madi, di nequi tengutho n'na ra dafanzate. Nu'a rá yoho, di nequi tengutho n'na ra ndøtoro. Nu'a rá hyu, ja rá hmi tengutho ra ja'i. Nu'a rá goho, di nequi tengutho ra dátäni di hmahyø zahua.

⁸ Gä goho, i ja 'dato yø zahua n'na ngu n'na. Nup'u ja yø zahua, ngu yø 'bizahua, ngu maxøts'e, gá ma zinni ja yø dä. Ra pa, ra xui hingui säya ngue ena:

—Nuná Oja ná, guehna ma datho di nsupi. Guehna ma datho di nsupi. Guehna ma datho di nsupi. Guehna Oja ra hmu ná ngue jase rá ts'edi, guehna 'bahna ya, 'nehyo pa xa thogui ya mi 'bui, 'nehyo pa di map'u, hangü yø pa di sigue di m'mui —i ena.

⁹ Nguna ra hya ga 'yεspabi Oja 'ne di ja mammadi Oja. N'na ndi ngu n'na ndi da 'yεspabi Oja,

¹⁰ nu'u 'däte magoho huxyø nthuts'i di mäspu hu Oja, gá ndantyøhmu ngue thanne Oja nuna 'bui para zantho.

N'na ngu n'na enyø corona ngue sop'u ni hyant'Oja. I ena:

¹¹ —Ague ma Oja'i, gue'e ma Hmu'ahé. Gue'e ni 'yup'u mathoguiho da hnu mansu'i. 'Ne ni 'yup'u da t'ets'a'i, porque jase ni ts'edi ngue gá hoqui tanto yø cosa i ja. Nu'i, bi nja'i mpähä guá sänni te bi nja, gue'a ja'a ya.

5

¹ Nuná Oja huxp'u ja rá nthuts'i, dá hēti ngue fo rá n'yei n'na ra sacua ngue m'mäni. Nt'ot'i mbo ra sacua 'ne nt'ot'i maxøts'e. Nup'u ja rá nyaní ra sacua n'youi yoto yø seyo sammi ngue hīndi nxudi.

² Dá nu n'na ra anxε ngue mandø nzaquitho ga ya, ra ndøts'edi ga 'yøtra nt'änni, i ena:

—¿To da bøni di ntate ya ngue da zä da xøjpa yø seyo samra sacua, para ngue di nxudi? —bi 'yena.

³ Pe hīnjombi bøni ngue xta nzä da xudi, ni xinga guerp'u mahets'i, ni xinga guercua ja ra häi, ni xinga guerp'u 'bahyø ánima. Hīnjombi bøni ngue xta nzä xta xøjpa yø seyo ra sacua ngue xta nnu te nt'ot'i.

⁴ Nugä p'uya janjuani ngue di zoni, porque hīnjombi bøni ngue xta xøcyø seyo ngue xta nnu yø letra nt'ot'i ra sacua.

⁵ Nu'u 'däte magoho nja'i, bi 'yenga n'na:

—'Yo nīmantho guí zoni, porque nuna ni hu ngue ra dafanzate, rá mēni ra Judá 'ne rá mēni ra dast'abi David, go bi dahna ya. Go da zä da xøcya yoto yø seyo samra sacua naya.

⁶ Dá nugä n'na ra De'yo ngue 'bäp'u 'bu Oja p'uya. Di nequi ngue n'yodui yø medi bi nja 'mø mi tho. Xa 'yēt'inde'u di mäspu 'bu Oja. Ja yoto yø daní, ja yoto yø dä. Nuya yø dä p'uya, guehya nne da ma ngue ra Espiritu Santo handi gá rá ngani nximhäi.

⁷ Nuná ra De'yo, bi ganna sacua mi ca rá n'yei Oja p'u hudi.

⁸ Mi ganna sacua p'uya, nuya goho i 'bäi n'na ngu n'na yø ts'at'i ra nthuts'i, co 'nehya 'däte ma goho hup'u ja yø

nthuts'i, gä bi ndantyøhmü p'ü 'bähra Dε'yo. I ha 'da'a n'na ra 'bida ni hu ngue ra arpa. Nε the 'da'a n'na ra mohi ngue ra oro, yüp'ü ra hoga bopo. Nunä ra bopo, guehna rá mhmat'Oja øtyø ja'i ya o rá 'yε Oja na.

⁹ Nε tuta n'na ra thuhu ngue ma'da'yo, i εna thuhu: "Nu'i, gue'e ní 'yüp'ü ngue gui canna sαcua, gui xøjpa yø seyo n'youi. Porque gue'e bi tho'i, 'nε conni ji gá jurpabi yø ts'oqui yø ja'i ya o rá 'yε Oja. Guehya yø ja'i 'bwi ndap'ü bi zä yø häi, 'nε 'dama 'dan'yo yø hya gá nya n'na ngu n'na.

¹⁰ Gá unyø 'bεfi yø ja'i ngue dyø mmäcja, para ngue da dānnesε Oja. 'Nε gá unyø 'bεfi yø ja'i ngue di ndast'abi, ngue di manda gä ra ximhäi".

¹¹ Ma nu mahøn'a p'üya, dá nu ngue mandøngu dyø anxε xá 'yεt'inde'ü 'däte magoho di mäts'ü goho 'bäp'ü ja yø ts'at'i ra nthuts'i. Pε nu'a gāngu yø anxε dá nugä, yø mahuañi ngue yø mahuañi'a gandøngu yø mahuañi yø anxε dá nugä ngue tuhu.

¹² Janjuani ngue ra ndøts'edi gá 'yεna:

—Nunä ra Dε'yo bi tho, guehna ní 'yüp'ü ngue da 'yεspabi yø ja'i na. Da manyø ja'i ngue guehna jase rá ts'edi na, 'nε di manda'a te gāma cosa i ja, go guehna jase rá mfadi na. Janangue ní 'yüp'ü da hnu mansu 'nε da t'εspi.

¹³ Dá øcä p'üya ngue mandøngutho i tuhu. Gätho'a te bá sän'Oja ngue ja yø te, gä tuhu, ngup'ü mahets'i, nguua ja ra ximhäi, ngup'ü 'bwhyø ánima, ngup'ü ja yø jathe. Gä 'da gá 'yεntho:

—Nunä Oja hup'ü ja rá nthuts'i, co 'nεhra Dε'yo, guehya mā datho nne ngue da hnu mansu ya. 'Nε da hma ngue maguesε ja yø ts'edi. Guehya jatho ngue da t'εspi hangü ra pa ya —i εna.

¹⁴ A nu'ü goho i 'bäi n'na ngu n'na yø ts'at'i ra nthuts'i, 'da gá 'yεntho:

—Xandønho ngue ngu'a di nja —bi 'yεna.

A nuya mi 'däte magoho di mäspü hu Oja p'üya, gä bi ndantyøhmü ngue thanne Oja nunä 'bwi para zantho.

6

¹ Dá nugä ra Dε'yo p'üya, ngue bi xøts'a rá madi'ü yoto yø seyo. Nu'a n'na'ü goho 'bäp'ü ja yø ts'at'i ra nthuts'i p'üya, ra ndø ts'edi gá ya, εna ra ngäni p'ü dá øde ngue εnguï:

—Bí 'yεcua, n'namhma gui hyεti xanho —bi 'yεnguï.

² Ma nhannigä p'üya, dá nu n'na ra t'axa ndøfani. Nu'a ra tøgue, fo rá 'yε n'na ra nsä. Bi t'unna n'na ra corona. Bi ma p'üya ngue da øtra tunhni. Pε himbá thapi. Nunä, ndap'ü bi zä ni ma bí tåhra tunhni.

³ Nu'a ra Dε'yo p'üya, mi xøts'a rá yoho ra seyo. Bi 'yεngä'a rá yoho 'bäp'ü ja rá ts'at'i ra nthuts'i p'üya:

—Bí 'yεcua, n'namhma gui hyεti xanho —bi 'yεnguï.

⁴ Ma nugä p'üya, bá εp'ü n'na ra thenga ndøfani. Nu'a ra tøgue, bi t'unná ts'edi ngue da japi di ndunhyø ja'i 'bæcua ja ra ximhäi. N'na ngu n'na di nhyo. Bi t'unna n'na ra majuai.

⁵ Nu'a ra Dε'yo p'üya, mi xøts'a rá hyu ra seyo. Bi 'yεngä'a rá hyu 'bäp'ü ja rá ts'at'i ra nthuts'i p'üya:

—Bí 'yεcua, n'namhma gui hyεti xanho —bi 'yεnguï.

Ma nhannigä p'üya, dá nu n'na ra 'bondøfani. Nu'a ra tøgue p'üya ha n'na ra pesa.

⁶ Dá øcä p'üya ngue bá nya'a hup'ü made hapü 'bä'ü goho 'bäp'ü ja yø ts'at'i ra nthuts'i. Bi 'yεna:

—Nu'a n'na kilo ra trigo, di muui'a te nthaha n'na pa ra nzäbi. Nu'a hyu kilo ra cebada, di muui'a te nthaha n'na pa ra nzäbi. Pε ra aceite 'nεhra vino hinda nexrá muui'a —bi 'yεna.

⁷ Ra Dε'yo p'üya, mi xøts'a rá goho ra seyo. Bi 'yεngä'a rá goho i 'bäp'ü ja rá ts'at'i ra nthuts'i p'üya:

—Bí 'yεcua, n'namhma gui hyεti xanho —bi 'yεnguï.

⁸ Ma nhannigä p'üya, dá nu n'na ra nduhmi ndøfani. Nu'a ra tøgue p'üya ni hu ngue ra Ndate. Nup'ü ja rá xatha ra tøgue, bá 'bεfa p'ü'a ra xεqui 'bwhyø ánima. Guehna bi t'unná ts'edi

ngue da hyo n'na cuarto yø ja'i 'b'ua nximhäi na. Da japi ngue di nhyo yø ja'i p'ua ja yø tunhni di nja, da du yø ja'i ngue ra thuhu. Da du yø ja'i ngue ra guchi. Da du yø ja'i ngue da za yø zate.

⁹ Ra De'yo p'uya, mi xøts'a rá cat'a ra seyo. Dá nugä yø te yø ánima xa tho ngue mmambrá hya Oja. Guehya hinguí sáya'a maní manna hya, janangue bi tho. Nuya p'uya, gä 'b'up'ua ja ra altar.

¹⁰ Yø ánima p'uya, nts'edi gá 'yena:

—Ague grá Hmu ma Oja'i, gue'e majuaní ngue gä ra nho guí øt'e. 'Né dí pacähe ngue di nja'a te ra hya xcä ma ngue di nja. Xiya, ¿asta njam'mø guí hyaspabi ra güenda ya yø ja'i 'b'ua nximhäi bi hyogähe ya? —i ena.

¹¹ Bi t'unyø t'axca he ya yø ánima n'äst'abi, pε bi sifi ngue di nsayahma mits'ua ra pa. Da dø'mits'ua, asta gue'mø da zædi ngue da thopya yø cu ørpa rá 'bæfi ra Cristo, tengutho i du ya yø ánima.

¹² Ra De'yo p'uya, mi xøts'a rá 'dato ra seyo. Dá nu ngue mathoguitho bi 'yan'ahäi. Ra hyadi bi gohi ngue ra pothi tengü ra 'bo'ulu. Ra zana bi gohi tengü ra ji ngue xa ntheni.

¹³ Bá høhyø sø maya bi zo häi. Guí nnu 'mø ngue huatra ndahi yø 'ya'igo, 'da guá hyømtho ngue so häi, bi njarbatho.

¹⁴ Ra c'ammahets'i p'uya, bi m'mædi tengutho 'mø m'mäni n'na xit'o ra xæcua. Yø t'øhø 'nēhyø t'uhäi ja mæde ra jathe, gä bi damp'ua ha ja.

¹⁵ Yø dast'abi 'b'ua nximhäi p'uya, gätho yø hmu, gätho yø mmæmmæti, gätho yø general, gätho mi'da yø ja'i ja yø ts'edi, gue'ua 'b'uhyø hmu, gue'ua hinjo'o yø hmu, gä bi 'dagui, bi n'yamp'ua ja yø 'bido. Bi yarbua ja yø hyädo ja mbo ra häi.

¹⁶ Yø ja'i bi 'yembyø t'øhø, bi 'yembyø nyuni:

—Bá tähmua ya, n'namhma guí cogbahe, hinda dingähe na hup'ua ja rá nthuts'i. Porque ra ndussutho ra castigo da ja ra De'yo, hndí nne ga thocähe'a ra castigo'a.

¹⁷ Nuya mfadi ngue bi zøhra pa di nja ra castigo ya. Ya hinjonda zä da däqui te di nja ya —i enyø ja'i.

7

¹ Mi tho'a te dá nugä p'uya, mahøndä handi goho yø anxε 'bäi ngoho mats'at'i nximhäi, ngue samra ndahi n'na ngu n'na. Hndi japi tema ndahi di n'yo maxøts'e ra häi, ni xinga guep'ua ja ra jathe di japi di n'yo ra ndahi. Hndi japra ndahi ngue tema za da 'yani.

² Dá nugä man'na ra anxε p'uya, ngue bí 'yep'ua ni bøxyadi. Hannbabi rá seyo na majuaní ngue Oja i 'bui. Nuna ra anxε, ra ndøts'edi i matya goho yø anxε xi t'unyø ts'edi ngue da 'yøtra ndate p'ua ja ra häi 'nep'ua ja ra jathe.

³ Bi 'yembi:

—'Yo sä tema ndate guí øthu p'ua ja ra häi, ni xinga guep'ua ja ra jathe, ni xingyø za, 'be ga mmæpyagähe ya yø ja'i yø mæfi Oja, da ma ma seyobi yø dε yø ja'i —bi 'yembi.

⁴ Dá øcä hangü gangü ya yø ja'i bi mε rá seyo Oja p'ua ja yø dε. Nuya 'de'ma yoho yø ts'ant'ua ra Israel, nu hangü yø mæni 'bui, n'na ciento 'nē yote magoho mahuañi bi zædi.

⁵ Nuna ra Judá, nuya yø mæni bi m'mæ'a m'mæfa, bi zæ'i 'de'mayo mahuañi bi ma ma seyo. Nuna ra Rubén, nuya yø mæni bi m'mæ'a m'mæfa, bi zæ'i 'de'mayo mahuañi bi ma ma seyo. Nuna ra Gad, nuya yø mæni bi m'mæ'a m'mæfa, bi zæ'i 'de'mayo mahuañi bi ma ma seyo.

⁶ Nuna ra Aser, nuya yø mæni bi m'mæ'a m'mæfa, bi zæ'i 'de'mayo mahuañi bi ma ma seyo. Nuna ra Neftalí, nuya yø mæni bi m'mæ'a m'mæfa, bi zæ'i 'de'mayo mahuañi bi ma ma seyo. Nuna ra Manasés, nuya yø mæni bi m'mæ'a m'mæfa, bi zæ'i 'de'mayo mahuañi bi ma ma seyo.

⁷ Nuna ra Simeón, nuya yø mæni bi m'mæ'a m'mæfa, bi zæ'i 'de'mayo mahuañi bi ma ma seyo. Nuna ra Leví, nuya yø mæni bi m'mæ'a m'mæfa,

bi zɛ'i 'dɛ'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra Isacar, nuya yø mɛni bi m'mɛ'a m'mɛfa, bi zɛ'i 'dɛ'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo.

⁸ Nuna ra Zabulón, nuya yø mɛni bi m'mɛ'a m'mɛfa, bi zɛ'i 'dɛ'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra José, nuya yø mɛni bi m'mɛ'a m'mɛfa, bi zɛ'i 'dɛ'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo. Nuna ra Benjamín, nuya yø mɛni bi m'mɛ'a m'mɛfa, bi zɛ'i 'dɛ'mayo mahuaḥi bi ma ma seyo.

⁹ Mi tho'a te gá dá nugá p'uya, mahøndá nhanni, pɛ mandøngu dyø ja'i dá nu ngue xpí 'yɛhɛ 'dama 'dan'yo yø häi, ndap'u bi zä yø xɛqui, ndø yap'utho yø mmɛngu 'da. 'Nɛ 'dama 'dan'yo yø hya ga ya n'na ngu n'na. Gä 'bäp'u ni hyant'a huxrã nthuts'i ha 'bähra Dɛ'yo. Pɛ mandøngu dyø ja'i 'bäp'u, hingui sä di 'bede. Pɛ gä he yø t'axca he, 'nɛ gä ca yø palma.

¹⁰ Gätho yø ja'i, gä mafi, pɛ ra ndøts'edi gä 'yɛna:

—Nuna ma Ojahɛ huhnɛ ja rá nthuts'i ya, guehna bi yanju na, co 'nɛhra Dɛ'yo ma Yantehɛ —i ɛnyø ja'i.

¹¹ Gätho yø anxɛ, xa 'yɛt'inde ya 'däte magoho ɛt'inde ya goho 'bähyø ts'at'i ra nthuts'i, gä bi ndantyøhmu p'uya ngue thanne Oja.

¹² I ɛna:

—Majuani ngue ngu'a bi nja ya. Pɛ nuyá, ma ga ja ma mmadihɛ Oja hangu ra pa ya. Porque nuna guehna jatho ngue ga ɛspahɛ na. Guehna jase rá mfadi na. Guehna ma datho ja ngue da hnu mansu na. 'Nɛ jase rá ts'edi. Nu te sänni ngue di nja, gue'a nja'a. Da ngut'atho.

¹³ Nu'a n'na'u 'däte magoho p'uya bi 'yänngui, i ɛna:

—¿Te'o ya he yø t'axca he? ¿Haru gue xpí 'yɛhɛ? —bi 'yɛngui.

¹⁴ Nugá p'uya dí embi:

—Agué grá hmu, nu'i go guí padi te'o.

Ya ɛngbɛya:

—Nuyɛ, guehyɛ mathoguitho xa nzä ra ndate yɛ. 'Nɛ guehyɛ bi menyø he, bi bo yø he conná ji ra Dɛ'yo.

¹⁵ Janangue ja 'bähnu ni hyandrã nhudi Oja ya. Ra pa ra xui thanne Oja nɛ hudi. Nuna Oja ya, guehna fädi ngue hinte da ja.

¹⁶ A nuyá, ya hinni mantho di ntu manthuhu. Ya hinni mantho di ntuthe. Ya hinni mantho da zä ra n'u'a gampa ra hyadi.

¹⁷ Porque nuna ra Dɛ'yo 'bähnu ja rá nhudi Oja ya, guehna rá mädi yø ja'i na. 'Nɛ da zixpɛ pøhra dehe ngue ra 'da'yo te. Nu'u yø guidä i ja ngue xa nzoní, da dujpabi Oja.

8

¹ Nuna ra Dɛ'yo, mi xøts'a rá yoto ra seyo n'youi ra sacua. Nup'u mahɛts'i comma maden'ora hinte bi 'yani.

² Mi tho'a ra ora'a p'uya, dá nugá yoto yø anxɛ 'bäp'u ni hyandrã nthuts'i Oja. Nuya yø anxɛ bi t'unni 'da'a n'na ra corneta.

³ Hømbá ɛp'u man'na ra anxɛ p'uya, bá den'na ra t'uts'i gä ra oro. Bi m'mäp'u ja ra altar. Pɛ xandøngu yø bopo bi t'unni ngue da yuspa ra t'uts'i, da japra bopo p'u ja ra altar ngue ra oro. Ja n'youi p'u yø mhmat'Oja yø ja'i nuya o rá 'yɛ Oja.

⁴ Nu'a rá 'bifi ra bopo bi japra anxɛ p'u hu Oja p'uya, ja n'youi p'u yø mhmat'Oja yø ja'i nuya o rá 'yɛ Oja.

⁵ Ra anxɛ p'uya, nuna ra t'uts'i the, bi 'yatyø dɛspi mi caxpɛ ja ra altar. Bi 'yembɛ ja ra ximhäi p'uya. Bi nja yø ngäni, bi nja yø huei. Bi 'yan'ahäi. Janjuani ngue ra ndihi.

⁶ Nuya yoto yø anxɛ ha 'da'a n'na yø corneta p'uya, bi nsä ngue da mixt'i.

⁷ Nu'a rá mudi ra anxɛ bi mixtrá corneta. Bi nja yø ndo. Bi nja yø sibi n'youi ra ji. Gä bi 'yembɛ ja ra ximhäi. Bi nzø n'na xɛqui ra häi p'uya, pɛ himbi zɛ hmäde bi nzø. Nup'u ja ra häi bi nzø, bi nzø yø za, bi nzø yø c'amdapo.

⁸ Nu'a rá yoho ra anxɛ p'uya, bi mixtrá corneta. Nu'a dá nugá bi t'embɛ ja ra jathe p'uya, tengutho n'na ra daxant'øhø 'mø ni danzø. Nup'u ja ra

jathe bi zo, bi gohi ngue ra ji ra dehe. Pɛ hĩmbi zɛ hm̄ade ra jathe bi nji.

⁹ Nup'ɛ ha bi nji ra dehe p'ɛya, gä bi du yø zɛ m̄i 'bɛp'ɛ. Yø barco m̄i 'yo maxøts'e ra dehe, gä bi m'm̄edi.

¹⁰ Nu'a rá hyu ra anxɛ p'ɛya, bi mixtrá corneta. Bá tá'a n'na ra dasø mah̄ets'i p'ɛya, bá dantzø. Bi zo ra sø p'ɛ ja yø dathe 'nɛp'ɛ pøhyø t'ɛthe bi zo. Pɛ hĩmbi zɛ hm̄ade yø dehe ja nximhäi bi zo.

¹¹ Nunā ra dasø, ni hu ngue ra ndate gandønju. Nup'ɛ ja yø dehe bi zo, gä bi juhuyø dehe. Mandøngu dyø ja'i bi du ngue xanju ra dehe bi zi.

¹² Nu'a rá goho ra anxɛ p'ɛya, bi mixtrá corneta. Bi boca n'na parte ra hyadi, pɛ hĩmbi zɛ hm̄ade ra hyadi bi boqui. Xquet'a bi boca n'na parte ra zana. 'Nɛ bi boca n'na parte yø sø. Nu'mø ra pa, ngoho ora m'm̄exui ua ja ra ximhäi. Nu'mø ra xui, ngoho ora ngue hin tema sø di nɛqui.

¹³ Dá handä man'na ra anxɛ p'ɛya, ngue bí 'yo mah̄ets'i. Ra ndø ts'edi ga 'yɛna:

—Huɛcate. Huɛcate. Huɛcate yø ja'i 'bɛ'a nximhäi 'mø bi mixtyø corneta ya m̄i hyu yø anxɛ di 'bɛhya —bi 'yɛna.

9

¹ Nunā rá cut'a ra anxɛ p'ɛya, bi mixtrá corneta. Dá handä n'na ra sø bá tá mah̄ets'i. M̄i zøcua ja ra ximhäi, bi nɛqui ngue ra anxɛ, bi t'unna n'na ra nsogui ngue rá nsogui ra ots'i hinha rá nɛgui ganhɛ.

² M̄i xospa rá njo'm̄i ra ots'i, bá pøxra 'bifi tengutho rá 'bifi n'na ra orno. Nu'a ra 'bifi bá pøts'e, bi go'ma häi, bi 'bɛrpabi rá thai ra hyadi.

³ Nup'ɛ ja ra 'bifi p'ɛya, n'youi p'ɛ yø mmäcja t'axi, so häi. Nu'ɛ yø mmäcja t'axi p'ɛya bi t'unyø ts'edi ngue da za yø ja'i tengutho ga sate yø ixtehe ua ja ra häi.

⁴ Bi si p'ɛya ngue hĩndi ts'onuyø c'amdapo ja ua ja ra häi. Ni xingyø za di ts'on̄i. Sinoque bi sifi ngue da za yø ja'i nuya hĩngui n'youi rá seyo Oja p'ɛ ja yø dɛ.

⁵ Nuya yø ja'i da za, bi sifi ngue hĩnda hyo, sinoque ncat'a zana bi t'unna nt'edi ngue di sätra n'ɛ yø ja'i. Pɛ nu'a ga n'ɛ p'ɛ sa, tengutho gan'ɛ p'ɛ sa ra ixtehe 'mø bi za ra ja'i.

⁶ Nu'ɛ yø ja'i da za p'ɛya, da ne ngue da du ngue'a gan'ɛ 'mø bi za, pɛ hĩnda zä da du. Mada ne yø ja'i da du, pɛ hĩndi nth̄ui ra ndate ya yø ja'i di sä ra n'ɛ.

⁷ Nuya yø mmäcja t'axi, nup'ɛ gui nɛqui, ɛna yø ndøfani ya xa nsä ngue da ma ra tunhni. Nup'ɛ ja yø ya, oxä n'na ra corona ngue ra oro. Yø hmi p'ɛya, rá hmi ra ja'i gui nɛqui.

⁸ Ja yø xta tengutho n'na ra xisu. Yø ts'i p'ɛya, ɛna yø ts'i yø dafanzate.

⁹ Gä ra t'ɛgui yø njudi ja yø tiya. Nu'a gui hi yø zahua, tengutho gui hi yø carro 'mø jatyø ndøfani ni tih ngue ni ma ra tunhni.

¹⁰ Ja yø ts'ɛ, tengutho yø ts'ɛ yø ixtehe ngue ja yø 'bite. Di sätra ndate yø ja'i 'mø bi mihi. Pɛ ncat'a zana tho ma t'unni ra nt'edi ngue da mihuyø ja'i.

¹¹ Nuya yø mmäcja t'axi, 'bɛhyø hmu di manda, guehna n'na ra anxɛ di manda p'ɛ ja ra ots'i hinha rá nɛgui ganhɛ. Nunā ra anxɛ na, nu'a ra hya ngue ra ebreo gui hut̄i ngue ra Abadón. Nu ra hya ngue ra griego p'ɛya gui hut̄i ngue ra Apolión, i nne da manna ra hya na ngue ra Hyote.

¹² Ya rá m̄editho ra ndate na p'ɛya. Pɛ tobe di 'bɛrhmi yoho di nja.

¹³ M̄i mixtrá corneta'a rá 'dato ra anxɛ p'ɛya. Dá øde ngue bá nya n'na nc'ɛi p'ɛ m̄ade ha maqui goho yø dan̄i ra altar ngue ra oro, ha ni hyant'a Oja.

¹⁴ Nunā bá nya p'ɛya, bi zo'a rá 'dato ra anxɛ m̄i ha rá corneta, bi 'yɛmbi:

—Dam̄i xoqui goho yø anxɛ nth̄at'i p'ɛ jonna dathe Eufrates.

¹⁵ Bi ma mathøgue'ɛ goho yø anxɛ p'ɛya ngue da hyo n'na parte yø ja'i 'bɛ'a nximhäi. Pɛ hĩnda zɛ hm̄ade da hyo. Ya yø 'bɛfitho'a, gue'a bá ts'ännbi ngue da 'yø'r'mø bi zønna ora, bi zønna pa, bi zønna jɛya ngue da 'yøt'a te ja ngue da 'yøt'e.

16 Dá øcä p'uya, ngue mma hangu gangu yø togue ngue yø ts'edi ni n'youi'ua goho yø anxε. Bi ma ngue yo ciento miyones yø ts'edi ni n'youi.

17 Guehna bi zuhma dä naya, dá nu yø ndøfani, dá nu yø togue. Nup'ua ja yø tiya yø togue, Gä ra t'egui yø njudi. N'youi yø cahua ngue ra theni, ra c'angui, ra c'axt'i, n'youi p'ua ja yø njudi. Yø ndøfani p'uya, ena yø ya yø dafanzate yø ya. Yø ne yø ndøfani p'uya, pønyø sibi, pønyø 'bifi yuni ngue ra asufre.

18 Bi hyo yø ja'i ya hyu yø ndate pønyø ne yø ndøfani. Pe nu hangu gangu yø ja'i 'bui, himbi za hmade bi hyo.

19 A nuya yø ndøfani, n'youi ra ndate yø ne, n'youi ra ndate yø ts'ua. Porque yø ts'ua yø ndøfani, ja yø ya ngue sate tengutho ra c'eya 'mø sa yø ja'i.

20 Pe nuya yø ja'i bi bongui, ngue hin'i du ya yø ndate ya, himbi ne bi 'bätyø mmui ngue xta hyep'ua yø dahmu. Sinoque bi siguetho ngue thanne yø ts'onthi. Bi siguetho thanne yø dahmu ngue ra oro, oque ra t'axi, oque ra bronce, oque ra do, oque ra za. Conque nuya yø dahmu thanne yø ja'i, hingui 'yo, hingui zø yø dä, hingui øhra hya 'mø nzohyø ja'i.

21 Himbi ne xta hyep'ua te mani n'yo yø ja'i. Bi siguetho bi nhote, bi siguetho bi n'ete, bi siguetho bi n'yots'om'mäi, bi siguetho bi mpε.

10

1 Mandø nzaquitho man'na ra anxε dá nugä ngue bí 'yε mahets'i bá o ra gui. Rá ya ra anxε, n'youi ra sano ngue ra 'becjani. Rá hmi p'uya, di yoxni tengu ra hyadi. Yø gua, Gä ra sibi.

2 Ca rá 'yε n'na ra sūcua. Nu'a rá gua ngue ra n'yei, brá nnerbu ja ra jathe. Nu rá gua ngue ra gaha, brá nnerbu ja ra häi.

3 Dá øde ngue ra ndøts'edi ga ya, tengu 'mø guε ra ndøzate ngue nne di

mmafi, njarbutho. Mi juadi bi mmafi, yoto yø ngäni dá øde ngue bi thoni.

4 Mi thoni'ua yoto yø ngäni bá nya p'uya, dá ne xca cuarta sūcua'ua yø hya bi ma. Pe dá ø p'uya ngue bá nya mahets'i Oja, bi 'yεngui:

—Nuna ra hya bi man'ua yoto yø ngäni bi nya ya, 'yo gadi cuarta sūcua, n'namhma ngue hindä fadi hanja ra hya —bi 'yεngui.

5 A nuna ra anxε dá nugä ngue brá nnerbu ja ra jathe, man'na rá gua p'uya brá nnerbu ja ra häi, bi 'yεsmaya rá 'yε ngue ra n'yei p'uya.

6 I exa ntestigo Oja nuna 'bui para zantho, bi hoqui te bí ja maya, bi hocra häi, bi hocra jathe, bi hoqui te gäma cosa i ja. Bi 'yεna:

—A nuyá, ya da guehra ora ja p'uya. Ya hinní mantho da thotra pa ya.

7 Porque nu'mø bi zonna ora da mixtrá corneta'a rá yoto ra anxε, ya bi nja gätho'a te xpá nzän'Oja di nja p'uya. Nuna rá hya Oja xa japyø pøngahya xa xihyø ja'i, ya Gä bi nja'a te xa hmamp'uya.

8 Nu'a xta dá øde ngue bá nya mahets'i p'uya, mahombi zoqui, bi 'yεngui:

—Ní ma ya. Damí cannbabi ra sūcua ca rá 'yε ra anxε brá nnerbu ja ra jathe, man'na rá gua p'uya brá nnerbu ja ra häi —bi 'yεngui.

9 Dá magä p'ua 'bähra anxε p'uya, ngue dá apra sūcua ca rá 'yε. Nuna ra anxε bi 'yεngui:

—Ja ua ra sūcua. Damí sa. Nup'ua ja ni ne xta n'u ra sūcua tengutho ra t'afi. Pe nu'mø bi zøt'a mbo ni mmui, ya xta nju —bi 'yεngui.

10 Dá cangä ra sūcua mi ca rá 'yε ra anxε p'uya ngue dá sa. Nu'mø ma yafi, xan'u tengutho ra t'afi. Pe nu'mø ma tut'i, ya mandø njutho.

11 Ya bi t'εngä p'uya:

—A nuyá, nuna te ra hya ja ngue da thogui gätho yø ja'i nuya 'dama 'dan'yo yø hya ga ya ya, conyø dast'abi, gui mma te ja ngue da thohya yø ja'i ya.

11

¹ Bi n'naca n'na ra t'o ngue ra t'eni p'uya. Bi t'enguí:

—Ga 'yo ya, dami 'yennababi rá nija Oja, 'ne dami 'yenna altar. Dami pede hangú yø ja'i ndanne p'ua ja ra nija.

² Pe nu'a ra thinnija, 'yogui eni. Porque nu'a, gue'a di t'unyø 'dan'yo ja'i'a. Nuya yø 'dan'yo ja'i, guehya yote ma yoshna dá nepa hái rá maca danihni Oja ya.

³ Ga penhnä yoho ma m'menhni da mangbagui ma hya, mente gue'a n'na mahuahí 'ne yociento 'ne hyate ma pa. A nuya p'uya da hye yø he ngue di m'ma ndummái —bi 'yena.

⁴ Nuya yonc'ei ya, guehya ga nnøpe ngue yonza yø olivo ya. 'Ne guehya ga nnøpe ngue yoho yø mfoxiyo jap'ua ni hyant'Oja di manda nximhäi.

⁵ Nu'mø toni ja'i da ne da hyo ya yonc'ei ya, hinda zä da hyo. Porque pønna sibi yø ne, di juadi da 'yuhyø nsaiui. Janangue nu to da ne da hyo, go da duse ra ja'i nne di nnote.

⁶ Nuya p'uya, ja yø ts'edi ngue da zä da 'yøt'e ngue hinda n'ye mente ra pa da mambrá hya Oja. 'Ne xquet'a ja yø ts'edi ngue da zä da 'yøt'e ngue da gohi di nji ra dehe. 'Ne ja yø ts'edi ngue nuua ja ra ximhäi, da 'yøt'e ngue di nja yø ndate n'ua, hont'a goma ora da nepe di nja.

⁷ Nu'mø bi juahyø 'befi ngue da manna hya, nu'a ra ndate zu'ε bi pøxpua ja ra ots'i hinha rá nzequi ganhe, guehna da 'yørpabi ra tunhni na, da dapi 'ne da hyo ya yonc'ei ya.

⁸ Nuya yø ánima bi tho, nu yø do'yo bomp'ua ja yø caye ja ra danihni bi ma macuati ra pont'i ra Hmu Jesús. Nuna ra hnini na, gui nhyejpabi ra hnini Sodoma 'ne gui nhyejpabi ra hái Egipto.

⁹ Nhyu pa made bi m'momp'ua yø ánima. Himbi ma nt'ägui, porque bi hnepe ngue da nu yø ja'i nuya 'bái ndap'ua bi zä ngue 'dama 'dan'yo yø hya ga ya.

¹⁰ Nuya yø ja'i 'bua nximhäi 'mø bi nu ngue ya xa ndu, asta øt'ango ngue di johya. Nu te tini n'na ngu n'na di

mpennbi. Porque nuna rá hya Oja mi mmambya yonc'ei bi du, janjuani ngue madi unnba yø mmái yø ja'i.

¹¹ Pe nu'mø mi gua'a nhyu pa made ngue bomp'ua yø ánima, Oja bi 'yøt'e ngue mahømbi m'mái. Nu to gä bi nu ngue ya 'bái mahøn'a, janjuani ngue bi nsu.

¹² A nuya yonc'ei mi mmambrá hya Oja m'met'o p'uya, bi 'yøde ngue bi ts'o mahets'i, bi t'embí:

—Bí 'yehmí ua ya —t'embí.

Bi ma mahets'i p'uya, bi 'yo n'na ra gui. Nu'ua yø nsaiui p'uya bi nu tho ha i ma maya.

¹³ Nu'a ra ora'a p'uya, janjuani ngue bi 'yan'ahäi. Nu hangú ga ndøngu yø ngu jap'ua ja ra danihni, nu'a n'na ciento yø ngu, 'det'a yø ngu bi xot'i. 'Ne yoto mahuahí nja'i bi du ngue'a i 'yan'ahäi. A nu'ua yø ja'i himbi du p'uya, janjuani ngue bi nsu. Bi manyø ja'i p'uya ngue janjuani ja rá ts'edi Oja bí 'bua mahets'i.

¹⁴ Ya bi tho'a rá yoho ra ndate ya, pe mahømbá erpu'a rá hyu ra ndate di nja.

¹⁵ Bi mixtrá corneta'a rá yoto ra anxε p'uya. Nu'ua bá nya mahets'i p'uya ra ndøts'edi ga nt'øde ra hya bi ma ngue ena:

—A nuyá, nuna Oja co 'nehra Cristo, ya da 'yuhrá ts'edi ya, ngue para zantho di manda gä ra ximhäi.

¹⁶ A nu'ua 'däte magoho di mäspua ja rá nhudi Oja, gä bi m'memfo hái ngue bi danne Oja.

¹⁷ Gä 'da ga 'yenthó:

—Dadi ja mamadi'ahe ya grá Hmu. Gue'e grá Oja ngue jase ni ts'edi. Gue'e gui 'buhya, 'ne ya gmi 'bái mente yø pa xa thogui, 'ne gui sigue gui m'mái mente yø pa di map'ua. Jammadigáhe ya ma Oja'i ngue ya gä d'umi gui manda te gä ja ya.

¹⁸ A nuya yø ja'i 'bua nximhäi mi mbøcue, xa mmestho ni hya. A nuyá, xquet'a ya bi zønna pa gui mbøcue ya. Nu yø ánima xandu, ya bi zønna ora gui hyaspa ra güenda ya. Gui unyø nzäbi ni mefi xa mmamp'a ni hya.

Gätho yø ja'i ya o ni 'ye di ngüe di nnoho, te'o ngue nnu mansu'i, Gä gui unyø nzäbi. Ya bi zønna ora gui jua'u yø ja'i øtra nts'onì ua ja ra ximhäi ya, ngue'a te gäma nts'o øt'e.

¹⁹ Dá nügä p'uya ngue bi xohrá nija Oja bí ja mahets'i. Nup'u mbonnija, di nequi ngue jap'u ra huada m'mets'i ra cohi bi gohmì m'met'o Oja yø ja'i. Bi nja yø huei, janjuanì di hì yø ngäni. Bi 'yan'a häi, bi nja yø ndate ndo.

12

¹ Bi nequi p'u mahets'i n'na ra hmeya ngue n'na ra xisu di mpäxa n'na ra ulu ja rá hmì tengü gui yotra hyadi. Nup'u tøgue di nequi ngue ra zana nts'i. Rá ya p'uya, oxa n'na ra corona n'youi 'de'ma yoho yø sø.

² Nunä ra xisu p'uya, ya ha rá basi, pe mafi ngue sä ra n'u ngue ya di m'meni.

³ Mahøndä handä mahets'i p'uya, dá nu man'na ra hmeya ngue n'na ra ndate ts'ozu'ε xa ntheni, ja yoto yø ya, ja 'det'a yø danì. 'Da'a n'na ra corona oxyø ya.

⁴ Di fútrá ts'u ngue bi hømyø sø bí ja maya, so ua ja ra häi. Pe himbi z'u hmäde'a gangü yø sø bá hømmi. Ra ndate zu'ε p'uya, bi m'mäp'u ni hyandra xisu ha rá basi. Høntho di m'meni, 'bexta zaprá basi.

⁵ Nunä ra xisu mì ha ra basi, bi m'mährá ts'unt'u nunä ja ngue da zedi di manda ua ja ra ximhäi. Pe nunä ra ts'unt'u bi zixp'u bí 'bu Oja ngue 'dap'u danì mmihmì.

⁶ Nunä ra xisu bi 'dagui, i map'u bí ja ra dapo, ya xi zännbabi Oja n'na ra xequi di m'mai. Ja di t'unnbu te da zi mente n'na mahuahì 'ne yociento 'ne hyate ma pa.

⁷ Mì tho'a p'uya, bi nja n'na ra datunhni p'u mahets'i. Bi 'yøtra tunhni'a rá hmu yø anxε ni hu ngue ra Miguel. Bi mfäxui mì'da yø anxε di manda. Bi ndunhui na ra ndate zu'ε, 'ne xquet'a bi mfäxui yø anxε na p'uya.

⁸ Pe nunä ra ndate zu'ε, bí 'behra tunhni p'u mahets'i. Ya hin'y'u ha di m'mai.

⁹ Nunä ra ndate zu'ε bá t'engua ja ra ximhäi, Gä bá n'youi yø anxε di manda. Nunä, guehna ra nyogui c'eya ni hu ngue ra zithu 'ne ra Satanás. Guehna hätyø ja'i 'bui Gä rá ngüni nximhäi naya.

¹⁰ Mahøndä øde ngue bá nya maya man'na, pe ra ndøts'edi ga 'yena:

—Ya bi zønna ora da yan'Oja yø ja'i ya. Oja ya udi ngue ja rá ts'edi, da guehra Cristo ya udi ngue ja rá ts'edi. Porque nunä ra pa ra xui maði yahma cuhu p'u ha 'bu Oja, ya bá thøn'athi naya.

¹¹ Guehya ma cuhu bi dapra zithu ya, porque nu'a i du ra De'yo, ja rá ts'edi ngue bi hojpa yø ts'oqui. Guehya himbi zu bi ma ngue εc'ei ra De'yo ya. Himbi zu bi manna hya, madague'a bi tho.

¹² Bí ja ra johya mahets'i. Di johya to Gä bí 'bap'u. Pe huecate yø ja'i 'bap'u ja ra häi, da gue'u 'bap'u ja ra jathe, huecate. Porque nup'u ja ra ximhäi ya, ja 'bap'u ra zithu. Janjuanì ngue mbøcue ya, porque paði ngue ya mits'u dra pa da thaspa ra güenda —bi 'yena.

¹³ Nunä ra ndate zu'ε 'mø mambá t'engua ja ra ximhäi, bi hyoni ha 'behra xisu nunä xi m'mährá ts'unt'u, porque sui.

¹⁴ Pe nunä ra xisu, Oja bi japi ngue bi nja yø zahua tengütho n'na ra pents'u, ngue bi zä bi 'dagui. Bi zop'u ra ndate zu'ε, bi map'u ja n'na ra dapo xi zännba Oja ngue di m'mai. Nup'u ja ra xequi bi zøni, ja bi t'unnbu te bi zi mente nhyu jeya made.

¹⁵ Nu'a ra ndate zu'ε, bi bønna dehe p'u ja rá ne, bi gohi ngue ra ndate dehe. Bi nepe ngue xta nduxra xisu 'mø xtí nthui.

¹⁶ Pe ra xisu, bi mäxra häi ngue bi dutra dehe bá pømp'u ja rá ne ra ndate zu'ε.

¹⁷ Janangue nunä ra ndate zu'ε mathoguitho bi mbøcue ngue sahna ra xisu himbi zädi. Bi ma p'uya ngue

bi 'yørpabi ra tunhni' u yø basi ra xisu. Nuyá, guehya yø ja'i øt'e te di manda Oja ya, hinguí nne da hye'a ra hya bi zohra Jesucristo.

13

1 Dá m'mäcä p' u ja ra nenga jathe p' uya. Dá handi ngue bá pøxma xøts'e ra dehe man'na ra ndate ts'ozu'ε ja yoto yø ya, ja 'det'a yø dani, 'da'a n'na ra corona oxyø dani. Yø ya p' uya, nt'ot'i p' u yø thuhu ngue hinguí nnu manho Oja.

2 Nuná ra ndate ts'ozu'ε, di nequi tengü ra tigre. Ja yø gua tengütho yø gua ra oso. Rá ne p' uya, tengütho rá ne ra dafanzate. Nuná man'na ra ts'ozu'ε ngue ra theni p' uya, guehna ra zithu na, bi japi bi nja rá ts'edi na ra ndate ts'ozu'ε bá pøxpø ja ra jathe. Bi unná nthuts'i ngue da mi, di manda' u to di manda ra zithu.

3 Nuná ra ts'ozu'ε p' uya, di nequi ngue xí ts'ennbabi n'na rá ya, ya ja ngue da du. Pε bi zä rá ts'et'i mi ja. Mi nu yø ja'i ngue bi zä rá ts'et'i, bi nsu gátho yø ja'i 'bui rá ngani nximhäi p' uya, ya i mähä yø ja'i na ra ndate zu'ε p' uya.

4 Bi danne yø ja'i ra zithu p' uya, porque bi bahyø ja'i ngue gue'a ra zithu xí unna ts'edi ra ndate ts'ozu'ε. 'Nεs'a ra ndate ts'ozu'ε bi danne yø ja'i p' uya. I εnyø ja'i:

—¿Harø gue 'buhman'na ngue tate tengü na ra ndate zu'ε? ¿Te'o da bøni ngue da zä di ndunhui na? —εnyø ja'i.

5 Bi t'unná ts'edi na ra ndate ts'ozu'ε p' uya ngue bi xohrá ne, bi nya. Bi manyø hya ngue di 'yεts'i, 'nε bi manyø hya ngue nnømman' u Oja. 'Nε yote ma yoshna bi ts'ännbi ngue di nja rá ts'edi.

6 Bi nømman' u Oja p' uya. Bi nømman' ubi rá thuhu. Bi nømman' ubi rá nija Oja, cø gátho' u bi 'bu mahets'i bi nømman' u.

7 Bi t'unná nt'edi p' uya ngue da 'yørpabi ra tunhni yø ja'i ya o rá 'yε Oja, 'nε da dapi. 'Nε bi t'unná nt'edi ngue di manda gátho yø ja'i

'bui ndap' u bi zä yø häi, ngue 'dama 'dan'yo yø hya ga ya.

8 Nuná ra ndate ts'ozu'ε p' uya, gátho yø ja'i 'bui rá ngani nximhäi, gä bi danne. Guehya yø ja'i hinga nt'ot'ibi yø thuhu p' u ja ra libro ca ra De'yo nuná bi tho. Nuná ra libro na, hante di nhohra ximhäi ya bá nt'ot'ibi yø thuhu te'o gátho ja ngue di nthui ra 'da'yo te.

9 Nu ra ja'i ja rá gu, da 'yøhya yø hya ja ua.

10 Nu ra ja'i sixrá mmic'εiui ngue da got'i, xquet'a 'nεsε ra gote da jot'i. Nu ra ja'i da hyo rá mmic'εiui conna juai, xquet'a ra hyote jatho ngue di du conna juai. Janangue nuya yø ja'i ya o rá 'yε Oja, jatho ngue da zeti hangü ra n' u ja ngue da thogui, 'nε da 'yεc'εi xanho ngue di nja'a te ra hya bi man'Oja ngue di nja.

11 Mahøndá nugä man'na ra ts'ozu'ε p' uya ngue bá pøxma xøts'e ra häi. Nuná p' uya, ja yoho yø dani tengütho ra De'yo. A nu'mø mi nya, bi nya tengütho ga ya ra zithu nuná ra thenga zu'ε.

12 Nu'a te gä rá ts'edi mi ja m'met'o na ra ndate ts'ozu'ε rá mudi, gue'a rá ts'edi bi japi bi nja'a, i nnutho te gä bi 'yøt'e. Nuná rá yoho ra ts'ozu'ε bá pøxpø ja ra häi, bi japyø ja'i 'bu'a nximhäi ngue da danne na ra ndate ts'ozu'ε xpí bøxpø ja ra dehe, nuná xi zä rá ts'et'i m'met'o.

13 Nuná rá yoho ra ndate ts'ozu'ε p' uya bi 'yøtyø milagro, yø hmi yø dä yø ja'i asta øt'e ngue bi tähyø sibi mahets'i, so ua ja ra ximhäi.

14 Bi t'unná ts'edi ngue da 'yøtyø milagro mente n'yoi na rá mmits'o zu'εiui rá mudi. Bi nepe ngue gue'a di hyätyø ja'i 'bu'a nximhäi ngue di mähä. Bi xihyø ja'i p' uya ngue bi hoca n'na ra dahmu di nequi tengütho rá hmi na ra ndate ts'ozu'ε xi ts'eni conna juai 'nε xi zä rá ts'et'i.

15 Mi hocra dahmu yø ja'i p' uya, nu'a rá yoho ra ndate ts'ozu'ε xpí bøxa häi, bi t'unná ts'edi ngue bi japi bi nja rá te ra dahmu ngue di nya. 'Nε di

manda na ra dahmu, ngue da tho'ua yø ja'i hinda ne da danne.

¹⁶ Nuna ra ts'ozu'ε p'uya, bi ja ts'edi ngue gätho yø ja'i da ma mamarcabi yø 'yε ngue yø n'yεi ogue yø dε. Gä bi ma mamarca yø ja'i, dingüε dinnoho, yø mmεmmeti, yø hyoya, gue'ua 'buhyø hmu, gue'ua hinjo'o yø hmu, Gä bi ma mamarca.

¹⁷ Ya hinjonda zä da däi 'nε hinjonda zä da mä ngue'mø hingui n'youi ra marca ngue rá thuhu ra ndate ts'ozu'ε, ogue gue'ua hangu yø número n'youi rá thuhu.

¹⁸ I nne ngue di n'yomfeni xanho ra ja'i, para ngue da dinya yø hya ja ua. Da zännbi hangu yø número pøts'e ngue n'youi rá thuhu ra ndate ts'ozu'ε. Gue'a ra número n'youi rá thuhu ra ja'i'a. Nuna ra número na, guehna ngue 'dato ciento 'nε hyate ma'dato.

14

¹ Ma nhannigä mahøn'a p'uya, dá nugä ra Dε'yo 'bäp'ua ja ra nyuni Siön. 'Dap'ua 'bähmi'ua n'na ciento 'nε yote magoho mahuahä nja'i. Guehya nt'ot'ibi rá thuhu ra Dε'yo p'ua ja yø dε ya, conná thuhu rá Papá.

² Mahøndá øcä mi'da yø hya bí ja mahεts'i. Pε ra ndøts'edi ga nt'øde yø hya. Nup'ua dá øde ngue gui hi yø hya, tengutho gui hi yø dehe, ogue tengutho p'ua gui thoní ra ngäni p'ua dá øde. Yø mε'bida ngue yø arpa p'uya xandøngu dá øde.

³ Guehya tuta n'na ra 'da'yo thuhu p'ua ni hyandrá nhudi Oja ya, hapu huya 'däte magoho di mäspu hu Oja, hapu 'bä'ua goho 'bäp'ua ja yø ts'at'i ra nthuts'i. Nuna ra thuhu tuti, hinjongui padi tema thuhu, sinoque pase'ua n'na ciento 'nε yote magoho mahuahä, guehya yø ja'i bi nyanyø te ua ja ra ximhäi ya.

⁴ Guehya yø ja'i hinha ga hyε Oja, bi nsupi hangu ra pa. 'Nε n'youi ra Dε'yo hapu ni ma. Guehya yø ja'i rá mæditho bi ma mapøhø p'ua 'buhyø ja'i

nximhäi ya, para ngue da zo rá 'yε Oja co 'nεhra Dε'yo da zo rá 'yε.

⁵ Guehya yø ja'i hinjam'mø bi manna fεhni ya. Nuna Oja, hin tema nts'o bi dinnbi ngue di zæi.

⁶ Dá handä man'na ra anxε bí 'yo mayä p'uya. I mmanna hoga 'da'yo hya nuna ja rá ts'edi para zantho. Bi xihra hya yø ja'i 'bui Gä rá ngäni nximhäi, nuya yø ja'i 'dama 'dan'yo yø hya ga ya.

⁷ Pε ra ndøts'edi ga nt'øde ra hya bi ma, bi 'yεmbyø ja'i:

—Dami suhu Oja. Dami 'yεspahu, porque nuna Oja, ya bi zønna ora da hyaspa ra güenda yø ja'i ya. Dami thannehu na Oja bi hoqui te Gä bí ja mayä, 'nε bi hoqui te jaua ja ra häi. 'Nε bi hoqui te Gä jap'ua ja ra jathe. 'Nε bi xityø dehe hapu Gä pøhø —bi 'yεmbyø ja'i.

⁸ Mahømbá εrpatho man'na ra anxε p'uya. Bi 'yεna:

—Bi guadi. Bi guahra danihni Babilonia. Porque guehya yø ja'i Babilonia bi gatra 'yu na ra nts'o øtyø ja'i 'bua nximhäi. I tenthø'a te ra nts'o øtyø ja'i Babilonia.

⁹ Nuna rá hyu ra anxε bá nya mayä p'uya, ra ndøts'edi ga 'yεna:

—Nu to Gä thanne ra ndate ts'ozu'ε 'nε thannebi rá dahmu, ogue di 'uni da ma mamarcabi rá dε ogue rá 'yε,

¹⁰ guehya yø ja'i di nthεui ra castigo xa nzän'Oja ya. Porque nuya yø ja'i su Oja, ya xa zänni ngue di sätra ndate p'ua ja ra sibi di danzø connä asufre. Da nudyø anxε Oja, da guehra Dε'yo da nutho te da thohya yø ja'i ya.

¹¹ Nu'a ra 'bifi da pøxpü ha da zä ra ndate yø ja'i, para zantho di nja ra 'bifi. Ra pa ra xui da zä ra ndate to thanne ra ndate ts'ozu'ε ogue thannebi rá dahmu, ogue ma marca ra ja'i conná thuhu ra ndate zu'ε.

¹² Janangue nuya yø ja'i ya o rá 'yε Oja, jatho ngue da zeti hangu ra n'ua ja ngue da thogui. Da 'yøt'e te di manda Oja, 'nε 'yo di he'a ga 'yεc'ei ra Jesús.

13 Dá øcä man'na bá nya mahets'i p'uya, bi 'yengui:

—Damí cuarta sacua ya yø hya jaua ya. Rá mmenthí dí nthéui yø 'yéc'ei di du'a ngue ørpa rá 'bēfi rá Jesús. Porque guehna rá hya mmana Espíritu Santo na ngue ena: “Ya bi zerp'ua te gä rá n'ua xa thogui. Nu'a rá 'bēfi Oja xa 'yørpe, bí ja rá njut'i p'ua mahets'i”.

14 Mahøndá handä maya p'uya, dá nu n'na rá t'axca gui, huxpa n'na nc'ei, oxrá ya n'na rá corona ngue rá oro. I ha rá t'exu het'i xandønho.

15 Nup'ua ja rá nija bí ja mahets'i p'uya, bá pømp'ua n'na rá anxε ngue rá ndøts'edi gä mmat'a huxma xøts'e rá gui. Bi 'yembí:

—Ya bi yaxyo hmudä ja gä rá ximhäi. Ya bi zønna ora gui hyets'i—bi 'yembí.

16 Nuna huxpa ja rá gui p'uya, bi hyexyo hmudä mí jap'ua ja rá hái. Gä bi peti.

17 Bá pøm man'na rá anxε p'ua bí ja rá nija mahets'i p'uya. Bá hya man'na rá t'exu ngue het'i xandønho.

18 Nup'ua ja rá altar, bá nexpua man'na rá anxε ngue ja rá ts'edi ngue dá ja rá sibi. Rá ndøts'edi gä mmat'a há rá t'exu p'uya, bi 'yembí:

—Ya bi yaxyo uva jap'ua ja rá ximhäi. Damí hyequi—bi 'yembí.

19 Nuna rá anxε ts'o p'uya, bi hyecyo uva mí jap'ua ja rá ximhäi, gä bi peti. N'narba bi gatyo uva ngue dá the'mi. Nuna rá hya ná p'uya, í nne dá ma ngue rá ndate castigo dá ja Oja.

20 Nu'ua yø uva bí ma nthé'mi p'ua maxøts'e rá danihni. Nup'ua bí ma nthé'mi yø uva, nu'a rá ngui bi bøni, gä rá ji. Nu'a gä 'yensyo ya yø ndøfani 'mø njumbí rá freno, nup'ua ha pøxrá ne, gue'a ganhε rá ji'a. Nu'a ganzant'i p'ua ha ja yø ji, bí ma asta hyu ciento kilómetro.

15

1 Dá handä mahets'i man'na rá hmeya ngue mathoguito rá

ndussutho. Dá nu yoto yø anxε. N'na ngu n'na ya yø anxε, i ha rá n'ua ja ngue dá ja. Nu'mø bí nja ya yoto yø ndate n'ua, ya bí nja gätho'a te rá castigo ja ngue dá ja Oja p'uya.

2 Dá nugä n'na rá xequi ngue titho, tengutho rá jathe p'ua gui nequi, dí nequi tengutho rá xito 'mø brá o rá sibi mbo. Ja tøp'ua gätho ya yø ja'í xi dapra ndate ts'ozu'ε p'uya, ngue himbí ne bi dannebi rá dahmu. 'Nε himbí ne yø ja'í xta mma mamarca conna número n'youi rá thuhú rá ndate ts'ozu'ε. Gä há yø 'bida xi un'Oja.

3 I tutra thuhú mí tutra Moisés rá mēfi Oja. Guehna rá thuhú turpabi rá De'yo p'ua ha 'bái. I ena:

—Mathoguito mazihoto te guí øt'e grá Hmu, má Oja'í. I jase ní ts'edi. Majuaní ngue gä xanho te guí øt'e. Grá dast'abi ngue yø ja'í 'bái rá ngani nximhäi.

4 ¿Te'o dá bønya grá Hmu ngue dá 'yena hinda nu mansu'í? ¿Te'o dá bøni ngue dá 'yena hinda zä dá 'yets'a'í? Porque høn'atho'í ngue gä rá nho guí øt'e. A nuyá, dá εhe gätho yø ja'í 'bua nximhäi ya ngue dá danne'í. Porque ya bí nu yø ja'í te guí øt'e, gä gue'a ní 'yup'ua guí øt'e—bi 'yena.

5 Mí tho'a p'uya, dá nugä ngue bi xohra nija bí ja mahets'i. Nup'ua mbonnija, ja dá nugä p'ua rá xequi mathoguito xa ndaxqui, ja m'mets'i p'ua yø xindo nt'ot'í rá ley Oja.

6 Nup'ua ja rá nija p'uya, bá pømp'ua yoto yø anxε ya xtá nu m'met'o ngue bá hya rá ndate n'ua ja ngue dá ja. Gä dí t'axca he, 'nε gä dí ngutra oro yø tiya.

7 Nu'a n'na 'bäp'ua ja rá nhudi Oja p'uya, bi unni 'da'a n'na rá mohi ngue rá oro'ua yoto yø anxε. Nup'ua ja yø mohi bi unni, ja yup'ua rá ndate castigo dá ja Oja nuna 'bái para zantho.

8 Nup'ua mbonnija p'uya, yup'ua rá 'bifi n'youi rá ts'edi Oja maguesε. Pe hinjongui sä dá yat'ambo nija. Dá zä, pε asta gue'mø gä bí nja'ua yoto yø ndate n'ua ja ngue dá ja ya yoto yø anxε.

16

¹ Mahøndá òcä man'na ra hya bá nya p'ua ja ra nija mahets'i p'uya. Pɛ ra ndøts'edi ga xi'ua yoto yø anxe, bi 'yɛmbi:

—Ní mähä ya. Nu'ua yoto yø mohi guí theua ngue n'youi ra castigo da ja Oja, dami 'yømmi p'ua ja ra ximhäi ya —bi 'yɛmbi.

² Nu'a rá mudi ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ua ja ra häi. A nuya gätho yø ja'i mi n'youi rá marca ra ndate ts'ozu'ɛ p'uya, 'nɛ xi dannebi rá dahmu, bi nja yø ndate sasi ngue mandø n'utho.

³ Rá yoho ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ua ja ra jathe. Ra dehe p'uya bi gohi ngue ra ji, ɛna bi ts'enna ánima. Gätho'ua mi ja yø te p'ua ja ra jathe, ga bi du.

⁴ Rá hyu ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ua ja yø dathe, gätho p'ua ha pøhyø dehe. A nuyá, gätho yø dehe, ga bi gohi ngue ra ji.

⁵ Dá øde ngue bá nya ra anxe nu'a bi ts'onnyø dehe, bi 'yɛna:

—Nu'i grá Hmu ma Oja'i, gue'e guí 'buhya. Mente yø pa xa thogui xcá m'mui. Pɛ gä ra nho gni 'bui. A nuyá, nu'a ra castigo guí øtya, ya ni 'yup'ua ya.

⁶ Porque nuya gadi jpra castigo ya, guehya bi hyo yø ja'i o ni 'ye ya, 'nɛhyø pøngahya xa mmamp'a'i ni hya, ga xa hyo. Janangue guí unyø njut'i ya, gá japi ngue bi zi ra dehe bi nji.

⁷ Dá òcä mahøn'a p'uya ngue bá nya man'na p'ua ja ra altar. Bi 'yɛna:

—Nu'i grá Hmu ma Oja'i, gue'e majuaní ngue jase ni ts'edi. Nu'a te ra castigo guí øtya, ya ni 'yup'ua ya —bi 'yɛna.

⁸ Rá goho ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ua ja ra hyadi. Ra hyadi p'uya man'na mandø mpatho. Mathoguitho uhyø ja'i'a ga ndømpa.

⁹ Mathoguitho bi nzø yø ja'i ngue'a te ga ndømpa ra hyadi. Pɛ hingui nne yø ja'i di 'bätyø mmui ngue di n'uni da 'yɛspabi Oja. Sinoque man'na

nnømman'ua na Oja ja rá ts'edi ngue bí pɛnnbabi ra n'ua thogui.

¹⁰ Rá cut'a ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yønnbabi p'ua ja rá nthuts'i ra ndate ts'ozu'ɛ. Nup'ua ha gä di manda na p'uya, ga bi gohi ngue ra 'bɛxui. Asta sa yø janí yø ja'i ngue sä ra ndate.

¹¹ Pɛ madague'a bi zä ra ndate yø ja'i ngue yø ndate sasi, himbi ne xti 'bätyø mmui ngue xta hyɛp'ua ra nts'o ga 'yo. Sinoque ɛna man'na bi nømman'ua na Oja bí 'bua mahets'i.

¹² Rá 'dato ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ua ja ra dathe Eufrates. Ra dathe p'uya bi 'yot'i, para ngue da zä da tho'ua yø ts'edi yø dast'abi mambá ɛp'ua, ni 'yɛp'ua ni bøxyadi.

¹³ Dá nugä p'ua ja rá ne ra ndate ts'ozu'ɛ xa ntheni, 'nɛp'ua ja rá ne'a rá mmits'o zu'ɛui, 'nɛp'ua ja rá ne'a ra fehni pøngahya, 'da'a n'na ra ts'onthi bá pømp'ua ja yø ne, di nɛqui tengutho ra 'uɛ.

¹⁴ Guehya yø ts'onthi da zä da 'yøtyø milagro. Bi bøni ngue dí peti gätho yø dast'abi 'bua nximhäi. Nu'mø ra pa da ɛp'ua na Oja jase rá ts'edi ngue da hyaspa ra güenda gätho yø ja'i, guehya da nangui ngue da 'yørpabi ra datunhni Oja ya.

¹⁵ Gätho ya yø ja'i øhya yø hya nt'ot'i ua, dami 'yøhma xanho na ra hya mmanna Cristo, bi 'yɛna:

—Nu ra pa ga ma ɛhɛ, n'na zihmantho ga søhø, tengutho 'mø ha bi zønna bɛ, hingui fadi tema pa da zøhø, di njarbatho. Pɛ rá mmenthi di nthɛui to hingui aha, i fährá t'axca he n'namhma ngue hñdi n'yo mangøtho, 'nɛ hinda mɛsrá sä ngue da hin'ya rá t'axca he da hye —i ɛna.

¹⁶ Nu'ua yø dast'abi bá ts'i p'uya, bi mpeti p'ua ja ra xɛqui gui hutyo ja'i ga ya ra hya ngue ra ebreo, ngue ra Armagedón.

¹⁷ Rá yoto ra anxe p'uya, nu'a rá mohi mi the, bi 'yømp'ua ja ra ndahi. Nu'a ra nija bi ja mahets'i ha ja rá

nhudi Oja, ja bá nya p'ua man'na, pe ra ndots'edi ga 'yena:

—Ja bi zep'ua te ja ngue di nja ya —bi 'yena.

¹⁸ Bi nja yø huɛi p'uya, bi nja yø ngäni. Janjuani ngue ra ndihj. Bi 'yan'ahäi, mathoguiho ra ndots'edi i 'yani. Mente yø pa xa m'mahyø ja'i ua ja ra ximhäi, hinjam'mø xi nja'a te bi nja.

¹⁹ Nunä ra danihni Babilonia, hyu xequi bi bøni ngue bi t'i'ahäi. A nuya gätho yø hnini ja rá nguni nximhäi, Gä bi xot'i. Oja bi unná njut'i'a ra hnini Babilonia, bi mennbabi ra castigo ngue sui.

²⁰ Gätho yø t'uhäi ja made yø jathe, 'ne yø t'ohø, ya hinha mambi nequi.

²¹ Bi zoxyø ja'i yø ndate ndo bi nja. Pe mandø nnohotho, yote kilo ganhyu n'na ra ndo. Pe yø ja'i p'uya, nu'a ga nzä ra ndate ngue yø ndo bi nja, ena gue gue'a man'na ga nnømman'ua Oja'a.

17

¹ Bá ɛ'a n'na'ua yoto yø anxɛ mi the yø mohi p'uya. Bi 'yenguï:

—Bí 'yɛcua ya. Gä ut'a'i ra castigo da thohna xisu mathoguiho ra 'yots'om'mäi, huxma xøts'e ra jathe.

² Yø dast'abi 'bui Gä rá nguni nximhäi, Gä xa n'yots'om'mäiui na ra xisu na. Da guehyø ja'i 'bui Gä rá nguni ra ximhäi, Gä xa itibi ngue di sitra sei ngue rá 'yots'om'mäi —bi 'yenguï.

³ Ra Espíritu Santo bi pärca ma nthandi. Ra anxɛ bi zixcagui p'ua bí ja ra dapo. Ja dá nugä p'ua n'na ra xisu huxma xøts'e ra ndate ts'ozu'ɛ xantheni, xpí bøxpua ja ra dehe. Nup'ua ja rá do'yo na ra ts'ozu'ɛ p'uya, ma zinni p'ua yø thuhu nu'ua mma ngue hingui nnu manho Oja. Nunä ra ts'ozu'ɛ ja yoto yø ya 'ne ja 'det'a yø dani.

⁴ Nunä ra xisu p'uya, ra 'bojupoi rá he connä theni. N'youi yø døni ngue ra oro rá he, n'youi yø ts'udo mazihotho gui nequi, n'youi yø do

ni hu ngue ra perla. I the n'na ra mohi ngue ra oro. Nu'a te Gä rá nts'o xa 'yøt'e, gue'a pop'ua ja rá mohi'a, porque ja rá ts'oqui na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi.

⁵ Nt'ot'i n'na ra thuhu p'ua ja rá dɛ ra xisu ngue hingui fadi te ga mbøni. Pe nu'a ga mbønna ra hya na ngue ena: “Nunä ra danihni Babilonia, guehna ra mamá na ngue gätho yø 'yots'om'mäi 'bua nximhäi, 'ne'a te gäma nts'o i ja”.

⁶ Nunä ra xisu, dá nu ngue iti. Porque xa nzipyø ji ya yø ja'i Oja xa thopi ngue hingui nsäya mma hanja na ra Jesús. A nugä p'uya dadi 'yøtho hanja te dá nu.

⁷ Ra anxɛ p'uya bi 'yenguï:

—¿Hanja ngue gadi 'yøtho? Nugä ga xi'i te ga mbøn'a te Gä nu ya, ngue ra xisu, huxrá xatha ra ndate ts'ozu'ɛ, nunä ja yoto yø ya, 'ne ja 'det'a yø dani.

⁸ Nunä ra ndate ts'ozu'ɛ Gä nu ya, guehna ya fadi ngue mi'bua m'met'o naya, 'ne nuya hinha madi nequi ngue di 'buhya. Pe hõnda pøxpua ja ra ots'i hinha rá nɛgui ganhe. Rá nɛgui p'uya da ma ra castigo. Asta gue'mø mambá fua nximhäi, ya bá nt'ot'i p'ua ja ra libro yø thuhu ya yø ja'i ja ngue di nthui ra 'da'yo te. Pe nuya yø ja'i hinga nt'ot'ibi yø thuhu p'ua ja ra libro, nu'mø bi nu ngue di 'bui mahøn'a ra ndate ts'ozu'ɛ, dadi 'yøtho.

⁹ Nuya yø hya jaua, i nne ngue da dani xanho rá n'yomfeni ra ja'i, para ngue da dini xanho hanja ra hya. Nuya yoto yø ya ra ndate ts'ozu'ɛ, guehya ga mbøni ngue yoto yø nyuni nnøpa nthuts'i ra xisu ya.

¹⁰ Ne xquet'a nuya yoto yø ya i ja, ga mbøni ngue yoto yø dast'abi. Ya bi du'ua cat'a yø dast'abi. A nu'a n'na'ua p'uya, i nts'at'abitho ya. A nu man'na p'uya, tobe hndi bentrá cargo. Pe nu'mø ya bi mi ngue di bentrá cargo, hinga ya'atho di nts'at'abi.

¹¹ Nunä ra ndate ts'ozu'ɛ mi fadi ngue mi'bua m'met'o, 'ne hinha madi nequi ngue di 'buhya, guehna rá hyato ra dast'abi di m'mahna. Mayø

n'youi'ua yoto yø dast'abi m'met'o. Rá nzeɣui ya, ya da ma ra castigo.

¹² A nu'ua 'det'a yø daní gá nurpi, gue'ua gá mbøni ngue 'det'a yø dast'abi'ua. A nuyá, tobe hĩndi bentyø cargo ngue di ndast'abi ya, pe nu'mø ya bi bentyø cargo ngue di ndast'abi, 'da di ndast'abiui na ra ndate ts'ozu'ε p'uya. Pe hõnda n'na ora di ndast'abi.

¹³ Nuyá 'det'a yø dast'abi 'da'igu da mā. Di nhεcahya, ngue nu te da manna ra ndate ts'ozu'ε, gue'a da 'yøt'a.

¹⁴ Guehya da 'yørpa ra tunhni ra De'yo ya. Pe ra De'yo di ntatetho, porque guehna ra Hmu na ngue yø hmu. Guehna ra dast'abi na ngue yø dast'abi. A nuyá yø ja'i hinha ni hyehra De'yo p'uya, ya yø n'yohu, porque guehya yø thanhni Oja ya. Janangue bi zonhni ngue da 'yεc'εi ra De'yo.

¹⁵ Ra anxe p'uya mahømbi 'yεngui:

—Nuna ra jathe gá nu ngue huxra xisu ngue ra 'yots'om'mäi ya, ga mbøni ngue guehya yø nación i ja gá ra ximhäi ya. Guehya yø ja'i 'bup'ua ja yø hnini, 'dama 'dan'yo yø hya ga ya ya.

¹⁶ Nu'ua 'det'a yø daní gá nurpabi ra ndate ts'ozu'ε, guehya da nu man'ua ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi ya. Guehya di sãtra n'ua ra xisu, asta da mõjpa ra xisu ngue da za. Nu te di pongui da 'yudi.

¹⁷ Nuyá 'det'a yø dast'abi bi nhεcahya ngue 'da'igu da 'yøt'e. Di n'uni ngue ra ts'ozu'ε bi unyø ts'edi, ya gá 'yørpa Oja'a ngue ngu'a da 'yøt'e n'namhma ngue di nja'a te xpa nzãn'Oja ngue di nja.

¹⁸ Nuna ra xisu gá nu p'uya, gá mbøni ngue guehna ra danihni di manda gátho yø dast'abi 'bu'a nximhäi na.

18

¹ Mi tho'a te dá nugä p'uya, mahøndá nugä man'na ra anxe bí 'yε mahets'i. Di nequi ngue xandø

nzaqui, asta gá ra ximhäi di yot'a te gui yoxni.

² Pe ra ndøts'edi ga mafi, i εna:

—Bi guadi. Bi guahra danihni Babilonia. Bi gohi ngue yø ngu yø ts'onthi ya. Ja bi 'yørbu yø 'bafi yø ts'int's'ua xandønts'o.

³ Porque gátho yø ja'i 'bu'a nximhäi xa itibi ra vino jap'ua ngue'a rá 'yots'om'mäi ga 'yo. Nu'ua yø dast'abi 'bu'i rá nguni nximhäi, gá yø 'yots'om'mäi, porque øt'e tengutho mi øtya yø ja'i mi 'bup'ua ja ra hnini. Gátho yø pøhø 'bu'a nximhäi, gátho xa mmεmmeti ngue mathoguitho maní unyø mentyu ya yø ja'i ya.

⁴ Dá øcä man'na ra hya bí 'yε mahets'i p'uya, bi 'yεna:

—Ague mā ja'i'ahua, dami pømhma p'ua ja ra danihni. 'Yogui øthua ra ts'oqui øtyø mmεngu p'ua, n'namhma ngue hingui thohma'a ra castigo da tho'ua.

⁵ Porque nuyá yø ts'oqui øt'e, xøgue ja di fixta p'ua, i søni asta mahets'i. Nuna Oja p'uya, ya hingui hãt'i da zeti hangu ra nts'o øtyø ja'i.

⁶ Bi sihyø anxe p'uya, bi t'εmbi:

—Dami jahua ra castigo ya. Nu te xa 'yørpabi yø ja'i xa'uni, ndoble ra n'uni gui japhua ya. Nu'a te ga nzaqui ra vino xa unyø ja'i ngue xa nzi ya, ndoble drá nzaqui ra vino gui unhnua da zi ya.

⁷ Mathoguitho xanja mpähä yø ja'i, xa 'yets'i ngue mí ja yø mentyu. Gue'a mathoguitho ra n'ua gui sãthua ya. Porque mi εmp'ua ja yø mmui: “εntho di ndast'abihua ua dí 'buhma, hĩnte dadi 'behma, 'nε hĩnjam'mø da 'yehra pa ga nnuhua ra dummui”, mi εna.

⁸ Janangue nuyá, n'na patho di nja ra ndate da thohya. Di nzoni, di ntũ manthuhu, da du yø ja'i, di nzø ra hnini. Porque jase rá ts'edi na ra Hmu Oja, ngue da japra castigo na ra hnini na.

⁹ Nu'ua yø dast'abi 'bu'a nximhäi ngue 'da'igu xa 'yøt'ui ngue 'yots'om'mäi 'nε xa 'yets'i ngue ja yø mentyu, guehya di nya dummui ya, 'nε

di nzom'mø bi nu bi nangra 'bifi ngue di nzø ra hnini.

10 Yap'utho da 'bähyø ja'i ngue da hyandi te di nja. Porque da zu yø ja'i'a ra castigo di nja. Da 'yembra hnini p'uya: "Huεcate ra danihni Babilonia. Mi ja rá ts'edi, pe nuya n'na ts'acquits'utho i nja ra castigo bi thohya", da 'yenyø ja'i.

11 Nu'u yø pøhø 'bæi gä rá nguni nximhäi, di nya dümmæi 'nε di nzoni ngue te da thohra danihni. Porque ya hinjo'o to da dämbyø 'bæni bá du ngue da mä.

12 Ya hinjo'o to da dämbyø 'bæni ngue ra oro, oque ra t'axi, oque yø ts'udo mazihotho, oque yø perla. Ya hinda thänyø hoga ulu ni hu ngue ra lino, oque yø seda, oque yø 'bojæpoi, oque yø theni. Ya hinda thänyø za 'dama 'dan'yo ga yæni, ni xinga gue'u yø dani mahotho gui nequi 'mø bi ma mahoqui, oque yø hoga za, oque yø bronce, oque yø t'εgui, oque yø do ngue ra mármol.

13 Ya hinjonda dämbyø 'bæni ngue yø canela, oque yø cosa mahoqui ngue mahotho ga yæni, ra bopo t'uts'i, ra mirra, ra perfume, ra vino, ra aceite, ra hojæni ngue ra trigo. Ya hinjonda dänyo ndani, oque yø de'yo, oque yø ndøfani. Ya hinjonda dänyo carro. Ya hinjonda dämbya yø ja'i pä ngue øtra 'bæfi hinguï taha.

14 Yø pøhø p'uya da 'yembra hnini: "Nu'u yø cosa mathoguitho madi ho'a ni mmæi gui si ya, ya hin'yu p'u'a ya. Para zantho gá 'bæhni mænyu co gätho'a tema cosa mi øt'a'i ra nho", da 'yæmbi.

15 Nu'u yø pøhø madi pøhya yø cosa ya, janjuani ngue xa mmæmmetitho ngue'a te mi päp'u ja ra hnini. Pe nuya yø ja'i ya, yap'utho da 'bæi ngue su'a ra castigo di njap'u ja ra hnini. Di nya dümmæi p'uya, asta dara zoni.

16 Da 'yæna: "Huεcate ra danihni. Mi 'bæi tengutho n'na ra xisu ngue mi he yø ndøhoga ulu. Mi he yø ulu ngue ra 'bojæpoi. Mi he yø ulu ngue yø theni, n'youi yø døni ngue ra oro,

n'youi yø ts'udo mazihotho, n'youi yø perla.

17 Pe nuyá, n'na ts'acquits'utho i guadi te mi pæsyá", da 'yæna.

Yø barco 'yop'u ja yø jathe, op'u yø ja'i ngue yø hmu, conyø pasajero, gätho'u to ja yø 'bæfi, yap'utho da nsäya yø barco ngue da hyandyø ja'i te di nja.

18 Nu'mø bi hyandi ngue ya di nzø ra danihni p'uya, asta dara mahyø ja'i. Da 'yæna: "¿Hapæ gue ja man'na ra danihni tengu nu ra hnini nu?"

19 Da 'yæxyø fonthäi yø ya yø ja'i p'uya, di nzoni. Di nya dümmæi, da 'yæna: "Huεcate ra danihni. Gätho'u to di 'yonyø barco p'u ja yø jathe, xa mmæmmetitho ngue ja mi mpäp'u ja ra hnini, ngue mayøndø mmæmmeti yø mæhnini. Pe nuya, n'na ts'acquits'utho i guadi te mi pæts'i", da 'yæna.

20 Gä di johya'u bí 'bæ mahets'i conná ngue'a te bi thohra danihni. Di johya yø representante ra Cristo, co gätho yø pøngahya Oja. Gätho mi'da yø ja'i ya o rá 'yε Oja, gä di johya, Nu'a ra castigo bi njapra hnini, bi hyæspa ra güenda Oja'a te xa ja'ahæ yø ja'i ya.

21 Man'na ra anxε p'uya, mandø nzaquitho, bi hyæxa n'na ra ndødo ngue hingma nets'i'a ganhyæ, εntho ra molino. Bi 'yænnbæ ja ra jathe p'uya. Bi 'yæmbi:

—Tengutho ra do jaua ya ngue hin hapæ nmæ hnu, di njarbutho na ra danihni Babilonia ya. Ya hin hapæ nmi nequi mahøn'a.

22 Nup'u ja yø caye ra hnini, ya hinjam'mø nmæ t'øde mahøn'a ngue di m'mæhyø mε'bida ngue yø arpa. Ya hinma t'øde ngue di m'mæhyø mixt'a corneta oque yø flauta. Ya hinma hnu ngue di m'mæhyø mæfi 'dama 'dan'yo ma'bæfi da 'yøt'e. Ya hinma t'øde ngue dadi hi yø njæni.

23 Ya hinni mantho da hnu ngue høndi nja yø nyot'i ngue yø lámpara. Ya hinni mantho da hnu ngue høn dadi hi yø ja'i p'u di nja ra nthati. Da guahra danihni, madague'a εntho mayø hmu'u madi mpøp'u ja ra

danihni. Nu'a te yø nt'ete manì n'yo, mi hä't'i gätho yø ja'i 'b'u'a nximhäi.

²⁴ Ra danihni Babilonia bi njapra castigo, porque xa hyopyø pøngahya Oja, 'nε xa hyo mi'da yø ja'i ngue o rá 'yε Oja. Go yø ts'oqui p'u tho yø ja'i ya o rá 'yε Oja ya gä rá nguni nximhäi.

19

¹ Mi tho'a p'uya, mahøndá øcä mi'da yø hya p'u mahets'i ngue mandøngu dyø ja'i ra ndøts'edi ga 'yεna:

—Ma ga εspahya Oja ya. Porque guehna ma Yantehya na. 'Nε guehna maguesε ja rá ts'edi na.

² Porque nunä Oja haspabi ra güenda yø ja'i, gä majuanì ngue gue'a ni 'yup'u øt'e. A nuyá, bi japra castigo yø ja'i Babilonia ya. Nunä ra hnini na, εntho n'na ra xisu ngue ra 'yots'om'mäi. Xa ts'oni gä ra ximhäi ngue'a te rá n'yots'om'mäi ga 'yo. Nunä Oja p'uya, di cots'i te xa njapyø mεfi xa thopi.

³ Mahømbi 'yεnyø ja'i p'uya:

—Ma ga εspahya Oja. Porque nunä rá 'bifi ra danihni bi nzø, hinha di nsäya na, di mfuni para zantho —bi 'yεna.

⁴ Nuyä 'däte magoho di mäspu ja rá nhudi Oja p'uya, co 'nε'u goho 'bäp'u ja yø ts'ant'i ra nthuts'i, gä bi m'memfo häi ngue bi danne Oja p'u hudi. Bi 'yεmbuya:

—Janjuanì ngue ni 'yup'u te bi hma. A nuyá, ma ga εspahya Oja ya —bi 'yεna.

⁵ Nup'u hu Oja p'uya, bi t'ø hman'na ra hya ngue bi 'yεna:

—Nu to gä suprá xudi Oja ya, da danne, da 'yεspabi Oja di ngüε di nnoho —bi 'yεna.

⁶ Nu'u yø hya dá øde, mandøngu dyø ja'i di hi yø hya, tengutho p'u gui hi yø ndøthe, tengutho p'u ga nt'øde ra ngäni. Bi 'yεnna hya:

—Nunä Oja ma Hmuhya ya, ma ga εspahya. Porque guehna jase rá ts'edi ngue ndap'u bi zä di manda na.

⁷ Ma ga johyahya ya, di nja'ahya mpähä ngue ga εspahya Oja. Porque ya bi zønna ora di nthatra Dε'yo. Nunä rá xisu da me, ya xa nsä.

⁸ Porque bi n'uni bi ma mahete ra hoga ulu xa nt'axi, di yoxni.

Nunä ra t'axca he, guehna ga mbøni ngue gä ra nho ga 'yo yø ja'i ya o rá 'yε Oja na.

⁹ Nunä ra anxε p'uya bi 'yεngui:

—Damì cuatra sacua ya yø hya ja ua ya. Ra mmenthì bi nthēui to bi t'ørpa ra invitación ngue da nu ra ngo p'u di nthatra Dε'yo.

Mahømbi 'yεngui:

—Nuyä yø hya gä cuatra sacua ya, guehya majuanì ngue rá hya Oja ya.

¹⁰ Nugä p'uya, dá ndatyøhmü p'u 'bähra anxε ngue dí nne xca thanne. Pε ra anxε bi 'yεngui:

—Hin'na, 'yo gui thannegui. Nugä xquet'a rá mεfigui Oja tengutho'i ngue rá mεfi'i Oja, tengutho'u mi'da ni cü ngue ha ra ts'edi mmambrá hya ra Jesús. Hønsε Oja i ja ngue da ma nthanne —bi 'yεngui.

Nu'u di mpefi ngue mmambrá hya ra Jesús, gue'u yø pøngahya Oja'u.

¹¹ Dá nu p'uya ngue bá xohra c'amahets'i. Bi nεqui n'na ra t'axa ndøfani, huxpu n'na nc'ei. Nunä ra tøgue p'uya, guehna fadi ngue hinha ga hyε Oja, gä majuanì te mma. Gä gue'a te øt'e. Porque nu'a ra tunhni øt'e, gä majuanì ngue gue'a ra ts'ut'abi ni 'yup'u øt'e.

¹² Yø dä p'uya, di yoxni tengutho gui 'yotrá thai ra sibi. 'Nε xangu yø corona jap'u ja rá ya. Nt'ot'i n'na ra thuhu p'u ja rá dε ngue hingui fadi te ga mbøni. I pasε teni bøni.

¹³ Nu rá he, njots'i ra ji. Nunä gui hu rá thuhu, guehna ni hu ngue rá Hya Oja.

¹⁴ Gä ni den'u yø ts'edi bí 'bä mahets'i, pε gä di tøgue huxyø t'axa ndøfani. 'Nε gä he yø hoga ulu ngue yø t'axca he.

¹⁵ Nup'u ja rá ne ra tøgue ni 'bet'o p'uya, pømp'u ra juai ngue het'i

xandønhø. Gue'a di ndunhui yø ja'i 'bua nximhäi'a. 'Nε dā zedi ngue di manda yø ja'i. Nu'mø bi hyaspa ra güenda yø ja'i, dā nēhi conyø gua tengutho 'mø tēm'yø uva ra ja'i conyø gua. Dā japi dā zi ra vino nu'a n'youi ra ndate castigo dā ja nā Oja jase rá ts'edi.

16 Nup'u ja rá pahni 'nēhrá guxēndehe nt'ot'i p'u n'na ra thuhu ngue εna: "Guehna rá dast'abi naya ngue yø dast'abi 'bui. Guehna rá hmu naya ngue yø hmu 'bui", bi 'yεna.

17 Dā handä man'na ra anxε ngue 'bäp'u ja ra hyadi p'uya. I mmatyø ts'int's'u 'yo maya. Pε ra ndøts'edi ga nzofo, bi 'yεmbi:

—Damj mpetihū ya. Porque da 'yøt'ahū n'na ra dants'ihmε Oja.

18 Nuya gui saphū yø ngø yø dast'abi ya. Gui saphū yø ngø yø general, gātho yø ja'i ngue yø nεxhmite. Gui saphū yø ngø yø ndøfani. Gui saphū yø ngø yø tøgue. Gui saphū yø ngø yø ja'i 'buhyø hmu, dague'u hinjo'o yø hmu, di ngüε di nnoho, gā gui saphū yø ngø.

19 Dā nugā ra ndate ts'ozu'ε p'uya, gātho yø dast'abi 'bua nximhäi, gā n'youi yø ts'edi. Ya xi mpeti ngue da 'yørpabi ra tunhni'a ra tøgue huxrá ndøfani co gātho'u yø ts'edi nā p'uya.

20 Nunā ra ndate ts'ozu'ε p'uya, bi ma mābent'i ngue dā jot'i, 'da i mbent'ui nā ra fehni pøngahya xi 'yøtyø milagro m'met'o, ngue xi unnā ts'edi nā ra ndate ts'ozu'ε. Porque gue'u yø milagro bi 'yøtra fehni pøngahya i hyärpa yø mmui yø ja'i nuya bi n'uni bi mε rá marca ra ndate ts'ozu'ε, 'nε bi n'unyø ja'i bi dannebi rá dahmu. Janangue nunā ra ndate ts'ozu'ε ya, co 'nēhna ra fehni pøngahya, 'da i thøtho p'u ja ra zabi danzø connā sibi ngue ra asufre ya.

21 A nuya yø ja'i ngue yø 'yøt'a tunhni p'uya, i du connā juai pønna ne ra tøgue. Nu'u yø ngø yø ánima p'uya, gue'a i nniya yø ts'int's'u 'yo maya'a ngue bi zapyø ngø.

20

1 Mi tho'a te dá nugā p'uya, dá nu man'na ra anxε bí 'yε mahets'i bá hyannbabi rá nsogui ra ots'i hinha rá nzeGui ganhε. Bā cā rá 'yε n'na ra ndø cadena.

2 Nunā ra anxε p'uya, bi bentra ndate ts'ozu'ε, nunā rá nyogui c'εya, gā mbøni ngue ra zithu ni hu ngue ra Satanás. N'na mahuahj njeya bi dut'i.

3 Bi hyørbu ja ra ots'i hinha rá nzeGui ganhε p'uya. Ja bi gorbū ra zithu. Bi japra seyo maxøts'e ra ots'i para ngue hinnj mantho dā hyätyø ja'i 'bua nximhäi, asta gue'mø bi zøn'a n'na mahuahj njeya. Nu'mø bi tho'a n'na mahuahj njeya p'uya, mahønda ma mathøgue njammj pa.

4 Mi tho'a te dá nugā p'uya, dá nu xangu yø nthuts'i. Ja hup'u xi bentyø cargo ngue di nts'ut'abi dā hyaxra güenda. Guehya yø ja'i xi tho ya ngue bi t'øjpa yø ya. Bi n'api ngue hingui säya mma hanja nā rá hyä Oja, hingui säya mma hanja nā ra hyä bi nxännbate ra Jesús. Guehya yø ja'i himbi n'uni xta danne ra ndate ts'ozu'ε ya. 'Nε himbi dannebi rá dahmu. Xquet'a himbi n'uni ngue xta ma mamarcabi yø dε, oque yø 'yε. Dā nugā ya yø ja'i p'uya ngue mahømbi m'mui, 'nε 'dap'u bi nts'ut'abiui ra Cristo n'na mahuahj njeya.

5 Guehya yø ja'i rá mudi bi bennate ya. Pε nu'u mī'da yø ánima hinga 'bexpi bennate'u, sinoque ja bi bennate 'mø mī gua'a n'na mahuahj njeya.

6 Ra mmenthj bi nthēui yø ja'i di nthēui rá njapi Oja ngue rá mudi di bennate. Guehya dā gohi ngue yø mmäcja dā danne Oja co 'nēhra Cristo dā danne. 'Nε 'dap'u di nts'ut'abiui ra Cristo n'na mahuahj njeya. Guehya yø ja'i hinda tho'a rá nyondi ra ndate di nja ya.

7 Nu'mø mī gua'a n'na mahuahj njeya p'uya, bi ma mathøgue ra zithu p'u ofädi.

8 Mahømbi ma dā hyätyø ja'i 'bui gā rá nguni nximhäi. Gue'u yø ja'i gui nhuti ngue ra Gog 'nēhra Magog. Bi

ma di petyø ja'i ngue da 'yørpabi ra tunhni Oja. Pε mandøngu dyø ja'i bi peti, tengutho gangu yø 'bomu dehe p'ua ja ra jathe.

⁹ Bá nangyø ja'i gá rá nguni nximhäi. Bi mäsrä danihni 'buhyø ja'i Oja. Guehna ra hnini di ma Oja na. Pε bi 'yøt'Oja p'uya ngue bá tähyø sibi mahets'i. Bi juadi bi 'yudi gätho yø nsuiui.

¹⁰ Nunä ra zithu xi hyätyø ja'i p'uya, bi thørbu ja ra zabi danzø connä sibi ngue ra asufre. Guehna ra zabi xi thøtra ndate ts'ozu'ε na p'uya co 'nε'a ra fehni pøngahya xi thørbu. Nup'ua bi thørbuya, ra pa ra xui ja da ma ma'uni p'ua para zantho.

¹¹ Dá nugä n'na ra t'axa nthuts'i ngue ja hup'ua Oja. Pε nup'ua hu Oja p'uya, ra häi 'nεhra c'amahets'i, gä bi m'mεrpätho, ya hinha mambi nεqui.

¹² Dá nugä yø ánima p'uya ngue 'bup'ua 'bu Oja, di ngüε di nnoho, gä 'bup'ua. Bi ma nsots'i yø libro p'uya. Co 'nε'a man'na ra libro bi ma nsots'i, gue'a ra libro ngue mma to gä bi nthēui ra 'da'yo te. Nu'ua yø ánima p'uya, bi thaspabi ra güenda te xi n'yo. Porque nu te gä xa 'yøtyø ja'i, gä nt'ot'i p'ua ja yø libro.

¹³ 'Bup'ua yø ánima xa ndup'ua ja yø jathe. Nu hangu yø ánima xa ndu, gä 'bup'ua. Gä bi thaspabi ra güenda te xa 'yøt'e n'na ngu n'na.

¹⁴ Ya hinda du yø ja'i, sinoque di m'map'ua ja ra castigo εntho ra zabi di nc'uats'i connä sibi, gue'a rá yondi ra ndate'a p'uya.

¹⁵ Nu to gä himbi thinnbabi yø thuhu ngue da nt'ot'i p'ua ja ra libro ngue mma to di nthēui ra 'da'yo te, gä bi thørbu ja ra zabi di danzø.

21

¹ M'mεfa p'uya, dá nugä ra 'da'yo c'amahets'i 'nεhra 'da'yo häi. Nu'a ra c'amahets'i mi ja m'mεt'o 'nεhra häi mi ja m'mεt'o, bi m'mεrpätho. A nu yø jathe mi ja, xquet'a gä bi m'mεrpä.

² Nugä drá Xuua, dá nugä ra maça danihni ngue ra 'da'yo Jerusalén bí 'yε mahets'i bí 'bu Oja. Xi nhoqui tengutho n'na ra novia 'mø xa nhoqui ngue da mε rá ndø.

³ Dá øcä n'na ra hya bí 'yε mahets'i p'uya, pε ra ndøts'edi ga 'yεna:

—A nuyá, nunä Oja 'dap'ua 'buhmi yø ja'i naya. 'Nε gue'ua yø ja'i Oja'ua. Yø ja'i p'uya, nunä Oja guehna yø Oja na.

⁴ Nunä Oja, da dujpabi yø guida yø ja'i mi ja m'mεt'o. Ya hinda du yø ja'i. Ya hinda nzonj, ya hinda nya dummai. Ya hinda hyenni. Porque nu hangu ra n'ua mi ja m'mεt'o, gä bi zεp'ua.

⁵ Nunä Oja hup'ua ja rá nthuts'i p'uya, bi 'yεna:

—Nuyá, ya dá øt'ä ngue gä bi gom'dan'yo te mi ja m'mεt'o ya —bi' yεna.

Mahømbi nya p'uya, bi 'yεngui:

—Damj cuarta sacua ya yø hya ga mmangä ya. Porque nuyä yø hya di mmangä, gä majuanj. Guehya sä ngue gui 'yεc'εi ya yø hya di xi'ia ya —bi 'yεngui.

⁶ Mahømbi 'yεngbuya:

—Ya bi nja'a te gä mi ja ngue di nja ya. A nugä di 'bui para zantho. Porque ya nmj 'bucä p'ua bá fadi bá nja yø cosa ja ya. Da guehya nu yø cosa i ja, jap'ua rá nεgui, pε nugä ga sigue ga m'mai para zantho. A nuyá, nu to tütthe, nup'ua pøhra dehe ngue ra 'da'yo te, ga japi da zitho, hinte da gut'i.

⁷ Nguna ga ørpe to da bøni ngue da dapra nts'o i ja. Gue'a da gohi ngue ma basi'a. Nugä p'uya, gueque drá Oja gra ja'i.

⁸ Pε yø ja'i ngue su da zä ra n'ua connä ngueque, da gue'ua bi hyep'ua ma hya, yø ts'oc'εi, yø hyote, yø 'yots'om'mäi, yø 'yεte, 'nε'ua thanne yø dahmu, gätho yø mambethanj, guehya di tocabi da map'ua ja ra zabi di nc'uats'i ngue di danzø connä asufre ya. Gue'a rá yondi ra ndate'a p'uya.

⁹ Bá ε'a n'na'ua yoto yø anxε mi theyø mohi ngue yu'ua yoto yø ndate di nja, bi 'yεngui:

—Bí 'yεcua ya. Ga ut'a'i ra novia, rá xisu ra Dε'yo.

¹⁰ Ra Espiritu Santo bi pārca ma nthandi. Dá nu ngue ra anxε bi zixcagui p'ua bí ja n'na ra danyuni xandønhεts'i. Ja dá nugā p'ua ra maca danihni Jerusalén ngue bí 'yε mahεts'i bí 'bua Oja.

¹¹ Nunā ra danihni p'uya di yoxni, porque ja 'bap'ua Oja. Nu'a gui yoxni, tengutho gui yoxni yø do mazihotho, tengu yø do ngue ra jaspe. Nthanditho asta mbo ra hnini, porque ra hnini, ja tengutho ra xito ngue thotrá nthandi ra ja'i.

¹² Nunā ra hnini p'uya, gā ra jado rá nyani. 'Nε xanhεts'i ra jado n'youi. Ja 'dε'ma yoho yø goxthi. N'na ngu n'na yø goxthi p'uya, 'bāi 'da'a n'na ra anxε. Nup'ua ja yø goxthi p'uya, nt'ot'i p'ua yø thuhū'ua 'dε'ma yoho yø ts'unt'ua ra Israel.

¹³ Nup'ua ja rá hyo ra hnini ngue ni bøxyadi, ja hyu yø goxthi. Nup'ua ja rá hyo ra hnini ni gohi ngue norte, ja hyu yø goxthi. Nup'ua ja rá hyo ra hnini ni gohi ngue sur, ja hyu yø goxthi. Nup'ua ja rá hyo ra hnini ni hyu ra hyadi, ja hyu yø goxthi.

¹⁴ Nu'a ra jado di thesra hnini p'uya, nup'ua bá fudi, n'youi 'dε'ma yoho yø do ngue brá bebo. N'na ngu n'na'ua yø do, nt'ot'i p'ua yø thuhū'ua 'dε'ma yonc'ei yø representante ra Dε'yo.

¹⁵ Nunā ra anxε bi zocā p'uya, ha n'na ra t'o ngue ra oro ngue di 'yenna danihni. Co 'nεhyø goxthi da 'yennbi, cona jado di thesra hnini da 'yeni.

¹⁶ Ra danihni p'uya, ja goho yø ts'at'i, gā 'da'igu gā njanni gā goho yø hyo. Ra anxε p'uya bi 'yenna danihni cona t'o i ha. Nu'a bi zahra t'eni 'mø mi 'yeni, yo mahua'hi 'nε yo ciento kilómetro gā njanni ra hnini. Gā 'da'igu gā njanni gā goho yø hyo. Co 'nε'a gā nhεts'i yø ngu, gā 'da'igu.

¹⁷ Mi 'yenna jado di thesra danihni p'uya, tengutho yø t'eni yø ja'i di 'yoni, njarbutho ra t'eni bi 'yøtra anxε. Bi zu'i hyate magoho metro ra t'eni.

¹⁸ Nunā ra jado di thesra hnini p'uya, gā gue'ua yø do mazihotho ni

hu ngue ra jaspe n'youi. Ra hnini p'uya gā ra oro, pømhyats'i ra hnini tengutho ra xito.

¹⁹ Nu'ua yø do brá n'youi ra ndεcjado, mazihotho yø do n'youi. 'Dama 'dan'yo yø caha yø døni n'youi. Nu'a rá mudi ra do, ra dospi ni hu ngue ra jaspe. Nu'a rá yoho ra do, ra c'angā do ni hu ngue ra zafiro. Nu'a rá hyu ra do, ra 'boc'angui ni hu ngue ra ágata. Nu rá goho ra do, ra jaxhmu ni hu ngue ra esmeralda.

²⁰ Nu'a rá cut'a ra do, ra mego ra do, ma uants'i ra t'axi ni hu ngue ra ónice. Nu'a rá 'dato ra do, ra thenga do ni hu ngue ra cornalina. Nu'a rá yoto ra do, ra c'axt'i ni hu ngue ra crisólito. Nu'a rá hyato ra do, ra jaxhmu ni hu ngue ra berilo. Nu'a rá guto ra do, ra c'axt'i ni hu ngue ra topacio. Nu'a rá 'dεt'a ra do, xa nc'ammī ni hu ngue ra crisoprasa. Nu'a rá 'dε'ma'da ra do, ra c'angui ni hu ngue ra jacinto. Nu'a rá 'dε'ma yoho ra do, ra 'bojapoi ni hu ngue ra amatista.

²¹ A nu'ua 'dε'ma yoho yø goxthi p'uya, gā ra perla'ua 'dε'ma yoho yø jut'i. N'na ra perla bi zits'i n'na ngu n'na yø jut'i. Nu'ua yø caye ra danihni gā ra oro. Pømhyats'i yø caye tengutho ra xito.

²² Nup'ua ja ra hnini, hinte ni nija dá nugā p'ua. Porque nunā Oja mā Hmu'ua jase rá ts'edi, guehna 'bui gā rá ngani ra hnini na. Da guehra Dε'yo p'uya, xquet'a 'bui gā rá ngani ra hnini.

²³ Nup'ua ja ra hnini, ya himma hyoni p'ua rá nyot'i ra hyadi, oge rá nyot'i ra zana di yorbua. Porque Oja co 'nεhra Dε'yo, gue'ua di yot'i gā rá ngani ra hnini'ua.

²⁴ Nu'a ra nyot'i bi nεxpua ja ra danihni, gue'a nnøpa nyot'i yø ja'i 'bap'ua ja yø nación. Nu'ua yø dast'abi 'bui gā rá ngani nximhai, nu te gāma cosa pεts'i, gā penhni, ni map'ua ja ra hnini ngue madāpi Oja. Porque nu'a te mat'unni Oja, gue'a gā ndanne Oja yø ja'i'a.

²⁵ Nu'ua yø goxthi jap'ua ja ra hnini, hangū ra pa nsoqui. Porque ya hin'yua

p'ua rā xui.

²⁶ Nu hangu yø ja'i 'bap'ua ja yø nación, nu te gā pēts'i, gā haxpua ja rā danihni ngue madāpi Oja, porque gue'a gā ndanne Oja yø ja'i'a.

²⁷ Nup'ua ja rā hnini, ya hin tema nts'o dā ma macat'i p'ua. Nu rā ja'i xants'o te gā 'yo, ya hinda yarbua. Ni xinga gue'u yø ja'i mmanā fēhni dā yarbua. Nu'u yø ja'i dā ma macat'i p'ua, gue'u yø ja'i nt'ot'ibi yø thuhū p'ua ja rā libro cā rā Dē'yo. Porque nunā rā libro nā, ja nt'ot'i p'ua yø thuhū ya yø ja'i di nthēui rā 'da'yo te.

22

¹ M'mēfa p'uya, mahōmbi 'yurcagui rā anxε p'ua ja rā nhūdi Oja co 'nēhra Dē'yo, ja bī pōp'ua n'na rā ndø hogdehe di unna 'da'yo te. Di yoxni rā dehe tengu gui yotra xito.

² Nunā rā dacaye jap'ua ja rā hnini, mādē rā caye o rā 'yu rā dehe. 'Da'a n'na nguadi yø hyo rā dehe p'uya, 'bāp'ua yø za di unna 'da'yo te. 'Dē'ma yondi zadi ngue n'na jēya. Porque n'nashnā ngu n'nashnā zadi. Nu'u yø xi rā za p'uya, gue'a rā nt'øthe ua ja rā ximhāi'a.

³ Hinjam'mø tema nts'o di njap'ua ngue di nja rā castigo. Porque Oja co 'nēhra Dē'yo, nup'ua ja rā hnini ja rā nhūdi p'ua. Nu'u yø ja'i Oja p'uya, ja 'bap'ua ngue thanne.

⁴ Nuya yø ja'i ya, dā nurpa rā hmi Oja, 'nē nt'ot'ibi rā thuhū Oja p'ua ja yø dē yø ja'i.

⁵ Ya hin'yu rā xui p'ua ja rā hnini. Yø ja'i 'bap'ua, ya hingui honyø lāmpara di nyot'i. Ni xingra hyadi di honi ngue di yorpi. Porque guehna Oja yø nyot'i yø ja'i. A nu'u yø ja'i 'bap'ua ja rā hnini, gue'u di ndast'abi hangū rā pa'ua.

⁶ Nunā rā anxε p'uya bi 'yēngui:

—Nuya yø hya ja ua, gā majuanī ya. Dā zā gui 'yēc'ēi gātho ya yø hya ya. Nunā rā Hmu mā Ojahua, nu'mø yø pa xathogui, xā bēnnbabi yø pōngahya ya yø hya bi mā. Pē nu rā ora ja p'uya, nunā rā hya ja ngue di nja

n'na zihmantho, gueε rā anxε Oja bā penhya ngue dā xipyø mēfi Oja ya yø hya ja ua.

⁷ Nunā rā Jesús bi 'yēna:

—N'na zihmantho 'mø dā εcā —bi 'yēna.

Rā mmēnthi di nthēui yø ja'i dā 'yēc'ēi nā rā hya ja ua, 'nē dā 'yōt'ya yø hya nt'ot'i rā libro ja ua.

⁸ Nugā drā Xuua, go dā øcā ya yø hya ja ua. Nu te dā nu, gue'a rā hya nt'ot'i'a. Hōntho dā øde 'nē dā nu'a te ja ngue gā nnu, dā ndantyøhmu p'uya ngue di nne xca thanne rā anxε bi 'yurcagui ya yø hya dā nu.

⁹ Pē rā anxε bi 'yēngui:

—Hin'na, ogui thannegui. Porque xquet'a rā mēfithogā Oja tengutho'i ngue rā mēfi'i Oja. Co 'nē'u ni cū mmambrā hya Oja, co 'nē'u yø ja'i εc'ēi nā rā hya nā 'nē di ho dā 'yōt'e te gāma hya nt'ot'i rā libro ja ua, gā yø mēfitho Oja. A nu'i, dāmi thanne Oja —bi 'yēngui.

¹⁰ Pē mahōmbi 'yēngui:

—'Yogui co'mrā hya nt'ot'i rā libro ja ua. Porque man'na ni guatra pa di nja ya yø hya nt'ot'i ua.

¹¹ Nu rā ja'i ngue nne di siguetho rā nts'oc'ēi, ya di siguehma rā nts'oc'ēi 'mø —ēna—. Nu rā ja'i di ho dā 'yōtra nts'o, ya di siguehma dā 'yōtra nts'o 'mø —ēna—. Pē nu rā ja'i di ho dā 'yōtra nho, di siguehma dā 'yōtra nho. A nu rā ja'i ya xā unnā mmui Oja, di siguehma dā dēn'Oja, 'yonjam'mø di hegui.

¹² Rā Jesús mahōmbi 'yēna:

—A nuyá, n'na zihmantho 'mø dā εcā. Gā ma hanbabi yø nzābi n'na ngu n'na yø ja'i ngue gā jut'i. Ogue xanho, ogue xants'o te xā 'yōt'e, gue'a yø nzābi dā hyan'a.

¹³ A nugā dí 'bai para zantho, porque ya nmi 'bucā p'ua bā fūdi bā nja yø cosa ja ya. Dā guehya, nu yø cosa ja ya, jap'ua rā nzequi, pē nugā ga sigu gā m'mui para zantho.

¹⁴ Rā mmēnthi bi nthēui rā ja'i dā menyø he ngue hangū rā pa xta nt'axi. Porque guehya yø ja'i di njapi

da zaprá ndät'ä rá za di unna 'da'yo te ya. 'Né di njapi da yurbu ja rá danihni.

¹⁵ Pé nu'u yø ja'i himbi 'yéc'ei ya yø hya ja ua, da gop'u thi'u. Yø 'yete, yø 'yots'om'mäi, yø hyote, da guehyø ja'i thanne yø dahmu, 'nēhyø mambethani, Gä da go'a thi.

¹⁶ Rá Jesús mahømbi 'yena:

—Nugä drá Jesús, dá penhnä ma anxε bi manya yø hya ja ua, n'namhma da sifi gätho yø 'yéc'ei di mpeti ndap'u bi zä. Go guecä rá mbom'metogä rá David, 'nē go guecä'a rá dasø bí pøx'mø xudi di dayot'i rá thai —bi 'yena.

¹⁷ Nu'a rá Espíritu Santo co 'nēhrá xisu rá De'yo, i ena n'na ngu n'na:

—Bá εηε.

A nu to gätho øhya yø hya ja ua, xquet'a jatho da 'yena:

—Bá εηε —da 'yena.

Nu rá ja'i tuthe, dá εηε da zidra dehe nuna di unna 'da'yo te. Hinte da gut'i.

¹⁸ Nu to Gä øde hanja ná rá hya Oja nt'ot'i rá libro ja ua, dami 'yøhma xanho hanja ná rá hya ná. Nu to da hyuts'i zits'u rá hya ja ua, xquet'a Oja da hyuspabi'a rá ndate nt'ot'i rá libro ja ua.

¹⁹ Nu rá ja'i da hyaqui zits'u ya yø hya nt'ot'i rá libro ja ua, xquet'a da hyajpabi Oja rá thuhü rá ja'i p'u ja rá libro nt'ot'i yø thuhü yø ja'i di nthēui rá 'da'yo te. Ya hīndi njapra ja'i di m'map'u ja rá maca danihni mmanna libro ja ua.

²⁰ Nu'a mmanya yø hya ja ua, i ena:

—N'na zihmantho 'mø dá εcä —i ena.

Xanho ngue ngu'a di nja. Bá εηε grá Hmu Jesús.

²¹ A nuyá, nuna ma Hmuha Jesu-cristo, di japi gätho'ah. Da ngut'atho.